Ε. Φ.
1596 β.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
026000285983

OLD
888.383 01
ΔΙΟ
1570

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡ-
τίου περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀπο-
φθεγμάτων ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκι-
μησάντων, βιβλία Ι.

DIOGENIS LAERTII DE
vitis, dogmatis & apophthegmatis eo-
rum qui in philosophia claruе-
runt, libri X.

In quibus plurimi loci integritati suæ ex multis vetustis codicibus restituuntur, & ij quibus aliqua deerant, explentur. Cum annotationibus Henr. Stephani.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

PYTHAG. PHILOSOphorum fragmenta.

Cum Latina interpretatione.

1014/96
Β. Δ

ANNO M. D. LXX.
Excudebat [redacted]

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Αρ. Εισ. Κτημ. 15730

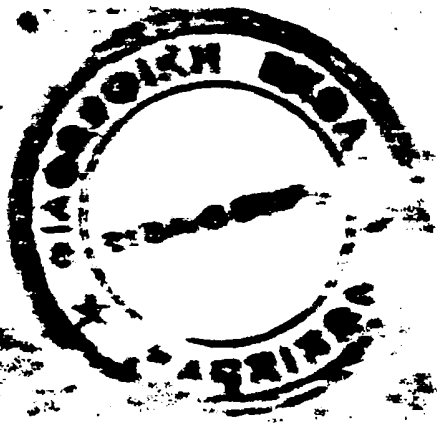

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΩΝ

τὺς βίους γέγραφεν ὁ Διογένης.

Αἰσχίνης 70
Ἀλκμαίων 338
Ἀναξαγόρας 51
Ἀναξάρχος 364
Ἀναξίμανδρος 49
Ἀναξιμένης 50
Ἀναχάρσις 49
Ἀνταδεύης 200
Ἀρίστιππος 72
Ἀριστοτέλης 165
Ἀρίστων 292
Ἀρκεσίλαος 149
Ἀρχέλαος 54
Ἄρχυτας 336

Β.

Βίας 30
Βίων 155

Γ.

Γλαύκων 93

Δ.

Δημώνακτος 192
Δημόκριτος 355
Διογένης ὁ κυνικὸς 206
Διογένης ὁ Ἀπολλωνιάτης 363
Διόδωρος 88
Διονύσιος 294

Ε.

Ἐμπεδοκλῆς 326
Ἐπίκουρος 384
Ἐπιμενίδης 42
Ἐπίχαρμος 335
Εὔδοξος 339
Εὐκλείδης 86

Ζ.

Ζήνων ὁ Κιτιεὺς 238
Ζήνων ὁ Ἐλεάτης 351

Η.

Ἡγησαναὶ 82
Ἡρακλείδης 196
Ἡράκλειτος 342
Ἕλλος 293

Θ.

Θαλῆς 14
Θεοδώρειοι 83
Θεόφραστος 177

Ι.

Ἱππαρχία 233
Ἵππασος 338

Κ.

Καρνεάδης 162
Κέβης 94
Κλεινόμαχος 294
Κλεάνθης 164
Κλεόβουλος 44
Κράτης 148
Κρατὴς ὁ Θηβαῖος 146
Κρίτων 229
Κύπρος 92

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Λ.

Λεκύδης 161
Λεύκιππος 353
Λύκων 188

Μ.

Μάλιππος 551
Μελέσημος 94 & 235
Μένιππος 234
Μητροκλῆς 232
Μόνιμος 228
Μύσων 52

Ξ.

Ξενοκράτης 141
Ξενοφάνης 348
Ξενοφῶν 66

Ο.

Ὀνησίκριτος 228

Π.

Παρμενίδης 349
Περίανδρος 36
Πιττακὸς 27
Πλάτων 103
Πολέμων 145
Πρωταγόρας 361
Πυθαγόρας 309
Πύῤῥων 365

Σ.

Σιμμίας 94
Σίμων 93
Σόλων 16
Σπεύσιππος 139
Σπίλλων 89
Στράτων 186
Σφαῖρος 298
Σωκράτης 55

Τ.

Τίμων 380

Φ.

Φαίδων 88
Φερεκύδης 45
Φιλόλαος 338

Χ.

Χείλων 25
Χρύσιππος 299

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡ-

τίου περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀπο-
φθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐ-
δοκιμησάντων, ΒΙΒΛΙΟΝ α.

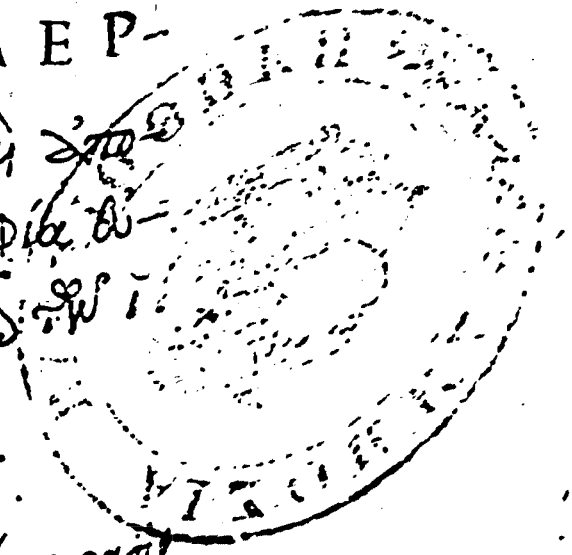

ΤΟ ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΤΟ τῆς φιλοσοφίας ἔργον ἔιναι φασὶν
ἀπὸ βαρβάρων ἄρξαι. γεγονέναι γὰρ
παρὰ μὲν Πέρσαις μάγους, παρὰ δὲ Βα-
βυλωνίοις ἢ Ἀσσυρίοις Χαλδαίους, καὶ
γυμνοσοφιστὰς παρὰ Ἰνδοῖς· παρά τε
Κελτοῖς καὶ Γαλάταις τοὺς καλουμένους δρυΐδας καὶ σε-
μνοθέους· καθά φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ μαγικῷ, καὶ Σω-
τίων ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ τῆς διαδοχῆς. Φοίνικά τε γενέσθαι
φασὶν, καὶ Θρᾷκα Ζάμολξιν, καὶ Λίβυν Ἄτλαντα. Αἰ-
γυπτίοις μὲν γὰρ Νείλου γενέσθαι παῖδα Ἥφαιστον· ὃν ἄρξαι
φιλοσοφίας, ἧς τοὺς μετ' ἐκεῖνον, ἱερέας εἶναι καὶ μετενέγκαι
τὰς. ἀπὸ δὲ τούτου εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα ἔτη
εἶναι μυριάδας τέσσαρας καὶ ὀκτακισχίλια ὀκτακόσια ἔτη
ἑξηκοντατρία. ἐν οἷς ἡλίου μὲν ἐκλείψεις γενέσθαι τετρα-
κοσίας ἑβδομηκοντατρεῖς, σελήνης δὲ ὀκτακοσίας τετρα-
κονταδύο. ἀπὸ δὲ τὸν μάγον, ὃν ἄρξαι Ζωροάστρην τὸν Πέρ-
σην, Ἑρμόδωρος μὲν ὁ Πλατωνικὸς ἐν τῷ περὶ μαθημά-
φησιν εἰς τὸν Τροίας ἅλωσιν ἔτη γεγονέναι πεντακισχί-
λια· Ξάνθος δὲ ὁ Λυδὸς εἰς τὸν Ξέρξου διαβᾶσαν ἀπὸ
τοῦ Ζωροάστρου ἑξακόσια φησὶ καὶ μετ' αὐτὸν γεγονέ-
ναι πολλοὺς τινας μάγους καὶ διαδοχήν, Ὀστάνας καὶ Ἀ-

σραφύγους καὶ Γωβρύας καὶ Παζάτας, μέχρι τῆς Περσῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλύσεως. λαμπάσιοις δ' αὐτοῖς τὰ τῶν Ἑλλήνων καταπεφώμασται, ἀφ' ὧν μὴ ὅπως φιλοσοφία, ἀλλὰ καὶ γλῶς τις ἤρξε, βαρβάροις ὑποκειμένοις τοῖς ἀνθρώποις. ἰδοὺ γοῦν παρὰ μὲν Ἀθηναίοις γέγονε Μουσαῖος, παρὰ δὲ Θηβαίοις Λίνος· καὶ τὸν μέν, Εὐμόλπου παῖδα φασὶ, πεῖσαι δὲ θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον· φάναι τε ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα γίνεσθαι, καὶ εἰς ταὐτὸν ἀναλύεσθαι. τὸν πλουτῆσαι Φαληροῖ, καὶ αὐτῷ ὑπογεγράφθαι τάδε τὰ ἐλεγεῖα,

Εὐμόλπου φίλον υἱὸν ἔχει τὸ Φαληρικὸν οὖδας,

Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ὑπὸ τῷδε τάφῳ. ἀπὸ τοῦ πατρὸς δὲ τοῦ Μουσαίου καὶ Εὐμολπίδαι καλοῦνται παρ' Ἀθηναίοις. τὸν δὲ Λίνον, παῖδα εἶναι Ἑρμοῦ καὶ μούσης Οὐρανίας. πεῖσαι δὲ κοσμογονίαν, ἡλίου καὶ σελήνης πορείαν, καὶ ζώων καὶ καρπῶν γένεσις. οὕτω δὲ ἀρχὴ τοῦ ποιήματος ἥδε,

Ἦν ποτέ τι χάος ὄφρα, ὃν ὡς ἅμα πάντ' ἐπέφυκει.

ὅθεν λαβὼν Ἀναξαγόρας, πάντα ἔφη χρήματα γεγονέναι ὁμοῦ νοῦν δὲ ἐλθόντα, αὐτὰ διακοσμῆσαι. τὸν δὲ Λίνον πλουτῆσαι ἐν Εὐβοίᾳ, ἐξηυρέτα ὑπὸ Ἀπόλλωνος· καὶ αὐτῷ ὑπογεγράφθαι,

Ὧδε Λίνον Θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα,

Μούσης Οὐρανίης υἱὸν εὐστεφάνου. καὶ ὧδε μὲν ἀφ' Ἑλλήνων ἤρξε φιλοσοφία, ἧς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα πλὴν βαρβάρων ἀπέσπασται θεοσεβείαν. οἱ δὲ Ἄβαριν δέ φασιν ἐκείνοις, τοῖς δὲ καὶ Ὀρφέα τὸν Θρᾷκα, λέγοντες φιλόσοφον γεγονέναι καὶ εἰς ἀρχαιότατον. ἐγὼ δὲ ἡγοῦμαι τοὺς θεῶν ἐξηγησάμενα διαῦτα, χρὴ φιλόσοφον καλεῖν, ὡς οἶδα τίνα δεῖ προσαγορεύειν τὸν παῦ τὸ ἀνθρώπειον πάθος ἀφιδρυσάμενα τοῖς θεοῖς προσπέψαι, καὶ τὰ ἀσυνίητα ὑπὸ ἄλλων ἀνθρώπων ἀλλοιουργούμενα καὶ τὴν τῆς φωνῆς ἁρ-

γαίω. τὸν δὲ ὁ μὲν μῦθος ὑπὸ γυναικῶν ἀπολέσθαι φησὶ τὸ δὲ ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας ἐπίγραμμα, περιγενῆναι αὐτὸν, λέγον οὕτως,

Θρῄϊκα χρυσολύρην τὴν Ὀρφέα μοῦσαι ἔθαψαν,
Ὃν κταίεν ὑψιμέδων Ζεὺς φθονέων βέλει.

οἱ δὲ φάσκοντες ἀπὸ βαρβάρων ἄρξαι φιλοσοφίαν, καὶ τὸν τρόπον παρ' ἑκάστοις αὐτῆς ἐπιθέντας· καὶ φασι τοὺς μὲν γυμνοσοφιστὰς καὶ Δρυΐδας αἰνιγματωδῶς ἀποφθεγγομένους φιλοσοφῆσαι, σέβειν θεοὺς, καὶ μηδὲν κακὸν δρᾶν, καὶ ἀνδρείαν ἀσκεῖν. τοὺς μεσῶ γυμνοσοφιστὰς καὶ θανάτου καταφρονεῖν φησι Κλείταρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ· τοὺς δὲ Χαλδαίους περὶ ἀστρονομίαν καὶ περὶ μαντικὴν ἀσχολεῖσθαι· τοὺς δὲ μάγους περί τε θεραπείας θεῶν διατείβειν καὶ θυσίας καὶ εὐχάς, ὡς αὐτοὺς μόνους εἰσακουομένους. ἀποφαίνεσθαί τε περὶ τε οὐσίας θεῶν καὶ γενέσεως, οὓς καὶ περὶ τῆς γῆς καὶ τοῦ ὕδατος. τῶν δὲ ξοάνων καταγινώσκειν, καὶ μάλιστα τῶν λεγόντων ἄρρενας εἶναι θεοὺς καὶ θηλείας. περί τε δικαιοσύνης λόγους ποιεῖσθαι, καὶ αἰσχρὸν ἡγεῖσθαι πυρὶ θάπτειν· καὶ ὅσιον νομίζειν μητρὶ ἢ θυγατρὶ μίγνυσθαι, ὡς ἐν τῷ εἰκοστῷ τρίτῳ φησὶν ὁ Σωτίων. ἀσκεῖν τε καὶ μαγικὴν καὶ περίρρησιν, καὶ αὐτοῖς θεοὺς ἐμφανίζεσθαι λέγοντας. ἀλλὰ καὶ εἰδώλων πλήρη εἶναι τὸν ἀέρα, κατὰ ἀπόρροιαν ὑπὸ ἀναθυμιάσεως εἰσκρινομένων τὰς ἴψεσι τῶν ὀξυδερκῶν. περικοσμήματά τε καὶ χρυσοφορείας ἀπαγορεύειν. τούτων δὲ ἑστὴς μὲν, λυδική· σίβας δὲ, ἀνή· καὶ λάγχανον, προφὴ, πυρός τε, καὶ ἄρτος ἄτελής· καὶ κάλαμος, ἡ βακτηρία, ᾧ κεντοῦντες, φασὶ, τοὺς πυροὺς αἰνροῦντο καὶ ἀπήθουν. τὴν δὲ γοητικὴν μαντείαν οὐκ ἔγνωσαν, φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ μαγικῷ, καὶ Δείνων ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν· ὃς καὶ μεθερμηνευόμενον φησὶ τὸν Ζωροάστρην ἀστροθύτην εἶναι. φησὶ

ὃ τοῦτο καὶ ὁ Ἑρμόδωρος. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φιλοσοφίας καὶ τῶν προτρεπτικῶν εἶναι τὴν Αἰγυπτίων, καὶ δύο κατ' αὐτοὺς εἶναι ἀρχάς, ἀγαθὸν δαίμονα καὶ κακὸν δαίμονα· καὶ τὸν μὲν ὄνομα εἶναι Ζῆνα καὶ Ὡρομάσδην, τὸν δὲ Ἅιδην, καὶ Ἀρειμάνιον. φησὶ δὲ τοῦτο καὶ Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ μάγων, καὶ Εὔδοξος ἐν τῇ περιόδῳ, καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ ογδόῃ τῶν Φιλιππικῶν· ὃς καὶ ἀναβιώσεσθαι τοὺς μάγους φησὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔσεσθαι ἀθανάτους, καὶ τὰ ὄντα τούτων διαμένοντα βιώσεσθαι. ταῦτα δὲ καὶ Εὔδημος ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ. Ἑκαταῖος δὲ καὶ ἡλιοπετῆ τοὺς θεοὺς εἶναι κατ' αὐτούς. Κλέαρχος δὲ ὁ Σολεὺς ἐν τῷ περὶ παιδείας, ἢ τοὺς γυμνοσοφιστὰς ἀποφαίνει; εἶναι τοὺς μάγους φησίν. ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἐκ τούτων εἶναι. τοὺς τοίνυν καταγινώσκοντας Ἡροδότου οἱ τὰ περὶ μάγων γράψαντες. μηδὲ αὖ εἰς τὸν ἥλιον βέλη ξέρξαι ἀφιέντα, μηδὲ εἰς τὴν θάλασσαν πέδας καθεῖναι, θεοὺς ὑπὸ τῶν μάγων νομιζομένους. τὰ μέντοι ἀγάλματα εἰκότως καθαιρεῖν. τὴν δὲ τῶν Αἰγυπτίων φιλοσοφίαν εἶναι τοιαύτην περί τε θεῶν καὶ ὑπὲρ δικαιοσύνης. φάσκειν τε ἀρχὰς μὲν εἶναι τὴν ὕλην, εἶτα τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ἐξ αὐτῆς διακριθῆναι, καὶ ζῷά τινα ἀποτελεσθῆναι. θεοὺς δὲ εἶναι ἥλιον καὶ σελήνην· τὸν μέν, Ὄσιριν, τὴν δέ, Ἶσιν καλουμένην. αἰνίττεσθαί τε αὐτοὺς διά τε καντάρου καὶ δράκοντος καὶ ἱέρακος καὶ ἄλλων, ὡς φησι Μάνεθως ἐν τῇ τῶν φυσικῶν ἐπιτομῇ, καὶ Ἑκαταῖος ἐν τῇ περὶ τὴν Αἰγυπτίων φιλοσοφίας. κατασκευάζειν δὲ ἀγάλματα καὶ γραφήν, διὰ μὲν εἰδέναι τὸ θεοφιλές· τὸν κόσμον γλυπτὸν καὶ φθαρτὸν καὶ σφαιροειδῆ· τοὺς ἀστέρας πῦρ εἶναι, καὶ τὴν τούτων κράσιν ὑπὸ γῆς γίνεσθαι· σελήνην ἐκλείπειν εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς ἐμπίπτουσαν· τὸν ψυχὸν καὶ ὑποδιαμένειν καὶ καταβαίνειν· ὑετοὺς καὶ ἄνεμος προϊόντων ἀποτελεῖσθαι· τά τε ἄλλα φυσιολογεῖν ὡς Ἑκαταῖος· τὸ

καὶ Ἀναξαγόρας ἱστοροῦσιν. ἔθεσαν δὲ καὶ νόμους ὑπὲρ δικαιοσύνης, οὓς εἰς Ἑρμοῦν ἀνέγραψαν, καὶ τὰ βύβλια σφῶν ζώων θεοὺς ἐδόξασαν. λέγουσι δὲ καὶ ὡς αὐτοὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρολογίαν καὶ ἀριθμητικὴν εὗρον. ἢ τὰ μὲν περὶ τῆς εὑρέσεως ὧδε ἔχει. φιλοσοφίαν δὲ πρῶτος ὠνόμασε Πυθαγόρας, καὶ ἑαυτὸν φιλόσοφον, ἐν Σικυῶνι διαλεγόμενος Λέοντι τῷ Σικυωνίων τυράννῳ ἢ Φλιασίων, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῇ περὶ τῆς ἄπνου. μηδένα γὰρ εἶναι σοφὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἢ θεόν. ἦν δὲ καλεῖτο σοφία, καὶ σοφὸς ὁ τοιοῦτος ἐπαγγελλόμενος, ὃς εἴη ἀπὸ παντὸς ἀκρότητα ψυχῆς ἀπηκριβωμένος· φιλόσοφος δὲ ὁ σοφίαν ἀσπαζόμενος. οἱ δὲ σοφοὶ καὶ σοφισταὶ ἐκαλοῦντο. καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ποιηταὶ σοφισταί· καθά φησι Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχοις περὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσίοδον ἐπαινῶν, ὅτι καλῶ. σοφοὶ δὲ ἐνομίζοντο οἵδε, Θαλῆς, Σόλων, Πεισίστρατος, Κλεόβουλος, Χίλων, Βίας, Πιττακός. τούτοις προσαριθμοῦσιν Ἀνάχαρσιν τὸν Σκύθην, Μίσωνα τὸν Χηνέα, Φερεκύδην τὸν Σύριον, Ἐπιμενίδην τὸν Κρῆτα· ἔνιοι καὶ Πεισίστρατον τὸν τυραννον. καὶ οἱ μὲν, σοφοί.

Φιλοσοφίας δὲ δύο γεγόνασιν ἀρχαί, ἥ τε ἀπὸ Ἀναξιμάνδρου καὶ ἡ ἀπὸ Πυθαγόρου τοῦ μὲν, Θαλοῦ διακηκότος, Πυθαγόρου δὲ Φερεκύδης καθηγήσατο καὶ ἐκαλεῖτο ἡ μὲν, Ἰωνικὴ, ὅτι Θαλῆς Ἴων ὢν (Μιλήσιος γὰρ) καθηγήσατο Ἀναξιμάνδρου· ἡ δὲ, Ἰταλικὴ ἀπὸ Πυθαγόρου, ὅτι τὰ πλεῖστα χρόνον Ἰταλίαν διέτριψε· καὶ καλεῖτο δὲ ἡ μὲν εἰς Κλεινόμαχον καὶ Χρύσιππον καὶ Θεόφραστον, ἡ Ἰωνικὴ, ἡ δὲ Ἰταλικὴ εἰς Ἐπίκουρον. Θαλοῦ μὲν γὰρ Ἀναξίμανδρος, οὗ Ἀναξιμένης, οὗ Ἀναξαγόρας, οὗ Ἀρχέλαος, οὗ Σωκράτης, ὁ πρῶτος εἰσαγαγὼν εἰς τὴν φιλοσοφίαν· οὗ οἵ τε ἄλλοι Σωκρατικοὶ καὶ Πλάτων, ὁ τὴν ἀρχαίαν Ἀκαδημίαν συστησάμενος· οὗ Σπεύσιππος καὶ Ξενοκράτης, οὗ Πολέμων, οὗ Κράντωρ καὶ Κράτης, οὗ Ἀρκεσίλαος, ὁ τὴν μέσην Ἀκαδη-

μέαν εἰγνοαίως· οὗ Λακύδης, ὁ τὴν νέαν Ἀκαδημίαν φιλοσοφήσας· οὗ Καρνεάδης, οὗ Κλειτόμαχος, ὃς ὠδε μὲ εἰς Κλειτόμαχον. εἰς ἧς Χρύσιππον οὕτω καταλήγει Σωκράτης Ἀντιόχου, οὗ Διοδώρου ἐχύων, οὗ Κρόνος ὁ Θηβαῖος, οὗ Ζήνων ὁ Κιτιεύς, οὗ Κλεάνθης, οὗ Χρύσιππος. εἰς ἧς Θεόφραστον οὗτος Πλάτωνος Ἀριστόνης, ὃ Θεόφραστος. καὶ ἐμὲ Ἰωνικὴν τὴν καταλήγειν τὸν Θαλῆν· ἢ ἧς Ἰταλικὴν οὕτω. Φερεκύδης Πυθαγόρας, οὗ Θαλαγὴς ὁ ἡμέτερος, οὗ Ξενοφάνης, οὗ Παρμενίδης, οὗ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, οὗ Λεύκιππος, οὗ Δημόκριτος, οὗ πλείονες, ἐπ' ἐσχάτου δὲ, Ναυσιφάνης καὶ Ναυσιφάνης, ὧν Ἐπίκουρος.

Τῶν ἧς φιλοσόφων, οἱ μὲ γεγόνασι δογματικοί, οἱ ἧς, ἐφεκτικοί. δογματικοὶ μέν, ὅσοι περὶ τῶν πραγμάτων ἀποφαίνονται, ὡς καταληπτῶν· ἐφεκτικοὶ δὲ, ὅσοι ἐπέχουσι περὶ αὐτῶν, ὡς ἀκαταλήπτων. καὶ οἱ μὲν αὐτῶν καταλιπόντες ὑπομνήματα, οἱ δὲ ὅλως οὐ συνέγραψαν, ὡσαύτως καθάπερ Σωκράτης, Πλάτων, Φίλιππος, Μενέδημος, Πύρρων, Θεόδωρος, Καρνεάδης, Βρύσων καθάπερ Πυθαγόρας, Ἀρίστων ὁ Χῖος, πλὴν ὀλίγων ὀλίγοι. οἱ δὲ αἱρέσεις συνέγραψαν, Μέλισσος, Παρμενίδης, Ἀναξαγόρας. πλεῖστα δὲ Ζήνων, πλείω Ξενοφάνης, πλείω Δημόκριτος, πλείω Ἀριστόνης, πλείω Ἐπίκουρος, πλείω Χρύσιππος. Τῶν ἧς φιλοσόφων, οἱ μὲν ἀπὸ πόλεως προσηγορεύθησαν, ὡς οἱ Ἠλιακοὶ, καὶ Μεγαρικοὶ, καὶ Ἐρετρικοὶ, καὶ Κυρηναϊκοί· οἱ δὲ ἀπὸ τόπων, ὡς οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ καὶ Στωϊκοί· ἀπὸ συμπτωμάτων δὲ, ὡς οἱ Περιπατητικοὶ καὶ ἀπὸ σκωμμάτων, ὡς οἱ κωμικοί. οἱ ἧς ἀπὸ διαθέσεων, ὡς οἱ εὐδαιμονικοί. ἄλλοι ἀπὸ αἱρέσεως, ὡς οἱ φιλαλήθεις, καὶ ἀπολεκτικοὶ, καὶ ἀναλογικοί. ἔμοι δ' ἀπὸ τῆς διδασκάλων, ὡς οἱ Σωκρατικοὶ καὶ Ἐπικούρειοι, καὶ τὰ ὅμοια. Οἱ μὲν, ἀπὸ τῆς αἱρέσεως προσηγορίας, φυσικοί εἰσιν, ἀπὸ

τῆς περὶ τὰ ἤθη θεωρίας, ἠθικοί. διαλεκτικοὶ δ', ὅσοι περὶτὴν τῶν λόγων περιεργίαν κατατείβονται. Μέση δὲ φιλοσοφίας τέχνη, φυσικόν, ἠθικόν, διαλεκτικόν. φυσικὸν μέν, τὸ περὶ κόσμου, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ· ἠθικὸν δέ, τὸ περὶ βίου καὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς· διαλεκτικὸν δέ, τὸ ἀμφοτέρων τούτοις λόγοις παρεσκευῶσθαι. καὶ μέχρι μὲν Ἀρχελάου τὸ φυσικὸν εἶδος ἦν· ἀπὸ δὲ Σωκράτους, ὡς παρείληπται, τὸ ἠθικόν· ἀπὸ δὲ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, τὸ διαλεκτικόν. τοῦ δὲ ἠθικοῦ γεγόνασιν αἱρέσεις δέκα, Ἀκαδημαϊκή, Κυρηναϊκή, Ἡλιακή, Μεγαρική, Κυνική, Ἐρετριακή, Διαλεκτική, Περιπατητική, Στωϊκή, Ἐπικούρειος. Ἀκαδημαϊκῆς μὲν οὖν τῆς ἀρχαίας προέστη Πλάτων, τῆς μέσης Ἀρκεσίλαος, τῆς νέας Λακύδης, Κυρηναϊκῆς Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος, Ἡλιακῆς Φαίδων ὁ Ἠλεῖος, Μεγαρικῆς Εὐκλείδης Μεγαρεύς, Κυνικῆς Ἀντισθένης ὁ Ἀθηναῖος, Ἐρετριακῆς Μενέδημος Ἐρετριεύς, Διαλεκτικῆς Κλεινόμαχος Καρχηδόνιος, Περιπατητικῆς Ἀριστοτέλης Σταγειρίτης, Στωϊκῆς Ζήνων Κιτιεύς. ἡ δὲ Ἐπικούρειος ἀπ' αὐτοῦ κέκληται Ἐπικούρου. Ἵππόβοτος δ' ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων, ἐννέα φησὶν αἱρέσεις καὶ ἀρχὰς εἶναι· πρώτην Μεγαρικήν, δευτέραν Ἐρετριακήν, τρίτην Κυρηναϊκήν, τετάρτην Ἐπικούρειον, πέμπτην Ἀννικέρειον, ἕκτην Θεοδώρειον, ἑβδόμην Ζηνώνειον, τὴν καὶ Στωϊκήν, ὀγδόην Ἀκαδημαϊκὴν τὴν ἀρχαίαν, ἐνάτην Περιπατητικήν. οὔτε δὲ Κυνικήν, οὔτε Ἠλιακήν, οὔτε Διαλεκτικήν. τὴν μὲν γὰρ Πυῤῥώνειον οὐδὲ εἰπεῖν τις ἂν ποιοῖτο, διὰ τὴν ἀσάφειαν. ἔνιοι δὲ κατά τι μὲν αἵρεσιν εἶναι φασὶν αὐτήν, κατὰ τί δὲ οὔ. δοκεῖ μὲν γὰρ αἵρεσις εἶναι. αἵρεσιν δὲ λέγομεν (φασὶ) τὴν λόγῳ τινὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκολουθοῦσαν, ἢ δοκοῦσαν ἀκολουθεῖν· καθ' ὃ ἀλόγως ἂν αἵρεσιν τὴν σκεπτικὴν καλοῖμεν. εἰ δὲ αἵρεσιν νοοῖμεν

πρείσκλιτον ἐν δόγμασιν ἀκολουθίαν ἔχοντες, οὐκέτ' ἂν πρεσβεύοιτο αἵρεσις· οὐ γὰρ ἔχει δόγματα. εἰσὶ μὲν ἀρχαὶ καὶ διαδοχαὶ, καὶ τοσαῦτα μέρη καὶ πάσαι φιλοσοφίας αἱρέσεις. ἔστι δὲ καὶ σκληπτικὴ τις αἵρεσις εἰσηγήσατο δὲ Πυρρώνειος τῆς Ἀλεξανδρέως, σκλεξαμένη τὰ ἀρέσκοντα ἐξ ἑκάστης τῶν αἱρέσεων. ἀρέσκει δ' αὐτῷ, (καθά φησιν ἐν τῇ συγγράμματι τῆς ἀληθείας ἔστι), τὸ μὴ, ὡς ἐφ' οὗ γίνεται ἡ κρίσις, πολλὰ τὸ ἡγεμονικὸν τὸ εἶναι, ὡς δι' οὗ, ἢ τὴν ἀκριβεστάτην φαντασίαν. ἀρχάς τε τῶν ὅλων, τὴν τε ὕλην καὶ τὸ ποιὸν, κίνησίν τε καὶ πάθος. ἐξ οὗ γὰρ ἢ ὑφ' ὃ ἢ πρὸς ἢ ἐν ᾧ. τέλος δὲ ἔστι, ἐφ' ὃ πάντα ἀναφέρεται, ζωὴν κατὰ πᾶσαν ἀρετὴν τελείαν, ἐν αὐτῷ τῷ σώματος καὶ φύσιν ἔχειν τὸ σκέπτεσθαι. λεκτέον δὲ περὶ αὐτῶν τῶν αἱρέσεων, καὶ πρῶτον περὶ Θαλοῦ.

ΘΑΛΗΣ.

ΗΝ πόλιν ὁ Θαλῆς, ὡς μὲν Ἡρόδοτος καὶ Δοῦρις καὶ Δημόκριτος φασὶν, πατρὸς μὲν Ἐξαμίου, μητρὸς δὲ Κλεοβουλίνης, ἐκ τῶν Θηλιδῶν, οἵ εἰσι Φοίνικες, ἀναμίξαι τοι τῶν ἀπὸ Κάδμου καὶ Ἀγήνορος, καθά καὶ Πλάτων φησί. καὶ τῶν τοὺς σοφοὺς ὠνομάσθη ἄρχοντες Ἀθήνησι Δαμασίου, καθ' ὃν καὶ οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἐκλήθησαν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων ἀναγραφῇ. ἐπλησιάσθη δὲ ἐν Μιλήτῳ, ὅτε ἦλθε σὺν Νειλέῳ ἐκπεσόντι Φοινίκης. ὡς δ' οἱ πλείους φασὶν, ἰθαγενὴς Μιλήσιος ἦν, καὶ γηγενὴς λαμπρός. μετὰ δὲ τὰ πολιτικὰ τῆς φυσικῆς ἐπράγματεύετο θεωρίας, καὶ κατ' ἄρας μὲν σύγγραμμα κατέλιπεν οὐδέν. ἡ γὰρ εἰς αὐτὸν ἀναφερομένη ναυτικὴ ἀστρολογία, Φώκου λέγεται εἶναι τοῦ Σαμίου (Καλλίμαχος δ' αὐτὸν οἶδεν εὑρετὴν τῆς ἄρκτου τῆς μικρᾶς, λέγων ἐν τοῖς ἰάμβοις οὕτως,

καὶ τῆς ἀμάξης ἐλέγετο σαθμήσασθαι

Τοὺς ἀστείσκους, ἢ πλέοσι Φοίνικες) κατά τινας ὃ δύο μόνα σημέγραψι, τὴν ἔω τῆς καὶ ἑσπέρας, τὰ δ' ἄλλα καταλιπὰ ἔτη δεκμάσας. δοκεῖ δὲ κατά τινας τοῦτος ἀστρολογῆσαι, καὶ ἡλιακὰς ἐκλείψις τε ἔω καὶ σελήνης προειπεῖν, ὥς φησιν Εὔδημος ἐν τῇ τῶν ἀστρολογουμένων ἱστορίᾳ· ὅθεν αὐτὸν καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἡρόδοτος θαυμάζει. μαρτυρεῖ δ' αὐτῷ καὶ Ἡράκλειτος καὶ Δημόκριτος. ἔνιοι δὲ καὶ αὐτὸν τοῦτον εἰπεῖν φασιν ἀθανάτους τὰς ψυχάς· ὧν ἐστι Χοιέλλος ὁ ποιητής. τοῦτος δὲ καὶ τὴν ἀπὸ ἔω τῆς ἐπὶ ἑσπέραν πάροδον εὗρε, καὶ τοῦτος τὸ τοῦ ἡλίου μέγεθος τοῦ σελληναίου ἑπτακοσιοστὸν καὶ εἰκοστὸν μέρος ἀπεφήνατο, κατά τινας. τοῦτος δὲ καὶ τὴν ὑστέραν τοῦ μηνὸς, τεσσαρακάδα εἶπε. τοῦτος δὲ κατὰ φύσεως διελέχθη, ὥς τινες. Ἀναξιμένης δὲ καὶ Ἵππίας φασὶν αὐτὸν καὶ τοῖς ἀψύχοις μεταδιδόναι ψυχάς, πεκμαιρόμενον ἐκ τῆς λίθου τῆς μαγνήτιδος καὶ τοῦ ἠλέκτρου. τοῦτόν τε Αἰγυπτίων γεωμετρεῖν μαθόντα φησὶ Παμφίλη τοῦτον καταγράψαι κύκλου τὸ τρίγωνον ὀρθογώνιον, καὶ θῦσαι βοῦν. οἱ δὲ Πυθαγόραν φασὶν, ὧν ὅστιν Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικός. ἔοικε δὲ μᾶλλον ὅτι πλεῖον ἃ φησι Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις Εὔφορβον εὑρεῖν τὸν Φρύγα· οὗ σκαληνὰ καὶ τρίγωνα, καὶ ὅσα γραμμικῆς ἔχεται θεωρίας· δοκεῖ δὲ καὶ ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἄριστα βεβουλεῦσθαι. Κροίσου γὰρ πέμψαντος πρὸς Μιλησίους ὅτι συμμαχίαν ἐκφόβησον ὅπως, Κύρου κρατήσαντος, ἔσωσε τὴν πόλιν. καὶ αὖτις δέ φησιν ὡς Ἡρακλείδης ἱστορεῖ μοναρχῆσαι αὐτὴν γενέσθαι καὶ ἰδιώτην. ἔνιοι δὲ καὶ γῆμαι αὐτὸν, καὶ Κίβισον υἱὸν ἔχειν. οἱ δὲ, ἄγαμον μεῖναι, τῆς δὲ ἀδελφῆς τὸν υἱὸν θέσθαι. ὅπερ καὶ ἐρωτηθέντα δι' ἣ οὐ τεκνοποιεῖ, Διὰ φιλοπαιδίαν, εἰπεῖν. καὶ λέγουσιν ὅτι τῆς μητρὸς ἀναγκαζούσης αὐτὸν γῆμαι, Νὴ Δία, ἔλεγε, οὐδέπω καιρός. εἶτα, ἐπειδὴ παρῆβησεν, ἐγκει-

μῆνες, εἰπεῖν, εὐκέπ καιρός φησι καὶ ὁ Ῥόδιος Ἐρατόσθενης ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἀποφάσεων ἱστορικῷ, ὅπ βουλόμενος δεῖξαι ῥᾴδιον εἶν πλουτεῖν, φορᾶς μελλούσης ἐλαιῶν ἔσεσθαι, προιόντας ἐμισθώσατο τὰ ἐλαιουργεῖα, καὶ πάμπολλα συνέλεξε χρήματα. ἀρχὴν δ' τῶν πάντων ἰδωρικόσατο, καὶ τὸν κόσμον ἔμψυχον καὶ δαιμόνιον πλήρη. τὰς πόλεις τὸ σιωπᾶν φασὶν αὐτὸν θύειν, καὶ εἰς τελετὰς ἐξήκοντα πέντε ἡμέρας διελεῖν. οὐδείς πω αὐτῷ καθυμνήσατο, πλὴν ὅτ' εἰς Δίγμητον ἐλθὼν τοῖς ἱερεῦσι συνδιέβιβασεν. ὁ δ' Ἱερώνυμος καὶ ἐκμετρῆσαι φησὶν αὐτὰς τὰς προσαμίδας, ἐκ τῆς σκιᾶς βαδίσαντα ὅπ ἡμῖν ἰσομεγέθης εἰσί. σωτίβιον δ' καὶ Θρασυβούλῳ τῷ Μιλησίῳ τοῦτο γράφει, καθά φησι Μιτύης. τὰ δ' ὧδε πη πεπόδα, φασὶ, τὴν θύρεθρα ὑπὸ τῶν ἡλίων, ἃ δὴ παμφάγα τοῖς σοφοῖς ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Μιλησίων. φασὶ γὰρ Ἰωνικὰς ναῦς ναυσὶν εἴκοσι ἀγορᾶσαι παρὰ Μιλησίων ἁλιέων· αἰασαμένης δὲ πὸ πείσεως, ἀμφισβήτησις ἐγένετο. ἕως οἱ Μιλήσιοι ἔπεμψαν εἰς Δελφούς, καὶ ὁ θεὸς ἔχρησεν οὕτως,

Ἔκγονε Μιλήτου πείσεος πόθι Φοῖβον ἐρωᾷς;

Τίς σοφίη ταύτων ἀμφιπολεῖς; ὦ πυθόπεπ' αὐδῶ. δίδωσι κῦδος Θαλῇ, ὁ δ' ἄλλῳ, καὶ δίκης δίκῳ, ἕως Σόλωνος. ὁ δ' ἔφη σοφίαν ἀμφιπολεῖν εἶν τὸ θεόν, καὶ ἀπίσχλει εἰς Δελφούς. ὧν τὰ δὴ ὁ Καλλίμαχος ἐν τοῖς ἰάμβοις ἄλλως ἱστορεῖ, παρὰ Λεανδρίῳ λαβὼν τῷ Μιλησίου. Βαθυκλέα γάρ τινα Λεκάδε φιάλην καταλιπεῖν, καὶ ὅπισκῆψαι δοῦναι τὴν σοφὸν τῷ σοφωτάτῳ. ἐδόθη δὴ Θαλῇ, καὶ κῦ' ἀφίκοτο πάλιν Θαλῆν. ὁ δ' τῷ Διδυμαίῳ Ἀπόλλωνι ἀπίσχλει, εἰπὼν οὕτως, κῦ τὰ Καλλίμαχον,

Θαλῆς μὲ τῷ μιδέων τῶ Νειλέω δόμου

Δίδωσι, πῶπ δὶς λαβὼν ἀφίκετ'ον. τὸ δ' πίζει οὕτως ἔχ. Θαλῆς Ἑξαμίου Μιλήσιος Ἀπόλλωνι Δελφινίῳ

Ἑλλώων ἀριστῆον δὶς λαβών. ὁ δ' ἀνειενεγκὼν πρὸ φιάλω τῷ Βαθυκλέους παῖς, Θυείων ἐκαλεῖτο, καθά φησιν Ἔλθυσις ἐν τῷ περὶ Ἀχιλλέως, καὶ Ἀλέξων ὁ Μωύλος ἐν ἀντάτῳ μυθικῶν. Εὔδοξος δ' ὁ Κνίδιος καὶ Εὐαίθης ὁ Μιλήσιος φασὶ πρὸς Κροίσου λιτὰ φίλων λαβεῖν πρὸς δὲ βασιλέως πτηνὸν χρυσοῦν, ὅπως δῶρ τῷ Σφωπάτῳ πρὸς Ἑλλώων. τὸν δὲ δοῦναι Θαλῆ, καὶ περιελθεῖν εἰς Χείλωνα. ὃν πυθόμενον παρὰ τοῦ Πυθίου τίς ἀπὸ σοφώτερος· καὶ τὸν εἰπεῖν Μίσωνα, περὶ οὗ λέγομεν. ὕστερον οἱ περὶ τὸν Εὔδοξον αἰτοῦσι Κλεοβούλου λιθάσαι, Πλάτων δ' αἰτοῦ Περιάνδρου. περὶ οὗπερ δὴ πάλαι εἰρηται ὁ Πύθιος,

Οἰκῶν πρὸ φημὶ Μύσων' ἐν Χλωῖ γλυκέσθαι,
Σοὶ μᾶλλον περαπίδεσιν ἀνηρόπα πυκαλίμησιν.

ὁ δ' ἐρωτήσας ἦν Ἀνάχαρσις. Δαίδαχος δ' ὁ Πλατωνικὸς καὶ Κλέαρχος φιάλην ἀποσαλῶσαι ὑπὸ Κροίσου Πιτακῷ, καὶ οὕτω περιενεχθῆναι. Ἄνδρων δ' ἐν τῷ περὶ, Ἀργείους ἆθλον ἀρετῆς ὦ Σφωπάτῳ τ' Ἑλλώων περὶ πόδα θῆναι· κριθῆναι δ' Ἀεισόδημον Σπαρτιάτην, ὃν παραχωρῆσαι Χείλωνι. μέμνηται δ' Ἀεισοδήμου καὶ Ἀλκαῖος ὕπως,

Ὡς γὰρ δή ποτ' Ἀεισόδαμον φασὶν ἐκ ἀπάλαμνον
ἐν Σπάρτᾳ λόγον εἰπεῖν, Χρήμαθ' ἁνήρ, πενιχρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλός.

ἔνιοι δέ φασιν ὑπὸ Περιάνδρου Θρασυβούλῳ ὦ Μιλησίων τυράννῳ πλοῖον ἔμφορτον ἀποσαλῶσαι. τὸ δὲ περὶ τὴν Κῶαν θάλασσαν ναυαγήσαντος, ὕστερον θρεθῆναι πρὸς ἁγνῶν ἁλιέων τὸν τρίποδα. Φανόδικος δὲ περὶ τὴν Ἀθηναίων θάλασσαν θρεθῆναι, καὶ ἀνενεχθέντα εἰς ἄστυ, χρωμένης ἐκκλησίας, Βίαντα προφθῆναι. διὰ τί δ', ἐν τῷ περὶ Βίαντος λέγομεν. ἄλλοι φασὶν ἁφαιρεθέντα ὑπ' αὐτῶν, καὶ δοθῆναι πρὸς τὸ θεοῦ Πέλοπι γαμοῦντι. αὖθις τε εἰς Μενέλαον ἐλθεῖν, καὶ ζητεῖν τὴν Ἑλένην· ἀφ' οὗπερ

ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ῥιφθῆναι εἰς τὴν Κῶαν θάλασσαν πρὸς τῆς Λαρίσσης, εἰπούσης ὅτι πρεσμάχητος ἔσται. χρόνῳ δὲ Λεβεδίων ζῶντι αὐτῷ χύτραν ὠπτημβίων, καταληφθῆναι καὶ τὸ πεῖσμα μαχομένων διὰ πρὸς τὰς ἀγίας, φυέσθαι τὴν αἴσθησιν ἕως τῆς Κῶ· καὶ ὡς οὐδὲν ἰωῦσιον, τοῖς Μιλησίοις μηδοπόλει οὖσι μιαιφόνοις. οἱ δ' ἐπειδὴ διαφερόμενοι πρὸς τοὺς Κώους πολεμοῦσι. καὶ πολλῶν ἐκατέρων πιπτόντων, ἐκπίπτει χρησμὸς δεινῶν τοῦ στρατηγοῦ καὶ ἀμφίπτωσιν ἡμιτέων Θαλῆν. ὁ δὲ μὴ τὸ πρόσωπον τοῦ Διδυμαίου πόθεσιν Ἀπόλλωνι. Κάκεις μὲν οὕτω πως ἐχρήσθη τὸν τρόπον,

Μή σε πρὸς λίξει τῆχος μεροπῶν καὶ Ἰώνων,
Περὶ πεῖσμα χύτρον, ὃν Ἥφαιστος βάλε πόντῳ,
Ἐκ πόλιος πέμψαντ', ἐς δόμον αἰθρὸς ἵκηται
Ὅς δεδάπεδαι τ' ὄϊσα, τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα.

Μιλησίοις δέ,

Ἔσχατε Μιλήτου πείσματος πέλει Φοῖβον ἑρωΐζειν ὡς προείρηται. καὶ πάλε μὲν οὕτως. Ἕρμιππος δέ φησιν ἐν τοῖς βίοις, εἰς τὸν αἰαφέρει τὸ λεγόμενον ὑπό τινων περὶ Σωκράτους. Ἐφασκε γάρ, φησί, τρισὶν οὕτως ἐπὶ χάριν ἔχειν τῇ τύχῃ. πρῶτον μέν, ὅτι ἄνθρωπος ἐγενόμην, καὶ οὐ θηρίον· εἶτα, ὅτι ἀνήρ, καὶ οὐ γυνή· τρίτον, ὅτι Ἕλλην, καὶ οὐ βάρβαρος. λέγεται δ' ἀγόμενος ὑπὸ χαλκοῦ ὀκτὼ εἰκόνας, ἵνα τὰ ἄκρα καταυλήσῃ, εἰς βόστρον ἐμπεσεῖν. καὶ εἰπεῖν αἰνιττόμενος φαίνεσθαι τὴν χαλκῆν, Σὺ γὰρ, ὦ Θαλῆ, τὰ ἀφανῆ οὐ δυνάμενος ἰδεῖν, τὰ ὀπίσω τοῦ οὐρανοῦ εἶναι γινώσκεις, οἷόν δὴ καὶ ἀστρονομούμενον καὶ Τίμων. καὶ ἐν τοῖς Σίλλοις ἐπαινεῖ αὐτὸν, λέγων,

Οἷόν θ' ἑπτὰ Θάλητα σοφῶν σοφὸν ἀστρονόμημα.

τὰ δὲ γεγραμμένα ὑπ' αὐτοῦ φησὶ Λόβων ὁ Ἀργεῖος εἶναι πίνακα δίφθονα. ὑπογεγράφθαι δ' αὐτοῦ ὅτι τῆς οἰκείας πάσης,

Τόνδε Θαλῆν Μίλητος ἰὰς ἐκ φρένας ἀνέδειξεν

Ἀστρολόγον πάντων σοφιστάτην σοφίᾳ. πῶς τε ἀδαμάντινον αὐτὸ πάδε εἶπε), Οὔπω τὰ πολλὰ ἔπη φρονίμως ἀπεφήνατο δόξαν. ἓν τι μάτευε σοφὸν, ἓν τι κεδνὸν αἱρεῖσθαι. λύσης γὰρ ἀνδρῶν κωφῶν γλώσσας ἀφραντολόγους. φέρεται δὲ ἀποφθέγματα αὐτοῦ τάδε, σοφιστάτην πάντων ὄντων, θεὸς ἀγήρατον· κάλλιστον, κόσμος· ποίημα γὰρ θεοῦ. μέγιστον, τόπος· ἅπαντα γὰρ χωρεῖ. τάχιστον, νοῦς· διὰ παντὸς γὰρ τρέχει. ἰσχυρότατον, ἀνάγκη· κρατεῖ γὰρ πάντων. σοφώτατον, χρόνος· ἀνευρίσκει γὰρ πάντα. οὐδὲν ἔφη τὸν θάνατον διαφέρειν τοῦ ζῆν. Σὺ οὖν (ἔφη τις) διὰ τί οὐκ ἀποθνήσκεις; Ὅτι, ἔφη, οὐδὲν διαφέρει. πρὸς τὸν πυθόμενον τί πρότερον ἐγένετο, νὺξ ἢ ἡμέρα, Ἡ νὺξ (ἔφη) μιᾷ ἡμέρᾳ πρότερον. ἐρωτήσας αὐτὸν εἰ λήθει θεοὺς ἄνθρωπος ἄδικῶν, Ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενος, ἔφη. πρὸς τὸν μοιχὸν, ἐρόμενον εἰ ὀμόσας μὴ μεμοιχεύκεναι, Οὐ χεῖρον (ἔφη) μοιχείας ἐπιορκία. ἐρωτηθεὶς τί δύσκολον, ἔφη, τὸ ἑαυτὸν γνῶναι· τί δὲ εὔκολον, τὸ ἄλλῳ συμβουλεῦσαι· τί ἥδιστον, τὸ εὐτυχεῖν· τί τὸ θεῖον, τὸ μήτε ἀρχὴν ἔχον μήτε τελευτήν. τί δύσκολον εἴη πεθεσμένος, Γέροντα (ἔφη) τύραννον. πῶς ἄν τις ἀτυχίαν ῥᾳδίαν φέροι, Εἰ τοὺς ἐχθροὺς χεῖρον πράσσοντας βλέποι. πῶς ἂν ἄδεια καὶ δικαίως βιώσαιμεν, Ἐὰν ἃ τοῖς ἄλλοις ἐπιπλήττομεν, αὐτοὶ μὴ δρῶμεν. πῶς εὐδαίμων, Ὁ τὸ μὲν σῶμα ὑγιὴς, πλὴν ἢ τύχῃ εὔπορος, ἢ ψυχῇ ἀπαίδευτος. φίλων παρόντων καὶ ἀπόντων μεμνῆσθαι φησὶ. μὴ πλὴν ὧν καλλωπίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἐπιτηδεύμασιν εἶναι καλόν. Μὴ πλούτει (φησὶ) κακῶς, μηδὲ διαβαλλέτω σε λόγος πρὸς τοὺς πίστεως κεκοινωνηκότας. Οὓς ἂν ἐθέλοις εἰσενέγκης (φησὶ) τοῖς γονεῦσι, τούτοις αὐτὸς πρόσδεχου καὶ πρὸ τῶν τέκνων. τὸν Νεῖλον εἶπε πλημμύρειν ἀνακοπτομένων τῶν ῥευμάτων ὑπὸ τῶν ἐτησίων ἀνέμων ἐπιόντων. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς γεγ-

γῆσθαι αὐτὸν κτ' τὸ τρίτον ἔτος τῆς τετρακοστῆς πέμπτης ὀλυμπιάδος. ἐτελεύτησε δ' ἐτῶν ἑβδομήκοντα ὀκτώ, ἢ (ὡς Σωσικράτης φησὶν) ἐνενήκοντα. τελευτῆσαι δ' αὐτὸν τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης ὀλυμπιάδος, γεγονότα κτ' Κροῖσον, ὡς καὶ τὸν Ἄλυν ὑποτρέχειν αὐθυμφύεσι τράσιν, τὸ ῥεῖθρον διαπερῶντα. γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι θαλῆ (κατά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις) πέντε. ῥήτωρ Καλατιανὸς, κακόζηλος· ζωγράφος Σικυώνιος, μεγαλοφυής· τρίτος ἀρχαῖος ποιητὴς, κτ' Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον καὶ Λυκοῦργον· πέμπτος, οὗ μέμνηται Δοῦρις ἐν τῷ περὶ ζωγραφίας· πέμπτος, νεώτερος, ἄδοξος, οὗ μνημονεύει Διονύσιος ἐν Κελτικοῖς. ὁ δ' οὖν σοφὸς ἐτελεύτησεν ἀγῶνα θεώμενος γυμνικὸν, ὑπό τε καύματος καὶ δίψους καὶ ἀσθενείας, ἤδη γηραιός· καὶ αὐτὸν ἐπιγράψαι τῷ μνήματι.

Ἦ ὀλίγον τόδε σῆμα, τὸ δὲ κλέος οὐρανόμηκες
Τῷ πολυφροντίστῳ ὑπὸ Θαλήτος ὄρη.

ἔστι δὲ παρ' ἡμῖν ἐς αὐτὸν ἐν τῷ τρόπῳ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἢ παμμέτρῳ, ὧδὶ τὸ ἐπίγραμμα,

Γυμνικὸν αὖ ποτ' ἀγῶνα θεώμενον, ἠέλιε Ζεῦ,
Τὸν σοφὸν αἶψα Θαλῆν ἥρπασας ἐκ σταδίων.
Αἰνέω ὅτι μὲν ἐγκὺς ἀπήγαγες· ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
Οὐκέτ' ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο. τοῦτον δὲ τὸ Γνῶθι σαυτόν· ὅνπερ Ἀντισθένης ἐν ταῖς διαδοχαῖς Φημονόης εἶναί φησιν, ἐξιδιοποιήσασθαι ἢ αὐτὸ Χείλωνα. ὧδὲ δὴ τῶν ἐπῶν (αὔξεται γὰρ ἀνθρώπινα καθολικῶς κἀκείνων ἐπιμνησθῶμεν) λόγοι φέρονται τοιοίδε. Δάμων ὁ Κυζικηνὸς, μεγαφώνως ὧδὲ τῶν φιλοσόφων, πᾶσιν ἐγκαλεῖ, μάλιστα δ' τοῖς ἐπῶν. Ἀναξιμένης δέ φησι πάντας ὅσοι δέδωκε πιθανῶς. ὁ δ' Δικαίαρχος οὔτε σοφοὺς οὔτε φιλοσόφους φησὶν αὐτοὺς γεγονέναι, σωφρονεστέρους δέ τινας καὶ νομοθετικούς. Ἀρχέπολις δ' ὁ Συρακούσιος ὁμιλίαν αὐτῶν γεγραφέναι

περὶ Κυψέλῳ, ἣ καὶ αὐτὸς φησι περιτυχεῖν· Εὔφορος δὲ παρὰ Κροίσῳ, πλὴν Θαλοῦ. φασὶ δέ τινες καὶ ἐν Παιονίᾳ καὶ ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐν Δελφοῖς συνελθεῖν αὐτούς. διαφωνοῦνται δὲ καὶ ἀποφάσεις αὐτῶν, καὶ δηλα ἄλλο φασὶν εἶναι, ὡς ἐκεῖνο,

Ἦν Λακεδαιμόνιος Χείλων σοφὸς, ὃς πάλ' ἔλεξε,

Μηδὲν ἄγαν, καιρῷ πάντα πρόσεστι καλά. σποράζεται δὲ καὶ περὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Λεανδρίου μὲν γὰρ αὐτὰ Κλεοβούλου καὶ Μύσωνος Λεώφαντον Γορσάδα, Λεβέδιον ἢ Ἐφέσιον ἐγκρίνει, καὶ Ἐπιμενίδου τὸν Κρῆτα· Πλάτων δ' ἐν Πρωταγόρᾳ Μύσωνα αὐτὰ Περιάνδρου. Εὔφορος δὲ αὐτὰ Μύσωνος Ἀνάχαρσιν. οἱ δὲ καὶ Πυθαγόραν παρεγγράφουσι. Δικαίαρχος δὲ τέτταρας ὁμολογουμένους ἡμῖν παραδίδωσι, Θαλοῦ, Βίαντα, Πιττακὸν, Σόλωνα. ἄλλους δὲ ὀνομάζει ἕξ, ὧν ἐκλέξασθαι ῥᾴδιον, Ἀεισόδημον, Πάμφιλον, Χείλωνα Λακεδαιμόνιον, Κλεόβουλον, Ἀνάχαρσιν, Περίανδρον. ἔνιοι παρεισάγουσιν Ἀκουσίλαον, Κάβαν ἢ Σκάβαν, Ἀργεῖον. Ἕρμιππος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν σοφῶν, ἑπτακαίδεκά φησιν, ὧν τοὺς ἑπτὰ, ἄλλους δήπου αἱρεῖσθαι· εἶναι δὲ, Σόλωνα, Θαλοῦ, Πιττακὸν, Βίαντα, Χείλωνα, Κλεόβουλον, Περίανδρον, Ἀνάχαρσιν, Ἀκουσίλαον, Ἐπιμενίδου, Λεώφαντον, Φερεκύδου, Ἀεισόδημον, Πυθαγόραν, Λάσον Χαρμαντίδου ἢ Σισυμβρίνου, ἢ (ὡς Ἀεισόξενος) Χαβρίνου· Ἑρμονέα, Ἀναξαγόραν. Ἱππόβοτος δ' ἐν τῇ τῶν φιλοσόφων ἀναγραφῇ, Ὀρφέα, Λίνον, Σόλωνα, Περίανδρον, Ἀνάχαρσιν, Κλεόβουλον, Μύσωνα, Θαλοῦ, Βίαντα, Πιττακὸν, Ἐπίχαρμον, Πυθαγόραν. φέρουσι δὲ καὶ τοῦ Θαλοῦ ὑποθήκας αἵδε.

Θαλοῦ Φερεκύδῃ.

Πεπυσμένος σε πρῶτον Ἰώνων μέλλειν λόγους ἀμφὶ τῶν θείων χρημάτων εἰς τοὺς Ἕλληνας φαίνειν. κατὰ μὲν γνώμην δικαίην, ἐς τὸ ξυνὸν καταθέσθαι γραφάς,

μᾶλλον ἢ ἐφ' ὁπισισιῶ ὅπῃ τρέπει χρῆμα εἰς αὐδὲν ὄφελος. εἰ δή πι ἥδιον, ἐθέλω γλυκάδαι λεσχινωτὴς ἀεὶ ἐπέων χαφεὶς· καὶ ἰὼ κελεύης, ἀλλά σε ἀφίξομαι ἐς ὕρον. ἢ γὰ αὖ οὐ φρενήρεες εἰκιμὲν ἐγώ τε καὶ Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, πλώσαιπις μὲν ἐς Κρήτιω κῇ πιὼ κείθι ἰσοείλω, πλώσαιπις ᾗ ἐς Αἴγυπον, ὁμιλήσαιπις τοῖς ἐκείνη ἔσοι ἱερέες τε καὶ ἀσρονόμοι· ἀλλά σε ᾗ μὴ πλώσαιμὲν. ἤξει γὰ καὶ ὁ Σόλων, ἰὼ ὅπῃ τρέπῃς. σὺ μὲν πι χωροφιλέων, ὁλίζα φοιτέων ἐς Ἰωνίω. οὐδέ σε πρὸ ἴχῃ αἰδρῶν ξείνων, ἀλλά (ὡς ἔλπομαι) ἐνὶ μουνώῳ χρήμπι πρέσσαι, τῇ χαφῇ. ἡμεῖς ᾗ οἱ μινδὲν χάφπες ἀπειχορέομὲν πιὼ τε Ἑλλάδα καὶ Ἀσίω.

Θαλῆς Σόλωνι.

Ὑπαπσας ἐξ Ἀθηναίων δοκέεις αὖ μοι ἀρμοδιώπαζα ἐν Μιλήτῳ οἶκον ποιέεσθαι ἀπὸ τοῖς ἀποίκοις ὑμέων. χὴ γὰ ἐνθαῦπά πι δίκαιον οὐδέν. εἰ ᾗ ἀφαλήσῃς ὅπι ἐν Μιλήσοι τυφαννεόμεθα (ἐχθαίρεις γὰ πάντας αἰσυμνήπας) ἡμὰ πέρπιο αὖ ζωὸν τοῖς ἑπαίροις ἡμῖν καπαβιοῦ. ἐπέσειλε δέ σοι καὶ Βίης ἥκειν ἐς Πειλιώλω· σὺ ᾗ εἰ φοιλιωέσερόν πι τὸ Πειλιωίων ἄσυ κείθι οἰκέειν, χὴ αὐπὶ ἀλλά σε οἰκήσομὲν.

ΣΟΛΩΝ.

ΣΟΛΩΝ Ἐξηκεσίδου Σαλαμίνιος, φοῖπον μὲν ἐσσάχθειαν εἰσηγήσαπο Ἀθηναίοις. τὸ ᾗ ἰὼ λύπρωσις ὠμῷ πι καὶ κπημῷ. καὶ γὰ ὅπι σώμασιν ἐδανείζονπο, καὶ πολλοὶ δι' ἀπορίαν ἐθήπευον. ἐπεὶ δὴ ζαλαίπων ὀφειλομένων αὐπῷ παπρώων, σωεχώρησε φοῖπος, χὴ τοῖς λοιποῖς τὸ ὅμοιον φερύπρεφε φοιῆξαι. καὶ ὧδε ὁ νόμος ἐκλήθη σισάχθεια. φανερὸν ᾗ δὴ πί. ἔπειδε τοῖς λοιποῖς νόμοις ἔθηκεν, οὐ μακρὸν αὖ ἦν διεξιέναι, καὶ ἐς τοὺς ἄξονας

ἀξίους κατέστησε. τὸ δὲ μέγιστον, τῆς πατρίδος αὐτὸ ἀμφισβητουμένης, δηλονότι τῆς Σαλαμῖνος, ὑπό τε Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων, καὶ πολλάκις τῶν Ἀθηναίων ἐπαισχόντων ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ ψηφισαμένων εἴ τις ἔτι συμβουλεύοι περὶ Σαλαμῖνος μάχεσθαι, θανάτῳ ζημιοῦσθαι· οὗτος μαίνεσθαι ποιησάμενος, καὶ στεφανωσάμενος εἰσέπεσεν εἰς τὴν ἀγοράν. ἔνθα τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέγνω διὰ τοῦ κήρυκος τὰ συγκείμενα περὶ Σαλαμῖνος ἐλεγεῖα, καὶ παρώρμησεν αὐτούς. καὶ αὖθις περὶ τοῖς Μεγαρέας ἐπολέμησε, καὶ ἐνίκησε διὰ Σόλωνα. ἔστι δὲ τὰ ἐλεγεῖα ἃ μάλιστα καὶ θαρραλέα τῶν Ἀθηναίων, ταῦτα·

Εἴλιον εἰς εὐρύχορον ἔγω Φολεγάνδριος ἦα
Ἀντὶ γὰρ Ἀθηναίου, πατρὶς ἀμειλίχιος.
Αἶψα γὰρ αὐτὸ φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο.
Ἀττικὸς ἐστὶν ἀνὴρ τὴν Σαλαμῖν' ἀφέντων.

εἶτα,

Ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
Ἱμερτῆς, χαλεπὸν τ' αἶσχος ἀπωσόμενοι. ἔπεισε δὲ αὐτοὺς καὶ τὴν ἐν Θράκῃ Χερρόνησον προσκτήσασθαι. ἵνα δὲ μὴ δοκοίη βίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ δίκῃ τὴν Σαλαμῖνα κεκτῆσθαι, ἀναστήσας γυναῖκας πάσας, ἔδεξε τοῖς νεκροῖς τοῖς ἀναστολὰς ἐσταλμένοις, ὡς ἴδιον ἔθος θάπτειν Ἀθηναίοις. διὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους πρὸς ἕω βλέποντας, καὶ ἀπὸ τῶν δήμων τοὺς χηματισμοὺς εἰσκεχαραγμένους, οὕσπερ ἴδιον Ἀθηναίων. ἔνιοι δέ φασι καὶ ἐγγράψαι αὐτὸν εἰς τὸν κατάλογον τῶν Ὁμήρου, μετὰ τὸν

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δυοκαίδεκα νῆας,
Στῆσε δ' ἄγαρ παρὰ νῆας ἵν' Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες. τὸ δὲ λοιπὸν προσεῖχον αὐτῷ ὁ δῆμος, καὶ ἡδέως καὶ τυραννεῖσθαι ἤθελον παρ' αὐτοῦ. ὁ δ' οὐχ εἵλετο, ἀλλὰ καὶ Πεισίστρατον τὸν συγγενῆ, καθά φησι Σωσικράτης, φεύγοντα δῆμον, τὸ ἐφ' ἑαυτῷ διεκώλυσεν. ἤξας γὰρ εἰς γυναῖ. ἐκ-

κλησίαν μετὰ γέρακος καὶ ἀσπίδος, σημεῖον αὐτοῖς ὑπάρχειν τῶν Πεισιστράτου· καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ βοηθὸν ἔπιμος εἶναι λέγων ταῦτα, Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῷ μὲν, σοφώτερος, τῷ δὲ, ἀνδρειότερος εἰμί. σοφώτερος μὲν τῶν τῶν ἀπάντων Πεισιστράτου μὴ συνιέντων· ἀνδρειότερος δὲ τῶν ὑπανδρευόντων μὲν, ἀνδρῶν δὲ οὐκ ὄντων. καὶ ἡ βουλὴ, Πεισιστρατίδαι ὄντες, μαίνεσθαι ἔλεγον αὐτόν· ὅθεν εἶπε ταῦτα,

Δείξει δὴ μᾶλλον μὲν ἐμὸν βαιὸς χρόνος αἰσῖν,
Δείξει ἀληθείης ἐς μέσον ἐρχομένης. τὰ δὲ περὶ τῆς τοῦ Πεισιστράτου συγγενείας εἰρηκέναι αὐτὸν ταῦτα λέγουσιν,

Ἐκ τεφέλης φέρεται χιόνος βία οὐδὲ χαλάζης,
Βροντὴ τ' οὐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστροπῆς·
Ἀνδρῶν δ' ἐκ μεγάλων πόλις ὄλυθ' εἰς ἓν μοναρχεῖν
Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνῃ ἕπεσεν.

ἤδη δὲ αὐτοῦ κρατοῦντος οὐ πίθων, ἔθηκε τὰ ὅπλα πρὸ τοῦ στρατηγείου, καὶ εἶπεν, Ὦ πατρεῖς, βεβοήθηκά σοι λόγῳ καὶ ἔργῳ, ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγινον καὶ εἰς Κύπρον. καὶ πρὸς Κροῖσον ἦλθεν· ὅτε καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, Τίς σοι δοκεῖ ὀλβιώτατος; Τέλλος (ἔφη) Ἀθηναῖος, καὶ Κλέοβις καὶ Βίτων, καὶ τὰ θρυλλούμενα. φασὶ δέ τινες ὅτι κοσμήσας ἑαυτὸν ὁ Κροῖσος παντοδαπῶς, καὶ καθίσας εἰς τὸν θρόνον, ἤρετο αὐτὸν εἰ τὶ θέαμα κάλλιον πέφανται. ὁ δὲ ἀλεκτρυόνας εἶπε, φασιανοὺς, καὶ ταῶς· φοινικοῦν γὰρ αἴθεσθαι κόσμον, καὶ μυρίῳ κάλλιον. ἐκεῖθέν τε ἀπαλλαγείς, ἐγένετο ἐν Κιλικίᾳ, καὶ πόλιν ᾠκισεν ἐγγὺς ἀπ' αὐτοῦ Σόλους ἐκάλεσεν. ὀλίγους τε πείσας τῶν Ἀθηναίων ἐγκατοικῆσαι, οἱ πρὸ χρόνου τινὸς φανερῶς ἀπεξενωθέντες σολοικίζειν ἐλέχθησαν. καί εἰσιν οἱ μὲν ἔνθεν, Σολεῖς· οἱ δὲ ἀπὸ Κύπρου, Σόλιοι. ὅτε δὲ τὸ Πεισίστρατον ἔμαθεν ἤδη τυραννεῖν, πάλιν ἔχαψε πρὸς τοὺς Ἀθηναίους,

Εἰ δ' ἐπόνησθε δεινὰ δι' ὑμετέρην κακότητα,
Μή πω θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ τύραννον ηὐξήσατε, ῥίζαν δόντες,
Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἕλκετε δουλοσύνην.
Ὑμέων γὰρ εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει,
Σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεστι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλον ἀνδρός,
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε. καὶ τοῦτ' ἐμὴ ταῦτα. Πεισίστρατος δ' αὖτῳ φύγοντι τὸν ἕτερον τὸν ἕτερον.

Πεισίστρατος Σόλωνι.

Οὔτε μόνος Ἑλλήνων τυραννίδι ἐπῆλθον, οὔτε ὡς οὐ δίκαιόν μοι, γῆμας ὄντα τῆς Κοδριδῶν. ἀνέλαβον γὰρ ἐγὼ ἃ ὁμόσαντες Ἀθηναῖοι παρέξειν Κόδρῳ τε καὶ τοῖς ἐκείνου γένεσι, ἀφείλοντο. τά τε ἄλλα ἁμαρτάνω οὐδὲν ἢ πρὸς θεοὺς ἢ πρὸς ἀνθρώπους· ἀλλὰ καθάπερ σὺ διέθηκας τοὺς θεσμοὺς Ἀθηναίοις, ὅπως μὴ πολιτεύσουσιν· ἢ κατὰ δημοκρατίαν· ἐμὲ γὰρ οὐδένα ὑβρίζειν. καὶ ὁ τύραννος ἐγὼ οὐ πλείω φέρομαι λαβὼν τῆς ἀρχῆς· ὁποῖα δὲ καὶ τοῖς πρὶν βασιλεῦσιν ἦν τὰ ῥητὰ γέρα. ἀπάγει δὲ ἕκαστος Ἀθηναίων τὸ αὐτὸ κλήρου δεκάτην, οὐκ ἐμοί, ἀλλὰ ὁπόθεν ἔσται ἀνάλωμα εἴς τε θυσίας δημοτελεῖς, καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν κοινῶν, καὶ ἦν ὁ πόλεμος ἡμᾶς καταλάβῃ. σοὶ δ' ἐγὼ οὔτε μέμφομαι μισθώσαντι τὴν ἐμὴν διάνοιαν. δοκοῦσα γὰρ τῆς πόλεως μᾶλλον ἢ κατὰ τὸ ἐμὸν ἔχθος ἐμισθώσω· ἔτι τε ἀμαθίᾳ τῆς ἀρχῆς οἵᾳ ἔνα ἐγὼ καταστήσομαι, ἐπὶ μαθὼν, τάχα αὖ σοῦ καθεσταμένου, οὐ φεύξει. ἐπαίνῃ τοίνυν οἰκαδε, πιστεύων μοι καὶ ἀνωμότῳ, ἄχαρι μηδὲν πείσεσθαι Σόλωνα ὑπὸ Πεισιστράτου. ἴσθι γὰρ μηδ' ἄλλον ἕνα πεπονθέναι τῶν ἐμῶν ἐχθρῶν. σοὶ δὲ ἀξιώσεις τῶν ἐμῶν φίλων εἷς εἶναι, ἔσῃ αὐτὸ τοῦτο· (οὐ γὰρ ἂν ἐν σοὶ ἀνορῶ δολερὸν ἢ ἄπιστον) εἶπε· ἄλλως

Ἀθήνησιν οἰκεῖν, ὅπερ ἁψάμενον. ἡμῖν δ' ἐπέκεινα μὴ ἐξέρευνᾶν τῆς παιδείας.

τοῦτο μὲν Πεισίστρατος. Σόλωνα δὲ ὅρον αἰδοίου βίου φησὶν ἔτη ἑβδομήκοντα. δεκτὸν δ' καὶ κάλλιστα νομοθετήσαντα, εἰ μή τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας, ἄτιμος ἔστω. ἀλλὰ καὶ τὰ πατρῷα κατεδηδοκὼς, ὁμοίως· καὶ ὁ ἄρχων, ὑπεύθυνος ἔστω παρὰ τὸν βουλομένου γράφεσθαι. Λυσίας δ' ἐν τῷ κατὰ Νικίου δέκατον φησὶ γεγράφθαι τὸν νόμον, Σόλωνα δ' εἰπεῖν μὴ τὸν ἀταμιεύτατον εἶναι τοῦ βίου τὸν ἄπορον. πωλεῖσθαι δ' καὶ τὰς ζωὰς τῶν ἐν ἀγῶσιν ἀθλητῶν, Ὀλυμπιονίκῃ μὲν πέντε ἑκατοντάδας δραχμῶν, Ἰσθμιονίκῃ δ' ἑκατόν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπὸ τῶν ἄλλων. ἄτοπον καλὸν γὰρ ἀξιοῦσθαι τοὺς τούτων ζωάς. ἀλλὰ μόνον ἐκείνων τῶν ἐν πολέμοις τελευτησάντων, ὧν καὶ τοὺς υἱοὺς δημοσίᾳ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι· ὅθεν καὶ εἰκότως καλοὶ κἀγαθοὶ γίνεσθαι τοὺς πολίτας· ὡς Πολύζηλος, ὡς Κυναίγειρος, ὡς Καλλίμαχος, ὡς σύμπαντες οἱ Μαραθωνομάχοι· ἔτι δὲ Ἀριστείδης καὶ Θεμιστοκλῆς καὶ Μιλτιάδης, ἔτι μυρίοι ὅσοι. ἀθληταὶ δὲ καὶ ἀσκοῦνδροι, πολυσάρκοι, καὶ οἱ κόπτες ὀπτοῖς, καὶ στεφανοῦσθαι τῆς παιδείας μᾶλλον ἢ τῶν αἰτιαγονισῶν. γέροντες τε γοῦν ὁμόμοροι τοῖς Εὐριπίδου,

Τείχων ἐκλείπουσι οἴκους πρόκας. ὅθεν σοφὸν ὁ Σόλων μετρίως αὐτοὺς ἀπεδέξατο χειλίους δὲ καὶ κείνο, Τὸν ὀπίσω τῆς ὄψεως μὴ τρέπειν, μηδὲ ὀπτεύειν, εἰς ὃν ἡ οὐσία ἔρχεται, τῶν ὀρφανῶν τελευτησάντων. κἀκεῖνο, Δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τὸ παράπαν δακτυλίου. ἢ ἐὰν εἶεν ὀφθαλμοὶ ἔχοντες ὀκκώψῃς, αἰτιᾶσθαι τοὺς δύο. Ἂν μὴ ἔθου, μὴ αἰτεῖ· εἰ δὲ μή, θάνατος ἡ ζημία. Τῷ ἄρχοντι, ἂν μεθύων ληφθῇ, θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν. τὰ τε Ὁμήρου ἐκ τῶν βολῶν γράφειν ῥαψῳδίαν, ἢ

ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον. μᾶλλον οὖν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν ἢ Πεισίστρατος, ὡς φησι Διονυσόδωρος ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν. ἐφ' ᾧ μάλιστα τὰ ἔπη ταῦτ', Οἱ ῥ' Ἀθήνας εἶχον, καὶ τὰ ἑξῆς. πρῶτος δὲ Σόλων τὴν πεντακάδα, ἔνιοι καὶ νέαν ἐκάλεσεν, καὶ πρῶτος τῷ συναγορεύειν τοῖς νέοις ἀρχόντων ἐπέστησεν, εἰς τὸ συμφέρειν· ὡς Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν δευτέρῳ περὶ νόμων. διὰ γὰρ τῆς τάξεως ἡμερουμένης, οὐ πεμπτὴν τὴν ἀρχὴν ἔδει πρότερον μετιέναι, ἀλλ' οὐδὲ μετὰ τὴν βουλαίαν ἐτάχθη. ἔλεγε δὲ τοὺς μὲν λόγον εἰδώλου εἶναι τῶν ἔργων· βασιλέα δὲ τὸν ἰσχυρότατον τῇ δυνάμει. τοὺς δὲ νόμους τοῖς ἀγραφίοις ὁμοίους· ἃ γὰρ ἐκεῖνα, ἐὰν μὲν ἐμπέσῃ τι κοῦφον καὶ ἀσθενές, σέζει· ἐὰν δὲ μεῖζον, διακόψαν οἴχεται. ἔφασκέ τε στεφανίζεσθαι τὸν μὲν λόγον σιγῇ, τῷ σιγῶντι δὲ καιρῷ. ἔλεγε δὲ τοὺς μὲν τῶν τυράννων δυναμένους, πολυπλησίους εἶναι ταῖς ψήφοις ταῖς ὑπὲρ τῶν λογισμῶν. καὶ γὰρ ἐκείνων ἑκάστῳ ποτὲ μὲν πλείω σημαίνειν, ποτὲ δὲ ἧττω· καὶ τούτων τοὺς μὲν τυράννους ποτὲ μὲν ἕκαστον μέγαν ἄγειν καὶ λαμπρύνειν, ποτὲ δὲ ἄτιμον. ἐρωτηθεὶς δέ τι κεῖται παρὰ τοῖς νόμον οὐκ ἔθηκε, διὰ τὸ ἀπελπίσαι, ἔφη, πῶς τε ἥκιστα ἀδικοῖεν οἱ ἄνθρωποι, Εἰ ὁμοίως (ἔφη) ἄχθοιντο τοῖς ἀδικουμένοις οἱ μὴ ἀδικούμενοι. καὶ τὸν μὲν κόρον ὑπὸ τοῦ πλούτου γίνεσθαι, τὴν δὲ ὕβριν ὑπὸ τοῦ κόρου. ἠξίωσέ τε Ἀθηναίοις τὰς ἡμέρας κατὰ σελήνην ἄγειν. καὶ Θέσπιν ἐκέλευσε τραγῳδίας ἄγειν τε καὶ διδάσκειν, ὡς αὐξοφελῆ τὴν ψευδολογίαν. ὅτε οὖν Πεισίστρατος ἑαυτὸν κατέβρωσεν, ἐκεῖθεν μὲν ἔφη ταῦτα φυάσματα. τοῖς τε ἀνθρώποις συνεβούλευσεν (ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεων) τάδε, Καλοκἀγαθίαν ὅρκου πιστοτέραν ἔχε. μὴ ψεύδου. τὰ ἀπροβούλευτα μελέτα. φίλους μὴ ταχὺ κτῶ· οὓς δ' ἂν κτήσῃ, μὴ ἀποδοκίμαζε. ἄρχε, πρῶτον μαθών· ἄρχεσθαι συμβούλευε μᾶλλον ἢ ἄρχειν. τὰ κάλλιστα νόμιζε μὴ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ κάλλιστα. νόμιζε ἡγεμόνα πιστὸν μὴ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

μέτρῳ, ἔνθα καὶ περὶ πάντων τῶν τελευτησάντων ἐλεγείων διείλεγμαι παντὶ μέτρῳ καὶ ῥυθμῷ ὀπτρέμμασι καὶ μέλεσιν, ἔχον οὕτως,

Σῶμα μὲν ἥρε Σόλωνος ὃν ἀλλοδαπὴ Κύπριον πῦρ,
Ὀστᾶ δ' ἔχει Σαλαμὶς, ὧν κόνις ἀσάχνες.
Ψυχὴν δ' ἀέξονες ἀθῶοι ἐς οὐρανὸν ἤγαγεν. οὗ γὰρ
Θῆκε νόμους αὐτοῖς ἄχθεα κουφότατα.

ἀπεφθέγξατο δ' (φασὶ) Μηδὲν ἄγαν. καὶ αὐτὸν φησι Διοσκουρίδης ἐν τοῖς ὑπομνημονεύμασιν, ἐπειδὴ δακρύοι τὸν παῖδα τελευτήσαντα (οὐ γὰρ εἴλήφαμεν) τοὺς τὸν εἰπόντα, Ἀλλ' οὐδὲν ἀνύεις, εἰπεῖν, Διὰ τοῦτο δὲ τοῦτο δακρύω, ὅτι οὐδὲν ἀνύω. φέρονται δὲ αὐτοῦ καὶ ὑποτολαὶ αἵδε·

Σόλων Πεισιάδρῳ.

Ἐπαγγέλλεις μοι πολλοῖς τισὶ ὑπεβουλεύειν. σὺ δ' εἰ μὴ μέλλεις ὑποδὼν ἅπαντας πιήσεσθαι, οὐκ ἂν φθάνοις. ὑπεβουλεύσατε δ' αὐτῷ τινες καὶ τῶν αἰτιῶμαι, ὁ μὲν, δεδιὼς τοῦτ' αὐτῷ, ὁ δὲ, σοὶ καταγνούς, ὡς ἔοικ' ὅτι ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἐξυβρίζειν καὶ πάθοιτο ἐξυβρίζων ἵν' μὴ ὕποπτος εἴης. ἄριστον μὲν οὖν ἵν' ἀπέχεσθαι, ἵνα τῆς αἰτίας ἀπαλλαγείης. εἰ δὲ παίτως τυραννητέον, φροντίζειν ὅπως τοῦ ἀλλοδαποῦ δυνάμιν μείζονα ἔχεις τῶν ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐδεὶς ἔπι τοι δεινός· μηδὲ σὺ ὑποδὼν ἵνα τινοῦ.

Σόλων Ἐπιμενίδῃ.

Οὔτε οἱ ἐμοὶ θεσμοὶ ἆρα Ἀθηναίοις ὅπωλοῦν ἦσαν ἔμελλον, οὔτε σὺ καθήρας τὴν πόλιν ὤνησας. τό, τε γὰρ θεῖον καὶ οἱ νομοθέται οὐ καθ' ἑαυτὰ δυνάμενα ὀνῆσαι τὰς πόλεις, οἱ δὲ ἀεὶ τὸ πλῆθος ἄγοντες ὅπως αὐτῶν γνώμης ἔχωσιν. οὕτω δὲ καὶ τὸ θεῖον, καὶ οἱ νόμοι, οὗ μὲν ἀγόντων εἰσὶν ὠφέλιμοι καὶ κῶς ἂν ἀγόντων, οὐδὲν ὠφελοῦσιν. ὑπὸ

οἱ ἐμοὶ ἀμείνους εἰσὶ, καὶ ὅσα ἐγὼ συνομολόγησα. οἱ δ' ὅπλα πρέπτες πεπὶ ὸν ἔβλαπτον, οἷ ἂν ἐβούλοντο ἐμποδὼν Πεισιστράτῳ ὅπως θεῖναι τυραννίδι. οὐδὲ ἐγὼ ἐθελήσω, πρὸς ἰῶν ἑκόντος ἢ πατρὸς, καὶ ἀκόντων Ἀθηναίοις, ἐμοὶ ἀλητεύοντες. ἐγὼ δὲ ἡδέως τὸ σχαπτίου τὰ ὅπλα εἶπον, ὧν ὠὴ μὲν αἰσθανομένων Πεισιστρατον τυραννοῦντα εἶ ξων πόρος, ὧν δ' οὐκ εἰδότων ἀμωσεῖα ἀλκιμώτερος. οἱ δ' μαίαν Σόλωνος καταγίνασκον. τελευτῶν δ', ἐμὸν τεθάμβει, Ὦ πατεῖς, ἔφη, Σόλων, ἔτι μός τε καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀμείνων, τοῖς δ' αὖ καὶ μαίνεσθαι δοκῶ. ὡς τ' ἄπτιμί οἱ ἐκ μέσου ὁ μόνος ἐχθρὸς Πεισιστράτου ἔτι δ' καὶ δορυφορούντων αὐτὸν ἔτι βούλονται λόθι γὸ τὸν ἄνδρα, ὦ ἑταῖρε, δρᾶτε τὰ ἀφάνισον τῆς τυραννίδος. ἤρξατο μὲν δημαγωγεῖν, εἶτα δ' ἑαυτῷ τραύματα πικάσας, παρελθὼν ἐπ' Ἠλιαίαν ἐβόα, φάμενος ὑπὸ θείαι ταῦτα τοῦ τὸν ἐλθρῶν· καὶ φύλακας ἠξίου τῶν δορυφόρων οἱ πεζακοσίους τοῖς νεοτάτοις· οἱ δ', ὑπακουσάντες μου, παρέσχον τοὺς ἄνδρας· ὅτι δ' ἦσαν κορυνηφόροι, καὶ μετὰ ὅπλων τὸν δῆμον κατέλυσεν. ἦν μάτην ἔπειτα ἀπαλλάξαι τοὺς πένητας αὐτῆς τῆς θητείας, οἵ γε δὴ νῦν ξύμπαντες ἐνὶ δουλεύουσι Πεισιστράτῳ.

Σόλων Πεισιστράτῳ.

Πιστεύω μηδὲν κακὸν τοῦτό σοὶ πίσεσθαι. καὶ γὸ θεὸ τῆς τυραννίδος φίλος σοὶ ἰῶν· καὶ νῦν οὐ μᾶλλον διάφορος ἢ τῶν ἄλλων τις Ἀθηναίων ὅτῳ μὴ ἀρέσκει τυραννίς. εἶτε δ' ὑφ' ἑνὸς ἄρχεσθαι ἄμεινον αὐτοῖς, εἴτε δεῖ δημοκρατεῖσθαι, πεπείσθω ἢ ἑκάτερος γινώσκει. καί σε φημὶ πάντων τυράννων εἶ βέλτιστον. ἐπαγήκειν δέ μοι Ἀθηναζε ὑ καλῶς ἔχον ὁρῶ, μὴ μέ τις μέμψηται, εἰ δίδωσι Ἀθηναίοις ἰσοπολιτείαν, καὶ παρὸν τυραννεῖν, αὐτὸς ὑκ ἠξίωσας, νῦν ἐπανελθὼν ἀρεσκοίμην οἷς σὺ πρᾴττεις.

Σόλωνι Κροίσῳ.

Ἄγαμαί σε τῆς σεαυτοῦ φιλοφροσύνης· καὶ νὴ τὸν Ἀθηναῖον, εἰ μή σοι πατρὶς ἐστὶν οἰκεῖν ἐν δημοκρατίᾳ, ἐδεξάμην ἂν μᾶλλον τὸν δίαιταν ἔχειν ἐν τῇ σῇ βασιλείᾳ, ἢ Ἀθηναίοις, τυραννοῦσι Πεισιστράτου. ἀλλὰ καὶ ἡδέως ἡμῖν ἡ βιοτὴ ἔνθα πᾶσι τὰ δίκαια καὶ ἴσα· ἀφίξομαι δ' οὖν ὡς σέ, ἀσυδωνίου τοι ξένος γενέσθαι.

ΧΕΙΛΩΝ.

Χείλων Δαμαγήτου Λακεδαιμόνιος. οὗτος ἐποίησεν ἐλεγεῖα εἰς ἔτη δισκόσια, καὶ ἔφασκε σεαυτὸν σεαυτὸν τὸ μέλλοντος λογισμῷ καταληπτὸν εἶναι ἀνδρὸς φρενί. σοφός τε τὰ ἀδελφὸν διαφορωτάτου μὴ ἔφορος ἐγένετο, αὐτὸς ὢν τοιοῦτος, ἐγὼ μὲν γὰρ ὀφείλομαι ἀδικεῖσθαι, σὺ δὲ οὔ. γέγονε δὲ ἔφορος κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἕκτην Ὀλυμπιάδα. Παμφίλη δέ φησι κατὰ τὴν ἕκτην. καὶ σοφὸν ἔφορον γενέσθαι ὑπὸ Εὐθυδήμου, ὡς φησι Σωσικράτης. καὶ σοφὸς εἰσηγήσατο, ἐφόρους τοῖς βασιλεῦσι παρεδρεύειν· Σάτυρος δὲ Λυκοῦργον. οὗτος (ὡς φησιν Ἡρόδοτος) Ἱπποκράτει θυομένῳ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὰ λέβητα αὐτομάτως ζεσάντων, συνεβούλευσεν ἢ μὴ γῆμαι, ἢ, εἰ ἔχει γυναῖκα, ἐκπέμψαι, καὶ παῖδας ἀπείπασθαι. φασὶ δ' αὐτὸν καὶ Αἰσώπου πυθέσθαι, ὁ Ζεὺς τί εἴη ποιῶν· τὸν δὲ φάναι, Τὰ μὲν ὑψηλὰ ταπεινοῖ, τὰ δὲ ταπεινὰ ὑψοῖ. ἐρωτηθὲς πῶς διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ἔφη, Ἐλπίσιν ἀγαθαῖς. πῶς δύσκολον, Τὸ τὰ ἀπόρρητα σιωπῆσαι, καὶ χαλεπὸν διαθέσθαι, καὶ ἀδικούμενον ἀνιᾶσθαι φέρειν. σοφὸς ἐπῆν δὲ καὶ τοῦτο, Γλώσσης κρατεῖν, καὶ μάλιστα ἐν συμποσίῳ. μὴ κακολογεῖν τὸν πλησίον· εἰ δὲ μή, ἀκούσεσθαι ἐφ' οἷς λυπήσεται. μὴ ἀπειλεῖν μηδενί. γυναι-

κῶδες γάρ. Ταχύτερον ὅπου τὰς ἀτυχίας τῶν φίλων ἢ ὅπου τὰς ἀτυχίας παρεῖναι. γάμον ἀσπίλῳ πιεῖσθαι. τὸ πενητικὸν μὴ κακολογεῖν. γῆρας ἀμᾶν. φυλάττειν ἑαυτόν. ζημίαν αἱρεῖσθαι μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρόν· ἡ μὲν γὰρ ἅπαξ ἐλύπησε, τὸ δὲ διαπαντός. ἀποχωρῶν μὴ ὀπισθαγωγεῖν. ἰσχυρὸν ὄντα, φαῦλον εἶναι, ὅπως οἱ πλησίον αἰδῶνται μᾶλλον ἢ φοβῶνται. μανθάνειν τὰ αὐτῶν οἰκίας καλῶς οἰκεῖσθαι. τὴν γλῶτταν μὴ ὑπερέχειν τοῦ νοός. θυμοῦ κρατεῖν. μανικὴν μὴ ἐκβαίνειν. μὴ ὅπου θυμεῖν ἀδυνάτων. ἐν ὁδῷ μὴ ἀποδύεσθαι. λέγουσι μὴ κινεῖν τὴν χέρα· μανικὸν γάρ. νόμοις πείθεσθαι. ἡρεμίᾳ χρῆσθαι. τὴν δὲ ἀδοξίαν αὐτοῦ μάλιστα ἐδοκίμασεν ἐκεῖνο, ἐν λιθίναις ἀπόναις ὁ χρυσὸς ἐξετάζεται, διδοὺς βάσανον φανερόν· ἐν δὲ χρυσῷ ἀνδρὶ ἀγαθῶν τε καὶ κακῶν τίνος ἔδωκ' ἔλεγχον. φασὶ δ' αὐτὸν ποτε, γηραιὸν ἤδη ὄντα, εἰπεῖν ὡς ὑδὲν σωφρονέστερον ἄγνωμον ἑαυτῷ ἐν τῷ βίῳ. δικάζειν δὲ φίλου· κρίνων γάρ ποτε φίλῳ δίκην, αὐτὸς μὲν κατὰ τὸν νόμον, τὸν δὲ φίλον πείσας ἀποδικάσαι αὐτόν, ἵνα ἀμφότερα καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν φίλον τηρήσῃ. εὐδοξότατος δὲ μάλιστα ὢν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐλθὼν, φασὶν, εἰς Κυθήρας τῆς νήσου τῆς Λακωνικῆς. καταμαθὼν δὲ τὴν φύσιν αὐτῆς, Εἰ δὲ (ἔφη) μὴ ἐληλύθεισαν, ἢ γῆν ἐμὴν καταδυθῆναι ἢ δι' ὠκεανὸν πλεῦσαι. ἐν Δημάρατος μὲν γὰρ, φυγὰς ὢν Λακεδαιμονίων, Ξέρξῃ συνεβούλευσε ταῖς ναῦς συνέχειν ἐν τῇ νήσῳ. κἂν ἑαλώκει ἡ Ἑλλάς, εἰ ἐπίθετο Ξέρξης. ὕστερόν τε Νικίας ὅτε τὴν Πελοποννησιακὴν κατασκεψάμενος τὴν νῆσον, φρουρὰν ἐγκατέλιπεν Ἀθηναίων, καὶ πάμπολλα τοῖς Λακεδαιμονίοις κακὰ διέθηκε. Βεσχυλόγος τις ὢν ὅθεν καὶ Αἰσιγόρας ὁ Μιλήσιος πατὴρ τὸν τρόπον Χειλώνιον καλεῖ. Βεσχον δὲ εἶναι ὅς τὸ ἱερὸν ἔκτισε τὸ ἐν Βεσχίδαις. ἦν δὲ γέρων ἤδη τὴν πεντηκοστὴν ὀλυμπιάδα, ὅτε Αἴσωπος ὁ λογοποιὸς ἤκμαζεν.

ἐτελεύτησε δ', ὡς φησιν Ἕρμιππος, ἐν Πίσῃ, τὸν υἱὸν ὀλυμπονίκῃ ἀσπασάμενος πυγμῆς. ἔπαθε δὲ τοῦτο ὑπερβολῇ τε χαρᾶς καὶ ἀσθενείᾳ πολυετίας. καὶ αὐτὸν πάντες οἱ κατὰ τὸν παντάγυεων ἐπιμόπαπα παρέπεμψαν. ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἐπίγραμμα ἡμῶν,

Φωσφόρε σοὶ Πολύδευκες ἔχω χάριν οὕνεκεν υἱὸς
Χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἔλεν κότινον.
Εἰ δ' ὁ πατὴρ στεφανεδχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡδείᾳ,
Οὐ νεμεσητὸν· ἐμοὶ δῖος ἵπω θάνατος. ἐπὶ δὲ τῷ ἀγῶνος αὐτῷ ἐπιγέγραπται πάδε,
Τόνδε δορυσθένους Σπάρτα Χείλωνα τέθρυπται,
Ὃς τὸν ἐπὶ σοφίᾳ πρεσβύτης ἔφυ σοφίην.
ἀπεδέξατο, Ἐγχύα, παίδα δ' ἄτα. ἔστιν αὐτοῦ καὶ ἐπιτύμιον τόδε·

Χείλων Πεισάνδρῳ.

Ἐπιστέλλεις ἐμὲν ἀσφαλέως ἐπὶ σκάμμως, ὡς αὐτὸς καὶ ἀγέρπις· ἐγὼν δὲ δοκέω καὶ τὰ οἰκεῖα σφαλερὰ ἤμῳ ἀνδρὶ μοναρχῷ, καὶ τῶν τυράννων ἀνδαιμονίζω ὅστις καὶ οἰκοι ἐξ αὐτοῦ καλῶς ἔχει.

ΠΙΤΤΑΚΟΣ.

Πιττακὸς Ὑρράδιου Μιτυληναῖος. φησὶ δὲ Δουρις ὁ πατέρα αὐτοῦ Θρᾷκα εἶναι. ἔσχε μετὰ τὸν Ἀλκαίου γνώριμος ἀδελφοῦ, Μέλαγχρον καθάπερ ὁ Λέσβου τύραννον, καὶ τῆς Ἀχιλλείδος χώρας μαχομένων Ἀθηναίων καὶ Μιτυληναίων, ἐστρατήγει μὲν αὐτὸς, Ἀθηναίων δὲ Φρυνῶν παγκρατιαστὴς ὀλυμπονίκης. συνέθετο δὴ μονομαχῆσαι πρὸς αὐτόν· καὶ δίκτυον ἔχων ὑπὸ τὴν ἀσπίδα, λαθραίως προσέβαλε τὸν Φρυνῶνα· καὶ κτείνας ἀνεσώσατο τὸ χωρίον. ὕστερον μέντοι φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς δικάζειν αὐτὸν Αἰσυμνήτην τοὺς Ἀθηναίους

φέλ τῶ χρείω φέρε ἐις Μπολιωτίας, ἀκούεις τῆς δίκας Πεεμαίφεσ ὁτι καὶ ἐις Δ'Σπαρτίας φέρεται. πάπα δ' εἰῶ τὸν Πιτάκιο ἰφρεάς ἐάμπεσαν εἰ Μπολιωτάει, καὶ τὼ ἀφείλω ἀπεμίσησαν αὐτᾶ. ὁ ἢ δίκα ἔπι καταφέρει ἢ τὶς πέξιν ἀμφὶ τὸ πολίτευμα, καπίπα τὼ ἀφείλω, καὶ δίκα ἐπιδίω ἄλλα. καὶ χόρτι αὐτᾶ ἀπίνεμαν εἰ Μπολιωτάει ὁ ἢ ἰπεχὶ αἴτιαν, ἔπας ἰω Πιτάκιες καλέπαν. Σωσπιάτης δέ φεσι ἔπα ὀλίγα ἀπεπμίδης, ἔφη Τέτιμον τῶ πατὰς πλοῦν εἶ). ἀλλά ἢ Κλείσσο δίδέι πας χρίμα τα ἰπ' ἐδίξαπ, ἔπαι ἔχρι ὧν ἐθύλετα, δίκλά σπα. ἄπαιδες γὰρ ἦδιλφὸ πλυτήσαπις κληρονομείται. Παμείλα δέ φεσι τὰ δίνπίω τῆι ὑπερμυχῆ, ὡς τὰ ἡδὶ αὐτῆ Πυθίαν καὶ Σπάρτει ὅπι κευρέις τὰ Κόμη χαλκᾶς πε πίλεκυ ἐμέλαν αἰέλει. τῆδ' ἢ Κυμαίων πομφάπαι τὰ φονέα τῆ Πτολεμαΐδι τα καὶ ἀπολύσαπα εἶπᾶν, Συγγνώμη μεπαιείας κρέασαι. Ἡ ἐχέκλεπας δέ φεσι Δ' καῖσι ὑπερχίεμι λαβέπα καὶ ἀπολύσαπα φάσαι, Συγγνώμε ἐμμελείας κρέασαν. νόμος ἢ ἔξπι τῷ μεδόπι, καὶ ἀμφότερ, δίκλων εἶ) ἢ ἡμίαν. ἅπα μὲν μεδόωσ πολλῷ κρ' ἢ ἴπεσι εἶπον χαλκᾶν. εἰ πέ χαλεπὸν, ἑαυλὸν ἔμμεναι. οὗ καὶ Σιμωνίδης μέμνπαι λέγων, Δίδρα ἀγαθὸν ἀνδρὸς ἀλαθέως ἦμι ἔαυ χαλεπὸν, τὸ Πιτάκιον. μέμνπαι αὐτῆ καὶ Πλάτων ἐν Πρωταγόρα. Διάγκα δ' οὐ δεῖ μάχεσαι. καὶ, Δίκη δ' οὐδὲν δρᾶσιν. ἐρωπηθὲς δέ πο πάεσι, Τὸ ταχὺ τῷ πικῷ. καὶ ὑπὸ Κρίπωνος, πὰς δ' ἐκ μιᾶς, Ἢ ὦ πολίτα(ε) ξύλαν ἐμαίνεσι τὸν νόμον. ἔλεγε ἢ καὶ τὰς νίκας αὐτῶν αἵματος πεῖσαι. ἔφη ἢ καὶ φεῖς τὸν Φωκαέων φάσεσπα, Δεῖ ζῆπιν αὐτὸν ἀσφαλῶς, ἀλλ' ἀσφαλ(ε)ῶς ζῆπιν. εὐχὴ ἐύρησις. καὶ φεῖς τὸν πωσανιάνης τὸ δρᾶσι, Χρόνος, ἔφη, ἀφανεῖς, τὸ μέλλον πισάνη. ἄπαν, ἔλεγε. ἔλεγέ π σωκρᾶ αἰδρᾶν, ὡρὶν ἡμέαν τὸ δις-

χερῆ, φρονοῦσαι ὅπως μὴ ἡμύηται· αὐδρείων γ' ἦν, ἡμύσθην δ' ἔδαν. ὃ μέλλεις πρήσσειν, μὴ πρόλεγε· ἀπευχὴν γὰρ, γελασθῆναι. ἀπευχίαν μὴ ὀνειδίζειν, νέμεσιν αἰδούμενον. τὰ δὲ καταθήκην λαβόντα, ἀποδοῦναι. φίλον μὴ λέγειν κακῶς, ἀλλὰ μηδὲ ἐχθρόν. ἀσέβειαν ἀσκεῖν. σοφροσύνην φιλεῖν. ἀλήθειαν ἔχειν, πίστιν, ἐμπειρίαν, ὁπλοκτησίαν, ἑταιρείαν, ὁπομένειαν. πρὸς δ' ἀδομένων αὖτε μάλιστα ἀνδρὸς ἄριστον πάντα, ἔχοντα δεῖ τόξον καὶ ἰοδόκον φαρέτρην, σείχειν ὅτι φῶτα κακόν. πιστὸν γὰρ οὐδένι γλῶσσα δολὰ σώματος λαλεῖ, διχόμυθον ἔχουσα κραδίην· νόημα ἐποίησε δ' καὶ ἐλεγεῖα ἐπὶ ξυνοπα, καὶ γὰρ νόμων καταλογάδην τοῖς πολίταις. ἤκμαζε μὲν οὖν περὶ τὴν πεντηκοστὴν δευτέραν Ὀλυμπάδα· ἐτελεύτησε δ', ὅτε Λεσβίοις, τῷ τελευταίῳ ἔτει τῆς πεντηκοστῆς δευτέρας Ὀλυμπάδος; βιοὺς γὰρ ἔτη ἑβδομήκοντα, ἤδη γηραιός. καὶ αὐτῷ ὅτι τὸ μνῆμα ὑπογέγραπται τόδε,

Οἰκτίοις δακρύοις ἀγλαμβία καταθάπτει
Ἐνθάδε Πιτταικὸν ἡ ἱερὰ Λέσβος.

ἀπόφθεγμα αὐτοῦ, Καιρὸν γνῶθι. Γέγονε δ' καὶ ἕτερος Πιτταικὸς νομοθέτης, (ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι τρίτῳ, καὶ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις) ὃς καὶ μικρὸς ὠθεσηγορεῖτο. τὸ δ' οὖν σφὸν λέγεται ποτε νεανίσκῳ συμβουλευομένῳ περὶ γάμου ταῦτα εἰπεῖν ἃ φησι Κρημάχος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι,

Ξεῖνος Ἀπαρνείτης τις ἀνήρετο Πιτταικὸν οὕτως
Τὸν Μιτυληναῖον, παῖδα τὸν Ὑρράδιου.
Ἄττα, γέρον, δείδω με καλεῖ γάμος. ἡμία μὲν δὴ
Νύμφη, καὶ πλούτῳ καὶ γένει κατ' ἐμέ·
Ἡ δὲ ἑτέρη πρόβατόν τι. τί λώϊον; εἰ δέ μοι αὖτε
Βούλευσον πότερον εἰς ὑμέναιον ἄγω.
Εἶπεν. ὁ δὲ σκίπωνα γερόντιον ὅπλον ἀείρας,
Ἥνιδε καινοὶ σοὶ παῖ ἐρέουσιν ἔπος.

Οἱ δ' ἄρ' ὑπὸ πληγῆσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
Ἔτρεφον ἀμφὶ παῖδες ἐπὶ τριόδῳ.
Κείνων ἐσχεφόμην μετ' ἴχνια. χὠ μὲν ἐπέσπη
Πλησίον· οἱ δ' ἔλεγον, Τίνα χρὴ σὸν τέλα.
Ταῦτ' ἀίων ὁ ξεῖνος ἐφείσατο μείζονος οἴκου
Δεξάσθαι, παίδων κηδόσυνα σπουδέμενος.
Τίνα δ' ὀλίζονα, ὡς κεῖνος, ἐς οἶκον ἤγετο νύμφην.
Οὕτω καὶ σὺ Δίων τίνα χρὴ σὸν τέλα.

δοκεῖ δὲ ἐκ διαθέσεως αὐτὰ εἰρηκέναι. ἀμφιεσίεσα γὰρ αὐτῷ οὖσα ἡμωὴ, ἐπεὶ ἦν ἡ Δεάκοντις ἀδελφὴ τοῦ Πειθίλου, σφόδρα καπεσβαρύετο αὐτόν. τὸν γοῦν Ἀλκαῖος Σαεάποδα μὲν καὶ Σάεαπον ἀποκαλεῖ, διὰ τὸ πλατύπιων εἶ) καὶ ὀπισύρειν τὸ πόδε· Χειροπόδιον δ', διὰ τὰς ἐν τοῖς ποδαράδας, ἃς χειράδας ἐκάλουν· Γαύεικα δ', ὡς εἰκῆ γαυειώτα· Φύσκωνα δὲ καὶ Γάστρωνα, ὅτι παχὺς ἦν· ἀλλὰ μὴν καὶ Ζοφοδορπίδαν, ὡς ἄλυχνον· Ἀγάστυρον δ', ὡς ὀπισυριθμόν καὶ ῥυπαρόν. Τύπτων γυμάσιον, ὅπου ἀγεῖται, ὡς φησι Κλέαρχος ὁ φιλόσοφος. καὶ αὖτις ὅτι ὀπισόλιον τιόντες·

Πτωχὸς Κροίσῳ.

Κέλεαί με ἱκνεῖσθαι ἐς Λυδίαν, ὅπως τοι τὸν ὄλβον ἴδοιμι· ἐγὼ δὲ καὶ μὴ ὀρεὶς πεπεισμαι τὸν Ἀλυάττεω παῖδα τῶν βασιλέων πολυχρυσότατον εἶναι. οὐδέν τι πλέον ἄμμιν ἱκομένοις ἐς Σάρδις· χρυσοῦ γὰρ δεύμεθ', ἢν ἃ πέπαμαι, ἅρπια καὶ τοῖς ἐμοῖς ἑταίροις. ἔμπας δὲ ἴξομαι, ὡς αἰδρὶ ξείνῳ χρυσίμολπος ἀοιδός.

ΒΙΑΣ.

Βίας Τευτάμου, Πριηνεύς, δεσποτικῶτατος τῶν ἐπὶ τοῦ Σατύρου. ὃν οἱ μὲν πλούσιον, δοῦλοι δὲ πάροι-

κοτ φησὶ γεγονέναι· Φανόδικος δὲ κόρας αἰχμαλώτους λυτρωσάμενον Μεσσηνίας, θρέψαι τε ὡς θυγατέρας καὶ θεῖκας ὑποδοῦναι, καὶ εἰς τὸν Μεσσήνιον ἀποστεῖλαι τοῖς πατράσιν αὐτῶν. χρόνῳ δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (ὡς θεσπέρηται) τὸ τείχεος διορυχθέντος ὑπὸ τῶν ἁλιέων, τὸ χαλκοῦν ὑπόθεμα ἔχοντος, τῷ θεῷ, Σάτυρος μὲν φησι παρελθεῖν τὰς κόρας (οἱ δ', τὸν πατέρα αὐτῶν, ὡς καὶ Φανόδικος) εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ εἰπεῖν τὸν Βίαντα θεόν, διηπορημένους τὰ καθ' ἑαυτούς. καὶ ἀπεσάλη ὁ τείχος· καὶ ὁ Βίας ἰδὼν, ἔφη τὸν Ἀπόλλω θεὸν εἶναι, οὐδὲ θεσπίσαντα. οἱ δὲ λέγουσιν ἐν Θήβαις τῷ Ἡρακλεῖ αὐτὸν ἀναθεῖναι, ἐπὶ ἀπόγονος τῶν Θηβαίων ἀποικίαν ἐς Πελιόνην στελλόντων· ὡς θεσπ καὶ Φανόδικος φησί. λέγεται δὲ καὶ Ἀλυάττου πολιορκοῦντος Πελιόνην, τὸν Βίαντα, πίνοντα δύο ἡμιόνους, ἐξελάσαι εἰς τὸ στρατόπεδον. τὸν δὲ, σωιδόντα, καταπλαγῆναι μέχρι καὶ ἀλόγων δηλατεῖνειν αὐτῷ τὴν ἀναθείσαν· καὶ ἐβουλήθη ἀπίσασθαι, καὶ εἰσέπεμψεν ἄγγελον. Βίας δὲ σπυρὶς ἁλάμου χέας, καὶ ἄνωθεν σῖτον θεὶς χέας, ἔδειξε τῷ ἀνθρώπῳ· καὶ τέλος μαθὼν ὁ Ἀλυάττης εἰρήνην ἐποίησατο θεὸς τοὺς Πελιονέας. θᾶττον δ' αὐτῷ πέμψαι θεὸς τὸν Βίαντα ἵνα ἥκῃ παρ' αὐτόν, ἐγὼ δὲ, (φησὶν) Ἀλυάττῃ κελεύω χρόμμυα ἐθέλειν, ἵσον τῷ κλαίειν. λέγεται δὲ καὶ δίκας δεινότατος γεγονέναι εἰπεῖν. ἐπ' ἀγαθῷ μύθοι τῇ τοῦ λόγου ἰσχύϊ θεσεχρῆτο. ὅθεν καὶ Δημόδικος ὁ Ἀλείειος τόπον αἰνίξεται, λέγων, Ἢν τύχῃς κρίνων, δικάζου τὸν Πελιονέα δίκην. καὶ Ἱππώναξ, ἃ καὶ δικάζεσθαι Βίαντος τὸ Πελιονέως κρεῖσσον. τόπον οὖν ἐπελθόντα τὸν ξόπον δίκην χὠ ἀντίδικος λέξας ἤδη ἀντίρροπος ὑπῆρχον, μετὰ τὸ καταπαῦσαι τὸν λόγον, ἀπέκλινε τὴν κεφαλὴν εἰς τοὐμὸν τῆς θυγατρὸς μου κόλπον. εἰπόντος δὲ καὶ τοῦτο ἀναπίας,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

καὶ τῶν δικαστῶν τὸν ψῆφον ἐνεγκόντων τῷ ὑπὸ τοῦ Βίαντος βοηθουμένῳ, λυθέντος τοῦ δικαστηρίου, νεκρὸς ἐν τοῖς κόλποις εὑρέθη. καὶ αὐτὸν μεγαλοφρεπῶς ἔθαψεν ἡ πόλις, καὶ ἐπέγραψαν,

Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι Πελώνης φῶτα καλύπτει
Ἥδε Βίαντα πέτρα, κόσμον Ἰωὴ μέγαν.

ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς,

Τῇδε Βίαντα κέυθεται ἀτρέμας ἤγαθον Ἑρμῆς·
Εἰς ἀίδαο πολιὸν μέσαι νιφόμενον.

Εἶπε γὰρ, εἶπε δίκαιον ἑτάρου ὑπὲρ, εἶτ' ἀποκλιθεὶς
Παιδὸς ἐς ἀγκαλίδας, μακρὸν ἔπεινεν ὕπνον.

ἐπίσης δὲ θεὶ Ἰωνίας, πλὴν μάλιστα αὐτὸν ἀδαιμονοῖν, εἰς ἔτη δισχίλια. τὸν δὲ ἀδομένων αὐτὸν ἀδελφοὶ τάδε, Ἀσσοῖσιν ἄρεσκεν πᾶσιν ἐν πόλει αἰ κε μένῃς· πλείστας γὰρ ἔχεις χάριν. αὐτάδης δὲ τὸν πολλάκις βλαβερὸν ἐξέλαμψεν ἄπαν. καὶ τὸ μὲν ἰσχυρὸν γλυκέα, τῆς φύσεως ἔργον· τὸ δὲ λέγειν δυνάσθαι τὰ συμφέροντα τῇ πατρίδι, ψυχῆς ἴδιον καὶ φρονήσεως. ἀπειρίαν δὲ χρημάτων πολλοῖς καὶ δι' τύχην θεραπεύεσθαι. ἔλεγε δὲ ἀτυχεῖν μὲν τὴν ἀτυχίαν μὴ φέροντα. καὶ τόσον ψυχῆς, τὸ τῶν ἀδυνάτων ἐρᾶν, ἀλλοτρίων δὲ κακῶν ἀμνημόνευτον εἶναι. ἐρωτηθεὶς τί δυσχερές, Τὸ δὴ τὸ χεῖρον ἔφη μεταβολὴν ἀγνῶς ἀνέχειν. συμπλέων ποτὲ ἀσεβέσι χαλαζομένης τῆς νεὼς, καὶ κείνων τοὺς θεοὺς ὀπισθαλουμένων, Σιγᾶτε (ἔφη) μὴ αἴσθωνται ὑμᾶς ἐνθάδε πλέοντας. ἐρωτηθεὶς τὸν ἀσεβοῦς ἀνθρώπου τί πρέπει εἶναι ἀσέβεια, εἶπε. τὸν δὲ τὴν αἰτίαν τῆς σιγῆς πυθομένου, Σιωπῶ (ἔφη) ὅπως θεὶ τῶν οὐδέν σοι θεσπισάντων πιστεύῃ. ἐρωτηθεὶς τί γλυκὺ ἀνθρώπῳ, Ἐλπὶς, ἔφη. ἥδιον ἔλεγε δικάζειν μεταξὺ ἐχθρῶν ἢ φίλων. τῶν μὲν γὰρ φίλων πάντως ἐχθρὸν ἔσεσθαι τὸν ἕτερον, τῶν δὲ ἐχθρῶν τὸν ἕτερον φίλον. ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν ἄνθρωπος πέρπεται, ἔφη, Κερδαίνων. ἔλεγέ τε τὸν βίον οὕτω μετρεῖν ὡς καὶ

πολιὸν

πολιῶ καὶ ὀλίγον χρόνον βιωσόμθμους. καὶ φιλεῖν ὡς μισήσοντας· τοὺς γὰρ πλείστους εἶναι κακούς. συμβούλευέ τε ὧδε, βεβαίως ἐπιχείρει τοῖς πραγματομθμοις· ὁ δ' ἂν ἕλῃ, βεβαίως τηρῶν διάμθμε. Μὴ ταχὺ λάλει· μανίαν γὰρ ἐμφαίνει. Φρόνησιν ἀγάπα. Περὶ θεῶν λέγε, ὡς εἰσίν. Αἰδέσιον ἄνδρα μὴ ἐπαίνει διὰ πλοῦτον. Πείσας λάβε, μὴ βιάσάμθμος. Ὅπου ἂν ἀγαθὸν πεφύκῃς, εἰς θεοὺς ἀνάπεμπε. Εφόδιον ἀπὸ νεότητος εἰς γῆρας ἀναλάμβανε σοφίαν· βεβαιότερον γὰρ τοῦτο τῆς ἄλλων κτήσεως. μέμνηται τοῦ Βίαντος καὶ Ἱππώνακτος, ὡς πεφείρηται. καὶ ὁ δυσάρεστος Ηράκλειτος μάλιστα αὐτὸν ἐπήνεσε, γράψας, Ἐν Πριήνῃ Βίας ἐγένετο ὁ Τευτάμεω, οὗ πλείων λόγος ἢ τῶν ἄλλων. καὶ οἱ Πριηνεῖς ὑπὲρ αὐτοῦ τέμθνος καθιέρωσαν τὸ Τευτάμειον λεγόμθνον. ἀπεφθέγξατο, Οἱ πλεῖστοι κακοί.

ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ.

ΚΛεόβουλος, Εὐαγόρου, Λίνδιος· ὡς δέ τινες, Καρ. ἔνιοι δὲ εἰς Ηρακλέα ἀναφέρειν τὸ γένος αὐτόν· ῥώμῃ δὲ καὶ κάλλει διαφέρειν· μετασχεῖν τε τῆς ἐν Αἰγύπτῳ φιλοσοφίας. γενέσθαι τε αὐτῷ θυγατέρα Κλεοβουλίνην, αἰνιγμάτων ἑξαμέτρων ποιήτριαν· ἧς μέμνηται καὶ Κρατῖνος ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι, πληθυντικῶς ὀνομάσας. ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἀνατεθεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ Δαναοῦ. ἔστι δ' ἐποίησεν ἄσματα καὶ γρίφους εἰς ἔπη τετρακόσια. καὶ τὸ ὀπτόγραμμα γινὲς τὸ ὑπὸ Μίδᾳ ἔτον φασὶ ποιῆσαι,

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, Μίδου δ' ὑπὸ σῆμα κεῖμαι.
Ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ πεθήλῃ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπρή τε σελήνη,
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα,
Αὐτοῦ ἧδε μένουσα πολυκλαύτῳ ὑπὸ τύμβῳ.

c.i.

Ἀγγελέω πατράσι, Μίδας ὅτι τῆδε τέθαπται.
φέροιτο δὲ μαρτύριον, Σιμωνίδου ἄσμα, ὅπου φησὶ, Τίς
κεν αἰπήσειε νῆ πίστιος Λίνδου ναέταν Κλεόβουλον ἀεν-
ναόις ποταμοῖς, αἰθέρί τ' εἰαρινοῖς, ἀελίου τε φλογὶ χρυ-
σᾶς τε σελαίνας, καὶ θαλασσαίαισι δίναις αἰπήεντα μῶλυος
σάλας; ἅπαντα γὰρ ὄβριν θεῶν ἔστω· λίθον δ' ἐν βρότειοι πα-
λάμαι διαύσαντ. μερόπων φωτὸς ἄδε βυλά. ἐγὼ δ' εἶμι Ὁμή-
ρου τὸ ὀπτὴ, ἓξάμμα, πολλοῖς ἔπεσι φερέχοντος (φασὶ) τὸν Μί
δαν. φέρεται δ' αὐτοῦ ἐν τοῖς Παμφίλης ὑπομνήμα-
σι καὶ αἴνιγμα τοῖον,

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες δ' δυώδεκα· τοῖσι δ' ἑκάστῳ
Παῖδες τριήκοντα διχῆ εἴδος ἔχουσαι·
Αἱ μὲν λευκαί ἔασιν ἰδεῖν· αἱ δ' αὖτε, μέλαιναι·
Ἀθάνατοι δέ τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι.

ἔστι δ' ὁ ἐνιαυτός. τοῖς δ' ἀδοκήτως ἀπολήμψεσθαι αὐτὸ τάδε, Δημοσία τὸ πλέον μέρος ἐν βροτοῖσι, λόγον τε πλῆθος. ἀλλ' ὁ καιρὸς ἀρκεῖ. Φρόνει τὰ καλά. Μὴ μάταιος ἄ-
χαρις γένεσθε. Ἔφη δεῖν συνοικίζειν τὰς δυνατείας, παρθένους μὲν τὴν ἡλικίαν, τὸ φρονεῖν δὲ, γυναῖκας. ἐπο-
δύνειν ὅτι δεῖ παιδεύεσθαι καὶ τὰς παρθένους. Ἔλεγέ τε τὸν φίλον δεῖν ἐνεργετεῖν, ὅπως μὴ μᾶλλον φίλος· τὸν δὲ ἐ-
χθρὸν, φίλον ποιεῖν. φυλάττεσθαι γὰρ τοῦ μὲν φίλου, τὸν φό-
νον· τοῦ δ' ἐχθροῦ, τὴν ὑποβουλήν. Καὶ ὅταν τις ἐξίῃ τῆς οἰκίας, ζητεῖτω πρότερον τί μέλλει πράττειν· καὶ ὅταν εἰσέλθῃ πάλιν, ζητείτω τί ἔπραξε. Συνεβούλευέ τε τοῦ τὸ σῶμα ἀσκεῖν. Φιλήκοον εἶναι μᾶλλον ἢ φιλόλαλον· φι
λομαθῆ μᾶλλον ἢ ἀμαθῆ. Γλῶσσαν δύφημον ἴσχειν. Ἀ-
ρετῆς οἰκεῖον εἶναι, κακίας ἀλλότριον. Ἀδικίαν φεύγειν. Πό-
λει τὰ βέλτιστα συμβουλεύειν. Ἡδονῆς κρατεῖν. Βίᾳ μηδὲν πράττειν. Τέκνα παιδεύειν. Ἔχθρας διαλύ-
ειν. Γυναικὶ μὴ φιλοφρονεῖσθαι, μηδὲ μάχεσθαι, ἀλλο-
τρίων παρόντων. τὸ μὲν γὰρ ἀνοίας, τὸ δὲ μανίας σημαίνει.

Οἰκέτῃ πάροινον μὴ κολάζειν· δοκεῖν γὰρ παροινεῖν. Γαμεῖν ἐκ τῶν ὁμοίων. Ἂν γὰρ ἐκ τῶν κρειττόνων λάβῃς (φησὶ) δεσπότας κτήσῃ τοὺς συγγενέας. Μὴ ὀργιλαῖν τοῖς σκωπτομένοις· ἀπεχθήσεσθαι γὰρ τύπτοις. Εὐτυχῶν μὴ ἴσθι ὑπερήφανος. Ἀπορήσας, μὴ ἀπιστοῦ. Τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης γενναίως ὑπόισασο φέρειν. ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς, ἔτη βιοὺς ἑβδομήκοντα· καὶ αὐτῷ ἐπεγράφη,

Ἄνδρα σοφὸν Κλεόβουλον ἀπεφθίμενον καταπεύθῃ
Ἥδε πάτρα Λίνδος, πόντῳ ἀγαλλομένη.

ἀπεφθέγξατο, Μέτρον ἄριστον. καὶ Σόλωνι ἐπέστειλεν οὕτω·

Κεόβουλος Σόλωνι.

Πολλοὶ μὲν ἕνες εἰσὶν ἑταῖροι, καὶ εἶχος πανταχοῦ φαμὶ ἦ ἐνθὸν πολὺ αὐτωτάτων ἐσεῖδες Σόλωνι ταὶ Λίνδου δὲ μοκραπομένων· καὶ ἁ νᾶσος πελαγία, ἔνθα οἰκέοντι οὐδὲν δεῖν ἐκ Πεισιράτου. καὶ τοὶ ἑταῖροι δὲ ἑκάστοθεν πάρ τοι βασσοῦντας.

ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΣ.

Περίανδρος, Κυψέλλου, Κορίνθιος, ἀπὸ τῶν τῶν Ἡρακλειδῶν γένους. οὗτος γήμας Λυσίδικην, ἣν αὐτὸς Μέλισσαν ἐκάλει, τὴν Προκλέους τοῦ Ἐπιδαυρίων τυράννου, καὶ Ἐρισθενείας τῆς Ἀγριοκράτους θυγατρὸς, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Ἀγασθένους, θυγατέρα, οἱ χρόνοι πάσης Ἀρκαδίας ἐπῆρξαν (ὡς φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ περὶ ἀρχῆς) παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐπίησε δύο, Κύψελλον καὶ Λυκόφρονα· τὸν μὲν νεώτερον, σωφρονέστερον, τὸν δὲ πρεσβύτερον, ἄφρονα. χρόνῳ δὲ ὑπὸ ὀργῆς βαλὼν ὑποδάθρῳ ἢ λακτίσας τὴν γυναῖκα, ἔγκυον οὖσαν, ἀπέκτεινε, πεισθεὶς διαβολαῖς παλλακίδων, ἃς ὕστερον ἔκαυσε. τὸν τε παῖδα ἀπεκήρυξεν εἰς Κέρκυραν, λυπούμενον ὅτι τῇ μητρὶ, ὡ

ὄτομα Λυκόφρων. ἤδη δ' ἐν χήρᾳ καθεσὼς μεπέμπετο αὐτὸν ὅπως φθαλάδῃ τὼ τυραννίδα· ὃν φθάσαντες οἱ Κερκυραῖοι διεχρήσαντο. ὅθεν ὀργισθεὶς ἔπεμψε τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Ἀλυάττην ἐπ' ἐκπομπήν. προσχόντος δὲ τῆς νεὼς Σάμῳ, ἐκπύσαντες τὼ Ἥραν, ἱκετεύσαντες τοὺς Σαμίους διεσώθησαν. καὶ ὃς ἀθυμήσας ἐτελεύτησεν, ἤδη γεγονὼς ἐπ' ὀγδοήκοντα. Σωσικράτης δέ φησι πρότερον Κροίσου τελευτῆσαι αὐτὸν ἔτη πεπαρεληκότα καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς πεντηκοστῆς ἑνάτης ὀλυμπιάδος. τῶν Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ ξένον φησὶν εἶ) Θεσπυδούλῳ τῷ Μιλησίων τυράννῳ. φησὶ δ' Ἀείσιππος ἐν πρώτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς πρὸς αὐτὸ τάδε, ὡς ἄρα ἐρασθῆσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ Κερκύρα, σωλῆν αὐτῷ λάθρα. καὶ ὃς ἤδετο. φανερὸς δ' ἦν μυρίῳ βαρὺς πᾶσαν ἐλθόντα, διὰ τὸ δήκτειν ὑπὸ τῆς φωρᾶς. διὰ καὶ Ἔφορος ἱστορεῖ ὡς θύσαντα, εἰ νικήσειεν Ὀλύμπια πεζρίππῳ, χρυσοῦν αἰδρίαν τὰ ἀναθεῖναι. νικήσας δὲ, καὶ ἀπρὼν χρυσίου, καθ' ἑνα ἑορτὴν ὑπαχώρουν κεκοσμημένας ἰδὼν τὰς γυναῖκας, πάντα ἀφείλετο τὸν κόσμον, καὶ ἔπεμψε τὸ ἀνάθημα. λέγουσι δέ τινες ὡς θελήσας αὐτοῦ τὸν πάθος μὴ γνωσθῆναι, τοιοῦτόν τι ἐμηχανήσατο. δύσιν ἐκέλευσεν νεανίσκοις (δείξας τινὰ οδὸν) ἐξελθεῖν νύκτωρ, καὶ τὸν ἀπαντήσαντα αἰτεῖν καὶ θάψαι. ἔπειτα βαδίζειν δήμους τε τῶν τούτων πέλαγος, καὶ αἰτοῦντας θάψαι· πάλιν τε κατὰ τούτων πλείονας. καὶ οὕτως αὐτὸς τῶν πολλῶν ἀντυχὼν ἀνῃρέθη. Κοίλησιοι δὲ ὅτι τὸ κενοτάφιον ἐπέγραψαν αὐτῷ τόδε,

Γλαύκου καὶ Σφίνης σφύσαντι πατρὶς ἥδε Κόιλησος
Κόλποις ἀγχιάλοις γῆ Πειραιάδος ἔχει.

ἔστι καὶ ἡμῶν,

Μή ποτε λυπήσῃ σε τὸ μή σε τυχεῖν τινος, ἀλλὰ
Τέρπεο πᾶσιν ἐμοῖς οἷσι δίδωσι θεός.

ΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ Θρὼς Πεισάνδρος ἀπέβη,
Οἰωνὸν ὃν ἔτυχεν πρόξιος ἧς ἔθελεν.

Τύπου ὅτι καὶ τὸ, Μηδὲν χρημάτων ἕνεκα πρᾶττειν δεῖν γὰρ τὰ κερδαντὰ κερδαίνειν. ἐποίησε δὲ καὶ ὑποθήκας εἰς ἔτη δισχίλια. Εἴπέ τις μέλλοντας ἀσφαλῶς πλουτεῖν, τῇ διανοίᾳ διαφορεῖσθαι, καὶ μὴ τοῖς ὅπλοις. καί ποτε ἐρωτηθεὶς διὰ τί πλουτεῖ, ἔφη, Ὅτι καὶ τὸ ἐκουσίως ἀποθνῄσκειν καὶ τὸ ἀφαιρεθῆναι κίνδυνον φέρει. ἔλεγε δὲ καὶ τάδε, Καλὸν ἡσυχία. Ἐπισφαλὲς πολυπέτεια. Κέρδος, αἰσχρόν. Δημοκρατία, κρεῖττον τυραννίδος. Αἱ μὲν ἡδοναὶ, φθαρταί· αἱ δὲ ἀρεταὶ, ἀθάνατοι. Εὐτυχῶν μὲν, μέτριος ἴσθι· δυστυχῶν δὲ, φρόνιμος. Φίλοις ἀτυχοῦσι καὶ ἀτυχοῦσιν ὁ αὐτὸς ἴσθι. Ὃ ἂν ὁμολογήσῃς, διατήρει. Λόγων ἀπρεπῶν ἀκροᾶσθαι μὴ ποιοῦ. Μὴ μόνον τοῖς ἁμαρτάνουσι, ἀλλὰ καὶ τοῖς μέλλουσι, κόλαζε. Σοῦ πολλοὺς τοὺς διαφόρους ἔχε, καὶ πρῶτον ἀρχὴν εἰς τυραννίδα μετέστησε· καὶ δικαία ἐν ἅπασι ζῆν τοῖς βουλομένοις, καθά φησιν Εὔφορος καὶ Ἀριστοτέλης. ἤκμαζε δὲ περὶ πρῶτον πεντηκοστὴν ὀγδόην Ὀλυμπιάδα, καὶ ἐτυράννησεν ἔτη πεντεκαίδεκα. Σωτίων δὲ καὶ Ἡρακλείδης καὶ Παμφίλη ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ὑπομνημάτων δύο φασὶ Πεισάνδρους γεγονέναι, τὸν μὲν, τύραννον· τὸν δὲ, Θρᾶν καὶ Ἀμφιπολίτην. τοῦτο καὶ Νεάνθης φησὶν ὁ Κυζικηνὸς, αἰεψιοὺς πεφυκότας ἀλλήλοις. καὶ Ἀριστοτέλης μὲν τὸν Κοαίνθιον φησὶν εἶναι τὸν Θρᾶν· Πλάτων δὲ ὃ μή φησι. Τύπου ὅτι, Μελέτη πάντα. ἤθελε δὲ καὶ τὸν Ἰσθμὸν διορύξαι. φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ ὀψιολή·

Πεισάνδρος τοῖς Θρᾳξί.

Πολλὰ χαίρεις τῷ Πυθοῖ Ἀπόλλωνι, ὅτ' εἰς ἓν ἐλθόντας αὐτοῖς ἠξίωσε καὶ ἐς Κόαινθον ταῖς ἐμαῖς ὀψιολαῖς. ἐγὼν δὲ ὑμᾶς ἀποδέχομαι, ὡς ἔφη αὐτοῖς, ὅτι δαιμονιώτατα. πεύθομαι ὡς θρῦπτ' ἐγίνετο ὑμῶν ἀλλὰ περὶ τὸν Λυδὸν

ἐς Σαρδῆς. ἤδη ὧν μὴ ὀκνεῖτε καὶ παρ' ἐμὲ φοιτᾶν τὸ Κο
ρίνθιον τέγαννον. ὑμᾶς γὰρ καὶ ἄσμενοι ὄψονται Κορίνθιοι
φοιτῶντας εἰς οἶκον τὸν Περιάνδρου.

Περίανδρος Προκλεῖ.

Ἀμὴν μὴν ἀκούσιον τὰς δάμαρτος τὸ ἄγος· τὺ δ', ἐκὼν
πρὸ παιδὶ ὧ ἀπὸ θυμοῦ πτήσας, ἀδικεῖς. ἢ ὧν παῦσον
ταὶ ἀπόνοιαι τῶ παιδός, ἢ ἔχθ' ποι ἀμυνοῦμαι. ἐγὼ γὰρ δὴ
ἐγὼ αὐτὸς πινὰς ἔπεσα τὴν πεθυγατρὶ καπακαύσας αὖται
χὢ πᾶσαι Κορινθίαι ἕμαται.

ἔγραψε δ' αὖτῳ καὶ Θρασύβουλος οὕτως·

Θρασύβουλος Περιάνδρῳ.

Τᾷ μὲν κήρυκι σοῦ οὐδὲν ὑπεκρινάμην. ἀγαγὼν
δὲ αὐτὸν ἐς λήϊον, τοῖ ὑπερφυέας τᾶς ἀσταχύων ῥάβδῳ
παίων ἀπετέμνεν, ὁμαρτέοντος ἐκείνου. καὶ τοι αἰνα-
γελεῖ, εἰ ἐώρηο, ὅ, τι μευ ἀκούσειε ἢ ἴδοι. σύ τε ποίει οὕ-
τως, ὧ γ' ἐθέλῃς καρτυνᾶσθαι τὸν αἰσυμνητέων τοῖς
ἐξόχους τᾶς πολιτέων ἐξαίρειν, ὧ τέ τις ἐχθρός τι φαί-
νηται, ὧ τε μή. ὕπτιος αἰδρὶ αἰσυμνήτᾳ καὶ τᾶς τις
ἑταίρων.

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ Ο ΣΚΥΘΗΣ.

ΑΝάχαρσις ὁ Σκύθης Γνούρου μὲν ἦν υἱός, ἀδελφὸς
δὲ Καδουίδου τοῦ Σκυθῶν βασιλέως, μητρὸς δ' Ἑλ
λωνίδος. διὸ καὶ δίγλωττος ἦν. ἔσπευσε τὰ τε παρὰ τοῖς Σκύθαις νομίμων, καὶ τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, εἰς
ἀπόλειαν βίου, καὶ τὸν πόλεμον, ἔτη ὀκτακόσια. πα-
ρέσχε δ' καὶ ἀφορμὴν παροιμίας διὰ τὸ παρρησιαστὴς εἶ),
τὴν ἀπὸ Σκυθῶν ῥῆσιν. λέγει δ' αὐτὸν Σωσικράτης ἦ
θην εἰς Ἀθήνας κατ' τὴν πεντηκοστὴν ἑβδόμην Ὀλυμ-
πιάδα, ὅτε ἦρχεν Εὐκράτης. Ἕρμιππος δ' ὡσὶς τὸν
Σόλωνος οἰκίαν ἀφικόμενον, τὸν θεσμοθετῶν ἐνίκησαν,

μιωύσαι ὅτι παρείη τοὺς αὐτὸν Ἀνάχαρσις, καὶ βούλοιτο αὐτὸν θεάσασθαι, ξένος τε, εἰ οἷόν τε, γενέσθαι. καὶ ὁ θεράπων εἰσαγγείλας ἐκελεύθη ὑπὸ τοῦ Σόλωνος εἰπεῖν αὐτῷ, ὅτι ὥρα ἐν τοῖς ἰδίοις πατρίοις ξένους ποιεῖνται. ἔνθεν ὁ Ἀνάχαρσις ἐλθὼν ἔφη, νῦν αὐτὸς ἐν τῇ πατρίδι εἶναι, καὶ τοὺς ἐκεῖ αὐτῷ ξένους ποιῆσθαι. ὁ δὲ, καταπλαγεὶς τὸ ἔπος μόνον, εἰσέρρησεν αὐτὸν, καὶ μέγιστον φίλον ἐποιήσατο. μετὰ χρόνον δὲ καὶ ἐγγυμόμενος εἰς τὴν Σκυθίαν, καὶ νομίζων τὰ νόμιμα καταλύειν τῆς πατρίδος, πολὺς ὢν, ἐν τῷ ἑλληνίζειν, ἐξυβρίσθεις ἐν κυνηγεσίῳ τοῦ ἀδελφοῦ, τελευτᾷ, εἰπών, Διὰ μὲν τὸν λόγον ἐκ τῆς Ἑλλάδος σεσῶσθαι, διὰ δὲ τὸν φθόνον ἐν τῇ οἰκείᾳ ἀπολέσθαι. ἔνιοι δὲ τελετὰς Ἑλληνικὰς διαπελοῦντα διαχρησθῆναι. καὶ ἔστιν ἡμῖν εἰς αὐτὸν·

Ἐς Σκυθίην Ἀνάχαρσις ὅτ' ἦλυθε πολλὰ πλανηθείς,
Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν Ἑλλαδικοῖς.
Τὸν δ' ἔπι μῶμον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὠκὺς ὀϊστός.

Σόλωνι δὲ μέλον εἶπε τρεῖς φέρειν βόστρυς· τὸν μὲν πρῶτον, ἡδονῆς· τὸν δεύτερον, μέθης· τὸν τρίτον, ἀνδρίας. θαυμάζειν δὲ ἔφη πῶς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀγρυπνίζονται μὲν οἱ πεζοί, κρίνουσι δὲ οἱ μὴ πεζοί. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν αὐτῷ γένοιτο ὁ φιλοπότης, Εἰ μὲν ὀφθαλμοὺς (εἶπεν) ἔχοι τοὺς τῶν μεθυόντων ἀχυμοσύνας. Θαυμάζειν τε ἔλεγε πῶς οἱ Ἕλληνες νομοθετοῦντες κατὰ τῶν ὑβριζόντων, τοὺς ἀθλητὰς ὑμῶν ὅταν τύπτειν ἀλλήλους. μαθὼν πέπαρας δακτύλους εἶναι τὸ πάχος τοῦ νεώς, ὅσον τὸν ἔφη τοῦ θανάτου τοὺς πλέοντας ἀπέχειν. τὸ ἔλαιον μανίας φάρμακον ἔλεγε, διὰ τὸ ἀλιφομβοῦντας τοὺς ἀθλητὰς ὀπτμᾶν νεῦρα ἀλλήλοις. πῶς (ἔλεγε) ἀπαγορεύοντες τὸ ψεύδεσθαι, ἐν ταῖς καπηλείαις φανερῶς ψεύδονται. καὶ θαυμάζειν φησὶ πῶς Ἕλληνες ἀρχόμενοι μὲν, ἐκ μικροῖς πίνουσι,

πληθύπες ὄϊ, ἐν μεγάλοις. ὀπτᾶται δ' αὐτὰ ταῖς ἰκόσι, γλάσης, γάρος, αἰδοίων κρατῆν. ἐρωτηθὲς εἰ εἰσὶν ἐν Σκύθαις αὐλοί, εἶπε, Ἀλλ' οὐδ' ἄμπελοι. ἐρωτηθὲς πότερα τῶν πλείων εἰσὶν ἀστραλέστερα, ἔφη, Τὰ νεογιλλικμύα. καὶ πῶς ἔφη θαυμασιώτατον εὑρηκέναι παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι τὸν μὲν καπνὸν ἐν τοῖς ὄρεσι καταλείπουσι, τὰ δὲ ξύλα εἰς τὴν πόλιν κομίζουσιν. ἐρωτηθὲς πότεροι πλείονες εἰσὶν, οἱ ζῶντες, ἢ οἱ νεκροὶ, ἔφη, Τοὺς οὖν πλέονας πόθεν; ὀργιζόμενος ὑπὸ Ἀθηναίου ὅτι Σκύθης ὄφις, ἔφη, Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ὄνειδος ἡ πατρὶς, σοὶ δὲ, τῆς πατρίδος. ἐρωτηθὲς τί ὄφις ἐν ἀνθρώποις ἀγαθόν τε καὶ φαῦλον, ἔφη, Γλῶσσα. χρῆσθαι ἔλεγεν ἕνα φίλον ἔχειν πολλοῦ ἄξιον, ἢ πολλοὺς μηδενὸς ἀξίους. πρὸς ἄγροικόν τινα ὠφελιμώτερον ἔφη τὸν εἰς τὸ δημόσιον ἀπατᾶν καὶ πλεονεκτεῖν. ὑπὸ μειρακίου τινὸς πότον ὑβριστὴς, ἔφη, Μειράκιον, ἐὰν νέος ὢν τὸν οἶνον οὐ φέρῃς, γέρων ὑδροποτήσεις. εἰπόντος εἰς τὸν βίον ἄγκυραν τινὰ καὶ πειρατικὸν ἔχειν, ὡς φησι. καὶ ἐπέσταλκεν ὧδε·

Ἀνάχαρσις Κροίσῳ.

Ἐγὼ, βασιλεῦ Λυδῶν, ἄφιγμαι εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων, διδαχθησόμενος ἅπτα τὰ τούτων καὶ ὁπόσα εὔομαι. χρυσοῦ δ' οὐδὲν δέομαι, ἀλλ' ἀπόχρη με ἐπανήκειν ἐς Σκύθας αὖθις ἀμείνονα. ἥκω γοῦν ἐς Σάρδις, σοῦ μεγάλου ποιούμενος ἐν γνώμῃ τὸν ἡμέτερον.

ΜΥΣΩΝ.

Μύσων Σφυμότος, ὡς φησι Σωσικράτης, Ἑρμιονεὺς τῶν ἀπὸ Θήβης· τὸ γένος Χηνιάς, ἀπὸ κώμης ἧς Οἰταμίκης ἢ Λακωνικῆς· σοφὸς τῶν ἑπτὰ καταριθμεῖται. φασὶ δ' αὐτὸν καὶ πυρέττοντα παθεῖν. λέγεται δὲ καὶ πρὸς Ἀναχάρσιδος πωλουμένου, εἶπε αὐτὸ σοφὸ

περος εἴη, πλὴ Πυθίαν εἰπεῖν ἄφρ ωεφείρηται ἐν τῷ Θαλοῦ βίῳ ὑφ' Χείλωνος,

Οἰταῖόν πνα φημὶ Μύσων' ἐν Χλωὶ γλυέαθαι
Σοῦ μᾶλλον ωεφαπίδεσιν ἀρήρότα πευκαλίμησι.

πολυωεφημονήσαντα δὴ ἐλθεῖν εἰς πλὴ κώμλω, καὶ θύρεῖν αὐτὸν θέροις ἐχέτλλω ἀρότρῳ ωεφαρμόττοντα· καὶ εἰπεῖν, Ἀλλ', ὦ Μίσων, οὐχ ὥφελε νεῶ ἀρότρου· Καὶ μάλα (εἶπεν) ὥστε ὀπισθυάζειν. ἄλλοι δ' τὸν χρησμὸν οὕτως ἔχειν φασὶν, Ἠπεῖόν πνα φημί· καὶ ζητοῦσι τί ἐστιν ὁ Ἠπεῖος. Παρμενίδης μὲν οὖν δῆμον εἶ) Λακωνικῆς, ὅθεν εἶ) τὸ Μύσωνα. Σωσικράτης δ' ἐν διδασκαλίας, ἀπὸ μὲν πατρὸς Ἠπεῖον εἶ), ἀπὸ δὲ μητρὸς, Χλωέα. Εὐθύφρων δ' ὁ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ, Κρῆτα φησὶν εἶ)· (Ἠπείαν γὰρ, πόλιν εἶ) Κρήτης) Ἀναξίλαος δ' Ἀρκάδα. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ Ἱππώναξ, εἰπὼν, Καὶ Μύσων, ὃν Ἀπόλλων αἰεῖ πεν ἀνδρῶν σοφρονέσατον πάντων. Ἀριστόξενος δέ φησιν ἐν τοῖς ωερὶ διδασκάλλων, οὐ μόνον Τίμωνος αὐτὸν καὶ Ἀπημαντου γεγονέναι· μισανθρωπεῖν γὰρ. ὀφθῆναι γοῦν ἐν Λακεδαίμονι μόνον ἐπ' ἐρημίας γελῶντα· ἄφνω δέ τινος ὀπισθεν τος, καὶ πυθομένου διὰ τί μηδενὸς παρόντος γελᾷ, φάναι, Διὰ αὐτὸ τοῦτο. φησὶ δ' Ἀριστόξενος ὅτι ἔνθεν καὶ ἄδοξος ἦν, ὅτι μηδὲ πόλεως, ἀλλὰ κώμης, καὶ ταῦτα ἀφανοῦς. ὅθεν διὰ τὴν ἀδοξίαν αὐτοῦ, καὶ τὰ αὐτοῦ πνας Πεισιστράτῳ ωεισθῆναι τῷ τυράννῳ, χωρὶς Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου. μέμνηται γοῦν αὐτοῦ καὶ οὗτος ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, αὐτὸ Περιαίδρου υἱὸς αὐτόν. ἔφασκε δὴ, Μὴ ἐκ τῶν λόγων τὰ ωράγματα, ἀλλ' ἐκ τῶν ωραγμάτων τοὺς λόγους ζητεῖν. ἀ γὰρ ἕνεκα τῶν λόγων τὰ ωράγματα σωπλεῖσθαι, ἀλλ' ἕνεκα τῶν ωραγμάτων τοὺς λόγους. καὶ τέτρεψι δὲ βιοὺς ἔτη ἑπτὰ καὶ ἐνενήκοντα.

ΕΠΙΜΕΝΙΔΗΣ.

Ἐπιμενίδης, κατά τινα Θεόπομπος καὶ ἄλλοι συχνοί, παῖς μὲν ἦν Φαιστυοῖ ἢ Δωσπάδου τοῦ ἢ Ἀγησάρχου. Κρὴς τὸ γένος, ἀπὸ Κνωσσοῦ, καθεύδοντος τὴν κέρκυρα τὸ ἔδος θεραπεύσων. ἔστι δὲ πεφυκὼς θεῖος τὸ παῖς εἰς ἀγρὸν ὑπὸ θέρους πέμψαι τὸν πατέρα, τὸν ἀδελφὸν καὶ μετοικίσαι ἐκεῖσε καὶ πιπράσκοντα ἐπιδιαιτᾶσθαι ἢ μετὰ ταῦτα, ἐζήτει τὸ πρόβατον, τεμίζων ἐπ' ὀλίγον κεκοιμῆσθαι. ὡς ἢ οὐχ εὕρισκε, παρεγένετο εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ μεσημβρίαν καταλαβὼν ἐν τῷ παρ' ἑτέρῳ τινὶ κήπῳ, πάλιν ἐκεῖ εἰς ἄντρον διατρίβειν. κἀκεῖ ἢ εἰς τὸν ἑαυτοῦ εἰσιὼν οἶκον, ἐθελοντὶ ἐκ τοσούτου ἔτη καθεύδειν ἐπ' ἐνιαυτοῦ τὸν νεώτερον ἀδελφὸν εὑρὼν ὄντα πρεσβύτην ἤδη, πᾶσαν ἡμαθὲς παρ' ἐκείνου τὴν ἀλήθειαν. μαθὼν ἢ ταῦτα ἐς Ἕλληνας, διεφιλοσόφησεν ἢ ὑπὲρ λήθης. ὅθεν Ἀθηναίοις πρὸ λοιμοῦ καταχθείσης ἔτους ἐγένετο ἡ Πυθία κελεῦσαι τὸν πολιτῶν ἕνα ἢ πέμπτον καὶ δέκατον καὶ Ναίαν τὴν Νικηράτου εἰς Κρήτην, καλέσοντας τὸν Ἐπιμενίδην. καὶ ὃς ἐλθὼν Ὀλυμπιάδι πεντηκοστῇ ἕκτῃ ἐκάθηρεν αὐτοῖς τὴν πόλιν, καὶ ἔπαυσε τὸν λοιμὸν ὧδε τὸν ἐπιλαβόντα θέρους μέλανά τε καὶ λευκά, ἄγαγε θεὸς τὸν Ἄρειον πάγον· κἀκεῖθεν ἐάσαι εἴασι εἴ τι βούλεται πρασσόμενος εἰς ἀκριβείαν, ἔνθα αὖ καταλίποι αὐτὸν ἕκαστον, δύεται τῷ θεσπέσιον διὰ καὶ οὕτω λέξαι τὸ καιρόν. ὅθεν ἔτι καὶ νῦν ὅθεν εὑρεῖν ἢ ἐς δῆμον τὴν Ἀθηναίων βωμοὺς ἀνωνύμους, ἐπίμετρα τῆς τῶν θεῶν ἐκλάσεως. οἱ δὲ τὴν αἰτίαν εἰπεῖν τοῦ λοιμοῦ τὸ κυλώνειον ἄγος, σημαίνοντα τὸν ἀπαλλαγήν. καὶ δὴ καὶ ὅσα ἐπανελθεῖν δύο νεανίας, Κρατῖνον καὶ Κροίσβιον, καὶ λυθῆναι τὸν συμφορά. Ἀθηναῖοι δὲ πάλαι τὴν ἐψηφίσαντο δεινῶν ἀνδρῶν, καὶ ναῦν τὸν εἰς Κρήτην ἀπο-

ξουσαν αὐτόν. ὁ δὲ πρῶτος ἀρχεῖον οὐ ποιήσατο· φιλίαν δὲ καὶ συμμαχίαν ἐποιήσατο Κνωσίων καὶ Ἀθηναίων. καὶ ἐπανελθὼν ἐπ' οἶκου, μετ' οὐ πολὺ μετήλλαξεν, (ὥς φησι Φάσηλον ἐν τῷ περὶ μακροβίων) βιοὺς ἔτη ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· ὡς δὲ Κρῆτες λέγουσι, ἐνὸς δέοντα τριακόσια. ὡς ὁ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἀκηκοέναι φησὶ, πέντε ἐτῶν πρὸς τοῖς πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐποίησε δὲ Κουρήτων καὶ Κορυβαντῶν ἡβῆσαι. καὶ θεογονίαν, ἔπη πεντακισχίλια. Ἀργοῦς ναυπηγίαν τε, καὶ Ἰάσονος εἰς Κόλχους ἀπόπλουν, ἔπη ἑξακισχίλια πεντακόσια. συνέγραψε δὲ καὶ καταλογάδην περὶ θυσιῶν, καὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας· καὶ περὶ Μίνω καὶ Ῥαδαμάνθυος, εἰς ἔπη πεντακισχίλια. ἱδρύσατο δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις τὸ ἱερὸν τῶν σεμνῶν θεῶν, ὡς φησι Λόβων ὁ Ἀργεῖος ἐν τῷ περὶ ποιητῶν. λέγεται δὲ καὶ περὶ τόπος οἰκίας καὶ ἀγορὰς καθῆραι, καὶ ἱερὰ ἱδρύσασθαι· εἰσὶ δ' οἱ μὴ κοιμηθῆναι αὐτὸν λέγουσιν, διὰ χρόνου. ἵνα ἐκπατήσας, ἀρχαιότροπον περὶ ῥιζοτομίαν. φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ ὀψὲ πρὸς Σόλωνα τὸν νομοθέτην, περὶ ἐχούσης πολιτείαν ἣν διέταξε Κρὴς Μίνως. διὰ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν τε καὶ συγγραφέων, διελέγχειν πειρᾶται τὸν ὀψὲ ὡς νεαρὰν, καὶ μὴ τῇ Κρητικῇ φωνῇ κεχαραγμένην, Ἀτθίδι δ', καὶ ταύτην νέαν. ἐγὼ δὲ καὶ δίδυμον ὄψὲ ἔχουσαν οὕτως·

Ἐπιμενίδης Σόλωνι.

Θάρρει, ὦ ἑταῖρε. οὐ γὰρ ἐπὶ πονηροῖσιν Ἀθηναίοις καὶ μὴ ἀνομημένοις ἐπῆλθε Πεισίστρατος, εἶχε δὲ τὰς ἀρχὰς ἀεὶ, ἀνδραποδιζόμενος τοὺς πολίτας· νῦν δὲ οὐ κακῶς ἄνδρας δουλοῦται· τοὶ μεμαθηκότες τὰς Σόλωνος μανύσιος, ἀλγεινὴ παῖδα αἰσχύνας, οὐδ' ἂν ἐξόντας τυραννοῦνται. ἀλλ' οὐ γὰρ Πεισίστρατος καταφθείρει τὰν πόλιν,

οὐ μαὶ ἐς παῖδας τὸν ἔλπομαι τὸ κράτος ἵξεσθαι. δεκμάζουσι γὰρ, οἱ στρώτους ἐλθόντας ἐς πόλιος ἀρίστους, δούλους ἦμαρ. τὸ δὲ μὴ ἁλῶναι, ἀλλ' ἔρπειν Κρήτην πὰρ ἄνεμον. τοῖα γὰρ ἂν ἴσχειν τοι δῆτα ὁ μέταρχος. αἱ δέ κα πλατὺν ἐγκόρσωσι πόλιν τὸν φίλοι, δεκμάζω μὴ κακὸν πάθῃς.

καὶ ἔστι μὰν ὧδε. Φησὶ δὲ Δημήτριος ζυγὰς ἱστορεῖν ἐν λάβοι ἐν τυμφῷ ἑδεσμά τινα, καὶ φυλάττοι ἐν χαλκῇ βοΐς πεσσφερόμενός τι κατ' ὀλίγον, μηδεμιᾷ πειθόμενον ἀπειρίᾳ, μηδὲ ὀφθῆναι πὰ ἐδίων. μέμνηται αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγουσι δέ τινες ὅτι Κρῆτες αὐτῷ θύουσιν ὡς θεῷ· φασὶ γὰρ καὶ γενέσθαι τὸν μαντικώτατον γεγονέναι. ἰδόντα γοῦν τὴν Μνημοσύνην παρ' Ἀθηναίοις, ἀγνοεῖν (φύσει) αὐτὴν ὅσων κακῶν αἴτιον ἔσται τὸ χωρίον αὐτοῖς· ἐπὶ κατὰ τοῖς ὁδεύσιν αὐτὸ διαφορῆσαι. ταῦτα ἔλεγε τοὺς τῶν θεσπίων χρήσεις. λέγεται δὲ ὡς ἡ Πυθὼ αὐτὸν Διὸς λέγει, ἡ Λακεδαιμονίοις θεσπίσαι τὴν ὑπὸ Ἀρκάδων ἅλωσιν θεσπιῳδῶν τε πολλάκις ἀναβεβιωκέναι. Θεόπομπος δ' ἐν τοῖς θαυμασίοις καταψεύδεται αὐτοῦ τὸ τῷ τυμφῷ ἱερὸν, ῥαγῆναι φησὶν ὑφ' ὑγρασίας, Ἐπιμενίδη, μὴ τυμφῷ, ἀλλὰ Διός. Κρησὶ δὲ θεσπίσαι τὴν Λακεδαιμονίων πᾶσαν ὑπὸ Ἀρκάδων, καθάπερ εἴρηται. καὶ δὴ καὶ ἐλήφθησαν θεὸς Ὀρχομενῷ. γενέσθαι δὲ ἐν πεντήκοντα ἡμέραις αὐτὸ ὅσα πὰρ ἔτη κατοικήθη· καὶ γὰρ τοσαῦτα φησὶ Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δὲ ἐν ὁμοίοις φησὶν ὅτι Κύρηνα αὐτὴν ἐκάλεσαν Κρῆτες· καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ φυλάττουσι Λακεδαιμόνιοι παρ' ἑαυτοῖς, κατὰ χρησμόν, ὡς φησι Σωσίβιος ὁ Λάκων. γενέσθαι δὲ καὶ Ἐπιμενίδαν ἄλλον δύο, ὅ, τε ψευδολόγος, καὶ τέταρτος ὁ Δωριεὺς γεγραφὼς περὶ Ῥόδου.

ΦΕΡΕΚΥΔΗΣ.

Φερεκύδης, Βάδυος, Σύριος, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς, Πιτθακοῦ διακήκοε. τοῦτον φησὶ Θεόπομπος σοφὸν περὶ φύσεως καὶ θεῶν Ἕλλησι γράψαι. πολλὰ δ' καὶ θαυμάσια λέγεται περὶ αὐτοῦ. καὶ γὰρ περὶ τὸν αἰγιαλὸν τῆς Ψάμμου περιπατοῦντα, καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδόντα, εἰπεῖν ὡς μετ' οὐ πολὺ καταδύσεται· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καταδῦναι. καὶ ἀνίμηθέντος ἐκ φρέατος ὕδατος, πόντα, σφεῖς εἰπεῖν ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμός. καὶ χωρὶς ἰδεῖν. ἀπιόντα τε εἰς Ὀλυμπίαν ἐς Μεσσήνιον, τῷ ξένῳ Πεισιλάῳ συμβουλεῦσαι μεταοικίσαι μετὰ τῶν οἰκείων. καὶ τὸν μὴ πειθῶαι, Μεσσηνίοις δὲ ἀλωσιμαῖαν. καὶ Λακεδαιμονίοις εἰπεῖν, μήτε χρυσὸν ὑμᾶν μήτε ἄργυρον, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν τοῖς θαυμασίοις. περιστάξαι δ' αὐτῷ ὄναρ τὸν Ἡρακλέα· ὃν καὶ τῆς αὐτῆς νυκτὸς τοῖς Σασπλοῦσι κελεῦσαι Φερεκύδην πείθεσθαι. ἔνιοι δὲ Πυθαγόρᾳ περιάπτουσι ταῦτα. φησὶ δ' Ἕρμιππος, πολέμου σωτῆρος Ἐφεσίοις καὶ Μάγνησι, βουλόμενον τοὺς Ἐφεσίους νικῆσαι, πυθέσθαι τινὸς παιδίου πόθεν εἴη. τοῦ δ' εἰπόντος, Ἐξ Ἐφέσου, Ἕλκυσόν με τίνων (ἔφη) τὴν σκέλων, καὶ θὲς εἰς τὴν τῶν Μαγνήτων χώραν· καὶ ἀπάγγειλόν σου τοῖς πολίταις, μετὰ τὸ νικῆσαι, αὐτόθι με θάψαι. ἐπισκηφέναι τε ταῦτα Φερεκύδει. ὁ μὲν ἀπήγγειλεν· οἱ δ', μετὰ μίαν ἐπελθόντες κρατῆσαι τῶν Μαγνήτων. καὶ τὸν τε Φερεκύδην μεταλλάξαντα θάπτοισιν αὐτόθι, καὶ μεγαλοπρεπῶς τιμῶσιν. ἔνιοι δέ φασιν ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς ἀπὸ τοῦ Κωρυκείου ὄρους αὐτὸν δῦσαι. Ἀριστόξενος δ' ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου καὶ τῶν γνωρίμων αὐτοῦ, φησὶ, νοσήσαντα αὐτὸν ὑπὸ Πυθαγόρου θαρρῶαι ἐν Δήλῳ. οἱ δὲ, φθειριάσαντα τὸν βίον τελευτῆσαι. ὅτε καὶ

Πυθαγόρου ἀδαγμομένου, καὶ προδατομένου πῶς δέχεσθαι, δέρβαλόντα τῆς οὐρᾶς τὸν δάκτυλον εἰπεῖν, Χρωτὶ δῆλα. καὶ πωπυσθέντα ἀφ' ὧν ζῆς φιλοσόφεις ἢ λέξις ὅτι τῶν χειρόνων πάλεται· οἱ δ' ὅτι τῶν βελτίστων χρώμενοι, δέρματοπαίουσιν. ἔλεγέ τε ὅτι οἱ θεοὶ τὸν πράπτοντα συγγνώμην καλοῦσιν. Ἄνδρων δ' ὁ Ἐφέσιος δύο φησὶ γενέσθαι Φερεκύδας, Συρίους· τὸν μέν, ἀστρολόγον, τὸν δέ, θεολόγον, ὃν Βάθυλος, ὡς καὶ Πυθαγόραν ὠνόμασαν. Ἐρατοσθένης δ' ἕνα μόνον, καὶ ἕτερον Ἀθηναῖον, γεωμέτρην. σώζεται δὲ τοῦ Συρίου τόδε τὸ βιβλίον ὃ συνέγραψεν, οὗ ἡ ἀρχή, Ζὰς μὲν καὶ χρόνος εἰς ἀεί, καὶ χθὼν ἰών. Χθονίην δὲ ὄνομα ἔθηκε Γῆν, ἐπειδὴ αὐτῇ Ζὰς γέρας ἔδωκε. σώζεται δὲ καὶ ἡλιοτρόπιον ἐν Σύρᾳ τῇ νήσῳ. Φησὶ δὲ Δοσέας ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἱερῶν, ὑπογεγράφθαι αὐτῷ τὸ ὑπόγραμμα τόδε,

Τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος· ἰὼ δὲ πλεῖον,
Πυθαγόρη τῷ μοι λέγε τοῦτ', ὅτι σοφὸς ἀπάντων
Ἐστὶν ἀν' Ἑλλάδα γῆν. ὑ φύδομαι ὧδ' ἀγορεύων.

Ἴων δ' ὁ Χῖος φησὶν αὐτοῦ,

Ὡς ὁ μὲν ἰωρέη τε κεκασμένος ἦεν ἀοιδῇ,
Καὶ φθέγμασι ψυχῆς πρηνὲς ἔχε βιότου.

Εἶναι δὲ Πυθαγόρην ἐτύμως ὁ σοφὸς πέλε πάντων
Ἀνδρῶν γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν.

Ἔστι καὶ ἡμῶν οὕτως ἔχον τῷ μέτρῳ τῷ Φερεκρατείῳ,

Τὸν κλεινὸν Φερεκύδην,
Ὃν πάλαι ποτὲ Σύρος,
Ἐς φθινόπωρον λόγος ἦεν
Ἀλλάξαι τὸν βίον εἶδος

Θεῖναί τ' ἀοιδὴ κελεύειν
Μαγνήτων, ἵνα νίκω
Δοίη τοῖς Ἐφέσοιο
Γενναίοις πολίταις.
Ἦν γὰρ χρησμὸς, ὃν ἤδη
Μουσῶν, τῶν τὸ κελεύων.
Καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις.
Ἆρ' οὖν τῶτ' ἄρ' ἀληθὲς
Ἦν, εἴ τις σοφὸς, ὄντως
Καὶ ζῶν ὄφελον ὄνησις,
Χ' ὥταν μηδὲν ὦ ἀρχή.

γέγονε δὲ κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἐνάτην Ὀλυμπιάδα. καὶ ἐτελεύτησεν ὧδε.

Φερεκύδης Θαλῆ.

Εὖ θνήσκοις, ὅταν τι τὸ χρεὼν ἥκοι νοῦσος μὲ καταλελάβηκε, δεδεγμένον τὰ σῶμα στόμα χάσματα. φθειρῶν ἔβρυον πᾶς, καί με εἶχεν ἡ πάλαι. ἐπέσκηψα δ' ὧν τοῖσιν οἰκήτησιν, ἐπήν με καταθάψωσιν, ἐς σὲ τὴν χαφλὴν ἐνέγκαι. σὺ δὲ ἴσως δοκιμάσῃς σὺν τοῖς ἄλλοις σοφοῖς, οὕτω μὲν φῆνον· ἴσως δὲ οὐ δοκιμώσῃς, μὴ φήνῃς. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐκ ἴσως δαπανᾷ. ἔστι δὲ ὅτε ἀπορεῖν πραγμάτων, οὐδὲ ἐπιχειρέομαι, οὔτ' ἀληθὲς εἰδέναι. ἄσσα δ' αὖ ὁπόλεγε θεολογέων, τὰ ἄλλα χρὴ νοεῖν. ἅπαντα γὰρ αἰνίσσομαι. τῇ ὀρθούσῃ περὶ εἴδωλος ὅτι μάλιστα, οὔτε τῷ ζῶντα ἰητρῶν, οὔτε τοῖς ἑταίροις ἐπέμιξα. ἐφεστεῶσι δὲ τῇ θύρῃ, καὶ εἰρομένοις οἱοῖόν τι εἴη, δύο δάκτυλον ἐκ τῆς κλειθρίης, ἔδειξ' αὖ ὡς ἔθνον τοῦ κακοῦ. καὶ ἐφεῖπ' αὐτοῖσιν ἥκειν εἰς τὸ ὑστεραίω ὅτι τὰ Φερεκύδεω ταφά.

Καὶ οὗτοι μὲν οἱ κλεινοὶ σοφοὶ, οἷς ζυνὴς καὶ Πεισί-

σραπον τὸν τύραννον ποιῆσαι παλέσαι. λεκτέον δὲ καὶ τῶν φιλοσόφων· καὶ πρῶτόν γε ἀρκτέον ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς φιλοσοφίας, ἧς καθηγήσατο Θαλῆς, οὗ διήκουσεν Ἀναξίμανδρος.

ΔΙΟΓ.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡτίου περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, ΒΙΒΛΙΟΝ βϛ τ̃ι.

ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ.

ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ Πραξιάδου, Μιλήσιος. οὗτος ἔφασκεν ἀρχὴν καὶ στοιχεῖον τὸ ἄπειρον, ὑ ἀοριζων ἀέρα, ἢ ὕδωρ, ἢ ἄλλο τι. καὶ τὰ μὲν μέρη μεταβάλλειν, τὸ δὲ πᾶν ἀμεταβλητον εἶναι. μέσην τε τὴν γῆν κεῖσθαι, κέντρου τάξιν ἐπέχουσαν, οὖσαν σφαιροειδῆ· τήν τε σελήνην ψευδοφαῆ, καὶ ἀπὸ ἡλίου φωτίζεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν ἥλιον εἶναι ἐλάττονα τῆς γῆς, καὶ καθαρώτατον πῦρ. εἶναι δὲ καὶ γνώμονα σοφὸν, καὶ ἔστησεν ὅπερ φησὶν Εὐβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ· ἔσπασέ τε καὶ ἰσημερίας σημαίνοντα καὶ ὡροσκόπια κατεσκεύασε. καὶ γῆς καὶ θαλάσσης σφαῖραν σοφὸν ἔχαραξεν. ἀλλὰ καὶ σφαῖραν κατεσκεύασε. τῶν δὲ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεποίηται κεφαλαιώδη τὴν ἔκθεσιν, ἤκμαζε δὲ κατὰ τύχην καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος· ὃς καί φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς χρονικοῖς, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος, ἐτῶν ἓξ καὶ ἑξηκονταπεντάρων· καὶ μετ' ὀλίγον τελευτῆσαι, ἀκμάσαντά που μάλιστα κατ' Πολυκράτη τὸν Σάμου τύραννον. τούτου φασὶν ἄδοντος καταγελάσαι τὰ παιδάρια· τὸν δὲ μαθόντα, φάναι, Βέλτιον οὖν ἡμῖν ἄδειν διὰ

τὸ παράδοξον γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀναξίμενης ἱστορικὸς, καὶ αὐτὸς Μιλήσιος, τῷ Γάδι γεγραφώς.

ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ.

Ἀναξιμένης Εὐρυστράτου Μιλήσιος, ἕτερος Ἀναξιμάνδρου ἑταῖρος ἢ ζηλωτὴς γενόμενος καὶ αὐτὸς ἀπεφήνατο ἄπειρόν τι τὸ ἀρχὴν εἶναι, καὶ οὐ τὰ στοιχεῖα, ὥσπερ ἐκεῖνος τὸ ὕδωρ· πυκνότητι γὰρ καὶ μανότητι διαφέρειν τὴν οὐσίαν, ἀλλὰ τῷ μὲν ὑγρῷ τὸν ἀέρα εἶναι, τῷ δὲ πεπυκνωμένῳ τὴν γῆν· ὑγρότητι δὲ καὶ ξηρότητι τὸ πῦρ. Ἐγένετο μέν (κατά φησιν Ἀπολλόδωρος) τῇ ἑξηκοστῇ τρίτῃ Ὀλυμπιάδι· ἐπιλύπησε δὲ δεῖ τὸν Σαρδέων ἁλῶναι χειρίσασθαι ἢ καὶ ἄλλως δύο, Δαμιάκουν φάσκων, καὶ ἱστορεῖ, ὡς ἀδελφὸς εἴη Βίωνος τοῦ μέτρια τὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου σοφίσεις γεγραφότος. Ἔστι δὲ ὁ φιλόσοφος καὶ ἐπιστολὴν ὧδέ·

Ἀναξιμένης Πυθαγόρᾳ.

Θαλῆς σε καλεῖ ὅπως χρόνος σε βέπτιμος ἔσται. ἄωρον γάρ, ὡς σὺ οἶσθα, ἅμα τῇ ἀμφιτόλῳ σοφίᾳ σὺν τῷ ἀοιδίμῳ τὰ ἄρκα ἐμπεσεῖν. καὶ (οὐ γὰρ ἐς μακρὸν ἐξαπολυθούμενος εἰς τὸ κρεμαστὸν ἐμὲ καταπέσει. Μιλησίοισι μὲν νῦν ὁ μὲν Θαλῆς οὐ διαφόρως κεῖται πάλαι. ἡμᾶς δὲ οἱ λεγόμενοι, αἱ μὲν μιμνήσκουσι τὸ αἰθρίου, αἱ δὲ ἡμέων παῖδες τὸ καὶ λεγόμενον ὑποδέχονται. ἀρχὴ μέντοι πασῶν τῶν λόγων Θαλῆ αἰσαιέω. Καὶ πάλιν,

Ἀναξιμένης Πυθαγόρᾳ.

Εὐβουλίδαις τοῖς ἡμέων, μετοικήσας ἐς Σάμον εἰς Κρότωνα, ὀφθαλμοῖς εἰρωνεύει. οἱ δὲ Αἰσιάδαι παῖδες ἄλλως τε καὶ ἐφίλουσι. καὶ Μιλησίοις ἐν ὀπλίσι εἶναι σύμμαχοι. ἀρχὴ δὲ ἡμῖν καὶ ὁ Μίδου βασιλεὺς, οὐ λίθῳ γε ἐλαιμάξ διασημαφείσῃ· ἀλλὰ μίλακι δὴ ἀμφὶ τὰς ἐλευθερίης ἀκάνθας, ἵνωσι Μίδεω κεφαλὰς εἰς τὸ-

λεμεί· καταφᾶσι δ' οὐκέτι ἐλπὶς ἡμῖν φωτεμίης χάρις αὖθι
Ἀναξιμάνης ὁ Φωκαεὺς ἐτέρῳ αἰσχρολογίᾳ, ὁ δείματι ἐὼν
ὀλέθρου ἢ δουλοσύνης; σὺ δ' εἰ καθέζεο νῦν Κροτωνιήτῃσι μὴ τοῖσι ἄλλοισι Ἰταλιώτῃσι φοιτέοισι δὲ τοι λεχητάται καὶ ὁκ Σικελίης.

ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ.

ΑΝαξαγόρας, Ἡγησιβούλου ἢ Εὐβούλου, Κλαζομένιος· οὗτος ἤκουσεν Ἀναξιμάνους. καὶ φησὶν ὁ τὴν ὕλην νοῦν ἐπισπεῖν, ἀρξάμενος οὕτω· Ὁμοῦ τὰ σύμπαντα, ὄντα ἄπειρα καὶ πλήθει καὶ σμικρότητι· καὶ γὰρ τὸ σμικρὸν ἄπειρον ἦν. καὶ ὅλου μηδὲν εἶναι διωρισμένον, μόνου δὲ νοῦ τοῦτο εἶναι πάντα δὲ ὁμοίως μετέχειν τοῦ νοῦ τῶν ἐμψύχων. καὶ ὁμοίως κρατεῖν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. καὶ τὸ μὲν μικρὸν ὁμοίως πάντα εἶναι, τὸ δὲ μέγα ἕτερον ἑτέρου ἐπικρατεῖν. καὶ ἐν τῷ συγκρίνεσθαι ἐκκρίνεσθαι πάντα. καὶ φησὶν αὐτὸν Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις οὕτω,

Καί που Ἀναξαγόρην φασὶ ἔμμεναι ἄλκιμον ἄνδρα,
Νοῦν, ὅτι δὴ τόδε πάντα διεκόσμησε παρ' αὐτοῦ
Πάντα συμφορήσαντα ὁμοῦ πραγμάτια θέσθαι.

ἦν δὲ δημοτικὸς καὶ πλούτῳ διαφέρων τῶν, ἀλλὰ καὶ μεγαλοφροσύνῃ. ὃς γε τὰ πατρῷα παρεχώρησε τοῖς οἰκείοις. αἰτιασθεὶς γὰρ ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀμελοῖ, Τί οὖν (ἔφη) οὐχ ὑμεῖς ἐπιμελεῖσθε; καὶ τέλος ἀπῆλθε. καὶ δὴ τινὰ τῶν φυσικῶν σκιαμαχίαν τῶν, οὐ φροντίζοντα τῶν πολιτικῶν. ὅτε καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐδέν σοι μέλει τῆς πατρίδος; Εὐφήμει (ἔφη) ἐμοὶ γὰρ καὶ σφόδρα μέλει τῆς πατρίδος· δείξας τὸν οὐρανόν. λέγεται δὲ καὶ τῶν Ξέρξου διβάσεις εἴκοσιν ἐπῶν εἰπεῖν βεβιωκέναι δὲ ἑβδομήκοντα δύο. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς, γεγονέναι αὐτὸν τῇ ἑβδόμης Ὀλυμπιάδι, πεντηκοστῷ δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ὀγδόης. ἤρξατο δὲ φιλοσοφεῖν Ἀθήνησιν ὅτε Καλλίου, ἐπῶν εἴκοσιν ὤν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Φαληρεύς· ἐν ᾗ καὶ Δρυόπτων αἰσχραφὴς ἦν καὶ φασιν αὐτὸν ἐπῶν διατρίψαι πεντήκοντα. ἔλεγε τὸν ἥλιον μύδρον εἶ-

διάπυσιν καὶ μείζω τῆς Πελοποννήσου. οἱ δέ φασι Ταύπαλον. τὴν δὲ σελήνην εἰκόσις ἔχειν, ἀλλὰ καὶ λόφους καὶ φάραγγας. ἀρχὰς δὲ τὰς ὑγρασίας. καθάπερ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς λεγομένων τὸν χυμὸν σώζεσθαι, ὅπως ἂν τῇ ὑγρασίᾳ μικρὸν σωζόμενον τὸ πᾶν συγκεράσῃ. καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν πήξεως τῇ μὲν σωζούσῃ τὰ μὲν βαρέα τὸν κάτω τόπον, οἷς τὴν γῆν· τὰ δὲ κοῦφα τὸν ἄνω διαφέρειν, οἷς τὸ πῦρ· ὕδωρ δὲ καὶ ἀέρα, τὸν μέσον. οὕτω γὰρ ὑπὸ τῆς γῆς πλατείας οὔσης τὴν θάλασσαν ὑποστῆναι, διαλιμασθέντων ὑπὸ τοῦ ἡλίου τῇ ὑγρᾷ. ἐπὶ ἄσρα κατ' ἀρχὰς μὲν θολερώδως ἐπεχθῆναι, ὥσπερ καὶ κορυφὴν τῆς γῆς τὸν ἀεὶ φαινόμενον εἶδος πόλον, ὕστερον δὲ τὴν ἔγκλισιν λαβεῖν. καὶ τὸν γαλαξίαν ἀνάκλασιν εἶδος φωτὸς ἡλιακοῦ, μὴ καταλαμπομένων τῶν ἄστρων. ζώνας δὲ κεκλῆσθαι, συνόδους πλανήτων, ὅλας ἀφιέντων· ζώνας τε διάπυρους ὑπὸ τοῦ ἀέρος ἀποπαλλεσθαι. αἱμάτους γίνεσθαι λεπτυνομένου τοῦ ἀέρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου. βροντὰς, συγκρούσεσι νεφῶν· ἀστραπὰς, ἐκπτώσεσι νεφῶν. σεισμὸν, ὑποδύσεσιν ἀέρος εἰς γῆν. ζῶα γίνεσθαι ἐξ ὑγροῦ καὶ θερμοῦ καὶ γεώδους· ὕστερον δὲ, ἐξ ἀνθρώπων. καὶ ἄρρενα μὲν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ, θήλεα δὲ ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ. φασὶ δὲ καὶ τὸν Νείλον τρέφειν τὸν ὑπὲρ Λιβύης ποταμὸν χιονουμένων τῶν λιβυκῶν ὀρῶν, ὃν εἶναι ἐκ τῶν ἡλίου πεσεῖσαν. ὅθεν καὶ Εὐριπίδης μαθητὴν ὄντα αὐτοῦ, χρυσέαν βάλλει εἶναι τὴν ἠλέκτρῳ ἐκ τοῦ Φαέθοντος. διὰ καὶ εἰς Ὀλυμπίαν ἐλθόντα ἐκ δεκαπήχου καθίσαι, ὡς μέλλοντος ὕσειν καὶ χιονίσειν. ὅθεν τε τὴν εἰπεῖν, εἰ τὰ ὑπολαμβάνω ὄρη ἔσαι πεδία, φασὶν εἰπεῖν, Ἐὰν μὴ χόνος μὴ ὀπλίτην. ἐρωτηθεὶς ποῦ εἰς τὸ μεθύσκεσθαι, Εἰς θυωρεῖον ἔφη ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἐνεστικοῦ. ὅθεν τὸν εἰπόντα, Ἐστρέβλωσε Διονυσίου, Οὐ μᾶλλον ἔφη ἀλλὰ ὁκτὼ ἡμοῦ. ἰδὼν τὸν Μαυσώλου τάφον, ἔφη, Τάφος πολυτελὴς λελιθωμένης

ὄξιν οὐσίας εἴδωλον. πρὸς τὸν διαφορωῦντα ὅτι ὀπὶ ξένης πλουτᾷ, Πανταχόθεν (ἔφη) ὁμοία ὀδὸς ἡ εἰς ᾅδου κατάβασις. δοκεῖ δὲ πρῶτος (καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) τὼ Ὁμήρου ποίησιν ἀποφήνασθαι εἰς πρόφασιν καὶ διαμοσύνης. ὅτι πλεῖον δὲ πρᾶγμα τὸ λόγου Μητρόδωρον τὸν Λαμψακηνὸν, γράμμασιν ὄντα ἀυτὸ, ὃν καὶ πρῶτον ἀπούδασαι τὸ ποιεῖν πρὸς τὼ φυσικὼ πραγματείαν. πρῶτος δὲ Ἀναξαγόρας καὶ βιβλίον ἐξέδωκε συγγραφῆς. φησὶ δὲ Σάτυρος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστορικῶν, ὅτι ἀρχοντος Διμύλου λίθον ἐξ οὐρανοῦ πεσεῖν· τὸν δὲ Ἀναξαγόραν εἰπεῖν ὡς ὅλος ὁ οὐρανὸς ἐκ λίθων συγκέοιτο· τῇ σφοδρᾷ δὲ περιδινήσει σωτεσάναι, καὶ αἰωρέντα κατενεχθήσεσθαι. πρὸς δὲ τῆς δίκης αὐτὸ διάφορα λέγεται. Σωτίων μὲν γάρ φησιν ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν φιλοσόφων, ὑπὸ Κλέωνος αὐτὸν ἀσεβείας κριθῆναι, διότι τὸν ἥλιον μύδρον ἔλεγε διάπυρον· ἀπολογησαμένου δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ Περικλέους τοῦ μαθητοῦ, πέντε ταλάντοις ζημιωθῆναι καὶ φυγαδευθῆναι. Σάτυρος δὲ ἐν τοῖς βίοις ὑπὸ Θουκυδίδου φησὶν εἰσαχθῆναι τῷ δίκῃ, ἀπὸ πολιτευσαμένου τῷ Περικλεῖ. καὶ οὐ μόνον ἀσεβείας, ἀλλὰ καὶ μηδισμοῦ· καὶ ἀπόντα καταδικασθῆναι θανάτου. ὅτε δὴ ἀμφοτέρων αὐτῷ πρᾶγμα γεγενημένων, τῆς τε καταδίκης δὴ τῆς τῶν παίδων πατρίδος, εἰπεῖν, περὶ μὲν τῆς καταδίκης, ὅτι Ἆρα κἀκείνων κἀμοῦ πάλαι ἡ φύσις καταψηφίσατο· πρὸς δὲ τῶν παίδων, ὅτι Ἠδικήκασι γὰρ οὐδὲν γεννήσας. οἱ δὲ εἰς Σόλωνα τοῦτο ἀναφέρουσιν· ἄλλοι εἰς Ξενοφάνη. τοῦτον δὲ καὶ θάψαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν αὐτοὺς Δημήτριος φησὶν ὁ Φαληρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρως. Ἕρμιππος δὲ ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι καθειρχθὴ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ πεθηξόμενος. Περικλῆς δὲ παρελθὼν εἶπεν εἴ τι ἔχουσιν ἐγκαλεῖν αὐτῷ κατ' τὸν βίον· οὐδενὸς δὲ εἰπόντος, Καὶ μὴν ἐγὼ (ἔφη) τούτου μαθητὴς εἰμι. μὴ οὖν διαβολαῖς ἐπαρθέντες

ἀποκτείνητε τὸν ἄνδρα, ἀλλ' ἐμοὶ πιαθέντες ἄφεπ. καὶ ἀφείθη. ὃν ἐγκρὸν δὲ τῷ ὕβρει, ἑαυτὸν ἐξήγαγεν. Ἱερώνυμος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἀποφάσεως ὑπομνημάτων φησὶν ὅτι ὁ Περικλῆς παρήγαγεν αὐτὸν ὑπὸ τὸ δικαστήριον. διεῤῥυπκότα καὶ λεπτὸν ὑπὸ νόσου, ὥστε ἐλέῳ μᾶλλον ἢ κρίσει ἀφεθῆναι. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς δίκης αὐτοῦ, τοσαῦτα. ἔδοξε δέ πως καὶ Δημοκρίτῳ ἀπεχθῶς ἐφιλόσοφηκέναι, ἀπτυχὼν τῆς περὶ αὐτὸν περιπολογίας. τέλος ἀποχωρήσας εἰς Λάμψακον, αὐτόθι κατέστρεψεν. ὅτε καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως ἀξιούντων τί βούλεται αὐτῷ γενέσθαι, φάναι, ἐις παῖδας, ἐν ᾧ αὐ ἀποθάνῃ μηνὶ κῆ ἔτος παῖζειν συγχωρεῖν. καὶ φυλάττεται τὸ ἔθος καὶ νῦν. πλουτήσαντα δὲ αὐτὸν ἔθαψαν ἐντίμως οἱ Λαμψακηνοὶ, καὶ ἐπέγραψαν,

Εἰνταῦθα πλεῖστον δὴ ἠπάτας ὅτι πέρμα φρήσας
Οὐρανίου κόσμου κεῖται Ἀναξαγόρας.

ἔστι καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Ἥλιον πυρόεντα μύδρον πᾶσι φάσκειν ἐναρίζειν,
Καὶ δι' ὃν τοῦτον θανεῖν μέλλειν Ἀναξαγόρας·
Ἀλλ' ὁ φίλος Περικλῆς μ' ἐρύσατο τοῦτον, ὁ δ' αὖτε
Ἐξάγαγεν βιότου μαλθακὴν Σοφίης.

γέγραπται δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς Ἀναξαγόραι, ὧν ἐν οὐδενὶ πάντα· ἀλλ' ὁ μὲν, ἦν ῥήτωρ Ἰσοκράτειος· ὁ δὲ, ἀνδριαντοποιὸς, οὗ μέμνηται Ἀντίγονος· ἄλλος, γραμματικὸς Ζωοδότειος.

ΑΡΧΕΛΑΟΣ.

Ἀρχέλαος, Ἀθηναῖος, ἢ Μιλήσιος· παῖς Ἀπολλοδώρου, ὡς δέ τινες, Μύδωνος. μαθητὴς Ἀναξαγόρου, διδάσκαλος Σωκράτους. ἔοικε τοίνυν ἐν τῇ Ἰωνίᾳ τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν μετήγαγεν Ἀθήναζε. καὶ ἐκλήθη φυσικός. παρὸ καὶ ἔληξεν ἐν αὐτῷ ἡ φυσικὴ φιλοσοφία, Σωκράτους τὴν ἠθικὴν εἰσαγαγόντος. ἔοικε δὲ καὶ

τοῦ ἄψασθαι τῆς ἠθικῆς. καὶ γὰρ θεὶ νόμων περὶ σοφίας καὶ καλῶν καὶ δικαίων παρ' οὗ λαβὼν Σωκράτης, τῷ αὐξῆσαι εἰς τὸ βύρειν ὑπελήφθη. ἔλεγε δὲ δύο αἰτίας εἶναι γλυκέσιν, θερμὸν καὶ ψυχρόν· καὶ τὰ ζῶα ἀπὸ τῆς ἰλύος γλυκαίνεσθαι. καὶ τὸ δίκαιον εἶναι καὶ τὰ αἰσχρὸν οὐ φύσει, ἀλλὰ νόμῳ. ὁ δὲ λόγος αὐτῷ οὕτως ἔχει. τὸ κρῶμον φησὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καθὸ μὲν εἰς τὸ πυρώδες πεισθὲν, πικρὸν εἶναι γλυκὺ· καθὸ δὲ περιῤῥεῖ, ἀέρος γλυκαίνειν. ὅθεν οἱ μὲν, ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὁ δὲ ὑπὸ τῆς τοῦ πυρὸς περιφορᾶς κρατεῖται. γλυκαίνεσθαι δέ φησι τὰ ζῶα ἐν θερμῇ τῆς γῆς, καὶ ἰλὺν περιπλησίαν γάλακτι, ὃς ἔφλυε, αἰσθέσεως. οὕτω δὲ καὶ τοὺς ἀνθρώπους πίνειν. περὶ δὲ εἶπε φυσικῆς γλύσεσιν πλὴν τὸ ἀέρος πλῆξιν. Πλὴν δὲ θαλάσσαν ἐν τοῖς κοίλοις δι' ἣν τῆς γῆς ἀθρυμμάτων συνεστάναι. Μέγιστον δὲ ἅρμα τὸν ἥλιον, καὶ τὸ πᾶν ἄπειρον. γενέσθαι δὲ καὶ ἄλλους τρεῖς Ἀρχέλαους. ὁ χωρογράφος τῆς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου παραθέσεως γῆς, ὁ δὲ ἰδιοφυὴς ποιήσας, ἄλλος τεχνογράφος ῥήτωρ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Σωκράτης Σωφρονίσκου μὲν ἦν υἱὸς λιθουργὸς, καὶ Φαιναρέτης μαίας, ὡς καὶ Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ φησὶν) Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Ἀλωπεκῆθεν. ἐδόκει δὲ συμποιεῖν Εὐριπίδῃ· ὅθεν Μνησίλοχος οὕτω φησὶ,

Φρύγες ὅδε καινὸν δρᾶμα τῷ Εὐριπίδου,

Ὦ. ἢ Σωκράτης τὰ φρύγανα ὑποτίθησι. ἢ πάλιν. Εὐριπίδης, Σωκρατόμφους· καὶ Καλλίας πεδήτας.

Ἦ δὴ σὺ σιμὴ ἢ φρονεῖς· οὕτω μέγας;
Ἔξεστι γάρ μοι. Σωκράτης γὰρ ἄπος.

Αἰσχροφάνης νεφέλας,
Εὐριπίδης θ' ὁ ταῖς τραγῳδίας ποιῶν
Τὰς περιλήρους τοῦτ' ὅδε ταῖς Σφαῖς. ἀκούσας δ' Ἀναξαγόρου, κατὰ πᾶσαν, δηλαδὴ ἢ Δάμωνος, ὡς Ἀλέξανδρος.

ἐν διαδοχαῖς, μετὰ τὴν ἐκείνου καταδίκην διήκουσεν. Ἀρχελάου τε φυσικοῦ καὶ παιδικὰ γενέσθαι φησὶν Αἰσχύλος. Δοῦλος δὲ καὶ δουλεῦσαι αὐτὸν καὶ ἐργάσασθαι λίθους. εἶναί τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἀκροπόλει χάριτας ἔνιοί φασιν, ἐνδεδυμένας ἅσας. ὃν καὶ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις εἰπεῖν,

Ἐκ δ' ἀρα τοῦ ἀπέκλινε λιθοξόος, ἀνομολέσχης,
Ἑλλήνων ἐπαοιδός, ἀκριβολόγος ἀποφήνας,
Μυκτὴρ ῥητορόμυκτος, ἰσαπικός, εἰρωνευτής.

ἵν' καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς δεινός, ὥς φησι καὶ Ἰδομενεύς. ἀλλὰ καὶ οἱ πελάται τὰ αὐτὸν ἐκώλυσαν πέρας διδόναι λόγων, ὥς φησι Ξενοφῶν. καὶ Αἰσχίνης αὐτὸν κωμῳδεῖ, ὡς τὸν ἥλιον λόγον κρέμασε ποιοῦντα. καὶ γὰρ τοῦτο, (ὥς φησι καὶ Φαβωρῖνος ἐν παιπαλαπῇ ἱστορίᾳ) μετὰ τὸν μαθητὴν Ἀναξίμενον ῥητορεύειν ἐδίδαξε. λέγει δὲ τοῦτο καὶ Ἰδομενεὺς ἐν τοῖς περὶ τοῦ Σωκράτους. καὶ τοῦτος περὶ βίου διελέχθη, καὶ τοῦτος φιλοσόφων καταδικασθεὶς ἐπέλυσε. φησὶ δ' αὐτὸν Αἰσχύλος ὁ Σπινθάρου καὶ χρηματίσασθαι. ὧδέ πως γοῦν τὸ καλλόμβιον κέρμα ἀνηρίθμησεν εἶτ' ἀναλώσαντα, πάλιν πλεῖναι. Κείνων δ' ἀναπόντων αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου, καὶ παιδεῦσαι, τῆς τε ψυχῆς χάριτος ἐφαπτόμενον, Δημήτριος φησὶν ὁ Βυζάντιος. πόθεν δὲ τοῦ φυσικοῦ θεωρίαν μηδὲν εἰδὼς πρὸς ἡμᾶς, τάχ' ἂν καὶ φιλοσοφεῖν ὅπη τε τῆς ἐργαστηρίων καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. κἀκεῖνα δὲ φάσκειν ζητεῖν,

Ὅ, τι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.

πολλάκις δὲ διαμόρου ἐν ταῖς ζητήσεσι διαλεγόμενον καταδυλίζεσθαι καὶ ὠθεῖσθαι, τό τε πλέον καὶ τὰ φρονούμενον καὶ πάντα ταῦτα φέρειν ἀνεξικάκως. ὅθεν καὶ λακπαθέντα, ἐπειδὴ ἠνέσχετο, τινὸς θαυμάσαντος, εἰπεῖν, Εἰ δέ με ὄνος ἐλάκτισε, δίκην αὖ αὐτῷ ἐλάγχανον καὶ ταῦτα μὰ Δημήτριος. ἀποδημίας δὲ ὅτε ἐδεήθη, κα-

δαίμων οἱ πλείους, πλὴν εἰ μὴ στρατεύεσθαι ἔδη. τὸ δὲ λοιπὸν αὐτόθι μένων, φιλονεικότερον σωιζήτει τοῖς περιδιαλεγομένοις, οὐχ ὥστε ἀφελέσθαι τὴν δόξαν αὐτοῖς, ἀλλ' ὥστε τὰληθὲς ἐκμαθεῖν πειρᾶσθαι. φασὶ δ' Εὐριπίδην αὐτῷ δόντα τὸ Ἡρακλείτου σύγγραμμα, ἐρέσθαι, Τί δοκεῖ; τὸν δὲ φάναι, Ἃ μὲν σωῆκα, γλυκέα· οἶμαι δέ, καὶ ἃ μὴ σωῆκα· πλὴν Δηλίου γέ τινος δεῖται κολυμβητοῦ. ἐπεμελεῖτο δὲ καὶ σωματικῆς, καὶ ἱππικῆς. ἐστρατεύσατο μὲν εἰς Ἀμφίπολιν· καὶ Ξενοφῶντα ἀφ' ἵππου πεσόντα ἐν τῇ κατ' Δήλιον μάχῃ, διέσωσεν ἀναλαβών. ὅτε καὶ πάντων φευγόντων Ἀθηναίων, αὐτὸς ἠρέμα ἀνεχώρει, παρεπιστρεφόμενος ἡσυχῇ, καὶ τινὰ ἀμυνάσθαι εἴ τις οἱ ἐπέλθοι. ἐστρατεύσατο δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν διὰ θαλάττης· πεζῇ γὰρ οὐκ ἐνῆν, τοῦ πολέμου κωλύοντος. ὅτε καὶ μείναι νυκτὸς ὅλης ἐφ' ἑνὸς χώματος αὐτὸν φασι, καὶ ἀριστεύσαντα αὐτίδιον σῶσαι χωρήσαντα Ἀλκιβιάδην τὸ ἀγγείου. οὗ καὶ ἐραστὴν φησὶν αὐτὸν Ἀρίστιππος ἐν τετάρτῳ περὶ παιδικῆς τρυφῆς. Ἴων δὲ ὁ Χῖος καὶ νέον ὄντα εἰς Σάμον σὺν Ἀρχελάῳ ἀποδημῆσαι, καὶ Πυθῶδε ἐλθεῖν Ἀριστοτέλης φησίν. ἀλλὰ καὶ εἰς Ἰσθμόν, ὡς Φαβωρῖνος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. ἦν δὲ καὶ ἰσχυρογνώμων καὶ δημοκρατικός, ὡς δῆλον ἔκ τε τοῦ μὴ εἶξαι τοῖς περὶ Κριτίαν, κελεύουσι Λέοντα τὸν Σαλαμίνιον πλούσιον ἄνδρα ἀγαγεῖν πρὸς αὐτούς, ὥστε ἀπολέσθαι· ἀλλὰ καὶ μόνος ἀπεψηφίσατο τῶν δέκα στρατηγῶν· καὶ ἐνὸν αὐτῷ ἀποδρᾶναι τῆς εἱρκτῆς, μὴ ἠθελῆσαι. τοῖς τε κλαίουσιν αὐτὸν ὀπλῆξαι, καὶ τοῖς καλλίσοις λόγοις ἐκείνοις δεδεμένον διαθέσθαι. αὐτάρκης τε ἦν καὶ σεμνός· καί ποτε Ἀλκιβιάδου (καθά φησι Παμφίλη ἐν τῷ ἑβδόμῳ τῶν ὑπομνημάτων) δίδοντος αὐτῷ χώραν μεγάλην ἵνα οἰκοδομήσηται οἰκίαν, φάναι, Καὶ εἰ ὑποδημάτων ἔδει, βύρσαν μοι ἐδίδους ἵν' ἐμαυτῷ ὑποδήματα ποιησαίμην; καὶ κα-

παλέλασος αὐτῶν λαβών. πολλάκις δ' ἀφορῶν εἰς τὸ πλῆθος τῶν παρεσκευασμένων, ἔλεγε πρὸς αὐτόν, Πόσων ἐγὼ χρείαν οὐκ ἔχω. καὶ συνεχῶς ἐνέπτυε τὰ ἰαμβεῖα,

Τὰ δ' ἀργυρώματ' ὄσιν, ἢ πτερόεντα,
Εἰς ἃς τραγῳδοὺς χρήσιμ', οὐκ εἰς τὸν βίον.

ὑπερφρόνησε δὲ καὶ Ἀρχελάου τοῦ Μακεδόνος, καὶ Σκόπα τοῦ Κραννωνίου, καὶ Εὐρυλόχου τοῦ Λαριασαίου, μήτε χρήματα προσιέμενος αὐτῶν, μήτε παρ' αὐτοῖς ἀπολαύων. οὐ τάχα δέ τινων τοιούτων ὄντων, ὡς περ πολλοὺς Ἀθηναίων λοιμῶδες ἡγουμένων μόνος οὐκ ἐνόσησε. φησὶ δ' Ἀριστοτέλης δύο γυναῖκας αὐτὸν ἀγαγέσθαι· πρώτην μὲν, Πυθιάδα τὴν ἐξ Ἐρέτριας ἡγέσθαι λαμπρῶς καὶ ἀδυτέραν δὲ, Μυρτώ, τὴν Ἀριστείδου δικαίου θυγατέρα· ὧν καὶ ἄπαιδα τεκεῖν ἐξ ἧς ἡγέσθαι Σωφρονίσκον καὶ Μενέξενον. οἱ δὲ, πρώτην γῆμαι τὴν Μυρτὼ φασὶν ἔνιοι δέ, καὶ ἀμφοτέρας ἔχειν ἐμοῦ δὲ μᾶλλον ἔστι δῆλον ὅτι Σάτυρός τε καὶ Ἱερώνυμος ὁ Ῥόδιος. φασὶ γάρ, βουληθέντας Ἀθηναίους, διὰ τὸ λειποστρατεῖν, συναυξῆσαι τὸ πλῆθος, ψηφίσασθαι, γαμεῖν μὲν ἀστὴν μίαν, παιδοποιεῖσθαι δὲ καὶ ἐξ ἑταίρας. ὅθεν πρῶτον πιεῖν αὐτὸν καὶ Σωκράτην. ὧν δ' ἕνεκα καὶ τὴν σκωπτόντων αὐτὸν ὑπερορᾶν. καὶ εἰσηγεῖτο ὅπως τῇ ἀπειλείᾳ, μηδὲν πρὸς δίκην εἰσφέρειν. καὶ ἔλεγεν, ἥδιστα ἐθέλων, ἥκιστα ὄφλειν προσδεῖσθαι· καὶ ἥδιστα πίνων, ἥκιστα τὸ μὴ παρὸν πιεῖν αἰσθάνεσθαι· καὶ ἐλαχίστου δεόμενος, ἔγκλισιν εἶναι δοκῶν. ὅπου δ' ἐνίοις καὶ τῶν ἑταίρων ἐμφορήσασθαι λαβεῖν, εἰ λανθάνοιεν ἑαυτοὺς δι' ὧν σκώπτοιεν ἐπαγόμενοι αὐτόν. Ἀριστοφάνης μὲν οὕτως·

Ὦ δ' μεγάλης ὀλιγωρήσας σοφίας ἄνδρα δικαίως,
Ὡς ἀδαήμονα παρ' Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ἄλλοις δηλαδὴ.

εἶπε,

Μηνῶν δ' φροντὶς, δ' τ' ἐλαίπωρον ἔτεσιν
Ἐν τῇ γεωμέτρῃ, κοὐκ ἔστι καμπὴ ἔνθ' ἰσὼς ὅπι βαδίζων,

Οὔτ' αὖ ῥιγῶν ἄχθηλίαν, ὥστ' ἀρίστων ὀπωπυμείς,
Οἵη γ' ἀπέχη καὶ ἀδηφαγίας, καὶ τῶν ἄλλων αἰσχίστων.

Ἀμειψίας δ' ἐν τείβωνι φησὶν οὕτως, Σώκρατες ἀνδρῶν βέλτιστ' ὀλίγων, πολλῶν δὲ ματαιόταθ', ἥκεις καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς, καρτερικὸς γ' ἐξ. πόθεν ἄν σοι χλαῖνα γένοιτο; ζυπὶ τὸ κακὸν τὸ σκυτοπήμων κατ' ἐπήρειαν γεγένηται. σαπρὸν μέντοι πινῶν οὕτως, ὑπώπτ' ἔτλη κολακεύσαι. τοῦτο δ' αὐτὸς τὸ ὑποφορτικὸν καὶ μεγαλόφρον ἐμφαίνει καὶ Ἀριστοφάνης, λέγων οὕτως, ὅτι

Βρενθύη τ' ἐν τῇ ὁδοῖς, καὶ τῷ φθόγγῳ σαρδάζῃς,
Καὶ πυρδήτεις, κακὰ πολλὰ αἴσχη, καὶ ἐν ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖς.

καίτοι ἐνίοτε πρὸς τοὺς καιροὺς ἁρμοπόλημος, καὶ λαμπρὰ ἡμπίσχετο· καθάπερ ἐν τῷ Πλάτωνος συμποσίῳ παρ' Ἀγάθωνα βαδίζων. ἱκανὸς δ' ἀμφότερα ἦν, καὶ πρέπειν καὶ ἀπρέπειν. ὡς γὰρ τὸ Θεαίτητον, πρὶν ὀπτήμενος διαλεχθεὶς, ἔνδεον ἀπέπεμψε, καθὰ καὶ Πλάτων φησὶν· Εὐθύφρονα δὲ τὸν παιδικὸν χαλκάμονον ξενίας δίκην, πρὶν οἱονεὶ ζυὰ διαλεχθεὶς ἀπήγαγε. καὶ τὸν Λύσιν δὲ ἠθικώτατον ἐποίησε πρεπόντως. οὕτω γὰρ ἱκανὸς ἀπὸ τῶν πραγμάτων τοὺς λόγους διείσκειν. ἐπέτρεψε δὲ καὶ Λαμπροκλέα τὸν υἱὸν τῇ μητρὶ ἀγειρομένην, ὡς που καὶ Ξενοφῶν φησι. καὶ Γλαύκωνα μὲν τὸν Πλάτωνος ἀδελφὸν θέλοντα πολιτεύεσθαι, ἀπέτρεψε, διὰ τὸ ἀπείρως ἔχειν, ὡς φησι Ξενοφῶν· Χαρμίδην δὲ τοὐναντίον ἐπέτρεψεν, οἰκείως ἔχοντα. ἐπῆρε δὲ καὶ εἰς φρόνημα Ἰφικράτην τὸν στρατηγὸν, δείξας αὐτῷ τὸ κουρέως Μίδου ἀλεκτρυόνας αἰτίου τῶν Καλλίου περιξαισμούς. καὶ αὐτὸν Γλαυκωνίδης ἠξίου τῇ πόλει πρεπιεῖν, καθάπερ φασιανὸν ὄρνιν, ἢ ταὼ. ἔλεγε δὲ ὡς θαῦμα, τὰ μὲν ἔκαιον φέρειν αὖ ῥᾳδίως ὅσα ἔχοι, φίλοις δ' ὅτι αὖ ὀνομάσαι ὁπόσους κέκτηται· οὕτως ὀλιγώρως ἔχει πρὸς αὐτούς. ὁρῶν

λ' Εὐκλείδου τε ἀκουσάντα περὶ τῶν ἐριστικῶν λόγων, ὦ Εὐκλείδη (ἔφη) θρίσαις οὐ δυνήσῃ χρῆσθαι, ἀνθρώπις ὢν οὐδαμῶς. ἄχρηστον γὰρ ὥσπερ ἐστὶ τὸν περὶ ταῦτα ἀργολογίαν, ὡς καὶ Πλάτων ἐν Εὐθυδήμῳ φησί. Χαρμίδου τε εἰπόντος αὐτῷ διδόντος, ἵν' ἀπ' αὐτοῦ πλουτοδευσιτο, οὐκ εἴλετο· καὶ τὸ κάλλος ὑπερεῖδεν Ἀλκιβιάδου, καπάνας. καὶ ἐπήνει σχολὴν, ὡς κάλλιστον κτῆμα, καθὰ καὶ Ξενοφῶν ἐν συμποσίῳ φησίν. ἔλεγε δὲ καὶ ἓν μόνον ἀγαθὸν εἶναι, τὴν ἐπιστήμην· καὶ ἓν μόνον κακὸν, τὴν ἀμαθίαν. πλοῦτον δὲ καὶ εὐγένειαν οὐδὲν σεμνὸν ἔχειν· παῖδὲ ζωάριον, κακόν. εἰπόντος τινὸς ὅτι ἐκ Λυπεδαίμονος μητρὸς Θρᾴττης, Σὺ δ' ὤου (ἔφη) οὕτως ἂν γενναῖος ἢ ἐκ δυοῖν Ἀθηναίων γενέσθαι; Φαίδωνα δὲ αἰχμαλωσίαν ἐπ' οἰκήματος καθήμενον παρέταξε Κείτων· λυτρώσασθαι, καὶ φιλόσοφον ἀπεργάσατο. ἀλλὰ καὶ λυρίζειν ἐμανθανεν ὅτι καιρός· μηδὲν λέγων ἄτοπον εἶναι, ἂν μὴ οἶδεν ἐκμανθάνειν. ἔτι τε ὠργεῖτο σὺν ἐχεῖ, τὴν σώματος ἀνεξίαν λοιπὸν εἶναι νομίζων τὴν ταὐτὸν γυμνασίαν, ὡς καὶ Ξενοφῶν ἐν συμποσίῳ φησίν. ἔλεγε δὲ καὶ παρημαίνειν τὸ δαιμόνιον τὰ μέλλοντα αὐτῷ. τὸ, τε δεῖ δρᾶν, μικρὸν μὲν μὴ εἶναι, οὐδὲ μικρὸν δέ. καὶ εἰδέναι μὲν μηδὲν, πλὴν αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι. τοὺς τε ἐν ὥρᾳ πολλῶν ἐρωτικοὺς, ἀπεμνώσκειν ἔλεγεν εἰς τὰς ὥρας ἐλθεῖν. καὶ ποτε ἐρωτηθεὶς, Τίς ἀρετὴ νέου; Τὸ μηδὲν ἄγαν, εἶπεν. ἔφασκέ τε δεῖν γεωμετρεῖν, μέχρι οὗ τις μέτρῳ δυνήσεται γῆν τε διαλαβεῖν καὶ διαδοῦναι. Εὐριπίδου τε ἐν τῇ Αὐγῇ εἰπόντος τὴν ἀρετὴν, Κράτιστον εἶναι ταῦτ' ἐὰν ἀφανισθῇ, αἰασας ἐξῆλθε· φήσας, γελοῖον εἶναι, ἀνδράποδον μὲν, μὴ διερευνώμενον, ἀξιοῦν ζητεῖν· ἀρετὴν δ' οὕτω ἐὰν ἀπολωλέναι. ἐρωτηθεὶς πότερον γήμαι ἢ μὴ, ἔφη, ὃ ἂν αὐτῷ ποιήσῃς, μεταγνώσῃ. ἔλεγέ τε θαυμάζειν τοὺς λιθίνους εἰκόνας κατασκευαζομένων· τοὺ

μὴ λίθου φρονεῖν, ὡς ὁμοιότατος ἔσαι· αὐτῷ δ' ἀμελεῖν, ὡς μὴ ὁμοίους τῷ λίθῳ φαίνεσθαι. ἠξίου δ' ἡ τοὺς νέους συνεχὲς καταπείζεσθαι, ἵν' εἰ μὲν καλοὶ εἶεν, ἄξιοι γίγνοιντο· εἰ δ' αἰσχροί, παιδεία τὼ δυσείδειαν ἐπικαλύπτοιεν. καλέσας δὴ δεῖπνον πλουσίους, καὶ τῆς Ξανθίππης αἰδουμένης, ἔφη, Θάρρει. εἰ μὲν γὰρ εἶεν μέτριοι, συμπεριενεχθεῖν ἂν ᾗ δ' ἂν φαῦλοι, ἡμῖν αὐτοῖς οὐδὲν μελήσει. ἔλεγε τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ζῆν, ἵν' ἐσθίωσιν· αὐτὸν δ' ἐσθίειν, ἵνα ζῴη. πρὸς τὸν δὴ ἀξιόλογον πλοῦτον ἔφασκεν, ὅμοιον εἴ τις πεντάδραχμον ἐν ἀποδοκιμάζων, τὸν δὲ τῶν τοιούτων σωρὸν ὡς δόκιμον ἀποδέχοιτο. Αἰσχίνου δ' εἰπόντος, Πένης εἰμί, καὶ ἄλλο μὲν οὐδὲν ἔχω, δίδωμι δέ σοι ἐμαυτόν· Ἆρ' οὖν (εἶπεν) οὐκ ἀνταίνῃ τὰ μέγιστά μοι δίδοντι; πρὸς τὸν ἀποδυσπετοῦντα ὅτι τῷ παροφᾶσθαι, ὁπότε ἐπαινέσειαν οἱ πολῖται, Ἆρα, ἔφη, μή τι σοι μεταμέλει; πρὸς τὸν εἰπόντα, Θάνατον σοι κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι, Κἀκεῖνον (φησὶν) ἡ φύσις. οἱ δὲ τὸν Ἀναξαγόραν φασί. γυναικὸς εἰπούσης, Ἀδίκως ἀποθνήσκεις, Σὺ δ', (ἔφη) δικαίως ἐβούλου; ὅναρ δόξας ποτὲ αὐτῷ λέγειν,

Ἤματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο,

πρὸς Αἰσχίνην ἔφη, Εἰς τρίτην ἀποθανοῦμαι. μέλλοντί τε αὐτῷ τὸ κώνειον πιεῖν, Ἀπολλόδωρος ἱμάτιον ἐδίδου καλὸν, ἵν' ἐκείνῳ ἐναποθάνῃ. καὶ ὃς, Τί δ' (ἔφη) τὸ ἐμὸν ἱμάτιον ἐμβιῶναι μὴ ἄξιόν μου, ἐναποθανεῖν δ' οὐχί; πρὸς τὸν εἰπόντα, Κακῶς ὁ δεῖνά σε λέγει· Καλῶς γὰρ (ἔφη) λέγειν οὐκ ἔμαθε. Στρέψαντος Ἀνταθένους τὸ διερρωγὸς τοῦ τρίβωνος εἰς τοὔμφανές, Ὁρᾷς (ἔφη) διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν κενοδοξίαν. πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐ βλοιδορεῖται ὁ δεῖνα; Οὐχί· (ἔφη) ἐμοὶ γὰρ οὐ πρόσεστι ταῦτα. ἔλεγε δὲ τοῖς κωμικοῖς δεῖν ἐπιτηδὲς ἑαυτὸν διδόναι. εἰ μὲν γὰρ τι τῶν προσόντων λέξειαν, διορθώσονται· εἰ δὲ οὔ; οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. πρὸς Ξανθίππην, πότερον μὴ λοιδο-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ροδσαι, ὕστερον ὃ ἐκ πειχέασαν αὐτῷ, Οὐκ ἔλεγον (εἶπεν) ὅτι Ξανθίππη βροντῶσα, καὶ ὕδωρ πιήσει. πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντα, ὡς ὀκνεῖ αἰεκτὴ ἡ Ξανθίππη λοιδοροῦσα, Ἀλλ' ἔχω γ' (ἔφη) συνήθημα, καθάπερ καὶ ἐν λέας ἀκούων συνεχές. καὶ σὺ μόνη, εἶπε, χλωὸν βοώντων ἀνέχῃ. τί ὃ εἰπόντος, Ἀλλά μοι ὠὰ καὶ νεοσσοὺς πίλλοισι, Καίτοι (φησὶ) Ξανθίππη παιδία γλυκά. ποτὲ αὐτῆς ἐν ἀγορᾷ καὶ φοιμάτων πρεσβυτέρων, συνεβούλευον οἱ γνώριμοι χρῆσιν ἀμυάδαν, Νὴ Δί' (εἶπεν) ἵν' ἡμῶν πυκτευόντων, ἕκαστος ὑμῶν λέγοι, δῦ Σώκρατες, δῦ Ξανθίππη. ἔλεγε συνεῖναι πρᾳγία γυναικὶ, καθάπερ οἱ ἱππικοὶ θυμοειδέσιν ἵπποις. Ἀλλ' ὡς ἐκεῖνοι (φησὶ) ῥύπων κρατήσαντες, ῥᾳδίως τὰλλα πειρῶνται, οὕτω κἀγὼ Ξανθίππης χαλεπότητος, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις συμπεριενεχθήσομαι. Ταῦτα δὴ καὶ τοιαῦτα λέγων καὶ πράττων, πρὸς τὴν Πυθίας ἐμαρτυρήθη, Χαιρεφῶντι αἰτήσαντι ἐκεῖνο δὴ τὸ πρόσφορον,

Ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

ἀφ' οὗ δὴ καὶ ἐφθονήθη μάλιστα, καὶ δὴ καὶ ὅτι διήλεγχε τοὺς μεγαλοφρονοῦντας ἐφ' ἑαυτοῖς, ὡς ἀνοήτους, καθάπερ ἀμέλει καὶ τὸν Ἄνυτον· ὡς καὶ ἐν τῷ Πλάτωνος ὁ Μένων. ἐπεὶ γοῦν φέρων τὸν ὑπὸ Σωκράτους χλευασμὸν, πρῶτον μὲν ἐπήλειψεν αὐτῷ τοῖς περὶ Λεισθένην, ἔπειτα καὶ Μέλητον συνέπεισεν ἀπενεγκαμένους κατ' αὐτοῦ γραφὴν ἀσεβείας καὶ τῶν νέων διαφθορᾶς. ἀπηνέγκατο μὲν οὖν τὴν γραφὴν ὁ Μέλητος, εἶπε δὲ τὴν δίκην Πολύδικος, ὥς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. συνέγραψε δὲ τὸν λόγον Πολυκράτης ὁ σοφιστὴς, ὥς φησιν Ἕρμιππος, ἢ Ἄνυτος, ὥς τινες. πεφυγάδευται δὲ καὶ τὰ Λύκων ὁ δημαγωγός. Ἀντισθένης δ' ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, καὶ Πλάτων ἐν Ἀπολογίᾳ, βεῖς αὐτὸν κατηγορῆ-

σαι φασὶ, Ἄνυτον καὶ Λύκωνα καὶ Μέλητον. τὸν μὲν Ἄνυτον, τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ἀρχιτέκτονα· τὸν δὲ Λύκωνα, τῶν ῥητόρων· καὶ τὸν Μέλητον, τῶν ποιητῶν· οἷς ἅπασιν ὁ Σωκράτης διέσυρε. Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν ᾧ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων, μὴ εἶναι δηλῶν τὸν λόγον τὸν Πολυκράτους καθ' Σωκράτους· ἐν αὐτῷ γὰρ (φησὶ) μνημονεύεσθαι τὸν ὑπὸ Κόνωνος πεισθέντων, ἃ γέγραπται ἐν ἐπεσιν ὑπὲρ τῆς Σωκράτους τελευτῆς ὕστερον. καὶ ἔστιν οὕτως ἔχον. ἡ δὲ αὐτομολία τῆς δίκης τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. ἀνάκειται γὰρ ἔπη καὶ νῦν (φησὶ Φαβωρῖνος ἐν τῷ Μητρῴῳ) Τάδε ἐγράψατο καὶ ἀντωμολόγησατο, Μέλητος Μελήτου Πιτθεὺς Σωκράτει Σωφρονίσκου Ἀλωπεκῆθεν, Ἀδικεῖ Σωκράτης, οὓς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ καινὰ δαιμόνια εἰσηγούμενος· ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων. τίμημα θάνατος. ὁ δὲ αὖ φιλόσοφος, Λυσίου γράψαντος ἀπολογίαν αὐτῷ, ἀναγνούς, ἔφη, Καλὸς μὲν ὁ λόγος, ὦ Λυσία, ἐμοὶ μὲν ἁρμόττων. δηλαδὴ γὰρ ὧν τὸ πλέον δικανικός, ἢ ἐμφιλόσοφος. εἶπέ τις δὲ τῷ Λυσίᾳ, Πῶς, εἰ καλός ἐστιν ὁ λόγος, οὐκ ἂν σοὶ ἁρμόττοι; ἔφη, Οὐ γὰρ ἂν ἱμάτια καλὰ καὶ ὑποδήματα εἴη ἂν ἐμοὶ ἁρμόζοντα; κριτομένου δ' αὐτοῦ, φησὶν Ἰοῦστος ὁ Τιβεριεὺς ἐν τῷ στόματι, Πλάτωνα ἀναβλῶσαι ὑπὸ τὸ βῆμα, καὶ εἰπεῖν, Νεώτατος ὢν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ὑπὸ τὸ βῆμα ἀναβαίνων. τοὺς δικαστὰς ἐνθορύβησαι, Καταβαίνων, τουτέστι Κατάβηθι. ὅτ' οὖν κατεδικάσθη, διακοσίαις ὀγδοήκοντα μίᾳ πλείοσι ψήφοις τῶν ἀπολυουσῶν, καὶ ὠμολόγουν τῶν δικαστῶν τὴν μὲν παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτίσαι, πεντε καὶ εἴκοσιν ἔφη δραχμὰς ἀποτίσειν. Εὐβουλίδης μὲν γάρ φησιν ἑκατὸν ὁμολογῆσαι θορυβησάντων τῶν δικαστῶν, Ἕνεκα μὲν (ἔφη) τῶν ἐμοὶ διαπεπραγμένων ἄμεμπτα πρὸς δίκην τῆς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεως. καὶ οἱ θάνατον αὐτῷ καταγνόντες,

ωες δέπας ἄλλας ψήφους ὀγδοήκοντα. ἢ δεθείς, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας ἐπὶ τὸ κρύειον, πολλὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ διαλεχθείς, ἃ Πλάτων ἐν τῷ Φαίδωνι φησίν. εἰρὰ δὲ παραῦτα καὶ ἅπτας ἐπέπεμπεν· ὅ ἡ ἀρχή, Δήλιε Ἄπολλον χαῖρε, ἢ Ἄρτεμι, παῖδε κλειτώ. Διονυσόδωρος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτὰ τὰ παραῦτα. ἐπίνει δὲ καὶ μῶλυ Αἰσώπειον, οὐ παύ ὑπτευμένως, οὗ ἡ ἀρχή,

Αἴσωπος πτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄσυ τέμοισι,
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ Σοφίῃ.

ὁ μὲν οὖν ἐξ ἀνδρῶν ἐν Ἀθηναίοις ἦν ὁ δὲ μετέγνωσαν, ὥστε κλεῖσαι καὶ παλαίστρας καὶ γυμνάσια. καὶ τοὺς μὲν ἐφυγάδευσαν, Μελίτου δὲ θάνατον κατέγνωσαν. Σωκράτη δὲ χαλκῆς εἰκόνος ἐπιμήσαντο, ἣν ἔθεσαν ἐν τῷ Πομπείῳ, Λυσίππου ταύτην ἐργασαμένου. Ἄνυτόν τε ὀπτὸν μήσαντα αὐθημερὸν ἐξεκήρυξαν Ἡρακλεώται. οὐ μόνον δὲ ὅτι Σωκράτους Ἀθηναῖοι πεπόνθασι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὅτι πλείσιν ἔσαν. καὶ γὰρ Ὅμηρον (καθά φησιν Ἡρακλείδης) πεντήκοντα δραχμαῖς, ὡς μαινόμενον, ἐτίμησε· καὶ Τυρταῖον ἀβδακοπεῖν ἔλεγον. καὶ Λυσιμάχαν τὸν τὸν Λίσμυλον, ἐτίμησαν εἰκόνι χαλκῇ· Εὐριπίδης δὲ καὶ ὀνειδίζει αὐτοῖς ἐν τῷ Παλαμήδει, λέγων, Ἐκαίετ' ἐκαίετε τὰν παίσοφον τὰν οὐδὲν ἀλγύνουσαν ἀηδόνα μουσᾶν. καὶ τάδε μὲν ὧδε. Φιλόχορος δέ φησι τὸν μὲν Εὐριπίδην τὸν Σωκράτους. ἐγεννήθη δ' (καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς) ὅτε Ἀψηφίωνος, ἐπὶ τῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος, Θαργηλιῶνος ἕκτῃ, ὅτε καθαίρουσι τὸ λιμὸν Ἀθηναῖοι, καὶ τὸν Ἄρτεμιν γεγένθαι Δήλιοι φασίν. ἐτελεύτησε δὲ τῷ μὲν πέμπτῳ ἔτει τῆς ἑνενηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος, γεγονὼς ἐτῶν ἑβδομήκοντα. καὶ ταῦτά φησι καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεύς. ἔνιοι δὲ ξήκοντα ἐτῶν τελευτῆσαι αὐτὸν φασίν. ἀμφότεροι δὲ ἤκουσαν Ἀναξαγόρου,

καὶ

καὶ Εὐριπίδης, ὃς καὶ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐγνωρίσθη ὅτε Καλλιάδου. δοκεῖ δέ μοι καὶ πρὸς τῶν φυσικῶν ὁ Σωκράτης διειλέχθαι, ὅπου γε καὶ πρὸς θεωρίας τινὰ διαλέγεται· καθάφησι καὶ Ξενοφῶν, καίτι πρὸς μόνων τῶν ἡδικῶν πιείσθαι τοὺς λόγους αὐτὸν εἰπών. ἀλλὰ καὶ Πλάτων ἐν τῇ ἀπολογίᾳ μνησθεὶς Ἀναξαγόρου καὶ ἄλλων φυσικῶν ἃ Σωκράτης ἀρνεῖται, πρὸς τούτων αὐτὸς λέγει, καίτοι ἀναπτὰς παίτα Σωκράτει. φησὶ δ' Αἰσχύλης μάγον τινὰ ἐλθόντα ἐκ Συρίας εἰς Ἀθήνας, τά τε ἄλλα καὶ γοητεύειν τὸν Σωκράτους, καὶ δὴ καὶ βίαιον ἔσεσθαι τὸν πλούτιον αὐτῷ. ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτω,

Πίνε νῦν ἐν Διὸς ὤν, ὦ Σώκρατες. ἦ σε γὰρ ὄντως
Καὶ σοφὸν εἶπε θεὸς, καὶ θεὸν ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὲν ἐδέξω,
Αὐτὸς δ' ἐξέπιον τοῦτο πρῶς σόματι.

Τούτων δὲ, καθάφησιν Αἰσχύλης ἐν τρίτῳ περὶ ποιητικῆς, ἐφιλονείκει Ἀντίλοχος Λήμνιος, καὶ Ἀντιφῶν ὁ τεραστιοσκόπος, ὡς Πυθαγόρᾳ Κύδων καὶ Ὀνάτας· καὶ Σάγαρις Ὁμήρῳ ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος· καὶ Κέρκωψ Ἡσιόδῳ ζῶντι, τελευτήσαντι δὲ ὁ περιρημβίος Ξενοφάνης· καὶ Πινδάρῳ Ἀμφιμβίης ὁ Κῷος· Θάλητι δὲ Φερεκύδης, καὶ Βίαντι Σάλαρος Πελιωδές· Πιττακῷ Ἀντιμβίδας καὶ Ἀλκαῖος, Ἀναξαγόρᾳ Σωσίβιος, καὶ Σιμωνίδῃ Τιμοκρέων. τῶν δὲ διαδεξαμβίων αὐτὸν, τῶν λεγομβίων Σωκρατικῶν, οἱ κορυφαιότατοι μὲν Πλάτων, Ξενοφῶν, Ἀντισθένης· τῶν δὲ φερομβίων δέκα οἱ διασημότατοι τέσσαρες, Αἰσχίνης, Φαίδων, Εὐκλείδης, Ἀρίστιππος. λεκτέον δὲ πρῶτον περὶ Ξενοφῶντος, εἶτα περὶ Ἀντισθένους ἐν τοῖς κυνικοῖς, ἔπειτα περὶ τῶν Σωκρατικῶν, εἶθ' οὕτω περὶ Πλάτωνος· ἐπεὶ κατάρχειν τῶν δέκα αἱρέσεων, καὶ τοῦ πρώτου Ἀκαδημίαν αὐτὸς συνεστή-

σατο. ἡ μὲν οὖν ἀκολουθία τοῦτον ἐχέτω τὸν τρόπον.
γέγονε δὲ Σωκράτης καὶ ἕτερος, ἰσοεικὼς, ὠνομάζετο Ἄρχης γεγραφώς· καὶ ἄλλος, περιπατητικὸς, Βιθυνός· καὶ ἕτερος, ἐπιγραμμάτων ποιητής· καὶ ὁ Κῷος, ἐπικλύσεις θεῶν γεγραφώς.

ΞΕΝΟΦΩΝ.

ΞΕνοφῶν, Γρύλλου μὲν ἦν υἱὸς, Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Ἀγχισέως· αἰδήμων δὲ καὶ ἀνεπίσατος εἰς ὑπερβολήν. τοῦτον οἱ στρατηγοῦντα φασὶν ἀπαντήσαντα Σωκράτην, διαπῖναι τὴν βακτηρίαν καὶ κωλύειν παρέναι, πυθανόμενον πῖ πωρεύοιτο τῶν παρεπορευομένων ἕκαστον· ἐπεὶ κριναμένου δὲ, πάλιν πυθέσθαι, Ποῦ δὲ καλοὶ κἀγαθοὶ γίνονται τὴν πόλιν; ἀπορήσαντος δὲ, Ἕπου τοίνυν, (φάναι,) καὶ μάθανε. καὶ τοιοῦτον ἀκροατὴς Σωκράτους γέγονε. καὶ πρῶτος ὑπομνηματισάμενος τὰ λεγόμενα, εἰς ἀνθρώπους ἤγαγε, ὑπομνημονεύματα ὀνομάσας. ἀλλὰ καὶ ἱστορίαν φιλοσόφων πρῶτος ἔγραψε. καί φησιν Ἀρίστιππος ἐν πεμπτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς, ἐρασθῆναι Κλεινίου τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦτο εἰπεῖν, Νῶν δὲ ἐγὼ Κλεινίαν ἥδιον μὲν θεάσομαι ἢ τἄλλα πάντα ἐν ἀνθρώποις καλά· τυφλὸς δὲ τῶν ἄλλων πάντων δεξαίμην ἂν ἢ Κλεινίου ἑνὸς ὄντος γενέσθαι. ἄχθομαι δὲ καὶ νυκτὶ καὶ ὕπνῳ, ὅτι ἐκεῖνον οὐχ ὁρῶ· ἡμέρᾳ δὲ καὶ ἡλίῳ τῷ μεγίστην χάριν οἶδα, ὅτι μοι Κλεινίαν ἀναφαίνουσι. Κύρῳ δὲ φίλος ἐγένετο τῶν τὸν Ἕλληνα τὸν αὐτῷ συνήθης Πρόξενος ὄνομα, Βοιώτιος, μαθητὴς μὲν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου, φίλος δὲ Κύρῳ. οὗτος ἐν Σάρδεσι διατρίβων πρὸς τῷ Κύρῳ, ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολὴν Ξενοφῶντι, καλῶν αὐτὸν ἵνα γένηται Κύρῳ φίλος. ὁ δὲ τὴν ἐπιστολὴν δείκνυσι Σωκράτει, καὶ σύμβουλον ἤρετο· καὶ ὃς ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς Δελφοὺς χρησόμενον τῷ θεῷ. πιθέσθαι Ξενοφῶντα ἦκεν πρὸς τὸν θεόν.

πωθάνεται οὐχὶ εἰ χρὴ ἀπέναι πρὸς Κῦρον, ἀλλ' ὅπως ἐφ' ᾧ καὶ Σωκράτης αὐτὸν ἠπάτησεν, σωφρονεῖν δὲ ἀξελθεῖν. καὶ ὡς ἥκοντα πρὸς Κύρῳ, καὶ τὸ Προξένου φίλος οὐχ ἥκιστα ἐδόκει αὐτῷ. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τὰ κατὰ τὴν ἀνάβασιν γεγενημένα καὶ τὴν κάθοδον ἱκανῶς αὐτὸς ἡμῖν διηγεῖται. ἐκθρεψε δὲ διέκειτο πρὸς Μένωνα τὸν Φαρσάλιον πρὸς τὸν χρόνον τῆς ἀναβάσεως τὸν ξεναγόν· ὅτε καὶ λοιδορῶν αὐτὸν φησὶν αὐτῷ μείζοσι κεχρῆσθαι παιδικοῖς· ἀλλὰ καὶ Ἀπολλωνίδῃ τινὶ ὀνειδίζει πεπρῆσθαι τὰ ὦτα. μετὰ δὲ τὴν τε ἀνάβασιν καὶ τὰς ἐν τῷ Πόντῳ συμφορὰς, καὶ τὰς πρεσβείας τὰς Σεύθου τοῦ τῶν Ὀδρυσῶν βασιλέως, ἦκεν εἰς Ἀσίαν πρὸς Ἀγησίλαον τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα, μισθοῦ τοῦ Κύρου γραπτὸς αὐτῷ πρόξενος· φίλος τε ἦν εἰς ὑπερβολήν. παρ' ὃν καιρὸν ὑπὸ Λακωνισμοῦ φυγὴν ὑπ' Ἀθηναίων κατεγνώσθη. ξενώμενος δ' ἐν Ἐφέσῳ, καὶ χρυσὸν ἔχων, τὸ μὲν ἥμισυ Μεγαβύζῳ δίδωσι τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεῖ φυλάττειν, ἕως αὖ ἐπανέλθῃ· εἰ δὲ μή, ἄγαλμα ποιησάμενον, ἀναθεῖναι τῇ θεῷ. τὸ δὲ ἥμισυ ἔπεμψεν εἰς Δελφοὺς ἀναθήματα. ἐντεῦθεν ἦλθεν μετὰ Ἀγησιλάου εἰς τὴν Ἑλλάδα, κατηντηκὼς εἰς τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον· καὶ αὐτῷ πρόξενίαν ἔδοσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἐντεῦθεν ἐάσας τὸν Ἀγησίλαον, ἦκεν εἰς Σκιλλοῦντα, χωρίον τῆς Ἠλείας, ὀλίγον τῆς πόλεως ἀπέχον. ᾤκητο δὲ αὐτῷ καὶ γυναῖον ὄνομα Φιλησία, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης· καὶ δύο υἱεῖς, Γρύλλος καὶ Διόδωρος, ὡς φησι Δείναρχος ἐν τῷ πρὸς Ξενοφῶντα ὑποσασίου· οἱ καὶ Διόσκουροι ἐπικαλοῦνται. ἀφικομένου δὲ τὸ Μεγαβύζου κατὰ πρόφασιν τῆς πανηγύρεως, κομισάμενος τὰ χρήματα, χωρίον ἐωρίατο, καὶ καθιέρωσε τῇ θεῷ· δι' οὗ ποταμὸς ῥέει Σελινοῦς, ὁμώνυμος τῷ ἐν Ἐφέσῳ· ἐνταῦθα διετέλει κυνηγετῶν, καὶ τοῖς φίλοις ἑστιῶν, καὶ

ταὶ ἱστορίας συγγράψαι. φησὶ δ' ὁ Δείναρχος ὅτι καὶ οἰκίαν καὶ ἀργύριον αὐτῷ ἔδοσαν Λακεδαιμόνιοι. ἀλλὰ καὶ Φιλοκράτην τὸν Σταγιρίτην φασὶν αὐτῷ πέμψαι αὐτὸν διαιτητὴν, περὶ ὧν ἀγωνιάλωτα ἐκ Δαρδανίου καὶ τὸν δῆμον αὐτὰ ὡς ἐβούλετο. Ἡλείοις τε στρατευσαμένοις εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, καὶ βεβλωκόσιν Λακεδαιμονίων, ὠφελεῖν τὸ χωρίον. ὅτι καὶ ζημίας αὐτὸν εἰς Λέσβιον ὑπεξελθεῖν μετ' ὀλίγον οἰκήσαντα· καὶ αὖθις ἐπανελθόντα εἰς τὸν Ἥλιον πρόσπορον, εἶτα καὶ εἰς Λέσβον πρὸς τοὺς παῖδας κομισθῆναι σὺν αὐτοῖς εἰς Πόντον δι' ἀσθένειαν, καὶ αὐτὸν καταλῦσαι. ἐν τούτῳ δ' ψηφισαμένων Ἀθηναίων βοηθεῖν Λακεδαιμονίοις, ἔπεμψε τοὺς παῖδας εἰς τὰς Ἀθήνας στρατευσομένους ὑπὸ τὴν Λακεδαιμονίων. καὶ δὲ ἐπαιδεύετο αὐτοῦ ἐν τῇ Σπάρτῃ, καθά φησι Διοκλῆς ἐν τοῖς Βίοις τῶν φιλοσόφων. ὁμοῦ οὖν Διόδωρος ὁ δὲ ὀπτὰς ἐκ τῆς μάχης ἀνασῴζεται, καὶ αὐτῷ υἱὸς ὁμώνυμος γίνεται Ἐπίκουρος. ὁ δὲ Γρύλλος πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ ἱππέως, (οὗτος δὲ ἦν μάχῃ τῇ περὶ Μαντίνειαν) ἱππικῶς ἀγωνισάμενος ἐπεδείξατο, ὡς φησιν Ἔφορος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ· Κηφισοδώρου μὲν ἱππαγρέτου, Ἡγησιλέω δὲ στρατηγοῦντος. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ καὶ Ἐπαμεινώνδας ἔπεσε. τινὲς δὲ καὶ τὸν Ξενοφῶντα φασὶ τὸ εἶναι ἐστεμμένον ἀπαγγελθέντος δ' αὐτῷ τοῦ παιδός, ἀποστεφανώσασθαι ἐπιθέμενον ὅτι γενναίως, πάλιν δὲ ἐπιθέσθαι τὸν στέφανον. ἔνιοι δὲ οὐδὲ δακρύσαι φασὶν αὐτόν. Ἀλλὰ γὰρ εἰπεῖν, ἃ δεῖ ἐστὶ πρὸς γεγραμμένα. φησὶ δὲ Λεωτροφίδης, ὅτι ἐγκώμια καὶ ὁπόσα φησὶν Γρύλλου μείζω ὄντα συγγράψαι τὸ μέρος, καὶ τῷ πατρὶ χαριζόμενον. ἀλλὰ καὶ Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Θεοφράστου, καὶ Σωσιφάνη φησὶ Γρύλλου ἐγκώμιον γεγραφέναι. Τίμων δ' ὁποιόν τινα αὐτὸν ἐν τοῖς,

Ἀθηναῖόν τε λόγων δυσὶ ἢ τρισὶ, ἢ ἔπι πόρσω,

Οἷος Ξενοφόων, ἢτ' Ἀθήνησι γράψαι.

καὶ ὁ μὲν βίος αὐτῷ τοιόσδε. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς πεμπτης καὶ ὀγδοηκοστῆς Ὀλυμπιάδος. καὶ ἀπαβιβάσαντος Κύρου ἄρχοντος Ξεναινέτου, ἐνὶ πρεσβυτέρῳ ἔτει τῆς Σωκράτους τελευτῆς. κατέστρεψε δὲ (καθά φησι Σπουσικλείδης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ τῶν ἀρχόντων καὶ Ὀλυμπονικῶν ἀναγραφῇ) ἐπὶ πρώτου τῆς πεμπτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ὅτε ἄρχοντος Καλλιδημίδου, ἐφ' οὗ δὴ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου Μακεδόνων ἦρξε. πέπτωκε δὲ ἐν Κορίνθῳ (ὡς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης) ὕδρᾳ δηλαδὴ γηραιὸς ἱκανῶς· αἴτιον δέ τε ἄλλα γενόμενα ἀγαθὸς, καὶ δὴ καὶ φίλιππος καὶ φιλοκαίσαρος καὶ τάκτικὸς, ὡς ἐν τοῖς συγγραμμάτων δῆλον· ἀσεβής τε καὶ φιλοθύτης, καὶ ἱερεῖα δαψιλῶναι ἱκανὸς, καὶ Σωκράτει ζηλώσας ἀκριβῶς. συνέγραψε δὲ βιβλία πρὸς τὰ τεσσαράκοντα, ἄλλων δήπου δυσαριθμούντων· πλήν τε αἰάβασιν, ἧς κατ' βιβλίον μὲν ἐπέθηκε προοίμιον, ὅλης δ', οὐ· καὶ Κύρου παιδείαν, καὶ Ἑλληνικὰ, καὶ ἀπομνημονεύματα· συμπόσιόν τε, καὶ οἰκονομικὸν, καὶ περὶ ἱππικῆς, καὶ κυνηγετικὸν, καὶ ἱππαρχικὸν, ἀπολογίαν τε Σωκράτους, καὶ πόρων, καὶ Ἱέρωνα ἢ τυραννικὸν, Ἀγησίλαόν τε, καὶ Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων πολιτείαν, ἃ φησιν ὁ εἷς Ξενοφῶντος ὁ Μάγνης Δημήτριος. λέγεται δ' ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λαθόντα ὑφελέσθαι δυνάμενος, αὐτὸς εἰς δίξαν ἤγαγεν. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Ἀττικὴ μοῦσα γλυκύτητος τῆς ἑρμηνείας. ὅθεν καὶ πρὸς ἀλλήλους ζηλοτύπως εἶχον αὐτός τε καὶ Πλάτων, ὡς ἐν τοῖς περὶ Πλάτωνος λέξομεν. ἔστι δὲ καὶ εἰς αὐτὸν ἡμῖν ἐπιγράμματα τοιαῦτα τὸν τρόπον,

Οὐ μόνον ἐς Πέρσας ἀνέβη Ξενοφῶν διὰ Κῦρον,
Ἀλλ' ἀνόδου ζητῶν ἐς Διὸς ἦλθε ἄγαν.
Παιδείης δ' εἷς Ἑλληνικὰ πρήγματα δείξας,

Ὡς καλὸν ἡ Σοφὶη μνήσατ' Σωκράτος.

Ἄλλο, ὡς ἐπελεύθα.

Εἰ καί σε Ξενοφῶν Κεφαλοῦ Κέκροπές τε πολῖται
Φεύγειν κατέγνων, τὸ φίλυ χάριν Κύρου·
Ἀλλὰ Κόρινθος ἔδεκτο φιλόξενος, ἢ σὺ φιλήδων
Οὕτως ἀρέσκῃ, κεἶθι καὶ μένειν ἔχοις.

Φέρον δ' ἄλλα χθὶ ἀκμάσαι αὐτὴν περὶ τὴν ἐκάτλω καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπάδα ζῶ τοῖς ἄλλοις Σωκρατικοῖς. καὶ Ἴερος φησὶν αὐτὸν φυγεῖν κατ' ψήφισμα Εὐβούλου, καὶ καταγνῶναι κατ' ψήφισμα τὸ αὐτό. γεγόασι δ' Ξενοφῶντος ἐπιά. πρῶτος, αὐτὸς ὁ διάλογος, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς Πυθοκράτους, τὸ τὴν Θεσπιάδα πεποιηκότος, γεγραφὼς ἄλλά τε καὶ βίον Ἐπαμινώνδου καὶ Πελοπίδου· τέτταρες, ἰατρὸς Κῷος· τέταρτος, ἱστορίαν Ἀννιβαϊκὴν γεγραφώς· πέμπτος, ὠνὴρ ὁ τὴν περὶ τέχνας πραγματευόμενος· ἕκτος, Πάριος, ἀγαλματοποιός· ἕβδομος, κωμῳδίας ἀρχαίας ποιητής.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

Αἰσχίνης, Χαρίνου τοῦ ἀλλαντοποιοῦ· οἱ δέ, Λυσανίου Ἀθηναῖος· ἐκ νέου φιλόπονος. διὸ καὶ Σωκράτης ὑπ' ἀπόρου διὸ καὶ ἔλεγε, Μόνος ἡμᾶς οἶδε ζημιῶν ὁ δημαγωγὸς. τοῦτον ἔφη Ἰδομενεὺς ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ συμβουλεῦσαι περὶ τῆς φυγῆς Σωκράτει, καὶ οὐ Κρίτωνα. Πλάτων δ', ὅτι ἰδίῳ Ἀριστίππῳ μᾶλλον φίλος, Κρίτωνι προσῆκεν τοὺς λόγους. διεδήλετο δ' ὁ Αἰσχίνης καὶ μάλιστα ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ἐρετριέως, ὡς τοὺς πλείστους διαλόγους, ὅσους Σωκράτης, ὑποβάλλοιτο, λαμβάνων παρὰ Ξανθίππης· ὧν οἱ μὲν καλούμενοι Ἀκέφαλοι, σφόδρ' εἰσὶν ἀπελεγμένοι, καὶ ὑπ' ὀψὲ φαίνοντες τὴν Σωκρατικὴν ἀτονίαν, οἷς καὶ Πεισίστρατος ὁ Ἐφέσιος ἔλεγε μὴ εἶναι Αἰσχίνου. καὶ τῶν ἐπιὰ δὲ τοὺς πλείστους Περσαῖος φησὶ

Παισφῶντος εἰς τὸ Ἐρετρικόν, εἰς τοὺς Αἰσχίνου δὲ καταπάξαι. διὰ καὶ τὸν Ἀντιφένους τὸν τε μικρὸν Κῦρον, καὶ τὴν Ἡρακλέα τὸν ἐλάττω, καὶ Ἀλκιβιάδην, καὶ τοὺς τῶν δήμων δὲ ἐσκυθώρηται. οἱ δ' οὖν τοῦ Αἰσχίνου τὸ Σωκρατικὸν ἦθος ἀπομιμούμενοι, εἰσὶν ἑπτά· πρῶτος, Μιλτιάδης (διὸ καὶ ἀθυρέστερόν πως ἔχει) Καλλίας, Ἀξίοχος, Ἀσπασία, Ἀλκιβιάδης, Τιμανδρίς, Ῥῖνων. φασὶ δ' αὐτὸν δι' ἀπορίαν ἐλθεῖν εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον, καὶ ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παροφθῆναι, ὑπὸ δὲ Αἰσχίνου συσσωθῆναι. δόντα τε πίστεις τῶν δραμάτων, δῶρα λαβεῖν. ἔπειτ' ἀφικόμενον Ἀθήναζε, μὴ θελῆσαι σοφιστεύειν, ἀδοκιμούντων τότε τῶν περὶ Πλάτωνα καὶ Αἰσχίνην· ἐμμίσθους δὲ ἀκροάσεις πιεῖσθαι, εἶτα συγγράψαι λόγους δικανικοὺς τοῖς ἀδικουμένοις. διὸ καὶ τὸν Τίμωνα εἰπεῖν ἐπ' αὐτῷ, ὅτ' Αἰσχίνου ἐκ ὀπτιθῆς, Γράψαι. φασὶ δ' αὐτὸν λέγειν Σωκράτη, ἐπειδὴ πρὸ ὀπτέζετο τοὺς πενίας, παρ' ἑαυτῷ δανείζεσθαι τῶν στίων ὑφαιρούμενα. τοῦτον τοὺς δραμάτους καὶ Αἰσχίνης ὑποκρίθηναι. ἐν γοῦν Μεδείοις ἀναγινώσκοντος αὐτοῦ φασὶ σκῶψαι, εἰπόντα, Πόθεν σοι, λῆρε, ταῦτα; φησὶ δὲ Πολύκριτος ὁ Μενδαῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ Διονύσιον, ἄρχειν τῆς ἐκπώσεως συμβιῶναι αὐτὸν τῷ τυράννῳ, καὶ ἕως τῆς Δίωνος εἰς Συρακούσας καθόδου· λέγουσι δέ τινες αὐτὸν Καφίνιον τὸν κωμῳδοποιόν. φέρεται δ' καὶ ὀπτολὴ πρὸς Διονύσιον Αἰσχίνου. ἦν δὲ καὶ ἐν τοῖς ῥητορικοῖς ἱκανῶς γεγυμνασμένος, ὡς δῆλον ἔκ τε τῆς ἀπολογίας τοῦ πατρὸς Φαίακος πρὸς Στρατοκλέα, καὶ δι' ὧν μάλιστα μιμεῖται Γοργίαν τὸν Λεοντῖνον. καὶ Λυσίας δὲ κατ' αὐτοῦ συγγέγραφε λόγον, περὶ συκοφαντίας ἐπιγράψας. ἐξ ὧν δῆλον ὅτι καὶ ῥητορικός τις ἦν. γνώριμος δ' αὐτῷ φέρεται εἷς, Αἰσχύλος ὁ Μύθος ὀνομασθείς. πάντων μὲν οὖν τῶν

Σωκρατικῶν δ' ἁλόντων Παναίτιος φησὶν εἶναι δοκεῖ τοὺς Πλάτωνος, Ξενοφῶντος, Αἰσχίνου. διαλέγει δὲ περὶ τῶν Φαίδωνος καὶ Εὐκλείδου. τοὺς δ' ἄλλους αἱρεῖ πάντας. γεγόνασι δ' Αἰσχίναι ἕκτω. πρῶτος, αὐτὸς ἐξ Ἀθηναίων ὤν, ὁ τὰς πέντε γεγραφὼς τὰς ῥητορικάς. τέταρτος, ὁ ῥήτωρ ὁ ἐκ Νεαπόλεως· τέταρτος, Ἀρχιᾶς, μαθητὴς Ἰσοκράτους· πέμπτος, ὁ Μιτυληναῖος, ὃν καὶ ῥητορομάστιγα ἐκάλουν· ἕκτος, Νεαπολίτης, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκός, Μελανθίου τοῦ Ῥοδίου μαθητὴς καὶ παιδικά· ἔδοξεν, Μιλήσιος, πολιτικὸς συγγραφεύς· ὄγδοος, Αἰσχίνης ὁ Σφήττιος.

ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ.

ΑΡίστιππος τὸ μὲν γένος ἦν Κυρηναῖος, ἀφορμώμενος δ' ἀπὸ Ἀθηναίων, καθά φησιν Αἰσχίνης, τῶν κλεινὸς Σωκράτης. ἐπεὶ δ' ἐπύθετο (ὡς φησι Φανίας ὁ περιπατητικὸς ὁ Ἐρέσιος) περὶ τῶν Σωκρατικῶν μυθολογεῖσθαι, καὶ ἀπέφηνε γράμματα οὐ διδασκάλου. καί ποτε πέμψας αὐτῷ μυᾶς ἔπεσι, παλινδρόμους ἔλαβεν· εἰπόντος Σωκράτους τὸ δαιμόνιον αὐτῷ μὴ ἐπιτρέπειν ἐδιδάσκετο ὑπὸ τούτου. Ξενοφῶντι δ' εἶχε περὶ αὐτὸν διαφοράν· διὸ καὶ τὸν περὶ τῆς ἡδονῆς λόγον Σωκράτει καὶ Ἀντισθένει προσῆψεν. οὐ μόνον δὲ καὶ Θεόδωρος ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων, ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ Πλάτων ἐν τῷ περὶ ψυχῆς, ὡς ἐν ἄλλοις εἰρήκαμεν. οὗτος δ' ἱκανὸς ἁρμόσασθαι καὶ πίνειν καὶ χέζειν καὶ πεσσεύειν, καὶ πᾶσαν πρᾶξιν ἁρμονίας ὑποκρίνασθαι. διὸ καὶ Διονυσίῳ τῷ ἄλλῳ ἀνδρὶ μᾶλλον, ἀεὶ τοῦ πότου ἐν διαπλεύσεως. ἀπόλαυσιν γὰρ ἡδονῆς τῆς παρόντος, ἐν ἐλπίδι δὲ πόνου τὴν ἀπόλαυσιν τῆς παρόντος· ὅθεν καὶ Διονύσιος βασιλικὸν αὐτὸν ἔλεγεν. ὁ δὲ Τίμων παρέφαγεν, ὡς δρυπτόμενον, οὕτως φησὶ πως εἰπών,

Οἷά τ' Ἀρισίππου τυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος
Ψθύδη.

τῶτον φασί ποτε κελεῦσαι πέρδικα πεντήκοντα δραχμῶν ἐωνῆσθαι ἀπασαμένου δέ τινος, Σὺ δ' ἂν αὖ (εἶπεν) ὀβολοῦ τῶτον ἐωρίω; ὑπομείναντος δὲ, Τοσοῦτον (ἔφη) ἐμοὶ ἐδώκαντο αἱ πεντήκοντα δραχμαί. Διονυσίου δέ ποτε, πολλῶν ἑταίρων ὄντων, μίαν ἐκλέξασθαι κελεύσαντος, τὰς τρεῖς ἀπήγαγεν, εἰπών, Οὐ γὰρ Πάριδι συνήνεγκε μίαν τῶν κρῖναι. ἀπαγαγόντι μύρου (φασὶν) αὐτὰς ἄγει τὸ δυρῶνος, ἀπέλυσεν. οὕτως ἐῶ καὶ ἐλέσθαι καὶ καταφρονῆσαι πολύ. διό ποτε Σπεύσιππον, οἱ δὲ Πλάτωνα τῶν αὐτὸν εἰπεῖν, Σοὶ μόνῳ δέδοται καὶ χλαμύδα φορεῖν καὶ ῥάκος. Διονυσίου δὲ τῶν περιπύσαντος αὐτῷ ἐῶ ἔχειν. μειρακίου δέ τινος, εἶτα, Οἱ μὲν ἁλιεῖς (εἶπεν) ὑπὸ μύροισι ῥαίνειν τὴν θάλατταν, ἵνα κωβιὸν θηράσωσιν· ἐγὼ δὲ μὴ αἰάζωμαι κράμμασι ῥαίνων, ἵνα βλέννον λάβω; παιδίσκης ποτὲ αὐτὸν λάγανα πλυούσης Διογένης ἔσκωψε· καὶ φήσαντος, Εἰ οὖν ἔμαθες περιφέρεσθαι, ὦν αὐ τυρόγνων αὐλὰς ἐθεράπευες. ὁ δὲ, Καὶ σὺ (εἶπεν) ἔωρᾳ ἥδιστ' ἀνθρώπους ὁμιλεῖν, ὦν αὐ λάγανα ἔπλυνες. ἐρωτηθείς πῶ αὐξάνεται τὸ εὐγένειαν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, Τὸ δύνασθαι πᾶσι θαρρούντως ὁμιλεῖν. ὀνειδιζόμενός ποτ' ὅτι πολυτελῶς ζῇ, Εἰ τοῦτ' (ἔφη) φαῦλόν ἐστιν, ὦν αὐ ἐν ταῖς τῶν θεῶν ἑορταῖς ἐγίνετο. ἐρωτηθείς ποτε τί πλέον ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, Ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιώσομεν. ἐρωτηθείς ὑπὸ Διονυσίου διὰ τί οἱ μὲν φιλόσοφοι ὄντες τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται, οἱ δὲ πλούσιοι οὐ τὰς τῶν φιλοσόφων, ἔφη, Ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν ὧν δέονται, οἱ δὲ οὐκ ἴσασιν. ἐρωτηθείς τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ἔφη, Ὡς ὥρᾳ οἱ δεδαμασμένοι ἵπποι τῶν ἀδαμάστων. εἰσιών ποτε εἰς ἑταίρας οἰκίαν, καὶ τῶν συνὼν αὐτῷ μειρακίων τινὸς ἐρυθριάσαντος, ὅτι εἰς-

ελθεῖν (ἔφη) χαλεπὸν, ἀλλὰ τὸ μὴ δυνάσθαι ἐξελθεῖν. αἴνιγμα πινὸς αὐτὸν ποτε πείραιτο καὶ εἰπόντος, Λῦσον, Τί, ὦ μάταιε (ἔφη) λῦσαι θέλεις, ὃ καὶ δεδεμένον ἡμῖν πράγματα παρέχει; ἄμεινον ἔφη ἐπαίτιον ἢ ἀπαίδευτον εἶναι. οἱ μὲν γὰρ χρημάτων· οἱ δὲ ἀνθρωποειδοῦς δέονται. λοιδορουμένου ποτε αὐτὸν ἀνεχώρει· τοῦ δὲ διωκόντος εἰπόντος, Τί φεύγεις; Οὔπω (φησὶ) τοῦτο μὲν κακῶς λέγει, σὺ δὲ αὐτὸ ἐξουσίαν ἔχεις· τοῦτο δὲ μὴ ἀκούειν, ἐμόν. εἰπόντος τινὸς ὡς ἀεὶ τοῖς φιλοσόφοις βλέπει τοὺς τῶν πλουσίων θύρας, Καὶ γὰρ καὶ οἱ ἰατροὶ (φησὶ) τοὺς τῶν νοσούντων· ἀλλ' οὐ δι' ἣν τινὰ τις ἔλαιτ' ἂν νοσεῖν ἢ ἰατρεύειν. εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντί ποτε καὶ χαλεπαινόντων σωθῆναι ἐπιχειρούντων. πρὸς οὖν τὸν εἰπόντα, Ἡμεῖς μὲν οἱ ἰδιῶται οὐ δεδοίκαμεν, ὑμεῖς δὲ οἱ φιλόσοφοι δειλιᾶτε; Οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας (ἔφη) ψυχῆς ἀγωνιῶμεν ἕκαστοι. σεμνυνομένου τινὸς ὅτι πολυμαθής, ἔφη, Ὡς φορτίον οὐχ οἱ τὰ πλεῖστα ἐδίοντες καὶ γυμναζόμενοι ὑγιαίνουσι μᾶλλον τῶν τὰ δέοντα προσφερομένων, οὕτως οὐχ οἱ πολλὰ ἀλλ' οἱ χρήσιμα εἰδότες μανθάνουσιν, εἰσὶ σοφοί. πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ λογοποιόν δίκην εἰπόντα καὶ νικήσαντα, ἔπειτα φάσκοντα πρὸς αὐτὸν, τί σε ὤνησε Σωκράτης; ἔφη, Τοῦτο, τοὺς λόγους, οὓς εἶπας ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀληθεῖς εἶναι. τὰ δῆσα ὑποπέπτωκε τῇ θυγατρὶ Ἀρήτῃ, σωφρονοῦντι αὐτὴν ὑποφιλεῖν τῶν πλείστων ἐστί. ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί αὐτῷ ὁ υἱὸς ἀμείνων ἴσαν παιδευθείς, Καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, (εἶπεν) ἐν γοῦν τῷ θεάτρῳ οὐ καθεδεῖται λίθος ὑπὸ λίθῳ. σωισάντος τινὸς αὐτῷ υἱὸν, ἥτις πεντακοσίας δραχμάς. Τοῦ δὲ εἰπόντος, Τοσούτου δυνάμεναι ἀνδράποδον ὠνήσασθαι, Πεινῶ, (ἔφη) καὶ ἄρτους δύο. ἀρχύριον εἶπε τοῦ τὰ τῶν χρεωφείλων λαμβάνειν, οὐχ ἵνα αὐτὸς χρῆται, ἀλλ' ἵνα ὀφείλοντες εἰδεῖεν εἰς τίνα δεῖ χρῆσθαι τοῖς ἀργυρίοις. ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι δίκην ἔχων, ἐμισθώσατο ῥήτορα, Καὶ

γὸ (ἔφη) ὅταν δεῖπνον ἔχω, μάγειρον μισθοῦμαι. ἀναγ-
καζόμενός ποτε ὑπὸ Διονυσίου εἰπεῖν τι τῶν ἐκ φιλοσο-
φίας, Γελοῖον (ἔφη) εἰ τὸ λέγειν μὲν παρ' ἐμοῦ πυθάνῃ· τὸ
δὲ, πότε δεῖ λέγειν, σύ με διδάσκεις. ὅτι τοίνυν δὴ ἀγα-
νακτήσαντα τὸν Διονύσιον, ἔφασαν αὐτὸν καταπλῆναι· καὶ
τὸν, Ἐνδεξότερον (φαίην) τὸν τόπον ἢ θέλησας πιῆσαι.
αὐχοῦντός τινος ὅτι τῶν κολυμβᾶν, Οὐκ αἰσχύνῃ (εἶπεν)
ὅτι δελφῖνος ἔργοις ἀλαζονεύσθμος; ἐρωτηθείς ποτε
τίνι διαφέρει ὁ σοφὸς τοῦ μὴ σοφοῦ, ἔφη, Εἰς ἀγῶνας τοῖς
δύο γυμνοῖς ἀποστεῖλον, καὶ εἴσῃ. αὐχοῦντός τινος ὅτι
τῶν πολλὰ πίνειν, καὶ μὴ μεθύσκεσθαι, Τοῦτο καὶ ἡμίο-
νος, φησί. πρὸς τὸν αἰπώλιον ὅτι ἑταίρᾳ συνοικεῖ,
Ἄρα γε (εἶπεν) μή τι διενέγκαι οἰκίαν λαβεῖν ἐν ᾗ πολ-
λοί ποτε ᾤκησαν, ἢ μηδείς; εἰπόντος δὲ, οὔ· Τί δὲ, πλεύ-
σαι ἐν νηΐ, ᾗ μυρίοι ποτὲ ἐνέπλευσαν, ἢ μηδὲ εἷς; Οὐδα-
μῶς. Οὐκοῦν ἄρα γυναικὶ (ἔφη) συνεῖναι ᾗ πολλοὶ κέ-
χρηνται, ἢ μηδείς. πρὸς τὸν αἰπώλιον ὅτι Σωκράτους
μαθητὴς ὢν ἀργύριον λαμβάνει, Καὶ μάλα· (εἶπε)
καὶ γὰρ Σωκράτη, πεμπόντων αὐτῷ πυρῶν καὶ σῖτον καὶ οἶ-
νον, ὀλίγα λαμβάνοντα, τὰ λοιπὰ ἀποπέμπειν. εἶχε γὰρ
ταμίας τοὺς πρὸς Ἀθηναίων· ἐγὼ δὲ Εὐτυχίδῃ
ἀργυρώνητον. ἐχρῆτο καὶ Λαΐδι τῇ ἑταίρᾳ, καθά φη-
σι καὶ Σωτίων ἐν δευτέρᾳ τῶν διαδοχῶν. πρὸς οὓς τοὺς
μεμφομένους ἔφη, Ἔχω Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι. ἐπὶ
τὸ κρατεῖν καὶ μὴ ἡττᾶσθαι ἡδονῶν, ἄριστον, οὐ τὸ μὴ χρῆ-
σθαι. πρὸς τὸν ὀνειδίσαντα αὐτῷ πλουτελῆ ὀψωνίαν, ἔφη,
Σὺ δ' ὅτι αἰσχύνῃ ταῦτ' ἐπιτρίψας ὁμολογήσαντος ἢ, Οὐκ
ἐπ' εἴνυν (ἔφη) φιλήδονος ἐγώ, ἀλλὰ σὺ φιλάργυρος. Σίμων
ποτὲ τῶν Διονυσίου ταμίας πλουτελὴς οἴκους αὐτῷ καὶ λιθοστρώ-
τους δείκνυσι, (ἵν' ἦ Φρυξ καὶ ὅλεθρος) ἀναχρεμνάμβους, πρὸς ἐπῦσε τῇ ὄψει. τῶν δ' ἀναναχτήσαντος, Οὐκ
εἶχον (εἶπε) τόπον ὅπου ἀποθήσομαι. πρὸς Χαρώνδαν

εἰπόντα, (οἱ δ', πρὸς Φαίδωνα) Τίς ὁ μεμυελισμένος; Ἐγὼ (φησὶν) ὁ κακοδαίμων, καὶ σοῦ κακοδαιμονέστερος ὁ Περσῶν βασιλεύς. ἀλλ' ὅσα μὴ ὡς οὐδὲν τῶν ἄλλων ζώων ταῦτά πω τὰ ἐλατίους, οὕτως οὐδὲ αὐ ἀνθρώπους. καὶ οἱ κακῶς δὲ ἀπολιπόντες οἰκίαν οἰκέται, οἵπερ καλὸν ἡμῖν ἄλειμμα δι' ἁλὸς βάλλουσιν. οἰκειδιζόμενός ποτ' ὑπὸ τοῦ πλουτέλως ζῆν ὑπὸ Πλάτωνος, ἔφη, Ἆρα φαίνεταί σοι Διονύσιος ἀγαθός; τὸν δὲ ὁμολογήσαντος, Καὶ μήν (ἔφη) ζῆ ἐμοῦ πλουτελέστερον. ὥστ' οὐδὲν κωλύει καὶ πλουτέλως τὸν κακὸν ζῆν. ἐρωτώμενος πῶς ἀπέθανε Σωκράτης, ἔφη, Ὡς αὐτὸς ἐγὼ ἁρπάζομαι. Πολυξένου ποτὲ τὸν σοφιστὴν εἰσελθόντος πρὸς αὐτὸν, τὴν θεραπαινίδων γυναῖκάς τε καὶ πολυτελῆ ὀψωνίαν, ἔπειτα αἰπαπαινόμενον, μικρὸν διαλιπών, Δυώδεκα (ἔφη) καὶ σὺ μὲν ἡμῖν σήμερον ἡδύνασθαι; τὸν δ' ὑπολαβόντος, Τί σοῦν (ἔφη) ἐμέμφου; ἔοικας γὰρ ἢ τὴν ὀψωνίαν ἀλλὰ τὸ ἀνάλωμα αἰνεῖσθαι. τὸν θεράποντα ἐν οἷς βασάζοντα ἀργύριον, καὶ βαρυνόμενον, (ὡς φασιν οἱ περὶ τὸν Βίωνα ἐν ταῖς διατριβαῖς) Ἀπόχει (ἔφη) τὸ πλέον, καὶ ὅσον δυώδεκα βάσταζε. πλέων ποτὲ, ἐπὶ τὸ σκάφος ἔγνω πιεσθείς, λαβὼν τὸ χρυσίον ἐνέβαλε· ἔπειτα εἰς θάλατταν ὡς μὴ θέλων τοῦτο κατέβαλε, καὶ δῆθεν αὐτῷ μοχθηρόν. οἱ δὲ καὶ ἐπιπλῆξαι φασιν αὐτὸν, Ὡς ἄμεινον τοῦτο ὑπ' Ἀρισίππου ἢ διὰ τοῦτο Ἀρίστιππον ἀπολέσθαι. Διονυσίου ποτὲ ἐρομένου ὅτου τί ἦκοι, ἔφη ἐπὶ τῷ μεταδώσειν ὧν ἔχει, καὶ μεταλήψεσθαι ὧν μὴ ἔχει. ἔνιοι δ' οὕτως ἀποκρίνασθαι, Ὅπως μὲν σοφίας ἐδεόμην, ἦκον παρὰ τὸν Σωκράτην· νῦν δὲ χρημάτων δεόμενος παρὰ σὲ ἦκω. κατεγίνωσκε τῶν ἀνθρώπων, οἳ τὰ σκεύη μὲν ἐν ταῖς ἀγορασίαις σκοπεῖσθαι, τοὺς δὲ βίους εἰκῇ δοκιμάζοντας· οἵ δὲ, τοῦτο Διογένους φασί. καί ποτε παρά τινα κελεύσαντος Διονυσίου ἔκαστον ἐν πορφυρᾷ ἐσθῆτι ὀρχήσασθαι, τὸν μὲν Πλάτωνα μὴ θέλησαι, εἰπόντα,

Οὐκ ἂν δυναίμην θέλων ἐνδῦναι τρίβωνα.

τὸν δ' Αἰσχίνην λαβόντα, καὶ μέλλοντα ὀρχήσασθαι, ἀνόσιόν φησιν εἶπεῖν,

--καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν

Οὗτος ἔγε σώφρων ὁ διαφθαρήσεται.

διάλογος πρὸς τὸν φίλου Διονυσίου, καὶ μὴ ὀπτυχαίων, εἰς πόδας αὐτῷ ἔπεσε. πρὸς οὖν τὸν ὀπτικώφαντα, Οὐκ ἐγὼ (φησὶν) αἴτιος, ἀλλὰ Διονύσιος ὁ ἐν τοῖς ποσὶ τὰς ἀκοὰς ἔχων: διατείβων ἐν Ἀσίᾳ, καὶ λιφθεὶς ὑπὸ Ἀρταφέρνου τοῦ σατράπου, πρὸς τὸν εἰπόντα, Καὶ ὧδε θαρρεῖς; Πότε γὰρ, (εἶπεν) ὦ μάταιε, θαρρήσαιμι ἂν μᾶλλον ἢ νῦν, ὅτε μέλλω Ἀρταφέρνῃ διαλέξεσθαι; τοὺς τῆς ἐγκυκλίου παιδείας μεταλαχόντας, φιλοσοφίας δ' ἀπολειφθέντας, ὁμοίους ἔλεγεν εἶναι τοῖς τοῦ Πηνελόπης μνηστῆρσι. καὶ γὰρ ἐκείνους Μελανθὼ μὲν καὶ Πολυδώρα καὶ ταῖς ἄλλαις θεραπαίναις ἔχειν, πάσας δ' μᾶλλον ἢ αὐτὴν τὴν δέσποιναν δυνάσθαι γῆμαι. τὸ δ' ὅμοιον καὶ Αἰσχίνου· τὸν γὰρ Ὀδυσσέα, καταβαίνοντα εἰς ἅδου, τοῖς μὲν νεκροῖς πάντας ἀχθομένους καὶ σκυθρωπιῶντας, τὴν δὲ Βασίλειαν αὐτὴν μὴ πεθεῖσθαι. ὁ δ' οὖν Αἰσχίνης ἐρωτηθείς πόσα ἐστὶν ἃ δεῖ τοὺς καλοὺς παῖδας μανθάνειν, ἔφη, Οἷς ἄνδρες ἡδόμενοι χρήσονται. πρὸς τὸν εἰπόντα ἐν αἰτίᾳ, ὡς ἀπὸ Σωκράτους πρὸς Διονύσιον ἔλθοι, ἀλλὰ πρὸς Σωκράτην (ἔφην) ἦλθον, παιδείας δεόμενος· πρὸς δὲ Διονύσιον, παιδιᾶς. ἐξ ὁμιλίας αὐτῷ χρηματισαμένῳ φησὶ Σωκράτης, Πόθεν σοι τοσαῦτα; καὶ ὃς, Ὅθεν σοι τὰ ὀλίγα. ἐταίρας εἰπούσης πρὸς αὐτὸν, Ἐκ σοῦ κύω, Οὐ μᾶλλον (ἔφη) γινώσκεις, ἢ εἰ δι' ὁλοχρίνων ἴσασι ἔφασκες ὑπὸ τῆδε κεκεντῆσθαι. ἡπάσατό τις αὐτοῦ τὸν υἱὸν ἀποῤῥιπτοῦντα, ὡς ῥᾳδίως ἐξ αὐτοῦ γεγονότα· καὶ ὃς, Καὶ τὸ φλέγμα (φησὶ) καὶ τοὺς φθεῖρας ἐξ ἡμῶν ἴσμεν γινωμένους, ἀλλ' ἀχρεῖα ὄντα ὡς πορρωτάτω ῥίπτομεν. ὁ δὲ ξάνθος τὴ

ἀρχεῖον περὶ Διονυσίου, Πλάτωνος ἄρξαντος βιβλίον, περὶ τὸν ἀπασάωμον, Ἐγὼ μὲν γὰρ (εἶπεν) ἀρχείων, Πλάτων δὲ βιβλίων ὄζιν ἐνδεής. περὶ τὴν εἰπόντα τίνος ἕνεκα ἐλέγχεται περὶ Διονυσίου, Οὗ ἕνεκα (φησὶν) οἱ ἄλλοι ἐλέγχουσιν. ἤτει Διονύσιον ἀργύριον· ὁ δὲ, Ἀλλὰ μὲν ἔφης ἐκ ἀπορήσειν τὸν τρόπον. ὁ δὲ ὑπολαβών, Δὸς, (εἶπε) καὶ περὶ τούτου ζητῶμεν. δόντος δὲ, Ὁρᾷς (ἔφη) ὅτι οὐκ ἠπόρηκα; εἰπόντος περὶ αὐτὸν Διονυσίου,

Οὗς τις γὰρ ὡς τύραννον ἐμπρήσεται,
Κεῖνος εἰ δοῦλος; κἂν ἐλεύθερος μολῇ·

ὑπολαβών, Οὐκ ἔστι δοῦλος, οὐκ ἐλεύθερος μολῇ.

πέντε Διοκλῆς φησὶν ἐν τῷ περὶ βίων φιλοσόφων. ἄλλοι γὰρ εἰς Πλάτωνα ἀναφέρουσιν. ἐρωτηθεὶς περὶ Αἰσχίνου, μετ' ὀλίγον, Οὐ διαλλαχθησόμεθα; οὐ παυσόμεθα (εἶπε) λοιδοροῦντες; ἀλλὰ αἰσχυνεῖς ἕως ἄν τις ἡμᾶς ὅτι τῆς κύλικος φλυαρῶν διαλλάξῃ; καὶ ὅς, Ἀσμένως, ἔφη· Μνημόνευε οἶνον (εἶπεν ὁ Αἰσχίνης) ὅτι οἱ πρέσβεις πρεσβύτερος ὢν προσῆλθον. καὶ ὁ Λίχινης, Εὖγε, νὴ τὴν Ἥραν, ἀλόγως εἶπας· ἐπὶ πολλῷ μου βελτίων ὑπῆρχεις. ἐγὼ μὲν γὰρ ἔχθρας, σὺ δὲ φιλίας ἦρξας. καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται. γέγραπται δὲ Αἰσχίνου τέσσαρες· περὶ οὗ πρόλογος· καὶ δεύτερος, ὁ περὶ Ἀρκαδίας γεγραφώς· τρίτος, ὁ μηδὲν διδάσκων, θυγατριδοῦς τοῦ πρώτου· τέταρτος, ὁ ἐκ τῆς νεωτέρας Ἀκαδημίας. τοῦ δὲ Κυρηναϊκοῦ φιλοσόφου φέρεται βιβλία, τρία μὲν ἠθικὰ πρὸς Λιβύλλαν, ἀπεσταλμένα Διονυσίῳ· ἐν ᾧ, ἐν ᾧ διάλογοι πέντε καὶ εἴκοσιν, οἱ μὲν Ἀττικοὶ, οἱ δὲ Δωρικοὶ διαλέκτῳ γεγραμμένοι, οἵδε, Ἀρτάβαζος, Πρὸς τοὺς γαναγοὺς, Πρὸς τοὺς φυγάδας, Πρὸς πλοῦτον, Πρὸς Δαΐδα, Πρὸς Πῶρον, Πρὸς Δαΐδα περὶ τοῦ καταπόρου, Ἑρμείας, Εὐθύφρων, Πρὸς τὸν ὅπλα τῆς κύλικος, Φιλόμηλος, Πρὸς τοὺς οἰκείους, Πρὸς τοὺς ὅπλα-

μφῶντας ὅπ κέκπηται οἶνον παλαιὸν καὶ ἑταίρας, Πρὸς τοὺς ὀπτημφῶντας ὅπ πολυτελῶς ὀψωνεῖ, Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀρήτην τὴν θυγατέρα, Πρὸς τὸν εἰς Ὀλυμπίαν γυμνάζοντα ἑαυτόν. Ἐρώτησις, Ἄλλη ἐρώτησις· Χρεία πρὸς Διονύσιον, Ἄλλη ὅτι τῆς εἰκόνος, Ἄλλη ὅτι τῆς Διονυσίου θυγατρός· Πρὸς τὸν οἰόμενον ἀπαίζεσθαι, Πρὸς τὸν συμβουλεύειν ὀπχρῶντα. ἔνιοι δὲ καὶ διατριβῶν αὐτὸν φασὶν ἐξενεχθέναι. οἱ δ' οὐδ' ὅλως γράψαι· ὧν ἐστι καὶ Σωσικράτης ὁ Ῥόδιος. ἐν δὲ Σωτίωνι ἐν δευτέρῳ, καὶ Παναίτιον, ἔστιν αὐτῷ συγγράμματα τάδε· Περὶ παιδείας, Περὶ ἀρετῆς, Προτρεπτικός, Ἀρτάβαζος, Ναυαγοί, Φυγάδες, Διατριβῶν ἐξ, Χρειῶν τρία, Πρὸς Λαΐδα, Πρὸς Πῶρον, Πρὸς Σωκράτην, Περὶ τύχης. τέλος δ' ἀπέφηνε τὴν λείαν κίνησιν εἰς αἴσθησιν ἀναδιδοὺς ὧν.

Ἡμεῖς δ' ἐπειδὴ τὸν βίον αἱρησόμεθα αὐτοῦ, φέρε καὶ τῶν διαλεγομένων τοῖς ἀπ' αὐτοῦ Κυρηναϊκοὺς, οἵτινες ἑαυτοῖς, οἱ μὲν Ἡγησιακοὺς, οἱ δὲ Ἀννικερείους, οἱ δὲ Θεοδωρείους προσαγορεύομεν. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ Φαίδωνος, ὧν τοὺς κορυφαιοτάτους Ἐρετριακοὺς ἔχειν οὕτως· Ἀρίστιππου μὲν ἤκουσεν ἡ θυγάτηρ Ἀρήτη, καὶ Αἰθίωψ Πτολεμαεύς, καὶ Ἀντίπατρος Κυρηναῖος· Ἀρήτης δὲ Ἀρίστιππος ὁ μητροδίδακτος ὀπκληθείς, οὗ Θεόδωρος ὁ ἄθεος, εἶτα θεός· Ἀντιπάτρου δ' Ἐπιτιμίδης Κυρηναῖος, οὗ Παραιβάτης, οὗ Ἡγησίας ὁ Πεισιθάνατος, καὶ Ἀννίκερις, ὁ Πλάτωνα λυτρωσάμενος. οἱ μὲν οὖν ὅτι τῆς ἀγωγῆς τῆς Ἀριστίππου μείναντες, καὶ Κυρηναϊκοὶ προσαγορευθέντες, δόξαις ἐχρῶντο τοιαύταις· δύο πάθη ὑφίστασθαι, πόνον καὶ ἡδονήν· τὴν μὲν, λείαν κίνησιν, τὴν ἡδονήν· τὴν δὲ πόνον, τραχεῖαν κίνησιν. μὴ διαφέρειν τε ἡδονὴν ἡδονῆς, μηδὲ ἴδιόν τι εἶναι· καὶ τὴν μὲν, ἀδοκιμητὸν πᾶσι ζώοις· τὸν δ', ἀποκρουστικόν. ἡδονὴν μέντοι τὴν ἐν σώματος, ἣν καὶ τέλος εἶναι, (καθά φησι καὶ Παναίτιος

ὧν ὧ τὸν τῆς αἱρέσεων οὐ τὴν καταστηματικὴν ἡδονὴν, ἢ ἐπ' ἀναιρέσει ἀλγηδόνων, καὶ ὀχλησίαν, ὡ ὁ Ἐπίκουρος ἀποδέχεται, τέλος εἶναι φασί. δοκεῖ δ' αὐτοῖς καὶ τέλος εὐδαιμονίας διαφέρειν. τέλος μὲν γὰρ εἶναι τὴν κατ' μέρος ἡδονὴν εὐδαιμονίαν δ', τὸ ἐκ τῶν μεμικτῶν ἡδονῶν σύστημα, αἷς συναριθμοῦνται καὶ αἱ παρῳχημέναι καὶ αἱ μέλουσαι. εἶναι τε τὴν μεμικτὴν ἡδονὴν, δι' αὐτὴν αἱρετήν· τὴν δ' εὐδαιμονίαν, οὐ δι' αὐτὴν, ἀλλὰ διὰ τὰς κατ' μέρος ἡδονάς. πίστιν δ' εἶναι τοῦ τέλος εἶναι τὴν ἡδονὴν, τὸ ἀπροαιρέτως ἡμᾶς ἐκ παίδων ὠικειῶσθαι πρὸς αὐτὴν, καὶ τυγχάνοντας αὐτῆς, μηθὲν ὀπτάνεσθαι· μηδέν τε οὕτω φεύγειν, ὡς τὴν ἐναντίαν αὐτῇ ἀλγηδόνα. εἶναι δὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν, κἂν ἀπὸ τῶν ἀμημιτάτων γένηται, κατά φησιν Ἱππόβοτος ἐν τῷ περὶ τῆς αἱρέσεως. ἀδύνατον γὰρ καὶ ἡ προαίρεσις ἄτοπος εἴη, ἀλλ' οὕτω ἡ ἡδονὴ δι' αὐτὴν αἱρετὴ καὶ ἀγαθόν· ἡ δὲ τοῦ ζῴου ὠθοῦσα ἀποστροφὴ (ὡς εἴρηται παρ' Ἐπικούρῳ) δοκεῖ αὐτοῖς μὴ εἶναι ἡδονή· οὐδὲ ἡ ἀηδονία, φησὶν, ἀγαθόν. ἐν κινήσει γὰρ εἶναι ἀμφότερα, μὴ οὔσης τῆς ἀπονίας ἢ τῆς ἀηδονίας κινήσεως. ἐπεὶ ἡ ἀπονία οἰονεὶ καθεύδοντός ἐστι κατάστασις. δοκεῖ δέ φασι καὶ τὴν ἡδονὴν ἕνας μὴ αἱρεῖσθαι κατ' ἰδιαστροφήν. οὐ πάσας μέντοι τὰς ψυχικὰς ἡδονὰς καὶ ἀλγηδόνας ὀπτὸν σωματικὰς ἡδονὰς καὶ ἀλγηδόσι γίνεσθαι. καὶ γὰρ ὀπτὸν ψυλῇ τῇ τῆς παιδείας ἀναμνήσει, ἥτορ τῇ ἐλπίδι, χαρὰν ἐγγίνεσθαι. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κατ' μνήμην τῶν ἀγαθῶν ἢ τοιαύτην δόξαν ἡδονὴν φασιν ἀποτελεῖσθαι· ὅπερ ἤρεσκεν Ἐπικούρῳ. ἀκολούθως γὰρ τῷ χρόνῳ τὸ τῆς ψυχῆς κίνημα. λέγουσι δὲ μηδὲ κατ' ψυλὴν τὴν ὄρεξιν, ἢ τὴν ἀκολουθίαν, γίνεσθαι ἡδονάς. τῶν γοῦν μεμουσωμένων δρῆνους ἡδέως ἀκούομεν, τῶν δὲ κατ' ἀήθειαν, ἀηδῶς. μέσας τε καὶ πασάσης ὠνόμαζον ἀηδονίαν καὶ ἀπονίαν. πλὴν μέντοι τῶν ψυχικῶν τὰς σωματικὰς ἀμείνους εἶναι, διὰ τὰς ὀχλήσεις χαίρουσι τὰς σωματικάς· ὅθεν καὶ τούτους κολάζεσθαι μᾶλλον

μᾶλλον τοὺς ἁμαρτάνοντας. χαλεπώτερον γὰρ τὸ πονεῖν, εἰκιότερον δὲ τὸ ἥδεσθαι ἐπελάμβανον. ἔνθεν καὶ πλείονα εὐνομίαν περὶ ἑαυτὸν ἐποιοῦντο. διὸ καὶ τῆς τοιαύτης αἱρετῆς οὔσης τῆς ἡδονῆς, τὰ ποιητικὰ ἐνίων ἡδονῶν ὀχληρὰ πολλάκις εἶναι ὑπέλαβον· ὡς δυσκολώτατον αὐτοῖς φαίνεσθαι τὸν ἀθροισμὸν τῶν ἡδονῶν, εὐδαιμονίαν μὴ ποιοῦντα. ἀρέσκει δ' αὐτοῖς, μήτε τὸν σοφὸν πάσας ἡδέως ζῆν, μήτε πάντα φαῦλον, ὁπωσοῦν· ἀλλὰ καὶ τὸ πλεῖστον. ἀρκεῖ δ' ἂν καὶ μίαν τις περιπίπτουσαν ἡδέως ἐπαναγάγῃ. τὴν φρόνησιν, ἀγαθὸν μὲν εἶναι λέγουσιν, οὐ δι' ἑαυτὴν δὲ αἱρετήν, ἀλλὰ διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς περιγινόμενα. τὸν φίλον, τῆς χρείας ἕνεκα. καὶ γὰρ μέρος σώματος μέχρις ἂν παρῇ, ἀσπάζεσθαι. τὴν ἀρετὴν οὐσίας καὶ περὶ τοὺς ἄφρονας σώζεσθαι. τὴν σωματικὴν ἄσκησιν συμβάλλεσθαι πρὸς ἀρετῆς ἀπάλειψιν. τὸν σοφὸν μήτε φθονήσειν, μήτε ἐλεήσειν ἢ δυσδαιμονήσειν. γίνεσθαι γὰρ ταῦτα παρὰ τὴν δόξαν. λυπήσεσθαι μέντοι καὶ φοβήσεσθαι· φυσικῶς γὰρ γίνεσθαι. καὶ τὸν πλοῦτον δὲ, ποιητικὸν ἡδονῆς εἶναι, οὐ δι' αὐτὸν αἱρετόν. τὰ τε πάθη, καθαίρετά· ἔλεγον οὖν αὐτὰ ὑπ' ἀφ' ὧν γίνεται. ἀφίστασθαι δὲ καὶ τῶν φυσικῶν, διὰ τὴν ἐμφαινομένην ἀκαταληψίαν· τῶν δὲ λογικῶν διὰ τὴν ἀχρησίαν, ἁπλῶς. Μελέαγρος δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ δόξης, καὶ Κλειτόμαχος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τῶν αἱρέσεων, φασὶν αὐτοὺς ἄχρηστα ἡγεῖσθαι τό, τε φυσικὸν μέρος καὶ τὸ διαλεκτικόν. δύνασθαι γὰρ καὶ οὐ λέγειν καὶ διαιτᾶσθαι μονίας ἐκτὸς εἶναι, καὶ τὸν περὶ θανάτου φόβον ἐκφεύγειν, τὰ περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν λόγον ἐκμεμαθηκότα. μηδένα τε εἶναι φύσει δίκαιον, ἢ καλὸν, ἢ αἰσχρὸν, ἀλλὰ νόμῳ καὶ ἔθει. ὁμοίως τε ἀσοφὸν καὶ σοφὸν οὐδὲν ἄτοπον παράξειν διὰ τὰ ὑπακειμένας ζημίας καὶ δόξας. εἶναι δὲ τὸν σοφὸν περιοπήν τε ἀπολείποντα, καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις. φασὶ δὲ καὶ λυπεῖσθαι ἄλλον ἄλλου μᾶλλον, καὶ τὰς αἰσθήσεις μὴ παύ-

πτε ἀληθεύειν. οἱ δ' Ἡγησιακοὶ λεγόμενοι σκοπὸς μὲν εἶναι τοὺς αὐτοὺς ἡδονὰς καὶ πόνον. μήτε δ' χάριν τινὰ εἶναι, μήτε φιλίαν, μήτε ἀντιχαρίσασθαι· διὰ τὸ μὴ δι' αὐτὰ ταῦτα αἱρεῖσθαι ἡμᾶς αὐτά, ἀλλὰ διὰ τὰς χρείας καὶ αὐτούς, ὧν δεόντων μηδὲ ἐκεῖνα ὑπάρχειν. πρὸς δὲ εὐδαιμονίαν, ὅλως ἀδιάφορον εἶναι· τὸ μὲν γὰρ σῶμα πολλὰ αἰσθήσεσθαι παθημάτων, πρὸς δὲ ψυχὴν συμπαθεῖν τῷ σώματι καὶ ἐφάψεσθαι, πρὸς δὲ τύχην πολλὰ τῶν κατ' ἐλπίδα κωλύειν. ὥστε διὰ ταῦτα οὐ παρεῖναι πρὸς εὐδαιμονίαν εἶναι. πρὸς τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατον αἱρετόν. φύσει τε οὐδὲν ἡδὺ ἢ ἀηδὲς ὑπολαμβάνειν· διὰ δ' αἰσθήσεως ἢ ξενισμὸν ἢ πόρον, τοὺς μὲν ἥδεσθαι, τοὺς δὲ ἀηδῶς ἔχειν. πενίαν καὶ πλοῦτον, ὡς ἡδονῆς λόγον, εἶναι οὐδέτερον· μὴ γὰρ διαφερόντως ἥδεσθαι τοὺς πλουσίους ἢ τοὺς πένητας. δουλείαν δ' οὐσίαν ἐλευθερίᾳ ἀδιάφορον εἶναι ὡς ἡδονῆς μέτρον, καὶ ἀνωφέλειαν δυσχρηστίᾳ, καὶ δόξαν ἀδοξίᾳ. καὶ τῷ μὲν ἄφρονι τὸ ζῆν λυσιτελὲς εἶναι· τῷ δὲ φρονίμῳ, ἀδιάφορον. τὸν τε σοφὸν ἑαυτοῦ ἕνεκα πάντα πράξειν· οὐδένα γὰρ ἡγεῖσθαι τῶν ἄλλων ὑπὲρ αὑτοῦ ἄξιον αὐτῷ. καὶ γὰρ τὰ μέγιστα δοκοῦντα παρ' αὐτοῦ χαρίσασθαι, μὴ εἶναι ἀντάξια ὧν αὐτὸς παρέσχηται. αἱρήσεσθαι δὲ καὶ τὰς αἰσθήσεις οὐκ ἀκριβούσας τῶν ὑπαρχόντων, τῶν τ' ἄλογα φαινομένων πάντα πράξειν. ἔλεγον τὰ ἁμαρτήματα συγγνώμης τυγχάνειν· οὐ γὰρ ἑκόντα ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ διὰ πάθος πεζόμενον. καὶ μὴ μισήσειν, μᾶλλον δὲ μεταδιδάξειν. τὸν τε σοφὸν οὐχ οὕτω πλεονάσειν ἐν τῇ τῶν ἀγαθῶν αἱρέσει, ὡς ἐν τῇ τῶν κακῶν φυγῇ· τέλος δὲ εἶναι τὸ μὴ ὑπὸ πόνου ζῆν, μηδὲ λυπηρῶς. ὃ δὴ συμβαίνειν τοῖς ἀδιαφορήσασι τῶν ποιητικῶν τῆς ἡδονῆς. οἱ δ' Ἀντικύρειοι, τὸν μὲν φρόνιμον, κατὰ ταῦτα πράττειν· ἀπέχεσθαι δὲ καὶ φιλίας ἐν βίῳ καὶ χάριτος, καὶ πρὸς χρείας ἅμιλλαν, καὶ ὑπὲρ πατρίδος τι πράξειν. ὅσον δὲ ταῦτα, κἂν ὀχλήσεις αἱρεθείη ὁ σοφός, οὐδὲν ἧττον εὐδαιμονήσειν, κἂν ὀλίγα πο-

δέα ωφελήσηται αὐτῷ. τὸν τε φίλου εὐδαιμονίαν δι' αὐτὸν μὴ εἶναι αἱρετὸν· μηδὲ γὰρ αὐτὸν τῷ πέλας ὑπάρχειν. μὴ εἶναί τε αὐτάρκη τὸν λόγον πρὸς τὸ θαρρῆσαι, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης ὑπεραίρεσθαι· δεῖν δ' ἀνεθίζεσθαι, διὰ δὲ ἐκ πολλοῦ συμβαφεῖσαν ἡμῖν φαύλως διάθεσιν. τόν τε φίλον μὴ διὰ τὰς χρείας μόνον ἀποδέχεσθαι, ὧν ὑπολειπουσῶν μὴ ἐπιτρέφεσθαι· ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν γειτνιῶσαν εὔνοιαν, ἧς ἕνεκα καὶ πόνους ὑπομένειν, καίτοι πρὸς ἡδονὴν τέλος· καὶ ἀχθόμενον, ὅτι τῷ στέρεσθαι αὐτῆς, ὅμως ἐπισίως ὑπομένειν διὰ τὸν φίλον στοργήν. οἱ δὲ Θεοδώρειοι καλούμενοι τὴν μὲν ὁνομασίαν ἔσχασαν ἀπὸ Θεοδώρου τοῦ προγεγραμμένου, καὶ δόγμασιν ἐχρήσαντο τοῖς αὐτοῦ. λέγει δὲ ὁ Θεόδωρος παντάπασιν αἱρεῖν τὰς περὶ θεῶν δόξας· καὶ αὐτοῦ φέρεται σύγγραμμα βιβλίῳ ἐπιγεγραμμένῳ Περὶ θεῶν, οὐκ ἀκαταφρονήτῳ· ἐξ οὗ φασὶν Ἐπίκουρον τὰ πλεῖστα λαβόντα εἰπεῖν. ἦκουσε δὲ καὶ Ἀννικερίδος ὁ Θεόδωρος, καὶ Διονυσίου τοῦ διαλεκτικοῦ, καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν φιλοσόφων διαδοχαῖς. τέλος δὲ ὑπελάμβανε χαρὰν καὶ λύπην· τὴν μὲν, ὅτι φρονήσει· τὴν δὲ, ὅτι ἀφροσύνῃ. ἀγαθὰ δὲ, φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην· κακὰ δὲ, τὰς ἐναντίας ἕξεις· μέσα δὲ, ἡδονὴν καὶ πόνον. αἱρεῖ δὲ καὶ φιλίαν, διὰ τὸ μήτε ἐν ἄφροσιν αὐτὴν εἶναι, μήτ' ἐν σοφοῖς. τοῖς μὲν γὰρ, τῆς χρείας αἱρετῆς οὔσης, καὶ τὴν φιλίαν ἐκποδὼν εἶναι· τοῖς δὲ σοφοῖς, αὐτάρκεις ὑπαρχόντας, μὴ δεῖσθαι φίλων. ἔλεγε δὲ καὶ εὔλογον εἶναι, τὸν σπουδαῖον μὴ ἐξαναγκαῖν ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτόν. οὐ γὰρ ἀποβάλλειν τὴν φρόνησιν ἕνεκα τῆς τῶν ἀφρόνων ὠφελείας. εἶναί τε πατρίδα τὸν κόσμον. κλέψειν τε καὶ μοιχεύσειν καὶ ἱεροσυλήσειν ἐν καιρῷ. μηδὲν γὰρ εἶναι τούτων αἰσχρὸν φύσει, τῆς ἐπ' αὐτοῖς δόξης αἰρομένης, ἣ σύγκειται ἕνεκα τῆς τῶν

ἀφρόνως σωφρονῆς. φανερῶς δὲ τοῖς ἐρωμένοις αἰεὶ πάσης ὑφηγήσεως χρήσεσθαι τὸν σοφόν. διὸ καὶ τοιούτους λόγους εἴρωτα, Ἆρά γε γυνὴ γραμματικὴ χρήσιμος αὐτῷ ἂν εἴη παρ' ὅσον γραμματική ἐστι; ναί. καὶ παῖς καὶ νεανίσκος χρήσιμος αὐτῷ ἂν εἴη παρ' ὅσον γραμματικός ἐστι; ναί. ἀλλὰ καὶ γυνὴ καλή, χρήσιμον αὐτῷ εἴη παρ' ὅσον καλή ἐστι. καὶ παῖς καὶ νεανίσκος καλός, χρήσιμος αὐτῷ ἂν εἴη παρ' ὅσον καλός ἐστι; ναί. καὶ παῖς ἆρα καὶ νεανίσκος καλός, ἆρ' ἐστὶ καὶ χρήσιμος ἆρ' ὁ καλός ἐστι; ναί. ἔστι δὲ χρήσιμος ἆρ' ὁ πλησιάζειν. ὧν διδυμῶν, ἔφη, Οὐκοῦν εἴ τις πλησασμῷ χρῷτο παρ' ὅσον χρήσιμός ἐστιν, οὐ διαμαρτήσεται. οὐκοῦν εἰ ἄρα καλλει χρήσαιτο, παρ' ὅσον χρήσιμόν ἐστι, διαμαρτήσεται. τοιαῦτα ἄττα διεραυθίζουσι τῷ λόγῳ. δοκεῖ δὲ θεὸς καθεῖλων, Σπλπωνος αὐτὸν ἐρωτήσαντος οὕτως, Λέγε μοι, Θεόδωρε, ὁ εἶ φὴς, τοῦτο καὶ εἶ; ὑπιθύσαντος δὲ, Φὴς δ' εἶναι θεός; τὸ δ' ὁμολογήσαντος, Θεὸς εἶναί ἄρα, ἔφη. δεξαμένου δὲ ἀσμένως, γελάσας φησὶν, Ἀλλ', ὦ μάχθηρε, τῷ λόγῳ τούτῳ καὶ κολοιὸς ἂν ὁμολογήσας εἶναι, καὶ ἄλλα μυρία. ὁ δ' οὖν Θεόδωρος θεοσκαθίσας πρὸ Εὐρυκλείδην τὸν ἱεροφάντην. Λέγε μοι (ἔφη) Εὐρυκλείδη, πίστις εἰσὶν οἱ ἀσεβοῦντες περὶ τὰ μυστήρια; εἰπόντος δ' ἐκείνου, Οἱ τοῖς ἀμυήτοις αὐτὰ ἐκφέροντες, Ἀσεβεῖς ἄρα (ἔφη) καὶ σύ, τοῖς ἀμυήτοις διηγούμενος. καὶ μὴν παρ' ὀλίγον ἐπανδρώθησαν εἰς Ἄρειον αἰαχθῆναι πάγον, εἰ μὴ Δημήτριος αὐτὸν ὁ Φαληρεὺς ἐρρύσατο. Ἀμφικράτης δὲ ἐν τῷ περὶ ἀνδρὸς ἀξίων αὐδρῶν, φησὶ κρίνειν αὐτὸν πεῖν κωνεῖον ἀδίκως θάνατον. διαφείβων δὲ τῷ Πτολεμαίῳ τῷ Λάγου, ἀπειλήσαντος αὐτῷ πρὸς Λυσίμαχον πρεσβευτὴς, ὅτι καὶ παῤῥησιαζομένῳ φησὶν ὁ Λυσίμαχος, Λέγε μοι, Θεόδωρε, ἐν τοῖς ἀκροατὴς Ἀθηναίοις; καὶ ὅς, Ὀρθῶς ἀκήκοας. ἡ γὰρ τῶν Ἀθηναίων πόλις οὐδαμοῦ με φέρειν, ὡς τὸν ἡ Σεμέλη τὸν Διόνυσον, ἐξέβαλε. πάλιν δ' εἰπόντος τοῦ Λυσιμάχου, Βλέπε ὅπως μὴ παρέσῃ πρὸς ἡμᾶς ἔτι, Οὐκ αὖ,

(ἔφη) αὖ μὴ Πτολεμαῖος ἀποστείλῃ. Μύθου δ' τὸ διοικητοῦ τοῦ Λισιμάχου παρεσώτος καὶ εἰπόντος, Ἔοικας σὺ μὴ μόνον θεοὺς ἀγνοεῖν ἀλλὰ καὶ βασιλέας, Πῶς (εἶπεν) ἀγνοῶ, ὅπου γε καί σε θεοῖς ἐχθρὸν ὄντα νομίζω; φασὶ δέ ποτε ἐν Κορίνθῳ παρέρχεσθαι αὐτὸν, συχνοὺς ἐπαγόμενον μαθητάς. Μηδοκλέα δ' τὸν χωικὸν σκώπτοντα εἰπεῖν, Σὺ ὁ σοφιστὴς οὐκ αὖ τοσούτων ἔχηζες μαθητῶν, εἰ λάχανα ἔπλωες. τὸν δ' ὑποβλέψαντα εἰπεῖν, Καὶ σὺ ἄρα ἀνθρώπους ἤδης ὁμιλεῖν, οὐκ αὖ λάχανα ἐχων. τὸ ὅμοιον ἀναφέρεται καθάπερ προείρηται) εἰς τὸν Διογένην καὶ Αἰσχίνην. τοιοῦτος μὲν ὁ Θεόδωρος καὶ τούτοις. τελευταῖον δ' εἰς Κυρήνην ἀπελθὼν, καὶ Μαρίῳ συμβιοὺς, ἐν πάσῃ ζωῇ διετέλει τυγχάνων. ἔνθεν τοι καὶ τὸν ἀκαλλόμορφον, λέγεται χαρίεν τι εἰπεῖν. ἔφη γὰρ, Κακῶς ποιεῖτε, ἄνδρες Κυρηναῖοι, οὐκ τῆς Λιβύης ἡμᾶς τῇ Ἑλλάδι μὴ ξυνείζοντες. Θεόδωροι δ' γεγόνασιν εἴκοσι πρεσβύτης, Σάμιος, υἱὸς Ῥοίκου. ὅτος ἐστιν ὁ συμβουλεύσας ἀνθρακας ὑποπιθῶναι τοῖς θεμελίοις τοῦ ἐν Ἐφέσῳ νεῴ. (καθύγρου γὰρ ὄντος τοῦ τόπου, τοὺς ἀνθρακας ἔφη τὸ ξυλῶδες ἐμβαλόντας, αὐτὸ τὸ στερεὸν ἁπαθὲς ἔχειν ὕδατι) δεύτερος, Κυρηναῖος, γεωμέτρης, οὗ διήκουσε Πλάτωνος· τρίτος, ὁ πρεγεγραμμένος φιλόσοφος· τέταρτος, οὗ τὸ φωνασκικὸν φέρεται βιβλίον πῶμαλον· πέμπτος, ὁ πρώτῳ νομοθετῶν πρεσβευτὴς, ἀρξάμενος ἀπὸ Τερπάνδρου· ἕκτος, Στωϊκὸς· ἕβδομος, ὁ τὰ πρῶτα Ῥωμαίων πρεσβεύσας· ὄγδοος, Συρακούσιος, πρῶτα κωμῳδῶν γεγραφώς· ἔνατος, Βυζάντιος, ἀπὸ λόγων πολιτικῶν· δέκατος, ὁμοίως, οὗ Αἰσχίνης μνημονεύει διὰ τῆς ὑποτομῆς τῶν ῥητόρων· ἑνδέκατος, Θηβαῖος, ἀνδριαντοποιός· δωδέκατος, ζωγράφος, οὗ μέμνηται Πολέμων· τρισκαιδέκατος, ζωγράφος, Ἀθηναῖος, ὑφ' οὗ γράφει Μνασέας· πασαρεσκαιδέκατος, Ἐφέσιος, ζωγράφος, οὗ μέμνηται Θεοφάνης,

ἐν τῷ ᾠδικῆς πεντεκαιδέκατος, ποιητὴς ὀπτογραμμάτων ἑκκαιδέκατος, γεγραφὼς ᾠδὴν πεντεκαιδέκατος, ἰατρὸς, Ἀθηναίου μαθητὴς ὀκτωκαιδέκατος, Χῖος, φιλόσοφος στωϊκὸς ἐνενηκοστὸς, Μιλήσιος, καὶ αὐτὸς στωϊκὸς φιλόσοφος ἑκατοστὸς, ποιητὴς τραγῳδίας.

ΦΑΙΔΩΝ.

ΦΑΙδων, Ἠλεῖος, τῶν ὑπερείδων, σωτέλω τῇ παιδί, καὶ ἰωαγκάθη σῆναι ἐπ' οἰκήματος, ἀλλὰ τὸ θύριον ᾠδεσπθεὶς μετῆγε Σωκράτης, ἕως αὐτὸν λυτρώσασθαι τοὺς ᾠδὲ Ἀλκιβιάδλω ἢ Κείτωνα ᾠδυτρεψὶ καὶ τωϊπόδλει ἐλθυθείως ἐφιλοσόφει. Ἱερώνυμος δ' ὁ τῷ ᾠδὶ ἐπιγρ καθαπόμβος, δοῦλον αὐτὸν εἶρηκε. δλαλόγους δ' συνέγραψε γ' νσίους μὲν, Ζώπυρον, Σίμωνα, καὶ δισταζόμενον Νικίαν· Μήδιον (ὃν φασί τινες Λιχήνου, οἱ δὲ Πολυαίνου) Ἀντίμαχον, ἢ ᾠδεσβύτας (καὶ ταῦτα δισάζεται) Σκυθικοὺς λόγους· καὶ τοὺπιγραφὴς Λιχήνου φασί. δλδοχος δ' αὐτῷ Πλείσταινος, Ἠλεῖος. καὶ πεῖται ἀπ' αὐτῷ οἱ ᾠδὶ Μενέδημον τὸν Ἐρετριέα καὶ Ἀσκληπιάδλω τὸν Φλιάσιον, μεταγοντες ἀπὸ Στίλπωνος. καὶ ἕως μὲν τούτων Ἠλειακοὶ ᾠδεσηγορεύοντο· ἀπὸ δὲ Μενεδήμου, Ἐρετριακοὶ, ᾠδὲ ἃ λεξόμεθ' ἐν ὑστέρῳ, δλὰ τὸ καὶ αὐτὰ καπάρχειν αἱρέσεως.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ.

ΕΥκλείδης ἀπὸ Μεγάρων τῶν ᾠδεσθμῷ, ἢ Γελῶος κατ' ἄλλους, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ἐν δλδοχαῖς. ταῦτα καὶ τὰ Παρμενίδεια μετῆλειζετο, καὶ οἱ ἀπ' αὐτῷ Μεγαρικοὶ ᾠδεσηγορεύοντο, εἶτ' ἐριστικοὶ, ὕστερον δ' δλαλεκτικοὶ, οὓς οὕτως ὠνόμασε ᾠδῶτος Διονύσιος ὁ Καρχηδόνιος, δλὰ τὸ ᾠδὸς ἐρωτήσιν ἢ ἀπόκρισιν τοὺς λόγους δλαπ-

ηεθαι. φασὶ τοίνυν φησὶν ὁ Ἑρμόδωρος ἀφικέσθαι Πλάτωνα, καὶ τοὺς λοιποὺς φιλοσόφους, μετὰ τὴν Σωκράτους τελευτὴν, δείσαντας τὴν ὠμότητα τῶν τυράννων. ἔστι δὲ τὸ ἀγαθὸν ἀπεφαίνετο πολλοῖς ὀνόμασι καλούμενον. ὁτὲ μὲν γὰρ φρόνησιν, ὁτὲ δὲ θεὸν, καὶ ἄλλοτε νῶν, καὶ τὰ λοιπά. τὰ δ' ἀντικείμενα τῷ ἀγαθῷ αἱρεῖσθαι μὴ δεῖ φάσκων. τὴν τε ἀποδείξεσιν ἐνίστατο, ἀπὸ καθ' ὑπόθεσιν, ἀπὸ κατ' ὄπτοφεσίν. καὶ τὴν διὰ τριῶν τροπολῆς λόγον αἱρεῖ, λέγων ἢ ἐξ ὁμοίων αὐτὴ ἢ ἐξ ἀνομοίων συνίστασθαι. καὶ εἰ μὲν ἐξ ὁμοίων, περὶ αὐτὰ δεῖν μᾶλλον, ἢ εἰς ὁμοιότητα ἀναφέρεσθαι· εἰ δ' ἐξ ἀνομοίων, παρέλκειν τὴν τροπήν. διὰ τοῦτο καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦτό φησι Τίμων, τὸν τροπικὸν καὶ τοὺς λοιποὺς Σωκρατικούς,

Ἀλλ' οὔ μοι τούτων φλεδόνων μέλει, οὐδὲ τι κάλλει·
Οὐδενὸς, οὐ Φαίδωνος, ὅπως γέ μιν, οὐδὲ ἑταίρου
Εὐκλείδου, Μεγαρῆσιν ὃς ἔμβαλε λύσσαν ἐριστοῦ.

διαλόγους δὲ συνέγραψεν ἑξῆς, Λαμπρίαν, Αἰσχίνην, Φοίνικα, Κέρωνα, Ἀλκιβιάδην, Ἐρωτικόν. τῆς δὲ Εὐκλείδου διαδοχῆς ἦσαν καὶ Εὐβουλίδης ὁ Μιλήσιος, ὃς καὶ πολλοὺς ἐν διαλεκτικῇ λόγοις ἠρώτησε, τήν τε ψευδόμενον καὶ τὴν διαπαίνοντα, καὶ Ἠλέκτραν, τὸ ἐγκεκαλυμμένον, καὶ Σωρείτην, καὶ κερατίνην, καὶ φαλακρόν. περὶ οὗπερ φησὶ τῶν κωμικῶν,

Ὁ Εὐβουλίδης δὲ Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτᾷ,
Καὶ ψευδεῖ ἀναζόσι λόγοις τὰς ῥήτορας κωλύων,
Ἀπῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥωδοστωμυλίαν.

ᾠκει γὰρ αὐτὸ καὶ Δημοσθένης ἀκηκοέναι, καὶ ῥωβικώτερος ὢν παύσασθαι. ὁ δὲ Εὐβουλίδης καὶ πρὸς Αἰσχίνην διεφέρετο, καὶ πολλὰ αὐτὸν διαβέβληκε. μεταξὺ δὲ μόνων ὄντων τὴν Εὐβουλίδου διαδοχῆς Ἀλεξῖνος ἐγένετο Ἠλεῖος ἀνὴρ φιλονεικότατος· διὸ καὶ Ἀλεξῖνος ἐπεκλήθη. διετέρπετο δὲ μάλιστα πρὸς Ζήνωνα. φησὶ δὲ Ἕρμιππος περὶ αὐτοῦ ὡς θέα ἀπελθὼν ἐκ τῆς Ἤλιδος εἰς Ὄλυμπιαν, αὐτόθι

φιλοσοφῆσαι. τῶν δὲ μαθητῶν αὐτοῦ τινὲς ἀπομιμούμενοι διὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐπὶ τὴν δεῖπνον καὶ πιεῖν, φεύγειν βούλεσθαι αἵρεσιν συνίστασθαι ὑπὸ Ὀλυμπικοῦ καλουμένου. τοὺς δὲ, καὶ τοῖς ἐφεδρίοις θλιβομένους, καὶ τὸ χωρίον τοσοῦτον καταγόντας, ἀπελθεῖν, καὶ τὸ λοιπὸν διατρίβειν ἔρημον τὴν Ἀλεξῖνον σὺν οἰκέτῃ μόνῳ. ἔπειτα μὴ πιεχόμενον ὑπὸ τῶν Ἀλφειῶν νυχθῆναι καλάμῳ, καὶ οὕτω τελευτῆσαι. καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἡμῶν οὕτως ἔχον,

Οὐκ ἄρα μῶδος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος, (ρέπως
Ὡς ἀτυχής τις ἐὼν τὸν πόδα κολυμβῶν ἐλέπιν-
Ἥλω. καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς αἰὴρ, πρὶν Ἀλφειὸν
Ποτ' ἐκπερᾶν, Ἀλεξῖνος ἔπεσε νυχθεὶς καλάμῳ.

γέγραφε δὲ οὐ μόνον πρὸς Ζήνωνα, ἀλλὰ καὶ ἄλλα βιβλία, καὶ πρὸς Ἔφορον τὸν ἱστοριογράφον. Εὐβουλίδου δὲ καὶ Εὐφάντου γέγονεν ὁ Ὀλυμπιος, ἱστορίας γεγραφὼς καὶ κατὰ χρόνους τοὺς ἑαυτοῦ. ἐποίησε δὲ καὶ βαγῳδίας πλείους, ὧν αἱ δοκιμώταται καὶ τοῦ ἀγῶνος. γέγονε δὲ καὶ Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως διδάσκαλος, πρὸς ὃν καὶ λόγον γέγραφε Περὶ βασιλείας, σφόδρα δοκιμαζόμενον. τὸ βιοῦν δὲ γήρᾳ καταστρεψεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι διαπεπτωκότες Εὐβουλίδου, ὧν εἷς καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Κρόνος.

ΔΙΟΔΩΡΟΣ.

Διόδωρος, Ἀμεινίου, Ἰασεύς, καὶ αὐτὸς Κρόνος ὀνομάζετο, πρὸς ὃν φησι Καλλίμαχος ἐν ὑπομνήμασιν, αὐτὸς ὁ Μῶμος ἔγραφεν ἐν τοίχοις ὁ Κρόνος ὁ σοφός. ἦν δὲ καὶ διαλεκτικὸς, πρῶτος δόξας ἀρνήσασθαι τὸ ἐγκεκαλυμμένον καὶ κεραίνων λόγον, κατὰ τινας. οὗτος πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Σωτῆρα διατρίβων λόγους τινὰς διαλεκτικοὺς ἠρωτήθη πρὸς Σπάλπωνος· καὶ παράδοξόν τι ἀνεύρημα διαλύσασθαι, ὑπὸ τοῦ βασιλέως τὰ πολλὰ ἐπεμνήσθη, καὶ διὰ τὸν Κρόνος ἤκουσεν ἐν σκώμματος μέρει

ἐξελθὼν δὴ ξυμποσίου, καὶ λόγον γράψας περὶ τῆς μέθης, ἀθυμίᾳ τὸν βίον κατέστρεψε. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν,

Κρόνε Διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακὴ
Ἀθυμία ξυνείρυσεν,
Ἵν' αὐτὸς αὐτὸν ἐμβάλῃς εἰς τάρταρον,
Σπίλπωνος οὐ λύσας ἔπη
Αἰνιγματώδη; τί γὰρ εὑρέθης Κρόνος,
Ἐξωθεν τῶ ῥοῦ κάπτα πε.

ΤΩΝ δ' ἀπὸ Εὐκλείδου ὅσοι Ἰχθύας Μεπάλλη, αἰνήγμωνάϊος, περὶ οὗ καὶ Διοκλῆς ὁ κυνικὸς διάλογον πεποίηκε. Κλεινόμαχός τε ὁ Θούριος, ὃς πρῶτος περὶἀξιωμάτων καὶ κατηγορημάτων, καὶ τῶν τοιούτων συνέγραψε. καὶ Σπίλπων ὁ Μεγαρεύς, διαπρέπων φιλόσοφος, περὶ οὗ λεκτέον.

ΣΤΙΛΠΩΝ.

ΣΤίλπων, Μεγαρεύς, τῆς Ἑλλάδος, διήκουσε μὲν τῶν ἀπ' Εὐκλείδου τινῶν· οἱ δὲ καὶ αὐτὸν Εὐκλείδου ἀκοῦσαι φασὶν αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ Θεομάχου τοῦ Κορινθίου, ὃς ἦν Ἰχθύα γνώριμος, καθά φησιν Ἡρακλείδης. τοσοῦτον δ' ὑπερεβάλετο καὶ σοφιστείᾳ τοὺς ἄλλους, ὥστε μικροῦ δεῖσαι πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀφορῶσαν εἰς αὐτὸν μαθεῖσαι. περὶ οὗ φησὶ Φίλιππος ὁ Μεγαρικὸς κατὰ λέξιν οὕτω, Παρὰ μὲν γὰρ Θεοφράστου Μητρόδωρον τὸ θεωρηματικὸν καὶ Τιμαγόραν τὸν Γελῶον ἀπήσασε, παρὰ δὲ Ἀριστοτέλους τὸ Κυρηναϊκοῦ Κλείταρχον καὶ Σιμμίαν· ἀπὸ δὲ τῶν διαλεκτικῶν, Παιώνιον μὲν ἀπὸ Ἀριστείδου. Διόφιλον δὲ τὸν Βοσπορανὸν Εὐφαίτου, καὶ Μύρμηκα τὸν Ἐξαρτέου, παραγυμνάσιους ὡς ἐλέγχοντας, ἀμφοτέρους ζηλωτὰς ἔχει· χωρὶς δ' ἐκείνων τούτων, Φασίδημον μὲν τὸν πειρατητικὸν καὶ φυσικὸν ἔμπειρον ὄντα, Θρασυμήδην, καὶ τὸν ῥητορικὸν Ἄλκιμον, ἀπάντων παρασπεύοντα τῶν ἐν τῇ Ἑλ-

λάδι ῥητόρων, Κράτητά τε, καὶ ἄλλους πλείστους ὅσους ἐθήρασε· καὶ δὴ καὶ Ζηνωνα τὸν Φοίνικα μετὰ τούτων ἀφείλετο. ἦν δὲ καὶ πολιτικώτατος· καὶ γυναῖκα ἠγάγετο καὶ ἑταίρας σωλῶν Νικαρέτην, ὡς φησί που καὶ Ὀνήτωρ. ἣ θυγατέρα ἀκόλαστον ἐγέννησεν, ἣν ἔγημε γνώριμός τις αὐτοῦ Σιμμίας Συρακόσιος. ταύτης οὐκ ἔφη βούσης, εἰπεῖν πρὸς τὸν Σπίλπωνα, ὡς καταγέλοι αὐτόν· ὁ δέ, Οὐ μᾶλλον (εἶπεν) ἢ ἐγὼ τούτῳ κοσμῶ. ἀπεδέχετο δ' αὐτὸν (φασὶ) καὶ Πτολεμαῖος ὁ Σωτήρ. καὶ ἐγκρατὴς Μενέδημος, ἐδίδου τι ἀργύριον αὐτῷ, ἣ παρεκάλει εἰς Αἴγυπτον συμπλεῖν. ὁ δέ, μίσθιον μὲν ἢ ἀργυρίου τριῶν καὶ εἰκοσάδων ἢ τὴν ὁδόν, μεπῆλθεν εἰς Αἴγιναν, ἕως ἐκεῖνος ἀπέπλευσεν. ἀλλὰ καὶ Δημήτριος ὁ Λακωνόφρου, καταλαβὼν τὰ Μέγαρα, τὴν τε οἰκίαν αὐτῷ φυλαχθῆναι, καὶ πάντα τὰ ἀνατεθέντα τριπόδια ἀποδοθῆναι. ὅτε καὶ βουλομένῳ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀπολωλεκότων ἀναχαφὴν λαβεῖν, ἔφη μηδὲν τῶν οἰκείων ἀπολωλέναι. παιδείαν γὰρ μηδένα ἀφαιρεῖσθαι, τὸν τε λόγον ἔχειν καὶ τὴν διάνοιαν. καὶ αὐτῷ διαλεχθεὶς περὶ ἀνθρώπων ἀνδρείας, οὕτως εἶχεν ὥστε περιέχειν αὐτόν. τέλος φασὶ περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς τοῦ Φειδίου εἰκόνος πολὺν χρόνον λόγον ἐρωτῆσαι, Ἆρά γε ἡ τοῦ Διὸς ἀθανασία, θεός ἐστι; φήσαντος δέ, Ναί· Αὕτη δέ γε (εἶπεν) οὐκ ἔστι Διός, ἀλλὰ Φειδίου. συγχωρουμένου δέ, Οὐκ ἄρα (εἶπεν) αὐτὴ θεός ἐστιν. ἐφ' ᾧ καὶ εἰς Ἄρειον πάγον περικληθέντα, μὴ δύνασθαι, φάσκειν δ' ὀρθῶς διειλέχθαι. μὴ γὰρ εἶναι αὐτὴν θεόν, ἀλλὰ θεάν· θεοὺς δὲ εἶναι τοὺς ἄρρενας. καὶ μόνοις τοῖς Ἀρεοπαγίταις δοθέντος αὐτὸν κελεῦσαι τῆς πόλεως ἐξελθεῖν. ὅτε καὶ Θεόδωρον τὸν ἀθεϊκὸν τὰ ἐπιτήδεια ἐπιπέμψαι, Πόθεν δὲ τοῦτ' ἦλθε Σπίλπωνι; ἢ παρασύρας αὐτῆς τὸν κῆπον ἐθεάσατο; ἦν δ' ἀληθῶς, εἴπερ μή τις ψεύστης Σπίλπων ἦν, κομψότατος. Κράτητος γοῦν αὐτὸν ἐρωτή-

σαντος, εἰ οἱ θεοὶ χαίροισι ταῖς θυσίαις καὶ εὐχαῖς, φασὶν εἰπεῖν, Περὶ τούτων μὴ ἐρώτα, αὐτὸς ἐν οἶδ' ὅ, δῆλα μόνον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Βίωνα ἐρωτηθέντα εἰ θεοί εἰσιν, εἰπεῖν·

Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσῃς ὄχλον ἀλαπίεσε φρένας;

ἰὼν δ' ὁ Στίλπων καὶ ἀφελὴς, καὶ ἀνεπίπλαστος, θεός τε τὸν ἰδιώτην βλέπεις. Κράτης γοῦν ποτε τὸ κωμικοῦ θεὸς μὲν τὸ ἐρωτηθὲν ὑπ' ἀποκριναμένου, ἀποπαρδόντος δὲ, Ἥδη, ἔφη, ὡς πάντα μᾶλλον φθέγξῃ ἢ ἃ δεῖ. ἀλλὰ καὶ ἰχθύα θυσάντος αὐτῷ ποτε καὶ ἐρώτημα, δεξάμενον καταφαγεῖν. τὸ δ', Ὦ Ἡράκλεις, εἰπόντος, ἀπολώλεκα τὴν ἰχθύα· Οὐ μόνον, (ἔφη) ἀλλὰ καὶ τὸ ἐρώτημα, ὃ ἰὼν ἀπράβων ἡ ἰχθύς. πάλιν δ' ἰδὼν τὸν Κράτητα χλανίσκου συγκεκαυμένου, Ὦ Κράτης (εἶπε) δοκεῖς μοι χρείαν ἔχειν ἱματίου καινοῦ, ὅστις ἰὼν, νοῦ καὶ ἱματίου. καὶ τὸν αἰδεσθέντα παρῳδήσας εἰς αὐτὸν οὕτω,

Καὶ μὴν καὶ Στίλπων' ἔσιδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα·
Ἐν Μεγάροις, ἵνα φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι ἄντρα.
Εἶτά τ' ἐρεζέσκε, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι·
Τὸν δ' ἀρετὴν ὧδε γράμμα διώκοντες κατέβιβον.

λέγεται δ' οὕτως Ἀθηνῶσιν ὑπηρέτας τοὺς αὐτοὺς, ὥστ' ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων σωθῆναι ἵνα αὐτὸν θεάσωνται. καί τινος εἰπόντος, Στίλπων, θαυμαζόμενός σε ὡς θεῖον, Οὐμβρικῶν, (εἶπεν) ἀλλ' ὡς ἄνθρωπον ἀληθινόν. δεινὸς δὲ ἦν ὡς ἐν τοῖς ἐριστικοῖς, αἱρεῖ καὶ τὰ εἴδη· καὶ ἔλεγε τὸν λεγόμενον ἄνθρωπον εἶναι, μηδένα. οὔτε γὰρ τόνδε λέγειν οὔτε τόνδε. τί γὰρ μᾶλλον τόνδε ἢ τωνδί; οὔτε ἄρα τόνδε. καὶ πάλιν, Τὸ λάχανον οὐκ ἔστι τὸ δεικνύμενον, λάχανον μὲν γὰρ ὂν τῶν μειόνων ἑνός. ὃν ἄρα οὐδὲ τοῦτο λάχανον. φασὶ δ' αὐτὸν ὁμιλοῦντα Κράτητι, μεταξὺ ἀποδυσαμένῳ ἰχθῦς ὠνήσασθαι. τοῦ δ' ὑπαναχωροῦντος, καὶ φάσκοντος, Καταλείπεις τὸν λόγον; Οὐκ ἔγωγε (ἔφη), ἀλλὰ τὸν λόγον ἔχω, σὲ δὲ καταλείπω· ὁ μὲν γὰρ λόγος ὠνεῖται,

τὸ δ' ὄψει παραδόσεται. φέρονται δ' αὐτοῦ διάλογοι ὀγδοήκοντα ψυχροί, Μόλων, Αἰσχίνης ἢ Καλλίας, Πτολεμαῖος, Χαιρεκράτης, Μητρόκλης, Αἰσχυλίνης, Ἐπιχάρης, Πρὸς ἑαυτὸν δύο πέρα, Αἰσωπέλης. τύπου καὶ Ἡρακλείδης φησὶ τὸ Ζήνωνα ἀκούσαντα τὸν τραγικὸν κήπον γραῦν ἢ πλάνην τινὰ φησὶν Ἕρμιππος, οἷον τερετισκάμβιον, ὅπερ ἐστὶν ἀπροσδόκητον. ἔστι δὲ καὶ εἰς τοῦτον ἰαμβεῖα,

Τὸν Μενδρεία τ' Σπάλπωνα (γινώσκεις δ' ἴσως)
Γῆρας ἐπιπλήσσοντα καθῆλε, διάλογον ζυγόν,
Ἀλλ' οἷον θύρετρα κακῆς σωφροσύνης
Φέρτερον λιθίνων· πολὺ γὰρ ἥλασεν.

τετρασκώφθη δὲ ὑπὸ Σοφίλου τοῦ κωμικοῦ ἐν δράματι γάμου,

Σπάλπωνος ὄντ' βύσμα δ' ὁ Χαρίνου λόγος.

ΚΡΙΤΩΝ.

ΚΡίτων, Ἀθηναῖος· οὗτος μάλιστα φιλοσοφήσας διετέθη πρὸς Σωκράτην, καὶ οὕτως ἐπεμελεῖτο αὐτοῦ ὥστε μηδὲ πατέρα λείπειν τὴν πρὸς τοῦτον χρείαν. καὶ οἱ παῖδες δὲ αὐτοῦ διήκουσαν Σωκράτους, Κριτόβουλος, Ἑρμογένης, Ἐπιγένης, Κτήσιππος. ὁ δ' οὖν Κρίτων διαλόγους γέγραφεν ἐνίους φερομένους βιβλίῳ ἑνὶ καιδέκα, τοὺς ὑπογεγραμμένους, Ὅπου ὀκτὼ τὸ μαθεῖν οἱ ἀγαθοί, Περὶ τοῦ πλείων ἔχειν, Τί τὸ ὀφειλόμενον, ἢ Πολιτικός, Περὶ τοῦ καλοῦ, Περὶ τοῦ κακουργεῖν, Περὶ δικαιοσύνης, Περὶ νόμου, Περὶ τοῦ θείου, Περὶ πλούτου, Περὶ σωφροσύνης, Περὶ σοφίας, Πρωταγόρας, ἢ Πολιτικός, Περὶ γραμμῆς, Περὶ πολιτικῆς, Περὶ τοῦ καλοῦ, Περὶ τοῦ μαθεῖν, Περὶ τῆς γονῆς, ἢ Περὶ ὀφειλήματος, Τί τὸ ὀφειλόμενον.

ΣΙΜΩΝ.

Σίμων, Ἀθηναῖος, σκυτοτόμος. οὗτος, ἐρομένου Σωκράτης ὅπῃ τὸ ἐργαστήριον, καὶ διαλεγομένου ἑνὸς, ὧν ἐμνημόνευε Ξενοφῶν ἐποιεῖτο· ὅθεν Σωκρατικοὶ αὐτοῦ τοὺς διαλόγους καλοῦσιν. εἰσὶ δὲ τρεῖς καὶ τεσσαράκοντα ἐν ἑνὶ φερομένῳ βιβλίῳ· Περὶ θεῶν, Περὶ ἀγαθοῦ, Περὶ τοῦ καλοῦ, Τί τὸ καλόν, Περὶ δικαίου σώφρονος, δεύτερος· Περὶ ἀρετῆς, ὅπου διδακτόν, Περὶ ἀνδρείας, σώφρονος, δεύτερος, τρίτος· Περὶ νόμου, Περὶ δημαγωγίας, Περὶ ὕμνης, Περὶ ποιήσεως, Περὶ ὑπαθείας, Περὶ ἔρωτος, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ὀψιμάθους, Περὶ μουσικῆς, Περὶ πιθανότητος, Τί τὸ καλόν, Περὶ διδασκαλίας, Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι, Περὶ κρίσεως, Περὶ τοῦ ὄντος, Περὶ ἀριθμοῦ, Περὶ ὀλιγωρίας, Περὶ τοῦ ἐρᾶσθαι, Περὶ φιλοκερδοῦς, Περὶ ἀλαζονείας, Περὶ τοῦ καλοῦ. οἱ δὲ, Πρὸς τοὺς βουλεύεσθαι, Περὶ λόγου, ἢ Περὶ ὀλιγοδεήτους, Πρὸς κακουργίας. οὗτος (φασὶ) σώφρονος διελέχθη τοῖς λόγοις τοῖς Σωκρατικοῖς. ἐπαγγειλαμένου δὲ Περικλέους θρέψαν αὐτὸν, καὶ κελεύοντος αἰτῆσαι παρ' αὐτὸν, ὃν αὐτὸν ἔφη πρὸς παρρησίαν ἀποδόσθαι. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Σίμων ῥήτωρ καὶ πέρας γεγραφὼς καὶ ἕτερος, ἀγαθὸς, καὶ Σέλευκον τὸν Νικανορα· καὶ ὃς ἀνδριαντοποιός.

ΓΛΑΥΚΩΝ.

Γλαύκων, Ἀθηναῖος· καὶ τούτου φέρονται ἐν ἑνὶ διάλογοι ἑπτά· Φαίδυλος, Εὐριπίδης, Ἀμμώνιχος, Εὐθίας, Λισιθείδης, Ἀεισφαίης, Κέφαλος, Ἀναξίφημος, Μενέξενος. φέρονται καὶ ἄλλοι δύο καὶ τεσσαράκοντα, οἱ νοθεύονται.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΙΜΜΙΑΣ.

Σιμμίας ὁ Θηβαῖος· καὶ τύπου φέρονται αὐτοῦ διάλογοι τρεῖς καὶ εἴκοσι, Περὶ Σοφίας, Περὶ λογισμοῦ, Περὶ ὑποστάσεως, Περὶ ἐπῶν, Περὶ αἱρέσεως, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ἀληθείας, Περὶ γραμμάτων, Περὶ διδασκαλίας, Περὶ τέχνης, Περὶ τῶν ὀπισταπῶν, Περὶ τροπῆς, Περὶ αἰσθήσεως καὶ φθυκτοῦ, Περὶ φίλου, Περὶ τῶν εἰδέων, Περὶ ψυχῆς, Περὶ τοῦ εὖ ζῆν, Περὶ δώρων, Περὶ χρημάτων, Περὶ ζωῆς, Τίνα καλοῖ, Περὶ ὀπτικῆς, Περὶ ἔρωτος.

ΚΕΒΗΣ.

Κέβης ὁ Θηβαῖος. καὶ τούτου φέρονται διάλογοι ξ΄. Πίναξ, Ἑβδόμη, Φρυνίχος.

ΜΕΝΕΔΗΜΟΣ.

Μενέδημος τοῦ τῶν ἀπὸ Φαίδωνος, Κλεινίου, τοῦ τῶν Θεοσεβιδῶν καλουμένων υἱὸς, αἱρέσεως ἀγωνοῦς μὲν, ἀρχέπτικτος δὲ καὶ πύρρων. οἱ δὲ καὶ σκωπτικὸν αὐτὸν εἶναί φασι, καὶ μαθεῖν ἐκάτερα τὸν Μενέδημον. ὅθεν γράψαντός αὐτοῦ ψήφισμά τι, καθ' ὃ ἔφατό τις Ἀλεξίνειος, εἰπὼν ὡς οὔπω σκωπτικὸν οὔτε ψήφισμα συγγέγραπται τῷ Σοφῷ γράφειν. πεμφθεὶς δὲ πρεσβευτὴς ὁ Μενέδημος ὑπὸ τῶν Ἐρετριέων εἰς Μέγαρα, αὐτῆλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Πλάτωνα, καὶ θεασάμενος καταλιπὼν τὴν πρεσβείαν. Ἀσκληπιάδου δὲ Φλιασίου σφετερισάμενος αὐτὴν, ἐβούλετο ὑπὲρ Μεγάρων πρὸς Σπάρτην· ὅθεν ἀμφότερα διήκουσε. κἀντεῦθεν πλεύσας εἰς Ἤλιν, Ἀγχιπύλῳ καὶ Μόλωνι τοῖς ἀπὸ Φαίδωνος παρέβαλεν. καὶ μέχρι μὲν πύστεως (ὡς φασὶν ἔνιοι τῶν περὶ Φαίδωνος) Ἠλειακοὶ προσηγορεύοντο· Ἐρετριακοὶ δὲ ἐκλήθησαν ἀπὸ τῆς πατρίδος τοῦ σοφοῦ.

ὁ λόγος. φαίνεται δὴ ὁ Μενέδημος σεμνὸς ἱκανῶς γεγενῆσθαι. ὅθεν αὐτὸν Κρατῖνος παρῳδῶν φησι,

Φλιάσιόν τ' Ἀσκληπιάδην, καὶ τὸν Ἐρετριέα.

ὁ δὲ Τίμων οὕτω,

Λόγον ἀνασείσας ὠφρυωμένος ἀφροσιβόμβαξ.

οὕτω δὲ ἴδιος σεμνὸς, ὡς Εὐρύλοχον τὸν Κασανδρέα μετὰ Κλειτίππου Κυζικηνοῦ μιεροσκίου κληθέντα ὑπὸ Ἀντιγόνου αὐτεπιπεῖν. φοβεῖσθαι γὰρ μὴ Μενέδημος ἀφθῇ. ἦν γὰρ ὀπικόπης καὶ παῤῥησιαστής. μιεροσκίου γοῦν καταθρασυνομένου, εἶπε μηδὲν λαβὼν ὁ κάρφος, διέχαφεν εἰς τὸ ὕδαφος φθεγγομένου χῆνα· ἕως ὁρώντων πάντων σωθὲν τὸ μιεροσκίον πρὸ ὕβεως ἀπηλλάχθη. Ἱεροκλέους δὲ ὅτι ὁ Πειραιεὺς σωσιανακόπτοντος αὐτῷ ὅτι Ἀμφιαράου, καὶ πολλὰ λέγοντος περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Ἐρετρείας, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπεν, ἠρώτησε δὲ εἰς τί αὐτὸν Ἀντίγονος φθαίνει. πρὸς δὲ τὸν θρασυνόμενον μοιχὸν, Ἀγνοεῖς (ἔφη) ὅτι οὐ μόνον κράμβη χυλὸν ἔχει χρηστὸν, ἀλλὰ καὶ ῥαφανίδες; πρὸς δὲ τὸν νεώτερον κεκφάγοτα, Σκέψαι (ἔφη) μή τι ὄπισθεν ἔχων λέληθας. Ἀντιγόνου δὲ συμβουλευομένου εἰ ὅτι κῶμον ἀφίκοιτο, σωπήσας τὸν ἄγγελον μόνον ἐκέλευσεν ἀπαγγεῖλαι ὅτι βασιλέως ἰόντος. πρὸς δὲ τὸν αἰσθόμενον αἰσχρόν τι πάντως εἰκαίως, ἠρώτησεν εἰ ἀγρὸν ἔχει· φήσαντος δὲ, Καὶ πάμπλεισα κτήματα, Πορθοῦ τοίνυν, (ἔφη) κἀκείνων ὅπως μὴ συμβῇ σοι καὶ ταῦτα καταφθεῖραι, καὶ κομψὸν ἰδιώτην ἀποκαλεῖν. πρὸς δὲ τὸν πυθόμενον εἰ γήμας ὁ ἀπουδαῖος, ἔφη, Πότερον ἐγώ σοι ἀπουδαῖος δοκῶ, ἢ οὔ; φήσαντος δὲ ναί, Ἐγὼ τοίνυν (εἶπε) γεγάμηκα. πρὸς δὲ τὸν εἰπόντα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, ἐπύθετο πόσα τὸν ἀριθμὸν, καὶ εἰ νομίζει πλείω τῶν ἑκατόν. μὴ δυναμένου δὲ τῶν καλούντων ὅτι δεῖπνον τινὸς παρελεῖν τὴν πολυτέλειαν, κληθεὶς ποτε, οὐδὲν μὲν εἶπε· σωπῶν δ' αὐτὸν ἐνουθέτησε.

μόνας ἡμέρας προσενεδήμησε. διὰ δὴ οὖν τὸ παρρησιαστικὸν τοῦτο μικροῦ καὶ ἐκινδύνευσεν ἐν Κύπρῳ, παρὰ Νικοκρέοντι σὺν Ἀσκληπιάδῃ τῷ φίλῳ. τῷ γὰρ περὶ βασιλέως ὑπομνήματι ἑορτὴν ποιοῦντες, καὶ καλέσαντος καὶ τούτους, ὡς φασὶ τοὺς ἄλλους φιλοσόφους, τὸν Μενέδημον εἰπεῖν, Ὡς εἰ καλὸν ἦν ἡ τῆς τοιούτων ἀνδρῶν συναγωγή, καὶ ἡμέραν ἔδει γίνεσθαι τινὰ ἑορτήν· εἰ δ' οὔ, πρέπει καὶ νῦν. πρὸς ἃ τοῦτον ἀποκρίνασθαι τὸ μεγέθους, καὶ εἰπόντος ὡς τούτῳ τῇ ἡμέρᾳ ἔχοι σχολάζουσαν πρὸς τὸ διακούειν φιλοσόφων, ἔτι καὶ μᾶλλον αἰσχρότερον ἐνέκειτο, δεικνὺς ὅτι τῆς θυσίας, ὡς χρὴ πάντα καιρὸν φιλοσόφων ἀκούειν. ἕως, εἰ μή τις αὐλητὴς αὐτοὺς διεκέκμφατο, καὶ ἀπῆλθον. ὅθεν χειμαζομένων ἐν τῷ πλοίῳ, τὸν Ἀσκληπιάδην φασὶν εἰπεῖν, ὡς ἢ μὴ τὸν αὐλητὴν τὴν ἀμουσίαν σίτωνται αὐτοῖς, ἢ ἢ τὸν Μενεδήμου παρρησίαν ἀπολώλεκεν. ἦν δ' (φασὶ) καὶ σκληρὸς καὶ τὰ τῆς χολῆς ἀδιάφορος. οὔτε γοῦν ζέσιν ἦνά τι παρ' αὐτῷ βλέπειν, οὔτε βάθρα κύκλῳ διέκειτο, ἀλλ' οὗ αἱ ἕκαστος ἔτυχε πεσὼν ἢ καθήμενος, ἥκουε καὶ αὐτὸς τὸν τόπον τὸν ὑφ' ἑαυτοῦ διακειμένου. ἀγωνιάτης μέντοι (φασὶν) ἦν ἄλλως καὶ φιλόδοξος. ὥστε ποτέρου πέπονι συνοικοδομοῦντες αὐτός τε καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης, ὁ μὲν Ἀσκληπιάδης ἐφαίνετο γυμνὸς ὅτι τὸ πέρας τὸν πηλὸν ὠφέρων· ὁ δ', εἴ τινα ἴδοι ἐρχόμενον, παρεκρύπτετο. ἐπεὶ δ' ἤψατο τῆς πολιτείας, οὕτως ἦν ἀγωνιάτης, ὥστε καὶ τὸν λιβανωτὸν ἔθνις, διήμαρτε καὶ τοῦ θυματηρίου. καί ποτε Κράτητος θεωμένου αὐτὸν, καὶ καθαπτομένου εἰς τὸ ὅπου πολιτεύεται, ἐκέλευσεν ἰδεῖν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβαλεῖν αὐτόν. τὸν δὲ μηδὲν ἧττον πρεῖν παιδόντα καὶ ὑποκύπτοντα, Ἀγαμεμνόνειόν τε καὶ Ἡγησίπολιν ἀποκαλεῖν. ἦν δέ πως ἠρέμα καὶ δαιμονέστερος. σὺν γοῦν Ἀσκληπιάδῃ κατ' ἄγνοιαν ἐν πανδοκείῳ πεπ' κρεάτων ῥιπτουμένων, φεύ-

γων,

γὼν, ἐπειδὴ μάθοι, ναυπάκτα τε καὶ ὠχρία ἕως Ἀσκληπιάδης ἐπεπήμησεν αὐτῷ, ὡς οὐδὲν (εἰπὼν) ἰώχλησεν αὐτὸν τὰ κρέα, ἢ ὃ περὶ τύπων ὑπόνοια. τὰ δ' ἄλλα μεγαλόψυχος ἀνὴρ λίαν καὶ ἐλευθέριος. καὶ τά τε πολλὰ ἄλλην πολλὴν ἐπιμέλειαν τοῦ σώματος ἐποιεῖτο, ἤδη καὶ πρεσβύτης ὑπάρχων, οὐδὲν ἧττον ἀθλητοῦ στερεός τε καὶ ὁπλοκαυλώδης τὸ εἶδος· πίων τε καὶ πεπεμμένος. τὸ δὲ μέγεθος σύμμετρος, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ εἰκονίου τοῦ ἐν Ἐρετρίᾳ ἐν τῷ ἀρχαίῳ σταδίῳ. ἔστι γὰρ (ὡς ὁρᾶτε) καθήμενον, τὰ πλεῖστα μέρη φαῦλον τοῦ σώματος. λίαν δὲ καὶ φιλυπόδοχος, καὶ (διὰ τὸ νοσοῦδες τῆς Ἐρετρίας) πλείω σιτάρχην συμποσιάζειν οἷς καὶ πιπτοῦσι καὶ μυσικῶν. ἠσπάζετο δὲ καὶ Ἄρχιππον καὶ Λυκόφρονα τὸν τῆς τραγῳδίας ποιητὴν, καὶ τὸν Ῥόδιον Ἀπολλώνιον. μάλιστα δὲ πάντων Ὁμήρῳ προσεῖχεν, εἶτα καὶ τοῖς μελικοῖς, ἔπειτα Σοφοκλεῖ· καὶ δὴ καὶ Ἀγάθωνος. ᾧ γὰρ καὶ διυπερεῖον ἐν τοῖς Σατύροις, Αἰσχύλῳ δὲ τὸ προτεῖον ἀποδίδου. ὅθεν καὶ πρὸς τοὺς αὐτοπολιτευομένους τοῦτο (φασὶ) προσεφέρετο,

Ἡλίσκετ' ἄρα καὶ πρὸς ἀθηνῶν ταχύς,
Καὶ πρὸς χελώνης αἰετὸς βραχεῖ χρόνῳ.

τοῦτο δέ ἐστιν Ἀγάθωνος ἐκ τῆς σατυρικῆς Ὀμφάλης. ὥστε παίουσιν οἱ λέγοντες μηδὲν αὐτὸν αἰσχυνόμενον πλὴν τῆς Μηδείας τῆς Εὐριπίδου, λὺν ἐν τοῖς Νεόφρονος [illegible] τὸ Σισυφίου φασί. τὸν δὲ διδασκάλων τὸν περὶ Πλάτωνα καὶ Ξενοκράτην ἔπη τε Παραιβάτην τὸ Κυρηναῖον καταφρονῆσ. Σπίλπωνα δὲ ἐπεθαυμάκει· καὶ πυθομένου τινὸς περὶ αὐτοῦ, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἶπε πλὴν Ὅτι ἐλεύθερος. λίαν δὲ καὶ δυσκαταπόητος ὁ Μενέδημος, καὶ ἐν τῷ σωφρονεῖν δυσαπαράσιτος. ἐστρέφετό τε πρὸς πάντα, καὶ διαλεκτικώτατός τε (κατά φησιν Ἀπολλώνιος ἐν διαδοχαῖς) λίαν. καὶ δὴ καὶ πρὸς ἐρωτᾶν εἰώθει, Τὸ ἕτερον, τοῦ ἑτέρου ἕτερόν ἐστι; Ναί. Ἕτερον δέ ἐστι τὸ ὠφελεῖν τοῦ ἀγαθοῦ; Ναί. Οὐκ

ἐξ ἀρχῆς ἀποφαίνεσθαι. φύσει δ' ἔφασαν ἐξ ἀλόγων ζώων καὶ ἀνθρώπων γίνεσθαι τὰ ἔκγονα, ἐκ μὲν ἀνθρώπων ἄνθρωπον, ἐκ δὲ ἀλόγων ἄλογον, ὅπερ ἐπὶ τῶν ἐμβρύων δῆλον εἶναι. ὅτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀλόγων ἄνθρωπος γίνεται, ἐκ τῶν ἐμβρύων δῆλον εἶναι. ὅταν γὰρ ἐκ τῶν ἀλόγων ἐμβρύων ἐκτεθῇ τὸ ἔμβρυον, ἐὰν μὲν ἐκ ἀνθρώπου ᾖ, ἄνθρωπον εἶναι· ἐὰν δὲ ἐκ ἀλόγου, ἄλογον. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἐκτεθὲν ἐκ τοιούτου ἐμβρύου, ἐὰν μὲν ἐκ ἀνθρώπου ᾖ, ἄνθρωπον εἶναι· ἐὰν δὲ ἐκ ἀλόγου, ἄλογον. ἐπὶ δὲ τῶν ἀλόγων ἐκτεθὲν ἐκ τοιούτου ἐμβρύου

ἐπιδὴ φεύγει τῆς πολιτείας, πλουσίαν γῆμαι. οὐδὲν μᾶλλον ἦλθε μιᾶς οὔσης οἰκίας ὅπου τρέφει τὸν Μενέδημον τὴν διοίκησιν τῇ φεστέρᾳ γυναικί. ὁ μὲν οὖν Ἀσκληπιάδης φεσκατέσχεψαι ἐν Ἐρετρίᾳ γεγραὼς ἤδη, συζήσας τῷ Μενεδήμῳ σπάνια ἁπλῶς ἀπὸ μεγάλων. ὥστε καὶ μετὰ χρόνον ἐλθόντος ὅπου κῶμον ἐρωμένου τοῦ Ἀσκληπιάδου, καὶ τῆς θεραπαινίδος ἀποκλειόντων αὐτὸν, ὁ Μενέδημος ἐκλύσειν εἰς δέξασθαι, εἰπὼν, Ὅπου Ἀσκληπιάδης αὐτῷ, καὶ κατὰ γῆς ὠθεῖται αἰσχύνη. ἦσαν δ' οἱ ζωγραφοποιήσαντες αὐτὸν, Ἱππίνικός τε ὁ Μακεδὼν καὶ Ἀγήτωρ ὁ Λαμιεύς· ὁ μὲν, ἑκατέρῳ δεῖν πεντήκοντα μνᾶς, ὁ δ' Ἱππίνικος Μενεδήμῳ εἰς ἔκδοσιν τῆς θυγατέρων δισχιλίας δραχμάς. ἦσαν δὲ τρεῖς, (καθά φησιν Ἡρακλείδης) ἐξ Ὡρωπίας αὐτῷ γυναικὸς γεγαμηκώς. ἃ δὴ συμπόσια τοῦτον ἐπιεῖπε τὸν τρόπον· φερεικία μὲν δυοῖν ἢ πλειόν, ἕως βραδέως ἰὼν τῆς ἡμέρας. ἔπειτά τις ἐκάλει εἰς ὠδεγαμουμένους, καὶ αὐτὸς ἤδη δεδειπνικώς· ὥστε εἶπε ἔλθω δᾶλον, αἰσχαίμαλλον ἐπιωδαίνειν τῆς δείπνου τὸ εἶναι ὠδαγαμοῦντα, καὶ πῶς ἔχει τὸ χρόνου. εἰ μὲν οὖν λαγαίου ἢ βαρίχου, αἰσχύνομαι· εἰ δὲ κριάδιον, εἰσιέναι. ἰὼν δὲ τὸ μὲν δέρμα ψιάθου ὅπου τῆς κλινῆς· τὸ δὲ χρῶτος, κώδιον φερεκεφάλαιον δ' αὐτῷ φέρειν ἔδει, τὸ, τὰ θεραπαινίδων πτέρνας ἢ μαίζειν ἰὼν κοπυλιαίου. πράγμα, δέρμος, ἢ κώμος ἔστι δ' ὅτε καὶ τῆς ἀείων ἄκρας, ἢ ῥόα, ἢ ὠχρεῖ, ἢ, νὴ Δί', ἰχάδες. ἃ πάντα φησὶν ὁ Λυκόφρων ἐν τοῖς πεπιπλωμένοις σατύροις αὐτῷ, ὃς Μενέδημον ἐπίχαρι, εἰσήγαγεν τὸν φιλόσοφον πιόντας τὸ δρᾶμα. ὧν καὶ πιὰ δεῖ διαπτῆ,

Ὡς ἐν βραχείᾳ δαιτὸς ἡβαιὰ κύλιξ
Λύπης κυκλεῖται φρὸς μέτρον, πράγμασῦ
Ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιλικοῖς λόγος.

τὰ μὲν οὖν φρὸ τοῦ καταφρονεῖτο, κύων καὶ λύκος ἐστὶ

τῆς Ἐρετριέων ἀκούων ὕστερον δ' ἐθαυμάσθη, ὥστε καὶ τὴν πόλιν ἐγχειρίσασθαι. ἐπολέμησε δὲ καὶ τοῖς Πτολεμαίοις, καὶ Λυσιμάχου, πρώμοιρος παραχρῆμα, ἡμιόλιος δὲ καὶ τοῖς Δημητρίου. καὶ τῆς πόλεως δραχμὰς τάλαντα τελούσης τοῖς ἔπ' αὐτῷ, τὰ πεντήκοντα ἀφῆλε. τοῖς δ' δραβληθεῖς, ὡς τὴν πόλιν ἐγχειρίζων Πτολεμαίῳ, ἀπολογεῖται δι' ὑποσχέσεως, ἧς ἦρχε, Μενέδημος βασιλεῖ Δημητρίῳ χαίρειν. Ἀκούω τοίς σε αἰτιᾶσθαι τοῖς ἐμοῖς. λόγος δ' δραβλέπειν αὐτὰ τὰ ἀπολιπόμενα ὑπὸ Αἰσχύλου. δοκεῖ δ' ἐμβεβλῆσθαι τοῖς Δημοσθένους ὑπὲρ τῶν Ὠρωπίων, ὡς καὶ Εὔφαντος ἐν ἱστορίαις μνημονεύει. ἠγάπα δ' αὐτὸν καὶ Ἀντίγονος, καὶ μαθητὴν αἱρεῖται αὐτόν. καὶ λιμένα ὁπόσα τοῖς βαρβάροις τοῖς Λισσαίοις, χάριν ψήφισμα αὐτῷ Μενέδημος ἀπλοῦν τι καὶ ἀπόλακον, οὗ ἦρχε, Οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ τοξόται εἶπον, Ἐπειδὴ βασιλεὺς Ἀντίγονος μάχῃ νικήσας τοὺς βαρβάρους, παραγίνεται εἰς τὴν ἰδίαν, καὶ πάλιν πάντα παρέχεται καλῶς ἡμῖν, ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. διὰ ταῦτα δὴ καὶ τὴν ἄλλην φιλίαν ὑποπεθυμηκὼς παραδίδοναι τὴν πόλιν αὐτῷ, διαβάλλοντος Αἰσιοδήμου, ὑπεξῆλθε· καὶ διέτριβεν ἐν Ὠρωπῷ, ἐν τῷ τοῦ Ἀμφιαράου ἱερῷ· ἔνθα χρυσῶν τροπαίων ἀπολομένων (καθά φησιν Ἕρμιππος) δόγματι καὶ τῷ Βοιωτῶν ἐκλήθη μεταπλεῖν. ἐντεῦθεν ἀθυμήσας λαθραίως παρεισδὺς εἰς τὴν παλαίστραν, καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας παραλαβών, τοῖς Ἀντίγονον ἐλθών, ἀθυμίᾳ τὸν βίον κατέτρεψε. φησὶ δ' αὐτὸν Ἡρακλείδης, παραδοξότατον, βέβουλον γεγονότα τῶν Ἐρετριέων, πολλάκις ἐλευθερώσαι τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν τυράννων, ἐπαγόμενον Δημήτριον· ὅτε αὖ δὴ οὕτω προδοῦναι αὐτὸν Ἀντιγόνῳ τὴν πόλιν, ἀλλὰ δραβολὴν αἰσχροκερδῆ φυγεῖν. φοιτᾶν τε πρὸς τὸν Ἀντίγονον, καὶ βούλεσθαι ἐλευθερῶσαι τὴν παλαίστραν. ὃ δὴ μὴ ἔχοντος, ὑπ' ἀθυμίας ἀποπνιγῆναι ἑαυτὸν

ἡμῶν, τὸν βίον μεταλάξαι. τὰ ὅμοια τούτῳ καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἱστορεῖ. μόνῳ δ' Περσαίῳ διαφορὰν εἶχε πόλεμον. ἐδόκει γὰρ, Ἀντιγόνου βουλομένου πᾶσι δημοκρατίαν ἀποκαθιστάναι τοῖς Ἑρετριεῦσι χαλεπὴν Μενεδήμῳ, κωλύσαι. διὸ καί ποτε αὐτῷ πόπον ὁ Μενέδημος ἐλέγξας αὐτὸν τοῖς λόγοις, Τί τε ἄλλα ἔφη, καὶ δή, Φιλόσοφος μέν τοι τοιοῦτος, αὐτὴρ ὃ καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν γιγνομένων κάκιστος. ἐτελεύτα δ' (κατὰ τὸν Ἡρακλείδην) πέμπτον καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος βιούς. καὶ εἰς αὐτὸν ἡμῶν ἔστιν ἃ τοῦτος ἔχον·

Ἔκλυον (Μενέδημε), πολὺν μόρον, ὡς
Ἐκφὺν ἀπέσβης, ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ
Μηδὲν ἐθίων. κατ' ἔργον ἔρεξας Ἑρετρικόν,
Ἀλλ' ὅμως ἀθάνατον. ἀψυχίη γὰρ ἡγεμών Ἔπιγε.

καὶ οὗτοι μὲν οἱ Σωκρατικοὶ, καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν. μεμπτέον δ' ἐστὶ Πλάτωνα τὸν τῆς Ἀκαδημίας κατάρξαντα, καὶ τοὺς ἀπ' αὐτοῦ, ὁπόσοι γεγόνασιν ἐλλόγιμοι.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΠΕΡΙ ΒΙΩΝ, ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΥΔΟΚΙΜΗΣΑΝΤΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΓΖ ΤΙ.

ΠΛΑΤΩΝ.

ΠΛΑΤΩΝ, Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης, ἢ Ποτώνης, Ἀθηναῖος, ἢ κατὰ τινας Σόλωνα. Τούτου γὰρ ἀδελφὸς Δρωπίδης, οὗ Κριτίας, οὗ Κάλλαισχρος, οὗ Κριτίας ὁ τῶν τριάκοντα, καὶ Γλαύκων, οὗ Χαρμίδης καὶ Περικτιόνη, ἧς καὶ Ἀρίστωνος Πλάτων, ἔκτος ἀπὸ Σόλωνος. ὁ δὲ Σόλων εἰς Νηλέα καὶ Ποσειδῶνα ἀναφέρει τὸ γένος. φασὶ δὲ καὶ τὰ πέρα αὐτοῦ ἀνάγειν εἰς Κόδρον τὸν Μελάνθου, οἵτινες ἀπὸ Ποσειδῶνος ἱστοροῦνται, καὶ Θεσσαλοί. Σπεύσιππος μὲν ἐν τῷ ὀνομαζομένῳ Πλάτωνος τριάκοντος, καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ, καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ φιλοσόφων, φασὶν, Ἀθηναίοις λόγος, ὡραίαν οὖσαν τὴν Περικτιόνην βιάζεσθαι τὸν Ἀρίστωνα, καὶ μὴ τυγχάνειν. παυόμενόν τε τῆς βίας ἰδεῖν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψιν, ὅθεν καθεξῆς γάμου φυλάξαι, ἕως τῆς ἀποκυήσεως. καὶ γίνεται Πλάτων (ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) ὀγδόῃ καὶ ὀγδοηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, θαργηλιῶνος ἑβδόμῃ· καθ' ἣν Δήλιοι τὸν Ἀπόλλωνα γενέσθαι φασί. πλουτᾷ δὲ (ὡς φησιν Ἕρμιππος) ἐν γάμοις δεικνύων, τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιοὺς ἔτη ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Νεανίσκος

φησιν αὐτὸν τεθρόων καὶ ὀγδοήκοντα τελευτῆσαι ἐτῶν. ἦν οὖν Ἰσοκράτους νεώτερος ἔτεσιν ἕξ. ὁ μὲν γὰρ, ὅπε Λυσιμάχου Πλάτων δὲ ὅπε Ἀμεινίου γέγονεν, ἐφ' οὗ Πεντηκλῆς ἐτελεύτησεν. ἴσως δὲ τῶν δήμων Κολλυτεύς, ὥς φησιν Ἀντιπλέων ἐν δευτέρῳ Περὶ χρόνων. καὶ ἐγυμνάσθη κατά τινας ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ Φειδιάδου οἰκίᾳ τοῦ Θάλητος, ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) πρὸς παῖδας αὐτὸν μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθέντος κληρούχου, καὶ ἐπανελθόντος εἰς Ἀθήνας, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐξεβλήθησαν βοηθούντων Αἰγινήταις. ἀλλὰ καὶ ἐχορήγησεν Ἀθηναίοις Δίωνος αὐλήσαντος, ὡς φησιν Ἀθηνόδωρος ἐν ὀγδόῳ περιπάτων. ἔσχε δ' ἀδελφοὺς Ἀδείμαντον καὶ Γλαύκωνα, καὶ ἀδελφὴν Ποτώνην, ἐξ ἧς τὸν Σπεύσιππος. ἠπαιδεύθη μὲν γράμματα παρὰ Διονυσίῳ, οὗ καὶ μνημονεύει ἐν τοῖς ἀπορρήτοις· ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀριστωνι τῷ Ἀργείῳ παλαιστῇ· ἀφ' οὗ καὶ Πλάτων ἴσως τὴν ἀρετὴν μετωνομάσθη, πρότερον Ἀριστοκλῆς ἀπὸ τοῦ πάππου καλούμενος ὄνομα, καθά φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς. ἔνιοι δὲ διὰ τὴν πλατύτητα τῆς ἑρμηνείας ἴσως ὀνομασθῆναι· ἢ ὅτι πλατὺς ἦν τὸ μέτωπον, ὡς φησι Νεάνθης. εἰσὶ δ' οἳ καὶ παλαῖσαι φασὶν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθά φησι Δικαίαρχος ἐν τρίτῳ Περὶ βίων· ἦν γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι· καὶ ποιήματα γράψαι, πρῶτον μὲν διθυράμβους, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγῳδίας. ἰσχνόφωνός τε (φασὶν) ἦν, ὡς καὶ Τιμόθεος φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Περὶ βίων. λέγεται δ' ὅτι Σωκράτης ὄναρ εἶδεν κύκνον νεοττὸν ἐν τοῖς γόνασιν ἔχειν, ὃν καὶ πτερορυήσαντα ἀναπτῆναι, ἡδὺ κλάγξαντα· καὶ μὴ ἡμέραν Πλάτωνα αὐτῷ συνῆναι· ὃ δὴ τὸν εἰπεῖν (εἴ) τὴν ὄρνιν. ἐφιλοσόφει δὴ πρῶτον ἐν Ἀκαδημίᾳ, εἶτα ἐν τῷ κήπῳ τῷ πρὸς τὸν Κολωνόν, ὡς φησιν Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς καὶ Ἡράκλειτον. ἔπειτα μὴ τοι μέλλων ἀγωνιεῖσθαι

τραγῳδίᾳ τε τῶ Διονυσιακοῦ θεάτρου, Σωκράτης ἀκούσας κατέφλεξε τὰ ποιήματα εἰπών,

Ἥφαιστ' ὦμόλ' ὧδε, Πλάτων νῦν σεῖο χατίζει.

ζωὴ τοίνυν δὴ γεγονὼς (φασὶν) ἔτη ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἔτη διήκουσε Σωκράτης. ἐκείνου δ' ἀπαλλαγέντος, τρεῖς ἔσχε κατὰ τὸν τῆς Ἑκατόμβου τε τῶ Ἡρακλειτείῳ, καὶ Ἑρμοδώρῳ τῷ τὰ Παρμενίδου φιλοσοφοῦντι. ἔπειτα γεγονὼς ὀκτὼ καὶ εἴκοσιν ἐτῶν (κατά φησιν Ἑρμόδωρος) εἰς Μέγαρα τρεῖς Εὐκλείδου σὺν καὶ ἄλλοις τισὶ Σωκρατικοῖς ἀνεχώρησεν. ἔπειτα εἰς Κυρηνίαν ἀπῆλθε τρεῖς Θεόδωρον τὸν μαθηματικόν· κἀκεῖθεν εἰς Ἰταλίαν τρεῖς τοὺς Πυθαγορικούς, Φιλόλαον καὶ Εὔρυτον· ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς τρεῖς οὓς φασι καὶ Εὐριπίδης αὐτῷ συνακολουθῆσαι, καὶ αὐτόθι γενόμενα τρεῖς τῶν ἱερέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης διαπλείᾳ. ὅθεν καί φησιν,

Θάλασσα κλύζει πάντα τἀνθρώπων κακά.

ἀλλὰ καὶ (κατὰ Ὅμηρον) φαίη πάντας αὐτρώπους Αἰγυπτίους ἰατροὺς εἶ). λέγω δὴ ὁ Πλάτων καὶ τοῖς μάγοις συμμίξαι διὰ τὴ τοὺς τῆς Ἀσίας πολέμους ἀπίσω. ἐπανελθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας, διέτριβεν ἐν Ἀκαδημίᾳ. τὸ δ' ὅτι γυμνάσιον, τρεφάσιον ἀλσώδες, ἀπό τινος ἥρωος ὀνομασθὲν Ἀκαδήμου, καθά καὶ Εὔπολις ἐν Αὐταρτύτοις φησίν,

Ἐν ὑδρηλοῖς δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ.

ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμων εἰς τὸν Πλάτωνα λέγων φησί,

Τῶν πάντων δ' ἤκουσε πλατύστομος, ἀλλ' ἀγορητὴς
Ἡδυεπὴς, πέπλιξιν ἰσοχάφος, οἷ' Ἑκαδήμου
Δένδρεα ἐφεζόμενοι ὄπα λιγυρόφωνα ἵεσαν.

πρότερον γὰρ διὰ τὸ ἐν Ἑκαδημίᾳ ἐκάλειτο. ὁ δ' οὕτω φιλόσοφος καὶ Ἰσοκράτει φίλος ἦν. καὶ αὐτῷ Περδίκκας συνέγραψε διατρίβοντί ποτε πρὸς Ἰλλυριούς, ἐφ' ἅρμα τῷ Πλάτωνι ὀφείλοντος τὸν Ἰσοκράτους

καὶ αὐτὴν φησιν Ἀρισόξενος τὴς ἑρμηνεύεσθαι, ἅπαξ μὲν εἰς Ταραντῖνον, δεύτερον δὲ εἰς Κόρινθον, τρίτον ὅπη Δημίᾳ ἔνθα καὶ ἁρμόσασθαι. μίξιν τε ἐποιήσατο τῆς τε Ἡρακλειτείου λόγου καὶ Πυθαγορικῶν καὶ Σωκρατικῶν. τὰ μὲν γὰρ αἰσθητὰ, καθ' Ἡράκλειτον τὰ δὲ νοητὰ, κατὰ Πυθαγόραν τὰ δὲ πολιτικὰ, κατὰ Σωκράτην ἐφιλοσόφει. λέγουσι δέ τινες (ὧν ἐστι καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίωνι ἐπιδημήσαντι εἰς Συρακούσας ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικὰ παρὰ Φιλολάου μνᾶς ἑκατόν. καὶ γὰρ ἐν ἀπορίᾳ (φασὶν) ὢν παρὰ Διονυσίου λαβὼν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα, ὡς καὶ Ὀνήτωρ φησὶν ἐν τῷ ὀπτῳ περὶ Δημοκρίτου, Εἰ χρήματα εἶχεν ὁ Σφός. πολλὰ δὲ καὶ παρ' Ἐπιχάρμου τοῦ κωμῳδοποιοῦ πεποίηται, τὰ πλεῖστα μεταχειρίσας, καθά φησιν Ἄλκιμος ἐν τοῖς περὶ Ἀμύντου, ἃ δοκεῖ πεπλαγιάσθαι. ἔνθα καὶ ἐν τῷ περὶ τοῦ φησὶ ταῦτα, Φαίνεται δὲ καὶ Πλάτων πολλὰ τοῦ Ἐπιχάρμου λέξαι· σκεπτέον δέ. ὁ Πλάτων φησὶν, αἰσθητὸν μὲν εἶναι, τὸ μηδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ μηδὲ ποσῷ διαμένον, ἀλλ' ἀεὶ ῥέον καὶ μεταβάλλον· ὡς ἐξ ὧν ἄν τις αἱρήσῃ τὸν ἀριθμὸν, τούτων οὔτε ἴσων, οὔτε πλειόνων, οὔτε ποσῶν, οὔτε πλειόνων ὄντων. ταῦτα δ' ἐστὶν ὧν ἀεὶ γένεσις, οὐσία δὲ μηδέποτε πέφυκεν· νοητὸν δὲ, ἐξ οὗ μηδὲν ἀπογίνεται μηδὲ παραγίνεται. τοῦτο δ' ἐστὶν ἡ τῶν ἀϊδίων φύσις, ἃ ὁμοίως τε καὶ τὼν αὐτῶν ἀεὶ συμβέβηκεν εἶναι. καὶ μὴν ὅγε Ἐπίχαρμος περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ νοητῶν σαφῶς εἴρηκεν, Ἀλλ' ἀεί τοι θεοὶ παρῆσ', καὶ σταθερὸν τὸ πόρρω· τάδε δ' ἀεὶ πάρεστ' ὅμοια, διὰ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλὰ λέγεται μὰν χάος πρῶτον γενέσθαι τῶν θεῶν. πῶς δ' κ' ἀμήχανόν γ' ἀπό τινος μηδὲν ὄν, ἢ τι πρᾶτον μόλοι· ἦν ἄρ' ἔμολε πρᾶτον οὐδέν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον, τῶν δ' ὧν ἄμμες νῦν ὧδε λέγω, μέλλει τὰ δ' ἔσεσθαι. τοτ' ἀριθμόν τις θείατον, αἰ δὲ λῆς τ' ἄρτιον. πεπρᾶσθω λῆς νᾶφον, ἢ καὶ ταὶ ἐπαρχοῦσαν λαβεῖν. ἢ δοκεῖ χαπτὶ καὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν ἦν ἐμὶν πάχα. οὐδὲ μὰ, οὐδὲ πτὴ

μέζον παχὺ ἐὸν κατιδέω λῆς ἕτερον στρόγγυλον μᾶκος, ἢ τοῦ φεύδ' ἑόντος ἀποπαμεῖν, ἔπ κ' ὑπαρχοι κεῖνο τὸ μέτρον. οὐ γὸ ὧδε νῶν ὁρῆ καὶ τὼς ἀνθρώπως. ὁ μὲν γὸ αὔξεθ', ὁ δέ γα μαὶ φθίνει. ἐν μεταλλαγᾶ δὲ πάντες ἐντὶ παντα τ' χρόνον. ὁ δ' μεταλλάσσει κ' φύσιν, καὶ οὔποκ' ἐν ταὐτῷ μένει, ἀλλὰ ἕτερον εἴη κ' αὐτὸ δὴ τὸ παρεξεσακόσμ. καὶ τὸ δὴ καγὼ χθές, ἄλλοι καὶ νῶν ἄλλοι πλέθομες, καὖθις ἄλλοι, κ' οὔπω κ' αὖτοὶ καθὸν λόγον. ἔπ φησὶν ὁ Ἄλκμαος καὶ ταυτὶ, Φασὶν οἱ ζοφοὶ τὼ ψυχὼ τὰ μὲν δι' τὸ σώματος αἰσθάνεσθαι, ὅσ' ἀκούουσαι, βλέπουσαι· τὰ δ' αὐτὼ καθ' αὐτὼ ἐνθυμεῖσθαι, μηδὲν ὧ σώματι χρωμένω. διὸ καὶ τῶν ὄντων τὰ μὲν, αἰσθητὰ εἶ· τὰ δ', νοητά. ὧν ἕνεκα καὶ Πλάτων ἔλεγε ὅτι δεῖ τοὺς σωιδεῖν τὰς τῶ παντὸς ἀρχὰς ὁπόθυμοῦντας, τοῦτον μὲν αὐτὰς καθ' αὐτὰς διελέσθαι τὰς ἰδέας, ὅσ' ὁμοιότητα, ἢ μονάδα, καὶ πλῆθος, καὶ μέγεθος, καὶ στάσιν, καὶ κίνησιν· δεύτερον, αὐτὸ καθ' αὑτὸ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν καὶ δίκαιον, καὶ τὰ τοιαῦτα ὑποδέσθαι· τρίτον, τῶν ἰδεῶν σωιδεῖν ὅσαι πρὸς ἀλλήλας εἰσὶν, ὅσ' ὁπτικὸν, ἢ μέγεθος, ἢ διαστοιχίαν· ὁπόθυμοῦντας ὅπ τὰ παρ' ἡμῖν, διὰ τὸ μετέχειν ἐκείνων, ὁμώνυμα ἐκείνοις ὑποκεῖσθαι. λέγω δ' ὅσ', δίκαια μὲν, ὅσα τοῦ δικαίου· καλὰ δὲ, ὅσα τοῦ καλοῦ. ἔτι δὲ τῶν εἰδῶν ἓν ἕκαστον ἀΐδιόν τε καὶ νόημα καὶ πρὸς τοῦτο ἀπαθές. διὸ καὶ φησὶν ἐν τῇ φύσει τὰς ἰδέας ἑστάναι, καθάπερ παραδείγματα. τὰ δ' ἄλλα τούτοις ἐοικέναι, τούτων ὁμοιώματα καὶ ἀπεικάσματα. ὁ τοίνυν Ἐπίχαρμος περί τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ περὶ τῶν ἰδεῶν οὕτω λέγει. Ἄρ' ὄστιν αὔλησις τὸ πρᾶγμα; πάνυ μὲν οὖν. Ἄνθρωπος οὖν αὔλησίς ἐστιν; οὐδαμῶς. φέρε ἴδω. τί δ' αὐλητής; τίς εἰμὶ τοι δοκεῖ ἄνθρωπος, ἢ οὐ; πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν δοκεῖς οὕτως ἔχειν καὶ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; τὸ μὲν, ἀγαθὸν τὸ δὲ πρᾶγμα; εἰ μὴ καθ' αὐτὸ ὅσπερ δέκα εἰδὴ μα-

θῶν τινῶν, ἀγαθὸς ἤδη γίνεται. ὡς ἔστι γὰρ εἰ τινὰ αὐλήσιν αὐλητὰς μαθών, ἢ τὴν ὄρχησιν ὀρχησάς τις, ἢ πλοκὰς πλοκάς, καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως τῶν τοιούτων ὅ, τι τοιοῦτός ἐστιν ἀγαθὸς εἶναι ἀγαθὸς τέχνας, τεχνικὸς γε μάν. Πλάτων ἐν τῇ Θεαιτήτῳ τῶν ἰδεῶν ἐστὶν ὁ λόγος φησὶν, Εἶναι γὰρ ὅτι μιμήματα τὰς ἰδέας ἐν τοῖς οὖσιν ἐστὶν ἀναφαίνειν, διὰ τὸ τινὰ μιμήμασι ἠρεμοῦντος ἀεὶ καὶ μένοντος εἶναι· μιμεῖσθαι δὲ οὐδὲν ἕτερον ἢ τὰς ἰδέας. τίνα γὰρ ἂν τρόπον (φησὶ) διεσώζετο τὰ ζῶα μὴ τῆς ἰδέας ἐφαπτόμενα, καὶ ὡς ἔστι τὸν νοῦν φυσικὸν εἰληφότα; νῦν δὲ μιμεῖται τῆς ὁμοιότητός τε καὶ τροφῆς, οἵα τίς ἐστιν αὐτοῖς, ἐνδεχόμενα διόπερ πᾶσι τοῖς ζῴοις ἔμφυτός ἐστιν ἡ τῆς ὁμοιότητος θεωρία. διὸ καὶ τῶν ὁμοφύλων αἰσθάνεται. πῶς οὖν ὁ Ἐπίχαρμος; Εὖ μάλα, τὸ σοφὸν ἔστιν οὐ καθ' ἓν μόνον, ἀλλ' ὅσα τὸν ζῆν πάντα καὶ γνώμαν ἔχει. καὶ γὰρ φησὶν τῶν ἀλεκτρυόνων γένος, αἷς λῆς καταμανθάνειν ἀπτῆνες, οὐ πέπτει τέκνα ζῶντα, ἀλλ' ἐπωάζει καὶ ποιεῖ ψύχειν ἔχειν· τὸ δὲ σοφὸν ἡ φύσις πόθεν οἶδεν ὡς ἔχει μόνα. πεπαίδευται γὰρ αὖ ταύτας ὑπό. καὶ πάλιν, Θαυμαστὸν οὐδέν, ὅτι με ταῦτ' οὕτω λέγειν, καὶ αἰσθάνειν αὐτοῖσιν αὐτούς, καὶ δοκεῖν καλῶς πεφυκέναι. καὶ γὰρ ἡ κύων κυνὶ κάλλιστον εἶμεν φαίνεται, καὶ βοῦς βοΐ, ὄνος δὲ ὄνῳ κάλλιστον, ἡ δὲ ὑΐ. καὶ ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα ἐκ τῶν πεντάρων βιβλίων ἀπεγράψατο ὁ Ἄλκιμος, ἀπομνημονεύων τινὰ ἐκ Ἐπιχάρμου Πλάτωνι ἀεὶ συνομιλοῦντα ὠφέλειαν. ὅπου δ' οὖν αὐτὸς Ἐπίχαρμος ἡγεῖται τινὰ αὐτὰ σοφίαν, μαθεῖν ὅτι κἀκ τούτων, ἐν οἷς τὸν ζηλωσόντα ἀποσκοπεύεται, ὡς δὲ ἐγὼ δοκέω· δοκέω γὰρ σαφὲς ἄμμιν τόδ', ὅπ τῶν ἐμῶν μυθάμα πικ' ἐστεῖται λόγων τούτων ἔπι· κἀκ λαβών τις αὐτὰ, ἀναδύσας τὸ μέσθον ὁ νοῦς ἔχει, εἶμα δοὺς καὶ πορφυροῦν λόγοισι ποικίλας καλοῖς, ἀνεπάλαιστος ὤν, τοῖς δίκαιος ἀπαλαίστοις ἀποφανεῖ. δοκεῖ δὲ Πλάτων κἀκ Σώφρονος ἡμῖν μεμοχθάφθαι βιβλία. ἡμῶν ἡμῶν

πρῶτος εἰς Ἀθήνας διακομίσαι, καὶ ἠθοποιῆσαι πρὸς αὐτὴν ἃ καὶ εὑρεθῆναι ὑπὸ τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ. τρὶς δὲ πεπλευκέναι εἰς Σικελίαν· πρῶτον μὲν ἐπὶ θέαν τῆς νήσου καὶ τῶν κρατήρων, ὅπερ καὶ Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράπους, τύραννος ὤν, ἠνάγκασεν ὡς συμμίξαι αὐτῷ. ὁ δὲ, διαλεχθέντος πρὸς τύραννίδος, καὶ φάσκοντος ὡς οὐκ ἔστι τοῦτο κρεῖττον ὃ συμφέρει αὐτῷ μόνον, εἰ μὴ καὶ ἀρετῇ διαφέροι προσέκρουσεν αὐτῷ. ὀργισθεὶς γὰρ, Οἱ λόγοι σου (φησὶ) γεροντικοί. καὶ ὅς, Σοὶ δέ γε τυραννικοί. ἐκπύθεν ἀγανακτήσας ὁ τύραννος, πρῶτον μὲν ἀπειλεῖν ὥρμησεν αὐτόν· εἶτα παρακληθεὶς ὑπὸ Δίωνος καὶ Ἀρισταμόους, τέλος μὲν οὐκ ἐπέπαυσε, παρέδωκε δὲ αὐτὸν Πόλιδι τῷ Λακεδαιμονίῳ πρὸς καιρὸν διὰ πρεσβείαν ἀφιγμένῳ, ὥστε ἀποδόσθαι. καὶ κεῖνος ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς Αἴγιναν, ἐπώρασεν. ὅτε καὶ Χαρμανδρος Χαρμανδρίδου ἐχάλασε αὐτῷ δίκῃ θανάτου, κατὰ τὸν παρ' αὐτοῖς πεθέντα νόμον, τὸν πρῶτον ἐπιβαίνοντα Ἀθηναίων τῇ νήσῳ, ἄκριτον ἀποθνήσκειν. ὧν δὲ αὐτὸς ὁ Πλάτων τὸν νόμον, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. εἰπόντος δέ τινος (ἀλλὰ κατ' παιδιάν) φιλόσοφον εἶναι τὸν ἐπιβαίνοντα, ἀπέλυσαν. ἔνιοι δέ φασι παραχθῆναι αὐτὸν εἰς ἐκκλησίαν, καὶ προύμενον μηδ' ὁπωσοῦν φθέγξασθαι· ἐπίμως δὲ ἐκδέξασθαι τὸ συμβαῖνον. οἱ δὲ ἀποκτεῖναι μὲν αὐτὸν οὐ διέγνωσαν, πωλεῖν δὲ ἔκριναν τῷ ἐθέλοντι τῶν αἰχμαλώτων. λυτροῦται δὲ αὐτὸν κατὰ τύχην παρὼν Ἀννίκειος ὁ Κυρηναῖος ἔναγε μνῶν· (οἱ δὲ, τριάκοντα) καὶ ἀπαντᾷ Ἀθηναίοις τοῖς ἑταίροις. οἱ δὲ ἀνδρὸς παρρησιαστοῦ ἐξέπεμψαν, ὅθεν οὐ προσῆκατο, εἰπὼν, μὴ μόνους ἑαυτοὺς ἀξίους εἶναι Πλάτωνος κτᾶσθαι. ἔνιοι δὲ καὶ Δίωνα ἀποστεῖλαι φασὶ τὸ ἀργύριον, καὶ τὸν μὴ προέσθαι, ἀλλὰ κτήσιον αὐτῷ τὸν κῆπον Ἀκαδημίᾳ πρίασθαι. τὸν μὲν τοι Πόλιν λόγος ὑπό τε Χαβρίου πληθῆναι, καὶ μετὰ ταῦτα ὑπ' Ἑλλήνων καταπονηθῆναι, τῷ δαιμονίου μισήσαντος

αὐτῷ διὰ τὸν φιλόσοφον· ὃ καὶ Φαβωρῖνος φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. οὐ μὴν δὲ ἡσύχαζεν ὁ Διονύσιος· μαθὼν γὰρ ἐπιστέλλει Πλάτωνι, μὴ κακῶς ἀγορεύειν αὐτόν. καὶ ὃς αἰτεπιστέλλει, μὴ τοσαύτην αὐτῷ σχολὴν ἄγειν ὡς περὶ Διονυσίου μεμνῆσθαι. δεύτερον δὲ πρὸς νεώτερον ἦκε Διονύσιον, αἰτῶν χρῆν καὶ ἀνθρώπῳ τῷ κατὰ τὴν πολιτείαν αὐτῷ ζηκορθώσας. ὁ δὲ, καίπερ ἐπιθυμῶν, οὐκ ἐπέμενεν. ἔνιοι δέ φασι καὶ κινδυνεύσαι αὐτὸν ὡς ἀναπείθοντα Δίωνα καὶ Θεώταν ὑπὲρ τῆς νήσου ἐλευθερίας· ὅπερ καὶ Ἀρχύτας αὐτὸν ὁ Πυθαγορικὸς, πρέσβεις ὑπὲρ σωτηρίας πρὸς Διονύσιον, παρητήσατο, καὶ διέσωσεν εἰς Ἀθήνας. ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολὴ ἥδε·

Ἀρχύτας Διονυσίῳ ὑγιαίνειν.

Ἀπεστάλκαμεν πάντες οἱ Πλάτωνος φίλοι πρὸς σὲ Λαμίσκον τε καὶ Φωτίδαν, ἀπολαμψόμενοι τὸν ἄνδρα, κατὰ τὴν σὴν ὁμολογίαν. ὀρθῶς δὲ καὶ πίστει μνασκόμενος τὰς ἀπουδάς, ἰσίκα πάντες ἄμμε παρεκάλεις ποτὶ Πλάτωνος ἄφιξιν, ἀξιῶν σὲ θρέπεσθαί τε αὐτὸν καὶ ἀναδέχεσθαι τά τε ἄλλα καὶ τὰ περὶ τὰν ἀσφάλειαν, μόνοντί τε καὶ ἀφορμῶντι. μέμνασο δὲ καὶ τούτου, ὅτι σὲ πολλὰ ἐποίησαν τὰν ἄφιξιν αὐτῶ καὶ ἀγάπας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, ὡς οὐδένα τῶν πάρ σέ. αἱ δέ τις γένοιτο πραχύτας, ἀνθρωπίζειν χρὴ, καὶ ἀποδιδόμεν ἄμμιν ἀβλαβῆ τὸν ἄνδρα. ταῦτα γὰρ ποιῶν, δίκαια πράξεις, καὶ ἄμμιν χαριῆ.

Τρίτον ἦλθε διαλλάξων Δίωνα Διονυσίῳ. οὐ τυχὼν δὲ, ἄπρακτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν παιδείαν· ἔνθα πολιτείας μὲν οὐχ ἥψατο, καίτοι πολιτικὸς ὢν ὡς ὢν γέγραφεν. αἴτιον δὲ τὸ ἤδη τὸν δῆμον ἄλλοις πολιτεύμασιν ὀνειδίσαι. φησὶ δὲ Παμφίλη ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ὑπομνημάτων, ὡς Ἀρκάδες καὶ Θηβαῖοι μεγάλην πόλιν οἰκίζοντες παρεκάλουν αὐτὸν νομοθετῆσαι. ὁ δὲ μαθὼν ἴσως

ἔχλην οὐ θέλοιτας, ἵνα ἐπερβύθη. λόγος, ὅτι καὶ Χαβεία σωείπετο τῷ στρατηγῷ φύγοιτι θανάτου, μηδενὸς τῶν τοῦ λιτῶν τὸ τοιοῦτον βουλομένης. ὅτε καὶ αἰτίοιτο αὐτῷ εἰς τὴν ἀκρόπολιν σὺν τῇ Χαβείᾳ, Κρώβυλος ὁ συκοφάντης ἀπαντήσας φησὶν, Ἄλλῳ σωαγωγεύων ἥκεις, ἀγνοῶν ὅτι καί σε τὸ Σωκράτους χρήσιμον ἀναμβίει; τί γὰρ φαίαι, Καὶ ὅτι ὑπὸ τῆς παιδὸς ἐστραπτόμην, ἵνα ἐμβιον τοὺς κινδυνίους· καὶ τοῦτο ὑπὸ τοῦ καθήκοντος δεῖ φίλον ὑπομεῖναι. οὗτος τοίνυν ὁ ἐρωτήσας λόγον παρῄνεγκεν, ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἱστορίας· καὶ τοῦτον τὸν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν τῆς ζητήσεως ὃν εἰσηγήσατο Λεωδάμαντι τῷ Θασίῳ. καὶ τοῦτο ἐν φιλοσοφίᾳ αἰτίαν δεῖ ἀνόμασε, καὶ στοιχεῖον, καὶ διαλεκτικήν, καὶ πνεύματα, καὶ δ' ἀριθμοὺς τὸν τετρακτύν, καὶ τῶν τράπων τὸν ὀπίσθιον ὁπλοφάνειαν, καὶ θεοῦ τοιότητα. καὶ τοῦτο τῶν φιλοσόφων αἰτεῖται τοὺς τὸν λόγον τοῦ Λυσίου τοῦ Κεφάλου, ἐκ θεύθυος αὐτὸν κατὰ λέξιν ἐν τῷ Φαίδρῳ. καὶ τοῦτο ἐκτέμνει τῆς γραμματικῆς τὸν διώλυσιν. τοῦτο τε αἰτιατικὸν ἀρδὲν ἅπασι τοῖς τοῦ αὐτοῦ, ζητεῖται διὰ τί μὴ ἐμνημόνευσε Δημοκρίτου. τοῦτο φησὶν Νεανθης ὁ Κυζικηνὸς εἰς Ὀλύμπια αἰτίους, τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ὑποτραφῆναι τοῦτον. ὅτε καὶ Δίωνι συνέμιξε μέλλοντι στρατεύειν ὅτι Διονύσιον. ἐν ᾧ τῶν τοῦτο τῶν ἀπομνημονευμάτων Φαβωρίνου φέρεται, ὅτι Μιθριδάτης ὁ Πέρσης αἰδριαίτα Πλάτωνος αἰτεῖται εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ ἐπέγραψε, Μιθριδάτης ὁ Ροδοβάτου Πέρσης, μούσαις εἰκόνα αἰτεῖται Πλάτωνος, ἣν Σιλανίων ἐποίησε. φησὶ δ' Ἡρακλείδης ὅτι νίος ὢν οὕτως ἦν αἰδήμων καὶ κόσμιος, ὥστε μηδέποτ' ὀφθῆναι γελῶν ὑπερβαλλόντως. ἦν δὲ καὶ ὡραῖος, ὅμως ἐσκώφθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν κωμικῶν. Θεόπομπος γοῦν ἐν Λυπαχάρει φησὶν οὕτως,

-- ἔν γάρ ὄστιν οὐδ' ἕν.

Τὰ δὲ δύο μόλις ἔν ὄστιν, ὥς φησι Πλάτων.
ἀλλὰ καὶ Ἀναξανδρίδης ἐν Θησεῖ·
Ὅπου παὶ μοιρίας ἔτρωγλυ, ὥσπερ Πλάτων.
ἀλλὰ καὶ Τίμων, ὅπου σε διαγραμματίζων αὐτὸν,
Ὡς αἰνίπλασε Πλάτων, πεπλασμένα θαύματα εἰδώς.

Ἄλεξις Μεροπίδι,

Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε διεπατούμην, ὥσπερ Πλάτων.
Σοφὸν οὐδὲν θύμιον, ἀλλὰ κομψὸν τὸ σκέλη.

Καὶ ἐν Ἀγκυλίωνι,

Δέγεις σοφὸν ὢν ἐκ οἶδα, συνεσὶς πρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον.

Ἄμφις Ἀμφικράτει,

Τὸ δ' ἀγαθὸν ὅ, τι ποτ' ὄστιν, οὐ συνιέναι
Μέλλεις ὅλως δὲ τοῦτο, ἧπερ οἶδα τοῦτ' ἐγὼ,
Ὦ δέσποτ', ἢ τὸ Πλάτωνος ἀγαθὸν. σοὶ σχεδόν.

Ἐν δὲ Δεξιδημίδῃ, ὦ Πλάτων,
Ὡς οὐδὲν οἶδα πλὴν σκυδρωπάζειν μόνον,
Ὡς περ κοχλίας σεμνὸς ἐπηρκὼς ταῖς ὀφρύσι.

Κεφάλων ψυδυποβολιμαίῳ.

Ἄνθρωπος εἶ δηλονότι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.
Κατὰ μὲν Πλάτων' ἐκ οἶδα, τοσοῦτον δ' ἔχει.

Ἄλεξις Ὀλυμποδώρῳ,

Σῶμα μὲν ἐμοὶ τὸ θνητὸν, αἰῶνα δ' ἐγὼ εἶπον,
Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξήρει σοὶ τ' ἀέρα.
Ταῦτ' οὐχὶ Πλάτωνος;

Καὶ ἐν Παιδαρίῳ,

Ἢ μὴ Πλάτωνος ἀδολεσχεῖν κτ' μόνας.

χλευάζει δ' αὐτὸν καὶ Ἀναξίλας ἐν Βοηθουλίωνι καὶ Κέρκωπι καὶ Πλουσίαις. Ἀείσιππος δ' ἐν τῷ παράσιτῳ φησὶ

παλαιᾶς τρυφῆς, φησὶν αὐτὸν Ἀστέρος μιεσχίου τινὸς, ἀστρολογεῖν σωασκουμβύου ἐσαθιῶαι, ἀλλὰ καὶ Δίωνος τῦ σοφιστυμβύου. ἔνιοι καὶ Φαίδρου φασί. δηλοῖ δ' τὸν ἔρωτα αὐτῦ τάδε τὰ ὑπογεγράμματα, ἃ καὶ σοὶς αὐτῦ γενέσθαι εἰς αὐτούς,

Ἀστέρας εἰσορεῖς ἀστὴρ ἐμός· εἴθε γενοίμην
Οὐρανὸς, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἴς σε βλέπω.

Καὶ ἄλλο.

Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐν ζωοῖσιν ἑῶος,
Νῦν δ' θανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις.

Εἰς δὲ τὸν Δίωνα ὧδε,

Δάκρυα μὲν Ἑκάβη τε καὶ Ἰλιάδες παρὰ γυναιξὶ
Μοῖραι ἐπέκλωσαν δύπτε γεγονότας·
Σοὶ δ', Δίων, ῥέξαντι καλῶν ὑπὲρ οὐκ ὀνομαστὸν ἔργων,
Δαίμονες ἀρρεῖας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
Κεῖσαι δ' ἀμφιχορεῦσι παρ' ἐσθλοῖσι, πάμπρος αὐτοῖς
Ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων.

τῦτο καὶ ὑπογεγράφθαι φησὶν ἐν Συρακούσαις ὑπὸ τῷ τάφῳ. ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀλέξιδος (φασὶν) ἐσαθεὶς καὶ Φαίδρου, καθ' ὑπερβολὴν, τῦτον ἐποίησε τὸν τρόπον.

Νῦν ὅτι μηδὲν Ἄλεξις ὅσον μόνον ἐφ' ὅτι καλός
Ὤφθαι, καὶ πάντη πᾶς τις ὑπερφέρεται·
Θυμέ, τί μεμύκεις κοὐκ ὀρθόν; εἶτ' ἀνίησις
Ὕστερον· οὐχ ὕπνον Φαίδρον ἀπωλέσαμεν;

ἔχειν τε Ἀρχαϊάσαι, εἰς ὃν καὶ αὐτὸν οὕτω ποιῆσαι·

Ἀρχαϊάσαι ἔχω· ἀλλ' οὐκ Κολοφώνιος ἐτάγην·
Ἧς καὶ ὑπὸ ῥυπίδων ἔζεπε θριμὺς ἔρως.
Ἀδηλοῖ, νεότητος ἀπαντήσαντες ὀπείνης
Πρωτοπλόῳ, δι' ὅσης ἤλυθε πυρκαϊῆς.

Ἀλλὰ καὶ εἰς Ἀγάθωνα.

Τὸν ψυχὸν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ὑπὸ χείλεσιν ἔσχον·
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς δηξησομένη.

Καὶ

Καὶ ἄλλο.

Τῷ μήλῳ βάλλω σε· σὺ δὲ εἰ ἰδὼν ἐχθσὰ φιλεῖς με,
Δέξαι ὠμόν, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.
Εἰ δὲ ἄρ' ὃ μὴ γένοιτο νοεῖς, τῶτ' αὐτὸ λαβοῦσα
Σπέψαι τὠμῷ ὡς ὀλιγοχρόνιος.

Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις· ἀλλ' ὀπίσσω
Ξανθίππην, κἀγὼ σὺ μεμναμένη.

φασὶ δὲ καὶ τὸ εἰς τὰς Ἐρετριέας τὰς σαγηνευθείσας αὐτῷ εἶναι·

Εὐβοίης γλυκὺς ἦμαρ Ἐρετρικόν, ἄγχι δὲ Σάσσων
Κείμεθα· φθὰς γαίης πᾶσαν ἀφ' ἡμετέρης.

Καὶ εἰς τὸν αὐτὸν.

Ἀ Κύπρις Μούσαισι, Κορέσσα τὰν Ἀφροδίταν
Τιμᾶτ', ἢ τ' Ἔρωτ' ὔμμιν ἐφοπλίσομαι.
Αἱ Μοῦσαί πη πὰ Κύπριν, Ἄρει τὰ στομίλα ταῦτα·
Ἡμῖν δ' πέτα τὰ τῦπο τὸ παιδάριον.

Καὶ ἄλλο.

Χρυσὸν αὐὴρ θύρων, ἔλιπε βρόχον· αὐτὰρ ὁ χρυσὸν
Οὐ λίπεν ἐκ θύρων, ἦψεν δ' ἐν δοῦρι βρόχον.

ἀλλά τοι Μόλων ἄπεχθως ἔχων τοῖς αὐτὸν, Οὐδὲ (φησὶ) θαυμαστὸν εἰ Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ, ἀλλ' εἰ Πλάτων ἐν Σικελίᾳ. ἔοικε δὲ καὶ Ξενοφῶντι τοῖς αὐτὸν ἔχειν οὐκ εὐμενῶς. ὡς γὰρ ἐκεῖνοι φιλοκακοῦντες, τὰ ὅμοια γεγράφασι; Συμπόσιον, Σωκράτους ἀπολογίαν, τὰ Ἠθικὰ ἀπομνημονεύματα. εἶθ' ὁ μὲν, πολιτείαν· ὁ δὲ, Κύρου παιδείαν. καὶ ἐν τοῖς νόμοις ὁ Πλάτων, πλάσμα φησὶν εἶναι τὴν παιδείαν αὐτοῦ· μὴ γὰρ εἶναι Κῦρον τοιοῦτον. ἀμφότεροί τε Σωκράτους μνημονεύοντες, ἀλλήλων οὐδαμοῦ, πλὴν Ξενοφῶν Πλάτωνος ἐν τούτῳ τῷ ἀπομνημονεύματι. λέγουσι δέ ὅτι καὶ Ἀλκιβιάδης μέλλων αἰσχύνεσθαι τὰ πεπραγμένα αὐτῷ, παρεκάλεσεν αὐτὸν ὡς δυστυχεῖν. ἢ συνόμνυσι τὰ μέλλει αἰσχύνεσθαι, εἶπεν, ὅτι περὶ τοῦ μὴ εἶναι

ἀπαλέγει. ὃ δ' εἰπόντος, Πῶς οἰῶ σὺ περὶ αὐτῶ τοῦτο γράφεις; καὶ διδάσκοντος ὅτι περιέπεται, ἔγραψε διάλογον κατὰ Πλάτωνος, Σάθωνα ὀνομάσας. ἐξ οὗ δὲ πόλον ἀλλοτρίως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. φασὶ δὲ καὶ Σωκράτην ἀκούσαντα τὸν Λύσιν ἀναγινώσκοντος Πλάτωνος, Ἡράκλεις (εἰπεῖν) ὡς πολλά μου καταψεύδεται ὁ νεανίσκος. ὡς ὀλίγα γὰρ ὧν ἐγὼ ἐτύγχανε Σωκράτης, γράφειν ἀνάγει. εἶχε δὲ φιλοτίμως ὁ Πλάτων καὶ πρὸς Δενοφάντην. ἐπιγραφὴν τῇ περὶ ψυχῆς διαβάλλων αὐτὸν φησὶν ὅτι οὐ παρεγένετο Σωκράτει τελευτῶντι, ἀλλ' ἐν Αἰγίνῃ ὢν καὶ σπουδαίως. καὶ πρὸς Αἰσχίνην δέ πάνυ φιλοτιμαίνεται φασὶ δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς ἀδοκιμεῖ πρὸς Διονύσιον. ὃν ἐλθόντα δι' ἀπορίαν, ὑπὸ μὲν Πλάτωνος παρορᾶσθαι, ὑπὸ δὲ Ἀριστίππου συνᾶσθαι. τοιόν τε λόγους οὓς Κείνωνι προτίθεται, ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ περὶ τῆς φυγῆς συμβουλεύοντι φησὶν Ἰδομενῆς εἶναι Αἰσχίνου· τὸν δὲ ἀκριβῶ περιέχειν διὰ τοῦ πρὸς ὃν διαλέγεται. αὐτὸς δὲ Πλάτων οὐδαμοῦ τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων μνήμην πεποίηται, ὅτι μὴ ἐν τῇ περὶ ψυχῆς, καὶ ἀπολογίᾳ. φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης τοῦ τῶν λόγων ἰδέαν αὐτὸν, μεταξὺ ποιήματος ἐόν· καὶ πεζοῦ λόγου. τὸν μόνον προσαγορεύειν Πλάτωνι Φαβωρῖνός που φησὶν ἀναγινώσκοντα τὰ περὶ ψυχῆς, πρὸς δὲ ἄλλους ἀναγινώσκοντα πάντας. ἔνιοί τε φασὶν ὅτι Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος τοὺς νόμους αὐτοῦ μετέγραψεν, ὄντας ἐν κηρῷ. τοῦτον δὲ καὶ τὸν Ἐπινομίδα φασὶν εἶναι. Εὐφορίων δὲ ὁ Παναίτιος εἰρήκασι, πολλάκις ἐσπουδακέναι τοῦ ἀρίστου τῆς πολιτείας, τὸν πολιτείαν Λεισθένους φησὶ πᾶσαν σχεδὸν ἐν τοῖς Πρωταγόρου γεγράφθαι κατὰ λέξιν. λόγος δὲ φέρεται γράψαι αὐτὸν τὸν Φαίδρον καὶ τὸ ἔχει μεγαλοπρεπές τι τὸ θεόβλημα. Δικαίαρχος δὲ καὶ τὸν ὕμνον τὸν γραφῆς ἔλον ὑπομέμφεται, ὡς φορτικόν. ὁ δὲ τοῦ Πλάτωνος λόγος, διασαφῶν

ἀνὰ κυβδύοντα, αἰπάσαλ. τὸ δ' εἰπόντος, ὡς ὀπὶ μικροῖς· Ἀλλά τό γε ἔθος (ἦ τεν) ἀ μικρόν. ἐρωτηθὶς ὑπομνημόνευμά τι αὐτοῦ ἔσαι ὡς ἐπ τὸ πρότερον, ἀπεκρίνατο, Ὄνομα τις δεῖ τυχεῖν πρώτον, εἶτα τὰ λλα ἔσαι. εἰσελθόντος τε Ξενοκράτους, εἶπε μαστιγῶσαι τὸν παῖδα. αὐτὸν δὲ μὴ δεῖν ἀθᾶν, διὰ τὸ ὠργίσθαι. ἀλλά καὶ πρός τινα τῶν παίδων, Μειρακίσκον ἀν (εἶπεν) εἰ μὴ ὠργιζόμην. ἐφ' ἵππου καθίσας, ἀθρόως κατέβη, φήσας ἀλαζονεύεσθαι μὴ ἱππευφία ληφθῇ. τοῖς μεθύουσι συνεβούλευε καταπείζειν· ἀποκτείνεσθαι γὰρ τῆς τοιαύτης ἀκμιαιοσύνης. πίνειν δ' εἰς μέθην οὐδαμοῦ πρέπον ἔλεγε, πλὴν ἐν ταῖς ἑορταῖς τοῦ Διὸς τοῦ οἴνου δόντος θεοῦ. καὶ τὸ πολλὰ δὲ καθεύδειν ἀπήρεσκεν αὐτῷ. ἐν γοῦν τοῖς νόμοις φησί, Κοιμώμενος δὲ ὑδεὶς οὐδενὸς ἄξιος. εἰ δὲ ἥδιον τῶν ἀκουσμάτων τ' ἀληθῆ· οἱ δὲ, τὰ λέγειν ἀληθῆ. καὶ πρὸς ἀλήθειαν δ' ἐν τοῖς νόμοις φησὶν οὕτως, Καλὸν μὲν ἡ ἀλήθια, ὦ ξένε, καὶ μόνιμον· ἔοικε δ' οὐ ῥᾴδιον πεῖθειν. ἀλλά καὶ ἀξίου μνημόσυνον αὐτὸν λείπεσθαι ἢ ἐν φίλοις, ἢ ἐν βίβλοις. ἐξεπίπτειν δὲ καὶ αὐτὸς τὰ πλείστα, καθά τινες φασί. καὶ ἐπλεύσαμεν ὃν εἴπομεν τρόπον, Φιλίππου βασιλεύοντος ἔτος τρίτον καὶ δέκατον, καθά καὶ Φανοδημος φησὶν ὑπομνημονευμάτων τρίτῳ· ὑφ' οὗ καὶ ὀπτημνησθῆναι φησὶν αὐτὸν Θεόπομπος. Μυρωνιανὸς δ' ἐν ὁμοίοις φησὶ Φίλωνα παροιμίας μνημονεύειν τοῦ Πλάτωνος φθείρων, ὡς οὕτως αὐτὸν πλουτήσαντος. καὶ ἐτάφη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα τὸν πλείστον χρόνον διετέλεσε φιλοσοφῶν. ὅθεν καὶ Ἀκαδημαϊκὴ τοῖς ὑστέροις ἡ ἀπ' αὐτοῦ αἵρεσις. καὶ παρεπέμφθη πανδημεὶ τοῖς τῶν αὐτόθι, διὰ θέμιτος τὸν τρόπον.

Τάδε καταλιπε Πλάτων καὶ διέθετο· τὸ ἐν Ἠφαιστιάδου χωρίον, ᾧ νεῖται βορρᾶθεν ἡ ὁδὸς ἡ ἐκ τοῦ Κηφισσοῦ ἱερόν, νότοθεν τὸ Ἡρακλεῖον τὸ ἐν Ἠφαιστιάδου· τοῖς ἡλίου δὲ αἰώνος Ἀρχέστρατος Φρεάρριος, τοῖς ἡλίου δὲ

δυομήου Φίλιππος Χολιδεύς. καὶ μὴ ἐξέσω τῶν μηδενὶ μήτε ἀποδόσθαι, μήτε ἀλλάξασθαι, ἀλλ' ἔσω ἀδιαίρετον τῶν παιδίου εἰς τὸ δυνατόν. καὶ τὸ ἐν Ἐλευσῖνι χωρίον, ὃ ὠνήσατο Καλλιμάχου ἐπὶ τριάκοντα, ὧν γίνεται βορρᾶς ὅρος Εὐρυμέδων Μυριννούσιος· νότος ὁ Δημόστρατος Ξυπετεώνης· ἀπὸ ἡλίου αἰγιαλὸς Εὐρυμέδων Μυριννούσιος, ἀπὸ ἡλίου δυομένου Κηφισός. ἀργυρίου μνᾶς τρεῖς φιάλην ἀργυρᾶν, ἑλκούσαν ρ ξ ε. κυμβεῖον ἄνευ μ ε. δακτύλιον χρυσοῦν, καὶ σφόπον χρυσοῦν, ἄνευ τοῦ σφενδόνη δραχμαὶ, ὀβολοὺς τρεῖς. Εὐκλείδης ὁ λιθοτόμος ὀφείλει μοι δέκα μνᾶς. Ἄρτεμι ἀφίημι ἐλευθέραν. οἰκέτας καταλείπω, Τύχωνα, Βίκτωρα, Ἀπολλωνιάδην, Διονύσιον σκυτοτόμους, ὧν ἔχουσι χειρόγραφα Δημητρίου. ὀφείλουσί μοι ὑδρίαν ὑδρίαν. ὀπίσθιοι δὲ, Σωκράτης, Σπεύσιππος, Δημήτριος, Ἡγίας, Εὐρυμέδων, Κλεόμαχος, Θεόφραστος. ἦν δὲ τὸ μὲν οὕτως ἐπιγεγραμμένον· ἐπιγράφη δὲ αὐτῷ ὀπιγράμματα τάδε.

Πρῶτον.

Σωφροσύνῃ φέρουσα θνητῶν ἤθη τε δικαίῳ,
Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος Ἀρισοκλέης.
Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον,
Τοῦτον ἔχ' πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐκ ἔπεται.

Ἕτερον δέ.

Γαῖα μοῦ ἐγκόλπῳ κρύπτει τόδε σῶμα Πλάτωνος,
Ψυχὴ δ' ἀθανάτων πάξιν ἔχει μακάρων.
Υἱὸς Ἀρίστωνος, τὸν ἡ τελέσθη ναίων
Τιμᾷ αἰὴρ ἀγαθὸς θῆκεν ἰδίοις βίοις.

Καὶ ἄλλο ὑπερώτερον.

Ἀστὴρ, πλὴν βέβηκας ἐς πάφον; ἢ πόντος, εἰπέ,
Ἀστρόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπιεῖς;
Ψυχῆς εἰμὶ Πλάτωνος ἀποπλαμένης ἐς Ὄλυμπον
Εἰκὼν, σῶμα δ' ὑπὸ γῇ κεῖται Ἀθηναίη.

Ἔστι καὶ ἡμέτερον ὧδε ἔχον.

Καὶ πῶς, εἰ μὴ Φοῖβος ἀν' Ἑλλάδα φῶτε Πλάτωνα,
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἰήσατο;
Καὶ γὰρ ὁ τῶδε γε χρὼς Ἀσκληπιὸς ὅδ' ἰητὴρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο Πλάτων.

Καὶ ἄλλο, ὡς ἐπελθόντα.

Φοῖβος ἔφυ τρόπις Ἀσκληπιὸν ἢ Πλάτωνα
Τὸν μέν, ἵνα ψυχὰς, τὸν δέ, ἵνα σώματα σαοῖ.
Δαισάμενος δ' ὁ γάμον πόλιν ἤλυθεν ἰὼν ποτ' αὐτὴν
Ἔκποτε, καὶ δαπέδῳ ζωὸς ἐνιδρύσατο.

Καὶ τὰ μὲν ὀπτὰ γράμματα ταῦτα. μαθηταὶ δὲ αὐτοῦ Σπεύσιππος Ἀθηναῖος, Ξενοκράτης Χαλκηδόνιος, Ἀριστοτέλης Σταγειρίτης, Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος, Ἑρμαῖος Πελληνεύς, Δίων Συρακούσιος, Ἄμυκλος Ἡρακλεώτης, Ἕρμος καὶ Κορίσκος Σκήψιοι, Τιμόλαος Κυζικηνός, Εὐαίων Λαμψακηνός, Πίθων καὶ Ἡρακλείδης Αἰνιοι, Ἱππόθαλῆς καὶ Κάλιππος Ἀθηναῖοι, Δημήτριος Ἀμφιπολίτης, Ἡρακλείδης Ποντικὸς, καὶ ἄλλοι πλείους, σὺν οἷς καὶ γυναῖκες δύο, Λαστένεια Μαντινική, καὶ Ἀξιοθέα Φλιασία, ἣ καὶ ἀνδρεῖα ἐμπέπεκτο, ὡς φησι Δικαίαρχος. ἔνιοι δὲ καὶ Θεόφραστον ἀκοῦσαι φασὶν αὐτοῦ, καὶ Ὑπερίδην τὸν ῥήτορα Χαμαιλέων φησὶ, καὶ Λυκοῦργον. ὁμοίως Πολέμων, ἱστορεῖ καὶ Δημοσθένην. Σαβῖνος λέγει καὶ Μνησίστρατον Θάσιον, ᾧ καὶ θέσθαι σὺν τῇ μελετητικῇ ὕλῃ. καὶ εἰκός ὅτι. φιλοπλάτωνί δέ σοι δικαίως ὑπαρχούσῃ, καὶ παρ' ὀπτοῦ τὰ τοῦ φιλοσόφου δόγματα φιλοπόνως ζητούσῃ, αἰσχρὸν ἡγησάμην ὑποχρέαν σοι καὶ τὴν φύσιν τῶν λόγων, καὶ τὴν τάξιν τῶν διαλόγων, καὶ τὴν ἔφοδον τῆς ἐπαγωγῆς, ὡς οἷόν τε στοιχειωδῶς καὶ ὀπτικεφαλαίως, τοῦς τε μὴ ἀμοιρεῖν αὐτοῦ τῶν δογμάτων τὴν περὶ τὸ βίου σωφροσύνην. γλαῦκα, γοῦν εἰς Ἀθήνας (φασὶν) εἰ δέοι τις κατ' εἴδος δηνιεῦσαι. διὰ-

λόγοις τίνων φασὶ πρῶτον χρήσασθαι Ζηνώνα τὸν Ἐλεάτην. Ἀριστοτέλης δ' ὁ πρῶτος πρὸς πίνακι Ἀλεξαμενὸν Στυρέα ἢ Τήϊον, ὡς καὶ Φαβωρῖνός φησιν ἐν ἀπομνημονεύμασι. δοκεῖ δέ μοι Πλάτων, ἀκριβώσας τὸ εἶδος, καὶ τὰ πρῶτα δικαίως ἂν ὡς πρῶτον καλοῦ εὕρετὴν ἀποφήνασθαι. ἔστι δ' διάλογος, λόγος ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως συγκείμενος πρέπων τοῖς φιλοσοφουμένοις καὶ πολιτικῶν, μετὰ τῆς πρεπούσης ἠθοποιίας τῶν διαλαμβανομένων προσώπων καὶ τῆς κατὰ τὴν λέξιν κατασκευῆς. διαλεκτικὴ δέ ἐστι τέχνη λόγων, δι' ἧς ἀνασκευάζομέν τι ἢ κατασκευάζομεν ἐξ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως τῶν προδιαλεγομένων. τοῦ δὲ λόγου τοῦ Πλατωνικοῦ δύο εἰσὶν αὐτοτελῶς χαρακτῆρες, ὅ, τε ὑφηγητικὸς καὶ ὁ ζητητικός. διαιρεῖται δ' ὁ ὑφηγητικὸς εἰς δύο ἄλλους χαρακτῆρας, θεωρηματικόν τε, καὶ πρακτικόν. καὶ τοῦ, ὁ μὲν θεωρηματικὸς εἰς τὸν φυσικὸν καὶ λογικόν· ὁ δὲ πρακτικὸς, εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ πολιτικόν. τοῦ δὲ ζητητικοῦ, καὶ αὖτε δύο εἰσὶν οἱ πρῶτοι χαρακτῆρες, ὅ, τε γυμναστικὸς, καὶ ἀγωνιστικός. καὶ τοῦ μὲν γυμναστικοῦ, μαιευτικός τε καὶ πειραστικός· τοῦ δὲ ἀγωνιστικοῦ, ἐνδεικτικὸς καὶ ἀπατητικός. οὐ λανθάνει δ' ἡμᾶς ὅπως τινὲς ἄλλως διαφέρειν τοὺς διαλόγους φασί. λέγουσι γὰρ αὐτῶν τοὺς μὲν, δραματικοὺς, τοὺς δὲ, διηγηματικοὺς, τοὺς δὲ, μικτούς. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν τραγικῶς μᾶλλον ἢ φιλοσόφως, τὸν διαφορὰν τῶν διαλόγων προσωνόμασαν. εἰσὶ δὲ τῶν μὲν φυσικοῦ, οἷς ὁ Τίμαιος· τῶν δὲ λογικοῦ, ὅ, τε Πολιτικὸς καὶ ὁ Κρατύλος, καὶ Παρμενίδης, καὶ Σοφιστής· τῶν δ' ἠθικοῦ, ἥ τε Ἀπολογία, καὶ ὁ Κρίτων, καὶ Φαίδων, καὶ Φαῖδρος, καὶ τὸ Συμπόσιον, Μενέξενός τε, καὶ Κλειτοφῶν, καὶ Ἐπιστολαί, καὶ Φίληβος, Πρωταρχός, Ἀντερασταί· τῶν δὲ Πολιτικοῦ, ἥ τε Πολιτεία, καὶ οἱ Νόμοι, καὶ ὁ Μίνως, καὶ Ἐπινομὶς, καὶ ὁ Ἀτλαντικός· τῶν δὲ μαιευτικοῦ, Ἀλκιβιάδαι, Θεάγης, Λύσις, Λάχης· τῶν δὲ πειραστικοῦ,

Εὐθύφρων, Μένων, Ἴων, Χαρμίδης, Θεαίτητος· τῶ δ' ἀνδρικῶ, ὡς ὁ Πρωταγόρας καὶ ὁ ἀναρεπικός, Εὐθύδημος, Ἱππίαι δύο, Γοργίας. καὶ ὧδε μὲν διαλόγου, ἢ οὗ τε ὅτι καὶ τίνες αὐτῶ διαφοραὶ, ἀποχρῆ λέγειν. ἐπὶ δὲ πολλοῖς τε ὅτι, καὶ οἱ μὲν φασὶν αὐτὸ δογματίζειν, οἱ δ' ἄφεκτικοὶ καὶ ὧδε τούτων διαλάβωμεν. αὐτὸ δίνω τὸ δογματίζειν, ὅτι δόγμα αἱρέναι, ὡς τὸ νομοθετεῖν, νόμους αἱρέναι. δόγμα δ' ἑκάτερος καλεῖται, τό, τε δοξαζόμενον, καὶ ἡ δόξα αὐτή. τούτων δὲ τὸ μὲν δοξαζόμενον, ὡς ἔτος ὅτιν· ἡ δὲ δόξα, ὑπόληψις. ὁ δίνων Πλάτων ὧδε μὲν ὧν κατείληφεν, ἀποφαίνει, τὰ δὲ ψευδῆ διελέγχει, ὧδε δὲ τὰ ἀδήλων ἐπέχει. καὶ ὧδε μὲν τῶν αὐτῶ δοκούντων ἀποφαίνει διὰ τεττάρων ὡς σώπων, Σωκράτους, Τιμαίου, τοῦ Ἀθηναίου ξένου, τοῦ Ἐλεάτου ξένου. εἰσὶ δ' οἱ ξένοι οὐχ, ὥς τινες ὑπελαβον, Πλάτων καὶ Παρμενίδης, ἀλλὰ πλάσματά εἰσιν ἀνώνυμα· ἐπεὶ καὶ τὰ Σωκράτους καὶ τὰ Τιμαίου λέγων Πλάτων δογματίζει. ὧδε δὲ τῶν ψευδῶν ἐλεγχόμενος εἰσάγει τὸν Θρασύμαχον, καὶ Καλλικλέα, καὶ Πῶλον, Γοργίαν τε, καὶ Πρωταγόραν· ἔπι δὲ Ἱππίαν καὶ Εὐθύδημον· καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοίους. ποιοῦμαι δὲ τὰς ἀποδείξεις πλείοσι χρῆται τῶν τῆς ἐπαγωγῆς τρόπων, ὁ μὲν μοι ὁ τρόπος, διὰ δυοῖν. ἔστι μὲν γὰρ ἐπαγωγὴ, λόγος δι' ὧν ἀληθῶν τὸ ὅμοιον ἑαυτῶ ἀληθὲς οἰκείως ὑπάρχον. δύο δὲ τῆς ἐπαγωγῆς εἰσὶ τρόποι, ὅ, τε κατ' ἐναντίωσιν, καὶ ὁ ἐκ τῆς ἀκολουθίας. ὁ μὲν κατ' ἐναντίωσιν, ἔστιν ὅτε οὖν τῶ ἐρωτωμένῳ ὧδε πᾶς ἀποκρίσιν ἀκολουθῆσαι τὸ ἐναντίον. οἷς, Ὁ ἐμὸς πατὴρ τῶ σῶ πατρὶ ἆρα ἕτερός ὅτιν, ἢ ὁ αὐτός. εἰ μὲν οὖν ἕτερός ὅτι τῶ ἐμοῦ παιδὸς ὁ σὸς πατὴρ, παιδὸς ἕτερος ὢν, ἆρα αὖ εἴη πατὴρ· ἢ δ' ὁ αὐτός ὅτι τῶ ἐμῶ παιδὶ, ὁ αὐτὸς ὢν τῶ ἐμῶ παιδὶ, ὁ ἐμὸς αὖ ἂν εἴη πατήρ. καὶ πάλιν, Εἰ μὴ ἔστι ζῶον ὁ ἄνθρωπος, λίθος αὖ εἴη, ἢ ξύλον. ἆρα ἔστι δὲ λίθος ἢ ξύλον· (ἔμψυχον γὰρ ὅτι, καὶ ἐξ αὐτῶ κινεῖται) ζῶον ἆρα ὅτιν. εἰ δὲ ζῶόν ὅτι, ζῶον

ὴ κύων καὶ ὁ βοῦς, εἶπε καὶ ὁ ἄνθρωπος ζῶον καὶ κύων καὶ βοῦς. καὶ εἶδός μὲν ὁ τῆς ἐπαγωγῆς κατ' ἀναίρεσιν καὶ μάλιστα ὄψις, ᾗ ἐχρῆτο, οὐ πρὸς τὸ διαπαίζειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ διελέγχειν. ὁ δὲ τῆς ἀπολύσεως ὅτι διπλοῦς, ὁ μὲν, τὸ ὅτι μέρους ζητούμενον διὰ τοῦ ὅτι μέρους ἀποδεικνύς· ὁ δὲ πυνθανόμενος τὸ καθόλου διὰ τοῦ ὅτι μέρους. ἔστι δὲ ὁ μὲν πρότερος, ῥητορικός· ὁ δὲ δεύτερος, διαλεκτικός. οἱ μὲν γὰρ πρότερον ζητοῦσι εἰ ὁδὶ ἀπέχθεται· ἀπόδειξις, τὸν μοιχὸν αὐτὸν κατ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μεμαχέσθαι. ῥητορικὸς δ' ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἐπαγωγῆς οὗτος· ἐπειδὴ καὶ ἡ ῥητορικὴ πρὸς τὰ ὅτι μέρους οὐ τὰ καθόλου τὴν πραγματείαν ἔχει. ζητοῦσι δὲ οὐ πρὸς αὐτὸ τὸ δίκαιον, ἀλλὰ τὸ ὅτι μέρος δίκαιον. ὁ δὲ ἕτερος ὅτι διαλεκτικός, πρὸς ἀποδεχθέντα τὸ καθόλου διὰ τοῦ ὅτι μέρους. οἱ ζητοῦσι εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, καὶ εἰ ὁμοίως τῶν πεπεισμένων οἱ ζῶντες· ὅπερ ἀποδείκνυται οὐ πρὸς τῆς ψυχῆς διὰ τινος καθόλου, ὅτι ὁμοίως τῶν ἀναιρέσεων τὰ ἀναιρέματα. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ καθόλου καταβυβάζεται, ὡς ζῴων ὄντων ὅτι μέρους· οἷς ὅπερ τὸ καθεύδειν οὐ τὸ ἔχειν γοργέαν, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸ μεῖζον οὐ τὸ μικροτέρου, καὶ ἀνάπαλιν. οὕτω δὲ ἐχρῆτο εἰς τὸν τῶν ἑαυτῷ δοκούντων καταβυβασμόν. ὥσπερ δὲ τὸ παλαιὸν ἐν τῇ τραγῳδίᾳ πρότερον μὲν μόνος ὁ χορὸς διεδραμάτιζεν, ὕστερον δὲ Θέσπις ἕνα ὑποκριτὴν εὗρεν ἵνα δι' αὐτοῦ διαναπαύσῃ τὸν χορόν, καὶ δεύτερον Αἰσχύλος, τὸν δὲ τρίτον Σοφοκλῆς, καὶ συνεπλήρωσαν τὴν τραγῳδίαν· οὕτως καὶ τῆς φιλοσοφίας ὁ λόγος, πρότερον μὲν ἦν μυστικός, ὡς ὁ φυσικός, δεύτερον δὲ Σωκράτης ἐφεῦρε τὸν ἠθικόν, τρίτον δὲ Πλάτων τὸν διαλεκτικόν, καὶ ἐπλεονέκτησε τὴν φιλοσοφίαν. Θεοφράστος δέ φησι καὶ τὴν τραγικὴν πραγματείαν ἐκδέξασθαι αὐτὸν τοὺς διαλόγους. οἱ δὲ πρῶτοι τραγῳδήσαντες ἠγωνίζοντο, Διονυσίοις, Λιμναίοις, Παναθηναίοις, Χύτροις, ὧν τὸ πέμπτον ἦν Διονυσικόν. τὰ δὲ πά-

παρὰ δράματα καλεῖτο τέτταρα, λογία. εἰσὶ δέ φησιν οἱ πάντες αὐτοῦ γνήσιοι διάλογοι, ξ καὶ πεντήκοντα· τῆς μὲν πολιτείας εἰς δέκα διαιρουμένης καὶ βέλτιον ἔχειν δοκοῦσι τὴν τοιαύτην διαίρεσιν· Πρωταγόρας δὲ ἐν τοῖς ἀπλουστέροις φησὶ Φαβωρῖνος ἐν παιδείας ἱστορίας δευτέρῳ τῶν νόμων, εἰς δυοκαίδεκα. τετραλογίας δ', ἐντεῦθεν, ἑνὸς βιβλίου χωρὶς ἐπεχούσης τῆς πολιτείας, καὶ ἑνὸς τῶν νόμων. τοσούτων ἰδίων οὖν τετραλογίαν ἑκάστην, τῷ κοινῷ ὑποθέσιν ἔχουσαν. ἐπιδείξαι δὲ βούλεται ὁποῖος ἂν εἴη ὁ τοῦ φιλοσόφου βίος. διπλαῖς δὲ χρῆται ταῖς ἐπιγραφαῖς ἑκάστου τῶν βιβλίων· τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὀνόματος· τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ πράγματος. τοίνυν τῆς πρώτης τετραλογίας, ἥτις ἐστὶ τοσούτων, ἡγεῖται Εὐθύφρων, ἢ Περὶ ὁσίου. ὁ διάλογος ἠθικὸς πειραστικός· δεύτερος, Ἀπολογία Σωκράτους, ἠθικός· τρίτος, Κρίτων, ἢ Περὶ πρακτέου, ἠθικός· τέταρτος, Φαίδων, ἢ Περὶ ψυχῆς, ἠθικός. δευτέρα τετραλογία, ἧς ἡγεῖται Κρατύλος, ἢ Περὶ ὀρθότητος ὀνομάτων, λογικός· Θεαίτητος, ἢ Περὶ ἐπιστήμης, πειραστικός· Σοφιστής, ἢ Περὶ τοῦ ὄντος, λογικός· Πολιτικὸς, ἢ Περὶ βασιλείας, λογικός. τρίτης ἡγεῖται Παρμενίδης, ἢ Περὶ ἰδεῶν, λογικός· Φίληβος, ἢ Περὶ ἡδονῆς, ἠθικός· συμπόσιον, ἢ Περὶ ἀγαθοῦ, ἠθικός· Φαῖδρος, ἢ Περὶ ἔρωτος, ἠθικός. τῆς τετάρτης ἡγεῖται Ἀλκιβιάδης, ἢ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, μαιευτικός· Ἀλκιβιάδης δεύτερος, ἢ Περὶ προσευχῆς, μαιευτικός· Ἵππαρχος, ἢ Φιλοκερδής, ἠθικός· Ἀντερασταί, ἢ Περὶ φιλοσοφίας, ἠθικός. τῆς πέμπτης ἡγεῖται Θεάγης, ἢ Περὶ φιλοσοφίας, μαιευτικός· Χαρμίδης, ἢ Περὶ σωφροσύνης, πειραστικός· Λάχης, ἢ Περὶ ἀνδρείας, μαιευτικός· Λύσις, ἢ Περὶ φιλίας, μαιευτικός. τῆς ἕκτης ἡγεῖται Εὐθύδημος, ἢ Ἐριστικός, ἀναιρετικός· Πρωταγόρας, ἢ Σοφισταί, ἐνδεικτικός· Γοργίας, ἢ Περὶ ῥητορικῆς, ἀναιρετικός· Μένων, ἢ Περὶ ἀρετῆς, πειραστικός. τῆς ἑβδόμης

ἡγεῖται Ἱππίου δύο· τῶν ἀπὸ τῆς καλεῖ δεύτερον, ἢ Περὶ τῶν καλεῖ δεύτερος, ἢ Περὶ τῆς φύσεως αἰσχρολογικοί εἰσιν ἢ Περὶ Ἰλιάδος, πειρασικός· Μενέξενος, ἢ Ἐπιτάφιος, ῥήτωρ. τῆς ὀγδόης ἡγεῖται Κλειτοφῶν, ἢ Προτρεπτικός, ῥητός· Πολιτεία, ἢ Περὶ δικαίου, πολιτικός· Τίμαιος, ἢ Περὶ φύσεως, φυσικός· Κριτίας, ἢ Ἀτλαντικός, ἠθικός. τῆς ἐνάτης ἡγεῖται Μίνως, ἢ Περὶ νόμου, πολιτικός· Νόμοι, ἢ Περὶ τοῦ μεθέξεως, πολιτικός· Ἐπινομίς, ἢ Νυκτερινὸς σύλλογος, ἢ Φιλόσοφος, πολιτικός· Ἐπιστολαὶ τρεῖς καὶ δέκα, ἠθικαί (ἐν αἷς ἔγραφεν, Εὖ πράττειν, Ἐπίκουρος ὁ Εὖ διάγειν· Κλεόνων Χαίρειν) πρὸς Δεινόδημον, μία· πρὸς Ἀρχύτην, δύο· πρὸς Διονύσιον, πέντε· πρὸς Ἑρμείαν καὶ Ἔραστον, καὶ Κοίσκον, μία· πρὸς Λεωδάμαντα, μία· πρὸς Δίωνα, μία· πρὸς Περδίκκαν, μία· πρὸς τοὺς Δίωνος οἰκείους, δύο. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω διαιρεῖ, καὶ ἄλλοι. ἔνιοι δ', (ὧν ἐστι καὶ Δεινοφάνης ὁ γραμματικὸς) εἰς πενταλογίας ἔλκουσι τοὺς διαλόγους· καὶ πρῶτον μὲν λέγασιν, ἃς ἡγεῖται Πολιτεία, Τίμαιος, Κριτίας· δευτέραν, Σοφιστής, Πολιτικός, Κρατύλος· τρίτην, Νόμοι, Μίνως, Ἐπινομίς· τετάρτην, Θεαίτητος, Εὐθύφρων, Ἀπολογία· πέμπτην, Κρίτων, Φαίδων, Ἐπιστολαί. τὰ δὲ ἄλλα καθ' ἓν καὶ ἀπάκτους. ἔχονται δ', οἱ μὲν (ὡς προείρηται) ἀπὸ τῆς πολιτείας· οἱ δὲ, ἀπὸ Ἀλκιβιάδου τοῦ μείζονος· οἱ δὲ, ἀπὸ Θεαγοῦς· ἔνιοι δ', Εὐθύφρονος· ἄλλοι, Κλειτοφῶντος ἢ Τιμαίου. οἱ δὲ, ἀπὸ Φαίδρου· ἕτεροι, Θεαιτήτου. πολλοὶ δ' ἀπολογίαν τοῦ ἔργου ποιοῦνται. τοῦτο δ' ἔστιν ὁμολογουμένως Μίδων ἢ Ἱπποκράτης, Ἐρυξίας ἢ Ἐρασίστρατος, Ἀλκμεών, Ἀκέφαλος ἢ Σίσυφος, Ἀξίοχος, Φαίακες, Δημοδόκος, Χελιδών, Ἑβδόμη, Ἐπιμενίδης. ὧν ἡ Ἀλκμεών, Λέοντος λυκοῦ ἔδει δοκεῖ, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν ᾧ πέμπτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων. ὀνόματα δὲ ἔχει παντοῖα, πρὸς τὸ μὴ ἀσυνόπτους εἶναι τοῖς ἀμαθέσι τὰ πραγματεῖαι. ἰδέαι

ἔστι μὲν σοφίαν ἡγεῖται εἶναι τὴν τοιαύτην, καὶ ὄντως ὄντων ἐπιστήμην, ὧν φησι δεῖσθαι καὶ ψυχὴν σώματος κεχωρισμένην. ἰδίᾳ δὲ σοφίαν καὶ τὴν φιλοσοφίαν καλεῖ, ὄρεξιν οὖσαν τῆς σοφίας. κοινῶς δὲ λέγεται παρ' αὐτῷ σοφία καὶ ἡ πᾶσα ἐμπειρία. διὸ ὅταν σοφὸν λέγῃ τὸν δημιουργόν. χρῆται δὲ καὶ ὅτι διαφερόντως σημαινομένων τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασιν. ὁ γοῦν φαῦλος λέγεται παρ' αὐτῷ καὶ ὅτι τὸ ἁπλοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ Εὐθυδήμῳ ἐν Λυκείῳ φέρεται ὅτι τὸ Ἡρακλέους οὕτως, Φαῦλον, ἄκομψον, τὸ μέχρι ἀγαθόν, πᾶς ἐν ἔργῳ δεικνύμενον σοφίαν, λέγεις ἀπείρονα. χρῆται δὲ ὁ Πλάτων ἐνίοτε αὐτῷ καὶ ὅτι τὸ καλοῦ ἔστι δὲ ὅτε καὶ ὅτι τὸ μικροῦ. πολλάκις δὲ καὶ διαφέρουσιν ὀνόμασιν ὅτι τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου χρῆται. τὴν γοῦν ἰδέαν, καὶ εἶδος ὀνομάζει καὶ γένος, καὶ χαρακτῆρα, καὶ ἀρχήν, καὶ αἴτιον. χρῆται δὲ καὶ ταῖς ἐναντίαις φωναῖς ὅτι τοῦ αὐτοῦ. τὸ γοῦν αἰσθητόν, καὶ ὃν καλεῖ καὶ μὴ ὄν· ὃν μέν, διὰ τὸ γίνεσθαι αὐτὸ εἶναι· μὴ ὂν δέ, διὰ τὴν συνεχῆ μεταβολήν. καὶ τὴν ἰδέαν, οὔτε κινούμενον, οὔτε μένον· καὶ ταὐτόν, καὶ ἕν, καὶ πολλά. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὅτι πλειόνων εἴθισται πιεῖν. ἔστι δὲ ἡ ζήτησις τῶν λόγων αὐτοῦ τριπλῆ. τοῦτον μὲν γὰρ ἐκδιδάξαι χρὴ ὅ, τι ἕκαστον τῶν λεγομένων· ἔπειτα, τίνος ἕνεκα λέλεκται, πότερα χάριν τοῦ θεωρουμένου, ἢ ἐν εἰκόνος μέρει, καὶ εἰς δογμάτων κατασκευὴν ἢ εἰς ἔλεγχον τοῦ θεωρουμένου· τὸ δὲ τρίτον, εἰ ὀρθῶς λέλεκται. ἐπεὶ δὲ καὶ σημεῖά τινα τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ τεθεώρηται, φέρε καὶ τοῦτων τὴν ἔννοιαν λαμβάνειν τοὺς τε λέξεις καὶ τὰ ῥήματα, καὶ ὅλως τὴν Πλατωνικὴν συνήθειαν· διπλῆν, τοῦς τε δόγματα, καὶ τὰ θρέσκευτα Πλάτωνι κεκτισμένον, τοῦς τε ἐκλογὰς καλλιγραφίας· διπλῆν τεθεωρημένην. πρὸς τε ἐνίων διορθώσεις· ὀβελὸν τεθειμένος, τοῦς τε εἰκαίους ἀθετήσεις· ἀπόσημα τεθειμένον, τοῦς τε διπλᾶς χρήσεις καὶ μεταθέσεις τῶν γραφῶν κεφάλαιον.

τῶς τὴν ἀγχόνην τῆς φιλοσοφίας ἀστείσπος, τῶς τὴν συμφωνίαν τῶν δογμάτων ὁ Ἡλιος, τῶς τὴν ἀθέτησιν. τὰ μὲν σημεῖα, ταῦτα, καὶ τὰ βιβλία ἔστω τὰ τοῦ Ἀντίγονος φησὶν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Ζηνώνος) νεωστὶ ἐκδοθέντα εἴ τις ἤθελε διαγινώσκειν, μᾶλλον ἐπέλθοι τοῖς κεκτημένοις. τὰ δ' ἀρέσκοντα αὐτῷ ταῦτα ἦν. Ἀθάνατον ἔλεγε τὴν ψυχήν, καὶ πολλὰ μεταμφιεννυμένην σώματα, ἀρχὴν δὲ ἔχειν ἀριθμητικὴν τὸ δὲ σῶμα, γεωμετρικήν. ὡρίζετο δὲ αὐτὴν ἰδέαν τοῦ πάντη διεστῶτος πνεύματος. αὐτὸν κίνησιν δ' εἶναι καὶ περιφοράν. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς λογικὸν μέρος, περὶ τὴν κεφαλὴν καθιδρύσθαι· τὸ δὲ θυμοειδές, περὶ τὴν καρδίαν· τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν, περὶ τὸν ὀμφαλόν καὶ τὸ ἦτορ σωίζεσθαι. περιέχειν δὲ ὅλην τὴν μέσην διάστασιν κύκλῳ τὸ σῶμα, καὶ συνέχεσθαι ἐκ τῶν στοιχείων. διαιρεθεῖσαν τε κατ' ἁρμονικὰ διαστήματα, δύο κύκλους ποιεῖν συνημμένους, ὧν τὸν ἕτερον κύκλον, ἕξαχῆ γεγενῆσθαι· τοὺς ἅπαντας ἑπτὰ κύκλους ποιεῖν. καὶ τὸν μὲν κατ' ἀρετὴν εἶναι ἐπ' ἀρίστερα, ἔσω θεόν· τὸν δὲ, κατὰ πλοῦτον ὑπὸ τὰ δεξιά. διὸ καὶ κρατεῖν αὐτοὺς ἕνα ὄντα. τὸν δὲ ἕτερον ἔσω θεν διηρῆσθαι. καὶ τὸν μὲν, εἶναι ταὐτὸν τοῖς ἀπλανέσι, τὸν δὲ πλανωμένων φορὰς οὕτω δὲ ἐχούσης τῆς ὑπὸ μέσον γῆς αὐτῇ ὡσεσαρμοζομένης πρὸς τὰ ἔξω πάντα, γινώσκειν τί τε ὄντα καὶ ἐναρμόζειν διὰ τὸ ἔχειν ἐν αὐτῇ τὰ στοιχεῖα καὶ ἁρμονίαν. δὲ γίνεσθαι δίξαν ὑφ', καὶ τὸν ἑτέρου κύκλον ὀρθουμένου ὑπισήμως ἢ, καὶ τὸν ταυτόν. δύο δὲ τῶν πάντων ἀπορεῖν ἀρχάς, θεὸν καὶ ὕλην· οὗ καὶ νοῦν ὑποτίθεσθαι καὶ αἴτιον. εἶναι δὲ τὴν ὕλην ἀσχημάτιστον καὶ ἄπειρον, ἐξ ἧς γίνεσθαι τὰ συγκρίματα. ἀπλάστως δέ ποτε αὐτὴν κινουμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ φησὶν εἰς ἕνα συναχθῆναι τόπον, τάξιν ἀταξίας κρείττονα ἠνιττομένου. πρωτίστας δὲ τῶν οὐσιῶν ταύτην εἰς πέντε στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν· ἐξ ὧν

αὐτὸν τε τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γιγνόμενα. μόνιμος δὲ τῷ γε αὐτῷ ἀμεταβόλου εἶδει φρονίμως ἀπεργάζεται τῷ θεῷ. χημείας δὲ διαφορὰν ἐξ ὧν συγκειται τῷ μὲν γὰρ ἁπλῶν ὁμοιογενῆ φησὶν εἶδει τὰ χήματα. ἅπαντα γὰρ ἐξ ἑνὸς συγκεῖσθαι ἔστερεμένοις τετρώνοις, τῆς δὲ γῆς ἴδιον εἶδος τὸ χῆμα. πυρὸς μὲν γὰρ εἶδει στοιχεῖον πυραμίδα, ἀέρος τὸ ὀκτάεδρον, ὕδατος τὸ εἰκοσάεδρον, γῆς δὲ κύβον. ὅθεν μήτε γῆν εἰς ἄλλα τὰ μεταβάλλειν, μήτε ἄλλα εἰς γῆν. οὐ διανοηθεὶς εἰς ἄλλους οἰκείους τόπους ἕκαστον, ὅπη ἡ συγγενὴς σφίγγουσα καὶ θλίβουσα τὸ μέσον σωζόμενα συγκρίνει τὰ μικρὰ πάντα, διακρίνει τὰ μεγάλα. διὸ καὶ εἴδη μεταβάλλοντα, καὶ τοὺς τόπους μεταβάλλειν. κόσμον τε εἶδει ἕνα γίγνεσθαι, ἐπειδὴ καὶ ἀίδιος ὅδε ἐστὶ θεοῦ κατεσκευασμένος. ἔμψυχόν τε εἶδει, διὰ τὸ κρεῖττον εἶδει τοῦ ἀψύχου τὸ ἔμψυχον. τοῦτό τε δημιούργημα ἀποφαίνεται τοῦ βελτίστου αἰτίου. ἕνα τε αὐτὸν καὶ ὑπὲρ ἄπειρον κατεσκευάσθαι, ὅτι καὶ τὸ ἀπόδειγμα ἐν ᾧ, ἀφ' οὗ αὐτὸν ἐδημιούργησε. σφαιροειδῆ δὲ, διὰ τὸ καὶ τὸν γεννήσαντα τοιοῦτον ἔχειν σχῆμα. ἐκεῖνον μὲν γὰρ περιέχειν πάντα ζῷα· τοῦτον δὲ, τὰ σχήματα πάντων. λεῖον δὲ, καὶ οὐδὲν ὄργανον ἔχοντα κύκλῳ, διὰ τὸ μηδεμίαν εἶδει χρῆσιν αὐτῷ. διὰ μὲν ἀθάνατον διαμένειν καὶ ἄφθαρτον διαμένειν τὸν κόσμον, διὰ τὸ μὴ διαλύεσθαι εἰς τὸν θεόν. καὶ τὸ μὴ ὅλης γενέσεως αἴτιον εἶδει τὸν θεόν, ὅτι πονηρὸν ἀγαθοειδὲς εἶδει τὸ ἀγαθόν. τὸ δὲ ἐξανῦν τῆς γενέσεως τὸ ἄριστον αἴτιον. ὃν γὰρ καλλίστου τῶν γεννητῶν, τὸ ἄριστον εἶδει τῶν νοητῶν αἴτιον. ὥστε ἐπεὶ τοιοῦτος ὁ θεὸς, ὅμοιος ἂν ᾧ ἀρίστῳ ὁ οὐρανὸς καλλιστός γε ὤν, οὐδενὶ ἂν ὁμοίως εἴη τῶν γεννητῶν, ἀλλ' ἢ τῷ θεῷ. σωματοειδῆ δὲ τὸν κόσμον ὄντα πυρὸς, ὕδατος, ἀέρος, γῆς. ἐκ πυρὸς μὲν, ὅπως ὁρατὸς ᾖ· ἐκ γῆς δὲ, ὅπως στερεός· ἐξ ὕδατος δὲ καὶ ἀέρος, ὅπως ἀνάλογος· αἱ γὰρ τῶν στερεῶν δυνάμεις δύο μεσότητον ἀναλογοῦσιν, ὡς ἐν γεγένηται πάντα. ἐξ ἁπάντων δὲ, ἵνα τέλειος καὶ ἄφθαρτος ᾖ. χρόνον τε γεγενῆσθαι τὸν αἰῶνα τοῦ αἰδίου. καὶ εἶναι μὲν ἀεὶ μόνιμον,

τὴν ὃ τὸ οὐρανὸν φορὰν, χρόνον εἶ). καὶ γὰ νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ μῆνα, καὶ τὰ ζῴα τὰ πάντα, χρόνου μέρη εἶ). διόπερ, αὐθις τῆς τοῦ κόσμου φύσεως, ἓν εἶ) χρόνον· ἅμα γὰρ ἀρχειν αὐτῷ καὶ χρόνον εἶ). φερὶς ὃ χρόνου γίνεσθαι ἥλιον καὶ σελήνην καὶ τὰ πλανώμενα γίνεσθαι. ὅπως ὃ διάδηλος γίνῃ ὥρα ἡ ἀριθμὸς, καὶ μετάρσια τὰ ζῷα ἀριθμοῦ, τὸ τὸ ἡλίου φῶς αἰάψαι τὸν θεόν. εἶ) ὃ ὑπὸ μὲν τὴν γῆς κύκλον σελήνην, ὑπὸ ὃ τὴν ἐχομένην ἥλιον, ὑπὸ ὃ τοῖς ἀπαίω τοὺς πλανήτας. ἔμψυχον δὲ πάντως, διὰ τὸ ἐμψύχω φορᾷ δεδέσθαι. ἵνα δὲ ὁ κόσμος πλειωθῇ γίνόμενος ὁμοίως τῷ νοητῷ ζώῳ, τὴν τῶν ἄλλων ζώων γίνεσθαι φύσιν. ἐπὶ οὖν ἐκεῖνος εἶχε, καὶ τὸν οὐρανὸν δεῖν ἔχειν. θεοὺς μὲν οὖν ἔχειν τὸ πολὺ πορείας· εἶ) δὲ τοῖα γίνῃ πάλλα, πλωὸν, ἔυθρον, πτζόν. γῆν δὲ πρεσβυτάτην μὲν εἶ) τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν θεῶν. γίνεσθαι δὲ δημιούργημα, ὡς νύκτα καὶ ἡμέραν ποιεῖν. οὖσαν δὲ ὅπῃ τοῦ μέσου, κινεῖσθαι περὶ τὸ μέσον. ἐπὶ δ' αἰτίαι εἰσὶ δύο, τὰ μὲν διαμοιλὼ εἶ)· τὰ δ' ἐξ ἀναγκαίας αἰτίας (φησὶ) λεκτέον. τοῦτα δ' ὄδιν, ἀὴρ, πῦρ, γῆ, ὕδωρ. καὶ οὐκ ὄντα μὲν στοιχεῖα κατ' ἀκρίβειαν, ἀλλὰ δεκτικά. τοῦτα δ' ἐκ τῶν τειγόνων εἶ) σωμάτων, καὶ διαλύεσθαι εἰς τοῦτα. στοιχεῖα δ' αὐτῶν εἶ) τὸ, τε τρίμηκες τείγονον καὶ τὸ ἰσοσκελές. ἀρχὰς μὲν οὖν εἶ) καὶ αἴτια τὰ λεχθέντα δύο, ὧν παράδειγμα τὸν θεὸν καὶ τὴν ὕλην. ὅπερ ἀνάγκη ἄμορφον εἶ), ὥσπερ καὶ ὅπῃ τῶν ἄλλων δεκτικόν. αἴτιον δὲ τούτων ἐξ ἀνάγκης εἶ). δεχόμενον γάρ πως τὰς ἰδέας γίνεσθαι τὰς οὐσίας, καὶ δι' ἀνομοιότητα δυνάμεως κινεῖσθαι, καὶ κινούμενον τὰ κινούμενα ἐξ αὐτῆς αἰτιᾶσθαι κινεῖν. τοῦτα δὲ πρὶν μὲν, ἀλόγως κινεῖσθαι καὶ ἀτάκτως· ἐπὶ δὲ ἤρξατο σωίζεσθαι τὸν κόσμον, ἐκ τῶν ἐναντίων δεχομένων ὑπὸ τὸ θεοῦ συμμέτρως καὶ πεπερασμένως κ-

νέσθαι. τὰς μὲν γὰρ αἰτίας καὶ τοῦ τῆς εὐφανοπιΐας δύο εἶναι, καὶ τέτταρα ἡγεῖσθαι, ἀλλ' οὐ σαφεῖς, ἴσχειν ὃ μόνον, καὶ ἀπόρους· ἐπειδὴ δὲ ὁ κόσμος ἐγίνετο, λαβεῖν καὶ ταύτας τάξιν. ἐξ ἀπάντων ὃ τῶν ἀρχόντων θεῶν ἔγνω ἡγεῖσθαι τὸ εὐφανόν. δοκεῖ δ' αὐτῷ τὸν θεὸν, ὡς καὶ τὸν ψυχὸν, ἀσώματον εἶναι. οὕτω γὰρ μάλιστα φθορᾶς καὶ πάθους ἀνεπίδεκτον ὑπάρχειν. τὰς δ' ἰδέας ὑφίστατο καθ' ἃς καὶ τοιοῦτ' εἶναι τὰ φύσει συνεστῶτα, οἷά περ ὄντα αὐτά.

Περὶ δὲ ἀγαθῶν ἢ κακῶν τοιαῦτα ἔλεγε. τέλος μὲν εἶναι τὸν ἐξομοίωσιν τῷ θεῷ· τοῦτο δ' ἀρετὴν, αὐτάρκη μὲν εἶναι πρὸς εὐδαιμονίαν· ὀργάνων δὲ προσδεῖσθαι τῶν πρὸς σῶμα πλεονεκτημάτων, ἰσχύος, ὑγείας, αἰσθήσεως, τῶν ὁμοίων· καὶ τῶν ἐκτὸς, οἷον πλούτου καὶ εὐγενείας καὶ δόξης. οὐδὲν δὲ ἧττον εὐδαίμονα ἔσεσθαι τὸν σοφὸν, κἂν ταῦτα μὴ παρῇ· πολιτεύσεσθαι αὖ, καὶ γαμήσειν, καὶ τοὺς κειμένους νόμους οὐ παραβήσεσθαι. ἐν δὲ τῶν ἀνεχομένων καὶ νομοθετήσειν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι, ἐὰν μὴ πάλιν ἀναιρῇται ὁρᾷ τὰ πράγματα ἐν ὑπερβαλλούσῃ διαφορᾷ δήμου. οἴεται δὲ καὶ θεοὺς ἐφορᾶν τὰ ἀνθρώπινα καὶ δαίμονας εἶναι. ἔννοιαί τε καλοῦ πρῶτος ἀπεφήνατο τῷ ἐχομένῳ τῷ ἐπαινετοῦ· καὶ λογικοῦ καὶ χρησίμου καὶ πρέποντος καὶ ἁρμοττόντος· ἅπερ πάντα ἔχεσθαι τοῦ ἀκολούθου τῇ φύσει καὶ ὁμολογουμένου. διελέχθη δὲ καὶ περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος· ὥστε καὶ τὸν ὀνομάζοντα τὸ ὀρθῶς ἀποκρίνεσθαι καὶ ἐρωτᾶν, πρόδηλον αὐτὴν διασῳζούσης καταλόγως χρησαμένου. ἐν δὲ τοῖς διαλόγοις καὶ τὸν δικαιοσύνην θεοῦ νόμον ὑπελάμβανεν, ὡς ἰσχυροτέραν προβεβλῆσθαι δίκαια πράττειν, ἵνα μὴ καὶ μετὰ θάνατον δίκας ὑποσχόντες οἱ κακοῦργοι. ὅθεν καὶ μὴ δικαίτερος ἑαυτοῦς ὑπολήφθη, τοῖς συγγράμμασιν ἐγκαταμίξας τὰς τοιαύτας διηγήσεις, ὅπως διὰ τοῦ ἀδήλου τρόπου τὸ ἔχειν τὰ

μετὰ τὸν θάνατον, οὕτως ἀπέχονται τῶν ἀδικημάτων. καὶ τούτων μὲν ὧν αὐτῷ τὰ ἀρέσκοντα. διήρηται δ' (φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης) καὶ τὰ πράγματα τῶν τὸν ἔπαινον. τῶν ἀγαθῶν ὅσα τὰ μὲν, ἐν ψυχῇ· τὰ δ', ἐν σώματι· τὰ δ', ἐκτός. οἷον, ἡ μὲν δικαιοσύνη, καὶ ἡ φρόνησις, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ἡ σωφροσύνη, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν ψυχῇ· τὸ δὲ κάλλος, καὶ ἡ ἀρτιότης, καὶ ἡ ὑγεία, καὶ ἡ ἰσχύς, ἐν σώματι· οἱ δὲ φίλοι, καὶ ἡ τῆς πατρίδος εὐδαιμονία, καὶ ὁ πλοῦτος, ἐν τοῖς ἐκτός. τῶν ἀγαθῶν ἃ ἕξεις εἴδη ὅσα· τὰ μὲν ἐν ψυχῇ· τὰ δὲ, ἐν σώματι· τὰ δὲ, ἐκτός. τῆς φιλίας εἴδη ἔστι· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ὅση φυσικὴ· ἡ δὲ, ἑταιρικὴ· ἡ δὲ, ξενική. φυσικὴν μὲν οὖν ταύτην λέγομεν, ἣν οἱ γονεῖς πρὸς τὰ ἔκγονα ἔχουσι, καὶ οἱ συγγενεῖς πρὸς ἀλλήλους· ταύτην δὲ κινεῖται καὶ τὰλλα ζῶα. ἑταιρικὴν δὲ καλοῦμεν τὴν ἀπὸ συνηθείας γινομένην, καὶ μηδὲν πρὸς ἡμᾶς· ἀλλ' οἵαν ἡ Πυλάδου πρὸς Ὀρέστην. ἡ δὲ ξενικὴ φιλία, ἡ ἀπὸ συστάσεως καὶ διὰ γραμμάτων γινομένη πρὸς τοὺς ξένους. τῆς δὲ φιλίας, ἡ μὲν ὅση φυσική, ἡ δὲ ἑταιρική, ἡ δὲ, ξενική. πρὸς πόσα δέ πιες πάρεστιν ἐρωτικά. τῆς πολιτείας ὅσα εἴδη πέντε. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς, ὅση δημοκρατικόν· ἄλλο δὲ, ἀριστοκρατικόν· τρίτον δὲ, ὀλιγαρχικόν· τέταρτον, βασιλικόν· πέμπτον, τυραννικόν. δημοκρατικὸν μὲν οὖν ὅταν ἐν αἷς πόλεσι κρατεῖ τὸ πλῆθος, καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς νόμους δι' ἑαυτοῦ αἱρεῖται. ἀριστοκρατία δέ ὅταν ἐν ᾗ μηδὲ οἱ πλούσιοι, μηδὲ οἱ πένητες, μηδὲ οἱ ἔνδοξοι ἄρχωσιν, ἀλλ' οἱ ἄριστοι τῆς πόλεως πρὸς τὰ πρῶτα. ὀλιγαρχία δὲ ἔστιν ὅταν ἀπὸ τιμημάτων αἱ ἀρχαὶ αἱρῶνται. ἐλάττους γὰρ εἶναι δεῖ τῶν πλουσίων τῶν πενήτων. τῆς δὲ βασιλείας, ἡ μὲν κατὰ νόμον, ἡ δὲ κατὰ γένος ἔστιν. ἡ μὲν οὖν ἐν Καρχηδόνι, κατὰ νόμον (πολιτικὴ γὰρ ἔστιν) ἡ δὲ ἐν Λακεδαίμονι καὶ Μακεδονίᾳ, κατὰ γένος. (ἀπὸ γὰρ τινος γένους πιοῦνται τὴν βασιλείαν) τυραννὶς δέ ἔστιν ἐν ᾗ ὁ μοναρχοῦντες ἢ βιαίως ἢ δολίως ἐπὶ πᾶσι ἄρχουσιν. τῶν

ἀρέ-

ἄρα πολιτείας ἡ μὲν ὀλιγαρχία, ἡ δὲ, δημοκρατία, ἡ δὲ, ἀριστοκρατία, ἡ δὲ, ὀλιγαρχία, ἡ δὲ, βασιλεία, ἡ δὲ, τυραννίς. τῆς δὲ δικαιοσύνης ὄντιν ἕδη τρία. ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ὅτι πρὸς θεοὺς· ἡ δὲ, πρὸς ἀνθρώπους· ἡ δὲ, πρὸς τοὺς ἀποιχομένους· οἱ μὲν γὰρ, θύοντες καὶ νόμους, καὶ τῶν ἱερῶν ὅπη μελούμενοι, δῆλον ὅτι πρὸς θεοὺς ἀσεβοῦσιν· οἱ δὲ δαρεῖα ἀποδιδόντες καὶ πρᾶξαι παθήκας, δικαιοπραγοῦσι πρὸς ἀνθρώπους· οἱ δὲ τῶν μνημείων ὅπη μελούμενοι, δῆλον ὅτι πρὸς τοὺς ἀποιχομένους. τῆς ἄρα δικαιοσύνης, ἡ μὲν πρὸς θεοὺς ὄντιν, ἡ δὲ πρὸς ἀνθρώπους, ἡ δὲ πρὸς τοὺς ἀποιχομένους. τῆς δὲ πρακτικῆς εἴδη ὄντι τρία· τὸ μὲν γὰρ, ὅτι πρακτικόν· τὸ δὲ, ποιητικόν· τὸ δὲ, θεωρητικόν. ἡ μὲν γὰρ οἰκοδομικὴ καὶ ναυπηγικὴ, ποιητικαί εἰσιν· ἔστι γὰρ αὐτῶν ἰδεῖν ἔργον πεποιημένον. πολιτικὴ δὲ καὶ αὐλητικὴ καὶ κιθαριστικὴ, καὶ αἱ τούτων, πρακτικαί· οὐ γὰρ ὄντιν οὐδὲν ἰδεῖν θέατον αὐτῶν πεποιημένον, διὰ πρᾶξιν τοιοῦτόν τι. ὁ μὲν γὰρ αὐλεῖ καὶ κιθαρίζει, ὁ δὲ πολιτεύεται. ἡ δὲ γεωμετρικὴ, καὶ ἁρμονικὴ, καὶ ἀστρολογικὴ, θεωρητικαί. οὔτε γὰρ πράττουσιν, οὔτε ποιοῦσιν οὐδέν· ἀλλ' ὁ μὲν γεωμέτρης θεωρεῖ πῶς πρὸς ἀλλήλας ἔχουσιν αἱ γραμμαί· ὁ δὲ ἁρμονικὸς, τοὺς φθόγγους· ὁ δὲ ἀστρολογικὸς, τὰ ἄστρα καὶ τὸν κόσμον. τῶν ἄρα ἐπιστημῶν αἱ μὲν εἰσι θεωρητικαί, αἱ δὲ πρακτικαί, αἱ δὲ ποιητικαί· τῆς ἰατρικῆς, ὄντιν ἕδη πέντε· ἡ μὲν, φαρμακευτικὴ· ἡ δὲ, χειρουργικὴ· ἡ δὲ, διαιτητικὴ· ἡ δὲ, νοσοκομικὴ· ἡ δὲ, βοηθητικὴ. ἡ μὲν φαρμακευτικὴ, διὰ φαρμάκων ἰᾶται τὰς ἀῤῥωστίας· ἡ δὲ χειρουργικὴ, διὰ τὸ τέμνειν καὶ καίειν ὑγιάζει· ἡ δὲ διαιτητικὴ, διὰ τὸ διαιτᾶν ἀπαλλάττει τὰς ἀῤῥωστίας· ἡ δὲ νοσοκομικὴ, διὰ τὸ γνῶναι τὸ ἀῤῥώστημα· ἡ δὲ βοηθητικὴ, διὰ τὸ βοηθῆσαι, εἰς τὸ πρᾶγμα ἀπαλλάττει τῆς ἀλγηδόνος. τῆς ἄρα ἰατρικῆς ἡ μὲν ὄντι φαρμακευτικὴ, ἡ δὲ, χειρουργικὴ, ἡ δὲ, διαιτητικὴ, ἡ δὲ, βοηθητικὴ, ἡ δὲ, νοσοκομικὴ. νόμου διαιρέσις δύο· ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν, γεγραμμένος·

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ὁ ἄγραφος. ὧ μὴν ἐν ταῖς πόλεσι πολιτευόμεθα, γεγραμμένος ἐστὶν· ὁ δὲ κατ' ἔθη γεγονώς, οὗτος ἄγραφος καλεῖται. ἔτι, τὸ μὴ γυμνὸν περιέσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν, μηδὲ γυναικεῖον ἱμάτιον περιβάλλεσθαι· ταῦτα γὰρ οὐθεὶς νόμος κωλύει, ἀλλ' ὅμως οὐ ποιοῦμεν, διὰ τὸ ἀγράφῳ νόμῳ κωλύεσθαι. τῶν ἄρα νόμου ἐστὶν ὁ μὲν, γεγραμμένος· ὁ δὲ, ἄγραφος. ὁ λόγος διαιρεῖται εἰς πέντε, ὧν εἷς μέν ἐστιν ὃν οἱ πολιτευόμενοι λέγουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὃς καλεῖται πολιτικός· ἑτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ῥήτορες χάριν, εἰς ὀπὴ δεξίν τε προφέρουσιν, εἰς ἔγκωμια καὶ ψόγους· καὶ κατηγορίας. τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος, ἐστὶ ῥητορικόν. τρίτη δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ ἰδιῶται διαλέγονται πρὸς ἀλλήλους· οὗτος δὴ ὁ τρόπος προσαγορεύεται ἰδιωτικός. ἑτέρα δὲ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ κατὰ βραχὺ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι τοῖς ἐρωτῶσιν διαλέγονται· οὗτος δὲ καλεῖται ὁ λόγος διαλεκτικός. πέμπτη ἡ διαίρεσις λόγου, ὃν οἱ τεχνῖται πρὸς τῆς ἑαυτῶν διαλέγονται τέχνης, ὃς δὴ καλεῖται τεχνικός. τῶν λόγου ἄρα, τὸ μὲν ἐστι πολιτικὸν, τὸ δὲ, ῥητορικὸν, τὸ δὲ, ἰδιωτικὸν, τὸ δὲ, διαλεκτικὸν, τὸ δὲ, τεχνικόν. ἡ μουσικὴ εἰς τρία διαιρεῖται. ἔστι γὰρ ἡ μὲν, διὰ τοῦ σώματος μόνον, οἷον ἡ ᾠδή· δεύτερον δὲ, διὰ τοῦ σώματος καὶ τῶν χειρῶν, οἷον ἡ κιθαρῳδία. τρίτον ἀπὸ τῶν χειρῶν μόνων, οἷον κιθαριστική. τῆς ἄρα μουσικῆς ἐστὶ τὸ μὲν, ἀπὸ τοῦ σώματος μόνον· τὸ δὲ, ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ τῶν χειρῶν· τὸ δὲ, ἀπὸ τῶν χειρῶν. διαιρεῖται δὲ ἡ ἀνθρώπεια εἰς ἕξ πάθεα. ἔν μὲν, ἐὰν ὦσιν οἱ γεγονότες καλοὶ κἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι, τοὺς ὁμοίους τούτων γεγονότας, ἀνθρώπους φασὶν εἶναι· ἄλλο δὲ, ἐὰν ὦσιν οἱ γεγονότες δεδουλωκότες καὶ ἄρχοντες γεγονότες, τοὺς ὁμοίους τούτων ἀνθρώπους φασὶν εἶναι· ἄλλο δὲ, ἐὰν ὦσιν οἱ γεγονότες ὀνομασταὶ, οἷον ἀπὸ στρατηγίας, ἀπὸ στεφανιτῶν ἀγώνων· καὶ γὰρ τοὺς ὁμοίους τούτων γεγονότας, ἀνθρώπους προσαγορεύομεν. ἄλλο εἶδος, ἐὰν

αὐτός τις ἡ ἡμιν άδας τὼ ψυχὼ καὶ μεγαλόψυχος, ἢ τὸν ἀνδρεῖον ἢ φασίν. καὶ τῆς γε ἀνδρείας αὕτη κράτησις. τί ἄρα ἀνδρείας τὸ μὲν, ἀπὸ τῶν τοιούτων ὀπεικῶν, τὸ ἢ, δεινὰ ἢ σῶν, τὸ ἢ, ἐνδόξων, τὸ δὲ, ἀπὸ τῆς αὐτῆς καλοκἀγαθίας. τὸ κάλλος διαιρεῖται εἰς τρία. ἓν μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστιν ἐπαγγελτὸν, οἷον ἡ διὰ τῆς ὄψεως ἀμορφία· ἄλλο δὲ, χρησικόν· οἷον, ὄργανον καὶ οἰκία καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἕνεκά τινος ἢ σοὶ καλά. τὸ ἢ τῶν νόμων καὶ ἐπιτηδευμάτων, καὶ τὰ τοιαῦτα, τῶν ὠφέλειαν ἐστὶ καλά. τί ἄρα κάλλους τὸ μὲν ἐστὶ τῶν ἔπαινον, τὸ δὲ τῶν χρῆσιν, τὸ δὲ τῶν ὠφέλειαν. ἡ ψυχὴ διαιρεῖται εἰς τρία. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς, ἐστὶ λογικόν· τὸ δὲ, ἐπιθυμητικόν· τὸ ἢ, θυμικόν. τούτων ἢ τὸ μὲν λογικόν ἐστιν αἴτιον τῶ βουλεύεσθαι, καὶ λογίζεσθαι, καὶ διανοεῖσθαι, καὶ πάντων τῶν τοιούτων· τὸ δ' ἐπιθυμητικὸν μέρος ἐστὶ τῆς ψυχῆς αἴτιον τῶ ἐπιθυμεῖν φαγεῖν, καὶ τῶ πιπράσαι, καὶ τῶν τοιούτων· τὸ δὲ θυμικὸν μέρος αἰτιόν ἐστι τῶ ἡδέσθαι καὶ ἥττασθαι καὶ ὀργίζεσθαι. τῆς ἄρα ψυχῆς ἐστὶ τὸ μὲν, λογικὸν, τὸ ἢ, ἐπιθυμητικὸν, τὸ δὲ, θυμικόν. τῆς πολιτείας ἀρετῆς εἴδη τέτταρα· ἓν μὲν, φρόνησις· ἓν δὲ, δικαιοσύνη· τρίτον, ἀνδρεία· τέταρτον, σωφροσύνη. τούτων ἡ μὲν φρόνησις, αἰτία τῶ πράττειν ὀρθῶς τὰ πράγματα· ἡ δὲ δικαιοσύνη, τοῦ ἐν τοῖς κοινωνίαις καὶ τοῖς συναλλάγμασι δικαιοπραγεῖν· ἡ δὲ ἀνδρεία, τῶ ἐν τοῖς κινδύνοις καὶ φοβεροῖς μὴ ἧττασθαι ποιεῖν, ἀλλὰ μένειν· ἡ δὲ σωφροσύνη, τῶ κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, καὶ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἡδονῆς δουλοῦσθαι, ἀλλὰ κοσμίως ζῆν. τῆς ἀρετῆς ἄρα τὸ μὲν ἐστὶ φρόνησις, ἄλλο δικαιοσύνη, τρίτον ἀνδρεία, τέταρτον σωφροσύνη. ἡ ἀρχὴ διαιρεῖται εἰς μέρη πέντε· ἓν μὲν, εἰς τὸ κατὰ νόμον· ἓν δὲ, εἰς τὸ κατὰ φύσιν· ἓν δὲ, εἰς τὸ κατὰ ἔθος· τέταρτον, εἰς τὸ κατὰ ἡμος· πέμπτον δὲ, κατὰ βίαν. οἱ μὲν οὖν ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὶ αἱρεθῶσι, κατὰ νόμον ἄρχουσιν·

εἰ ἢ κτ' φύσιν, οἱ ἄῤῥενες, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἀνθρώποις δηλα-
δὴ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· (ὅπου γὰρ παντὸς τὰ ἄῤῥε-
να τοῦ θηλέως ἄρχει) ἡ δὲ πολιτικὴ κατ' ἔθος ἀρχὴ τοιαύ-
τη ἐστίν, οἵαν οἱ παιδαγωγοὶ τῶν παίδων ἄρχουσι καὶ
οἱ διδάσκαλοι τῶν φοιτητῶν. κτ' ἦθος δὲ ἀρχὴ τοιαύτη
τις λέγεται, οἵαν οἱ Λακεδαιμόνιοι βασιλεῖς ἄρχουσιν·
ἀπὸ γὰρ ἤθους τινὸς ἡ βασιλεία. καὶ ἐν Μακεδονίᾳ δ' τὸν
αὐτὸν τρόπον ἄρχουσι καὶ γὰρ ἐκεῖ ἀπὸ ἤθους ἡ βασιλεία
καθίσταται. οἱ δὲ βιασάρχοι ἢ ὠμοκρουσάρχοι ἄρχου-
σιν ἀκόντων τῶν πολιτῶν· ἡ τοιαύτη ἀρχὴ κτ' βίαν λέγεται
εἶναι. τῆς ἀρχῆς ἄρα ὄντι τὸ μὲν, κτ' νόμον, τὸ δὲ, κτ' φύσιν,
τὸ δὲ, κτ' ἔθος, τὸ δὲ, κτ' ἦθος, τὸ δὲ, κτ' βίαν. τῆς ῥητο-
ρείας εἴδη ὄντιν ἕξ. ὅταν μὲν γὰρ κελεύωσι πολεμεῖν ἢ συμ-
μαχεῖν τισὶ, καλεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος προτροπή·
ὅταν δὲ ἀξιῶσι μὴ πολεμεῖν μηδὲ συμμαχεῖν, ἀλλ' ἡσυ-
χίαν ἄγειν, τὸ τοιοῦτον εἶδος ἔστιν ἀποτροπή. τρίτον εἶδος τῆς
ῥητορείας ὅταν τις φάσκῃ ἀδικεῖσθαι ὑπό τινος, καὶ πολ-
λῶν κακῶν αἴτιον ἀποφαίνῃ. τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος κατηγο-
ρία ὀνομάζεται. τέταρτον εἶδος τῆς ῥητορείας ἀπολογία
καλεῖται, ὅταν ἀποφαίνῃ αὐτὸν μηδὲν ἀδικοῦντα, μήτε
ἄλλο ἄτοπον μηδὲν προσάπτοντα· τὸ δὴ τοιοῦτον ἀπολογίαν
καλοῦσι. πέμπτον εἶδος ῥητορείας, ὅταν τις θῦ λέξῃ ἢ ἀπο-
φαίνῃ καλὸν καὶ ἀγαθόν· τὸ δὴ τοιοῦτον εἶδος καλεῖται ἐγ-
κώμιον. ἕκτον εἶδος, ὅταν ψῦς ἀποφαίνῃ φαῦλον· τὸ δὴ τοι-
οῦτον εἶδος καλεῖται ψόγος. τῆς ἄρα ῥητορείας τὸ μὲν ὄντιν
ἐγκώμιον, τὸ δὲ ψόγος, τὸ δὲ προτροπὴ, τὸ δὲ ἀποτροπὴ, τὸ δὲ
κατηγορία, τὸ δὲ ἀπολογία. τὸ ὀρθῶς λέγειν διαιρεῖ-
ται εἰς πέντε· ἓν μὲν, ἃ δεῖ λέγειν· ἓν δὲ, ὅσα δεῖ λέγειν·
τρίτον, πρὸς οὓς δεῖ λέγειν· τέταρτον δὲ, πότε λέγειν δεῖ.
ἃ μὲν οὖν δεῖ λέγειν, ἃ μέλλει συμφέρειν τῷ λέγοντι καὶ
τῷ ἀκούοντι· τὸ δὲ ὅσα δεῖ λέγειν, μήτε πλείω μηδὲ ἐλάττω
τῶν ἱκανῶν· τὸ δὲ πρὸς οὓς δεῖ λέγειν, αὖ τε πρὸς πρεσβυ

τέρους ἁμαρτάνοντας διαλέγηται, ἁρμόττοντας δεῖ τοῖς λόγοις διαλέγεσθαι ὡς πρεσβυτέροις· αὖ τε πρὸς νεωτέρους, ἁρμόττοντας δεῖ λέγεσθαι, ὡς νεωτέροις. πηνίκα δὲ λέγειν ὅσι, μήτε πρότερα μήτε ὑστέρω· εἰ δὲ μή, διαμαρτήσεσθαι καὶ κακῶς ἐρεῖν. ἡ ἀνεργασία διαιρεῖται εἰς τέτταρα. ἢ γὰρ χρήμασιν, ἢ σώμασιν, ἢ ταῖς ὀπτικήμαις, ἢ τοῖς λόγοις. τοῖς μὲν οὖν χρήμασιν, ὅταν δεομένῳ βοηθήσῃ τις εἰς χρημάτων λόγον ἀποτρῆσαι. τοῖς δὲ σώμασιν οὓς ποιοῦσιν ἀλλήλους, ὅταν πληγωμένοις τιτρωμένοις βοηθῶσιν. οἱ δὲ παιδεύοντες, καὶ ἰατρεύοντες, καὶ διδάσκοντες ἀγαθόν τι, οὗτοι ταῖς ὀπτικήμαις ἀνεργετοῦσιν· ὅταν δ' εἰσέλθωσιν εἰς δικαστήριον ἄλλος ὑπὲρ ἄλλου βοηθός, καὶ λόγον τινὰ ὀπτικὴν εἰπὴ ὑπὲρ αὐτοῦ, οὗτος δὴ λόγῳ ἀνεργετεῖ. τῆς μὲν ἀνεργασίας ἡ μὲν ὅτι διὰ χρημάτων, ἡ δὲ διὰ σωμάτων, ἡ δὲ διὰ ὀπτικημάτων, πάρτι διὰ λόγων. διαιρεῖται τὸ πέλος τῶν πραγμάτων εἰς τέτταρα εἴδη· ἓν μὲν τῶν νόμον πέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, ὅταν ψήφισμα γένηται, ᾧ θὲ ὁ νόμος πελέσῃ. τῶν φύσιν ὃ πέλος τὰ πράγματα λαμβάνει ἥ, τε ἡμέρα καὶ ὁ ἐνιαυτὸς, καὶ αἱ ὧραι· τῶν τέχνων ὃ πέλος τὰ πράγματα λαμβάνει, οἷς ἡ οἰκοδομικὴ (οἰκίαν γὰρ ἂν ὀπτελᾷ) καὶ ἡ ναυπηγικὴ πλοῖα γάρ. τῶν τύχην ὃ γίνεται τοῖς πράγμασι πέλος, ὅταν ἄλλως, καὶ μὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λαμβάνει τις ἀποβαίνῃ. τὰ τέλους ἄρα τῶν πραγμάτων τὸ μὲν τῶν νόμων, τὸ δὲ τῶν φύσιν, τὸ δὲ τῶν τέχνων, τὸ δὲ τῶν τύχην ὄσιν. ἡ δυνάμις διαιρεῖται εἰς τέτταρα εἴδη· ἓν μέν, ὃ δυνάμεθα τῇ διανοίᾳ λογίζεσθαι καὶ ἐπινοεῖν ἕτερον ὄν, τῶν σώματι, οἷς πορεύεσθαι καὶ δίδόναι καὶ λαμβάνειν, καὶ τὰ τοιαῦτα· τέτταρον, ὃ δυνάμεθα πλήθεσι πολιτῶν καὶ χρήμασι, ὅθεν καλεῖται πολλῶν δυνάμων ἔχων βασιλεύς. τετάρτη ὃ διαίρεσις δυνάμεως, πάσχειν, καὶ δρᾶν ποιεῖν καὶ κακῶς· οἷς, ἀρρωστεῖν καὶ παιδεύεσθαι δυνάμεθα, καὶ ὑγιεῖς γίνεσθαι, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. τῆς ἀ-

ες δυνάμεως ἡ μὲν ὄρεξίς ἐν διανοίᾳ, ἡ δὲ ἐν τῷ σώματι, ἡ δὲ ἐν τῷ σπαπτὸ ὡ καὶ χρήμασιν, ἡ δὲ ἐν τῷ πιεῖν καὶ πόσῳ. τῆς φιλανθρωπίας ἐστὶν εἴδη τρία· ἐν μὲν διὰ τῆς θεραπείας γινόμενον, ὅταν τὸν ἐντυχόντα πάντα θεραπεύουσι, καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβάλλοντες χαριεπίζονται· ἄλλο εἶδος, ὅταν τὸς βοηθητικὸς ᾖ πανταχοῦ πρὸς ἕτερον εἰδὼς ὅτι τῆς φιλανθρωπίας, ἐν ᾧ τινὲς φιλοδοξήσαι εἰσιν. τῆς δὲ φιλανθρωπίας τὸ μὲν ὅτι διὰ τὸ θεραπεύειν, τὸ δ', διὰ τὸ ἀνεγείρειν, τὸ δὲ, διὰ τὸ ἑστιᾶν καὶ φιλοσωποιεῖσθαι. ἡ εὐδαιμονία διαιρεῖται εἰς πέντε μέρη· ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς, ὅτι ἐστὶν εὐβουλία· ἡ δ', εὐαισθησία καὶ ὑγεία τοῦ σώματος· τρίτον, εὐτυχία ἐν ταῖς θεραπείαις· τέταρτον, εὐδοξία διὰ τοῦς ἀνθρώπους· πέμπτον, εὐπειθία χρημάτων καὶ τῆς εἰς τὸν βίον χρησίμων. ἡ μὲν εὐβουλία γίνεται ἐκ παιδείας, καὶ ἐκ τοῦ πολλοῦ ἐμπείρους γεγενῆσθαι· ἡ δ' εὐαισθησία, ἐκ τῆς τοῦ σώματος μεγάλων. οἷον, ἐάν τις ὀφθαλμοῖς ὁρᾷ, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούῃ, καὶ τῇ ῥινὶ καὶ τῇ γλώσσῃ αἰσθάνηται ὧν δεῖ αἰσθάνεσθαι· τὸ δὲ τρίτον εὐαισθησία. ἡ δ' εὐτυχία, ὅταν ἐφ' ἃ σκοπεῖ, θεραπείᾳ κατ' ὀρθὸν ἃ δεῖ θεραπεῦσαι τὸν σπουδαῖον. εὐδοξία δ' ἐστὶν, ὅταν τὸς οἱ ἀκούῃ. εὐπειθία δ' ἐστὶν, ὅταν τὸς θεοὺς τὰς ἐν τῷ βίῳ χρήσεις οὕτως ἔχῃ ὥστε καὶ φίλους οἱ πιθανοὺς, καὶ φιλοπόμφους καὶ εὐπόρους ἀπολείπουργῆσαι. ᾧ δὲ ὑπάρχει ταῦτα πάντα ὅτις ἐστὶν εὐδαίμων τελέως. τῆς δὲ εὐδαιμονίας ὅτι τὸ μὲν, εὐβουλία, τὸ δὲ εὐαισθησία, καὶ ὑγεία τοῦ σώματος, τὸ δὲ εὐτυχία, τὸ δὲ εὐδοξία, τὸ δὲ εὐπειθία. αἱ τέχναι εἰς τρία διαιροῦνται· ἡ μὲν, θεωρητική, ἡ δ', δευτέρα, ἡ δὲ, τρίτη. θεωρητικὴ μὲν οὖν, ἡ μεταλλευτικὴ καὶ ὑλοτομική· θεωρησκευαστικὴ δὲ εἰσιν. ἡ δὲ, χαλκευτικὴ καὶ ἡ τεκτονική, μεταποιητικαί εἰσιν. ἐκ μὲν γὰρ τοῦ σιδήρου ἡ χαλκευτικὴ ὅπλα ποιεῖ, ἡ δὲ τεκτονικὴ ἐκ τῶν ξύλων, αὐλοὺς καὶ λύρας·

ἡ δὲ χρησική, οἷον ἱππική, τοῖς χαλινοῖς χρῆται, ἡ πολεμική τοῖς ὅπλοις, ἡ μουσική τοῖς αὐλοῖς καὶ τῇ λύρᾳ. πέντε ἄρα τέχναι εἴδη ὄντι· τὸ μὲν πρῶτον, τὸ δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον. τὸ ἀγαθὸν εἰς πέντε ἴδια διαιρεῖται· ὧν μὲν ἓν λέγομεν εἶναι τὴν τοῦ ἀρετοῦ ἔχοντα ἰδίαν ἀγαθόν· ἄλλο δὲ, αὖ τοῦ ἀρετοῦ καὶ τοῦ δικαιοσύνου λέγομεν ἀγαθὸν εἶναι· τρίτον δὲ, οἷον σῖτα καὶ γυμνάσια τὰ σώφρονα καὶ φάρμακα· τέταρτον δὲ φαμὲν εἶναι ἀγαθόν, οἷον αὐλητικοῦ καὶ ὑποκριτικοῦ καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀγαθοῦ ἄρα πέντε εἴδη ὄντι· τὸ μὲν, τὸ τοῦ ἀρετοῦ ἔχειν· ἕτερον δὲ, αὐτὴ ἡ ἀρετή· τρίτον δὲ, σῖτα καὶ γυμνάσια τὰ ὠφέλιμα· τέταρτον δὲ, αὐλητικοῦ καὶ ὑποκριτικοῦ καὶ ποιητικοῦ ἀγαθὸν λέγομεν εἶναι. τῶν ὄντων τὰ μὲν δοκεῖ κακά, τὰ δὲ ἀγαθά, τὰ δὲ οὐδέτερα. τούτων κακὰ μὲν λέγομεν ταῦτα, τὰ δυνάμενα βλάπτειν ἀεί, οἷον ἀκρασίαν καὶ ἀφροσύνην καὶ ἀδικίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα· τὰ δὲ τούτοις ἐναντία ἀγαθά ὄντιν. τὰ δὲ ἐνίοτε μὲν ὠφελεῖν, ἐνίοτε δὲ βλάπτειν, οἷον τὸ φοβεῖσθαι, καὶ τὸ καθῆσθαι, καὶ ἐθέλειν, ἢ ὅλως μήτε ὠφελοῦσαν, μήτε βλάψαι δυνάμενα· ταῦτα γοῦν οὔτε ἀγαθά, οὔτε κακά ὄντιν. τῶν ἄρα ὄντων, τὰ μὲν, ἀγαθά, τὰ δὲ, κακά, τὰ δὲ, οὐδέτερα τούτων. ἀνομία διαιρεῖται εἰς τρία· ἓν μὲν, ἐὰν ὦσιν οἱ νόμοι ἀπαίδευτοι, ἀνομίαν φαμὲν εἶναι· ἕτερον δὲ, ἐὰν τοῖς χειμένοις νόμοις ἐμμένωσιν οἱ πολῖται, καὶ τοῦτο φαμὲν ἀνομίαν εἶναι· τρίτον δὲ, ἐὰν, μὴ ὄντων τῶν νόμων, κατὰ ἔθη καὶ ἐπιτηδεύματα χρηστῶς πολιτεύωνται, καὶ τοῦτο ἀνομίαν προσαγορεύομεν. τῆς ἀνομίας ἄρα ἓν μέν ὄντι νόμοις ἀπαιδεύτοις εἶναι· ἄλλο δὲ, ἐὰν τοῖς οὖσι νόμοις ἐμμένωσι· τρίτον δὲ, ἐὰν ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασι χρηστῶς πολιτεύωνται. διαιρεῖται ἡ ἀνομία εἰς τρία· ὧν ἓν μέν ὄντιν, ἐὰν ὦσιν οἱ νόμοι μοχθηροὶ, καὶ τοῖς ξένοις καὶ τοῖς πολί-

πὰ λέγεται, πὰ δ' ἀφεύξιμα. ὥδε καὶ πὰ ἀφῶπα διήρει, καθ' ὃν Ἀριστέλην.

Γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πλάτων φιλόσοφος Ῥόδιος, μαθητὴς Παναιτίου, καθά φησι Σέλβυκος ὁ γραμματικὸς ἐν ἀφῶπῳ περὶ φιλοσοφίας. καὶ ἄλλος, ἀφεπαπτικός, μαθητὴς Ἀριστέλους. καὶ ἕτερος, Περξιφάνους. καὶ ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΠΕΡΙ ΒΙΩΝ, ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΥΔΟΚΙΜΗΣΑΝΤΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΣΠΕΥΣΙΠΠΟΣ.

ΤΑ μὲν περὶ Πλάτωνος τοσαῦτα ἰσῶς ἐς τὸ δυνατὸν ἡμῖν συναγαγεῖν, φιλοπόνως διειλημφόσι τὰ λεγόμενα περὶ αὐτοῦ ἀνδρός. διεδέξατο δ' αὐτὸν Σπεύσιππος Εὐρυμέδοντος, Ἀθηναῖος. τῷ μὲν δήμῳ Μυρρινούσιος ἦν, ἐξ ἧς ἦν καὶ ἀδελφῆς αὐτῷ Πωτώνης· καὶ ἐσχολαρχησεν ἔτη ὀκτὼ, ἀφ' ἕξάμηνος ἀπὸ τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Χαρίτων τε ἀγάλματα ἀνέθηκεν ἐν τῷ μουσείῳ τῷ ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Ἀκαδημίᾳ ἱδρυθέντι. καὶ ἔμεινε μὲν ὅτι τῶν αὐτῶν Πλάτωνι δογμάτων· οὐ μὴν τό γε ἦθος διέμεινε ὅμοιος. καὶ γὰρ ἐρωτικὸς καὶ ἡδονῶν ἥττων ἦν. φασὶ γοῦν αὐτὸν ὑπὸ θυμοῦ τὸ χειρίδιον εἰς τὸ φρέαρ ῥῖψαι· ἢ ὑφ' ἡδονῆς ἦλθεν εἰς Μακεδονίαν ὅτι τὸν Κασσάνδρου γάμον. ἐλέγετο δ' αὐτὸς καὶ αἰ Πλάτωνος ἀκούειν μαθήσεις, Λαοδικία τε ἡ Μαιπνική, καὶ Ἀξιοθέα ἡ Φλιασία. ὅτε καὶ Διονύσιος φησὶν αὐτὸν γράφων πιθανῶς, φησὶ, Καὶ ἐκ τῆς Ἀρκαδικῆς συμαθητείας ἐσὶ τὴν φιλοσοφίαν καταμαθών. καὶ Πλάτων μὲν ἀτελεῖς φόρων τοὺς παρ' αὐτὸν φοιτῶντας ἐποίει· σὺ δ' ἀσυμολογεῖς, καὶ παρ' ἑκόντων καὶ ἀκόντων λαμβάνεις. ὅτι δὲ σοφὸς (καθά φησι Διόδωρος ἐν ἀπομνημονεύμασι

πρόπω) ἐν τοῖς μαθήμασιν ἐθεάσατο τὸ κοινόν, καὶ συνῳκείωσε καθόσον ἐν δυνατὸν ἀλλήλοις· καὶ πρῶτος πῶλον Ἰσοκράτους τὰ καλούμενα ἀπόρρητα δεξιώσεται, ὡς φησι Καικίλιος. καὶ πρῶτος ὕδωρ ἐν τῷ φορμίσκῳ τῶν φευγόντων ὕδωρ κατέσπασεν. ἤδη δ' ὑπὸ πολυλύσεως καὶ τὸ σῶμα διέφθαρτο. καὶ πρὸς Ξενοκράτη διεπέμψατο, πολλάκις αὐτὸν ἐλθεῖν, καὶ τὴν σχολὴν διαδέξασθαι. φασὶ δ' ἐφ' ἁμαξίου αὐτὸν φερόμενον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν συναντῆσαι Διονυσίῳ, καὶ Χαῖρε, εἰπεῖν· τὸν δὲ φάναι, Ἀλλὰ μήν σε, ὅστις ὑπομένεις ζῆν τοιοῦτος ὤν. καὶ τέλος ὑπὸ ἀθυμίας ἑκὼν τὸν βίον μετήλλαξε, γηραιὸς ὤν. καί ὅστις ἡμῖν εἰς αὐτόν,

Ἀλλ' εἰ μὴ Σπεύσιππον ἐμαίετον ὧδε θανεῖσθαι,
Οὐκ ἂν ἔπεισέ μέ τις, πόδε λέξας, ὡς ἄρ' ἔλωὸς
Οὐχὶ Πλάτωνι ποδὸς αἵματος· ἡ γὰρ ἀθυμίη
Κάτθανεν αὖ δηρὸν σφόδρα μικρόν.

Πλούταρχος δέ φησιν ἐν τῷ Λυσάνδρου βίῳ καὶ Σύλλα, φθόρον ἐπιζέσαι αὐτόν. ἰῶ δὲ καὶ τὸ σῶμα διακεχυμένος, ὡς φησι Τιμόθεος ἐν τῷ περὶ βίων. οὗτος (φησὶ) πρὸς τὸ ἐρωτικὸν πλάσμα ἀμόρφως, ἔφη, Τί δέ σοι δεῖ τούτου; ἐγὼ γάρ σοι δένδρα καλαίτερα ἀμορφοτέρων εὑρήσω. καταλέλοιπε δὲ πάμπλεισα ὑπομνήματα, καὶ διαλόγους πλείονας· ἐν οἷς καὶ Ἀξίππον τὸν Κυρηναῖον· Περὶ πλούτου, α· Περὶ ἡδονῆς, α· Περὶ δικαιοσύνης, α· Περὶ εὐσεβείας, α· Περὶ φιλοσοφίας, α· Περὶ φιλίας, α· Περὶ θεῶν, α· Φιλόσοφος, α· Πρὸς Κέφαλον, α· Κέφαλος, α· Κλεινόμαχος, ἢ Λυσίας· Πολίτης, α· Περὶ ψυχῆς, α· Πρὸς Γρύλλον, α· Ἀξίππος, α· Τεχνῶν ἔλεγχος, α· ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, Τεχνικόν, α· Διάλογοι τῶν περὶ τὴν πραγματείαν ὁμοίων, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ, ι· διαιρέσεις, καὶ περὶ τὰ ὅμοια ὑποθέσεις. Περὶ ἡδονῆς καὶ εἰδώλων καὶ δόγματα· Πρὸς τὸν Ἀριδώπυρον, Πλάτωνος ἐγκώμιον· Ἐπιστολαί·

περὶ Δίωνα, Διονύσιον, Φίλιππον· Περὶ νομοθεσίας, Μαθηματικὸς, Μανδροβούλος, Λυσίας, Ὅροι, Τάξεις ὑπομνημ. στίχοι μ̄, γ̄, δ̄, ο̄, ε̄. περὶ τοῦτον γράφει καὶ Σιμωνίδης τὰς ἱστορίας, ἐν αἷς καταβάλλεται περὶ ξεις Δίωνός τε καὶ Βίωνος. ἐν δευτέρῳ ὑπομνημονευμ. Φαβωρῖνος φησὶν ὡς Ἀριστοτέλης αὐτοῦ τὰ βιβλία περιῶν ἀγαλαίτων ὠνήσατο. γέγονε Σπεύσιππος καὶ ἕτερος, ἰατρὸς Ἡροφίλου Ἀλεξανδρεύς.

ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ.

Ξενοκράτης, Ἀγαθυμώρου, Καρχηδόνιος· οὗτος ἐκ νέου Πλάτωνος ἤκουσε, καὶ εἰς Σικελίαν αὐτῷ συναπεδήμησεν. ἦν δὲ φύσιν νωθρὸς, ὥστε φασὶ λέγειν τὸν Πλάτωνα, συγκρίνοντα αὐτὸν Ἀριστοτέλει, ᾧ μὲν μώλωπος δεῖ, ᾧ δὲ χαλινοῦ. καὶ, Ἐφ' οἷ ἵππον οἷ ὄνον ἀλείφω; σεμνὸς δὲ καὶ ἀγέλαστος Ξενοκράτης καὶ σκυθρωπὸς ἀεὶ, ὥστε αὐτῷ λέγειν συνεχὲς τὸν Πλάτωνα, Ξενόκρατες, θύε ταῖς Χάρισι. δημόσιά τε ἐν Ἀκαδημίᾳ ἔπλεῖσα· καὶ εἴποτε μέλλοι εἰς ἄστυ ἀπέναι, φασὶ τοὺς θορυβώδεις πάντας καὶ πορνικοὺς ὑποστέλλειν αὐτῷ τὴν παρόδῳ. καί ποτε καὶ Φρυνίων πρὸ ἑταίραν ἐθελῆσαι περιάσαι αὐτὸν, καὶ δὴ δι' ὠκομολύμβου ὑπὸ ζώνων καταφυγεῖν εἰς τὸ οἰκίδιον. τὸν δὲ, ἕνεκα δ' ἀνθρωπίνου, εἰς δέξασθαι, καὶ ἑνὸς ὄντος κλινιδίου δρομῆσαι μεταδοῦναι τῆς κατακλίσεως· καὶ πόλος πολλὰ ἐκλιπαρῆσαι, ἄωρον αἰσχύνην. λέγειν τε πρὸς τοὺς πυθομένους, ὡς ὑπ' ἀνδρὸς ἀλλ' ὑπ' ἀνδριάντος αἰσχύνη. ἔνιοι δὲ Λαΐδα φασὶ πρόσκαιρον κλίνην αὐτῷ τοὺς μαθητὰς· τὸν δὲ οὕτως εἶναι ἐγκρατῆ, ὥστε καὶ θύμας καὶ καυσὰς πολλάκις ὑπομεῖναι περὶ τὸ αἰδοῖον. διὸ καὶ ἀξιόπιστος σφόδρα· ὥστε μὴ ἔχὸν αὐτῷ μόρτυρεῖν, τούτῳ μόνῳ συνεχώρουν Ἀθηναῖοι. καὶ δὴ καὶ αὐτάρκεστατος ἦν. Ἀλεξάνδρου γοῦν συχνὸν ἀργύριον ἀποστείλαντος

αὐτῷ, πεις μλίας Ἀθηναῖς ἀφελών, τ λοιπὸν ἀπέπεμψεν εἰπών, ἐκείνῳ πλειόνων δεῖν πλείστας τρέφοιτο. ἀλλά γ ὑπ' Ἀντιπάτρου πεμφθεὶς μὴ θεραπεύειν, ὡς φησι Μύρωνιανὸς ὁ ἱμθιος. καὶ χρυσῷ στεφανῶ ὑμνθεὶς ἐπ' ἄθλῳ πλυτησίας, τοῖς καταχθο τοῦ Διονυσίῳ ἀξιόπαθεῖαι θεὸς τὸν ἱδρυθέντα Ἑρμοῦν, εἶθα φρ ὑβρίσθαι καὶ τοὺς αἰθίτους εἰκάθει. λοιδορῶν γ αὐτὸν μετὰ καὶ ἄλλων πεμφθεὶς θεοσβυτῶν θεὸς Φίλιππον. καὶ τοὺς μ, δώροις μαλθακιζόμενος, καὶ ἐς τὰς κοινὰς σωτείας καὶ τῷ Φιλίππῳ λαλεῖν· τὸν γ, μηδέπερον τοῦτον πιεῖν. οὕτε γὰρ ὁ Φίλιππος αὐτὸν θεοσπεσῆ δέχεσθαι. ὕστερον ἑλθόντας τοὺς πρέσβεις εἰς τοὺς Ἀθηναίους, φάσκειν ὡς ματέων αὐτῆς Ξενοκράτης σωτελπλύξ. καὶ τοὺς, ἱππίμους εἶ) ζημιοῦν αὐτὸν μαθόντας γ παρ' αὐτοῦ ὡς τῶν καὶ μᾶλλον φρονιστὴν εἶ) τῆς πόλεως αὐτῆς, (τοὺς μὲν γὰρ ἤδη ἐδωροδόκησεν ὁ Φίλιππος, ἐμὲ γ μηδενὶ λόγῳ ἐπαξόμενος) φασὶ δισπασίως αὐτὸν ἁμῆσαι. γ τ Φιλίππου γ λεγόν ὕστερον, ὡς μόνος εἴη Ξενοκράτης τὴν θεὸς αὐτ ἀφημένων ἀδωροδόκητος. διὰ γ πρεσβῶν θεὸς Ἀντίπατρον τοὺς αἰχμαλώτων Ἀθηναίων καὶ τ Δαμακὸν πόλεμον, καὶ κληθὲς ὀπὶ δεῖπνον θεὸς αὐτὸν, θεσσιωνίκατο ταυτί,

Ὦ Κίρκη, τίς γὰρ κεν ἀνὴρ, ὃς ἀναίσιμος εἴη,
Πεῖν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἢ πτῆσις,
Πεῖν λύσασθ' ἑτάρους καὶ σ' ὀφθαλυῶσιν ἰδέσθαι;

καὶ τὸν, ἀποδεξαμένου τὴν ἀνοχίαν, ἀθῆναι. ὁρωθίου δέ πτε διωκομένου ὑπὸ ἱερέως, καὶ εἰσπηδήσαντος εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ, καταφήσας μεθῆκε· εἰπὼν τὸν ἱκέτην δεῖν μὴ ἐκδιδόναι. σκωπτόμενος ὑπὸ Βίωνος, οὐκ ἔφη αὐτῷ ἀποκρινεῖσθαι. μηδὲ γὰρ τὴν πρωγωδίαν ὑπὸ τ κωμῳδίας σκωπτομένην ἀποκρίσεως ἀξιοῦν. θεὸς γ τὸν μήτε μουσικὸν, μήτε γεωμετρικὸν, μήτε ἀστρονομίαν μεμαθηκότα, βουλόμενον γ παρ' αὐτοῦ φοιτᾶν, Πο-

ρθύου, ἔφη λαβὰς γὰρ οὐκ ἔχεις φιλοσοφίας. οἱ δὲ τοῦτο φασὶν εἰπεῖν, Παρ' ἐμοὶ γὰρ πόκος οὐ κνάπτεται. εἰπόντος δὲ Διονυσίου πρὸς Πλάτωνα ὡς ἀφαιρήσοι τις αὐτοῦ τὸ βάκιλον, παρὼν ἔφη καὶ δείξας τὸν ἴδιον, Οὐκ ἂν γε(ἔφη) τις τοιοῦτον. φασὶ, καὶ Αἰσχίνου ποτὲ ἐλθόντος εἰς Ἀθήνας καὶ ἀσπασαμένου αὐτὸν, μὴ πρότερον αὐτὸν προσαπορρῦσαι πρὶν ἢ τὸν λόγον οὗ ἔλεγε διαπεράναθαι. ἀπορώτατος δὲ ὢν, πολλάκις ἑαυτῷ τῆς ἡμέρας διεμελέτα, καὶ ὥραν μίαν φασὶν ἀπένεμε σιωπῇ. καὶ πλεῖστα ὅσα καταλέλοιπε συγγράμματα καὶ ἔπη, καὶ παραινέσεις· ἃ ὅδε ταῦτα, Περὶ φύσεως, α, β, γ, δ, ε, ς. Περὶ φιλοσοφίας, ς· Περὶ πλούτου, α· Ἀρκάς, α· Περὶ τοῦ ἀοριστου, α· Περὶ τοῦ παιδίου, α· Περὶ ἐγκρατείας, α· Περὶ τοῦ ὠφελίμου, α· Περὶ τοῦ ἐλευθέρου, α· Περὶ θανάτου, α· Περὶ ἑκουσίου, α· Περὶ φιλίας, α, β. Περὶ ὑπομνείας, α· Περὶ τοῦ ἀνανδρου, α, β· Περὶ εὐδαιμονίας, α, β· Περὶ τοῦ χαίρειν, α· Περὶ μιμήσεως, α· Περὶ τοῦ ψεύδους, α· Καλλικλῆς, α· Περὶ φρονήσεως, α, β· Οἰκονομικὸς, α· Περὶ σωφροσύνης, α· Περὶ δυνάμεως νόμου, α· Περὶ πολιτείας, α· Περὶ ὁσιότητος, α· ὅτι σπουδαστὴ ἡ ἀρετὴ, α· Περὶ τοῦ ὄντος, α· Περὶ εἱμαρμένης α· Περὶ τῶν παθῶν, α· Περὶ βίων, α· Περὶ ὁμονοίας, α· Περὶ μαθητοῦ, α, β· Περὶ δικαιοσύνης, α· Περὶ ἀρετῆς, α, β· Περὶ εἰδώλων, α· Περὶ ἡδονῆς, α, β· Περὶ βίου, α· Περὶ ἀνδρείας, α· Περὶ τοῦ ἑνὸς, α· Περὶ ἰδεῶν, α· Περὶ τέχνης, α· Περὶ θεῶν, α, ς· Περὶ ψυχῆς, α, β· Περὶ ὑπομνήμης, α· Πολιτικὸς, α· Περὶ ὑπομνημοσύνης, α· Περὶ φιλοσοφίας, α· Περὶ τῆς Παρμενίδου, α· Ἀρχέδημος, ἢ Περὶ δικαιοσύνης, α· Περὶ ἀγαθοῦ, α· Τῶν πρὸς τοὺς διδύμους, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η· Λύσις τῶν πρὸς τοὺς λόγους, α, ι· Φυσικῆς ἀκροάσεως, α, β, γ, δ, ε, ς· Κεφάλαιον, α· Περὶ ἰδεῶν καὶ εἰδῶν, α· Πυθαγόρεια, α· Λύσεις, α, β· Διαιρέσεις, η· Θέσεων βιβλία, κ μ γ· Τῆς πρὸς τὸ διαλέγεσθαι

πραγματείας βιβλία ιδ̄, ῡ, ᾱ, β̄, ψ̄, μ̄. μεθ' ὃν βιβλία ιε̄, καὶ ἄλλα βιβλία ις̄. Περὶ μαθημάτων πρὸς τοὺς λέξιν λογικῶν, βιβλία θ̄. πρὸς τοὺς τὰ μαθήματα, βιβλία ε̄. πρὸς τοὺς δόξαν, ἄλλα βιβλία δύο. Περὶ γωνίας πρῶτ, βιβλία ε̄. ὑπομνημάτων, ᾱ. ἀναπόδειτ, ᾱ. Περὶ ἀριθμῶν, ᾱ. Ἀριθμῶν θεωρία, ᾱ. Περὶ διαιρέσεως, ᾱ. Τῶν πρὸς ἀσχολουμένους, ε̄. Στοιχεῖα πρὸς Ἀλέξανδρον, Περὶ βασιλείας, δ̄. Πρὸς Ἀρύβαν, Πρὸς Ἠφαίστιωνα. Περὶ γεωμετρίας, ᾱ, β̄. στίχοι μ̄ χ̄ β̄ δ̄ σ̄ λ̄ θ̄. Ἀθηναῖοι δὲ ὅμως αὐτὸν ὅτε ζῶντα ἐτίμησαν ἀνδριάντος αὐτοῦ χαλκοῦ στῆσαι. καὶ αὐτὸν ὠνείδισε Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, καὶ ἑκάτερον ἀπεκάλεσε· Ξενοκράτει μὲν τὴν ἐλευθερίαν, Ἀθηναίοις δὲ τὸ μεμίσιον. τοῦτό φησι Μυρωνιανὸς ὁ Ἁμαστριανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἱστορικῶν ὁμοίων κεφαλαίων. διεδέξατο δὲ Πολέμωνα, καὶ ἀφηλίκησατο τῆς ὀλυμπιάδος πέμπτῃ καὶ ἑβδόμῃ ἔτει ὑπὸ Λυσιμάχου, ἀρξάμενος τῆς δευτέρας ἐπὶ τῆς δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. ἐτελεύτησε δὲ νυκτὸς, λεκανὴν προσπλάσας, ἔτος ἤδη γεγονὼς δεύτερον καὶ ὀγδοηκοστόν. φασὶ δὲ καὶ εἰς αὐτὸν οὕτως,

Χθιζὴν προσπλάσας λεκανὴν ποτέ, καὶ τὸ μέτωπον
Πλήξας, ἴαχεν Ὦ σώφρονες, εἶτ' ἔθανεν,
Οὗτος πάντα πάντη Ξενοκράτης αἰὴρ μεγάς.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Ξενοκράτεις ε̄. ὅ, τε ταχυπόδης, ἀρχαῖος σφόδρα· καὶ ὁ συγγενὴς ἅμα καὶ πολίτης τοῦ προειρημένου φιλοσόφου· φέρεται δὲ αὐτοῦ λόγος Ἀριστοτέλους, γεγραμμένος πρὸς Ἀριστόνικον ἀποθανούσης· πέπαρτος, φιλόσοφος, ἐλεγείαν γεγραφὼς ἐν ὀπτυχοῖς. (ἴδιον δέ· πίνακας μὲν τοὺς ὀπτοδαμόθεν πτυχοῖς, ὀπτυχαίοισι· πτυχοῖ δὲ ὀπτὼ δέλτοι ποιητικῇ, πλαίοισι. τοῦ δῆλον, τὸ μὲν φύσεως εἶδος, τὸ δὲ τέχνης ἔργον) πίμπλος, ἀνδριαντοποιός· ἔκτος, ἀσματα γεγραφὼς, ὡς φησιν Δεινόξενος.

ΠΟ.

ΠΟΛΕΜΩΝ.

Πολέμων, Φιλοστράτε μὲν ἦν ὁ ἐκ Λαοδικείας τῆς Φρυγίας, τὸ δὲ γένος Οἰνιάνδεως. νέος δὲ ὢν, ἀκόλαστος τε καὶ διακεχυμένος ἦν οὕτως, ὥστε καὶ προσφέρειν ἀρχὴν ἐλευθέριον τοῖς ἐπιμόνοις λύπαις τῆς ὀπωρινῆς. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ στενοπῷ διέκρυπτεν. ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ τοῖς χιονὶ χιονὶ τειχίβολον εὑρέθη τοῖς πεπλασμένον αὐτὸ, διὰ τὴν ὁμοίαν τῇ προειρημένῃ πρόφασιν. καί ποτε σωφρόνως τοῖς νέοις, καὶ ἐστεφανωμένος, μεθύουσι τὴν Ξενοκράτους ἤξε σχολήν. ὁ δὲ, οὐδὲν διαταραχθείς, ἦρε τὸν λόγον ὁμοίως (ἦν δὲ περὶ σωφροσύνης) ἀκούων ἢ τὸ μειρακιῶδες, κατ' ὀλίγον ἐπανορθοῦται καὶ οὕτως ἐγένετο φιλόπονος, ὡς ὑπερβάλλεσθαι τοὺς ἄλλους, καὶ αὐτὸν διαδέξασθαι τὴν σχολήν, ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς ἕκτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. φησὶ δὲ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, τὴν πατέρα αὐτοῦ περὶ τόν τε τῆς πλησμονῆς, καὶ ἀφροδισιασμοῦ. φυγεῖν δὲ τὴν Πολέμωνα καὶ δίκην καὶ κόσεως ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ὡς μειρακίοις συνόντα. τοσοῦτον δὲ ὑπερῆρε τὸ ἦθος ἀρξάμενον φιλοσοφεῖν, ὥστ' ὑπὸ τοῦτο σχήματος τῆς μορφῆς παντὸς μεμεῖν. ἀλλὰ καὶ τὴν φωνὴν ἀπαλλοίωτος ἦν· διὸ καὶ Θεόφραστος Κεφαλῆτα ὑπ' αὐτοῦ. κωμῳδοῦσι γοῦν λυπῶντος, καὶ τὴν ἰσχνότητα διασαίνοντος, μόνον μὴ ὠχριάσαι· καὶ ταραχὴν νομιζομένης ὑπὸ τοῦ πόλεως, πυθόμενον τὸ γεγονὸς, ἄπρεπτον μεῖναι. ἔν τε τοῖς θεάτροις ἀσυμπαθέστατος ἦν. Νικοστράτου γοῦν ποτὲ, τὸ ὑπὸ καλουμένου Κλυταιμνήστρα, ἀπαγινώσκοντος ἢ ὑπὸ τινὸς αὐτοῦ τε καὶ Κεφαλῆτα, τὸν μὲν συνδιαπράξασθαι, τὴν δὲ ἴσα καὶ μὴ ἀκοῦσαι. καὶ ὅλως ἦν τοιοῦτος ὃς φησὶ Μελάνθιος ὁ ζωγράφος ἐν τοῖς Περὶ ζωγραφικῆς. φησὶ γὰρ δεῖν αὐθάδειαν τινὰ καὶ σκληρότητα τοῖς ἔργοις ὑπερέχειν, ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἤθεσιν. ἔφασκε δὲ ὁ Πολέμων δεῖν ἐν τοῖς πράγμασι γυμνάζεσθαι, καὶ μὴ ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

θεωρήμασι, καθάπερ ἁρμονικόν τι τέχνιον καταπόντα, καὶ μελετήσαντα· ὡς κἀγὼ μὲν τὴν ἐρώτησιν θαυμάζειν ἔφην, κατὰ δὲ τὴν διάθεσιν ἑαυτοῖς μάχεσθαι. οὕτω οὖν αὐστηρός τις καὶ γλυκαίος, παρηκμηκὼς ἅ φησιν Ἀριστοφάνης περὶ Εὐριπίδου, Ὀξώτας καὶ Σπληνώτας. ἄνθρωπος (ὡς αὐτός φησι) καταπυγοσύνην ζῶν τὰ δεύτερα τῆς κρέας μέγα. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθίζων ἔλεγε τοὺς τὰς θέσεις, (φασὶ) περιπατῶν δὲ ἐπιχείρει. διὰ δὴ οὖν τὸ φιλογλυκάζον ἐπιμᾶται τῇ πόλει. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὀκνηρὸς οὕτω, διατείνων ἐν τῷ κήπῳ, παρ' ὃν οἱ μαθηταὶ μικρὰ καλύβια ποιησάμενοι, κατῴκουν πλησίον τοῦ μουσείου καὶ τῆς ἐξέδρας. ὡς ἐώκει δή, ὁ Πολέμων καὶ πάντα ἐζηλώκει τὸν Ξενοκράτην· καὶ ἐσαθῶσαι αὐτὸν φησὶν Ἀρίστιππος ἐν πέμπτῃ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. ἀεὶ γοῦν ἐμέμνητο ὁ Πολέμων αὐτοῦ, τήν τε ἀκαλλίαν καὶ τὴν αὐχμὸν ἐνδεδύσθαι ταῦτόν καὶ τὸ βαρύ, οἱονεὶ Δωρικός τις οἰκονομία. ἦν δὲ καὶ φιλοσοφοκλὴς, καὶ μάλιστα ἐν ἐκείνοις ὅπου καὶ τὰ κωμικὰ ἐνοικοῦντα ποιήματα αὐτοῦ κοινὸν τὶς ἔδοκει συμποιεῖν Μολοσσικός. καὶ ἔνθα οὗτος (καὶ τὸν Φρυνίχου) οὐ χαῦνος, οὐδὲ ὑπόχυτος, ἀλλὰ βραχύς. ἔλεγε οὖν τὸν μὲν Ὅμηρον, ὅλον εἶναι Σοφοκλέα· Ὅμηρον δὲ, Σοφοκλέα βραχύν. ἐτελεύτησε δὲ γηραιὸς ἤδη ὑπὸ φθίσεως, ἱκανὰ συγγράμματα καταλιπών. καὶ ἔστιν ἐπ' αὐτὸν,

Οὐκ αἰεὶς; Πολέμωνα κεκεύθαμεν, ὃν ἀπὸ τῆσδε
Λαύρεια, τὸ δηνὲς ἀνθρώπων πάθος.
Οὐ μᾶλλον Πολέμωνα, τὸ σῶμα δέ. τοῦτο γὰρ αὖτις
Μέλλων ἐς ἄστρα διαβαίνειν, ἔλιπεν χάμαι.

ΚΡΑΤΗΣ.

ΚΡάτης, πατρὸς μὲν ἦν Ἀνδρίου, Θηβαίου δὲ τὸν δῆμον, καὶ ἀκροατὴς ἅμα καὶ ἐρώμενος Πο-

λεμφίνος. ἀλλὰ καὶ διεδέξατο ἡ σχολὴ αὐτὸν· καὶ ὅπως διήλω ωφελείτω, ὥστε καὶ ζῶντε ὑ μόνον τ αὐτ ἦσην ὁπτηδευμ^χ, διὰ καὶ μέχρι σχεδὸν αἰαπνοῆς ἐκωμοιούθην διλήλοιν, καὶ θανόντε τ αὐτῆς ταφῆς ἐκοινωνείτω. ὅθεν Λυσαγόρας εἰς ἄμφω τὸν τύπον ἐπίησε τὸν ὕθπον,

Μνήματα τῶδε Κεάντα θεοδέα καὶ Πολέμωνα
Ἔννεπε κρύπτεσθαι ξεῖνε παρερχόμενος·
Ἄνδρας ὁμοφροσύνῃ μεγαλήτορας, ὧν ἅπο μῦθος
Ἱερὸς ἤνισεν δαιμονίου στόματος.
Καὶ βίοτος καθαρὸς σοφίας ὅπι θεῖον ἑπόμενοι
Αἰῶνα, σπεπτοῖς δόγμασι πειθόμενος.

ἔνθεν καὶ Ἀρκεσίλαον μεταλθόντα τῶδε Θεοφράστου φασὶν αὐτὸν λέγειν, ὡς εἶεν θεοί τινες ἢ λείψανα τῶν χρυσοῦ γένους. καὶ γὰρ ἦσην οὐ φιλοδημόδης· ἀλλ' οὐδὲ Διονυσόδωρον ποτὲ φασὶ τὸν αὐλητὴν εἰπεῖν, σεμνυνόμενον ὅτι τῷ μηδένα τῶν κρουμάτων αὐτοῦ μήτ' ὄπι πεινήσας, μήτ' ὄπι ψυχρὸν ἀκηκοέναι, καθάπερ Ἰσμηνίου. συνέπιπτον δέ φησιν αὐτῷ ὁ Ἀντίγονος εἰς τῶδε Κεάντα, ὁμοιότροπος συμβιωτὴν τούτων τε καὶ Ἀρκεσιλάου. τὴν μὲν οἴκησιν Ἀρκεσίλαον μὲν ἔχειν μετὰ Κεάντος, Πολέμωνα δὲ μετὰ Κεάντα μετὰ Λυσικλέους ἑνὸς τῶν πολιτῶν. ἦν δ' (φησὶν) ἐρώμενος, Κεάντης μὲν (ὡς ἀναιρηται) Πολέμωνος· Ἀρκεσίλαος δ', Κεάντος. τελευτᾷ δ' ὁ Κεάντης (καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τείτῳ τῶν χρονικῶν) ἀπολιπὼν βιβλία, τὰ μὲν φιλοσοφούμενα, τὰ δὲ τῶν κωμῳδίας, τὰ δὲ λόγους δημηγορικοὺς καὶ παρακελευστικούς. ἀλλὰ καὶ μαθητὰς ἐλλογίμους· ὧν Ἀρκεσίλαον, τὸν οὗ λέξομεν (διήκουσε γὰρ καὶ τούτου) καὶ Βίωνα τὸν Βορυσθενίτην, ὕστερον δὲ Θεοδώρου ἀπὸ τῆς αἱρέσεως ὀπισθοῦμενον· τὸν οὗ καὶ αὐτοῦ λέξομεν ἐχομένως Ἀρκεσιλάου. γεγόνασι δὲ Κεάντες δέκα. πρῶτος, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής· δεύτερος, ῥήτωρ Τεαλλιακὸς, Ἰσο-

κράτειος· πέμπτος, ζαφειρύγχος, Ἀλεξάνδρῳ συνών· πέμπτος, ὑπνώτης, ὡς ἴου λέγουσιν· πέμπτος, φιλόσοφος περιπατητικός· ἕκτος, Ἀκαδημαϊκός, ὁ θεσπιεργμένος· ἕβδομος, Μανίων, γραμματικός· ὄγδοος, γεωμετρικὸς μεγαφώς. ἔνατος, ὁπτραμμάτων ποιητής· δέκατος, Ταρσεύς, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκός.

ΚΡΑΝΤΩΡ.

Κράντωρ, Σολεύς, θαυμαζόμενος ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι. ἀπῆρε εἰς Ἀθήνας, καὶ ξενικράτους διήκουσε Πολέμωνι συσχολάζων. καὶ καταλιπὼν ὑπομνήματα εἰς μυριάδας στίχων τριῶν· ὧν ἔνια ἔνιοι Ἀρκεσιλάῳ προσάπτουσι. φασὶ δ' αὐτὸν ἐρωτηθέντα πῶς ὑποφθείη ὑπὸ Πολέμωνος, εἰπεῖν, τῷ μήτε ἐξύπερον μήτε βαρύτερον ἀποδοὺς φθεγξάμενον. ἔσχε τοσοῦτον εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον ἀνεχώρησε, κἀκεῖ ἐβιοτάτει. οἱ δ', παραχρῆμα προσῆκεν αὐτῷ, νομίζοντες οὐ δι' ἄγνοιαν, ἀλλὰ βουλόμενον αὐτῷ χολὴν συνῆσαι. ὥστε καὶ Ἀρκεσίλαος, θέλων ἐπ' αὐτῷ συνῆναι Πολέμωνι, καίτοι ἐρωτᾷς, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἀρκεσιλάου λέξομεν. ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ὑγιαίνοντα διῆκουεν Πολέμωνος· ἐφ' ᾧ καὶ μάλιστα θαυμασθῆναι. λέγεται δὲ καὶ τὴν οὐσίαν καταλιπεῖν Ἀρκεσιλάῳ, ταλάντων οὖσαν δισχιλίων. καὶ ἐρωτηθέντα τοῦ τί αὐτοῦ τὸ βούλεται ταφῆναι, εἰπεῖν,

Ἐν γῆς φίλοις μοχθοῖσι κρυφθῆναι καλόν.

λέγεται δὲ καὶ πιόμενα χάψαι. καὶ ἐν τῇ πατρίδι δὲ τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἱεροῦ στεφανωθῆναι αὐτόν. καί φησι Θεαίτητος ὁ ποιητὴς ὑπὲρ αὐτοῦ,

Ἡδαίην αὐδρῶπος, ὁ δ' ὀπταλέον ἰῶδαν Μούσης
Κεκράντωρ, καὶ γήρως ἄλυθεν οὔπω θέσσιν.
Σῇ σὺ δ' ἐπειθόμενος πίε νηφόνα αὐδήν.

Ἦ ῥ' ὅ γε καὶ ζώει κεῖθι ἐν ἀθυμίῃ.

ἐθαύμαζε δὲ ὁ Κράντωρ πάντων δὴ μᾶλλον Ὅμηρον καὶ Εὐριπίδην, λέγων ἐργώδες, ἐν τῷ κυκλῳ τραγικῶς ἅμα καὶ συμπαθῶς γράψαι. καὶ φερεφέρετο τὸν στίχον τὸν ἐκ τοῦ Βελλεροφόντου,

Οἴμοι. τί δ' οἴμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν.

λέγεται δὲ καὶ Ἀνταγόραν τὸν ποιητὴν, ὡς Κράντορος ἐς ἔρωτα πεπτωκότα φέρεσθαι ταυτί,

Ἐνδοίη μοι θυμὸς, ὅ τοι γλυκὺς ἀμφιβάπτειν,
Ἢ σε θεῶν τὸ φέριστον ἀειγενέων ἔρος εἶπω,
Τῶν ὅσσοις ἔρεβός τε πάλαι βασίλειά τε παῖδας
Γείνατο νύξ, πελάγεσσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο ῥοῇσι·
Ἢ σέ γε Κύπριδος ἅμα θέλφρονος, ἠέ σε γαίης
Ἢ ἀνέμων τοῖος σὺ κακὰ φρονέων ἀλάλησαι
Ἀνθρώπων ἠδὲ ἐθηλὰ, τό κε σέο σῶμα διφυές.

λίαν δὲ καὶ ὁ Κράντωρ ὀνοματοποιῶν. τραγῳδὸν γοῦν ἀπελέκων τὸν εἶπεν ἔχειν φωνὴν, καὶ φλοιοῦ μεστὸν. καὶ πῶς ποιητὴν σκίφης μεστοὺς εἶναι τοὺς στίχους· καὶ τὰς Θεοφράστου λέξεις ὀγρέῳ γεγράφθαι. θαυμάζεται δὲ αὐτοῦ μάλιστα βιβλίον τὸ περὶ πένθους. καὶ κατέγραψε πρὸς Πολέμωνα καὶ Κράτητα, ὑδρωπικῇ δὴ θεῷ νοσήσας. καὶ ἔστιν εἰς αὐτὸν ἐπίγραμμα,

Ἐπέκλυσε καί σε, Κράντωρ, ἡ νέσσων κακίστη,
Χ' οὕτω κατῆλθες εἰς μέλαιναν Πλουτέως ἄβυσσον.
Καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, σῶν λόγων ἅτε
Χήρη ἔσηκεν Ἀκαδημία, καὶ Σόλοι, πατρίς σευ.

ΑΡΚΕΣΙΛΑΟΣ.

Ἀρκεσίλαος, Σεύθου, ἢ Σκύθου (ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν πέμπτῳ χρονικῶν) Πιτανάτης τῆς Αἰολίδος· οὗτός ἐστιν ὁ τῆς μέσης Ἀκαδημίας κατάρξας πρῶτος, ὑπομνήματα

lx.iii.

ἀποφάσεις διὰ τὰς ἐναντιότητας τῶν λόγων. πρῶτος δὲ καὶ εἰς ἑκάτερον ἐπεχείρησε, καὶ πρῶτος τὸν λόγον ἐμίμησε τὸν ἐκ τοῦ Πλάτωνος προβεβλημένον· καὶ ἐποίησε δι' ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως εἰσηγητικώτερον. παρέβαλε δὲ Κράντορι τὸν τρόπον τὸν ζῆνα. τέτταρας ἀδελφοὺς ἴδιον ὧν εἶχε, δύο μὲν ὁμοπατρίους, δύο δὲ ὁμομητρίους. καὶ τῶν μὲν ὁμομητρίων πρεσβύτερον Πυλάδην, τῶν δὲ ὁμοπατρίων Μοιρέαν, ὃς ἴδιον αὐτῷ ὄνομα. ἤκουσε δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν Αὐτηλύκου τοῦ μαθηματικοῦ, παίπου τυγχάνοντος, πρὶν ἀπαίρειν εἰς Ἀθήνας, μεθ' οὗ καὶ εἰς Σάρδεις ἀπεδήμησεν· ἔπειτα Ξάνθου τοῦ Ἀθηναίου μουσικοῦ· μεθ' ὃν Θεοφράστου διήκουσεν. ἔπειτα μετῆλθεν εἰς Ἀκαδημίαν πρὸς Κράντορα. Μοιρέας μὲν γὰρ, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφός, ἦγεν αὐτὸν ὅτι ῥητορικῶν· ὁ δὲ φιλοσοφίας ἤρα. καὶ αὐτὸς Κράντωρ ἐρωτικῶς διατεθείς, ἐπείθετο, τὰ ἐξ Ἀνδρομέδης Εὐριπίδου πρὸς ἐνεγκάμενος,

Ὦ παρθέν', εἰ σώσαιμί σ', εἴσῃ μή χάριν;
καὶ ὅς· τὰ ἐχθίω σ',

Ἄγου με (ὦ ξένε) εἴπερ δι' ὀφθῆναι θέλεις, εἶτ' ἄλογον. ἐκ τούτου συνήσκησαν ἀλλήλοιν. ἵνα καὶ τὸν Θεόφραστον καινίζοντα φασὶν εἰπεῖν, ὡς ὑφυὴς καὶ ἐπιχειρητικὸς ἀπελαυθὼς τῆς διατριβῆς εἴη νεανίσκος. καὶ γὰρ ἐν τοῖς λόγοις ἐμβριθέστατος καὶ φιλογράμματος ἱκανῶς ἠκούετο, ἔτι δὲ καὶ ποιητικῆς. καὶ αὐτοῦ φέρεται ὀπτογράμματα εἰς Ἄτταλον οὕτως ἔχοντα,

Πέργαμος οὐχ ὅπλοις κλεινὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππις
Πολλάκις αὐδᾶται Πίσαν ἀνὰ ζαθέαν.
Εἰ δ' ὃν οὐκ οἶδ' ἔγωγε θεμιτὸν πατρῷον εἰπεῖν,
Ἔστεται εἰς αὖθις πολλὸν ἀοιδοτέρη.

ἀλλὰ καὶ εἰς Μιλώδωρον τὸν Εὐδάμου ἑνὸς τῶν συγκλητικῶν ἐρώμενον,

Τηλοῦ μὲν Φρυγίη, πολλοῦ δ' ἱερὴ Θυάτιρα,

Ὦ Μιωόδωρε, σὴ πατεὶς Καδαφάδη.
Ἀλλὰ γὸ εἰς Ἀχέροντα, τὸν οὐ φατὸν, ἴσα κέλδυδα,
Ὡς δηνὸς ἀνδρῶν παύπδεν μετρεύμδια.

Σῆμα δέ τοι πόλ' ἔρεξεν ἀελφεαδὲς Εὔδαμος, ᾧ σὺ
Πολλῶν πενεσέων ἦδα θεοφιλέστερος.

ἀπεδέχετο δὲ πάντων μᾶλλον Ὅμηρον, οὗ καὶ εἰς ὕπνον ἰὼν παύτως τὶ αἰενάσκειν. ἀλλὰ καὶ ὀρθρου λέγων ὅτι τὴν ἐρώτημα ἀπέναι, ὁπότ' ἂν βούλοιτο ἀναγνῶναι. τήν τε Πίνδαρον ἔφασκε δεινὸν εἶναι φωνῆς ἐμπλῆσαι, καὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἀπειρίαν παρασχεῖν. Ἴωνα δὲ καὶ ἐλαφρότερον ὤν. διήκουσε δὲ καὶ Ἱππωνίκου τοῦ γεωμέτρου· ὃν καὶ ἔσκωψε, τὰ μὲν ἄλλα νωθρὸν ὄντα καὶ χαμαιδῆ, ἐν δὲ τῇ τέχνῃ πεθεωρημένον, εἰπών· τὴν γεωμετρίαν αὐτῷ χάσκοντας εἰς τὸ στόμα ἐμπίπτειν. τῶν καὶ ὠδακόψαντα αἰσχροβῶν οἴκοι, ἐς τοσοῦτον ἐθεράπευσεν, ἐς ὅσον ἀποκατασῆσαι. Κράτητος δὲ ἐκλιπόντος κατέσχε τὴν σχολήν, ἐκχωρήσαντος αὐτῷ Σωκρατίδου τινός. ὅθεν δὲ τὸ περὶ πάντων ἐπέχειν, οὐδὲ βιβλίων (φασὶ) τὶ συγγράψειν. οἱ δὲ, ὅτι ἐφωράθη τινὰ καπρδῶν, ἃ φασιν οἱ μὲν ἐκδοῦναι, οἱ δὲ, κατακαῦσαι. ἔοικε δὴ θαυμάζειν καὶ τὸν Πλάτωνα, καὶ τὰ βιβλία ἐκέκτητο αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ τὸν Πύῤῥωνα, κατά πινας, ἐζηλώκει καὶ τῆς διαλεκτικῆς ἔσχετο, καὶ τῶν Ἐριστικῶν ἥπτετο λόγων. ὅθεν καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῦ ὑπ' Ἀρίστωνος,

Πρόσθε Πλάτων, ὄπιθε δ' ὁ Πύῤῥων, μέσσος Διόδωρος·

καὶ ὁ Τίμων ἐπ' αὐτοῦ φησὶν οὕτως,

Τῇ δ' ἔχων Μενέδημος ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον
Θήσεται, ἢ Πύῤῥωνα τὸ παῦ κρέας, ἢ Διόδωρον.

καὶ διαλιπὼν αὖθις ποιεῖ λέγοντα,

Νήξομαι εἰς Πύῤῥωνα, καὶ εἰς κολιὸν Διόδωρον.

ἦν δ' ἀξιωματικώτατος καὶ σωφρονέστατος, καὶ ἐν τῇ λαλιᾷ

lx.iiii.

διαλεκτικὸς τ' ὀνομάζ. ὑποκώφης θ' ἱκανῶς ἢ παῤῥησιαστὴς διὸ καὶ παίζων ὁ Τίμων οὕτως εἶπε περὶ αὐτοῦ,

Καὶ τέων οὐλήσης ὑποπλήξεσιν ἐγκαταμιγείς.

ἔθεν καί τις τῶν ὑπερόπτερον διαλεγόμενον νεανίσκον, Οὐλήψεταί τις, ἔφη, τὸν ἀγκαγάλω; τοῦς δὲ τὴν αἰτίαν ἔχοντα φράζεσθαι, ὡς ἀνέωγεν αὐτῷ ὅπου δεκεῖ ἕτερον ἑτέρου μεῖζον εἶναι, πρώτιστον εἰ οὐδὲ τὸ δεκαδάκτυλον τοῦ ἑξαδακτύλου. Ἤμονος δέ τινος Χίου ἀεισθεὶς ὄντος, καὶ ὑπολαμβάνοντος εἶναι καλοῦ, καὶ ὑπὸ χλανίσιν ἀεὶ ἀναφερομένου, εἰπόντος δ' αὐτῷ σοφὸς ἐφαίνετο; ἔφη, Πότερον ἐὰν σὺ δὲ οὕτω καλὸς ἦς ὡς σοφὸς εἶ, ἂν ἦν καλὰ ἱμάτια ἔχων; ἐπεὶ δὲ καὶ παιδικὰ διδοκιῶν ὡς εἰς βαφεῖον τὸν Ἀρκεσίλαον ἔφη,

Ἔξεις ἐρωτᾶν ποτέ, ἢ σχολὴν ἔχειν;

ἔφη ὑπολαβών, Γεώμ

Τί μοι τεαχεῖα καὶ σὺ εἰθισμένως λαλεῖς;

σωμύλου δὲ ἀγροικους πρόσωπα αὐτῷ παρίχοντος, ἔφη,

Ἀπόλλων' ὁμιλεῖν γίνεται δούλων τέκνα.

λάλου δὲ πολὺ φλυαροῦντος, καὶ πόθεν αὐτὸν χαλεπῶς πυνθανόμενος ἔφη. ζῶσι δὲ καὶ ἀποκρίνεται. τοῦς δὲ τὸ δαψιλὲς καὶ φιλόλογον, εἰπόντα πρὸς ἄγροικον, ἔφη,

Λιθοισι γάρ τοι καὶ αἱμάτων διέξοδοι

Θήλειαν ὄρνιν, πλὴν ὅταν τέκος παρῇ.

ἔστι δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ Οἰνομάου τοῦ Σοφοκλέους. τοῦς Ἀλεξῖνον τινὰ διαλεκτικὸν, μὴ δυναμένου κατ' ἀξίαν τοῦ Ἀλεξίνου τὸν διηγήσασθαι, τὸ Φιλοξένῳ τοῦς τοῖς πλείοσι τοιαῦτα εἰπεῖν. ἐκεῖνος γὰρ τὰ αὐτοῦ κακῶς ἄδοντας τοῦτοις καταλαβών, αὐτοῖς τοῖς πλήθεσιν αὐτὸν συνεπάτησεν εἰπών, Ὡς ὑμεῖς τὰ ἐμὰ διαφθείρετε, κἀγὼ τὰ ὑμέτερα. ἤχθετο οὖν δή τις μὴ καθ' ὥραν τὰ μαθήματα ἀναλίσκοι. φυσικῶς δέ πως ἐν τῷ διαλέγεσθαι ἔχοντα ὅ,

φημὶ ἐγώ καὶ, Οὐ συγκαταθήσεται τούτοις ὁ δεῖνα ἀπὼν τυγχάνω. ὃ καὶ πολλοὶ τῶν μαθητῶν ἐζήλουν, καὶ τὴν ῥητορείαν καὶ πᾶν τὸ σχῆμα. ἦν δὲ καὶ δύσκολος ἅπασιν ἀδύσχως, καὶ ὅπου τὸ σφικείμενον ἀνενεγκεῖν τὴν πρέπουσαν τῷ λόγῳ, καὶ ἅπαντα συναρμόσασθαι καιρῷ. πιστικός τε γὰρ πανταχοῦ. παρὸ καὶ πλείους πρὸς αὐτὸν ἀπήντων εἰς τὴν σχολήν, καίτοι γε ὀξύτητος αὐτῷ ὑπαρχούσης. ἀλλ' ἕφερον ἡδέως· καὶ γὰρ ἦν ἀγαθὸς σφόδρα, καὶ ἐλπίδων ἐπιπομπὰς τοῖς ἀκούουσιν. ἔν τε τῷ βίῳ κοινωνικώτατος ἐγένετο· καὶ διαφυγεῖν μὲν χάριν ἦν, καὶ λαβεῖν τὴν χάριν ἀπυρόστατος. εἰσελθὼν οὖν ποτε πρὸς Κτησίβιον νοσοῦντα, καὶ ἰδὼν ὑποκάτω θλῖβόμενον, κρύφα βαλαντίον ὑπὸ τίθησι τῷ πρὸς κεφαλαίῳ. καὶ ὃς εὑρὼν, Ἀρκεσιλάου (φησὶ) τὸ παίγνιον. ἀλλὰ καὶ δισμυρίας ἀπέσφλεν. Ἀρχίαν δὲ τὸν Ἀρκάδα Εὐμενὴς σώσας, πολλῆς ἐποίησε τυχεῖν τῆς ἀξίας. ἐλευθέριός τε ὢν καὶ ἀφιλαργυρώτατος εἰς τὰς ἀργυρικὰς δείξεις ἀπήντα πρόθυμος, καὶ ὅτι τὴν Ἀρχεκράτους καὶ Καλλικράτους, τὰς χρησιμωτάτας ἔσωσε μᾶλλον. συχνοῖς τε ἐπῆρκει καὶ σωτηρίζετο. καί ποτε ζητοῦντος ἀργυρώματα λαβόντος εἰς ὑποδοχὴν φίλων, καὶ ἀποστερουμένου, ὅτι ἀπήτησεν, ὑβρισμένου. οἱ δὲ, φασὶν ὅτι τηδὲ χρῆσαι, καὶ ἀποδιδόντες, ἐπεὶ πένης ἦν, χαρίσασθαι. ἦν μὲν οὖν αὐτῷ καὶ ἐν Πιτάνῃ πρεσβυτία, ἀφ' ἧς ἀπέσφλεν αὐτῷ Πυλάδης ὁ ἀδελφός. ἀλλὰ καὶ ἐχορήγει αὐτῷ πολλὰ Εὐμενὴς ὁ τοῦ Φιλεταίρου. διὸ καὶ τούτῳ μόνῳ τῶν ἄλλων βασιλέων προσεφώνει. πολλῶν δὲ καὶ τὸν Ἀντίγονον θεραπευόντων, καὶ ὅτε ἥκοι ἀπαντώντων, αὐτὸς ἡσύχαζε, μὴ βουλόμενος προσεμπίπτειν εἰς γνῶσιν. φίλος τε ἦν μάλιστα Ἱεροκλεῖ τῷ τῆς Μουσικῆς ἔχοντι καὶ τὸν Πειραιᾶ. ἔνθα τὰς ἑορτὰς καλῶν πρὸς αὐτὸν ἐκάστοτε. καὶ δὴ καὶ πολλὰ ἐκείνου συμπείθοντος ὥστε ἀναπλεῦσαι τὸν Ἀντίγονον, ὅτε ἐπιόθη

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἀλλὰ ἕως πυλῶν ἐλθὼν ἀνέστρεψε. μετά τε τὴν Ἀντιγόνου ναυμαχίαν πολλῶν πεσόντων, καὶ ὁπλῖται παρακλητικὰ χαράττων, αὐτὸς ἐσιώπησεν. ἀλλ' οὖν ὅμως ὑπὸ τῆς παιδὸς εἰς Δημητριάδα ἐπρέσβευσε πρὸς Ἀντίγονον, καὶ οὐκ ἐπέτυχε. τὸ παῖ δὴ διέπειθεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, πὸν πολέμον ἐκπορίζων. καί ποτε καὶ δὴ καὶ Ἀθηνᾶν ἐν τῷ Πειραιεῖ πρὸς τὰς θέσις λέγειν ἐχρέωσεν, οἰκείως ἔχων πρὸς Ἱεροκλέα. ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς ζηνων διεβάλλετο. πλουτεῖν δὲ ἄρα ὤν, (καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ ἕτερος Ἀρίστιππος;) ὅτι τὰ δεῖπνα πρὸς τοὺς ὁμοιοτρόπους μᾶλλον, πλὴν ἀλλ' ἀπίτα. καὶ Θεοδότῃ τε καὶ Φιλαίνῃ τῇ Ἡλείαις ἑταίραις συνῴκει φανερῶς, καὶ πρὸς τοὺς δημοτύρρονας προσεφέρετο τὰς Ἀριστίππου χρείας. φιλομειράκιός τε λίαν καὶ καταφερής. ὅθεν οἱ περὶ Ἀρίστωνα τὸν Χῖον Στωϊκοὶ ἐπεκάλουν αὐτὸν, φθορέα τῶν νέων, καὶ κυναιδολόγον καὶ θρασυὸ ἀποκαλοῦντες. καὶ γὰρ καὶ Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ εἰς Κυρήνην, ὅτε πλέον ἐφιλοσόφει λέγεται, καὶ Λεωχάρους τοῦ Μυρλεανοῦ. ἐφ' ᾧ καὶ πρὸς τοὺς κωμάσαντας εἰπεῖν, αὐτὸς μὲν θέλειν αἰσχῦναι, ἐκεῖνον δὲ διακωλύειν. τοῦτο δ' ἦρων καὶ Δημοχάρης ὁ Λάχητος καὶ Πυθοκλῆς ὁ τοῦ Βουκόλου· οἷς καταλαβών, ἐπ' αἰσχύνῃ μᾶλλον ἀναχωρεῖν ἔφη. διὰ ταῦτα δὴ οὖν ἔδακνόν τε αὐτὸν οἱ περιπατητικοὶ καὶ ἐπέσκωπτον, ὡς φίλοχλον καὶ φιλόδοξον. μάλιστα δὲ ἐπετίθεντο αὐτῷ διὰ Ἱερωνύμῳ τῷ περιπατητικῷ, ὅτε σωζόμενοι τοὺς φίλους εἰς τὴν Ἀλκυονέως τοῦ Ἀντιγόνου οἰκίαν, εἰς ἣν ἐκαλέσθησαν, εἰς ἀπίστειλεν ὁ Ἀντίγονος πρὸς ἀπόλαυσιν. ἔνθα δὴ παραθύμως ἑκάστοτε τὰς ὀπτικωλικίους ἐξηγήσεις μὴ πρὸς ἀξιόλογόν τι θεώρημα, καὶ ἀξιοῦντάς τι αὐτὸ λέγειν φάσκειν, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα φιλοσοφίας ἴδιον, τὸ καιρὸν ἑκάστων ὁπίσασθαι. εἰς ἣν τὸ διαβαλλόμενον αὐτῷ φίλοχλον καὶ Τίμων τά τε ἄλλα φησὶν, ἁπαρ δὴ πᾶσιν τ' ἔπος

Ὡς εἰπὼν, ὄχλοιο θείσαν εἰς κατέδυσεν.
Οἱ δὲ μιν ἡΰτε γλαῦκα θεσπίζα, περὶ πῶ τὸ
Ἠλέματιν δεκνώτες. ὄθι σώεκεν ὀχλοφορέσκης
Οὐ μέγα θρῆγμα θάλας τί πλατύνεαι, ἁλίθιος ὤν;

οὐ μὴν ἀλλ' οὕτως ἄτυφος ἦν, ὥστε τοῖς μαθηταῖς παρήνει καὶ ἄλλων ἀκούειν. καί τινος Χίου νεανίσκου μὴ ἀρεσκομένου τῇ διατριβῇ αὐτοῦ, ἀλλ' Ἱερωνύμου δὲ τοῦ Ῥοδίου, αὐτὸς ἀπαγαγὼν συνίστησι τῷ φιλοσόφῳ, παραινέσας ἀκροᾶσθαι. χαίρειν δ' αὐτῷ φέρεται καὶ κεῖνος τοῦς τὴν πυθόμενον δι' ὅ, τι ἐκ μὴ τῶν ἄλλων μεταβαίνουσιν εἰς τὸν Ἐπικούρειον, ἐκ δὲ τῶν Ἐπικουρείων οὐδέποτε· ἔφη, Ἐκ μὲν γὰρ ἀνδρὸς γάλλοι γίνονται, ἐκ δὲ γάλλων ἄνδρες οὐ γίνονται. λοιπὸν δὲ, τοῦς τῷ τέλει γνόμους ἅπαντα καταλιπὼν Πυλάδῃ τῷ ἀδελφῷ τὰ αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ ὢν ἐς Χῖον αὖθις τοῦς ἦγε τὸν Μοιρέαν λαθὼν, κἀκεῖθεν εἰς Ἀθήνας ἀπῆγε. τοῦς δὲ οὔτε γνώριον ἐπηγάγετο, οὔτε ἐπαγδαποιήσατο. τρεῖς τε διαθήκας ποιησάμενος ἔθετο, τὸν μὲν ἐν Ἐρετρίᾳ, τοῦς Ἀμφίκριτον· τὸν δὲ Ἀθήνῃσι, τοῦς τινας τῶν φίλων· τὸν δὲ τρίτον αὖθις ἀπέστειλεν εἰς οἶκον, τοῦς Θαυμασίαν ἕνα τινὰ τῶν ἀναγκαίων, ἀξιώσας διατηρῆσαι· τοῦς ὃν καὶ χρᾶφει ταῦτα,

Ἀρκεσίλαος Θαυμασίᾳ χαίρειν.

Δέδωκα διαθήκας ἐμαυτὸν κομίσαι τοῦς σέ· διὰ γὰρ τὸ πολλάκις ἀῤῥωστεῖν, καὶ τὸ σῶμα ἀσθενὲς ἔχειν, ἔδοξέ μοι διαθέσθαι, ἵν' εἴ τι γένοιτο ἀλλοῖον, μήτε σε ἀδικηθῆναι, τὸν εἰς ἐμὲ ἐκτενῶς οὕτω πεφιλοτιμημένον. ἀξιοπιστότατος δὲ αἰεὶ τ' ἀνθρώπων σύ μοι τηρῶν αὐτὰ, διά τε τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν τοῦς ἡμᾶς οἰκειότητα. πειρῶ οὖν, μεμνημένος διότι σοι πίστιν τὴν αἰσχίστην τῶν διαθηκῶν κατέθεμαι, δίκαιος ἡμῖν εἶναι, ὅπως ὅσον ὀφείλεται σοι τὰ κατ' ἐμὲ ἀχνύμενος ἢ μοι διώκημένα. κεῖνται δὲ Ἀθήνῃσιν

αὐτὰ δὲ ἐστὶ τὰ γραφόμενα, καὶ ἐν Ἐρετρίᾳ παρ' Ἀμφικράτῃ.

ἐπελθόντα δ' (ὥς φησιν Ἕρμιππος) ἄκρατα ἐμφορηθῆς πιεῖν, καὶ φλεγμήνας, ἅμα γεγονὼς ἐπὶ πέμπτῃ καὶ ἑβδομηκοστῇ, ἀπέλιπεν παρ' Ἀντιγόνῳ ὡς ἰατρός. ἔστι καὶ εἰς πόπτην γράμμα,

Ἀρκεῖλαι τί μοι, τί τοσοῦτον ἄκρητον ἀρείδων
Ἔσπασας ὥστε φρενῶν ὀκτὰς ἕλκεσθαι ἐόντι;
Οἰκτίρω σ' οὐ πάντα τὰ πάντες, ἀλλ' ὅτι μοῦσας
Ὕβρισας, καὶ μυστὶν ἐνεσκύμνους κύλικι.

γέγραπται δὲ καὶ ἄλλοι πρὸς Ἀρκεσίλαον πικραὶ ἐφυμνίδες· ἄλλος, ἐλεγείας· ἔπεσιν, ἀγαλματοποιός, εἰς ὃν καὶ Σιμωνίδης ἐπίγραμμα ἔγραψε, τοῦτο,

Ἀρτέμιδος πρὸς ἄγαλμα. διπλόαν γὰρ ὁ μισθὸς
Δραχμὰς τὰς Πάριος, τὴν ὀπίσω κέρσας.

Ἀσκητὴς δ' ἐπίγραμμα Ἀντιγόνῃ παλάμῃσι
Ἄξιος Ἀρκεσίλας ἐς Διὸς ὀφθαλμόν.

ὁ δὲ θεσπεσιμῦθος φιλόσοφος (καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ὁ χρονικός) ἤκμαζε περὶ τὴν εἰκοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα.

ΒΙΩΝ.

Βίων, τὸ μὲν γένος ὢν Βορυσθενίτης, ὡς φησιν ὁ γράψας αὐτὸν ἀπὸ οἵων πορισμῶν ἦλθεν ἐπὶ φιλοσοφίαν, αὐτὸς Ἀντιγόνῳ διεσάφει. ἐρωτῶντι γάρ αὐτὸν,

Τίς; πόθεν εἰς ἀίδαο; τίνα σοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;

αἰδοῖος ὅπου πορφυρίζεται, φησὶ πρὸς αὐτὸν, Ἐμοὶ μὲν πατὴρ μὲν ἦν ἀπελεύθερος, τὸ ἀγχῶνι δεσμωτούμενος, (διεδίδου δὲ τὸν πορισμὸν) γένος Βορυσθενίτης, ἔχω δὲ οὐδέποτε, ἀλλὰ συγχωρῶ ὅτι τῷ πορισμῷ, τὸ δὲ δικαίου πατρίας σύμβολον. μήτηρ δέ μοι ἡ τυχοῦσα αὐ

γήμαι, ἀπ' οἰκήματος. ἔπειτα ὁ πατὴρ ὠδῖνι τελωνησάμενός τι, παροίκιος ἐωρᾶθη μοὶ ἡμῖν. καί με ἀγορεύει ὡς ῥήτωρ νεώτερον ὄντα καὶ δύχαειν· ὃς ἢ ἀποθνήσκων κατέλιπέ μοι πάντα. κἀγὼ κατακαύσας αὐτοῦ τὰ συγγράμματα καὶ πάντα συγξύσας, ἀθλιώτερος ἦλθον καὶ ἐφιλοσόφησα,

Ταύτης τοι γλυκερῆς τε καὶ ἀμάτου δύχομαι εἶδος.

ταῦτά ὅσι τὰ κατ' ἐμέ. ὥστε παυσάμενοι Περσαῖός τε καὶ Φιλωνίδης ἰσορροποῦντες αὐτά· σκόπει δὲ μὴ ἐμαυτοῦ. καὶ ἰδοὺ ὡς ἀληθῶς ὁ Βίων τὰ μὲν ἄλλα πολύτροπος καὶ σοφιστὴς ποικίλος, καὶ πλείστας ἀφορμὰς δεδωκὼς τοῖς βουλομένοις καθηπτάζεσθαι φιλοσοφίας· ἔνθεν ὁ καὶ πύθμος, καὶ ἀπολαῦσαι τύφου δυνάμενος. πλεῖστά τε καταλέλοιπεν ὑπομνήματα, ἀλλὰ καὶ ἀποφθέγματα χρειώδη πραγματείαν ἔχοντα. οἷς, ὀνειδιζόμενος ὅτι τῷ μὴ θησάμενος μισθόν, οὐχ οἷόν τε εἶπεῖν ἁπαλὸν τυρὸν ἀγκίστρῳ ὁπτᾶσθαι. ἐρωτηθείς ποτε πῶς μᾶλλον ἀγωνιᾷ, ἔφη, ὁ τὰ μέγιστα βουλόμενος ἁμαρτεῖν. ἐρωτηθεὶς εἰ γήμαι (αἰσθάνεται γὰρ καὶ τοῦτο εἰς αὐτὸν ἔφη) Ἐὰν μὲν γήμῃς αἰσχρὰν, ἕξεις ποινήν· ἂν δὲ καλὴν, ἕξῃς κοινήν. τὸ γῆρας ἔλεγε λιμένα τῶν κακῶν· εἰς αὐτὸν γοῦν πάντα καταφεύγειν. πῶς δέξαι, ἔφη, μητέρα εἶδος. τὸ κάλλος, ἀλλότριον ἀγαθόν· τὸν πλοῦτον, νόσος πραγμάτων. ὡς τὸν τὰ χοῖρα κατεσθίοντα, Τὴν μὲν ἀμφιάρεσον (ἔφη) ἡ γῆ κατέπιε, σὺ δὲ τοὺς χοίρους. μέγα κακὸν, τὸ μὴ δύνασθαι φέρειν κακόν. κατεγίνωσκε δὲ καὶ τῶν τοὺς ἀνθρώπους καταγόντων μὲν ὡς ἀναισθήτους, καταγόντων δὲ ὡς ἀθανατιζόντων. ἔλεγε δὲ συνεχὲς ὅτι αἱρετώτερόν ἐστι τὴν ὥραν ἄλλῳ χαρίζεσθαι, ἢ ἀλλοτρίας ἀποδρέπεσθαι. καὶ γὰρ εἰς σῶμα ἐλάττεσθαι καὶ εἰς ψυχήν. ἐλέγετο δὲ καὶ τὸν Σωκράτους, λέγων, ὡς εἰ μὲν εἶχεν Ἀλκιβιάδου χρείαν, καὶ ἀπεῖχετο, μάταιος ἦν· εἰ δὲ

μὴ εἶχεν, οὐδὲν ἐποίει παράδοξον. εὔκολον ἔφασκε τὴν εἰς ᾅδου ὁδόν. καταμύοντας γοῦν ἁπάντας. τὸν Λαμβιάδην μειρόμενος ἔλεγεν, ὡς νέος μὲν ὢν, τοὺς ἄνδρας ἁπάντων τῶν γυναικῶν· νεανίσκος γὰρ ἡγούμενος, τὰς γυναῖκας τῶν ἀνδρῶν. ἐν Ῥόδῳ τὰ ῥητορικὰ διδάσκοντι τῶν Ἀθηναίων, τὰ φιλοσοφούμενα ἐδίδασκε. πρὸς οὖν τὸν αἰτιασάμενον ἔφη, Πυροὺς ἐπόμισα, καὶ κριθὰς πωλῶ. ἔλεγε δὲ τοὺς ἐν ᾅδου μᾶλλον αὐτὸν κολάζεσθαι εἰ ὁλοκλήροις καὶ μὴ τετμημένοις ἀγγείοις ὑδροφόρουν. πρὸς τὸν ἀδολέσχην, λιπαροῦντα συλλαβέσθαι αὐτῷ, Τὸ ἱκανόν σοι πιόντα (φησὶν) ἐστὶ σφηκιὴν πέμψης, καὶ αὐτὸς μὴ ἔλθῃς. πλέων μετὰ πυρρῶν, λιμοῦ γενομένου, ἐπεύξατο. τοὺς γὰρ, Ἀπολώλαμεν, εἰ πύρρας, ἐστὶ γνωσθῶμεν· Ἐγὼ δὲ, (φησὶν) ἐστὶ μὴ γνωσθῶμεν. τοὺς γάρ εἶπόν ἔλεγε πρὸς κοπῆς ἐγκοπήν. πρὸς πλούσιον μικρολόγον, Οὐχ οὗτος (ἔφη) τοὺς οὐσίαν κέκτηται, ἀλλ' ἡ οὐσία τοῦτον. ἔλεγε τοὺς μικρολόγους, τῶν μὲν ὑπαρχόντων ὡς ἰδίων ὀπτμελεῖσθαι· ὡς γὰρ ἀλλοτρίων, μηδὲν ὠφελεῖσθαι. τῇ μὲν αἰδοῖ νέους ὄντας ἔφη χρῆσθαι, τῇ γὰρ φρονήσει γηράσκοντας ἀκμάζειν. τοσοῦτον διαφέρειν τοὺς φρόνησιν τῶν ἄλλων ἀρετῶν, ὅσον τοὺς ὄψεσιν τῶν ἄλλων αἰσθήσεων. μὴ δεῖν ἔφασκεν ὀνειδίζειν τὰ γήρας, Εἰς ὃ (ἔφη) πάντες ἐρχόμεθα ἐλθεῖν. πρὸς τὸν βάσκανον ἐσκυθρωπακότα, Οὐκ οἶδα (ἔφη) πότερόν σοι κακὸν γέγονεν ἢ ἄλλῳ ἀγαθόν. τοὺς δυσπέψειαν πονηρὸν ἔλεγεν εἶναι οἰκοῦρον τῇ παῤῥησίᾳ·

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα, κἂν θρασύστομος ᾖς ἦ.

τοὺς φίλους, οἱοῖοι ἂν ὦσι, σωτηρεῖν· ἵνα μὴ δοκοίημεν πονηροῖς κεχρῆσθαι, ἢ χρησοὺς παρῃτῆσθαι. τοῦτ' τοὺς ἀρχὴν μὲν παρῄτεῖτο τὰ Ἀκαδημαϊκὰ, καθ' ὃν χρόνον ἤκουε Κράτητος· εἶτ' ἀνείλετο τοὺς Κωτίλου ἀρχήν, λαβὼν πείθωνα καὶ πίθανον, καὶ τί γὰρ ἄλλοι μετεσκεύασεν αὐτὸν πρὸς ἅπαντα. ὅπου τὰ Θεοδώρεια μετῆλθε, δι-

ακούσας Θεοδώρου τοῦ ἀθέου καὶ παῖ εἶδος λόγου σοφιστεύον
τος. μὲν ὧν Θεοφράστου διήκουσε τοῦ περιπατητικοῦ. ἐν δὲ
καὶ θεατρικὸς, καὶ πλεῖ ἐν τῷ μεταίῳ διαφορῆσαι, φορτι-
κοῖς ὀνόμασι καὶ τῶν σχημάτων χρώμενος. διὰ δὴ οὖν
τὸ παντὶ εἴδει λόγου κεκρᾶσθαι, φασὶ λέγειν ἐπ' αὐτῷ τὸν
Σεραπίωνα, ὡς περὶ τοῦ Βίωνι τὴν φιλοσοφίαν αἰθιναὶ
ἐπέδυσεν. ἄφυκτος γὰρ ἐν καὶ παρῳδῆσαι· οἷα ὄζειν αὐτὸ
καὶ ταῦτα,

Ὦ πέπον Ἀρχύτα, ψαμμηγενὲς, ὀλβιόσοφε,

Τῆς ἐτεάτης ἔμπειρός τ' ἀνθρώπων.

καὶ ὅλως καὶ μουσικὸν καὶ γεωμετρίαν διέπαιζεν. ἐν δὲ
πλουτεῖν· καὶ διὰ τὸ πολίτην ὄντα πόλεως ἤμελεν, ἐνίοτε
καὶ φαντασίαν ὑπεχώρησε. ἐν γοῦν Ῥόδῳ τοὺς ναύτας
ἔπεισε σχολαστικὰς ἐθῆτας ἀναλαβεῖν, καὶ ἀκολουθῆσαι
αὐτῷ. σὺν οἷς ἐσβάλλων εἰς τὸ γυμνάσιον, περιβλέπεσθαι ἐν
ἐώθει τε νεανίσκων ὄχλων ἡδονῆς πεπλῆσθαι, καὶ εἰς τὸ
ὑποχεῖσθαι αὐτοῖς ἔς τε τὰς ἡδονὰς, καὶ ὥστε φυλάττε-
σθαι ὑπ' ἀνοίας αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ φίλαυτος ἐν ἰσχυ-
ρῶς, καὶ πολὺς ἐγκείμενος τῷ Κοινὰ τὰ φίλων. παρ' ὃ καὶ
οὐδεὶς μαθητὴς αὐτοῦ ὑπεχάφετο, σοσούτων αὐτῷ σχολα-
σάντων. καίτοι γυναῖς εἰς αἰσχημοσύνας περιῆλθε. ὁ γοῦν
Βιτίων, εἷς τῶν σωμήθων αὐτῷ, περὶς Μενέδημον πρὸ λέ
γεται εἰπεῖν. Ἔχρῆν σοι, (ὦ Μενέδημε) νύκτωρ συνδέσθαι
Βίωνι· ἢ οὐδὲν ἄτοπον δοκῶν πεπονθέναι. πολλὰ δὲ καὶ
ἀθεώτερον περιεφέρετο εἰς ὁμιλοῦσι, περὶ Θεοδώρειον
ἀπολαύσας. καὶ ὕστερόν ποτε ἐμπεσὼν εἰς νόσον, (ὡς ἔφα-
σκον οἱ ἐν Χαλκίδι· αὐτόθι γὰρ καὶ κατέτρεψε) περιαπλα λα
βεῖν ἐπιόθη, καὶ μεταγινώσκειν ἐφ' οἷς ἐπλημμέλησεν
εἰς τὸ θεῖον. ἀποθανὼν δὲ καὶ τῶν νοσοκομούντων δεινῶς διε
θεὸς Ἀντίγονος αὐτῷ δύο θεράποντας ἀπέστελε. καὶ
ἠκολούθει γε αὐτῷ ὁν φορείῳ, καθά φησι Φαβωρῖνος ὁν
παιδαπῇ ἱστορίᾳ. ἀλλὰ καὶ ὡς κατέτρεψε, καὶ ἡμεῖς

αὐτὴν οὕτως ὑπασάμεθα,
Βίωτα τὴν Βουνοθετίτιν,
Ὃν ἔφυτεν ἡ Σκυθὶς αἶα,
Λέζῃ ἀκούοιμι θεοῖς
Ὡς οὐδέν εἰσιν ὄντως.
Κἰμὲν τὸ δόγμα τοῦτ' ἔχων
Ἔμιμνεν, ὡς αἰεὶ κὸς
Λέζῃ, φρονεῖν ὅπως δοκεῖ.
Κακῶς μὲν, ἀλλ' ἔδοξε.
Νῶν δ' ἐς τόσον ποσὶ μαφαὶ,
Καὶ μὴ φάνη δεδοικώς,
Ὁ μὴ θεοὺς εἴη λέγων,
Ὁ νηὸν οὐδὲ βλέψας,
Ὁ πολλὰ χλωράσας βροτοὺς,
Οἷσφ θεοῖς ἔδοσαν,
Οὐ μοῦνον ἐχάρης ἔσφ,
Βωμῷ τε καὶ πρακτῆρι,
Κτίσῃ, λίπει, θυήμασι,
Θεοὺ ἔδαισε ῥῖνας·
Οὐδ' εἶπε μοῦνον, Ἤλιπον,
Σύγγνωτε τοῖς πρὶν ἀλλὰ
Καὶ χαὶ δοῦναι ἁμαρτὰς
Τεκμήλιον εἰς ἑπτάδιον
Καὶ σκυτίσιν βεκχίοιας
Πεπισμένος ἔδησε·
Γάμου τε καὶ κλάδου δάφνης
Ὑσφ' ὅρκῳ ἔθηκεν.
Κπασπα μᾶλλον, ἢ θανεῖν,
Ἕτοιμος ὢν ἐπομνύειν.
Μωρὸς δ' ὃς ἂν θελήσῃ τὸς
Μισθοῦ τὸ θεῖον ᾖ,
Ὡς ὧδε θεοὺς ὄντως ὁτῶν

Βίων

Βίων θέλη νομίζειν.
Τοιγὰρ μάτην φρονῶν, ὅτ' ἰῶν
Ἅπας ὁ λέμβος ἀνθρακῖς,
Τὴν χεῖρα τείνας, ὧδέ πως,
Χαῖρ' εἶπε, χαῖρε Πλουτεῦ.

γεγόνασι δὲ Βίωνες δέκα· πρῶτος, ὁ Φερεκύδης τῷ Συρίῳ συναγωνισάμενος, οὗ φέρεται βιβλία δύο· (ἔστι δὲ Προκοννήσιος) δεύτερος, Συρακούσιος, πέλας ῥητορικὰς γεγραφώς· τρίτος, ὁ αὐτὸς σοφιστὴς τέταρτος, Δημοκρίτειος, καὶ μαθηματικὸς Ἀβδηρίτης, Ἀτθίδι γεγραφὼς καὶ Ἰάδι· (σοφιστὴς εἶπεν εἶναι) γυναῖκας οἰκήσας ἔνθα γίνεσθαι ἐξ ἡμισείας τὰς νύκτα καὶ ἐξ ἡμέραν) πέμπτος, Σολεύς, Αἰθιοπικὰ γεγραφώς· ἕκτος, ῥητορικός, οὗ φέρεται ἐντέα βιβλία Μουσῶν ὀνομαζόμενα· ἕβδομος, μελικὸς ποιητὴς ὕμνους. Μιλήσιος ἀνδριαντοποιός, οὗ μέμνηται καὶ Πολέμων· ἔναπτος, ποιητὴς τραγῳδίας τῶν Ταρσικῶν λεγομένων δέκατος, ἀγαλματοποιὸς Κλαζομένιος, ἢ Χῖος· οὗ μέμνηται καὶ Ἱππώναξ.

ΛΑΚΥΔΗΣ.

Λακύδης Ἀλεξάνδρου, Κυρηναῖος· οὗτός ἐστιν ὁ τῆς νέας Ἀκαδημίας κατάρξας, Ἀρκεσίλαον διαδεξάμενος· ἀνὴρ σεμνότατος, καὶ ὑπὸ ὀλίγοις ἐγκρὸς ζηλωτής. φιλόπονός τε ἐκ νέου, καὶ πίνης μὲν, δύσκολος δ' ἄλλως καὶ ἀνόμιλος. τοῦτον φασὶ καὶ τὸν οἰκονομίαν γλυκύτατα ἐγκεῖναι. ἐπειδὰν γὰρ τι τῶν ἐλαίου, σφραγισάμενος πάλιν εἴσω τὸν δακτύλιον διὰ τῆς ὀπῆς ἐρρίπτει, ὡς μηδέποτε αὐτὸ τῶν ἀναιρεθῆναι καὶ τι βασκανθῆναι τῶν ἀποκειμένων. μαθόντα δὲ τοῦτο τὰ θεράποντα ἀποσφάζειν, καὶ ὅσα ἐβούλετο, ἐβάσταζεν· ἔπειτα τὸν δακτύλιον διὰ τῆς ὀπῆς ἐνῆκεν εἰς τὸν σοφόν· καὶ τοῦτο ποιοῦντα οὐδέποτε

εἶδ.

ἐφωράθη. ὁ γοιῶ Λακύδης ἐσχόλαζεν ἐν Ἀκαδημίᾳ ἐν τῷ καταστιχαδείῳ κύκῳ ὑπὸ Ἀτάλου τοῦ βασιλέως· καὶ Λακύδην ἀπ' αὐτοῦ προσηγορεύετο. καὶ μόνος τῶν ἀπ' αἰῶνος ζῶν παρέδωκε τῷ σχολῷ Τηλεκλεῖ καὶ Εὐάνδρῳ, τοῖς Φωκαεῦσι. τοῦτον δὲ Εὐάνδρου διαδέξασθαι Ἡγησίας Περγαμηνός, ἀφ' οὗ Καρνεάδης. χάσειν δ' εἰς τὸν Λακύδην αἱ αἱρέσεις. Ἀτάλου γοῦν αὐτὸν μεταπεμψαμένου φασὶν εἰπεῖν, τὰς εἰκόνας πόρρωθεν δεῖν θεωρεῖσθαι. ἐφὶ δὲ αὐτοῦ γεωμετρῶντος λέγει τις, Εἶτα νῶν καιρός; Εἶτα μὴ νῦν; ἐπιλύσασθαι δὲ σχολαρχεῖν ἀρξάμενος, ὡς πεπάρτῳ ἔτει τῆς πεμπάρτης καὶ τριακοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος· τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη τοὺς εἴκοσιν ἔτη. ἀπέθανε δὲ αὐτός, ὀγδοήκοντα ἐκ πολυποσίας· ἣν αὐτῷ συνεπαίξαμεν ἡμεῖς ὅτωσι,

Καί σέο, Λακύδη, φάτιν ἔκλυον, ὡς ἄρα σοῦ
Βάκχον ἐλῶν, ἀίδηλον ποσὶν ἔσυρες ἄκροις.

Ἦ σαφὲς ἦν, Διόνυσος, ὅταν πολὺς ἐς δέμας ἔλθῃ
Λύσε μέλη· διὸ δὴ μὴ πᾶν λυαῖος ἔφυ.

ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ.

Καρνεάδης, Ἐπικόμου ἢ Φιλοκόμου, (ὡς Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς) ὁ Κυρηναῖος. οὗτος τὰ τῶν Στωϊκῶν βιβλία ἀναγνούς, ὅτι μελῶς τὰ Χρυσίππου, ὅτι εἰκῶς αὐτοῖς αὐτέλεγε. καὶ ἀνημέρευτον, ὥστε ἐκεῖνο· ὅπλεξεν, εἰ μὴ γοῦν Χρύσιππος, ἐκ αὖ ἐγώ. φιλόπονος ἦν ἀνὴρ καὶ ἐγένετο, καί τις ἄλλος· ἐν μὲν τοῖς φυσικοῖς ἦθος φερόμενος, ἐν δὲ τοῖς ἠθικοῖς μᾶλλον. ὅθεν καὶ ἐκόμα καὶ ἔτρεφεν ὄνυχας, ἀσχολίαν τὴν περὶ τοὺς λόγους. τοσοῦτον δὲ ἴσχυσεν ἐν φιλοσοφίᾳ, ὥστε καὶ τοὺς ῥήτορας ἀπολύσαντας ἐκ τῆς σχολῆς παρ' αὐτὸν ἰέναι, καὶ αὐτοῦ ἀκούειν. ἦν δὲ καὶ μεγαλοφωνότατος, ὥστε τὸν γυμνασίαρχον προσπέμψαι αὐτῷ μὴ οὕτω βοᾶν· τὸν δὲ

εἰπεῖν, Καὶ δὸς μέτρον φωνῆς. ὅθεν ἀυτοχωὶ ἐλόντα ἀμείψασθαι φασίν. Μέτρον ἔχας τοὶς ἀκούοντας. δεινῶς τε ἰῶ ὁπλιτικὸς, καὶ ἐν ταῖς ζητήσεσι δίμαχος. τά τε δεῖπνα λειπὸν παρητεῖτο διὰ τὰς περιεργίας αἰτίας. οὗτός ποτε Μέντορος τοῦ Βιθυνοῦ μαθητὴς ὤν, καὶ παρ' αὐτὸν ἐλθόντος εἰς τὴν διατριβὴν, ὡς ἐπίεζε αὐτὸν ἡ παλλακὴ ὁ Μέντωρ (καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) μεταξὺ λέγων παρῴδησεν εἰς αὐτὸν,

Πωλεῖταί τις δεῦρο γέρων, ἄλιος, νημερτής,
Μέντωρ εἰδόμβος ἠμὶ δέμας ἠὲ καὶ αὐδήν·
Τοῦτον ἁλιῆς τ' ἀνεκηρύχθαι λέγω.
καὶ ὃς ἀνασταὶς ἔφη,
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγειρόντο μάλ' ὦκα.

ἀρκτέον δέ πως δοκεῖ περὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἀνεσταφθαι, ὅτε συνεχὴς ἔλεγχος, ἡ συνήθεια φύσις καὶ διαλύσις. μαθὼν γε Ἀντίπατρον φάρμακον πόντα ἀποθανεῖν, παρωρμήθη πρὸς τὸ ἀθάρσεις τῆς ἀπαλλαγῆς· καί φησι· Δόπε οὖν κἀμοί. τῶν δ' εἰπόντων, Τί; Οἰνόμελι, εἰπεῖν. τελευτῶντες δ' αὐτὸν φασὶν ἔκλειψιν γλυκάδας σελήνης συμπάθειαν (ὡς δέ τινες) αἰνιττομένης τὸ μὴ ἥλιον κατὰ λίσσου τῶν ἄστρων. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς ἀπελθεῖν αὐτὸν ἐξ ἀνθρώπων, ἔτει τετάρτῳ τῆς δευτέρας καὶ ἑξηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιώσαντα ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα. φέρονται δὲ αὐτοῦ ὀπτεσολαὶ πρὸς Ἀγαθοκλέα τὸν Καππαδοκίας βασιλέα, τὰ δὲ λοιπὰ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ συνέγραψαν. αὐτὸς δὲ καὶ τέλειπε μηδέν. ἔστι καὶ εἰς τοῦτον ἡμῶν τῷ λογαδικῷ καὶ Ἀρχβουλείῳ μέτρῳ,

Τί με Καρνεάδεω, τί με, μοῦσα, θέλεις ἐλέγχειν;
Ἀμαθὴς ὃς οὔπω κάπιδεν ὅπως δεδοίκει
Τὸ θανεῖν· ὅτε καὶ φθισικῷ ποτ' ἔχων κακίην
Νόσον, οὐκ ἔθελε λύσιν ἰσχάμεν· ἀλλ' ἀκούσας

Ὅπ φαρμακον Ἀντίπατος πὼν ἀπέβη,
Δότε βίνων (ἔφησε) τί καμὲ πεῖν· τί μὴ βίος τί;
Δότ' οἰνόμελι. σφόδρα τ' εἶχε σεσέλεα ταυτί,
Φύσις τί σωέχουσά με καὶ διαλύσεται δή.
Καὶ ὁ μὲ ὐδὲν ἔλασσον ἔβη κατ' γῆς. ἀνιῶ δὲ
Τὰ πλέω κακὰ κάρδε' ἔχοντα, μολεῖν εἰς ᾍδιω.

λέγεται καὶ τὰς ὄψις νυκτὸς ὑπολυθῆναι, καὶ ἀγιοεῖν. κελεύσαί τε τὸ παῖδα λύχον ἄψαι. εἰσκομίσαντος δὲ καὶ εἰπόντος, Κεκόμικα, Οὐκοῦν (εἰπεῖν) οὐ διαγίνωσκε. Τούτου πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι γεγόνασι μαθηταί, ἐλλογιμώτατος δὲ Κλειτόμαχος· ὡς οὐ καὶ λεκτέον. γέγονε μέντοι καὶ ἄλλος Καρνεάδης, ἐλεγείας ποιητὴς ψυχρός.

ΚΛΕΙΤΟΜΑΧΟΣ.

Κλειτόμαχος, Καρχηδόνιος. τὸ μὲν ἐκαλεῖτο Ἀσδρούβας, καὶ τῇ ἰδίᾳ φωνῇ καὶ τὰ πατρίδα ἐφιλοσόφει. ἐλθὼν δὲ εἰς Ἀθήνας ἤδη πεπαιδευκὼς ἔτη γεγονώς, ἤκουσε Καρνεάδου. κἀκεῖνος ὑποδεξάμενος αὐτοῦ τὸ φιλόπονον, χάριν τί ἐποίησε μαθεῖν, καὶ σωήσκει τὸν ἄνδρα. ὁ δὲ εἰς τοσοῦτον ἦλασεν ὑπομελείας, ὥστε καὶ τὰ πεντακόσια βιβλία συνέγραψε. καὶ διεδέξατο τὸν Καρνεάδην, καὶ τὰ αὐτοῦ μάλιστα διὰ τῶν συγγραμμάτων ἐφώτισεν· αἱρέσεσι διαπεσών, ἔν τε τῇ Ἀκαδημαϊκῇ καὶ Περιπατητικῇ καὶ Στωϊκῇ. καθόλου δὲ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς ὁ Τίμων ὅτω διασύρει,

Οὐδ' Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀΐδηκτον.

ἡμεῖς δὲ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος διειληλυθότες, ἐλθωμεν ὅτι τοὺς ἀπὸ Πλάτωνος Περιπατητικοὺς, ὧν ἦρξεν Ἀριστοτέλης.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡτίου περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, ΒΙΒΛΙΟΝ ε τ ι.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Νικομάχου μὲν Φαιστάδης, Σταγειρίτης. ὁ δὲ Νικομάχης ἦν ἀπὸ Νικομάχου τοῦ Μαχάονος, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καθά φησιν Ἕρμιππος ἐν τῷ περὶ Ἀριστοτέλους· καὶ συνεβίω Ἀμύντᾳ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, ἰατρὸς καὶ φίλου χρεία. ἦν γνησιώτατος τῶν Πλάτωνος μαθητῶν, τραυλὸς τὴν φωνὴν, ὡς φησι Τιμόθεος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ Περὶ βίων. ἀλλὰ καὶ ἰσχνοσκελὴς (φασὶν) ἦν, καὶ μικρόμματος· ἐσθῆτί τε ὀψιμαθεῖ χρώμενος, καὶ δακτυλίοις, καὶ κουρᾷ. ἔσχε δὲ καὶ υἱὸν Νικόμαχον ἐξ Ἐρπυλίδος τῆς παλλακῆς, ὡς φησι Τιμόθεος. ἀπέθανε δὲ Πλάτωνος ἐπιόντος· ὥστε φασὶν ἐκεῖνον εἰπεῖν, Ἀριστοτέλης ἡμᾶς ἀπελάκτισε, καθαφρεῖ τὰ πωλάρια γλυνιζόντα τὴν μητέρα. φησὶ δ' Ἕρμιππος ἐν τοῖς βίοις, ὅτι παρεσβεύοντος αὐτοῦ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀθηναίων, σχολαρχῆς ἐγένετο τῆς ἐν Ἀκαδημίᾳ σχολῆς Ξενοκράτης· ἐλθόντα δὲ αὐτὸν καὶ θεασάμενον ἐπ' ἄλλῳ τὸν χῶρον, ἐλέσθαι πρᾶξιν τὸν ἐν Λυκείῳ. καὶ μέχρι μὲν ἀλείμματος αἰακάμπτοντα, τοῖς μαθηταῖς συμφιλοσοφεῖν, ὅθεν Περιπατητικὸν προσαγορευ-

δῶναι. οἱ δ', ὅτι ἐν νόσου τελευτῶντι Ἀλεξάνδρῳ, συμπαρὼν διελέγετο ἅπαξ· ἐπειδὴ δὲ πλείους ἐγίνοντο ἤδη, καὶ ἐκάθισεν, εἰπών,

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτη δ' ἐᾶν λέγειν.

καὶ τοὺς δέκα συνεγύμναζε τοῖς μαθηταῖς, ἅμα καὶ ῥητορικῶς ἐπασκῶν. ἔπειτα μόνοι ἀπῆρε πρὸς Ἑρμείαν τὸν τύραννον, Ἀταρνέως ὄντα τυράννου, ὃν οἱ μὲν φασὶ παῖδα ἑλέσθαι αὐτὸν ὄντα, καὶ κηδεῦσαι αὐτῷ, δόντα τὴν θυγατέρα ἢ ἀδελφιδοῦν, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς περὶ ὁμωνύμων πεπονῆσθαί τε καὶ συγγεγραφέναι. ὃς καὶ δοῦλον Εὐβούλου φησὶ γεγονέναι τὸν Ἑρμείαν, γένει Βιθυνὸν ὄντα, καὶ τὰ δεσπότου ἀπελόντα. Ἀρίστιππος δ' ἐν τῷ περὶ τοῦ παλαιᾶς τρυφῆς, φησὶν ἐκπαθῶναι τὸν Ἀριστοτέλη παλλακίδος τὸ Ἑρμείου. τὸ δὲ συγχωρήσαντος, ἔγημέ τε αὐτὴν, καὶ ἔθυεν ὑπὲρ χαρᾶς τῷ γαμαίῳ, ὡς Ἀθηναῖοι τῇ Ἐλευσινίᾳ Δήμητρι. τῷ τε Ἑρμείᾳ Παιᾶνα ἔγραψεν, ὃς ἔνδον γέγραπται. ἐτελεύτα τε γηραιὸς ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ Φιλίππῳ, καὶ λαβεῖν μαθητὴν παρ' αὐτοῦ τὸν υἱὸν Ἀλέξανδρον· ἢ αἰτῆσαι αἰσχυνθῆναι αὐτοῦ τὴν πατρίδα κατασκαφεῖσαν ὑπὸ Φιλίππου, καὶ τυχεῖν οἷς καὶ νόμοις θεῖναι. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ σχολῇ νομοθετεῖν, μιμούμενον Ξενοκράτην· ὥστε καὶ τὰ δέκα ἡμέρας ἄρχοντα ποιεῖν. ἐπειδὴ δὲ ἐδόκει ὀπτικῶς αὐτῷ συγγεγυμνῆσθαι Ἀλεξάνδρῳ, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας, συσκιάσας αὐτῷ τὸν συγγενῆ Καλλισθένη τὸν Ὀλύνθιον. ὃν καὶ παῤῥησιαστικώτερον λαλοῦντα τῷ βασιλεῖ, καὶ μὴ πιθόμενον αὐτῷ, φασὶν ὀπτικῶς εἰπεῖν,

Ὠχύμορος δή μοι πέλες ἔσεαι, ὦ ἀγορεύες.

καὶ δὴ καὶ ἐγένετο. δεξαμένου γὰρ Ἑρμολάου συμμετασχεῖν τῆς εἰς Ἀλέξανδρον ὀπτοβουλῆς, ἐν σιδηρᾷ θέλητρα καλεάσῃ, φθειρομένων καὶ ἀκόμιστος καὶ πέλας λέοντι θεραπευθείς, οὕτω κατέσχεψεν. ὁ δ' οὖν Ἀριστοτέλης ἐλθὼν εἰς τὰς

λθιώας, καὶ τεία τοὺς δέκα τῆς χολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη, ἐπεξῆλθεν εἰς Χαλκίδα, Εὐρυμέδοντος αὐτῇ τὸ ἱεροφαίτε δίκλω ἀσεβείας χαλεπήνου, ἢ Δημοφίλου, (ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) ἐπειδὴ τὸν ὕμνον ἐποίησεν εἰς τὸν τετειρημένον Ἑρμείαν. διὰ τὸ δὲ πίγραμμα ὃ ἐπὶ τῷ ἐν Δελφοῖς ἀνδριάντι, τοιοῦτον,

Τόνδε ποτ' ὀχθόσιος, Φλεγύας μακάρων θέμιν ἀγνὴν,
Ἔκτεινεν Περσῶν τοξοφόρων βασιλεύς·
Οὐ φωνῆς λόγχῃ φονίοις ἐν ἄλγεσι κρατήσας,
Ἀλλ' αὐθρὸς πίσῃ χειμαίνομος δολίῃ.

ἐνταῦθα δὴ πιὼν ἀκόνιτον ἐτελεύτησεν, ὥς φησιν Εὔμολος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν, βιοὺς ἔτη ἑβδομήκοντα. ὁ δ' αὐτὸς φησιν αὐτὸν καὶ Πλάτωνι τελευτοντούτῳ συζῆναι· διαπίπτων. γεγόνασι γὰρ τεία μὲν τοῖς ἑξήκοντα Πλάτωνι δ' ἐπτακαίδεκα ἔτη σωζεται. ὁ δ' ὕμνος ἔχει δὲ τὸν τρόπον, Ἀρετὰ πολύμοχθε γένος βροτείῳ, θήραμα κάλλιστον βίῳ, σαῖς περὶ παρθένε μορφαῖς καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν Ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς ἀκάματος. τοῖον δὲ φρένα βάλλεις καρπὸν εἰς ἀθάνατον, χρυσοῦ τε κρείσσον καὶ γονέων, μαλακαυγητοῖό τ' ὕπνου. τοῦ σ' ἕνεκ' ἐν Διὸς Ἡρακλέης Λήδας τε κοῦροι πολλὰ ἀνέτλασαν, ἔργοις σε διαγρεύοντες δυνάμιν. τοῖς τε πόθοις Ἀχιλλεὺς Αἴας τ' ἀίδαο δόμους ἦλθον. σᾶς δ' ἕνεκε φιλίας μορφᾶς Ἀταρνέως ἔνθεον ἀελίου χήρωσεν αὐγᾶς. τοῖ γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις ἀθάνατοί τε μιν αὐξήσουσι μοῦσαι, μναμοσύνας θύγατρες, Διὸς ξενίου σέβας αὔξουσαι, φιλίας τε γέρας βεβαίου. ἔστι δ' οὗτος καὶ εἰς τοῦτον ὑμνος, οὕτως ἔχων,

Εὐρυμέδων ποτὲ μέλλεν Ἀεισοτέλους ἀσεβείας
Γραφὰς ἄγειν, Δηοῦς μύστιδος ὢν τρόφιμος.
Ἀλλὰ πιὼν ἀκόνιτον, ἐκφυγὼν τοῦτ' ἀκονιτί.
Ἦν ἄρα νικῶσι συκοφάνται ἄδικοι.

ἦσαν τοῦτον Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, λόγοι τε οἱ δικανικοὶ ἐκ ἑαυτῶν συλλεξάμενος, ἐπ' αὐτῇ ταύτῃ τῇ δίκῃ, καὶ λέγεται ὡς Ἀθήνησιν

Ὄχην ἐπ' ὄχῃ γεφύσσει, οὖνομ' ἐπὶ σύκῳ.

φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, γεγονέναι μὲν αὐτὸν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ὀγδοηκοστῆς Ὀλυμπιάδος· παραβαλεῖν δὲ Πλάτωνι, καὶ διατρίψαι παρ' αὐτὸν ἔτη ἑπτακαιδεκάτην συσσίτια, καὶ εἰς τε Μιτυλήνην ἐλθεῖν ἐπὶ ἄρχοντος Εὐβούλου, τῷ πεμπτῳ ἔτει τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Πλάτωνος δὲ τελευτήσαντος τῷ πρώτῳ ἔτει ἐπὶ Θεοφίλου, σχεδὸν Ἑρμείαν ἀπᾶραι, καὶ μεῖναι ἔτη τρία· ἐπὶ Πυθοδότου δ' ἐλθεῖν εἰς Φίλιππον, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἔτη ἑξαίδρου πεντεκαίδεκα ἔτη ἤδη γεγονότος. εἰς δ' Ἀθήνας ἀφικέσθαι τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἑνδεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. καὶ ἐν Λυκείῳ σχολάσαι ἔτη τρία σχεδὸν δέκα, εἶτα ἀπᾶραι εἰς Χαλκίδα τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς πεμπτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ τελευτῆσαι ἐτῶν τρισὶ πλείω πεντήκοντα, νόσῳ ὅτε καὶ Δημοξένου καταρρέψαι ἐν Καλαβρίᾳ ὑπὸ Φιλοκλέους. λέγεται δ', ὑφ' ὧν Καλλιφῶντος σχεδὸν ἀλίξαντος σύσσιτος, ἐρεσχηλοῦσαι τὸν βασιλέα κἀκεῖνον ὑπὸ τοῦτον λυπῆσαι, Ἀναξιμένη μὲν αὐξῆσαι, τιμῆσαι δὲ καὶ Ξενοκράτει δῶρα. ἀπέσκωψε δ' εἰς αὐτὸν ὑποίχαμμα καὶ Θεόκριτος ὁ Χῖος, ὑπωσὶ πικόσας (ὡς φησιν Ἀμβρύων ἐν τῷ περὶ Θεοκρίτου)

Ἑρμεία δολιόχου νιὸν Εὐβούλου ἄμα δούλου,
Σῆμα τόδ' ἐν κυρόφοις πύξινον Ἀριστοτέλης.

ἀλλὰ καὶ Τίμων αὐτοῦ κατέλεξε, εἰπών,

Οὐδ' ἄρ' Ἀριστοτέλης εὐκαμψιανὸς ἀλεγίππης.

καὶ τοσαῦτα μὲν ὁ βίος τοῦ φιλοσόφου. ἡμεῖς δὲ καὶ διαθήκης αὐτοῦ ἐπετύχομεν, οὕτω πως ἐχούσης. Ἔσται μὲν οὖν

ἐὰν δέ τι συμβαίνῃ, τάδε διέθετο Ἀριστοτέλης· ὑπάρχοντ μὲν εἶ) παίτων καὶ ὅλα πάντες Ἀντίπατρον. ἕως δ' ἂν Νικάνωρ καταλάβῃ ὑπομελεῖσθαι, Ἀριστομένη, Τίμαρχον, Διοτέλη, Θεόφραστον, ἐὰν βούληται καὶ ἐνδέχηται αὐτῷ, τῶν τε παιδίων καὶ Ἑρπυλίδος καὶ τῶν καταλελειμμένων. καὶ ὅταν ὥρα ᾖ τῇ παιδὶ, ἐκδόσθαι αὐτὴν Νικάνορι. ἐὰν δ' ἡ παῖς συμβῇ τι, (ὃ μὴ γένοιτο, θεοὶ δ' ἔσαν) τοῦ δὲ γήμασθαι, ἢ ἐπιδαὶ γήμηται, μήπω παιδίων ὄντων, Νικάνωρ κύριος ἔστω καὶ τοῦ παιδίου καὶ τοῦ τῶν δίκων διοικεῖν ἀξίως καὶ αὐτοῦ καὶ ἡμῶν. ὑπομελέσθω δ' Νικάνωρ καὶ τῆς παιδὸς καὶ τὸ παιδὸς Νικομάχου, ὅπως ἂν ἀξιοῖ τὰ τοῦ αὐτῶν, ὡς καὶ πατὴρ ὢν καὶ ἀδελφός. ἐὰν δέ τι τοῦτερον συμβαίνῃ Νικάνορι, (ὃ μὴ γένοιτο) ἢ τοῦ τὸ λαβεῖν τὴν παῖδα, ἢ ἐπιδαὶ λάβῃ, μήπω παιδίων ὄντων· ἐὰν μὲν τι ἐκεῖνος τάξῃ, ταῦτα κύρια ἔστω· ἐὰν δὲ βούλῃ) Θεόφραστος εἶ) μὴ τῆς παιδὸς, καθάπερ τοῖς Νικάνορα· εἰ δ' μὴ. τοῖς ὑπάρχουσι βουλευομένοις μετ' Ἀντιπάτρου, καὶ τοῦ τῆς παιδὸς καὶ τοῦ τὸ παιδὸς διοικεῖν ὅπως ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶ). ὑπομελεῖσθαι δ' τοῖς ὑπάρχουσι, καὶ Νικάνορα, μνησθέντας ἐμοῦ καὶ Ἑρπυλίδος, ὅτι σπουδαία τοῦ ἐμὲ ἐγένετο, τῶν τε ἄλλων, καὶ ἐὰν βούληται δίδρα λαμβάνειν, ὅπως μὴ ἀνάξιος ἡμῶν δοθῇ. δοῦναι δ' αὐτῇ τοῖς τοῖς τοῦτερον δεδομένοις, καὶ ἀργυρίου τάλαντον, ἐκ τῶν καταλελειμμένων, καὶ θεραπαίνας τρεῖς, ἐὰν βούληται, καὶ τὸν παιδίσκον ὃν ἔχει, καὶ παῖδα τὴν Πυρραῖον. καὶ ἐὰν μὲν ἐν Χαλκίδι βούληται οἰκεῖν, τὴν ξενῶνα τὸν τοῖς τῷ κήπῳ· ἐὰν δ' ἐν Σταγείροις, τὸν πατρῷαν οἰκίαν. ὁπότερα δ' ἂν τούτων βούληται, κατασκευάσαι τοῖς ὑπάρχουσι σκεύεσιν οἷς ἂν δοκῇ καὶ οἷοις καλῶς ἔχειν, καὶ Ἑρπυλίδι ἱκανῶς. ὑπομελέσθω δ' Νικάνωρ καὶ Μύρμηκος τὸ παιδίου, ὅπως ἂν ἀξίως ἡμῶν τοῖς ἰδίοις ὑπομεθῇ, σὺν τοῖς ἐν ἀρχῇσιν.

μὴν οὕτω φείδεσθαι ὡς ἀεὶ ζητοῦντας, τοὺς δὲ οὕτως ἀναλίσκειν ὡς αὐτίκα πεπαυσομένους. πρὸς τὸν συμβουλεύοντα διὰ τί τοῖς καλοῖς πολὺ χρῶνται ὁμιλοῦντες; τυφλοί, ἔφη, τὸ ἐρώτημα. ἐρωτηθεὶς πότ' ἄνθρωπος παύεται φιλοσοφῶν, ἔφη, τὸ αἰεὶ πάντας πολεῖν ἄρτιος διὰ τὸν ἀπὸ τοῦ νόμου φόβον παύσεται. ἐρωτηθεὶς πῶς ἄν τις κατασκευάσειε τοὺς μαθητάς, ἔφη, ἐὰν τοὺς πρεσβύτας διώκοντες, τοὺς ὑστεροῦντας μὴ ἀναδιδῶσι. πρὸς τὸν εἰπόντα ἀδολεσχεῖν, ἐπειδὴ πολλὰ ἐμοῦ κατηύτλησε. μή σου κατεφλυάρησε; μὰ Δί', εἶπεν. οὐ γὰρ οἶδε σχολήν. πρὸς τὸν ἀπορούμενον ὡς εἴη μὴ ἀγαθῷ ἔργον δεδωκὼς (φέρει) γὰρ καὶ οὕτω, Οὐ τῷ ἀνθρώπῳ (φησὶν) ἔδωκα, ἀλλὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ. ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν τοῖς φίλοις προσφεροίμεθα, ἔφη, ὡς ἂν ἀξιοῖμεθα αὐτοὺς ἡμῖν προσφέρεσθαι. τὸν δίναμιν οὖν ἔφη ἀρετὴν ψυχῆς, δημηγορικὴν τὴν κατ' ἀξίαν. καλλίστην ἐφόδιον τῷ γήρᾳ τὴν παιδείαν ἔλεγε. φησὶ δ' Ἀριστοξένος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἀπομνημονευμάτων, ὡς ἑκάστοτε λέγοι, Ὦ φίλοι, οὐδεὶς φίλος. ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ζ τῶν ἠθικῶν ὅτι. καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται. συνέγραψε δὲ πάμπλειστα βιβλία, ἃ ἀπόλυσθαι ἠγησάμην ὑποχράψαι, διὰ τὸ πρὸ πάντας λόγους τιθέναι ἀρετήν. Περὶ δικαιοσύνης, α, β, γ, δ. Περὶ πίστεως, α, β, γ. Περὶ φιλοσοφίας, α β, γ. Πολιτικός, α, β. Περὶ ῥητορικῆς, Γρύλλος, α. Νέμεσις, α. Σοφιστής, α. Μενέξενος, α. Ἐρωτικός, α. Συμπόσιον, α. Περὶ πλούτου, α. Προτρεπτικός, α. Περὶ ψυχῆς, α. Περὶ ἀρχῆς, α. Περὶ ἀνδρείας, α. Περὶ ἡδονῆς, α. Ἀλέξανδρος, ἢ ὑπὲρ ἀποίκων, α. Περὶ βασιλείας, α. Περὶ παιδείας, α. Περὶ ἐγκρατοῦς, α. β, γ. Τὰ ἐκ τῶν νόμων Πλάτωνος, α β, γ. Τὰ ἐκ τῆς πολιτείας, α β. Οἰκονομικός, α. Περὶ φιλίας, α. Περὶ τοῦ πάσχειν, ἢ πεπονθέναι, α. Περὶ ὑποκριτοῦ, α. Περὶ ἐπιστημῶν, α β. Λύσεις ἐπι-

στικά, λ· Διαιρέσις σοφιστικά, λ· Περὶ ἐναντίων, α· Περὶ εἰδῶν καὶ γλωσσῶν, α· Περὶ ἰδίων, α· Ὑπομνήματα ὀπτικά, γ· Προτάσεις περὶ ἀρετῆς, α, β, γ· Ἔνστασις, α· Περὶ τῶν ποσαχῶς λεγομένων, ἢ κατὰ πόσους τρόπους, α· Περὶ παθῶν ὀργῆς, α· Ἠθικῶν, α, β, γ, λ, ε· Περὶ στοιχείων, α, β, γ· Ὑπὲρ ὀπτικῆς, α· Περὶ ἀρχῆς, α· Διαιρέσις ἐπὶ πλείω καὶ δέκα. Διαιρετικῶν, α· Ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, α, β· Περὶ κινήσεως, α, β· Προτάσεις, α· Πρότασις ἐριστική, λ· Συλλογισμοί, α· Προτέρων ἀναλυτικῶν, α, β, γ, λ, ε, ϛ, ζ, η, θ· Ἀναλυτικῶν ὑστέρων μεγάλων, α, β· Περὶ σοφισμάτων, α· Μεθοδικά, α, β, γ, λ, ε, ϛ, ζ, η· Περὶ τοῦ βελτίονος, α· Περὶ τῆς ἰδέας, α· Ὅροι περὶ τῶν τοπικῶν, α, β, γ, λ, ε, ϛ, ζ· Συλλογισμῶν, α, β· Συλλογιστικόν, καὶ ὅροι, α· Περὶ τοῦ αἱρετοῦ καὶ τοῦ συμβεβηκότος, α· Τὰ περὶ τῶν τόπων, α· Τοπικὸν πρὸς τοὺς ὅρους, α, β· Πάθη, α· Διαιρετικόν, α· Μαθηματικόν, α· Ὁρισμοί, τεσσαράκοντα· Ἐπιχειρημάτων, α, β· Περὶ ἡδονῆς, α· Προτάσεις, α· Περὶ ἐκουσίου, α· Περὶ καλοῦ, α· Θέσεις ὀπτικαί, πέντε καὶ εἴκοσι· Θέσεις φιλικαί, β· Θέσεις περὶ ψυχῆς, α· Πολιτικά, β· Πολιτικῆς ἀκροάσεως, ὡς ὁ Θεοφράστου, α, β, γ, λ, ε, ϛ, ζ, η· Περὶ δικαίων, α, β· Τεχνῶν συναγωγή, α, β· Τέχνης ῥητορικῆς, α, β· Τέχνη, α· Ἄλλη τέχνη, α, β· Μεθοδικόν, α· Τέχνης τῆς Θεοδέκτου εἰσαγωγῆς, α· Πραγματεῖαι τέχνης ποιητικῆς, α, β· Ἐνθυμήματα ῥητορικά· Περὶ μεγέθους, α· Ἐνθυμημάτων διαιρέσις, α· Περὶ λέξεως, α, β· Περὶ συμβουλείας, α· Συναγωγῆς, α, β· Περὶ φύσεως, α, β, γ· Φυσικόν, α· Περὶ τῆς Ἀρχύτου φιλοσοφίας, α, β, γ· Περὶ τῆς Σπεύσιππου καὶ Ξενοκράτους, α· Τὰ ὁκτὼ Τιμαίου, καὶ τῶν Ἀρχυτείων, α· Πρὸς τὰ Μελίσσου, α· Πρὸς τὰ Ἀλκμαίωνος, α· Πρὸς τοὺς Πυθαγορείους, α· Πρὸς Γοργίαν, α· Πρὸς Ξενοκράτους, α· Πρὸς

Τῶ Ζωΐωνος, α· Περὶ τῆς Πυθαγορείων, α· Περὶ ζώων, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ· Ἀναπμῆς, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η· Ἐκλογὴ ἀναζιμῆς, α· Ὑπὲρ τῆς σωθέντων ζώων, α· Ὑπὲρ τῆς μυθολογουμένων ζώων, α· Ὑπὲρ τοῦ μὴ ἡμῖν, α· Περὶ ὄντος, α, β· Φυσιογνωμονικόν, α· Ἰατρικά, β· Περὶ μονάδος, α· Σημεῖα ὑμφώνων, α· Λιθοτομικόν, α· Ὀπτικόν, α· Περὶ κινήσεως, α· Περὶ μουσικῆς, α· Μνημονικόν, α· Ἀπορημῶν Ὁμηρικῶν, α, β, γ, δ, ε, ς· Ποιητικά, α· Φυσικὸν κῶν στοιχεῖον, ὀκτὼ πρὸς τοὺς πεντήκοντα· Ἐπτὰ διαλόγων πρωβλημάτων, α, β· Ἐγκωκλίων, α, β· Μηχανικόν, α· Προβλήματα ἐκ τῆς Δημοκρίτου, α, β· Περὶ τῆς λίθου, α· Διαιρέσεις, α, β· Παραβολαί, α· Ἄπαντα δεκαδύο· Ἐξηγημένα κῶν ἡμῶν, πέντε καὶ δέκα· Ὀλυμπιονῖκαι, α· Πυθιονῖκαι μουσικῆς, α· Πύθιος, α· Πυθιονικῶν ἔλεγχοι, α· Νῖκαι Διονυσιακαί, α· Περὶ τραγῳδιῶν, α· Διδασκαλίαι, α· Παροιμίαι, α· Νόμος συναπός, α· Νόμων, α, β, γ, δ· Κατηρεμῶν, α· Περὶ ἑρμηνείας, α· Πολιτεῖαι πόλεων δυοῖν δεούσαιν ἑξήκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ ἰδίαι δημοκρατικαί, ὀλιγαρχικαί, ἀριστοκρατικαί, καὶ τυραννικαί· Ἐπιστολαὶ πρὸς Φίλιππον· Σκυμβέων ὀκτώ· Πρὸς Ἀλέξανδρον πέντε ὀκτώ· Πρὸς Ἀντίπατρον, ἐννέα· Πρὸς Μέντορα, α· Πρὸς Ἀείσωνα, α· Πρὸς Ὀλυμπιάδα, α· Πρὸς Ἡφαιστίωνα, α· Πρὸς Θεμιστοκλέα, μία· Πρὸς φιλόξενον, α· Πρὸς Δημόκριτον, ἔστι, ὧν ἀρχή, Λόγε σεῖον πρέσβυθ' ἑκατηβόλε. Ἐλεγεῖα, ὧν ἀρχή, Κοσμοπόρου μητρὸς θυγατερ. γίνονται αἱ πᾶσαι, μυριάδες εἴκοσι πέντε καὶ πεντακισχίλιοι, πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις καὶ διακοσίοις ἑβδομήκοντα. καὶ τοσαῦτα μὲν αὐτοῦ πεπραγμάτευται βιβλία. βούλεται δὲ ὁ αὐτοῖς πάθε. διττὸν εἶ) τὴν περὶ φιλοσοφίαν λόγον· τὸν μὲν, πρακτικόν· τὸν δ', θεωρητικόν. καὶ τὸ πρακτικὸν

τόν τε ἠθικόν, καὶ πολιτικόν· οὗ πάντε περὶ πόλιν καὶ τὰ περὶ οἶκον ὑποκεῖσθαι· τοῦ δὲ θεωρητικοῦ τόν τε φυσικόν καὶ λογικόν· οὗ τὸ λογικόν, οὐχ ὁλομερῶς, ἀλλ' ὡς ὄργανον περισκοπούμενον. καὶ τούτου διττοὺς ὑποτιθέμενος σκοπούς, τό τε πιθανὸν, καὶ τὸ ἀληθές, διεσάφησε. δύο δὲ περὶ ἑκάτερον δυνάμεσιν ἐχρήσατο, διαλεκτικῇ μὲν καὶ ῥητορικῇ, περὶ τὸ πιθανόν· ἀναλυτικῇ δὲ καὶ φιλοσοφίᾳ, περὶ τὸ ἀληθές· οὐδὲν ὑπολειπόμενος οὔτε τῶν περὶ εὕρεσιν, οὔτε τῶν περὶ κρίσιν, οὔτε μὴν τῶν περὶ χρῆσιν. περὶ μὲν οὖν τὴν εὕρεσιν, τά τε τοπικὰ καὶ μεθοδικὰ, παρέδωκε περιπάσεων πλῆθος· ἐξ ὧν περὶ τὰ προβλήματα πιθανῶν ἐπιχειρημάτων οἷόν τε ἀπορεῖν· περὶ δὲ τὴν κρίσιν, τὰ ἀναλυτικὰ πρότερα καὶ ὕστερα. διὰ μὲν οὖν τῶν προτέρων τὰ λήμματα κρίνεται, διὰ δὲ τῶν ὑστέρων ἡ συναγωγὴ ἐξετάζεται. περὶ δὲ τὴν χρῆσιν, τά τε ἀγωνιστικὰ, καὶ τὰ περὶ ἐρωτήσεως, ἐλεγκτικά τε, καὶ σοφιστικῶν ἐλέγχων τε καὶ συλλογισμῶν, καὶ τῶν ὁμοίων τύπους. κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας, τῶν μὲν κατὰ φαντασίαν ἐνεργημάτων, τὴν αἴσθησιν ἀπεφήνατο· τῶν δὲ ἠθικῶν τὸν περὶ πόλιν καὶ περὶ οἶκον καὶ περὶ νόμους, τὸν νοῦν. τέλος δὲ ἐν ἕξει θέτο, χρῆσιν ἀρετῆς, ἐν βίῳ τελείῳ. ἔφη δ' ἐκ τὴν εὐδαιμονίαν συμπληρωμα ἐκ τριῶν ἀγαθῶν εἶ· τῶν περὶ ψυχὴν, ἃ δὴ καὶ περῶτα τῇ δυνάμει καλεῖ· ἐκ δευτέρων δὲ, τῶν περὶ σῶμα, ὑγείας, καὶ ἰσχύος, καὶ κάλλους, καὶ τῶν παραπλησίων· τῶν δὲ ἐκτὸς, πλούτου, καὶ εὐγενείας καὶ δόξης, καὶ τῶν ὁμοίων. πλήν τε ἀρετὴν, μὴ εἶ) αὐτάρκη περὶ εὐδαιμονίαν. περιδεῖσθαι γὰρ τ' περὶ σῶμα ἐκ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν· ὡς κακοδαιμονήσοντος τὸν σοφὸν, κἂν ἐν πόνοις ᾖ, κἂν ἐν πενίᾳ ἐκ τοῖς ὁμοίοις. ἢ μὴν τὴν κακίαν, αὐτάρκη περὶ κακοδαιμονίαν, κἂν ὅπ

μάλιστα παρὴ αὐτῇ τὰ ἐκπὸς ἀγαθὰ, καὶ τὸ σῶμα. τάς τε ἀρετὰς ἔφη μὴ ἀκολουθῆν. ἐνδέχεσθαι γὰρ, φρόνιμόν τινα, καὶ ἐμοιῶς δίκαιον ὄντα, ἀκόλαστον καὶ ἀκρατῆ εἶ). ἔφη δ' τὸν σοφὸν, μὴ εἶ μὴ ἀπαθῆ, μετεῖναι παθῆ δέ. τὴν τε φιλίαν ὠφέλιστον ἰσότητα ἀνοίας αἰτίσροφον. τούτης δ' τὴν μὲν, εἶ) συγγενικὴν· τὴν δὲ, ἐρωτικήν. τὴν δὲ, ξενικὴν εἶ) δ' καὶ τὸν ἔρωτα μὴ μόνον συνουσίας, ἀλλὰ καὶ φιλοσοφίας. καὶ ἐρασθήσεσθαι δ' τὸν σοφὸν, καὶ πολιτεύσεσθαι, γαμήσειν τε μὴν καὶ βασιλεῖ συμβιώσειν. βίων τε τελῶν ὄντων, θεωρητικοῦ, πρακτικοῦ, ἡδονικοῦ, τὸν θεωρητικὸν προέκρινεν. ὠφέλησα δ' καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα πρὸς ἀρετῆς ἀπάλειψιν. ἔν τε τοῖς φυσικοῖς ἀποδεικνύσι τὸν πάντων ἐλάχιστον τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι. διόπερ καὶ οὐκ ὀλίγα βιβλία συνέγραψε φυσικῶν ἀπομνημονευμάτων. τὸν δ' θεὸν ἀσώματον ἀπέφαινε, καθὰ καὶ ὁ Πλάτων. διατείνει δὲ αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν μέχρι τῆς σελήνης, καὶ εἶ) ἀκίνητον αὐτὸν τὰ δ' ὑπὸ σελήνην, κατ' αὐτὸν γίνεσθαι. εἶ) δ' πρὸς τὰ πάντα στοιχεῖα καὶ δημιουργὸν, ἐξ οὗ τὰ αἰθέρια συνεστάναι. ἀλλοίωσιν δ' αὐτοῦ τὴν κίνησιν εἶ) κυκλοφορικὴν γάρ. καὶ τὴν ψυχὴν δ' ἀσώματον, ἐντελέχειαν οὖσαν τοῦ πρώτου. σώματος γὰρ φυσικοῦ καὶ ὀργανικοῦ, δυνάμει ζωὴν ἔχοντος. διὸπερ δ' αὐτὸν ὄσι κατ' αὐτόν. λέγε δ' ἐντελέχειαν, ἧς ὄντων εἰδῶν πασῶν ἀσώματον· ἢ μὲν, κατ' δύναμιν, ὡς ἐν τῷ κηρῷ ὁ Ἑρμῆς ὑπῆρξε δυνάμει ὢν ὑπὸ δείξαντος τοῦ χαλκοπλάστου· καὶ ὁ ἐν τῷ χαλκῷ ἀνδριάς. καθ' ὃ δ' λέγεται ἐντελέχεια, ἡ τοῦ συμπεπλεσμένου Ἑρμοῦ ἢ ἀνδριαντὸς σώματος δ' φυσικοῦ, ἐπεὶ τῶν ὄντων κατὰ μὲν ὄσι χρόνιμα, ὡς τὰ ὑπὸ τέχνης γινόμενα, οἷς πύργος, πλοῖον· τὰ δ', ὑπὸ φύσεως, ὡς φυτὰ, καὶ τὰ τῶν ζώων. ὀργανικοῦ δ' εἶπε, τοῦτέστι πρὸς τὰ κατασκευασμένα, ὡς ἡ ὄρασις πρὸς τὸ ὁρᾶν, καὶ ἡ ἀκοὴ πρὸς

τὸ

τὸ ἀκούειν. δυνάμει ὃ ζωὴν ἔχοντος, οἷς ἐν ἑαυτῷ τὸ δυνάμει δὲ, ἢ ὃν ἢ κατ' ἐνέργειαν. κατ' ἐνέργειαν μὲν, ὡς ὁ ἐγρηγορὼς λέγεται ψυχὴν ἔχειν καὶ ὄντα, ὡς ὁ καθεύδων. ἐν οἷς καὶ ἐστὶ νοῦς παθητικὸς, τὸ δυνάμει πεφυκε. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα περὶ πολλῶν ἀπεφήναντο, ἃ ἂν μακρὸν ἂν εἴη καταριθμεῖσθαι. τοῖς γὰρ ὅλοις φιλοπονώτατος ἐγένετο καὶ βιβλιοκτητικώτατος, ὡς δῆλον ἐκ τῶν περιγεγραμμένων συγγραμμάτων, ἃ τὸν ἀριθμὸν ἐγγὺς ἥκει τετρακοσίων, ἃ ὅσα μὴ ἀναμφίλεκτα. πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται συγγράμματα αὐτοῦ, καὶ ὑποθέσματα ἀγράφου φωνῆς ἀνεγνωσμένα. γεγόνασι δὲ Ἀριστοτέλεις ὁκτώ· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, ὁ πολιτευσάμενος Ἀθηναίοις, οὗ καὶ δικανικοὶ φέρονται λόγοι χαρίεντες· τρίτος, περὶ Ἰλιάδος πραγματευσάμενος· τέταρτος, Σικελιώτης ῥήτωρ, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους Παναγυρικὸν ἀντιγεγραφώς· πέμπτος, ὁ ὀπισθεὶς Μῦθος, Αἰσχίνου τοῦ Σωκρατικοῦ γνώριμος· ἕκτος, Κυρηναῖος, γεγραφὼς περὶ ποιητικῆς· ἕβδομος, παιδοτρίβης, οὗ μέμνηται Ἀριστόξενος ἐν τῷ Πλάτωνος βίῳ· ὄγδοος, γραμματικὸς ἄσημος, οὗ φέρεται τέχνη περὶ πλεονασμοῦ. τοῦ δὴ Σταγειρίτου γεγόνασι μὲν πολλοὶ γνώριμοι, διαφέρων δὲ μάλιστα Θεόφραστος, περὶ οὗ λεκτέον.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΣ.

Θεόφραστος Ἐρέσιος, Μελαίτα καὶ Φανίας υἱὸς, ὡς φησὶν Ἀθηνόδωρος ἐν ὀγδόῃ περιπάτων. οὗτος πρότερον μὲν ἤκουσε Λευκίππου τοῦ πλίνθου ἐν τῇ πατρίδι, εἶτ' ἀκούσας Πλάτωνος, μετέπειτα τοῦ Ἀριστοτέλη. καὶ ἐκείνου εἰς Χαλκίδα ἀναχωρήσαντος, αὐτὸς διεδέξατο τὴν σχολὴν Ὀλυμπιάδι πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ καὶ ἑκατοστῇ. φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ δοῦλος φιλόσοφος ὄνομα Πομπύλος,

καθά φησι Μυρωνιανὸς Ἁμαρσιανὸς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ὁμοίων ἱστορικῶν κεφαλαίων. ὁ δὲ Θεόφραστος γέγονεν ἀνὴρ σωφρονέστατος καὶ φιλοπονώτατος. καὶ καθά φησι Παμφίλη ἐν τῷ πεμπτῳ δευτέρῳ τῶν ὑπομνημάτων, διδάσκαλος Μενάνδρου τοῦ κωμικοῦ· ἄλλως τε καὶ ἐργατικὸς καὶ φιλόλογος. Κάσανδρος μὲν οὖν αὐτὸν ἀπεδέχετο, καὶ Πτολεμαῖος ἔπεμψεν ἐπ' αὐτόν. τοσοῦτον δ' ἀποδοχῆς ἠξιοῦτο παρὰ Ἀθηναίοις, ὥστε λογισάμενος τὰς ἀσεβείας αὐτὸν γράψασθαι, μικροῦ καὶ παρέφλεν. ἁπάντων τε εἰς τὸν διατελοῦντα αὐτοῦ μαθητὰς πρὸς δισχιλίους. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἄλλα, καὶ περὶ δικαστηρίου τοιαῦτα διείλεκται ἐν τῇ πρὸς Φανίαν τὸν Πεπαρηθίου ὑπομνηματικῇ, Οὐ γὰρ ὅπως παύσεται, ἀλλ' οὐδὲ σωφρονήσει ῥᾴδιον, εἰ μὴ ὡς βούλεται, λαβεῖν. αἱ δὲ ἀναγνώσεις πιθανὴν ἐπαυξήσουσι· τὸ δὲ ἀναβάλλεσθαι πάντα καὶ ἀμελεῖν, σύνεσιν φέρουσιν ἀπειρίας. ἐν τούτῃ τῇ ὑπομνηματικῇ σχολαστικὸν ὠνόμακε. τοιοῦτος μὲν ὢν, ὅμως ἀπεδήμησε πρὸς ὀλίγον καὶ ἔστι, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι Σοφοκλέους τοῦ Ἀμφικλείδου νόμον εἰσενεγκόντος, Μηδένα τῶν φιλοσόφων σχολὴν ἄγειν, ἂν μὴ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ δόξῃ· εἰ δὲ μή, θάνατον ζημίαν. ἀλλὰ αὖθις ἐπανῆλθον εἰς νέαν, Φιλλίωνος τὸν Σοφοκλέα γραψαμένου παρανόμων, ὅτε καὶ τὸν νόμον ἀθρόον ἐποίησαν Ἀθηναῖοι, τὸν δὲ Σοφοκλέα πέντε ταλάντοις ἐζημίωσαν· καθόδου τε τοῖς φιλοσόφοις ἐψηφίσαντο, ἵνα καὶ Θεόφραστος κατέλθῃ, καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ᾖ. τοσοῦτον, τύραννον λεγόμενον, Θεόφραστον διὰ τὸ τῆς φράσεως θαυμάσιον Ἀριστοτέλης μετωνόμασεν· οὗ καὶ τὸν υἱὸν Νικομάχου φησὶν ἐρωτικῶς διατεθῆναι, καίτοι ὄντα διδάσκαλον, Ἀρίστωνος ἐν πέμπτῳ περὶ παλαιᾶς τρυφῆς. λέγεται δ' ἐπ' αὐτῷ τε καὶ Καλλιστένους τὸ ὅμοιον εἰπεῖν Ἀριστοτέλην, ὅτῳ Πλάτωνα (καθὰ προείρηται) φασὶν εἰπεῖν ὅτι τὸν Ξενοκράτους ὄνον

τούτου. φάναι γάρ, τὸ μὲν Θεοφράστου καὶ τὴν ὑποβολὴν ὀξύτητος παρὰ τὸν ὑποθέντα ἐξερμηνεύοντος, τὸ δὲ γνώμης τινὸς φύσιν ὑπαρχόντος, ὡς τῷ μὲν χαλινοῦ δέοι, τῷ δὲ κέντρου. λέγεται δ' αὐτὸν καὶ ἴδιον κύπρον σχεῖν μετὰ τὴν Ἀριστοτέλους τελευτὴν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, ὃς ἦν καὶ γνώριμος αὐτῷ, τοῦτο συμπροάξαντος. φέρεται δ' αὐτοῦ ἀποφθέγματα τοιαῦτ' ἐνίοις. ἄτοπον ἔφη πιστεύειν δεῖν ἵππῳ ἀχαλίνῳ, ἢ λόγῳ ἀσυντάκτῳ. πρὸς δὲ τὸν ἐν τῷ συμποσίῳ σιωπῶντα τὸ ὅλον, ἔφη, Εἰ μὲν ἀμαθὴς εἶ, φρονίμως ποιεῖς· εἰ δὲ πεπαίδευσαι, ἀφρόνως. συνεχές τε ἔλεγε, πολυτελὲς ἀνάλωμα εἶναι τὸν χρόνον. ἐτελεύτα δὲ γηραιός, βιοὺς ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα, ἐπειδὴ τὸν ὀλίγον ἀνῆκε τῶν πόνων. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν,

Οὐκ ἄρα τοῦτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη,
Ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον.
Δὴ γὰρ καὶ Θεόφραστος ἔως ἐπόνει μόγις, ἄπνους
Ἦν δέμας, εἶτ' ἀνεθεὶς κάτθανε πυρομέλης.

φασὶ δ' αὐτὸν ἐρωτηθέντα ὑπὸ τῶν μαθητῶν εἴ πῃ ὀπισκήπτοι, εἰπεῖν, ὀπισκήπτειν μὲν ἔχειν οὐδέν, πολλὰ δὲ τῶν ἡδέων ὁ βίος δι' ἣν δόξαν καταλαζονεύεται. ἡμεῖς γὰρ ὁπότ' ἤρξάμεθα ζῆν, τότ' ἀποθνήσκομεν. οὐδὲν οὕτω ἀλισιτελέστερόν ἐστι φιλοδοξίας. ἀλλ' ἀπιόντες, καὶ εἴποτε τὸν λόγον ἄφετε, (πολὺς γὰρ ὁ πόνος) ἢ καλῶς αὐτῷ χρῆσθε· (μεγάλη γὰρ ἡ δόξα) τὸ δὲ κενὸν τοῦ βίου, πλεῖον τοῦ συμφέροντος. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν οὐκέτ' ἐκποιεῖ βουλεύεσθαι τί πρακτέον, ὑμεῖς δ' ὀπισκέψασθε τί ποιητέον. ταῦτα (φασὶν) εἰπὼν ἀπέπνευσεν· καὶ αὐτὸν (ὡς ὁ λόγος) Ἀθηναῖοι παννύχιοι παρέπεμψαν ποσὶ, τὸν ἄνδρα τιμήσαντες. Φαβωρῖνος δέ φησι γεγράφθαι αὐτὸν ἐν φορείῳ περιφέρεσθαι. καὶ τοῦτο λέγειν Ἕρμιππον, ὥσπερ εἰώθασιν ἱστορεῖν Ἀρκεσίλαον τὸν Πιτανάτην, ἐν οἷς ἔφασκε τοῦς Λακύδῃ τὸν Κυρηναῖον. καταλέλοιπε δὲ βιβλία καὶ αὐτὸς ὅτι μάλιστα πάμπολλα, ἃ καὶ

αὐτὰς ἄξιον ἡγοῦμαι ὑποτάξαι, διὰ τὰ πάσης ἀφέσεως πεπληρῶσθαι. ἔστι δὲ ταῦτα. Ἀναλυτικῶν πρώτων, α, β, γ· Ἀναλυτικῶν ὑστέρων, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ· Περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν, α· Διαιρετικῶν ὀπτομή, α· Ἀμφιβολιῶν α, β· Ἀρχαιρετικῶν τῶν περὶ τοὺς ἐριστικοὺς λόγους θεωρείας· Περὶ διαιρέσεων, α· Πρὸς Ἀναξαγόραν, α· Περὶ τῆς Ἀναξαγόρου, α· Περὶ τῆς Ἀναξιμένους, α· Περὶ τῆς Ἀναξιμάνδρου, α· Περὶ ἄλλων τινῶν, συμπλοκῆς, α· Περὶ τῆς λιθουλίων, α, β· Περὶ τῆς ἀπόρων γραμμῶν, α· Ἀκροάσεως, α, β· Περὶ αἱρέσεων, α· Ἀρετῆς διαφοραί, α· Περὶ βασιλείας, α· Περὶ παιδείας βασιλέως, α· Περὶ βίων, α, β, γ· Περὶ γάμου, α· Περὶ τῆς Δημοκρίτου ἀστρολογίας, α· Τῆς μεταρσιολεσχίας, α· Περὶ τῆς εἰδώλων, α· Περὶ χυμῶν, χρωῶν, σχημάτων, α· Περὶ τοῦ διαπέσμου, α· Περὶ τῆς αἰσθήσεως, α· Τῶν διεφθορώς σωμάτων, α· Διαιρέσεων, α, β, γ· Ἐκστάσεως, α· Ἄλλο περὶ ἔρωτος, α· Περὶ εὐδαιμονίας, α· Περὶ εἰδώλων, α, β· Περὶ ὀπτικῆς, α· Περὶ ἀθροισιασμοῦ, α· Περὶ Ἐμπεδοκλέους, α· Ἐπιχειρημάτων, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ, ι, ια, ιβ, ιγ, ιδ, ιε, ις, ιζ, ιη· Ἐκτάσεων, α β, γ· Περὶ ἐνυπνίου, α· Ἐπιτομὴ τῶν Πλάτωνος πολιτείας, α β· Περὶ ἐπιφανείας ζώων τῆς ὁμοιομερῶν, α· Περὶ τῆς ἀστέων φαινομένων, α· Περὶ δακτύλου καὶ βλεφάρου, α· Περὶ τῆς ζώων ὅσα λέγεται φωνεῖν, α· Περὶ τῆς ἐν ξηρῷ διαμενόντων, α· Περὶ τῆς τὰς χρόας μεταβαλλόντων, α· Περὶ τῆς φωλευόντων, α· Περὶ ζώων, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ· Περὶ ἡδονῆς, ὡς Ἀριστίππου, α· Θέσις, κδ· Περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, α· Περὶ ἰλίγγων καὶ σκοτώσεων, α· Περὶ ἰδρώτος, α· Περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, α· Κεφαλίων, ἢ Περὶ πίθου, α· Περὶ κόπου, α· Περὶ κοπῆς σεως, α, β, γ· Περὶ λίθων, α· Περὶ λειμῶνος, α· Περὶ λεπτομυχίας, α· Μεγαικός, α· Περὶ μελαγχολίας, α· Περ-

εἰ μεταλλωι, α, β· Περὶ μέλιτος, α· Περὶ τῶν Μητροδώρου σωματοφυλάκων, α· Μεταρρυθμιστικῶν, α, β· Περὶ μέθης, α· Νόμων, καὶ στοιχεῖον, κθ· Νόμων διαφορᾶς, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ, ι· Πρὸς τοὺς ὁρισμούς, α· Περὶ ὁδῶν, α· Περὶ οἴνου καὶ ἐλαίου· Πρώτων φιλοσόφων, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ, ι, ια, ιβ, ιγ, ιδ, ιε, ις, ιζ, ιη· Νομοθετῶν, α, β, γ· Πολιτικῶν, α, β, γ, δ, ε, ς· Πολιτικὸν πρὸς τοὺς καιρούς, α, β, γ, δ· Πολιτικῶν ἐθῶν, α, β, γ, δ· Περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας, α· Προβλημάτων συναγωγῆς, α, β, γ, δ, ε· Περὶ παροιμιῶν, α· Περὶ πήξεων καὶ τήξεων, α· Περὶ πυρός, α, β· Περὶ πνευμάτων, α· Περὶ ἁλυκότητος, α· Περὶ πυγμοῦ, α· Περὶ ἀφροσύνης, α· Περὶ παθῶν, α· Περὶ σημείων, α· Σοφισμάτων, α, β· Περὶ συλλογισμῶν λύσεως, α· Τοπικῶν, α, β· Περὶ ὑμνωδίας, α, β· Περὶ τειχῶν, α· Περὶ πυραννίδος, α· Περὶ ὕδατος, α, β, γ· Περὶ ὕπνου, καὶ ἐνυπνίων, α· Περὶ φιλίας, α, β, γ· Περὶ φιλοτιμίας, α, β· Περὶ φύσεως, α, β, γ· Περὶ φυσικῶν, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ, ι, ια, ιβ, ιγ, ιδ, ιε, ις, ιζ, ιη· Περὶ φυσικῶν δόξαις, α, β· Φυσικῶν, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η· Πρὸς τοὺς φυσικούς, α· Περὶ φυσικῶν ἱστοριῶν, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ, ι· Φυσικῶν αἰτιῶν, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η· Περὶ χυλῶν, α, β, γ, δ, ε· Περὶ ψυδρᾶς ἡδονῆς, α· Περὶ ψυχῆς θέσις μία· Περὶ τῶν ἀτέχνων πίστεων, α· Περὶ τῶν ἁπλῶν διαπραγματικῶν, α· Ἁρμονικῶν, α· Περὶ ἀρετῆς, α· Ἀφορμαὶ ἢ ἐναπώσεις, α· Περὶ ἀποφάσεως, α· Περὶ γνώμης, α· Περὶ γελοίου, α· Διηλώσεων, α, β· Διαιρέσεις, α, β· Περὶ τῶν διαφορῶν, α· Περὶ τῶν ἀδικημάτων, α· Περὶ διαβολῆς, α· Περὶ ἐπαίνου, α· Περὶ ἐμπειρίας, α· Ἐπιστολῶν, α, β, γ· Περὶ τῶν αὐτομάτων ζώων, α· Περὶ ἐκκρίσεων, α· Ἐγκώμια θεῶν, α· Περὶ ἑορτῶν, α· Περὶ ἀπορίας, α· Περὶ ἀθυμημάτων, α· Περὶ διρημάτων, α, β· Ἠθικῶν

κῶν χολῶν, α· Ἠθικοὶ χαρακτῆρες, α· Περὶ θορύβου, α· Περὶ ἱστορίας, α· Περὶ κρίσεως συλλογισμῶν, α· Περὶ κολακείας, α· Περὶ θαλάττης, α· Πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, α· Περὶ κωμῳδίας, α· Περὶ μετεώρων, α· Περὶ λέξεως, α· Λόγων σωναγωγή, α· Λύσεις, α· Περὶ μαθηματικῶν, α, β, γ· Περὶ μέτρων, α· Μεγακλῆς, α· Περὶ νόμων α· Περὶ ᾠδῆς νόμων, α· Τῶν Ξενοκράτους σωναγωγῆς, α· Ὁμιλητικός, α· Περὶ ὅρκου, α· Παραδείγματα ῥητορικῆς, α· Περὶ πλούτου, α· Περὶ πιστικῆς, α· Προβλήματα πολιτικά, ἠθικά, φυσικά, ἐρωτικά, α· Προοιμίων, α· Προβλημάτων σωναγωγῆς, α· Περὶ τῶν προβλημάτων φυσικῶν, α· Περὶ ᾠδῆς ἀδείγματος, α· Περὶ ᾠδῆς ἢ διηγήματος, α· Περὶ ποιητικῆς ἄλλο, α· Περὶ τῶν ὀφῶν, α· Περὶ συμβουλῆς, α· Περὶ βλοιακισμῶν, α· Περὶ τέχνης ῥητορικῆς, α· Περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν, εἴδη ιζ· Περὶ ὑποκρίσεως, α· Ὑπομνημάτων Ἀριστοτελικῶν ἠθεοφραστείων, α, β, γ, δ, ε, ς· Φυσικῶν δοξῶν, α, β, γ, δ, ε, ς, ζ, η, θ, ι, ια, ιβ, ιγ, ιδ, ιε, ις· Φυσικῶν ὀπτομῆς, α· Περὶ χάους, α· Χαρακτῆρες ἠθικοί· Περὶ ψυχῆς, καὶ ἀληθοῦς, α· Τῶν περὶ τὸ ἦθος ἱστορίας, α, β, γ, δ, ε, ς· Περὶ θεῶν, α, β, γ· Ἱστορικῶν γεωμετρικῶν, α, β, γ, δ· Ἐπομνῆς Ἀριστοτέλους· Περὶ ζώων, α, β, γ, δ, ε, ς· Ἐπιχρημάτων, α, β· Θέσεις, γ· Περὶ βασιλείας, α, β· Περὶ αἰτιῶν, α· Περὶ Δημοκρίτου, α· Περὶ διαβολῆς, α· Περὶ ἡμέτερος, α· Περὶ ζώων φρονήσεως καὶ ἤθους, α· Περὶ κινήσεως, α, β· Περὶ ὄψεως, α, β, γ, δ· Πρὸς ὅρους, α, β· Περὶ τοῦ δίδοσθαι, α· Περὶ μείζονος καὶ ἐλάττονος, α· Περὶ τῶν μαθηματικῶν, α· Περὶ τῆς θείας εὐδαιμονίας, α· Πρὸς τοὺς ἐξ Ἀκαδημίας, α· Προτρεπτικός, α· Πῶς ἄριστ' ἂν πόλις οἰκοῖτο, α· Τὰ ὑπομνήματα, α· Περὶ ῥύακος τοῦ ἐν Σικελίᾳ, α· Περὶ τῶν ὁμολογουμένων, α· Περὶ τῶν πρὸ-

ζλημάτων φυσικῶν, α· Τίνες οἱ ζῶντι τὸ ὀπίσω, α· Περὶ τοῦ ψυδομύρου, α, β, γ· Τὰ περὶ τῶν τόπων, α· Πρὸς Αἴσχυλον, α· Ἀστρολογικῆς ἱστορίας, α, δ, γ, ϛ, ε, ϛ· Ἀριθμητικῶν ἱστοριῶν περὶ αὐξήσεως, α· Ἀνίχορος, α· Περὶ δικανικῶν λόγων, α· Περὶ διαβολῆς, α· Ἐπιστολαὶ αἱ ὀπὶ ὦ Ἀσυκρέοντι, Φανίᾳ, Νικαίοει· Περὶ ἀσεβείας, α· Εὐϊάδος, α· Περὶ καμάρων, α, β· Περὶ οἰκείων λόγων, κ· Περὶ παίδων ἀγωγῆς, α· Ἄλλο διάφορον, α· Περὶ συμβιότητος, ἢ Περὶ ἀρετῆς, ἢ Περὶ σωφροσύνης, α· Προτρεπτικός, α· Περὶ ἀριθμῶν, α· Ὁριστικὰ περὶ λέξεως συλλογισμῶν, α· Περὶ ὑραιῶν, α· Πολιτικῶν, α, β· Περὶ φύσεως, Περὶ καρπῶν, Περὶ ζώων, ἃ γίνονται σίχων, μ., βων. τοσαῦτα μὲν οὕτω καὶ τάδε τὰ βιβλία. δοῦλον δὲ αὐτὸν καὶ διαθήκας τοῦτον ἔχοντας ἐλευθέρους ἐᾶσαι μὲν δεῖ· ἐὰν δέ τι συμβῇ, τάδε διατίθεμαι. τὰ μὲν οἰκοι ὑπάρχοντα πάντα δίδωμι Μέλανθι καὶ Παγκρέοντι τοῖς υἱοῖς Λέοντος. ἀπὸ δὲ τῶν παρ' Ἱππάρχου συμβολαίων, τάδε μοι βούλομαι γενέσθαι· τὰ μὲν περὶ τὸ μουσεῖον καὶ τοὺς περιπάτους συμπληρωθῆναι, κἂν εἴη διπλοῦν δαπάνημα) μὲν αὐτοὺς ὑπάρχοντας μὲν τὸ κέλλιον. ἔπειτα δὲ Λεοσθένους εἰκόνα τεθῆναι ἐς τὸ ἱερόν, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναθήματα, ὅσα πρότερον ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἱερῷ· εἶτα τὸ στοιδιον οἰκοδομηθῆναι τὸ μὲν ὦ μουσείῳ μὴ χεῖρον ἢ πρότερον. ἀναθῆναι δὲ καὶ τοὺς πίνακας, ἐν οἷς αἱ τῶν πόλεων πρεσβεῖαι εἰσὶν εἰς τὰ κάτω τοῖχοι. ὑπομνηματισθῆναι δὲ καὶ τὸν βωμόν, ὅπως ἔχῃ τὸ τέλειον καὶ τὸ δύσκριτον. βούλομαι δὲ καὶ τὸν Νικομάχου εἰκόνα συμπληρωθῆναι ἔσην. τὸν μὲν γὰρ πλάστου ἔχει Πραξιτέλης, τὸ δὲ ἄλλο ἀνάλωμα ἀπὸ τούτου γενέσθω. ταφῆναι δὲ ὅπου ἂν δοκῇ τοῖς καὶ τῶν φίλων ὑπομενοῦσιν τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένων. καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ ἱερὸν καὶ τὰ ἀναθήματα, τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. τὸ δὲ χωρίον τὸ ἐν Σταγείροις ἡμῖν ὑπάρχον, δίδωμι Καλλίνῳ· τὰ δὲ βιβλία πάντα, Νικίᾳ. τὴν δὲ

κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, καὶ τὰς οἰκίας τὰς πρὸς τῷ κήπῳ πάσας, δίδωμι τοῖς γεγραμμένων φίλων αἰεὶ τοῖς βουλομένοις συσχολάζειν καὶ συμφιλοσοφεῖν ἐν αὐτῷ, ἐπειδὴ πρὸ οὐδενὸς ἀνθρώποις ὑπόδημεῖν, μήτε ὑπαλλαττεσθαι, μήτε ἐξιδιάζομένου μηδενός, ἀλλ' ὡς ἂν ἱερὸν κοινὴν κεκτημένοις, καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους οἰκείως καὶ φιλικῶς χρωμένοις, ὡς πρέπον καὶ δίκαιον. ἔστωσαν δὲ οἱ κοινωνοῦντες, Ἵππαρχος, Νικίδιος, Σπεύσιππος, Κλεόνης, Δημόπομπος, Δημάρατος, Κλεοδέμης, Μύσκων, Παγκράτιος, Νίκιππος. ἐξεῖναι δὲ βουλομένῳ φιλοσοφεῖν καὶ Λεοντέως, τοῦ Μενάνδρου καὶ Πυθιάδος ἐμοῦ, καὶ μετέχειν τούτων· καὶ αὐτοὺς πάσαν ὑπομένειαν ποιεῖσθαι τοὺς πρεσβυτάτους, ὅπως ὅτι μάλιστα πρασχθῇ τῇ φιλοσοφίᾳ. δοκεῖν δὲ καὶ ἡμᾶς ὅπου ἂν δοκῇ μάλιστα ἁρμόττον εἶναι τοῖς κήποις, μηδὲν πρᾶττειν πρὸς τὸ ἄφρον μήτε πρὸς τὸ μὴ μεῖον ποιοῦντας. ὅπως δὲ σωτηρίαν, μετὰ τὰ πρὸς ἡμᾶς συμβαίνοντα, πρὸς τὸ ἱερόν, καὶ τὸ μνημεῖον, καὶ τὸν κῆπον, καὶ τὸν περίπατον, θεραπευόμενα, σωτὴρ μελεῖσθαι καὶ Πομπύλον τῶν ἐπικουροῦντα αὐτῷ, καὶ τοὺς ἄλλων ὑπομέλειαν ποιούμενον ἑαυτῷ καὶ πρότερον· τῆς δὲ διαπλείας ὑπομελεῖσθαι αὐτὸν τοὺς ἔχοντας ταῦτα. Πομπύλῳ δὲ καὶ Θρέπτῃ πάλαι ἐλευθέροις οὖσι, καὶ ἡμῶν πολλοῦ χρείαν παρεχομένοις, εἴ τι πρότερον ἔχοιεν παρ' ἡμῶν· καὶ εἴ τι αὐτοὶ ἐκτήσαντο καὶ ἀνεῖν παρ' Ἱππάρχου αὐτοῖς σωτῆρα, δισχιλίας δραχμάς, ἀσφαλῶς οἶμαι δεῖν αὐτοῖς ὑπάρχειν ταῦτα, καθάπερ καὶ αὐτοῖς διελέχθην Μένανδρῳ καὶ Παγκράτει πλειόνακις· καὶ πάντα μοι συγκατέθεντο. δίδωμι δ' αὐτοῖς καὶ Σωμάτιον, καὶ τὸν παιδίσκον. τῶν δὲ παίδων, Μόλωνα μέν, Κίμωνα, καὶ Παραμόνιον, ἤδη ἐλευθέρους ἀφίημι· Μαΐῳ δὲ καὶ Κλείᾳ συνοικεῖν τὰς ἐπὶ πέλαγος ἐν τῷ κήπῳ, καὶ συνεργασαμένους καὶ ἀναμορφοῦντας ἡμουμένους, ἀφίημι ἐλευθέρους.

τῷ δ' εἰκυμαπηῶν σκυβώλων ἀπεδίδοντας Πομπύλω ἔσα αὐ δεχῇ τοῖς ὀπωρινοῖς καλῶς ἔχει, τὰ λοιπὰ ἄχαργυρεῖσαι. δίδωμι ὃ καὶ Καφισιᾶ Δημοτίμῳ, Δότακα ὃ Νικλεῖ, Εὔβιος δ' ἀποδόσω. δότω δ' Ἵππαρχος Κλειτίῳ πεντακισχιλίας δραχμάς· Μέλαιπ ὃ καὶ Παγκρέοντι, εἰ μὴ μὴ ἐωρῶμεν Ἵππαρχον καὶ ἡμῶν φέρειν χρείαν παρεσκευάσθαι, καὶ τοῦτ' ἐν τοῖς ἰδίοις μᾶλλον ἀναγκαῖα, συνεπαξαίμεθ' ἂν μετὰ Μέλαιπος καὶ Παγκρέοντος ἐξάγειν αὐτά· ἐπειδὴ ὃ οὔτε ἐκείνοις ἐώρων ῥᾴδιον ἄνευ συνεπισπομένων, λυσιτελέστερόν τε αὐτοῖς ἐνόμιζον εἶναι) πεπαμένοις τὰ λαβεῖν παρὰ Ἱππάρχου· δότω Ἵππαρχος Μέλαιπι καὶ Παγκρέοντι, ἑκατέρῳ πάλαιπτον, δίδωσι δ' Ἵππαρχος καὶ τοῖς ὀπωρινοῖς εἰς τὰ ἀναλώματα, τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένα, κατὰ τοὺς ἑκάστου καιροὺς τῆς δαπάνης. εἰκοσιμήσαντα δ' ταῦτα Ἵππαρχον ἀπολλάξαι τῆς συμβολαίου τῆς παρ' ἐμοῦ πάντων. καὶ ἔστι ὅπου τῶν ἐμοῦ ἑτέρων συμβέβληκεν Ἵππαρχος ἐν Χαλκίδι, Ἱππάρχου τοῦτό ἐστιν. ὀπωρινοὶ δ' ἦσαν οἱ ἐν τῇ διαθήκῃ γεγραμμένοι, Ἵππαρχος, Νικλῆς, Σθένων, Κλειτῖνος, Δημέτριος, Κλειτόστρατος, Κτήσαρχος. αἱ διαθῆκαι κεῖνται αἱ πρᾶται ὧν Θεόφραστον δακτυλίῳ σεσημασμέναι, μία μὲν παρὰ Ἡγησίᾳ Ἱππάρχου· μάρτυρες, Κάλλιππος Πελαιεύς, Φιλόμηλος Εὐωνυμεύς, Λύσανδρος Υβάτης, Φιλίων Ἀλωπεκῆθεν. πλὴν δ' ἑτέραν ἔχει Ὀλυμπιόδωρος· μάρτυρες δ' οἱ αὐτοί. πλὴν δ' ἑτέραν ἔλαβεν Ἀθήμαντος, ἀπέφυγε δὲ Ἀνδροσθένης ὁ ἰατρός· μάρτυρες, Ἀθήμαντος Κλεισθένους, Λυσίστρατος Φίλωνος Θάσιος, Στράτων Ἀρκεσιλάου Λαμψακηνός, Θήσπις Θησίππου ἐκ Κεραμέων, Διοσκουρίδης Διονυσίου Ἐπικηφίσιος. ὧδε ἔχουσιν αὐτοῦ καὶ αἱ διαθῆκαι. ἀκούσας δ' αὐτοῦ καὶ Ἐρασίστρατον τὸν ἰατρόν, εἰσὶν οἱ λέγουσι καὶ εἶπός.

ΣΤΡΑΤΩΝ.

Διεδέξατο δ' αὐτὸν τὸν σοφὸν Στράτων Ἀρκεσιλάου, Λαμψακηνὸς, οὗ καὶ ἐν ταῖς διαθήκαις ἐμνημόνευσεν. αἰνὴρ ἐλλογιμώτατος, καὶ φυσικὸς ὀπικληθεὶς ἀπὸ τοῦ ὀπὸν τὸν θεῖον τοῦτον παρ' ὀνπινοῶν ὀπωλεέσατα διατετρῆφέναι. ἀλλὰ καὶ καθηγήσατο Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, καὶ ἔλαβε (φασὶ) παρ' αὐτοῦ τάλαντα ὀγδοήκοντα. σχολαρχεῖν δ' (καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) ἤρξατο τῇ πεντηκοστῇ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη ὀκτωκαίδεκα. φέρεται δ' αὐτοῦ καὶ βιβλία τάδε· Περὶ βασιλείας, βί· Περὶ δικαιοσύνης, τεία· Περὶ ταγαθοῦ, γ̄· Περὶ θεῶν, γ̄· Περὶ ἀρχῆς, γ̄· Περὶ βίων, Περὶ εὐδαιμονίας, Περὶ φιλοσοφίας, Περὶ ἀνδρίας, Περὶ τοῦ κενοῦ, Περὶ οὐρανοῦ, Περὶ τοῦ πνεύματος, Περὶ φύσεως ἀνθρωπίνης, Περὶ ζωογονίας, Περὶ μίξεως, Περὶ ὕπνου, Περὶ ἐνυπνίων, Περὶ ὄψεως, Περὶ αἰσθήσεως, Περὶ ἡδονῆς, Περὶ χρωμάτων, Περὶ νόσων, Περὶ κρίσεων, Περὶ δυνάμεων, Περὶ τῶν μεταλλικῶν μηχανημάτων, Περὶ λιμοῦ καὶ σκοτώσεων, Περὶ κούφου καὶ βαρέος, Περὶ ἐνθουσιασμοῦ, Περὶ χρόνου, Περὶ ὕφης καὶ αὐξήσεως, Περὶ τῶν ἀπορουμένων ζώων, Περὶ τῶν μυθολογουμένων ζώων, Περὶ ἀπαιδίας, Λύσεις ἀπορουμένων, Τόπων προοίμια, Περὶ τοῦ συμβεβηκότος, Περὶ τοῦ ὅρου, Περὶ τοῦ μᾶλλον καὶ ἧττον, Περὶ ἀδήκου, Περὶ τοῦ πρώτου ἡμίσεος, Περὶ τοῦ ἰδίου, Περὶ τοῦ μᾶλλον, Περὶ τοῦ πρώτου καὶ ὑστέρου, Εὑρημάτων ἔλεγχοι δύο. Ὑπομνήματα, διεζευγμένα· Ἐπιστολαὶ ὧν ἀρχὴ, Στράτων Ἀρσινόῃ τῷ φιλάδελφῳ χαίρειν. τοῦτον φασὶν ὕπνῳ ἡμέραν λαβόν ὡς ἀναλαθήτως τελευτῆσαι. καὶ ἔστιν ἡμῖν εἰς αὐτὸ οὕτως ἔχον,

Δεινὸς ἀνὴρ δῆμας ἦν, εἰ μὴ προσεσχήκατο χρησμοῖς,

Στράτωνα τὸν φημί σε Λαμψακηνόν·
Λάμψακος ὃν πατ' ἔφυσεν. ἀεὶ δ' ὑπὸ νόσοισι παλαίων
Θνήσκει λαθών, οὐδ' ἤθελε θανέειν.

γεγόνασι δὲ Στράτωνες ὀκτώ· πρῶτος, Ἰσοκράτους ἀκροατής· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, ἰατρός, μαθητὴς Ἐρασιστράτου, ὡς δέ τινες, Τρόφιμος· τέταρτος, ἰσοδικός, Φιλίππου καὶ Περσέως τῶν Ῥωμαίοις πολεμησάντων γεγραφὼς πρᾶξεις· ἕκτος, ποιητὴς ὀπτογραμμάτων· ἕβδομος, ἰατρὸς ἀρχαῖος, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν· ὄγδοος, πρεσβυτικός, βεβιωκὼς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. τοῦτον δ' οὖν φιλοσοφέρονταί καὶ διαθῆναι τὸν ἔχουσαν τὸν τρόπον, τάδε διαθέμενον, ἐάν τι πάθω. τὰ μὲν οἰκεῖα καταλείπω πάντα Λαμπυρίωνι, καὶ Ἀρκεσιλάῳ. ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθήνησιν ὑπαρχόντων μοι ἀργυρίου, πρῶτον μὲν οἱ ἐπιμεληταὶ τὰ πρὸς τὴν ἐκφορὰν ἐπιμεληθήτωσαν, καὶ ὅσα νομίζεται μετὰ τὴν ἐκφοράν, μηδὲν μήτε πρόσθεν ποιοῦντες μήτ' ἀνελεύθερον. ἐπιμεληταὶ δὲ ἔστωσαν τῶν μὲν κατὰ τὴν διαθήκην οἵδε, Ὀλυμπικός, Ἀριστείδης, Μνησιγένης, Ἱπποκράτης, Ἐπικράτης, Γοργύλος, Διοκλῆς, Λύκων, Ἀθάνης. καταλείπω δὲ τὴν μὲν διατριβὴν Λύκωνι, ἐπειδὴ τῶν ἄλλων οἱ μὲν εἰσι πρεσβύτεροι, οἱ δὲ, ἄσχολοι. καλῶς δ' ἂν ποιοῖεν καὶ οἱ λοιποὶ συγκαταισκυάζοντες τοῦτο. καταλείπω δ' αὐτῷ καὶ τὰ βιβλία πάντα, πλὴν ὧν αὐτὸς γεγράφαμεν, καὶ τὰ σκεύη πάντα, καὶ τὸ συνάστιον, καὶ τὰ στρώματα, καὶ τὰ ποτήρια. δότωσαν δὲ οἱ ἐπιμεληταὶ Ἐπικράτει πεντακοσίας δραχμάς, καὶ τῶν παίδων ἕνα ὃν ἂν δοκῇ. Ἀρκεσιλάῳ δὲ πρῶτον μὲν Λαμπυρίων καὶ Ἀρκεσίλαος, ἃ ἐκάθωσαν τὰς συνθήκας αἷς ἔθετο Δαΐππος ὑπὲρ Ἱεροῦ· καὶ μηδὲν ὀφειλέτω μήτε Λαμπυρίωνι, μήτε τοῖς Λαμπυρίωνος κληρονόμοις, ἀλλ' ἀπολλάχθω πάντος τοῦ συμβολαίου. δότωσαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ ἐπιμεληταὶ ἀργυρίου πεντακοσίας δραχμάς, καὶ τῶν παίδων ἕνα, ὃν ἂν δοκιμάζῃ

Ἀρκεσίλαος, ὅπως αὐ πολλὰ συμπεπτωκὼς ἡμῖν, καὶ παρεμφὴς χρείας, ἔχη βίον ἱκανὸν, καὶ ἀχλύωνῃ. ἀφίημι ὃ καὶ Διόφαντον ἐλεύθερον, καὶ Δημέαν, καὶ Ἄξιν Σιμμίαν ὃ ἀποδίδωμι Ἀρκεσιλάῳ. ἀφίημι ὃ καὶ Δρόμωνα ἐλεύθερον. ἐπιδαὶ ὃ ὠδαχθήναι Ἀρκεσίλαος λογισάσθω Ἴσαιος μετ' Ὀλυμπικοῦ καὶ Ἐπικράτης καὶ τῶν ἄλλων ὀπαδικῶν τὸ γεγονὸς ἀνάλωμα εἰς τὴν ἐκφορὰν, καὶ τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. τὸ ὃ ὠδεῖον ἀργύριον κομισάσθω Ἀρκεσίλαος ὠδὰ Ὀλυμπικοῦ, μηδὲν ἀνοχλῶν αὐτὸν κατ' οἴκους καὶ οἴκους. ἀφεάσθω ὃ καὶ τὰς συνθήκας Ἀρκεσίλαος, ἃς ἔθετο Στράτων ὠδὲ Ὀλυμπικὸν καὶ Ἀμειπίαν, τὰς κειμένας ὠδὰ Φιλοκράτει Τισαιῶνος. τὰ δὲ ὠδεῖ τὸ μνημεῖον πιστωσαν ὡς ἂν δοκῇ Ἀρκεσιλάῳ καὶ Ὀλυμπικῷ καὶ Λύκωνι. καὶ αἵδε μὲν εἰσιν αἱ φερόμεναι αὐτοῦ διαθῆκαι, καθάπερ συνεγράψαμεν καὶ Ἀρίστων ὁ οἰκεῖος. αὐτὸς ὃ ὁ Στράτων ἀνὴρ γέγονε (καθάπερ καὶ ἄνω δεδήλωται) πολλῆς τῆς ἀποδοχῆς ἄξιος, διατείνας ἐν παντὶ λόγων εἴδει, καὶ μάλιστά γε ἐν τῷ καλουμένῳ φυσικῷ, ὅπερ εἶδος ἀρχαιότερόν τε καὶ ἀπονοσαιότερον.

ΛΥΚΩΝ.

Τοῦτον διεδέξατο Λύκων Ἀσσάκης, Τρωαδεύς, φέρεσκος ἀνὴρ, καὶ ὠδεῖ παίδων ἀγωγῆς ἄκρως συντεταγμένος. ἔφασκε γὰρ δεῖν παρεζεῦχθαι τοῖς παισὶ τὴν αἰδῶ καὶ φιλοπονίαν, ὡς τοῖς ἵπποις μώλωπα καὶ χαλινόν. τὸ δ' ἐκφερεσκὸν αὐτοῦ καὶ ὠδεῖ γέρος ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ, φαίνεται κἀνθάδε. φησὶ γὰρ τὸν ὅπου δὴ παῖδα πυγμάζειν, βαρὺ γὰρ φορτίον πατεῖ κόρη, διὰ σοῦ γε ὠδὸς ἐκτρέχουσα τὸν ἀκμαῖον τῆς ἡλικίας καιρόν. διὸ δὴ καί φασιν Λυκάονον εἰπεῖν αὐτῷ τὸν εἰπεῖν,

ὡς οὐκ ἰῶ ὥσπερ μήλου πλὴ ἀωδίαν καὶ χάειν ἄλλοθί που μετενεγκεῖν, ἀλλ' ἐπ' αὐτῷ τῷ ἀνθρώπου, καθάπερ ὅτι τῷ δένδρου, πᾶν λεγομένων ἕκαστον ἔδη θεωρεῖσθαι. ὅτι δὲ, ὅτι ἐν μὴ πᾷ λέγην γλυκύτατος ἰῶ. παρὸ καὶ ἵνες τὸ γάμμα αὐτῷ πᾷ ὀνόματι ἐσσετίθεσαν. ὃν ἦ πᾷ χράφειν ἀνόμοιος αὐτῷ. ἀμέλει γοῦν καὶ ὅτι πᾶν μεταγινωσκόντων ἐπειδὴ μὴ ἔμαθον ὅτε καιρὸς, καὶ ἀχρόμενων, ὅτιν ἐκαλλιλέκτεα τὸν ζόπον. ἔλεγλε αὐτᾶν κατηγορεῖν, ἀδυνάτως μιμούντας ἀχρῆ μεταίοιαν ὀργίας ἀδιόρθωτον. τοίτε βουλευομένους ὀρθῶς, διαπίπτειν ἔφασκε τᾷ λογισμῷ, οἱονεὶ στρεβλῷ κανόνι βασανίζοντας ἀθεῖαν φύσιν, ἢ ἐσθέσπον ὕδατι κλυδαπομένῳ ἢ καπίπρῳ διεγραμμένῳ. καὶ ὅτι μὴ τὴν ἐκ τῆς ἀγορᾶς στέφανον πολλοὶ ἀπέναι, ὅτι ἦ τὸν Ὀλυμπάσιν ἢ ὀλίγοις, ἢ οὐδένα. Πολλάκις τε πολλὰ συμβουλεύσας Ἀθηναίοις, τὰ μέγιστα αὐτοῖς ὠφέλησεν. ἰῶ ἦ καὶ καθαρώτατος πλὺ σολικῶ, ὡς ἀνεπαρβλήτῳ χρῆσθαι μαλακότητι ἱματίων, καθάπερ φησὶν Ἕρμιππος. ἀλλὰ καὶ γυμναστικώτατος ἐγένετο, καὶ ἐύεκτος τὸ σῶμα, πλήν τε πᾶσαν ὄχεσιν ἀθλητικῶ ὅπλοφαίνων, εὐπλαδίας καὶ ἐμπνευσίας ὤν, καθά φησιν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος. διὰ τοῦτο ἦ καὶ παλαῖσαι λέγεται πάποτε τῇ παιδὶ Ἰλείᾳ, καὶ σφαλεῖσαι. ὡς ὃν ἄλλος τε, ἰῶ φίλος τοῖς περὶ Εὐμενῆ καὶ Ἄτταλον, οἵ καὶ πλεῖστα ἐπεχορήγουν αὐτῷ. ἐπιεάθη δ' αὐτὸν ὀχεῖν καὶ Ἀντίοχος, ἀλλ' οὐκ ἔτυχεν. οὕτω ἦ ἰῶ ἐχθρὸς Ἱερωνύμῳ τῷ περιπατητικῷ, ὡς μόνον μὴ ἅπαντᾶν περὶ αὐτὸν εἰς πλὴ ἑπόσιον ἡμέραν, περὶ ἧς ἐν τῷ Ἀρκεσιλάου βίῳ διειλέγμεθα. ἀφηγήσατο ἦ τῆς σχολῆς ἔτη πεπλαεάκοντα, Σβάτωνος αὐτὸ ἐν τῇ διαθήκας καταλιπόντος, ᾗ πλὴ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπάδα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Παυσίδου διήκουσε τοῦ διαλεκτικοῦ. ἐτελεύτησε ἦ γηραιὸς ἔτος τέταρτον καὶ ἑβδομηκοστὸν, νόσῳ πολυχρονίῳ καταπονηθείς.

καὶ ἔστιν ἡ ἡμῶν εἰς αὐτὴν,

Οὐ μὰ τὸν, ὃν Λύκωνα παρήσομεν, ὅτι ποδαλγὴς
Κάτθανε. θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δὶ ἐμοί.
Τίνι ὅπως αἶσαν μακρὸν ὁδὸν, αἶψα πρὶν ὁ ποσὶν
Ἀλλοτρίοις βαδίσας, ἕδραμε νυκτὶ μιῇ.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Λύκωνες· σοφὸς, Πυθαγορικός· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, ἐπῶν ποιητὴς τέταρτος, ὁπτικῶν γραμμάτων ποιητής. τοῦ δὲ φιλοσόφου καὶ ἡ διαθήκη ἐστὶ τοιάδε, Τάδε διατίθεμαι περὶ τῶν κατ' ἐμαυτὸν, ἐὰν μὴ διωνηθῶ τινὶ ἀρρωστίᾳ τοιαύτῃ ὥστε ἐνεγκεῖν. τὰ μὲν οὖν οἴκῳ πάντα δίδωμι τοῖς ἀδελφοῖς, Λυσιάκτῃ καὶ Λύκωνι. καὶ οἴομαι δεῖν ἀποδοθῆναι ἀπὸ τούτων ὅσα καταίχρημαι Ἀθηνήσι παρ' ἑκάστου, ἔχων ἢ ὀκτὼ δραχμάς· καὶ ἃ ἂν εἰς τὴν ἐκφορὰν ἀναλωθῇ, καὶ εἰς τἆλλα τὰ νομιζόμενα. τὰ δὲ ἐν Ἄσσῳ καὶ ἐν Αἰγίνῃ, δίδωμι Δύκωνι, διά τε καὶ τοὔνομα φέρειν ἡμῶν, καὶ συνδιατρῖψαι πλείω χρόνον ἀρετῆς πάνυ, καθάπερ δίκαιον ἦν τὴν ἡμετέραν ἕξιν ἐσκοπεῖτο. τὴν δὲ βιβλιοθήκην καταλείπω τῶν γνωρίμων τοῖς βουλομένοις, Βούλωνι, Καλλίνῳ, Λείσωνι, Ἀμφίωνι, Λύκωνι, Πύθωνι, Λεοσθενίδῃ, Ἡρακλείδῃ, Λυσομήδῃ, Λύκωνι τῷ ἀδελφιδῷ. συνεπιδώσειν δὲ αὐτοῖς ἂν ἐπιλαμβάνωσι διαμένειν ὅπερ τὸ πρόσθεν, καὶ συνέξειν μάλιστα διανοοῦμαι. συνεπισκευαζέτωσαν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ γνώριμοι, κἀμοῦ μὲν τὸ πόθον χάριν. τοῦ δὲ τῆς ἐκφορᾶς καὶ ταφῆς ὀφειλομένου Βούλων καὶ Καλλῖνος μετὰ τῶν συνήθων, ὅπως μήτ' ἀναλγὴς μήτε φειδωλὸς γένωνται μήτε πρόπλεως. τῶν δὲ ἐν Αἰγίνῃ μοι γνωρίμων μερῶν μετὰ τὴν ἐμὴν ἀπόλυσιν καταχωρησάτω Λύκων τοῖς νεανίσκοις εἰς ἐλαιοχρησίαν, ὅπως καμοῦ καὶ τῶν ὁμιλησάντων ἐμὲ μνήμην ἔχωσιν διὰ τῆς χρείας αὐτὴ ἡ φερνίκουσα. καὶ ἀνδριάντα ἡμῶν ἀναθέτω, τὸν δὲ τόπον, ὅπως ἁρμόττῃ ἢ τῇ σάσεως, ὅπλε-

φάτω καὶ συμφραγματευθήτω Διόφαντος καὶ Ἡρακλείδης Δημητείου. ἀπὸ δὲ τῶν ὧν ἂν ἄσῃ, Λύκων ἀποδότω πᾶσι παρὼν ἃ ὀφείλησα μὴ τὴν ἀποδημίαν τὴν ἐκείνου. συνακολουθησάτω δὲ Βούλων καὶ Καλλῖνος, καὶ ἃ ἂν εἰς τὴν ἐκφορὰν ἀναλωθῇ, καὶ τὰ ἄλλα τὰ νομιζόμενα. κομισάσθω δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐν οἴκῳ κοινῇ καταλειπομένων ἀμφοτέροις ἐξ ἴσου. ὑμνησάτω δὲ καὶ τοὺς ἰατροὺς Πασίθεμιν καὶ Μειδίαν, ἀξίους ὄντας, καὶ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν περὶ ἐμὲ, καὶ τὴν τέχνην, καὶ μείζονος ἔτι ὑμῶν. δίδωμι δὲ τῷ Κλημένου παιδίῳ θηλυκλείων ζεῦγος, καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ροιάκων ζεῦγος, φιλοπάτορα, ἀμφίπαπον, περισκελίδα, περισκεφάλαια δύο τὰ βέλτιστα τῶν καταλειπομένων· ὡς ἂν ἐφ' ὅσον ἂν ἥκωσι περὶ ὑμᾶς, καὶ τούτων φαιδρῶνται μὴ ἀμνημονοῦντες. περὶ δὲ τῶν θεραπευόντων ἐμαυτὸν οὕτως ἐξάγω· Δημητείῳ μὲν ἐλευθέρῳ πάλαι ὄντι ἀφίημι τὰ λύτρα, καὶ δίδωμι πέντε μνᾶς, καὶ ἱμάτιον καὶ χιτῶνα· ἵνα πολλὰ πεπονηκὼς μετ' ἐμοῦ, βίον ἀσχήμονα ἔχῃ. Κείτωνι δὲ Καρχηδονίῳ, καὶ τούτῳ τὰ λύτρα ἀφίημι, καὶ δίδωμι πέντε μνᾶς. καὶ τὸν Μικρὸν ἀφίημι ἐλεύθερον· καὶ θρεψάτω Λύκων αὐτὸν καὶ παιδευσάτω, ἀπὸ τοῦ νῦν χρόνου ἔξ ἔτη. καὶ Χαρίτα ἀφίημι ἐλεύθερον· καὶ θρεψάτω Λύκων αὐτόν. καὶ δύο μνᾶς αὐτῷ δίδωμι, καὶ τὰ ἐμὰ βιβλία τὰ ἀνεγνωσμένα· τὰ δ' ἀνέκδοτα, Καλλίνῳ, ὅπως ὀπαμελῶς αὐτὰ ἐκδῷ. δίδωμι δὲ καὶ Σύρῳ ἐλευθέρῳ ὄντι πέντε μνᾶς, καὶ τὴν Μιλησιάδα δίδωμι· καὶ εἴπ μοι ὀφείλει, ἀφίημι αὐτόν. καὶ Ἰλαρᾶ πέντε μνᾶς, καὶ ἀμφίπαπον, καὶ δύο περισκελίδας, καὶ περίσωμα, καὶ κλίνην ἣν ἂν βούληται. ἀφίημι δὲ ἐλευθέραν καὶ τὴν παῖδα Μικρᾶς μητέρα, καὶ Νοήμονα, καὶ Δίωνα, καὶ Θέωνα, καὶ Εὐφρόνας, καὶ Ἑρμείαν. καὶ Ἀγάθωνα, δύο ἔτη παραμείναντα, ἀφειδῶς ἐλεύθερον· καὶ τοὺς φορεαφόρους, Ὠφελίωνα καὶ Ποσιδώνιον,

τέλαεσι ἔτη ϖδ΄ μείναντας. δίδωμι δὲ καὶ Δημητρίῳ καὶ Κείτωνι καὶ Σύρῳ, κλίνω ἑκάστῳ, καὶ στρώματα τῶν καταλειπομένων, ἃ ἂν φαίνηται Λύκωνι καλῶς ἔχειν. ταῦτα ἔσω αὐτὸς, ἀποδείξασιν ὀρθῶς ἐφ' ὧν ἕκαστοι τεταγμένοι εἰσί. ϖρὸς δὲ τὴς ταφῆς, ἐάν τε αὐτὸν βούληται Λύκων θάπτειν, ἐάν τε ἐν οἴκῳ, οὕτω ϖοιείτω. πέπεισμαι γὰρ αὐτὸ μηδὲν ἧττον ἐμοῦ σωφρόνως τὸ βύθημον. ταῦτα δὲ πάντα οἰκονομήσαντι κατὰ νοῦν ἔστω ἡ δόσις τῶν ἐνταῦθα. μάρτυρες, Κλητὸς Ἑρμιονεύς, Ἀρείστων Κεῖος, Εὐφρόνιος Παιανιεύς. ὅτῳ μὴ ϖάρεστι αὐτῷ σωφρόνως τὰ ϖάντα ϖροαιρεῖσθαι, τά τε ϖρὸς παιδείαν καὶ ϖάντας λόγους, οὐδὲν ἧττον καὶ τὰ τῶν δικαστηρίων ἔθος ἴσασι καὶ σφόδρα οἰκονομικῶς τε καὶ ὀψιμελῶς ἴσασιν ὥστε καὶ ἐνταῦθα ζηλωτέος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

Δημήτριος Φανοστράτου, Φληνεύς· οὗτος ἤκουσε μὲν Θεοφράστου. δημηγόρησε δὲ ϖρὸς Ἀθηναίοις, καὶ ϖόλεως ἐξηγήσατο ἔτη δέκα, καὶ εἰκόνων ἠξιώθη χαλκῶν ἑξήκοντα ϖρὸς ταῖς τριακοσίαις· ὧν αἱ ϖλείους ἐφ' ἵπϖων ἦσαν καὶ ἁρμάτων καὶ στεφανιτῶν, στεφανωθεῖσαι ἐν οὐδὲ τριακοσίαις ἡμέραις. τοσοῦτον ἐσπουδάσθη. ἄρξασθαι δὲ αὐτὸν τῆς ϖολιτείας φησὶ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις, ὁϖότε φυγὼν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀθήνας ἦλθεν Ἅρπαλος. ϖολλὰ δὲ καὶ κάλλιστα τῇ ϖατρίδι ἐϖολιτεύσατο. καὶ γὰρ ϖροσόδοις καὶ κατασκευαῖς κατέστησε τὴν ϖόλιν, καίϖερ ὢν ἀνήρ. ἦν γὰρ ἐν τῇ Κόννου οἰκίᾳ, ὡς Φαβωρῖνός ϕησιν ἐν τετάρτῳ τῶν ἀϖομνημονευμάτων φησίν. ἀνῆλθε δὲ αὐτὴν καὶ ἀνῴκει σωφρόνει Λαμίᾳ τῇ ἑταίρᾳ, καθάϖερ ὁ αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ φησίν. ἀλλὰ καὶ ὑϖὸ Κλέωνος ϖέϖονθέναι ἐν τῷ δευτέρῳ ἱστορεῖ. Δίδυμος δὲ ἐν συμμείκτοις, καὶ χαλκοβλέφαρον, καὶ λαμπετὼ καλεῖσθαι αὐτὸν

αὐτὸν φησὶν ἀπόπινος ἑταίρας. λέγεται δὲ ἀμβαλόντα αὐτὸν τὰς ὄψεις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κομισαθῆναι αὖθις πρὸς τὸ Σαράπιδος· ὅθεν καὶ τοῖς παλαίοις ποιήσαι τοῖς μέχρι νῦν ἀδομένοις. σφοδρὰ δὲ λαμπρὸς ὢν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὅμως ἐπεσκοπήθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ πάντα διεθέοντος φθόνου. ὅτι βουλθεὶς μὲν ὑπὸ λιμῶν δίκην θανάτου, οὐ παρὼν ὥρλεν. οὐ μὴν ἐκνεῖλαν τὸ σώματος αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν ἰὸν ἀπήρυσαν εἰς τὸν χαλκόν, καταπασάσαντες αὐτοῦ τὰς εἰκόνας, καὶ τὰς μὲν ἀποδόμενοι, τὰς δὲ βυθίσαντες, τὰς δὲ κατακόψαντες εἰς ἀμίδας· (λέγεται γὰρ καὶ τοῦτο) μία δὲ μόνη σώζεται ἐν ἀκροπόλει. Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ, τοῦτο ποιῆσαι τοὺς Ἀθηναίους, Δημητρίου κελεύσαντος τοῦ βασιλέως. ἀλλὰ καὶ τὸ ὅτι τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπέλαψαν ἀνομίας, ὡς Φαβωρῖνος. φησὶ δ' αὐτὸν Ἕρμιππος μὴ τὸν Κασάνδρου θάνατον φοβηθέντα Ἀντίγονον, πρὸς Πτολεμαῖον ἐλθεῖν τὸν Σωτῆρα· κἀκεῖ χρόνον ἱκανὸν διατρίβοντα συμβουλεύειν τῷ Πτολεμαίῳ πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν βασιλείαν τοῖς ἐξ Εὐρυδίκης προσήκειν παισί. τοῦ δὲ οὐ πειθέντος, δηλαδὴ πρὸς δόντος τὸ δόγμα τῷ ἐκ Βερενίκης, μετὰ τὸν ἐκείνου τελευτὴν ἀξιωθῆναι πρὸς τούτου πρὸς φυλάττεσθαι ἐν τῇ χώρᾳ μέχρι τὸ δόξει πρὸς αὐτόν. ἐνταῦθα εὐθυμότερον διῆγε· καί πως ὑπνώττων, ὑπ' ἀσπίδος τὸν χεῖρα δηχθεὶς τὸν βίον μετέθηκε. καὶ θάπτεται ἐν τῷ Βουσελίτῃ νομῷ, πλησίον Διὸς πόλεως. καὶ αὐτῷ ἐπιγράψαμεν ἡμεῖς,

Παρ' ὑμῖν ἀνέτειλεν ἀστὴς τὸ σοφὸν Δημήτριον,
Τὸν ἔχουσα πολιὸν ἄσμηκτον,
Οὐ πλέουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων, δὴ αἰδὼς μέλαινα,
Ἡρακλείδης δὲ ἐν τῇ ὑπομνήσει τῶν Σωτίωνος διδασκόντων, τῷ Φιλαδέλφῳ τὴν βασιλείαν θέλειν ἐκχωρῆσαι τὸ Πτολεμαῖον· τὸν δὲ ἀπιδέσθαι, φάσκοντα, Ἂν ἄλλῳ δῷς,

σὺ οὐχ ὁρᾷς. ὁπηνίκα δ' ἐσυκοφαντεῖτο ἐν τῇ Ἀθήναις, (μανθάνω γὰρ καὶ τοῦτο) Μέναιδρος ὁ κωμικὸς παρ' ὀλίγον ἦλθε κρίνεσθαι δι' οὐδὲν ἄλλο ἢ ὅτι φίλος ἦν αὐτῷ· ἀλλ' αὐτὸν παρετήσατο πλεονάκις ὁ αἰγιαλὸς τῷ Δημητρείου. πλήθει δὲ βιβλίων καὶ ἀριθμῷ σίγων ἡδὺν ἅπαντας παρελήλακε τοὺς κατ' αὐτὸν πεπαιδευκότας, ἀπαίδευτος ὢν καὶ πολύπειρος παροιμιῶν· ὧν ὅσα μὲν, ἰσοστάσια καὶ ἴσα, πολλαπλάσια· τὰ δὲ, ὑπερπλήρη· τὰ δὲ, ὑπερτελῆ· δημηγορικῶν τε καὶ προσβευτικῶν. ἀλλὰ μὴν καὶ λόγων δίσωτείων συναγωγαί, καὶ ἄλλα πλείω. ἔστι δὲ, τὰ Περὶ τῆς Ἀθηναίων νομοθεσίας, α, β, γ, δ, ε· Περὶ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας, α, β· Περὶ δημαγωγίας, α, β· Περὶ πλοκῆς, α, β· Περὶ νόμων, α· Περὶ ῥητορικῆς, α, β· Σπαρτηχῶν, α, β· Περὶ Ἰλιάδος, α, β· Περὶ Ὀδυσσείας, α, β, γ, δ· Πτολεμαΐδος, Ἐρωτικός, α· Φαιδώνδας, α· Μαίδων, α· Κλείων, α· Σωκράτης, α· Ἀεισόμαχος, α· Ἀρταξέρξης, α· Ὁμηρικός, α· Λεπτίδης, α· Προβλητικός, α· Ὑπὲρ τῆς πολιτείας, α· Περὶ τῆς δεκαετίας, α· Περὶ τῶν Ἰώνων, α· Προσβευτικός, α· Περὶ πίστεως, α· Περὶ χαλεπῆς, α· Περὶ τύχης, α· Περὶ μεγαλοψυχίας, α· Περὶ γάμου, α· Περὶ τοῦ δεκοῦ, α· Περὶ εἰρωνείας, α· Περὶ νόμων, α· Περὶ ὀπτιδευμάτων, α· Περὶ καιροῦ, α· Διονύσιος, α· Χρηματικός, α· Ἀθηναίων καταδρομή, α· Περὶ Αἰσχίνου, α· Προοίμιον ἰστορικόν, α· Ἐπιστολαί, α· Ἐκκλησία ἔνορκος, α· Περὶ γήρως, α· Δίκαια, α· Λίσωπείων, α· Χρημάτων, α. Χαρακτὴρ δὲ φιλόσοφος, δυσὶ ῥητορικῇ καὶ δυσὶ μέτροις κεκραμένος. ἔοικε, ἀκούσας ὅτι τὰς εἰκόνας αὐτοῦ κατέσπασαν Ἀθηναῖοι, Ἀλλ' οὐ τιμὴ φέρει τιμὴ, ἔφη, δι' ἣν ἐκείνας αἰέσησαν. ἔλεγε μὴ μικρὸν εἶναι μέρος τὰς ὄψεις ἔλαττον ὁρᾶν ὅτι σκοπὸς δυσάλωτος τῷ βίῳ. οὐ μόνον τὸν πλοῦτον ἔφη τυφλὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὀδηγοῦσαν αὐτὸν τύχην. ὅσον ἐν πλέμῳ δυσάλωτον σίδηρον, ὃ-

τοδπην ἐν πολιτείαις ἰσχύειν λόγον. ἰδών ποτε νεανίσκον ἄσωτον, Ἰδού, ἔφη, πτεράγωνος Ἑρμῆς, ἔχων σύρμα, κοιλίαν, αἰδοῖον, πώγωνα. τῶν τετυφωμένων ἀνδρῶν ἔφη τὸ μὲν ὕψος δεῖν ταπεινοῦν, τὸ δὲ φρόνημα καταλιπεῖν. τοὺς νέους ἔφη δεῖν, ὅπου μὲν τῆς οἰκίας τοὺς γονεῖς αἰδεῖσθαι· ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς, τοὺς ἀπαντῶντας· ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις, ἑαυτούς. τοὺς φίλους ὅπου μὲν τὰ ἀγαθὰ τρόπον καλουμένους ἀπέναι, ὅπου δὲ ταῖς συμφοραῖς, αὐτομάτους. τοσαῦτα καὶ εἰς τοῦτον διαφέρεσθαι δοκεῖ. γεγόνασι δὲ Δημήτριοι ἀξιόλογοι εἴκοσι· τρεῖς, Καρχηδόνιος, ῥήτωρ, καὶ Θερσυμάχου πρεσβύτερος· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, Βυζάντιος Περιπατητικός· τέταρτος, καλούμενος γραφικός, καὶ σαφὴς διηγήσασθαι· (ἦν δὲ καὶ ὁ αὐτὸς ζωγράφος) πέμπτος, Ἀσσίνδιος, μαθητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Σολέως· ἕκτος; Καλαθιανός, ὁ γεγραφὼς τοὺς Λύσιας καὶ Εὐρώπης εἴκοσι βίβλους· ἕβδομος, Βυζάντιος, ὃν τρισκαίδεκα βιβλίοις γεγραφὼς τὴν Γαλατῶν διάβασιν ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν, καὶ ἐν ἄλλοις ὀκτὼ τὰ περὶ Ἀντίοχον καὶ Πτολεμαῖον· καὶ τὴν Λιβύης ὑπ' αὐτῶν διοίκησιν· ὄγδοος, ὁ διατείνας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ὀφιστής, τέχνας γεγραφὼς ῥητορικάς· ἔνατος, Ἀδραμυττηνὸς, γραμματικὸς, ὁπλισθεὶς Ἰξίων, διὰ τὸ ἀδικῆσαί τι δοκεῖν περὶ τὴν Ἥραν· δέκατος, Κυρηναῖος γραμματικὸς, ὁ ὁπλισθεὶς Σπάμνος, ἀνὴρ ἀξιόλογος· ἑνδέκατος, Σκήψιος, πλούσιος καὶ ἀγχίνους ἀνήρ, καὶ φιλόλογος ἄκρως· (οὗτος καὶ Μητροδώρου τοῦ βιβάσαντος τὸν πλάτανον) δωδέκατος, γραμματικὸς, Ἐρυθραῖος, πλὴν γεγραφηθεὶς ἐν Τήμνῳ· τρισκαιδέκατος, Βιθυνὸς Διφύλου τοῦ Σπωϊκοῦ υἱὸς, μαθητὴς δὲ Παναιτίου τοῦ Ῥοδίου· τεσσαρεσκαιδέκατος, ῥήτωρ Σμυρναῖος. καὶ οὗτοι μὲν, λογικοί. πίνακα δέ, τρόπος, ἀρχαίαν κωμῳδίαν πεποιηκώς·

δεύτερος ἐπῶν ποιητὴς, οὗ μόνα σώζεται τοὺς τοὺς φορεσ-
μοὺς εἰρημένα τάδε,

Ζωὸν ἀπημάσαντες, ἀπεφθίμεθα πρόσθεν.
Καί ποθ' ὑφ' τύμβοιο καὶ ἀπόνα εἰδώλοιο
Ἄστεα νεῖσθαι ἐπῆλθεν, ἵεν δ' ἐσήσατο λαός.

πεῖσος, Ταρσικός, σατυρογράφος· πέπαρπε, ἰάμβους γεγρα-
φώς, πικρὸς αἰήρ· πέμπτος, ἀνδριαντοποιός, ὃ μέμνηται Πο-
λέμων· ἕκτος, Εὐθυφρονίδης, ποικιλογράφος ἄνθρωπος, καὶ ἰσο-
κλεῖ καὶ ῥητορικὰ πεποίηκε βιβλία.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ.

Ἡρακλείδης Εὐθύφρονος, Ἡρακλεώτης, τοῦ Πόντου,
ἀνὴρ πλούσιος. Ἀθλώντος δὲ παρέβαλε τοῦτον μὲν
Σπευσίππῳ· ἀλλὰ καὶ τῶν Πυθαγορείων διήκουσε, καὶ τὰ
Πλάτωνος ἐζηλώκει· καὶ ὕστερον ἤκουσεν Αἰσχοτέλους, ὡς
φησι Σωτίων ἐν διαδοχαῖς. ἦν δὲ εὐθὴς τὴν μαλακίαν ἐχέ-
τω, καὶ ὑπόσκιος ἰδεῖν τὸ σῶμα, ὥστε αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν μὴ
Ποντικόν, ἀλλὰ Πομπικὸν καλεῖσθαι. τοιοῦτός τε ἰδεῖν τὸ βά-
δισμα καὶ σεμνός. φέρεται δ' αὐτοῦ συγγράμματα κάλλιστά
τε καὶ ἄριστα. Διάλογοι, ὧν ἠθικά μέν, Περὶ δικαιοσύνης
γ'· ἐν οἷς, Περὶ σοφροσύνης· Περὶ τῆς ἀσεβείας. α'· καὶ Περὶ
αἰδοῦς, α'· κοινῶς τε Περὶ ἀρετῆς, α'· Περὶ εὐδαιμονίας,
α'· Περὶ ἀρχῆς, α'· καὶ Νόμων, α', καὶ τῶν συγγενῶν τού-
τοις· Περὶ ὀνόματος, α'· Σωφρονικὸς, α'· Ἀκούσιος ἐρωτικός,
καὶ Κλεινίας, α'. φυσικὰ δέ, Περὶ νοῦ, Περὶ ψυχῆς, καὶ
κατ' ἰδίαν, Περὶ ψυχῆς, καὶ Περὶ φύσεως, Περὶ εἰδώλων,
Πρὸς Δημόκριτον Περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ, α'· Περὶ τῶν ἐν
ᾅδου· Περὶ βίων, α', β'· αἰτίαι Περὶ νόσων, α· Περὶ τοῦ ἀ-
γαθοῦ, α'· Πρὸς τὰ Ζήνωνος, α'· Πρὸς τὰ Μήτρωνος, α'·
γραμματικὰ δέ, Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας
α', β'· Περὶ Ἀρχιλόχου καὶ Ὁμήρου, α', β'. καὶ μουσικὰ

ϋ, Περὶ τῶν παρ' Εὐριπίδῃ καὶ Σοφοκλεῖ. α̃, β̃, γ̃. Περὶ μουσικῆς, α̃, β̃. Λύσεων Ὁμηρικῶν, α̃, β̃. Θεωρηματικόν, α̃. Περὶ τῶν τελῶν τραγῳδοποιῶν, α̃. Χαρακτῆρες, α̃. Περὶ ποιητικῆς καὶ τῶν ποιητῶν, α̃. Περὶ σοφισμάτων, α̃. Προοπτικῶν, α̃. Ἡρακλείτου ἐξηγήσεις, ο̃λ. Πρὸς τὸν Δημόκριτον ἐξηγήσεις, α̃. Λύσεων ἐριστικῶν, α̃, β̃. Ἀξίωμα, α̃. Περὶ εἰδῶν, α. Λύσις, α̃. Ὑποθῆκαι, α̃. Πρὸς Διονύσιον, α̃. ῥητορικὰ ϋ. Περὶ τοῦ ῥητορεύειν, ἢ Πρωταγόρας. ἰσοδικαί, ἢ περὶ Πυθαγορείων, καὶ Περὶ ἀρημοσύνης. Τούτων τὰ μὲν κωμικῶς πέπλακεν, ὡς τὸ Περὶ ἡδονῆς, καὶ Περὶ σωφροσύνης· τὰ δὲ, τραγικῶς, ὡς τὸ Περὶ τῶν καθ' ᾅδου, καὶ τὸ Περὶ ἀσεβείας, καὶ τὸ Περὶ ἐξουσίας. ἔστι δ' αὐτοῦ καὶ μεσότης τις ὁμιλητικὴ φιλοσόφων τε καὶ στρατηγικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν πρὸς διηνεκῶς διαλεγομένων. διὰ δὲ γνωμικά ἐστιν αὐτοῦ καὶ διαλεκτικά. διόπερ τις καὶ ἐν ἅπασι ποικίλος τε καὶ διηρημένος ἡ λέξις ἐστί, καὶ ψυχαγωγεῖν ἱκανῶς δυνάμενος. δοκεῖ δὲ καὶ τὴν πατρίδα τυραννουμένην ἐλευθεῶσαι, τὸν μόναρχον κτείνας, ὡς φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν ὁμωνύμοις. ὃς καὶ τάδε ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ· θρέψαι αὐτὸν δράκοντα ἐν νέου, καὶ αὐξηθέντα, ἐπειδὴ τελευτᾶν ἔμελλε, κελεῦσαι τινὰ τῶν πιστῶν αὐτοῦ τὸ σῶμα καταχρύψαι, τὸν δὲ δράκοντα διὰ τῆς κλίνης θεῖναι, ἵνα δόξειεν εἰς θεοὺς μεταβεβηκέναι. ἐγένετο δὲ πάντα. καὶ μετὰ ξύλων ἁπάντων τὸν Ἡρακλείδου τὸν πλίνθων, καὶ ἁρμονιῶν, ὁ δράκων ἀκούσας τὸν βοῦν, ἐξέδυ τῶν ἰμαντίων, καὶ διετάραξε τοὺς πλείστους. ὕστερον μέντοι ἐξεκαλύφθη πάντα, καὶ ὤφθη Ἡρακλείδης οὐχ οἷος ἐδόκει, ἀλλ' οἷος ἦν. καὶ ἔστιν ἡμῖν εἰς αὐτὸν ὕστερος ἔχον,

Ἤθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν, Ἡρακλείδη,
Ὡς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Ἀλλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μέν θὴρ
Ἦεν δράκων, σὺ δὲ θὴρ οὐ σοφὸς ὢν ἐάλως.

ταῦτα δέφησι καὶ Ἱππόβοτος. Ἕρμιππος δ', λιμοῦ καταχέντος τὴν χώραν, φησὶν αἰτεῖν τοὺς Ἡρακλεώτας τὴν Πυθίαν λύσιν. τὴν δὲ Ἡρακλείδην διαφθεῖραι χρήμασι τοὺς τε θεωροὺς καὶ τὴν προφητεύουσαν, ὥστ' αἰεὶ τὴν ἀπαλλαγὴν εἶναι τῶν κακῶν, εἰ ζῶν μὲν Ἡρακλείδης ὁ Εὐθύφρονος χρυσῷ στεφάνῳ στεφανοῖτο παρὰ τοῖς αὐτῶν· ἀποθανὼν δέ, ὡς ἥρωι λαμπρὸν ἐκομίσθη. ὁ δὲ δῆθεν χρησμὸς, καὶ οὐδὲν ὤναντο οἱ πλάσαντες αὐτόν. αὐτίκα γοῦν ἐν τῷ διαπεφευσμένῳ ὁ Ἡρακλείδης, ἀπόπληκτος ἐλθών, οἱ τε θεωροὶ καταπαυλιάζειν τινὰς διεφθάρησαν. ἀλλὰ καὶ ἡ Πυθία τὴν αὐτὴν ᾠδὴν καθεδοῦσα εἰς τὸν ἄδυτον, καὶ ὀπτήσασα, εἰς τὴν δρακόντων δηλθεῖσα, ὡδὶ ἐχρήσατο ἀπόφθεγμα. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν θάνατον τοσαῦτα. φησὶ δ' Ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς καὶ στρατιάς αὐτὸν πεῖν, καὶ Θέωνος αὐτὰς ὀπτήσαι. Χαμαιλέων τε τὰ παρ' ἑαυτῷ φησὶ κλέψαι τὰ αὐτὰ, τὰ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου γράψαι. διὰ καὶ Αὐτήδωρος Ἐπικούρειος ὀπτημὰ αὐτὰ, πῆς περὶ δικαιοσύνης αἰτιλέγων. ἔτι καὶ Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος ἢ Σπίνθαρος, (ὡς ἔνιοι) γράψας τὸ Παρθενοπαῖον, ἐπέγραψε Σοφοκλέους. ὁ δὲ, πιστεύσας, εἰς τὴν ἰδίων συγγραμμάτων ἐχρῆτο μαρτυρίοις ὡς Σοφοκλέους. ἀλόντος δὲ ὁ Διονύσιος ἐμμένουσι αὐτῷ τὰ χρονικά. τὸ δὲ ἐρισμένου καὶ ἀπορῶν, ἐπέστελλεν ἰδεῖν τὴν ᾠδὴν καὶ εἶχε παλαιόν. ἔστι δὲ ἴσως ἐρώμενος Διονυσίου· ὡς δὲ ἔτεροι λέγουσι, τὴν τύχην ἐπιδεικνύμενον ὅτου ἔχει, πάλιν ἀπεπιστείλεν ὁ Διονύσιος, ἔπη καὶ ταῦτα βήσας,

Γέρων πιθήκου οὐχ διαφέρεται παίζων·
Καλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δὲ ἁλίσκεται.

καὶ ὡς τύπος, Ἡρακλείδης γράμματα ὑπὸ ὀπίσω τὰ, ἀλλ' ἡμῶν. γεγόνασι δὲ Ἡρακλείδαι πανταχοῦ δίκαι· ὧν ὁ μὲν, αὐτὸς οὗτος δεύτερος, πλάστης αὐτὸς, συγγράμματα καὶ φλυαρίας συντεταγμένος· ὁ δὲ, Κυμαῖος, γεγραφὼς

Πρωτικὰ ὧν πέντε βιβλίοις· τέταρτος, Κυμαῖος, ῥήτωρ τέχνης γεγραφώς· πέμπτος, Καλλιπιτικὸς ἢ Ἀλεξανδρεύς, γεγραφὼς τῷ διαδόχῳ ὧν ἓξ βιβλίοις· καὶ Λεμβωτικὸν λόγον, ὅθεν καὶ Λέμβος ἐκαλεῖτο· ἕκτος, Ἀλεξανδρεύς, γεγραφὼς τὰ Περσικὰ ἰδιώματα· ἕβδομος, διαλεκτικὸς Βαργυλιήτης, καὶ Ἐπικούρου γεγραφώς· ὄγδοος, ἰατρὸς τῶν ἀπὸ Ἱκεσίου ἔννατος, ἰατρὸς Ταραντῖνος ἐμπειρικός· δέκατος, ποιητικός, παραινέσεις γεγραφώς· ἑνδέκατος, ἀνδριαντοποιός, Φωκαεύς· δωδέκατος, ὀπτογραμμάτων ποιητής, Λιγυρός· τρισκαιδέκατος, Μάγνης, Μιθριδατικὰ γεγραφώς· τεσσαρεσκαιδέκατος, ἀστρολογούμενα συγγεγραφώς.

n.Hii.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡτίου περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, ΒΙΒΛΙΟΝ ϛ τῖ.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ.

ΑΝΤΙΣΘΕΝΗΣ Ἀθηναῖος, Ἀθηναίου. ἐλέγετο δὲ ὑπ᾽ ἐνίων ἰθαγενής· ὅθεν πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα εἰπεῖν, Καὶ ἡ μήτηρ τῶν θεῶν, Φρυγία θύγατερ. ἐδόκει γὰρ εἶναι Θρᾴττης μητρός. ὅθεν καὶ ἐν Ταν ἀγρᾷ κατὰ τὸν μαχλῶν διδοκιμήσας, ἔδακε λέγων Σωκράτη, ὡς ὑπ᾽ ἄλλων ἐν δυοῖν Ἀθηναίοιν οὕτω μεγάλοις γλυτᾶσθαι. καὶ αὐτὸς ὢν τοῖς Ἀθηναίοις ὑπὸ τῶν γνησίων εἶναι σεμνοῦ μύθους ἐκφαυλίζων, ἔλεγε μηδὲν εἶναι κοχλιῶν καὶ ἀπελέβων ἀγλωττότερος. διὸ καὶ Φάρακι μὲν ἤκουσε Γοργίου τε ῥήτορος. ὅθεν τὸ ῥητορικὸν εἶδος ἐν τοῖς διαλόγοις ὑπαφέρει, καὶ μάλιστα ἐν τῇ Ἀληθείᾳ, καὶ τοῖς περὶ πειθοῦς. φησὶ δὲ Ἕρμιππος ὅτι παρεῖλετο ἐν τῇ τῶν Ἰωνίων παιπαλύρει ψήξαι τε καὶ ἐπαγγείλαι Ἀθηναίοις, Θηβαίοις, Λακεδαιμονίοις. εἶτα ὑφ᾽ ἑαυτῷ παραστήσασθαι, ἰδίᾳ πλείστους ἐκ τῶν πόλεων ἀφιγμένους. ὕστερον δὲ παρέβαλε Σωκράτει, καὶ τοσοῦτον ὠφελήθη αὐτοῦ ὥστε παρῆνει τοῖς μαθηταῖς γυμνάσθαι αὐτοῦ πρὸς Σωκράτην συμμαθητάς. εἰπόντα τε ἐν Πειραιεῖ, καὶ δι᾽ ἑκάστου ἡμέρας, δὶς πεντακόσια σαλπίσαι αὐλητήν, ἤκουσε Σωκράτους· παρ᾽ οὗ καὶ τὸ καρτε-

ελκὸν λαβὼν, καὶ τὸ ἀπαθὲς ζηλώσας, κατῆρξε τοῦ πόνου τὸ κυνισμοῦ. καὶ ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν, σωτέησε δηλᾶ τὸν μεγάλου Ἡρακλέους καὶ τὸν Κύρου· τὸν μὲν, ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων· τὸν δὲ, ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἑλκώσας. τοῦτόν τε αἰείσατο λόγον, εἰπὼν, Λόγος ἔστιν ὁ τὸ πίλιον ἢ ὅτι δηλῶν· ἔλεγέ τε σωτερὲς, Μανείλιον μᾶλλον ἢ ἠθείλιον. καὶ, Χρὴ τοιαύτας πλησιάζειν γυναιξὶν, αἳ χάειν εἴσονται. τοῦτόν τε τὸ Πονικὸν μιεφάμιον, μέλλον φοιτᾶν αὐτῷ, καὶ πυθόμενον πίνων αὐτῷ δεῖ, φησὶ Βιβλιαείου καὶ νοῦ, καὶ χαρτείου καὶ νοῦ, καὶ πινακιδίου καὶ νοῦ· τὸν νοῦν παρεμφαίνων. τοῦτόν τε ἰδὼν τὸν ἐρώμενον τοδαπὴν γνώμην, ἔφη, Ἂν μὲν καλὼν ἔχεις, κοινόν· αἰ δὲ αἰσχρὰν, ἔχεις πινόν. ἀκούσας ποτὲ ὅτι Γλάτων αὐτὸν κακῶς λέγει, Βασιλικὸν (ἔφη) καλῶς ποιοῦντα, κακῶς ἀκούειν. μυούμενος ποτὲ τὰ Ὀρφικὰ, τοῦ ἱερέως εἰπόντος ὅτι οἱ ταῦτα μυούμενοι πολλῶν ἀγαθῶν ἐν ᾅδου μετέχουσι, Τί οὖν (ἔφη) οὐκ ἀποθνήσκεις; ὀνειδιζόμενος ποτὲ ὡς οὐκ εἴη ἐκ δύο ἐλευθέρων, Οὐκοῦν ἐκ δυοῖν (ἔφη) παλαιστικῶν, ἀλλὰ παλαιστικός εἰμι. ἐρωτώμενος διὰ τί ὀλίγους ἔχει μαθητὰς, ἔφη, Ὅτι ἀργυρέᾳ αὐτοὺς ἐκβάλλω ῥάβδῳ. ἐρωτηθεὶς διὰ τί πικρῶς τοῖς μαθηταῖς ὁμιλεῖ, Καὶ οἱ ἰατροὶ, φησὶ, τοῖς κάμνουσιν. ἰδών ποτε μοιχὸν φεύγοντα, Ὦ δυστυχὲς (εἶπε) πολίτικον κίνδυνον ὅλου διαφυγεῖν ἐδυνάσω. κρεῖττον ἔλεγε (κατά φησιν Ἑκάτων ἐν ταῖς χρείαις) εἰς κόρακας ἢ εἰς κόλακας ἐμπεσεῖν. οἱ μὲν γὰρ νεκροὶ, οἱ δὲ ζῶντας ἐσθίουσιν. ἐρωτηθεὶς τί μακαριώτερον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, Εὐτυχοῦντα ἀποθανεῖν. γνωρίμου ποτὲ τοῦ αὐτὸν ἀποδυρομένου, ὡς εἴη τὰ ὑπομνήματα ἀπολωλεκώς, Ἔδει γὰρ (ἔφη) ἐν τῇ ψυχῇ αὐτὰ καὶ μὴ ἐν τοῖς χάρταις καταγράφειν. ὥσπερ γὰρ ὑπὸ τοῦ ἰοῦ τὸν σίδηρον, οὕτως ἔλεγε τοὺς φθονεροὺς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἤθους κατεσθίεσθαι. τοὺς βουλομένους ἀθανάτους εἶναι, ἔφη δεῖν ζῆν ὁσίως καὶ δικαίως.

πότ' ἔφη πὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, ὅταν μὴ δυνῶνται τοὺς φαύλους ἀπὸ τῶν σπουδαίων διακρίνειν. ἐπαινούμενός ποτε ὑπό τινος πονηροῦ ἔφη, Λήθομαί μήπω κακόν εἴργασμαι. ὁμογνωμόνων ἀδελφῶν συμβίωσιν, παιτὸς ἔφη τείχους ἰσχυροτέραν εἶναι. τοιαῦτα ἔφη δεῖν πείθεσθαι ἐφόδια, ἃ καὶ ναυαγήσαντα συμπεριβήσεται. ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι τῶν πονηροῖς συγγενέσθαι, Καὶ οἱ ἰατροί, φησί, μετὰ τῶν ἀσθενούντων εἰσίν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ὑγιάναι. ἄτοπον ἔφη, τὸν μὲν σῖτον ἀμέρας ἐκλέγειν, τὴν δὲ ἐν τῷ πολέμῳ τοὺς ἀχρείους· ἐν δὲ πολιτείᾳ τοὺς φαύλους μὴ παραπέμπεσθαι. ἐρωτηθείς τί αὐτῷ διαφέρουσιν ἐν φιλοσοφίας, ἔφη, Τὸ δύνασθαι ἑαυτῷ ὁμιλεῖν. εἰπόντος αὐτῷ τινὸς ὡς κακῶς πάσχει, ἄσσον, Σύ μοι, φησὶν, αὐλησον. Διογένει χιτῶνα αἰτοῦντι, πήξας ὡς εἰκῆ θοιμάτιον. ἐρωτηθείς τί τῶν μαθημάτων ἀναγκαιότατον, ἔφη, Τὸ κακὰ ἀπομαθεῖν. παρεκελεύετό τε κακῶς ἀκούοντας καρτερεῖν μᾶλλον ἢ εἰ λίθοις τις βάλλοιτο. ἔσκωπτε Πλάτωνα ὡς τετυφωμένον. πυνθανομένου τινὸς εἰ πολλοὶ θάσσοιεν φρυακτοί, φησὶ πρὸς τὸν Πλάτωνα, Ἐδείκνεις μοι καὶ σὺ ἵππον ἀνεῖ) λαμπρωτής. τοῦτο δὲ ἐπεὶ καὶ συνεχῶς ὁ Πλάτων ἵππον ἐσήνει. καί τ' ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν τοσοῦτα, καὶ θασσάμενος λεκαίλω ἔνθα ὁ Πλάτων ἐμεμέκει, Χολιὼ μὲν ὁρῶ ἐνθαῦτα, τύφον δ' οὐχ ὁρῶ. συνεβούλευεν Ἀθηναίοις, τοὺς ὄνους ἵππους ψηφίσασθαι. ἄλογον δ' ἀγρυπνῶν, Ἀλλὰ μὲν καὶ στρατηγοί, φησί, γίνονται παρ' ἡμῖν μηδὲν μαθόντες, μόνον δὲ χειροτονηθέντες. πρὸς τὸ ῥῆτορα, Πολλοί σε ἐπαινοῦσι. Τί γὰρ, ἔφη, κακὸν πεποίηκα; σκέψασθαι αὐτῷ τὸ διεῤῥωγὸς τοῦ τείχους εἰς τὸ σφαγεῖον, Σωκράτης ἰδών, φησὶν, Ὁρῶ διὰ τοῦ τείχους τὴν φιλοδοξίαν. ἐρωτηθείς ποτέ του, (καθά φησι Φανίας ὁ περὶ τῆς Σωκρατικῆς) τί πλέον καλὸς καὶ ἀγαθὸς εἶναι, ἔφη, Εἰ τὰ κακὰ ἃ ἔχεις, ἐπιφυκτὰ ἔσται μάθοις ἂν τῇ εἰδόσιν. πρὸς τὸν ἐπαινοῦντα βυσσόν, Ἐχθρὸν, φησὶ, παῖδες.

ἔφη, πυφήσαν. πρὸς τὸ σχῆμα πίζον αὐτοῦ ὦ πλάτη μειρακιον, Εἰπέ μοι, φησὶν, εἰ φωνὴν λάβοι ὁ χαλκὸς ὅτι τινὶ ἂν σεμνυνθείη; τῷ δ' εἰπόντος, Ἐπὶ κάλλει· Οὐκ ἀρχμήσουν, ἔφη, τὰ ὅμοια γενηθεὶς ἄψυχα; Πρὸς τὸ νεανίσκου πλουσίου πλυνορήσαν αὐτὸν ἐπαγγελλομένου, εἰ τὸ πλοῖον ἀφίκοιτο τὴν Ἑλλάδα, λαβὼν αὐτὸν καὶ θύλακον κενὸν, πρὸς ἀλφιτόπωλιν ἦκε, καὶ σαξάμενος ἀπῆει. τοῦ δ' αἰτήσαντος τὸ διάφορον, Ὁ νεανίσκος, ἔφη, δῶσει ἐὰν τὸ πλοῖον αὐτοῦ τὴν Ἑλλάδα ἀφίκηται. αὐτὸς καὶ Ἄνυτῳ τῆς φυγῆς αἴτιος γενέσθαι δοκεῖ, καὶ Μελίτῳ τοῦ θανάτου. Ποντικοῖς γὰρ νεανίσκοις, τοῦ κλέους τοῦ Σωκράτους ἀφιγμένοις, πρὸς τυχὼν, ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς τὸν Ἄνυτον, εἰπὼν ἐν ᾧ ἦν, σοφώτερον εἶναι τοῦ Σωκράτους. ἐφ' ᾧ διαγανακτήσαντας τοὺς πρεσβυτὰς ἐκδιῶξαι αὐτόν. εἰ δέ ποθι θεάσαιτο μειράκιον κεκοσμημένον, ἀπῄει ὅτι τὴν οἰκίαν αὐτῆς, ἢ ἐκέλευε τὸν ἄνδρα ἐξαγαγεῖν ἵππον καὶ ὅπλα· ὥστε εἰ μὴ ἔχοι ταῦτα, ἐᾶν πρυφᾶν· (ἁμιλλᾶσθαι γὰρ τούτοις) εἰ δὲ μή, πρεσβεύειν τὸν κόσμον. ἤρεσκεν αὐτῷ καὶ τάδε. διδαχτικὸν ἀπέδεικνυε τὴν ἀρετὴν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἀκούοντας τοιούτους καὶ ἐναρέτους. αὐτάρκη γὰρ τὴν ἀρετὴν πρὸς εὐδαιμονίαν, μηδενὸς προσδεομένην, ὅτι μὴ Σωκρατικῆς ἰσχύος. τὴν τε ἀρετὴν, τοῦ ἔργου εἶναι, μήτε λόγων πλείστων δεομένην μήτε μαθημάτων. αὐτάρκη τε εἶναι τὸν σοφόν· πάντα γὰρ αὐτοῦ εἶναι τὰ τῶν ἄλλων. τήν τε εὐδοξίαν, ἀγαθὸν, καὶ ἴσον τῷ πόνῳ. καὶ τὸν σοφὸν οὐ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους πολιτεύεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῆς ἀρετῆς. γαμήσειν τε τεκνοποιίας χάριν, καὶ τοιαύτας συνοικήσειν γυναῖκα. καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ μόνον γὰρ εἰδέναι τὸν σοφὸν πόθῳ χρὴ ἐρᾶν. ἀναιρεῖ δ' αὐτῷ καὶ Διοκλῆς ταῦτα. τῷ γὰρ σοφῷ ξένον οὐδὲν, οὐδὲ ἄπορον. ἀξιέραστος ὁ ἀγαθός. οἱ κακοδαίμονες, φίλοι. συμμάχους ποιεῖσθαι τοὺς ἀψύχους ἅμα καὶ δικαίους. ἀναφαίρετον ὄντα,

ἀρετή. κρεῖττόν ἐστι μεῖ' ὀλίγων ἀγαθῶν ἢ ἐς ἅπαντας τοὺς κακούς, ἢ μετὰ πολλῶν κακῶν ἢ ἐς ὀλίγους μάχεσθαι. ἢ ἐς ἐχθροὺς· ἢ γὰρ τῶν ἁμαρτημάτων αἰδάνονται. τὴν δίκαιον ἢ εἰ πλείονας πιεῖσθαι τῶν συγγενοῦς. ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἡ αὐτὴ ἀρετή. ἴσα θεὰ καλὰ τὰ καὶ, αἰσχρά· τὰ πάντα, νόμιζε ξένια καί. τεῖχος ἀπαγόρευσαν, φρόνησιν· μήτε γὰρ καταρρεῖν, μήτε ἢ δίδοσθαι. τεῖχος κατασκευαστέον ἐν τοῖς αὐτῶν ἀναλώτοις λογισμοῖς. διελέγετο δ' ἐν τῷ Κυνοσάργει γυμνασίῳ μικρὸν ἄπωθεν τῆς πύλης· ὅθεν οἱ μὲν καὶ τὸν Κυνικὸν ἐπεσθαι ὀνομασθῆναι· αὐτός τε ἐπεκαλεῖτο Ἀπλοκύων. καὶ ἢ ἐς ἐδίπλωσε τὸν τρίβωνα, (καθά φησι Διοκλῆς) καὶ μόνῳ αὐτῷ ἐχρῆτο· βάκτρον τε αἴρεσθαι καὶ πήραν. ἢ ἐν ταῖς Διατυπώσεσι τὸν τρίβωνα,

φέρονται δ' αὐτῦ συγγράμματα, τόμοι δέκα· περὶ τοῦ, ἐν ᾧ Περὶ λέξεως ἢ Περὶ χαρακτήρων· Αἴας, ἢ Αἴαντος λόγος, Ὀδυσεύς, ἢ Περὶ Ὀδυσέως, Ὀρέστου ἀπολογία πρὸς τοὺς δικογράφους, Ἰσοχαφὴ ἢ Δεσίας ἢ Ἰσοκράτης, πρὸς τὸν Ἰσοκράτους ἀμφίτυρον. τόμος δεύτερος, ἐν ᾧ Περὶ ζώων φύσεως, Περὶ παιδοποιίας, ἢ Περὶ γάμου, ἐρωτικός· Περὶ τῶν σοφιστῶν φυσιογνωμονικὸς, Περὶ δικαιοσύνης καὶ ἀνδρείας πρωτρεπτικὸς, πρῶτος, δεύτερος, τρίτος· Περὶ Θεογνίδος, λ, ε· τόμος γ, ἐν ᾧ Περὶ ἀληθοῦς, Περὶ ἀνδρείας, Περὶ νίμψ, ἢ Περὶ πολιτείας, Περὶ νόμου, ἢ περὶ καλοῦ καὶ δικαίου, Περὶ ἐλευθερίας καὶ δουλείας, Περὶ πίστεως, Περὶ ὀπτοῦ, ἢ Περὶ τοῦ πείθεσθαι, Περὶ νίκης οἰκονομικός. τόμος δ, ἐν ᾧ Κῦρος, Ἡρακλῆς ὁ μείζων, ἢ Περὶ ἰσχύος. τόμος ε, ἐν ᾧ Κῦρος ἢ Περὶ βασιλείας, Ἀσπασία. τόμος ς, ἐν ᾧ ἀλήθεια, Περὶ τοῦ διαλέγεσθαι αἰπλοϊκός, Σάθων περὶ τοῦ αἰπλέγειν, α, β, γ· Περὶ διαλέκτου. τόμος ζ, ἐν ᾧ Περὶ παιδείας ἢ ὀνομάχ, α, β, γ, δ, ε· Περὶ τοῦ ἀποθανεῖν, Περὶ ζωῆς καὶ θανάτου, Περὶ τῶν ἐν ᾅδου, Περὶ ὀνομάχ χρήσεως, ἢ Ἐλεγικός, Περὶ ἐρωτήσεως καὶ ἀποκρίσεως, Περὶ δόξης καὶ ὑπολήμψεως, α, β, γ, δ· Περὶ φύσεως, α, β· Ἐρώτημα περὶ φύσεως, β· Δόξαι, ἢ Ἐλεγικός· Περὶ τοῦ μανθάνειν προβλήματα. τόμος η, ἐν ᾧ Περὶ μουσικῆς, Περὶ ἐξηγητῶν, Περὶ Ὁμήρου, Περὶ ἀδικίας καὶ ἀσεβείας, Περὶ Κήρυκος, Περὶ κατασκόπου, Περὶ ἡδονῆς. τόμος θ, ἐν ᾧ Περὶ Ὀδυσσείας, Περὶ τῆς ῥάβδου· Ἀθηνᾶ, ἢ Περὶ Τηλεμάχου, Περὶ Ἑλένης καὶ Πηνελόπης, Περὶ Πρωτέως, Κύκλωψ ἢ Περὶ Ὀδυσσέως, Περὶ οἴνου χρήσεως, ἢ Πρὸς μέθης, ἢ Πρὸς τὸν Κύκλωπος· Περὶ Κίρκης, Περὶ Ἀμφιαραίου, Περὶ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης, καὶ Περὶ Πολυκάνους. τόμος ι, ἐν ᾧ Ἡρακλῆς ἢ Μίδας, Ἡρακλῆς, ἢ Περὶ φρονήσεως, ἢ ἰσχύος, Κύκλος ἢ ἐρώμενος· Κύκλοι ἢ καθ-

σκοπεῖ, Μετέξεις, ἢ Περὶ τῆς ἀρχῆς, Ἀλκιβιάδης, Ἀρχέλαος, ἢ Περὶ βασιλείας. καὶ ταῦτα μὲν ὅσα συνέγραψεν. ἐτίμων δὲ διὰ τὸ πλῆθος ὀπτιμῶν αὐτὸν, παρεφύη φλέδια φησὶν αὐτόν. ἐπλεόνασε δὲ ἀρρωσία, ὥστε καὶ Διογένης εἰσιὼν πρὸς αὐτὸν, ἔφη, Μὴ χρεία φίλευε καὶ ποτ' αὐτὸν ξιφίδιον ἔχων εἰσῆλθε. τῶν δ' εἰπόντος, Τίς σε ἀπολύσει μετὰ τῶν πόνων; δείξας τὸ ξιφίδιον ἔφη, Τοῦτο. καὶ ὃς, Τῶν πόνων, εἶπεν, οὐ τὸν ζῆν. ἐδόκει δ' πως μαλακώτερον φέρειν τὴν νόσον ὑπὸ φιλοζωίας. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον;

Τὸν βίον ἔνθα κύων Λυπάζετες; ὧδε πεφυκὼς
Ὥστε δακεῖν καλέοντα ῥήμασιν ἠμαθόεσσαν.
Ἀλλ' ἔθανες σάπιος. ταχὺ ἔρχεαι ὃς ἴσως, Τί δὴ τόσον;
Πάντως εἰς ᾅδου δεῖ σὺν ὁδηγὸν ἔχειν.

γεγόνασι δὲ καὶ ἄλλοι Λυπάζειοι, τρεῖς· Ἡρακλείτειος, εἷς ἕτερος, Ἐφέσιος, καὶ Ῥόδιος ὃς ἱστορεῖ. ἐπεὶ δὴ ἦλθε καὶ ἐπὶ Λεωσίππου διελαλύσαμεν καὶ Φαίδωνος, νῦν ἐλεύσομαι καὶ ἐπὶ Λυπαζέους κυπρίου τε καὶ Στωϊκοῦ. καὶ ἐγένετο ὧδε.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Διογένης, Ἰκεσίου βαπέζιτα, Σινωπεύς. φησὶ δὲ Διοκλῆς, δημοσίαν αὐτὸν τὴν τράπεζαν ἔχοντα βαθὺς, καὶ παραχαράξαντα τὸ νόμισμα, φυγεῖν. Εὐβουλίδης δ' ἐν τῷ περὶ Διογένους, αὐτὸν Διογένη φησὶ τοῦτο πεφυκέναι καὶ συναλλάσσειν τῷ πατρί. οὐ μὴν ἀλλὰ ἔνιοί γε αὐτὸν φασὶν ἐν τῷ Πεδάλιῳ εἰς παραχάραγμα τὸ νόμισμα. ἔνιοι δ' ὀπτιμελητὴν γεγονέναι αἰσχυνθῆναι τοῦτο τὸν πεῖραν, καὶ ἐλθόντα εἰς Δελφοὺς, ἢ εἰς τὸ Δήλιον, ἐπερωτᾶν τῷ πατρίδι Ἀπόλλωνος πειθαρχήσειν εἰ ταῦτα πράξει ἄνδρ' αἰσχύνθηται. τῆς δὲ συγχωρήσαντος, τὸ πολιτικὸν νόμισμα ὑποκόψας, τὸ κίβδηλον ἐξ ἐφόδου λέγειν,

ὡς μὲν τινες, ἐφυγαδεύθη· ὡς δέ τινες, ἑκὼν ὑπεξῆλθε, φοβηθείς. ἔνιοι δέ φασι παρὰ τοῦ παιδὸς αὐτὸν λαβόντα τὸ νόμισμα, διαφθεῖραι· καὶ τὸν μὲν, δεδιότα ἀποθανεῖν τὸ ὂν, φυγεῖν, ἐλθόντα τε εἰς Δελφοὺς καὶ πυθόμενον οὐκ εἰ παραχαράξαι, ἀλλὰ τί ποιήσας ἐνδοξότατος ἔσοιτο, οὕτω λαβεῖν τὸν χρησμὸν τοῦτον. νομίσμασι τὰ Ἀθηναίων ἀντὶ δέκα παρέβαλε. τοῦ δὲ διωθουμένου, διὰ τὸ μηδέποτε παρεῖσθαι, ἐξεβιάζετο τῇ παρεσκευῇ. καί ποτε τὴν βακτηρίαν ἐπανατείναντος, αὐτῷ τὴν κεφαλὴν ὑπορρήξαι, Παῖε εἶπεν, οὐ γὰρ ῥήσῃ οὕτω σκληρὸν ξύλον ὡς με ἀπείρξεις, ἕως ἂν τὰ φαίνῃ λέγων. τοιοῦτός τις διήκουσεν αὐτοῦ, καὶ, ἅτε φυγὰς ὤν, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν ἀπέλεγχον βίον. μισῶν θεασάμενος διατρέχοντα (καθά φησι Θεόφραστος ἐν τῷ Μεγαρικῷ) καὶ μήτε κοίτην ὑπομένοντα, μήτε σκόπιμον ἀναλαμβάνοντα, ἢ πρὸς τὰ δοκοῦντα ἀπόλαυστον, πόρον ἐξεῦρε τῆς παρεισάσεως· πείθων αὐτὸν διπλώσας τὸν τρίβωνα κατὰ τὰς πτυχὰς διατρέχειν· καὶ ἐποίησεν αὐτῷ. πηγὴν τε ἐκομίσατο, ἔνθα αὐτῷ τὰ σπέρματα λούῃ. καὶ πανταχοῦ εἰσῆλθε πάντα, ἁρίστων τε καὶ καθεύδων καὶ διαλεγόμενος, ὅτε καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἔφασκε, (δείκνυσι τὸν τοῦ Διὸς τοῦτον) καὶ πομπεῖον αὐτῷ κατεσκευακέναι ἐνδιατρᾶσθαι. βακτηρίᾳ δὲ ἐπαρείσατο ἀθηναῖος· ἔπειτα μέν τοι καὶ διὰ παντὸς ἐφόρει, οὐ μὴν ἐν ἄστει, ἀλλὰ καθ' ὁδὸν αὐτῇ τε καὶ τῇ πήρᾳ, καθά φησιν Ὀλυμπιόδωρος ὁ Ἀθηναίων θεσσάτης, καὶ Πολύβυκτος ὁ ῥήτωρ, καὶ Λυσανίας ὁ Λιγγιώτης. ὑπεστίλας δέ τινι οἰκίδιον αὐτῷ, θεωνοήσαντα, καὶ βεβδελυόντος, τὸν ἐν τῷ μητρῴῳ πίθον ἔσχεν οἰκίαν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ὑποθήκαις διασαφεῖ. καὶ θέρους μὲν ὑπὸ ψάμμου ζεούσης ἐκυλινδεῖτο, χειμῶνος δὲ ἀνδριάντας κεχιονισμένους περιῆγε, παιδαγωγῶν ἑαυτὸν σωφρονεῖν. δεινός τε ἦν καταστοχάσασθαι τῶν ἄλλων. ἤκουσε δὲ καὶ Εὐκλείδου τοῦ Μεγαρικοῦ, ἔλεγε δὲ καὶ Πλάτωνος,

δλατειβλώ, κατατειβλώ. τοὺς δὲ Διονυσιακοὺς ἀγῶνας μεγάλα θαύματα μωσοῖς ἔλεγε. καὶ τοὺς δημαγωγούς, ὄχλου διακόνους. ἔλεγε δὲ καὶ ὡς ὅταν μὲν ἴδῃ κυβερνήτας ἐν τῷ βίῳ καὶ ἰατροὺς καὶ φιλοσόφους, σωφρονέστατον τῶν ζώων εἶναι τὸν ἄνθρωπον· ὅταν δὲ πάλιν ὀνειροκρίτας καὶ μάντεις καὶ τοὺς περὶ δόξαν ἔχοντας τύφους, ἢ πού ἐστι δόξῃ κυβερνῶμενος, οὐδὲν ματαιότερον νομίζειν αὐτοῦ. συνεχέστερον τε νομίζειν ἔλεγεν, εἰς τὸν βίον φιλοσοφάζεσθαι δεῖν λόγον ἢ βρόχον. καί ποτε Πλάτωνα ἐν δείπνῳ πλυτελεῖ καταγόνατα ἐλαᾶς ἁψάμενον, Τί (φησὶν) ὁ σοφὸς εἰς Σικελίαν πλεύσας τὴν πραπέζων τύπων χάριν, νῦν φιλοκενεῖν ἐκ ἀπολαύεις; καὶ ὅς, Ἀλλὰ νὴ τοὺς θεούς (φησὶ) Διόγνυες, κἀκεῖ τὰ πολλὰ σοῦ ἐλάας καὶ τὰ τοιαῦτα ἐγκωμίων. ὁ δὲ, Τί οὖν ἔδει πλεῖν εἰς Συράκουσας; ἢ πότε ἡ Λιβικὴ ἐκ ἔφερεν ἐλάας; Φαβωρῖνος δέφησιν ἐν πανδαπῇ ἱστορίᾳ Ἀρίστιππον εἰπεῖν πότε, καὶ διὰ τί ἐταίρας ἑαυτῷ ἀπήτει· αὐτὸν φησίτε, Ἔξεστί σοι μεταχεῖν· τὸ δὲ, λαβόντας καὶ φαγόντας, ἔφη, Μεταχεῖν εἶπον, οὐ καταφαγεῖν. πατὴρ αὐτοῦ ποτὲ σῶμα κακοήθους φίλου φιλοδιονυσίου, ἔφη, Πατῶ τὸν Πλάτωνος κενοδοξίαν. σοφὸς ὃν ὁ Πλάτων, Ὅσοι ὦ Διόγνυες τὸ τύφον διαφαίνεις, δεῖ ὦν μὴ πεπρῶσθαι. οἱ δὲ, φασὶ τὸν Διογνύλον εἰπεῖν, Πατῶ τὸν Πλάτωνος τύφον τὸν δὲ φαίνει, Ἕτερόν γε τύφον, Διόγνυες. Σωπῶν δὲ ἐν τῷ πότῳ φησὶ τὸν σοφὸν αὐτὸν εἰπεῖν τὸν Πλάτωνα τὸν κύνα. Διογνύλος οἶνον ποτὲ ἤτησεν αὐτὸν, τότε δὲ καὶ ἰσχάδας· ὁ δὲ, κεράμιον ὅλον ἔπεμψεν αὐτῷ· καὶ ὅς, Σὺ (φησὶν) ἐκ ἐρωτηθεὶς δύο καὶ δύο πόσα ἐστὶν, εἴκοσι ἀπεκρίνῃ· οὕτως οὔτε σοὶ τὰ αἰτήματα δίδως, οὔτε σοὶ τὰ ἐρωτήματα ἀπεκρίνῃ. ἐσκωψε δὴ ὡς ἀπροκάτωλογον. ἐρωτηθεὶς ποῦ τῆς Ἑλλάδος ἴδοι ἀγαθοὺς ἄνδρας, Ἄνδρας μὲν (εἶπεν) ἐδαμοῦ, παῖδας δὲ ἐν Λακεδαίμονι. ἀπυθάρλογουμένῳ ποτὲ ὡς οὐδεὶς φυσήσῃ

φθονήει, ἐπίβαλε περιπίζειν. ἀστοιαδέντων ἢ, ὠνείδισεν, ὡς ὅπι μὴ τοὺς φλιωάφους ἀφικνουμένων ἀπουδαίως, ὅπι ἢ τὰ ἀπουδαῖα βεβαλλωότων ὀλιγάφως. ἔλεγέ τε φὲι μὴ δεῖν παροράειν καὶ λακτίζειν, ἀγφτίζεσθαι τοὺς αὐτῷ πως· φὲι ἢ καλοκάγαθίας, οὐδέια. τοὺς τε γραμματικοὺς ἐθαύμαζε, τὰ μὲν τὸ Ὀδυσσέως κακὰ αἱαζηπεῶντας, τὰ ἢ ἴδια ἀγνοεῶντας. καὶ μὲν καὶ τοὺς μουσικοὺς τὰς μὲν ἐν τῇ λύρᾳ χορδὰς ἁρμόττεσθαι, αἰάρμοστα ἢ ἔχειν τῆς ψυχῆς τὰ ἤθη. τοὺς μαθηματικοὺς ἀποβλέπειν μὲν φὲς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὰ δ' ἐν ποσὶ φεάγματα παροράειν. τοὺς ῥήτορας τὰ δίκαια μὲν ἐπουδακέναι λέγειν, φεάττειν ἢ οὐδαμῶς. ἀλλὰ μὲν καὶ τοὺς φιλαργύρους ψέγειν μὲν τὸ ἀργύριον, ἀσπάζεσθαι δέ. κατεγίνωσκε ἢ καὶ τῶν ἐπαγγελλόντων μὲν τοὺς δικαίους, ὅτι χρημάτων ἐπαίωειεν, ζηλοῦντων ἢ τοὺς πολυχρηματίας. ἐπῄνει δ' αὐτὸν καὶ τὸ θύειν μὲν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ ὑγιείας, ὑπ' αὐτῆς ἢ τῆς θυσίας κατὰ τῆς ὑγιείας δρᾶν. ἄγασθαι ἢ καὶ τῶν δούλων, οἳ λαβροφαγοῦντας ὁρῶντες τοὺς δεσπότας μηδὲν ἁρπάζειν τῶν ἐδεσμάτων. ἐπῄνει τοὺς μέλλοντας γαμεῖν, καὶ μὴ γαμεῖν· καὶ τοὺς μέλλοντας καταπλεῖν, καὶ μὴ καταπλεῖν· καὶ τοὺς μέλλοντας πλουτεῖσθαι καὶ μὴ πλουτεῖσθαι· καὶ τοὺς παιδοτροφεῖν, καὶ μὴ παιδοτροφεῖν· καὶ τοὺς φιλοσοφοῦντας συμβιοῦν τοῖς δυνάσταις, καὶ μὴ φιλοσοφοῦντας. ἔλεγε ἢ χρῆναι τὰς χεῖρας ὅπως τοὺς φίλους ἐκτείνωμεν συγκεκαμμένους τοῖς δακτύλοις. φησὶ ἢ Μένιππος ἐν τῇ Διογένους φεάσει, ὡς ἄλλοις καὶ πολλοῖς ἐρωτηθῆναι τί οἶδε ποιεῖν· ἀποκρίνασθαι, Ἀνθρώπων ἄρχειν. καὶ φὸς τὸν κήρυκα, Κήρυσσε, ἔφη, εἰ τις ἐθέλει δεσπότην αὑτῷ πρίασθαι. πολυθρύλητα καθίζεσθαι, Οὐδέν, ἔφη, διαφέρει καὶ τοὺς ἰχθῦς ὅπως αὐ κέοιντο ποφάσκεσθαι. θαυμάζειν τε ἔφη εἰ χύτρας μὲν καὶ λοπάδα ὠνούμενοι ἐκκροτοῦμεν αὐτὰς ἀκριβῶς ἢ, μόνῃ τῇ ὄψει ἁρκεῖσθαι. ἔλεγε

τῷ Ξενιάδῃ τῷ παιδαγωγῷ αὐτὸν, δεῖν πείθεσθαι αὐτῷ εἰ καὶ δοῦλος εἴη. καὶ γὰρ ἰατρὸς ἢ κυβερνήτης εἰ δοῦλος ἦν, πειθῶσι αὐτούς. Εὔβουλος δέ φησιν ἐν τῷ ὑπομνηματικῷ Διογένους τρόπους, οὕτως ἄρξαι τοὺς παῖδας τὸν Ξενιάδου, μετὰ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ἱππεύειν, τοξεύειν, σφενδονᾶν, ἀκοντίζειν. ἔπειτα ἐν τῇ παλαίστρᾳ μὴ ἐπιτρέπειν τῷ παιδοτρίβῃ ἀθλητικῶς ἄρχειν, ἀλλ' αὐτὸς ἐρυθήματος χάριν καὶ εὐεξίας. καπῆρον δ' οἱ παῖδες πολλὰ πιπτόντες καὶ συγχεόμενοι, καὶ τὸν αὐτὸν Διογένους. πᾶσάν τε ἔξοδον σωμάτων, τρόπον τινὰ μιμούμενον, ἐπήσκει. ἐν οἴκῳ τε ἐδίδασκε δεῖσθαι λιτῇ τροφῇ χρωμένους, καὶ ὕδωρ πίνοντας. ἐν τρόπῳ κενοδοξίας τε καὶ ἀκαλλωπιστίας εἰργάζετο, καὶ ἀχιτωνίας, καὶ αὐτάρκειας, καὶ σωφρόνους, καθ' αὑτοὺς βλέποντας ἐν ταῖς ὁδοῖς. ἔξῃρε δ' αὐτὸς καὶ ὑπομένοντα. οἱ δ', καὶ αὐτὸν Διογένους ὑπομέλειαν ἐποιοῦντο, καὶ τρόπον τινὰ τοῖς γονεῦσιν αἰτιώτατος ἦν. ὁ δ' αὐτὸς φησι τὸν τῷ Ξενιάδῃ καὶ γηραιὸν αὐτὸν, καὶ θανόντα ταφῆναι πρὸς τοῖς τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. εἶτα καὶ πῶς θανόμενον τὸν Ξενιάδου πῶς αὐτὸν θάψειεν, ἔφη, Ἐπὶ πρόσωπον τὸν δ' ἑρμοῦ Διὰ τί; Ὅτι μετ' ὀλίγον, εἶπε, μέλλει τὰ κάτω ἀναστρέφεσθαι. τοῦτο δηλαδὴ τὸ ὑπὸ Μακεδόνας, ἢ ἐκ ταπεινῶν ὑψηλοὺς γίνεσθαι. εἰσαγαγόντος τινὸς αὐτὸν εἰς οἶκον πλουσίου, καὶ κατακλύοντος πτύοντα, ἐπειδὴ ἐχρέμψατο, εἰς τὸν ὄψιν αὐτοῦ ἔπτυσεν, εἰπὼν χείριστα πάντων μὴ θυμικὸν ἀνάγκη. οἱ δὲ τοῦτο Διογένους φασί. φωνήσας ποτέ, Ἰὼ ἄνθρωποι, συνελθόντων, καθίκετο τὴν βακτηρίαν, εἰπὼν, Ἀνθρώπους ἐκάλεσα, οὐ κατάρματα, ὡς φησὶν Ἑκάτων ἐν τῷ περὶ τῶν χρειῶν. φασὶ δὲ καὶ Ἀλέξανδρον εἰπεῖν ὡς εἰ μὴ Ἀλεξάνδρος ἐγενόμην, ἐβουλήθην ἂν Διογένης γενέσθαι. αἰσχίστους ἔλεγε τοὺς τοῖς χρυσοῖς καὶ πυκνοῖς, ἀλλὰ τοῖς μὴ ἔχοντας αἰσχύνεσθαι. εἰσελθών ποτε εἰς νέων συμπόσιον (καθά φησι

Μητροκλῆς ἐν ταῖς χρείαις) πληγὰς ἔλαβε. μετὰ δὲ ἐγγράψας τὰ ὀνόματα εἰς λεύκωμα τῶν πλουσίων, περιῆει ἐξημμένος· ὡς αὐτοὺς εὗρεν ὠφελήθη καταγνωσκομένους καὶ ὑποπλησσομένους. ἔλεγεν ἑαυτὸν κύνα εἶναι τῶν ἐπαινουμένων, ἀλλὰ μηδένα θλιβῆναι τῶν ἐπαινουμένων συνεχόμενον ὑπὸ τοῦ θήρου. τοῦς τὸν εἰπόντα, Πύθια νικᾷ ἄνδρας, Ἐγὼ μὲν οὖν, εἶπεν, ἄνδρας, οὐ δὲ ἀνδράποδα. τοῦς τοὺς εἰπόντας Γέρων εἶ, χαλοπὸν ἄνες· Τί δὲ, ἔφη, εἰ δολιχὸν ἔδραμον, τοῦς τῷ τέλει ἔδωκε με αἰτῆναι καὶ μὴ μᾶλλον ὑπτεῖναι; κληθεὶς ὑπὸ δείπνου, οὐκ ἔφη παρέσεσθαι· μὴ γὰρ τοῦφον αὐτῷ χαρίσεσθαι ἐγνωκέναι. γυμνοῖς ποσὶ χιόνα ἐπάτει, καὶ τἄλλα ὅσα ἄνω τοῦ εἰρηται. καὶ ὠμὰ δὲ κρέα ἐπεχείρησε φαγεῖν, ἀλλ' οὐ διῴκησε. καταλάβετο ποτὲ Δημοσθένην τὸν ῥήτορα ἐν πανδοκείῳ ἀεισῶντα. τῶ δ' ὑποχωροῦντι, Τοσοῦτος ἔφη, μᾶλλον ἔσῃ ἐν τῷ πανδοκείῳ. ξένων δέ ποτε θεάσασθαι θελόντων Δημοσθένην, τὸ μέσον δάκτυλον ἐκτείνας, Οὗτος ὑμῖν, ἔφη, ἐστὶν ὁ Ἀθηναίων δημαγωγός. ἐνδεῖλοντος δὲ ἄρτον ὄνος καὶ αἰχμωμένου ἀνελέσθαι, βουλόμενος αὐτὸν νουθετῆσαι, κεφαλὴν πράσιον δήσας, ἔσυρε διὰ τοῦ Κεραμεικοῦ. μιμεῖσθαι ἔλεγε τοὺς χοροδιδασκάλους. καὶ γὰρ ἐκείνους ὑπὲρ τόνον ἐνδιδόναι, ἕνεκα τοῦ τοὺς λοιποὺς ἅψασθαι τοῦ προσήκοντος τόνου. τοὺς πλείστους ἔλεγε τῷ μὲν δάκτυλον μαίνεσθαι. ἐὰν οὖν τις τὸ μέσον προτείνας πορεύηται, δίχα μαίνεσθαι· ἐὰν δὲ τὸν λιχανὸν, οὐκέτι. τὸ πολλοῦ ἄξια τοῦ μηδενὸς ἔλεγε πωλεῖσθαι, καὶ ἔμπαλιν. ἀνδριάντα γοῦν τοῦ τῶν χιλίων πωλεῖσθαι, χοίνικα δὲ ἀλφίτων, δύο χαλκῶν. τῷ τραγῳδῷ αὐτὸ Ξενιάδης φησὶ, Ἄγε ὅπως τὸ τοῦς τραπόμενον ποιήσῃς· τοῦ δ' εἰπόντος, Ἄνω ποταμοὶ χωροῦσι πάλιν· Εἰ δὲ ἰατρὸν ἐπρίω νοσοῦν, οὐκ ἄν, ἔφη, οὕτω ἐπείθου; ἀλλ' εἶπες ἂν ὡς ἄνω ποταμοὶ χωροῦσι πάλιν; ἤθελέ τις παρ'

αὐτῷ φιλοσοφεῖν. ὁ δέ οἱ σαπρόδλω δοὺς, ἐποίησεν ἀπολαθεῖν. ὡς δ' ὕστ' αἰδοῖς ῥίψας ἀπῆλθε, μετὰ χρόνον ὑπαιτήσας αὐτὸ καὶ γελάσας λέγῃ, Τιὼ σὴν καὶ ἐμὼ φιλίαν σαπρόδης διέλυσε. Διοκλῆς δ' οὕτως αἰσχρόφει. εἴπέ τις ἴνος αὐτῷ, Ἐπίπαθε ἡμῶν διόγλυες, ἀπαγαγὼν αὐτὸ ἡμιβολίου πυὸν εἰδίδου φέρειν. ἀρνησαμένου δ', Τιὼ σὴν, ἔφη, καὶ ἐμὼ φιλίαν ἡμιβολίου πυείου διαλέλυκε. θεασάμενός πτε παιδίον τὸ χεῖρὶ πῖνον, ἐξέρριψε τῆς πήρας τιὼ κοτύλω, εἰπών Παιδίον με νενίκηκεν ἀπελεία. ἐξίβαλε δὲ καὶ τὸ βυβλίον, ὁμοίως παιδίον θεασάμενος, ἐπειδὴ κατέαξε τὸ σκεῦος, τῷ κοίλῳ ἄρτῳ τῦ ψωμίου τιὼ φακιῶ ὑποδεχόμενον. σωνελογίζετο δὲ καὶ οὕτως· Τῶν θεῶν ὅτι πάντα φίλοι δὲ οἱ σοφοὶ τοῖς θεοῖς· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα ὅσι τῶν σοφῶν. θεασάμενος πτὲ γυναῖκα σωμπαρουσαν, βουλόμενος αὐτὸ ἀπελεῖν τιὼ δυσδαιμονίαν, (καθά φησι Ζωίλος ὁ Πδραῖος) ἀπελθὼν εἶπεν, Οὐκ ἀλαβῆ ὦ γύναι μή πτε θεοῦ ὄπωθεν ἐσῶπες, (πάντα γὰρ ὅσιν αὐτῦ πλήρη) ἀφημοσύνης; τῷ Ἀσκληπιῷ ἀνέθηκε πλίκτιν, ὃς τοὺς ὑπὲρ σῶμα πίνοντας ὑπερέχων σωνέπειθεν. εἰώθη δὲ λέγειν ταὺς τραγικὰς ἀρὰς αὐτῷ σωμπαρεῖναι. εἶδε γοῦν Ἄπλις, ἄοικος, παρείδος ἐστερημένος, Πτωχὸς, πλανήτης· βίον ἔχων εὐφημέσαν. ἔφασκε δὲ αἰπιδέναι τύχη μὲν θάρσος, νόμῳ δὲ φύσιν, παθὴ δὲ λόγον. ἐν τῷ Κερασείῳ ἡλιωμένῳ αὐτῷ Ἀλέξανδρος ὑπισὰς φησιν, Αἴτησόν με ὃ θέλεις· καὶ ὅς, Ἀποσκότησόν μου, φησί. μακρὰ γὰρ ἀναγινώσκοντος, καὶ πρὸς τῷ τέλει τῦ βιβλίου ἄγραφον παρεδείξαντος, Θαρρῶν (ἔφη) ἄνδρες· γὼ ὁρῶ. πρὸς τὸ συλλογισάμενον ὅτι κέρατα ἔχῃ, ἀναβάμενος τὸ μετώπου, Ἐγὼ μὲν (ἔφη) οὐχ ὁρῶ. ὁμοίως καὶ πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι πίνησις ὂν ἔστιν, ἀίρασας περιεπάτει. πρὸς τὸν λέγοντα περὶ τῶν μετεώρων, Ποσαῖος, ἔφη, πάρη ἀπὸ τῦ οὐρανοῦ;

Ἀνούχου μοχθηροῦ ὀπτεράψαντος ὅτι τὴν οἰκίαν, Μηδὲν εἰσίτω κακόν· Ὁ οὖν κύριος, ἔφη, τῆς οἰκίας πῶς εἰσέλθοι; τῷ μύρῳ τοὺς πόδας ἀλειψάμενος ἔφη, ἀπὸ μὲν τῆς κεφαλῆς εἰς τὴν ἀέρα ἀπιέναι τὸ μύρον, ἀπὸ δὲ τῶν ποδῶν, εἰς τὴν ὄσφρησιν. ἀξιούντων Ἀθηναίων μιμηθῆναι αὐτὴν, καὶ λεγόντων ὡς ἐν ᾅδου τρυφερίας οἱ μεμνημένοι τυγχάνοιεν, Γελοῖον, ἔφη, εἰ Ἀγησίλαος μὲν καὶ Ἐπαμεινώνδας ἐν τῷ βορβόρῳ διάξουσιν, ἀτελεῖς δέ τινες μεμνημένοι ἐν ταῖς μακάρων νήσοις ἔσονται. τοὺς δὲ εἰπόντας ὅτι τὴν τράπεζαν μοῦς, Ἰδού, φησὶ, καὶ Διογένης τρέφει. Πλάτωνος εἰπόντος αὐτὸν κύνα, Ναί, ἔφη, ἐγὼ γὰρ ἐπανῆλθον ὅτι τοὺς πεπρακότας. ἐν τῷ βαλανείῳ ἔξιών, τῷ μὲν πυθομένῳ εἰ πολλοὶ ἄνθρωποι λοῦνται, ἠρνήσατο· τῷ δὲ, εἰ πολὺς ὄχλος, ὡμολόγησε. Πλάτωνος ὁρισαμένου, Ἄνθρωπος ἐστὶ ζῷον δίπουν, ἄπτερον, καὶ ἀδοκιμαστὸν, πίλας ἀλεκτρυόνα εἰσενέγκας εἰς τὸν σχολὸν αὐτοῦ· καί φησιν, Οὗτός ἐστιν ὁ Πλάτωνος ἄνθρωπος. ὅθεν τῷ ὄρῳ προσετέθη Τὸ πλατυώνυχον. τοὺς τὸν πυθόμενον ποία ὥρα δεῖ ἄριστον εἶναι, Εἰ μὲν πλούσιος, ἔφη, ὅταν θέλῃ· εἰ δὲ πένης, ὅταν ἔχῃ. ἐν Μεγάροις ἰδὼν τὰ μὲν πρόβατα τοῖς δέρμασιν ἐσκεπασμένα, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν γυμνοὺς, ἔφη, λυσιτελέστερον εἶναι Μεγαρέως εἶναι κριὸν ἢ υἱόν. τοὺς τὸν ἀναξάμενα αὐτῷ τὴν δίκην, εἶτα εἰπόντα, Φύλαξαι· Πάλιν γάρ με, ἔφη, παίειν μέλλεις; ἔλεγε τοὺς μὲν δημαγωγοὺς, ὄχλου διακόνους· τοὺς δὲ στεφανίους, δόξης ἀγαθήματα. λύχνον μεθ' ἡμέραν ἅψας, Ἄνθρωπον, φησὶ, ζητῶ. εἰσήκει ποτὲ καταχρουνιζόμενος· τῶν δὲ παρεστώτων ἐλεούντων, παρὼν Πλάτων ἔφη, Εἰ οὐ λεαθῆναι αὐτὸν ἐλεῆσαι ἀπόκριναι· ἐνδεικνύμενος φιλοδοξίαν αὐτοῦ. ὑποτείψαντος αὐτῷ κόνδυλον τινὸς, Ἡράκλεις, ἔφη, οἷόν με χρῆμα ἐλαύνατε, τὸ μὴ δεῖν κεφαλαίας προπατεῖν. δημοσίᾳ δὲ Μειδίου κονδυλίσαντος

αὐτὸν, καὶ εἰπόντος Τετρακισχίλιαί σοι κεῖνται ὑπὸ τῆ τραπέζη, τῆ ἐξῆς πυκτικὴ λαβὼν ἱμάντας, καὶ καταλοήσας αὐτὸν, ἔφη, Τετρακισχίλιαί σοι κεῖνται ὑπὸ τῆ τραπέζη. Λυσίου δὲ φαρμακοπώλου πυθομένου εἰ θεοὺς νομίζει, Πῶς γὰρ, εἶπεν, οὐ νομίζω, ὅπου καί σε θεοῖς ἐχθρὸν ὑπολαμβάνω; οἱ δὲ, Θεόδωρον εἰπεῖν τοῦτο. ἰδών ποτε παρρησιαζόμενον, ἐπεῖπεν, Ὦ κακοδαίμων, οὐκ ὀκνήσασαν ὅπως τὴν ἐν γραμματικῇ ἁμαρτίαν παρρησιάζῃ ἀνὴρ αἰσχρὰ ἁμαρτάνων; οὕτως οὐδὲν ἐν τῷ βίῳ διακαλεῖ τοῖς ἀνθρώποις ὡς ἡ τῆς τύχης, αἰτιᾶσθαι λέγειν αὐτοὺς ἀγαθὰ ἑαυτοῖς δοκοῦντα, καὶ οὐ τὰ κατ' ἀλήθειαν. πρὸς δὲ τοὺς περὶ τὰ ὀνείρατα ἐπονειδίστους ἔλεγε, ὡς ὑπὲρ ὧν μὲν πράττουσιν ὕπαρ, ἐν ὄψει φέρονται· ὑπὲρ ὧν δὲ καθεύδοντες φαντασιοῦνται, πολυπραγμονοῦσιν. Ὀλυμπιάσι τὸ κήρυκος ἀνειπόντος, Νικᾷ Διώξιππος ἀνδρας· Οὗτος μὲν δὴ ἀνδράποδα, ἄνδρας δὲ ἐγώ. ἠγαπᾶτο δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίων. μειρακίου γοῦν τὸν πῶγον αὐτῷ σωπεύσαντος, τῷ μὲν πλείονας ἔδοσαν, ἐκείνῳ δὲ ἄλλον παρέχον. φησὶ δὲ Διονύσιος ὁ Στωϊκὸς ὡς μετὰ Χαιρώνειαν συλληφθεὶς ἀπήχθη πρὸς Φίλιππον. καὶ ἐρωτηθεὶς πῶς εἴη, Κατάσκοπος, ἔφη, τῆς σῆς ἀπληστίας. ὅθεν θαυμασθεὶς ἀφείθη. Ἀλεξάνδρου πρὸς πέμψαντος ἐπιστολὴν πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Ἀθήνας διὰ Διονίου Ἀθλία, παρὼν ἔφη, Ἀθλίας παρ' Ἀθλίου διὰ Ἀθλίου πρὸς Ἄθλιον. Περδίκκου ἀπειλήσαντος, εἰ μὴ ἔλθοι πρὸς αὐτὸν, ἀποκτενεῖν, ἔφη, Οὐδὲν μέγα· καὶ γὰρ κάνθαρος καὶ φαλάγγιον τοῦτ' ἂν ποιήσειεν. ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἀπειλεῖν ἄξιον, ὡς Εἰ καὶ χωρὶς ἐμοῦ ζῆσαι δύναμαι οὕτως ζήσεσθε. ἐθέα πολλάκις λέγων τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον ῥᾴδιον ὑπὸ τῶν θεῶν δεδόσθαι, ἀποκρύφθαι δὲ αὐτὸν ζητοῦντων μελίπηκτα καὶ μύρα καὶ τὰ τοιαῦτα πλήσαντα. ὅθεν πρὸς τὸν ὑπὸ τῶν οἰκείων ὑποδούμενον, Οὔπω (εἶπε) μακάριος εἶ, ἂν μή σε καὶ ὑπομύξῃ τοῦτο

ἢ ἔσαι πιρωδένδι σοι τὰς χῖρας. θεασάμενος ποτὲ τοὺς ἐρομνήμονας τῶν Ταμίων τινὰ φιάλιον ὑφιρημένον ἄγον τας, ἔφη, Οἱ μεγάλοι κλέπται τὸν μικρὸν ἄγουσι. θεασάμενος ποτὲ μειράκιον λίθους βάλλον ὅπι σαυρὸν, Εὖγε, ἦπε· πεύξη γὰρ τὸ σκοπόν. τοὺς τὰ θείσαντα μειράκια, καὶ ὑπόντα, Βλέπομεν μὴ δάκνῃς ἡμᾶς, Θαῤῥεῖτε, ἔφη, παιδία. κύων τευτλία οὐκ ἐσθίει. τοὺς τ' ὅπι τῇ λεοντῇ δρυπτόμενον, Παῦσαι, ἔφη, τὰ τῆς ἀρετῆς σχήματα καταισχύνων. τοὺς τ' μακαριζόμενον Κθησιθέᾳ, καὶ λέγοντα ὡς πολυτελῶν ὧν δεῖ Ἀλεξικάκῳ μετέχει, Κακοδαίμων ἂν οὖν ὅδιν, εἶπεν, ὃς καὶ ἀρίστᾳ καὶ δειπνεῖ ὅταν Ἀλεξάνδρῳ δόξῃ. χρημάτων δεόμενος, ἀπαιτεῖν ἔλεγε τοὺς φίλους, οὐκ αἰτεῖν. ἐπ' ἀγορᾶς ποτε χαρουργῶν, Εἰ δὲ, ἔφη καὶ τὴν κοιλίαν ἐπ' ὀβολοῦ πρίαντα μὴ πεινῆν. μειράκιον θεασάμενος μετὰ σαπρῶν ὅπι δεῖπνον ἀπὸν, ἀποπαύσας ἀπήγαγε τοὺς οἰκείους, καὶ ἐκέλευε τηρεῖν. τοὺς τὸ κεκοσμημένον μειράκιον πυθόμενόν τι, ἔφη οὐ θέτερον λέξειν αὐτῷ, εἰ μὴ αἰσθησόμενος δείξειε πότερον γυνή ὅδιν ἢ ἀνήρ. τοὺς τὸ καταβίζον ἐν τῷ βαλανείῳ μειράκιον φησὶν, Ὅσῳ βέλτιον, τοσούτῳ χεῖρον. ἐν δείπνῳ τοῖς ἐρρίπτουν αὐτῷ τινὲς ὀστέα ὡς κυνί· καὶ ὃς ἀπαλλαττόμενος τοῖς ἐσούρησεν αὐτοῖς ὡς κύων. τοὺς ῥήτορας καὶ πάντας τοὺς ἐνδοξολογουμένους, πείσαν ἄνθρωπος ἀποκάλει, αὐτὸ τ' βισαθλίους. τὸν πλούσιον ἀμαθῆ, θέβαθον εἶπε χρυσόμαλλον. θεασάμενος ὅπι ἀσώτου οἰκία ὅπιγεγραμμένον, Πρόσοψις, Ἠδύ, εἶπεν, ὅτι οὕτω κραιπαλῶσα ῥᾳδίως ἐξεμέσεις τὴν κεκτημένον. τοὺς τὸ καταισχύνον μειράκιον τὸ πλῆθος τῶν ἐνοχλούντων, Παῦσαι γὰρ, ἔφη, καὶ σὺ τὰ δείγματα τῆς παχυλωσύνης φέρων. τοὺς τὸ ὑπαρὶν βαλανεῖον, Οἱ ἐνθάδε, ἔφη, λουόμενοι, ποῦ λέουσι; παχέος κιθαρῳδοῦ τοὺς πάντων μεμφομένου, αὐτὸς μόνος ἐπῄνει. ἐρωτηθὶς ὃ δεῖ τί, ἔφη, Ὅτι

πλικοῦτος ὢν κιθαρῳδεῖ, καὶ οὐ λησεύει. τὸν κιθαρῳδὸν ἀεὶ καταλειπόμενον ὑπὸ τῶν ἀκροατῶν ἠσπάσατο. Χαῖρε ἀλέκτωρ. τὸ ἦ, εἰπόντος, Διὰ τί; Ὅτι (ἔφη) ἄδων πάντας ἐγείρεις. μειρακίου δεδεκυμμένου πληρώσας τὸ ωεσκόλπιον αἴπικρις θέρμων ἐκαμψε. τὸ ἦ πλήθους εἰς αὐτὸν ἀφορώντος, θαυμάζειν ἔφη πῶς ἐκεῖνον ἀφέντες αὐτὸν ὁρῶσι. λέγοντος ἦ αὖτις τινὸς ἰσχυρῶς δεισιδαίμονος, μιᾷ πληγῇ τὸ κεφαλῶ σου διαῤῥήξω, Ἐγὼ δέ γε εἶπε, παρὼν δᾶς ἀειστρῶν τρέμειν σε ποιήσω. Ἡγησίᾳ ωᾶδε καλοῦντος χρῆσαί τι αὖτις τῶν συγγεγραμμάτων. Μάταιος, ἔφη, τυγχάνεις, ὦ Ἡγησία, ὃς ἰχάδας μὲν χαπλὰς οὐχ αἱρῇ, ἀλλὰ τὰς ἀληθινάς· ἄσκησιν ἦ παιδὸς τὸ ἀληθινὸν, ὅτι τὸ γεγαμμένον ὁρμᾷς. ωεῤ τε τὸν ὀνειδίσαντα αὖτις τὸ φυγεῖν, Ἀλλὰ ζῆτυ γε ἔνεκεν, εἶπεν, ὦ κακόδαιμον, ἐφιλοσόφησα. καὶ πάλιν, ὁπόταν τις τινὸς, Σινωπεῖς σὺ φυγεῖν καταγνωσαν, Ἐγὼ δέ γε, ἔφη, ἐκείνων μᾶλλον. ἰδών ποτε Ὀλυμπιονίκην ωεῤβαίνοντα, Ταχέως, εἶπεν, ὦ βέλτιστε, μετέβης ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ὅτι τὰ Νέμεα. ἐρωτηθεὶς διὰ τί οἱ ἀθληταὶ αἰσθητικοί εἰσιν, ἔφη, Ὅτι κρέασιν ὑείοις καὶ βοείοις αἰωροδόμηνται. ἤπερ ποτὲ αἰδρίαντα· ἐρωτηθεὶς ἦ διὰ τί ἕτοιμοι ποιεῖ, Μελετῶ, εἶπεν, ἀποτυγχάνειν. αἴτησίν τινα (καὶ γὰρ ἤτει ωεῤῥόν τινα ἐπίτασιν διὰ τὴν ἀπορίαν) ἔφη, Εἰ μὴ καὶ ἄλλῳ δέδωκας, δὸς κἀμοί· εἰ ἦ μηδενὶ, ἀπ' ἐμοῦ ἄρξαι. ἐρωτηθεὶς ποτε ὑπὸ τῶ τυράννου πῶς ἂν εἴη ἀμείνων χαλκὸς εἰς αἰδρίαντα, ἔφη, Ἀφ' οὗ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ἐχαλκεύθησαν. ἐρωτηθεὶς πῶς χρῆται Διονύσιος τοῖς φίλοις, ἔφη, Ὡς θυλάκοις· τοὺς μὲν πλήρεις κριμνῶν, τοὺς ἦ κενοὺς ῥίπτων. νεογάμου ὑπογράψαντος ὑπὲρ τῶν οἰκίαν, Ὁ τῶ Διὸς παῖς Ἡρακλῆς καλλίνικος ἐνταῦθα κατοικεῖ, μηδὲν εἰσίτω κακόν· ἐπέγραψε, Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ συμμαχία. τὸν φιλάργυρον εἶπε μητρόπολιν

πάντων τῶν κακῶν. ἄστατον θεασάμενος ἐν πανδοκείῳ ἐλάας ἐσθίοντα, ἔφη, Εἰ οὕτως ἦεισας, οὐκ ἂν οὕτως ἐδεί-πνεις. τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας, θεῶν εἰκόνας εἶ). τὸ ἔρωτα, σχολαζόντων ἀσχολίαν. ἐρωτηθεὶς τί ἄθλιον ἐν βίῳ, ἔφη, Γέρων ἄπορος. ἐρωτηθεὶς τί τῶν θηρίων κάκιστα δάκνει, ἔφη, Τῶν μὲν ἀγρίων, συκοφάντης· τῶν δὲ ἡμέρων, κόλαξ. ἰδὼν ποτε δύο κιναίδους κάκιστα ἐξωχαφημένους, ἔφη, Πότερος τούτων χείρων ὄδε; τὸν τοὺς χαίειν λόγον, ἔφη μελιτίνῳ ἀσχόνῳ εἶ). τὴν γαστέρα, χάρυβδιν ἔλεγε τὸ βίου. ἀκούσας ποτὲ ὅτι Διδύμων ὁ μοιχὸς σωθελήφθη, Ἄξιος, ἔφη, ἐκ τοῦ ὀνόματος κρέμασθαι. ἐρωτηθεὶς διὰ τί τὸ χρυσίον χλωρόν ἐστιν, ἔφη, Ὅτι πολλοὶς ἔχθρὸς ὑπεβουλεύοντας. ἰδὼν γυναῖκα ἐν φορείῳ, Οὐχὶ τὸ θηρίον, ἔφη, ἡ γαλεάγρα. ἰδὼν δραπέτην ὑπὸ φρέαρ καθήμενον, ἔφη, Μεγέθους, βλέπε μὴ ἐμπέσῃς. ἰδὼν μαζοκλέπτην ἐν τῷ βαλανείῳ, ἔφη, Ἐπ' ἀλειμμάτιον ἢ ἐπ' ὀβολὸν ἱμάτιον; ἰδὼν ποτε γυναῖκας ἀπ' ἐλαίας ἀπηγχονισμένας, Εἴθε γὰρ, ἔφη, πάντα τὰ δένδρα τοιοῦτον καρπὸν ἐφέρετο. ἰδὼν λωποδύτην, ἔφη,

-- πάλιν σὺ ὧδε φέρεσθε,

Ἢ τίνα συλήσων νεκύων καταθνητῶν;

ἐρωτηθεὶς εἰ παιδίσκαριον ἢ παιδάριον ἔχοι, ἔφη, Οὔ. τὸ γὰρ, εἰπόντος, Ἐὰν οὖν ἀποθάνῃς, τίς σε ἐξοίσει; ἔφη, Ὁ χήτων τὰς οἰκίας. μειράκιον δύμορφον ἀφυλάκτως ἰδὼν κοιμώμενον, νύξας, Ἐπέγρα, ἔφη,

Μή τις τοι δοῦρον μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ.

θεὸν τὸν πλουτοδώτην ὀμνύοντα,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔστεαι, οἷ' ἀγορεύεις;

Πλάτωνος θεὶ ἰδέων διαλεγομένου, καὶ ὀνομάζοντος βαπτιζότητα καὶ καθότητα, Ἐγὼ, εἶπεν, ὦ Πλάτων, τραπεζαν μὲν καὶ κύαθον ὁρῶ· τραπεζότητα δὲ καὶ καθότητα, οὐδαμῶς. καὶ ὅς, Κατὰ λόγον, ἔφη· οἷς μὲν γὰρ κύαθος

πράπεζα θεωρεῖται, ὀφθαλμοὺς ἔχας· ὦ δὲ πραπεζόπης καὶ κυαθόπης βλέπεται, τοῦτ' οὐκ ἔχις. ἐρωτηθὶς ὑπό τινος, Πεῖός τις σοί, Διόγλυες, δοκεῖ Σωκράτης; εἶπε, Μαινόμβμος. ἐρωτηθεὶς πότε καιρῷ δεῖ γαμεῖν, ἔφη, Τοὺς μὲν νέους μηδέπτε, πὰς δ' πρεσβυτέρους μηδὲ πώπτε. ἐρωτηθὶς πῶς τέλοι κατδύλου λαβεῖν, Περικεφαλαίαν, ἔφη. μειρακίων ἰδὼν καλλωπιζόμενον, ἔφη, Εἰ μὲν πρὸς ἄνδρας, ἀπυχεῖς· εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας, ἀδικεῖς. ἰδών πο τε μειρακίων ἐρυθριῶν, Θάρρει, ἔφη, τοιοῦτον ὄντι τῆς ἁρετῆς τὸ χρῶμα. δι οἶν πτε νομικοῖν ἀκούσας, τοὺς δύο καὶ τέκμενεν εἰπών, τὸν μὲν κεκλοφέναι, τὸν δὲ μὴ ἀπολωλεκέναι. ἐρωτηθεὶς πῖον οἶνον ἡδέως πίνει, ἔφη, Τὸν ἀλλότριον. πρὸς τὸν εἰπόντα, Πολλοί σου καταγελῶσι, Ἀλλ' ἐγώ, ἔφη, οὐ καταγελῶμαι. πρὸς τὸν εἰπόντα κακὸν εἶναι τὸ ζῆν, Οὐ τὸ ζῆν, εἶπεν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ζῆν. πρὸς τοὺς συμβουλεύοντας τὸν ἀποδραίτα αὐτῷ δοῦλον ζητεῖν, Γελοῖον, ἔφη, εἰ Μανὶς μὲν χωρὶς διογλύους ζῇ, Διογλυὴς δὲ χωρὶς Μαίου οὐ δυνάται. ἁρισῶν ἐλάας, πλακουῶντος εἰσενεχθέντος, ῥίψας, φησὶν,

Ὦ ξένε, τυραννοις σκηπτὸν μεθίσασο. Ἐς δήμοτε, μάτιξεν δ' ἐλάαν.

ἐρωτηθὶς ποταπὸς εἴη κύων, ἔφη, Πεινῶν, Μελιταῖος. χορταθὶς δ', Μολοσσικός. οὓς ἐπαινοῦντος οἱ πολλοὶ τὸ δειλὸν μᾶλλον τοῦ πόνου συνεξιέναι αὐτοῖς ὅτι πλὼ θήσαν· οὕτως οὐδὲ ἐμοὶ δυνάσθαι συμβιοῦν, διὰ τὸν φόβον τῶν ἀλγηδόνων. ἐρωτηθεὶς εἰ σοφοὶ πλακοῦντα ἐθίσιοι, Παίδ', ἔφη, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι. ἐρωτηθὶς διὰ τί θεοὶ μὲν ὀπτῶσι, φιλοσόφους δὲ οὔ, ἔφη, Ὅτι χωλοὶ μὲν καὶ τυφλοὶ ζῆν ἔθελοι ἐλπίζουσι φιλοσοφῆσαι δ', οὐδέποτε. φιλάργυρον ἤπι τὸ δὲ, βεβαιώσοντα, Ἄνθρωπε, εἶπας εἰς ταφὼ σε αἴτω, οὐκ εἰς ταφώ. ὀνειδιζόμενος πτὲ ὅτι τῷ θαλάττῃ τὸ νόμισμα, ἔφη, Ἦν πτε

χρόνος ἐκεῖνος ὅτ' ἤμελλω ἐγὼ ζιοδοτος ὁποῖος σὺ νῦν· ὁποῖος δ' ἐγὼ νῦν, σὺ οὐδέποτε. καὶ πρὸς ἄλλον ὅπη τὸ αὐτὸ ὀνειδίσαντα, Καὶ γὰρ ἐνεούρουν ἄπαλον· ἀλλὰ νῦν, οὔ. εἰς Μιλητον ἐλθὼν, καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν ἂν ποτε πόλιν, Ἄνδρες Μιλήσιοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ. θεασάμενος ποτὲ πορφυροκλέπτην πεφωραμμένον, ἔφη,

Ἔλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Κρατερὸν ἀξιοῦντος πρὸς αὐτὸν ἀπιέναι, Ἀλλὰ βούλομαι, ἔφη, ἐν Ἀθήναις ἅλα λείχειν, ἢ παρὰ Κρατερῷ τῆς πολυτελοῦς τραπέζης ἀπολαύειν. Ἀναξιμένει τῷ ῥήτορι παχεῖ ὄντι προσελθών, Ἐπίδος καὶ ἡμῖν, ἔφη, ζοῖς πλοκοῖς τῆς γαστρός. καὶ γὰρ αὐτὴς κουφισθήσῃ, καὶ ὑμᾶς ὠφελήσῃς. διαλεγομένου ποτὲ αὐτῷ, τάχιον προσπίνας περιέσασε ζοὺς ἀκροατάς· ἀγανακτοῦντος δ', Τοῦ Ἀναξιμένους, ἔφη, διάλειξιν ὁλόκληρος τάχιος διαλέλυκεν. ὀνειδιζόμενος ποτὲ ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγε, Ἐν ἀγορᾷ γὰρ, ἔφη, καὶ ἐπείνησα. ἔνιοι δὲ τοῦτο φασὶν εἰπεῖν καὶ πρὸς ἐκεῖνο, ὅτι Πλάτων θεασάμενος αὐτὸν λάχανα πλύνοντα, προσελθὼν ἡσυχῇ εἶπεν αὐτῷ, Εἰ Διονύσιον ἐθεράπευες, οὐκ ἂν λάχανα ἔπλυνες. τὸν δὲ ἀποκρίνασθαι ὁμοίως ἡσυχῇ, Καὶ σὺ εἰ λάχανα ἔπλυνες, οὐκ ἂν Διονύσιον ἐθεράπευες. πρὸς τὰ εἰπόντα, Οἱ πλείους σου καταγελῶσι· Κἀκείνων πυθόμενον, εἶπεν, οἱ ὄνοι. ἀλλ' οὔτ' ἐκεῖνοι ὧν ὄνων ὑπερέφονται, οὔτε ἐγὼ ἐκείνων. θεασάμενος μειράκιον φιλοσοφοῦν, Εὖγε, εἶπεν, ὅτι ζοῦ τὸ σώματος ἐρᾷς ὑπὸ τοῦ τῆς ψυχῆς κάλλους μετάγῃ. θαυμάζοντος τινὸς τὰ ἐν Σάμῳ ῥάκη ἀναθήματα, ἔφη, Πολλῷ ἂν εἴη πλείω εἰ καὶ οἱ μὴ θέντες ἀνέκειντο. οἱ δ', τοῦτο Διαγόρου φασὶ τοῦ Μηλίου. ἀμόρφῳ μειρακίῳ ἀπόνῳ εἰς συμπόσιον, ἔφη, Χάρων ἐπαιτήσεις. τῷ δ' ἐπαινέλθοντος καὶ τῇ ἐξῆς εἰπόντος,

Καὶ ἀπῆλθον, καὶ χείρων ὄκ ἐγνώμων ἔφη, Χείρων μὲν οὖ, Εὐρυπίων δέ. δύσκολον ἦπει. τῷ δ' εἰπόντος, Ἐὰν μὲ πείσῃς ἔφη, Εἰ σε ἐδυνάμην πεῖσαι, ἔπεισά σε ἂν ἀπάλ-ξασθαι. ἐπανήρχετο ὀκ Λακεδαίμονος εἰς Ἀθήνας· ὡς δ' οὖν τὸν πυθόμενον, Ποῖ καὶ πόθεν; Ἐκ τῆς ἀνδρωνίτι-δος, εἶπεν, εἰς τὸ γυναικωνίτην. ἐπανῆει ἀπὸ Ὀλυμπί-ων· ὡς δ' οὖν τὸν πυθόμενον εἰ ὄχλος ἔστι πολύς, Πολύς μέν, εἶπεν, ὁ ὄχλος· ὀλίγοι δ' ἄνδρωποι. ὡς ἀσώτους εἶπε πα-ραπλησίους εἶναι συκαῖς ὅτι κρημνῶν πεφυκυίας· ὧν τὸ καρπὸν μὲν ἄνδρωπος ὀκ ἀποχύσεται, κορακες δὲ καὶ γύ-πες ἐσθίουσι. Φρυνίης Ἀφροδίτην χρυσῆν ἀνατεθεικὼς ἐν Δελφοῖς, ὅτην ὑπεκάλαβε, τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀκρασίας. Ἀλεξάνδρῳ ποτὲ ὑπισχνουμένῳ αὐτῷ, καὶ ἅπαντα, Ἔχω εἰμὶ Ἀ-λέξανδρος, ὁ μέγας βασιλεύς· Κἀγὼ, φησὶ, Διογένης ὁ κύ-ων. ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν, κύων καλεῖται, ἔφη, τοὺς μὲν διδόντας σαίνων, τοὺς δὲ μὴ διδόντας ὑλακτῶν, τοὺς δὲ πονηροὺς δάκνων. ἀπὸ συκῆς ὠπώριζε· τῶν δὲ φυλαττόντων εἰπόντος, Αὐτὸ θεὸν ποιοῦσιν· ἄνδρωπος ἀπήγξατο, Ἔγωγ' οὖν, φησὶν, αὐτὴν κα-θαίρω. ἰδὼν Ὀλυμπιονίκην εἰς ἑταίραν πυκνότερον ἀπε-νίζοντα, Ἴδε, ἔφη, κριὸν ἀρσενικὸν, ὡς ὑπὸ τῶν τυχόν-των κορασίων προσκαλίζεται. τοὺς ἀπορρεπεῖς ἑταίρας ἔλε-γε θανασίμῳ μελικράτῳ παραπλησίας εἶναι. ἀριζῶνα αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ οἱ περιεστῶτες συνεχὲς ἔλεγον, Κύον. ὁ δὲ, Ὑμεῖς, εἶπεν, ἐστὲ κύνες οἵ με ἀεὶ περιεστήκατε. δύο μαλακῶν περικρυπτομένων αὐτὸν, ἔφη, Μὴ ἀλλαβεῖ-σθε. κύων πύτλα οὐ πρώλα. παῖδος πορνευκότος ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, Τεγεάτης, ἔφη. ἀφυῆ παλαιστὴν θεασάμενος ἰατρεύοντα, ἔφη, Τί πάσχει; ἢ ἵνα τοὺς ποτὲ σε νικήσαντας νῦν καταβάλῃς; θεασάμενος ἑταίρας λίθον εἰς ὄχλον βάλλοντα, Πρόσεχε, ἔφη, μὴ τὴν πατέρα πλήξῃς. δείξαντος αὐτῷ παιδαρίου μάχαιραν, ὧν ἐπέλιπεν ἀσκὸς ἔφη, Ἡ μὲν μάχαιρα, ἔφη, καλή· ἡ δὲ

λαβὴ, αἰχρά. ἐπαινούντων τινὰς τὸν ὀπτὸν ἄρτον αὐτῷ, ἔφη, Ἐμὲ δ' οὐκ ἐπαινεῖτε τὸν ἄξιον λαβεῖν; ἀπαιτούμενος ὑπό τινος τρίβωνα, ἔφη, Εἰ μὲν ἔχω εἶσω, ἔχω· εἰ δ' ἔχρησας, χρῶμαι. ὑποβολιμαίου τινὸς εἰπόντος αὐτῷ ὅτι χρυσὸν ἔχει ἐν τῷ ἱματίῳ, Ναὶ, ἔφη, διὰ τοῦτο αὐτὸ ὑποβεβλημένος κοιμῶμαι. ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ ὠφελήκοι ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, Καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τό γε θεοῖς πᾶσαν τύχην παρεσκευάσθαι. ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, Κοσμοπολίτης, ἔφη. θυόντων τινῶν τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τῆς ὑγιείας, ἔφη, Περὶ δὲ τοῦ ποδαπὸς ἐκβῇ, οὐ θύετε; ἔρανόν ποτε αἰτούμενος, πρὸς τὸν ἐραναρχοῦντα, ἔφη,

Τοὺς δίχα ἐναρίζ', ἀπὸ δ' Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας.

τὰς ἑταίρας, ἔφη βασιλέων εἶναι βασιλίσσας. αἰτεῖν δὲ ὅπα αὐδόξῃ αὐτάς. ψηφισαμένων Ἀθηναίων Ἀλέξανδρον Διόνυσον, Κἀμὲ, ἔφη, Σάραπιν ποιήσατε. πρὸς τὸν ὀνειδίζοντα ὡς εἰς τόπους ἀκαθάρτους εἰσίοι, Καὶ γὰρ ἥλιος, ἔφη, εἰς τοὺς ἀποπάτους, ἀλλ' οὐ μιαίνεται. ἐν ἱερῷ δεῖπνῶν, μεταξὺ ῥυπαρῶν ἄρτων πραθέντων, ἅρας αὐτοὺς ἔῤῥιψεν, εἰπὼν εἰς ἱερὸν μηδὲν δεῖν ῥυπαρὸν εἰσφέρειν. πρὸς τὸν εἰπόντα, Οὐδὲν εἰδὼς φιλοσοφεῖς, ἔφη, Εἰ καὶ μὴ προσποιοῦμαι Σοφίαν, καὶ τοῦτο φιλοσοφεῖν ἐστι. πρὸς τὸν σωισαντα τὸν παῖδα, καὶ λέγοντα ὡς ἀφυέστατος ἐστι, καὶ τὰ ἤθη κράτιστος, Τί οὖν, εἶπεν, ἐμοῦ χρῄζει; τοὺς λέγοντας μὲν τὰ σπουδαῖα, μὴ ποιοῦντας δὲ, ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν μαθητὰς καὶ τοῦτο μήτε ἀκούειν μήτε μανθάνεσθαι. εἰς θέατρον εἰσιὼν ἐναντίος τοῖς ὀψοφάγοις· ἐρωτηθεὶς δέ τι, Τοῦτο, ἔφη, παντὶ τῷ βίῳ ὑπεναντίον ποιεῖν. ἰδών ποτε νεανίσκον θηλυπρεπῆ, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, χείρονα τῆς φύσεως σεαυτὸν βουλόμενος; ἢ μὴ γάρ σε ἄνδρα ἐποίησε, σὺ δὲ σεαυτὸν βιάζῃ γυναῖκα εἶναι. ἰδών ἄφρονα φαλακρὸν ἁρμοζόμενον, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, τοὺς μὲν θρόνους τῷ ξύλῳ προσαρμόττων, τὴν δὲ ψυχὴν

εἰς τὸν βίον μὴ ἁρμόττων; πρὸς τὸν εἰπόντα, Ἀνεπιτήδειος εἰμὶ πρὸς φιλοσοφίαν, Τί οὖν, ἔφη, ζῇς, εἰ τὸ καλῶς ζῆν μὴ μελήσει σοι; πρὸς τὸν καταφρονούμενον τὸ παῖδος, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, καταφρονῶν τοῦ παιδὸς ὃν μέγα φρονεῖς; ἰδὼν ἀπρεπῶς νεανίσκον ἀπρεπῶς λαλοῦντα, Οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, ὃς ἐν ἐφαπτῷ κολεοῦ μολιβδίνῳ ἕλκων μάχαιραν; ὀνειδιζόμενος ὅτι ἐν καπηλείῳ πίνει, Καὶ ἐν κυρείῳ, φησὶ, πείρομαι. ὀνειδιζόμενος ὅτι πρὸς Διπάτρου πεδώνιον ἔλαβεν, ἔφη,

Οὔτοι ἀπίβλητ' ὅστις θεῶν εἰληχυῖα δῶρα.

πρὸς τὸν ἀσεισάντα αὐτῷ δοκόν, εἶτα εἰπόντα; Φύλαξαι, πλήξας αὐτὸν τῇ βακτηρίᾳ, εἶπε, Φύλαξαι. πρὸς τὸν λιποροῦντα τῇ ἑταίρᾳ, Τί θέλεις, ἔφη, τυχεῖν, ὦ παλαίπωρε, οὐ τὸ ἀπολαῦσαι ἄμεινον ὅτι; πρὸς τὸν μωλιζόμενον, Βλέπε, εἶπε, μή ποτε τῆς κεφαλῆς σου ὠδῖνα δι' ὠδῖνα σου τῷ βίῳ παράσχῃ. τοὺς μὲν οἰκέτας ἔφη δεσπότας, τοὺς δὲ φαύλους ὑπὸ θυμίας δουλεύειν. ἐρωτηθεὶς διὰ τί ἀνδράποδα σκληρὰ θῆται, Ὅπως, φησὶ, τοὺς πόδας ἀνδρῶν ἔχῃ, τὴν δὲ ψυχὴν οἵαν σὺ νῦν ὁ ἐξεταζόμενος. ἄσωτον ἤτει μνᾶν· πυθομένου δὲ διὰ τί τοῖς μὲν ἄλλοις ὀβολὸν ζητεῖ, αὐτὸς δὲ μνᾶν, Ὅτι, εἶπε, παρὰ μὲν τῶν ἄλλων πάλιν ἐλπίζω λαβεῖν· παρὰ δὲ σοῦ, θεῶν ἐν γοῦν ἀπόντων εἰ πάλιν λήψομαι. ὀνειδιζόμενος ὅτι αὐτὸς αἰτεῖ, Πλάτωνος μὴ αἰτοῦντος; Κἀκεῖνος, εἶπεν, αἰτεῖ· ἀλλ'

Ἄγχι γὰρ κεφαλῆς, ἵνα μὴ πολυθρυλήτου οἱ δῆμοι.

ἰδὼν ποτὲ ὀπτὸν ἄφυκτον, πρὸς τὴν σκοπὴν ἐκάθισεν, εἰπών, Ἵνα μὴ πληγῶ. τοὺς ἐρῶντας ἔφη πρὸς ἡδονὴν ἀτυχεῖν. ἐρωτηθεὶς εἰ κακὸς ὁ θάνατος, Πῶς, εἶπε, κακὸς, οὗ παρόντος οὐκ αἰσθανόμεθα; πρὸς Ἀλέξανδρον ὀψησάμενον, καὶ εἰπόντα, Οὐ φοβῇ με; Τί γάρ, εἶπεν, εἰ ἀγαθὸν, ἢ κακόν; τοῦ δὲ εἰπόντος, Ἀγαθόν· Τίς οὖν, εἶπε, τὸ ἀγαθὸν φοβεῖται; τὸν παιδίαν εἶπεν

τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνην, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις φρόνησιν, τοῖς δὲ πένησι πλοῦτον, τοῖς δὲ πλουσίοις κόσμον εἶναι. πρὸς Διδύμωνα τὸν μισοῦντα ἰατρεύοντά ποτε κόρης ὀφθαλμὸν, ὅτι (φησὶ) μὴ τὸν ὀφθαλμὸν τῆς παρθένου ἰατρεύων, τὴν κόρην φθείρεις. εἰπόντος τινὸς ὅτι ὑπὸ τῶν φίλων ἐπιβουλεύεται, Καὶ τί δεῖ πρᾶξαι, ἔφη, εἰ δεήσει τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὁμοίως χρῆσθαι; ἐρωτηθεὶς τί κάλλιστον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, Παρρησία. εἰσελθὼν εἰς διδασκάλου, καὶ μούσας μὲν ἰδὼν πολλὰς, μαθητὰς δὲ ὀλίγους, Σὺ θεοῖς; ἔφη, διδάσκαλε πολλοὺς μαθητὰς ἔχεις. εἰώθει δὲ ταῦτα ποιεῖν ἐν τῷ μέσῳ, καὶ τὰ Δήμητρος καὶ τὰ Ἀφροδίτης. καὶ τοιοῦτός τινας ἐρώτα λόγους, Εἰ τὸ ἀριστᾶν μηδὲν εἴη ἄτοπον, οὐδὲ ἐν ἀγορᾷ δεῖν ἄτοπον. οὐκ ἔστι δὲ ἄτοπον τὸ ἀριστᾶν· οὐδὲ ἐν ἀγορᾷ δεῖν ἄπορον. χειρουργῶν τε ἐν τῷ μέσῳ συνεχές, Εἴθε ἦν, ἔλεγε, καὶ τὴν κοιλίαν τοιαύτην μάθειν τὸν λιμοῦ παύσασθαι. ἀναφέρεται δὲ καὶ ἄλλα εἰς αὐτὸν, ἃ μακρὸν ἂν εἴη καταλέξαι, πολλὰ ὄντα. διδοὺς δὲ ἔλεγχον εἰς τὴν ἄσκησιν· τὴν μὲν, ψυχικὴν· τὴν δὲ, σωματικήν· ταύτην καθ' ἣν ἐν γυμνασίᾳ συνεχεῖς γινόμεθα φαντασίαι, ἁλισίαν τοὺς τῆς ἀρετῆς ἔργα παρέχοντας. εἰς δὲ ἀτελῆ τὴν ἐπέραν χωρεῖς τῆς ἑτέρας, οὐδὲν ἧττον ἀνεξίας καὶ ἰσχύος ἐν τοῖς σωφρονοῦσιν ἡγουμένης, ὡς δεῖ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα. παρεπίθετο δὲ πιθανῶς τὸ ῥᾳδίως ἀπὸ τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καταγίνεσθαι. ὁρᾶν τε ἔν τε ταῖς πάλαις ταῖς βιαίοις καὶ ταῖς ἄλλαις οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐξευχρηστίαν τοὺς παλαίστας ἀπὸ τῆς μελέτης ἐποιημένους· τοὺς τε αὐλητὰς καὶ τοὺς ἀθλητὰς, ὅσον ἐπιφέρουσιν ἕκαστοι τῇ ἰδίᾳ πονήσει τῇ συνεχεῖ. καὶ ὡς οὐδὲν εἰ μετῆνεγκαν τὴν ἄσκησιν ἢ ὅτι τὴν ψυχὴν, ἵνα μὴ αἰσφελῶς καὶ ἁπλῶς ἐμόχθουν. οὐδέ γε μὴν ἔλεγε θαῤῥᾶτε

ἐν τῷ βίῳ χωεὶς ἀσκήσεως κατορθοῦσθαι, δυνατὸν ἢ ἔστι τινὰ παῦ ἐνικῆσαι. δέον οὖν, ἀπὸ τῶν ἀχρήστων πόνων τοὺς κατὰ φύσιν ἑλομένους, ζῆν εὐδαιμόνως, ὥστε τινὰ αἴσιαν καὶ εὐδαιμονοῦσι. καὶ γὰρ αὐτῆς τῆς ἡδονῆς ἡ καταφρόνησις ἡδυπάθειαν ὡς μελετηθεῖσα. καὶ ὥσπερ οἱ συνεθισθέντες ἡδέως ζῆν, ἀηδῶς ὅταν τύχωσι πόνων μεταπίπτουσιν· οὕτω οἱ τύχωσι πόνων ἀσκηθέντες, ἥδιον αὐτῶν τῶν ἡδονῶν καταφρονοῦσι. τοιαῦτα διελέγετο καὶ ποιῶν ἐφαίνετο, ὄντως νόμιμα ὠφελοῦντα ἐπῶν, μηδὲν οὕτω τοῖς κατὰ νόμον ὡς τοῖς κατὰ φύσιν διδούς· τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα τοῦ βίου λέγων διεξάγειν ὅνπερ καὶ Ἡρακλῆς, μηδὲν ἐλευθερίας προκρίνων. πάντα τῶν σοφῶν εἶναι λέγων, καὶ τοιούτους λόγους ἐρωτᾶν οἵους κἀγὼ προεῖρηκα μικρῷ πρόσθεν. Πάντα τῶν θεῶν ὄντι· φίλοι δὲ τοῖς σοφοῖς οἱ θεοί· κοινὰ δὲ τὰ τῶν φίλων· πάντα ἄρα τῶν σοφῶν. πρός τε τὸν νόμον, ὃν χρεὼν αὐτὸν οὐχ οἷόν τε πολιτεύεσθαι, Οὐ γάρ, φησίν, αἴθε πόλεως ὄφελος ἦν εἶναι ἀστείου· ἀστεῖον δὲ ἡ πόλις· νόμου δὲ αἴθε πόλεως οὐδὲν ὄφελος· ἀστεῖον ἄρα ὁ νόμος. ἀληθείας δὲ καὶ δόξας καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα διέπαιζε, πρόσκομμάτα κακίας εἶναι λέγων, μόνην τε ὀρθὴν πολιτείαν εἶναι τὴν ἐν κόσμῳ. ἔλεγε δὲ καὶ κοινὰς εἶναι δεῖν τὰς γυναῖκας, γάμον μηδένα νομίζων, ἀλλὰ τὸν πεῖσαι τὴν πρὸς ἄνδρα συνοῦναι. κοινοὺς δὲ καὶ τοὺς παῖδας. μηδέν τε ἄτοπον εἶναι ἐξ ἱεροῦ τι λαβεῖν, ἢ τῶν ζώων τινὸς γεύσασθαι. μηδὲ αἰσχρὸν εἶναι τὸ καὶ τῶν ἀνθρωπείων κρεῶν ἅπτεσθαι, ὡς δῆλον ἐκ τῶν ἀλλοεθνῶν ἐθῶν. καὶ τῷδε ὀρθῷ λόγῳ πάντα ἐν πᾶσι καὶ διὰ παντὸς εἶναι λέγων. καὶ γὰρ ἐν τῷ ἄρτῳ κρέως εἶναι, καὶ ἐν τῷ λαχάνῳ ἄρτου, καὶ τῶν ὁμοίων τῶν λιπῶν ἐν πᾶσι διά τινων ἀδήλων πόρων καὶ ὄγκων εἰσκρινομένων καὶ συνατμιζομένων· ὡς δῆλον ἐν τῇ Θυέστῃ ποιεῖ. εἰ μὲ αὐτὸν αἱ τραγῳδίαι καὶ μὴ Φιλίσκου ὁ Αἰγινήτου ἐκείνου γνώριμος, ἢ Πασιφῶντος τοῦ Λουκιανοῦ, ὃν φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ

ἐτελέα, μετὰ τῶν πλουτῶν αὐτὸ συλλέξαι. μουσικῆς τε καὶ γεωμετρικῆς καὶ ἀστρολογίας καὶ τῶν τοιούτων ἀμελεῖν, ὡς ἀχρήστων καὶ οὐκ αἰαγκαίων. ἀσοχώτατος δ' ἐγίνετο ἐν ταῖς ἀπαντήσεσι τῶν λόγων, ὡς δῆλον ἐξ ὧν πεπειρᾶσθαι. καὶ πρᾶσιν ἐπεγκεῖν ἐγυμνώθη. πλέων γὰρ εἰς Αἴγιναν, καὶ περιπεσὼν τοῖς ἁλοῦσιν, ὧν ἦρξε Σκίρπαλος, εἰς Κρήτην ἀπάχθεὶς ὑπεπράθη. καὶ τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος τί οἶδε ποιεῖν, ἔφη, Ἀνθρώπων ἄρχειν. ὅπερ καὶ δεῖξας τινὰ Κορίνθιον ὑπάρυφον, τὸν πεπειρημένον Ξενιάδην, ἔφη, Τούτῳ με πώλει· οὗτος δεσπότου χρήζει. ὠνεῖται δὴ αὐτὸν ὁ Ξενιάδης· καὶ ἀπαγαγὼν εἰς τὴν Κόρινθον, ἐπέτρεψε τοῖς ἑαυτοῦ παισίν, καὶ πᾶσαν ἐνεχείρισε τὴν οἰκίαν. ὁ δ' οὕτως αὐτὸν ἐν πᾶσι διεπέθη, ὥστε ἐκεῖνος πρεσβύτερος, Ἀγαθὸς, ἔλεγε, δαίμων εἰς τὴν οἰκίαν μου εἰσεληλύθει. φησὶ δὲ Κλεομένης ἐν τῷ ὑπομνηματισμῷ παιδαγωγὸν αὐτὸν γενέσθαι τοῖς γνησίοις υἱοῖς αὐτοῦ θελῆσαι· τὸν δὲ μὴ θέλειν αὐτοῖς εἰπεῖν· οὐδὲ γὰρ τοὺς λέοντας δούλους εἶναι τῶν τρεφόντων, ἀλλὰ τοὺς τρέφοντας τῶν λεόντων. δούλου γὰρ τὸ φοβεῖσθαι· τὰ δὲ θηρία, φοβερὰ τοῖς ἀνθρώποις εἶναι. θαυμασὶ δέ μου τὸν ἄνδρα πειθὼ, ὥστε παρ' ὀλίγον εὐρᾳδίως αἱρεῖν τοῖς λόγοις. λέγεται γοῦν Ὀνησικρίτου τινὰ Αἰγινήτην πέμψαι εἰς Ἀθήνας δυοῖν ὄντοιν υἱοῖν τὸν ἕτερον Ἀνδροσθένην· ὃν ἀκούσαντα τὸν Διογένους, αὐτόθι μεῖναι. τὸν δ' ἐπ' αὐτὸν καὶ τὸν ἕτερον ἀποστεῖλαι τὸν πρεσβύτερον, Φιλίσκον τὸν πεπειρημένον. ὁμοίως δὲ κἀκεῖνον καταμεῖναι. τὸ τέλος αὐτὸν ἀφικόμενον, μηδὲν ἧττον σωφρονεῖν τοῖς παισὶ φιλοσοφοῦντα. τοιαύτης οὖν γέγονε Διογένους τοῖς λόγοις. ἤκουσε δ' αὐτοῦ καὶ Φωκίων ὁ ὀπίκλην χρηστὸς, καὶ Στίλπων ὁ Μεγαρεὺς, καὶ ἄλλοι πλείους ἄνδρες πολιτικοί. λέγεται δ' ὡς τὰ ἀντεπίκοντα ἐπὶ βιοῦ πλουτῆσαι. ὠνεῖ δὲ τοῦ θανάτου διάφοροι λέγονται λόγοι. οἱ μὲν γὰρ βοὸς πόδα

φαγόντα ὠμόν, χολερικῶς ληφθῆναι, καὶ ὧδε πλυτῆσαι. οἱ δὲ, τὸ πνεῦμα συγκρατήσαντα· ὧν ἦν καὶ Κερκίδας ὁ Μεγαλοπολίτης, ἢ Κρής, λέγων ἐν τοῖς μελιάμβοις οὕτως,

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἦα Σινωπεὺς πλόος
Ὁ βαρυσφύρας, διπλοέσματος, αἰθελόσκας,
Ἀλλ' αἰέρα χεῖλος πτ' ὀδόντας ἐρείσας,
Καὶ τὸ πνεῦμα σωδακών. ἰὼ γὰ ἀληθέως
Διογένης Ζανὸς γόνος, οὐ ξανθὸς πεκύων.

ἄλλοι φασὶ πολύποδα κυσὶ συμμειξάσθαι βουλόμενον, οὕτω διαβῆναι τὸ ποδὸς τὸν τένοντα, καὶ καταρρέψαι. οἱ μέντοι γνώριμοι αὐτοῦ, (καθά φησιν Ἀντισθένης ἐν Διαδοχαῖς) εἴκαζον τοῦ τὸ πνεύματος ἐγκράτησιν. ἐτύγχανε μὲν γὰρ διάγων ἐν τῷ Κυνοσάργει τῷ τοῦ Ἡρακλέους γυμνασίῳ. κατὰ δὲ τὸ ἔθος, ἦκον οἱ γνώριμοι· καὶ αὐτὸν καταλαμβάνουσιν ἐγκεκαλυμμένον, οὐκ εἴκασαν αὐτὸν κοιμᾶσθαι. οὐ γὰρ ἦν ὡς νυκτάλωψ καὶ ὑπνηλός. ὅθεν ἀποπειράσαντες τὸν τρίβωνα, ἔκπωμα αὐτὸν καταλαμβάνουσι. καὶ ὑπολαβὸν τοῦτο φράξαι, βουλόμενον λοιπὸν ὑποξελθεῖν τοῦ βίου. ἔνθα καὶ πάντες (ὡς φασιν) ἐθαύμαζον τῶν γνωρίμων, τίνες αὐτὸν θάψουσιν. ἀλλὰ καὶ μέχρι χειρῶν ἦλθον. ἀφικομένων δὲ τῶν πατέρων καὶ τῶν ὑποδεχόντων, ὑπὸ τύπτοις ἔφασαν τὸν ἄνδρα, ὡθεῖ τῇ πύλῃ τῇ φερούσῃ εἰς Ἰσθμόν. ἐπίσησαί τε αὐτῷ κίονα, καὶ ἐπ' αὐτῷ λίθου Παρίου κυνᾶ. ὕστερον δ' ἡ οἱ πολῖται αὐτοῦ χαλκᾶς εἰκόσιν ἐπέμψαν αὐτῷ, καὶ ἐπέγραψαν οὕτω,

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου· ἀλλὰ σὸν οὔπω
Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγυες καθελεῖ·
Μουνὸς ἐπὶ βιοτᾶς αὐτάρκεια δόξαν ἔδειξας
Θνητοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάτην.

ἔστι δ' ἡμῶν ἐν τῷ ποικιλδυμαπικῷ μίτρῳ,

Διόγμυες ἄγε, λέγε, τίς ἔλαβέ σε μόρος
Εἰς ἄϊδος. ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ.

ἔνιοι δέ φασι πελυτῶντα αὐτὸν, καὶ ἐντείλασθαι ἄταφον ῥίψαι ὡς παῦ θηρίον αὐτὸ μετάσχοι ἢ εἰς γε βόθρον σωρεύσαι, καὶ ὀλίγῳ κόνιν ἐπαμῆσαι. οἱ δ', εἰς τὸν Ἑλισσὸν ἐμβαλεῖν, ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς χρήσιμος γένηται. Δημήτριος δὲ ἐν τοῖς ὁμωνύμοις φησὶ, τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ἀλέξανδρον μὲν ἐν Βαβυλῶνι, Διογένη δὲ ἐν Κορίνθῳ τελευτῆσαι. ἦν δὲ γέρων κατὰ τὸ τεττερακοστὸν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα. φέρεται δ' αὐτοῦ βιβλία τάδε· Διάλογοι κεφαλαίων, Ἰχθύας, Κολοιός, Παρδαλις, Δῆμος Λιθιναίων, Πολιτεία, Τέχνη ἠθική, Περὶ πλούτου, Ἐρωτικὸς, Θεόδωρος, Ὑψίας, Ἀρίσταρχος, Περὶ θανάτου, Ἐπιστολαί· Τραγῳδίαι πᾶσαι, Ἑλένη, Θυέστης, Ἡρακλῆς, Ἀχιλλεύς, Μήδεια, Χρύσιππος, Οἰδίπους. Σωκράτους δ' ἐν ᾧ τρόπῳ τῆς διαδοχῆς, καὶ Σάτυρος ἐν τῷ πατρῴῳ τῶν βίων, οὐδὲν εἶναι Διογένους φασί. τὰ δὲ τραγῳδούμενα φησὶν ὁ Σάτυρος Φιλίσκου εἶναι τοῦ Αἰγινήτου, γνωρίμου τοῦ Διογένους. Σωπίων δ' ἐν ᾧ ἐβδόμῳ τοῦτα μόνα φησὶ Διογένους εἶναι· Περὶ παιδεύσεως, Περὶ ἀγαθοῦ, Ἐρωτικόν, Πτωχόν, Τολμαῖον, Παρδαλιν, Κάσανδρον, Κεφαλίωνα, Φιλίσκον, Ἀρίσταρχον, Σίσυφον, Γαυμήδην, Χρείας, Ἐπιστολάς. γεγόνασι δὲ Διογένεις πέντε· σοφὸς, Ἀπολλωνιάτης, φυσικός. ἀρχὴ δ' αὐτῷ τοῦ συγγράμματος ἥδε. Λόγου παντὸς ἀρχόμενον δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὴν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι. δεύτερος, Σινωπεύς, ὁ γράψας τὰ περὶ Πελοπόννησον· τρίτος, αὐτὸς οὗτος πάρεδρος, Σπουδικὸς, γένους Σελευκικοῦ, καλοῦνται δὲ Βαβυλώνιος, διὰ τὴν γραφήν· πέμπτος, Ταρσεύς, γράφων περὶ παντοίων ζητημάτων, ἃ λύειν ὑπισχνεῖται. τὸν δὲ φιλόσοφον Ἀθηνόδωρος φησὶν ἐν ὁδῷ περιπατοῦντα ἀφ' ἑσπέρας εἰς ἑαυτὸν φαίνεσθαι διὰ τὸ ἀλείφεσθαι.

ΜΟΝΙΜΟΣ.

ΜΟνιμος, Συρακούσιος μαθητὴς μὲν Διογλίωνος, σκέπτης δὲ ὢν τραπεζίτου Κοιντίου, καθά φησι Σωκράτης. φασὶ δὲ τὸν συνεχῶς ἀφικνούμενον ὁ Ξενιάδης ὁ τὸν Διογλίωνα ἰατρεύσας, τῷ ἀρετῇ αὐτοῦ καὶ τῷ ἔργῳ καὶ τῷ λόγῳ διηνεκῶς, εἰς ἔρωτα ταύτης ἐκκαλέσασθαι τὸν Μόνιμον. αὐτίκα γὰρ ὁ νεανίσκος μανίαν ὑποπτεύσας, ὅτε κόμην διερρίπτει καὶ τὸν ὄνυχα τῆς βακτηρίας ἀφῄρει, ἕως αὐτὸν ὁ δεσπότης παρηκολούθησε. καὶ ἐς Διογλίωνος ἰῶ. παρηκολούθησε δὲ καὶ Κράτης τῷ χωλικῷ συγχρώμενος, καὶ τῶν ὁμοίων εἶχε, ὅτε καὶ μᾶλλον ὁρῶν αὐτὸν ὁ δεσπότης ἐθέλοντα μαίνεσθαι. ἐγίνετο δὲ αἰνὸς ἐλλόγιμος, ὡς καὶ Μένανδρον αὐτοῦ τὸν κωμικὸν μεμνῆσθαι. ἔστι δὲ συγγραφὴ τῶν δραμάτων ἐν τῷ Ἱππεῖ οὕτως,

Μόνιμος ἐς ἰῶ ἄνθρωπος, ὦ φίλων, βροὸς
Ἀδεξότερος, μικρὰν δὲ πλέον ἰῶ ἔχων.
Πέρας μὲν οὖν τρεῖς, ἀλλὰ γ' εἰκόνος ῥήματα
Ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερῆ, μὰ τὴν Δία,
Τῷ γιγνώσκοντι, οὐδὲ τοῖς βοσκήμοσι
Τοῦτο ἰδεῖν ἦν ταῦτα, ὁ σοφὸν ἀλλ' ῥυπῶν.
Τὸ γὰρ ἀπολφθέγκτῳ φορεῖν παῦε ἔφη.

ἔστι μὲν ἐμβριθέστατος ἐλθεῖν, ὥστε δίξης μὲν καταφρονεῖν, σοφὸς δὲ ἀληθείας παρρησιάζεσθαι. γέγραφε δὲ παίγνια σοφὰ ἓξ λελυθότα μεμυθευμένα, καὶ Περὶ ὁρμῆς δύο, καὶ Προτρεπτικόν.

ΟΝΗΣΙΚΡΙΤΟΣ.

ΟΝησίκριτος. τὸν μὲν, Δημήτριον, Δημητρίου δὲ ὁ Μάγνης Ἀσκαλέα φησὶ καὶ ἔστι τῶν ἐλλογίμων Διογλίωνος μαθητής. ἔοικε δὲ ὁ ὅμοιον πεποιηκὼς σοὶ

Ξενοφῶντα. ἐκεῖνος μὲν γὰρ Κύρῳ συνεστράτευσεν, ἐκεῖνος δὲ Ἀλεξάνδρῳ. κἀκεῖνος μὲν, Παιδείαν Κύρου· ὁ δὲ, Πῶς Ἀλέξανδρος ἦλθεν, ἔγραφε. καὶ ὁ μὲν, ἐγκώμιον Κύρου· ὁ δὲ, Ἀλεξάνδρου πεποίηκε. καὶ τῇ ἑρμηνείᾳ δὲ ἁβρότερος, πλὴν ὅτι ὡς ἀπόγραφος ἐκ ἀρχετύπου διευθύνει. Γέγονε καὶ Μένανδρος Διογένους μαθητὴς ὁ ὀπισθοκαλούμενος δρυμός, θαυμασὴς Ὁμήρου· καὶ Ἡγησίας Σινωπεὺς, ᾧ Κλοιὸς ἐπίκλην· καὶ Φιλίσκος Αἰγινήτης, ὡς προεῖρηκαμεν.

ΚΡΑΤΗΣ.

Κράτης Ἀσκωνδου, Θηβαῖος, καὶ ἐκεῖνος τῶν ἐλλογίμων τῶν Κυνὸς μαθητῶν. Ἱππόβοτος δέ φησιν ὑ Διογένους αὐτὸν μαθητὴν γεγονέναι, ἀλλὰ Βρύσωνος τοῦ Ἀχαιοῦ. Τούτου παίγνια φέρεται τάδε,

Πήρη πᾶς πόλις ὅδε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ,
Καλὴ καὶ πίειρα, πολύρρυτος, οὐδὲν ἔχουσα,
Εἰς ἣν οὔτε τις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς πολύσιτος,
Οὔτε λίχνος πόρνης ἑταιρολόμβους πυγῆσιν,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει καὶ σῦκα καὶ ἄρτους,
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλους, πολὺ τούτων
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται, πολὺ κέρματος, οὐ πολὺ δίξης.

ἔστι καὶ ἐφημερὶς ἡ θρυλλουμένη, οὕτως ἔχουσα· Τίθει μαχαίρῳ μνᾶς δέκα, ἰατρῷ δραχμὰς, κόλακι τάλαντα δέκα, συμβούλῳ καπνὸν, πόρνῃ τάλαντον, φιλοσόφῳ περιῴβολον. ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Θυρεπανοίκτης, διὰ τὸ εἰς πᾶσαν εἰσπέναι οἰκίαν, καὶ νουθετεῖν. ἔστιν οὖν καὶ τάδε.

Ταῦτ' ἔχω ὅσα ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ Μουσῶν
Σέμν' ἐδάην· τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τοῦφος ἔμορψε.

καὶ ὅτι οὐκ φιλοσοφίας αὐτῷ προεῖχοντο,

Θέμεν τε χείρε, ἠδὲ πόδας μέλεσι.
φέρεται δ' αὐτὸς κάρηνα,
Ἔκτα τε τέμνει, ἐς δὲ μυχοὺς
Ἐσθλὸν δόμον χρύσεον, θοίνας.

ἔτυμολογεῖ δὲ κατὰ τὸν πέμπτον καὶ δέκατον καὶ ἑκατοστὸν Ὀλυμπιάδος. τοῦτον φησὶν Αἰσχύλος ὁ ἐλεγειοποιὸς διδάσκειν ἐν ταῖς τραγῳδίαις Τέλεφον ἀπορίαν ἔχοντα, καὶ πάντα λιθοῦν, αἰτῆσαι δοῦναι τὸν Κύπριν ἴασιν. ἐξαρμοστάμενον τὸν αὐλὸν, καὶ χθὲς δὴ δεῖπνον διδόντα αὐτὸν τοῖς ἑταίροις ἅλμασι θαλάσσης, δεῖν πλεῖσθαι εἰς Ἕλληνας. αὐτὸν δὲ καρπερὸν εἶναι φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ Φιλίσκος ὁ κωμικὸς αὐτὸν μεμῶσθαι φησὶν γοῦν,

Καὶ τῷ Σίμωνι μὴ ἔχειν ἱμάτιον δασύ,
Ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τῷ δὲ χιτὼν ῥάκος.

φησὶ δὲ Διονύσιος πεῖσαι αὐτὸν Διογένη τὸν Σινωπέα μὴ δεῖσθαι αἰτεῖν, καὶ ἐπὶ δεῖπνον ἐλθόντα εἰς θάλατταν βαλεῖν. καὶ Κρέσσας μέν (φησὶ) τὸν εἶναι υἱὸν Ἀλεξάνδρου, Ἱππαρχίας δὲ υἱὸν Φιλίππου. πλάσαι τε τὸ δαιμόνιον τοῦτο συμπόσιον καὶ ἀποστόλους καὶ ἀποστόλους ἑαυτοῦ. ἦν δὲ ὠμοφάγος. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης πρᾶξιν εἶναι θεραπεύεσθαι τὸ δέρμα, συλλέγειν, εἰ μή τι παῖδες ἰδίᾳ ταῦτα ποιοῦσιν, αἰτεῖν δὲ παιδεραστεῖν δὲ φιλοσόφους, τὸ δόμα θηρᾶσθαι. μισεῖν γὰρ ἑταίρας δι' ἀπάτας φιλοσοφοῦντας. Ἑρμαδάμας δέ φησιν ἐν Ἱππάρχου, (ὃν ἔγραψε λέξεων) ἐμβῆναι παῖδες αὐτῷ ἔτυμα Παπυλίους, ἐπ' ἐξ ἐφόδου ἐμβῆναι, ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐπ' ἔτυμα παιδίσκους καὶ φιλεῖν ὅτου αὐτῷ παῖδα εἴη τὸ γαμεῖν. ὅτι πᾶν μοιχεύοντα προαιρεῖσθαι καὶ φίλους ἔχειν ἑταίρους, ὅτι τὸ ἑταίρας θεραπεύειν κωμῳδεῖ. ἠδὲ ἀσφάλειαν γὰρ καὶ μίσθος μείζων ἀσφαλίζεσθαι. τοῦτο γέγονε Παπυλίους ἀδελφὸς μαθητὴς Εὐκλείδου. χαίρειν δὲ

αὐτὸ Φαβωρῖνος ἐν δευτέρῳ τῆς ἀπομνημονευμάτων φέρει. φησὶ γὰρ, Παρακαλῶν τὸν γυμνασίαρχον, τὸν ἰατρὸν αὐτοῦ ἤκειν. ἀγανακτοῦντος ἐκείνου, ἔφη, Τί γὰρ οὐχὶ καὶ ταῦτα σά ἐστι, καθάπερ καὶ τὰ γόνατα; ἔλεγέ τε ἀδύνατον εἶναι ἀδιάπλωτον θύρειν, ἀλλ', ὥσπερ ἐν ῥοῇ, καὶ σαπρὸν ὕδωρ ἔχειν κάκιον εἶναι. Νικόδρομον ἐξερεθίσας τὸν κιθαρῳδὸν ὑποπιάσας ἔστησεν οὕτω πλάκιον τῷ μετώπῳ, ἐπιγράψας, Νικόδρομος ἐποίει. τὰς πύρας ὀπίσθιος ἔλοι δόρει, συγγυμνάζων ἑαυτὸν τοῖς βλασφημίας. Δημήτριον τὸν Φαληρέα πέμψαντα αὐτῷ ἄρτους καὶ οἶνον, ὠνείδισεν, εἰπών, Εἰ δὲ γὰρ αἱ κρῆναι καὶ ἄρτους ἔφερον. δῆλον οὖν ὡς ὕδωρ ἔπινεν. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀσυνόμων ὀπλιμαθὴς ὢν συνόδοις ἡμφίεσο, ἔφη, Καὶ Θεόφραστον ὑμῖν δείξω συνόδια περιβεβλημένον. ἀπιστούντων δὲ, ἀπήγαγεν ὀπὶ κυρτεῖον, καὶ ἔδειξε κειρόμενον. ἐν Θήβαις ὑπὸ τοῦ γυμνασιάρχου μαστιγωθεὶς (οἱ δὲ, ἐν Κορίνθῳ, ὑπ' Εὐθυκράτους) καὶ ἑλκόμενος τὸν ποδὸς, ἐπέλεγεν ἀφροντιστῶν,

Ἕλκει ποδὸς πεπληγὼν δεξιβιλὸς θεατρίσιος.

Διοκλῆς δέ φησιν ἐλθεῖν αὐτὸν ὑπὸ Μενεδήμου τοῦ Ἐρετριακοῦ. ἐπειδὴ γὰρ ἀπορεπὴς ἦν καὶ ἐδόκει χρησιμεύειν Ἀσκληπιάδῃ τῷ Φλιασίῳ, ἀφίκετο αὐτοῦ τὴν μηρῶν ὁ Κράτης, ἔφη, Ἔνδον Ἀσκληπιάδης, ἐφ' ᾧ διαχρήσασθαί σε τὸν Μενέδημον, ἕλκειν αὐτὸν τὸν ὄνον, τοῦτο ὀπλίζων. Ζηλῶν δ' αὖθις ὁ Κιτιεὺς ἐν ταῖς χρείαις, καὶ χρήσιον αὐτὸν φησί ποτε θέσθαι τῷ τείχωνι αἰτιώτερον ὄντα.

Ἦν δὲ καὶ τὼ ὄψιν αἰσχρὸς, καὶ γυμναζόμενος ἐγέλα. εἰώθει δὲ λέγειν, ἐπαίρων τὰς χεῖρας, Θάρρει Κράτης ὑπὲρ ὀφθαλμῶν καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος. Τύπις δὲ ὄφει τοὺς καταγελῶντας ἤδη καὶ σωτεσασμένους ὑπὸ νόσου, καὶ σεμνοκαλοῦντας, αὐτοὺς δὲ καταμεμφομένους ὑπὸ τῆς ἀφηλίας. ἔλεγε δὲ, μέχρι τούτου δεῖν φιλοσοφεῖν, μέχρις

αὐ δίξωσιν οἱ στρατηγοὶ εἰ) ὀπλάτας. ἐρήμους ἔλεγε τοὺς μετὰ κολάκων ὄντας, ὥσπερ τοὺς μόχλους ἐπιδαὶ μὴ λύκων ὦσιν· ἔτε γὰρ ἐκείνους τοὺς θεσσήκοντας ἔτε τοὺς πιὸς σωθῆναι, διὰ τοὺς ὀπιβυλεύοντας. συναποθανόμενος ὅτι ἀποθνήσκει, ἐπῆδε θεὸς ἑαυτὸ λέγων,

--στείχᾳς δὴ φίλε κώρτων,

Βαίνεις εἰς ἀΐδαο δόμους, κωφὸς ὤρνυ δι' ὑπνας.

ἴσως γὰρ κωφὸς ἐστὶ χρόνου. θεὸς Ἀλέξανδρον πυθόμενον εἰ βούλεται αὐτῷ πλοῦ παρεῖδα διορθωθῆναι, ἔφη, Καὶ τί δεῖ; πάλιν γὰρ ἴσως Ἀλέξανδρος ἄλλος αὐτῷ καταστήσῃ. ἔχειν δὲ παρεῖδα ἀδυξίαν καὶ πενίαν, αἰάλωτα τῇ τύχῃ· καὶ Διογένους εἰ) πλείστης ἀνεπιβουλεύτου φθόνῳ. μέμνηται αὐτοῦ καὶ Μένανδρος ἐν διδύμοις οὕτως,

Συμπαρεισπατήσας γὰρ πολέμων ἔχουσ' ἐμοί,
Ὥσπερ Κράτητα τὸν κυνικὸν ποθ' ἡ γυνή.

καὶ θυγατέρ' ἐξέδωκε κείνοις, ὡς αὐτὸς ἔφη, ὅτι πείρᾳ δεῖ πολλοῦ δεῖν ἡμέρας.

ΜΗΤΡΟΚΛΗΣ.

Μαθητὴς αὐτοῦ Μητροκλῆς, ἀδελφὸς Ἱππαρχίας, ὃς πρότερον ἀκούων Θεοφράστου τοῦ περιπατητικοῦ, τοσοῦτον διέφθαρτο, ὥστε ποτὲ μελετῶν καὶ μεταξύ πως ἀπαρδὼν, ὑπ' ἀθυμίας οἴκοι κατάκλειστος ἦν, ἀπαρτερεῖν βουλόμενος. μαθὼν δὴ ὁ Κράτης εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν προκαλησάμενος, καὶ θέρμους ὑπτιάσας βεβρωκώς. ἔπειθε μὴ αὐτὸν καὶ διὰ τῶν λόγων μηδὲν φαῦλον πεποιηκέναι· πέφυκε γὰρ ἂν γεγονέναι εἰ μὴ τὰ πνεύματα κατὰ φύσιν ἀπεκρίνετο. τέλος δὲ καὶ ἀπαρδὼν αὐτὸν ἀνέῤῥωσεν, ἀφ' ὁμοιότητος τῶν ἔργων προσαμυσάμενος. ὑπὸ τοιούτῳ ἤκουεν αὐτοῦ, καὶ ἐχρῆτο

αὐὴρ ἱκανὸς ἐν φιλοσοφίᾳ. ἔστι τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα κατακαών, (ὡς φησιν Ἑκάτων ἐν περὶ τῶν χρειῶν) ἐπέλεγε,

Τάδ' ἐς ὀνείρων νεκτέρων φυτάσματα.

ὁ δὲ λῆρος. οἱ δ', ὅπ τὰς Θεοφράστου ἀκροάσεις καταφλέγων, ἐπέλεγε,

Ἤφαιστε πρόμολ' ὧδε, θέπις νύ σεῖο χατίζει.

ἔστι δ' ἔλεγε τῶν πραγμάτων τὰ μὲν, ἀργυρίου ὠνητὰ εἶναι, οἷον οἰκίαν· τὰ δὲ, χρόνου καὶ ἐπιμελείας, ὡς παιδείαν· τὸν πλοῦτον, βλαβερὸν, εἰ μή τις ἀξίως αὐτῷ χρῆται. ἐπελθὼν δὲ ὑπό τινος ἑαυτὸν πτίξας. μαθηταὶ δ' αὐτοῦ Θεόμβροτος καὶ Κλεομένης. Θεομβρότου, Δημήτριος ὁ Ἀλεξανδρεύς· Κλεομένους, Τίμαρχος Ἀλεξανδρεύς, καὶ Ἐχεκλῆς Ἐφέσιος. οὗ μνημονεύει καὶ Ἐχεκλῆς Θεομβρότου διήκουσεν, ὃν Μενέδημος, περὶ οὗ λέξομαι. ἐγένετο καὶ Μένιππος Σινωπεὺς ἐν αὐτοῖς ἐπιφανής.

ΙΠΠΑΡΧΙΑ.

Ἐτέθη δὲ τοῖς λόγοις καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μητροκλέους, Ἱππαρχία. Μαρωνῖται δ' ἦσαν ἀμφότεροι. καὶ ἦν ἔρως τοῦ Κράτητος καὶ τῶν λόγων καὶ τοῦ βίου, οὐδενὸς τῶν μνηστευομένων ἐπιστρεφομένη, οὐ πλούτου, οὐκ εὐγενείας, οὐ κάλλους· ἀλλὰ πάντα ἦν τῷ Κράτητι αὐτῇ. καὶ δὴ καὶ ἠπείλησε τοῖς γονεῦσιν αἰρήσειν αὐτῷ, εἰ μὴ δοῖεν δεδεῖν. Κράτης μὲν οὖν ἀπαλλάττεσθαι καλούμενος ὑπὸ τῶν γονέων αὐτῆς ἐπέστρεψε τῷ παιδὶ, παίσας ἐπὶ τὴν. καὶ τέλος μὴ πείθων, αἰτιᾶται καὶ ἀποθέμενος τὴν ἑαυτοῦ σκυτίνην αὐτῆς, ἔφη, Ὁ μὲν νυμφίος, ἔστ' ἂν ἡ ὑπόκρισις, αὐτὴν ἐπὶ τοῦτα βουλεύου. οὐδὲ γὰρ ἔσεσθαι κοινωνὸς, εἰ μὴ καὶ τῶν αὐτῶν ὑποδεύσεται ἡμῖν δεῖπνα. εἵλετο ἡ παῖς, καὶ ταύτην ἀναλαβοῦσα χλαῖναν συμπορεύεται τῷ ἀνδρὶ, καὶ ἐν τῷ φανερῷ

συμεμίχθαι, καὶ ὅτι τὰ δεῖπνα ἀπήει. ὅτε καὶ πρὸς Λισίμαχον εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθεν· ἔνθα Θεόδωρον τὸν ὀπτικὸν Ἄθεον ἐπιλεγξε, σόφισμα προσπίπασα τοιοῦτον, Ὁ πιὼν Θεόδωρος, οὐκ ἂν ἀδικεῖν λέγοιτο, οὐδὲ ἱπποκόμα πιοῦσα τῦτο, ἀδικεῖν λέγοιτ' ἄν· Θεόδωρος ἂν τύπτων ἑαυτὸν, οὐκ ἀδικεῖ· οὐδὲ ἄρα ἱπποκόμα Θεόδωρον τύπτουσα, ἀδικεῖ. ὁ δὲ πρὸς μὲν τὸ λεχθὲν οὐδὲν ἀπήντησεν, αἰσύρει δ' αὐτῆς θοιμάτιον. ἀλλ' οὔτε κατεπλάγη ἱπποκόμα, οὔτε διεταράχθη ὡς γυνή. ἀλλὰ καὶ ἐποίησε αὐτὸ αὐτῇ,

Τίς τὰς παρ' ἡσῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας;

Ἐγὼ, φησὶν, εἰμὶ Θεόδωρε. ἀλλὰ μὴ κακῶς σοι δοκῶ βεβουλεῦσθαι πρὸς αὐτῆς, εἰ τὸν χρόνον ὃν ἔμελλον ἡσῖς προσαναλώσειν, τοῦτον εἰς παιδείαν κατεχρησάμην; ἦ ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα μυρία τῆς φιλοσόφου. φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον Ἐπιστολαί, ἐν αἷς ἄριστα φιλοσοφεῖ, τὸ λέξιν ἔστιν ὅτε προσαπλησίως Πλάτωνι. γέγραφε καὶ τραγῳδίας, ὑψηλότατον ἐχούσας φιλοσοφίας χαρακτῆρα. οἷόν ἐστι κἀκεῖνο,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, ἡ μία στέγη,
Πάσης δὲ γῆς καὶ πόλισμα καὶ δόμος
Ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα.

ἐτελεύτησε δὲ γηραιός, καὶ ἐτάφη ἐν Βοιωτίᾳ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Μένιππος, καθά φησι Κωμικὸς, τὸ αἰτίαν ἦν τῶν Φοινίκων, δοῦλος, ὡς φησιν Ἀχαϊκὸς ἐν ἠθικοῖς. Διοκλῆς δὲ, καὶ τὸν διάστημα αὐτοῦ Ποντικὸν εἶναι, καὶ Βάτωνα καλεῖσθαι. ἀπηρέτησε δὲ αὐτῷ ὑπὸ φιλαργυρίας, ὡς τε Θηβαῖος γενέσθαι. φέρεται μὲν οὖν σπουδαῖον οὐδέν· τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ πολλοῦ καταγέλωτος γέμει, καὶ τὰ ἴσα

τοῖς Μελεάγρου τε κατ' αὐτὸν ἠμομβύου. φησὶ δ' Ἕρμιππος ἡμεροδαρεισὴν αὐτὸν γεγονέναι καὶ καλεῖσθαι. ἐγὼ γὰρ ναυπηγῷ τότε δανείζειν καὶ ἐξενεχυράζειν· ὥστε πάμπλεισα χρήματα ἀθροίζειν. τέλος δὲ ὀπισθουλθέντα, παντοίως τερπθῆναι, καὶ ἐπ' ἀθυμίας βρόχῳ τὸν βίον μεταλλάξαι. καὶ ἡμεῖς ἐπαίξαμεν εἰς αὐτόν,

Φοίνικα τὸν ἠμῶν, δηλαὴ Κρητικὸν κύνα ἡμεροδαρεισλῶ,
(Τοῦτο γὰρ ἐπεκλήζετο) οἶδα Μένιππον ἴσως, Θήβησιν
Οὗτος ὡς διωρύχατε, καὶ παντ' ἀπέδρατεν·
Εἰ δ' ἐνόει φύσιν κυνός, αὐτὸς αὐτὸν ἐκρέμασεν.

ἔνιοι δὲ τὰ βιβλία αὐτοῦ, οὐκ αὐτοῦ ὄντα, ἀλλὰ Διονυσίου καὶ Ζωπύρου τῶν Κολοφωνίων, οἳ τοῦ παίζειν ἕνεκα συγγράφοντες, ἐδίδοσαν αὐτῷ ὡς δὴ δυναμένῳ δι' ἑαυτόν. γεγόνασι δὲ Μένιπποι πέντε· σοφιστὴς, ὁ γράψας τὰ περὶ Λυδῶν, καὶ Ξάνθον ὑπτεμόμβυος· δεύτερος, αὐτὸς οὗτος· τρίτος, Στρατόνικος σοφιστὴς, Καρὶ τὸ αἰτέκαθεν. τέταρτος, αὐθριαντοποιός· πέμπτος καὶ ἕκτος, ζωγράφοι· μέμνηται δ' ἀμφοτέρων Ἀπολλόδωρος. Τάδε οὖν τοῦ Κυνικοῦ βιβλία ὄντα δεκατέσσαρα, Νεκυία, Διαθῆκαι, Ἐπιστολαὶ νεκρομβυμβύαι ἀπὸ τοῦ τῶν θεῶν πρεσβύτου, Πρὸς τοὺς φυσικοὺς καὶ μαθηματικοὺς καὶ γραμματικοὺς, καὶ γοητὰς Ἐπικούρου, καὶ τὰς θρησκβυομβύας ἐπ' αὐτῷ εἰκάδας, καὶ πάλια.

ΜΕΝΕΔΗΜΟΣ.

ΜΕνέδημος, Κωλώτου τοῦ Λαμψακηνοῦ μαθητής. οὗτος (καθά φησιν Ἱππόβοτος) εἰς τοσοῦτον περιπείας ἦλασεν, ὥστε ἐρινύος αἰσθόμενος χῆμα περιήει, λέγων ὑπὸ σκοπὸς ἀφῖχθαι δι' ἅδου τῶν ἀμβοπανομβύων, ὅπως πάλιν καλιὼν ταῦτα ἀπαγγέλοι τοῖς ἐκεῖ δαίμοσιν. ὧν δ' αὐτῷ ἡ ἐσθὴς αὕτη· χιτὼν φαιὸς

πολίτης, ὃς ἐν αὐτῇ ζώῃ εὐπαθῶν. πλεῖς Δημοκρίτου ὅτι τῆς μεγάλης, ἔχων ἀνυφασμένα τὰ δώδεκα στοιχεῖα. ἐμβάτης πραγμάτων, πάσχει ὑπὸ μικρῶν, ῥᾴδιος ἐν τῇ χρείᾳ μεταπίπτων.

καὶ οὔπω μὲν εἰ βέβηκε τὰ κατ' αὐτῶν ἐπάσω. ἀσύμφορα γὰρ ἦν καὶ τὰ κατ' ἀρέσκοντα αὐτῷ, αἵρεσιν καὶ ζωὴν τὴν ἐγκρίνοντες τῷ φιλοσοφίᾳ, εὐδαίμονα φασὶ ζωὴν εἶναι βίου. ἀρέσκει οὖν αὐτῷ τὸ λογικὸν ἐν τῇ φυσικῇ πάσῃ διαιρεῖν, ἐμφερῶς Ἀρίστωνι τῷ Χίῳ· μόνῳ γὰρ ἀφεστήκει τῶν ἄλλων. καὶ ἔφη εἶναι ὅτι Σωκράτης, τῶν Διογένης ὅτι Δωρίων αἱρεῖται, τῶν φάσκων λέγει, Δεῖ ζῆν

Οὕ, τί σοι ἐν Μεθύμνῃ καλόν τ' ἀγαθόν τε πέπρται.

παραπλῆσια δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. χρήσιμα γοῦν μὴ μανθάνειν ἔφασκεν ὁ Διογένης τοὺς σοφιστὰς ὑμνῳδίας, ἵνα μὴ διαστρέφηται τοῖς ἀλλοτρίοις. ἀφελεῖσθαι γὰρ καὶ γλωσσοτομίας, καὶ μουσικῆς, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα. ὁ γοῦν Διογένης ὁρῶν τὸν ὀπτοδεκτικὸν αὐτὸν ὀψοφαγοῦντα, Χρήσιμον, ἔφη, τὸ ἔργον ὁρῶν τὸ μὴ ἡσυχῇ πᾶσι δίκην. ὁρῶν τὸν ὀπτοδεκτικὸν αὐτῷ μουσικῷ, ἔφη,

Γνώμαις γὰρ αἱρεῖσθ' οὓς μὲν εἰκεῖν πόλεις,
Εὖ δ' εἶπες, ἢ ἁλμοῖσι καὶ πεπάσμασιν.

ἀρέσκει δ' αὐτῷ καὶ πλεῖν ἐν πανδήμῳ ζῆν, ὡς Λυκόφρων φησὶν ἐν τῷ Ἡρακλεῖ ὁμοίως τοῖς Στωϊκοῖς· ἐπὶ καὶ κοινωνίαν ἐν ταῖς δόξαις αἱρεῖσθαι ὅτιν. ὅθεν καὶ τὸν κωμικὸν εἰπόντα σωφρονεῖν ἐν ἀρετῇ ὁδόν. καὶ οὕτως ἐβίω καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεύς. ἀρέσκει δ' αὐτῷ καὶ λιτῶς βιοῦν, αὐτάρκεις χρεμφεῖς ἀπόδυσις, καὶ τείβωνα μόνοις, πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ ἀνδρείαν καταφρονοῦσαν. ἔνιοί τε γοῦν καὶ βοτάνας καὶ πανσπέρμους ὕδατα χεῖσθαι ψυχρά, σκέπας τε τὰς τυχούσας καὶ

πήθοις· καθάπερ Διογένης, ὃς ἔφασκε θεῶν μὴ ἴδιον εἶναι, μηδενὸς δεῖσθαι· τῷ δὲ θεοῖς ὁμοίων, τὸ ὀλίγων χρήζειν. ἀρέσκει δὲ αὐτῇς καὶ τὴν ἀρετὴν διδακτὴν εἶναι, καθάφησιν Ἀντισθένης ἐν τῷ Ἡρακλεῖ καὶ ἀναπόβλητον. ἐπεφέρηναξιέρασόν τε τὸν σοφὸν, καὶ ἀναμάρτητον, καὶ φίλον τῷ ὁμοίῳ, τύχη τε μηδὲν ὑπερέπειν. τὰ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, ἀδιάφορα λέγεσιν, ὁμοίως Κείτωνι τῷ Χίῳ. καὶ οὔτε μὴν οἱ κυνικοί. μελιτέον δὲ ὅτι τοὺς Στωϊκοὺς, ὧν ἦρξε Ζήνων, μαθητὴς γνήσιος Κράτης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΠΕΡΙ ΒΙΩΝ, ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΥΔΟΚΙΜΗΣΑΝΤΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΖΤΙ.

ΖΗΝΩΝ.

ΖΗΝΩΝ Μνασέου ἢ Δημέου, Κιτιεὺς, ἀπὸ Κύπρου πλόϊσμα τῶν Ἑλληνικοῦ, Φοίνικας ἐποίκους ἔχοντος. τὸ δὲ γλωττίον ὅπως πατρίως ἐνθυμικῶς λέγων, ὡς φησι Τιμοθεὸς ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων. καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος, ὅτι ἰσχνὸς λέγων, ἰσχνομήκης, μελάγχρως. ὅθεν τις αὐτὸν εἶπεν Αἰγυπτίας κληματίδα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τρίτῳ παροιμιῶν. παχύκημός τε, καὶ ἀπαγὴς, καὶ ἀδενής. διὸ καί φησι Περσαῖος ἐν ὑπομνήμασι συμποτικοῖς τὰ πλεῖστα αὐτὸν δεῖπνα παραπεῖσθαι. ἔχαιρε δὲ (φασὶ) σύκοις χλωροῖς καὶ πλακαίαις. διήκουσε δ' (καθάπερ προείρηται) Κράτητος· εἶτα καὶ Σπίλλωνος ἀκοῦσαι φασὶν αὐτὸν καὶ Ξενοκράτους ἔτη δέκα, ὡς Τιμοκράτης ἐν τῷ Δίωνι, ἀλλὰ καὶ Πολέμωνος. Ἑκάτων δέ φησι καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος ἐν τρίτῳ περὶ Ζήνωνος, χρηστεύεσθαι αὐτὸν πρεσβύτερον ἄρξασθαι βιώσεται, ἀπορίᾳ τοῦ θεοῦ, εἰ συγχωρήσοιτο τοῖς νεκροῖς. ὅθεν ξωνέντα, τὰ τῶν ἀρχαίων αἰανώσκειν. ὡς γοῦν Κράτητα παρίδαλε τοῦτον τὸν τρόπον. πορφύρεον ἐμπορευόμενος ἀπὸ τῆς Φοινίκης, φεὺς τῷ

Πειραιεῖ ἀναπλεύσαντος. ἀπελθὼν δὲ εἰς τὰς Ἀθήνας ἤδη τελευτοῦντος ἐκάθισε παρ' ἕνα βιβλιοπώλην. ἀναγινώσκοντος δὲ ἐκείνου τὸ δεύτερον τῶν Ξενοφῶντος ἀπομνημονευμάτων, ἡδέως ἐπύθετο ποῦ διατρίβουσιν οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες. ἐπιστραφεὶς δὲ παριόντα Κράτητα, ὁ βιβλιοπώλης δείξας αὐτὸν, φησὶ, Τούτῳ ἀκολούθησον. ἀπὸ τοῦδε ἦλθε τῷ Κράτητι, ἄλλως μὲν ἀστείως πρὸς φιλοσοφίαν, ἀδήμων δὲ ὡς πρὸς τὴν Κωμικὴν ἀναισχυντίαν. ὅθεν ὁ Κράτης, βουλόμενος αὐτὸν καὶ τοῦτο διορθώσασθαι, δίδωσι χύτραν φανῆς διὰ τοῦ κεραμικοῦ φέρειν. ἐπεὶ δὲ ἔδεν αὐτὸν αἰδούμενον καὶ παρακαλύπτοντα, παύσας τὴν βακτηρίαν καταῤῥήγνυσι τὴν χύτραν. φεύγοντος δὲ αὐτοῦ, καὶ τῆς φανῆς κατὰ τῶν σκελῶν ῥεούσης, φησὶν ὁ Κράτης, Τί φεύγεις φοινικίδιον; οὐδὲν δεινὸν πεπονθώς. ἕως μὲν οὖν τοιοῦτος ἦκουε τοῦ Κράτητος. ὕστερον καὶ τὴν πολιτείαν αὐτοῦ γράψαντος, ἔνιοι ἔλεγον παίζοντες ὅτι τῆς· τοῦ κυνὸς οὐρᾶς αὐτὴν μεμιμῆσθαι. μέμιμηται δὲ τὴν πολιτείαν καὶ πάνδ' Περὶ τοῦ κατὰ φύσιν βίου, Περὶ ὁρμῆς ἢ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, Περὶ παθῶν, Περὶ τοῦ καθήκοντος, Περὶ νόμου, Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, Περὶ ὄψεως, Περὶ ὕλης, Περὶ σημείων, Πυθαγορικά, Καθολικά, Περὶ λέξεως, Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε, Περὶ ποιητικῆς ἀκροάσεως. ἔστι δ' αὐτοῦ, καὶ Τεχνικαὶ λύσεις, καὶ Ἔλεγχοι δύο, Ἀπομνημονεύματα, Κράτητος ἠθικά. καὶ πάνδε μὲν τὰ βιβλία. τελευταῖον δὲ ἀπέθανε. καὶ τῶν συνεπημένων ἦκουσεν ἕως ἐτῶν εἴκοσιν· ἵνα καὶ φασὶν αὐτὸν εἰπεῖν, Νῦν ἁπλοῦν ἦκα, ὅτε νεανίσκος ἀπῆλθον. οἱ δὲ ὅτι τοῦ Κράτητος τοῦτ' αὐτὸν εἰπεῖν. ἄλλοι δὲ, διατρίβοντα ἐν τοῖς Ἀθήνῃσιν ἀκοῦσαι τοῦ νεανίσκου, καὶ εἰπεῖν, Εὖγε ποιεῖ ἡ τύχη πρὸς ἐλαύνουσα ἡμᾶς φιλοσοφίαν. ἔνιοι δὲ, διὰ θέρμον Ἀθήνησι τὰ φορτία, οὕτω πραπῆναι πρὸς φιλοσοφίαν. διακάμπτων δὲ ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ τῇ καὶ Πεισιανακτείῳ καλουμένῃ, ἀπὸ δὲ τῆς γραφῆς τοῦ

Πολυχώπου, πεπίλη, διέστο τοὺς λόγους, βουλόμενος καὶ τὸ χωρίον ἀνωφελέστερον ποιῆσαι. ὅπερ γὰρ τὸ τειάκοντα, τὸ πολλῷ μᾶλλον τοὺς χιλίους πεντακοσίους ἀπήρκωτο ἂν αὐτῷ. ἐφεξῆς δὲ λοιπὸν ἀκολουθεῖ αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο Στωϊκοὶ ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ ὁμοίως, ἐφέπεσθαι Ζήνωνι καλούμενοι, καθά φησι καὶ Ἐπίκουρος ἐν ἐπιστολαῖς. καὶ ἐφεπόμενοι μὲν Στωϊκοὶ ἐκαλοῦντο οἱ διατείβοντες ἐν αὐτῇ ποικίλῃ, καθά φησι καὶ Ἑρμαδάμας ἐν ὀγδόῃ περὶ τῆς ἀρχαίας αἱρέσεως· οἱ καὶ τὸν λόγον ὅτι πλεῖον ηὔξησαν. ἐτίμων δὲ αὐτὸν Ἀθηναῖοι σφόδρα· τὸν Ζήνωνα οὕτως, ὡς καὶ τὴν πύλην αὐτῷ τὰς κλεῖς ἐφ' ἑκατέρᾳ θέσθαι, καὶ χρυσῷ στεφάνῳ δεδῆσθαι, καὶ χαλκῆν εἰκόνι. τοῦτο δὲ καὶ τοὺς πολίτας αὐτοῦ ποιῆσαι, κόσμον ἡγουμένους τὴν ταύτης εἰκόνα. ἀνεπιτηδεύτως δ' αὐτοῦ καὶ οἱ ἐν Σιδῶνι Κιτιεῖς. ἀπεδέχετο αὐτὸν ὁ Ἀντίγονος, ὁ δ' ποτὲ Ἀθήναζε ἥκοι, ἥκουεν αὐτοῦ· πολλά τε παρεκάλει ἀφικέσθαι ὡς αὐτόν. ὁ δὲ τοῦτο μὲν παρῃτήσατο, Περσαῖον δὲ ἕνα τῶν γνωρίμων ἀπέστειλεν, ὃς ἦν Δημητρίου μὲν υἱός, Κιτιεὺς δὲ τὸ ἦθος, καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν τριακοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, ἤδη γέρων ὢν ὅτε Ζήνωνος. ἦν δὲ ὀπαδὸς τοῦ Ἀρκεσιλάου τοῦτον εἶχε τὸν τρόπον. Ὅτι, καθά καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος ἐν τοῖς περὶ Ζήνωνος φησί,

Βασιλεὺς Ἀντίγονος Ζήνωνι φιλοσόφῳ χαίρειν.

Ἐγὼ πίχυν μὲν οὐδένα νομίζω τρόπον εἶναι τὸν σὸν βίον, λόγων δὲ καὶ παιδείας καθυστερεῖν, καὶ τῆς περὶ ἀνδρείαν, ἣν σὺ κέκτησαι. διόπερ ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι πρὸς ἐμέ, πεπεισμένος σε μὴ ἀπερεῖν πρὸς τὰ ἀξιούμενον. σὺ οὖν πειρῶ ἐν παντὶ ὅτῳ συμμίξαί μοι, διειλημμένως τοῦτο, διότι οὐχ ἑνὸς ἐμοῦ παιδευτὴς ἔσῃ, πάντων δὲ Μακεδόνων συλλήβδην. ὁ γὰρ τῆς Μακεδονίας ἄρχοντα καὶ παιδεύων καὶ ἄγων ὅπη κατὰ νόμον, φανερός ἐστι καὶ τοῖς ὑποτεταγμένοις πά-

παροξυνάζων πρὸς ἀνδρίαν. οἷος γὰρ ἂν ὁ ἡγούμενος ᾖ, τοιούτους εἰκὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεσθαι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους.

καὶ ὁ Ζλιῶν ἀντιγράφει ὧδε,

Βασιλεῖ Ἀνλιγόνῳ Ζλιῶν χαίρειν.

Ἀποδέχομαί σου τὴν φιλομάθειαν, καθόσον τῆς ἀληθινῆς καὶ εἰς ὄνησιν τεινούσης, ἀλλ' οὐχὶ τῆς δημώδους καὶ εἰς δυσχροιὰν ἤθων, αἰτέχῃ παιδείας, ὁ φιλοσοφίας ὀρεγόμενος. ἀνακλίνων γὰρ τὴν πολυθρύλλητον ἡδονὴν, ἣ λιταῖς θηλύνει νέων ψυχάς, φανερὸς εἶ οὐ μόνον φύσει πρὸς ἀληθείαν κλίνων, ἀλλὰ καὶ προαιρέσει. φύσις μὲν γὰρ ἀληθὴς μετείαν ἄσκησιν προσλαβοῦσα, ὅτι τε τὴν ἀφθόνως διδαξόντα ῥᾳδίως ἔρχεται πρὸς τὴν τελείαν ἀνάληψιν τῆς ἀρετῆς. ἐγὼ γὰρ συνέχομαι σώματι ἀσθενεῖ διὰ γῆρας. ἐπεὶ γὰρ εἰμὶ ὀγδοήκοντα) διόπερ οὐ δυνάμαί σοι συμμίξαι. ἀποστέλλω δέ σοι λιταῖς τῶν ἐμαυτῷ συγγραμμάτων, οἷς τῆς μὲν καθ' ἡσυχίαν ἀπολειπόντας ἐμοὶ τοῖς δὲ κατὰ σῶμα, πρεσβυτέροις. οἷς συνὼν, οὐδενὸς καθυστερήσεις τῶν πρὸς τὴν τελείαν εὐδαιμονίαν ἡκόντων.

ἀπέστειλε δὲ Πρωτέαν καὶ Φιλονίδην τὸν Θηβαῖον, ὧν ἀμφοτέρων Ἐπίκουρος μνημονεύει, ὡς συνόντων Ἀντιγόνῳ, ἐν τῇ πρὸς Λεοντέα τὸν ἀδελφὸν ἐπιστολῇ. ἔδοξε δέ μοι καὶ τὸ ψήφισμα τὸ περὶ αὐτοῦ τῶν Ἀθηναίων ὑπογράψαι. καὶ ἔχει ὧδε.

Ψήφισμα.

Ἐπ' Ἀρχενίδου ἄρχοντος, ὅτε τῆς Ἀκαμαντίδος, πέμπτης πρυτανείας, Μαιμακτηριῶνος δεκάτῃ ὑστέρᾳ, τελευτῇ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας, ἐκκλησία κυρία τῶν προέδρων ἐπεψήφισεν, Ἵππων, Κεραμοτέλης, Ξυμπετέων, καὶ οἱ συμπρόεδροι, Θεόσων Θεοσώνου Ἀναγυράσιος εἶπεν· Ἐπειδὴ Ζλιῶν Μνασέου, Κιτιεὺς, ἔτη πολλὰ περὶ φιλοσοφίαν ἐν τῇ πόλει γεγόμβος, ἔν τε τοῖς λοιποῖς αἰεὶ ἀ-

χαθὸς ὢν διετέλεσε, καὶ τοὺς εἰς σύσσιτον αὐτῷ τῶν νέων παρθυμήσεις ἐπεκαλῶν, ἐπ' ἀρετὴν καὶ σωφροσύνην παρώρμα, ὡς τὰ βέλτιστα παράδειγμα τὸν ἴδιον βίον ἐκθεὶς ἅπασιν, ἀκόλουθον ὄντα τοῖς λόγοις οἷς διελέγετο· τύχῃ τῇ ἀγαθῇ δεδόχθαι τῷ δήμῳ, ἐπαινέσαι μὲν Ζήνωνα Μνασέου Κιτιέα, καὶ στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ κατὰ τὸν νόμον, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ σωφροσύνης· οἰκοδομῆσαι δὲ αὐτῷ καὶ ταφὴν ἐκ τοῦ Κεραμεικοῦ δημοσίᾳ. τῆς δὲ ποιήσεως τοῦ στεφάνου, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ τάφου, χειροτονῆσαι τὸν δῆμον ἤδη τοὺς ἐπιμελησομένους πέντε ἄνδρας ἐξ Ἀθηναίων. ἐγγράψαι δὲ τὸ ψήφισμα τὰ γραμματέα τοῦ δήμου, ἐν στήλαις δύο. καὶ ἐξεῖναι αὐτῷ θεῖναι τὴν μὲν, ἐν Ἀκαδημίᾳ· τὴν δὲ, ἐν Λυκείῳ. τὸ δ' ἀνάλωμα τὸ εἰς τὰς στήλας γενόμενον μεῖσαι τὸν ἐκ τῆς διοικήσεως· ὅπως ἅπαντες ἴδωσιν ὅτι ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων τοὺς ἀγαθοὺς, καὶ ζῶντας ὑμᾶς καὶ τελευτήσαντας. ἐπὶ δὲ τὴν οἰκοδομὴν χειροτονηθῆναι Θεόσων Ἀνακαιεὺς, Φιλοκλῆς Πειραιεὺς, Φαῖδρος Ἀναφλύστιος, Μέλλων Ἀχαρνεὺς, Μίκυθος Συμπαλληνεὺς, Δίων Παιανιεύς. καὶ τὸ ψήφισμα μὲν ὧδε ἔχει. φησὶ δ' Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν ἐπιστολῇ αὐτὸν εἶναι Κιτιέα. τῶν γὰρ εἰς τὴν ὑποσκιὰν τῶν λουτρώνων συμβαλλομένων εἰς ὤνιον, καὶ ἀναγραφόμενος ἐν τῇ στήλῃ Ζήνωνος τοῦ φιλοσόφου, ἠξίωσε καὶ τὸν Κιτιέα προσγραφῆναι. πίνασα δέ ποτε κοῖλον ὑπόθημα τῇ λεκύθῳ, προσέφερε νόμισμα, λύσιν ἐπίμυθον τῶν ἀναγκαίων ἵν' ἔχοι κρέα τῆς ὁ διδάσκαλος. φασὶ δ' αὐτὸν ἐπὶ χίλια τάλαντα ἔχοντα ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ταῦτα δανείζειν ναυκλήρους. ἤσθιε δ' ἁρπύδια, καὶ μέλι, καὶ ὀλίγον ἀνώδους οἰναρίου ἔπινε. παιδαρίοις τε ἐχρῆτο σπανίως, ἅπαξ ἢ δίς που παιδισκαρίῳ ἑνί, ἵνα μὴ δοκοίη μισογύνης εἶναι. σπουδαίῳ τε Περσαίῳ τῷ αὐτῷ οἰκίαν ὤκει. καὶ αὐτὸς αὐλητρίδιον εἰσαγαγόντος πρὸς αὐτὸν, σπάσας πρὸς τὸ Περ-

ἑαυτὸν αὐτὸ ἀπήγξω. Ἰωΐ τε (φασὶν) ἀσυμφορίας ὡς πολλάκις Ἀντίγονον τὸν βασιλέα ὑπαφομάσαι αὐτῷ, καὶ πρὸς Αἰσχυλέα τὸν κιθαρῳδὸν ἅμα αὐτῷ ἐλθεῖν ὑπὸ κῶμον, εἶτα μόνοις ἐπιδεῖξαι. ἐξέκλινε δέ φησι καὶ τὸ πολυδημῶδες, ὡς ἐπ' ἄκρου καθίζεσθαι τοῦ βάθρου, κἀρδαίνοντα τὸ γρῶν ἕτερον μέρος τῆς ἀνοχλήσεως. οὐ μὴν οὐδὲ μετ' πλειόνων δύο ἢ τριῶν ἐφιλοπάτει. ἐνίοις δὲ καὶ χαλκὸν εἰσέπραττε τοῖς φιλοσόφοις τὸ διδόναι μὴ ἀνοχλεῖν, καθά φησι Κλεαίνθης ἐν τῷ περὶ χαλκοῦ. πλειόνων τε φιλοσόφων αὐτὸν, δείξας ἐν τῇ σοᾷ κατ' ἄκρου τὸ ξύλινον φιλοφερὲς τοῦ βωμοῦ, ἔφη, Τοῦτο πρὸ ἐν μέσῳ ἔκειτο· διὰ δὲ τὸ ἐμποδίζειν, ἰδίᾳ ἐτέθη. καὶ ὑμεῖς μοῦ ἐκ τοῦ μέσου βασάσαντες αὐτοῖς, ἤδιον ἡμῖν ἀνοχλήσετε. Δημοχάρους δὲ τοῦ Λάχητος ἀσπαζομένου αὐτὸν, καὶ φάσκοντος λέγειν καὶ χρᾶφειν ὧν αὖ χρείαν ἔχῃ παρὰ Ἀντίγονον, ὡς ἐκείνου πάντα παρέξοντος, ἀκούσας οὐκέτ' αὐτῷ συνδιέτριψε. λέγεται δὲ καὶ πρὸς τοῦ πεπλουτηκότος τοῦ Ζηνώνος εἰπεῖν τὸν Ἀντίγονον, ὅτι εὖ ἐποίησεν ἀποπλουτήσας. ὅθεν καὶ διὰ Θεόσωνος προσβὰς τῷ διὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἔπεμψεν αὐτῷ τοῦ ἐν Περγάμῳ τάφου. ἐρωτηθεὶς δὲ διὰ τί θαυμάζει αὐτὸν, Ὅτι, ἔφη, πολλῶν καὶ μεγάλων αὐτῷ διδομένων ὑπ' ἐμοῦ, οὐδέποτε ἐχαυνώθη, οὐδὲ ταπεινὸς ὤφθη. ἦν δὲ καὶ ζητητικὸς, καὶ περὶ πάντων ἀκριβολογούμενος. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις φησὶν οὕτω,

Καὶ Φοίνισσαν ἴδον λιχόχραιον σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἰμείρουσαν, ὁ δ' ἔρρει γύργαθος αὐτῆς
Μικρὸς ἰών, νοῦν δ' εἶχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο.

Ὁπτιμάλως δὲ καὶ πρὸς Φίλωνα τὸν διαλεκτικὸν διεκρίνετο, καὶ συνεσχόλαζεν αὐτῷ. ὅθεν καὶ θαυμασθῆναι ὑπὸ Ζηνώνος τοῦ νεωτέρου, οὐχ ἧττον Διοδώρου τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ. ἦσαν δὲ περὶ αὐτὸν καὶ γυμνορρύπαροι τινες,

ὡς φησι καὶ ὁ Τίμων,

Ὄφρα πενεσάων σωάγμ νέφος, οἱ δὲ παύπων
Πτωχόταπί τ' ἦσαν ἢ κυφόταποι βροτὶ ἀσῶν.

αὐτὴν δ' εὐχιον τε εἶ) καὶ πικρόν, καὶ τὸ θέσωπον σωνεπασμῶσι. ὧν ἄτελης τε σφόδρα, καὶ βαρβαρικῆς ἐχόμενος μικρολογίας, θεοφιλὴς δ' οἰκονομίας. εἰ δέ τινα ὀπικόποι, θέλεσαλιθῶς, καὶ οὐχ ἁδίως, ἀλλὰ πόρρωθεν. λέγω δ' οἷ ὅτι τῶ καλλωπιζομένου ποτὲ ἔφη. ὀχεπίον γὰρ π ὀκνηρῶς αὐτῶ ὑπερβαίνοντες, Δικαίως, εἶπεν, ὑφορᾷ τὸν πλόον· οὐ γὰρ ὅδιν ἐν αὐτῷ καταπλεύσαντας. ὡς δ' Κωνικός ὡς οὐ φύσας ἔλαιον ἔχει ἐν τῇ λυχνίθῳ, θεοφίπησεν αὐτὸν, ὡς ἔφη δώσειν. ἀπελθόντα μὴ τοι ἐκπλῦναι σκέλασθαι ὁπότερος εἴη αἰσθητέρος. ἐρωτικῶς δ' ὁ μακείμενος Χρεμωνίδου, θέλακαθιζόντων αὐτῶ τε καὶ Κλεανθους, κίεσι. θαυμάζοντος δ' τῶ Κλεάνθους, ἔφη, Καὶ τὴν ἰατρῶν ἀκούω τὴν ἀγαθῶν, κράπεσον εἶ) φάρμακον θεὸς τὰ φλεγμαίνοντα ἡσυχίαν. δυοῖν δ' ὑπάρκειμένοιν ἐν πίπῳ, καὶ τὸ ὑφ' αὐτὸν τὸν ὑφ' ἑαυτὸν σκιμαλίζοντος τῷ ποδὶ, αὐτὸς ἐκεῖνον τῷ γόνατι. ὑπερραφέντος δ', Τί οὖν οἴει τὸν ὑποκάτω σου πάγλαν ὑπὸ σοῦ; θεὸς δ' τὸν φιλόπαιδα, οὔτε τοὺς διδασκάλους ἔφη φρένας ἔχειν, ἀεὶ διαπειθόντας ἐν παιδαρίοις, οὔτε ἐκείνους. ἔφασκε δ' τοὺς μὲν τῶν ἀσολοίκων λόγους, καὶ μὴ ἀπηρισμένους, ὁμοίους εἶ) τῷ ἀρχιερεῖῳ τῷ Ἀλεξανδρινῷ· ἀοφθάλμους μὲν καὶ θεοκεχαραγμένους, κατὰ δ' τὸ νόμισμα, οὐδὲν δ' διαφέροντα βελπίονας. τοὺς δ' τοιοῦτον ἀφωμοίου τοῖς Ἀπτικοῖς πεδαδραχμοῖς, εἰκῆ μὲν κεκομμένους καὶ σολοίκως, καὶ θέλκειν μὲν πολλάκις τὰς κακαλληφαφημένας λέξεις. Κείσωνος δ' τὸν μαθητὴν πολλὰ διαλεγομένου ὠκ ἀφυῶς, ἔνια δ' καὶ θεσπεσίως καὶ δρασείως, Ἀδυνάπην εἰπεῖν εἰ μή σε ὁ πατὴρ μαθὼν ἐγέννησεν. ὅθεν αὐτὸν καὶ λάλον ἀπεκάλει, βραχυλόγος ὤν. θεὸς δ' τ' ὀφοφάγον, μηδὲν

τοῖς συμβιωταῖς καταλιπόντα, ὥσπερ τὸν μεγάλου ἰχθύος, ἄρας οἷός τ' ἦν κατεσθίειν. ἐμβλέψαντι δέ, Τί ἦν, ἔφη, τοῖς συμβιωταῖς οἴει πάσχειν καθ' ἡμέραν, οἳ οὐ μὴ δυνάσθαι ἐνεγκεῖν τὴν ἐμὴν ὀφθαλμίαν; μειρακίου δὲ θερμότερον πρὸς τὴν ἡλικίαν ἐρωτῶντος, ζήτημά τι, πρόσεισι πρὸς κάτοπτρον, καὶ ἐκέλευσεν ἐμβλέψαι. ἔπειτ' ἠρώτησεν εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἁρμόττοντα εἶδος ταῦτα ζητήματα. πρὸς δὲ τὸν φάσκοντα ὡς πάμπολλα αὐτῷ· Ἀνθαδένης δὴ ἀρέσκει, χρείαν Σοφοκλέους προσενεγκάμενος, ἠρώτησεν εἴ τινα καὶ καλὰ ἔχειν αὐτῷ δοκεῖ. τοῦ δ' ὃς εἰδέναι φήσαντος, Εἶτ' ὃς αἰσχύνῃ, ἔφη, εἰ μήτε κακὸν ὢν εἰρημένον ὑπ' Ἀνθαδένους, τότ' ἐλεγόμενος καὶ μνημονεύων· εἰ δέ τι καλόν, οὐδὲ ὑπεραλλόμενος κατέχεις; εἰπόντος δέ τινος ὅτι μικρὰ αὐτῷ δοκεῖ τὰ λογάρια τῶν φιλοσόφων, Λέγεις, εἶπε, ἀληθῆ· δεῖ μέντοι καὶ τὰς συλλαβὰς αὐτῶν βεβαίας εἶναι, εἰ δυνατόν. λέγοντος δέ τινος αὐτῷ περὶ Πολέμωνος, ὡς ἄλλα πρὸ θέμενος, ἄλλα λέγει, ὅσα θρωπάσας ἔφη, Πόσου γὰρ ἠγόρασε τὰ διδόμενα; δεῖν δ' ἔφη τὸν διαλεγόμενον, ὥσπερ τοὺς ὑποκριτάς, τῇ μὲν φωνῇ καὶ τῇ δυνάμει μεγάλῃ ἔχειν. τὸ μέντοι σῶμα μὴ δύνασθαι· ὃ ποιεῖν τοὺς πολλὰ μὲν λαλοῦντας, ἀδύνατα δέ. τοῖς δὲ λεγομένοις δεῖν ἔφη καταλείπεσθαι τόπον, ὥσπερ τοῖς ἀγαθοῖς πεζίτας εἰς τὸ θεάσασθαι. τοῦτον δὲ τὸν ἀκούοντα, οὕτω πρὸς τοῖς λεγομένοις γίνεσθαι ὥστε μὴ λαμβάνειν χρόνον εἰς τὴν ὑπόμνησιν. νεανίσκου πολλὰ λαλοῦντος ἔφη, Τὰ ὦτά σου εἰς τὴν γλῶτταν συνέρρυηκε. πρὸς τὸν καλὸν, εἰπόντα ὅτι οὐ δοκεῖ αὐτῷ ἐφαθήσεσθαι ὁ σοφός, Οὐδέν, ἔφη, ὑμῶν ἀθλιώτερον ἔσεσθαι τὸν καλῶν. ἔλεγε δὲ καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς πλείστους, τὰ μὲν πολλὰ ἀσόφους εἶναι, τὰ δὲ μικρὰ καὶ τυχερὰ, ἀμαθεῖς. καὶ προσεφέρετο τὰ τοῦ Καφισίου. ὃς, ὑπισχνουμένου τινὸς τῶν μαθητῶν μεγάλα φυσᾶν, παύξας

εἶπεν ὡς ὁκ ὂν τῷ μεγάλῳ, τὸ οὖ κείμενον εἶη· ἀλλ' ὂν τῷ οὖ, τὸ μέγα. νεανίσκου δείλινος θρασύτερον διαλεγομένου, Οὐκ εἴπαιμι, ἔφη, μειράκιον, ἃ ἐπάρχεταί μοι. Γοδίου δείλινος καλοῦ καὶ πλουσίου, ἄλλως δὲ μηδὲν ὄντος χείμωνος αὐτῷ, μὴ βουλόμενος ἀνέχεσθαι, περῶν μὲν ὑπὸ τὰ κατερμάτια τῶν βάθρων ἐκάθιζεν αὐτὸν, ἵνα μολύνῃ τὴν χλανίδα· ἔπειτα εἰς τὸν τῶν πλουσίων τόπον, ὥστε συνανατείνεσθαι τοῖς ῥάκεσιν αὐτῶν. καὶ τέλος ἀπῆλθεν ὁ νεανίσκος. παίων ἔλεγεν ἀπρεπέστερον εἶναι τὸν τῦφον, καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν νέων. μὴ τὰς φωνὰς καὶ τὰς λέξεις ἀπομιμνυμονεύειν, ἀλλὰ περὶ τὴν διάθεσιν τῆς χρείας τὴν νοῦν ἀσχολεῖσθαι, μὴ ὥσπερ ἔνιοι ἃ ἠκούσαν ἀπαλαμβάνοντας. δεῖν τε ἔλεγε τοὺς νέους πάσῃ κοσμιότητι χρῆσθαι, καὶ πορείᾳ, καὶ σχήματι, καὶ περιβολῇ. συνεχές τε περιεφέρετο τοῖς ὑπὸ τοῦ Καπανέως Εὐριπίδου στίχοις, ὅτι

Βίος μὲν ἴσων αὐτῷ, ἥπισα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἴσων,
Φρόνημα δ' ὑπὲρ μείζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ.

ἔλεγε δ' μηδὲν εἶναι τῆς ποιήσεως ἀλλοτριώτερον πρὸς καταληψιν τῶν ὑποκειμένων· μηδένος τε ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεεῖς ὡς χρόνου. ἐρωτηθεὶς πῶς ὅτι φίλος, Ἄλλος ἐγώ. δοῦλον ὑπὸ κλοπῆς (φασὶν) ἐμάστιγου· τὸ δ' εἰπόντος, Εἰμὶ τὸ μοι κλέψαι· Καὶ δαρῆναι, ἔφη. τὸ κάλλος εἶπε δ' φωνῆς αὖθος εἶναι. οἱ δὲ, τὸ κάλλος τῇ φωνῇ. τῶν γυμνασίων ἑνὸς παιδάριον μεμωλωπισμένον θεασάμενος, πρὸς αὐτὸν, Ὁρῶ σου, ἔφη, τὸ σῶμα τὰ ἴχνη. πρὸς τὸ κεχρισμένον τῷ μύρῳ, Τίς ὄφελος, ἔφη, ὀσμὴ γυναικὸς ὄζων; Διονυσίου δὲ τοῦ Μεθυμναίου εἰπόντος αὐτῷ, Δι' ἃ σὺν ἀνόητον μόνον ὑ διορθοῖ, ἔφη, Οὐ γὰρ σοὶ πιστεύω. πρὸς τὸ φλυαρῶν μιεράχιον, Διὰ τοῦτο, εἶπε, δύο ὦτα ἔχομεν στόμα δ' ἕν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἧττον δὲ λέγωμεν. ὁ συμποσίῳ καταχεόμενος σηπεδών, τὸν αἴτιον ἠρώτησεν. ἔφη οὖν τῷ

ἐγκαλέσαντα ἀπαγγεῖλαι πρὸς τὸν βασιλέα ὅτι παρὼν ὡς σωτὴρ ὑπεδάμνος. ἦσαν δὲ οἱ ἐρωτήσαντες περὶ Πτολεμαίου πρέσβεις ἀφικόμενοι, καὶ βουλόμενοι μαθεῖν τί εἴποιεν πρὸς αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα. ἐρωτηθὲς πῶς ἔχα πρὸς λοιδορίαν, Καθάπερ, εἶπεν, εἰ πρεσβυτὴς ἀναπόκριτος ὑποξέλοιτο. φησὶ δ' Ἀπολλώνιος ὁ Τύριος, ἕλκοντος αὐτὸν Κράτητος τοῦ ἱματίου ὑπὸ σπλάγχνου, εἰπεῖν, Ὦ Κράτης, λαβὲ φιλοσόφων ὄντιν' ὑπὸ δεξιὸς ἢ δι' ὤτων· πείσας οὖν, ἕλκε τοῦτον. εἰ δέ με βιάζῃ, τὸ μὲν σῶμα σοὶ ἔσται, ἡ δὲ ψυχὴ πρὸς σπλάγχνου. συνδιέτριψε δὲ καὶ Διοδώρῳ, κατά φησιν Ἱππόβοτος· παρ' ᾧ καὶ τὰ διαλεκτικὰ ἐξεπόνησεν. ἤδη δὲ πρεσβύτων εἰσιόντι καὶ πρὸς Πολέμωνα ἐπ' ἀτυφίᾳ. ὥστε φασὶν λέγειν ἐκεῖνον, Οὐ λανθάνεις, ὦ Ζήνων, τὰς κυπαρίττους παρεισρεόντων θύραις, καὶ τὰ δόγματα κλέπτων φοινικικῶς μεταμφιέννυς; καὶ πρὸς τὸν δείξαντα δὲ αὐτῷ διαλεκτικὸν ἐν τῷ θείζοντι λόγῳ ἐπὶ διαλεκτικαὶ ἰδέας, πυθέσθαι πόσας εἰς πρέπεται μεθόδου· ἀκούσαντα δὲ ἑκατόν, διακοσίας αὐτῷ δοῦναι. τοσοῦτον ἤσκει φιλομάθειαν. φασὶ δὲ καὶ ποιητὴν καθῆκον ὠνομακέναι, καὶ λόγον πρὸς αὐτὸν πεποιηκέναι· τοιά τε Ἡσιόδου στίχους μεταγράφειν οὕτω,

Κεῖνος μὲν παναέριος ὃς δὺ εἰπόντι πίθηται.
Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖνος ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ.

κρεῖττον γὰρ εἶναι τὸν ἀκοῦσαι καλῶς διωμάμενον τὰ λεγόμενα καὶ χρῆσθαι αὐτῷ, τῷ δι' αὐτὸ τὰ πάντα συννοήσαντος. τῷ μὲν γὰρ εἶναι μόνον τὸ σωθῆναι· τῷ δὲ δύ πιθέσθαι πρὸς εἶναι καὶ πλοῦ πρᾶξιν. ἐρωτηθὲς (φησὶ) διατί αὐστηρὸς ὤν, ἐν τῷ πότῳ διαχεῖται, ἔφη, Καὶ οἱ θέρμοι πικροὶ ὄντες, βρεχόμενοι γλυκαίνονται. φησὶ δὲ καὶ Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν χρειῶν αἱρεῖσθαι αὐτὸν ἐν ταῖς τοιαύταις κοινωνίαις. ἔλεγέ τε κρεῖττον εἶναι τοῖς ποσὶν ὀλισθεῖν ἢ τῇ γλώττῃ. τὸ δύ, λέγεσθαι μὲν πρὸς μικρόν, οὐ μὴν μικρὸν εἶναι. οἱ δὲ

Σωκράτης. ὧν δὲ καρτερικάτατος καὶ ἀτρέπτατος, ἀπόρῳ προσῶν χρώμενος, καὶ πείθουσι λεπτῷ. ὡς πλέγμασιν ἐπ' αὐτῷ,

Τὸν δ' ἔτ' ἀφ' ἡμῶν κρυόεις, ὃν ὄμβρος ἀπείρων,
Οὐ φλὲξ ἠελίου δαμάζεται, ἠὲ νόησις αὐτή,
Οὐχ ὡς τις δήμου ἀναείδεται, ἀλλ' ὅγ' ἀτειρὴς
Ἀμφὶ διδασκαλίην πάσας τύπτας περὶ ἦμαρ.

οἱ γε μὴν Καμασὶ ἐλαίζασιν ἐπαγωγοὺς αὐτὸν δι' ὧν συγγράφων. ἅτα καὶ Φιλήμων φησὶν οὕτως ἐν δράμασι Φιλοσόφοις,

Εἰς ἄρπην ὄψει, ἰφὰς, ὑπάπτειν ὕδωρ.
Φιλοσοφίαν γὰρ ἐνίοις γὰρ ἔστ' φιλοσοφεῖ,
Πειθὴν διδάσκει, ἐς μαθητὰς λαμβάνει.

οἱ δ', Ποσειδίππου. ἤδη δ' καὶ εἰς παροιμίαν ἐλήλυθεν ἐπὶ τῶν ἐπιχωρούντων. ἐλέγετο γοῦν ἐπ' αὐτῷ, Τοῦ φιλοσόφου Ζηνωνίου ἐγκρατέστερος. ἀλλὰ καὶ Ποσειδίππου μεθυσθέντος, ὥστ' ἐν ἡμέραις δέκα εἰ δύνειν Ζήνωνος ἐγκρατέστερον. τῷ γὰρ ὕπνῳ πάσας ὑπερέβαλλεν τῇ περὶ τὴν εὐδίαν τύπῃ, καὶ τῷ σεμνύπτῃ, καὶ δὴ τῇ Διὰ καὶ μανδραγόρᾳ. ἔκτω γὰρ ὅσῃ τῶν ἀεὶ ἡμέρα βίου ἔτος κατέρρεψεν, ἄπνους καὶ ὑγιὴς διαπλέουσα. Περσαῖος δέ φησιν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ὄλας, δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη πλεύσασαν αὐτήν. ἐλθεῖν δὲ Ἀσκωάλῃ δύο καὶ ἔπεσιν ἔτη. ὁ δ' Ἀπολλώνιος φησὶν ἀφηγήσασθαι τῆς ὄλης αὐτὴν ἔτη δὲ οὐ δέοντα ἑκκαίδεκα. ἐπλεύσατο δὴ οὕτως ἐν τῇ ὄλῃ ἀπὸ τοῦ σεσεῖσθαι, ἢ τὸν δάκτυλον προσέρρηξε. πάσας δ' πλὼ γλῶ τὸ χρεὼ, φησὶ τὸν ὃν τῆς Νιόβης, Ἔρχομαί τοι μὴ ἄνευς; καὶ ὡδαχθὲν ἐπλεύσησε, ἀπαγξάμενος ἑαυτόν. Ἀσκωάλοι δ' ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ Κεραμεικῷ, καὶ ψηφίσμασι τοῖς προσηκόντοις ἐτίμησαν, πλὼ ἀγετὸν αὐτῷ προεκφορεῖν. καὶ Δυσάπατος ὁ Σιδάτης

ἐποίησεν οὕτως,

Τλῶος ὅδε Ζλώων Κιτιέως φίλος, ὃς ποτ' Ὄλυμπον
Ἔδραμεν, ὃν Ὄσσης Πήλιον ἀΐξεται,
Οὐδὲ γάρ Ἡρακλῆος ἀέθλια· τλῶ δέ ποτ' ἄρρα
Ἀτραπὸν μωμοῦς οὖρε σοφροσυνάς.

καὶ δίλογος Ζλωόδοπος ὁ Στωϊκὸς, Διογένους μαθητής,

Ἔκπωμα αὐτάρκειαν, ἀφεὶς κενεαυχέα πλοῦτον
Ζλώων σοὶ πολιῆς σεμνὸς ὑποσκιρτέω.
Ἄρσενα γὰρ λόγον οὖρες. ἀνεθλήσω δὲ σοφίης
Αἵρεσιν ἀρρένου μητρὸς ἐλευθερίας.
Εἰ δὲ πάτρα Φοίνισσα, πόθεν ὁ φθόνος; ἰοῦ καὶ ὁ Κάδμος
Κεῖνος, ἀφ' οὗ χαπὶ Ἕλλας ἔχε σελίδα.

καὶ κοινῇ δὲ καὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν Ἀθηναῖος ὁ ὑπογραμματοποιὸς φησὶν οὕτως,

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάεισα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἀνθέμενοι σελίσι,
Ταὶ ἀρεταὶ ψυχαῖς ἀγαθὸν μόνον· ἄδε γὰρ ἀνδρῶν
Μοῦνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδὺ πάθημα φίλον τέλος· ἀνδράσιν ἄλλοις,
Ἡμῖν τῶν Μνήμης ἰοῦσε θυγατέρων.

εἰπόμην ὡς ἐτελεύτα ὁ Ζλώων, καὶ ἡμεῖς ἐν τῇ παμμέτρῳ τοῦτον τὸν τρόπον,

Τὸν Κιτιᾶ Ζλώωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρως
Πολλὰ καμὼν ἐλύθη· οἱ δ', μύθων ἄσπις·
Οἱ δ', ὅπ' ἀποσκόψας πτ' ἔφη, χρεὼ γαῖαν ἁλοῦσαν,
Ἔρχομαι αὐτίματος δή· τί με, τί με καλεῖς;

ἔνιοι δὲ καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τελευτῆσαι φασὶν αὐτόν. καὶ ἀπέθανε τῆς τελευτῆς ταύτης. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις, τὸν πατέρα αὐτοῦ Μνασέαν πολλάκις, ἅτε ἔμπορον, Ἀθήναζε παραγίνεσθαι, καὶ πολλὰ τῶν Σωκρατικῶν βιβλίων ἀποφέρειν ἐπὶ παιδὶ ὄντι τῷ Ζήνωνι· ὅθεν καὶ ἐν τῇ παιδείᾳ συγκεκροτῆσθαι. καὶ οὕτως

ἐλθόντα εἰς Ἀθήνας, κεφάτιπ ωδε βαλεῖν. δοκεῖ δὲ (φησὶ) καὶ τὸ τέλος αὐτὴς οἰέσθαι τὴν πλατωνικὴν ωδὲ τὰς ἀποφάσεις. ὥμνυε δ' (φασὶ) καὶ κάπραιεν, καθάπερ Σωκράτης τὸν κύνα. ἔνιοι μέντοι (ἐξ ὧν εἰσιν οἱ περὶ Κάστιον τὸν Σκεπτικὸν) ἐν πολλοῖς κατηγοροῦντες δ' Ζήνωνος, ωδε φασὶν μὴ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν ἄχρηστον ἀποφαίνειν λέγοντα ἐν ἀρχῇ τῆς πολιτείας· δεύτερον, ἐχθροὺς καὶ πολεμικοὺς καὶ δούλους καὶ ἀλλοτρίους λέγειν αὐτὸν ἀλλήλων εἶ) πάντας τοὺς ἀπαιδεύτους, καὶ γονεῖς τέκνων, καὶ ἀδελφοὺς ἀδελφῶν, οἰκείους οἰκείων. πάλιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, παραινεῖται πολίτας, καὶ φίλους, καὶ οἰκείους, καὶ ἐλευθέρους, τοὺς ἀπαιδεύτους μόνον. ὥστε τοῖς Στωϊκοῖς οἱ γονεῖς καὶ τὰ τέκνα ἐχθροί· οὐ γὰρ εἰσι σοφοί. καὶ ναός τε τὰς γυναῖκας δογματίζειν, ὁμοίως ἐν τῇ πολιτείᾳ. καὶ κατὰ τοὺς δημοσίους, μήτε ἱερὰ, μήτε δικαστήρια, μήτε γυμνάσια ὅπη ταῖς πόλεσιν οἰκοδομεῖσθαι. ωδέ τε νομίσματος οὕτως χρᾶφειν, Νόμισμα δ' οὔτ' ἀλλαγῆς ἕνεκεν οἴεσθαι δεῖν καταστρυβάζειν, οὔτε ἀποδημίας ἕνεκεν. καὶ ἐσθῆτι δὲ τῇ αὐτῇ κεκλύει χρῆσθαι ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ μηδὲν μόριον ἀποκεκρύφθαι. ὅπ δ' αὐτῇ ἐστιν ἡ Πολιτεία, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ πολιτείας φησί. ωδέ τε ἐρωτικῶν διήλεκται, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπογραφομένης Ἐρωτικῆς τέχνης. ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς διατριβαῖς τὰ ωδε πλείστα χράφει. διὸ οὐ τοῦτο μόνον ωδὲ τῷ Καστίῳ, ἀλλὰ καὶ Ἰσιδώρῳ τῷ Περγαμηνῷ ῥήτορι ὃς καὶ ἐκτιμηθῆναι φησὶν ὑπὸ τῶν βιβλίων τὰ κακῶς λεγόμενα ωδὲ τοῖς Στωϊκοῖς ὑπ' Ἀθηνοδώρου τοῦ Στωϊκοῦ, πιστευθέντος τὴν ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκην· εἶτα αἰτηθῆναι αὐτὰ, φανερωθέντος τοῦ Ἀθηνοδώρου, καὶ κινδυνεύσαντος. καὶ τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν αἱρετουμένων αὐτῷ. γεγόνασι δὲ Ζηνώνειοι ὀκτώ· ωδε, ὁ Ἐλεάτης, ωδὲ οὗ λέγομεν· δεύτε-

ρος, αὐτὸς ἐαυτοῦ· τέταρτος, Ῥόδιος, τῆς ἐπίκλην γεγραφὼς ἰσοτείαν ἐνιαύσιον· πέμπτος, ἰσοτελικὸς, τῶν Πύῤῥου γεγραφὼς ἰσοτείαν εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. ἀλλὰ καὶ ὀπτομῶν τῶν πεπραγμένων Ῥωμαίοις τε καὶ Καρχηδονίοις· πέμπτος, Χρυσίππου μαθητὴς, βιβλία μὲν ὀλίγα γεγραφὼς, μαθητὰς δὲ πλείστους καταλελοιπώς· ἕκτος, ἰατρὸς Ἡροφίλου, νοῆσαι μὲν ἱκανὸς, γράψαι δὲ ἄπονος. ἕβδομος, γραμματικὸς, οὗ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ὀπογράμματα φέρεται. ὄγδοος, Σιδώνιος τὸ γένος, φιλόσοφος Ἐπικούρειος, καὶ νοῆσαι καὶ ἑρμηνεῦσαι σαφής. μαθηταὶ δὲ Ζηνώνος, πολλοὶ μὲν, ἔνδοξοι δὲ, Περσαῖος Δημητρίου Κιτιεὺς, ὃν οἱ μὲν, γνώριμον αὐτοῦ, οἱ δὲ, οἰκέτην ἔνια τῶν εἰς βιβλιογραφίαν πεμπομένων αὐτῷ πρὸς Ἀντιγόνου, οὗ καὶ ἐπεστάλη τῆς παιδὸς Ἀλκυονέως. διαπεσοῦσαν δή ποτε συλληφθεῖσαν λαβεῖν αὐτὸν ὁ Ἀντίγονος, ἐπείσθη αὐτῷ πλαστῶς ἀγγελθῆναι ὡς εἴη τὰ χωρία αὐτοῦ πρὸς τῶν πολεμίων ἀφηρημένα. καὶ σκυθρωπάσαντος, Ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ πλοῦτος ἀδιάφορον; βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται πάνδεκτα· Περὶ βασιλείας, Πολιτεία Λακωνική, Περὶ γάμου, Περὶ ἀσεβείας, Θυέστης, Περὶ ἐρώτων, Προτρεπτικοὶ Διατριβῶν, χρειῶν, ζ· Ἀπομνημονεύματα, Πρὸς τοὺς Πλάτωνος νόμους, ζ· Ἀρίστων, Μιλτιάδης Χῖος, ὁ τὴν ἀδιαφορίαν εἰσηγησάμενος· Ἥρυλλος Καρχηδόνιος, ὁ τὴν ὀπτημένου τέλος εἰπών· Διονύσιος ὁ μεταθέμενος εἰς τὴν ἡδονήν. διὰ λεπτοφωνίαν ὀφθαλμίαν ὑπομείνας ἔπ λέγειν τ' πόνον ἀδιάφορον. ἐπὶ τοῦτου Ἡρακλείτης. Σφαῖρος Βοσπορηνός, Κλεάνθης Φανίου Ἄσσιος, ὁ διαδεξάμενος τ' σχολὴν, ὃν καὶ ἀφωμοίου τ' σκληροκήροις δέλτοις, αἱ μόλις μὲν γράφονται, διατηροῦσι δὲ τὰ γραφέντα. διήκουσε δ' ὁ Σφαῖρος μὲν Κλεάνθους μετ' τ' Ζηνώνος τελευτήν. καὶ λέγομεν εἶναι αὐτοῦ ἐν τῷ πρὸς Κλεάνθους· ἦσαν δὲ Ζηνώνος μαθηταὶ καὶ οἵδε, (κατά φησιν Ἱππόβοτος) Ἀθηνόδωρος Σολεύς, Φιλωνίδης

Θηβαῖος, Κράντης Κιλίκιος, Ποσειδώνιος Ἀλεξανδρεὺς Ζήνων Σιδώνιος. καινὴ δὲ περὶ πάντων τῶν Στωϊκῶν δογμάτων ἔδοξέ μοι ἐν τῷ Ζήνωνος εἰπεῖν βίῳ, διὰ τὸ τοῦτον κτίσαι τὴν αἵρεσιν. ἔστι μὲν οὖν αὐτῶν καὶ τὰ συγγράμματα βιβλία πολλά, ἐν οἷς ἐλάλησεν ὡς οὐδεὶς τῶν Στωϊκῶν. τὰ δὲ δόγματα καινῶς ὅτι πάντα. λελέχθω δ' ὅτι παραλαίων, ὡς καὶ ὅτι τῶν ἄλλων ποιεῖ εἰώθαμεν. τριμερῆ φασιν εἶναι τὴν τῆς φιλοσοφίας λόγον· εἶναι γὰρ αὐτοῦ τὸ μὲν φυσικόν, τὸ δ' ἠθικόν, τὸ δὲ λογικόν. οὕτω δὲ πρῶτος διεῖλε Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἐν τῷ Περὶ λόγου, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ α Περὶ λόγου, καὶ ἐν τῷ α τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐφίλλος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν, καὶ Εὔδρομος ἐν τῇ ἠθικῇ στοιχειώσει, καὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος, καὶ Ποσειδώνιος. ταῦτα δὲ τὰ μέρη ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος τόπους καλεῖ· ὁ δὲ Χρύσιππος καὶ Εὔδρομος, εἴδη· ἄλλοι, χώρας. εἰκάζουσι δὲ ζῴῳ τὴν φιλοσοφίαν, ὀστέοις μὲν καὶ νεύροις τὸ λογικὸν προσομοιοῦντες· τοῖς δὲ σαρκώδεσι, τὸ ἠθικόν· τῇ δὲ ψυχῇ, τὸ φυσικόν. ἢ πάλιν ὠόν· τὰ μὲν γὰρ ὀστρεῖον εἶναι τὸ λογικόν· τὰ δὲ μετὰ ταῦτα, τὸ ἠθικόν· τὰ δ' ἐσώτατα, τὸ φυσικόν. ἢ ἀγρῷ παμφόρῳ τὸν μὲν περιβεβλημένον φραγμόν, τὸ λογικόν· τὸ δὲ καρπόν, τὸ ἠθικόν· τὴν δὲ γῆν, ἢ τὰ δένδρα, τὸ φυσικόν. ἢ πόλει καλῶς τετειχισμένῃ, καὶ κατὰ λόγον διοικουμένῃ. καὶ οὐδὲν μέρος τοῦ ἑτέρου προσκρίνουσι, (καθά τινες αὐτῶν φασιν) ἀλλὰ μεμίχθαι αὐτά. καὶ τὴν ἀξίωσιν μικτὴν ἐποίουν. ἄλλοι δὲ πρῶτον μὲν τὸ λογικὸν τάττουσι· δεύτερον δὲ, τὸ φυσικόν· καὶ τρίτον, τὸ ἠθικόν· ὧν ἐστι Ζήνων ἐν τῷ Περὶ λόγου, καὶ Χρύσιππος, καὶ Ἀρχέδημος, καὶ Εὔδημος. ὁ δὲ Πτολεμαὶς Διογένης ἀπὸ τοῦ ἠθικοῦ ἄρχεται· ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος, δεύτερα τὰ ἠθικά· Παναίτιος δὲ καὶ Ποσειδώνιος, ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ ἄρχονται, καθά φησι Φανίας ὁ Ποσειδωνίου γνώριμος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ποσ-

δωνείων χολῶν. ὁ δὲ Κλεάνθης ἓξ μέρη φησί, διαλεκτικόν, ῥητορικόν, ἠθικόν, πολιτικόν, φυσικόν, θεολογικόν. ἄλλοι δὲ οὐ τὸν λόγον τοῦτα μέρη φασίν, ἀλλ' αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας· ὡς Ζήνων ὁ Ταρσεύς. τὸν δὲ λογικὸν μέρος φασὶν ἔνιοι εἰς δύο διαιρεῖσθαι ἄκρα, εἰς ῥητορικὴν, καὶ εἰς διαλεκτικήν. τινὲς δὲ καὶ εἰς τὸ ὁρικόν, τὸ περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων. ἔνιοι δὲ τὸ ὁρικὸν περιαιροῦσι. τὸ μὲν οὖν περὶ κανόνων καὶ κριτηρίων παραλαμβάνουσι πρὸς τὸ τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν· (ἐν αὐτῷ γὰρ τὰς τῶν φαντασιῶν διαφορὰς ἀπευθύνουσι) καὶ τὸ ὁρικὸν δὲ ὁμοίως πρὸς ἄκρον τῆς ἀληθείας. διὰ γὰρ τῶν ἐννοιῶν τὰ πράγματα λαμβάνεται. τήν τε ῥητορικὴν ἄκρον οὖσαν, τὸ εὖ λέγειν περὶ τὸν ἐν διεξόδῳ λόγον, καὶ τὴν διαλεκτικὴν τὸ ὀρθῶς διαλέγεσθαι περὶ τὸν ἐν ἐρωτήσει καὶ ἀποκρίσει λόγον. ὅθεν καὶ οὕτω αὐτὴν ὁρίζονται, ἄκρον ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων. καὶ τὴν μὲν ῥητορικὴν αὐτὴν εἴς λέγουσι πεπερᾶσθαι· τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς, εἴς συμβουλευτικόν· τὸ δὲ, δικανικόν· τὸ δὲ, ἐγκωμιαστικόν. εἴς δὲ αὐτῆς τὴν διαίρεσιν, εἴς τε τὴν εὕρεσιν, καὶ εἰς τὴν φράσιν, καὶ εἰς τὴν τάξιν, καὶ εἰς τὴν ὑπόκρισιν. τὸν δὲ ῥητορικὸν λόγον, εἴς τε τὸ προοίμιον, καὶ εἰς τὴν διήγησιν, καὶ τὰ περὶ τοὺς αἰτιατικούς, καὶ τὸν ἐπίλογον. τὴν διαλεκτικὴν διαιρεῖσθαι εἴς τε τὸν περὶ τὰ σημαινόμενα καὶ τῆς φωνῆς τόπον· καὶ τὰ μὲν τῶν σημαινομένων, εἴς τε τὸν περὶ τῶν φαντασιῶν τύπον, καὶ τῶν ἐκ τούτων ὑφισταμένων λεκτῶν ἀξιωμάτων καὶ αὐτοτελῶν, καὶ κατηγορημάτων, καὶ τῶν ὁμοίων ὀρθῶν καὶ ἐστραμμένων, καὶ γλισχρῶν καὶ εἰδῶν· ὁμοίως δὲ καὶ λόγων καὶ τρόπων καὶ συλλογισμῶν, καὶ τῶν περὶ τὴν φωνὴν καὶ τὰ πράγματα σοφισμάτων. ὧν εἴς ψευδεμένους λόγους καὶ ἀληθεύοντας καὶ ἀποφάσκοντας, σωρείτας τε καὶ τοὺς ὁμοίους τούτοις, ἐλλιπεῖς καὶ ἀπόρους, καὶ περαίνοντας, καὶ ἐγκεκαλυμμένους, μεταπίπτας τε καὶ οὐ πίπτας, καὶ

θειζοντες. εἶ) ὃ τῆς διαλεκτικῆς ἴδιον τόπον καὶ τὸν περὶ ἑρμηνείας περὶ αὐτῆς τῆς φωνῆς, ἐν ᾧ δείκνυται ἡ ἐν ἑκάστοις φωνή, καὶ τίνα τὰ τοῦ λόγου μέρη· καὶ περὶ βαρβαρισμοῦ, καὶ βαρβαρισμοῦ, καὶ πτωμάτων, καὶ ἀμφιβολιῶν, καὶ περὶ ἐμμελοῦς φωνῆς, καὶ περὶ μουσικῆς, καὶ περὶ ὄρων (καὶ ὑπῶν) καὶ διαιρέσεων καὶ λέξεων. ἀναγκαῖα δέ φασιν εἶ) τινὰ περὶ τῆς συλλογιστικῆς θεωρεῖν· τὸ γὰρ ἀποδεικτικὸν ἐμφαίνειν, ὅσα συμβάλλεται πρὸς διόρθωσιν τῶν δογμάτων, καὶ τάξιν καὶ μνήμην τὸ ὀπτικὸν καταλαμβάνον ἐμφαίνειν. εἶ) ὃ τὸν λόγον αὐτὸν συνημάτων καὶ ὀπτικῆς· τὸν δὲ συλλογισμὸν, λόγον συλλογιστικὸν ἐκ τούτων· τὴν δὲ ἀπόδειξιν, λόγον, δι' ὧν μᾶλλον καταλαμβανομένων, τὸ ἧττον καταλαμβανόμενον περὶ πάντων· τὴν δὲ φαντασίαν, εἶ) τύπωσιν ἐν ψυχῇ, τὸ ὄνομα παρ' οἰκείως μεταλαμβάνοντες ἀπὸ τῶν τύπων ἐν τῷ κηρῷ ὑπὸ τοῦ δακτυλίου γινομένων. τῆς δὲ φαντασίας, τὴν μὲν, καταληπτικὴν· τὴν δὲ, ἀκατάληπτον. καταληπτικὴν μὲν, ἣν κριτήριον εἶ) τῶν πραγμάτων φασὶ, τὴν γινομένην ἀπὸ ὑπάρχοντος κατ' αὐτὸ τὸ ὑπάρχον ἐναπεσφραγισμένην καὶ ἐναπομαξαμένην· ἀκατάληπτον δὲ, τὴν μὴ ἀπὸ ὑπάρχοντος· ἢ ἀπὸ ὑπάρχοντος μὲν, μὴ κατ' αὐτὸ δὲ τὸ ὑπάρχον, τὴν μάτην, ἢ μὴ ἔκτυπον. αὐτὴν δὲ τὴν διαλεκτικὴν, ἀναγκαίαν εἶ) καὶ ἀρετὴν ἐν εἴδει περιέχουσαν ἀρετάς· τήν τε ἀπροπτωσίαν, ὀπτικὴν μὲν τοῦ πότε δεῖ συγκατατίθεσθαι, καὶ μή· τὴν δὲ ἀεικαταπτωσίαν, ἰσχυρὸν λόγον περὶ τὸ εἰκὸς, ὥστε μὴ ἀνδιδόναι αὐτῷ· τὴν δὲ ἀνελεγξίαν, ἰσχὺν ἐν λόγῳ, ὥστε μὴ ἀπάγεσθαι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἀνυπόστατον· τὴν δὲ ἀμεταπτωσίαν ἕξιν ἀναφέρουσαν τὰς φαντασίας ὑπὲρ τὸν ὀρθὸν λόγον. αὐτήν τε τὴν ὀπτικὴν φασὶν ἢ καταλήψιν ἀσφαλῆ, ἢ ἕξιν ἐν φαντασιῶν δεξὶ ἀμεταπτωτον ὑπὸ

λόγου. ὃν αὖθι ἢ τῆς διαλεκτικῆς θεωρίας τὸν σοφὸν ἄπλωτον ἔσεσθαι ἐν λόγῳ· τό, τε γὰρ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος διαγινώσκεσθαι ὑπ' αὐτῆς, καὶ τὸ πιθανὸν τό, τε ἀμφισβόλως λεγόμενον διυκρινεῖσθαι. χωρεῖς τε αὐτῆς, ὅταν εἴ) ὁδῷ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνασθαι. διατείνειν δὲ αὐτὴν ἐν ταῖς ἀποφάσεσι θεωρίαν καὶ ὅτι τὰ γινόμενα, ὥστε εἰς ἀκοσμίαν καὶ εἰκαιότητα πρέπειν τοὺς ἀγυμνάστους ἔχοντας τὰς φαντασίας. ὃν ἄλλως τὸ ὀξύ, καὶ ἀσχίνουν, καὶ τὸ ὅλον δεινὸν ἐν λόγοις φανήσεσθαι τὸν σοφόν· τὸ γὰρ αὐτὸ εἴ) ὀρθῶς διαλέγεσθαι καὶ διαλογίζεσθαι, καὶ τὸ αὐτὸ θεός τε τὰ θεωρήματα διαλεχθῆναι, καὶ θεὸς τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνασθαι, ἄνδρ' ἐμπείρου διαλεκτικῆς αἰδρὸς εἴ) ἐννοῶ τοῖς λογικοῖς. ταῦτά τε αὐτῆς δεικεῖν κεφαλαιωδῶς, καὶ, ἵνα καὶ κατὰ μέρος εἴπωμι καὶ τάδε ἄνδρ' αὐτῶν εἰς τὸν εἰσαγωγικὸν πέπονε πόνον, καὶ αὐτὰ ὅτι λέξεως πάθη Διοκλῆς ὁ Μάγνης ἐν τῇ ὀπτορικῇ τῶν φιλοσόφων· λέγων οὕτως, Ἀρέσκει τοῖς Στωϊκοῖς τὸν θεὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως θεωρεῖν λόγον, καθ' ὃν τὸ κριτήριον, ᾧ ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων γινώσκεται, καταληπτικὴ φαντασία ὄντι, καὶ καθ' ὃν ὁ θεὶ συγκαταθέσεως καὶ ὁ θεὶ καταλήψεως καὶ νοήσεως λόγος θεωρῶν τῶν ἄλλων, οὐκ αὖθι φαντασίας σωίσαται. θεωρεῖται γὰρ ἡ φαντασία, εἶθ' ἡ διάνοια, ὁμαλαιρικὴ ὑπαρχουσα, ὃ πάλι ὑπὸ τῆς φαντασίας, τοῦτο ὀνομάζει λόγῳ. διαφέρει δὲ φαντασία καὶ φάντασμα. φάντασμα μὲν γὰρ ὅτι δόκησις διανοίας εἴα γίνεται κατὰ τοὺς ὕπνους· φαντασία δέ ὅτι τύπωσις ἐν ψυχῇ, συμβαίνειν ἀλλοίωσις, ὡς ὁ Χρύσιππος ἐν τῇ δωδεκάτῃ Περὶ ψυχῆς ὑφίσαται. οὐ γὰρ δεκτέον τὴν τύπωσιν οἱονεὶ τύπον σφραγιδὸς ἐπεὶ ἀνένδεκτον ὅτι πολλοὺς τύπους κατὰ τὸ αὐτὸ θεῖ τὸ αὐτὸ γίνεσθαι. νοεῖται δὲ ἡ φαντασία ἢ ὑπὸ ὑπάρχοντος κατὰ τὸ ὑπάρχον ἀπομεμαγμένη,

καὶ ἀναποτυπωμένη, καὶ ἀναπεφαντασμένη, οἵα ἂν ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου. τῶν δὲ φαντασιῶν, (κατ' αὐτοὺς) αἱ μέν εἰσιν αἰσθητικαί· αἱ δὲ, οὔ. αἰσθητικὴ μὲν οὖν ἐστὶ διὰ τῶν αἰσθητηρίων λαμβανομένη· οὐκ αἰσθητικὴ δὲ, ἡ διὰ τῆς διανοίας, καθάπερ τῶν ἀσωμάτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν λόγῳ λαμβανομένων. τῶν δὲ αἰσθητικῶν ἀπὸ ὑποκειμένων μετὰ ἔξεως καὶ συγκαταθέσεως γίνονται. εἰσὶ δὲ τῶν φαντασιῶν καὶ ἐμφάσεις ἃς ἂν ἀπὸ ὑποκειμένων γινόμεθα ἐπὶ τῶν φαντασιῶν αἱ μέν, εἰσὶ λογικαί· αἱ δὲ, ἄλογοι. λογικαὶ μέν, αἱ τῶν λογικῶν ζώων· ἄλογοι δὲ, αἱ τῶν ἀλόγων. αἱ μὲν οὖν λογικαί, νοήσεις εἰσίν· αἱ δὲ ἄλογοι, οὐ τετυχήκασιν ὀνόματος. καὶ αἱ μέν εἰσι τεχνικαί· αἱ δὲ, ἄτεχνοι. δῆλον γοῦν θεωρεῖται ὑπό τε τεχνίτου εἰκὼν, καὶ ἄλλως ὑπὸ ἀτέχνου. αἴσθησις δὲ λέγεται χθ' τοῖς Στωϊκοῖς, τό, τε ἀφ' ἡγεμονικοῦ πνεῦμα, καὶ ὅτι διὰ τῶν αἰσθήσεων διήκον, καὶ ἡ δι' αὐτῶν κατάληψις, ἢ ἡ περὶ τὰ αἰσθητήρια κατασκευή, καθ' ἃ ζῶντες πονηροὶ γίνονται. καὶ ἡ ἐνέργεια δὲ αἴσθησις καλεῖται. ἡ δὲ κατάληψις γίνεται κατ' αὐτοὺς αἰσθήσεως μὲν λευκῶν καὶ μελάνων, καὶ τραχέων καὶ λείων· λόγῳ δὲ τῶν δι' ἀποδείξεως σωματουμένων, ὡς περὶ τὸ θεοὺς εἶναι καὶ προνοεῖν τοὺς τύπους. τῶν δὲ νοουμένων, τὰ μὲν χθ' περίπωσιν ἐνοήθη τὰ δὲ, καθ' ὁμοιότητα τὰ δὲ, κατ' ἀναλογίαν τὰ δὲ, χθ' μετάθεσιν τὰ δὲ, χθ' συνάθροισιν· τὰ δὲ, κατ' ἐναντίωσιν. χθ' περίπωσιν μὲν οὖν ἐνοήθη τὰ αἰσθητά· καθ' ὁμοιότητα δὲ, τὰ ἀπὸ ζώνης τῶν βλεπομένων, ὡς Σωκράτης ἀπὸ τῆς εἰκόνος· χθ' ἀναλογίαν δὲ, αὐξητικῶς μὲν ὁ Τιτυὸς καὶ Κύκλωψ, μειωτικῶς δὲ, ὡς ὁ Πυγμαῖος. καὶ τὸ κέντρον δὲ τῆς γῆς κατ' ἀναλογίαν ἐνοήθη ἀπὸ τῶν μικροτέρων σφαιρῶν. χθ' μετάθεσιν δὲ, οἷ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τοῦ στήθους. χθ' συνάθροισιν δὲ ἐνοήθη Ἱπποκένταυρος· καὶ κατ' ἐναντίωσιν, θάνατος. νοεῖται δὲ καὶ χθ' μετάβασιν ζώνης, ὡς τὰ λεκτὰ καὶ ὁ τόπος. φυσικῶς δὲ νοεῖται δίκαιόν τι καὶ ἀγαθόν· καὶ χθ'

στέρησιν,

στέρησιν, οἷ ἄχαρ. διάδε τινὰ καὶ περὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως δογματίζουσι. κριτήριον δὲ τῆς ἀληθείας φασὶ τυγχάνειν τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν, τουτέστι τὴν ἀπὸ ὑπαρχούσης, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀντίπατρος καὶ Ἀπολλόδωρος. ὁ μὲν γὰρ Βοηθὸς κριτήρια πλείονα ἀπολείπει, νοῦν καὶ αἴσθησιν, καὶ ὄρεξιν καὶ ἐπιστήμην· ὁ δὲ Χρύσιππος διαφερόμενος αὐτὸς ἑαυτῷ ἐν τῷ περὶ λόγου, κριτήρια φησὶν εἶναι αἴσθησιν καὶ προλήψιν. ἔστι δὲ ἡ πρόληψις, ἔννοια φυσικὴ τῶν καθόλου. ἄλλοι δέ τινες τῶν ἀρχαιοτέρων Στωϊκῶν τὸν ὀρθὸν λόγον κριτήριον ἀπολείπουσιν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ περὶ κριτηρίου φησί. τῆς δὲ διαλεκτικῆς θεωρίας συμφώνως δοκεῖ τοῖς πλείοσι τὸ μὲν περὶ φωνῆς ἀναγκαῖον εἶναι τόπου. ἔστι δὲ φωνὴ, ἀὴρ πεπληγμένος, ἢ τὸ ἴδιον αἰσθητὸν ἀκοῆς, ὡς φησὶ Διογένης ὁ Βαβυλώνιος ἐν τῇ Περὶ φωνῆς τέχνῃ. ζώου μὲν ὅτι φωνὴ, ἀὴρ ὑπὸ ὁρμῆς πεπληγμένος· ἀνθρώπου δέ, ἔστιν ἔναρθρος καὶ ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη, ὡς ὁ Διογένης φησίν· ἢ ἧς ἀπὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν τελειοῦσθαι. καὶ σῶμα δ' ἐστὶν ἡ φωνὴ, κατὰ τοὺς Στωϊκούς, ὡς φησιν Ἀρχέδημός τε ἐν τῇ Περὶ φωνῆς, καὶ Διογένης καὶ Ἀντίπατρος καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν φυσικῶν. παθὸς γὰρ τὸ πιοῦν, σῶμα ὄν· πιεῖ δὲ ἡ φωνὴ προσπεσοῦσα τοῖς ἀκούουσιν ἀπὸ τῶν φωνούντων. λέξις δέ ἐστι κατὰ τοὺς Στωϊκούς, (ὡς φησιν ὁ Διογένης) φωνὴ ἐγγράμματος. οἷ, Ἡμέρα ἐστί. λόγος δέ ἐστι φωνὴ σημαντικὴ, ἀπὸ διανοίας ἐκπεμπομένη. διάλεκτος δέ, ἐστὶ λέξις κεχαραγμένη ἐθνικῶς τε καὶ Ἑλληνικῶς· ἢ λέξις πατρική, τουτέστι πρὸ κατ' διάλεκτον. οἷ, κατὰ μὲν τὴν Ἀττικὴν, θάλαττα· κατὰ δὲ τὴν Ἰάδα, ἡμέρη· τῆς δὲ λέξεως στοιχεῖά ἐστι τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα. περιχῶς δὲ λέγεται τὸ γράμμα· ὅ, τε χαρακτὴρ τοῦ στοιχείου, καὶ τὸ ὄνομα, οἷον α· φωνήεντα δέ ἐστι τῶν στοι-

χείων ἐπτά, ᾱ, ε̄, η̄, ῑ, ο̄, ῡ, ω̄· ἄφωνα δ', δ̄ζ, β̄, γ̄, θ̄, κ̄, π̄, τ̄. διαφέρει δὲ φωνὴ καὶ λέξις, ὅτι φωνὴ μέν ἐστι καὶ ὁ ἶππος ὅτι, λέξις δέ, τὸ ἔναρθρον μόνον. λέξις δὲ λόγου διαφέρει, ὅτι λόγος ἀεὶ σημαντικός ἐστι, λέξις δέ, καὶ ἀσήμαντος, ὡς ἡ βλίτυρι· λόγος δέ, οὐδαμῶς. διαφέρει δὲ τὸ λεκτὸν τοῦ φερόμενον· φερόμεναι μὲν γὰρ αἱ φωναί, λέγονται δὲ τὰ πράγματα, ἃ δὴ καὶ λεκτὰ τυγχάνει. τοῦ δὲ λόγου ἐστὶ μέρη πέντε, ὥς φησι Διονύσιος ὁ ἐν τῷ Περὶ φωνῆς καὶ Χρύσιππος· ὄνομα, προσηγορία, ῥῆμα, σύνδεσμος, ἄρθρον· (ὁ δὲ Ἀπίωνος καὶ τινὰ μεσότητα πίπτειν ἐν τοῖς Περὶ λέξεων καὶ τῶν λεγομένων) ἔστι δὲ προσηγορία μέν, κατ' ἐνίους, μέρος λόγου σημαῖνον κοινὴν ποιότητα, οἷον ἄνθρωπος, ἵππος· ὄνομα δέ ἐστι μέρος λόγου δηλοῦν ἰδίαν ποιότητα, οἷον Διονύσιος, Σωκράτης· ῥῆμα δέ ἐστι μέρος λόγου σημαῖνον ἀσύνθετον κατηγόρημα, ὡς ὁ Διονύσιος· σύνδεσμος (ὡς ἔνιοι) στοιχεῖον λόγου ἄπλωτον, σημαῖνον τὴν συντακτὸν πρόσωπος ἢ ἐνιαῖον, οἷον Γράφω, Λέγω. σύνδεσμος δέ ἐστι μέρος λόγου ἄπτωτον, συνδοῦν τὰ μέρη τοῦ λόγου. ἄρθρον δέ ἐστι στοιχεῖον λόγου πτωτικόν, διακρῖνον τὰ τῆς ὀνομαχίας καὶ τοὺς ἀριθμούς, οἷον, ὁ, δ, τῷ, οἱ, αἱ, τά. ἀρεταὶ δὲ λόγου εἰσὶ πέντε, Ἑλληνισμός, σαφήνεια, συντομία, πρέπον, κατασκευή. Ἑλληνισμὸς μὲν οὖν ἐστι φράσις ἀδιάπτωτος ἐν τῇ τεχνικῇ καὶ μὴ εἰκαίᾳ συνηθείᾳ. σαφήνεια δέ ἐστι λέξις ποιοῦσα τὸν ἀκούοντα τὸ νοούμενον. συντομία δέ ἐστι λέξις αὐτὰ τὰ ἀναγκαῖα περιέχουσα πρὸς δήλωσιν τοῦ πράγματος. πρέπον δέ ἐστι λέξις οἰκεία τῷ πράγματι. κατασκευὴ δέ ἐστι λέξις, ἐκφεύγουσα τὸ ἰδιωτικόν. ὁ δὲ βαρβαρισμὸς ἐν τοῖς κακοῖς λέξις ἐστὶ παρὰ τὸ ἔθος τῶν ἀδοκιμαζόντων Ἑλλήνων. σολοικισμὸς δέ ἐστι λόγος ἀκαταλλήλως συμπεπλεγμένος. πῆμα δέ ἐστιν (ὡς ὁ Ποσειδώνιος φησὶν ἐν τῇ Περὶ λέξεως εἰσαγωγῇ) λέξις ἔμμετρος ἢ ῥυθμοποιουμένη τὸ λεγόμενον ἀκριβοῦσα.

τὸ ἄπειρον ἢ εἶδ) τὸ γᾶμα μεγίστη, καὶ Διὸς αἰθήρ. ποίησις δέ ἐστι σημαντικὸν ποίημα ἐξαμέτρου ἢ πλειόνων καὶ αἰτιολογικῶν. ὅρος δέ ἐστιν (ὡς φησιν Ἀντίπατρος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὅρων) λόγος κατ' ἀνάλυσιν ἀπαρτίζοντος ἐκφερόμενος· ἢ (ὡς ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ὅρων) καθ' ἡ ἀπόδοσις. ὑπογραφὴ δέ ἐστι λόγος τυπωδῶς εἰσάγων εἰς τὰ πράγματα, ἢ ὅρος ἁπλούστερον ἢ τοῦ ὅρου δυνάμιν πρόχειρος. γλῶσσα δέ ἐστι πλειόνων καὶ ἀναφαιρέτων ἐννοημάτων σύλληψις, οἷον Ζῆνον· τοῦτο γὰρ περιείληφε τὰ κατὰ μέρος ζῶα. ἐννόημα δέ ἐστι φάντασμα διανοίας, ἤτοι ἁπλοῦν, ἤτοι πολύ· ὡσανεὶ δέ τι ἓν, καὶ ὡσανεὶ πολύ, οἷον ἵππος ἀνατύπωμα ἵππου καὶ μὴ παρόντος. εἶδος δέ ἐστι τὸ ὑπὸ γλώσσαις περιεχόμενον, ὡς ὑπὸ τοῦ ζῴου ὁ ἄνθρωπος περιέχεται. γλωσσηματικὸν δέ ἐστιν, ὃ, γλῶσσα ὄν, γένος οὐκ ἔχει. εἰδικώτατον δέ ἐστιν, ὃ, εἶδος ὄν, εἶδος οὐκ ἔχει, οἷος ὁ Σωκράτης. διαίρεσις δέ ἐστι γλώσσαις ἢ εἰς τὰ πρόσφορα ἢ εἴδη τομή· οἷον, τῶν ζῴων τὰ μέν ἐστι λογικά τὰ δ', ἄλογα. ἀντιδιαίρεσις δέ ἐστι γλώσσαις εἰς εἴδος τομὴ κατ' ἀντίφασιν, ὡς αἱ κατ' ἀπόφασιν. οἷον, τῶν ὄντων τὰ μέν, ἐστιν ἀγαθά, τὰ δ' οὐκ ἀγαθά. ὑποδιαίρεσις δέ ἐστι διαίρεσις ἐπὶ διαιρέσει· οἷον, τῶν ὄντων, τὰ μέν ἐστιν ἀγαθά· τὰ δ' οὐκ ἀγαθά. καὶ τῶν οὐκ ἀγαθῶν, τὰ μέν ἐστι κακά τὰ δ', διαφορά. μερισμός δέ ἐστι, γλώσσαις εἰς τόπους κατάταξις, (ὡς ὁ Κείνις) οἷον, τῶν ἀγαθῶν τὸ μέν ἐστι περὶ ψυχήν τὰ δ', περὶ σῶμα. ἀμφιβολία δέ ἐστι λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως, καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔθος. ὥσθ' ἅμα τὰ πλείονα ἐκλέξασθαι κατὰ ταύτην τὴν λέξιν· οἷον, Αὐλητρὶς πέπωκε. δηλοῦται γὰρ δι' αὐτῆς, τὸ μέν, ὅτι οἶνον, Οἰκία τρὶς πέπωκε· τὸ δέ, ὅτι οὖν, Αὐλήτρια πέπωκε. διαλεκτικὴ δέ ἐστιν (ὡς φησι Ποσειδώνιος) ἐπιστήμη ἀληθῶν καὶ ψευδῶν καὶ οὐδετέρων. τυγχάνει δὲ κριτὴς, (ὡς ὁ Χρύσιππος φησὶ) περὶ σημαίνοντα καὶ σημαι-

πόμφα. ἐν μὲν οὖν τῇ περὶ φωνῆς θεωρίᾳ ταῦτα λέγεται τοῖς Στωϊκοῖς. ἐν δὲ τῷ περὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν σημαινομένων πῇ πέπακται ὁ περὶ λεκτῶν καὶ αὐτοτελῶν καὶ ἀξιωμάτων καὶ συλλογισμῶν λόγος, καὶ ὁ περὶ ἐλλιπῶν τε καὶ κατηγορημάτων καὶ ὁρθῶν καὶ ὑπλίων. φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν εἶναι τὸ κατὰ φαντασίαν λογικὸν ὑφιστάμενον. τὰ δὲ λεκτὰ καλοῦσιν εἶναι αὐτοτελῆ οἱ Στωϊκοί, παὶ ἐλλιπῆ. ἐλλιπῆ μὲν οὖν ἐστι τὰ οἱαπάρπτον ἔχοντα τὴν ἐκφοράν· οἷον, Γράφει. ὅπου γὰρ μέν, Τίς; αὐτοτελῆ δ' ἐστί, τὰ ἀπηρτισμένην ἔχοντα τὴν ἐκφοράν· οἷον, Γράφει Σωκράτης. ἐν μὲν οὖν τοῖς ἐλλιπέσι λεκτοῖς πέπακται τὰ κατηγορήματα, ἐν δὲ τοῖς αὐτοτελέσι, τὰ ἀξιώματα καὶ οἱ συλλογισμοί, καὶ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὰ πύσματα. ἔστι δὲ τὸ κατηγόρημα, τὸ κατά τινος ἀγορευόμενον, ἢ πρᾶγμα συνπακτὸν πρός τινος ἢ τινά (ὡς οἱ περὶ Ἀπολλόδωρον φασὶν) ἢ λεκτὸν ἐλλιπὲς συνπακτὸν ὀρθῇ πτώσει πρὸς ἀξιώματος γένεσιν. τῶν δὲ κατηγορημάτων τὰ μέν ἐστι συμβάματα, οἷον τὸ διὰ πέτρας πλεῖν· καὶ τὰ μὲν ἐστι τῶν κατηγορημάτων ὀρθά, ἃ δὲ ὕπλια, ἃ δὲ οὐδέτερα. ὀρθὰ μὲν οὖν ἐστι τὰ σώματα σώματι μιᾷ τῶν πλαγίων πτώσεων, πρὸς κατηγορήματος γένεσιν, οἷον Λυπεῖ, Ὁρᾷ, Διαλέγεται. ὕπλα δέ ἐστι τὰ σωτικὰ σώματα πρὸς παθητικῶς μοιῶν. οἷον, Λυποῦμαι, Ὁρῶμαι. οὐδέτερα δ' ἐστί, τὰ μηδετέρως ἔχοντα· οἷον, Φρονεῖν, περιπατεῖν. αἰτιατικὰ δέ ἐστιν ἐν τοῖς ὑπλίοις, αἰτιατικὰ ὄντα. ἐπερρήματα δέ ἐστιν, οἷον Κείρεται· ἐμπεριέχει γὰρ αὐτὸν ὁ περιόδμος. πλάγιαι δὲ πτώσεις εἰσί, γενική, καὶ δοτική, καὶ αἰτιατική. ἀξίωμα δέ ἐστιν ὃ ἐστιν ἀληθὲς ἢ ψεῦδος, ἢ πρᾶγμα αὐτοτελές, ἀπφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ· ὡς ὁ Χρύσιππός φησιν ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ὅροις. ἀξίωμά ἐστι τὸ ἀποφαντὸν ἢ καταφαντὸν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ· οἷον, Ἡμέρα ἐστί, Δίων περιπατεῖ. ὠνόμασται δὲ τὸ ἀξίωμα ἀπὸ τοῦ ἀξιοῦσθαι ἢ ἀξιοῦν· ὁ γὰρ λέγων Ἡμέρα

ὄζιν, ἀξιοῖ δοκεῖ τὸ ἡμέρεσιν εἶ. οὔσης μὲν οὖν ἡμέρας, ἀληθὲς γίνεται τὸ προκείμενον ἀξίωμα· μὴ οὔσης δ', ψεῦδος. διαφέρει δ' ἀξίωμα, καὶ ἐρώτημα, καὶ πύσμα, προστακτικόν, καὶ ὁρκικόν, καὶ ἀρατικόν, καὶ ὑποθετικόν, καὶ προσαγορευτικόν, καὶ πρᾶγμα ὅμοιον ἀξιώματι. ἀξίωμα μὲν γάρ ἐστιν, ὃ λέγοντες, ἀποφαινόμεθα ὅτι ἢ ἀληθές ἐστιν ἢ ψεῦδος. ἐρώτημα πρᾶγμα αὐτοτελές μέν, ὡς καὶ τὸ ἀξίωμα· αἰτητικὸν δ' ἀποκρίσεως· οἷον, Λέγε μοι ἡμέρα ἐστί; τοῦτο δὲ οὔτε ἀληθές ἐστιν οὔτε ψεῦδος· ὥστε τὸ μέν, Ἡμέρα ἐστίν, ἀξίωμά ἐστι· τὸ δ', Λέγε μοι ἡμέρα ἐστίν; ἐρώτημα. πύσμα δέ ἐστι πρᾶγμα πρὸς ὃ συμβολικῶς ἐστιν ἀποκρίνεσθαι, ὡς ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων, ναί· ἀλλὰ εἰπεῖν, Οἰκεῖ ἐν Πύλῳ τῶν Νεστορικῶν. προστακτικὸν δέ ἐστι πρᾶγμα ὃ λέγοντες προστάσσομεν· οἷον,

Σὺ μὲν βάδιζε πρὸς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς.

προσαγορευτικὸν δέ ἐστι πρᾶγμα, ὃ εἰ λέγοις τις, προσαγορεύοι ἄν· οἷον,

Ἀτρείδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνον.

ὅμοιον δέ ἐστιν ἀξιώματι, ὃ τῷ εἰς φωνὴν ἔχον ἀξιωματικῷ σχήματος μέρους πλεονασμὸν ἢ πάθος, ἔξω πίπτει τοῦ χρήσιμον τοῦ ἀξιωματικοῦ· οἷον,

Καλός γ' ὁ παρθενών.

Ὡς Πελαμίδησιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος.

ἔστι δὲ καὶ ἀπορητικόν τι πρᾶγμα, διεντευκτὸς ἀξιώματος, ὃ εἰ λέγοις τις ἀπορῶν ἄν· οἷον, Ἆρ' ἔστι συγγενές τι λύπη καὶ βίος; οὔτε δὲ ἀληθῆ ἐστιν οὔτε ψευδῆ τὰ ἐρωτήματα, καὶ τὰ πύσματα, καὶ τὰ τύπις πρὸς ἁπλῆν, τοῦ ἀξιωματικοῦ ἢ ἀληθῶν ἢ ψευδῶν ὄντων. τοῦ ἀξιωματικοῦ τὰ μὲν ἐστιν ἁπλᾶ, τὰ δὲ οὐχ ἁπλᾶ, ὡς φασιν οἱ περὶ Χρύσιππον, καὶ Ἀρχέδημον, καὶ Ἀθηνόδωρον, καὶ Ἀντίπατρον, καὶ Κείνιν. ἁπλᾶ μὲν οὖν ἐστι τὰ συνεστῶτα ἐξ ἀξιώματος μὴ διαφορουμένου, ἢ ἐξ ἀξιωμάτων· οἷον τὸ Ἡμέρα ἐστίν. οὐχ

ἁπλᾶ δέ ὅτι τὰ συνεστῶτα ἐξ ἀξιώματος διαφερομένου, ἢ ἐξ ἀξιωμάτων. ἐξ ἀξιώματος μὲν διαφερομένου, εἶον, Εἰ ἡμέρα ὅδι· ἐξ ἀξιωμάτων δέ, εἶον, Εἰ ἡμέρα ὅδι, φῶς ὅδιν. ἀναίρεσις ἁπλοῦς ἀξιώματος ὅδι τὸ ἀποφατικόν, καὶ τὸ ἀφιτικόν, καὶ τὸ στερητικόν, καὶ τὸ κατηγορικόν, καὶ τὸ καταγορευτικόν, ἢ τὸ ἀσύστατον· ἀναίρεσις δὲ οὐχ ἁπλοῦς τὸ συνημμένον, καὶ τὸ διαζευκτικόν, καὶ τὸ συμπεπλεγμένον, καὶ τὸ διεζευγμένον, καὶ τὰ αἰτιώδες, ἢ τὸ διαφορῶ τὸ μᾶλλον, καὶ τὸ διαφορεῖ τὸ ἧττον. ἢ ἀξιώματος ἀποφατικοῦ μὲν, οἷον Οὐχὶ ἡμέρα ὅδιν. εἰδικῆς δὲ οὐ τὸ ἀφατικόν. ἀφατικὸν δέ ὅδιν ἀποφατικὸν ἀποφατικοῦ, εἶον, Οὐχὶ ἡμέρα ὅδι. πλὴν ἢ τὸ Ἡμέρα ὅδιν. ἀφιτικὸν δέ ὅδι τὸ συνεστὸς ἐξ ἀφιτικοῦ μορίου καὶ κατηγορήματος· εἶον, Οὐδεὶς περιπατεῖ. στερητικὸν δέ ὅδι τὸ συνεστὸς ἐκ στερητικοῦ μορίου καὶ ἀξιώματος ἢ δυνάμει· εἶον, Ἀφιλάνθρωπός ὅδιν ἐστί. κατηγορικὸν δέ ὅδι τὸ συνεστὸς ἐκ πτώσεως ὀρθῆς καὶ κατηγορήματος· εἶον, Δίων περιπατεῖ. καταγορευτικὸν δέ ὅδι τὸ συνεστὸς ἐκ πτώσεως ὀρθῆς δεικτικῆς καὶ κατηγορήματος· εἶον, Οὗτος περιπατεῖ. ἀσύστατον δέ ὅδι τὸ συνεστὸς ἐξ ἀορίστου μορίου, ἢ ἀορίστων μορίων· εἶον, Τὶς περιπατεῖ, Ἕκαστος νήχεται. τῶν δὲ οὐχ ἁπλῶν ἀξιωμάτων συνημμένον μέν ὅδι, ὡς ὁ Χρύσιππός φησι, καὶ Διοκλῆς ὁ Μάγνης ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ, τὸ συνεστὸς διὰ τοῦ εἰ συναπτικοῦ συνδέσμου. ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος οὗτος ἀκολουθεῖν τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ· εἶον, Εἰ ἡμέρα ὅδι, φῶς ὅδι. διαζευκτικὸν δέ ὅδιν (ὡς ὁ Κλείτομαχος ἐν τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ) ἀξίωμα ὃ ἔχει τὸν ἐπὶ συνδέσμου διαζευκτικοῦ, ἀρχόμενον ἀπ' ἀξιώματος καὶ λῆγον εἰς ἀξίωμα· εἶον, Ἐπὶ ἡμέρας ὅδι, φῶς ὅδιν. ἐπαγγέλλεται δὲ ὁ σύνδεσμος ἀκολουθεῖν τὸ δεύτερον τῷ πρώτῳ, καὶ τὸ πρῶτον ἀφιστάναι. συμπεπλεγμένον δέ ὅδιν ἀξίωμα,

ἐ ὑπό ἐστιν συμπλεκτικῶν συνδέσμων συμπλεκται-
σιον, Καὶ ἡμέρα ἐστί, καὶ φῶς ἐστι. διεζευγμένον δέ ἐστιν
ἐ ὑπό τῶ Ἤτοι διαζευκτικοῦ συνδέσμου διέζευκται σιον,
Ἤτοι ἡμέρα ἐστίν, ἢ νυξ ἐστι. ἐπαγόμενος ὁ συνδεσμος
ἐστὶ τὸ ἕτερον τῶν ἀξιωμάτων ψεύδος εἶ. ἀποφατικὸς δέ
ἐστιν ἀξίωμα τὸ συνταττόμενον διὰ τοῦ Διότι σιον, Διότι
ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν. σιονεὶ γὰρ αἴτιόν ἐστι τὸ δεῦτερον τοῦ
δευτέρου. διαφατικῶν δὲ τὸ μᾶλλον ἀξίωμα ἐστί, τὸ συν-
ταττόμενον ὑπὸ τοῦ διαφατικῶς τὸ μᾶλλον συνδέσμου,
καὶ τοῦ μέσου τῶν ἀξιωμάτων διαιρόμενον σιον, Μᾶλλον
ἡμέρα ἐστί, ἢ νύξ ἐστιν. διαφατικῶν δὲ τὸ ἧττον ἀξίωμα
ἐστί, τὸ ἀναιροῦντος τῶ συνημμένω σιον, Ἧττον νύξ ἐστιν ἢ ἡ-
μέρα ἐστίν. ἐπῶν ἀξιωμάτων κατά τε ἀλήθειαν καὶ
ψεύδος αἰτιώμενα ἀλλήλοις ἐστίν, ὧν τὸ ἕτερον τοῦ ἑτέ-
ρου ἐστὶν ἀποφατικόν σιον, τὸ Ἡμέρα ἐστί, καὶ τὸ Οὐχ ἡ-
μέρα ἐστί. συνημμένον οὖν ἀληθές ἐστιν, οὗ τὸ αἰτι-
ώμενον τοῦ λήγοντος μάχεται τῶ ἡγουμένω σιον, Εἰ ἡ-
μέρα ἐστί, φῶς ἐστι, τοῦτο ἀληθές. τὸ γὰρ Οὐχὶ φῶς,
αἰτιώμενον τῶ λήγοντι, μάχεται τῶ Ἡμέρα ἐστί. συν-
ημμένον δὲ ψεῦδός ἐστιν, οὗ τὸ αἰτιώμενον τοῦ λήγον-
τος οὐ μάχεται τῶ ἡγουμένω σιον, Εἰ ἡμέρα ἐστί, δίων
περιπατεῖ. τὸ γὰρ οὐχὶ δίων περιπατεῖ, οὐ μάχεται τῶ
Ἡμέρα ἐστί. ἀληθὲς συνημμένον δὲ ἀληθὲς μέν ἐστιν, ὃ
ἀρχόμενον ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ἀπόλυτον λῆξι σιον, Ἐπεὶ
ἡμέρα ἐστίν, ἥλιος ἐστιν ὑπὲρ γῆς. ψεῦδος δὲ ἢ ἀπὸ ψεύ
δους ἄρχεται, ἢ μὴ εἰς ἀπόλυτον λῆξι σιον, Ἐπεὶ νύξ ἐστι,
δίων περιπατεῖ, αἱ ἡμέρας οὔσης λήγοντα. ἀποφατὸς δὲ
ἀληθὲς μέν ἐστιν, ὃ ἀρχόμενον ἀπὸ ἀληθοῦς εἰς ἀπόλυτον
λῆξι, οὐ μὴν ἔχῃ ὧν λήγοντα τὸ ἀρχόμενον ἀπόλυτον σιον.
Διότι ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι. ὧν μὲν γὰρ Ἡμέρα ἐστίν, ἀκολουθεῖ
τὸ Φῶς ἐστι τῶ ἢ Φῶς ἐστιν, οὐχ ἕπεται τὸ Ἡμέρα ἐστίν.
ἀποφατὸς δὲ ψεῦδός ἐστιν, ὃ ἢτοι ἀπὸ ψεύδους ἄρχεται

ἢ εἰς μὴ ἀκόλουθον λήγῃ· ἢ ἔχῃ τῷ λήγοντι τὸ ἀρχόμενον ἀνακόλουθον· οἷ, Διὸς νύξ ἐστι, Διῶν πρέπατεῖ. πιθανὸν δέ ἐστιν ἀξίωμα, τὸ ἄγον εἰς συγκατάθεσιν· οἷ, εἴ τις τέτοκεν, ἐκείνη ἐκείνου μήτηρ ἐστί. ψεῦδος ἦν τὸ τοῦ γὰρ ὄρνις ὡσὶ ἐστι μήτηρ. ἔτι τε τὰ μὲν, ἐστι δυνατά· τὰ ἦν, ἀδυνάτα· καὶ τὰ μὲν, ἀναγκαῖα· τὰ δὲ, οὐκ ἀναγκαῖα. δυνατὸν μὲν, τὸ ὑποδεκτικὸν τοῦ ἀληθὲς εἶναι, ὃν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἶναι· οἷ, Ζήνων Δισκὸς ἀδύνατον ἦν, ὃ μὴ ἐστιν ὑποδεκτικὸν τοῦ ἀληθὲς εἶναι· οἷ, Ἡ γῆ ἵπταται. ἀναγκαῖον δέ ἐστιν, ὅπερ ἀληθὲς ὄν, οὐκ ἔστιν ὑποδεκτικὸν τοῦ ψεύδους εἶναι. ἢ ὑποδεκτικὸν μέν ἐστι, τὰ δὲ ἐκτὸς αὐτοῦ ἀναιρεῖσθαι πρὸς τὸ ψεύδος εἶναι· οἷον, Ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ. οὐκ ἀναγκαῖον δέ ἐστιν, ὃ καὶ ἀληθὲς ἐστιν, καὶ ψεῦδος οἷόν τε εἶναι, τῶν ἐκτὸς μηδὲν ἀναιρουμένων, οἷ τὸ Περιπατεῖ Δίων. εὔλογον δέ ἐστιν ἀξίωμα τὸ πλείονας ἀφορμὰς ἔχον εἰς τὸ ἀληθὲς εἶναι· οἷ, Βιωσόμεθα αὔριον. αἱ δὲ ἄλλαι εἰσὶ διαφοραὶ ἀξιωμάτων, καὶ μεταπτώσεις αὐτῶν εἴς ἀλλήλων εἰς ψεύδη καὶ ἀπίστροφα, περὶ ὧν ἐν τῷ πλάτει λέγομεν.

λόγος δέ ἐστι (ὡς οἱ περὶ τὸν Κείτιν φασὶ) τὸ συνεστὸς ἐκ λήμματος ἢ λημμάτων, καὶ περιλήψεως, καὶ ὑποφορᾶς. οἷον ὁ Διόδωρος, Εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι. ἡμέρα δέ ἐστι, φῶς ἄρα ἐστί. λῆμμα μὲν γάρ ἐστι, τὸ Εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστι· περίληψις τὸ, Ἡμέρα δέ ἐστιν· ὑποφορὰ δὲ τὸ, Φῶς ἄρα ἐστί. ζεῦγος δέ ἐστιν, οἱονεὶ ἕνωμα λόγου· οἷον ὁ Διόδωρος, Εἰ τὸ α, τὸ β· ἀλλὰ μὲν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. λογότροπος δέ ἐστι, τὸ ἐξ ἀμφοτέρων συνθετον, οἷον, Εἰ ζῇ Πλάτων, ἀναπνεῖ Πλάτων· ἀλλὰ μὲν τὸ πρῶτον· τὸ ἄρα δεύτερον. παρεισήχθη δὲ ὁ λογότροπος ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς μακροτέραις συντάξεσι τῶν λόγων μηκέτι τὴν πρόληψιν μακρὰν οὖσαν καὶ τὴν ὑποφορὰν λέγειν, ἀλλὰ συντόμως ἐπενεγκεῖν, τὸ δὲ α, τὸ ἄρα β. τῶν δὲ λόγων οἱ μὲν εἰσιν ἀπόδεικτοι, οἱ δὲ πρωτογενεῖς. ἀποδεικτοί μέν, ὧν τὸ ἀν-

διπείμενον τῆς ὀπφορᾶς μάχεται τῇ διὰ τῶν λημμάτων συμπλοκῇ· οἷ οἱ Στοϊκοί, Εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστὶ· ἡμέρα δέ ἐστι· φῶς ἄρα ἐστίν. τῶν δὲ φαυλικῶν λόγων οἱ μὲν ὁμωνύμως τῷ ὅλῳ λέγονται φαυλικοί, οἱ δὲ συλλογιστικοί. συλλογιστικοὶ μὲν οὖν εἰσιν οἱ ἢ ποι αἱαπόδεικτοι ὄντες, ἢ αἰαγόμενοι ὅτι τοῖς αἱαποδείκτοις, κατά τι τῶν θεμάτων, ἢ ἄνα· οἷ οἱ Στοϊκοί, Εἰ φῶς ἐστίν, κινεῖται ἄρα ἀήρ. φαυλικοὶ δέ εἰσιν εἰδικῶς, οἱ σωάγοντες μὴ συλλογιστικῶς· οἷον οἱ Στοϊκοί, Ψεῦδός ἐστι τὸ, ἡμέρα ἐστί, ἢ νύξ ἐστιν· ἡμέρα δέ ἐστιν· οὐκ ἄρα νύξ ἐστιν. ἀσυλλόγιστοι δ' εἰσίν, οἱ παρακείμενοι μὲν πιθανῶς τοῖς συλλογιστικοῖς, οὐ σωάγοντες δὲ· οἷον Εἰ ἵππος ἐστί, ζῷόν ἐστι Δίωνος· ἀλλὰ μὴν ἵππος οὐκ ἔστι Δίωνος· οὐκ ἄρα ζῷόν ἐστι Δίωνος. ἔτι τῶν λόγων οἱ μὲν ἀληθεῖς εἰσιν, οἱ δὲ ψευδεῖς. ἀληθεῖς μὲν οὖν εἰσι λόγοι, οἱ δι' ἀληθῶν σωάγοντες· οἷον, Εἰ ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, ἡ κακία βλάπτει. ψευδεῖς δέ εἰσιν οἱ τῶν λημμάτων ἐχόντων τι ψεῦδος, ἢ ἀπέραντοι ὄντες. οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν· ἡμέρα δέ ἐστι· ζῇ ἄρα Δίων. καὶ δυνατοὶ δ' εἰσὶ λόγοι καὶ ἀδύνατοι, καὶ ἀναγκαῖοι καὶ οὐκ ἀναγκαῖοι. εἰσὶ δὲ καὶ αἱαπόδεικτοι τινές, τῷ μὴ χρῄζειν ἀποδείξεως· ἄλλοι μὲν παρ' ἄλλοις, τρεῖς δὲ τῷ Χρυσίππῳ πέντε, δι' ὧν πᾶς λόγος πλέκεται· οἱ τινες, λαμβάνονται ὅτι τῶν φαυλικῶν καὶ ὅτι τῶν συλλογισμῶν, καὶ ὅτι τῶν ζητικῶν. ἀποδεικτός δέ ἐστιν αἱαπόδεικτος, ἐν ᾧ πᾶς λόγος συνίσταται οὐκ συνημμένου καὶ τοῦ ἡγουμένου, ἀφ' οὗ ἄρχεται τὸ συνημμένον, καὶ τὸ λῆγον ὑπφέρει· οἷον, Εἰ τὸ α, τὸ β· ἀλλὰ μὴν τὸ α· τὸ ἄρα β. δεύτερος δ' ἐστὶν αἱαπόδεικτος, ὁ διὰ συνημμένου καὶ τοῦ ἀποκειμένου τοῦ λήγοντος τὸ ἀποκείμενον τοῦ ἡγουμένου ἔχων συμπέρασμα· οἷον, Εἰ ἡμέρα ἐστί, φῶς ἐστιν· ἀλλὰ μὴν νύξ ἐστιν· οὐκ ἄρα ἡμέρα ἐστίν. ἡ γὰρ ἀντίληψις γίνεται ἐκ τοῦ ἀποκειμένου τοῦ λήγοντος, καὶ ἡ ὑπφορὰ ἐκ τοῦ ἀποκειμένου τοῦ ἡγουμένου·

ὀρθῶς ζῆτεῖσθαι τοῖς κ᾽ φύσιν. πεφύτης γὰρ ἕξις διηρῆσθαι τῆς ὁρμῆς. διόπερ πρῶτος ὁ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, τέλος εἶπε τὸ ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν, ὅπερ ἐστὶ κατ᾽ ἀρετὴν ζῆν. ἄγει γὰρ πρὸς ταύτην ἡμᾶς ἡ φύσις. ὁμοίως δὲ καὶ Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ ἡδονῆς, καὶ Ποσειδώνιος καὶ Ἑκάτων ἐν τοῖς Περὶ τελῶν. πάλιν δ᾽ ἴσον ἐστὶ τὸ κατ᾽ ἀρετὴν ζῆν τῷ κατ᾽ ἐμπειρίαν τῆς φύσει συμβαινόντων ζῆν· ὡς φησι Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ τελῶν· μέρη γάρ εἰσιν αἱ ἡμέτεραι φύσεις τῆς τοῦ ὅλου. διόπερ τέλος γίνεται τὸ ἀκολούθως τῇ φύσει ζῆν· ὅπερ ἐστὶ κατ᾽ ἀρετὴν αὐτὸ καὶ κ᾽ τὴν τῶν ὅλων, οὐδὲν ἐνεργοῦντος ὧν ἀπαγορεύει εἴωθεν ὁ νόμος ὁ κοινός, ὅπερ ἐστὶν ὁ ὀρθὸς λόγος διὰ πάντων ἐπιχέομενος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διὶ καθηγεμόνι τούτῳ τῆς τῶν ὄντων διοικήσεως ὑπ. εἶναι δ᾽ αὐτὸ τοῦτο τὴν τοῦ εὐδαίμονος ἀρετὴν, καὶ εὔροιαν βίου, ὅταν πάντα πράττηται κατὰ τὴν συμφωνίαν τοῦ παρ᾽ ἑκάστῳ δαίμονος πρὸς τὴν τοῦ ὅλου διοικητοῦ βούλησιν. ὁ μὲν οὖν Διογένης τέλος φησὶ ῥητῶς, τὸ εὐλογιστεῖν ἐν τῇ κατ᾽ φύσιν ἐκλογῇ. Ἀρχέδημος δὲ, τὸ πάντα τὰ καθήκοντα δύνασθαι πληροῦσθαι ζῆν. φύσιν δὲ Χρύσιππος μὲν ἐξακούει, τὸ ἀκολουθῶς δεῖ ζῆν, τῷ τε κοινῷ, καὶ ἰδίως τῷ ἀνθρωπίνῳ. ὁ δὲ Κλεάνθης τῷ κοινῷ μόνῳ ἐκδέχεται φύσιν, τὸ ἀκολουθεῖν δεῖ, οἰκεῖον δὲ καὶ τῷ ὑπὸ μέρος. τῷ τε ἀρετῷ, διάθεσιν εἶναι ὁμολογουμένην καὶ αὐτῷ, δι᾽ αὐτὸ εἶναι αἱρετὸν, οὐ διὰ ἄλλο φόβον ἢ ἐλπίδα, ἢ τι τῶν ἐξωθεν. ἐν αὐτῇ τε εἶναι τὴν εὐδαιμονίαν, ἅτε ὅλης ψυχῆς πεποιημένης πρὸς τὴν ὁμολογίαν παντὸς τοῦ βίου. διαστρέφεσθαι δὲ τὸ λογικὸν ζῷον, ποτὲ μὲν, διὰ τὰς τῶν ἐξωθεν προσπτώσεις παθῶν· ποτὲ δὲ, διὰ τὴν κατάκρισιν τῶν συνόντων· ἐπεὶ ἡ φύσις ἀφορμὰς δίδωσιν ἀδιαστρόφους. ἀρετὴ δὲ ἡ μὲν ὡς κοινῶς πασὴ τελείωσις, ὥσπερ εὐδαιμονία· καὶ ἡ ἀνδρεία, ὡς ὑγίεια· καὶ ἡ σωφροσυνικὴ, ὡς εὐταξία· καὶ ἡ φρόνησις. φησὶ γὰρ ὁ Ἑκάτων

ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν, ὑπεκμονικὰς μὲν εἶναι καὶ θεωρηματικὰς, τὰς ἐχούσας τὴν σύστασιν ἐκ θεωρημάτων, ὡς φρόνησιν καὶ δικαιοσύνην· ἀθεωρήτους δ', τὰς κατ' παρέκβασιν θεωρουμένας ταῖς ἐκ τῶν θεωρημάτων συνεσηκύαις, καθάπερ ὑγίειαν καὶ ἰσχνότητα μεθεωρημένην ὑπαρχούσῃ συμβαίνει ἀκολουθεῖν καὶ παρεκτείνεσθαι τὴν ὑγίειαν, καθάπερ τῇ καλλίστου οἰκονομίᾳ τὴν ἰσχνότητα. καλοῦνται δ' ἀθεώρητοι ὅτι μὴ ἔχουσι συγκατάθεσις, ἀλλ' ὑπτίονται, καὶ περὶ φαύλους γίγνονται, ὡς ὑγίεια, ἀνδρεία. τεκμήριον δὲ τὸ ὑπαρκτὴν εἶναι τὴν ἀρετὴν φησὶν ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ περὶ τοῦ ἠθικοῦ λόγου, τὸ γενέσθαι ἐν σωκρατικοῖς περὶ Σωκράτους, Διογένους, καὶ Ἀντισθένους. εἶναι δὲ καὶ τὴν κακίαν ὑπαρκτὴν διὰ τὸ ἀντικεῖσθαι τῇ ἀρετῇ. διδακτὴν τε εἶναι αὐτὴν, (λέγω δὲ τὴν ἀρετὴν) καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ περὶ τέλους φησὶ, καὶ Κλεάνθης καὶ Ποσειδώνιος ἐν τοῖς περὶ ἠθικοῖς, καὶ Ἑκάτων. ὅτι δὲ διδακτὴ ἐστι, δῆλον ἐκ τοῦ γίνεσθαι ἀγαθοὺς ἐκ φαύλων. Παναίτιος μὲν οὖν δύο φησὶν ἀρεταὶς, θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν· ἄλλοι δὲ λογικὴν, καὶ φυσικὴν, καὶ ἠθικήν· τέλειας δὲ, οἱ περὶ Ποσειδώνιον· καὶ πλείονας, οἱ περὶ Κλεάνθην, καὶ Χρύσιππον, καὶ Ἀντίπατρον. ὁ μὲν γὰρ Ἀπολλοφάνης μίαν λέγει, τὴν φρόνησιν. τῶν δὲ ἀρετῶν, τὰς μὲν, πρώτας, τὰς δὲ, ταύτας ὑποτεταγμένας. πρώτας μὲν τὰς δὲ, φρόνησιν, ἀνδρείαν, δικαιοσύνην, σωφροσύνην· ἐν εἴδει δὲ τούτων, μεγαλοψυχίαν, ἐγκράτειαν, καρτερίαν, ἀτυφίαν, εὐβουλίαν. καὶ τὴν μὲν φρόνησιν, εἶναι ὑπεκμελῆ κακῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ οὐδετέρων· τὴν δὲ δικαιοσύνην, ὑπεκμελῆ ὧν αἱρετέον καὶ διωκτέον, καὶ οὐδετέρων· τὴν δὲ μεγαλοψυχίαν, ὑπεκμελῆ ἕξιν ὑπερτείνουσαν ποιοῦσαν τῶν συμβαινόντων κοινῇ φαύλων τε καὶ σπουδαίων· τὴν δὲ ἐγκράτειαν, διαθέσιν αἱρετὸν τῶν κατ' ὀρθὸν λόγον, ἢ ἕξιν ἀήττητον ἡδονῶν· ἢ δὲ καρτερίαν, ὑπεκμελῆ

ἢ ἔξιν ὧν ἐμμενετέον καὶ μή, καὶ οὐδετέρων· τὴν δ' ἀρετὴν χρῆσιν, οἷον θεωρητικὴν τὸ καθήκοντος ἢ ἐξ ἁπάντων τὴν δ' εὐβουλίαν, ὀπτικήν τὸ σκοπεῖσθαι ποῖα καὶ πῶς πρακτέον, πρᾶξιν συμφερόντων. ἀπάλογον δὲ καὶ τὴν κακίαν, τὰ μὲν εἰς πρότασιν, τὰ δ', εἰς ταύτας. οἷον ἀφροσύνην μὲν, καὶ δειλίαν, καὶ ἀδικίαν, καὶ ἀκολασίαν, ἐν ταῖς προτάσεσιν ἁμαρτάνειν δ', καὶ βραδυῶσαν, καὶ κακοβουλίαν, ἐν ταῖς εἰς ταύτας. εἶναι δ' ἀγαθὰς μὲν τὰς καθήκοντας, ὧν αἱ ἀρεταὶ ὀπτικαί. ἀγαθὸν δὲ κοινῶς μὲν, τὸ τι ὄφελος· ἰδίως δ', ὃ πρὸς ταύτην ἢ κἀκ ἑτέρου ὠφελείας. ὅθεν αὐτὴν τε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸ μετέχειν αὐτῆς ἀγαθὸν εἶναι φασιν· οὕτω λέγεσθαι. εἶναι, τὸ ἀγαθὸν ἀφ' οὗ συμβαίνει, ὡς τὴν πρᾶξιν τὴν κατ' ἀρετήν. ὑφ' οὗ δέ, ὡς τὸν σπουδαῖον τὸ μετέχοντα τῆς ἀρετῆς. ἄλλως δὲ οὕτως ἰδίως ὀρίζονται τὸ ἀγαθὸν, τὸ τέλειον καὶ φύσιν λογικοῦ. διόπερ οὐδ' εἶναι τὴν ἀρετὴν, ὡς μετέχοντα, τάς τε πράξεις τὰς κατ' ἀρετὴν καὶ τοὺς σπουδαίους εἶναι. ὀπτήματα δέ, τήν τε χαρὰν καὶ τὴν εὐφροσύνην καὶ τὰ πλήσια. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν κακῶν τὸ μὲν εἶναι ἀφροσύνην, δειλίαν, ἀδικίαν, καὶ τὰ πλησιάζοντα μετέχοντα δὲ κακῶν, τάς τε πράξεις τὰς κατὰ κακίαν καὶ τοὺς φαύλους. ὀπτήματα δὲ, τήν τε δυσθυμίαν καὶ τὴν δυσφροσύνην, καὶ τὰ ὅμοια. ἔτι τῶν ἀγαθῶν, τὰ μὲν εἶναι κατὰ ψυχὴν, τὰ δὲ ἐκτός· ἃ δ' ἔστι πρὸς ψυχὴν, οὔτε ἐκτός· τὰ μὲν πρὸς ψυχὴν, ἀρεταὶ, καὶ τὰς κατὰ ταύτας πράξεις· τὰ δ' ἐκτὸς, τὸ, τὴν σπουδαίαν ἔχειν πατρίδα καὶ σπουδαῖον φίλον, καὶ τὴν τούτων εὐδαιμονίαν. τὰ δ' οὔτε ἐκτὸς, οὔτε πρὸς ψυχὴν, τὸ αὐτὸν ἑαυτῷ εἶναι σπουδαῖον καὶ εὐδαίμονα. ἀπάλιν δὲ, καὶ τῶν κακῶν, τὰ μὲν πρὸς ψυχὴν εἶναι τὰς κακίας, καὶ τὰς κατ' αὐτὰς πράξεις· τὰ δ' ἐκτὸς, τὸ ἄφρονα πατρίδα ἔχειν, καὶ ἄφρονα φίλον, καὶ τὴν τούτων κακοδαιμονίαν· τὰ δὲ οὔτε ἐκτὸς, οὔτε πρὸς ψυχὴν, τὸ αὐτὸν ἑαυτῷ εἶναι φαῦλον καὶ κα-

κοδαίμονα. ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν τὰ μὲν εἶ πελικά, τὰ δὲ πιπτικά· τὰ ᾗ, πελικὰ καὶ πιπτικά. τὴν μὲν οὖν φίλον, καὶ τὰς ἀπ' αὐτῆς γινομένας ὠφελείας, πιπτικὰ εἶ ἀγαθά· θάρσος ᾗ, καὶ φρόνημα, καὶ ἐλευθερίαν, καὶ τέρψιν καὶ εὐφροσύνην, καὶ ἀλυπίαν πᾶσαν καὶ τὴν κατ' ἀρετὴν ἕξιν, τελικά. πιπτικὰ δὲ καὶ τελικὰ εἶ ἀγαθά· καθὸ μὲν γὰρ ἀποτελοῦσι τὴν εὐδαιμονίαν, πιπτικά ἐστιν ἀγαθά· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτὴν ὥστε μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν κακῶν τὰ μὲν εἶ τελικά, τὰ δὲ πιπτικά, τὰ δὲ ἀμφοτέρως ἔχοντα. τὴν μὲν ἐχθρὸν καὶ τὰς ἀπ' αὐτῆς γινομένας βλάβας, πιπτικὰ εἶ· κατάπληξιν δὲ εἶ καὶ ταπεινότητα, καὶ δουλείαν, καὶ ἀπρέπειαν, καὶ δυσθυμίαν, καὶ συνειλυπίαν, καὶ πᾶσαν τὴν κατὰ κακίαν ἕξιν, τελικά· ἀμφοτέρως δὲ ἔχοντα. ἐπὶ καθὸ μὲν ἀποτελοῦσι τὴν κακοδαιμονίαν, πιπτικά ἐστι· καθὸ δὲ συμπληροῦσιν αὐτήν, ὥστε μέρη αὐτῆς γίνεσθαι, τελικά. ἔτι τῶν περὶ ψυχὴν ἀγαθῶν τὰ μέν εἰσιν ἕξεις, τὰ δὲ διαθέσεις· τὰ δὲ οὔτε ἕξεις, οὔτε διαθέσεις. διαθέσεις μέν, αἱ ἀρεταί· ἕξεις δὲ τὰ ἐπιτεύγματα· οὔτε δὲ ἕξεις, οὔτε διαθέσεις, αἱ ἐνέργειαι. κοινὸν δὲ τῶν ἀγαθῶν ἐστι τὸ μὴ εἶναι ἀπειρίαν καὶ ἀγνοιαν· ἁπλοῦν δὲ ἐστιν ἀγαθὸν, ἐπιστήμη. καὶ αἰεὶ μὲν παρόντα, αἱ ἀρεταί· οὐκ αἰεὶ δὲ, οἷον χαρὰ, εὐπάθησις. παῦ δὲ ἀγαθὸν συμφέρον εἶ, καὶ δέον, καὶ λυσιτελές, καὶ χρήσιμον, καὶ θύχρηστον, καὶ καλὸν, καὶ ὠφέλιμον, καὶ αἱρετὸν, καὶ δίκαιον. συμφέρον μὲν, ὅτι φέρει ταυτί, ὧν συμβαινόντων ὠφελούμεθα· δέον δὲ, ὅτι συνέχει ἐν οἷς χρή· λυσιτελὲς δὲ, ὅτι λύει τὰ πλούμενα εἰς αὐτὸ, ὥστε τὴν αὐτὴν καταλλαξιν τῆς ἐκ τῆς προσμαπείας ἀφαίρειν τῇ ὠφελείᾳ· χρήσιμον δὲ, ὅτι χρείαν ὠφελείας παρέχεται· θύχρηστον δὲ, ὅτι τὴν χρείαν ἐπαγε τὴν ἀπορράζεται· καλὸν δὲ, ὅτι συμμέτρως ἔχει πρὸς τὴν ἑαυτῆς χρείαν· ὠφέλιμον δὲ, ὅ-

τι τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε ὠφελεῖν. αἱρετὸν δέ, ὅτι τοιοῦτόν ἐστιν ὥστε λόγος αὐτὸ αἱρεῖσθαι· δίκαιον ἢ, ὅτι νόμῳ ἐστὶ σύμφωνον, καὶ κοινωνίας πικτικόν. καλὸν δὲ λέγουσι τὸ τέλειον ἀγαθόν, ἢ ὃ τὰ πάντας ἀπέχειν τοὺς ὅρους τοὺς ἀριθμοὺς ὑπὸ τῆς φύσεως, ἢ τὸ τελείως σύμμετρον. εἴδη δ' εἶ τὸ καλοῦ τέτταρα, δίκαιον, ἀνδρῶδες, κοσμιον, ὁσιωτικόν· ἐν γὰρ τούτοις δὲ τὰ καλὰς πράξεις συμπληροῦσθαι. αἰσχρὸν δὲ καὶ τὸ αἰσχροῦ εἶ εἴδη τέτταρα, τό, τε ἄδικον, καὶ τὸ δειλόν, καὶ ἄκοσμον, καὶ ἄφρον. λέγεσθαι δὲ τὸ καλὸν μοναχῶς μὲν, τὸ ἐπαινετὸν παρεχόμενον τοῖς ἔχουσιν ἀγαθὸν ἐπαίνου ἄξιον· ἑτέρως δὲ, τὸ οὕτω πεφυκέναι πρὸς τὸ ἴδιον ἔργον· ἄλλως δὲ, τὸ ὁσιωτικὸν καὶ ὁσιομιμητόν. ὅταν λέγωμεν μόνον τὸν σοφὸν, ἀγαθὸν καὶ εἶ. λέγουσι δὲ μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν εἶ, κατὰ φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ ἀγαθῶν, καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ τοῦ καλοῦ. εἶ δὲ τοῦτο ἀρετὴ, καὶ τὸ μετέχον ἀρετῆς· ᾧ ἔστιν ἴσον, τὸ πᾶν ἀγαθὸν, καλὸν εἶ· καὶ τὸ ἰσοδυναμεῖν τῷ καλῷ τὸ ἀγαθόν· ὥστε ἴσον ἐστὶ τοῦτο. ἐπεὶ γὰρ ὅσον ἀγαθόν, καλὸν ὅσον· ἔστι δὲ καλὸν ἀγαθὸν ἄρα ὅσον. δοκεῖ δὲ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἴσα εἶ, καὶ πᾶν ἀγαθὸν ἐπ' ἄκρον εἶ αἱρετὸν, καὶ μήτε αὔξεσιν μήτε ὑπόπτωσιν δέχεσθαι. τῶν δὲ ὄντων φασὶ τὰ μὲν, ἀγαθὰ εἶ· τὰ δὲ, κακὰ· τὰ δὲ οὐδέτερα. ἀγαθὰ μὲν οὖν τάς τε ἀρετὰς, φρόνησιν, δικαιοσύνην, ἀνδρείαν, σοφροσύνην, καὶ τὰ λοιπά· κακὰ δὲ, τὰ ἐναντία, ἀφροσύνην, ἀδικίαν, καὶ τὰ λοιπά· οὐδέτερα δὲ, ὅσα μήτε ὠφελεῖ μήτε βλάπτει· οἷον ζωὴν, ὑγίειαν, ἡδονὴν, κάλλος, ἰσχύν, πλοῦτον, δόξαν, εὐγλωττίαν· καὶ τὰ τούτοις ἐναντία, θάνατον, νόσους, πόνους, αἶσχος, ἀδοξίαν, πενίαν, ἀδοξίαν, δυσγλωττίαν, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια· κατὰ φησιν Ἑκάτων ἐν ἑβδόμῳ Περὶ τέλους, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ ἠθικῇ, καὶ Χρύσιππος. μὴ γὰρ εἶ ταῦτα ἀγαθὰ, ἀλλ' ἀδιάφορα κατ' εἴδος προηγμένα· ὡς γὰρ ἴδιον θερμοῦ τὸ θερμαίνειν,

μαίνειν, οὐ τὸ ψύχειν, οὕτω καὶ ἀγαθοῦ τὸ ὠφελεῖν, καὶ τὸ βλάπτειν. οὐμᾶλλον ὃ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει ὁ πλοῦτος, καὶ ἡ ὑγίεια· οὐκ ἄρα ἀγαθὸν οὔτε πλοῦτος οὔτε ὑγίεια. ἔτι τέ φασιν, ᾧ ὅτιν οὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀγαθόν· πλούτῳ δὲ καὶ ὑγιείᾳ ἔστιν οὖ καὶ κακῶς χρῆσθαι· οὐκ ἄρα ἀγαθὸν πλοῦτος καὶ ὑγίεια. Ποσειδώνιος μὴν καὶ τοῦτα φησὶ τῶν ἀγαθῶν εἶ). ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν φασιν, Ἑκάτων τε ἐν τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ Περὶ ἀγαθῶν, καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ ἡδονῆς. εἶ) γὰρ καὶ αἱρεταὶ ἡδοναί· μηδὲν δὲ αἱρετὸν, εἶ) ἀγαθόν. ὠφελεῖν δέ ὅτι κινεῖν ἢ ἴσχειν, κατ' ἀρετήν· βλάπτειν δὲ, κινεῖν ἢ ἴσχειν, κατὰ κακίαν. διχῶς δὲ λέγεσθαι ἀδιάφορα· ἅπαξ μέν, τὰ μήτε πρὸς εὐδαιμονίαν μήτε πρὸς κακοδαιμονίαν συνεργοῦντα, ὡς ἔχειν πλοῦτον, δόξαν, ὑγίειαν, ἰσχύν· τὰ ὅμοια· ἐνδέχεσθαι γὰρ καὶ χρωμένους τούτοις εὐδαιμονεῖν, καὶ πρὸς αὐτῶν χρήσεως εὐδαιμονικῆς οὔσης ἢ κακοδαιμονικῆς. ἄλλως δὲ λέγεσθαι ἀδιάφορα, τὰ μήτε ὁρμῆς μήτε ἀφορμῆς κινητικά· ὡς ἔχειν τὸ ἀρτᾶσθαι ἔχειν ὅπως τὴν κεφαλὴν τείχους ἢ πρὸς πύλας, ἢ ἐκτείνειν τὸν δάκτυλον ἢ συστέλλειν· τῶν πρώτων ἀδιαφόρων οὐκέτι οὕτως λεγομένων. ὁρμητικὸν γάρ ὅτιν ἐκεῖνα καὶ ἀφορμῆς κινητικά. διὸ τὰ μὲν αὐτῶν ἐκλέγεται, τὰ οὐδετέρων ὄντων ἐν ἐχόντων πρὸς αἵρεσιν καὶ φυγήν. τῶν ἀδιαφόρων τὰ μὲν λέγουσι προηγμένα, τὰ δὲ, ἀποπροηγμένα. προηγμένα μέν, τὰ ἔχοντα ἀξίαν· ἀποπροηγμένα δὲ, τὰ ἀπαξίαν ἔχοντα. ἀξίαν δὲ, τὴν μέν τινα λέγουσι σύμβλησιν πρὸς τὸν ὁμολογούμενον βίον, ἥτις ὅτι πρός τι ἀγαθόν· τὴν δὲ, εἶ) μίσην τινὰ δύναμιν ἢ χρείαν συμβαλλομένην πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον, ὅμοιον εἶναι λέγουσι τινα πρόσφερες πρὸς τὸν κατὰ φύσιν βίον, πλοῦτος ἢ ὑγίεια· τὴν δὲ εἶ) ἀξίαν ἀμοιβὴν δοκιμασθῆναι, ὧν ἂν ὁ ἔμπειρος τῶν πραγμάτων τάξῃ· ὅμοιον εἶναι ἀμείβεσθαι πυροὺς πρὸς τοὺς σὺν ἡμίσει κριθάς. προηγμένα μὲν οὖν εἶ) τὰ καὶ ἀξίαν ἔχοντα· οἷα, ὅτι μὲν τῶν

ψυχικῶν, ἀφυΐαν, τέχνην, ἀσκητήν, καὶ τὰ ὅμοια· ὅτι δὲ τῶν σωματικῶν, ζωὴν, ὑγίειαν, ῥώμην, ἰσχύν, ἀρίστητα, κάλλος· ὅτι δὲ τῶν ἐκτὸς, πλοῦτον, δόξαν, ἀνθυΐειαν, & τὰ ὅμοια· ὅτι δὲ τῶν σωματικῶν, θάνατον, νόσον, ἀσθένειαν, καχεξίαν, πόνον, αἶσχος, καὶ τὰ ὅμοια· ὅτι δὲ τῶν ἐκτὸς, πενίαν, ἀδοξίαν, ἀνθυΐειαν, καὶ τὰ ἀνάπαλιν. οὔτε ἀγαθόν, οὔτε κακόν, & οὐδετέρως ἔχοντα. ἔτι, τῶν ἀγαθῶν, & μὲν, δι' αὐτὰ αἱρετά, τὰ δὲ, δι' ἕτερα· τὰ δὲ, καὶ δι' αὐτὰ καὶ δι' ἕτερα. δι' αὐτὰ μὲν, φρόνησις, ἀλήθεια, & τὰ ὅμοια· δι' ἕτερα δὲ, πλοῦτος, ὑγίεια, & τὰ ὅμοια· δι' αὐτὰ δὲ καὶ δι' ἕτερα, ἰσχὺς, ἀναισθησία, φρόνησις. δι' αὐτὰ μὲν, ὅτι κατὰ φύσιν ὄντι· δι' ἕτερα δὲ, ὅτι πρὸς χρείας ἐστὶν ἁπλῶς. ὁμοίως δὲ ἔχει καὶ τὰ ἀποφατικὰ, κατ' ἐναντίον λόγον. ἔτι δὲ καθῆκον φασὶν εἶναι ὃ προσαχθὲν, εὔλογόν τε ἔχει ἀπολογισμὸν, οἷον τὸ ἀκόλουθον ἐν τῇ ζωῇ, ὅσον καὶ ὅτι τὰ φυτὰ καὶ ζῶα διατείνει. ἐφαρμόζει γὰρ καὶ ἐπὶ τούτων καθήκοντα. καταγορεύεται δὲ ὅτως ἀπὸ τοῦ πρόσω ζώου τὸ καθῆκον, ἀπὸ τοῦ κατὰ ζωὴν ἥκειν, τῆς προσηγορίας εἰλημμένης. ἐπιτήδευμα δὲ, αὐτὸ εἶναι, τῆς κατὰ φύσιν κατασκευῆς οἰκεῖον. τῶν δὲ καθ' ὁρμὴν ἐνεργουμένων τὰ μὲν, καθήκοντα εἶναι· τὰ δὲ, παρὰ τὸ καθῆκον. καθήκοντα μὲν οὖν εἶναι, ὅσα λόγος αἱρεῖ πράττειν, ὡς ἔχει, γονεῖς τιμᾶν, ἀδελφοὺς, πατρίδα, συμπεριφέρεσθαι φίλοις· παρὰ τὸ καθῆκον δὲ, ὅσα μὴ αἱρεῖ λόγος, ὡς ἔχει τὰ τοιαῦτα, γονέων ἀμελεῖν, τὰ χείρω ἀφορᾶν, φίλοις μὴ συμπάσχεσθαι, πατρίδος ὑπεροράν, καὶ τὰ παραπλήσια· οὔτε δὲ καθήκοντα, οὔτε παρὰ τὸ καθῆκον, ὅσα οὔτε αἱρεῖ λόγος πρᾶξαι, οὔτε ἀπαγορεύει, οἷον καρφὸς αἴρεσθαι, χαρτίον κατεῖν, σπερμίδα, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις. καὶ τὰ μὲν εἶναι καθήκοντα, αἴρεσιν ἐπάσεως· τὰ δὲ, περιττά. καὶ αἴρεσιν μὲν ἐπάσεως, πάσαν, ὑγείας ὑπομελεῖσθαι, καὶ αἰσθητείων,

καὶ τὰ ὅμοια· καὶ τὰ φθείσασιν δὲ, τὸ πηροῦν ἑαυτὸν, καὶ τὴν κτῆσιν διαῤῥιπτεῖν· ἀνάλογον δὲ καὶ τῷ φθορᾷ τὸ καθῆκον. ἔτι, τῶν καθηκόντων, τὰ μὲν ἀεὶ καθήκει, τὰ δὲ οὐκ ἀεί. καὶ ἀεὶ μὲν καθήκει τὸ κατ' ἀρετὴν ζῆν· οὐκ ἀεὶ δὲ, τὸ ἐρωτᾶν, τὸ ἀποκρίνεσθαι, καὶ φθείρειν, καὶ τὰ ὅμοια. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ὅτι τῶν φθορᾷ τὸ καθῆκον. ἔστι δὲ καὶ ἐν τοῖς μέσοις τὸ καθῆκον, ὡς τὸ πείθεσθαι τοῖς παῖδας τοῖς παιδαγωγοῖς. φασὶ δὲ τὴν ψυχὴν εἶναι ὀκταμερῆ· μέρη δὲ αὐτῆς, τά τε πέντε αἰσθητήρια, καὶ τὸ φωνητικὸν ὄργανον, καὶ τὸ διανοητικὸν, ὅπερ ἐστὶν αὐτὴ ἡ διάνοια· καὶ τὸ γονιμικόν. ἐκ δὲ τῶν φθορῶν γίνεσθαι τὴν διαστροφὴν ὅτι τὴν διάνοιαν, ἀφ' ἧς πολλὰ πάθη βλασταίνει, καὶ ἀκαταστασίας ἅπαξ. ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ πάθος κατὰ Ζήνωνα, ἡ ἄλογος καὶ παρὰ φύσιν ψυχῆς κίνησις, ἢ ὁρμὴ πλεονάζουσα. τῶν δὲ παθῶν τὰ αἰωνιώτατα (κατά φησιν Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ παθῶν, καὶ Ζήνων ἐν τῷ Περὶ παθῶν) εἶναι λύπη πέπαρσις, λύπη, φόβον, ὀργὴν θυμίαν, ἡδονήν. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς τὰ πάθη κρίσεις εἶναι, κατά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ παθῶν. ἥ τε γὰρ φιλαργυρία ὑπόληψίς ἐστι τοῦ τὸ ἀργύριον καλὸν εἶναι, καὶ ἡ μέθη δὲ, καὶ ἡ ἀκολασία ὁμοίως, καὶ τὰ ἄλλα. καὶ τὴν μὲν λύπην, εἶναι συστολὴν ἄλογον. εἴδη δὲ αὐτῆς, ἔλεον, φθόνον, ζῆλον, ζηλοτυπίαν, ἄχθος, ἀνιόχλησιν, αἰδῶ, ὀδυνήλιον, σύγχυσιν. ἔλεον μὲν οὖν εἶναι λύπην, ὡς ἐπ' ἀναξίως κακοπαθοῦντι· φθόνον δὲ, λύπην ἐπ' ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς· ζῆλον δὲ, λύπην ὅτι τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ὧν αὐτὸς ὀρέγεται· ζηλοτυπίαν δὲ, λύπην ὅτι τῷ ἄλλῳ παρεῖναι ἃ καὶ αὐτὸς ἔχει· ἄχθος δὲ, λύπην βαρυνούσαν· ἀνιόχλησιν, λύπην στενοχωροῦσαν, καὶ δυσχωρίαν τῷ ὁρμᾷ ἐνοχλοῦσαν· αἰδῶ, λύπην ἐπὶ δοξαλογίᾳ μᾶλλον οὖσαν, ἢ ὑπερηνορεούσῃ· ὀδυνήλιον, λύπην ὑπόπτου· σύγχυσιν, λύπην ἄλογον, ἀποκναίουσαν καὶ κωλύουσαν τὰ πα-

ρόντα σωφρᾶν. ὁ δὲ φόβος, ὅτι πρόσδοκία κακοῦ. εἰς ἣν τὸν φόβον ἀνάγεται καὶ ταῦτα, δεῖμα, ὄκνος, αἰσχύνη, ἔκπληξις, θόρυβος, ἀθυμία. δεῖμα μὲν οὖν ὅτι φόβος δέος ἐμποιῶν· αἰσχύνη δὲ, φόβος ἀδοξίας· ὄκνος δὲ, φόβος μελλούσης ἐνεργείας· ἔκπληξις δὲ, φόβος ἐκ φαντασίας ἀσυνήθους πρόσκαιρος· θόρυβος δὲ, μετὰ καταπλήξεως φωνῆς· ἀθυμία δὲ, φόβος ἀδήλου πράγματος. ἐπιθυμία δέ ἐστιν ἄλογος ὄρεξις, ὑφ' ἣν τάττεται καὶ ταῦτα, ἀσπασία, μῖσος, φιλοτεκνία, ὀργή, ἔρως, μανία, θυμός. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἀσπασία ἐπιθυμία τις ἐν ἀποτεύξει, καὶ οἷον κεχωρισμένη ἐκ τοῦ πράγματος, πεπαυμένη δὲ διακενῆς ἐπ' αὐτὴ καὶ ἀσωμένη· μῖσος δέ ἐστιν ἐπιθυμία τις τοῦ κακῶς εἶναί τινι, μὴ πρόκοπῆς τινος ἢ ἀποκαταστάσεως· φιλοτεκνία δὲ, ἐπιθυμία τις πρὸς αἵρεσιν· ὀργὴ δὲ, ἐπιθυμία τιμωρίας, τοῦ δοκοῦντος ἠδικηκέναι οὐ προσηκόντως· ἔρως δέ ἐστιν ἐπιθυμία τις, οὐχὶ πρὸς ἀσυνδέτους (ἔστι γὰρ ἐπιβολὴ φιλοποιΐας διὰ κάλλος ἐμφανὲς νόμιμον) μῆνις δέ ἐστιν ὀργὴ πεπαλαιωμένη καὶ ἐπίκοτος, ἐπιτηρητικὴ δέ. ὅθεν ἐμφαίνεται διὰ τῶνδε,

Εἴωθε γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτήμαρ καταπέψαι,
Ἀλλά γε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσσαι.

ὁ δὲ θυμός ἐστιν ὀργὴ ἀρχομένη. ἡδονὴ δέ ἐστιν ἄλογος ἔπαρσις, ἐφ' αἱρετῷ δοκοῦντι εἶναι ἀφ' ἣν τάττεται κήλησις, ἐπιχαιρεκακία, τέρψις, διάχυσις. κήλησις μὲν οὖν ἐστιν ἡδονὴ δι' ὤτων καταπλοῦσα· ἐπιχαιρεκακία δὲ, ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς· τέρψις δὲ, οἷον ῥέψις, πρὸς τὴν ψυχὴν ἐπὶ τὸ αἰσθητόν· διάχυσις δὲ, αἴσθησις ἀρετῆς. ὡς δὲ λέγεται τινὰ ἐπὶ τοῦ σώματος ἀρρωστήματα, οἷον, πυρέξαι, καὶ ἀρθρίτιδες, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς, φιλοδοξία, καὶ φιληδονία, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ ἀρρώστημα, ὅτι νόσημα μετὰ ἀσθενείας· τὸ δὲ νόσημα, οἵησις σφόδρα δοκοῦσα αἱρετῆ. καὶ ὡς ἐπὶ τοῦ σώματος ἀνεμπλησίαι τινές λέγονται, οἷον καταῤῥοαὶ καὶ διάῤῥοιαι· οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς ψυχῆς εἰσιν ἀνακαθαρσίαι, οἷον φλυαρίαι,

ἀνελεημοσύνη, ἔλεος, καὶ τὰ ὅμοια πάθη. εἶναι δὲ καὶ τρεῖς εὐπαθείας φασὶ τὰς χαρὰν, εὐλάβειαν, βούλησιν. καὶ τὴν μὲν χαρὰν ἐναντίαν φασὶν εἶναι τῇ ἡδονῇ, οὖσαν βούλησιν ἕπαρσιν· τὴν δὲ εὐλάβειαν, τῷ φόβῳ, οὖσαν βούλησιν ἐκκλισιν· (φοβηθήσεσθαι μὲν γὰρ τὸν σοφὸν οὐδαμῶς, εὐλαβηθήσεσθαι δὲ) τῇ δὲ ἐπιθυμίᾳ ἐναντίαν φασὶν εἶναι τὴν βούλησιν, οὖσαν βούλησιν ὄρεξιν. καθάπερ οὖν ὑπὸ τὰ ὅμοια πάθη πίπτειν φασὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὑπὸ τὰς ὅμοιας εὐπαθείας· καὶ ὑπὸ μὲν τὴν βούλησιν, βούλησιν, εὐμένειαν, ἀσπασμὸν, ἀγάπησιν· ὑπὸ δὲ τὴν εὐλάβειαν, αἰδῶ, ἀγνοιαν· ὑπὸ δὲ τὴν χαρὰν, τέρψιν, εὐφροσύνην, εὐθυμίαν. φασὶ δὲ καὶ ἀπαθῆ εἶναι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ ἀνέμπτωτον εἶναι. εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἀπαθῆ τὸν φαῦλον, ἐν ἴσῳ λεγόμενον τῷ σκληρῷ καὶ ἀτρέπτῳ. ἄτυφόν τε εἶναι τὸν σοφόν· ἴσως γὰρ ἔχειν τινὰς τὸ ἔνδοξον καὶ τὸ εὔδοξον. εἶναι δὲ καὶ ἄλλον ἄτυφον, κατ' ἐπίκτησιν πεπαιδευμένον, ὅς ἐστι φαῦλος. καὶ αὐστηροὺς δέ φασιν εἶναι πάντας τοὺς σπουδαίους, τῷ μήτε αὐτοὺς τινὰς ἡδονῇ ὁμιλεῖν, μήτε παρ' ἄλλων τὰς τινὰς ἡδονῇ τινος δέχεσθαι. καὶ ἄλλον δὲ εἶναι αὐστηρὸν, ἁπλῶς λεγόμενον τῷ αὐστηρῷ οἴνῳ, ᾧ τινὲς μὲν φαρμακοποιίαν χρῶνται, τινὲς δὲ τινὶ πόσιν οὐ πάνυ. ἀκοινώνητον τοῖς σπουδαίοις, φυλακτικόν τε εἶναι τοῦ ὅπως τι βέλτιον αὐτῶν παιδεύειν, διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς τὰ φαῦλα μὲν ἀποκρυπτούσης, τὰ δὲ ὑπάρχοντα ἀγαθὰ φαίνεσθαι πιθούσης ἁπλῶς. τὸν δημηγορικὸν αἰρεῖ ἐν τῇ φωνῇ ὡς πλάσμα τι καὶ τῷ εἴδει. ἀπροσλήπτους τε εἶναι· ἐκκλίνειν γὰρ τὸ καθῆκον. καὶ οἰνωθήσεσθαι μὲν, οὐ μεθυσθήσεσθαι δέ. ἔτι δὲ οὐδὲ μανήσεσθαι· τινὲς πεισθῆναι μέντοι ποτὲ αὐτῷ φαντασίας ἀλλοκότους, διὰ μελαγχολίαν ἢ λήρησιν, οὐ κατὰ τὸν τῶν αἱρετῶν λόγον, ἀλλὰ κατὰ φύσιν. οὐδὲ μὴν λυπηθήσεσθαι τὸν σοφὸν, διὰ τὸ τὴν λύπην, ἄλογον εἶναι συστολὴν ψυχῆς, ὡς Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῇ ἠθικῇ. θείους

πε εἶ). ἔχειν γὰρ ἐν ἑαυτῷ οἱονεὶ θεόν. τὸ δὲ φαῦλον, ἄθεον· διὸ καὶ ἄθεον ὃ εἶ) τὸν ἄθεον, τίνα τε εἶναι πῶς τῷ θεῷ λεγόμενον, καὶ τὸν ἐξουθενητικὸν τοῦ θείου· ὥστε ὅτι εἶ) πάντα φαῦλον. δεισιδαίμονάς τε εἶναι τοὺς ἀπαιδεύτους· ἐμπείρους γὰρ εἶ) τῶν περὶ θεῶν νομίμων· εἶναί τε τὴν δυσσέβειαν ὑπεκκαίειν θεῶν θεραπείας. ἀλλὰ μὴν καὶ θύειν αὐτοὺς θεοῖς, ἀγνοὺς τε ὑπάρχειν· ἐκνθύειν γὰρ τὰ περὶ τοὺς θεοὺς ἁμαρτήματα. καὶ τοὺς θεοὺς ἀγαθοὺς αὐτούς· ὁσίους τε γὰρ εἶ) καὶ δικαίους πρὸς τὸ θεῖον. μόνους τε ἱερεῖς τοὺς σοφούς· ὑπολαμβάνειν γὰρ περὶ θυσιῶν, ἱδρύσεων, καθαρμῶν, τῶν ἄλλων τῶν πρὸς θεοὺς οἰκείων. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ γονέας σέβεσθαι, καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ μετὰ θεούς. φασὶ δὲ καὶ τοὺς πρὸς τέκνα φιλοσοφήσειν, φησὶ κλὼ εἶ) αὐτοῖς, καὶ ἐν φαύλοις μὴ εἶ). ἀρέσκει τε αὐτοῖς ἴσα γίγνεσθαι τὰ ἁμαρτήματα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἠθικῶν ζητημάτων, καὶ Περσαῖος, καὶ Ζήνων. εἰ γὰρ ἀληθὲς ἀληθοῦς μᾶλλον οὐκ ἔστιν, οὐδὲ ψεῦδος ψεύδους· οὕτως οὐδὲ ἁμάρτημα ἁμαρτήματος. καὶ γὰρ ὁ ἑκατὸν σταδίους ἀπέχων Καινώβου, καὶ ὁ ἕνα, ὁμοίως οὐκ εἰσὶν ἐν Καινώβῳ. οὕτω καὶ ὁ πλεῖον καὶ ὁ ἔλαττον ἁμαρτάνων, ὁμοίως οὐκ εἰσὶν ἐν τῷ καταρθοῦν. Ἡρακλείδης μέντοι ὁ Ταρσεὺς Ἀντιπάτρου τοῦ Ταρσέως γνώριμος, καὶ Ἀθηνόδωρος, αἴσια φασὶ τὰ ἁμαρτήματα. πλημμελεῖσθαι φασὶ τὸν σοφὸν ἂν μή τι κωλύῃ, ὡς φησι Χρύσιππος ἐν τῷ περὶ βίων. καὶ γὰρ κακίαν ἐφιέναι, καὶ ἐπ' ἀρετὴν παρορμήσειν, καὶ γαμήσειν (ὡς ὁ Ζήνων φησὶν ἐν πολιτείᾳ) καὶ παιδοποιήσεσθαι. ἔτι τε μὴ δεξάσθαι τὸν σοφὸν, τυπτόμενον ψευδεῖ μὴ συγκαταθήσεσθαι μηδενί. κινεῖσθαι τε αὐτόν· εἶ) γὰρ τὸν κινισμὸν συμπίπτειν ἐπ' ἀρετικὴν ὁδόν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ ἠθικῇ. μεύσεσθαί τε καὶ ἀνθρωπίνων σαρκῶν, καὶ τροφῆσαι. μόνον τε, ἐλεύθερον· τοὺς δὲ φαύλους δούλους. εἶ) γὰρ τὴν ἐλευθερίαν, ἐξουσίαν αὐτοπραγίας·

πλὴ δὲ δουλείαν, στέρησιν αὐτοπραγίας. εἶ) ὃ καὶ ἄλλω δουλείαν πλὴ ὧν ὑποτάξει, καὶ τεί πλω πλὴ ὧν κτήσῃ τε ἢ ὑποτάξει, ἢ ἀπιπήθεται ἡ δεσποτεία, φαύλη οὖσα καὶ αὕτη. οὐ μόνον ὃ ἐλεύθερος εἶ) τὶς σοφὸς, ἀλλὰ καὶ βασιλέας, τῆς βασιλείας οὔσης ἀρχῆς ἀνυπευθύνου, ἥπις τε εἰ μόνος ἀν' τοὺς σοφοὺς ςαίη, καθά φησι Χρύσιππος ἐν ᾧ Περὶ τοῦ κυρίως λεχθῆναι Ζηνώνα τοῖς ὀνόμασιν. ἐγνωκέναι γὰρ φησι δεῖν τὸν ἄρχοντα πρὸς ἀγαθῶν καὶ κακῶν μηδένα ἢ τῶν φαύλων ὀπίσω ἆναι ταῦτα. ὁμοίως ὃ καὶ ἄρχικοὺς, δικαστικούς τε καὶ ῥητορικοὺς μόνους εἶ). τ' ὃ φαύλων οὐδένα. ἔτι καὶ ἀναμαρτήτους, τῶ ἀπροπτώτους εἶ) ἁμαρτήματα. ἀβλαβεῖς τε εἶ). οὐ γὰρ ἄλλους βλάπτειν, οὔτε αὐτούς. ἐλεήμονάς τε μὴ εἶ), συγχωρεῖν τε ἔχειν μηδενὶ μὴ ὑπαιτίαν ταῖς ἐκ τοῦ νόμου ὑπβαλλούσας κολάσεις· ἐπεὶ τό γε εἴκειν, καὶ ὁ ἔλεος, αὐτή τε ἡ ὑπείκεια, οὐδεμιᾷ ὅτι ψυχῇ πρὸς κολάσεις προσπιουμένῃ χρησίμα, μηδὲ οἴεσθαι σκληροτέρας αὐτὰς εἶ). ἔτι γε τὸν σοφὸν οὐδὲν θαυμάζειν τῶν δοκούντων ἔνδοξον, οἷ χαρώνεια, καὶ ἀμπώτιδας, καὶ πύλας θερμῶν ὑδάτων, καὶ πυρὸς ἀναφυσήματα. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ (φασὶ) βιώσεται ὁ σπουδαῖος· κοινωνικὸς γὰρ φύσει καὶ πρακτικός. πλὴ μήτοι ἄσκησιν ἀποδέξεται ὑπὲρ τῆς τοῦ σώματος ὑποστάσεως. δώξεταί τε (φασὶν) ὁ σοφὸς, αἰτούμενος τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῶν θεῶν, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ καθηκόντων, καὶ Ἑκάτων ἐν τοῖς καθηκόντων Περὶ εὐχῶν. λέγουσι δὲ καὶ τὴν φιλίαν ἐν μόνοις τοῖς σπουδαίοις εἶ), διὰ τὴν ὁμοιότητα. φασὶ δ' αὐτοῖς κοινωνίαν ζωῆς εἶ)· τῶν κατὰ τὸν βίον, χρωμένων ἡμῶν τοῖς φίλοις ὡς ἑαυτοῖς. δι' αὐτὸν τε αἱρετὸν τὸν φίλον ἀποφαίνονται, καὶ τὴν πολυφιλίαν ἀγαθόν. ἔν τε τοῖς φαύλοις μὴ εἶ) φιλίαν. μηδενὶ δὲ τῶν φαύλων φιλονεικεῖν. πάντας τε τοὺς ἄφρονας

μαίτεσθαι. οὐ γὰρ φρονίμους εἶ), ἀλλὰ κῆ πλὴν ἴσην τὴν ἀφε-
σύνην μαίνεσθαι πάντα πράττειν. καὶ πάντας τε θεῖν τὸν σο-
φὸν, ὡς καὶ τὰ ποιήματα θεῖν αὐλήματα θεῖν αὐλεῖν τὸν Ι-
σμηνίαν. καὶ τὴν σοφὴν δὲ πάντα εἶ) δεδιέναι γὰρ αὐ-
τὴς πάντα λῆξ-ισίαν τὸν νόμον. τῶν δὲ φαύλων εἶ) διαλέ
γεται, ὃν ὅπερ καὶ τὸν ἄδικον, ἄλλως μὲν τῆς πόλεως, ἄλ-
λως δὲ τῶν χρωμένων φασί. τὰς δὲ ἀρετὰς λέγουσιν ἀν-
ακολουθεῖν ἀλλήλαις, καὶ τὸν μίαν ἔχοντα, πάσας ἔχειν.
εἶ) γὰρ αὐτῆς τὰ θεωρήματα κοινά, καθάπερ Χρύσιππος
ἐν τῷ περὶ τῶν Περὶ ἀρετῶν φησὶν, Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῇ
φυσικῇ κῆ πλὴν ἀρχαίαν, Ἑκάτων δὲ ἐν τῷ τρίτῳ Περὶ
ἀρετῶν. τὸν γὰρ σπουδαῖον, θεωρητικόν τε εἶ), καὶ πιθανὸν τῶν
πραγτέων· τὰ δὲ πρακτέα καὶ αἱρετέα ὄντι, καὶ ἐπο-
μονητέα καὶ ἐποτεμητέα καὶ ἐμμενητέα. ὥστε εἰ
τὰ μὲν αἱρετικῶς πράττει, τὰ δὲ ἐπομονητικῶς, τὰ δὲ
ἐποτεμητικῶς, τὰ δὲ ἐμμενητικῶς, φρόνιμός τε ὄντι
καὶ αἱρετὸς καὶ δίκαιος καὶ σώφρων. κεφαλαιοδ-
οξάζει τε ἑκάστην τῶν ἀρετῶν πρὸ ἓν ἴδιον κεφάλαιον· οἷον
πλὴν αἱρετὸν πρὸ τὴν ἐπομονητέα, πλὴν φρόνησιν πρὸ
τὰ ποιητέα, καὶ μὴ, καὶ οὐδέτερα· ὁμοίως τε καὶ τὰς ἄλ-
λας πρὸ τὰ οἰκεῖα πρέπειν. ἕπεσθαι δὲ τῇ μὲν φρονή
σει ἀβουλία καὶ σύγχυσις· τῇ δὲ σωφροσύνῃ, ἀπαξία, καὶ κα-
κομοιότης· τῇ δὲ δικαιοσύνῃ, ἰσότης, καὶ ἀνισομοιρία· τῇ δὲ
αἰδοῖ, ἀναισχυντία, καὶ ἀτιμία. ἀρέσκει δὲ αὐτῆς
μηδὲν μεταξὺ εἶ) ἀρετῆς καὶ κακίας· τὸν Πρωταρχικὸν
μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας εἶ) λέγοντων πλὴν σεμνοτήν.
ὡς γὰρ δεῖν φασὶν ἢ ὀρθὸν εἶ) ξύλον ἢ στρεβλὸν, οὕτως ἢ δί
καιον ἢ ἄδικον· οὔτε δὲ δικαιότερον, οὔτε ἀδικώτερον. Ὁ
μοίως δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. καὶ μὴν πλὴν ἀρετὴν Χρύσιπ-
πος μέν, ἀποβλητὴν Κλεάνθης δὲ, ἀποβλητήν. ὁ μέν, ἀπο
βλητὴν, διὰ μέθην καὶ μελαγχολίαν· ὁ δὲ, ἀποβλη-
τὴν, διὰ βεβαίους καταλήψεις. καὶ αὐτὴν δὲ αἱρετὴν εἶ).

αἱρεῖσθαι γοῦν ἐφ' οἷς καλῶς πεφάλουμεν, ὡς αὐ μόνον τὸ καλὸν εἰδότες ἀγαθόν. αὐτάρκη τε εἶ) αὐτὴν πρὸς εὐδαιμονίαν, καθά φησι Ζήνων καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ ἀρετῶν, καὶ Ἑκάτων ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ἀγαθῶν. Εἰ γὰρ (φησὶν) αὐτάρκης ἐστὶν ἡ μεγαλοψυχία πρὸς τὸ παίτων ὑπεραίω ποιεῖν, ἔστι δὲ μέρος ἀρετῆς, αὐτάρκης ἐστὶ καὶ ἡ ἀρετὴ πρὸς εὐδαιμονίαν, καταφρονοῦσα καὶ τῶν δοκούντων ἰσχυρῶν. ὁμοίως Παναίτιος καὶ Ποσειδώνιος ὅτι αὐτάρκη λέγουσι τὴν ἀρετὴν, διὰ χρείαν εἶ) φασὶ καὶ ὑγιείας καὶ χορηγίας καὶ ἰσχύος. ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς ἢ δι' ἀπαντὸς χρῆσθαι τῇ ἀρετῇ, ὡς οἱ πρὶ Κλεάνθην φασίν. ἀναπόβλητος γάρ ἐστι, καὶ παντὸς τῆ ψυχῇ χρῆται οὔσῃ τελείᾳ ὁ σπουδαῖος. φύσει τε τὸ δίκαιον εἶ), καὶ μὴ θέσει, ὡς καὶ τὸν νόμον καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ καλοῦ. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς μήτε τὴν διαφωνίαν ἀφίστασθαι φιλοσοφίας· ἐπεὶ τῷ λόγῳ τούτῳ περιλείψειν ὅλον τὸν βίον, ὡς καὶ Ποσειδώνιος φησὶν ἐν τοῖς περὶ παθῶν. ἀρκεῖν δὲ καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα φησὶν ὁ Χρύσιππος. ἔτι ἀρέσκει αὐτοῖς μηδὲν εἶ) ἡμῖν δίκαιον πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα, διὰ τὴν ἀνομοιότητα, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ δικαιοσύνης, καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ καθήκοντος. καὶ ἐρασθήσεσθαι δὲ τὸν σοφὸν τῶν νέων τῶν ἐμφανόντων διὰ τὴν εἶδος τὴν πρὸς ἀρετὴν εὐφυΐαν, ὥς φησι Ζήνων ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ πρώτῳ Περὶ βίων, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Ἠθικῇ. εἶ) δὲ τὸν ἔρωτα, ὑπόπολιν φιλοτεχνίας, διὰ καλλοῦς ἐμφανὲς ὄμμα· καὶ μὴ εἶ) σπουδαιότητος, διὰ φιλίας. τὸν γοῦν Θεμιστοκλέα, καὶ πρὸ ἐκείνου φασὶ ἔχειν τὴν ἐρωμένην, διὰ τὸ μισεῖσθαι, ἀπέχεσθαι αὐτῆς. εἶ) οὖν τὸν ἔρωτα φιλίας, ὡς καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ἔρωτος φησί· καὶ μὴ εἶ) ὑπὲρ μεμπτὸν αὐτόν. εἶ) δὲ καὶ τὴν ὥραν αἴσθησιν ἀρετῆς. Βίων δέ, πειθὼν ὄντων, ἡδονὴν

ρητικὸν καὶ φαντασικὸν καὶ λογικόν, τὴν τέλειαν φασὶν ἀρετὴν γεγενῆσθαι ὑπὸ τῆς φύσεως ὁπόταν τὸ λογικὸν ζῶον τοὺς ἀνωτέρω καὶ τοὺς ἐξῆς. ὁλόλφος τέ φασιν ἐξάξειν ἑαυτὸν τοῦ βίου τὴν σοφόν, καὶ ὑπὲρ πατρίδος καὶ ὑπὲρ φίλων· κἂν ἐν σκληροτέρᾳ ψήφηται ἀλγηδόνι, ἢ πηρώσεσιν, ἢ νόσοις ἀνιάτοις. ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ κοινὰς εἶναι τὰς γυναῖκας εἶναι τοῖς σοφοῖς· ὥστε τὸν ἐντυγχάνοντα τῇ ἐντυχούσῃ χρῆσθαι, καθά φησι Ζήνων ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ πολιτείας, ἀλλά τε Διογένης ὁ κυνικὸς, καὶ Πλάτων. παῖδας τε παῖδας ὁπόσους τέρξομεν πατέρων ὕπερ, καὶ ἡ ὅλη μοιχεία ζηλοτυπία φεύγειν ῥηθήσεται. πολιτείαν δὲ ἀρίστην, πόλιν μὲν τὴν ἐκ τε δημοκρατίας καὶ βασιλείας καὶ ἀριστοκρατίας. καὶ ἐν μὲν τοῖς ἠθικοῖς δόγμασιν οὕτω λέγουσι, καὶ τούτων πλείονα μνημονεύειν τῶν ἀποδείξεων τῶν εἰκείων. ταῦτα δ' ὡς ἐν κεφαλαίοις ἡμῖν διελελέχθω, καὶ στοιχειωδῶς. τὸ δὲ φυσικὸν λόγον διαιροῦσιν εἴς τε τὸ περὶ σωμάτων τόπον, καὶ περὶ ἀρχῶν, καὶ στοιχείων, καὶ θεῶν, καὶ περάτων, καὶ τόπου, καὶ κενοῦ. καὶ οὕτω μὲν εἰδικῶς. γενικῶς δ' εἰς τρεῖς τόπους, τόν τε περὶ κόσμου, καὶ τὸ περὶ τῶν στοιχείων, καὶ τρίτον τὸν αἰτιολογικόν. τὸ δὲ περὶτοῦ κόσμου διαιρεῖσθαι φασὶν εἰς δύο μέρη. μιᾷ γὰρ σκέψει ὁπόκοινωνεῖν αὐτὸν καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν μαθηματικῶν, καθ' ἓν ζητοῦσι περί τε τῶν ἀπλανῶν καὶ τῶν πλανωμένων· οἷον, εἰ ὁ ἥλιος ὑπὸ γῆν διὰ πλαγίου φαίνεται, καὶ ὁμοίως εἰ ἡ σελήνη· καὶ περὶ διχήσεως, καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις ζητημάτων. ἑτέραν δ' αὐτὸν σκέψιν εἶναι μόνοις τοῖς φυσικοῖς ὑπάλλει, καθ' ἓν ζητεῖται ἡ τε οὐσία αὐτοῦ, καὶ εἰ ὁ ἥλιος καὶ οἱ ἀστέρες ἐξ ὕλης καὶ εἴδους, καὶ εἰ ψυχικὸς ἢ ἀψύχης, καὶ εἰ ἔμψυχος ἢ ἄψυχος, καὶ εἰ φθαρτὸς ἢ ἄφθαρτος, καὶ εἰ προνοίᾳ διοικεῖται, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν. τὸν τε αἰτιολογικὸν, εἶναι δ' αὐτὸν διμερῆ· μιᾷ μὲν ὑπὸ σκέψει ὁπόκοινωνεῖν αὐτὸν τοῖς ἰατροῖς ζήτησιν, καθ' ἓν ζητοῦσι περί τε

τὸ ἡγεμονικὸν τ ψυχῆς καὶ πῶς ἐν ψυχῇ γινομένων, καὶ πῶς ἐκ σπερμάτ καὶ πῶς τούτοις ὁμοίων. τὸ δ' ἑτέρου καὶ τοὺς ἀπὸ πῶν μαθημάτ αἰτιολογεῖσθαι· οἷ, πῶς ὁρωμεν· πίς ἡ αἰτία τ καὶ τοπικῆς φαντασίας, ὅπως νέφη σωίστανται, βρονταί, καὶ ἴριδες, καὶ ἅλως, καὶ κομῆται, καὶ τὰ ὁμοια. δοκεῖ δ' αὐτοῖς ἀρχαὶ εἶ πῶν ὅλων δύο, τὸ ποιοῦν καὶ τὸ πάσχον. τὸ μὲν οὖν πάσχον, εἶ πῶν ἄποιον οὐσίαν τ ὕλην· τὸ δ' ποιοῦν, τ ἐν αὐτῇ λόγον τὴν θεόν. τοῦτον γὰρ ὄντα ἀΐδιον διὰ πάσης αὐτῆς δημιουργεῖν ἕκαστα. πίπτουσι δ' τὸ δόγμα ἔκ τ Ζήνωνος μὲν ὁ Κλεάνθης ἐν τῷ Περὶ οὐσίας, Κλεανθίης δὲ ἐν τῷ Περὶ τῶν ἀτόμων, Χρύσιππος δ' ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν προς τῷ τέλει, Ἀρχέδημος δ' ἐν τῷ Περὶ στοιχείων, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ β τῶν φυσικοῦ λόγου. διαφέρειν δέ φασιν ἀρχὰς καὶ στοιχεῖα· τὰς μὲν γὰρ, εἶ ἀγεννήτους καὶ ἀφθάρτους· τὰ δὲ στοιχεῖα, κτ' πῶν ἐκπύρωσιν φθείρεσθαι. ἀλλὰ καὶ σώματα εἶ τὰς ἀρχὰς καὶ ἀμόρφους, τὰ δὲ, μεμορφῶσθαι. σῶμα δ' ὅτι (φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ) τὸ τριχῇ διαστατὸν, εἰς μῆκος, εἰς πλάτος, εἰς βάθος. τοῦτο δὲ καὶ στερεὸν σῶμα καλεῖται. ἐπιφάνεια δ' ὅτι σώματος πρώτας, ἢ τὸ μῆκος καὶ πλάτος μόνον ἔχον, βάθος δὲ οὔ. ὡσαύτως δὲ Ποσειδώνιος ἐν γ Περὶ μετεώρων καὶ κατ' ἐπίνοιαν καὶ καθ' ὑποστασιν ἀπολείπει. γραμμὴ δ' ἐστὶν ἐπιφανείας πρώτας, ἢ μῆκος ἀπλατὲς, ἢ τὸ μῆκος μόνον ἔχον. στιγμὴ δ' ὅτι γραμμῆς πρώτας, ἥπις ὅτι σημεῖον ἐλαχιστον. ἕν τε εἶ θεὸν καὶ νοῦν, καὶ εἱμαρμένην καὶ Δία, πολλαῖς τε ἑτέραις ὀνομασίαις προσονομάζεσθαι. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν καθ' αὑτὸ ὄντα, τρέπειν δ' πᾶσαν οὐσίαν δι' ἀέρος εἰς ὑδωρ· καὶ ὡς περ ἐν τῇ γονῇ τὸ σπέρμα περιέχεται, οὕτω καὶ τοῦτον σπερματικὸν λόγον ὄντα τοῦ κόσμου, τοιοῦτον ὑπολιπέσθαι ἐν τῷ ὑγρῷ, ἔπειτα προσοικειοῦσθαι τὴν ὕλην πρὸς τὴν ἐξῆς γένεσιν· εἶτα ἀπογονὰς πρῶτον τὰ τέσσαρα,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

στοιχεῖα, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν. λέγει δὲ καὶ αὐτῶν ζήνων τε ἐν τῷ Περὶ τοῦ ὅλου, καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ἀρχέδημος ἔν τινι Περὶ στοιχείων. ἔστι δὲ στοιχεῖον, ἐξ οὗ πρώτου γίνεται τὰ γινόμενα καὶ εἰς ὃ ἔσχατον ἀναλύεται. τὰ δὲ τέτταρα στοιχεῖα εἶναι κοινὸν τῶν ἀπείρων οὐσίαν τὴν ὕλην. εἶναι δὲ τὸ μὲν πῦρ, τὸ θερμόν· τὸ δὲ ὕδωρ, τὸ ὑγρόν· τὸν τε ἀέρα, τὸ ψυχρόν· καὶ τὴν γῆν, τὸ ξηρόν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὸ αὐτὸ μέρος. αἰωπάτερον μὲν οὖν εἶναι τὸ πῦρ, ὃν δὴ αἰθέρα καλεῖσθαι, ἐν ᾧ πρώτην τὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν γεννᾶσθαι, εἶτα τὴν τῶν πλανωμένων· μεθ' ἣν τὸν ἀέρα· εἶτα ὕδωρ· ὑποστάθμην δὲ πάντων τὴν γῆν, μέσην ἁπάντων οὖσαν. λέγουσι δὲ κόσμον τε χωὸν· αὐτόν τε τὸν θεόν, τὸν ἐκ τῆς ἁπάσης οὐσίας ποιόν, ὃς δὴ ἄφθαρτός ἐστι καὶ ἀγέννητος, δημιουργὸς ὢν τῆς διακοσμήσεως, κατ' ἐκπύρωσιν μιᾶς πρεσβύσεως, ἀναλίσκων εἰς ἑαυτὸν τὴν ἅπασαν οὐσίαν, καὶ πάλιν ἐξ ἑαυτοῦ γεννῶν. καὶ αὐτὸν δὲ τὸν διακόσμησιν τῶν ἀστέρων, κόσμον εἶναι λέγουσι· καὶ τεῖχος, τὸ σφαιρικὸν ἐξ ἀμφοῖν. κόσμος ἔστι κόσμος ὁ ἰδίως ποιὸς τῆς τῶν ὅλων οὐσίας, ἢ (ὡς φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ μετεωρολογικῇ στοιχειώσει) σύστημα ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ τῶν ἐν τούτοις φύσεων· ἢ σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἕνεκα τούτων γεγονότων. οὐρανὸς δέ ἐστιν ἡ ἐσχάτη περιφέρεια, ἐν ᾗ πάντα ἵδρυται τὰ θεῖα. τὸν δὲ κόσμον οἰκεῖσθαι κατὰ νοῦν καὶ πρόνοιαν, καθά φησι Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ προνοίας, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τοῖς καὶ δεκάτῳ Περὶ θεῶν, εἰς ἅπαν αὐτοῦ μέρος διήκοντος τοῦ νοῦ, καθάπερ ἐφ' ἡμῶν τῆς ψυχῆς. ἀλλ' ἦ δὴ δι' ὧν μὲν μᾶλλον, δι' ὧν δὲ ἧττον. δι' ὧν μὲν γὰρ ὡς ἕξις διήκει, ὡς διὰ τῶν ὀστῶν καὶ τῶν νεύρων· δι' ὧν δὲ ὡς νοῦς, ὡς διὰ τοῦ ἡγεμονικοῦ. οὕτω δὴ καὶ τὸν ὅλον κόσμον ζῷον ὄντα καὶ ἔμψυχον καὶ λογικόν, ἔχειν ἡγεμονικὸν μὲν τὸν αἰθέρα, καθά φησιν Ἀντίπατρος ὁ Τύριος ἐν τῷ περὶ

Περὶ κόσμου. Χρύσιππος δ' ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ θεῶν οὐσίας, καὶ Ποσειδώνιος ἐν τῷ Περὶ θεῶν, τὸν οὐρανὸν φασὶ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ κόσμου. Κλεάνθης δ', τὸν ἥλιον. ὁ μὲν τοι Χρύσιππος διαφορώτερον πάλιν, τὸ καθαρώτερον τοῦ αἰθέρος ἐν ἑαυτῷ· ὃ καὶ πρῶτον θεὸν λέγουσιν αἰσθητικῶς ὡς πρὸ κεχωρηκέναι διὰ πάντων ἐν ἀέρι, καὶ διὰ πάντων ζώων ἁπάντων καὶ φυτῶν· διὰ δὲ τῆς γῆς αὐτῆς, καθ' ἕξιν ἕνα τὸν κόσμον εἶναι, καὶ τοῦτον περιφερῆ, σχῆμα ἔχοντα σφαιροειδές. πρὸς γὰρ τὴν κίνησιν ἁρμοδιώτατον τὸ τοιοῦτον· καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν ιε΄ τῶν φυσικοῦ λόγου, καὶ οἱ περὶ Ἀντίπατρον ἐν τοῖς Περὶ κόσμου. ἔξωθεν δὲ αὐτοῦ περικεχυμένον εἶναι τὸ κενὸν ἄπειρον· ὅπερ ἀσώματον εἶναι. ἀσώματον δὲ τὸ οἷόν τε κατέχεσθαι ὑπὸ σωμάτων οὐ κατεχομένου. ἐν δὲ τῷ κόσμῳ μηδὲν εἶναι κενόν, ἀλλ' ἑνοῦσθαι αὐτόν· τοῦτο γὰρ αἰτιᾶσθαι τὴν τῶν οὐσιῶν πρὸς τὰ ὁρμητὰ συμπνοιαν καὶ συντονίαν. (φησὶ δὲ περὶ τοῦ κενοῦ Χρύσιππος μὲν ἐν τῷ Περὶ κενοῦ, καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν φυσικῶν τεχνῶν, καὶ Ἀπολλοφάνης ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ἀπολλόδωρος, καὶ Ποσειδώνιος ἐν δευτέρῳ τοῦ φυσικοῦ λόγου) εἶναι δὲ καὶ ταῦτα ἀσώματα, ὅμοια. εἶναι δὲ καὶ τὸν χρόνον ἀσώματον, διάστημα ὄντα τῆς τοῦ κόσμου κινήσεως. τοῦτον δὲ τὸν μὲν παρωχημότα καὶ τὸν μέλλοντα, ἄπειρον· τὸν δὲ ἐνεστῶτα, πεπερασμένον. ἀρέσκει δὲ αὐτοῖς καὶ φθαρτὸν εἶναι τὸν κόσμον, ἔστε γεννητὸν τῷ λόγῳ τῶν δι' αἰσθήσεως νοουμένων, οὔτε τὰ μέρη φθαρτὰ ὄντι καὶ τὸ ὅλον. τὰ δὲ μέρη τοῦ κόσμου φθαρτά. (εἰς ἄλληλα γὰρ μεταβάλλει) φθαρτὸς ἄρα ὁ κόσμος. καὶ εἴπερ ὁπωσδεκτικόν ὅτι τῆς ὑπὸ τὸ χεῖρον μεταβολῆς, φθαρτόν ὅτι. καὶ ὁ κόσμος δὲ ἐξαιχμάσθαι γὰρ καὶ ἐξυδατοῦσθαι. γίνεσθαι δὲ τὸν κόσμον, ὅταν ἐκ πυρὸς ἡ οὐσία τραπῇ διὰ ἀέρος εἰς ὑγρόν, εἶτα τὸ παχυμερὲς αὐτοῦ συστὰν ἀποτελεσθῇ γῆ, τὸ δὲ λεπτομερὲς ἐξαερωθῇ, καὶ τοῦτ' ἐπιπλέον λεπτυνθὲν πῦρ ἀποτελέσῃ· εἶτα κρᾶσιν ἐκ

τούτων, φυτά τε, καὶ ζῶα, καὶ τὰ ἄλλα γένη. ὡδὲ δὴ οὖν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς τοῦ κόσμου φησὶ Ζήνων μὲν ἐν τῷ Περὶ ὅλου, Χρύσιππος δ' ἐν τῷ α τῶν φυσικῶν, καὶ Ποσειδώνιος ἐν α Περὶ κόσμου, καὶ Κλεάνθης, καὶ Ἀντίπατρος ἐν τῷ ι Περὶ κόσμου. Παναίτιος δ' ἄφθαρτον ἀπεφήνατο τὸν κόσμον. ὅπερ δ' καὶ ζῶον ὁ κόσμος, καὶ λογικόν, καὶ ἔμψυχον, καὶ νοερόν, καὶ Χρύσιππος ἐν α φησὶ Περὶ προνοίας, καὶ Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ποσειδώνιος, ζῶον μὲν οὖν οὕτως ὁρίζεται, οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικήν. τὸ γὰρ ζῶον τοῦ μὴ ζώου κρεῖττον· οὐδὲν δὲ τοῦ κόσμου κρεῖττον· ζῶον ἄρα ὁ κόσμος. ἔμψυχον δέ, ὡς δῆλον ἐκ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, ἐκεῖθεν οὔσης ἀποσπάσματος. Βοηθὸς δέ φησιν ὅτι καὶ) ζῶον τὸν κόσμον. ὅπερ τε εἶναι ὅτι, Ζήνων φησὶν ἐν τῷ Περὶ ὅλου, καὶ Χρύσιππος, ᾗ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ, καὶ Ποσειδώνιος ἐν α τοῦ φυσικοῦ λόγου. τὸ δὲ παῖ λέγεται (ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος) ὅτι κόσμος, ᾗ καθ' ἕτερον ὅπερ τὸ ἐκ τοῦ κόσμου, καὶ τοῦ ἔξωθεν κενοῦ, σύστημα. ὁ μὲν οὖν κόσμος πεπερασμένος ὅτι τὸ μὲν κενὸν, ἄπειρον. τοῦ δ' ἄστρου, τὰ μὲν ἀπλανῆ συμφέρεσθαι τῷ ὅλῳ οὐρανῷ, τὰ δὲ πλανώμενα κατ' ἰδίας κινεῖσθαι κινήσεις. τὸν δ' ἥλιον λοξὸν τινὰ πορείαν πιεῖσθαι διὰ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου, ὁμοίως καὶ τὴν σελήνην, ἐλικοειδῆ. εἶναι δὲ τὸν μὲν ἥλιον εἰλικρινὲς πῦρ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῷ ιζ Περὶ μετεώρων· ᾗ μείζονα τῆς γῆς, ὡς ὁ αὐτὸς ἐν τῷ ις τοῦ φυσικοῦ λόγου· ἀλλὰ καὶ σταυροειδῆ, (ὡς οἱ περὶ αὐτὸν τοῦτον φασὶν) ἀναλόγως τῷ κόσμῳ· πῦρ μὲν οὖν εἶναι, ὅτι τὰ πυρὸς πάντα πιεῖ· μείζω δὲ τῆς γῆς, τῷ πᾶσαν ὑπ' αὐτοῦ φωτίζεσθαι, διὰ τὸν οὐρανόν. ᾗ τὸ ἥλιον δὲ κωνοειδῆ σκιὰν ἀποτελεῖν, τὸ μείζονα εἶναι σημαίνει. παρίστησιν δὲ βλέπεσθαι, διὰ τὸ μέγεθος. κωνοειδέσθαι δὲ τὴν σελήνην, ἅτε καὶ πρόσγειον οὖσαν. ῥέφεσθαι δὲ ἐμπυρεύματα καὶ τὰ ἄλλα ἄστρα· τὸν μὲν ἥλιον, ὅτι

τῆς μεγάλης θαλάττης νοερὸν ὄντα ἀΐαμμα· πλὴν ὑ σελαίω ἐκ ποτίμων ὑδάτων, ἀερομιγῆ τυγχάνουσαν, καὶ πεφυσγκον οὖσαν, ὡς ὁ Ποσειδώνιος ἐν τῷ ἕκτῳ τῶ φυσικοῦ λόγου· τὰ δ' ἄλλα, ἀπὸ τῆς γῆς. δεκεῖ ὑ αὐτῆς σφαιροειδῆ εἶ) καὶ τὰ ἄστρα, καὶ τ ἡλιῶ ἀκίνητον οὖσαν. πλὴν ὑ σελήνην ἐκ ἴδιον ἔχειν φῶς, διηὰ παρ' ἡλίου λαμβάνειν ὁπὰ λαμπομβίω. ἐκλείπειν ὑ τὸν μὴν ἥλιον, ὁπὸ πεφθάσης αὐτῷ σελήνης, κ τὸ πρὸς ἡμᾶς μέρος, ὡς Ζήνων ἀναγράφει ἐν τῷ Περὶ ὅλου. φαίνεται γὰρ ὑπερεχομβίη τ σωμάδεις, καὶ ἀποκρύπτουσα αὐτὸν καὶ πάλιν ὑπεξαλλάττουσα. γινεῖζεται ὑ τοῦτο διὰ λεκανίης ὕδωρ ἐχούσης. τ ὑ σελήνην, ἐμπίπτουσαν εἰς τὸ τῆς γῆς σκίασμα· ὅθεν καὶ τ πανσελήνοις ἐκλείπειν μόνας, καθ' ὃν κ τ' διάμετρον ἰσαμβίην κ τ' μηνὰ τῷ ἡλίῳ· ὅπ κ τ' λοξοῦ ὡς πρὸς τὸν ἥλιον κινουμβίην, ὑπεξαλλάττει τῷ πλάτει, ἢ βορειοτέρα, ἢ νοτιωτέρα γινομβίη. ὅταν μὴν τὸ πλάτος αὐτῆς κ τ' ἡλιακὸν καὶ τὴν διὰ μέσων γῆν ἦται, εἶτα διαμετρήσῃ τ ἥλιον, τότε ἐκλείπει. κινεῖται δὲ τὸ πλάτος αὐτῆς κ τ' διὰ μέσων ἐν χηλαῖς καὶ σκορπίῳ, καὶ κριῷ, καὶ ταύρῳ, ὡς οἱ πρὸ τὸν Ποσειδώνιον. θεὸν δὲ, εἶ) ζῶον ἀθάνατον, λογικὸν, τέλειον, ἢ νοερὸν ἐν εὐδαιμονίᾳ, κακοῦ παντὸς ἀνεπίδεκτον, προνοητικὸν κόσμου τε καὶ τῶν ἐν κόσμῳ· μὴ εἶ) μβίτοι ἀνθρωπόμορφον. εἶ) δὲ τὸν μὲν, δημιουργὸν τῶν ὅλων, καὶ ὡσπερ πατέρα πάντων· κοινῶς τε, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τὸ διῆκον διὰ πάντων, ὃ πολλαῖς προσηγορίαις προσονομάζεται κατὰ τὰς δυνάμεις. Διὰ μὲν γὰρ φασι, δι' ὃν τὰ πάντα· καὶ Ζῆνα καλοῦσι, παρ' ὅσον τῷ ζῆν αἴτιός ἐστιν, ἢ διὰ τῷ ζῆν κεχώρηκεν· Ἀθηναῖν δὲ, κατὰ μὲν εἰς αἰθέρα διήκοντα τῷ ἡγεμονικοῦ αὐτοῦ· Ἥραν δὲ, κατὰ μὲν εἰς ἀέρα· καὶ Ἥφαιστον, κ τ' εἰς τὸ τεχνικὸν πῦρ· καὶ Ποσειδῶνα, κ τ' εἰς τὸ ὑγρόν· καὶ Δήμητραν, κ τ' μὲν εἰς γῆν· ὁμοίως δὲ καὶ τὰς δυνάμεις

πρεσβυτέρας ἐχόμενοι ἑνὸς οἰκειότητος ἀπέδοσαν. οὐσίαν δὲ θεοῦ Ζήνων μέν φησι τὸν ὅλον κόσμον, καὶ τὸν οὐρανόν, ὁμοίως δὲ καὶ Χρύσιππος ἐν πρώτῳ Περὶ θεῶν, καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ Περὶ θεῶν· καὶ Ἀντίπατρος ἐν ζ Περὶ κόσμου, ἀϊδιον εἶναι φησὶν αὐτὸν πλὴν οὐσίαν. Βοηθὸς δὲ ἐν τῇ Περὶ φύσεως, οὐσίαν θεοῦ πλὴν τῶν ἀπλανῶν σφαῖραν. φύσιν δέ, ποτὲ μὲν ἀποφαίνονται πλὴν συνέχουσαν τὸν κόσμον, ποτὲ δὲ πλὴν φύουσαν τὰ ὑπὸ γῆς. ἔστι δὲ φύσις ἕξις ἐξ αὐτῆς κινουμένη κατὰ σπερματικοὺς λόγους, ἀποτελοῦσά τε καὶ συνέχουσα τὰ ἐξ αὐτῆς ἐν ὡρισμένοις χρόνοις, καὶ τοιαῦτα δρῶσα ἀφ' οἵων ἀπεκρίθη. τοιαύτην δὲ καὶ τὴν συμφέρουσαν ἕξαν ἡδονῆς, ὡς δῆλον ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου δημιουργίας. κατ' εἱμαρμένην δέ φασι τὰ πάντα γίνεσθαι Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ εἱμαρμένης, καὶ Ποσειδώνιος ἐν β Περὶ εἱμαρμένης, καὶ Ζήνων· Βοηθὸς δὲ ἐν ια Περὶ εἱμαρμένης. ἔστι δ' εἱμαρμένη αἰτία τῶν ὄντων εἰρομένη, ἢ λόγος καθ' ὃν ὁ κόσμος διοικεῖται· καὶ μὴν καὶ μαντικὴν ὑφεστάναι πᾶσαν φασίν, ἢ καὶ προνοίαν εἶναι· καὶ αὐτὴν, τέχνην ἀποφαίνοντες διά τινας ἐνδόσεις, ὡς φησι Ζήνων τε καὶ Χρύσιππος ἐν τῷ β Περὶ μαντικῆς, καὶ Ἀθηνόδωρος καὶ Ποσειδώνιος ἐν πρώτῳ τῆς φυσικῆς λόγου, καὶ ἐν πρώτῳ Περὶ μαντικῆς. ὁ μὲν γὰρ Παναίτιος αὐτὴν ἀνυπόστατον αὐτὴν φησιν. οὐσίαν δέ φασι τῶν ὄντων ἁπάντων πλὴν πρώτην ὕλην, ὡς καὶ Χρύσιππος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν φυσικῶν, καὶ Ζήνων. ὕλη δέ ἐστιν ἐξ ἧς ὑφίσταται γίνεται. καλεῖται δὲ διχῶς, οὐσία τε καὶ ὕλη, ἥτε τῶν πάντων καὶ ἡ τῶν ὑπὸ μέρους. ἡ μὲν οὖν τῶν ὅλων, ἥτε πλέων οὔτε ἐλάττων γίνεται· ἡ δὲ τῶν ὑπὸ μέρους, καὶ πλείων καὶ ἐλάττων. σῶμα δέ ἐστι κατ' αὐτούς, ἡ οὐσία καὶ πεπερασμένη, καθά φησιν Ἀντίπατρος ἐν δευτέρῳ Περὶ οὐσίας, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ φυσικῇ. καὶ ἀπαθὲς δέ ἐστιν, ὡς αὐτός φησιν· εἰ γὰρ ἦν ἄπρεπτος, ὅτι ἂν τὰ γινόμενα ἐξ αὐτῆ

ἐγίνετο·

ἐγίνετο· ἔνθεν καὶ κεῖνο ὅπ τομὴ εἰς ἄπειρόν ἐστιν. ὃκ ἄπειρον δὲ φησιν αὐτικὼ ὁ Χρύσιππος· ὃ γὰρ ἔστι τὶ ἄπειρον, εἰς ὃ γίνεται ἡ τομή. ἀλλὰ ἀκαθάληκτός ἐστι.

καὶ τὰς κράσεις δὲ διόλου γίνεσθαι (καθά φησιν ὁ Χρύσιππος ἐν τῇ τέτῃ τῶν φισικῶν) καὶ μὴ κτ' ἐπιφανείαν ἢ ἁφήν. καὶ γὰ εἰς πέλαγος ὀλίγος οἶνος βληθεὶς, ὅπὶ ποσὸν ἀνεπαρέκτα ἔσεται, εἶτα συμφθαρήσε). φασὶ δ' εἶ) καὶ ζώνας δαίμονας, ἀνθρώπων συμπάθειαν ἐχόντας, ἐποπίας τῶν ἀνθρωπείων πραγμάτων· καὶ ἥρωας, τὰς ὑπολελειμμένας τῶν παυδαίων ψυχάς. τῶν δὲ ὧν ἀέρι γινομένων, χρώνια μὴ εἶ) φασὶ τῶν ὑπὸ γῆς ἀέρα κατεψυγμένον, διὰ τὸ τῆ ἡλίου πρόσω ἄφοδον· ἔαρ δ', ἢ ἄνκρασίαν τοῦ ἀέρος, κτ' τὸ πρὸς ἡμᾶς πορείαν· θέρος δὲ, τὸν ὑπὸ γῆς ἀέρα, καταθαλπόμενον τῇ τοῦ ἡλίου πρὸς ἄρκτον πορείᾳ· μετόπωρον δὲ, τῇ παλινδρομίᾳ τοῦ ἡλίου ἀφ' ἡμῶν γίνεσθαι.* πρὸς δὲ τοῖς πόποις ἀφ' ὧν ῥέοισι. τὸ δ' ὑγρὸν εἶναι αὐτῶν ἄπορον γίνεσθαι τὸν ἥλιον, ἐξατμίζοντα τὰ νέφη. ἶριν δ', εἶ) αὐγὰς ἀφ' ὑγρῶν νεφῶν ἀνακεκλασμένας, ἢ (ὡς Ποσειδώνιος φησὶν ἐν τῇ μετεωρολογικῇ) ἔμφασις ἡλίου τμήματος ἢ σελήνης, ἐν νέφει δεδροσισμένῳ κοίλῳ καὶ συνεχεῖ πρὸς φαντασίαν, ὡς ἐν κατόπτρῳ φανταζομένη κτ' κύκλου πρόσφορειαν. κομήτας τε καὶ πωγωνίας καὶ λαμπαδίας, πυρὰ εἶ) ὑφεστῶτα, παχυμερὴς ἀέρος εἰς τ' ἀιδρώδη τόπον ἀνενεχθέντος. σέλας δ', πυρὸς ἀθρόου ἔξαψιν ἐν ἀέρι φερομένου ταχέως, καὶ φαντασίαν μήκους ἐμφαίνοντος. ὑετὸν δὲ, ἐκ νέφους μεταβολὴν εἰς ὕδωρ, ἐπιδοὺς ἢ ἐκ γῆς ἢ ἐκ θαλάττης ἀνενεχθεῖσα ὑγρασία ἀφ' ἡλίου μὴ τυχαίᾳ κατεργασίας· καταψυχθέν· δὲ τοῦτο πάχνην καλεῖσθαι. χάλαζαν δ', νέφος πεπηγὸς, ὑπὸ πνεύματος διαθυφθέν. χιόνα δ', ὑγρὸν ἐκ νέφους πεπηγότος, ὡς Ποσειδώνιος ἐν τῷ ὀγδόῳ τῶν φισικῶν λόγων. σρατιὰν δ', ἔξαψιν νεφῶν πρηστευομένων, ἢ ῥηγνυ-

μῶν ὑπὸ πνεύματος· ὡς Ζήνων ἐν τῷ Περὶ ὅλου. βροντὴν δ', τὸν τούτων ψόφον, ἐκ περιστάσεως ἢ ῥήξεως. κεραυνὸν δ', ἔξαψιν στερροῦ μετὰ πολλῆς βίας πίπτουσαν ἀπὸ γῆς, νεφῶν περιστελλομένων ἢ ῥηγνυμένων. οἱ δ', συστροφὴν πυρώδους ἀέρος βιαίως καταφερομένην. πρηστῆρα δὲ, πῦρ ἀνωμάλως βίαιον καὶ πνευματώδη, ἢ πνεῦμα καπνώδες ἐρρωγότος νέφους. πρηστὴρ δὲ, νέφος περιληφθὲν πνεῦμα εἰς τὰ κοιλώματα τῆς γῆς, ἢ καταρχθὲν πνεύματος ἐν τῇ γῇ, καθά φησι Ποσειδώνιος ἐν τῇ η'. εἶναι δ' αὐτῶν τοὺς μὲν, σεισμούς· τοὺς δὲ, χασμούς· τοὺς δὲ, καυμούς· τοὺς δὲ, βεβασμούς. ἀρέσκει δ' αὐτοῖς καὶ πῶς διακόσμησιν ὧδε ἔχειν. μέσην τὴν γῆν κέντρου λόγον ἐπέχουσαν, περὶ ἣν τὸ ὕδωρ σφαιροειδές, ἔχον τὸ αὐτὸ κέντρον τῇ γῇ· ὥστε πῶς γῆν ἐν ὕδατι εἶναι. μετὰ τὸ ὕδωρ δὲ, ἀέρα ἐσφαιρωμένον. κύκλους δὲ εἶναι ἐν τῷ οὐρανῷ πέντε, ὧν τὸν μὲν, ἀρκτικὸν, ἀεὶ φαινόμενον· δεύτερον, θερινὸν στεινόν· τρίτον, ἰσημερινόν· τέταρτον, χειμερινὸν θερινόν· πέμπτον, ἀνταρκτικὸν, ἀφανῆ. λέγονται δὲ παράλληλοι καθόλου οὐ συμβαίνουσιν εἰς ἀλλήλους χεῖσθαι ὑφ' ἕνα τὸν αὐτὸν πόλον. ὁ δὲ ζωδιακὸς, λοξός ἐστιν, ὡς ἅπτων τοὺς παραλλήλους. ζῶναί τε ἐπὶ τῆς γῆς εἰσὶ πέντε· θερμὴ, βόρειος, καὶ ὑπὸ τὸν ἀρκτικὸν κύκλον, ἀοίκητος διὰ ψῦχος· δευτέρα, εὔκρατος· τρίτη, ἀοίκητος ὑπὸ καυμάτων, ἡ διακεκαυμένη καλουμένη· τετάρτη, ἡ αὖ εὔκρατος· πέμπτη, νότιος, ἀοίκητος διὰ ψῦχος. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς πῶς μὲν φύσιν εἶναι πῦρ τεχνικὸν, ὁδῷ βαδίζον εἰς γένεσιν, ὅθεν ἐστὶ πνεῦμα πυροειδὲς καὶ τεχνοειδές· πῶς δὲ ψυχὴν, αἰσθητικόν. ζῶα τε δὲ εἶναι τὰ συμφυῆ ἡμῖν πνεύματα· διὸ καὶ σώματα εἶναι, καὶ μετὰ θάνατον ὑπομένειν. φθαρτὸν δ' εἶναι. πῶς δ' ὅλων, ἄφθαρτον, ὡς μέρη εἶναι τὰ ἐν τοῖς ζῴοις. Ζήνων δ' ὁ Κιτιεὺς καὶ Ἀντίπατος ἐν τοῖς Περὶ ψυχῆς καὶ Ποσειδώνιος,

πνεῦμα ἔνθερμον εἶναι πλὴν ψυχικόν. τοῦτο γὰρ ἡμᾶς εἶναι ἐμπνόους, καὶ ὑπὸ τούτου κινεῖσθαι. Κλεάνθης μὲν οὖν πάσας ὑπολαμβάνει τὰς μέχρις ἐκπυρώσεως· Χρύσιππος δὲ, τὰς τῶν σοφῶν μόνων. μέρη δὲ ψυχῆς λέγουσιν ὀκτώ· τὰς πέντε αἰσθήσεις, καὶ τὰς ἐκ τούτων σπερματικοὺς λόγους, καὶ τὸ φωνητικὸν, καὶ τὸ λογιστικόν. ὁρᾶν δὲ, τὸ μεταξὺ τῆς ὄψεως καὶ τοῦ ὑποκειμένου φωτὸς, ἐκτεινόμενον κωνοειδῶς· καθά φησι Χρύσιππος ἐν δευτέρῳ περὶ φυσικῶν· καὶ Ἀπολλόδωρος. γίνεσθαι μέντοι τὸ κωνοειδὲς πῦρ ἀέρος ἀπὸ τῆς ὄψεως· πλὴν δὲ βάσιν, ἀπὸ τοῦ ὁρωμένου· ὡς διὰ βακτηρίας οὕτω τοῦ παθόντος ἀέρος τὸ βλεπόμενον ἀναγγέλλεσθαι. ἀκούειν δὲ, τὸ μεταξὺ τοῦ τε φωνοῦντος καὶ τοῦ ἀκούοντος ἀέρος, πληττομένου σφαιροειδῶς, εἶτα κυματουμένου, καὶ ταῖς ἀκοαῖς ἀπερείσαντος, ὡς κυματοῦσθαι τὸν ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδωρ κατὰ κύκλους ἀπὸ τοῦ ἐμβληθέντος λίθου. τὸν δ' ὕπνον γίνεσθαι, ὅταν χαλᾶται τοῦ αἰσθητικοῦ τόνου περὶ τὸ ἡγεμονικόν. αἰτίας δὲ τῶν παθῶν ἀπολείπουσι τὰς περὶ τὸ πνεῦμα προπάσας. σπέρμα δὲ λέγουσιν εἶναι, τὸ ἐξ οὗ τε γίνεσθαι τοιαῦτα ἀφ' οἵου καὶ αὐτὸ ἀπεκρίθη. ἀνθρώπου δὲ σπέρμα, ὃ μεθίησιν ὁ ἄνθρωπος, μετ' ὀργῆς συγκιρνᾶσθαι τοῖς τῆς ψυχῆς μέρεσιν, κατὰ μιγμὸν τῶν πνευμάτων λόγον. εἶναι δὲ αὐτὸ Χρύσιππός φησιν ἐν τῇ δευτέρᾳ περὶ φυσικῶν, πνεῦμα κατὰ πλείονα οὐσίαν, ὡς δῆλον ἐκ τῶν εἰς πλείω καταβαλλομένων σπερμάτων, ἃ παλαιωθέντα οὐκέτι φύεται, ὡς δῆλον διὰ πεπνευκυίας αὐτοῖς τῆς δυνάμεως. καὶ ἀφ' ὅλων δὲ τῶν σωμάτων αὐτό φασι καταφέρεσθαι οἱ περὶ τὸν Σφαῖρον· πάντων γοῦν ἡγεμονικὸν εἶναι τῶν ζῴων σωμάτος μερῶν. τὸ δὲ θῆλυ, ἄγονον ἀποφαίνουσι, ἄπονόν τε εἶναι καὶ ὀλίγον, καὶ ὑδατῶδες, ὡς ὁ Σφαῖρος φησίν. ἡγεμονικὸν δ' εἶναι τὸ κυριώτατον τῆς ψυχῆς, ἀφ' ᾧ αἱ φαντασίαι καὶ αἱ ὁρμαὶ γίνονται, καὶ ὅθεν ὁ λόγος αἴρε-

πέμπεται· ὅ ἐστιν εἶναι ἐν καρδίᾳ. Ταῦτα μὲν καὶ τὰ φυσικά, τὸ ὅσον ἡμῖν ἀποχρησίμως ἔχειν δοκεῖ, σχολαζομένοις τῆς συμμετρείας τὸ συγγράμματος. ἃ δέ τινες εἰς αὐτὴν διῃρέθησαν, ἔστι τάδε.

Ἀρίστων ὁ Χῖος ὁ Φάλανθος, ὃν καλοῦμεν Σειρίωνα, τέλος ἔφησεν εἶναι τὸ ἀδιαφόρως ἔχοντα ζῆν πρὸς τὰ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, μηδὲν διαφέρειν ἐν αὐτοῖς παρόσον μὴ ἀπειρήκατα, ἀλλ' ὅμοιον ἐν πάντων ἔχοντα. εἶναι γὰρ ὅμοιον τὸν ἀγαθὸν ὑποκριτὴν τὸν σοφόν· ὃς ἂν τε Θερσίτου ἂν τε Ἀγαμέμνονος πρόσωπον ἀναλάβῃ, ἑκάτερον ὑποκρίνεται πρεπόντως. τόν τε φυσικὸν τόπον καὶ τὸν λογικὸν αἱρεῖται, λέγων τὸν μέν, εἶναι ὑφ' ἡμᾶς· τὸν δέ, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. μόνον δὲ τὸν ἠθικὸν εἶναι πρὸς ἡμᾶς. ἐοικέναι δὲ τοὺς διαλεκτικοὺς λόγους τοῖς ἀφαχίοις, ἃ καίτοι δοκοῦντα τεχνικόν τι ἐμφαίνειν, ἄχρηστά ἐστιν. ἀρετάς τε οὔτε πολλὰς εἰσῆγεν, ὡς ὁ Ζήνων, οὔτε μίαν πολλοῖς ὀνόμασι καλουμένην (ὡς οἱ Μεγαρικοί) διὰ δὲ τὸ πρός τι πῶς ἔχον. οὕτως δὲ φιλοσοφῶν καὶ ἐν Κυνοσάργει διαλεγόμενος, ἴσχυσεν αἱρετὴς ἀκοῦσαι. Μιλτιάδης δέ τις καὶ Διφίλος Λεοντῖνοι πρεσβύτεροι. ἦν δέ τις πιστικὸς, καὶ ὄχλῳ πεποιημένος. ὅθεν ὁ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Καί τις Λεόντειος ἀγὴν ἀπὸ αἰμύλου ἕλκων.

Κλεάνθαλον δὲ Γολέμωνι, (φησὶ Διοκλῆς ὁ Μάγνης) μετέθετο, Ζήνωνος ἀρρωστίᾳ μακρᾷ πρεσβεύοντος. μάλιστα δὲ πρόσκειται Στωϊκῷ δόγματι, τῷ τὸν σοφὸν δοξαστὸν εἶναι. πρὸς ὃ Περσαῖος ἀναιρούμενος, διδύμων ἀδελφῶν τὸν ἕτερον ἐποίησεν αὐτῷ κλέπτην δοῦναι, ἔπειτα τὸν ἕτερον ἀπολαβεῖν· καὶ οὕτως ἀπορούμενον διήλεγξεν. ἀπεφαίνετο δὲ πρὸς Ἀρκεσίλαον· ὅτε θεασάμενος ταῦρον περατώδη μήτραν ἔχοντα, Οἴμοι, ἔφη, δέδοται Ἀρκεσιλάῳ ὅπλον χείρημα κατὰ τῆς ἀναρχίας. πρὸς δὲ τὸ φάμενον Ἀκαδημαϊκὸν οὐδὲν καταλαμβάνειν, Ἆρ' οὖν τὸ πλησίον

σου καθήμενον ὁρᾷς; εἶπεν· ἀρνησαμένῳ δέ,

Τίς σ' ἐτύφλωσεν (ἔφη) πὰς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς;
βιβλία ᾗ αὐτὸ φέρε) τάδε. Προτρεπτικῶν, β· Περὶ Ζήνωνος δογμάτων διάλογοι χολῶν, ε· Περὶ σοφίας διατριβῶν, ζ· Ἐρωτικαὶ διατριβαί, ϒ ὑπομνήματα ὑφ' κε· ἀπομνημονευμάτων, γ· Χρείων, ια, Πρὸς τὰς ῥήτορας, Πρὸς τὰς Ἀλεξίνου αἰτιολογίας, Πρὸς τοὺς διαλεκτικούς, γ· Πρὸς Κλεάνθην ὀψολῶν, δ· Παναίτιος ᾗ καὶ Σωσικράτης μόνας αὐτὸ τὰς ὀψολαὶ φασὶ τὰ ᾗ δίμα, τὸ περιπατητικὸν Ἀρίστωνος. τὸν λόγος φαλακρὸν ὄντα ἐγκαυθῆναι ὑπὸ ἡλίου, καὶ ὧδε τελευτῆσαι. σεσοπαίξαμεν ᾗ αὐτῷ πόνδε τὸν ἔπον πρὸς ἰάμβῳ πρὸς χωλόν,

Τί δὴ γέρων ὢν καὶ φάλαιθρος ὢ εἶσων
Τὸ βρέγμα δῶκας ἡλίῳ καταπτῆσαι;
Τὺ γὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ δέον ζητῶν,
Τὸν ψυχρὸν ὄντως οὖρες ὑθέλων ἄδειν.

γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ἀρίστων Ἰλιώτης περιπατητικός· ὁ δέ τις, μουσικὸς Ἀθηναῖος· τέταρτος, πιητὴς βαγῳδίας· πέμπτος, Ἀλαβάς, τέχνας γεγραφὼς ῥητορικάς· ἕκτος, Ἀλεξανδρὰς περιπατητικός.

Ἥριλλος ᾗ ὁ Καρχηδόνιος τέλος εἶπε τὸ ὀψιμάθως, ὅσπερ ὀρθῶς ζῆν ἀεὶ πάντα ἀναφέροντα πρὸς τὸ μετ' ὀψιμάθους ζῆν, καὶ μὴ τῇ ἀγνοίᾳ διαβεβλημένον. εἶναι δὲ τὸν ὀψιμάθη, ὃν ἴδοις ἂν φαντασθῆναι πρὸς δεξιαὶ ὑπόπωπον ὑπὸ λόγου. πρὸ ᾗ ἔλεγε μηδὲν εἶναι τέλος, ἀλλὰ καὶ τὰς πρεσβείας καὶ τὰ πρόσωπα ἀλλάττεσθαι αὐτόν· ὡς καὶ τὸν αὐτὸν χαλκὸν ἢ Ἀλεξάνδρου γινόμενον ἀνδριάντα, ἢ Σωκράτους. διαφέρειν ᾗ τέλος καὶ ὑποτέλειαν. τῆς μὲν γὰρ καὶ τοῖς μὴ σοφοῖς ἐφικνεῖσθαι, τὸ δὲ, μόνον τὸν σοφόν. πὰ ᾗ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, ἀδιάφορα εἶναι. ἔστι ᾗ πὰ βιβλία αὐτῷ, ὀλιγόστιχα μέν, δυνάμεως ᾗ μεγάλης

φιλόσοφος ἀπὸ Περσέως τοῦ Ζήνωνος. λέγεται δὲ ἐπὶ πολὺ ὄντος αὐτοῦ ἐφιλοσοφηκέναι μετὰ, ὡς ἀπηγέλλοντο μετὰ τὸν Ζήνωνα ἰδιάζοντα ξενοφοβίαν Ἕλλησι ἢ βαρβάροις. τὰ δὲ βιβλία ὅδε ἐστὶ τάδε, Περὶ ἀσπίδος, Πρὸς παῖδα, Περὶ ὑποτυπώσεως, Νεμεσίτης, Μαθητὴς, Ἀπορίαι διδασκάλου, Διαπυθόμενος, Εὐδώνη, Ἑρμῆς, Μήδεια, Διάλογοι, Θέσεις ἠθικαί.

Διετύπου δὲ ὁ Μεταδίμνιος πλοῦς ἐπὶ τοῦ ἀδελφοῦ, δι' ἐφέσεως ἐφεσμίας. ἀλγήσας γὰρ ὀδόντος, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν τόπον ἀδιάφορον. ἦν δὲ πᾶς μὲν Θεσπιεύς, πόλεως δὲ Ἡρακλείας. ἔνιοι δὲ (καθά φησι Δικαίαρχος) ἀφῆκεν μὲν Ἡρακλείδου τὸ πλοῖον, ἔπειτα Δλεξίνου καὶ Μετροκλέους, πλωτῆρες δὲ Ζήνωνες. καὶ καὶ δίκαιος μὲν φιλοχρήματος ὤν, παντοδαπῆς ἐπιχείρει πράγμασι· ἔπειτα δὲ καὶ λόγοις ἀποδέχεται, ἡλίου αὐτόν. ἀπέθανε δὲ ὁ Ζήνωνος, ἀφὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς ἀπεδέξατο, καὶ εἰς τὰ χαμαιπετῆ ὑπετύπου, καὶ πάντα ἀφοβοκαλιπῶς ἐδυπάθει. βιοὺς δὲ ἔτη τρία καὶ ἑβδομήκοντα, ἀπὸ τοῦ κατέστρεψε. βιβλία δὲ αὐτοῦ φέρεται τάδε, Περὶ ἀπαθείας β· Περὶ ἀσπίδος β· Περὶ ἡδονῆς, δ· Περὶ πλούτου, καὶ χάριτος καὶ ἀμαθείας, Περὶ αἰσχρῶν χρήσεως, Περὶ ἀπορίας, Περὶ δίκαιον καὶ πολίτου, Περὶ τῶν ἐπαγωγῶν, Περὶ βαρβαρικῶν ἐθῶν.

ἦν δὲ καὶ οὗτος τῶν διατριβόντων. διεδέξατο δὲ τὸν Ζήνωνα Κλεάνθης, περὶ οὗ λεκτέον.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ.

Κλεάνθης Φανίου, Ἄσσιος. οὗτος πρότερον ὢν πύκτης, ὡς φησιν Ἀπολλώνιος ὁ διδασκαλικὸς· ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἀθήνας, πένης ἦλθεν δραχμαὶ (καθά φασι τινες) καὶ Ζήνωνι προσβαλὼν, ἐφιλοσόφει ἡμιταλαντιαῖος, καὶ

ὅτι τῶν αὐτῶν ἔμεινε δογμάτων. διεβοήθη δ' ὅτι φιλοπονία, ὥστε πέντε ὧν ἅμα ἀρμῆσαι μαθησομένων· καὶ νύκτωρ μὲν ἀντλεῖς κήπους ἐλῶντι, μεθ' ἡμέραν δ' ἐν τοῖς λόγοις ἐγυμνάζετο· ὅθεν καὶ Φρεάντλης ἐκλήθη. φασὶ δ' αὐτὸν εἰς δικαστήριον ἀχθῆναι, λόγους δώσοντα πόθεν ἐς τοσοῦτον ἀνέκτητο· ἐπιπορεύεσθαι δὲ τὸν κηπουρὸν μάρτυρα τῆς ἀφελείας παρ' οὗ ἐλῶντι, καὶ τὴν ἀλφιτόπωλιν παρ' ἧς τὰ ἄλφιτα ἔπεμπεν. ἀποδεξαμένους δ' αὐτὸν τοὺς Ἀρεοπαγίτας, ψηφίσασθαι δέκα μνᾶς δοθῆναι Ζηνώνα δὲ κωλύσαι λαβεῖν. φασὶ δὲ καὶ Ἀντίγονον αὐτῷ πεντηκοντάλιτρα δοῦναι. ἠγούμενόν τε τῶν ἐφήβων ὅτι ἕνα θέντα, ὑπ' αὐτοῦ θεραπευόμενον θῆναι, καὶ ὀφθῆναι ἀχίτωνα· ἐφ' ᾧ κρεκόπτην ὑπηθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων, καθά φησι Δημήτριος ὁ Μάγνης ἐν τοῖς ὁμωνύμοις. ἐθαυμάσθη δ' ἂν δὴ καὶ διὰ τάδε. φασὶ γὰρ καὶ Ἀντίγονον αὐτὸν πυθέσθαι ὅντα ἀκροατήν, διὰ τί αὐτλεῖ· τὸν δ' εἰπεῖν, Αὐτλῶ γὰρ μόνος τί δ' οὐχὶ σκάπτω; τί δ' ἐν ἀδόξῳ, καὶ πάντα πρὸς φιλοσοφίας ἕνεκα; καὶ γὰρ ὁ Ζήνων αὐτὸν συνεγύμναζεν εἰς τοῦτο, καὶ ἐκέλευεν ὀβολὸν φέρειν ἀποφορᾶς. καί ποτε ἀθροισθὲν τὸ κέρμα ἐκόμισεν εἰς μέσον τῶν γυμνασίων, καί φησι, Κλεάνθης μὲν καὶ δεύτερον Κλεάνθην δύναται τρέφειν, εἰ βούλοιτο· οἱ δὲ ἔχοντες ὅθεν προσφοιτῶσι, παρ' ἑτέρων ὀψωνείσθωσι τὰ ὀψώνια, καὶ μὴ ἀνελευθέρως φιλοσοφοῦντες. ὅθεν δὴ καὶ δεύτερος Ἡρακλῆς ὁ Κλεάνθης ἐκαλεῖτο. ἦν δὲ πενιχρὸς μέν, ἀφύσικος δ', καὶ βραδὺς ὑπορβαλλόντως. διὸ καὶ Τίμων περὶ αὐτοῦ φησὶν οὕτως,

Τίς δ' οὕτω κωφὸς ὡς ὀπισωλεῖται σίγας ἀνδρῶν,
Μωλύπης, ἑπέων φίλος, λάσιος, ὄλμος, ἄπλμος;

καὶ σκωπτόμενος δ' ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν ἠνείχετο, καὶ ὅτε ἀκούων ἔφασκεν ἐκλέγειν λέγων αὐτὸς μόνος δύνασθαι βασανίζειν τὰ Ζήνωνος φίλτατον. καί ποτε ὀνειδιζόμενος ὡς

δηλὸς, Διὰ τοῦτο, εἶπεν, ἐλήφθαι ἀμφοτέρως. ἐσκώπτων δὲ τὸν ἑαυτοῦ βίον τοῦτον τὸν τρόπον, ἐλεγεῖον, ἐν ᾧ σφαιρίζεσθαι ἐκέλευε, τὸν σκληρὸν καὶ ἄκαρπον ἐργάζεσθαι, σκάπτων. πολλάκις δὲ ἑαυτὸν ἐπιπλήττειν ὡς ἀκύρους λέγοντα, Τί μοι, ἔφη, δοκεῖς; καὶ ἐς γηλάσας, Πρεσβύτην, φησὶ, παλιὸν μὲν ἔχεις, γνώμην δὲ μή. εἰπόντος δέ τινος Δημώνακτι μὴ πιεῖν τὰ δόντα, Γαῦρον, ἔφη, καὶ μὴ φρονεῖν γὰρ ἡγοῦμαι τὸ καθῆκον αἱρεῖσθαι, ὃ τοῖς μὲν ἔργοις αὐτὸ ὠφελεῖ καὶ ὁ Λακεδαιμόνιος, Οὐ κολακεύομαι, φησὶν, ὃς ὁ Κλεάνθης, Ναὶ, ἔφη, εἰ κολακεύω, φάρμακον ἄγαν μοὶ λέγεις, ἔπειτα δὲ πικρόν. ἐρομένου τινὸς εἰ ὑποπτεύεσθαι δεῖ τὸν φίλον, Τὸ ἐν τοῖς Ἡλέκτραις, ἔφη,

Σίγα, σίγα, λεπτὸν ἴχνος.

λέγοντος τινὸς εἰπόντος ὅτι ὁ πολὺς ἀγαθὸν, ὀλιγοχρονίως φησὶν,

Λίμαπες εἰς ἀγαθοῦ φίλον πέλει.

φησὶ δὲ ὁ Ἑκάτων ἐν ταῖς χρείαις, ὑμῖν φησὶν μιεσκὸν εἶναι; Εἰ εἷς τὸν γαστέρα τύπτων γαστρίζει, καὶ ὁ εἷς τὸν μηρὸν τύπτων, μηρίζει, ἔφη, Σὺ μὲν οὖν ὀλιγοστοὺς ἔχε μιεσκοὺς· αἱ δ' αἰάλογοι φωναὶ τὰ αἰάλογα τοῖς πράγμασι σημαίνουσι τὰ πράγματα. μιεσκὸν γὰρ ὀλιγοχρόνιον, ἐπόντα εἰ αἰσθάνεται τὸ ὀλιγοβίωτον, διὰ τί οὕτω, εἶπεν, ἐγὼ ἂν αἰσθανοίμην ἐπ' αἰσθάνῃ; Σωσικλεῖ τῷ ποιητῇ ὀνειδίζοντι εἰπόντας ὡς αὐτὸν παρίστα,

Οἷς ὁ Κλεάνθης μηρία βεβλαπται,

ἔφησεν ὅτι ἑαυτῷ χρῶμαι. ἐφ' ᾧ ἀγανάκτησαν οἱ ἀκροαταὶ, τὸν μὲν ἐκβάλλειν, τὸν δὲ Σωσικλεῖ ἐπιβαλεῖν. μεταγνώσεσθαι δὲ αὐτὸν ὅτι τῇ λοιδορίᾳ ἐσπάσατο, εἰπόντα ἄπορα εἶναι, τὸν μὲν Διόνυσον καὶ τὸν Ἡρακλέα φλυαροῦντας ὑπὸ τῆς πενίας μὴ ὀρχεῖσθαι, αὐτὸν δὲ ὅτι τῇ τυχούσῃ βλασφημίᾳ διαχρᾶται. ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς τὸν

πειπάτω ὅμοιόν τι παίζειν ταῖς λύραις, αἱ καλῶς φθεγξάμεναι αὐτῶν οὐκ ἀκούουσι. λέγεται δ', ἐρόμενον αὐτὸν, τί Ζήνωνα, καταληπτὸν εἶναι τὸ κῶλον ἢ εἶδος, νεανίσκους εἶναι ἀπροπέλους ἀγαγεῖν πρὸς αὐτὸν κιναιδέον ἐσκληκεναι φρονήματος ἐν ἀρχῇ, καὶ ἀξιοῦν ἀπαφαίνεσθαι περὶ τοῦ κώλου· τὸν δ', διαπρουμένου, κελεῦσαι ἀπέναι τὸν ἄνδρωπον. ὡς δ' ἀπῆν ἐκεῖνος ἔπαρεν, Ἔχω, εἶπεν, αὐτῷ, ὁ Κλεάνθης. μαλακός ἐστι. πρὸς δὲ τὸν μοιχὸν καὶ ἑαυτῷ λαλοῦντα, Οὐ φαύλῳ, ἔφη, ἀνδρὶ λαλεῖς. ἐνειδίσαντος αὖτε Ζήνωνος εἰς τὸ ἦθος, Κάγώ, ἔφη, ἀπέναι βούλομαι· ὅταν δὲ παραχρῆμα ἐμαυτὸν ὑγιαίνοντα περιορῶ, καὶ χάσκοντα, καὶ ἀναγινώσκοντα, πάλιν μένω. τοῦτον φασὶν εἰς ὄρκανα καὶ βοῶν ὠμοπλάτας χάρτην ἔτι νέον ἀπ' αὐτοῦ Ζήνωνος, ἀπείρως κειμένῳ ὥστε ὠνήσασθαι χρῆσθαι. τοιοῦτος δ' ὢν, ἐξίσχυσε, πολλῶν καὶ ἄλλων ὄντων ἀξιολόγων Ζήνωνος μαθητῶν, αὐτὸς διαδέξασθαι τὴν σχολήν. βιβλία δὲ κάλλιστα καταλέλοιπεν, ἃ ὅδε πάντα, Περὶ χρόνου, Περὶ τῆς τοῦ Ζήνωνος φυσιολογίας, δύο τῶν Ἡρακλείτου Ἐξηγήσεις, πέντε Περὶ αἰσθήσεως, Περὶ τέχνης, Πρὸς Δημόκριτον, Πρὸς Ἀρίσταρχον, Πρὸς Ἕλληνας, Περὶ ὁρμῆς δύο, Ἀρχαιολογία, Περὶ θεῶν, Περὶ γιγάντων, Περὶ ὑμεναίου, Περὶ τοῦ πυκτοῦ, Περὶ τοῦ καθήκοντος, γ· Περὶ ἀδουλίας, Περὶ χάους, Προτρεπτικός, Περὶ ἀρετῶν, Περὶ ἀφυΐας, Περὶ Γοργίππου, Περὶ φθονερείας, Περὶ ἔρωτος, Περὶ εὐθυμείας, Ἐρωτικὴ τέχνη, Περὶ ὕβρεως, Περὶ δίξης, Πολιτικός, Περὶ βουλῆς, Περὶ νόμων, Περὶ τοῦ δικάζειν, Περὶ ἀγωγῆς, Περὶ τοῦ λόγου, γ· Περὶ τέλους, Περὶ καλῶν, Περὶ ὠφελείας, Περὶ ὀπτικῆς, Περὶ βασιλείας, Περὶ φιλίας, Περὶ συμποσίου, Περὶ τοῦ ὅτι ἡ αὐτὴ ἀρετὴ καὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός, Περὶ τοῦ τῶν σοφῶν σοφιστεύειν, Περὶ χρειῶν, Διατριβῶν, β· Περὶ ἡδονῆς, Περὶ ἰδίων, Περὶ τῶν ἀπόρων, Περὶ διαλεκτικῆς,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

περὶ ὄψων, περὶ καταχρημάτων. ταῦτα αὐτῷ τὰ βιβλία. καὶ πλουτᾷ πάνδε τὴν ὄψιν. διό φησιν αὐτῷ τὸν αὐλὸν ἀπαγορεύσαι τὴν ἰατρικήν, δύο γὰρ ἔφη ἰατροὺς ἀπόλλυσθαι. καὶ πως ἔλεγε καλῶς, ὃς τοὺς ἰατροὺς αὐτῷ κατὰ τὸ σωφρονεῖν συνεχωρεῖτο δέ, μὴ αἰσχύνεσθαι, ἀλλ' εἰκότα ἤδη αὐτῷ φιλοσοφητέον εἶναι, καὶ τὰς λοιπὰς αἰσχύνας, πλουτοῦντα· ταῦτα Ζηνώνιός (καθά φασιν) ὁ ἐπὶ βιώσαντα, καὶ ἀκούσαντα Ζήνωνος ἐπὶ ἀντεικοσαέτη. ἐπαίξαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτὸν οὕτως,

Αἰνῶ Κλεάνθην, ἀλλὰ μᾶλλον αἰδοῦμαι.
Ἰδὼν γὰρ αὐτὸν φρέατος, οὐκ ἐμέσατο
Μή τι πλοῦτον αἴρεσιν ὁ φαῦλος ἔχῃ,
Τοσοῦτον αὐτὸν ἐπλήσατο τοῦ βίου χρόνον.

ΣΦΑΙΡΟΣ.

Τοῦτο (καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ) ἤκουσε μὲν Ζήνωνα καὶ Σφαῖρος ὁ Βοσπορανὸς ὃς καὶ Κλεάνθους ἐπιστολὰς ἐπιφέρεται γράφων, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀπῆρε πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φιλοπάτορα. λέγου δέ ποτε χλευάζοντος πρὸς τὸ δίκαιόν τινα τῶν σοφῶν, καὶ τὸ Σφαίρου εἰπόντος ὡς οὐ δίκαιος βουλόμενος ὁ βασιλεὺς ἐλέγξαι αὐτὸν, κενεὰς ῥόας ἐπέλθοι πρᾶξαι τὸν Σφαῖρον ἀπατηθέντα, αἰνίξασθαι ὁ βασιλεὺς ψευδεῖ συγκαταθέσθαι αὐτὸν φαντασίᾳ. πρὸς ὃν ὁ Σφαῖρος ἀσμένως ἀπεκρίνατο, εἰπών, οὕτως συγκαταθέσθαι, οὐχ ὅτι ῥόαι εἰσὶν, ἀλλ' ὅτι βούλεται δοκεῖν ῥόας αὐτὰς εἶναι. διαφέρειν δὲ τὴν καταληπτικὴν φαντασίαν τοῦ λόγου. πρὸς δὲ Μνησίστρατον, καταγελῶντα αὐτοῦ ὅτι Πτολεμαῖον οὔφησι βασιλέα εἶναι, ἀλλ' εἶναι ἔφη· διόπερ δὲ ὄντα τὸν Πτολεμαῖον, καὶ βασιλέα εἶναι. βιβλία δ' ἔγραψε

πάθει, Περὶ κόσμου, β· Περὶ στοιχείων στέμματος, Πρὸς τύχης, Περὶ ἐλαχίστων, Πρὸς τὰς ἀπορίας καὶ τὰ εἴδωλα, Περὶ αἰσθητηρίων, Περὶ Ἡρακλείτου ἃ διαπεφώνηκε, Περὶ τῆς ὑλικῆς διατάξεως, Περὶ καθήκοντος, Περὶ ὁρμῆς, Περὶ παθῶν, β· Περὶ βασιλείας, Περὶ Λακωνικῆς πολιτείας, Περὶ Λυκούργου καὶ Σωκράτους, γ· Περὶ νόμου, Περὶ μαντικῆς, Διαλόγους ἐρωτικούς, Περὶ τῶν Ἐρετριακῶν φιλοσόφων, Περὶ ὁμοίων, Περὶ ὅρων, Περὶ ἕξεως, Περὶ τῶν αἰπλεγιδίων τριῶν, Περὶ λόγου, Περὶ πλούτου, Πρὸς δίξης, Πρὸς Σαράπιν, Τέχνης διαλεκτικῆς, β· Πρὸς καταγορημένους, Πρὸς ἀμφιβολίων, Ἐπιστολάς.

ΧΡΥΣΙΠΠΟΣ.

Χρύσιππος Ἀπολλωνίου, Σολεὺς ἢ Ταρσεύς, (ὡς Ἀλέξανδρος ἐν διαδοχαῖς) μαθητὴς Κλεάνθους. οὗτος πρότερον μὲν δολιχὸν ἤσκει, ἔπειτα ἀκούσας Ζηνωνίου, τοῦ Κλεάνθους, (ὡς Διοκλῆς φησὶ πλείους) ἐπὶ πλεῖστον ἀπέκειτο αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπὸ τύχης ἐγένετο κατὰ φιλοσοφίαν· αἴρει γὰρ ὀξὺς καὶ ὀξύπους ἐν παντὶ μέρει, οὕτως ὥστε καὶ ἐν τοῖς πλείστοις διενέχθη πρὸς Ζηνωνα, ἀλλὰ καὶ πρὸς Κλεάνθην, ᾧ γε πολλάκις ἔλεγε μόνης τῆς δόγμασι διδασκαλίας χρήζειν, τὰς δὲ ἀποδείξεις αὐτὰς εὑρίσκειν. μετεδίδου μέντοι ὁπότε πρὸς αὐτὸν ἀποπίπτοι· ὥστε συνεχῶς φέρεσθαι ταῦτα,

Ἔχω δὲ πάλλαμα κάρτος πρὸς αἰεὶ
Πλεῖν ἐς Κλεάνθην· πῶς δ' οὐκ ἀναμοστός.

οὕτω δὲ ὑπερδοξεῖ ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς ἐγένετο, ὥστε δοκεῖν τοὺς πλείους ὅτι εἰ μὴ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν ἐνῆν ἡ διαλεκτική, οὐκ ἂν εἶχον δόξαν οἱ Χρυσίππειοι. πλεονάσας δὲ τοῖς φαύλοις, καὶ λέξιν ἐκαπόρθησε. πυκνότατός τε παρ' ὁτιοῦν γίγνεται,

ὡς δῆλον ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ἃ πάντα ἀριθμὸν ἔχει πέντε καὶ ἑπτακόσια ὄντα. ἐπλήθυνε δ' αὐτὰ πολλάκις ἴσα τοῖς αὐτοῦ δόγμασι ὑπομνήσων, καὶ πανταχοῦ πιστὸν χαρακτῆρα καὶ διορθούμενος πλεονάκις· πλείστη τε τῶν μαρτυριῶν παράθεσις χρώμενος. ὥστε καὶ ἐπειδή ποτε ἔν τινι τῶν συγγραμμάτων παρ' ὀλίγον τοῦ Εὐριπίδου Μήδειαν ὅλην παρεπέθετο, καὶ τις μὴ ἔχειν ἔφη τὸ βιβλίον, ἕως τὸν πυθόμενον τί ἄρα ἔχοι, ἔφη, Χρυσίππου Μήδειαν. καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν δογμάτων βουλόμενος παρεισάγειν ὅτι τὰ Ἐπικούρου οἰκεῖα δυνάμει γεγραμμένα, καὶ ἀναθήσειν ὃν παμμεγέθη πλείω ὄντα τῶν Χρυσίππου βιβλίων, φησὶν οὕτως αὐτῇ τῇ λέξει, Εἰ γάρ τις ἀφέλοι τῶν Χρυσίππου βιβλίων ὅσα ἀμοίρεια παρατέθειται, κενὸς αὐτῷ ὁ χάρτης καταλειφθήσεται. ἀλλὰ ταῦτα μὲν Ἀπολλόδωρος. ἡ δὲ παρεμβύουσα πρεσβύτις αὐτῷ (ὡς φησι Διοκλῆς) ἔλεγεν ὡς πεντακοσίους χάρτας ἡμερησίους. Ἑκάτων δέ φησιν ἐλθεῖν αὐτὸν ὑπὲρ φιλοσοφίαν, τῆς οὐσίας αὐτοῦ τῆς πατρῴας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀναληφθείσης. ἦν δὲ καὶ τὸ σωμάτιον ἀτελής· ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ ἐν Κεραμεικῷ, ὃς ὀρθὸν μὲν ὑποκέκρυπται τῷ πλησίον ἱππεῖ. ὅθεν αὐτὸν ὁ Καρνεάδης Χρύσιππον ἔλεγεν. ὃν ὑπειδιοῦντός τινος ὅτι μὴ καὶ τοῦ Ἀρίστωνι μετὰ πολλῶν γελάζει, Εἰ τοῖς πολλοῖς, εἶπε, προσῆν, οὐκ ἂν ἐφιλοσόφησα. πρὸς δὲ τὸν καταξανιστάμενον Κλεάνθους διαλεκτικόν, καὶ προτείνοντα αὐτῷ σοφίσματα, Πέπαυσο, εἶπε, παρέλκων τὸν πρεσβύτερον ὑπὸ τῶν προγυμναστικωτέρων, ἢ μᾶλλον τοῖς νέοις ταῦτα προτίθει. πάλιν δὲ, ἐπεί τις ζητῶν καταμόνας αὐτῷ διελέγετο ἀσταθῶς, ἐπεὶ δὲ θεωρῶν προσιόντα ὄχλον ἤρχετο φιλονεικεῖν, ἔφη,

Οἴμοι κασίγνητ' ὄμμα σὸν ταράσσεται.
Ταχὺς ἐμοὶ πέφυκε λύσσαν ἁρπάσας φρενῶν.

ἐν μύθοις ταῖς οἰνώσεσιν ἡσύχαζε προσφερόμενος τοῖς σκέλεσιν· ὥστ' εἰπεῖν τὸν δούλων, Χρυσίππου μόνα τὰ σκέλη μεθύει. ὅπως δ' ἰῶ φρονηματίας, ὥστ' ἐρομένου τινὸς Τίνι συνήθη τὸν υἱόν; εἰπεῖν, Ἐμοί· εἰ γὰρ ὑπελάμβανον εἶναί τινα ἐμοῦ βελτίονα, παρ' αὐτῷ ἂν ἐγὼ ἐφιλοσόφουν. ὅθεν φασὶν ἐπ' αὐτῷ λεχθῆναι,

Οἷος πέπυται, τοῖ γ' ὄνειαι ἀίουσι.

καὶ,

Εἰ μὴ γὰρ ἰῶν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν σοά.

τέλος δὲ Ἀρκεσιλάῳ καὶ Λακύδῃ (καθά φησι Σωτίων ἐν τῷ ὀγδόῳ) προσαγορευομένοις ἐν Ἀκαδημίᾳ συνεφιλοσόφησε. διὸ ἰῶν αἰτίαν, καὶ κτίστης τῆς συνηθείας, καὶ ὑφ' αὐτῆς ἐπεχείρησε, καὶ σφὶ μεγεθῶν καὶ πλήθων τῇ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν σχόλῃ χρησάμενος. τοῦτον ἐν τῷ ᾠδείῳ σκελάζοντα φησὶν Ἕρμιππος ὑπὸ θυσίαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κληθῆναι· ἔνθα προσενεγκάμενον γλυκὺν ἄκρατον, καὶ ἱλιγγιάσαντα, πεμπαῖον ἀπελθεῖν ἐξ ἀνθρώπων, βιώσαντα ἔτη κτ' ἢ τείτλων καὶ πεντηκοσιῶν Ὀλυμπιάδα τρίτην καὶ ἑβδομήκοντα, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτόν·

Ἱλιγγίασε βάκχον ἐκπιὼν χανδόν
Χρύσιππος, οὐδ' ἐφείσατ' οὔθ' τῆς σοᾶς,
Οὔθ' ἧς πάτρης, οὔ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἦλθε δῶμ'
Εἰς ἄϊδεω.

ἔνιοι δέ φασι γέλωτι συσχεθέντα αὐτὸν τελευτῆσαι. ὄνου γὰρ τὰ σῦκα αὐτῷ φαγόντος, εἰπόντα τῇ γραῒ διδόναι ἄκρατον ὑπερρόφησαι τῷ ὄνῳ, ὑφ' ἡσθεῖσαν τελευτῆσαι. θάπτει δ' αὐτὸν ὁ πάππος τὸν γεγονέναι. τοσαῦτα γοῦν συγγράψας, οὐδενὶ τῶν βασιλέων προσπεφώνηκεν. ἤρκειτό τε γραϊδίῳ μόνῳ, καθά καὶ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις φησί. Πτολεμαίου τε πρὸς Κλεάνθην ὑποστείλαντος, ἢ αὐτὸν ἐλθεῖν, ἢ πέμψαι τινά, Σφαῖρος μὲν ἀπῆλθε Χρύ-

σπως ὁ ῥοδιος. μιτα πεμψάμενος ὁ τὸς τῆς ἀδελφῆς υἱεῖς, Λεωνοίσιπα καὶ Φιλοκράτην, σωεκρότησε. καὶ ῥοδῶπος ἐθαρρύνσε χαλεπὸν ἔχων ὑπαγρον ἐν Λυκίῳ, καθάπερ ὁ ῥοδιεπεμψένος Δημήτριος ἱστορεῖ. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Χρύσιππος Κίλιος, ἰατρὸς παρ' οὗ φησιν Ἐρασίστρατος τὰ μάλιστα ὠφελῆσθαι. καὶ ἕτερος, υἱὸς τύπου, ἰατρὸς Πτολεμαίου. ὃς διαβληθεὶς ῥοδιῆλθη, καὶ μισηθύνμενος ἐκολάσθη· ἄλλος, μαθητὴς Ἐρασιστράτου· καίτοι, γενναιότατα χαράττων. ὁ δὴ φιλόσοφος καὶ τοιούτους ἔνας ἤρωτα λόγους, Ὁ λέγων τὶς ἀνωΐπτους τὰ μυστήρια, ἀσεβεῖ· ὁ ἱεροφάντης τὶς ἀνωΐπτους λέγει· ἀσεβεῖ ἄρ' ὁ ἱεροφάντης. ἄλλο· Ὃ ὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει, οὐδὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ· ὐκ ἔστι τὸ φρέαρ ἐν τῇ πόλει· οὐδὲ ἄρα ἐν τῇ οἰκίᾳ. ἄλλο, Ἔστι τις κεφαλή· οὐκοῦν τὸ ὐκ ἔχεις· ὐκ ἄρα ἔχεις κεφαλήν. ἄλλο, Εἴ τις ὄβριν ἐν Μεγάροις· ὐκ ἔστιν ὁ Ἀθηναῖος, ἄνθρωπος δὲ ὄβριν ἐν Μεγάροις· ὐκ ἄρα ὄβριν ἄνθρωπος ἐν Ἀθήναις. καὶ πάλιν, Εἰ πλανᾷς, τοῦτο διὰ τὸ σώματός σου διέρχεται· ἅμαξαν δὲ πλανᾷς· ἅμαξα ἄρα διὰ τὸ σώματός σου διέρχεται· καί, Εἴ τι ὐκ ἀπέβαλες, τοῦτο ἔχεις· κέρατα δὲ ὐκ ἀπέβαλες· κέρατα ἄρα ἔχεις. οἱ δ' Εὐβουλίδου τοῦτο φασίν. εἰσὶ δὲ οἳ καταῤῥέχουσι τὸν Χρυσίππου ὡς πολλαχοῦ καὶ ἀῤῥήτως αἰσχρολογούμενον. ἐν μὲν γὰρ τῷ Περὶ τῶν ἀρχαίων φυσιολογεῖν συγγράμματι αἰσχρῶς τὰ περὶ τὴν Ἥραν καὶ τὸν Δία αἰνίπλατται, λέγων κατὰ τοὺς ἑξακοσίους στίχους ἀμηδεὶς ἠτυχηκὼς μολυνεῖν τὸ στόμα, εἴπερ ἄν. αἰσχρότατόν γε (φασὶ) τοῦτον αἰνίπλατται ἱστορίαν, εἰ μὴ ἐπαινεῖ ὡς φυσικόν, χαμαιτύπας μᾶλλον πρέπουσαν ἢ θεούς. ἔπειτα τὰ περὶ τοὺς πρώτους χαλδαίους κατανικωμυθεῖ. μήτε γὰρ περὶ Πολέμωνι, μήτε παρ' Ὑψικράτει, ἀλλὰ μηδὲ παρ' Ἀντιγόνῳ εἶναι· ὥστ' αὐτὸν δὲ πλάσαι. ἐν δὲ τῷ Περὶ παθῶν, καὶ μητράσι λέγει συνέρχεσθαι, καὶ θυγατράσι, καὶ υἱοῖς· τὰ δ' αὐτὰ

φησι καὶ ἐν τῷ Περὶ τῶν μὴ δι' ἑαυτὰ αἱρετῶν, ὧν ἐν ἀρχῇ. ἐν ᾧ τῷ γ Περὶ δικαίου, καὶ τοὺς χιλίους στίχους, καὶ τοὺς ἀποθανόντας καταθάπτειν κελεύων. ἐν ᾧ τῷ δευτέρῳ Περὶ βίου καὶ πεισμοῦ, φρονεῖν λέγων ὅπως πειστέον τῷ σοφῷ. καὶ τοι τίνος χάριν πειστέον αὐτῷ; εἰ μὲν γὰρ τοῦ ζῆν ἕνεκεν, ἀδιάφορον τὸ ζῆν· εἰ δὲ ἡδονῆς, καὶ αὕτη ἀδιάφορος· εἰ δὲ τῆς ἀρετῆς, αὐτάρκης αὕτη πρὸς εὐδαιμονίαν. καταγέλασοι δὲ καὶ οἱ πρόπαππον τὸ πεισμοῦ, οἵ οἱ ἀπὸ βασιλέως· εἶναι γὰρ αὐτὴν δίκην. καὶ οἱ ἀπὸ φιλίας· λήμματος γὰρ ὤνιος ἡ φιλία ἔσαι. καὶ οἱ ἀπὸ σοφίας· μισθαρνήσει γὰρ ἡ σοφία. καὶ ταῦτα μὲν ἐγκαλεῖται. ἐπεὶ δὲ ἐνδοξότατα βιβλία ἐστὶν αὐτῷ, ἔδοξέ μοι καὶ τὴν πρὸς εἶδος αἰσχρὰν αὐτῷ ἐνταῦθα καταχωρίσαι. καὶ ἔστι τάδε. Λογικοῦ τόπου θέσις, Λογικά, καὶ τῶν τοῦ φιλοσόφου σκεμμάτων, Ὅρων διαλεκτικῶν πρὸς Μηνόδωρον, ε· Περὶ τῆς κζ διαλεκτικοῦ ὀνομάτων, πρὸς Ζωίωνα, α· Τέχνη διαλεκτικὴ πρὸς Ἀρισταγόραν, α· σωρημμένων πιθανῶν, πρὸς Διοσκουρίδην, ιδ. Λογικοῦ τόπου πρὸ πρὸ τῶν τὰ πράγματα συντάξις πρώτη, Περὶ ἀξιωμάτων, α· Περὶ τῶν ἁπλῶν ἀξιωμάτων, α· Περὶ τοῦ συμπεπλεγμένου, πρὸς Ἀθηνάδην, α, β· Περὶ ἀποφατικῶν πρὸς Ἀρισταγόραν, γ· Περὶ τῶν καταχρηστικῶν, πρὸς Ἀθηνόδωρον, α· Περὶ τῆς κζ στέρησιν λεγομένων, β· Πρὸς Θέαρον, α· Περὶ τῶν ἀορίστων ἀξιωμάτων πρὸς Δίωνα, α, β, γ· Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀορίστων, α, β, γ, ιδ· Περὶ τῆς κζ χρόνους λεγομένων, α, β· Περὶ συμπλοκῶν ἀξιωμάτων, β· συντάξις δευτέρα· Περὶ ἀληθοῦς διεζευγμένου, πρὸς Γοργιππίδην, α· Περὶ ἀληθοῦς συνημμένου πρὸς Γοργιππίδην, α, β, γ, ιδ· Διαίρεσις πρὸς Γοργιππίδην, α· Πρὸς τὸ περὶ ἀκολούθων, α· Περὶ τοῦ διὰ τριῶν, πάλιν πρὸς Γοργιππίδην, α· Περὶ δυνατῶν, πρὸς Κλεῖτον, ιδ· Πρὸς τὸ περὶ συνημμένων Φίλωνος, α· Περὶ τοῦ τίνα ἐστὶ τὰ

ψευδῆ, α· σύνταξις τρίτη· Περὶ φαντασμάτων, β· Περὶ ἐρωτήσεων, β· Περὶ πύσεως, ζ· Ἐπιζήμη περὶ ἐρωτήσεως καὶ πύσεως, α· Ἐπιζήμη περὶ ἀποκρίσεως, α· Ζητήσεως, β· Περὶ ἀποκρίσεως, ζ· σύνταξις τετάρτη· Περὶ τῶν κατηγορημάτων πρὸς Μηνόδωρον, ι· Περὶ ὀρθῶν καὶ ὑπλίων πρὸς Φίλαρχον, α· Περὶ τῶν συναμμένων πρὸς Ἀπολλωνίδην, α· Πρὸς Πάσυλον περὶ κατηγορημάτων, ζ· σύνταξις πέμπτη· Περὶ τῶν πλώσεων, α· Περὶ τοῦ καὶ τὸ ὑποκείμενον ἀφορμὴν ὀνόματος εἶναι, α· Περὶ παρεμφάσεως πρὸς Σπουσίππον, β· Περὶ τῶν φαντασιωδῶν, β.

Λογικοῦ τόπου περὶ τῆς λέξεως καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν λόγου. σύνταξις πρώτη· Περὶ τῶν εἰκόνων καὶ πληθυντικῶν ὀνομάτων, ε· Περὶ λέξεως, πρὸς Σωσιγένη καὶ Ἀλέξανδρον, ε· Περὶ τῆς καὶ τῆς λέξεως ἀνωμαλίας πρὸς Δίωνα, ζ· Περὶ τῶν πρὸς τὰς φωνὰς συμπτώσεων λόγων, γ· Περὶ σολοικισμῶν, α· Περὶ σολοικιζόντων λόγων πρὸς Διονύσιον, α· Λόγοι περὶ τῆς συνηθείας, α· Λέξις πρὸς Διονύσιον, α· σύνταξις δευτέρα· Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου καὶ τῶν λεγομένων, ε· Περὶ τῆς συντάξεως τῶν λεγομένων, ζ· Περὶ τῆς συντάξεως καὶ στοιχείων τῶν λεγομένων πρὸς Φίλιππον, γ· Περὶ τῶν στοιχείων τοῦ λόγου πρὸς Νικίαν, α· Περὶ τοῦ πρὸς ἕτερα λεγομένου, α· σύνταξις τρίτη· Πρὸς τοὺς μὴ διαιρουμένους, β· Περὶ ἀμφιβολιῶν πρὸς Ἀπολλᾶν, ζ· Περὶ τῶν ὀπτικῶν ἀμφιβολιῶν, α· Περὶ συνημμένης ὀπτικῆς ἀμφιβολίας, β· Πρὸς τὰ περὶ ἀμφιβολιῶν Παιφοίου, β· Περὶ τῆς εἰς τὰς ἀμφιβολίας εἰσαγωγῆς, ε· Ἐπιζήμη τῶν πρὸς Ἐπικράτην ἀμφιβολιῶν, α· συνημμένα πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν εἰς τὰς ἀμφιβολίας, β. Λογικοῦ τόπου πρὸς τοὺς λόγους καὶ τοὺς ὄρους σύνταξις· Πρώτη περὶ λόγων καὶ ὅρων πρὸς Διοσκουρίδην, ε· Περὶ τῶν λόγων, γ· Περὶ ὅρων οὐσίας πρὸς Σπουσίππον, β· Σύγκρισις τῶν ὀπτικῶν ἀξιωμάτων, α· Περὶ

αἱρε

αἱρεφόντων λόγων καὶ σωρευμένων, α̅· Πρὸς Ἀγάθωνα, ἢ Περὶ τῆς ἐξῆς σοφισμάτων, α̅· Περὶ τῶν συλλογιστικῶν ἑνὸς μεταλλοντος καὶ μεταλλόντων, α̅· Περὶ τῶν διαφορῶν τοῦς Αἰσιγένειον, α̅· Περὶ τοῦ πάσχειν τὸν αὐτὸν λόγον ἐν πλείοσι τρόποις, α̅· Πρὸς τὰ ἀντειρημένα τῷ τὸν αὐτὸν λόγον ἐν συλλογιστικῷ καὶ ἀσυλλογίστῳ πάσχειν τρόπῳ, β̅· Πρὸς τὰ ἀντειρημένα ἐν τῇ τῶν συλλογισμῶν ἀναλύσει, γ̅· Πρὸς τὸ τῶν τρόπων, Φίλωνος, τοῦς Τιμόκρατον, α̅· Λογικὰ σωρευμένα, τοῦς Τιμοκράτει καὶ Φιλομαθῆ· Εἰς τὰ τῶν λόγων, καὶ τῶν τρόπων, α̅. σώταξις δευτέρα· Περὶ τῶν περαινόντων λόγων, τοῦς Ζήνωνα, α̅· Περὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν, α̅· Περὶ τῶν τοιούτων καὶ ἀναποδείκτων συλλογισμῶν, Περὶ τῶν παρεικόντων λόγων, τοῦς Πάσυλον, β̅· Περὶ τῶν εἰς τοὺς σολοικισμοὺς θεωρημάτων, α̅· Περὶ συλλογισμῶν εἰσαγωγικῶν, τοῦς Ζήνωνα, α̅· Τῶν τοῦς εἰσαγωγικοὺς τρόπων, τοῦς Ζήνωνα, γ̅· Περὶ τῶν κατὰ ψευδῆ λήμματα συλλογισμῶν, ε̅· Λόγοι συλλογιστικοὶ κατὰ ἀνάλυσιν ἐν τοῖς ἀναποδείκτοις, α̅· Τροπικὰ ζητήματα, τοῦς Ζήνωνα καὶ Φιλομαθῆ, α̅· τὸ δοκεῖ ψευδεπίγραφον. σώταξις τρίτη· Περὶ τῶν μεταπιπτόντων λόγων, τοῦς Ἀθηνάδην, α̅, ψευδεπίγραφον· Λόγοι μεταπίπτοντες τοῦς περὶ μεσότητα, γ̅· Ψευδεπίγραφα· Πρὸς τοὺς Ἀμεινίου διαλεκτικούς, α̅. σώταξις τετάρτη, Περὶ ὑποθέσεων, τοῦς Μελέαγρον, γ̅· Λόγοι ὑποθετικοὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦς Μελέαγρον, α̅· Λόγοι ὑποθετικοὶ τοῦς εἰσαγωγικοὺ, β̅· Λόγοι ὑποθετικοὶ θεωρημάτων, β̅· Λύσις τῶν Ἡδύλλου ὑποθετικῶν, β̅· Λύσις τῶν Ἀλεξάνδρου ὑποθετικῶν, γ̅· ψευδεπίγραφα· Περὶ ὑποθέσεων, τοῦς Λαοδάμαντα, α̅. σώταξις πέμπτη·

Περὶ τῆς εἰς τ̀ ψευδόμενον εἰσαγωγῆς, βιβ. Λεισκρέοντα, α̅· Λόγοι ψευδόμενοι βιβ. εἰσαγωγικὸ, α̅· Περὶ τοῦ ψευδομένου, βιβ. Λεισκρέοντα, ε̅. σύνταξις ἔκτη· Πρὸς τοὺς νομίζοντας καὶ ψευδῆ καὶ ἀληθῆ εἶ), α̅· Πρὸς τοὺς διὰ τομῆς διαλύοντας τὸν ψευδόμενον λόγον, βιβ. Λεισκρέοντα, β̅· Ἀπόδειξις βιβ. τὸ μὴ δεῖν τέμνειν τὰ ἀόριστα, α̅· Πρὸς τὰ ἐπιχειρήματα τοῖς κατ̀ τῆς τομῆς τῶν ἀορίστων, βιβ. Πάσυλον, γ̅· Λύσις κατὰ τοὺς ἀρχαίους, βιβ. Διοσκουρίδην α̅· Περὶ τῆς τοῦ ψευδομένου λύσεως, βιβ. Λεισκρέοντα, γ̅· Λύσις τοῦ Ηδύλου ὑποθετικὸν, βιβ. Λεισκρέοντα καὶ Ἀπελλᾶν, α̅. σύνταξις ἑβδόμη· Πρὸς τοὺς φάσκοντας τὰ λήμματα ἔχειν ψευδῆ τ̀ ψευδόμενον λόγον, α̅· Περὶ ἀποφασκόντων, βιβ. τὸν Λεισκρέοντα, β̅· Λόγοι ἀποφασκόντων, βιβ. Γυμασίαν, α̅· Περὶ τοῦ διὰ μικρὸν λόγου, βιβ. Στησαγόραν, β̅· Περὶ τῶν εἰς τὰς ὑποληψεις λόγων καὶ ἡσυχαζόντων, βιβ. Οἰνήπεα, β̅· Περὶ τοῦ ἐγκεκαλυμμένου, βιβ. Λεισόβουλον, β̅· Περὶ τοῦ διαλεληθότος, βιβ. Ἀθηνοδότου, α̅· σύνταξις ὀγδόη. Περὶ τοῦ οὐτὶς, βιβ. Μενεκράτην, η̅· Περὶ τῶν δι' ἀορίστου καὶ ἀφωρισμένου λόγων, βιβ. Πάσυλον, β̅· Περὶ οὐτὶς λόγου, βιβ. Ἐπικράτην, α̅· σύνταξις ἐνάτη. Περὶ τῶν σοφισμάτων, βιβ. Ηρακλείδην καὶ Πόλιν, β̅· Περὶ τῶν ἀπόρων διαλεκτικῶν λόγων, βιβ. Διοσκουρίδην, ε̅· Πρὸς τὸ Ἀρχιπλάου μεθόδιον, βιβ. Σφαῖρον, α̅. σύνταξις δεκάτη· Κατὰ τῆς συνηθείας, βιβ. Μητρόδωρον, ς̅· Περὶ τῆς συνηθείας, βιβ. Γοργιππίδην, ζ̅. Λογικοῦ τόπου τὰ τῶν ἐπιχειρημάτων παραφορὰν διαφορὰν ἐκτὸς ὄντα, καὶ περιέχοντα ἀποφάσεις καὶ οὐ συμπλοκὰς ζητήσεις λογικάς· Περὶ τῶν καταλειπομένων ζητημάτων λθ̅. ὁμοῦ τὰ πάντα τοῦ λογικοῦ, τια̅. Ηθικοῦ λόγου τοῦ περὶ διορθώσεων τῶν ἠθικῶν ἐννοιῶν, συντάξεις ἑπτά· Ὑπογραφὴ

τῦ λόγου τῦ πρὸς Θεόφορον, α· Θέσεις ἠθικαί, α· Πίθανα λήμματα εἰς τὰ δόγματα, πρὸς Φιλομαθῆ, γ· Ὅρων πρῶν τῦ ἀστείου, πρὸς Μητρόδωρον, β· ὅρων πρῶν τῦ φαύλου, πρὸς Μητρόδωρον, β· ὅρων πρῶν ἀναμέσων, πρὸς Μητρόδωρον, β· ὅρων πρῶν πρὸς Μητρόδωρον πρῶν χρ γένους, ζ· ὅρων πρῶν χρ τὰς ἄλλας τέχνας, πρὸς Μητρόδωρον, α, β· συντάξις δευτέρα. Περὶ τῶν ὁμοίων πρὸς Λεισοκλέα, γ· Περὶ τῶν ὅρων πρὸς Μητρόδωρον, ζ. σύνταξις πρώτη. Περὶ τῶν ἐν ὀρθῶς τοῖς ὅροις ἀπλεγομένων, πρὸς Λακεδαίμονα, ζ· Πίθανα εἰς τοὺς ὅρους πρὸς Διοσκουρίδην, β· Περὶ εἰδῶν καὶ ἰδίων πρὸς Γοργιππίδην, β· Περὶ τῶν διαιρέσεων, α· Περὶ τῶν ἐναντίων πρὸς Διονύσιον, β· Πίθανα πρὸς τὰς διαιρέσεις, καὶ τὰ ἰδία, καὶ τὰ εἴδη· Περὶ τῶν ἐναντίων, α. σύνταξις πέμπτη· Περὶ τῶν ἐπιμελουμένων πρὸς Διοκλέα, ζ· Ἐπιμελουμένων πρὸς Διοκλέα, ζ. σύνταξις πέμπτη· Περὶ παροιμιῶν πρὸς Ζηνόδοτον, β· Περὶ ποιημάτων πρὸς Φιλομαθῆ, α· Περὶ τῦ πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκούειν, β· Πρὸς τοὺς Κυνικούς, πρὸς Διόδωρον, α. ἠθικὸν τόπου περὶ τῦ κοινῦ λόγου καὶ τῶν ἐκ τούτου συνισταμένας τέχνας καὶ ἀρετάς· σύνταξις πρώτη. Πρὸς τὰς ἀναζωγραφήσεις, πρὸς Τιμώναχα, α· Περὶ τῦ πῶς ἕκαστα λεγόμενα καὶ διανοούμεθα, α· Περὶ τῶν ἐννοιῶν πρὸς Λακεδαιμόνιον, β· Περὶ ὑποκρίσεως πρὸς Πυθώναχα, γ· Ἀποδείξεις πρὸς τὸ μὴ δοξάσειν τὸν σοφόν, α· Περὶ καταλήψεως καὶ ἀκαταληψίας καὶ ἀγνοίας, ζ· Περὶ λόγου, β· Περὶ τῆς χρήσεως τῦ λόγου πρὸς Λεπίναν· σύνταξις δευτέρα· Περὶ τῦ δεῖν κρίνειν τοὺς ἀρχαίους ἢ διαλεκτικὴν σὺν τῇ ἀποδείξει, πρὸς Ζηνώνα, β· Περὶ τῆς διαλεκτικῆς, πρὸς Λεισοκρέοντα, ζ· Περὶ τῶν αἱρετῶν διαλεγομένων τοῖς διαλεκτικοῖς, γ· Περὶ τῆς ῥητορικῆς πρὸς Διοσκουρίδην, ζ. σύνταξις βίτη· Περὶ ἕξεως, πρὸς Κλέωνα, γ· Περὶ τέχνης καὶ ἀτεχνίας, πρὸς Λεπτ-

κρέοντα, ϟ. Περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρετῶν, πρὸς Διόδωρον, ϟ. Περὶ τῶ πῶς ἔχ) τὰς ἀρετὰς, α. Περὶ ἀρετῶν, πρὸς Πόλλιν, β. ἠθικοῦ τόπου Περὶ ἀγαθοῦ καὶ κακῶν, συνταξις πρώτη. Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, πρὸς Αἰσχρίωνα, ι. Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ ἔχ) τὴν ἡδονὴν τέλος, ϟ. Ἀπόδειξις πρὸς τὸ μὴ ἔχ) τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν, ϟ. Περὶ τῶν λεγομένων.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡτίου περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, ΒΙΒΛΙΟΝ ηζ τ̃ ι̃.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ.

ΕΠΕΙ δὲ τὴν Ἰωνικὴν φιλοσοφίαν τὴν ἀπὸ Θαλοῦ, καὶ τοὺς ἐν ταύτῃ διαβοωμένους ἄνδρας ἀξιολόγους διεληλύθαμεν, φέρε καὶ περὶ τῆς Ἰταλικῆς διαλάβωμεν, ἧς ἦρξε Πυθαγόρας Μνησάρχου δακτυλιογλύφου, ὡς φησιν Ἕρμιππος· ἢ (ὡς Ἀριστόξενος) Τυρρηνός, ἀπὸ μιᾶς τῶν νήσων ἃς κατέσχον Ἀθηναῖοι Τυρρηνοὺς ἐκβαλόντες. εἰσὶ δ', οἱ μὲν εἶναι Μαρμάκου τοῦ Ἱππάσου, τοῦ Εὐθύφρονος, τοῦ Κλεωνύμου, φυγάδος ἐκ Φλιοῦντος. οἰκεῖν δ' ἐν Σάμῳ τὸν Μάρμακον, ὅθεν Σάμιον τὸν Πυθαγόραν λέγεσθαι. σπουδῆναι δ' εἰς Λέσβον ἐλθόντα Φερεκύδῃ, τοῦ Ζωΐλου τοῦ θείου. καὶ τεῖα πτήσεια καθασκευασάμενος ἀρχεσθαι, δῶρον ὑπενεγκεῖν ἑκάστῳ τῶν ἱερέων εἰς Αἴγιλιπον. ἔχε δὲ ἀδελφοὺς, πρεσβύτερον μὲν, Εὔνομον· μέσον δὲ, Τυρρηνόν· καὶ δίδυμον Ζάμολξιν, ᾧ Γέται θύουσι, Κρόνον νομίζοντες, ὥς φησιν Ἡρόδοτος. τοῦτ' ἤκουσε μὲν (κατὰ πρόσκρισιν) Φερεκύδου τοῦ Συρίου· μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου πλοῦν, ἦλθεν εἰς Σάμον, καὶ ἤκουσεν Ἑρμοδάμαντος τοῦ ἀπογόνου Κρεοφίλου, ἤδη πρεσβυτέρου. νέος δὲ ὢν καὶ φιλομαθὴς, ἀπεδήμησε τῆς πατρίδος καὶ πάσας ἐμπόρησε τάς τε Ἑλληνικὰς καὶ βαρβαρικὰς τελε-

πάς. ἐχρήσατο οὖν ὁ Λιγύπλῳ, ὅπνίκα καὶ Πολυκράτης αὐτὴν Ἀμάσιδι συνέσησε δι' ὀπτολῆς, καὶ ἐξέμαθε τὸν φονέα αὐτῆς, κατὰ φησιν Ἀντιφάνης ὁ τῆς περὶ τὴν ἀρετὴν πραγματείας. καὶ τοῖς Χηλδαίοις ἐχρήσατο καὶ Μάγοις. εἶτα ὁ Κρὴς συνῆν Ἐπιμενίδης καθῆλθεν εἰς τὸν Ἰδαῖον ἄντρον, ἀλλὰ καὶ ὁ Λιγύπλῳ εἰς τὰ ἄδυτα καὶ τὰ περὶ θεῶν ὁ ἀπορρήτους ἔμαθεν. εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον, καὶ βύρσων τ' παρεῖδε τυραννουμένων ὑπὸ Πολυκράτους, ἀπῆρεν εἰς Κρότωνα τ' Ἰταλίας. κἀκεῖ νόμους θεὶς τοῖς Ἰταλιώταις, ἐδιδάχθη σὺν τοῖς μαθηταῖς· οἱ περὶ τοὺς τριακοσίους ὄντες, ὡς νόμοις ἄριστα τὰ πολιτικά, ὥστε μηδὲν ἀειδοκρατίαν εἶ τὴν πολιτείαν. τοῦτον φησὶν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς περὶ αὐτοῦ τάδε λέγων, ὡς εἴη πρεσβύτατος Αἰθαλίδης, καὶ Ἑρμοδάμου ὁμοθεὶς· τὸν δ' Ἑρμοδάμαντα εἰπεῖν αὐτῷ ἐλεύθερον, ὃ, τι ἂν βούληται, πλὴν ἀθανασίας. αἰτήσασθαι οὖν, ζῶντα καὶ τελευτῶντα μνήμην ἔχειν τῶν συμβαινόντων. ὁ μὲν οὖν τὴν ζωήν, πάντων διαμνημονεύσας· ἐπεὶ δ' ἀπέθανον, τηρήσας τὴν αὐτὴν μνήμην. χρόνῳ δ' ὕστερον, εἰς Εὔφορβον ἐλθεῖν, καὶ ὑπὸ Μενέλεω τρωθῆναι. ὁ δ' Εὔφορβος ἔλεγε ὡς Αἰθαλίδης ποτὲ γένοιτο· καὶ ὅτι παρ' Ἑρμοδάμου τὸ δῶρον λάβοι, καὶ τὴν τῆς ψυχῆς περιπλάνησιν, ὡς περιεπλάνηθη, καὶ εἰς ὅσα φυτὰ καὶ ζῷα περιεληλύθοι, καὶ ὅσα ἡ ψυχὴ ἐν τῷ ᾅδῃ ἔπαθε, καὶ αἱ λοιπαί τίνα ὑποδήσοιτο. ἐπεὶ δ' Εὔφορβος ἀπέθανε, μεταβῆναι τὴν ψυχὴν αὐτὸν εἰς Ἑρμότιμον, ὃς καὶ αὐτὸς πίστιν δοῦναι θέλων, ἐπανῆλθεν εἰς Βραγχίδας· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, ἐπέδειξεν ὧν Μενέλαος ἀνέθηκεν ἀσπίδα. ἔφη γὰρ αὐτὸν, ὅτ' ἀπέπλευσεν ἐκ Τροίας, ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τὴν ἀσπίδα, διασωθεὶς μόνον· ὃ δὲ διαμεῖναι τὸ ἐλεφάντινον πρόσωπον. ἐπειδὴ δὲ Ἑρμότιμος ἀπέθανε, γίνεται Πύρρος ὁ Δήλιος ἁλιεύς· καὶ πάλιν μεμνημονεύειν, πῶς πρόσθεν Αἰθαλίδης, εἶτα Εὔφορβος, εἶτα Ἑρμότιμος, εἶτα Πύρρος γένοιτο. ἐπειδὴ

ὁ Πύῤῥος ἀπέθανε, γλυκὺς ἦν Πυθαγόραν, καὶ πάντων τὲ ἐπιφανῶν μεμνῆτο. ἔνιοι μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγραμμα φασὶ, διαπαίζοντες. Ἡράκλειτος γοῦν ὁ φυσικὸς μονονουχὶ κέκραγε, καί φησι, Πυθαγόρης Μνησάρχου ἱστορίην ἤσκησεν ἀνθρώπων μάλιστα πάντων. καὶ ἐκλεξάμενος ταύτας τὰς συγγραφὰς, ἐποιήσατο ἑαυτῦ σοφίην, πολυμαθίην, κακοτεχνίην. ὅτῳ δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ καὶ ἐναρχόμενος ὁ Πυθαγόρας τῶν φυσικῶν συγγραμμάτων, λέγει ὧδε, Οὐ μὰ τὸν ἀέρα τὸν ἀναπνέω, οὐ μὰ τὸ ὕδωρ τὸ πίνω, οὐ καθ' ὅτου φόγον περὶ τοῦ λόγου τοῦδε. γέγραπται δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ συγγράμματα γ', παιδευτικὸν, πολιτικὸν, φυσικόν. τὸ δὲ φερόμενον ὡς Πυθαγόρου, Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ, φυγόντος εἰς Θήβας, καὶ Ἐπαμεινώνδα καθηγησαμένου. φησὶ δὲ Ἡράκλειδης ὁ τοῦ Σαραπίωνος ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ, γεγραφέναι αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ ὅλου ἐν ἔπεσι. δεύτερον, τὸν ἱερὸν λόγον, οὗ ἡ ἀρχὴ,

Ὦ νέοι δηὖτε σέβεσθε μὲν ἡσυχίας τάδε πάντα.

τρίτον, Περὶ ψυχῆς· τέταρτον, Περὶ ἀσεβείας· πέμπτον, Ἡλοθαλῆ τὸν Ἐπιχάρμου τοῦ Κώου πατέρα· ἕκτον, Κρότωνα, καὶ ἄλλους. τὸν δὲ μυστικὸν λόγον, Ἱππάσου φασὶν εἶναι, γεγραμμένον ὑπὸ διαβολῆς Πυθαγόρου· πλείους δὲ καὶ ὑπὸ Λέωνος τοῦ Κροτωνιάτου γεγραφέναι, αἰσθέσθαι Πυθαγόραν. φησὶ δὲ Δικαίαρχος τὰ πλεῖστα τῶν ἠθικῶν δογμάτων λαβεῖν τὸν Πυθαγόραν παρὰ Θεμιστοκλείας τῆς ἀδελφῆς, Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς διαλείποις, φησὶν αὐτὸν ἕνια ποιήσασθαι ἀπὸ ἐνεργειῶν εἰς Ὀρφέα. ἀπὸ λέγουσι καὶ τοὺς σκοπάδας, οὗ ἡ ἀρχὴ, Μὴ αἰνίδου μηδενί. Σωκράτης δὲ ὁ τῆς διαδοχῆς, φησὶν αὐτὸν ἐρωτηθέντα ὑπὸ Λέοντος τοῦ Φλιασίων τυράννου τίς εἴη, Φιλόσοφος, εἰπεῖν. καὶ τὸν βίον ἐοικέναι πανηγύρει. ὡς ἔν τισι ταύτῃ οἱ μὲν, ἀγωνιοῦμενοι, οἱ δὲ, κατ' ἐμπορίαν, οἱ δέ γε βέλτιστοι, ἔρχονται θεαταί· οὕτως ἐν τῷ βίῳ, οἱ μὲν ἀνδραποδώδεις, ἔφη, φύονται,

δέξης καὶ πλεονεξίας φησὶ ταύτας· οἱ δὲ φιλόσοφοι, τῆς ἀληθείας. καὶ τάδε μέν, ὧδε. ἐν δὲ τοῖς τελουμένοις συγγράμμασι τοῖς ἀπορρήτοις φέρεται Πυθαγόρου τάδε καθόλου κῶς. ὅτι ἐᾶ βύζεσθαι ἀπ' αὐτῆς, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ συμφέρον. τὸ μεθύειν δ' αὐτὸ ἐνίους βλάβην καλεῖ. καὶ πλησμονὴν πᾶσαν ἀποδοκιμάζει, λέγων μὴ βαίνειν μήτε τῶν πόνων μήτε τῶν ὑπνων μηδένα τοῦ συμμέτρου χάριν. καὶ τῶν ἀφροδισίων δέ φησιν οὕτως· ἀφροδίσια χειμῶνος μὲν ἐᾶσθαι, μὴ θέρους· φθινοπώρου δὲ καὶ ἦρος, κουφότερα. βαρέα δὲ πᾶσαν ὥραν, καὶ ἐς ὑγείην ὅτι ἀγαθά. ἀλλὰ καὶ ποτὲ ἐρωτηθεὶς πότε δεῖ πλησιάζειν, Ὅπόταν βούλῃ ἥττων ἑαυτοῦ ἀθυμέστερος, εἶπεν. διαῤῥῆδην δὲ καὶ τὰ τοῦ ἀνθρώπου βίου οὕτως· παῖς, ἔτος εἷς· νεηνίσκος, ἔτη κ· νεηνίης, ἔτη μ· γέρων, ν. αἱ δὲ ἡλικίαι πρὸς τὰς ὥρας ὧδε συμμέτροι· παῖς, ἔαρ· νεηνίσκος, θέρος· νεηνίης, φθινόπωρον· γέρων, χειμών. ἔστι δ' αὐτῷ, ὁ μὲν νεηνίσκος, μεσημβρία· ὁ δὲ νεηνίης, ἑσπέρα. εἶπέ τε πρὸς τοὺς (ὡς φησι Τίμαιος) κοινὰ τὰ φίλων εἶναι· καὶ φιλίαν, ἰσότητα. καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ κατεπήγοντο τὰς οὐσίας, εἰς ἓν συνιόντες. πεντετίαν τε ἡσυχάζον, μόνον τὸν λόγον κατακούοντες. καὶ οὐδέπω Πυθαγόραν ὁρῶντες, εἰς ὃ δοκιμασθεῖεν. τοιοῦτόν δὲ ἐλίνοντο τῆς οἰκίας αὐτῷ, καὶ τῆς ὄψεως μετεῖχον. ἀπεῖχντο δὲ κυάμου πάντοθεν, διὰ τὸ τὸν Δίος σκῆπτρον ἐντεῦθεν πεπιῆσθαι, ὡς φησιν Ἑρμιππος ἐν δευτέρῳ Περὶ Πυθαγόρου. καὶ γὰρ ἐν σεμνοτυφεπίσταις λέγεται γράφεσθαι. καὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ δίξαν εἶχον περὶ αὐτοῦ, ὡς εἴη Ἀπόλλων ἐξ Ὑπερβορέων ἀφιγμένος. λέγεται δ' αὐτὸς ποτὲ παραγυμνωθέντος τὸν μηρὸν ἐφθαῖσθαι χρυσοῦν· καὶ ὅτι Νέστος ὁ ποταμὸς διαβαίνοντα αὐτὸν προσαγορεῦσαι, πλὴν ἴσως ἐκ φάσκων. Τίμαιός τε φησὶν ἐν δεκάτῃ ἱστοριῶν λέγειν αὐτὸν τὰς συνομιλούσας αἰδρᾶσι, θεὸν ἔχειν ὀνόματα, ἥρωας, νύμφας,

εἶπα μητέρας καλουμένας. πεῖσαι καὶ γεωμετρίαν ὑπὸ πέρας ἀγαγεῖν, Μοίριδος περὶ τὸν βύρσου τὰς ἀρχὰς τῶν στοιχείων αὐτῆς, ὡς φησιν Ἀπικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξανδρείας. μάλιστα δὲ χολάσαι τὸν Πυθαγόραν περὶ τὸ ἀριθμητικὸν εἶδος αὐτῆς· τόν τε κανόνα τὸν ἐκ μιᾶς χορδῆς βύρειν. οὐκ ἠμέλησε δὲ οὐδὲ ἰατρικῆς. φησὶ γοῦν Ἀπολλόδωρος ὁ λογιστικὸς ἑκατόμβοιον θῦσαι αὐτὸν, βύρσοιτα ὅτι τὸ ὀρθογωνίου περιφέρεια ἡ ὑποτείνουσα πλευρὰν ἴσον δύναται ταῖς περιεχούσαις. καὶ ἔστιν ὑπόγραμμα, οὕτως ἔχον,

Ἡνίκα Πυθαγόρης τὸ περικλεὲς βῦσεν γράμμα,
Κεῖνα ἐφ' ὅτῳ κλεινὰ ἤγαγε βουθύτα.

λέγεται γοῦν καὶ περὶ τοὺς κρέασιν ἀσκῆσαι ἀθλητάς· καὶ περὶ τὸν μὲν Εὐρυμάχου, (καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν τείτῳ τῶν ἀπομνημονευμάτων) τῶν πέτερον ἰσχὺν ξηραῖς καὶ πυροῖς ὑγροῖς, διὰ καὶ πυροῖς σωμασκουῶντα αὐτοὺς, καθάπερ ὁ αὐτὸς Φαβωρῖνος ἐν ὀγδόῃ παντοδαπῆς ἱστορίας φησίν. οἱ δὲ, Πυθαγόραν ἀλεῖψαι λέγουσι, τὸν στῆσαι τὸν βοῦν, μὴ τὸν. τὸν γὰρ καὶ τὸ φονεύειν ἀπαγορεύειν, μὴ ὅτι γε ἄπτεσθαι τῶν ζώων, κοινὸν δίκαιον ἡμῖν ἐχόντων ψυχῆς. καὶ τόδε μυθεῖται τὸ περίγραμμα· τὸ δ' ἀληθές, τῶν ἐμψύχων ἀπαγορεύειν ἄπτεσθαι, σωμασκῶν καὶ σωτηρίζων εἰς ἀκολίαν βίον τοὺς ἀνθρώπους· ὥστε ἀπείστις αὐτοῖς εἶναι τὰς θυσίας, ἄρτους, θεοφορουμένους, καὶ λιτὸν ὕδωρ πίνουσιν. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ σώματος ὑγίειαν, καὶ ψυχῆς ὀξύτητα περιγίνεσθαι. ἀμέλει καὶ βωμὸν θεσκευῆσαι μόνον ἐν Δήλῳ τῷ Ἀπόλλωνος τῷ γυμνέτορος, ὅς ἐστιν ὁπάθεν τῷ Κερατίνου, διὰ τὸ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ τὰ πόπανα μόνα πίθεσθαι ἐπ' αὐτῷ αἴθου πυρός· ἱερεῖον δὲ μηδέν, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν Δηλίων πολιτείᾳ. θεῖον τέ φασι θῦσαι ἀποφῆναι τὸν ψυχὸν, κύκλον αἰάγκης ἀμείβουσαν, διότε δ' ἄλλοις ἀνδρείαις ζώοις. καὶ θεῖον εἰς τοὺς Ἕλληνας μύτρα

καὶ σαθμὰ εἰσηγήσασθαι, καθά φησιν Ἀριστόξενος ὁ μουσικός. πρῶτον τε, ἕωσφορον καὶ φωσφόρον τὸν αὐτὸν εἰπεῖν, ὡς φησι Παρμενίδης. οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη, ὥστε ἔλεγον τοὺς γνωρίμους αὐτοῦ παντοίας θεοῦ φωνάς. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ γραφῇ φησι δι' ἑπτὰ καὶ δεκαοσίων ἐτῶν εἶδεν ἅδου μεγάλη ψυχὰς ἀνθρώπων. διὸ καὶ προσεκαρπέρουν αὐτῷ καὶ τῶν λόγων ἕνεκα προσῄεσαν καὶ Λευκανοὶ καὶ Πευκέτιοι, Μεσάπιοί τε καὶ Γωμάϊοι. μέχρι δὲ Φιλολάου οὐκ οἶδ' ὅπως γνώριμοι Πυθαγόρειον δόγμα· σοφὸς δὲ μόνος ἀνέγνωκε τὰ δεδομένα τρία βιβλία, ἃ Πλάτων ἐπέστειλεν ἑκατὸν μνῶν ἐωνημένα. τῶν τε ἑξακοσίων ἐν ἐλάττοσι ὅπως νυκτερινὴν ἀκρόασιν ἁπάντων αὐτοῦ· καὶ εἴ τινες ἀξιωθεῖεν αὐτὸν θεάσασθαι, ἔχαιρον ὡς τοῖς οἰκείοις, ὡς μεγάλου τινὸς τυγχάνοντες. Μεταποντῖνοι γε μὴν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, Δήμητρος ἱερὸν ἐκάλουν· τὸν στενωπὸν δέ, μουσεῖον, ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῆς ἱστορίας. ἔλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι μὴ εἶναι ὡς τὰ τυχόντα ῥητά, ὡς φησιν Ἀριστόξενος ἐν δεκάτῃ παιδευτικῶν νόμων· ἔνθα καὶ Ξενόφιλον τὸν Πυθαγορικόν, ἐρωτηθέντα πῶς ἂν μάλιστα τὸν υἱὸν παιδεύσειεν, εἰπεῖν, εἰ πόλεως ἀνομωτάτης γένηται. ἄλλους τε πολλοὺς κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀφορμήσασθαι καλούς τε καὶ ἀγαθοὺς ἄνδρας· ἀπό τε καὶ Ζάλευκον καὶ Χαρώνδαν τοὺς νομοθέτας. ἱκανός τε γενόμενος φιλίας ἐργάτης τά τε ἄλλα, καὶ εἴ τινα πύθοιτο τῶν συμβόλων αὐτῷ κεκοινωνηκότα· ἄνδρά τε προσηταιρίζετο, καὶ φίλον κατεσκεύαζεν. ἦν δὲ αὐτῷ τὰ σύμβολα, τάδε· Πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, Ἐπὶ χοίνικος μὴ καθίζειν, Καρδίᾳ μὴ ἐσθίειν, Φορτίον συγκαθαιρεῖν, καὶ μὴ συνεπιλαμβάνειν, Τὰ στρώματα ἀεὶ συνδεδεμένα ἔχειν, Ἐν δακτυλίῳ εἰκόνα θεοῦ μὴ περιφέρειν, Κύτταρος ἴχνος συγχεῖν ἐν τῇ τέφρᾳ, Ἐλαδίῳ εἰς

ταῦρον μὴ ὁμόργνυσθαι, Πρὸς ἥλιον τετραμμένον μὴ ὁμιχεῖν, Ἐκ τῆς λεωφόρου μὴ βαδίζειν, Μὴ ῥᾳδίως δεξιὰν ἐμβάλλειν, Ὁμοροφίους χελιδόνας μὴ ἔχειν, Γαμψώνυχα μὴ τρέφειν, Ἀπονυχίσμασι καὶ κουρᾶις μὴ ἐπυρεῖν, μηδὲ ἐφίστασθαι, Ὀξεῖαν μάχαιραν ἀποστρέφειν, Ἀποδημοῦντα δὴ τῆς ὁρμῆς αἰεπιστρεπτεῖν. ἤθελε δὲ αὐτῷ, τὸ μὲν Πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν, δίωκας ὠν ὀργιλῶ καὶ οἰδοῦντα θυμὸν μὴ κινεῖν· τὸ δὲ Ζυγὸν μὴ ὑπερβαίνειν, τουτέστι τὸ ἴσον καὶ δίκαιον μὴ ὑπερβαίνειν· Ἐπί τε χοίνικος μὴ καθίζειν, ἐν ἴσῳ πᾶσ' ἐνεστῶσι φροντίδα ποιεῖσθαι καὶ τῶ μέλλοντος· ἡ γὰρ χοῖνιξ, ἡμερήσιος τροφή. διὰ δὲ τῆ Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, ἐδήλου μὴ τῶ ψυχῶ αἰτίαις καὶ λύπαις κατατήκειν. διὰ δὲ τῆ Εἰς ἀποδημίαν βαδίζοντα μὴ ὑποστρέφεσθαι, παρήνει τοῖς ἀπαλλαττομένοις τοῦ βίου, μὴ ὑπὸ θυμικῶς ἔχειν τοῦ ζῆν, μηδὲ ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα ἡδονῶν ἐπάγεσθαι. καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ταῦτα λοιπὸν ἔστιν ἐκλαμβάνειν, ἵνα μὴ παρέλκωμεν. πάντες δὲ μᾶλλον ἀπηγόρθευεν μήτε ἐρυθρὸν ἐσθίειν, μήτε μελαίουρον· καρδίας τε ἀπέχεσθαι καὶ κυάμων. Ἀριστοτέλης δέ φησι καὶ μήτρας καὶ τρίγλης. ἐνίοτε δὲ αὐτὸν ἀρκεῖσθαι, μέλιτι μόνῳ φασὶ τινες ἢ κηρίῳ ἢ ἄρτῳ. οἴνου δὲ μετ' ἡμέραν μὴ γεύεσθαι. ὄψον τε τὰ πολλὰ λαχάνοις ἑφθοῖς καὶ ὠμοῖς, τοῖς ἁλαπίοις, ἀσαπίοις. σολὴν ἁπαξαπλῶς λευκὴν, καθαρὰν, καὶ στρώματα λευκὰ ἐξ ἐρίων. τὰ γὰρ λινᾶ οὔπω εἰς ἐκείνους ἀφίκετο τοὺς τόπους. οὐδὲ πώποτε ἐγνώσθη οὔτε διαχωρῶν, οὔτε ἀφροδισιάζων, οὔτε μεθυσθείς. ἀπεῖχετο καταγέλωτος καὶ πάσης ἀρρενοπρεπείας, οἷς σκωμμάτων καὶ διηγημάτων φορτικῶν. ὀργιζόμενός τε, οὔτε οἰκέτην ἐκόλαζεν, οὔτε ἐλεύθερον. ἐκάλει δὲ τὸ νουθετεῖν, πελαργᾶν. μαντικῆ τε ἐχρῆτο τῆ διὰ τῶν κληδόνων τε καὶ οἰωνῶν· ἤκουσα δὲ διὰ τῶν ἐμπύρων, ἔτι δὲ διὰ λιβανοῦ. θυσίαις τε ἐχρῆτο

ἀψύχοις. οἱ δέ φασιν ὧν ἀλέκτορα μόνον καὶ ἐχίδνοις καὶ
χαλαθώσις, τοῖς λεγομένοις ἀπαλίαις, ἥπισα ὃ ἀρίασιν.
ὅ γε μὴν Λέοντεύς, πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν
ἐσθίειν ἔμψυχα, μόνων δ' αὐτ' ἀπέχεσθαι, ἀρότηρος βοὸς
καὶ κριοῦ. ὁ δ' αὐτὸς φησι (ὡς προείρηται καὶ τὰ δόγ-
ματα λαβεῖν αὐτὸν παρὰ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας.
φησὶ δ' Ἱερώνυμος καπνῷ τὰ αὐτὰ εἰς ἅδου, πλὴν μὴν Η-
σιόδου φυλλῷ ἰδεῖν θεὸς κύνι χαλκῷ δεδεμένῳ καὶ πέ-
ζουσαν· πλὴν δ' Ὁμήρου, κριὸν μέλανα ἀπὸ δένδρου, καὶ ὄ-
φεις περὶ αὐτόν, αὐτὸ ὧν εἶπε περὶ θεῶν. κολαζομένους δ' ἐν
τοῖς μὴ θέλουσαν σωφρονεῖν ταῖς αὐτῶν γυναιξί· καὶ δὴ καὶ
διὰ τοῦτο ὑμνῆσαι ὑπὸ τῶν ἐν Κρότωνι. φησὶ δ' Λεύ-
κιππος ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ Περὶ φυσικῶν, Πυθαγόραν
αὐτὸν ὑπομνῆσαι, ὅτι πλὴν ἀληθῆ ἠγόρευεν οὐχ ἕτε-
ρον τὸν τοῦ Πυθίου. λέγει παραγγεῖλαι αὐτὸ ἑκάστοτε τοῖς μα-
θηταῖς, πάντα λέγειν εἰς τὸ οἰκεῖον εἰσοδοσι,

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;
σφάλιά τε θηρῶν φυσφέρειν κωλύειν, μόνον δὲ τὸν αἱ αἷμα
κτεν βωμὸν προσκυνεῖν. Μηδὲ ὁμοιώσει θεοὺς ἀσκεῖν δὲ
αὐτὸν δεῖν ἀξιόπιστον παρέχειν. Τοὺς τε πρεσβυτέρους τι-
μᾶν δεῖν, τὸ προηγούμενον τῷ χρόνῳ τιμιώτερον ἡγου-
μένους. ὡς ἐν κόσμῳ μὲν, αἰαπλοῦν δίαιταν· ἐν βίῳ δὲ,
ἀρχὴν πλουτεῖν· ἐν ζωῇ δ', ἡδύσμασιν φθορέας. καὶ θεοὺς μὲν
δαιμόνων προτιμᾶν· ἥρωας δ', αἰδρώπων· αἰδρώπων δὲ
μάλιστα, γονέας. ἀλλήλοις τε ὁμιλεῖν· ὡς τοὺς μὲν φίλους,
ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι· τοὺς ἐχθροὺς δ', φίλους ἐργάσασθαι. Ἰδι-
ότητα μηδὲν ἡγεῖσθαι. Νόμῳ βοηθεῖν, ἀνομίᾳ πολεμεῖν.
Φυτὸν ἥμερον μήτε φθείρειν, μήτε! σίνεσθαι· ἀλλὰ μηδὲ
ζῶον, ὃ μὴ βλάπτει αἰδρώπους. Διὸ καὶ ἀλάβρως ἔχειν δεῖ,
μήτε γέλωτα κατέχεσθαι, μήτε σκωπτοπαίζειν, φεύγειν
σαρκῶν πλεονασμόν, Ὀδυσσείας ἄπεσθαι καὶ ὀπίσσω
πτερεῖσθαι, Μὴ ἡμέρᾳ ἀσκεῖν, Ἐν ὀργῇ μήτε τι λέγειν, μήτε

φορέσειν, Μαυτικὼ πᾶσαν ὑμᾶν, Ὦ δαῖς χρῆσθαι τοὺς λύρας, Ὕμνω τε θεῶν καὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν βύλομον χάριν ἔχειν. τῶν ᾗ κυάμων ἀπεχόρθυεν ἔχεσθαι, διὰ τὸ πνευματώδης ὄντας, μᾶλλον μετέχειν τῦ ψυχικοῦ· καὶ δῆλως, κοσμιωτέρας ἐργάζεσθαι τὰς γαστέρας, μὴ φθαλημφθέντας. καὶ διά τε καὶ τὰς καθύπνους φαντασίας, λείας καὶ ἀταράχους ἀποτελεῖν. φησὶ ᾗ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, καὶ ταῦτα θρησκεύεσθαι ἐν Πυθαγορείοις ὑπομνήμασιν. Ἀρχὰν μὲν τ' ἁπάντων, μονάδα· ἐκ ᾗ τῆς μονάδος, ἀόριστον δυάδα, ὡς ἂν ὕλην τῇ μονάδι αἰτίῳ ὄντι ὑποστῆναι· ἐκ ᾗ τῆς μονάδος καὶ ἀορίστου δυάδος, τοὺς ἀριθμούς· ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν, τὰ σημεῖα· ἐκ δὲ τύτων, τὰς γραμμάς· ἐξ ὧν, τὰ ὁπίπεδα σχήματα· ἐκ ᾗ τύτων, τὰ στερεὰ σώματα, ὧν καὶ τὰ στοιχεῖα εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· ἃ μεταβάλλειν καὶ τρέπεσθαι δι' ὅλων, καὶ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν κόσμον ἔμψυχον, νοερὸν, σφαιροειδῆ, μέσην περιέχοντα τὴν γῆν, καὶ αὐτὴν σφαιροειδῆ, καὶ περιοικυμένην. εἶναι δὲ καὶ ἀντίπόδας· καὶ τὰ ἡμῖν κάτω, ἐκείνοις ἄνω. ἰσομοιρεῖσθαι τε εἶναι ἐν τῷ κόσμῳ, φῶς καὶ σκότος, καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν, καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρόν· ὧν κατ' ὁπικράτειαν θερμοῦ μὲν, θέρος γίνεσθαι· ψυχροῦ ᾗ, χειμῶνα. ἐαὶ ᾗ ἰσομοιρῇ, τὰ κάλλιστα εἶναι τὸ ἔαρ, οὗ τὸ μὲν θάλλον, ἔαρ ὑγιεινόν· τὸ δὲ φθίνον, φθινόπωρον νοσερόν. διὰ καὶ τὰς ἡμέρας θάλλειν μὲν τὸ ἕως, φθίνειν ᾗ τὸ ἑσπέρας· ὅθεν καὶ νοσερωτέραν εἶναι. τὸν τε περὶ τὴν γῆν ἀέρα, ἄστρον καὶ νοσερὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα θνητά· τὸν δὲ ἀνωτάτω, ἀθανάτον τε εἶναι, καὶ καθαρὸν, καὶ ὑγιᾶ· καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, ἀθάνατα, καὶ διὰ τὸ θεῖα. ἥλιόν τε καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας, εἶναι θεούς· ὁπικρατεῖ γὰρ τὸ θερμὸν ἐν αὐτοῖς, ὅπερ ὄντι ζωῆς αἴτιον. τὴν τε σελήνην λάμπεσθαι ὑφ' ἡλίου. καὶ ἄνθρωπον εἶναι τοῖς θεοῖς συγγένειαν, διὰ τὸ

ἀψύχοις. οἱ δέ φασιν ὅλα ἀλέκτορα μόνον καὶ ἐλίφοις καὶ χαλαθίωσις, τοῖς λεγομένοις ἀπαλίαις, ἅπασα ὃ ἁρπάσαν. ὅ γε μὴν Ἀριστόξενος, πάντα μὲν τὰ ἄλλα συγχωρεῖν αὐτὸν ἐσθίειν ἔμψυχα, μόνων δ' αὖτ' ἀπέχεσθαι, ἀρότηρος βοὸς καὶ κριοῦ. ὁ δ' αὐτός φησιν (ὡς προείρηται καὶ τὰ δόγματα λαβεῖν αὐτὸν ἐξ τῆς ἐν Δελφοῖς Θεμιστοκλείας. φησὶ δ' Ἱερώνυμος καπηλεύειν αὐτὸ εἰς ἄδου, τὴν μὲν Ἡσιόδου φυλὴν ἰδεῖν πρὸς κίονι χαλκῷ δεδεμένην καὶ τείζουσαν· τὴν δ' Ὁμήρου, κρεμαμένην ἀπὸ δένδρου, καὶ ὄφεις περὶ αὐτὴν, αὐδὴ ὧν εἶπε περὶ ἡδονῶν. κολαζομένους δ' καὶ τοὺς μὴ θέλοντας σωφρονεῖν τοῖς αὐτῶν γυναιξί· καὶ δι' ἃ δὴ τοῦτο ὑπομεῖναι ἐπὶ τῶν ἐν Κρότωνι. φησὶ δ' Αἰσιππος ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ Περὶ φυσιολογιῶν, Πυθαγόραν αὐτὸν ὠνομάσθαι, ὅτι τὴν ἀλήθειαν ἠγόρευεν οὐχ ἧττον τοῦ τοῦ Πυθίου. λέγει παρεγγυᾶν αὐτὸ ἑκάστοτε τοῖς μαθηταῖς, τὰ δὲ λέγειν εἰς τὸν οἶκον εἰσιόντας,

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;

σφάγιά τε θεοῖς προσφέρειν κωλύειν, μόνον δὲ τὸν αἱματος κτον βωμὸν προσκυνεῖν. Μηδὲ ὁμοιοῦσθαι θεούς· ἀσκεῖν δὲ αὐτὸν δεῖν ἀξιόπιστον παρέχειν. Τοὺς τε πρεσβυτέρους τιμᾶν δεῖν, τὸ προηγούμενον τῷ χρόνῳ τιμιώτερον ἡγουμένους. ὡς ἐν κόσμῳ μὲν, εὐταξίαν δίκαιος· ἐν βίῳ δὲ, ἀρχὴν τελευτῆς· ἐν ζωῇ δ' ἡγεμόνιον φθορᾶς. καὶ θεοὺς μὲν δαιμόνων προτιμᾶν· ἥρωας δ', ἀνθρώπων· ἀνθρώπων δὲ μάλιστα, γονέας. ἀλλήλοις τε ὁμιλεῖν· ὡς τοὺς μὲν φίλους, ἐχθροὺς μὴ ποιῆσαι· τοὺς ἐχθροὺς δ', φίλους ἐργάσασθαι. Ἴδιόν τε μηδὲν ἡγεῖσθαι. Νόμῳ βοηθεῖν, Ἀνομίᾳ πολεμεῖν. Φυτὸν ἥμερον μήτε φθείρειν, μήτε βλάπτειν· ἀλλὰ μηδὲ ζῷον, ὃ μὴ βλάπτει ἀνθρώπους. Διὸ καὶ ἀλλάβροχα εἶναι, μήτε γέλωτα κατέχεσθαι, μήτε σκυθρωπάζειν, Φθόγγῳ σαρκῶν πλεονασμόν, Ὀδοιπορίης ἄνεσιν καὶ ὕπνου πλεῖσθαι, Μνήμῃ ἀσκεῖν, Ἐν ὀργῇ μήτε τι λέγειν, μήτε

σωφρόσυνην, Μαιτικὼ πᾶσαν ὑμᾶν, Ὦ δαῖς χρῆσθαι πρὸς λύραν, Ὕμνω τε θεῶν καὶ ἀνδρῶν ἀγαθῶν δύλογον χάριν ἔχειν. τῶν δὲ κυάμων ἀπηγόρευεν ἔχεσθαι, διὰ τὸ πνευματώδης ὄντας, μᾶλλον μετέχειν τοῦ ψυχικοῦ· καὶ δῆλως, κοσμιωτέρας ἐργάζεσθαι τὰς γαστέρας, μὴ φυσαλιφθέντας. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς καθύπνους φαντασίας, λείας καὶ ἀταράχους ἀποτελεῖν. φησὶ δὲ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ταῖς τῶν φιλοσόφων διαδοχαῖς, καὶ ταῦτα θρησκεύεσθαι ἐν Πυθαγορείοις ὑπομνήμασιν. Ἀρχὴν μὲν τ' ἁπάντων, μονάδα· ἐκ δὲ τῆς μονάδος, ἀόριστον δυάδα, ὡς ἂν ὕλην τῇ μονάδι αἰτίῳ ὄντι ὑποστῆναι· ἐκ δὲ τῆς μονάδος καὶ ἀορίστου δυάδος, τοὺς ἀριθμούς· ἐκ δὲ τῶν ἀριθμῶν, τὰ σημεῖα· ἐκ δὲ τούτων, τὰς γραμμάς· ἐξ ὧν, τὰ ὑπιπέδα σχήματα· ἐκ δὲ τούτων, τὰ στερεὰ σώματα, ὧν καὶ τὰ στοιχεῖα εἶναι τέτταρα, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· ἃ μεταβάλλειν καὶ τρέπεσθαι δι' ὅλων, καὶ γίνεσθαι ἐξ αὐτῶν κόσμον ἔμψυχον, νοερόν, σφαιροειδῆ, μέσην περιέχοντα τὴν γῆν, καὶ αὐτὴν σφαιροειδῆ, καὶ περιοικουμένην. εἶναι δὲ καὶ ἀντίποδας· καὶ τὰ ἡμῖν κάτω, ἐκείνοις ἄνω. ἰσομοιρεῖσθαι δὲ ἐν τῷ κόσμῳ, φῶς καὶ σκότος, καὶ θερμὸν καὶ ψυχρόν, καὶ ξηρὸν καὶ ὑγρόν· ὧν κατ' ὑπεκκαυσιν θερμοῦ μὲν, θέρος γίνεσθαι· ψυχροῦ δὲ, χειμῶνα. εἶναι δὲ ἰσομοιρίαν, τὰ κάλλιστα ἐν τῷ ἔτει, οὗ τὸ μὲν ἦαρ καλόν, ἔαρ ὑγιεινόν· τὸ δὲ θέρος, θερινόπωρον νοερόν. διὰ καὶ τὰς ἡμέρας θάλλειν μὴν τὸν ἕω, φθίνειν δὲ τὸν ἑσπέραν· ὅθεν καὶ νοερωτέραν εἶναι. τὸν τε περὶ τὴν γῆν ἀέρα, ἄστατον καὶ νοερὸν, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα θνητά· τὸν δὲ αἰθέρα, ἀεικίνητόν τε εἶναι, καὶ καθαρὸν, καὶ ὑγιᾶ· καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, ἀθάνατα, καὶ διὰ τοῦτο θεῖα. ἥλιόν τε καὶ σελήνην, καὶ τοὺς ἄλλους ἀστέρας, εἶναι θεούς· ὑπερτερεῖ γὰρ τὸ θερμὸν ἐν αὐτοῖς, ὅπερ αἴτιον ζωῆς πᾶσιν. τήν τε σελήνην λάμπεσθαι ὑπὸ ἡλίου. καὶ ἄνθρωπον εἶναι πρὸς θεοὺς συγγένειαν, καὶ τὸ

μετέχειν ἀέρος θερμοῦ. διὸ καὶ περιοιεῖσθαι τὸν θεὸν ὑγροῦ. εἰμαρμένην τε τοῦ ὅλου εἶναι, καὶ τὰ κατὰ μέρος, αἰτίαν τῆς διοικήσεως. διήκειν τε ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτῖνα διὰ τοῦ αἰθέρος τοῦ τε ψυχροῦ καὶ παχέος. καλεῖσθαι δὲ τὴν μὲν ἀέρα, ψυχρὸν αἰθέρα· τὴν δὲ θάλασσαν καὶ τὸ ὑγρόν, παχὺν αἰθέρα. ζῶον τὴν δὲ τὴν ἀκτῖνα καὶ εἰς τὰ βάθη δύεσθαι καὶ διὰ τούτου, ζωοποιεῖν πάντα. καὶ ζῆν μὲν πάντα ὅσα μετέχει τοῦ θερμοῦ· διὸ καὶ τὰ φυτά, ζῶα εἶναι. ψυχὴν μέντοι μὴ ἔχειν πάντα. εἶναι δὲ τὴν ψυχὴν, ἀπόσπασμα αἰθέρος, καὶ τοῦ θερμοῦ καὶ τοῦ ψυχροῦ, διὸ συμμετέχειν ψυχροῦ αἰθέρος. διαφέρειν τε ψυχὴν, ζωῆς· ἀθανασίαν τε εἶναι αὐτῆς, ἐπειδήπερ καὶ τὸ ἀφ' οὗ ἀπέσπασται, ἀθανασίαν ὄν. τὰ δὲ ζῶα γίνεσθαι ἐξ ἀλλήλων, ἀπὸ σπέρματος. εἶναι δὲ ἐν μὲν γῇ γίνεσθαι, διὰ σωμάτων ὑφίστασθαι· τὸ δὲ σπέρμα, εἶναι σταγόνα ἐγκεφάλου περιέχουσαν ἐν αὑτῇ θερμὸν ἀτμόν. ζῶον τὴν δὲ περιφερόμενον τῇ μήτρᾳ, ἀπὸ μὲν τοῦ ἐγκεφάλου, ἰχῶρα καὶ ὑγρὸν καὶ αἷμα περιέχεσθαι, ἐξ ὧν ὀρέξεις τε καὶ νοῦν, καὶ ὁσμὰς, καὶ πείσεις, καὶ τὸ ὅλον συνίστασθαι σῶμα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀτμοῦ, ψυχὴν καὶ αἴσθησιν. μορφοῦσθαι δὲ τὸ μὲν πρῶτον, περὶ ἡμέρας τεσσαράκοντα· κατὰ δὲ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους, ἐν ἑπτὰ, ἢ ἐνέα, ἢ δέκα τὸ πλεῖστον μησὶ τελεωθέν, ἀποκυίσκεσθαι τὸ βρέφος. ἔχειν δὲ ἐν αὑτῷ πάντας τοὺς λόγους τῆς ζωῆς, ὧν εἰρημένων, συνέχεσθαι κατὰ τοὺς τῆς ἁρμονίας λόγους, ἑκάστων ἐν πεπληρωμένοις καιροῖς ὀπηνιζομένων. τὴν τε αἴσθησιν κοινῶς, καὶ κατ' εἶδος τὴν ὄρεσιν, ἀτμόν τινα εἶναι ἔμφυτον θερμόν. καὶ διὰ τοῦτο λέγεσθαι διὰ ἀέρος ὁρᾶν, καὶ διὰ ὕδατος· ἀντιπερίστασθαι γὰρ τὸ θερμὸν ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ. ἐπεὶ τοι καὶ ψυχρὸς λίθος ὁ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἀτμὸς, διεισήκει αὖ πρὸς τὸν ὅμοιον ἀέρα· τοῦτο δέ, ἔστιν ἐν οἷς ἡλίου πύλας καλεῖ τοὺς ὀφθαλμούς. τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τῆς ἀκοῆς καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθήσεων δογματίζειν. τὴν δὲ αἴσθησιν

ψυχὴν διαιρεῖσθαι τριχῆ, εἴς τε νοῦν, καὶ φρένα, καὶ θυμόν· νοῦν μὲν οὖν εἶναι καὶ θυμὸν, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ζώοις· φρένας δὲ, μόνον ἐν ἀνθρώπῳ. εἶναι δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ψυχῆς, ἀπὸ καρδίας μέχρι ἐγκεφάλου. καὶ τὸ μὲν ἐν τῇ καρδίᾳ μέρος αὐτῆς, ὑπαρχὴν θυμόν· φρένας δὲ καὶ νοῦν, τὰ ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ. σαφήνειαν δὲ εἰδέναι ἀπὸ τούτων τὰς αἰσθήσεις. καὶ τὸ μὲν φρόνιμον, ἀθάνατον· τὰ δὲ λοιπὰ, θνητά. τρέφεσθαί τε τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ αἵματος. τοὺς δὲ λόγους, ψυχῆς αἰτίους εἶναι. ἀέρα τὸν εἶναι αὐτὴν καὶ τοὺς λόγους· ἐπεὶ καὶ ὁ αἰθὴρ, ἀέρος. δεσμά τε εἶναι τῆς ψυχῆς, τὰς φλέβας, καὶ τὰς ἀρτηρίας, καὶ τὰ νεῦρα· ὅταν δὲ ἰσχύῃ, καὶ καθ' αὑτὴν γίνεσθαι ἐρημίᾳ, δεσμὰ γίνεσθαι αὐτῆς τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα. ἐκλειφθεῖσαν δὲ αὐτὴν ὑπὸ γῆς, πλάζεσθαι ἐν τῷ ἀέρι, ὁμοίαν τῷ σώματι. τὸν δὲ Ἑρμῆν, ταμίαν εἶναι τῶν ψυχῶν· καὶ διὰ τοῦτο Πομπαῖον λέγεσθαι, καὶ Πυλαῖον, καὶ Χθόνιον, ἐπειδὴ ὥρᾳ τοῦ εἰσπέμπει ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχὰς, ἀπό τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης. καὶ ἄγεσθαι μὲν τὰς καθαρὰς ὑπὸ τὸν ὕψιστον· τὰς δὲ ἀκαθάρτους μήτε ἐκείναις πλάζειν, μήτε ἀλλήλαις, δεῖσθαι δ' ἐν ἀῤῥήκτοις δεσμοῖς ὑπὸ ἐρινύων. εἶναί τε πάντα τὸν ἀέρα ψυχῶν ἔμπλεων· καὶ τύπους, δαίμονάς τε καὶ ἥρωας νομίζεσθαι· καὶ ὑπὸ τούτων πέμπεσθαι ἀνθρώποις τοῖς τε ὀνείροις, καὶ τοῖς σημείοις νόσου τε καὶ ὑγιείας· καὶ οὐ μόνον ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ θεοβάτοις, καὶ τοῖς ἄλλοις κτίσμασιν. εἶναι τε τύπους γίνεσθαι τοῖς τε καθαρμοῖς, καὶ ἀποτροπιασμοῖς, μαντικήν τε πᾶσαν, καὶ κληδόνας, καὶ τὰ ὅμοια. μέγιστον δέ φησι τῶν ἐν ἀνθρώποις εἶναι τὴν ψυχὴν πεῖσαν ὑπὸ τὸ ἀγαθὸν, ἢ ὑπὸ τὸ κακόν· εὐδαιμονεῖν ἄνθρωπον ὅταν ἀγαθὴ ψυχὴ θεοῖς γένηται· μηδέποτε δὲ ἐρημεῖν, μηδὲ τὸν αὐτὸν ῥόον κρατεῖν. ὁρμόν τε εἶναι τὸ δίκαιον· καὶ διὰ τοῦτο Διὸς ὅρκιον λέγεσθαι. τὴν τε ἁρμονίαν εἶναι,

τὴν ὑγίειαν, καὶ τὸ ἀγαθὸν ἅπαν, καὶ τὸν θεόν· διὸ καὶ καθ' ἁρμονίαν συνεστάναι τὰ ὅλα. φιλίαν τε, εἶναι ἀναρμόστων ἰσότητα. ἡμᾶς θεοῖς δεῖν νομίζειν καὶ ἥρωσιν, μὴ τοὺς ἴσους· διὰ θεοῖς ἀεί, μετ' ἀφημίας, λουσαμένους καὶ ἀλείψαντας· ἥρωσι δ', ἀπὸ μέσου ἡμέρας. τὴν δ' ἀγωγὴν εἶναι διὰ καθαιρῶν καὶ λουτρῶν περιῤῥαντηρίων. καὶ διὰ ταῦτα αὐτὸν καθαρεύειν ἀπὸ πτώσεως, καὶ λέχους, καὶ μιάσματος παντὸς, καὶ ἀπέχεσθαι βρωτῶν ἀποφθίων τε κρεῶν, καὶ τευθίδων, καὶ μελανούρων, καὶ ὠῶν, καὶ τῶν ὠοτόκων ζώων, καὶ κυάμων, καὶ τῶν ἄλλων ὧν οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ οἱ ταῖς τελεταῖς ἐν τοῖς ἱεροῖς ὀπτελοῦντες. φησὶ δὲ Ἀριστόξενος ἐν τῷ Περὶ τῶν κυάμων οὐδαμῶς ἐλλὰ αὐτὸν ἀπέχεσθαι τῶν κυάμων ἢ ὅτι σὺν αἰδοίοις εἰσὶν ὅμοιοι, ἢ ὅτι ἅδου πύλας· (ἀγόνατον γὰρ μόνον) ἢ ὅτι φθείρει, ἢ ὅτι τῇ τοῦ ὅλου φύσει ὅμοιόν, ἢ ὅτι ὀλιγαρχικὸν κληροῦνται γοῦν αὐτοῖς. τὰ δὲ πεσόντα μὴ αἴρεσθαι, διὰ τὸ ἐθίζεσθαι μὴ ἀπολάστως ἔχειν· ἢ ὅτι ὅπου τελευτῇ ζώου. Ἀριστοφάνης δ', τῶν ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα, λέγων ἐν τοῖς ἥρωσι, Μὴ γεύεσθαι ἀπὸ τῆς καταπεσούσης τῆς τραπέζης ἐπός. ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ, ὅτι ἱερὸς τοῦ Μηνὸς καὶ ἱκέτης. τὸ δ' εἶδος τῶν ἀγαθῶν· τῷ τε Μηνὶ ἱερός· σημαίνει γὰρ τὰς ὥρας. τῶν ἰχθύων μὴ ἅπτεσθαι, ὅσοι ἱεροὶ μὴ γὰρ δεῖν τὰ αὐτὰ πάσχειν θεοῖς καὶ ἀνθρώποις, ὥσπερ οὐδὲ ἐλευθέροις καὶ δούλοις. καὶ τὸ μὲν λευκὸν, τῆς ἀγαθοῦ φύσεως· τὸ δὲ μέλαν, τοῦ κακοῦ. ἄρτον μὴ καταγνύειν, ὅτι ὅπου ἦσαν οἱ πάλαι τῶν φίλων ἑστιῶντο, καὶ γὰρ καὶ νῦν οἱ βάρβαροι μηδὲ διαιρεῖν, ὡς σωζόμενα αὐτούς. οἱ δὲ, πρὸς τὴν ἐν ἅδου κρίσιν· οἱ δὲ, εἰς πόλεμον ἀφελίαν ποιεῖν· οἱ δὲ, ἐπεὶ ἀπὸ τύπου ἄρχεται τὸ ὅλον. καὶ τὸν μὲν μέσον τὸ κάλλιστον σῴζεσθαι διὰ τὸν στρεφόν· τὸν δὲ ὀπισθόδωρον, κύκλον. γῆρας καὶ παῦρον τὸ μειούμενον, ὅμοιον· καὶ μῦξιν καὶ νεότητα, ταὐτόν. ὑγίειαν, τὴν τῶν εἴδους διαμονήν.

μονιὼ νόσον, τὴν τύπτε φθορέα. φησὶ δὲ πάλιν, ὅτι δεῖ παραπίπτοντας τοὺς ἱστορήσαι τὸ δικαίου· οἱ γὰρ ἄλλοι πάντα σωζοισιν ὅσα ἂν παραλάβωσι. καὶ γίγνασιν ἐκ τῶν καθαρωτάτων, ὕδατος καὶ θαλάττης. ἃ δὲ τοῦτα μὴν φησιν ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τοῖς Πυθαγορικοῖς ἱστορήμασιν εὑρηκέναι καὶ τὰ ἐκείνων ἔχοντα, ὁ Ἀριστοτέλης. ἡ δὲ σεμνοτρέπειαν τοῦ Πυθαγόρου καὶ Τίμων ἐν τοῖς Σίλλοις δηλοῖ λέγων αὐτὸν, ὅμως δὲ παρέλιπεν εἰπὼν οὕτω,

Πυθαγόρην τε γόητα ἀποκλίναντ' ὀπιδέξιον,
Θήρην ἐπ' ἀνθρώπων, σεμνηγορίης ἀερσιήν.

φησὶ δὲ τε ἄλλοτε ἄλλον αὐτὸν γεγονέναι, Ξενοφάνης ἐν Ἐλεγείᾳ φησὶ μαρτυρεῖ, ἧς ἀρχή,

Νῦν οὖν τ' ἄλλον ἐπιμολόγον, δείξω δὲ κέλευθον.

ὃς δὲ καὶ αὐτὸς φησὶν, οὕτως ἔχει,

Καὶ ποτέ μιν συφελιζομένου σκύλακος παριόντα
Φασὶν ἐποικτεῖραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι, μηδὲ ῥάπιζ'· ἐπεὶ ἢ φίλου ἀνέρος ἔστὶ
Ψυχὴ, τὴν ἔγνων φθεγξαμένης ἀΐων.

καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ξενοφάνης. ἔσκωψε δὲ καὶ τὸν Κρατῖνος μὲν ἐν Πυθαγορικοῖς· ἀλλὰ καὶ ἐν Ταραντίνοις φησὶν οὕτως,

Ἔθος ἔστιν αὐτοῖς, ἂν τινα ἰδιώτην
Γοθῆν λάβωσιν εἰσελθόντα, διαπειρώμενον (θέτοις·
Τῆς τ' λόγων ῥώμης, ταραπέπειν καὶ κωκύειν τοῖς αὐτὴ-
Τοῖς ῥάσι, τοῖς παισώμασι, τοῖς ἀσπαλαίοις,
Τοῖς μιγάδεσιν οὐ βυσιχῶς.

Μνησίμαχος Ἀλκμαίωνι,

Ὃς Πυθαγορείῃ θυμῷ πᾶν λοξία,
Ἔμψυχον οὐδὲν ἐσθίοντες παντελῶς.

Ἀριστοφῶν Πυθαγορείῃ.

Ἔφη τε καταβαὶς εἰς ᾅδαν τὴν κάτω,
Ἰδεῖν ἑκάστους διαφέρειν τὸ πάμπλυ

κ. τ.

Τοὺς Πυθαγορείους τῶν τεχνῶν μόνοισι γὰρ
Τούτοισι τὸν Πλούτωνα συναπεῖν ἔφη,
Διὰ δόσεις. ὁ χεὶρ θεὸν λέγει,
Εἰ τοῖς ῥύπου μεστοῖσιν ὧδε παίζεται.
ἔπι δὲ τῷ αὐτῷ,
Ἐξίοισί τε λάχανα, καὶ πίνουσιν
Ἐπὶ τούτοις ὕδωρ, φλέγας δὲ καὶ πέβρωται,
Τοῦτ' ἀλοισίτου οὐδεὶς αἰνέσομείνεται
Τῶν νεωτέρων.

ἐπελθὼν δ' ὁ Πυθαγόρας πρῶτον τὸν ζῆτον· συνεσκιθρύοντος μετὰ τῶν συνήθων ἐν τῇ Μύλωνος οἰκίᾳ ζύπου, ἐπὸ ζηλος τῆς μὴ φιλοδοξίας ἀξιαθέντων, διὰ φθόνον ἐπαφρισθῆναι τῷ οἰκίᾳ συνέβη. ζηλὲς δ' αὐτοὺς ζὺς Κροτωνιάτας ζῆν τὸ σεμνὸν, περιπίδος ὀπτήσεσι ἀλαβευμένους. τὸν δὴ Πυθαγόραν καταληφθῆναι δεῖξιόπα· καὶ σὲς ζηλ χωρίῳ ἡμιόλιος πλήσειν ἀνάμειν, αὐτὸς ἔση, εἶπον, ἀλῶναι μᾶλλον ἢ πᾶσαι· αἱρεθῆναι δὲ κρεῖττον, ἢ λαλῆσαι. καὶ ὧδε σὲς τὸν διωκόντων ἀποφαγεῖν. οὕτω δὲ καὶ ζὺς πλείους τῶν ἑταίρων αὐτὸν διαφθαρῆναι, ὅταν σὲς πύλας ἔκοπα. διαφυγεῖν δ' ὀλίγους, ὧν ζῶν καὶ Ἄρχυτας ὁ Ταραντῖνος, καὶ Λύσις ὁ σοφιστής. φησὶ δ' Ἀριστόξενος τὸν Πυθαγόραν ἀποθανεῖν καταφυγόντα εἰς τὸ ἐν Μεταπόντῳ ἱερὸν τῆς Μούσης, πύλας ἡμέρας ἀσπάσαντα. Ἡρακλείδης δέ φησιν ἐν τῇ τοῦ Σατύρου βίων ὀπτῶμεν μὴ θάψαι φερεκύδην ἐν Δήλῳ, ἐπανελθεῖν εἰς Ἰταλίαν, καὶ παυσάμενον βίου ἀπὸ Μύλωνος τῶν Κροτωνιάτων εἰς Μεταπόντιον ἐξελθεῖν, κἀκεῖ τὸν βίον καταστρέψαι ἀσπάζομένων βουλόμενον προαστέρων ζῆν. Ἕρμιππος δέ φησι, πλεμιῶν τῶν Ἀκραγαντίνων καὶ Συβαριτῶν ἐξελθεῖν μετὰ τῶν συνηθῶν τὸν Πυθαγόραν, καὶ σεσῆναι τῶν Ἀκραγαντίνων. Ὅπως δ' ἡμιόλιος σεσαμεῖοις αὐτὸν ἢ τῶν ἀνάμεων

χώεαν, ὑπὸ τῶν Συεδρικοσίων αἱρεθῆναι· εἰς τε λοιπὸν, ὅτας περὶ τοὺς πέντε καὶ τεσσαράκοντα, ἐν Ταράντῳ καταλαμβάνειν, θέλοντας αὐτῷ πολιτεύεσθαι τοῖς περὶ ἐκεῖνον. καὶ ἄλλα δὲ περὶ Πυθαγόρου φησὶν ὁ Ἕρμιππος. λέγει γὰρ ὡς γεγόμενος ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ γῆς οἰκίσκον πρίασθαι, καὶ τῇ μητρὶ ἀπείλαμπε τὰ γενόμενα εἰς δέλτον γράφειν σημειωσάμενον καὶ τὸν χρόνον· ἔπειτα καὶ θυγατέρα αὐτῷ ἔστ' ἂν αὐτὸς ἔλθῃ. τοῦτο πρᾶξαι τὴν μητέρα. τὸν δὲ Πυθαγόραν μετὰ χρόνον αὐτὸν ἐλθεῖν ἰσχνὸν καὶ κατεσκελετευμένον. εἰσελθόντα τε εἰς τὴν ἐκκλησίαν, φάσκειν ὡς ἀφῖκται ἐξ ᾅδου· καὶ δὴ καὶ ἀπαγγεῖλαι αὐτοῖς τὰ συμβεβηκότα. οἱ δὲ, συγκάμψαντες τοῖς λεγομένοις, ἐδάκρυόν τε καὶ ὤμωζον, καὶ ὑπέστευον εἶναι τὸν Πυθαγόραν θεῖον ὄντα· ὥστε καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῷ προσδιδόναι, ὡς καὶ μαθησομένας τι παρ' αὐτοῦ· τὰς καὶ Πυθαγορείκας κληθῆναι. καὶ ταῦτα μὲν Ἕρμιππος. ἦν δὲ τῷ Πυθαγόρᾳ καὶ γυνὴ, Θεανὼ ὄνομα, Βροντίνου τοῦ Κροτωνιάτου θυγάτηρ. οἱ δὲ, γυναῖκα μὲν εἶναι Βροντίνου, μαθητρίαν δὲ Πυθαγόρου. ἦν αὐτῷ καὶ θυγάτηρ Δαμώ, ὡς φησι Λύσις ἐν ὑπομνήματι τῷ περὶ Ἴππαρχον, περὶ Πυθαγόρου λέγων οὕτως, Λέγονται δέ τινες καὶ Δαμαστίᾳ φιλοσοφεῖν· ἦν δὲ ἀπαξιῶν Πυθαγόρας, ὅς γε τὰ Δαμοῦς τῇ ἑαυτοῦ θυγατρὶ προσδιατάττει κατὰ θέμιν τὰ ὑπομνήματα, οὐκ ἐλθούσῃ μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τῆς οἰκίας προσδιδόντα. ἃ δὲ, δυναμένη πολλῶν χρῆσιν ἀποδεῖξαι τοῖς λόγοις, οὐκ ἐβουλήθη. πιστὰν δὲ καὶ τὰς τοῦ πατρὸς ὑπομνήσεις ἐνόμισε χρυσοῦ τιμιωτέρας εἶναι, καὶ ταῦτα γυνή. ἦν δὲ Τηλαυγὴς υἱὸς αὐτοῦ, ὃς καὶ διεδέξατο τὸν πατέρα, καὶ (κατά τινας) Ἐμπεδοκλέους καὶ ἀκήκοεν. Ἱππόβοτος γοῦν φησὶ λέγειν Ἐμπεδοκλέα Τηλαυγεῖ, Κλυτὲ κοῦρε Θεανοῦς Πυθαγορεώτεω. σύγγραμμα δ' ἔφερε τοῦ Τηλαυγοῦς ὑδέν· ἦν δὲ μηδὲ αὐτοῦ Θεανοῦς τινὰ δόξαν. καὶ φασιν αὐτὴν ἐρωτηθῆναι πόσα γυνὴ ἐπ' ἀνδρὸς καθαρεύσει

φάναι, Δι' ἐμὲ τὸν ἰδίων, θαυμάσιον ἀπὸ τῆς ἀληθείας, οὐδέποτε. πῆ γὰρ; τὸν ἰδιώτην ἄμεινον μανθάνειν, παρόντα, ἅμα εἰς ἀόμματα καὶ τὰ ἀφανῆ δέχεσθαι, τίνα ἀρέσκει πάλιν ἅμα αὐτοῖσιν αἰσθάνεσθαι. εἶεν δῆτα, Ποῖα; ἔφη. Ταῦτα δὲ ἀγνοῶ κἀγὼ μαι. ὁ γοῦν Πυθαγόρας ὡς μὲν Ἡρακλείδης φησὶ ὁ τῆς Σαρακοσίων ἀγχιδοκιμαστὴς ἐπιβὰς, καὶ τὰ τῶν ἰδίων ἐποιχαίνων τῇ πλησμονῇ· ὡς δ' οἱ πλείους, ἔτι βιοὺς ὀπτεύσατο. καὶ ἡμῶν ὅδιν εἰς αὐτὸν πεπαγμένα οὕτως ἔχοντα,

Οὐ μόνος ἐμφοίτων ἄπειρος γέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμῖς.
Τίς γὰρ ὃς ἐμφοίτων ἦλατο, Πυθαγόρη;
Ἀλλ' ὅταν ἐφθίῃ τε, καὶ ἐκπνεύσῃ τὸ θνητόν,
Δὴ ποτε καὶ ψυχὴν ἴσα ἔχων εὐδιάφορ.

Ἄλλο.

Ἦν δ' ἅρα Πυθαγόρης ὅσιος θεός, ὥστε μιν αὐτὸς
Μὴ φαίνειν πρέπειν, καὶ λέγειν ὡς ἄδικον.
Σπεύδειν δὴ δίκης. ἀγαμαι θρόον αὐτὸς ἔφα μὴ
Οὐκ ἀδικεῖν, δίκης δὴ αὐτὸς ἀρ' ὢν ἀδικῶν.

Καὶ δίκῃ.

Τὰς φρένας ὦν ἐθέλῃς τὰς Πυθαγόρεω πεῦσαι,
Λεπτίνου Εὐφορίδου βλέψον ἐς ἐμφανέα.
Φησὶ γὰρ, Ὅππως ἐμὲ ὦν θεὸς ὧδε ἐπέκλωσε
Φάσκειν ἔτ' ἐὼν δίκτυ, ἵνα κἀγὼ ἔλω ἔπεα ὧν.

Καὶ δίκῃ, ὡς ἐπιβὰς.

Αἶ αἶ, Πυθαγόρη τί ποτε κυάμους ἐσεδάδως;
Καὶ θαίνει φυτὸν ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις;
Χωρεῖν ὦν κυάμων σε μὲν οὔτις ἔτ' ἀπόσῃ,
Ἐξ Ἀΐδαο πύλας κατδὺς ἀναειρόμενος.

Ἔκμαζε δ' ἐκ τῶν ὄπισθεν Ὀλυμπιάδα, καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα διεκπεπ μέχρι γλωσσῆς ἀπεκαρδίσας. τυβεπᾶν δ' ἐθρύλουν τὴν Πυθαγορείων αἱ καὶ Δημόξενος

εἶδε, Ξενόφιλός τε ὁ Χαλκιδεὺς, ἀπὸ Θράκης, καὶ Φάντων ὁ Φλιάσιος, καὶ Ἐχεκράτης, καὶ Διοκλῆς, καὶ Πολύμνασος, Φλιάσιοι καὶ αὐτοί. ἦσαν δὲ ἀκροαταὶ Φιλολάου καὶ Εὐρύτου τῶν Ταραντίνων. γέγονασι δὲ Πυθαγόραι τέτταρες κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, οὐ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντες· εἷς μὲν Κροτωνιάτης, πυγμαχικὸς ἀνήρ· ἕτερος Φλιάσιος, σωματικὸς, ἀλείπτης, ὡς φασί τινες· τρίτος, Ζακυνθίος, οὗ φασιν εἶναι τὰ ἱερὰ τῆς φιλοσοφίας, αὐτῶν διδάσκαλος· ἐφ' οὗ καὶ τὸ Αὖτις ἔφα, παροιμιακὸν εἰς τὸν βίον ἦλθεν. οἱ δὲ καὶ ἄλλον ἀνδριαντοποιὸν Ῥηγῖνον γεγενέναι φασὶ Πυθαγόραν, σοφὸν δοκοῦντα ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐσοχάσθαι· καὶ δίαυλον, ἀνδριαντοποιὸν Σάμιον· καὶ ἕτερον, ῥήτορα μοχθηρόν· καὶ ἄλλον τινὰ, τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα γεγραφότα, καὶ ἕνα θεὸν Ὁμήρου σωτηριακόν. ἕτερον, Δωρικὰ πεπραγματευμένον, ὡς Διονύσιος ἱστορεῖ. Ἐρατοσθένης δέ φησι (καθὸ καὶ Φαβωρῖνος ἐν τῇ παντοδαπῇ ἱστορίᾳ ἀναγέγραπται) τοῦτον εἶναι τὸν σοφὸν ἐντέχνως πυκτεύσαντα, ὅτε τῆς ἑβδόμης καὶ πεντηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, κομήτου, καὶ ἀλουργίδα φοροῦντα. ἐκφθαρῆναί τε ἐκ τῶν παίδων, καὶ χλευασθέντα, αὐτίκα σοφισθῆναι τοὺς ἄνδρας, καὶ νικῆσαι. ἁπλοῦν δὲ τοῦτο καὶ τύπῳ γράμμα, ὅπερ ἐποίησε Θεαίτητος,

Γυθαγόρᾳ, ἑνὶ Πυθαγόρᾳ, ὦ ξεῖνε, κομήτᾳ,
Ἀνδράσιν πύκτᾳ εἰ κατέχᾳς Σάμιον,
Πυθαγόρης ἐγώ εἰμι. τὰ δ' ἔργα μου εἰ ἔνι ἕροιο
Ἠλείων, φήσεις αὐτὸν ἄπιστα λέγειν.

τοῦτον ὁ Φαβωρῖνος φησὶν ὅροις χρήσασθαι διὰ τῆς μαθηματικῆς ὕλης, ὅτι πλέον ἢ Σωκράτει, καὶ τοῖς ἐκείνῳ πλησιάσασιν· καὶ μὴ τοῦτα, Αἰσχίνῃ καὶ τοῖς Σπιττικοῖς. διὰ μέσου καὶ τὸν οὐρανὸν σφαῖραν ὀνομάσαι κόσμον, καὶ τὴν γῆν σφαῖραν· ὡς ὁ Θεόφραστος, Παρμενίδην· ὡς ὁ Ζήνων, Ἡσίοδον. οὕτω φασὶν αἱ πρῶται ἀστέρες

Κύδωνα, καθάφ Ἀντίδικον Σωκράτει. ὅτι ὁ τὸν ἀθλητὴν Πυθαγόρου καὶ τὸν ἐλέγκτην τὸ ἐπίγραμμα,

Οὗτος ποκτύσων εἰς Ὀλύμπια παισὶν ἄπυγος
Ἦλυθε Πυθαγόρας ὁ Κρατίνω Σάμιος.

ὁ δὲ φιλόσοφος καὶ ὧδε ἐπέστειλε.

Πυθαγόρας Ἀναξιμένει.

Καὶ σὺ ὠλῴστε, εἰ μηδὲν ἀμείνων ἦς Πυθαγόρεω γενεῇ τε καὶ κλέος, μεπανσάς αἱ ὤχεο ἐκ Μιλήτου· νῦν δὲ καπρύπει σε ἡ παῖδευσις ὑκλεᾶ· καὶ ἐμέ τε αὖ κατέρυκεν Ἀναξιμένει ἐοικότα. εἰ δ' ὑμῖς οἱ ὄνησοι τὰς πόλεις ὀκλείψιτε, ἀπόμβρῳ αὐτέων ὁ κόσμος αἱρεθήσεται, ὅπως ἐδιωώπεσα δ' αὐτῆσι τὰ ἐκ Μήδων. οὔτι δὲ αἰεὶ καλὸν αἰθερολογεῖν μελεδωνόντε ἐῇ τῇ πατρίδι κάλλιον. καὶ ἐγὼ δὲ ἃ ταῦτα ὧδε ἔπεσι ἐμεωυτῷ μύθους, δηλὰ καὶ ἐν πολέμοις οὓς διαφέρουσιν εἰς δημήλους Ἰταλιώτας.

Ἐπειδὴ δὲ ὧδε Πυθαγόρου διελήλυθαμεν, ῥητέον περὶ τῶν ἐλλογίμων Πυθαγορείων· μετ' οὓς ὧδε τῶν ἀποφάσεων κατά τινας φερομένων· ἔπειτ' οὕτως ἐξάψομεν τὴν διαδοχὴν τῶν ἀξίων λόγου, ἕως Ἐπικούρου, καθ' ὃν ὧδε ἐρήκαμεν. ὧδε μὲν οὖν Θαλοῦς καὶ Τηλαυγοῦς διειλέγμεθα. λεκτέον δὲ νῦν ὧδε Ἐμπεδοκλέους πρῶτον· κατὰ γὰρ τινας, Πυθαγόρου διήκουσεν.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ.

ΕΜπεδοκλῆς (ὡς φησιν Ἱππόβοτος) Μέτωνος ἦν υἱὸς τοῦ Ἐμπεδοκλέους, Ἀκραγαντῖνος. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν, ὅτι σημεῖον αἴδηλα γένηται τὴν Ἐμπεδοκλέα, τὸν πάππον τὸν πατρός. ἀλλὰ καὶ Ἕρμιππος τὰ αὐτὰ τούτῳ φησίν. ὁμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ νίσων, ὅτι λαμπρᾶς ἦν οἰκίας ἐστὶ τροφικὸς τοῦ πάππου. λέγει δὲ καὶ Ἑρμαΐππος

ὀν τοῖς Ὀλυμπονίκαις, τὸν πρεσβύτην καὶ ἑβδομηκοστὸν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὴν τοῦ Μέτωνος παρεμφαίνει χρόνος Ἀριστοτέλει. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς χρονικοῖς φησὶν, ὡς ἦν Μέτωνος μὲν υἱός. εἰς δὲ Θουρίους αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκπεσμοὺς Γλαῦκος ἐλθεῖν φησίν. εἶθ' ὑποβάς, Οἱ δ' ἱστοροῦντες ὡς οἴκοθεν περφυγὼν εἰς τὰς Συρακούσας, μετ' ἐκείνων ἐπολέμει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τελέως ἀγνοεῖν μοι δοκοῦσιν. ἦν γὰρ ἔτ' ἰὼν, ἢ παντελῶς νεογνιακῶς· ὥστε οὐ φαίνεται. Ἀριστοτέλης γὰρ αὐτὸν, ἔπι τε Ἡρακλειτου, ἐξήκοντα ἔτεσι φησὶ τετελευτηκέναι. ὁ δὲ πρεσβύτην καὶ ἑβδομηκοστὸν Ὀλυμπιάδα νενικηκὼς πέλοιτο, τοῦτον πάντως ἦν ὁμώνυμος, ὡς δ' ἅμα καὶ τὸν χρόνον ἐκ τοῦ Ἀπολλοδώρου σημαίνεσθαι. Σάτυρος δὲ ἐν τοῖς βίοις φησὶν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς μὲν ἦν υἱὸς Ἐξαινέτου, κατέλιπε δὲ καὶ αὐτὸς υἱὸν Ἐξαίνετον. ὅτι τε τῆς αὐτῆς Ὀλυμπιάδος τὸν μὲν ἱππῳ κέλητι νενικηκέναι τὸν δὲ υἱὸν αὐτοῦ, πάλη, ἢ (ὡς Ἡρακλείδης ἐν τῇ ἐπιτομῇ) δρόμῳ. ἐγὼ δὲ οὖν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν Φαβωρίνου, ὅτι καὶ βοῦν ἔθυσε τοῖς θεωροῖς ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐκ μέλιτος καὶ ἀλφίτων· καὶ ἀδελφὸν ἔσχε Καλλικρατίδην. Τηλαυγὴς δὲ ὁ Πυθαγόρου παῖς, ἐν τῇ πρὸς Φιλόλαον ἐπιστολῇ φησὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα Ἀρχιτόμου εἶναι υἱόν. ὅτι δὲ ἦν Ἀκραγαντῖνος ἐκ Σικελίας, αὐτὸς ἐναρχόμενος τῶν καθαρμῶν φησιν,

Ὦ φίλοι οἱ μέγα ἄστυ κατ' ἰσθμὸν Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεως·

καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ τάδε. ἀκούσας δ' αὐτὸν Πυθαγόρου Τίμαιος διὰ τῆς ἐνάτης ἱστορεῖ, λέγων ὅτι καταγνωσθεὶς ὑπὸ λογοκλοπείας τινός, (καθὰ καὶ Πλάτων) τῶν λόγων ἐκωλύθη μετέχειν. μεμνῆσθαι δὲ καὶ αὐτὸν Πυθαγόρου λέγοντα,

Ἦν δέ τις ἐν παίδοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς.

Ὃς δὴ μήκιστον ᾠδὴν ἐκτήσατο πλοῦτον.
οἱ δὲ τοῦτο εἰς Παρμενίδην αὐτὴν λέγειν ἀναφέρουσι.
φησὶ δὲ Νεάνθης ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκαινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τοὺς λόγους. ἐπεὶ δὲ αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως ἐδημοσίευσεν αὐτά, νόμον ἔθεντο μηδενὶ μεταδιδόναι ἐκτὸς ἑαυτῶν. τὸν δὲ αὐτὸν καὶ Πλάτωνα φασὶ παθεῖν καὶ διὰ τοῦτον κωλυθῆναι. τίνος μέντοι εἵνεκα αὐτὸν ἠκουσεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὐκ εἴρηκεν. τινὲς δὲ συμφοιτῆσαι φασὶ τοῖς Θαλαυγοῖς ὀπτόλεμον ὄντα Ἱππάσου καὶ Βρότινου, μηδὲν ἀξιόπιστον. ὁ δὲ Θεόφραστος Παρμενίδου φησὶ ζηλωτὴν αὐτὸν γενέσθαι, καὶ μιμητὴν ἐν τοῖς ποιήμασι· καὶ διὰ τοῦτον ἐν ἔπεσι τὴν Περὶ φύσεως λόγοις ἐξενεγκεῖν. Ἕρμιππος δέ, οὐ Παρμενίδου, Ξενοφάνους δὲ γενέσθαι ζηλωτήν· ᾧ καὶ σωδιδακτεῖσθαι, καὶ μιμήσασθαι ἐν ἐποποιίᾳ. ὕστερον δὲ τοῖς Πυθαγορικοῖς ἐντυχεῖν. Ἀλκμᾶνα μὲν ἐν τῷ φυσικῷ φησὶ καὶ τοῖς αὐτοῦ χρόνοις ζιῶναι καὶ Ἐμπεδοκλέα ἀκοῦσαι Παρμενίδου· εἶτα ὕστερον ἀποχωρῆσαι. καὶ τὸν μὲν Ζιῶνα κατ' ἰδίαν φιλοσοφῆσαι· τὸν δὲ Ἀναξαγόρου διακοῦσαι καὶ Πυθαγόρου. καὶ τὰ μὲν τοῦ σεμνοτύπου ζηλῶσαι τοῦ τε βίου καὶ τοῦ ἤθους, τὰ δὲ τοῦ φυσιολόγου Ἀριστοτέλης δὲ ἐν τῷ Σοφιστῇ φησι, πρῶτον Ἐμπεδοκλέα ῥητορικὸν εὑρεῖν· Ζιῶνα δέ, διαλεκτικόν. ἐν δὲ τῷ περὶ ποιητῶν, φησὶν ὅτι καὶ Ὁμηρικὸς ὁ Ἐμπεδοκλῆς, καὶ ἀρχὴν τοῦ περὶ τοῦ φυσικοῦ λόγου, μεταφορικός τε ὢν, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς περὶ ποιητικοῦ ὀπτεύμασι χρώμενος. καὶ διότι χάλαντος αὐτοῦ καὶ ἄλλα ποιήματα, τοῦτο τὸ Ξέρξου διάβασιν, καὶ τὸ προοίμιον εἰς Ἀπόλλωνα, ὃν ὕστερον κατέκαυσε ἀδελφή τις αὐτοῦ ἢ θυγάτηρ, (ὡς φησιν Ἱερώνυμος, τὸ μὲν προοίμιον, ἄκουσα τὰ δὲ Πολιτικὰ βουληθεῖσα, διὰ τὸ ἀτελεύτητα εἶναι). καθόλου δέ φησι καὶ τραγῳδίας αὐτὸν γράψαι, καὶ πολιτικά. Ἡρακλείδης δέ ὁ Τάραντινος, ἑτέρου φησὶν εἶναι τὰς τραγῳδίας.

Ἱερώνυμος δέ φησιν αὐτὸν πεῖσαι καὶ πεντακόσια ἀπεστυχηκέναι. Νεαίθης δ', νέον ὄντα μεταφέναι τὰς τραγῳδίας, καὶ αὐτὸν ἔπειτα αὐτὰς ἀπεστυχηκέναι. φησὶ δὲ Σάτυρος ἐν τοῖς βίοις, ὅτι καὶ ἰατρὸς ἦν καὶ ῥήτωρ ἄριστος. Γοργίαν γοῦν τὸν Λεοντῖνον ἀκμὴν γηρᾶσαι μαθητήν, ἄνδρα ὑπερέχοντα ἐν ῥητορικῇ, καὶ τέχνην ἀπολελοιπότα, ὃν φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιῶναι. Τοῦτον φησὶν ὁ Σάτυρος λέγειν, ὡς αὐτὸς παρείη τῷ Ἐμπεδοκλεῖ χορεύοντι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δι' ἓν τῶν ποιημάτων ἐπαγγέλλεσθαι τοῦτό τε καὶ ἄλλα πλείω, δι' ὧν φησι,

Φάρμακα δ' ὅσσα γαῖαν κακῶν, ἠδ' ἦμαρ ἀλέξει,
Πεύσῃ· ἐπεὶ μοῦνῳ τοι ἐγὼ κραναίῳ τάδε πάντα.
Παύσεις δὲ ἀκαμεῖς ἀνέμων μένος, οἵτε κατ' αἶαν
Ὀρνύμενοι πνοιῇσι καταφθινύθουσιν ἄρουραν.
Καὶ πάλιν ἢν ἐθέλῃσθα, παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις.
Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο μελαινάων καίριον αὐχμὸν
Ἀνθρώποις, θήσεις δ' ἐξ αὐχμοῖο θερείου
Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα, τά δὴ καὶ Νέρῃ ἀέσαντα.
Ἄξεις δ' ἐξ Ἅιδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός.

φησὶ δ' ἡ Τίμαιος ἐν τῇ ιʹ καὶ πολλοὺς ἔφη τεθαυμάσθαι τὸν ἄνδρα καὶ γὰρ ἐπισίων ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων, ὡς τὰς καρπιὰς λυμῆναι, κελεύσας ὄνους ἀποδαρῆναι, καὶ ἀσκοὺς ποιῆσαι, θεῖναι τοὺς λόφους καὶ ταῖς ἀκρωρείαις διέπνευσε πρὸς τὸ συλλαβεῖν τὸ πνεῦμα. λήξαντος δ', Κωλυσανέμαι κληθῆναι. Ἡρακλείδης δ' ἐν τῷ περὶ νόσων, φησὶ καὶ Παυσανίαν ὑφηγήσασθαι αὐτὸν τὰ πρὸς τὴν ἄπνοιαν. ἔστι δ' ὁ Παυσανίας, (ὥς φησιν Ἀρίστιππος ὁ Σάτυρος) ἑρώμενος αὐτοῦ, ᾧ δή καὶ τὰ περὶ φύσεως προσπεφώνηκεν οὕτως,

Παυσανίη σύ γε κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτεω υἱέ.

δηλοῖ δ' ὅτι γράμμα εἰς αὐτὸν ἐποίησε,

Παυσανίῳ ἰηθὺν ἐπώνυμον Ἀγχίτεω υἱὸν
Φῶτ' Ἀσκληπιάδῃσι πατρὶς ἔθρεψε Γόλα,
Ὃς πλοῦτῳ μεγαλῇσι μεθαρμοσθεὶς καμάτοισι
Φῶτας ἀπεσκέψατ' Φθιώτιδος ἀδύτων.

πλὴν γοῦν ἄπιστα ὁ Ἡρακλείτης φησὶ διαθεῖναί τι ἐκεῖνον, ὡς πεπαίκοντα ἡμᾶς σωτῆρα ἄπνουν καὶ ἄσηπτον τὸ σῶμα ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν καὶ ἰατρὸν καὶ μάντιν, λαμβάνων ἅμα καὶ ἀπὸ τύπων τὴν πίστιν.

Ὦ φίλοι οἱ μέγα ἄστυ κατ' ἔξοχα Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλεως, ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων,
Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός,
Πωλοῦμαι μετὰ πᾶσι πεπιδμένος, ὥς με ἔοικε,
Ταινίαις τε φαεσίμβροτος στέφεσίν τε θαλείης,
Τοῖσιν ἅμ' ἢν τ' ἀφίκωμαι ἐς ἄστεα πολλὸν ὀπωπάς,
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι. οἱ δ' ἅμ' ἕπονται
Μύριοι, ἐξερέοντες ὅπη φαεσίμβροτος ἀτραπός·
Οἱ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δὲ νόσοισιν
Παντοίων ἐπύθοντο κλυτὰ δηλήεα βάξιν.

μέγαν δὲ τὸν Ἀκράγαντα εἰπεῖν φησὶν, ἐπεὶ μυριάδες αὐτὸν κατῴκουν ἐγδοήκοντα. ὅθεν τὸν Ἐμπεδοκλέα εἰπεῖν, πρυφώντων αὐτὸν, Ἀκραγαντῖνοι πρυφῶσι μὲν ὡς οὐδὲν ἀποθανούμενοι, οἰκίας δὲ κατασκευάζονται ὡς πάντα τὸν χρόνον βιωσόμενοι. αὐτὸς δ' ὁ Τύρτις τοῖς καθαιρομένοις ἐν Ὀλυμπίᾳ ῥαψῳδῆσαι λέγεται Κλεομήλῳ τὸ ῥαψῳδεῖν· ὡς καὶ Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι.

φησὶ δ' αὐτὸν καὶ Λεοντῖνος ἐλθόντα χορηγεῖσθαι, καὶ πάσης ἀρχῆς ἀλλόσεσθαι, εἴ γε τὴν βασιλείαν αὐτῷ διδομένην παρῃτήσατο, (καθάπερ Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει) τὰ λοιπὰ δηλονότι πλέον ἀγαπήσας. τὰ δ' αὐτὰ καὶ Τίμαιος εἴρηκε, τὴν αἰτίαν ἅμα φάσκων εἶναι τοῦ δημοσιεῦσαι τὸν ἄνδρα. φησὶ γὰρ ὑπὸ τῶν ἐφόρων τῆς τάξεως, ἣν ἐφεδρεύοντες τῷ πόπῳ, ὡς τὸ δεῖπνον ἐνέ-

εἰσεφέρετο, τῶν δ' ἄλλων ἡσυχαζόντων, μισοπονήρως διατεθεὶς ἐκέλευσεν εἰσφέρειν. ὁ δὲ κεκλημένος ἀναμένειν ἔφη τὸν τῆς βουλῆς ὑποπρέπλιον. ὡς δὲ παρεγένετο, ἐγενήθη συμποσίαρχος, τὸ κεκλημένος δηλονότι κατασήσας τοῦς, ὃς ὑποσχάφετο τυραννίδος ἄρχειν. ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν ἢ καταχεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. τὸ μὲν οὖν ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἡσύχασε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰσαγαγὼν εἰς δικαστήριον, ἀπέκτεινε καταδικάσας ἀμφοτέρους, τόν τε κλήρορα καὶ τὸν συμποσίαρχον. ἀρχὴ μὲν οὖν αὕτη τῆς πολιτείας ἦδε. πάλιν δὲ Ἄκρωνος τοῦ ἰατροῦ τόπον αἰτοῦντος ἀφ' ἑστίας τῆς βουλῆς εἰς κατασκευὴν πατρῴου μνήματος, διὰ τοῦτο ἐν τοῖς ἰαμβείοις ἀκρότατα, παρελθὼν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἐκώλυσε, τά τε ἄλλα ὡς ἰσότιμος διαλεχθεὶς, καίτοι γε ἰδιώτην ἐρωτήσας· τί γὰρ ὄφελος ἐλλειπὲς, ἢ τοῦτο;

Ἄκρον ἐπὶ τὸν Ἄκρων· Ἀκραγαντῖνον πάγον ἄκρα
Κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατείδος ἀκροτάτης.

οἱ δὲ τὸ δεύτερον στίχον οὕτω φέρονται,

Ἀκροτάτης κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει.

τοῦτον οἱ Σιμωνίδου φασὶν εἶναι). ὕστερον δ' ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ τὸ τῶν χιλίων ἄνδρισμα κατέλυσε σωφρόνως ὀπὸ ἔτη τρία. ὥστε οὐ μόνον τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ δημοτικὰ φρονούντων. ὁ γοῦν Τίμαιος ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ δευτέρᾳ, (πολλάκις γὰρ αὐτὸν μνημονεύει) φησὶν εἶναι πᾶσαν τὴν πολιτείαν ἐγκεῖσθαι γνώμῃ αὐτόν. ὅπου γε ἀλαζόνα καὶ φίλαυτον ἐν τῇ πίστει ἴδοι τις ἄν. φησὶ γοῦν,

Χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς,
Πωλοῦμαι.

καὶ τὰ ἑξῆς. καθ' ὃν γὰρ χρόνον ἐπεδήμει Ὀλυμπιάσιν, ὑπερφυῶς ἠξιώθη πλείονος, ὥστε μηδενὸς ἑτέρου μνείαν γίνεσθαι ἐν ταῖς ὁμιλίαις ὅσον Ἐμπεδοκλέους. ὕστερον μὲν τοῦ Ἀκράγαντος οἰκιζομένου, αἱρέσεως αὐτὸν τῆς καθόδου

Παυσανίας αἰτέλεγε. Διόδωρος δ' ὁ Ἐφέσιος φησὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων, φησὶν ὅτι τὸν ἐζηλώκει, πραγικῶν ἀσκῶν τύφον καὶ σεμνὸν αἰαλαζόνα ἑαυτὸν. Τοῖς δὲ Σελινουσίοις ἐμπεσόντος λοιμοῦ διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ προκειμένου ποταμοῦ δυσωδίας, ὥστε καὶ αὐτοὺς φθείρεσθαι καὶ τὰς γυναῖκας δυσκοπεῖν, ἀπορούσας τὸν Ἐμπεδοκλέα, καὶ δύο νεανίαις ποταμοὺς τοὺς σύνεγγυς ἐπαγαγεῖν ἰδίαις δαπάναις· καὶ καθαμίξαντα γλυκαίνειν τὰ ῥεύματα. οὕτω δὴ λῆξαι τὸν λοιμὸν, καὶ τοὺς Σελινουντίων ἀνωχυμένους ποτὲ μὲν ἐπὶ θάτερα ποταμόν, ἀπορρεῖν τὸν Ἐμπεδοκλέα· τοὺς δ' ἐξιασαμένους πρόσχωσιν καὶ πρόσβυσιν καθαρεῖ θεῷ. Τοῦτον οὖν θέλοντα δηλῶσαι τὴν δηλότητα, εἰς τὸν πῦρ ἁλέσθαι. Τοῦτο μὲν ἀναιρεῖται Τίμαιος, ῥητῶς λέγων ὡς ἐξεχώρησεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ σανδάλιον ὃν ἐπανῆλθεν ὅθεν αὐτὸ καὶ τὸν πελαστὸν ἄδηλον εἶη). πρὸς δὲ τὴν Ἡρακλείδου καὶ ἐξονόματος πίστιν τὴν ἀπόρρησιν ἐν τῇ πατρίδι. Σιρακούσιόν τε γὰρ εἶη) τὸν Πεισιάνακτα, καὶ ἄρχοντα ὃν ἐγὼ ἐν Ἀκράγαντι· Παυσανίαν τε μνημεῖον πεποιηκέναι τοῦ φίλου, τοιοῦτον θέλοντος λόγου, ἢ ἀναλωμάτων, ἢ σκηνὴν οἷα θεοῦ. καὶ γὰρ πλούσιον εἶη). Πῶς οὖν (φησὶν) εἰς τοῦτο κατέφερε ἴλατο, ὃν σώζεσθαι ὄντων οὐδὲ μνείαν ποτὲ ἐποιήσατο; πεπλάσθαι οὖν ἐν Πελοποννήσῳ. οὐδὲν δὲ προσδέομαι τάφου ἵνα μὴ φαίνεσθαι μηδὲ γὰρ ἄλλων πολλῶν. Τοιαῦτα μὲν εἰπὼν ὁ Τίμαιος, ὑπονοεῖ, ἀλλὰ δῆλός ἐστιν Ἡρακλείδης τοιοῦτος παραδοξολόγος, καὶ ἐκ τῆς σελήνης πεπλάσθαι ἄνθρωπον λέγων. Ἱππόβοτος δέ φησιν ὅτι αἰθρίας ἐγκαλυμμένος Ἐμπεδοκλέους ἔκπτωσιν μὲν ἐν Ἀκράγαντι, ὕστερον δὲ ἐν τῷ Ῥωμαίων βουλευτηρίου, ἀκάλυφος, δηλονότι μεταθέντων αὐτὴν Ῥωμαίων. χαπλαῖ μὲν γὰρ εἰσὶν ὑπνοι, καὶ τῶν ἀφιέντων. Νεανθης δ' ὁ Κυζικηνὸς, ὁ καὶ ἐν τῷ Πυθαγορικῶν εἰπὼν, φησὶ Μέτωνος πληθυ-

σαν τις τρεχαντίδος ἀρχὴν ὑποφύεσθαι· εἶτα τὴν Ἐμπεδοκλέα πεῖσαι τοὺς Ἀκραγαντίους παύσασθαι μὴν τῆς σίτεσεως, ἰσότιμα τῷ πλουτεῖν. ἔτι τε πλησιάσαι τὴν πλησίον ἀσθενείαν ὑποκαρούσας αὐτὴν τροφικίσαι, διὰ τὴν παρεῖσαν πλευρήν· διὸ δὴ προφέρεσθαι αὐτὸν, καὶ τροφίον ἔτι φέρεσθαι χρυσοῦν, ὡς Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασιν· ἔτι τε ἐμβάδας χαλκᾶς, καὶ στέμμα Δελφικόν. κόμην τε εἶχε αὐτὸς βαθεῖαν, καὶ παῖδες ἀκολουθοῖ καὶ αὐτὸς ἀεὶ σκυθρωπὸς ἐφ' ἑνὸς χιματισμοῦ. τοιοῦτος δὴ τοσοῦτον, τὴν πλησμονὴν ἀπυγόντων, καὶ τῶν ἀξιωσάντων αὐτὸν βασιλείας ἑνὸς ἀξιοῦσθαι μόνου. ὕστερον δὲ διά τινα παρήγειν πεμπόμενον ἐφ' ἁμάξης ὡς εἰς Μεσσήνην, πεσεῖν καὶ τὸν μηρὸν κλάσαι· νοσήσαντα δὲ ἐν τοίτῳ, τελευτῆσαι ἐτῶν ζ καὶ ο. εἷς δὲ αὐτὸς καὶ Τάφον ἐν Μεσσήνῃ. τοσοῦτον δὲ τῶν ἐτῶν Αἰσιοπύλης διαφέρεται. φησὶ γὰρ ἐκεῖνος ξ ἐτῶν αὐτὸν τελευτῆσαι· οἱ δὲ, θ καὶ ρ. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν ογδοηκοστὴν καὶ πρώτην Ὀλυμπιάδα. Δημήτριος δὲ ὁ Τροιζήνιος ἐν τῷ κατ' ὄφιν βιβλίῳ φησὶν αὐτὸν, καθ' Ὅμηρον,

Ἀλλ' ἄμοτον βρόχθοι αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρατῆρος
Αὐχὴν ἀποκρεμάσαι, δυσχὼς δὲ αἰδέσθη κατιδέσθαι.

ἐν δὲ τῷ περιεστῶτι Τηλεσωγείῳ ὀπισθίῳ, λέγεται αὐτὸν εἰς θάλατταν ὑπὸ γήρως ὀλισθήσαντα τελευτῆσαι. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ θανάτου καὶ τοιαῦτα. φέρεται δὲ καὶ ἔπη εἰς αὐτὸν ἐν τῷ παμμέτρῳ σκωπτικῶν μόνα, τάδε δὲ ἔχοντα τὸν τρόπον,

Καὶ σύ ποτ' Ἐμπεδόκλεες δίδυμον φλογὶ σῶμα καθήρας,
Πῦρ ἀποκρύπτων ἔκπεσες ἀθανάτων.
Οὐκ ἐρέω δὲ ἔπι σαυτὸν ἐχὼν βάλες εἰς ῥόον Αἴτνης,
Ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων.

Καὶ πάλιν,

Ναὶ μὰν Ἐμπεδοκλῆα θανεῖν λόγος, ὡς πὸ ἁμάξης

Ἔκπεσε, καὶ μικρὸν κλάσατο δεξιτερόν.
Εἰ δὲ πυρὸς κρατῆρας ἐσήλατο, καὶ πίε τὸ ζῆν,
Πῶς αὖ ἔτ' ἐν Μετάφοις δείκνυτο τῇδε βάφος;
ἐδόκει δὲ αὐτῷ τάδε. Στοιχεῖα μὲν εἶναι πέντε, πῦρ, ὕδωρ, γῆν, ἀέρα· φιλίαν τε καὶ νεῖκος ὡς διακρίνεται φησὶ καὶ οὕτω,

Ζωὰς ἁρμονίης, Ἥρη τε φερέσβιος, ἠδὲ Ἀΐδωνεύς,
Νῆστίς θ' ἣ δακρύοις βροτὸν εἶμα βρέπειον.

Διὰ μὲν, τὸ πῦρ λέγειν Ἥρωνα δὲ, τὴν γῆν· Ἀΐδωνέα δὲ, τὸν ἀέρα· Νῆστιν δὲ, τὸ ὕδωρ. καὶ ταῦτα φησὶν, διὰ πόρων ἀναμερεῖς ὕδατος λαβὰς, ὡς αὖ ἀϊδίου τινὸς διακοσμήσεως οὔσης. ὑπαφέρει γοῦν,

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεθ' εἰς ἓν ἅπαντα,
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει.

καὶ τὸν μὲν ἥλιον φησὶ πυρὸς ἄθροισμα μέγα, καὶ τῆς σελήνης μείζω· τὴν δὲ σελήνην, δισκοειδῆ· αὐτὴν δὲ τὸν οὐρανὸν, κρυσταλλοειδῆ. καὶ τὰ ψυχὰ παντοῖα εἴδη ζώων καὶ φυτῶν ἐνδύεσθαι φησὶ γοῦν,

Ἤδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε,
Θάμνος τ' οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθύς.

τὰ μὲν οὖν περὶ φύσεως αὐτῷ καὶ οἱ καθαρμοὶ εἰς ἔπη πίπτουσι πεντακισχίλια, ὁ δὲ ἰατρικὸς λόγος εἰς ἔπη ἑξακόσια, περὶ δὲ τῆς τραγῳδίας προείρηκαμεν.

ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ.

Ἐπίχαρμος Ἡλοθαλοῦς, Κῷος, καὶ οὗτος ἤκουσε Πυθαγόρου. τεσσαρεσκαιδεκάτῳ δὲ ἔτει πρὸ τῶν ἀρχόντων, ἀπενέχθη τῆς Σικελίας εἰς Μέγαρα· ἀπέθανε δὲ εἰς Συρακούσας, ὡς φησιν ὁ αὐτὸς ἐν τοῖς συγγράμμασι. καὶ αὐτῷ ὅτι τὸ αἰθρίον, αὐτὸς ὑπογέγραπται τάδε,

Εἴ τι φλεγμαίνοισι φαίνων μέγας ἄλιος ἄστρων,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Καὶ πόντις πταμὸν μείζονι ἔχει δυνάμει·
Φημὶ τοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ τὸν ἔχειν ἐπίχθονον,
Ὃν πατεῖς ἐσφαίρω᾽ ἅδε Συρηκοσίων.

ἔστι ὑπομνήματα καταλέλοιπεν, ἐν οἷς φυσιολογεῖ, γεωμετρεῖ, ἀστρολογεῖ· καὶ πραγματείαί γε τῶν πλείστων τῶν ὑπομνημάτων πεποίηκεν, οἷς δηλοῦσαφεῖ ὅτι αὐτοδίδακτα καὶ συγγεγραμμένα. βιοὺς δὲ ἔτη ὀγδήκοντα, καὶ πέρεψεν τὸν ζῆν.

ΑΡΧΥΤΑΣ.

Ἀρχύτας Μνησαγόρου, Ταραντῖνος· ὡς δὲ Ἀριστόξενος, Ἑστιαίου, Πυθαγορικὸς καὶ αὐτός. ἔστι δὲν ὁ Πλάτωνα ῥυσάμενος ἐν Δίωνος, πρὸς Διονύσιον μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι. ἐθαυμάζετο δὲ καὶ πρὸς τῶν πολιτῶν ἐπὶ πάσῃ ἀρετῇ· καὶ δὴ ἐπτάκις τῶν πολιτῶν ἐστρατήγησε, τῶν ἄλλων μὴ πλέον ἅπαξ στρατηγούντων· διὰ τὸ κωλύειν τὸν νόμον. πρὸς τοῦτον καὶ Πλάτων γέγραφεν ἐπιστολὰς δύο, ἐπειδὴ πρῶτος ἐπιστέφει τοῦτον τὸν τρόπον·

Ἀρχύτᾳ Πλάτωνι χαίρειν.

Καλῶς ποιεῖς ὅτι ἀπεστάλκας ἡμῖν τὰς ἀρρωστίας. τοῦτο γὰρ αὐτός τε ἐπίστασαι, καὶ περὶ σοῦ ἀκήκοαμεν. πρὸς δὲ τῷ ὑπομνήματι ἐπεμελήθημεν, καὶ ἀνήλθομεν ὡς Λυκάονα, καὶ ἐντυχόμεν τοῖς Οἰνόλαο ἐκγόνοις. τὰ μὲν οὖν πρὸς νόμου, καὶ βασιλείας, καὶ ὅσιόν τος, καὶ τὰς τῶν πάντων ἡμέτερος, αὐτοί τε ἔχομεν καὶ ἵνα ἀπεστάλκαμεν· τὰ δὲ λοιπὰ οὔπω νῦν γε δυνάτα εὑρεθῆναι. αἱ δέ κα εὑρεθῇ, ἥξει σοι. ὧδε μὲν ὁ Ἀρχύτας. ὁ δὲ Πλάτων ἀντιπιστέλλει τοῦτον τὸν τρόπον·

Πλάτων

Πλάτων Ἀρχύτᾳ θῦ πεμφθεὶν.

Τὰ μὲν πρὸς θῦ ἐλθόντα ὑπομνήματα θαυμασῶς ἄνδρα ἐπαίνομεν, καὶ τὸν χρόνον αὐτὰ ἠγαθύμεθα ὡς ἐνιμάλιστα· καὶ ἔδοξεν ἡμῖν αὐὴρ ἄξιος ἐπαίνων τῶν παλαιῶν πρεσβύτων. λέγονται γὰρ δὴ οἱ ἄνδρες ὅτι Μυρμιδόνες εἶν. οὗτοι δὴ ἦσαν τῶν ὑπὸ Λαομέδοντος ἐξαμασάντων Τρώων, ἄνδρες ἀγαθοὶ, ὡς ὁ τᾶς δεδομένος μῦθος δηλοῖ. τὰ δ' παρ' ἐμοὶ ὑπομνήματα, πρεῖ ὧν ἐπέστειλας, ἱκανῶς μὲν ἔπω ἔχει· ὡς δέ ποτε τυγχάνει ἔχοντα, ἀπέσταλκά σοι. πρεῖ δὲ τᾶς φυλακᾶς ἀμφότεροι συμφωνοῦμεν· ὥστε μηδὲν δεῖ πρὸς ἐμὲ θύραζε ἐλθύεσθαι. ἔῤῥωσο.

καὶ ὧδε μὲν πρὸς ἀλλήλους αὐτοῖς ἔχοισιν αἱ ἐπιστολαί. γεγόνασι δ' Ἀρχύτᾳ πέπαρες· πρῶτος, αὐτὸς ὁ δεύτερος, Μιτυληναῖος, μηνικός· τρίτος, πρὸς γεωργίας συγγεγραφώς· τέταρτος, ὁπτεχαμματοπιός. ἔνιοι καὶ πέμπτον ἀρχιτέκτονα φασὶν οὗ φέρεται βιβλίον περὶ μηχανᾶς, ἀρχὰν ἔχον τοιαύτην, Τάδε πρὸς Τεύκρου Καρχηδονίου δίκουσα. περὶ δὲ τᾶ μηνικοῦ φέρεται καὶ τόδε, ὡς ὀνειδιζόμενος ὑπὸ τῶ μὴ ἐξακούεσθαι, εἶπε, Τὸ γὰρ ὄργανον ὑπὲρ ἐμοῦ διαφθονιζόμενον λαλεῖ. τὸν δὲ Πυθαγορικὸν Λευκόξενος φησὶ μηδέποτε στρατηγῆσαι πάτριον φθονούμενον δ' ἄπαξ, ἐκχωρῆσαι τᾶς στρατηγίας, καὶ τοῖς αὐτίκα ληφθῆναι. πρῶτος τὰ μηχανικὰ τοῖς μηχανικοῖς πρεσβύτατος ἀρχᾶς ἐμεθώδευσε, καὶ πρῶτος κίνησιν ὀργανικὴν διαγράμμασι γεωμετρικῷ προσήγαγε, διὰ τᾶς τομᾶς τὸ ἡμικυλίνδρου δύο μέσας ἀνάλογον λαβεῖν ζητῶν εἰς τὸν τᾶ κύβου διπλασιασμόν. καὶ γεωμετρίᾳ πρῶτος κύβον εὗρεν, ὥς φησι Πλάτων ἐν πολιτείᾳ.

ΔΑΣΜΑΙΩΝ.

Δαμαίνη Κροτωνιάτης, ἑταῖρος Πυθαγόρου διήκουσε, καὶ τὰ πλεῖστα μιμούμενος λέγεται ἐμμελῶς ἢ καὶ φιλοσοφῆσαι, λέγων, Δίκαιόν ἐστι πάντα ὅσα τῷ αὐτομάτῳ. δεινὸν ἢ εὐθὺς ἐπιπολάζειν τοῖς ἐπιτυχοῦσιν, καθάπερ ἡ Φαβωρίνης ὑπὸ πανδαστὴ ἐπεφύκει) καὶ τὸν αὐλὸν καθόλου ἐμπνεῖν ἔχειν αἰδίως φησί. ὧν δὲ Πυθαγόρου ἤκουσεν αὐτὸς διαμένειν πάντα σιγᾶσθαι φησί. Δαμαίνη Κροτωνιάτης πάθει ἔλιξε, Πειθοῖ μὴς, Βρότῳ καὶ Λέπτῃ καὶ Βαθύλλῳ. Γρὶ τὴν ἀφωνίαν, ἐξεῖ δὲ τὸν ἐπιφωνεῖν μὴ δεῖν ἐγκρατῶς ἢ αἰσχύνας τιμαῖ ρεῖσθαι. καὶ τὰ ὅμοια. ἔφη δέ καὶ τὸν ὑμνὸν ἀθάνατον, καὶ παιδεύειν αὐτὸν συνεχῶς ὡς τὰ ἄλλα.

ΙΠΠΑΣΟΣ.

Ἵππασος, Μεταποντῖνος, καὶ αὐτὸς Πυθαγορικός. ἔφη δὲ χρῆναι ὡσαύτως εἶναι τὸν πάσῃ μεταβολῇ, καὶ πεπεῖσθαι εἶναι τὰ αὐτὰ καὶ ἀεί ποτε. φανὰ δ' αὐτὰ διαμένειν ἀθάνατα, μηδὲν καταλιπόντα σῶμα. χρήσασθαι δὲ Ἵππασι δέον οὕτως τε, καὶ ἔτερος γεγράφθαι ἐν βιβλίοις Δακώνων πολιτεία. ὧν δὲ καὶ αὐτὸς Λάκων.

ΦΙΛΟΛΑΟΣ.

Φιλόλαος Κροτωνιάτης, Πυθαγορικός. οὗτος ὢν πρῶτον Πλάτων ὑπέσταλκε τὰ βιβλία τὰ Πυθαγορικὰ δόγματα γράφων. ἐπιλύεται ἢ πρωτὸς ὑπὸ πλῆθος τοιοῦτον γράφων. καὶ ἤρξατο οὕτως εἰς αὐτόν,

Τῶν ὑπάντων τῶν μάλιστα λέγω διαπονεῖν.

Εἰ γὰρ καὶ μὴ θρᾷς, δηλαδὴ δεῖς, ἀπορεῖς.

Οὕτω κ᾽ Φιλόλαον αἰχμᾶλε Κρότων ποτὶ πάτρη,
Ὡς μιν ἔδιξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν.

δοκεῖ δὲ αὐτῷ πάντα ἀνάγκη καὶ ἁρμονίᾳ γίνεσθαι. καὶ τὴν γῆν κινεῖσθαι κατὰ κύκλον, πρόσθεν εἰπεῖν οἱ δὲ, Ἱκέταν συμπεριφέρεσθαι φασίν. γέγραφε δὲ βιβλίον ἕν, ὅ φησιν Ἕρμιππος λέγειν τινὰ τῶν συγγραφέων, Πλάτωνα τὸν φιλόσοφον ἀποδημοῦντα εἰς Σικελίαν πρὸς Διονύσιον ὠνήσασθαι παρὰ τῶν συγγενῶν τοῦ Φιλολάου, ἀργυρίου Ἀλεξανδρινῶν μνῶν μ΄· καὶ ἐντεῦθεν μετανοήσαντα φέναι τὸν Τίμαιον. ἕτεροι δὲ λέγουσι τὸν Πλάτωνα λαβεῖν αὐτὰ παρὰ Διονυσίου, παραπεσόντων ἐκ τῆς φυλακῆς νεανίσκων, ἀπημένων τῶν τοῦ Φιλολάου μαθητῶν. πολλὰ φησὶν Δημήτριος ὁ Μαγνὴς ὁμωνύμοις πρόσθεν ἐκδοῦναι τῶν Πυθαγορείων περὶ φύσεως, ὧν ἡ ἀρχὴ ἥδε, Φύσις δὲ ἐν τῷ κόσμῳ ἁρμόχθη ἐξ ἀπείρων τε καὶ περαινόντων, καὶ ὅλος κόσμος, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα.

ΕΥΔΟΞΟΣ.

Εὔδοξος Αἰσχίνου, Κνίδιος, ἀστρόλογος, γεωμέτρης, ἰατρὸς, νομοθέτης. τοῦτ᾽ τὰ μὲν γεωμετρικὰ Ἀρχύτα διηκουσε τὰ δ᾽ ἰατρικὰ, Φιλιστίωνος τοῦ Σικελιώτου, καθά Καλλίμαχος ἐν τοῖς πίναξι φησίν. Σώπολιν δ᾽ ἐν ταῖς διδασκαλίαις λέγει, καὶ Πλάτωνος αὐτὸν ἀκοῦσαι. χρόνον γὰρ ἐπὶ ἔτη γ΄ που καὶ κ΄, καὶ σπουδαίως διακεῖσθαι, καθάπερ τῶν Σωκρατικῶν εἰς Ἀθήνας ἀπαίρειν σὺν Θεομήδους πρὸς ἰατρόν, χρόνον ἐπὶ αὐτοῦ οἰκοῦντα, καὶ παιδικὰ ὄντα, κατελθόντα δὲ εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἰσημέραι αἴρεσθαι Ἀθήναζε, καὶ ἀκούοντα τῶν Σοφιστῶν αὐτόθι, ὑποστρέφειν. δύο δὲ μῆνας διατρίψαντα, οἴκαδε ἐπανελθεῖν, καὶ πρὸς τῶν φίλων ἐρανισθέντα εἰς Αἴγυπτον ἀπᾶραι μετὰ Χρισίππου τοῦ ἰατροῦ, συστατικὰς φέροντα παρ᾽ Ἀγησιλάου πρὸς Νεκτανεβίν

τὴν δ' ἐς τοῖς ἱεροῦσιν αὐτὸν συσῶσαι. καὶ πάλαι μὲν ὡς ἐκ παιδὸς ἐφιλοσόφησε τὰ αὐτὰ ξυνήθη ὁμοίως πᾶσι βίῳ καὶ ἐφεῖς, ἀπὸ ἐκπαιδείας καὶ κατὰ ζῆλον συγγράψας. ἐπιδημῆσαι δὲ πρεσβεύσας ἐν Κυζίκῳ καὶ τῇ Προποντίδι σοφιστεύσας. διὰ καὶ ἐπὶ Μαυσωλεῖ ἀφικέσθαι. ἔπειτ' οὕτως ἐπανελθὼν Ἀθήναζε, πολλοὺς ἐπὶ ἑαυτὸν ἔχοντα μαθητάς, ὡς φασί τινες, ὑπὸ τοῦ Πλάτωνα λυπῆσαι, ὅτι τὸν ἀρχὸν αὐτὸν παρεπέμψατο. τινὲς δὲ φασι καὶ συμπόσιον ἔχοντι τῷ Πλάτωνι αὐτὸ τοῦτο ἡμικύκλιον κατακλῖναι, πολλῶν ὄντων, εἰσηγήσασθαι. φησὶ δ' αὐτὸν Νικόμαχος ὁ Ἀριστοτέλους τὸν ἡδονὸν λέγειν τὸ ἀγαθόν. ἀπεδέχθη δὲ καὶ τῇ παιδείᾳ μεγαλοπρεπῶς, ὡς τό γε τοῦ ἔπους ψήφισμα δηλοῖ. διὰ καὶ τοῖς Ἕλλησιν ὑποφανέσας ἐχρήσατο, γράψας τοῖς ἰδίοις πολίταις νόμους, ὡς φησιν Ἕρμιππος ἐν τετάρτῃ περὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν, καὶ ἀστρολογούμενα, καὶ γεωμετρούμενα, καὶ ἔπη ἄττα ἀξιόλογα. ἔσχε δὲ καὶ θυγατέρας δύο, Ἀκτίδα, Φιλτίδα, Δελφίδα. φησὶ δ' αὐτὸν Ἑκατοδώρος ἐν τοῖς περὶ Βάτωνα, καὶ κατ' ὀλίγον συναγελάσαι. οἱ δ', μεγαφέναι μὲν Λιγυπλίους τῇ αὐτῇ φωνῇ· πεῖσαι δὲ μεταπεμψάμενα ἐκδοῦναι τοῖς Ἕλλησι. τοῦτο δ' ἤνεγκε Χρύσιππος Ἐλέγεω Κνίδιος τά τε περὶ θεῶν καὶ κόσμου καὶ τῶν μεταφορολογουμένων· τὰ δ' ἰατρικὰ περὶ Φιλιστίωνος καὶ Σικελιώτου. καταλιπὼν δὲ καὶ ἐπιστολὰς καλλίστας. τοῦτο γέγονε παῖς Ἀριστοκρέοντος, ἀπὸ Χρύσιππος Ἀθηλίου μαθητής· οὗ τὰ θεραπεύματα φέρεται ὀρθῶς, τὰ φυσικὰ θεωρήματα δὲ ἐπὶ τὸ δόγματα αὐτοῦ πεσόντων. γέγονασι δὲ Εὔδοξοι τρεῖς· αὐτὸς εἷς· ἕτερος, Ῥόδιος, ἱστορίας γεγραφώς· τρίτος, Σικελιώτης, παῖς Ἀγαθοκλέους, ποιητὴς κωμῳδίας, νίκας ἑλὼν ἀστικὰς μὲν δύο, λιμναϊκὰς δὲ πέντε, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς. διείσκομαι δὲ καὶ ἄλλον ἰατρὸν Κνίδιον, τρίτον οὗ φησιν Εὔδοξος ἐν γῆς περιόδῳ, ὡς εἴη περιαγγέλλων ἀεὶ συνεχῶς

κινεῖν τὰ ἄστρα πάσῃ γυμνασίᾳ· ἀλλὰ καὶ τὰς αἰσθήσεις ὁμοίως. ὁ δὴ αὐτὸς φησι τὸν Κνίδιον Εὔδοξον ἀκμάσαι κατὰ τὴν γ̄ καὶ ρ̄ Ὀλυμπιάδα, θύρειν τε τὰ πρὸς ταῖς καμπύλαις γραμμαῖς. ἐπελθόντος δὲ τοῦ πρὸ ἄγων καὶ ν̄ ἔτος. ὅτε ὁ συνεγένετο ἐν Αἰγύπτῳ Ἰχόνουφι τῷ Ἡλιουπολίτῃ, ὁ Ἄπις αὐτῷ θοιμάτιον προσελιχμήσατο. ἔνδοξον δ' ἦν αὐτὸν ἀλλ' ὀλιγοχρόνιον ἔφασαν οἱ ἱερεῖς ἔσεσθαι, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασιν. ἔστι δὲ καὶ ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως ἔχον,

Ἐν Μέμφει λόγος ὀθνείαν ἰδίῳ ποτὲ μοίρην
Εὔδοξον Ἄπιδος τῷ καλλικέρῳ φθεγξάμενον.
Κ' οὐδὲν ἔλεξε. (πόθεν; βοᾷ· δὸς λόγον· οὐ πόρε φύτλην,
Οὐδὲ λάλον μόχλῳ Ἄπιδι σῶμα) διὰ παρ' αὐτὸ
Λεῖρια κεῖνος σὰς προφανῶς λιχμήσατο λώπην,
Δηλῶν ὡς ἀποδύσῃ δὴ βιοτὴν ὅσον οὔπω.
Καὶ δὴ οἱ ταχέως ἐπελήλυθεν αὐτίκα πότμος,
Ἡελίοις δεκάκις πέντ' ἠδὲ εἰσδύντι.

τοῦτον αὐτὸ Εὐδόξου Ἔνδοξον ἐκάλουν διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς φήμης. ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὸ ἐλλογίμων Πυθαγορείων διεληλύθαμεν, ἤδη πρὸς τοὺς ἀπορρήτους (ὡς φασι) διαλεκτέον. λεκτέον δὲ πρῶτον πρὸς Ἡρακλείτου.

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡτίου περὶ βίων, δογμάτων καὶ ἀποφθεγμάτων τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, ΒΙΒΛΙΟΝ ϛ̄ τ̄ῑ.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ.

ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ Βλύσωνος, ἢ (ὡς ἄλλοι) Ηρακλείτου, Ἐφέσιος. οὗτος ἤκμαζε μὲν κατὰ τὴν ἑνενηκοστὴν καὶ ἐκτην Ὀλυμπιάδα. μεγαλόφρων δ' ἐγένετο παρ' ὁντινασοῦν, καὶ ὑπερόπτης· ὡς καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ δῆλον, ἐν ᾧ φησι, Πολυμαθίη νόον οὐ διδάσκει. Ἡσίοδον γοῦν αὖ ἐδίδαξε καὶ Πυθαγόρην, αὖθίς τε Ξενοφάνεά τε καὶ Ἑκαταῖον. εἴ γε ἐν τῷ δοκεῖν ὀρθῶς γράμμιν ἅπαντα δῆτα πάντων. τόν τε Ὅμηρον ἔφασκεν ἄξιον ἐκ τῶν ἀγώνων ἐκβάλλεσθαι καὶ ῥαπίζεσθαι, καὶ Ἀρχίλοχον ὁμοίως. ἔλεγε δὲ καὶ, Ὕβριν χρὴ σβεννύειν μᾶλλον ἢ πυρκαϊήν. καὶ, Μάχεσθαι χρὴ τὸν δῆμον ὑπὲρ τοῦ νόμου, ὁκως ὑπὲρ τείχεος. καθάπερ καὶ τοὺς Ἐφεσίους, ὅτι τῷ τὸν ἑταῖρον ἐκβαλεῖν Ἑρμόδωρον· ἐν οἷς φησὶν, Ἄξιον Ἐφεσίοις ἥβην δοῦναι πᾶσι, καὶ τοῖς ἀνήβοις τὴν πόλιν καταλιπεῖν, οἵτινες Ἑρμόδωρον ἑωυτῶν ἐόντινα ἐκβαλον λέγοντες, Ἡμέων μηδὲ εἷς ἀνήϊστος ἔστω. εἰ δέ τις τοιοῦτος, ἄλλη τε καὶ μετ' ἄλλων. ἀξιούμενος δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς ἀστοῖς, οὐκ εἰδε, διὰ τὸ ἤδη κεκρατῆσθαι τῇ πονηρᾷ πολιτείᾳ τὴν πόλιν. ἀναχωρήσας δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέ-

μιδος μετὰ τῶν παίδων ἡσυχαζόντι ἐπιστάντων δ' αὐτὸν τῶν Ἐφεσίων, Τί, ὦ κάκιστοι, θαυμάζετε; ἔφη. ἢ οὐ κρεῖττον τοῦτο ποιεῖν ἢ μεθ' ὑμῶν πολιτεύεσθαι; καὶ τέλος, μισανθρωπήσας καὶ ἐκπατήσας, ἐν τοῖς ὄρεσι διητᾶτο, πόας σπόριμος καὶ βοτάνας. καὶ μύτοι καὶ διὰ τοῦτο πεσὼν εἰς ὕδωρ, καὶ πηλθεν εἰς ἄσυ, καὶ τῶν ἰατρῶν αἰνιγματωδῶς ἐπιθανέτο εἰ δυνατὸν ἐξ ὑετμβρίας αὐχμὸν ποιῆσαι. τῶν δὲ μὴ συνιέντων, αὐτὸν εἰς βούσασιν καταρύξας, τῇ τῶν βολίτων ἀλέᾳ ἤλπισεν ἐξατμισθήσεσθαι. ὑδὲν δ' αὐτῶν ὑδ' ὕπως, ἐτελεύτα, βιοὺς ἔτη ξ̄. ἦν ἔστιν ἃ καὶ ἡμῶν οὕτως ἔχον,

Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτε τὸ ζῆν
Ὧδε διαντλήσας δίσμορος, εἶτ' ἔθανεν.
Σῶμα γὰρ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι, φέγγος
Ἔσβεσεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἠγάγετο.

Ἕρμιππος δέ φησι λέγειν αὐτὸν τοῖς ἰατροῖς, εἴ τις δυνατὸν ἔντερα ταπεινώσας ὑγρὸν ἐξᾶραι· ἀπειπόντων δ', θεῖναι αὐτὸν εἰς τὸν ἥλιον, καὶ κελεύειν τοὺς παῖδας βολίτοις καταπλάττειν. οὕτω δὴ καταπεινόμενον, δευτεραῖον τελευτῆσαι, καὶ θαφθῆναι ἐν τῇ ἀγορᾷ. Νεάνθης δ' ὁ Κυζικηνός φησι μὴ δυνηθέντα αὐτὸν ἀποσπάσαι τὰ βόλιτα, μεῖναι, καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν ἀγνοηθέντα, κυνόβρωτον γενέσθαι. γέγονε δὲ θαυμάσιος ἐκ παίδων, ὅτε καὶ νέος ὢν ἔφασκε μηδὲν εἰδέναι, τέλειος μύθων γραμμάτων, πάντα ἐπιγνωκέναι. ἤκουσέ τε ὑδενός, ἀλλ' αὐτὸς ἔφη διζήσεσθαι, καὶ μαθὼν πάντα παρ' ἑαυτοῦ. Σωτίων δέ φησιν εἰρηκέναι τινὰς Ξενοφάνους αὐτὸν ἀκηκοέναι. λέγειν τε Ἀρίστωνα ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείτου, καὶ τὸν ὕδερον αὐτὸν θεραπευθῆναι ἀποθανεῖν δὲ μὴ νόσῳ. τοῦτο δὲ καὶ Ἱππόβοτος φησι. τὸ δὲ φερόμενον αὐτοῦ βιβλίον ἔστι μὲν ἀπὸ τοῦ συνέχοντος περὶ φύσεως διήρηται δὲ εἰς τρεῖς λόγους, εἴς τε τὸ περὶ παντὸς, καὶ πολιτικὸν, καὶ θεολογικόν. ἀνέθηκε δὲ αὐτὸ εἰς τὸ

Κρίτωνος ἱερόν· ὡς μὲν ἔνιοι, ὅτι πιθανὸς ἀσαφέστερον γράψαι, ὅπως οἱ δυνάμενοι τοιοῦτοι αὐτῷ, καὶ μὴ ἐκ τοῦ ἀμφόδου ἕκαστα φρόντιστον ᾖ. τοῦτον δὲ καὶ ὁ Τίμων ἐπαινεῖ, λέγων,

Τοῖς δ' ἔνι κακκυστὶς ὀχλολοίδορος Ἡρακλείτης
Αἰνικτὴς αἰόλουσε.

Θεόφραστος δέ φησιν ὑπὸ μελαγχολίας τὰ μέν, ἡμιτελῆ, τὰ δ' ἤδη πάλιν ἄλλως ἔχοντα γράψαι. σημεῖον δ' αὐτοῦ τῆς μεγαλοφροσύνης Αἰσχίνης φησὶν ἐν διαδοχαῖς. ἐκχωρῆσαι γὰρ τἀδελφῷ τῆς βασιλείας. τοσαύτην δὲ δόξαν ἔσχε τὸ σύγγραμμα, ὡς ἐξαιρέτους ἀπ' αὐτοῦ γεγράφθαι τοὺς καλουμένους Ἡρακλειτείους. ἐδόκει δ' αὐτῷ καθολικῶς μὲν τάδε, ἐκ πυρὸς τὰ πάντα συνεστάναι, καὶ εἰς τοῦτο ἀναλύεσθαι· πάντα τε γίνεσθαι κατ' εἱμαρμένην. καὶ διὰ τῆς ἐναντιοδρομίας ἁρμόττειν τὰ ὄντα· καὶ πάντα ψυχῶν εἶναι καὶ δαιμόνων πλήρη. εἶρηκε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ συνισταμένων παθῶν, ὅπερ ὁ ἥλιος ὁδὸς τὸ μέγεθος οἷος φαίνεται. λέγεται δὲ καὶ ψυχῆς περατέον, ὃν ἂν αἱ ἐξόδοι ὁπάσων ὑπερβυόμενος ὁδὸν οὕτω βαθὺν λόγον ἔχει. τοῦτό τε οἴονται, ἱερὰν νόσον ἔλεγε· καὶ τοὺς θεραπεύοντας, μυστοποιούς. λαμπρῶς τε ἐνίοτε ἐν τοῖς συγγράμμασι καὶ σοφῶς ἐνβάλλει· ὥστε καὶ τὸν νωθέστατον ῥᾳδίως γνῶναι, καὶ διάπυρα ψυχῆς λαβεῖν. ἥπτε βραχύτης καὶ τὸ βάθος τῆς ἐμφάσεως ἀσύγκριτον. καὶ τὰ ὑπὸ μέρους δ' αὐτῷ ὧδε ἔχει τῶν δογμάτων, Πῦρ εἶναι στοιχεῖον, καὶ πυρὸς ἀμοιβὴν τὰ πάντα δι' ἀραιώσεως καὶ πυκνώσεως γινόμενα. (σαφῶς δ' οὐδὲν ἐκτίθεται) γίνεσθαι πάντα κατ' ἐναντιότητα, καὶ ῥεῖν τὰ ὅλα ποταμοῦ δίκην· πεπεράνθαί τε τὸ πᾶν, καὶ ἕνα εἶναι κόσμον. γίνεσθαί τε αὖθ' ἐκ πυρός, καὶ πάλιν ἐκπυροῦσθαι κατὰ εἱμαρμένην· καὶ τὴν τῶν ἐναντίων δύναμιν, ἃ συμπαρέχει αἰώνια. τοῦτο δὲ γίνεσθαι κατ' ἐνιαυτόν· τῶν δ' ἐναντίων τὸ μὲν ὑπὸ τὴν γένεσιν ἄγον, καλεῖσθαι πόλεμον καὶ ἔριν· τὸ δ' ὑπὸ τὴν

ἐκπύρωσιν, ὁμολογίαν καὶ εἰρωνίαν, καὶ τὴν μεταβολὴν ὁδὸν ἄνω κάτω· πόντε κόσμον γίνεσθαι τ̄ τοῦτον. πυκνούμενον γὰρ τὸ πῦρ ἐξυγραίνεσθαι, συνιστάμενόν τε γίνεσθαι ὕδωρ· πηγνύμενον δὲ τὸ ὕδωρ, εἰς γῆν τρέπεσθαι· καὶ τοῦτον ὁδὸν ὀνομάζειν τὴν κάτω ἰέναι. πάλιν τε αὖτ' ἐκ γῆν χεῖσθαι, ἐξ ἧς τὸ ὕδωρ γίνεσθαι· ἐκ δὲ τούτου, τὰ λοιπὰ σχεδὸν πάντα ὀνομάζειν τὴν ἀναθυμίασιν ἀνάγειν τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης. αὕτη δέ ἐστιν ἡ ὀνομαζομένη ἄνω ὁδός. γίνεσθαι δὲ ἀναθυμιάσεις ἀπό τε γῆς καὶ θαλάττης, ἃς μὲν, λαμπρὰς καὶ καθαράς, ἃς δὲ, σκοτεινάς. αὔξεσθαι δὲ τὸ μὲν πῦρ, ὑπὸ τῶν λαμπρῶν· τὸ δὲ ὑγρὸν, ὑπὸ τῶν ἑτέρων. τὸ δὲ περιέχον ὁποῖόν ἐστιν, οὐ δηλοῖ. εἶναι μέντοι ἐν αὐτῷ σκάφας ἐπεστραμμένας κοῖλον πρὸς ἡμᾶς· ἐν αἷς ἀθροιζομένας τὰς λαμπρὰς ἀναθυμιάσεις ἀποτελεῖν φλόγας· αἵ εἰσι τὰ ἄστρα. λαμπρότατον δὲ εἶναι τὴν τοῦ ἡλίου φλόγα καὶ θερμοτάτην. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἄστρα πλεῖον ἀπέχειν ἀπὸ γῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἧττον λάμπειν καὶ θάλπειν· τὴν δὲ σελήνην πρὸς ἐγγυτέρω οὖσαν, μὴ διὰ τὸ καθαρὸν φέρεσθαι τόπου. τὸν μέντοι ἥλιον ἐν διαυγεῖ καὶ ἀμιγεῖ κεῖσθαι, καὶ σύμμετρον ἀφ' ἡμῶν ἔχειν διάστημα. διὸ μᾶλλον θερμαίνειν τε καὶ φωτίζειν. ἐκλείπειν τε ἥλιον καὶ σελήνην, ἀνω στρεφομένων τῶν σκαφῶν. τροπάς τε κατὰ μῆνα τῆς σελήνης χαμαλισμοὺς γίνεσθαι, στρεφομένης ἐν αὐτῇ κατὰ μικρὸν τῆς σκάφης. ἡμέραν τε καὶ νύκτα γίνεσθαι, καὶ μῆνας, καὶ ὥρας ἐτείους, καὶ ἐνιαυτούς, ὑετούς τε καὶ πνεύματα, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, κατὰ τὰς διαφόρους ἀναθυμιάσεις. τὴν μὲν γὰρ λαμπρὰν ἀναθυμίασιν, φλογωθεῖσαν ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἡλίου, ἡμέραν ποιεῖν· τὴν δὲ ἐναντίαν ὁπόσα κατέσχασαν, νύκτα ἀποτελεῖν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ λαμπροῦ τὸ θερμὸν αὐξανόμενον, θέρος ποιεῖν· ἐκ δὲ τοῦ σκοτεινοῦ τὸ ὑγρὸν πλεονάζον χειμῶνα ἀποτελεῖσθαι. ἀκολούθως δὲ τούτοις καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀποφαίνεται. περὶ δὲ τῆς γῆς οὐδὲν ἀποφαίνεται, ποία

τος ὄντων, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῆς σκαφῆς. καὶ ταῦτα μὲν εἰς αὐτὸν τὰ δεικνύντα. τὰ δὲ περὶ Σωκράτους, καὶ ὅσα ἐπιχωρεῖ τῷ συγγράμματι εἰπεῖν, κομισάντες Εὐριπίδου, (καθά φησιν Ἀριστων) ἐν τῷ περὶ Σωκράτους εἰρήκαμεν. Σέλευκος μέντοι φησὶν ὁ γραμματικὸς, Κρότωνα μέν τινα ἐσπεῖν ἐν τῷ Καλακολυμβητῇ, Κράτητά τινα περῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα κομίσαι τὸ βιβλίον· ὃν καὶ εἰπεῖν Δημοκρίτου τινὸς δεῖσθαι καλυμβητοῦ, ὃς ἂν ὑποπνιγόμενον ἀνασπάσῃ. ὑπογράφουσι δὲ αὐτὸν οἱ μὲν, Μούσας· οἱ δὲ, Περὶ φύσεως· Διόδοτος δὲ, Ἀκριβὲς οἰκεῖωμα περὶ καθαροῦ βίου· ἄλλοι, Γνώμων ἠθῶν, πρόπου κόσμον ἐνίοις τῶν ξυμποτῶν. φασὶ δὲ αὐτὸν ἐρωτηθέντα διὰ τί σωπᾷ φάναι, Ἵν' ὑμεῖς λαλῆτε. ἐπύθετο δὲ αὐτοῦ καὶ Δαρεῖος μεταχεῖν, καὶ ἔγραψεν ὧδε πρὸς αὐτὸν,

Βασιλεὺς Δαρεῖος παῖδος Ὑστάσπεω, Ἡρακλείτῳ
Ἐφέσιον σοφὸν ἄνδρα πρεσβυτέρῳ, χαίρειν.

Καταβέβληκας λόγον περὶ φύσεως διηγούμενόν τε καὶ διεξιόντων. ἔνθα μὲν οὖν ἐρημωθυόμβους τε λέξιν οἶδα, δοκεῖ δυνάμενόν τινα πρεσβεύειν ἀκριβείας κόσμου τε τοῦ σύμπαντος καὶ τῶν ἐν τούτῳ γινομένων· ἄσαφὲς δέ ἐστι τὸ πλεῖστον ἐπέχον τὴν ἔννοιαν· ὥστε καὶ τοὺς ὀλιγοστοὺς μετεσχηκότας συγγραμμάτων, δεῖσθαι περιόδου τὸν ὀρθῶς δοκοῦντα γεγράφθαι σοὶ διηγήσεως. Βασιλεὺς οὖν Δαρεῖος Ὑστάσπους βούλεται τῆς σῆς ἀκροάσεως μεταχεῖν καὶ παιδείας Ἑλληνικῆς. ἔρχου δὴ σπουδαίως πρὸς ἐμὲ ὅψιν, καὶ βασίλειον οἶκον. Ἔλλιπες γὰρ ὅπου τὸ πλεῖστον αἰεὶ σπουδαιότατοι σοφοῖς ἀνδράσιν ὄντες, παρορῶσι τὰ καλῶς ἐν αὐτῷ ἀνδρώυμνα πρὸς ἀσυνδαίτου ἀπολοῦ καὶ μάθητον. παρ' ἐμοὶ δὲ ἔστω σοι πᾶσα μὲν περιβρία, καθ' ἡμέραν δὲ καλὴ καὶ ἀσυνδαία πρόσοδος, καὶ βίος ἀνδρὸς ἀξίου σοῦ παραμένοντος.

Ἡράκλειτος Ἐφέσιος Δαρείῳ βασιλεῖ παῖς
Ὑστάσεω, χαίρειν.

Ὁκόσοι τυγχάνουσιν ὄντες ὀπιχώριοι, τῆς μὲν ἀληθείης καὶ δικαιοσυνῆς ἀπέχονται, ἀπληστίην δὲ καὶ δοξοκοπίην περιέχουσι, κακῆς ἕνεκα αἰσχύνης. ἐγὼ δὲ ἀμνηστίῃ ἔχων πάσης πονηρίης, καὶ κόρον φύγων παντὸς οἰκείου μούνου φθόνου, καὶ διὰ τὸ περιεῖναι ὑπερφυίης, ἵνα αὖ ἀφικοίμην εἰς Περσῶν χώρην ὀλίγοις ἀρκέσθμος, κατ' ἐμὴν γνώμην.

Διόδοτος μὲν ὁ αὐτὴρ καὶ περὶ βασιλέα. Δημήτριος δέ φησιν ἐν τοῖς ὁμωνύμοις, καὶ Ἀθηναίων αὐτὸν ὑπερφρονῆσαι, δόξαν ἔχοντα παμπλείστην. καταφρονούμενόν τε ὑπὸ τῶν Ἐφεσίων, ἐλέσθαι μᾶλλον τὰ οἰκεῖα. μέμνηται αὐτοῦ καὶ ὁ Φλιάσιος Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ. πλείστοί τε εἰσὶν ὅσοι ἐζήλωται αὐτοῦ τὸ σύγγραμμα. καὶ γὰρ Ἀνδρωνίδης καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς, Κλεανθής τε ὁ Ποντικὸς, καὶ Σφαῖρος ὁ Στωϊκός· περὶ ὧν, Γαυσανίας ὁ καλούμενος Ἡρακλειτικὸς, Νικομήδης τε, καὶ Διονύσιος. τῶν δὲ γραμματικῶν, Διόδοτος· ὃς οὐ φησι περὶ φύσεως εἶναι τὸ σύγγραμμα, ἀλλὰ περὶ πολιτείας· τὰ δὲ περὶ φύσεως ἐν ὑπολείμμασι εἶναι καίεται. Ἱερώνυμος δέ φησι καὶ Σωσίβιον, τῶν ἰάμβων ποιητὴν, ὑποβάλλεσθαι τὰ ἐκείνου λόγου διὰ μέτρου ἐκβαλεῖν. πολλά τε εἰς αὐτὸν ὑπογράμματα φέρεται, ἃ πάρεστι καὶ τόδε,

Ἡράκλειτε ἐγώ· τί με ὧν κάτω ἔλκετ' ἄμουσοι;
Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δέ μ' ὀπταλμοῖσι.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος, πειθαρχέουσι δ' οἱ πλείονες,
Οὐδείς. ταῦτ' αὐδῶ καὶ πρὸς Περσεφόνην.

Καὶ ἄλλο τοιόνδε.

Μὴ ζωὸς Ἡράκλειτος ἐπ' ὀμφαλὸν εἵλετο βίβλον!
Τοὔφεος οὐ μάλα τοι δρυὸς ἀπρόσιτος.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ὀρφικὴ μὲν σκότος ἐστὶν ἀλάμπετον· ὑμῖν δέ σε μούσης
Εἰσαγάγω, φωτὸς λαμπρότερ' ἠελίου.

γεγόνασι δὲ Ἡράκλειτοι πέντε· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, πέμπτης ὀλυμπιάδος, οὗ φησι Θεόφραστος ἐν τῇ δωδεκάτῃ περὶ ἐγκωμιαστῶν τάδε, ἐλεγείας πέμπτης Ἀλικαρνασσεύς, εἰς ὃν Καλλίμαχος πεποίηκεν οὕτως,

Εἶπέ τις Ἡράκλειτε πρὸς μόρον, εἰς δὲ τὰ ἐμὰ δάκρυα
Ἦγαγες· ἐμνήσθην δ' ὁσάκις ἀμφότεροι
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατεδύσαμεν· ἦ τοι καὶ σοῦ μνῆμ' ἔτι
Ξείνη Ἁλικαρνασσὸς πατρὰ πάλαι ἀποδεί·
Αἱ δὲ παραὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ἧσιν ὁ πάντων
Ἅρπαξ Ἅιδης οὐκ ὀπὶ χεῖρα βαλεῖ.

πέμπτος, Λέσβιος, ἱστορίαν μεγαφωνὸς Μακεδονικὴν· πέμπτος, ἀοιδογελοῖος, ἀπὸ κιθαρῳδίας μεταβεβηκὼς εἰς τὸ εἶδος.

ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ.

Ξενοφάνης Δεξιοῦ, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος) ὀρθομένους, Κολοφώνιος, ἐπαγγείλας πρὸς τοῦ Τίμωνος. φησὶ γοῦν,

Ξενοφάνη θ' ὑπάτυφον, Ὁμηρεμάτην, ὀπυίπλην.

οὗτος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐν Ζάγκλῃ τῆς Σικελίας διέτριβε· καὶ ἐν Κατάνῃ. διήκουσε δὲ κατ' ἐνίους μὲν, οὐδενός· κατ' ἐνίους δὲ, Βότωνος Ἀθηναίου· ἢ (ὡς ἕτεροι) Ἀπολλωνίου· ἢ (ὡς Σωτίων φησὶ) κατ' Ἀναξίμανδρον μόνον. μέτρα δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείαις καὶ ἰάμβοις καὶ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, ὀπτικόπλων αὐτῶν καὶ πολλὰ τῶν θείων εἰρημένα. διήρχετο δὲ καὶ αὐτὸς ῥαψῳδῶν τὰ ἑαυτοῦ. ἀπεδοξάσατο δὲ λέγεται Θαλῆ καὶ Πυθαγόρᾳ, καθά φασι δὲ καὶ Ἐπιμενίδου. μακροβιώτατος δὲ γέγονεν, ὡς που καὶ αὐτὸς φησιν,

Ἤδη δὴ ἑπτὰ τ' ἔασι καὶ ἑξήκοντ' ἐνιαυτοὶ

Βλησχίζοντες ἐμὲ φρονπὴ' ἀν' Ἑλλάδα γῆν.
Εἰ γὰρ ἐγὼ σοφὸς εἰμὶ τῶνδ' οἶδα λέγειν ἑτύμως.

φησὶ δὲ πέντε εἶναι τὰ ὄντων στοιχεῖα, κόσμους δ' ἀπείρους, ἀνηλιάκτους δέ. τὰ νέφη συνίστασθαι τῆς ἀφ' ἡλίου ἀτμίδος ἀναφερομένης, καὶ αἴρουσιν αὐτὰ εἰς τὸ περιέχον. οὐσίαν θεοῦ, σφαιροειδῆ, μηδὲν ὅμοιον ἔχουσαν ἀνθρώπῳ. ὅλον δ' ὁρᾶν καὶ ὅλον ἀκούειν, μὴ μὴν πνεῖν. σύμπαντά τε εἶναι νοῦν, καὶ φρόνησιν, καὶ αἰσθητήριον. περῶτός τε ἀπεφήνατο ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον, φθαρτόν ἐστι· καὶ ἡ ψυχή, πνεῦμα. ἔφη δὲ καὶ τὰ πολλὰ ἤδη νοῦν εἶναι· καὶ πῖς τυφλοῖς ἐντυχαίνειν ἢ ὡς ἤκουσα ἢ ὡς ἤδισα. Ἐμπεδοκλέους δὲ εἰπόντος αὐτῷ ὅτι ἀιθύρετός ἐστιν ὁ σοφὸς, Εἰκότως, ἔφη· σοφὸν γὰρ εἶναι δεῖ τὸν ὑπερκωσόμενον τὸν σοφόν. φησὶ δὲ Σωτίων περῶτον αὐτὸν εἰπεῖν ἀκατάληπτα εἶναι τὰ πάντα, πλανώμενος. ἐπῖνσε δὲ καὶ Κολοφῶνος κτίσιν, καὶ τὸν εἰς Ἐλέαν τῆς Ἰταλίας ἀποικισμὸν, ἔτη δὶς χίλια. καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν ἑξηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. φησὶ δὲ Δημήτριος ὁ Φθηρεὺς ἐν τῷ περὶ γήρως, καὶ Παναίτιος ὁ Στωϊκὸς ἐν τῷ περὶ εὐθυμίας, ταῖς ἰδίαις χρῆσθαι φάναι τοὺς ἡλικιώτας αὐτὸν, καθάπερ καὶ Ἀναξαγόραν. δοκεῖ δὲ περιφῶναι τὸν Πυθαγορικὸν Παρμενίσκου καὶ Ὀρεσάδου, καθά φησι Φαβωρῖνος ἐν ἀπομνημονεύμασι περῶτῳ. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Ξενοφάνης, Λέσβιος ποιητὴς ἰάμβων. καὶ οὗτοι μὲν οἱ περὶ Ξενοφάνους. Ξενοφάνους δὲ ἤκουσε Παρμενίδης Πύρητος, Ἐλεάτης.

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ.

Τοῦτον Θεόφραστος ἐν τῇ ὀπτικῇ, Ἀναξιμανδρου φησὶν ἀκοῦσαι. ὅμως δ' οὐκ ἀκούσας καὶ Ξενοφάνους, οὐκ ἠκολούθησεν αὐτῷ. ἐκοινώνησε δὲ καὶ Ἀμεινίᾳ τῷ

Διοχάπη τῷ Πυθαγορικῷ, (ὡς ἔφη Σωτίων) αἰδρὶ πένη
τι μὲν, καλῷ δὲ καὶ ἀγαθῷ ὡς καὶ μᾶλλον ἠκλούθησε. καὶ ἀπο-
θανόντος ἡρῷον ἱδρύσατο. ἦν δέ τις ἐπαρχῶν λαμπρὸς
καὶ πλούσιος, ὑπὸ Ἀμεινίου, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ξενοφάνους
εἰς ἡσυχίαν ἀναιρεθείς. ἔφασκε δὲ εἶναι τὴν γῆν
ἀπηρίνην σφαῖραν, καὶ ἐν μέσῳ κεῖσθαι. δύο τε εἶ-
ναι στοιχεῖα, πῦρ, καὶ γῆν. καὶ τὸ μὲν, δημιουργικὸν τοῦ
ἔχειν· τὴν δὲ, ὕλης. γίνεσθαί τε ἀνθρώπους ἐκ ἡλίου
καὶ θερμὸν γεγενῆσθαι. αὐτὴν δὲ ἐπαίρειν τὸ θερμὸν καὶ τὸ
ψυχρὸν, ἐξ ὧν τὰ πάντα συνεστάναι. καὶ τὸν ψυχὸν, καὶ
τὸν νοῦν ζῷον εἶναι, καθά μεμνηται καὶ Θεόφραστος ἐν τοῖς
φυσικοῖς, πάντων σχεδὸν ἐκπεπλάνηται τὰ δόγματα. διαφέ-
ρειν τε ἔφη εἶναι φιλοσοφίαν τοῦ μὲν, κτῆσιν ἐπιστήμης· τοῦ δὲ, κτῆ-
σιν δόξης. διὸ καί φησί που,

--χρεὼν δέ σε πάντα πυθέσθαι
Ἠμὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ,
Ἠδὲ βροτῶν δόξας, τοῖς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.

καὶ αὐτὸς δὲ δοκεῖ ποιητικῶς φιλοσοφεῖν, καθάπερ Ἡσίοδός
τε καὶ Ξενοφάνης καὶ Ἐμπεδοκλῆς. χρήσιμον δέ, τὸν
λόγον εἶπε· καί τε αἰσθήσεις μὴ ἀκριβεῖς ὑπάρχειν.
φησὶ γοῦν,

Μή σε θεὸς πολύπειρον ὁδὸν κατὰ τήνδε βιάσθω,
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον.

διὸ καὶ πρὸς αὐτὸν φησὶν ὁ Τίμων,

Παρμενίδου τε βίβλον μεγαλόφρονα, καὶ πολύδεγμον,
Ὅς ῥ' ὑπὲρ φαινομένης ἀπάτης αἰεὶ κατανώσας.

εἰς πάντα καὶ Πλάτωνα τὸν διάλογον γέγραφε, Παρμενί-
δην ὑπογράψας, ἢ Περὶ ἰδεῶν. ἤκμαζε δὲ κατὰ τὴν
θ καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα. καὶ δοκεῖ πρεσβύτης νε-
ωτέρῳ συγγεγενῆσθαι τὸν αὐτὸν τρόπον Ἕρμιππος καὶ Φωσφόρος, ὡς φη-
σὶ Φαβωρῖνος ἐν πέμπτῃ τῶν ἀπομνημονευμάτων· οἱ δὲ,

Πυθαγόραν. Καλλίμαχος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα· λέγεται δὲ καὶ νόμους θεῖναι τοῖς πολίταις, ὥς φησι Σπεύσιππος ἐν τῷ περὶ φιλοσόφων. καὶ ποτὲ ἐρωτηθεὶς τὸν Ἀχιλλέα λόγον, ὡς Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. γέγονε δὲ καὶ ἕτερος Παρμενίδης, ῥήτωρ τραγῳδοποιός.

ΜΕΛΙΣΣΟΣ.

Μέλισσος Ἰθαγενοῦς, Σάμιος. οὗτος ἤκουσε Παρμενίδου. ἀλλὰ καὶ εἰς λόγους ἦλθεν Ἡρακλείτῳ. ὅτε καὶ συνέγραψεν αὐτὸν τοῖς Ἐφεσίοις ἀγνοοῦσι, καθά φησιν Ἱππίας ὁ Θάσιος. Δημόκριτον Ἀβδηρίτας. γέγονε δὲ καὶ πολιτικὸς ἀνήρ, καὶ ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς πολίταις ἠξιωμένος. ὅθεν ναύαρχος αἱρεθείς, ἔτι καὶ μᾶλλον ἐθαυμάσθη, διὰ τὴν οἰκείαν ἀρετήν. ἐδόκει δὲ αὐτῷ τὸ πᾶν ἄπειρον εἶναι, καὶ ἀίδιον, καὶ ἀκίνητον, καὶ ἐν ὅμοιον ἑαυτῷ, καὶ πλῆρες. κίνησιν τε μὴ εἶναι, δοκεῖν δὲ εἶναι. ἀλλὰ καὶ περὶ θεῶν ἔλεγε μὴ δεῖν ἀποφαίνεσθαι· μὴ γὰρ εἶναι γνῶσιν αὐτῶν. φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἡκμακέναι αὐτὸν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα.

ΖΗΝΩΝ ΕΛΕΑΤΗΣ.

Ζήνων, Ἐλεάτης. τοῦτον Ἀπολλόδωρος φησὶν εἶναι ἐν χρονικοῖς Πύρρωνος· τὸν δὲ Παρμενίδην, φύσει μέν, Τελβυταγόρου· θέσει δέ, Παρμενίδου. περὶ οὗπερ καὶ Μελίσσου Τίμων φησὶ ταῦτα,

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος ἠδὲ διδασκὸν
Ζήνωνος Πλατωνεπιπλήκτορος ἠδὲ Μελίσσου,
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπαΐων, παύρων γε μυθεῖσθαι.

ἐφ' οὗ Ζήνων διδάσκοι Παρμενίδου, καὶ γένοιτο αὐτοῦ παιδικά.

καὶ Δημόκης ἦν, καθά φησι Πλάτων ἐν τῷ Παρμενίδῃ. ὁ δ' αὐτὸς ἐν τῷ Σοφιστῇ καὶ Ἐλεατικὸν Παλαμήδειν αὐτὸν καλεῖ. φησὶ δὲ Ἀριστοτέλης εὑρετὴν αὐτὸν γενέσθαι διαλεκτικῆς, ὡς τὸν Ἐμπεδοκλέα ῥητορικῆς. γέγονε δὲ ἀνὴρ γενναιότατος καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν πολιτείᾳ. φέρεται δ' αὐτοῦ βιβλία πολλῆς σπουδῆς μέμπτα. καθελεῖν δὲ θελήσας Νέαρχον τὸν τύραννον (οἱ δέ, Διομέδοντα) συνελήφθη, καθά φησιν Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σατύρου ἐπιτομῇ. ὅτε καὶ ἐξεταζόμενος τοὺς συνειδότας, καὶ περὶ τῶν ὅπλων ὧν ἤγαγε εἰς Λιπάραν, πάντας ἔφη αὐτοῦ τοὺς φίλους αὐτὰ ταῦτα συνιδέναι· βουλόμενος αὐτὴν ἔρημον καταστῆσαι. εἶτα δείξειν εἰπὼν ἔχειν τινὰ εἰπεῖν αὐτῷ πρὸς τὸ οὖς· καὶ δακὼν, ὡς ἀπῆκεν ἕως ἂν ἀπεκτάνθη, τὸν Λεοντείῳ τῷ τυραννοκτόνῳ παθών. Δημήτριος δέ φησιν ἐν τοῖς ὁμωνύμοις τὴν μυκτῆρα αὐτὸν ἀποτραγεῖν. Ἀντισθένης δ' ἐν ταῖς διαδοχαῖς φησὶ μετὰ τὸ μιῶσαι τοὺς φίλους, ἐρωτηθῆναι πρὸς τοῦ τυράννου, εἴ τις ἄλλος εἴη τὸν δὲ εἰπεῖν, Σὺ δ' ἡμῖν πόλεως ἀλιτήριος. πρός τε τοὺς παρεστῶτας φάναι, Θαυμάζω ὑμᾶς τὴν δειλίαν, εἰ τούτων ἕνεκεν ὧν νῦν ἐγὼ ὑποφέρω, δουλεύετε τῷ τυράννῳ· καὶ τέλος ἀποτραγόντα τὴν γλῶτταν πρόσπτυσαι αὐτῷ. τοὺς δὲ πολίτας παρορμηθέντας, αὐτίκα τὸν τύραννον καταλῦσαι. ταῦτα δὲ ἅπαντες οἱ πλείους λαλοῦσιν. Ἕρμιππος δέ φησιν, εἰς ὄλμον αὐτὸν βληθῆναι, καὶ κατακοπῆναι. καὶ εἰς αὐτὸν ἡμεῖς εἴπομεν οὕτως,

Ἤθελες ὦ Ζωΐων, καλὸν ἤθελες ἄνδρα τύραννον
Κτείνας, ὁπλοῦσαν δουλοσύνας Ἐλέαν.
Ἀλλ' ἐδάμης. δὴ γάρ σε λαβὼν ὁ τύραννος, ἐν ὄλμῳ
Κόψε. τί τοῦτο λέγω; σῶμα γάρ, οὐχὶ δέ σε.

γέγονε δὲ τά τε ἄλλα ἀγαθὸς ὁ Ζωΐων· ἀλλὰ καὶ ὑποφητικὸς τῶν μειζόνων, κατ' ἴσον Ἡρακλείτῳ. καὶ γάρ ἐπὶ τοῦ πρότερον μὲν Ὕλλου, ὕστερον δὲ Ἐλέαν, φωκαίων οὓς ἀποικίαν

κίαν, αὐτὴ δὲ παρείδα, πόλιν ἀπελῆ, καὶ μόνον ἄνδρας ἀγαθοὺς τρέφειν ὑπισχνέομαι, ἵνα πόσε μᾶλλον τῆς Ἀθηναίων μεγαλαυχίας· ὃν ὑπεδημήσας τὰ πολλὰ ὡς ἐς αὐτοὺς, ἀλλ' αὐτόθι καταβιοῖ. ἔστι καὶ τὸν Ἀχιλέα ὧδε τὸν λόγον ἠρώτησε· Φαβωρῖνος δέ φησι Παμφιλίδιον, καὶ ἄλλους συχνούς. ἀρέσκει ὑπ' αὐτῶ τάδε· κόσμος εἶναι κενόν τε μὴ εἶναι· γίγνεσθαι δὲ τὸν τῶν πάντων φύσιν ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, λαμβανόντων αὐτῶν εἰς ἄλληλα τὴν μεταβολήν. γίνεσθαι τε ἀνθρώπων ἐκ γῆς εἶναι, καὶ ψυχὴν κρῖμα ὑπάρχειν ἐκ τῶν ὡσπερημένων, κατὰ μηδενὸς τούτων ὑπερέχειν. τὸν φασὶ λοιδορούμενον ἀγανακτῆσαι· αἰσχυνομένου δέ τινος, φάναι, Εἰ λοιδορούμενος ὡς σπιῶμαι, οὐδὲ ἐπαινούμενος ἡσθήσομαι. ὅπ δὲ γεγόνασι Ζωονίες ὀκτὼ, ἐν τῇ Κιτιείδι διειλέγμεθα. ἤκμαζε δὲ ἔστι κατὰ τὴν ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπάδα.

ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ.

Λεύκιππος, Ἐλεάτης· οἱ δέ τινες, Ἀβδηρίτης· κατ' ἐνίους δ', Μήλιος. ἔστι ἤκουσε Ζήνωνος. ἤρεσκε δ' αὐτῷ, ἄπειρα εἶναι τὰ παντα, καὶ εἰς ἄλληλα μεταβάλλειν. τὸ τε παν εἶναι κενόν, καὶ πλῆρες σωμάτων. τοὺς τε κόσμους γίνεσθαι σωμάτων εἰς τὸ κενὸν ἐμπιπτόντων, καὶ ἀλλήλοις συμπλεκομένων· ἔκ τε τῆς πυκνώσεως, καὶ τὴν αὔξησιν αὐτῶν, γίνεσθαι τὴν τῶν ὑπερέρων φύσιν. φέρεσθαι δὲ καὶ ἥλιον ἐν μείζονι κύκλῳ περὶ τὴν σελήνην. τὴν γῆν ὀχεῖσθαι, περὶ τὸ μέσον δινουμένην. σχῆμά τε αὐτῆς τυμπανοειδὲς εἶναι. περῶτός τε ἀτόμους ἀρχὰς ὑποστήσασθαι· κεφάλαιον δὲ τῶν λόγων τούτων. ὅτι μέρος ὑπόν ἐστι τὸ μὴ ὄν, ἄπειρόν φησιν, ὡς περιέχοντα, τοῦτο δ' εἶναι τὸ μὴ, πλῆρες εἶναι τὸ ὄν, κενόν. καὶ στοιχεῖα φησὶ, κόσμους τε ἐκ τούτων ἀ-

πίους εἶ), καὶ διαλύεσθαι εἰς ταῦτα. γίνεσθαι δὲ πὰς κόσμους οὕτω· φέρεσθαι κατ' ἀποπωλὼ ἀπ τῆς ἀπείρου πολλὰ σώματα παντοῖα τοῖς σχήμασιν εἰς μέγα κενόν· ἄθρ ἀθροισθέντα δίνην ἀφ' ἑαυτῶν ἀπεργάζεσθαι μίαν, καθ' ἣν φερόμενα καὶ παντοδαπῶς κυκλούμενα, διακρίνεσθαι χωρὶς τὰ ὅμοια πρὸς τὰ ὅμοια. ἰσορρόπων δὲ διὰ τὸ πλῆθος μηκέτι δυναμένων φερφέρεσθαι, τὰ μὲν λεπτὰ χωρεῖν εἰς τὸ ἔξω κενόν, ὡς φησι διαπομπία· τὰ δὲ λοιπὰ, συμμένειν, καὶ περιπλεκόμενα συγκατατρέχειν ἄλληλα, καὶ ποιεῖν τινα πρῶτον σύστημα σφαιροειδές. τοῦτο δὲ οἷον ὑμένα ἀφίσασθαι, περιέχοντα ἐν ἑαυτῷ παντοῖα σώματα· ὧν κατὰ πλῆθος μὲν ἀπείρων ἀπιόντων, λεπτὸν γίνεσθαι τὸν περιέχοντα, οἷον ὑμένα, συρρεόντων ἀεὶ τῶν συνεχῶν κατ' ὀπίφασιν τῆς δίνης. καὶ οὕτω γῆν μὲν γενέσθαι πλῷ χλῷ, συμμενόντων τῶν ἐνεχθέντων διὰ τὸ μέσον. αὐτόν τε πάλιν τὸν περιέχοντα, οἷον ὑμένα, αὔξεσθαι κατὰ πλῆθος ἐπίκρισιν τῶν ἔξωθεν σωμάτων· δίνῃ τε φερόμενον αὐτὸν ὧν ἂν ὀπιφαύσῃ, ταῦτα ὀπισπᾶσθαι. τούτων δὲ ἕνια συμπλεκόμενα ποιεῖν σύστημα· τὸ μὲν πρῶτον, καθυγρὸν καὶ πηλώδες, ξηρανθέντα καὶ περιφερόμενα σὺν τῇ τοῦ ὅλου δίνῃ· εἶτ' ἐκπυρωθέντα, πλῷ τῶν ἀστέρων ἀποτελέσαι φύσιν. εἶ) δὲ τὸν τοῦ ἡλίου κύκλον, ἐσχατον· τὸν δὲ τῆς σελήνης, πρὸς ἐγγύτατον, τοὺς δὲ τῶν ἄλλων, μεταξὺ τούτων. καὶ πάντα μὲν τὰ ἄστρα διὰ τὸ πάχος τῆς φορᾶς, τὸν δὲ ἥλιον ὑπὸ τῶν ἀστέρων ἐκπυροῦσθαι. πλῷ δὲ σελήνῃ, τὸ πυρὸς ὀλίγον μεταλαμβάνειν. ἐκλείπειν δὲ ἥλιον καὶ σελήνην, τῷ κυκλοῦσθαι πλῷ γῇ πρὸς μεσημβρίαν· τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον ἀεί τε νίφεσθαι, καὶ καταψύχεσθαι εἶ), καὶ πήγνυσθαι. καὶ τὸν μὲν ἥλιον ἐκλείπειν σπανίως, πλῷ ἢ σελήνῃ, συνεχῶς· διὰ τὸ αἴσιος εἶ) τοὺς κύκλους αὐτῶν. εἶναί τε, ὡς φησι γῆ ἔσεις κόσμου, οὕτω καὶ αὐξήσεις, καὶ

φθίσεις, καὶ φθορὰς, κατά τινα ἀνάγκην, ἣν ὁποία ὄντιν οὐ διαφεύγει.

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ.

Δημόκριτος, Ἡγησιστράτου· οἱ δὲ, Ἀθηνοκρίτου· τινὲς, Δαμασίππου· Ἀβδηρίτης, ἢ (ὡς ἔνιοι) Μιλήσιος. οὗτος μάγον τινὰ διήκουσε, καὶ Χαλδαίων, Ξέρξου τοῦ βασιλέως ὀπισάπας τῷ πατρὶ αὐτοῦ καταλιπόντος, ὡίνα ξενίαθη παρ' αὐτοῦ, (καθά φησι καὶ Ἡρόδοτος) παρ' ὧν τὰ περὶ θεολογίας καὶ ἀστρολογίας ἐμαθεν, ἔτι παῖς ὤν. ὕστερον δὲ Λευκίππῳ παρέβαλε, καὶ Ἀναξαγόρᾳ, (κατά τινας) ἔτεσιν ὢν αὐτοῦ νεώτερος πεντηκοντα. Φαβωρῖνος δέ φησιν ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ λέγειν Δημόκριτον περὶ Ἀναξαγόρου, ὡς μὴ εἴησαν αὐτοῦ αἱ δόξαι αἱ περὶ ἡλίου καὶ σελήνης, ἀλλὰ ἀρχαῖαι. τὸν δὲ ὑφηρῆσθαι, διαφέρειν τι αὐτοῦ τὰ περὶ τῆς διακοσμήσεως καὶ τοῦ νοῦ, ἐχθρὸς ἔχοντα περὶ αὐτὸν, ὅπου δὴ μὴ περιήκατο αὐτόν. πῶς οὖν (κατά τινας) ἀκήκοεν αὐτοῦ; φησὶ δὲ Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις, καὶ Ἀντισθένης ἐν διαδοχαῖς, ἀποδημῆσαι αὐτὸν καὶ εἰς Αἴγυπτον, πρὸς τοὺς ἱερέας, γεωμετρίαν μαθησόμενον, καὶ πρὸς Χαλδαίους εἰς τὴν Περσίδα, καὶ εἰς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν γεγενῆσθαι. τοῖς τε γυμνοσοφισταῖς φασί τινες συμμίξαι αὐτὸν ἐν Ἰνδίᾳ, καὶ εἰς Αἰθιοπίαν ἐλθεῖν. πείσαντα τε ὅτα ἀδελφὸν, νεῖμαι τὴν οὐσίαν. καὶ οἱ μὲν πλείους φασὶ τὴν ἐλάττω μοῖραν ἑλέσθαι, ἵν' ἀνθρωπεύῃ, χρείαν ἔχοιεν κατ' ἀποδημίαν, ὅτε καὶ κείνων ὅλων ἐπιδεήσαντων. ὁ δὲ Δημήτριος ἐπὶ ἑκατὸν πάλαι φησὶν ἔτεσι αὐτὴν τὸ μέρος, ἅπαντα δὲ καταναλῶσαι. λέγει δὲ ὅτι τοσοῦτον ἦν φιλόπονος, ὥστε τὸ οἰκήματι δωμάτιόν τι ἀποτμῆμα, καὶ ἀπόκλειστος ἦν· καί ποτε τὸ παῖδες αὐτοῦ πρὸς θυσίαν βοῦν ἀγαγόντος, καὶ

αὐτὰ πεσεδήσαντες, ἱκανὸν χρόνον μὴ γνῶναι, ἕως αὐτὸ διατήσας πεδαίσε τῆς ὄψεως, καὶ τὰ πρὸ τὸν βοῶν δίηγήσατο. δοκεῖ δέ (φησὶ) καὶ Ἀθήναζε ἐλθεῖν, καὶ μὴ συνιέναι γνωσθῶσι, δόξης καταφρονῶν· καὶ εἰδέναι μὲν Σωκράτην, ἀγνοεῖσθαι δ' ὑπ' αὐτοῦ. Ἦλθον γὰρ (φησὶν) εἰς Ἀθήνας, καὶ οὔπω με ἔγνωκεν. Εἴπερ οἱ αἱρεσιάρχαι Πλάτωνος εἰσὶ, (φησὶ Θεόφυλος) δοῦ ἂν εἴη ὁ παραγινόμενος αἰώνυμος; τὴν πρὸς Οἰνοπίδην καὶ Ἀναξαγόραν ἕτερος, ἐν τῇ πρὸς Σωκράτην ὁμιλίᾳ διαλεγόμενος περὶ φιλοσοφίας ὡ φησὶν) ὁ φιλόσοφος ὡς πεπαθὼς ἔοικε. καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐν φιλοσοφίᾳ πεπαθώς. τὰ γὰρ φυσικὰ, καὶ τὰ ἠθικὰ, ἀλλὰ καὶ τὰ μαθηματικὰ, καὶ τοὺς ἐγκυκλίους λόγους, καὶ πρὸς πάντων πᾶσαν εἶχεν ἐμπειρίαν. τύπου δ' ὅτι καὶ τὸ, Λόγος ἔργου σκιά. Δημήτριος δὲ ὁ Φαληρεὺς ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ, μηδὲ ἐλθεῖν φησὶν αὐτὸν εἰς Ἀθήνας. πῶς γὰρ καὶ μεῖζον, εἰ γε τοσαύτης πόλεως ὑπερεφρόνησεν, οὐκ ὀκνῶν τύπου δόξαν λαβεῖν βουλόμενος, ἀλλὰ πρᾶγμα δόξαν πρὸς θεῖναι πρόθυμος. δῆλον γὰρ καὶ τῶν συγγραμμάτων, οἷος ἦν. δοκεῖ δέ (φησὶν ὁ Θεόφυλλος) ζηλωτὴς γεγονέναι καὶ τῶν Πυθαγορείων. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τοῦ Πυθαγόρου μεμνῆσθαι, θαυμάζων αὐτὸν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ συγγράμματι. ταῦτα γὰρ δοκεῖν πρὸς τύπου λαβεῖν, καὶ αὐτὸς δ' ἂν ἀκηκοέναι, εἰ μὴ τὰ τῶν χρόνων ἐμάχετο. πάντως μέντοι τῶν Πυθαγορείων τινὰς ἀκοῦσαι φησὶν αὐτὸν Γλαῦκος ὁ Ῥηγῖνος, καὶ τοῖς αὐτοῖς χρόνοις αὐτῷ γεγονώς. φησὶ δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Κυζικηνὸς, Φιλολάῳ αὐτὸν συγγεγονέναι. ἦκται δὲ (φησὶν ὁ Ἀντισθένης) καὶ ποικίλως δοκιμάζειν τὰς φαντασίας, ἐρωτῶν ἐνίοτε, καὶ τοῖς παροῦσι διαλεγόμενος. ἐλθόντα δέ φησιν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀποδημίας, ἅπερ πινόμενα διάγειν, ἅπασαν τὴν οὐσίαν καταναλωκότα· τρέφεσθαί τε διὰ τὴν ἀπορίαν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Δαμάσου. ὡς δὲ πεθέπων ἔνια τῶν μελλόντων ἀνθρώ-

μησε, λοιπὸν ἐν θέου δίξης τοῖς πλείοσι ἠξιώθη, νόμου δὲ ὄντος τὸν αὐαλώσαντα τὴν πατρῴαν οὐσίαν, μὴ ἀξιοῦσθαι ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι, φησὶν ὁ Ἀνταθένης σωτέντα, μὴ ἐνθυθυνος γλυκθεὶς τοὺς ἰνων φθονούντων καὶ συκοφαντούντων, αἰαγνῶναι αὐτῆς τὸν μέγαν Διάκοσμον, ὃς ἁπάντων τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων τριακοσίοις ταλάντοις ὑμνεῖται. μὴ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χαλκοῦς εἰκόσι. καὶ πλουτήσαντα αὐτὸν, δημοσίᾳ ταφῆναι βιώσαντα ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. ὁ δὲ Δημήτριος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ φησὶν αἰαγνῶναι τὸ μέγαν Διάκοσμον, ὃν μόνον ἑκατὸν ταλάντων ὑμνεῖται. ταῦτα δὲ καὶ Ἱππόβοτος φησίν. Ἀριστόξενος δ' ἐν τοῖς ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι φησὶ Πλάτωνα θελῆσαι συμφλέξαι τὰ Δημοκρίτου συγγράμματα, ὁπόσα ἠδυνήθη συναγαγεῖν· Ἀμύκλαν δὲ καὶ Κλεινίαν τοὺς Πυθαγορικοὺς κωλῦσαι αὐτὸν, ὡς οὐδὲν ὄφελος· τοσοῦτο γε εἰς τὰ βιβλία ἦν. καὶ δῆλον δὲ πάντων γε σχεδὸν τῶν ἀρχαίων μεμνημένος ὁ Πλάτων, οὐδαμοῦ Δημοκρίτου διαμνημονεύει, ἀλλ' οὐδὲ ἔνθα ἀντειπεῖν τι αὐτῷ δέοι δῆλον εἰδὼς ὡς τοὺς τὰ ἄριστον οὕτω τῶν φιλοσόφων ἔσοιτο, ὃν γε καὶ Τίμων τῶν ἐπαινέσας τὸν τρόπον ἔχει,

Οἷον Δημόκριτόν τε τορέφρονα, ποικίλα μύθων,
Ἀμφίνοον λέσχην, ἃ μὴ τορὸς ἦεν ἀείων.

γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις (ὡς αὐτὸς φησιν ἐν τῷ μικρῷ Διακόσμῳ) νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξαγόραν, ἔτεσιν αὐτοῦ νεώτερος πεντηκοντα. συντετάχθαι δὲ φησι τὸν μικρὸν Διάκοσμον ἔτεσιν ὕστερον τῆς Ἰλίου ἁλώσεως ἑκατὸν καὶ ἑπτακοσίοις. γεγόνοι δ' ἂν (ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα· ὡς δὲ Θεόφυλλος ἐν τῷ ὑπογραφομένῳ Περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Δημοκρίτου βιβλίων, κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ ἑβδομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐν ᾧ αὐτὸς (φησὶ) πρεσβύτερος ὢν

Σωκράτης. εἶπε δ' οὖν καὶ Ἀρχέλαον τὸν Ἀναξαγόρου μαθητὴν, καὶ τοὺς περὶ Οἰνοπίδην. καὶ γὰρ τούτου μέμνηται. μέμνηται δὲ καὶ περὶ τῆς τοῦ ἑνὸς δίξης τῶν περὶ Παρμενίδην καὶ Ζήνωνα, ὡς κατ' αὐτὴν μάλιστα δι' βεβοημένων· καὶ Πρωταγόρα τοῦ Ἀβδηρίτου, ὃς ὁμολογεῖται τῷ Σωκράτει γεγονέναι. φησὶ δ' Ἀθηνόδωρος ὁ περιπατητικὸς, ἐλθόντος Ἱπποκράτους πρὸς αὐτὸν, κελεῦσαι κομιδῇ γάλα· καὶ θεασάμενον τὸ γάλα, εἰπεῖν, ὦ αἰγὸς περιπατικοῦ καὶ μιλησίας. ὅθεν τῇ ἀκριβείᾳ αὐτοῦ θαυμάσαι τὸν Ἱπποκράτην. ἀλλὰ καὶ κόρης ἀκολουθούσης τῷ Ἱπποκράτει, τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀσπάσασθαι οὕτω, Χαῖρε κόρη· τῇ δὲ ἑξῆς, Χαῖρε γύναι. καὶ ἰδὼν ἡ κόρη τῆς νυκτὸς διεφθαρμένη. πελευτήσαι δ' τὸν Δημόκριτον φησὶν Ἕρμιππος πεπειρᾶσθαι τοῦ ζῆν· ἤδη γὰρ γηρῶντα, πρὸς τῷ καταφρονεῖν εἶναι. τῇ οὖν ἀδελφῇ λυπεῖσθαι ὅτι ἐν τῇ τῶν Θεσμοφορίων ἑορτῇ μέλλοι πεπαύξεσθαι, καὶ τῇ θεῷ τὸ καθῆκον αὐτῇ οὐ ποιήσειν· τὸν δὲ θαρρεῖν εἰπεῖν, καὶ κελεῦσαι αὐτῷ προσφέρειν ἅρτους θερμοὺς ἐπὶ μέρας. τούτοις δὴ ταῖς ἐπιπροσφορᾶς, διεκράτησεν αὐτὸν τῆς ἑορτῆς. ἐπεὶ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι, (τρεῖς δ' ἦσαν) ἀλυπότατα τὸν βίον προήκατο, (ὡς φησιν Ἵππαρχος) ἐντεῦθεν πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιούς. ἡμεῖς τε εἰς αὐτὸν ἐν τῷ παμμέτρῳ τοῦτον ἐποιήσαμεν τὸν ζῆλον,

Καί τις ἔφυ σοφὸς ὧδε, πάς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον,
Ὅσσον ὁ παιζομένης μιμήσατο Δημόκριτος;
Ὃς θᾶττον παρεόντα περὶ ἤματα δώμασιν ἔσχε,
Καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄθμασιν ἐξένισε.

Τοιοῦτος μὲν ὁ βίος αὐτοῦ. δοκεῖ δ' αὐτῷ τάδε· Ἀρχὰς εἶναι τῶν ὅλων ἀτόμους, καὶ κενόν· τὰ δὲ ἄλλα πάντα νενομίσθαι δοξάζεσθαι. ἀπείρους τε εἶναι κόσμους, καὶ γλυπτούς, καὶ φθαρτούς. μηδέν τε ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, μηδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι. καὶ τὰς ἀτόμους δ' ἀπείρους εἶναι καὶ μέ-

γθος καὶ πλῆθος· φέρεσθαι δ' ἐν τῷ ὅλῳ δινουμένας. καὶ οὕτω πάντα τὰ συγκρίματα γίνεσθαι, πῦρ, ὕδωρ, ἀέρα, γῆν. εἶναι δὲ καὶ ταῦτα ἐξ ἀτόμων τινῶν συνήματα· ἀόρατα εἶναι ἀπαθῆ καὶ ἀναλλοίωτα διὰ τὴν στερρότητα. τόν τε ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐκ τοιούτων δίνων καὶ φερομένων ὄγκων συγκεκρίσθαι, καὶ τὴν ψυχὴν ὁμοίως, ἣν καὶ νοῦν, ταυτὸν εἶναι). ὁρᾶν δ' ἡμᾶς κατ' εἰδώλων ἐμπτώσεις. πάντα τε κατ' ἀνάγκην γίνεσθαι, τῆς δίνης αἰτίας οὔσης τῆς γενέσεως πάντων, ἣν ἀνάγκην λέγει. τέλος δὲ εἶναι τὴν εὐθυμίαν, οὐ τὴν αὐτὴν οὖσαν τῇ ἡδονῇ, (ὡς ἔνιοι φιλοσοφοῦσαντες ἐξηγήσαντο) ἀλλὰ καθ' ἣν γαληνῶς καὶ ἐμπαθῶς ἡ ψυχὴ διάγει, ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη φόβου, ἢ δεισιδαιμονίας, ἢ ἄλλου τινὸς πάθους· καλεῖ δ' αὐτὴν καὶ εὐεστώ, καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὀνόμασι. πίνακα δὲ γράμμα εἶναι· φύσεις δὲ ἄτομα καὶ κενόν. καὶ ταῦτα μὲν ἀπεφήνατο. τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θρασύλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως, ὡς φησὶ καὶ ὁ Πλάτωνιος, κατ' ἐπιγραφήν.

Ἔστι δὲ ἠθικὰ μὲν, τὰ δὲ· Πυθαγόρης, Περὶ τῆς τοῦ βίου διαθέσεως, Περὶ τοῦ ἐν ᾅδου, Τερπαγωγία, (τοῦτο δέ ἐστιν, ὅπου τέλος γίνεται ἐκ αὐτῆς, ἃ πάντα τὰ ἀνθρώπινα σωτέχει) Περὶ ἀνθρωποφανίης, ἢ Περὶ ἀρετῆς, Ἀμαλθείας κέρας, Περὶ εὐθυμίης, Γραμμάτων ἢ οἴκων. ἐν δὲ Λεσβῷ οὐχ εὑρίσκεται). καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἠθικά. φυσικὰ δὲ, τὰ δὲ· Μέγας Διάκοσμος, ὃν οἱ περὶ Θεόφραστον, Λευκίππου φασὶν εἶναι· Μικρὸς Διάκοσμος, Κοσμογραφίη, Περὶ τῶν πλανήτων, Περὶ φύσεως οὐρανοῦ, Περὶ ἀνθρώπου φύσεως, ἢ Περὶ σαρκὸς, α· Περὶ νοῦ, Περὶ αἰσθήσεων. ταῦτα δὲ ἔνιοι ὁμοῦ γράφουσι, Περὶ ψυχῆς διαφορῶν, Περὶ χυμῶν, Περὶ χροῶν, Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν, Περὶ ἀμειψιῤῥυσμιῶν, Κεφαλαιωτικὰ, ὅπερ ἔστιν ὀπτικὰ τῶν περιμμένων, Περὶ εἰδώλου, ἢ Περὶ φαντασίας, Περὶ λοιμῶν καινῶν, α, β, γ· Ἀπορήματα. ταῦτα μὲν περὶ φύσεως. τὰ δὲ

ἀσώματα τα, ἔστι δὲ Δίπλαι οἰκεῖαι, Δίπλαι ἀόριστοι, Δίπλαι ὁμοιομερεῖς, Δίπλαι περὶ πυρὸς καὶ τῶν ἐν πυρί, Δίπλαι περὶ φωνῆς, Δίπλαι περὶ σπερμάτων, καὶ φυτῶν καὶ καρπῶν· Δίπλαι περὶ ζώων, γ· Δίπλαι σύμμικτοι, Περὶ τῆς λίθου. Ταῦτα καὶ τὰ ἀσώματα τα. μαθηματικὰ δὲ τάδε· Περὶ διαφορᾶς γραμμῆς, ἢ Περὶ φαύσεως κύκλου καὶ σφαίρας, Περὶ γεωμετρίας, Γεωμετρικόν, Ἀριθμοί, Περὶ ἀλόγων γραμμῶν καὶ τριῶν, β· Ἐκπώματα, Μέγας ἐνιαυτός, ἢ ἀστρονομία, Παράπηγμα, Ἄμμα κλεψύδρας, Οὐρανογραφία, Γεωγραφία, Πολυγραφία, Ἀκτινογραφία. Τοσαῦτα καὶ τὰ μαθηματικά. μουσικὰ δὲ τάδε· Περὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονίης, Περὶ ποιήσεως, Περὶ καλλοσύνης ἐπέων, Περὶ ἀφώνων καὶ δισφώνων φθογγμάτων, Περὶ Ὁμήρου, ἢ ὀρθοεπίης, καὶ γλώσσεων, Περὶ ἀοιδῆς, Περὶ ῥημάτων Ὀνομαστικόν. Τοσαῦτα καὶ τὰ μουσικά. τεχνικὰ δὲ τάδε; Προγνώσης, Περὶ διαίτης, ἢ Διαιτητικόν, ἢ ἰατρικὴ γνώμη, Δίπλαι περὶ ἀκμαίων καὶ ὀπτικαίων, Περὶ χωρίης, ἢ Γεωμετρικόν, Περὶ ζωγραφίης, Τακτικόν, καὶ Ὁπλομαχικόν. Τοσαῦτα καὶ τάδε. τὰ δ' ἴσοι δέ τινες κατ' ἰδίαν ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν, καὶ ταῦτα, τὸ Περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων, Περὶ τῶν ἐν Μερόη ἱερῶν γραμμάτων, Περὶ ἱστορίης, Χαλδαϊκὸς λόγος, Φρύγιος λόγος, Περὶ πυρετῶν, καὶ τῶν ἀπὸ νόσου βηχόντων, Νομικὰ αἴτια, Χερνικά, ἢ Προβλήματα. Τὰ δ' ἄλλα ὅσα τινὲς ἀναφέρουσιν εἰς αὐτὸν, τὰ μὲν οὐκ ἔστιν αὐτοῦ διεσκεύασαι, τὰ δ' ὁμολογουμένως ὄντα ἀλήθεια. Ταῦτα καὶ περὶ τῶν βιβλίων αὐτοῦ καὶ Τοσαῦτα. γέγονασι δὲ Δημόκριτοι, ἕξ· πρῶτος, αὐτὸς οὗτος· δεύτερος, Χῖος μουσικός, ἐπὶ τὸν αὐτὸν χρόνον· τρίτος, ἀνδριαντοποιός, οὗ μέμνηται Ἀντίγονος· τέταρτος, περὶ τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Ἐφέσῳ γεγραφώς, καὶ τῆς πόλεως Σαμοθράκης· πέμπτος, ποιητὴς ὀπτάμετρος σαφὴς καὶ αἰθηρός· ἕκτος, Περγαμηνὸς, ἀπορητικῶν λόγων.

ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ.

Πρωταγόρας Ἀρτέμωνος, ἢ (ὡς Ἀπολλόδωρος καὶ Δίων ἐν Περσικοῖς) Μαιανδρίου, Ἀβδηρίτης, καθά φησιν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τοῖς περὶ νόμων· (ὃς καὶ Θουρίοις νόμους γράψαι φησὶν αὐτόν) ὡς δ' Εὔπολις ἐν κόλαξι, Τήϊος. φησὶ γάρ,

Ἐνδοθὶ μὲν ὅτι Πρωταγόρας ὁ Τήϊος. ἔστι καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος λόγους ἀναγινώσκοντες ἠκροῶντο· ὧν Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ φησὶ βαρύφωνον εἶναι τὸν Πρόδικον. διήκουσε δὲ ὁ Πρωταγόρας Δημοκρίτου. ἐκαλεῖτό τε Σοφία, ὡς φησι Φαβωρῖνος ἐν παντοδαπῇ ἱστορίᾳ. περὶ θεῶν ἔφη δύο λόγους εἶναι περὶ πάντων πραγμάτων ἀντικειμένους ἀλλήλοις. οἷς καὶ σωκρατικὸν, περὶ θεῶν εἰσαγαγών. ἀλλὰ καὶ ἤρξατό που τῶν τοιῶνδε· Πάντων χρημάτων μέτρον, ἄνθρωπος· τῶν μὲν ὄντων, ὡς ἔστι· τῶν δὲ οὐκ ὄντων, ὡς οὐκ ἔστιν. ἔλεγέ τε μηδὲν εἶναι ὃ μὴ πάσχει τις αἰσθήσεως (καθά καὶ Πλάτων φησὶν ἐν Θεαιτήτῳ) καὶ πάντα εἶναι ἀληθῆ. καὶ ἀλλαχοῦ δέ που ἤρξατο τοιῶνδε, Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι, εἴθ' ὡς εἰσὶν, εἴθ' ὡς οὐκ εἰσίν. πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι, ἥ τε ἀδηλότης, καὶ βραχὺς ὢν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου. διὰ ταύτην δὲ τὴν ἀρχὴν τὰ συγγράμματα ἐκυβλήθη τοῖς Ἀθηναίων· καὶ τὰ βιβλία αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν τῇ ἀγορᾷ, κῆρυκα αἱρεθέντες ἄμισθον παρ' ἑκάστου τῶν κεκτημένων. ἔστι δὲ τοῦτος μαθὼν ἐτῶν ἑξήκοντα μναῖ ἑκατόν· καὶ τοῦτο μέρη χρόνου διώρισε, καὶ καιροῦ δύναμιν ἔγνω πρῶτος, καὶ λόγων ἀγωνίας ἐθεάσατο, καὶ σόφισμα τοῖς πραγματολογοῦσι προσήγαγε· καὶ τὴν διαλογικὴν ἀφεὶς, πρὸς τοὔψωμα διῆλθεν, καὶ τὸ τῶν ὁπλιτῶν γένος τὸ ἐριστικὸν ἐξεύρεν. ἵνα καὶ Τίμων φησὶ περὶ αὐτοῦ,

Πρωταγόρης τ' ὀπίμακτος ἐλεγξίμυθά τ' ἐίδώς.

ἔστι καὶ τὸ Σωκρατικὸν εἶδος τῶν λόγων πρῶτος ἐξεῦρε, καὶ τὸν Ἀντιφῶντος λόγον τὸν πειρώμενον ἀποδεῖ-

κύειν, ὡς ὅτι ἔστιν ἀπλέγκτον, ἢ ὅτι οὐδὲ ὅλως διείλεκται, καθά φησι Πλάτων ἐν Εὐθυδήμῳ. καὶ ὅλως κατέδραξε τὰς ὅλας τὰς ἕξεις ὁπτικῶς, ὡς φησιν Ἀρτεμίδωρος ὁ διαλεκτικὸς ἐν τῷ πρὸς Χρύσιππον. καὶ ὅλως τὸν καλούμενον τύλον, ἐφ' οἷς τὰ στρώματα βασάζουσιν, εὗρεν, ὡς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ παιδείας. σωματοφόρος γὰρ ὢν, ὡς καί Ἐπικούρειός που φησί. καὶ τὸν τύπον ἤρθη πρὸς Δημόκριτον, ξύλα δεδωκὼς ὀφθείς.

διείλε τε τὸν λόγον ὅλως εἰς τέτταρα, ἀγχωλὴν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐπαλλήν. οἱ δὲ, εἰς ἑπτά, διηγήσιν, ἐρώτησιν, ἀπόκρισιν, ἐπαλλὴν, ἀπαγγελίαν, ἀγχωλὴν, κλῆσιν, οἷς καὶ πυθμένας εἶπε λόγων. Ἀλκιδάμας δὲ τέτταρας λόγους φησὶ, φάσιν, ἀπόφασιν, ἐρώτησιν, ὑποστροφήν.

ὅλον δὲ τὸν λόγον ἑαυτῷ αἴρεσιν τὸν πρὸς θεῶν, οὗ καὶ ἀρχὴν ἄνω παρεθέμεθα. αἴρεσιν δὲ Ἀθήνησιν ἐν τῇ Εὐριπίδου οἰκίᾳ, ἢ (ὡς τινες) ἐν τῇ Μεγακλείδου· ἄλλοι, ἐν Λυκείῳ, μαθητὴν τοῦ φωνικοῦ αὐτοῦ χρήσαντος Ἀρχαγόρᾳ τῷ Θεοδότου. κατηγόρησε δὲ αὐτοῦ Γυθοδώρος Γολυζήλου, εἷς τῶν τετρακοσίων. Ἀριστοτέλης δὲ Εὔαθλον φησίν. ἔστι δὲ τὰ σωζόμενα αὐτοῦ βιβλία τάδε· Τέχνη ἐστὶ κατὰ, Περὶ πάλης, Περὶ τῶν μαθημάτων, Περὶ πολιτείας, Περὶ φιλοπμίας, Περὶ ἀρετῶν, Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ καταστάσεως, Περὶ τῶν ἐν ᾅδου, Περὶ τοῦ ὑπ' ὀρθῶς ζῆς ἀνθρώπου θεραπευομένων, Προτρεπτικὸς, Δίκη ἢ περὶ μισθοῦ, Ἀντιλογιῶν δύο. καὶ ταῦτα μὲν αὐτοῦ τὰ βιβλία. γέγραφε δὲ καὶ Πλάτων εἰς αὐτὸν διάλογον. φησὶ δὲ Φιλόχορος, πλεύσαντα αὐτὸν εἰς Σικελίαν, τὸν νεὼν καταπυθέσθαι, καὶ τοῦτο αἰνίττεσθαι Εὐριπίδην ἐν τῷ Ἰξίονι. ἔνιοι δὲ ὁδὸν πεπλευκέναι αὐτὸν, βιώσαντα ἔτη ὡς τὰ ἑπτακαίδεκα. Ἀπολλόδωρος δέ φησι σοφιστεύσαι αὐτὸν πεντηκοντούτη ἔτη, καὶ ἀκμάζειν κατὰ τὴν πεντηκοστὴν καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. ἔστι δὲ εἰς τοῦτον ἡμῖν οὕτως ἔχειν,

Καί σε Πρωταγόρη φάζιν ἔκλυον, ὡς ἄρ' Ἀθηνῶν
Ἔκ πυ' ἰὼν, καθ' ὁδὸν, πρέσβις ἐὼν, ἔθανες.
Εἵλετο γάρ σε φυγεῖν Κέκροπος πόλις· ἀλλὰ σὺ μᾶλλον
Πληιάδος ἄσυ φύγες, Πλαπία δ' ὑπ' ἔφυγες.

λέγεται δέ ποτε αὐτὸν ἀπαγαγεῖν τὴν μισθὸν Εὐαθλον τὸν μαθητὴν, ἐκείνου εἰπόντος, Ἀλλ' οὐδέ πω νενίκηκα, εἰπεῖν, Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἂν νικήσω, ὅπερ ἐγὼ ἐνίκησα, λαβεῖν με δεῖ· ἐὰν δὲ σὺ, ὅπερ σύ. γέγονε δὲ καὶ ἄλλος Πρωταγόρας, ἀστρολόγος, εἰς ὃν καὶ Εὐφορίων ὁ Χαλκιδεὺς ἔγραψε· καὶ τρίτος, Στωϊκὸς φιλόσοφος.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ Ο ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΤΗΣ.

Διογένης, Ἀπολλοδήμου, Ἀπολλωνιάτης, αἰρέσεως καὶ αὐτὸς καὶ ἄλλων ἐλλόγιμος. ἤκουσε δὲ (φησὶν Ἀντισθένης) Ἀναξιμένους. ἔζη δὲ ἐν τοῖς χρόνοις τοῖς Ἀναξαγόρου. τοῦτόν φησιν ὁ Φαληρεὺς Δημήτριος ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ, διὰ μέγαν φθόνον μικροῦ κινδυνεῦσαι Ἀθήνησιν. ἐδόκει δὲ αὐτῷ τάδε· Στοιχεῖον εἶναι τὸν ἀέρα, κόσμους ἀπείρους, καὶ κενὸν ἄπειρον· τόν τε ἀέρα, πυκνούμενον καὶ ἀραιούμενον, γίνεσθαι τοὺς κόσμους· οὐδὲν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος γίνεσθαι, οὐδὲ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι· τὸν γῆν, στρογγύλην, ἠρηρεισμένην ἐν τῷ μέσῳ, τὸν σύστασιν εἰληφέναι κατὰ τὸν ἐκ τοῦ θερμοῦ συνεφοράν, καὶ πῆξιν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ. ἀρχὰς δὲ αὐτῷ τοῦ συγκρίματος, ἥδε, Λόγου παντὸς ἀρχόμενον, δοκεῖ μοι χρεὼν εἶναι τὸν ἀρχὴν ἀναμφισβήτητον παρέχεσθαι· τὸν δὲ ἑρμηνείαν, ἁπλῶν καὶ σεμνήν.

ΑΝΑΞΑΡΧΟΣ.

Ἀνάξαρχος, Αὐδημείτης. οὗτος δὲ ἤκουσε Διοκλέους τοῦ Σμυρναίου· οἱ δὲ, Μητροδώρου τοῦ Χίου, ὃς ἔλεγε μηδὲ

αὐτὸ τοῦτο εἰδέναι ὅτι οὐδὲν οἶδε. Μητρόδωρος δέ, Ναυσιφάνους τοῦ Χίου οἱ ἢ Δημοκρίτου φασὶν ἀκοῦσαι. ὁ δ' οὖν Ἀναξαρχος καὶ Ἀλεξικράτους ἀπολυθῆναι, καὶ ἤκμαζε κατὰ τὴν δεκάτην καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα. καὶ εἶχεν ἐχθρὸν Νικοκρέοντα τὸν Κύπρου τύραννον· καί ποτε ἐν συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐρομένου αὐτὸν, τί ὄντα δικαίως τὸν δεῖπνον εἰπεῖν φαίη. Ὦ βασιλεῦ, πάντα πλουσίως· ἓν δὲ λείπει κεφαλὴν σατράπου ἢ τύραννος φαγεῖν. ἀπερρίφη οὖν εἰς τὸν Νικοκρέοντα. ὁ δὲ μισήσας, μὴ τὴν παλαιὰν ἔχθραν τὴν βασιλέως, ὅτε πλέων ἀκουσίως ἐσεληλύθει τῇ Κύπρῳ ὁ Ἀνάξαρχος, συλλαβὼν αὐτὸν καὶ εἰς ὅλμον βαλὼν, ἐπέλευσε σιδηροῖς ὑφύσι τύπτεσθαι. τὸν δ', οὐ φροντίσαντα τῆς ὑμωρείας, εἰπεῖν ἀκούοντα μὴ τὴν σὴν φερομένην, Πτύσατε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον, Ἀνάξαρχον δὲ οὐ πλήθεις. πυθόμενος δ' ὁ Νικοκρέων καὶ τὴν γλῶτταν αὐτοῦ ἐκτμηθῆναι, λόγος ἀπορραγῆναι ἐμπῦσαι αὐτῷ. ἢ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτως,

Πτύσατε μᾶλλον ἔτι ἢ μᾶλλον θύλακος ὄζει·
Πτύσατ' Ἀνάξαρχος δ' ἐν Διὸς ὄζει πάλαι.
Καί σε διαστεῖλαι ὀλίγον τὰ διερφῆ τάδε λιξεῖ
Ῥήματα Φερσεφόνη ἔρεε μελωδρὲ κακή.

ἔσπευδε δι' αὐτὸν ἀπάθειαν καὶ ἀνοχλησίαν τοῦ βίου, Εὐδαιμονικὸς ἐκαλεῖτο· καὶ ἴσως ἐκ τοῦ ῥᾴστου δυνατὸς σωφρονίζειν. τὸν γοῦν Ἀλέξανδρον οἰόμενον εἶναι θεὸν ἐπετίμησεν. ἐπειδὴ γὰρ ἔκ τινος πληγῆς εἶδεν αὐτοῦ καταῤῥέον αἷμα, δείξας τῇ χειρὶ φησὶν αὐτὸν,

Τοῦτ' μὲν αἷμα, καὶ οὐχ ἰχὼρ
οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι.

Γλαύκαρχος δὲ αὐτὸν Ἀλέξανδρον τοῦτο λέξαι φησὶ τοῖς φίλοις φησίν. ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε φησὶ τὸν Ἀνάξαρχον, δείξαι τινὰ κύλικα, καὶ εἰπεῖν,

Βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησία χειρί.

ΠΥΡΡΩΝ.

Πύρρων, Ἠλεῖος, Πλειστάρχου μὲν υἱὸς, κατὰ δὲ τοὺς Διοκλῆς ἱστορεῖ· ὡς φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς, πρότερον μὲν ζωγράφος, εἶτα ἤκουσε Δρύσωνος τοῦ Σπίλπωνος, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Διαδοχαῖς. εἶτα Ἀναξάρχου ξυνακολουθῶν πανταχοῦ ὡς καὶ τοῖς Γυμνοσοφισταῖς ἐν Ἰνδίᾳ συμμίξαι, καὶ τοῖς μάγοις. ὅθεν γενναιότατα δοκεῖ φιλοσοφῆσαι, τὸ τῆς ἀκαταληψίας καὶ ἐποχῆς εἶδος εἰσαγαγών. ὡς Αἰσχύλος ὁ Αὐδημείτης φησίν. οὐδὲν γὰρ ἔφασκεν οὔτε καλὸν, οὔτε αἰσχρὸν, οὔτε δίκαιον, οὔτε ἄδικον. καὶ ὁμοίως ἐπὶ πάντων, μηδὲν εἶναι τῇ ἀληθείᾳ, νόμῳ δὲ καὶ ἔθει πάντα τοῖς ἀνθρώποις πράττειν· οὐ γὰρ μᾶλλον τόδε ἢ τόδε εἶναι ἕκαστον. ἀκόλουθος δὲ ὢν καὶ τῷ βίῳ, μηδὲν ἐκφεύγοντος μηδὲ φυλαττόμενος, ἅπαντα ὑφιστάμενος, ἁμαξας, εἰ τύχοι, καὶ κρημνοὺς, καὶ κύνας, καὶ ὅσα τοιαῦτα, μηδὲν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐπιτρέπων. σώζεσθαι μέντοι καθά φασιν οἱ περὶ τὸν Καρύστιον Ἀντίγονον ἐκ τοῦ τοὺς φίλους παρακολουθοῦντας. Αἰνησίδημος δέ φησι· φιλοσοφεῖν μὲν αὐτὸν κατὰ τὸν τῆς ἐποχῆς λόγον, μὴ μέντοι γε ἀπερισκέπτως ἕκαστα πράττειν. ὁ δὲ περὶ τὰ ἀναγκαῖα ἔτι καρτερίαν. Ἀντίγονος δέ φησιν ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ Πύρρωνος τάδε περὶ αὐτοῦ, ὅτι πλὴν ἀρχὴν ἄδοξός τε ἦν καὶ πένης καὶ ζωγράφος· σώζεσθαί τε αὐτὸν ἐν Ἤλιδι ἐν τῷ γυμνασίῳ λαμπάδιας μετρίως ἐχούσας. ἐκπαπεῖν τε αὐτὸν, καὶ ἐρημάζειν, σπανίως πιὲ δὲ φαινόμενον τοῖς οἰκείοις. πεπυσμένον δὲ παῖδα Ἰνδοῦ ἕνος ἀναιδίζοντος Ἀναξάρχου, ὡς οἷόν τε ἂν ἕτερόν τινα διδάξαι τοῦτ' ἀγαθὸν, αὐτὸς αὐλὰς βασιλικὰς θεραπεύων. ἀεί τε εἶναι ἐν τῷ αὐτῷ κατασήματι· ὥστε εἴ καί τις αὐτὸν καταλίποι μεταξὺ λέγοντα, αὐτὸν διαφθαίνειν τὸν λόγον· καίτοι κεκινημένον ὄντα ἐν τέσσαρσι. πολλάκις (φησὶ) καὶ ἀπεδήμει, μηδενὶ προειπών, ἐφ' ὅπου ἐβούλετο οἷς ἔσην ἤθελεν. καὶ

ποτε Ἀναξάρχου εἰς πέλμα ἐμπεσόντος, παρῆλθεν ἀβοηθήσας. ὑπὸ δὲ ἀπιστούμενος, αὐτὸς Ἀνάξαρχος ἐπήνει τὴν ἀδιάφθορον καὶ ἄοργον αὐτοῦ. καταλυθεὶς δέ ποτε καὶ ἑαυτῷ λαλῶν, καὶ ἐρωτηθεὶς τίνι αἰτίᾳ, ἔφη μελετᾶν τοὺς χρεοὺς εἰδέναι. εἴ τε ταῖς ζητήσεσιν ὑπ' οὐδενὸς καταφρονεῖτο, διά τ' ἐξουδενῶς λέγειν καὶ πρὸς ἐρώτησιν. ὅθεν καὶ Ναυσιφάνει ἤδη νεανίσκῳ ὄντα, θεραπεῦσαι ἔφασκεν χρῆναι τὴν μὲν διάθεσιν τοῦ Γυρρωνείου, τὴν δὲ λόγον, τὴν ἑαυτοῦ. ἔλεγέ τε πολλάκις καὶ Ἐπίκουρον θαυμάζοντα τὸν Πύρρωνος αἰσχυνόμενον, συνεχῶς αὐτοῦ παραίτεσθαι πρὸς αὐτόν. οὕτω δὲ αὐτὸν ὑπὸ τῆς πατρίδος τιμηθῆναι, ὥστε καὶ ἀρχιερέα καταστῆσαι αὐτοῦ, καὶ δι' ἐκεῖνον πᾶσι τοῖς φιλοσόφοις ἀτέλειαν ψηφίσασθαι. ἦν δὲ καὶ ζηλωτὴς ἔχων πολλοὺς τῆς ἀσχημοσύνης. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων πρὸς αὐτὸν φησὶν οὕτως ἐν τῷ Πύθωνι, καὶ ἐν τοῖς Σίλλοις,

Ὦ γέρον, ὦ Πύρρων, πῶς ἢ πόθεν ἔκδυσιν οὖρες
Λαβεῖν, δίξων τε κενεφρονίης τε σοφιστῶν,
Καὶ πάσης ἀπάτης πιθανῆς τ' ἀπολύσαο δεσμά.
Οὐδέ μέλει σοι ταῦτα μεταλλήσειν ἐνὶ αὐραῖ
Ἑλλάδι ἔχουσι, πόθεν τε καὶ εἰς ὅ, τι κυρεῖ ἔκαστα;

καὶ πάλιν ἐν τοῖς Ἰνδαλμοῖς.

Τὸν πάντων ὦ Πύρρων ἰμείρεται ἦτορ ἀνοῦσαι,
Πῶς ποτ' ἀνὴρ ἔτ' ἄγαν ῥᾴθυμος ἐπιχθονίων.
Μειλίχιος δ' ἀνθρώποισι θεοῖς θ' ὅπερ ἡγεμονεύων.

Ἀδελφοὶ δὲ καὶ πλείους αὐτὸν ἐπέμψαν, (καθά φησι Διοκλῆς) ὅτι τῷ Κέρκωπι τὸ θρέμμα διαχρήσασθαι. Ἀστεῖος δὲ καὶ τῇ ἀδελφῇ συνεβίω μαία οὖσῃ, καθά φησιν Ἑρμιππος ἐν τῷ περὶ πλούτου καὶ πενίας, ὅτι καὶ τοῦτ' φέρων ἐς ἀγορὰν ὁπόσα ἔσκεν ὀρνίθια, εἰ τύχοι, καὶ χοιρίδια καὶ τὰ ὁπὸ τῆς οἰκίας καθάροι ἀδιάφορος. λέγεται δὲ καὶ δίκην δοῦναι καὶ λύσειν αὐτὸς ὑπὸ ἀδιαφορίας. καὶ κελεύσας ἃ τοῖς

ἀδελφῆς, (Φιλίσα ϑ' ὀνομάζειπ) φεὺς τ λαβόμβυον ἐπεῖν
ὡς ὐκ ἐν γυναίῳ ἡ ὑπόδεξις τ ἀδιαφορίας. καὶ κωμῳδ
ποτε ἐπενεχθέντος διαστολὴν, εἰπεῖν φεὺς τὸν αἰπαφάμ-
βυον, ὡς χαλεπὸν εἴη ὁλοσχερῶς ὀνομάζειν ἄνθρωπον· διαγ-
νίζεσθαι ϑ', ὡς οἷόν τε, φεκτὸν μὴ τοῖς ἔργοις φεὺς τὰ
φεάγματα· εἰ ϑ' μὴ, τῷ γε λόγῳ. φασὶ ϑ' καὶ σπληκῶν
φαρμάκων καὶ τομῆς καὶ καύσεων ὑπὸ ἰατρῶν ἑλκομένοις αὐτῷ
φεοσενεχθέντων, μηδὲ τὰς ὀφρῦς συναγαγεῖν. καὶ ὁ
Τίμων ϑ' διαστρεφῆ τ διάθεσιν αὐτῷ, ἐν οἷς φεὺς Πύθω-
να διέξεισιν. διὰ τ Φίλωνα ὁ Ἀθηναῖος, γνώριμος αὐτῷ
γενόμενος, ἔλεγεν ὡς ἐμέμνητο μάλιστα μὲν Δημοκρίτου, εἶτα
ϑ' καὶ Ὁμήρου, θαυμάζων αὐτὸν, καὶ συνεχὲς λέγων,

Οἵη περ φύλλων γενεή, τοίηδε καὶ ἀνδρῶν.

καὶ ὅτι φησὶ καὶ μύγας καὶ ὀρνέοις εἰκάζει τοὺς ἀνθρώπους.
φερεσθαι ϑ' καὶ ταῦτα,

Ἀλλὰ φίλος θάνε· τί σὺ τὸ δὴ ὀλοφύρεαι αὔτως;

Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.

καὶ ὅσα συμπίνων εἰς τὸ ἀβέβαιον, καὶ κενόδοξον ἅμα καὶ παι-
δαριώδες τ ἀνθρώπων. Ποσειδώνιος ϑ' καὶ τοιοῦτό τι διέξ-
εισι φεὶ αὐτοῦ. τ γὰρ ἐμπιπτόντων ἐσκυθρωπακότων ὑπὸ
χειμῶνος, αὐτὸς γαλήνιος ὢν ἀνέῤῥωσε τ ψυχὴν, διίξας
ἐν τῷ πλοίῳ χοιρίδιον ἁδρὸν, καὶ εἰπὼν ὡς χρὴ τ σοφὸν ἐν
τοιαύτῃ καταστάσει ἅπαντα ἐξιέναι· μόνος ϑ' Νεμήνιος καὶ δο-
γματίσαι φησὶν αὐτόν. τοῦτο φεὺς τοῖς διδασκάλοις καὶ μαθηταὶ
γεγόνασιν ἑλκόμενοι, ὧν Εὐρύλοχος· ὃ φέρει ἐλάσσωμα
πόδε. φασὶ γὰρ ὡς ὕστερον παρωξύνθη ποτὲ, ὥστε τ ὀβελίσκον
ἆραι μετὰ τ κρεῶν, ἕως τ ἀγορᾶς διῶκε τ μάγειρον.
καὶ ἐν Ἡλίδι καταπονούμενος ὑπὸ τ ζητούντων ἐν τοῖς λό-
γοις, ἀπερρίζας θοιμάτιον, διεντέταδο τ λῆμμα. ἵν' οὖν
πλεμιώτατος τοῖς σοφισταῖς, ὡς καὶ Τίμων φησίν. ὁ ϑ' Φίλων
τὰ πλεῖστα διελέγετο· ὅθεν καὶ φεὶ τούτου φησὶν εἶναι,

Ἢ τὸν ἀπ' ἀνθρώπων ἀπόκοπον, αὐτολαλητήν.

Οὐκ ἐμπαζόμενον δίξης εἰδέναι τε Φίλωνα.

περὶ τούτου, φησὶν ὁ Πύρρωνος Ἑκαταῖός τε ὁ Ἀβδηρίτης, καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ὁ τοὺς σίλλους πεποιηκώς, περὶ οὗ λέξομεν ἔπ τε Ναυσιφάνης Τήϊος, οὗ φασὶ ζῆναι ἀκοῦσαι Ἐπικούρου. οὗτοι πάντες, Πυρρώνειοι μὲν ἀπὸ τοῦ διδασκάλου, ἀπορητικοὶ δὲ καὶ σκεπτικοί, καὶ ἐποχητικοὶ, καὶ ζητητικοί, ἀπὸ τῶν οἰκείων δογμάτων προσαγορεύονται. ζητητικὴ μὲν οὖν φιλοσοφία, ἀπὸ τοῦ πάντα ζητεῖν τὴν ἀλήθειαν· σκεπτικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ σκέπτεσθαι ἀεὶ, καὶ μηδέποτε εὑρίσκειν· ἐφεκτικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ μετὰ τὴν ζήτησιν πάθους· λέγω δὲ τὴν ἐποχήν· ἀπορητικὴ δὲ, ἀπὸ τοῦ περὶ δογμάτων ἀπορεῖν καὶ αὐτούς. Πυρρώνειοι δὲ, ἀπὸ Πύρρωνος. Θεοδόσιος δὲ ἐν τοῖς σκεπτικοῖς τροπαλαίοις, οὗ φησι δεῖν Πυρρώνειον καλεῖσθαι τὸν σκεπτικόν. εἰ γὰρ τὸ καθ' ἑκάστην κίνημα τῆς διανοίας ἄληπτόν ἐστιν, ὃν εἰσόμεθα ἀπὸ Πύρρωνος ὁρμᾶσθαι. μὴ εἰδότες δὲ, οὐ Πυρρώνειοι καλοίμεθ' ἄν. τοὺς δὲ μηδὲ τοῦτον εὑρεῖν φάσκοντας τὸν σκεπτικὸν Πύρρωνα, μηδὲ ἔχειν τὸ δόγμα. λέγοιτο δ' ἂν Πυρρώνειος ἐμοὶ τρόπος. ταύτης δὲ τῆς αἱρέσεως ἔνιοι φασὶν Ὅμηρον κατάρξαι. ἐπεὶ τοῖς αὐτοῦ ποιήμασι παρ' ὅτι μὲν ἄλλοτε ἄλλως ἀποφαίνεται, καὶ οὐδὲν ὁρισῶς διαπαίζει περὶ τὰς ἀποφάσεις. ἐπεὶ καὶ τὰ τῶν ἐπὶ σοφίᾳ, σκεπτικά ἐστιν, οἷς τὸ Μηδὲν ἄγαν· καὶ, Ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα. δηλοῦσθαι τὸ βεβαίως καὶ πεπεισμένως διεγγυωμένῳ ἐπακολουθεῖν ἄτην. διὰ καὶ Ἀρχίλοχον καὶ Εὐριπίδην σκεπτικῶς ἔχειν, ἐν οἷς Ἀρχίλοχός φησι,

Τοῖος ἀνθρώποισι νοῦς, Γλαῦκε Λεπτίνεω παῖ,
Γίνεται ἠπίοις ὁποίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγῃ.

Εὐριπίδης δέ,

Τί δῆτα θύειν τοὺς θαλασσίους βροτοὺς
Φρονεῖν λέγουσι; θοῦρον ἐκπνέουσ' ἄνδρα,
Δρασμῷ πεσοῦσαν ἢ σὺν ἱππικαῖς θύραις.

οὐ μὴν

οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Ξενοφάνης, καὶ Ζήνων ὁ Ἐλεάτης, καὶ Δημόκριτος, κατ' αὐτοὺς σκεπτικοὶ τυγχάνουσιν. ἐν οἷς Ξενοφάνης μὲν φησι,

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται
Εἰδώς. Ζήνων δὲ τὴν κίνησιν αἱρεῖ, λέγων, Τὸ κινούμενον οὔτε ἐν ᾧ ὅτι πέπωκεν εἶται, οὔτε ἐν ᾧ μή ἐστι. Δημόκριτος δὲ τὰς ποιότητας ἀναιρῶν· ἵνα φησὶ, Νόμῳ γλυκὺ, νόμῳ πικρόν· ἀτόμη δὲ ἄπειρα, καὶ κενόν. καὶ πάλιν· Ἀτόμῃ δὲ οὐδὲν ἴδιον· ἐν βυθῷ γὰρ ἡ ἀλήθεια. καὶ Πλάτωνα τὸ μὲν ἀληθὲς θεοῖς τε καὶ θεῶν παισὶν ἀνιχνεῖν, τὸ δὲ εἰκότα λόγον ζητεῖν· καὶ Εὐριπίδην λέγειν,

Τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ὄντι κατθανεῖν,
Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς;

ἀλλὰ καὶ Ἐμπεδοκλέα οὕτως· ἐπεὶ οὐδὲ ἕρκται πάλαι αἰθράσιν, οὔτ' ἐπακουσταὶ, Οὔτε νόῳ θέλιπτά. καὶ ἑπάνω,

Αὐτὸ μόνον πιθανὸν τῷ θεσπεσίως ἑκάστοις.

ἔτι δὲ Ἡράκλειτον, Μὴ εἰκῇ θεῖναι τῶν μειζόνων συμβαλώμεθα. καὶ Ἱπποκράτην ἔστιν ἀναδιασῶσαι καὶ ἀνθρωπίνως ἀποφαίνεσθαι. καὶ πρὸς Ὅμηρον,

Στρεπτὴ δὲ γλῶσσα· ὅτι βροτὸς, πολλοὶ δὲ ἔνι μῦθοι.

καὶ,

-- ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.

καὶ,

Οἷον τοῖόν κ' εἶπας ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.

τὴν ἰσοσθένειαν λέγων καὶ αἰτίαν τῶν λόγων. διεπέλουν δὲ οἱ σκεπτικοὶ τὰ τῶν αἱρέσεων δόγματα πάντα ἀναιροῦντες, αὐτοὶ δὲ οὐδὲν ἀποφαίνοντες δογματικῶς. ἕως δὲ τοῦ συφέρεσθαι τὰ τῶν ἄλλων, καὶ δογματίζεσθαι, μηδὲν εἰζοντες, μηδ' αὐτὸ τοῦτο. ὥστε καὶ τὸ μὴ ὁρίζειν αἱροῦνται, λέγοντες· οὐ, Οὐδὲν ὁρίζομαι, (ἐπεὶ οὐδὲν ὁρίζομαι) συφερόμεθα δὲ (φασὶ) ταῖς ἀποφάσεις εἰς μείωσιν τῆς ἀπερισπωσίας. ὡς εἰ καὶ νοήσαντας τοῦτο, ἐνεδέχετο δηλῶσαι. διὰ τί οὖν

Οὐδὲν διζομαι, φωνῆς, ἐπὶ τῆς ἀρρενίας πάθος δηλοῦται, ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τῆς Οὐδὲν μᾶλλον, καὶ τῆς Παντὶ λόγῳ λόγος ἀντίκειται, καὶ ταῖς ὁμοίαις. λέγεται δὲ τὸ Οὐδὲν μᾶλλον, καὶ σκεπτικῶς, ὡς ὁμοίων ὄντων ἀμφῶν. οἷς, Οὐδὲν μᾶλλον ὁ πειρατὴς κακός ἐστιν ἢ ὁ φύσης. ὑποσκεπτικῶν οὐ σκεπτικῶς ἀλλ' αἱρετικῶς λέγεται. ὡς ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν κύων λέγοντες, Οὐ μᾶλλον ἡ Σκύλλα λέγεται ἢ ἡ Χίμαιρα. αὐτὸ δὲ τὸ μᾶλλον, ἐπὶ μὲν συγκριτικῶς ἀναφέρεται, ὡς ὅταν φῶμεν, Μᾶλλον τὸ μέλι γλυκὺ ἢ τὸ σταφίδα· ἐπὶ δὲ σκεπτικῶς καὶ αἱρετικῶς, ὡς ὅταν φῶμεν, Μᾶλλον ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ ἢ βλάπτει. σημαίνομεν γὰρ ὅτι ἡ ἀρετὴ ὠφελεῖ, βλάπτει δ' οὔ. αἱροῦνται δὲ οἱ σκεπτικοὶ καὶ αὐτὸ τὸ Οὐδὲν μᾶλλον φωνεῖν. ὡς γὰρ οὐ μᾶλλόν ἐστι θερμὸν ἢ οὐκ ἔστιν, οὕτω καὶ τὸ Οὐδὲν μᾶλλον, οὐ μᾶλλόν ἐστιν ἢ οὐκ ἔστι. σημαίνει οὖν ἡ φωνή, (καθά φησι καὶ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι) τὸ μηδὲν ὁρίζειν, διὰ ἀπερισκεψίαν. ἡ δὲ Παντὶ λόγῳ φωνὴ καὶ αὐτὴ σωφρονεῖ τὸν ἐποχήν. τῶν μὲν γὰρ πραγμάτων διαφωνουμένων, τῶν δὲ λόγων ἰσοσθενουμένων, ἀκρισία τῆς ἀληθείας ἐπακολουθεῖ· καὶ αὐτῷ δὴ τούτῳ τῷ λόγῳ λόγος ἀντίκειται· ὃς καὶ ἐστὶ μετὰ τὸ ἀναιρεῖν τοὺς ἄλλους, αὐτὸς ἑφ' ἑαυτὸν περιτρεπὴς ἀπόλλυται· κατ' ἴσον τοῖς καθαρτικοῖς, ἃ τὴν ὕλην ἀπεκκρίναντα, καὶ αὐτὰ συνεκκρίνεται καὶ ἐκπίπτουσι. ἃς ὅ φασιν οἱ δογματικοί, μὴ αἴρειν τὸν λόγον, ἀλλὰ ἀπερισκεπτεῖν. μόνον οὖν διακόνοις ἐχρῶντο τοῖς λόγοις. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν μὴ λόγῳ λόγον ἀναιρεῖν καθ' ὃν δήπου εἰώθαμεν λέγειν τόπον μὴ εἶναι, καὶ δεῖ πάντως τὸν τόπον εἶναι, ἀλλ' οὐ δογματικῶς, ἀπροσκλινῶς δέ. καὶ μηδὲν γίνεσθαι κατ' ἀνάγκην, καὶ δεῖ τὴν ἀνάγκην εἶναι. τοιούτῳ γοῦν τρόπῳ τὰ ἐρμηνείας ἐχρῶντο· οἷα γὰρ φαίνεται τὰ πράγματα, μὴ τοιαῦτα εἶναι τῇ φύσει, διὰ μόνον φαίνεσθαι. ζητεῖν τε ἔλεγον οὐχ ἅπερ νοοῦσιν (ὅτι

γὲ νοεῖται, δῆλον) ἀλλ' ὧν ταῖς αἰσθήσεσι μετέχουσιν. ἔστιν οὖν ὁ Πυρρώνειος λόγος, μνήμη τῶν φαινομένων ἢ τῶν ὑποσυνοουμένων, καθ' ὧν πάντα πᾶσι συμβάλλεται, καὶ συγκρινόμενα, πολλὴν ἀνωφέλειαν ἐς τὸ εὐσχήμονα ἔχοντα βιοῦσθαι, καθά φησιν Αἰνησίδημος ἐν τῇ εἰς τὸν Πυρρώνεια ὑποτυπώσει. τρεῖς δὲ παὶ ἐν ταῖς σκέψεσιν αἱ πρόσεις, τρεῖς ἀποδεικνύουσι καθ' οὓς ὕπως πέπεικε τὰ πράγματα, κατ' οὐδὲ αὐτοὺς αἱρεῖσθαι τὴν περὶ αὐτῶν πίστιν. πέπεικε γὲ τὰ δὲ κατ' αἴσθησιν συμφώνως ἔχοντα, καὶ τὰ μηδέποτε ἢ σπανίως τοῖς μετὰ πίστεως τὰ τε συνήθη καὶ τὰ νόμοις διεσταλμένα καὶ τέρποντα, καὶ τὰ θαυμαζόμενα. ἐδείκνυσαν οὖν ἀπὸ τῶν ἐναντίων τοῖς πέπεισιν, ἴσας τὰς πιθανότητας. αἱ δ' ἀπορίαι κατὰ τὰς συμφωνίας τῶν φαινομένων ἢ νοουμένων, ἃς ἀπεδίδοσαν, ἦσαν κατὰ δέκα τρόπους, καθ' οὓς τὰ ὑποκείμενα πραγματεύοντα ἐφαίνετο. τοῦπος δὲ τῶν δέκα τρόπων καθ' οὓς πέπεισεν, ἓν πρῶτον, ὃ πρὸς τὰς διαφορὰς τῶν ζώων πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀλγηδόνα, καὶ βλάβην καὶ ὠφέλειαν. συνάγεται δι' αὐτοῦ, τὸ μὴ τὰς αὐτὰς ἀπὸ τῶν αὐτῶν πρόσπιπτειν φαντασίας, καὶ τὸ διότι τῇ τοιαύτῃ μάχῃ ἀκολουθεῖ τὸ ἐπέχειν. τῶν γὲ ζώων τὰ μὲν χωρὶς μίξεως γίνεσθαι, ὡς τὰ πυρίβια, καὶ ὁ Ἀραβίος φοίνιξ, καὶ ὕλαι· τὰ δ' ἐξ ὁπλοκῆς, ὡς ἄνθρωποι, καὶ τὰ ἄλλα. καὶ τὰ μὲν, οὕτως, τὰ δ' οὕτως συγκέκριται. διὸ καὶ τῇ αἰσθήσει διαφέρει, ὡς κίρκοι μὲν, ὀξύτατοι ὄψεως ὄντες, ὀσφρήσεως πάνυ. βύλοχον οὖν τοῖς διαφόροις τοῖς ὀφθαλμοῖς διάφορα καὶ τὰ φαντάσματα πρόσπιπτειν· καὶ τῇ μὲν αἰγὶ τὸ θαλλὸν εἶδος ἡδύσμου, ἀνθρώπῳ δὲ πικρόν· καὶ τὸ κώνειον ὄρτυγι μὲν βρῶσιμον, ἀνθρώπῳ δὲ θανάσιμον· καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὑὶ μὲν ἡδύσμος, ἵππῳ δὲ οὔ. δεύτερος, ὁ πρὸς τὰς τῶν ἀνθρώπων φύσεις, καὶ τὰ ἔθνη καὶ συγκρίσεις. Δημοφῶν γάρ φησιν ὁ Ἀλεξανδρεὺς βαπτιζόμενος, ἐν σκιᾷ ἐθάλπετο, ἐν ἡλίῳ δὲ ἐρρίγει.

Ἄνδρων δ' ὁ Ἀρκάδιος (ὡς φησιν Αἰσχύλος) διὰ τῆς αὐδρου Λιβύης ὠδεύειν ἄποπας. καὶ ὁ μὲν ἰατρικῆς, ὁ δὲ γεωμέτρας, ἄλλος ἐμπορείας ὀρέγεται· καὶ ταῦτα οὐ μὲν βλέπει, οὐ δὲ ὠφελεῖ· ὅθεν ἐφεκτέον. πείθει δὲ καὶ τὰς τῶν αἰσθητικῶν πόρων διαφοράς. τὸ μὲν γοῦν μέλαν, ὀξέσι μὲν ὠχρόν, γύπεσι δὲ γλαυκόν, στρουθοῖς δὲ ὑακίνθινον ὑποπίπτει. καὶ ἡ αὐτὴ δὲ μορφὴ διὰ τὰς διαφορὰς τῶν πόρων ἀλλοία θεωρεῖται. ἀκολουθεῖ οὖν μὴ μᾶλλον εἶναι τὸ φαινόμενον ἢ ἀλλοῖον. πέπαρται δὲ διὰ τὰς διαθέσεις καὶ κινήσεις διαλλαγάς· ὕπνους, ὑγιείας, νόσους, ὕπνον, ἐγρήγορσιν, χαράν, λύπην, νεότητα, γῆρας, θάρσος, φόβον, ἔνδειαν, πλήρωσιν, μῖσος, φιλίαν, θυμὸν, ψύξιν· διὰ τὸ πνεῖν, διὰ τὸ πεδᾶσθαι τοῖς πόροις. ἀλλοῖα οὖν φαίνεται τὰ ὑποπίπτοντα διὰ τὰς πρὸς ταῦτα διαθέσεις. οὐδὲ γὰρ οἱ μανόμενοι διὰ φύσιν ἔχουσι. τί γὰρ μᾶλλον ἐκεῖνοι ἢ ἡμεῖς; ἢ γὰρ ἡμεῖς τὸν ἥλιον ὡς ἑστῶτα βλέπομεν. Θέων δὲ ὁ Τιμοκράτους ὁ Στωϊκὸς, κοιμώμενος ἐδιδάσκετο ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ Πεισικλείους δοῦλος ὢν τὸ στέγος ἄκρον. πίμπλης, διὰ τὰς ἀγωγὰς, καὶ τοὺς νόμους, καὶ τὰς μυθικὰς πίστεις, καὶ πολιτικὰς συνηθείας, καὶ δογματικὰς ὑπολήψεις. ἐν τούτῳ δὲ ἐστὶ καὶ τὸ περὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν, περὶ ἀληθῶν καὶ ψευδῶν, περὶ τῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ θεῶν, καὶ ἀγωγῆς καὶ φθορᾶς τῶν φαινομένων πάντων. τὸ γοῦν αὐτὸ παρ' οἷς μὲν δίκαιον, παρ' οἷς δὲ ἄδικον· καὶ ἄλλοις μὲν ἀγαθὸν, ἄλλοις δὲ κακόν. Πέρσαις μὲν γὰρ ἐν ἄτοπον ἡγοῦνται, συγκατακλίνεσθαι· Ἕλλησι δὲ, ἔνταλμον. καὶ Μασσαγέταις μὲν (ὡς φησι καὶ Εὔδοξος ἐν τῇ περιόδῳ τῆς περιόδου) κοινὰς ἔχουσι τὰς γυναῖκας· Ἕλλησι δὲ, οὔ. Κιλίκες τε λῃστὰς ἔχαιρον, ἀλλ' οὐχ Ἕλληνες. θεοὺς τε δῆθεν ἄλλους ἡγοῦνται· καὶ οἱ μὲν προνοεῖσθαι, οἱ δὲ οὔ. θάπτουσι δὲ Λιγύπτιοι μὲν, ταριχεύοντες· Ῥωμαῖοι δὲ, καίοντες· Παίονες δὲ, εἰς τὰς λίμνας ῥιπτοῦντες. ὅθεν δεῖ ταλήθοις ἢ ἐ-

ποχή. ἔκτος, ὁ πρὸς τὰς μίξεις καὶ κοινωνίας, καθ' ὃν εἰλικρινῶς οὐδὲν καθ' αὑτὸ φαίνεται, ἀλλὰ σὺν ἀέρι, σὺν φωτὶ, σὺν ὑγρῷ, σὺν στερεῷ, θερμότητι, ψυχρότητι, κινήσει, ἀναθυμιάσεσιν, ἄλλαις δυνάμεσιν. ἡ γοῦν πορφύρα διάφορον ὑποφαίνει χρῶμα ἐν ἡλίῳ, καὶ σελήνῃ, καὶ λύχνῳ. καὶ τὸ ἡμέτερον χρῶμα, ἄλλοῖον ὑπὸ τὴν μεσημβρίαν φαίνεται, καὶ ὁ ἥλιος, καὶ ὁ ἐν ἀέρι ὑπὸ δυοῖν κουφιζόμενος λίθος, ἐν ὕδατι ῥᾳδίως μεταπίπτει· ἔπι βαρὺς ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ὕδατος κουφιζόμενος, ἢ ἐλαφρὸς ὢν καὶ ὑπὸ τοῦ ἀέρος βαρυνόμενος. ἀλλοιοῦμαι οὖν τὸ κατ' ἰδίαν, ὡς ἔλαιον ἐν μύρῳ. ἕβδομος, ὁ πρὸς τὰς ὑποστάσεις, καὶ ποιὰς θέσεις, καὶ τοὺς τόπους, καὶ τὰ ἐν τοῖς τόποις. κατ' ὄψιν τὸν ἔγγιον. τὰ δοκοῦντα εἶναι μεγάλα, μικρὰ φαίνεται· τὰ πεντάγωνα, στρογγύλα· τὰ ὁμαλὰ, ὀξυγωνίας ἔχοντα· τὰ ὀρθὰ, κεκλασμένα· τὰ ὠχρὰ, ἐπερόχροα. ὁ γοῦν ἥλιος πρὸς τὸ διάστημα πύῤῥωθεν φαίνεται· καὶ τὰ ὄρη πύῤῥωθεν ἀεροειδῆ καὶ λεῖα, ἐγγύθεν ᾗ πραχέα. ἔτι ὁ ἥλιος αὐτὸς ἰσχνὸς μέν, ἀλλοῖος· μεσουρανῶν ᾖ, οὐχ ὅμοιος, καὶ τὸ αὐτὸ σῶμα οὐ μέν ἄλος, ἀλλοῖον· ἐν ᾧ ψιλῇ γῇ ἕτερον. καὶ ἡ εἰκὼν, πρὸς τὴν ποιὰν θέσιν· ὅπερ τῆς ὀπτικῆς πρᾶγμα ἐστὶ, πρὸς τὴν σφαῖραν. ἐπὶ οὖν ὧν ἔνι ἔξω τόπων καὶ θέσεων ταῦτα καταναοῆσαι, ἀγνοεῖται ἡ φύσις αὐτῶν. ὄγδοος, ὁ πρὸς τὰς ποσότητας αὐτῶν ἢ θερμότητας ἢ ψυχρότητας, ἢ ταχύτητας ἢ βραδύτητας, ἢ ὑγρότητας, ἢ ἑτεροχροιότητας. ὁ γοῦν οἶνος, μέτριος μὲν ληφθεὶς, ῥώννυσι· πλείων ᾖ, παραλύσει· ὁμοίως καὶ ἡ τροφὴ, καὶ τὰ ὅμοια. ἔννατος, ὁ πρὸς τὸ συνήθες, ἢ ξένον, ἢ σπάνιον. οἱ γοῦν σεισμοὶ παρ' οἷς συνεχῶς ἀποπλοῦνται, οὐ θαυμάζονται· οὐδὲ ὁ ἥλιος, ὅτι καθ' ἡμέραν ὁρᾶται. τὴν ἔνατον Φαβωρῖνος μ΄· Σέξτος ᾗ καὶ Αἰνεσίδημος, ι΄. ἀλλὰ καὶ τὸν ι΄ Σέξτος μ΄ φησὶ, Φαβωρῖνος ᾗ, θ΄. δεκατος, ὁ κατ' ἀντιθέσεις διήγησα σύμβλησιν· καθάπερ τὸ κοῦφον, πρὸς τὸ βαρύ· τὸ

ἰσχυόν. καὶ τὸ ἀσθενές τὸ μεῖζον, καὶ τὸ ἔλαττον τὸ ἄνω, καὶ τὸ κάτω τὸ χρῶ δεξιόν, φύσει μὲν ὂν ἐπὶ δεξιόν, κατὰ δὲ τὴν ὡς τυχὸν τὸ ἕτερον ὀρέγειν τοῦτο. μεταπεθέντος χρῶ ἐκείνου, οὐκ ἔσται δεξιόν. ὁμοίως καὶ πατὴρ καὶ ἀδελφός, ὡς τυχὸν ἡ, καὶ ἡμέρα, ὡς τυχὸν τὸν ἥλιον καὶ πάντα ὡς τυχὸν τῷ δόξαντι. ἄγνοια οὖν τὰ τυχόντα ὡς καθ' ἑαυτά. καὶ οὔπω μέν οἱ δέκα τρόποι. οἱ δὲ περὶ Αἰνησίδημον τοῦτοις ἄλλους πέντε προσεπάγουσι τόν τε ἀπὸ τῆς διαφωνίας, καὶ τὸν εἰς ἄπειρον ἐκβάλλοντα, καὶ τὸν τυχόν, καὶ τὸν ἐξ ὑποθέσεως, καὶ τὸν δι' ἀλλήλων. ὁ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς διαφωνίας, ὃ διὰ πάντων ζήτημα παρὰ τοῖς φιλοσόφοις ἐστὶ καὶ πολλῆς μάχης καὶ ταραχῆς πλήρες ἀποδεικνύει· ὁ δὲ εἰς ἄπειρον ἐκβάλλων, ὅταν εἰς βεβαιοῦσθαι τὸ ζητούμενον, διὰ τὸ ἄλλο ἀπ' ἄλλου τὴν πίστιν λαμβάνειν, καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον· ὁ δὲ τυχόν, ὅταν μηδὲν φησι καθ' ἑαυτὸ λαμβάνεσθαι, ἀλλὰ μετ' ἐπείνου. ὅθεν ἄγνοια ἦν. ὁ δὲ ἐξ ὑποθέσεως τρόπος συνίσταται, ὅταν ἐξ ὁμολογουμένων τοῦ πράγματος αὐτοῦ δεῖν λαμβάνειν ὡς πιστά, καὶ μὴ αἰτεῖσθαι (ὃ δή ἐστιν ἀναίτιον τὸ ἐναντίον ὑπόθεσιν ποιεῖσθαι) ὁ δὲ δι' ἀλλήλων τρόπος συνίσταται, ὅταν τὸ ὀφεῖλον τὸ ζητουμένου πράγματος εἶναι βεβαιωτικὸν, χρείαν ἔχῃ ἀπὸ τοῦ ζητουμένου πίστεως. οἷον, εἰ τὸ εἶναι πόρους τὸν βεβαιοῖ, διὰ τὸ ἀπορροίας γίνεσθαι, αὐτὸ πάλιν λαμβάνει πρὸς βεβαίωσιν τοῦ ἀπορροίας γίνεσθαι. αἱρεῖ δὲ ὅτι καὶ πᾶσαν ἀπόδειξιν, καὶ κριτήριον, καὶ σημεῖον, καὶ αἴσθησιν, καὶ κίνησιν, καὶ μάθησιν, καὶ γνῶσιν, καὶ τὸ φύσει τὸ εἶναι ἀγαθόν τε καὶ κακόν. πᾶσα γὰρ ἀπόδειξις (φασὶν) ἢ ἐξ ἀποδεδειγμένων συγκειται χρημάτων, ἢ ἐξ ἀναποδείκτων. εἰ μὲν οὖν ἐξ ἀποδεδειγμένων, κἀκεῖνα δεήσεται λόγου ἀποδείξεως, καὶ πεύσεται εἰς ἄπειρον· εἰ δὲ ἐξ ἀναποδείκτων, ἢ τινὰ πιστὰ τῶν, ἢ ἄγνωτα, ἢ καὶ ἐνίους μόνους δοκοῦντας, καὶ τὸ ὅλον εἶναι ἀναπόδεικτον. εἰ δὲ δοκεῖ (φασὶν) ὑπάρχειν τινὰ, μηδεμιᾶς ἀποδείξεως δεό-

μμα, θαυμασοὶ τῆς γνώμης, εἰ μὴ σωιάσιν ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο τρέπον, ὡς ἀράξῃ αὐτῷ ἔχῃ τὴν πίστιν, ἀποδείξεως χρεία. οὐδὲ γὰρ τὸ πέπαυσα εἶναι τὰ στοιχεῖα, ἐκ τοῦ πέπαυσα εἶναι τὰ στοιχεῖα, βεβαιωτέον. πρὸς τοῦτο, καὶ τῶν κατὰ μέρος ἀποδείξεων ἀπιστουμένων ἄπιστον εἶναι καὶ τὴν γλωικὴν ἀπόδειξιν. ἵνα τε γνῶμεν ὅτι ἔστιν ἀπόδειξις, κριτηρίου δεῖ· καὶ ὅτι ὀρθὸν κριτήριον, ἀποδείξεως δεῖ· ὅθεν ἑκάτερα ἀναλήπτα ἀναπεμπόμενα ἐπ' ἄπειρα. πῶς οὖν οὖν καταλαμβάνοιτο τὰ ἄδηλα, τῆς ἀποδείξεως ἀγνοουμένης; ζητεῖται ὃν ἐκ εἰ φαίνεται τοιαῦτα, ἀλλ' εἰ καθ' ὑπόστασιν οὕτως ἔχει. ἀνήθης ὃν τοῖς δογματικοῖς ἀπέφαινον. τὸ γὰρ ἐξ ὑποθέσεως προαινόμενον, οὐ σκέψεως ἀλλὰ θέσεως ἔχει λόγον. τοιούτῳ δὲ λόγῳ καὶ ὑπὲρ ἀδυνάτων ἔστιν ὑπάρχειν. τοῖς δὲ ὁμολογοῦσι μὴ δεῖν ἐκ τῶν κατ' ἔθος κρίνειν τὰληθές, μηδ' ἐκ τῶν κατὰ φύσιν νομοθετεῖν, ἔλεγεν αὐτοῖς μέτρα τῶν πάντων εἶναι, οὐχ ὁρῶντας ὅτι παῦ τὸ φαινόμενον, κατ' ἀπόθεσιν καὶ ὑπόθεσιν φαίνεται. ἤτοι γοῦν πάντα ἀληθῆ ῥητέον, ἢ πάντα ψευδῆ. εἰ δ' ἔνια ἔστιν ἀληθῆ, τίνι διακριτέον; οὔτε γὰρ αἰσθήσει τὰ κατ' αἴσθησιν, πάντων ἴσων αὐτῇ φαινομένων, οὔτε νοήσει, διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν. ἄλλη δὲ τούτοις εἰς ὑπόκρισιν δυνάμις οὐχ ὑπάρχει. ὁ οὖν (φασὶ) τοῦτο τινος διαβεβαιούμενος αἰσθητὸν ἢ νοητόν, πότερον ὀφείλει τὰς περὶ τούτων δόξας καταλῆψαι. οἱ μὲν γὰρ ταῦτα, οἱ δὲ ταῦτα αἱροῦνται. δεῖ δὲ ἢ δι' αἰσθητοῦ ἢ νοητοῦ κριθῆναι. ἑκάτερα δὲ ἀμφισβητεῖται. ὑπόκειται δυνατὸν τὰς περὶ αἰσθητῶν ἢ νοητῶν ὑποκρίνασθαι δόξας, εἴτε διὰ τὴν ἐν τοῖς νοήσεσι μάχην ἀπαιτητέον, πᾶσιν αἱρεθήσεται τὸ μέτρον, ᾧ δοκεῖ τὰ πάντα διακριβοῦσθαι. παῦ οὖν ἴσον ἡγήσονται. ἔτι φησὶν ὁ συζητῶν ἡμῖν, τὸ φαινόμενον πιστόν ἐστιν, ἢ οὐ; εἰ μὲν οὖν πιστόν ἐστιν, οὐδὲν ἔξει λέγειν πρὸς τὸν ᾧ φαίνεται τοιοῦτον· ὡς γὰρ αὐτὸς πιστὸς τὸ φαινόμενον λέγων, οὕτω καὶ ὁ ἐναντίος. εἰ δ' ἄπιστον,

καὶ αὐτὸς ἀπιστήσεται. τὸ φαινόμενον λέγων. τό, τε πεῖθον οὐχ ὑπολαμβάνεσθαι ἀληθὲς ὑπάρχειν. οὐ γὰρ πάντας τὰ αὐτὰ πείθειν, οὐδὲ τοὺς αὐτοὺς συνεχῶς. γίνεται δὲ καὶ παρὰ τὸ ἐκ τοῦ ἡ πιθανότης, παρὰ τὸ ἔνδοξον τοῦ λέγοντος, ἢ παρὰ τὸ φοβιστικόν, ἢ παρὰ τὸ αἰμύλον, ἢ παρὰ τὸ σύνηθες, ἢ παρὰ τὸ κεχαρισμένον. αἱρήσειν δ' καὶ τὸ κριτήριον, λόγῳ τοιῷδε· ἤτοι κέκριται καὶ τὸ κριτήριον, ἢ ἄκριτόν ἐστιν. ἀλλ' εἰ μὴ ἄκριτόν ἐστιν, ἄπιστον καὶ δέδεικται τὰ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψεύδους· εἰ δὲ κέκριται, ἐν τῷ κριτῷ μέρος ἥξει κριτόμενον· ὥστ' αὖ τὸ αὐτὸ καὶ κρίνειν καὶ κρίνεσθαι, καὶ τὸ κεκριμένον τὸ κριτήριον ὑφ' ἑτέρου κριθήσεται, κἀκεῖνο ὑπὸ ἄλλου, καὶ οὕτως εἰς ἄπειρον. ὥστε ὧν καὶ διαφωνεῖσθαι τὸ κριτήριον· τῷ μὲν, τὸν ἄνθρωπον κριτήριον εἶναι λεγόντων, τῷ δὲ, τὰς αἰσθήσεις· ἄλλων, δὲ λόγον εἶναι, τὸν καταληπτικὸν φαντασίαν. καὶ ὁ μὲν ἄνθρωπος καὶ ὡς αὐτὸν διαφωνεῖται καὶ ὡς τοὺς ὁμοίους· ὡς δῆλον ἐκ τῶν διαφόρων νόμων καὶ ἐθῶν. αἱ δὲ αἰσθήσεις ψεύδονται· ὁ δὲ λόγος, διάφωνος. ἢ δὲ καταληπτικὴ φαντασία ὑπὸ τοῦ κρίνεται, καὶ ὁ νοῦς ποικίλως πέπεται. ἄγνωστον οὖν ὅτι τὸ κριτήριον, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀλήθεια. σημεῖόν τε ἂν εἴη. εἰ γὰρ ὅτι (φασὶ) σημεῖον, ἤτοι αἰσθητόν ἐστιν, ἢ νοητόν. αἰσθητὸν μὲν οὖν ἂν ἔστιν· ἐπεὶ τὸ αἰσθητὸν κυρίως ὅτι τὸ δὲ σημεῖον, ἴδιον. καὶ τὸ μὲν αἰσθητὸν κατὰ διαφοράν· τὸ δὲ σημεῖον, τῷ πρὸς τι. νοητὸν δὲ ἂν ἔστιν· ἐπεὶ εἰ ἔστι νοητὸν, ἤτοι φαινόμενόν ἐστι φαινομένου, ἢ ἀφανὲς ἀφανοῦς, ἢ ἀφανὲς φαινομένου, ἢ φαινόμενον ἀφανοῦς. οὐδὲν δὲ τούτων ἐστὶν· οὐκ ἄρα ἐστὶ σημεῖον. φαινόμενον μὲν οὖν φαινομένου οὐκ ἔστιν, ἐπεὶ τὸ φαινόμενον οὐ δεῖται σημείου· ἀφανὲς δὲ ἀφανοῦς οὐκ ἔστιν, ἐπειδὴ φαίνεσθαι τὸ ἐκκαλυπτόμενον ὑπό τινος. ἀφανὲς δὲ φαινομένου οὐ δύναται, καθότι δεῖ φαίνεσθαι τῷ ἑτέρῳ παρέξον ἀφορμὴν ἀποκαλύψεως. φαινόμενον δὲ ἀφανοῦς οὐκ ἔστιν, ὅτι τὸ σημεῖον, τῷ

πρὸς ἃ ὄν, συγκαταλαμβάνεσθαι ὀφείλει πῶ οὖ ἔστι σημεῖον· τὸ ᾧ μὴ ἔστιν. οὐδὲν ἄρα τῶν ἀδήλων ἂν καταλαμβάνοιτο. διὰ γὰρ τῶν σημείων λέγεται τὰ ἄδηλα καταλαμβάνεσθαι. αἱρούσι δὲ τὸ ἄπτον ὧδε· τὸ ἅπτον τῶν πρὸς τι ἔστι πρὸς γὰρ ὃ ἁπατῶδες. τὰ δὲ πρὸς τι δύναται μόνον, ὑπάρχειν δὲ οὔ. καὶ τὸ ἅπτον οὖν δύναιτο ἂν μόνον. ἐπεὶ εἴπερ ἔστιν ἅπτον, ὀφείλει ἔχειν τὸ οὗ λέγεται ἅπτον, ἐπεὶ μὴ ἔχον ἅπτον. καὶ ὥσπερ ὁ πατήρ, μὴ παρόντος τοῦ πρὸς ὃ λέγεται πατήρ, μὴ ἂν εἴη πατήρ, οὕτως δὲ καὶ τὸ ἅπτον. οὐ πάρεστι δὲ πρὸς ὃ νοεῖται τὸ ἅπτον· (οὔτε γὰρ γένεσις, οὔτε φθορά, οὔτε ἄλλο τι) μὴ ἄρα ἔστιν ἅπτον. καὶ μὴν εἰ ἔστιν ἅπτον, ἤτοι σῶμα σώματός ἔστιν ἅπτον, ἢ ἀσώματον ἀσωμάτου· οὐδὲν δὲ τούτων· μὴ ἄρα ἔστιν ἅπτον. σῶμα μὲν οὖν σώματος μὴ ἂν εἴη ἅπτον, ἐπεὶ ἀμφότερα τοῦ αὐτοῦ ἔχει φύσιν. καὶ εἰ τὸ ἕτερον ἅπτον λέγεται, παρ' ὅσον ἔστι σῶμα, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ὂν, ἅπτον ἡγήσεται. καὶ νῦν δὲ ἀμφοτέρων ἁπτῶν ὄντων, οὐδὲν ἔσται τὸ πάσχον. ἀσώματον δὲ ἀσωμάτου μὴ ἂν εἴη ἅπτον, διὰ τὴν αὐτὴν λόγον. ἀσώματον δὲ σώματος μὴ ἔστιν ἅπτον· ἐπεὶ οὐδὲν ἀσώματον ποιεῖ σῶμα. σῶμα δὲ ἀσωμάτου οὐκ ἂν εἴη ἅπτον· ὅπερ τὸ ἡγούμενον, τῆς πασχούσης ὕλης ὀφείλει εἶναι· μηδὲν δὲ πάσχον, διὰ τὸ ἀσώματον εἶναι, οὐδὲ ἂν ὑπὸ τινος ἡγοῖτο. μὴ ἔστι δίνων ἅπτον. ὥσπερ εἰσάγεται τὸ αὐτοπάτους εἶναι τὰς τῶν ὅλων ἀρχάς. δεῖ γὰρ εἶναί τι τὸ πιστὸν καὶ δρῶν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ κίνησίς ἐστι. τὸ γὰρ κινούμενον, ἤτοι ἐν ᾧ ἔστι πάντως κινεῖται, ἢ ἐν ᾧ μὴ ἔστιν. καὶ ἐν ᾧ μὲν ἔστι πάντως, οὐ κινεῖται· ἐν ᾧ δὲ μὴ ἔστιν, οὐδὲ κινεῖται. μὴ ἔστιν οὖν κίνησις. ἀνήρουν δὲ καὶ μάθησιν. εἴπερ (φασὶ) διδάσκεται τι, ἤτοι τὸ ὂν ᾗ ἔστι διδάσκεται· ἢ τὸ μὴ ὄν, ᾗ μὴ ἔστι. οὔτε δὲ τὸ ὂν ᾗ ἔστι διδάσκεται· (ἡ γὰρ τῶν ὄντων φύσις πᾶσι φαίνεται καὶ γινώσκεται) οὔτε τὸ μὴ ὄν, ᾗ μὴ ὄντι· ᾗ γὰρ μὴ ὄντι οὐδὲν συμβέβηκεν) ὥστε οὔτε τὸ

διδάσκεσθαι. οὐδὲ μὴν ψεύδεσθαι ἔστι (φασὶν) οὔτε γὰρ τὸ ἐν γίνεται (ἔστι γάρ) οὔτε τὸ μὴ ὄν· (οὐδὲ γὰρ ὑφέστηκε) τὸ δὲ μὴ ὑφεστὼς, μηδὲ ὄν, οὐδὲ τὸ γίνεσθαι ἀτύχημα. φύσει τε μὴ εἶ) ἀγαθὸν ἢ κακόν. εἰ γάρ τι ἔστι φύσει ἀγαθὸν ἢ κακόν, πᾶσιν ὀφείλει ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὑπάρχειν, ὥσπερ τὸ ψυχρὸν πᾶσι ψυχρόν· κοινὸν δὲ οὐδὲν πάντων ἀγαθὸν ἢ κακόν ἐστιν. οὐκ ἄρα ἔστι φύσει ἀγαθὸν ἢ κακόν. ἤτοι γὰρ πᾶν τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ῥητέον ἀγαθόν, ἢ οὐ πᾶν. ἀλλὰ πᾶν μὲν οὐ ῥητέον, ἐπεὶ τὸ αὐτὸ ὑφ' οὗ μὲν δίκαιόν ἐστιν ἀγαθόν, ὡς ἡ ἡδονὴ ὑπὸ Ἐπικούρου· ὑφ' οὗ δὲ κακόν, ὑπὸ Ἀντισθένους. συμβήσεται δίκαιον τὸ αὐτὸ, ἀγαθόν τε εἶ) καὶ κακόν. εἰ δὲ οὐ πᾶν λέγοιμεν τὸ ὑπό τινος δοξαζόμενον ἀγαθόν, δεήσει ἡμᾶς διακρίνειν τὰς δόξας. ὅπερ οὐκ ἐνδέχεται τόν γε διαλεκτικὸν, διὰ τὴν ἰσοσθένειαν τῶν λόγων. ἄγνωστον οὖν τὸ φύσει ἀγαθόν. ἔστι δὲ καὶ τὸν ὅλον τῆς σωτηρίας αὐτῶν τρόπον σωίδειν ἐκ τῶν ἀπολειφθέντων συντάξεων. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Πύρρων οὐδὲν ἀπέλιπεν, οἱ μέντοι σωήθεις αὐτῷ, Τίμων καὶ Αἰνεσίδημος καὶ Νουμήνιος καὶ Ναυσιφάνης, καὶ ἄλλοι τινὲς οἷς αὐτὸς ἔγραφον οἱ δογματικοὶ φασὶν αὐτοὺς καταλαμβάνεσθαι καὶ δογματίζειν· ἐν ᾧ γὰρ δοκοῦσι διελέγχειν, καταλαμβάνονται. καὶ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ κρατοῦσι καὶ δογματίζουσι. καὶ γὰρ ὅτε φασὶ μηδὲν ὁρίζειν, καὶ παντὶ λόγῳ λόγον αἰτεῖσθαι, αὐτὰ ταῦτα καὶ ὁρίζονται καὶ δογματίζουσι. τοὺς οὖν ἀποκρίνονται, Περὶ μὲν ὧν ὡς ἀνθρώποις πάσχομεν, ὁμολογοῦμεν. καὶ γὰρ ὅτι ἡμέρα ἐστὶ, καὶ ὅτι ζῶμεν, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ φαινομένων διαγινώσκομεν· περὶ δὲ ὧν οἱ δογματικοὶ διαβεβαιοῦνται τῷ λόγῳ, φάσκοντες καταλῆψθαι, ἐπέχομεν περὶ τούτων ὡς ἀδήλων· μόνα γὰρ τὰ παθητὰ γινώσκομεν. τὸ μὲν γὰρ ὅτι ὁρῶμεν, ὁμολογοῦμεν, καὶ τὸ ὅτι πόδε νοοῦμεν, γινώσκομεν· πῶς δὲ ὁρῶμεν, ἢ πῶς νοοῦμεν, ἀγνοοῦμεν. ὅτι δὲ πόδε λευκὸν φαίνεται, δογματικῶς λέγομεν, ὡς διαβεβαι-

οὐσθοι εἰ καὶ ὄντως ὄσι. περὶ δὲ τῆς Οὐδὲν ὁρίζω φωνῆς καὶ τῶν ὁμοίων λέγομεν ὡς ἀ δογματ. ἀ γὰρ εἰσιν ὅμοια τῷ λέγειν ὅτι σφαιροειδής ὄστιν ὁ κόσμος. διὰ γὰρ τὸ μὴ, ἄδηλον, αἱ ὑπομολογήσεις εἰσί. ἐν ᾧ οὖν λέγομεν μηδὲν ὁρίζειν, οὐδὲ αὐτὸ τοῦτο ὁριζόμεθα. πάλιν οἱ δογματικοί φασι καὶ τὸν βίον αὐτοὺς αἱρεῖν, ἐν ᾧ πάντα ἐκβαίνουσιν ἐξ ὧν ὁ βίος συνέστηκεν. οἱ δὲ φιλόσοφοι φασιν αὐτούς. ἀ γὰρ τὸ ὁρᾶν αἱρεῖν, διὰ τὸ πῶς ὁρᾷ ἀγνοεῖν. καὶ γὰρ τὸ φαινόμενον λαμβάνομεν, ἀχ ὡς καὶ τοιοῦτον ὄν. καὶ ὅτι πῦρ καίει αἰσθανόμεθα· εἰ δὲ φύσιν ἔχει καυστικὴν, ἐπέχομεν. καὶ ὅτι κινεῖται τις βλέπομεν, καὶ ὅτι φθίνει· πῶς δὲ ταῦτα γίνεται, ἀκαταλήπτως ἔχομεν. μόνον γὰρ (φασὶν) αἰσθανόμεθα τοῖς πάθεσι προσπίπτοντες τοῖς φαινομένοις ἄδηλα. καὶ γὰρ ὅτε ἡ εἰκὼν ἐξοχὰς λέγομεν ἔχειν, τὸ φαινόμενον δηλοῦμεν· ὅταν δὲ εἴπωμεν μὴ ἔχειν αὐτὰς ἐξοχὰς, οὐκέτι ὃ φαίνεται, ἕτερον δὲ λέγομεν. ὅθεν καὶ ὁ Τίμων ἐν τῷ Πύθωνι φησὶ μὴ ἐκβεβηκέναι τὴν σωτηρίαν. καὶ ἐν τοῖς ἰαμβείοις ὅπου λέγει,

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει ὅστις αὖ ἔλθῃ.

καὶ ἐν τοῖς περὶ αἰσθήσεων φησὶ, τὸ μὲν ὅτι δοκεῖ γλυκὺ, ἀποδέχομαι· τὸ δὲ ὅτι φαίνεται, ὁμολογῶ. καὶ Αἰνησίδημος ἐν τῷ περώτῳ τῶν Πυῤῥωνείων λόγων, οὐδέν φησιν ὁρίζειν τὸν Πύῤῥωνα δογματικῶς, διὰ τὴν ἀπλανίαν, τοῖς δὲ φαινομένοις ἀκολουθεῖν. ταῦτα δὲ λέγει κατὰ τὴν κατ' ἐφίας, κατὰ τὸν περὶ ζητήσεως. ἀλλὰ καὶ Ζεῦξις ὁ Αἰνησιδήμου γνώριμος ἐν τῷ περὶ διτρόπων λόγων, καὶ Ἀντίοχος ὁ Λαοδικεὺς, καὶ Ἀπελλᾶς ἐν τῷ Ἀγρίππᾳ, μόνα θέσει τὰ φαινόμενα μόνα. ἔστιν οὖν κριτήριον κατὰ τοὺς σκεπτικοὺς τὸ φαινόμενον, ὡς καὶ Αἰνησίδημος φησίν. οὕτω δὲ καὶ Ἐπίκουρος. Δημόκριτος δὲ, μηδὲν εἶναι τῶν φαινομένων· τὰ δὲ, μὴ εἶναι. περὶ τοῦ τὸ κριτήριον τῶν φαινομένων οἱ δογματικοὶ φασιν, ὅτι ὅτι διὰ τῶν αὐτῶν διάφοροι περιπίπτουσι φαντασίαι· ὡς διὰ τοῦ πύργου ἢ στρογγύλου, ἢ τετραγώνου,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ὁ σκεπτικὸς εἰ οὐδετέραν προκρίνῃ, ἀπορήσει· εἰ δὲ τὴν ἑτέραν καταλουσθήσῃ, οὐκέτι τὸ ἰσοσθενὲς (φασὶ) τοῖς φαινομένοις ἀποδώσει. πρὸς οὓς οἱ σκεπτικοί φασιν, ὅπόταν πρὸς πίστιν ἀλλοίαν φαντασίαι, ἑκατέρας ἐροῦμεν φαίνεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο τὰ φαινόμενα ληφθέντα ὅτι φαίνεται). τέλος δὲ οἱ σκεπτικοί φασι τὴν ἐποχήν, ἣν σκιᾶς τρόπον ἀκολουθεῖν ἡ ἀπεραξία, ὡς φασιν οἵ τε περὶ τὸν Τίμωνα καὶ Αἰνεσίδημον. οὔτε γὰρ τάδε ἐλοίμεθα, ἢ ταῦτα φεύξοίμεθα ὅσα περὶ ἡμᾶς ἐστι. τὰ δὲ ὅσα περὶ ἡμᾶς μὴ ἔστιν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην, οὐ δυνάμεθα φεύγειν· ὡς τὸ πεινῆν, διψῆν, ἀλγεῖν· μὴ ἔστι γὰρ λόγῳ περιελεῖν ταῦτα. λέγουσι δὲ τῶν ἢ τῶν δογματικῶν ὡς διωρίσεται βίου ὁ σκεπτικὸς μὴ φεύγων τὸ, εἰ καὶ καλυσθείη, πρεσβεύειν τὸν πατέρα, φασὶν οἱ σκεπτικοὶ πρὸς τοὺς δογματικούς, πῶς διωρίσεται βίου ζητήσεων ἀπεχομένου πρὸς τοὺς βιωτικοὺς καὶ τηρήσεων. ὥστε καὶ αἱρούμεθά τι καὶ φεύγομεν, καὶ νόμοις χρώμεθα. τινές τε, καὶ ἀπάθειαν δήλοι εἶναι· καὶ περαιότατα τέλος εἰπεῖν φασι τὴν σκεπτικοί.

ΤΙΜΩΝ.

Τίμων Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεύς, ὁ παρ' ἡμῶν, ἐν τῷ περὶ τῶν εἰς τοὺς Σίλλους ὑπομνημάτων, ἃ προσφωνεῖ Τιβερίῳ Καίσαρι, φησὶ τὸν Τίμωνα εἶναι παῖδα μὲν Τιμάρχου, Φλιάσιον δὲ τὸ γένος· νέον δὲ καταληφθέντα χρῆναι, ἔπειτα καταγήρασντα, ἀποδημῆσαι εἰς Μέγαρα πρὸς Στίλπωνα· κἀκεῖνῳ συνδιατρίψαντα, αὖθις ἐπανελθεῖν οἴκαδε καὶ γῆμαι. εἶτα πρὸς Πύρρωνα εἰς Ἦλιν ἀποδημῆσαι μετὰ γυναικός, κἀκεῖ διατρίβειν, ἕως αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο· ὧν τὸν μὲν πρεσβύτερον, Ξανθόν ἐκάλεσε, καὶ ἱππεικὸν ἐδίδαξε, καὶ διάδοχον τοῦ βίου κατέλιπε. ὁ δὲ, ἀλλόγλωσσος ὤν, ὡς καὶ Σωτίων ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ φησίν.

ἀπορῶν μὴ τοι ζῶον, ἀπῆρεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν καὶ πρὸ Προποντίδα· ἐν Χαλκηδόνι τε σοφιστῶν ὑπῆλθεν ἀποδοχῆς ἠξιώθη. ἐντεῦθεν τε περιπάτῳ, ἀπῆρεν εἰς Ἀθήνας· κἀκεῖ διέτριβε μέχρι καὶ τελευτῆς, ἐλίγον χρόνον εἰς Θήβας διαβαίνων. ἐγνώσθη δὲ καὶ Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ καὶ Πτολεμαίῳ τῷ Φιλαδέλφῳ, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἰάμβοις αὐτομαρτυρεῖ. ἦν δὲ (φησὶν Ἀντίγονος) καὶ φιλοπότης, καὶ ἀπὸ τῶν φιλοσόφων ἐφολάζει. καὶ γὰρ πινάκια συνέγραφε, καὶ ἔπη, καὶ τραγῳδίας, καὶ σατύρους, καὶ δράματα κωμικὰ τριάκοντα, τραγικὰ δὲ ἑξήκοντα, Σίλλους τε καὶ κιναίδους. φέρεται δὲ αὐτοῦ καὶ καταλογάδην βιβλία, ἐς ἔπη πίνακα μυριάδας δύο, ὧν καὶ Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος μέμνηται, αἰσχρογραφῶν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸν βίον. τῶν δὲ Σίλλων τοιά ἐστιν ἐν οἷς, ὡς αὐτὸς σκεπτικὸς ὤν, πάντας λοιδορεῖ καὶ σκώπτει τοὺς δογματικούς, ἐν παρῳδίας εἴδει. ὧν τὸ μὲν πρῶτον αὐτοδιήγησιν ἔχει τὴν ἑρμωνείαν· τὸ δὲ δεύτερον καὶ τρίτον ἐν διαλόγου σχήματι. φαίνεται γοῦν αἱρετικῶν Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον πρὸ ἑκάστου· ὁ δὲ, αὐτοδιηγούμενος ἐστί. καὶ ἐν μὲν τῷ δευτέρῳ, πρὸ τῶν ἀρχαιοτέρων· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, πρὸ τῶν ἱστορικῶν. ἔπειτα δὴ αὐτῷ ζηνὸς καὶ διάλογον ἐπιγράψαι. τὸ δὲ πρόσωπον ταῦτα πρὸ ἔχει πρόγματα, πλὴν ὅτι μονοπρόσωπος ἐστὶν ἡ ποίησις. ἀρχὴ δὲ αὐτῷ ἥδε,

Ἔασόν νῦν μοι ὅσοι πολυπραγμονες εἰσὶ σοφισταί.

ἐπελθόντος δὲ ἐγγὺς ἐτῶν ἐνενήκοντα, ὡς φησιν ὁ Ἀντίγονος ἐν Σωτίωνι ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ. ὅτε ἐγὼ ἐπεροφθαλμον ἤκουσα, ἐπὶ δὲ αὐτὸς αὐτὸν Κύκλωπα ἐκάλει. ἦν δὲ καὶ ἕτερος Τίμων, ὁ μισάνθρωπος. ὁ δὴ οὖν φιλόσοφος, καὶ φιλόκομπος ἦν σφόδρα καὶ ἰδιοπραγμων, ὡς καὶ Ἀντίγονος φησί. λέγος γοῦν εἰπεῖν Ἱερώνυμον τὰ πολλὰ πικρὸν ἐπ' αὐτῷ, ὡς πρὸς τοῖς Σκύθαις καὶ οἱ φεύγοντες ἔξω ὦσι καὶ οἱ διώκοντες· οὕτω τῶν φιλοσόφων οἱ μὲν διώκοντες

θηρῶσι τοὺς μαθητάς, οἱ δ', φθύοντες, καθάπερ καὶ ὁ Τίμων. λοιδορεῖ δὲ καὶ ἐξυβρίζουσαν, καὶ διαμωκτικὴν φιλοχρήματός τε, καὶ τοῖς πιπτούσαις μυθοις χαίρουσαν ἱκανῶς, καὶ δράματα συντιθεῖσαν. μεταδίδου δὲ τῆς τραγῳδίας Ἀλεξάνδρῳ καὶ Ὁμήρῳ. φορυβούμενός τε ὑπὸ τῶν θεραπαινῶν καὶ κυνῶν, ἐποίει μηδέν, ἀπουδάζων τοῦτο τὸ ῥῆμα ζήν. φασὶ δὲ Ἄρεσιν πυθέσθαι αὐτοῦ πῶς τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀσφαλῶς κτήσαιτο. τὸν δὲ εἰπεῖν, Εἰ τοῖς ἀρχαίοις αἰτιῷτο ἀφοις ὑπεριχαίοι, καὶ μὴ τοῖς ἤδη διορθωμένοις. εἰκῆ τε αὐτῷ ἔκειτο τὰ ποιήματα, ὁπότε ἡμίβρωτα. ὥστε καὶ Ζωπύρῳ τῷ ῥήτορι ἀναγινώσκοντι ὑπολίπειν, καὶ κατὰ τὸ ἐπιλοῦν διεξιέναι. ἐλθόντα τε ἐφ' ἡμισείας, οὕτως θύρειν τὸ ἀπόσπασμα, τέως ἀγνοοῦντα. τοιοῦτον ἦν ἀδιάφορος. διὰ καὶ θύρος, ὡς μηδὲ ὁρίσαν συνχωρεῖν· φασὶ δὲ αὐτὸν Ἀρκεσίλαον θεασάμενον διὰ τῶν κλινοπόων ἰόντα, εἰπεῖν, Τί σὺ δεῦρο, ἔνθα γὰρ ἡμεῖς οἱ ἐν δύθροις; συνεχές τε ὑπολέγειν εἰώθει τοὺς τὰς αἰσθήσεις μὴ ὑπομορφοποιοῦντας τῷ νοῒ ἐγκρίνοντας. Συνῆλθεν Ἀτταγᾶς τε καὶ Νουμήνιος. εἰώθει δὲ καὶ παίζειν τοιαῦτα. τοὺς οὖν τὰ θαυμάζοντα παῖ ἔφη, Τί δ' οὐ θαυμάζεις ὅτι τρεῖς ὄντες τέτταρας ἔχομεν ὀφθαλμούς. ἦν δὲ αὐτὸς ἑτερόφθαλμος, καὶ ὁ Διοσκουρίδης μαθητὴς αὐτοῦ· καὶ ὁ τοὺς ὃν ἔλεγεν, υἱός. ἐρωτηθείς δέ ποτε ὑπὸ Ἀρκεσιλάου διὰ τί παρεῖη ἐκ θυρῶν, ἔφη, Ἵνα ὑμᾶς ἀναπεπταμένους ὁρῶν γελῶ. ὅμως δὲ καθαπτόμενος Ἀρκεσιλάου ἐν τοῖς Σίλλοις ἐπαινεσιν τῷ ὑπερφυεῖ Ἀρκεσιλάῳ τοιοῦτόν τι φησίν. Τοὔπιν διάδοχος (ὡς μὲν Μιωσόδοτος φησὶ) γίγονεν οὐδείς· διὰ δὲ λιπεν ἡ ἀρχή, ἕως αὐτοῦ Πτολεμαῖος ὁ Κυρηναῖος αἱρετὸς ἐποιήσατο· ὡς δὲ Ἱππόβοτος φησὶ καὶ Σωτίων, διήκουσαν αὐτοῦ Διοσκουρίδης Κύπριος καὶ Νικόλαος Ῥόδιος, καὶ Εὐφράνωρ Σελευκεύς, Πραύλος τε ἀπὸ Τρωάδος. ὃς οὕτω καρτερικὸς ἐγένετο, (καθά φησι Φύλαρχος ἱστορῶν) ὥστε ἀδίκως

Σωσιβίναν ὡς ὅτι θεοδοσίαν κολαθῶσαν, μηδὲ λόγου τοὺς πολίτας καταξιώσας. Εὐφορίωνος ἦν δήκουσεν Εὔβουλος Ἀλεξανδρεύς· οὗ Πτολεμαῖος, ὃν Σαρπηδόνα, καὶ Ἡρακλείδης. Ἡρακλείδου ἦν Λιτεσίδημος Κνώσιος, ὃς καὶ Γυρωνείων λόγων ὀκτὼ συνέγραψε βιβλία· ὃν Ζεῦξις ὁ Πολίτης, ὃν Ζεῦξις ὁ Γωνιόπους, οὗ Ἀντίγονος Λαοδικεὺς ἀπὸ Λύκου. τούτου ἦν Μιλησόδοπος ὁ Νικομηδεύς, ἰατρὸς ἐμπειρικός, καὶ Θεισθᾶς Λαοδικεύς. Μιλησοδόπου ἦν, Ἡρόδοπος Λειέως Ταρσεύς· Ἡροδόπου ἦν δήκουσε Σέξπος ὁ ἐμπειρικός, οὗ καὶ τὰ δέκα τῶν σκεπτικῶν, καὶ ἄλλα κάλλιστα. Σέξπου δὲ δήκουσε Σατορνῖνος ὁ Κυθηνᾶς, ἐμπειρικὸς καὶ αὐτός.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡΤΙΟΥ ΠΕΡΙ ΒΙΩΝ, ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΥΔΟΚΙΜΗΣΑΝΤΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΖ ΤΙ.

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ.

ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ Νεοκλέους μὲν Χαιρεστράτης, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Γαργήττιος, γένους τῶν τῶν Φιλαϊδῶν, ὡς φησι Μητρόδωρος ἐν τῷ περὶ εὐγενείας. τοῦτον φασίν ἄλλοι τε καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῇ Σωτίωνος ἐπιτομῇ, κληρουχησάντων Ἀθηναίων τὴν Σάμον, ἐκεῖ γραφῆναι. ἐκπαιδεύθη δὲ ἐλθεῖν εἰς Ἀθήνας, ξενοχράτους μὲν ἐν Ἀκαδημίᾳ, Ἀριστοτέλους δ' ἐν Χαλκίδι διατρίβοντος. πλουτήσαντος δὲ Ἀλεξάνδρου τὸν Μακεδόνος, καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐκπεσόντων ὑπὸ Περδίκκου, μεταθεῖν εἰς Κολοφῶνα πρὸς τὸν πατέρα. χρόνον δέ τινα διατρίψαντα αὖθις ἀθροίσαντα μαθητὰς ἀθροίσαντα, πάλιν ἐπανελθεῖν εἰς Ἀθήνας, ὅτε Ἀναξιμένης· καὶ μέχρι μέν τινος κατ' ὀλιγωρίαν τοῖς ἄλλοις φιλοσοφεῖν, ἔπειτα ἰδίᾳ πως τὴν αἵρεσιν κληθεῖσαν αὐτὸν συστήσασθαι. ἐφάλαδάς τε φιλοσοφίας αὐτὸς φησιν, ἔτη γεγονὼς τέτταρα καὶ δέκα. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τῆς Ἐπικούρου βίου, φησὶν ἐλθεῖν αὐτὸν ὅτι φιλοσοφίαν καταγνόντα τῶν Σοφιστῶν καὶ γραμματιστῶν, ἐπειδὴ μὴ ἐδυνήθησαν ἑρμηνεῦσαι αὐτῷ τὰ περὶ

τὰ περὶ τῶν παρ' Ησιόδῳ χάους. φησὶ δ' Ἕρμιππος γραμματοδιδάσκαλον αὐτὸν γενέσθαι· ἔπειτα μυρίοις περιτυχόντα τοῖς Δημοκρίτου βιβλίοις, ὅθεν φιλοσοφίαν ἀΐξαι. διὸ καὶ τὸν Τίμωνα φάσκειν περὶ αὐτοῦ,

Ἦσαν δ' αὖ φυσικῶν καὶ κύντατος ἐκ Σάμου ἐλθών,
Γραμματοδιδασκαλίδης, ἀναγωγότατος ζωόντων.

συνεφιλοσόφουν δ' αὐτῷ περὶ τὰ μάλιστα καὶ οἱ ἀδελφοὶ τρεῖς ὄντες, Νεοκλῆς, Χαιρέδημος, Αἰσχύλος· καθά φησι Φιλόδημος ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῷ δεκάτῳ τῶν περὶ φιλοσόφων συντάξεως. ἀλλὰ καὶ δοῦλος Μῶς ὄνομα, καθά φησι Μητρόδωρος ἐν τοῖς ἰατρικοῖς κεφαλαίοις. Διότιμος δ' ὁ Στωϊκὸς διαμφοῖν ἔχων περὶ αὐτόν, πικρότατα αὐτὸν διαβέβληκεν, ὀψοφαγίας φέρων πεντήκοντα ἀσελγείας, ὡς Ἐπικούρου· καὶ τὰ εἰς Χρύσιππον ἀναφερόμενα ὀψώλια, ὡς Ἐπικούρου συντάξας. ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ Ποσειδώνιον τὸν Στωϊκόν, καὶ Νικόλαος, καὶ Σωτίων ἐν τοῖς δώδεκα τῶν ὑπογραφομένων Διοκλείων ἐλέγχων, ἄθλιόν τινα καὶ ἀπαίδευτον καὶ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς. καὶ γὰρ συνῆν τῇ μητρὶ περιιόντα αὐτὸν εἰς τὰ οἰκίδια, καθαρμοὺς ἀναγινώσκειν· καὶ συνῆν πατρὶ γράμματα διδάσκειν λυπρόν τινος μισθαρίου. ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδελφῶν ἕνα περιαγωγεύειν, Λεοντέα τε συνεῖναι τῇ ἑταίρᾳ. τὰ δὲ Δημοκρίτου περὶ τῶν ἀτόμων, καὶ Ἀρίστου περὶ τῆς ἡδονῆς, ὡς ἴδια λέγειν· μηδ' εἶναί τε γνησίους ἀνδρῶν, ὡς Τιμοκράτης φησὶ καὶ Ἡρόδοτος ἐν τῷ περὶ Ἐπικούρου ἐφηβείας. Μίθρην τε αἰσχρῶς κολακεύειν τὸν Λεοντέως διοικητήν, ἐν ταῖς ὀψωλαῖς Γαμαῖα καὶ Ἀΐακα καλοῦντα. ἀλλὰ καὶ Ἰδομενέα καὶ Ἡρόδοτον καὶ Τιμοκράτην, οἷς ἔκπυστα αὐτοῦ τὰ κρύφια ποιήσαντας, ἐγκωμιάζειν καὶ κολακεύειν αὐτῷ τούτῳ. ἔν τε ταῖς ὀψωλαῖς, ὡς μὲν Λεοντέως, Παμαὶ αἴαξ, φίλον Λεοντέως, οἷον κροπθορύβου ἡμᾶς ἐνέπλησεν ἀναγόντας τὸ ὀψώλιον. ὡς δὲ Θε-

μάσαι τὸν Λέοντος γυναῖκα, Οἵᾳς πίστιν εἰμί, ἐὰν μὲν ὑμεῖς θεὸς με ἀφίνωσι, αὖτις τετύλικας ἔπειτα ἐὰν ὑμῖς καὶ Θεμίστα δοξάσαι τὸν ἀδελφόν. θεὸς ἡ Πυθικὴ ὠνόμασται ἔπος, Καλλίδικον φησὶ) θεοσδότην τὸν ἱμερτὸν καὶ ἱστόριόν φασιν εἶναι. καὶ πάλιν θεὸς Θεμίστα χάφωσι, τιμῆσαι αὐτὸν παραινῶν, καθάπερ Θεόδοτος, ὡς ὁ τὸν πατέρα τὸν θεὸς Ἐπίνομος. καὶ ἄλλως ἡ πολλὰς ἐπίσαις χάφει, καὶ μάλιστα Λεοντέα, ἣς καὶ Μητόδωρος ἐμνήσθη. ἔτι τε τῷ θεῷ πολλὰς χάφει οὕτως, Οὐ γὰρ ἔμοιγε ἔχει τὰ νέατα βαίνειν, ὅσα σοὶ μὲν τὰ δῶρα χλωρὸν ἔδεται, ἀφανοῖ δ' τὰ δι' ἀφροδίσια, ἢ τὰ δι' ἀκρασμῦς, καὶ τὰ δῶρα μοῖρας. ἔτι τε τῇ θεὸς Πυθικὴ ὅπως λῇ χάφει, Παιδείαν δ' τὰσαν μαθέμεν φθίνειν. Ἐπίκτητος παραιδολόγον αὐτὸν καλεῖ, καὶ τὰ μάλιστα λοιδορεῖ. καὶ μὴν καὶ Τιμοκράτης ὁ ἐξ ὑπογραφομένης ὑπογραφεύς, ὁ Μητοδώρου μὲν ἀδελφός, μαθητὴς δ' αὐτοῦ τῆς χλιαρᾶς ἀκαδημίας, φησὶν αὐτὸν δὶς τῆς ἡμέρας ἐμεῖν διὰ τρυφῆς. ἑαυτὸν δ' ἀπαγορεύσαι μέχρι ἀκαδημεῖν ἐφ' ὅσον τὰς νυκτερινὰς ἀκούσας φιλοσοφίας, καὶ τὸν μυστικὸν ἐκεῖνον συναγωγόν. τὸν δ' Ἐπίκουρον πολλὰ μὲν τὰ λοιδορήσαι γεγονέναι, καὶ πολὺ μᾶλλον τὸ βίον, ἀπὸ σώματος εὐεστοῦς ἐξαπιδᾶν, ὡς πολλοὶ ἐπὶ μὲν δυσεστοῦντος διὰ τῆς φυσικῆς διαιτᾶσθαι μετὰ παιδίσκων ἡμέρησιν εἰς τὸν πρόπλουν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ θεὸς λοιδορεῖ ἐν τῷ Μητοδώρου φιλοσοφίᾳ. συνεῖναι δὲ αὐτῷ τῷ Μητοδώρῳ ἑταίρας καὶ ἄλλας Μαμμαρίου καὶ Ἡδείου, καὶ Ἐρωτίου, καὶ Νικιδίου. καὶ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς καὶ φιλάνθρωπα βιβλίοις ταῖς θεοῦ φιλοσοφίας, τὰ πολλὰ ἔοικε λίχνῳ καὶ αὐτοχάφει ἐν αὐτοῖς δήλως τε καὶ Ναυσιφάνει τὰ πλεῖστα, καὶ αὐτὸς λέξει φάσκειν εἶναι, Ἀλλ' εἴθε ἄνευς εἶμι, κάμπτες, ὠδίνων τὸν ἀπὸ τῶν σώματος καυχᾶσθαι τὸν ὄφιν, καταφθορὰς καὶ ἄλλοις πολλοῖς τοῦ αἰσθητικοῦ.

τ' ὀπτολαΐς δὲ Ναυσιφάνους λέγειν ταῦτα. ἤκουσε αὐτ' εἰς ἔκαστον διαύτιμα ὥστε μὴ λοιδορεῖσθαι, καὶ ἀποκαλεῖν διδάσκαλον. πλούμονά τε αὐτὸν ἐκάλει, καὶ ἀγράμματον, καὶ ἀπαιδευσίαν, καὶ πόρνον· τούς τε δὲ Πλάτωνα, Διονυσοκόλακας, καὶ αὐτὸν Πλάτωνα, χρυσοῦν· καὶ Ἀριστοτέλην, ἄσωτον, καταφαγόντα τ' πατρῴων οὐσίαν, στρατεύεσθαι καὶ φαρμακοπωλεῖν· φορμοφόρον τε Πρωταγόραν, καὶ γραφέα Δημόκριτον, καὶ ἐν κώμαις γράμματα διδάσκειν· Ἡράκλειτόν τε, κυκητήν· καὶ Δημόκριτον, Λημόκριτον· καὶ Ἀντίδωρον, Σαυρίδωρον· τούς τε Κυζικηνούς, ἐχθροὺς τῆς Ἑλλάδος· καὶ τοὺς δημαγωγικούς, πλουσίους· Πύρρωνα δὲ, ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον. μεμήνασι δὲ οὗτοι. τοῦτ' ἀνδρὸς μάρτυρες ἱκανοὶ τῆς αὐτοῦ βλάπτου τοὺς πάντας ἀγνωμοσύνης, ἥ τε πατρὶς χαλκῆς εἰκόσι τιμήσασα, οἵ τε φίλοι, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος ὡς μηδ' ἂν πόλεσιν ὅλαις μετρεῖσθαι δυνάσθαι. οἵ τε γνώριμοι πάντες, τῆς δογματικῆς αὐτοῦ σφῆσι τοῦ καταχρέοντες, πλὴν Μητροδώρου τοῦ Στρατονικέως τοὺς Καρνεάδειον ἀπεχωρήσαντας, τάχα βαρυνθέντος τῆς αὐτοῦ βλάπτου αὐτοῖς χρηστότητι· ἥτε διαδοχὴ, πασῶν σχεδὸν ἐκλελοιπυσῶν τὴν ἄλλων, ἐσαεὶ διαμένουσα, καὶ αἱρετικοὺς ἀρχὰς ἀπολύουσα ἄλλην ἐξ ἄλλης τῶν γνωρίμων· ἥ τε τοῦ τῆς γονέας ἀχαριστία, καὶ ἡ τοῦ τοὺς ἀδελφοὺς ἀποιία, τοῦ τε τοὺς οἰκέτας ἡμερότης, ὡς δῆλον κἀκ τῶν διαθηκῶν αὐτοῦ· καὶ ὅτι αὐτὸς σωτῆρ φιλοσόφων αὐτῶν, ὧν ἐν ἐνδοξότατος ὁ τοῦ εἰρηνάρχου Μίς. καθόλου δ' ἡ τοῦ πάντας αὐτοῦ φιλανθρωπία. τῆς μὲν γὰρ τοῦ θεοὺς ὁσιότητος καὶ τοῦ πατρίδα φιλίας ἄλεκτος ἡ διάθεσις. ὑπερβολὴ γὰρ εὐσεβείας, οὐδὲ πλησίας ἦψατο. καὶ χαλεπωτάτων δὲ καιρῶν καταχόντων τὴν καὶ τὴν Ἑλλάδα, αὐτὸς καταβιῶναι, δίς ἢ καὶ τρὶς τοῦ τὴν Ἰωνίαν τόπους διαδραμόντα τοὺς φίλους, οἵ καὶ

παραχόδειν πρὸς αὐτὸν ἀφικνούμενον, καὶ συνεβίουν αὐτῷ ἐν τῷ κήπῳ, καθά φησι καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ καὶ ὀγδοήκοντα μιμῶν πρίασθαι. Διοκλῆς δ' ἐν τῇ τετάρτῃ τῆς ὑποθρομῆς φησὶν ὑπελέσθαι καὶ λιπαρᾶ διαπώμενοι. κατύλη γρῶν (φησὶν) ἐπιδίου ἐρκούμενον· τὸ δὲ παῦδωρ ἐῶν αὐτῆς ποτόν. τοιγαροῦν μὴ ἀξιοῦν εἰς τὸ κοινὸν καταπίθεσθαι τὰς οὐσίας, καθάπερ τὸν Πυθαγόραν, κοινὰ τὰ φίλων λέγοντα. ἀπίστων γὰρ εἶναι τὸ ὅμοιον· εἰ δὲ ἀπίστων, οὐδὲ φίλων. αὐτὸς δέ φησιν ἐν ταῖς ὑποθολαῖς, ὕδατι μόνον ἀρκεῖσθαι, καὶ ἄρτῳ λιτῷ. Καὶ πέμψον μοι τυρὸν φησί, ἵνα ὅταν βούλωμαι πολυτελέσασθαι δυνώμαι. Ἐπιδὴς ἐῶν ὁ τὴν ἡδονὴν εἶναι τέλος δογματίζων. ὃν καὶ Ἀθηναῖος ἐν ὑποθήκαις οὕτως ὑμνεῖ,

Ἄνθρωπε μεγάλεπτε τί χειροῖα, ἢ δολὰ κέρδος
Ἄπλητον νεικῶν ἄρχεται καὶ πλέμοιο;
Ταῖς φύσος ἐν ὁ πλοῦτος ὁμοῦ ζωὰ βαιὸν ὑπάρχει·
Αἱ δὲ καναὶ κρίσιες, ταὶ ἀφράστον ὁδόν.
Τοῦτο Νεοκλῆος πινυτὸν τέκος ἤνθεσε Μοισῶν
Ἔκλυεν, ἢ Πυθοῖς ἐξ ἱερῶν τριπόδων.

εἰσόμεθα δὲ καὶ μᾶλλον περὶ αὐτοῦ, ἔκ τε τῶν δογμάτων ἔκ τε τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. μάλιστα δὲ ἀπεδέχετο (φησὶ Διοκλῆς) τὸ ἀρχαῖον Ἀναξαγόρειον, (καὶ ἦν ἐν ζῶσιν αὐτοῦ) καὶ Ἀρχέλαον τὸν Σωκράτους διδάσκαλον. ἐγύμναζε δὲ (φησί) δι' ἡμερῶν, καὶ δι' μηνῶν ἔχων τὰ ἑαυτοῦ συγγράμματα. Τοῦτον Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς Ναυσιφάνους ἀκοῦσαι φησὶ καὶ Περδίκκου· αὐτὸς δὲ οὐ φησιν, ἀλλ' ἑαυτοῦ, ἐν τῇ πρὸς Εὐρύδικον ὑποθήκῃ. ἀλλ' οὐδὲ Λεύκιππόν τινα γεγονέναι φιλόσοφον, οὔτ' αὐτὸς, ὅπερ Ἑρμαρχός· ὃν ἔνιοι φασὶ, καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἐπικούρειος, διδάσκαλον Δημοκρίτου γεγονέναι. Δημήτριος δέ φησιν ὁ Μάγνης, καὶ Ξενοκράτους αὐτὸν ἀκοῦσαι. κέχρηται δὲ λέξει καθαρᾷ καὶ τοῖς σχήμασι, καὶ, ὅπερ ἰδιώτατον

δήν, Αἰσχοφάνης ὁ χαμαιλεικὸς αἰπάταμ. σαφὴς δ' ἰδεῖν οὕτως, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς ῥητορικῆς ἀξιοῖ μηδὲν ἄλλο ἢ σαφήνειαν ἀπαιτεῖν. καὶ ἐν ταῖς ὑποθήκαις αὐτὸ τὸ Χαίρειν, Εὖ πράττειν· καὶ, Σπουδαίως ζῆν ἄριστον. οἱ δέ φασιν ἐν τῷ Ἐπικούρου βίῳ τὸν κανόνα γράψαι αὐτὸν ἐν τῷ Νεοκλέους τρίποδος, οὗ καὶ ἀκοῦσαι φησὶν αὐτόν. ἀλλὰ καὶ Παμφίλου τοῦ Πλατωνικοῦ ἐν Σάμῳ. ἤρξαθαί τε φιλοσοφεῖν ἔτη ὢν ἀρχοντα δυοκαιδέκα· ἀφηγήσασθαι δὲ τῆς σχολῆς, ἔτη ὄντα δύο πρὸς τοῖς τριάκοντα. ἐβιώνη δὲ (φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν χρονικοῖς) ἐπὶ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ϛ καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ὅτε Σωσιγένους ἄρχοντος, μηνὸς Γαμηλιῶνος ἑβδόμης, ἔτεσιν ὕστερον τῆς Πλάτωνος τελευτῆς ἑπτά. ἐτῶν ἀρχόντα δὲ αὐτὸν ἔτη δύο καὶ τριάκοντα, ἐν Μιτυλήνῃ καὶ Λαμψάκῳ, πρὸς τὸν συνήσασθαι σχολὴν ὅτι ἔτη πέντε· ἔπειθ' οὕτως εἰς Ἀθήνας μετελθεῖν, καὶ τελευτῆσαι ἐπὶ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἑβδόμης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος ὅτε Πυθαράτου, ἔτη βιώσαντα δύο πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα· τὸν δὲ σχολὴν διαδέξασθαι Ἕρμαρχον Ἀγεμάρχου Μιτυληναῖον. τελευτῆσαι δ' αὐτὸν λίθῳ τῶν οὔρων ὅτε ἐκβεβλημένων, (ὡς φησι καὶ Ἕρμαρχος ἐν ὑποθήκαις) ἡμέρας νοσήσαντα πλείους καιδέκα. ὅτε καί φησιν Ἕρμιππος ἐμβαίνοντα αὐτὸν εἰς πύελον χαλκῆν, κεκραμένην ὕδατι θερμῷ, καὶ αἰτήσαντα ἄκρατον ῥοφῆσαι· τοῖς τε φίλοις ὧδε γενέσθαι τὴν δόσιν μεμνῆσθαι, οὕτω τελευτῆσαι. καὶ ἔστιν ἡμῶν εἰς αὐτὸν οὕτω,

Χαίρετε, καὶ μέμνησθε τὰ δόγματα. τοῦτ' Ἐπίκουρος
Ὕστατον εἶπε φίλοις οἷσιν ἀποφθίμενος.
Θερμὴν ἐς πύελον γὰρ ἐσήλυθε, καὶ τὸν ἄκρατον
Ἔσπασεν, εἶτ' αἰδοῖ ψυχρὸν ἐπασάμενος.

τοσοῦτος μὲν ὁ βίος τοῦ ἀνδρός, ἧδε δὲ ἡ τελευτή. καὶ διέθετο ὧδε· Κατὰ πάντα δίδωμι τὰ ἐμαυτοῦ πάντα Ἀμυνομάχῳ

Φιλοκράτης Βαθῆθεν. καὶ Τιμοκράτει Δημητρείου Ποταμίῳ. καὶ τὸν ἐν τῷ Μητρῴῳ διαγεγραμμένον ἑκατέρῳ δόσιν, ἐφ' ᾧ τε τὸν μῦν κῆπον καὶ τὰ ψευδόμενα αὐτῷ παρέξουσιν Ἑρμάρχῳ Ἀγεμάρχου Μυτιληναίῳ, καὶ τοῖς συμφιλοσοφοῦσιν αὐτῷ, καὶ εἰς οὓς Ἕρμαρχος καταλίπῃ διαδόχους τῆς φιλοσοφίας, διαδεξέσθην καὶ φιλοσοφίαν. καὶ ἀεὶ δὲ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἀπὸ ἡμῶν, ὅπως ἂν συμβιώσωσιν Ἀμμωνίῳ καὶ Τιμοκράτει καὶ τὸν λοιπὸν ἐν τῷ κήπῳ διατρίβῳ, ὡσαύτως πάντα· τοῖς τ' αὐτῶν κληρονόμοις, οἷς ᾧ αὐτοὶ ὅπῳ ἀφήκασιν ἢ, ὅπως ἂν καὶ οὗτοι διατηρῶσιν τὸν κῆπον, καθάπερ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀπὸ τῶν φιλοσοφούντων ὡσαύτως διδῶσι. τὸν δ' οἰκίαν τὸν ἐν Μελίτῃ παρεχέτωσαν Ἀμμωνίῳ καὶ Τιμοκράτης οἰκεῖν Ἑρμάρχῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ φιλοσοφοῦσιν, ἕως ἂν Ἕρμαρχος ζῇ. ἐκ δὲ τῶν γινομένων προσόδων τῶν δεδομένων ἀφ' ἡμῶν Ἀμμωνίῳ καὶ Τιμοκράτει, καὶ τὸ δοθὲν μισθὸν ἐσθέτωσαν μετ' Ἑρμάρχου σκοπούμενοι, εἴς τε τὰ ἀναλώματα τῷ τε πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ ἡμῶν εἰς τὸν εἰθισμένον ἄγεσθαι χρυσοῦν ἡμέραν, ἑκάστου ἔτους τῇ πρώτῃ δεκάτῃ τοῦ Γαμηλιῶνος. ὥστε καὶ εἰς τὸν γινόμενον συνόδου ἑκάστου μηνὸς τοῖς εἰκάσι, τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, εἰς τὸν ἡμῶν τε καὶ Μητροδώρου καταπεμπόμενον. συμπελείτωσαν δὲ καὶ τὸν τῶν ἀδελφῶν ἡμέραν τοῦ Ποσειδεῶνος, καθάπερ καὶ ἡμεῖς. συμπελείτωσαν δὲ καὶ τὸν Πολυαίνου, ὃν Μετοχιτιῶνος. ὅπως μελείσθω δὲ καὶ Ἀμμωνίῳ καὶ Τιμοκράτης τοῦ υἱοῦ τοῦ Μητροδώρου Ἐπικούρου, καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πολυαίνου, φιλοσοφούντων αὐτῶν, καὶ συζώντων μετ' Ἑρμάρχου. ὡσαύτως δὲ τῆς θυγατρὸς τῆς Μητροδώρου τὸν ὅπως μέλεται πιστεύσωσαν καὶ εἰς ἡλικίαν ἐλθοῦσαν ἐκδόσωσιν ᾧ ἂν Ἕρμαρχος ἕληται τῶν φιλοσοφούντων μετ' αὐτὸν, οὗτος αὐτῆς ἐπάρχῃ, καὶ πι-

ταρχούσης Ἑρμάχῳ. διδότωσαν ὦ Ἀμμώνιαχος καὶ Τιμοκράτης ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἡμῖν φερσόδων, εἰς ἑφ' ἑαυτοῦτους, ὅ, τι ἂν αὐτοῖς κατ' ἰδιαυτὸν δοκῇ δεχαδοχῇ, σκοπουμένοις μετ' Ἑρμάχου. πειθόντωσαν ὦ μετ' ἑαυτῶν καὶ Ἕρμαχον κύριον τῶν φερσόδων, ἵνα μὴ τὸ συγκαταγηρασκόντος ἡμῖν ἐν φιλοσοφίᾳ, καὶ καταλελειμμένου ἡγεμόνος τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν, ἕκαστα γένηται. τῷ δὲ φερσῖκα τῷ θήλει παιδίῳ, ἐπιδοὺς εἰς ἡλικίαν ἔλθῃ, μεριστάτωσαν Ἀμμώνιαχος καὶ Τιμοκράτης, ὅσον ἂν δοκῇ δεχόντων ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ἀφαιροῦντες, μὴ τῆς Ἑρμάχου γνώμης. ἐπιμελείσθωσαν ὦ καὶ Νικάνορος, καθάπερ καὶ ἡμεῖς, ἵν' ὅσοι τῶν συμφιλοσοφούντων ἡμῖν χρείαν ἐν τοῖς ἰδίοις παρεχόμενοι, καὶ τὴν πᾶσαν οἰκειότητα ἐνδεδειγμένοι, συγκαταγηράσκειν μετ' ἡμῶν φερείλοντο ἐν φιλοσοφίᾳ, μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς καθεστήκωσιν ὑπὸ τὴν ἡμετέραν δύναμιν. δοῦναι δὲ τὰ βιβλία τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν πάντα, Ἑρμάχῳ. ἐὰν δέ τι τῶν ἀνθρωπίνων περὶ Ἕρμαχον γένηται, περὶ τὰ τοῦ Μητροδώρου παιδία εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν, δοῦναι Ἀμμωνίμαχον καὶ Τιμοκράτην, ὅπως ἂν ἅπαντα πείθωνται αὐτῶν ἕκαστα γίνηται τῶν ἀναγκαίων, κατὰ τὸ δυνατὸν, ἀπὸ τῶν καταλελειμμένων ὑφ' ἡμῶν φερσόδων. καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων ὧν σωτεπάχαμεν ἐπιμελείσθωσαν, ὅπως δὴ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἕκαστα γίνηται. ἀφίημι δὲ τῶν παίδων ἐλευθέρους Μῶν, Νικίαν, Λύκωνα. ἀφίημι ὦ καὶ Φαίδριον ἐλευθέραν. ἤδη ὦ τελευτῶν χαίρει φερὸς Ἰδομενέα τάδε ἐπιστολήν. Τὸν μακαρίαν ἅγοντες καὶ ἅμα τελευτῶντες ἡμέραν ἐβίωμεν, ἐχάφομεν ὑμῖν ταυτί. στραγγουρία τε παρηκολούθηκεν, καὶ δυσεντερικὰ πάθη, ὑπερβολὴν οὐκ ἀπολείποντα ἐν ἑαυτοῖς μεγέθους. ἀτὰρ πάρεστι ὦ πᾶσι τούτοις τὸ κατ' ψυχὴν χαῖρον ἐπὶ τῇ τῶν γεγονότων ἡμῖν διαλογισμῶν μνήμῃ. σὺ δὲ ἀξίως τῆς

ἐκ μειρακίου θαυμασίους περὶ ἐμὲ καὶ φιλοσοφίαν, ὑπομελοῦς τὴν παίδων Μητροδώρου. καὶ διέθετο μὲν ὧδε. μαθηταὶ ἦσαν πολλοί· ὧν, σποδὰς δὲ ἐλλογίμους, Μητρόδωρον Ἀθηναῖον, καὶ Τιμοκράτην, καὶ Σάτυρον Λαμψακηνούς· εἰς ἀφ' οὗ τὸν ἄνδρα ἔχω, οὐκ ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ πλὴν ὀλίγων εἰς τὴν οἰκίαν· ἔπειτα ἐπανῆλθε. γέγονε δὲ ἀγαθὸς κἀν πᾶσι, καθάπερ καὶ Ἐπίκουρος ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ χαρίεντι μαρτυρεῖ ἢ κἀν τῷ τρίτῳ Τιμοκράτης. θιοδὸς δὲ ὢν, καὶ τὴν ἀδελφὴν Βατίδα ἐξέδοτο Ἰδομενεῖ, καὶ Λεόντιον τὴν Ἀπικλοῦ ἐταίραν ἀπαλλαξῶν, εἰ-χε παλλακήν. ἦν δὲ καὶ ἀκατάπληκτος πρός τε τὰς ὀχλήσεις καὶ τὸν θάνατον, ὡς Ἐπίκουρος ἐν τῷ πρώτῳ φησί. Μητρόδωρον δέ φασι καὶ πρὸ ἑπτὰ ἡμερῶν τοῦ τελευτῆσαι, πεντήκοντα εἰπεῖν ἔτη ἄγοντα. καὶ αὐτὸς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς προειρημέναις διαθήκαις, ὡς προσποιούμενός τις αὐτοῦ δηλονότι, ὑποκρίνεται περὶ τῆς ὑπομελείας αὐτοῦ τῶν παίδων. ἔσχε δὲ καὶ τὸν προειρημένον οἰκεῖον ὄντα ἀδελφὸν τοῦ Μητροδώρου Τιμοκράτην. βιβλία λ' ὧν ἐστὶ Μητροδώρου τάδε· Πρὸς τοὺς ἀξιοῦντας, τρία· Περὶ αἰσθήσεων, πρὸς Τιμοκράτην, Περὶ μεγαλοψυχίας, Περὶ τῆς Ἐπικούρου ἀρρωστίας· Πρὸς τοὺς διαλεκτικούς· Πρὸς τοὺς Σοφιστάς, ἑνδέκα· Περὶ τῆς ὑπὸ Σοφίαν πορείας, Περὶ τῆς μεταβολῆς, Περὶ πλούτου, πρὸς Δημόκριτον, Περὶ ἀγνοίας. ἦν καὶ Πολύαινος Ἀθηνοδώρου Λαμψακηνὸς ὑπαιθρικὸς καὶ φιλικὸς, ὡς οἱ περὶ Φιλόδημον φασί. καὶ ὁ διάδοξος αὐτοῦ Ἕρμαρχος Λεοντέως, Μιτυληναῖος ἀνήρ, παθὼν μὲν πάντα, πάντα δ' ἀρίστας παρεσχημένος ῥητορικοῖς. φέρεται καὶ τούτου βιβλία κάλλιστα τάδε· Ἐπιστολικὰ πρὸς Ἐμπεδοκλέους, κβ· Περὶ τῶν μαθητῶν, πρὸς Πλάτωνα, πρὸς Ἀριστοτέλην. ἐπαινοῦσι δὲ καὶ Λυσίαν, ῥητόρων ἱκανὸς ἀνήρ. Λεοντεύς τε Λαμψακηνὸς ὁμοίως, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Θεμίστα, πρὸς οὓς καὶ γέγραφεν ὁ Ἐπίκουρος. ἔτι

τε Κολώτης, καὶ Ἰδομενεύς, καὶ αὐτοὶ Λαμψακηνοί. καὶ οὗτοι μὲν ἑλλόγιμοι, ὧν ἦν καὶ Πολύστρατος ὁ διαδεξάμενος Ἕρμαρχον· ὃν διεδέξατο Διονύσιος, ὃν Βασιλίδης. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Κυποτύφλιννος γέγονεν ἐλλόγιμος, ὃς ἐπὶ πεντακόσια συνέγραψε βιβλία· δύο τε Πτολεμαῖοι Ἀλεξανδρεῖς, ὅ, τε Μέλας καὶ ὁ Λυκός· Ζήνων τε ὁ Σιδώνιος ἀκροατὴς Ἀπολλοδώρου, πολυγράφος ἀνήρ· καὶ Δημήτριος ὁ ὀπισθεὶς Λάκων· Διογένης τε ὁ Ταρσεύς, ὁ τὰς ὀπλέκτους χολὰς συγγράψας, καὶ Φαίων, καὶ ἄλλοι οὓς οἱ νῦν Ἐπικούρειοι σοφιστὰς ἀποκαλοῦσιν. ἦσαν δὲ καὶ δύο Ἐπίκουροι τρεῖς, ὅ, τε Λεοντέως υἱὸς καὶ Θεμίστας ἕτερος, Μάγνης· τέταρτος, ὁπλομάχος. γέγονε δὲ πολυγραφώτατος ὁ Ἐπίκουρος, πάντας ὑπερβαλόμενος πλήθει βιβλίων. κύλινδροι μὲν γὰρ εἰσὶ τριακόσιοι εἰσί. γεγραπται δὲ μαρτύριον ἔξωθεν ἐν αὐτοῖς οὐδέν· ἀλλ' αὐτὰ εἰσὶν Ἐπικούρου φωναί. ἐζήλου δὲ αὐτὸν Χρύσιππος ἐν πολυγραφίᾳ· καθά φησι Καρνεάδης, βιβλίοις αὐτὸν τῶν βιβλίων ἀποκαλῶν. εἰ γάρ τι γράψας ὁ Ἐπίκουρος, φιλονεικεῖ τοσοῦτο γράψαι ὁ Χρύσιππος. καὶ διὰ τοῦτο καὶ πολλάκις ταὐτὰ γέγραφε· καὶ τὸ ἐπελθὸν καὶ ἀδιόρθωτον εἴλκε τὸ ἐπείγεσθαι. καὶ τὰ μαρτύρια τοσαῦτα ἔστιν ὡς ἐκείνων μόνων γέμειν τὰ βιβλία· καθάπερ καὶ τῶν Ζήνωνι ἔστιν εὑρεῖν καὶ τοῦ Ἀρειστοτέλει. καὶ τὰ συγγράμματα μὲν Ἐπικούρῳ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα, ὧν τὰ βέλτιστα ἔστι τάδε· Περὶ φύσεως, λζ· Περὶ ἀτόμων καὶ κενοῦ, Περὶ ἔρωτος, Ἐπιστολὴ τῶν πρὸς τοὺς φυσικούς, Πρὸς τοὺς Μεγαρικοὺς διαπορίαι, Κύριαι δόξαι, Περὶ αἱρέσεων, Περὶ φυγῆς, Περὶ τέλους, Περὶ κριτηρίου, ἢ κανών, Χαιρέδημος, ἢ Περὶ θεῶν, Περὶ ὁσιότητος, ἢ Ἡγησιάναξ, Περὶ βίων δ· Περὶ δικαιοπραγίας, Νεοκλῆς πρὸς Θεμίσταν, Συμπόσιον, Εὐρύλοχος, Πρὸς Μητρόδωρον, Περὶ τοῦ ὁρᾶν, Περὶ τῆς ἐν τῷ ἀπείρῳ χώρας, Περὶ ἁφῆς, Περὶ εἱμαρμένης,

Περὶ παθῶν δίξαι τοὺς Τιμοκράτην, Προγνωστικόν, Προτρεπτικός, Περὶ εἰδώλων, Πρὸς φαντασίας, Αἰσωπικούς, Περὶ μουσικῆς, Περὶ δικαιοσύνης, καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν, Περὶ δώρων καὶ χάριτος, Πολυμνήστης, Τιμοκράτης, γ΄. Μητρόδωρος, ε΄. Ἀντίδωρος, β΄. Περὶ νόσων δίξαι, τοὺς Μίδρίαν, Καλλισθένας, Πρὸς βασιλέας, Ἀναξιμένης, Ἐπιστολάς. μίαν δὲ αὐτῶν, εἰ δοκεῖ, οὐκ οἶδα πῶς ἔσομαι, ἣν ὑπόθεσιν αὐτὸ τοῦτο ἔθηκε, τὸν ἑαυτοῦ φιλόσοφον ἐπαινεῖν. φήσομαι δὲ καὶ τὰς κυρίας αὐτοῦ δίξας, καὶ εἴπ᾽ ἔδοξεν ἐκλογῆς ἀξίους ἀπεφήνατο. ὡς πέ σε ταπαχεῖν καταμαθεῖν τὴν αὐθάδειαν, καὶ μὲ κρίνειν, εἰ οἶδα κρίνειν. πλὴν μὴν οὖν τοσοῦτόν γε ἀφέλη ὑπόλειπε χάριν τοὺς Ἡρόδοτον, τοὺς τῶν φυσικῶν δευτέραν, τοὺς Πυθοκλέα, ἢ τις ὁ τοὺς τοῦ Μητροδώρου πλὴν τετάρτων· τοὺς Μενοικέα. ἔστι δ᾽ ἐν αὐτῇ τὰ τοῦ βίου. ἀρκτέον δὴ ἀπὸ τῆς τροφῆς, ὀλίγα προειπόντα τοῦ τῆς διαιρέσεως τῆς κατ᾽ αὐτὸν φιλοσοφίας. διαιρεῖται τοίνυν εἰς τρία· τε, τὸ κανονικόν, καὶ φυσικόν, καὶ ἠθικόν. τὸ μὲν οὖν κανονικὸν ἐφόδους ὅτι τῶν πραγματείαν ἔχει, καὶ ἔστιν ἐν ἑνὶ τῷ ὑπογραφομένῳ κανών· τὸ δὲ φυσικόν, τῶν τοῦ φύσεως θεωρίαν πᾶς, ἣ ἔστιν ἐν ταῖς τοῦ φύσεως βίβλοις λζ΄, καὶ ταῖς ὑποθέσεσι κατὰ στοιχεῖον· τὸ δὲ ἠθικόν, τὰ τοῦ αἱρέσεως καὶ φυγῆς. ἔστι δὲ καὶ ἐν ταῖς τοῦ βίων βίβλοις, καὶ ὑποθέσεσι, καὶ τὸ τοῦ τέλους. εἰώθασι μέντοι τὸ κανονικὸν ὁμοῦ τῷ φυσικῷ συντάττειν. καλοῦσι δὲ αὐτὸ Περὶ κριτηρίου καὶ ἀρχῆς, καὶ στοιχειωτικόν· τὸ δὲ φυσικόν, Περὶ γενέσεως, καὶ φθορᾶς, καὶ τοῦ φύσεως· τὸ δὲ ἠθικόν, Περὶ αἱρετῶν καὶ φευκτῶν, καὶ Περὶ βίων καὶ τέλους. τὸν διαλεκτικὸν ὡς παρέλκοντα ἀποδοκιμάζουσι. ἀρκεῖν γὰρ τοῖς φυσικοῖς χωρεῖν κατὰ τοὺς τῶν πραγμάτων φθόγγους. ἐν τούτῳ τῷ κανόνι

λέγλ ὁ Ἐπίκουρος κριτήρια τῆς ἀληθείας εἶ) τὰς αἰσθήσεις, καὶ προλήψεις, καὶ τὰ πάθη· οἱ δ' Ἐπικούρειοι, καὶ τὰς φαντασιακὰς ἐπιβολὰς τῆς διανοίας. λέγλ δὲ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιτομῇ, καὶ ἐν ταῖς κυρίαις δόξαις, Πᾶσα γὰ (φησὶν) αἴσθησις, ἄλογός ἐστι, καὶ μνήμης οὐδεμιᾶς δεκτική. οὔτε γὰ ὑφ' αὑτῆς κινεῖται, οὔτε ὑφ' ἑτέρου κινηθεῖσα δύναται τι προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, οὐδ' ἔστι τὸ διαιτᾶσθαι αὐτὰς διελέγξαι. ἔτε γὰ ὁμοίᾳ τῆς αἴσθησις τῇ ὁμοίᾳ ἢ δι' ἀπὸ τῇ ἰσοσθένειαν, οὐδὲ ἡ ἀνομοιοίᾳ τῆς τῇ ἀνομοιοίᾳ ἢ. οὐ γὰ τῶν αὐτῶν εἰσὶ κριτικαί. οὔτε μνήμη λόγος· πᾶς γὰ λόγος ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ἤρτηται. οὐδὲ ἡ ἐπέξα τῇ ἐπέξᾳ· πάσας γὰ προσέχομεν. καὶ τὰ ἐπιλαμβάματα ὑφεστάναι, πιστεύται τῇ τῶν αἰσθήσεων ἀληθείᾳ. ὑφέστηκε δὲ τό, τε ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ ἀκούειν, ὡσαύτως τὸ ἁλγεῖν. ὅθεν καὶ δεῖ τῶν ἀδήλων ἀπὸ τῶν φαινομένων χρὴ σημειοῦσθαι. καὶ γὰ καὶ ὀπτικαὶ πᾶσαι ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων γίγνονται κατά τε πρόσπτωσιν καὶ ἀπαλλαγήν, καὶ ὁμοιότητα, καὶ συνάθροισιν, συμβαλλομένου τι καὶ τοῦ λογισμοῦ. τά τε τῶν μαινομένων φαντάσματα, καὶ κατ' ὄναρ ἀληθῆ· κινεῖ γὰρ τὸ δὲ μὴ ὄν, οὐ κινεῖ. τῇ δὲ προλήψιν λέγουσιν οἱονεὶ κατάληψιν, ἢ δόξαν ὀρθὴν, ἢ ἔννοιαν, ἢ καθολικὴν νόησιν ἀναποκειμένην, τοὐτέστι μνήμην τῶν πολλάκις ἔξωθεν φανέντος. οἷ τό, Τοιοῦτον ἐστὶν ἄνθρωπος. ἅμα γὰ τῷ ῥηθῆναι ἄνθρωπος, εὐθὺς κατ' πρόληψιν καὶ ὁ τύπος αὐτοῦ νοεῖται, προηγουμένων τῶν αἰσθήσεων. παντὶ οὖν ὀνόματι τὸ πρώτως ἐπιτεταγμένον, σαφές ἐστι· καὶ ὃν ἂν ἐζητήσαμεν τὸ ζητούμενον, εἰ μὴ πρότερον ἐννοήσειμεν αὐτό. οἷ, Τὸ πῶρρω ἐστὼς, ἵππος ἐστὶν ἢ βοῦς. δεῖ γὰ κατ' πρόληψιν ἐννοεῖσθαι ποτὲ ἵππου καὶ βοὸς μορφήν. οὐκ ἂν ὀνομάσαμεν τι, μὴ πρότερον αὐτοῦ κατ' πρόληψιν τὸν τύπον μαθόντες. σαφεῖς οὖν εἰσὶν αἱ προλήψεις· καὶ τὸ δοξαστὸν, ἀπὸ προτέρου τινὸς

ἐναργεῖς ἥπτηται. ἐφ' ὃ ἀναφέροντες λέγομεν· ὅθεν ἴσμεν τὸ πῦρ ἔστιν ἄνθρωπος; τῇ ὄψει, καὶ ὑπόληψιν λαμβάνοντες. ἀληθῆ τε φασὶ καὶ ψευδῆ· αἰεὶ μὲν γὰρ ὀπτὸν μαρτυρῆται, ἢ μὴ ἀπομαρτυρῆται, ἀληθῆ εἶναι· ἐὰν δὲ μὴ ὀπτὸν μαρτυρῆται ἢ ἀπομαρτυρῆται, ψευδῆ τυγχάνειν. ὅθεν προσῆκον εἰσηγήσατο· ὅτι, τὸ προσμεῖναι καὶ ἐπὶ τοῦ ψευδοῦς τῷ πάσχω, καὶ μαθεῖν ἐποῖός ἐστι φαίνεται. πάθη δὲ λέγουσιν εἶναι δύο, ἡδονὴν καὶ ἀλγηδόνα· ἰσάμπα πρὸς πᾶν ζῷον. καὶ τὴν μὲν, οἰκεῖον· τὴν δὲ, ἀλλότριον· δι' ὧν κρίνεσθαι τὰς αἱρέσεις καὶ φυγάς. τῶν τε ζητήσεων εἶναι τὰς μὲν περὶ τῶν πραγμάτων, τὰς δὲ, περὶ φωνήν. καὶ ταῦτα δὲ περὶ διαιρέσεως, καὶ τοῦ κριτηρίου στοιχειωδῶς. αἰτεῖσθαι δὲ ὀπὶ τὴν ὀπτασίαν.

Ἐπίκουρος Ἡροδότῳ χαίρειν.

Τοῖς μὴ δυναμένοις, ὦ Ἡρόδοτε ἑκάστα τῶν περὶ φύσεως ἡμῖν ἀναγεγραμμένων ἐξακριβοῦν, μηδὲ τὰς μείζους τῶν συντεταγμένων βίβλους διαγινώσκειν, ὀπτικὴν τὴν ὅλης πραγματείας, εἰς τὸ καταλαβεῖν τῶν ὁλοκληρωτάτων δόξαν τῷ μνήμῃ, ἱκανῶς αὐτὸς παρεσκευασάμην ἵνα παρ' ἑκάστοις τῶν καιρῶν ἐν τοῖς κυριωτάτοις βοηθεῖν αὐτὸς δυνώμεθα. καθ' ὅσον ἂν ἐφάπτωνται τῆς περὶ φύσεως θεωρίας. καὶ τοῖς προβεβληκόσιν ἱκανῶς ἐν τῇ τῶν ὅλων ὀπτικῇ, τὸν τύπον τῆς ὅλης πραγματείας τὸν κεφαλαιώδη μεμνῆσθαι δεῖ. τῆς γὰρ αἰσθήσεως ὀπτικὴν πυκνὸν δεόμεθα τῆς ἐπὶ μέρους, οὐχ ὁμοίως. βαδιστέον μὲν οὖν καὶ ἐπὶ ἐκεῖνα, καὶ συνεχῶς ἐν τῇ μνήμῃ ποιητέον, ἀφ' οὗ ἤτε κυριωτάτη ὀπτικὴ ὀπὶ τὰ πράγματα ἔσται, καὶ δὴ καὶ τὸ κατὰ μέρος ἀκρίβωμα πᾶν ἐξευρήσεται, τῶν ὁλοκληρωτάτων τύπων ἐμπεριειλημμένων, καὶ μνημονευομένων· ἔτι καὶ τὸ πεπλεονασμένου τοῦ κυριώτατον τὸ πάντας ἀκριβώματος γίνεται, τὸ ταῖς ὀπτικαῖς ὀξέως δυνάσθαι χρῆσθαι, καὶ πρὸς ἁπλᾶ στοιχεῖ-

καὶ φωνὰς σωματομένων. οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ πύκνωμα τῆς συνεχοῦς τῶν ὅλων στερεότητος εἶναι, μὴ διαμάθωμεν διὰ βραχέων φωνῶν ἅπαν ἐμφανίζειν ἐν αὐτῷ τὸ καὶ κατὰ μέρος αὖ ἐξακριβωθέν. ὅθεν δὴ πᾶσι χρησίμης οὔσης τοῖς ὡκειωμένοις φυσιολογίας τῆς τοιαύτης ὁδοῦ, παρεγγυῶ τὸ συνεχὲς ἐνέργημα ἐν φυσιολογίᾳ, καὶ τῷ τούτων μάλιστα ἐγγαλινιζόντων βίῳ, πιήσασθαι καὶ τοιούτῳ τινὰ ὅπλῳ καὶ στοιχείωσιν τῶν ὅλων δεξῶν. πρῶτον μὲν οὖν τὰ ὑποπεσόμενα τοῖς φθόγγοις (ὦ Ἡρόδοτε) δεῖ εἰλικρινῆ, ὅπως αὖ τὰ δοξαζόμενα, ἢ ζητούμενα, ἢ ἀπορούμενα ἔχωμεν εἰς ὃ ἀνάγοντες διακρίνειν, καὶ μὴ ἄκριτα πάντα ἡμῖν εἰς ἄπειρον ἀποσκιάσιν, ἢ κενοῖς φθόγγοις ἔχωμεν. ἀνάγκη γὰρ τὸ πρῶτον σημαῖνόμενον ἕκαστον φθόγγον βλέπεσθαι, καὶ μηθὲν ἀποδείξεως περισσεῖσθαι, εἴπερ ἔχομεν τὸ ζητούμενον, ἢ ἀπορούμενον, καὶ δοξαζόμενον ἐφ' ὃ ἀνάξομεν. εἴτε κατὰ τὰς αἰσθήσεις δεῖ πάντα τηρεῖν, καὶ ἁπλῶς τὰς παρούσας ἐπιβολάς, εἴτε διανοίας, εἴθ' ὁτουδήποτε τῶν κριτηρίων. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ὑπάρχοντα πάθη· ὅπως αὖ καὶ τὸ προσμένον καὶ τὸ ἄδηλον ἔχωμεν εἰς σημειωσόμεθα. ταῦτα δὲ διαλαβόντας σπουδὴν ἤδη περὶ τῶν ἀδήλων. πρῶτον μέν, ὅτι οὐδὲν γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. παντὸς γὰρ ἂν παντὸς ἐγίνετ' αὖ, σπέρματος γε μηδὲν προσδεόμενον. καὶ εἰ ἐφθείρετο δὲ τὸ ἀφανιζόμενον εἰς τὸ μὴ ὄν, πάντα αὖν ἀπολώλει τὰ πράγματα, μὴ ὄντων τῶν εἰς ἃ διελύετο. καὶ μὲν καὶ τὸ πᾶν ἀεὶ τοιοῦτον ἦν οἷόν νῦν ὄρᾶται, καὶ ἀεὶ τοιοῦτον ἔσται. οὐ γὰρ ἔστιν εἰς ὃ μεταβάλλει. παρὰ γὰρ τὸ πᾶν οὐδέν ἐστιν, ὃ ἂν εἰσελθὸν εἰς αὐτὸ τὴν μεταβολὴν ποιήσαιτο. ἀλλὰ μὲν καὶ τοῦτο καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ διατομῇ φησι κατ' ἀρχάς. καὶ ἐν τῇ περὶ φύσεως τὸ πᾶν ὅτι σῶμα. τὰ μὲν σώματα ὡς ἔστιν, καὶ αὐτὴ ἡ αἴσθησις ὑπὸ πάντων μαρτυρεῖ, καθ' ἣν ἀναγκαῖον τὸ ἄδηλον τῷ λογισμῷ πεκμαίρεσθαι, ὡς πρὸ τοῦ εἶπον τὸ περάδην.

εἰ μὴ ὧν ὁ κενὸν καὶ χώραν καὶ ἀναφῆ φύσιν ὀνομάζομεν, ὃν ἂν εἶχε τὰ σώματα ἵνα ὦν. οὐδὲ δι' οὗ ἐκπεῖται, καθάπερ φαί ἐσαι κινούμενα. ὧν δὲ ταῦτα οὐδὲν οὔτε ὄπτον διῶσαι δυνάσται, οὔτε ἀβλαπτῶς, οὔτε ἀναλόγως τοῖς ἀβλαπτοῖς, ὡς καὶ ὅλας φύσεις λαμβανόμενα, καὶ μὴ ὡς τὰ τούτων συμπτώματα, ἢ συμβεβηκότα λεγόμενα. καὶ μὲν καὶ ταύτην τὴν καὶ ἐν τῇ τρεφούσῃ τρεῖς φύσεις, καὶ τὴν πυρώδη καὶ πνευματικὴν καὶ πνευματικήν, καὶ τὴν μεγάλην ὄπτην. τῶν σωμάτων τὰ μὲν ὄντα συγκρίσεις, τὰ δ' ἐξ ὧν αἱ συγκρίσεις πεπλέκονται. ταῦτα δέ ὄντα ἄτμητα καὶ ἀμεταβλητα, εἴπερ μὴ μέλλει πάντα εἰς τὸ μὴ ὂν φθαρήσεσθαι· ἀλλ' ἰσχύοντα ὑπομένειν, ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων, πλὴν τῶν φύσιν, ὅταν ὧν ἔχοντα ὅπη ἢ ὅπως διαλυθήσεται. ὥστε τὰς ἀτόμους ἀναγκαῖον εἶναι σωμάτων φύσεις. ἀλλὰ μὲν καὶ τὸ παῦ, ἄπειρόν ὄντι. τὸ γὰρ πεπερασμένον, ἄκρον ἔχει· τὸ δὲ ἄκρον, παρ' ἕτερόν τι θεωρεῖται· ὥστε τὸ ὧν ἔχον ἄκρον, πέρας ὧν ἔχει· πέρας δὲ ὧν ἔχον, ἄπειρον ἂν εἴη, καὶ οὐ πεπερασμένον. καὶ μὲν καὶ τῷ πλήθει τῶν σωμάτων ἄπειρόν ὄντι τὸ παῦ, καὶ τῷ μεγέθει τὸ κενόν. εἰ γὰρ ἦν τὸ κενὸν ἄπειρον, τὰ δὲ σώματα ὡρισμένα, οὐδαμοῦ ἂν ἵδρυε τὰ σώματα, ἀλλ' ἐφέρετο κατὰ τὸ ἄπειρον κενὸν διεσπαρμένα, οὐκ ἔχοντα τὰ ὑπὸ εἰδοῦντα καὶ στήλοντα κατὰ τὰς ἀναπαύσεις. εἶπε τὸ κενὸν ἦν ὡρισμένον, ὧν ἂν ἔχε τὰ ἄπειρα σώματα ὅπου ὀρέξη. ὡσὶς πᾶν τοῦτο, τὰ ἄτμητα τῶν σωμάτων καὶ μεσά, ἐξ ὧν καὶ αἱ συγκρίσεις γίνονται, καὶ εἰς ἃ διαλύονται, ἀναβλητά ὄντι ταῖς διαφοραῖς τῶν σχημάτων. οὐ γὰρ δυνατὸν ἦν ἐν ταῖς τοσαύτας διαφορὰς ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι πεπερασμένων. καὶ καθ' ἕκαστον δὲ σχήματα ἁπλῶς ἄπειροί εἰσιν αἱ ὁμοῖαι. τῇ δὲ διαφορᾷ οὐχ ἁπλῶς ἄπειροι, ἀλλὰ μόνον ἀναβλητοί. οὐδὲ γὰρ φησιν ἀδιστέρω εἰς ἄπειρον

τὴν ζωὴν τυγχάνειν. λέγει δὲ, ἐπειδὴ αἱ πιότητες μεταβάλλουσι, εἰ μέλλει τις μὴ καὶ τοῖς μεγέθεσιν ἁπλῶς εἰς ἄπειρον αὐτὰς ἐκβαλλειν. κινοῦνται τε συνεχῶς αἱ ἄτομοι. φησὶ γὰρ ἀνάγκη καὶ ἰσοταχῶς αὐτὰς κινεῖσθαι τὸ κενόν, τὴν ἴξιν ὁμοίαν παρεχομένου καὶ τῆ κουφοτάτη καὶ τῆ βαρυτάτη εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ αἱ μὲν, εἰς μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων διίσασθαι· αἱ δὲ, αὐτὴν τὴν παλμὸν ἴσχουσιν, ὅταν τύχωσι τὴν τοιαύτην συγκλισιν συγκεκλιμέναι, ἢ συναζύγωσι τοῖς τοιούτοις. ἡ τε γὰρ τοῦ κενοῦ φύσις, ἡ διορίζουσα ἑκάστην αὐτῶν, τοῦτο παρασκευάζει, τὴν ὑπόστασιν οὐχ ὁποία τε οὖσα πιεῖσθαι· ἥ τε στερεότης ἡ ὑπάρχουσα αὐταῖς καθ' ὑγκρισιν, τὸν ἀπὸ παλμὸν ποιεῖ, ἐφ' ὁπόσον ἂν ἡ τοιαύτη συγκλισις καὶ τὴν ἀποκατάστασιν ἐκ τῆς συγκρούσεως διδῷ. ἀρχὴ δὲ τούτων ἐστὶν, αἰτίων τὰς ἀτόμους οὐσίας καὶ τὸ κενόν. φησὶ γὰρ μηδὲ ποιότητα μηδεμίαν περὶ τὰς ἀτόμους εἶναι, πλὴν σχήματος καὶ μεγέθους καὶ βάρους· τὸ δὲ χρῶμα τοῦτο περὶ τὴν θέσιν τῶν ἀτόμων ἀλλάττεσθαι ἐν ταῖς δώδεκα στοιχήσεσι φησί. παντὸς τε μεγέθους μὴ εἶναι περὶ αὐτάς· οὐδέποτε γὰρ ἄτομος ὄψεται αἴσθησιν. αὕτη γὰρ ἡ φωνὴ, τούτων πάντων μνημονευομένων τὸν ἱκανὸν τύπον ὑποβάλλει τῆς τῶν ὄντων φύσεως ὑπονοίας.

ἀλλὰ μὴν καὶ κόσμοι ἄπειροι εἰσὶν, εἴθ' ὅμοιοι τούτῳ, εἴτ' ἀνόμοιοι. ἃ γὰρ ἄτομα ἄπειρα οὖσαι, (ὡς ἔφη ἀποδείχθη) φέροιτο καὶ πρόωπάτω. οὐ γὰρ κατὰ πάντων ταῦτα τοιαῦτα ἄτομοι ἐξ ὧν ἂν γένοιτο κόσμος, ἢ ὑφ' ὧν ἂν συστείη, οὔθ' εἰς ἕνα, οὔτ' εἰς πεπερασμένους, οὔθ' ὅσοι τοιοῦτοι, οὔθ' ὅσοι διάφοροι τούτοις. ὥστε οὐδὲν τὸ ἐμποδίζον ὅτι θεὸς περὶ ἄπειρα καὶ τοιούτων κόσμων. καὶ μὴν καὶ τύποι ὁμοιοσχήμονες τοῖς στερεμνίοις εἰσὶ, λεπτότητι ἀπέχοντες μακρὰν τῶν φαινομένων. οὔτε γὰρ ἀποστάσεις ἀδυναπόδοτον ἐν τῷ περιέχοντι γίνεσθαι τοιαῦτα, οὔτε ὁπτικὰς ἀντιτυπώσεις, τὰς καταλήψεις τῶν κοιλωμάτων

καὶ λεπτότητων γίνεσθαι, οὔτε ἀπόρροιαι τῆς ὄψεως γίνονται βάσιν διατηροῦσαι, ὡς φησι καὶ ἐν τοῖς στερεμνίοις εἶχον. τύπις δὲ τοὺς τύπους ἄδηλα ποιεσαγορεύομεν. καὶ μὴν καὶ ἡ διὰ τῶν κενῶν φορὰ τῆς μηδεμίαν ἀπάντησιν τῇ αἰσθήσει γινομένης, καὶ μήκους πολλαπλάσιον ἐν ἀσθενοῦντι τῷ χρόνῳ συντελεῖ. βραδύτητες δὲ καὶ τάχη αἰτιατὰ καὶ οὐκ αἰτιατὰ ὁμοίωμα λαμβάνει. οὐ μὴν οὐδὲ ἅμα τῆς διὰ λόγου θεωρητὸν χρόνους τῆς τὸ φερόμενον σῶμα ὅτι εἰς πλείους τόπους ἀφικνεῖται. ἀδιατόπτον γὰρ καὶ τοῦτο, τὸ ἀφικνούμενον ἐν αἰσθητῷ χρόνῳ ὅλον ἢ πᾶν τοῦ ἀπείρου, οὐκ ἐξ οὗ αὐ πορεύεσθαι ἢ φορὰν τόπου ἔσαι ἀφιστάμενον. αἰτιατὸν γὰρ καὶ ὅμοιον ἔσαι, κἂν μέχρι τύπου τὸ τάχος τῆς φορᾶς μὴ αἰτιατέον καταλίπωμεν. χρήσιμον δὲ καὶ τοῦτο καταχεῖν τὸ στοιχεῖον, εἴ τι ὅτι τὰ χρηστὰ εἴδωλα τῆς λεπτότητος αἰτιώτατα πέφυκεν. ὅθεν αἱ μαρτυρεῖ τῷ φαινομένῳ, ἢ ὅθεν καὶ τάχη αἰτιώτατα ἔχει, καὶ τὰ πόρρω συμπεσεῖν ἔχειν ποιεῖ τῷ ἀπείρῳ αὐτῶν μηδὲν αἰτιᾶσθαι, ἢ ὀλίγα αἰτιᾶσθαι, πολλαῖς δὲ καὶ ἀπείροις ἅθροις αἰτιᾶσθαι τί. ποιεῖ τε τύπις, ὅτι ἡ χύσεις τῶν εἰδώλων ἅμα νοήματι συμβαίνει. καὶ γὰρ ῥύσις ἀπὸ τοῦ ὁμοίου τῷ ὅτι πολλῆς συνοχῆς ἐν ὑπάρχοντος σημειοῦσθαι, διὰ τὸ αἰτιατὰ πληρώσεις σώζουσα τὸ ὅτι τὸ στερεμνίου θέσιν καὶ τάξιν τῶν ἀπόντων, ὅτι πολὺ χρόνον εἰ καὶ ἐνίοτε συνεχόμενον ἐν ἀρχῇ. καὶ συσάσης ἐν τῷ ποιεῖσθαι ὀξῦναι, διὰ τὸ μὴ δεῖν τὸ βάθος τὸ συμπλήρωμα γίνεσθαι. καὶ ἄλλοι δὲ τύπις ὑγρηλικοὶ τῶν τοιούτων φύσεων εἰσίν. οὐδὲν γὰρ τύπων αἰτιῶνται τοῖς αἰσθήσεσιν, αἱ βλέπει τις ὑγρὰ τόπον τὰς ἐνεργείας ἴσα καὶ τὰς συμπαθείας ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ποιεῖς ἡμᾶς αἰσθήσει. εἰ δεῖ καὶ νομίζειν, ἐπεισόντος ὑγροῦ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν, καὶ μορφὰς ὁρᾶν ἡμᾶς καὶ διανοεῖσθαι. οὐ γὰρ ἂν ἀποφαίνοιτο τὰ ἔξω τῇ ἑαυτῶν φύσει, ὅ τε χρώματος καὶ τῆς μορφῆς, διὰ τοῦ

τοῦ ἀέρος τὸ μεταξὺ ἡμῶν τε κἀκείνων, οὐδὲ διὰ τὴν ἀκτίνων, ἢ οἱωνδήποτε ῥυμῶν ἀφ' ἡμῶν ἐπὶ ἐκεῖνα παραγινομένων, οὕτως ὡς τύπων τινῶν ἐπεισιόντων ἡμῖν ἀπὸ τῶν σχημάτων, ἀπὸ χροιᾶς τε καὶ ὁμοιομόρφων, κατὰ τὸ ἀναλλοίωτον μέγεθος, εἰς τὴν ὄψιν ἢ τὴν διάνοιαν ἐκείνοις τοῖς φοραῖς χωρούντων. εἶτα διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τὸ ἑνὸς καὶ συνεχοῦς τὴν φαντασίαν ἀποδιδόντος, καὶ τὴν συμπάθειαν ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου σώζοντος καὶ τὸ ἐκεῖθεν σύμμετρον ἐπιφερομένου, ἐκ τῆς καὶ βάθος ἐν τῷ στερεμνίῳ τῶν ἀπόμων πλάσεως, καὶ ἣν ἂν λάβωμεν φαντασίαν, ὁπτικὴν οὖσαν τῇ διανοίᾳ ἢ τοῖς αἰσθητηρίοις, εἴτε μορφῆς, εἴτε συμβεβηκότων, μορφή ἐστιν αὐτὴ τοῦ στερεμνίου, γνώμων καὶ τὸ ἐξῆς πύκνωμα, ἢ ἐγκάλυμμα τοῦ εἰδώλου· τὸ δὲ ψεῦδος καὶ τὸ διημαρτημένον, ἐν τῷ προσδεχομένῳ ἀεί ἐστιν ὑπομαρτυρηθήσεσθαι. εἶτ' ἐκ ὑπομαρτυρουμένου καὶ τὴν ἀκίνητον ἐν ἡμῖν αὐτῆς σεσημασμένῳ τῇ φαντασικῇ ὑπολήψει, διάληψιν ἣ ἐχούσῃ καθ' ἣν τὸ ψεῦδος γίνεται. ἥτε γὰρ ὁμοιότης τῶν φαντασμάτων οἱονεὶ ἐν εἰκόνι λαμβανομένων, ἢ κατ' ὕπνους γινομένων, ἢ κατ' ἄλλας τινὰς ὑπολήψεις τῆς διανοίας, ἢ τῶν λοιπῶν κριτηρίων, ἐκ ἂν ποτε ὑπῆρχε τοῖς οὖσί τε καὶ δοκοῦσι προσαγορευομένοις, εἰ μὴ ἴσως τινὰ καὶ ταῦτα προσὸν βάλλοιμεν. τὸ δὲ διημαρτημένον οὐκ ἂν ὑπῆρχεν εἰ μὴ ἐλαμβάνομεν καὶ ἄλλην τινὰ κίνησιν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς σεσημασμένην μέν, διάληψιν δὲ ἔχουσαν. καὶ διὰ ταύτην τὴν σεσημασμένην τῇ φαντασικῇ ὑπολήψει, διάληψιν ἣ ἔχουσ᾽, ἐὰν μὲν μὴ ὑπομαρτυρηθῇ ἢ ἀπομαρτυρηθῇ, τὸ ψεῦδος γίνεται· ἐὰν δὲ ὑπομαρτυρηθῇ ἢ μὴ ἀπομαρτυρηθῇ, τὸ ἀληθές. καὶ ταύτην οὖν σφόδρα γε δεῖ τὴν δόξαν κατέχειν, ἵνα μήτε τὰ κριτήρια ἀναιρῆται τὰ καὶ τὰς ἐνεργείας, μήτε τὸ διημαρτημένον ὁμοίως βεβαιώμενον πάντα

σωζεσθαι. διὰ μὲν οὖν καὶ τὸ ἀκούειν γίνεται πνεύματός τινος φερομένου ἀπὸ τῶν φωνούντων ἢ ἠχούντων ἢ φερόντων, ἢ ὅπως δή ποτε ἀκουστικὸν πάθος ἐνεργάζονται. τὸ δὲ ῥεῦμα τοῦτο εἰς ὁμοιομερεῖς ὄγκους διαιρεῖται, ἅμα τινὰ διωθοῦντας συμπάσχειν τοῖς ὁμοίοις, καὶ ἑνότητα ἰδιότροπον διατείνουσαν ἐπὶ τὸ ἀκουστήριον, καὶ τὴν ἐπαφὴν τὴν ἀπ' ἐκείνου ὡς τὰ πολλὰ πιθανήν· εἰ δὲ μή γε, τὸ ἔξωθεν μόνον ἔνδηλον ἐνεργάζουσαν. κύων γὰρ ἀναφερομένης τινὸς ἐκ θήρας συμπαθείας, ὅτε αὐτὴ γένοιτο ἡ τοιαύτη ἐπαφή τις. ὅτε αὐτὴν οὕτω δεῖ νομίζειν τὸν ἀέρα ὑπὸ τῆς προσιεμένης φωνῆς, ἢ καὶ τὴν ὁμογενῆ γεννᾶσθαι. πολλοὶ γὰρ ἔνδοθεν ἔχει τοῦτο πάσχον ὑπ' ἐκείνης· διὰ δὲ τοὺς τὴν γενομένην πληγὴν ἐν ἡμῖν ὅταν φωνὴν ἀφιῶμεν, τοιαύτην ἐκ τινων ὄγκων ῥεύματος πνευματώδους ἀποτελεστικῶν ποιεῖσθαι, ἢ τὸ πάθος τὸ ἀκουστὸν ἡμῖν ἐνεργάζεται. καὶ μὲν καὶ τὴν ὀσμὴν νομιστέον, ὥσπερ καὶ τὴν ἀκοήν, ὅτε ἄν τινος πάθους οὐθὲν ἐργάσασθαι, εἰ μὴ ὄγκοι τινὲς ἦσαν ἀπὸ τῶν σωμάτων ἀποφερόμενοι, σύμμετροι πρὸς τὸ τοῦτο τὸ αἰσθητήριον πρὸς εἶν· οἱ μὲν τοῖοι, πεπερασμένως καὶ ἀλλοτρίως· οἱ δὲ τοῖοι, ἀπαραχώρως καὶ οἰκείως ἔχοντες. καὶ μὲν καὶ τὰς ἁπτὰς νομιστέον, μηδεμίαν ποιότητα τῶν φαινομένων προσφέρεσθαι, πλὴν σχήματος καὶ βάρους καὶ μεγέθους, καὶ ὅσα ἐξ ἀνάγκης σχήματος συμφυῆ ἐστι. ποιότης γὰρ πᾶσα μεταβάλλει· αἱ δὲ ἅπτικαὶ οὐδὲν μεταβάλλουσιν. ἐπειδὴ πᾶν ἀεί τι ὑπομένει ἐν ταῖς διαλύσεσι τῶν συγκρίσεων στερεὸν καὶ ἀδιάλυτον, ὃ τὰς μεταβολὰς ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ποιήσεται, οὐδὲ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, διὰ τί μεταθέσεις ἐν πλοῖς, γενῶν δὲ καὶ προσόδους καὶ ἀφόδους. ὅθεν ἀναγκαῖον τὰ μὴ μεταλαμβάνοντα ἄφθαρτα εἶναι, καὶ τὸ μεταβάλλοντος φύσιν ἐκ ἔχοντα, ὄγκους δὲ καὶ σχηματισμοὺς ἰδίους· τοῦτο γὰρ καὶ ἀναγκαῖον ὑπομένειν.

καὶ γὰρ ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν μεταχειριζομένοις κατὰ τὴν
τῶν αἱρέσιν τὸ χῆμα ὑπάρχον λαμβάνεται· αἱ δὲ πιό-
τητες ἂν ὑπάρχουσαι ἐν τῷ μεταβάλλοντι, ὡς τὸ ἐκεῖ-
νο καταλείπεται, ἀλλ' ἐξ ὅλου τὸ σώματος ἀπολύμεναι.
ἱκαναὶ οὖν τὰ ὑπολειπόμενα τούτα ταῖς τῶν συγκρίσεων
διαφοραῖς πιεῖν· ἐπειδὴ τὸ ὑπολείπεσθαι γίνεται ἀναγ-
καῖον, καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν φθείρεσθαι. ἀλλὰ μηδὲ εἰς νομίζειν
παῦ μέγεθος ἐν ταῖς ἀτόμοις ὑπάρχειν, ἵνα μὴ τὰ φαι-
νόμενα διαμαρτυρῇ. τὰ δὲ μικρὰς δέ τινας μεγεθῶν νο-
μιστέον εἶ· βέλτιον γάρ. καὶ τούτου ὄντος, τὰ κατὰ τὰ
πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις γινόμενα ἀποδοθήσεται. παῦ δ'
μέγεθος ὑπάρχον, οὔτε χρησιμόν ἐστι πρὸς τὰς τῶν πι-
οτήτων διαφορὰς, ἀφίχθαί τε ἀμέλει καὶ πρὸς ἡμᾶς
ὁρατὰς ἀτόμους· ἃ οὐ θεωρεῖται γινόμενον, οὐδ' ὅπως
ἂν γένοιτο ὁρατὴ ἄτομος ἔστιν ὑπονοῆσαι. πρὸς δὲ τού-
τοις οὐ δεῖ νομίζειν ἐν τῷ ὠθισμῷ σώματι ἀπείρους ὄγ-
κους εἶ, οὐδ' ὑπολαμβάνειν. ὥστε οὐ μόνον τὸ εἰς ἄπει-
ρον τομὴν ὅτι τοὐλάχιστον αἱρετέον, ἵνα μὴ πάντα ἀσθε-
νῆ ποιῶμεν, καὶ ταῖς προλήψεσιν τῶν αἰσθήσεων εἰς τὸ μὴ
ὂν ἀναγκαζώμεθα, τὰ ὄντα θλίβοντες, καταναλίσκειν.
διὰ καὶ τὸ μεταβαίνειν μὴ νομιστέον γίνεσθαι ἐν τοῖς
ὠθισμοῖς εἰς ἄπειρον, μηδὲ τοὐλάχιστον. οὔτε γὰρ ὅπως ἐ-
πιδαὴ ἅπαξ λεγόμενον εἴπῃ ὅτι ἄπειροι ὄγκοι ἔν τισιν ὑπάρ-
χουσιν, ἢ ὑπολαμβάνει, ὅτι νοῆσαι πῶς τ' ἂν ἔτι πεπερασμέ
νον τοῦτο εἴη τὸ μέγεθος. πολλοὶ γάρ εἰσιν, δῆλον ὡς ἄπει-
ροί εἰσιν ὄγκοι· καὶ ὅτου ἐξ ὧν ὀλίγοι ἂν ποτε ὦσιν, ἄ-
πειρον ἂν εἴη καὶ τὸ μέγεθος, ἄκρον τε ἔχοντες τὸ ὑπο-
πεπερασμένον διαληπτόν. εἰ μὴ καὶ καθ' ἑαυτὸ
θεωρητέον, οὐκ ἔστι μὴ καὶ τὸ ἐξῆς τούτου τοιοῦτον νο-
εῖν. καὶ οὕτω κατὰ τὸ ἐξῆς εἰς τὸ ἔμπροσθεν βαδί-
ζοντα, εἰς τὸ ἄπειρον ὑπάρχειν κατὰ τοιοῦτον ἀφικνεῖ-
σθαι τῇ ἐννοίᾳ. τό τε ἐλάχιστον τὸ ἐν τῇ αἰσθήσει δεῖ

καταγνῶναι, ὅτι οὔτε διὰ τί ὅλον ὂν τὰς μεταβάσεις ἔχει, οὔτε πάντα τὰ τῶν ἀτόμων, ἀλλ' ἔχει μὲν ἕνα καὶ ὁ τὰ τῆς μεταβάσεως, διέλιπεν δὲ μέρη ὧν ἔχει. ἀλλ' ὅτι διὰ τὴν τῆς κατὰ τόπους συμφέρειαν οἰκειοῦται διαλαμβάνειν ἃ αὐτῷ, τὰ μὲν ὅτι πάρεστι, τὰ δὲ ἐφ' ἑκάτερα, πῖστιν ἡμῖν δεῖ παρεσκευάσθαι. ἐξῆς τε θεωρούμενα ταῦτα ἀπὸ τοῦ παρόντος καταλαμβάνομεν καὶ ὧν οὐ τῷ ἄπτῳ, οὐδὲ μέρεσι μείζοσιν ἀπτόμενα, ἀλλὰ διὰ τὴν ἰδιότητα τὴν ἑαυτῶν, τὰ μεγέθη καταμετροῦντα, τὰ πλείω πλείοσι, καὶ τὰ ἐλάττω ἐλάττοσι. ταύτῃ τῇ αἰτιολογίᾳ νομιστέον καὶ τὸ ὂν τῇ ἀτόμῳ ἐλάχιστον ὑπάρχειν. μικρότητι γὰρ ἐκεῖνο δῆλον ὡς διαφέρει τοῦ κατὰ τὴν αἴσθησιν θεωρουμένου, αἰτιολογίᾳ δὲ τῇ αὐτῇ ὑπάρχειν. ἐπίσης καὶ ὅτι μέγεθος ἔχει ἡ ἄτομος κατὰ τὸ ἐναργὲς αἰτιολογίαν καταγορήσαμεν, μικρόν τι μόριον μακρὰν ἐκβάλλοντες. ἔστι τὰ ἐλάχιστα καὶ ἀμιγῆ πάντα δεῖ νομίζειν τὸ μικρὸν τὸ καταμέτρημα, ἐξ αὐτοῦ τοῦτον τοῖς μείζοσι καὶ ἐλάττοσι προσκυάζοντα τὴν διαλόγου θεωρίαν ὅτι τῶν ἀοράτων. ἡ γὰρ κοινότης ἡ ὑπαρχουσα αὐτοῖς θεὸς τὰ ἀμετάβολα, ἱκανὴ τὸ μέχρι τούτου συμπλέσαι. συμφόρησιν δὲ ὁπὸ τούτων κίνησιν ἐχόντων οὐχ οἷόν τε γίνεσθαι. ἐν μὲν καὶ τὸ ἄπειρον, ὡς μὲν αἰωρᾶται ἢ καταπάτου, οὐδεὶς καταγορεῖ· τὸ ἄνω ἢ κάτω μόνον τοι τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς. ὅθεν ἂν τὸ μὲν εἰς ἄπειρον ἄγῃ ὄν, μηδέποτε φυεῖσθαι τόπον ἡμῖν· ἢ τὸ ὑποκάτω τὸ νοούμενον εἰς ἄπειρον ἅμα ἄνω πεῖ καὶ κάτω θεὸς τὸ αὐτό· τόπον γὰρ ἀδύνατον δύο ὁμοίως ὁρίζειν. ὥστε ἔστι μίαν λαβεῖν φορὰν, τὸ ἄνω νοουμένου εἰς ἄπειρον καὶ μίαν τὸ κάτω, ἂν καὶ μυριάκις θεὸς τοὺς πόδας τὸ ἐπάνω τὸ παρ' ἡμῖν φερόμενον τοὺς ὑπὲρ κεφαλῆς ἡμῖν τόπους ἀφικνῆται, ἢ ὁπὸ τὸ κεφαλὴν τὸ ὑποκάτω τὸ παρ' ἡμῖν κάτω φερόμενον. ἡ γὰρ ὅλη φορὰ οὐδὲν ἧττον ἑκατέρα αἰτιωμένη ἐπ' ἄπειρον τοιῆται. καὶ μὴν καὶ ἰσοταχῆς αἰεὶ γ-

καῖον ταὶ ἀτόμοις εἶ), ὅταν διὰ τῦ κενοῦ εἰσφέρωνται, μη δενὸς ἀντικόπτοντος. οὔτε γὰρ τὰ βαρέα θᾶττον οἰσθήσεται τῶν μικρῶν καὶ κούφων, ὅταν γε δεῖ μηδὲν ἀπαντᾶν αὐτοῖς· οὔτε τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων, πάντα πόρον σύμμετρον ἔχοντα, ὅταν μηδὲν μηδὲ ἐκείνοις ἀντικόπτῃ, οὔθ' ἡ ἄνω, οὔθ' ἡ εἰς τὸ πλάγιον διὰ τῶν κρούσεων φορὰ, οὔθ' ἡ κάτω διὰ τῶν ἰδίων βαρῶν. ἐφ' ὁπόσον γὰρ ἂν καταλάβῃ ἑκάτερον, ὅτι τοσοῦτον ἅμα νοήματι τῇ φορᾷ χωρεῖν, ἕως ἀντικόψῃ, ἢ ἔξωθεν, ἢ ἐκ τῦ ἰδίου βάρους, ὡς τὸ τῦ πλήξαντος δυνάμιν. διηὰ μηδὲ κατ' ταὶ συγκρίσεις θᾶττον ἑτέρα ἑτέρας ῥηθήσεται τῶν ἀτόμων, ἴσοτα χῶν οὐσῶν τῷ ἐφ' ἕνα τόπον φέρεσθαι ταὶς ἐν τοῖς ἀθροίσμασιν ἀτόμοις, καὶ κατ' τῶν ἐλαχίστων συνεχῆ χρόνον, εἰ μὴ ἐφ' ἕνα κατ' τοὺς λόγῳ θεωρητοὺς χρόνους, ἀλλὰ πυκνὸν ἀντικόπτωσιν, ἕως ἂν ὑπὸ τῶν αἰσθησιν τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς γλύπτωται. τὸ γὰρ συνδοξαζόμενον τῇ τῦ ἀοράτου, ὡς ἄρα καὶ οἱ διὰ λόγου θεωρητοὶ χρόνοι τὸ συνεχὲς τῆς φορᾶς ἔχουσιν, οὐκ ἀληθές ἐστιν ὅτι τῶν τοιούτων· ἐπεὶ τό γε θεωρούμενον παῦ, ἢ κατ' ὑπόνοιαν λαμβανόμενον τῇ διανοίᾳ, ἀληθές ἐστιν. μετ' ἐ ταῦτα δεῖ συνορᾶν διαφέροντα ὅτι ταὶς αἰσθήσεις καὶ τὰ πάθη. οὕτω γὰρ ἡ βεβαιοτάτη πίστις ἔσται, ὅτι ἡ ψυχὴ σῶμά ἐστι λεπτομερές, παρ' ὅλον τὸ ἄθροισμα παρεσπαρμένον. τοῦτο μὲν ἔμφερέστατον πνεύματι θερμοῦ τινὰ κρᾶσιν ἔχοντι. κατὰ μὲν, τοῦτο τῷ τοιούτῳ, κατὰ δὲ, τοῦτο τῷ. ἔστι δὲ τὸ μέρος πολλῷ παραλλαγὴν εἰληφὸς τῆς λεπτομερείας κατ' αὐτὴν τούτων. συμπαθὲς μὲν τοῦτο μᾶλλον κατὰ τῶν λοιπῶν ἀθροίσματος. τοῦτο δὲ παῦ αἱ δυνάμεις τῆς ψυχῆς δῆλον, καὶ τὰ πάθη καὶ αἱ ἀμνησίαι, καὶ αἱ διανοήσεις, καὶ ὧν στερούμενοι ἀπόλλυμεν. καὶ μὲν καὶ ὑπ' ἔχει ἡ ψυχὴ τῆς αἰσθήσεως τῷ πλείστῳ αἰτίαν, δεῖ κατέχειν. οὐ μὲν εἰλήφει αὐ τοῦτο, εἰ μὴ ὑπὸ τῶ λοιποῦ ἀθροίσματος ἐσεγάζετό πως. τὸ δὲ λοιπὸν ἄθροισμα παρασκευάσαν

ἐκείνῃ τὴν αἰτίαν ταύτην, ἐπειλῆφε καὶ αὐτὴ τοιούτου συμπτώματος παρ' ἐκείνης, οὐ μόνοι πάντων ὧν ἐκείνη κέκτηται· διὸ ἀπαλλαγείσης τῆς ψυχῆς, οὐκ ἔχει τὴν αἴσθησιν. οὐ γὰρ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ταύτην ἐκέκτητο τὴν δύναμιν, ἀλλ' ἑτέρῳ ἅμα συγγεγονυίᾳ αὐτῷ παρεσκεύαζεν, ὃ δι' ἐκείνης τελειωθείσης δὴ αὐτοῦ δυνάμεως, καὶ τὴν δύνασιν σύμπτωμα αἰσθητικὸν ἀνθρώπου ἀπετέλουν ἑαυτῷ, ἀπεδίδου καὶ τὴν ὁμούρησιν καὶ συμπάθειαν, καὶ ἐκείνῳ, καθάπερ εἶπον. διὸ δὴ καὶ ἐνυπάρχουσα ἡ ψυχὴ οὐδέποτε, δήπου ἑνὸς μέρους ἀπηλλαγμένου, αἰσθήσεται· ἀλλὰ αἳ καὶ ταύτῃ ξυναπόλλυται τὰ σχίζοντες λυθέντες, εἴθ' ὅλου, εἴτε καὶ μέρους ἑνός, ἐὰν γὰρ διαμένῃ ἐξῆς τὴν αἴσθησιν. τὸ δὲ λοιπὸν ἄθροισμα διαμένον καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος, οὐκ ἔχει τὴν αἴσθησιν ἐκείνου ἀπηλλαγμένον ὅσον ποτέ ὅτι τὸ συμπεῖνον τῶν ἀτόμων πλῆθος εἰς τὴν τῆς ψυχῆς φύσιν καὶ μικρὰ καὶ λυομένου τοῦ ὅλου ἀθροίσματος, ἡ ψυχὴ διασπείρεται, καὶ οὐκέτι ἔχει τὰς αὐτὰς δυνάμεις, οὐδὲ κινεῖται, ὥστε οὐδὲ αἴσθησιν κέκτηται. οὐ γὰρ οἷόν τε νοεῖν αὐτὸ αἰσθανόμενον, μὴ ἐν τούτῳ τῷ συνήματι ταῖς κινήσεσι ταύταις χρώμενον, ὅταν τὰ σχιζόντα καὶ περιέχοντα μὴ τοιαῦτα ᾖ ἐν οἷς νῦν ὄντα ἔχει ταύτας τὰς κινήσεις. διὰ μικρὰ δὲ τόδε λέγει ἐν δήποις, καὶ ἐξ ἀτόμων αὐτὴν συγκεῖσθαι λειοτάτων καὶ στρογγυλωτάτων πολλῷ ἑνὶ διαφερουσῶν τοῦ τοῦ πυρός· καὶ τὸ μόριον ἄλογον αὐτῆς, ὃ τῷ λοιπῷ παρεσπείσθαι σώματι· τὸ δὲ λογικὸν, ἐν τῷ θώρακι, ὡς δῆλον ἔκ τε τῶν φόβων καὶ τῆς χαρᾶς. ὑπόνοιαν γίνεσθαι τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν τῶν παρ' ὅλην τὴν σύγκρισιν παρεσπαρμένων, ἢ ἐγκαπεχομένων, ἢ διαφορουμένων, εἶτα συμπιπλόντων τοῖς ἐσπαρμένοις. τὸ, πεπεῖσμαι ἀφ' ὅλων τῶν σωμάτων φέρεσθαί με δεῖ πρὸς κατανοεῖν ὅτι τὸ ἀσώματον. λέγει δὲ καὶ τὴν πλείστην ὁμιλίαν τὸ ὀνόματος, ὅτι τὸ καθ' ἑαυτὸ νοηθέντος αὖ· καθ' ἑαυτὸ δὲ οὐκ ἔστι νοῆσαι

τὸ ἀσώματον, πλὴν τοῦ κενοῦ. τὸ δὲ κενὸν, οὔτε ποιῆσαι, οὔτε παθεῖν δυνάταν, διὰ κίνησιν μόνον δι' ἑαυτοῦ τοῖς σώμασι παρέχεται. ὡς δὲ οἱ λέγοντες ἀσώματον εἶναι τὴν ψυχὴν, ματαιάζουσιν. οὐδὲν γὰρ ἂν ἐδυνάτο ποιεῖν, οὔτε πάσχειν, εἰ μὴ τοιαύτην οὖσα ἐναργῶς ἀμφότερα ταῦτα δηλαμβάνει διὰ τὴν ψυχὴν τὰ συμπτώματα. ταῦτα οὖν πάντα τὰ διαλογίσματα διὰ ψυχῆς ἀνάγων τις ὀρθῶς τὰ πάθη καὶ τὰς αἰσθήσεις, μνημονεύων τῶν ἐν ἀρχῇ ῥηθέντων, ἱκανῶς κατόψεται τοῖς τύποις ἐπιλελειμμένα εἰς τὸ κρῖναι μέρος ἀπὸ τούτων ἀκριβοῦσθαι βεβαίως. διὰ μὲν γὰρ τὰ σχήματα, καὶ τὰ χρώματα, καὶ τὰ μεγέθη, καὶ τὰ βάρεα, ἢ καὶ ὅσα διὰ καταμορεῖται σώματος, ὡς αἰεὶ εἰς αὐτὰ βεβηκότα, ἢ πᾶσιν, ἢ τοῖς ὁρατοῖς καὶ κατ' ἐπιβολὴν αἰσθήσεως αὐτοῖς γνωστοῖς, οὐδ' ὡς καθ' ἑαυτὰς εἰσὶ φύσεις, δοξαστέον· οὐ γὰρ δυνατὸν διανοῆσαι τόπον, οὔτε ὅλως ὡς ἂν εἰσὶν, ὡς οὐδ' ἕτερα τὰ συνυπάρχοντα τούτῳ ἀσώματα, οὐδ' ὡς μέρη τούτου, διὰ ὡς τὸ ὅλον σῶμα, καθ' ὅλου μὲν τούτων πάντων ἢ ἑαυτοῦ φύσιν ἔχον ἀίδιον, καὶ οἱονεὶ συμπεφορημένον· ὡς ὅταν ἐκ αὐτῶν τῶν ὄγκων μεῖζον ἄθροισμα συνῇ, ἢ τι τῶν μετρίων ἢ τῶν τοῦ ὅλου μεγεθῶν, τὸ δέ τινος ἐλαττόνων, διὰ μόνον (ὡς λέγω) ἐκ τούτων ἀπάντων ἢ ἑαυτοῦ φύσιν ἔχον ἀίδιον. καὶ ὁπόταν μὲν ἔχοντα ἰδίας πάντα ταῦτα ὅτι καὶ διαλήψεις· συμπαρακολουθοῦντος δὲ τοῦ ἀθρόου, καὶ οὐδαμῇ ἀποχωροῦντος, διὰ κρῖσιν ἢ ἀθρόαν δύνοιαν τοῦ σώματος κατηγορίαν εἰληφότος. καὶ μὲν καὶ τοῖς σώμασι συμπίπτει πολλάκις καὶ ὂν ἀίδιον παρακολουθεῖν, οὔτ' ἐν τοῖς ἀορατοῖς, καὶ οὔτε ἀσώματα. ὥστε δὴ κρῖσιν πλείστην φορεῖν, τούτῳ τῷ ὀνόματι χρώμεθα, φαντασίαν ποιούμεθα τὰ συμπτώματα οὔτε τινὰ τοῦ ὅλου φύσιν ἔχειν, ὃ συλλαβόντες κατὰ τὸ ἀθρόον, σῶμα προσαγορεύομεν· οὔτε τινὰ τῶν ἀϊδίων παρακολουθούντων, ὧν αὖθις σῶμα οὐ δυνατὸν νοεῖσθαι. κατ' ὁπόλας δ' αὖ

ζητας. ΤΟ δὲ καλουθοῦντες τῶ ἀστρόου, ἕκαστα θεωρεῖσθαι δεῖν. δηλόν τι δή τινι ἕκαστα συμβαίνοντα θεωρεῖται, ἢ καὶ ἴδιόν τῶν συμπτωμάτων τὸ καλουθοῦντων, καὶ ἢ καὶ ἐνδέχεται ἐν τῇ ὅλῃ τούτων τινὶ διαφέρειν, ὅτι ἢ ἔχει τινὶ τῶ ὅλου φύσιν ὡ συμβαίνει, ὃ δὴ καὶ σῶμα θεωρεῖσθαι δοκοῦμεν, οὐδὲ τινὶ τῶν ἰδίων καλουθούντων, δεῖ αὖ καθ' αὐτὰ νομιστέον. οὐδὲ γὰρ τὸ διανοητέον, ὅτι ὅτι τούτων, οὔτ' ὅτι τῶν ἰδίων συμβεβηκότων. δηλοῖ γὰρ καὶ φαινεται. συμπτώματα πάντα τὰ σώματα νομιστέον, καὶ ἢ ἰδίων καλουθοῦντα, οὐδὲ φύσεως καθ' ἑαυτὰ πάθημα ἔχοντα· ἀλλ' ὃν τρόπον αὐτὴ ἡ αἴσθησις τινὶ ἰδιότητα ποιεῖ θεωρεῖται. καὶ μὴν καὶ τὸ μὴ δὲ καινοποιοῦσι στοιφῶς. τὸν γὰρ δὲ χρόνον σύζητητέον, ὥσπερ καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἐν ὑποκειμένῳ ζητοῦμεν, ἀπάγοντες ὅτι ταῖς βλεπομέναις παρ' ἡμῖν αὐτοῖς θεωρήσεις· ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀπαράγκαστον, καθ' ὃ τὸν πολὺν ἢ ὀλίγον χρόνον αἰσθανόμεθα, συγγενικῶς τοῦτο θεωρητέον, ἀναλογιστέον. καὶ ὅτε δὲ μακρὸς, ὡς βέλτιος μακρότερος, ἀλλ' αὐταῖς ταῖς ὑποκειμέναις κατ' αὐτὴν χρηστέον· οὔτε δὲ μὴ καθ' ἑαυτὸ καὶ τηρητέον, ὡς τινὶ αὐτῶν οἰκείαν ἔχοντες τῷ ἰδιώματι τούτῳ· (καὶ γὰρ τοῦτο πιθανὸν τινες) δηλαδὴ μόνον ὡς συμπλέκομεν τὸ ἴδιον τούτῳ καὶ θεωμένομεν, μᾶλλον ὁπλοτέον. καὶ γὰρ τοῦτο ἐν ἀποδείξεως θεωρεῖται. ἀλλ' ὁπλισμοῦ· ὅτι ταῖς ἡμέραις καὶ ταῖς νυξὶ συμπλέκομεν, καὶ τοῖς τούτων μέρεσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς πάθεσι καὶ ταῖς ἀπαθείαις, καὶ κινήσεσι, καὶ στάσεσιν, ἴδιόν τι σύμπτωμα θεὶ ταῦτα πάλιν αὐτὸ τοῦτο ἀνακαλοῦντες καθὸ χρόνον ὀνομάζομεν. φησὶ δὲ καὶ ὁ τῆβ τοῦτο θεὶ φύσεως, καὶ ὁ τῇ μεγάλῃ ὁπτομῇ, ὅτι τι τοῖς θεωρημένοις τοὺς κόσμους δεῖ καὶ πᾶσαν σύγκρισιν πεπερασμένην, τὸ ὁμοειδὲς τοῖς θεωρουμένοις πανταχοῦ ἔχουσαν νομίζειν χρόνον εἶναι ἀπὸ τοῦ ἀπείρου παντὸς τούτων ἐν συνεχοῦς ἰδίων

ἀποκεκριμένων, καὶ μειζόνων καὶ ἐλαττόνων· καὶ πάλιν διαλύεσθαι πάντα, τὰ μὲν, θᾶττον, τὰ δὲ, βραδύτερον· καὶ τὰ μὲν ὑπὸ τῶν τοιῶνδε, τὰ δὲ, ὑπὸ τῶν τοιῶνδε τοῦτο πάσχοντα. δῆλον οὖν ὡς καὶ ἀφθάρτους φησὶ τοὺς κόσμους, μεταβαλλόντων τῶν μερῶν· καὶ ἐν ἄλλοις πλὴν γλίσχρως τῷ ἀέρι ἐποχεῖσθαι. ἔτι δὲ καὶ τοὺς κόσμους οὐκ ἐξ ἀνάγκης δεῖ νομίζειν ἕνα σχηματισμὸν ἔχοντας, ἀλλὰ καὶ διαφόρους αὐτοὺς ἐν τῇ ιβ΄ περὶ τύπου φησίν. οὓς μὲν γὰρ, σφαιροειδεῖς, καὶ ᾠοειδεῖς ἄλλους, καὶ διαμορφώμονας ἑτέρους· οὐ μήποτε πᾶν σχῆμα ἔχειν. οὐδὲ ζῷα εἶναι ἀποκριθέντα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου. οὐδὲ γὰρ ἂν ἀποδείξειεν οὐδεὶς, ὡς μὴ τοιούτῳ, καὶ οὐκ ἂν ἐμπεριελήφθη τὰ τοιαῦτα σπέρματα ἐξ ὧν ζῷά τε καὶ φυτὰ καὶ τὰ λοιπὰ πάντα θεωρούμενα σωίζεται· ἐν ᾧ τῷ τοιούτῳ, οὐκ ἂν ἐδυνήθη. ὡσαύτως δὲ καὶ ἀντραφῆναι, τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὅπη γῆς νομιστέον. ἀλλὰ μὴν ὑπολητέον καὶ τὴν φύσιν πολλὰ καὶ παντοῖα ὑπὸ τῶν αὐτῶν τῶν πραγμάτων διδαχθῆναί τε καὶ ἀναγκασθῆναι· τὸν δὲ λογισμὸν τὰ ὑπὸ ταύτης παρεγγυηθέντα, καὶ ὕστερον ἐπακριβοῦν καὶ περεξεργάζεσθαι, ἐν μὲν τοῖσι θᾶττον, ἐν δὲ τοῖσι βραδύτερον· καὶ ἐν μὲν τοῖσι περιόδοις καὶ χρόνοις ἀπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, ἐν δὲ τοῖσι κατ' ἐλάττους. ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματα οὐκ ἀρχῆς μὴ θέσει γεγενῆσθαι, ἀλλ' αὐτὰς τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καθ' ἕκαστα ἔθνη ἴδια παρούσας πάθη καὶ ἴδια λαμβανούσας φαντάσματα, ἰδίως τ' ἀέρα ἐκπέμπειν, στελλόμενον ὑφ' ἑκάστων τῶν παθῶν καὶ τῶν φαντασμάτων, ὡς ἂν πρὸς καὶ ἡ χώρα τοὺς τόπους τῶν ἐθνῶν διαφορὰ εἴη. ὕστερον δὲ κοινῶς καθ' ἕκαστα ἔθνη τὰ ἴδια τεθῆναι, πρὸς τὸ ταῖς δηλώσεσι ἧττον ἀμφιβόλοις γενέσθαι διήλαις, καὶ συντομωτέρως δηλουμένας· ἔνια δὲ καὶ οὐ συνορώσθαι πράγματα εἰσφέροντας τοὺς συνειδότας παρεγγυῆσαι ἔνιας φθόγγους τοῖς ἀναγκασθεῖσιν ἀναφωνῆσαι· τοῖς δὲ, ᾧ λογισμῷ ἐλομένοις κατὰ πλείστην αἰτίαν, ὅτως

ἐρμηνεῦσαι. καὶ μὴν ἐν τῇς μετεώροις, φησὶν καὶ ζωὴν, καὶ ἔκλειψιν, καὶ ἀνατολὴν, καὶ δύσιν, καὶ τὰ σύστοιχα τούτοις, μήτε λειπυχρίωτας ἀνὰς νομίζειν δεῖ γίνεσθαι, καὶ διαστάσεις, ἢ διαταξίας, καὶ ἅμα τῇ πάσαν μαχαιρίστητα ἔχοντας, μετὰ ἀφθαρσίας· ὧν γὰρ συμφωνοῦσι σχηματεῖαι καὶ φιλοτάδες καὶ ὀργαὶ καὶ χάεντες μαχαιρότητα, ἀλλ' ἀδηλεία καὶ φόβῳ καὶ ὠφελείας τῇ πλησίον ζῶντα χίνεται. μήτε αὖ πῦρ ἅμα ὄντα συνεσταλμένα τῇ μαχαιρότητα κεκτημένα, χὴ βούλησιν τὰς κινήσεις ζωὰς λαμβάνειν· διὰ τοῦ τὸ σῶμα σπερεῖν χὴ ταῦτα ὀνόματα φερόμενα ὅτι τοιαύτας ἐννοίας, εἰ μὴ ἐστιν ἃ ἐξ αὐτῆς τῇ σωμάτων δόξαι εἰ ἢ μὴ, τὸν μέγιστον τάεσχον ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἐστανιλιότης ὠφελησόμενος. ὅθεν δὴ καὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἀπολήψεις τῶν συμφώνων τούτων ἐν τῇ τοῦ κόσμου χωρεῖσθαι δεῖ δοξάζειν, καὶ τῶν αἰσθητῶν τούτων καὶ φαινομένων συντελεῖσθαι. καὶ μὴν καὶ τῶν ἀφ' ὧν κινήσεων αἰτίαν ἐξαφιέσθαι, φυσιολογίας ἔργον εἶναι δεῖ νομίζειν, καὶ τὸ μαχαίριον ἐν τῇ φύσει τῶν μετεώρων γνώσεις, ἐν ταύτῃ πεπλωκέναι. καὶ ἐν τῷ ἀνὰς φύσεις αἱ θεωρούμεναι κατὰ τὰ μετέωρα ταυτὶ, καὶ ὅσα συγγενῆ φύσις τῶν εἰς τόπον ἀκρίβειαν. ἔπειτα οὐ τὸ πλεονάχως ἐν τοῖς τοιούτοις εἶναι, καὶ τὸ ἀνδεχομένως καὶ δήπου πως ἔχειν· ἀλλ' ἁπλῶς μὴ εἶναι ἐν ἀφθάρτῳ καὶ μαχαιρᾷ φύσει τῶν διάκρισιν ἐσομβαλλόντων, ἢ τὰ ἐσχάτου μηδὲν· καὶ τόπον καταλαβεῖν τῇ διανοίᾳ, ὅθεν ἁπλῶς εἶναι. τὸ δὲ ἐν τῇ ἰσοτείᾳ πεπλωκὸς τῆς δύσεως καὶ ἀνατολῆς καὶ τροπῆς καὶ ἐκλείψεως, καὶ ὅσα συγγενῆ τούτοις, μηδὲν ἐπὶ φύσει τὸ μαχαίριον τῆς γνώσεως συντείνειν, ἀλλ' ὁμοίως τοῖς φόβους ἔχειν τοῖς τοῦτα καλιδόντας, τίνες δὲ αἱ φύσεις ἀγνοοῦντας καὶ τίνες αἱ κυριώτατα αἰτίαι· ἐξ εἰ μὴ συνοιδέναι τοῦτα τὰ χαλεπὰ ἢ πλείους, ὅταν τὸ θαύμασος ἐν τῆς

τούτων τῆς καταγνώσεως μὴ δυνήσεται τὴν λύσιν λαμβάνειν, καὶ ἡ περὶ τὸ κυριώτατον οἰκονομία. διὸ δὴ καὶ πλείους αἰτίας εὑρίσκομεν τροπῶν, καὶ δύσεων, καὶ ἀναπολῶν, καὶ ἐκλείψεων, καὶ τῶν τοιούτων τροπῶν, ὡς περ καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος γινομένοις· ἢ οὐ δεῖ νομίζειν ἕνεκα τούτων χρείαν, ἀκρίβειαν μὴ ἀπειληφέναι, ὅση περὶ τὸ ἀταράχον καὶ μακάριον ἡμῶν συντείνει. ὥστε παραθεωροῦντας ποσαχῶς παρ' ἡμῖν τὸ ὅμοιον γίνεται, ἀπολογητέον ἐστὶ τε τῶν μετεώρων καὶ παντὸς τοῦ ἀδήλου, καταφρονοῦντας τῶν οὐδὲ μοιαχῶς ἔχον ἢ γινόμενον γνωρίζόντων, οὔτε τὸ πλειοναχῶς συμβαῖνον τοῖς ἐκ τῶν ἀποσημάτων φαντασίαν παραδιδόντων, ἔτι τε ἀγνοούντων καὶ ἐν ποίοις ἐκ ἔστιν ἀταραξίαν. ἀν' οὖν οἰώμεθα καὶ ὡδίπως ἐνδεχόμενον αὐτὸ γίνεσθαι, καὶ ἐφ' οἵοις ὁμοίως ἀταραξίαν αὐτὸ τὸ ὅλως πλειοναχῶς γίνεται γνωρίζοντες, ὡς περ κἂν ὅτι ὡδίπως γίνεται εἰδῶμεν, ἀταραξήσομεν. ὅτι δὲ τούτοις ὅλως ἅπασιν, ἐκεῖνο δεῖ καταυρεῖν, ἔτι τάραχος ὁ κυριώτατος ταῖς ἀνθρωπίναις ψυχαῖς γίνεται ἐν τῷ ταῦτα μακάρια τε δοξάζειν καὶ ἄφθαρτα, καὶ ὑπεναντίας ἔχειν τούτοις βουλήσεις ἅμα καὶ πρόξεις, καὶ αἰτίας, καὶ ἐν τῷ αἰωνίου τι δεινὸν καὶ προσδοκᾶν ἢ ὑποπτεύειν κατὰ τοὺς μύθους, εἴτε κατὰ ταύτην τὴν ἀναισθησίαν τὴν ἐν τῷ τεθνάναι φοβουμένους, ὡς περ οὖσαν καὶ αὐτήν, καὶ ἐν τῷ μὴ δέξεσθαι ταῦτα πάλιν, ἀλλ' ἀλόγως μέν τινι παραστάσει· ὅθεν μὴ οἰομένους τὸ δεινὸν τὴν ἴσην ἢ καὶ ὑπερβαλλούσην τοῦ ἀταράχου λαμβάνειν, τῷ εἰ καὶ ἐδόξαζον ταῦτα. ἡ δὲ ἀταραξία, τὸ τούτων πάντων ἀπολελύσθαι, καὶ συνεχῆ μνήμην ἔχειν τῶν ὅλων καὶ κυριωτάτων. ἔθεν τοῖς πᾶσι προσεκτέον τοῖς παροῦσι, καὶ ταῖς αἰσθήσεσι, κατὰ μὲν τὸ κοινὸν ταῖς κοιναῖς· κατὰ δὲ τὸ ἴδιον, ταῖς ἰδίαις, καὶ πάσῃ τῇ παρούσῃ καθ' ἕκαστον τῶν κριτηρίων ἐναρχίᾳ. ἀν' ὧν τύπτις προσέχωμεν, τὸ ὄθεν

ὁ δ' ἔρως γίνεται καὶ ὁ φόβος ἐμίνετο, ἐξαιρολογησόμεθα ὀρθῶς καὶ ἁπλούστερον, ὑπὲρ τε μετεώρων ἀπολογούμενοι καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀεὶ παρεμπιπτόντων, καὶ ὅσα φοβεῖ τοὺς λοιποὺς ἐράτους. Ταῦτά σοι ὦ Ἡρόδοτε, ἔστι κεφαλαιωδέστατα ὑπὸ τὴν τῶν ὅλων φύσεως ὑπέτυπωμένα· ὥστε ἀνηρώτητος ὁ λόγος δυνατὸς κατέρθη μετὰ ἀκριβείας, εἶναι ἐκὶ μὴ καὶ πρὸς ἅπασα βασίση τὴν τῶν μερῶν ἀκριβωμένα, ἀσύμβλητον αὐτὸν πρὸς τοὺς λοιποὺς αἰσθητὸν ἀνθρώπινα λήψεσθαι. καὶ γὰρ καὶ καθ' ἑαυτὸν πολλὰ τοῖς τῶν μερῶν ἐξακριβουμένοις τῶν ὅλων παραμαπέτει ἡμῖν, καὶ αὐτὰ ταῦτα ἐν μνήμαις ἔνυλος συνεχῶς βοηθήσει. Τοιοῦτα γάρ ἐστι, ὥστε καὶ τοῖς τῶν μερῶν ἤδη ἐξακριβωθεῖσιν ἱκανῶς, ἢ καὶ τελείως εἰς τὰ τοιαῦτα ἀναλύουσι διόδους, τὰς πλείστας τῶν ἀδυνάτων ὑπὸ τῆς ὅλης φύσεως πιστεῦσαι. ὅσα γὰρ μὴ παντελῶς αὐτῶν τῶν ἀποτελουμένων ἐν τούτοις εἰσίν, ἢ τῶν αὖθις φθόγγων ἕνεκεν, ἅμα νοήματι πρόοδον τῶν κενῶν παθῶν εἰς χαλεπασμὸν ποιοῦνται.

Καὶ ἡδὲ μὲν ἔστιν αὕτη ὑπόληψις περὶ τῶν φυσικῶν. περὶ δὲ τῶν μετεώρων ἥδε·

Ἐπίκουρος Πυθοκλεῖ χαίρειν.

Ἤνεγκέ μοι Κλεὼν ὑπόληψιν περὶ σοῦ, ἐν ᾗ φιλοφρονούμενός τε περὶ ἡμᾶς διατελεῖς, ἀξίως τῆς ἡμετέρας περὶ σεαυτὸν σπουδῆς, καὶ ὅτι ἀπταίστως ἐπειρᾶ μιμνημονεύειν τῆς εἰς μακάριον βίον συμπεπνευκότων διαλογισμῶν. ἐδέησε τοίνυν σεαυτῷ περὶ τῶν μετεώρων σύντομον καὶ ἐπιδεξιώτατον διαλογισμὸν ὑποστεῖλαι, ἵνα ῥᾳδίως μνημονεύῃς. Τὰ γὰρ ἐν διηγήσεσιν ἡμῶν γεγραμμένα, διεμνημόνευται σοί, καὶ τοι (ὡς ἔφης) πρὸς σαυτὰ βασάζειν. ἡμεῖς δὲ ἡδέως τε σοῦ τὴν δέησιν ἀπεδεξάμεθα, καὶ ἐλπίσιν ἡδείαις συνεφέρθημεν. γράψαντες οὖν τὰ λοιπὰ πάντα συμπεπλόκαμεν ἀναγκαίως, πολλοῖς καὶ ἄλλοις ἐσόμενα χρήσιμα τὰ διαλογισμοῦ.

λογίσματα ταῦτα, καὶ μάλιστα τοῖς νεωστὶ φυσιολογίας γνησίου γεγυμνωμένοις, καὶ τοῖς εἰς ἀφελείας βαθυτέρας τῶν ἐγκυκλίων τινὸς ἐμπεπλεγμένοις. καλῶς δὴ αὐτὰ διάλαβε, καὶ διὰ μνήμης ἔχων, ὡς ἔφην, αὐτὰ φιλόδυνε, μετὰ τῶν λοιπῶν, ὧν ἐν τῇ μικρᾷ ὁπτομῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἀπεστείλαμεν. πρῶτον μὲν οὖν, μὴ διὰ τέλους ἐπὶ τῆς περὶ μετεώρων γνώσεως, εἴπερ τι σωαφῶς λεγόμενον, εἴτε αὐτοτελῶς, νομίζειν εἶναι, ἱκανὸν ἀπεφαίνειν καὶ πίστιν βέβαιον, καθάπερ καὶ ὅτι τῶν λοιπῶν· μήτε τὸ ἀδιάφθορον παραβιάζεσθαι, μήτε ὁμοίαν τινὰ πάντα τὴν θεωρίαν ἔχειν, ἢ τοῖς περὶ βίων λόγοις, ἢ τοῖς περί τινων τῶν ἄλλων φυσικῶν πρόβλημα καθαρόν. οἷον, ὅτι τὸ πᾶν σῶμα καὶ ἀναφὴς φύσις ἐστίν, ἢ ὅτι ἄτομα στοιχεῖα, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ἢ ὅσα μοναχοῦ ἔχει τοῖς φαινομένοις συμφωνίαν· ὥσπερ ὅτι τῶν μετεώρων οὐκ ἐπαρκεῖν. διὰ ταῦτά γε πλεοναχοῦ ἔχει καὶ τῆς γενέσεως αἰτίαν, καὶ τῆς οὐσίας ταῖς αἰσθήσεσι συμφωνον κατηγορεῖν. οἱ γὰρ τοιαῦτ' ἀξιώματα καινὰ καὶ νομοθεσίας φυσιολογητέον, ἀλλ' ὡς τὰ φαινόμενα ἐκκαλεῖται. οὐ γὰρ ἰδιολογίας καὶ κενῆς δόξης ὁ βίος ἡμῶν ἔχει χρείαν, διὰ τὸ ἀθορύβως ἡμᾶς ζῆν. πάντα μὲν οὖν γίνεται ἀστοίχως κατὰ πάντων, κατὰ πλεοναχόν τοπον, ἐκκαθαιρομένων συμφώνως τοῖς φαινομένοις, ὅταν τις τὸ παθανολογούμενον ὑπὲρ αὐτῶν δεόντως καταλίπῃ. ὅταν δέ τις τὸ μὲν ἀπολίπῃ, τὸ δὲ ἐμβάλῃ, ὁμοίως σύμφωνον ὂν τοῖς φαινομένοις, δῆλον ὅτι καὶ ἐκ παντὸς ἐκπίπτει φυσιολογήματος, ὅτι ὑπὲρ τὸν μῦθον καταῤῥεῖ. σημεῖα δέ πια τῶν ἐν τοῖς μετεώροις συμπερασμάτων φέρειν τῶν παρ' ἡμῖν τινα φαινομένων, ἃ θεωρεῖται ἢ ἐπαρκεῖ, καὶ οὐκ ἐν τοῖς μετεώροις φαινόμενα. ταῦτα γὰρ ἐνδέχεται πλειοναχῶς γίνεσθαι. τὸ μὲν πῦρ φάντασμα ἑκάστων πυρῶδες, καὶ ὅτι τὰ σωματοειδώλια τοιοῦτον διαιρετέον. ἃ δὴ καὶ ἐμπυρτυεῖται τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις πλειοναχῶς συμπλεῖσθαι. κόσμος

ἔστι πεπερασμένος οὐρανός, ἄστρα τε καὶ γῆν καὶ πάντα τὰ φαινόμενα περιέχουσα, ἀποπεμπὸν ἔχουσα ἀπὸ τοῦ ἀπείρου, καὶ καταλήγουσα εἰς πέρας, ἢ σφαιρῷ ἢ πυκνῷ· καὶ οὐ λυομένου, πάντα τὰ ἐν αὐτῷ σύγχυσιν λήψεται, καὶ λήγουσαν ἢ εἰς ἄπειρον ἢ εἰς ἄσπερ ἔχοντα, καὶ σφαιρώλλειν ἢ τείχιον ἢ οἶκον δή ποτε περιεχάφειν. πολλαχοῦ γὰρ ἐνδέχεται τὴν γῆν φαινομένων οὐδὲν ἀπεμφαίνειν πρὸς τὸν κόσμον, εἰ ὧν λήγοντα ἔστι καταλαβεῖν. ὅπου δὲ καὶ τοιοῦτοι κόσμοι εἰσὶν ἄπειροι τὸ πλῆθος, ἔστι καταλαβεῖν, καὶ ὅλων καὶ ὁποιοῦτος δυνάτην κόσμος γίνεσθαι καὶ ἐν κόσμῳ καὶ μετακοσμίῳ, ὃ λέγομεν μεταξὺ κόσμων διάστημα, ἐν πλείονι τόπῳ καὶ ὃν ἐν μείζονι εἰλικρινεῖ καὶ κενῷ, καθάπερ τινές φασιν ὑπὸ πνεόντων τινῶν σπερμάτων, ῥυέντων ἀφ' ἑνὸς κόσμου ἢ μετακοσμίου, ἢ καὶ ἀπὸ πλειόνων εἰς μικρὸν, ποιοῦντας πυκνώσεις τε καὶ διαῤῥήξεις καὶ μεταστάσεις πεπυκνωμένων ἐπὶ διῆκον τόπον, ἂν οὕτω τύχῃ, καὶ ἐπαρδεύοντας ὑπὸ τῶν ἐχόντων ὑπηκόως ἕως πλειώσεως καὶ διαμονῆς. ἐφ' ὅσον τὰ ὑποβληθέντα θεμέλια πρὸς τὸν προσδοκῶν δύναται πιθανῶσαι. οὐ γὰρ ἀθροισμὸν δεῖ μόνον γίνεσθαι, οὐδὲ διηνεκῆ ἐν ᾧ ἐνδέχεται κόσμον γίνεσθαι κενῷ εἰς τὸ δεξαμενόμενον ἐξ ἀνάγκης· αὔξεσθαί τε ἕως ἂν ἑτέρῳ προσκρούσῃ, καθάπερ τῶν φυσικῶν καλουμένων φησί τις. πρῶτο γὰρ μαχόμενόν ὅτι τοῖς φαινομένοις. ἥλιός τε καὶ σελήνη καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα καθ' αὑτὰ γινόμενα, ὕστερον ἐμπεριελαμβάνετο ὑπὸ τοῦ κόσμου, καὶ ὅσα γε δεῖ σώζειν, ἀλλ' ἄθρους διεπλάττετο, καὶ αὔξησιν ἐλάμβανεν. ὁμοίως δὲ καὶ γῆ καὶ θάλαττα, καὶ τὰ περὶς κρίσεις καὶ δινήσεις λεπτομερῶν τινῶν φύσεων, ἥπερ πνευματικῶν, ἢ πυροειδῶν, ἢ τὸ σωματοφόρον. καὶ γὰρ ταῦτα οὕτως ἡ αἴσθησις ὑποβάλλει. τὸ δὲ μέγεθος ἡλίου τε καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρων κατὰ μῆκος περὶς ἡμᾶς, πλεῖστον ὅσον ἡλίκον ὁποῖον φαίνεται. τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐνδε-

κατὰ τὴν φύσεως. Εἰ γὰρ (φησὶ) τὸ μέγεθος διὰ τὸ διάστημα ἀπβιβλήκει, πολλῷ ἂν μᾶλλον τῷ χρόᾳ· δηλοῖ γὰρ οὕτω συμμετρώτερον διάστημα οὐδὲν ὄν. κατὰ δὲ τὸ κατ' αὐτὸ, ἤτοι μεῖζον τὸ ὁρωμένου, ἢ ἔλαττον μικρῷ, ἢ τηλικοῦτον οὐχ ἅμα. οὕτω γὰρ καὶ τὰ παρ' ἡμῖν πυρὰ ἐξ ἀποστήματος θεωρούμενα, κατὰ τὴν αἴσθησιν θεωρεῖται. καὶ παῦ δὲ τὸ εἰς τοῦτο τὸ μέρος ἔνστημα, ῥᾳδίως διαλυθήσεται, ἐάν τις τοῖς ἀναγράμμασι προσέχῃ, ὅπερ ἐν τοῖς περὶ φύσεως βιβλίοις δείκνυμι. αἰτιολογεῖ καὶ δύσεις ἡλίου καὶ σελήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἄστρων, καὶ κατὰ ἀνατολὴν γινέσθαι δυνατὸν καὶ κατὰ σβέσιν, τοιαύτης οὔσης περιτάσεως καὶ καθ' ἕτερους τοὺς τόπους, ὥστε τὰ προειρημένα ἀποτελεῖσθαι. οὐδὲν γὰρ τῶν φαινομένων ἀπιμαρτυρεῖ. κατ' ἐμφάνειάν τε ὑπὸ γῆς, καὶ πάλιν ὑπὸ γῆς δύνασιν τὸ προειρημένον δυνατὸν ἂν συμπλεῖσθαι· οὐδὲ γὰρ τῶν φαινομένων ἀπιμαρτυρεῖ. τάς τε κινήσεις αὐτῶν, οὐκ ἀδυνάτων μὲν γίνεσθαι κατὰ τὸν ὅλου οὐρανοῦ δίνην, ἢ τύπου μὲν τινὰ, αὐτῶν δὲ δίνην, κατὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ γενέσει τοῦ κόσμου ἀνάγκην ἀποτελεσθεῖσαν ἐπ' ἀνατολῇ· εἶτα τῇ θερμασίᾳ κατὰ ζώνας ὑπενέμεσθαι τοῦ πυρὸς ἀεὶ ὑπὸ τοὺς ἐξῆς τόπους ἰόντος, τροπὰς ἡλίου καὶ σελήνης, ἐνδέχεσθαι μὲν γίνεσθαι κατὰ λόξωσιν οὐρανοῦ, οὕτω τοῖς χρόνοις κατημαγκασμένου. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ ἀέρος ἀντίξοσιν, ἢ καὶ ὕλης ἀεὶ ὑποπιπτούσης ἐχομένης, καὶ ἐμποδιζομένης· τῆς ὑπολειπούσης, ἢ καὶ ἐξ ἀρχῆς τοιαύτην δίνην κατειληφυίας τοῖς ἄστροις τύποις, ὥστ' οἷόν τε ἦν κινεῖσθαι. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα καὶ τὰ τύπις συγγενῆ, οὐδὲν τῶν ἀναγραμμάτων διαφωνεῖ, ἐάν τις ἀεὶ ὑπὸ τῶν τοιούτων μερῶν ἐχόμενος τοῦ δυνατοῦ εἰς τὸ σύμφωνον τοῖς φαινομένοις ἕκαστον τούτων δυνατὸν ἀπάγῃ, μὴ φοβούμενος τὰς αἱρετικὰς ὁδοὺς τῶν ἀστρολόγων τεχνητείας, κινήσεις τε σελήνης

καὶ πάλιν πλησιάσῃς, καὶ καθαιρουμένῳ τὸ σῶμα πῖπ
δυνατὸν αὐξηθῆναι καὶ ἐπ' ἀναβιβασμοῖς ἀέρος ὁμοίως,
ἔπειτα καὶ ἐπ' ὄψεως διπλόης καὶ ἐπ' αὐτὰς ὄψεις· καὶ
οὐ καὶ ἃ παρ' ἡμῖν φαινόμενα ὀνομάζεται εἰς τὰς ὑπερ-
βολὰς τῶν εἰδώλων ἀποδόσεις, εἰ μὴ ὡς τὴν μεταξὺ ὄψιν κατ-
αναλισκούσης, τοὺς δίχως κενοὺς ἀποδοκιμάζει. ὅτι δυνατὸν
ἐστὶ τὸν ἀέρα πάσχειν διαιρούμενον, καὶ ὃν ἀδυνατεῖ καὶ
δι' ὃ τὸν ἀδυνάτως διαιρεῖν ὑπολαμβάνει. ἔτι τε ἐνδέχεται
τὴν σελήνην ἐξ ἑαυτῆς ἔχειν τὸ φῶς, ἐνδέχεται δὲ ἀπὸ τοῦ
ἡλίου. καὶ γὰρ παρ' ἡμῖν θεωρεῖται πολλὰ μὲν ἐξ ἑαυτῶν ἔ-
χοντα, πολλὰ δὲ ἀφ' ἑτέρων· καὶ οὐδὲν ἐμποδίσαιτ' ἂν
τῶν μετεώρων φαινομένων, εἰ ὡς ἐπὶ πλεῖστον τοῦτο ἀ-
εὶ μὴ ἡμῖν ἔχῃ, καὶ τὰς ἀκολούθους αἰτίας ἐνδέχεσθαι ἅ-
μα καὶ αἰτίας σωθεωρῆ, μὴ ἀναβλέπων εἰς τὰ αἰσ-
χύλα, ταῦτα, καὶ καθαιρεῖσθαι δύο τε δίσκους ὑπὸ τὸν μο-
νοχοῦ ὄντα. ἢ ἐμφασις τοῦ σχήματος ἐν αὐτῇ
δυνάμεως μὴ γίνεσθαι καὶ ἐπ' ἀλλαγῶν μερῶν, καὶ κατ'
ὀπτασίαν· καὶ ὅσοι παῖδα αὐτὸν ὄψει θεωροῦσι τὸ σύμ-
φωνον τοῖς φαινομένοις κεκτημένοι. ἐπὶ πάντων γὰρ τῶν μετεώ-
ρων τὸν τοιοῦτον ἐνδύεται λόγον· ὡς γὰρ ὄντα μαχομένοις
τοῖς ἀναγκαίοις, οὐδέποτε δυνατὸν ἀπεφαίνεσθαι μηδεμίαν
γινομένην μεταλαβεῖν. ἔκλειψις ἡλίου καὶ σελήνης
δυνάμενα μὴ γίνεσθαι καὶ ἐπ' ἀρτίου, καθάπερ καὶ παρ' ἡ-
μῖν πέπεισται γινόμενον· ἐν ᾗ δὴ καὶ ὑπὸ σχέσεσιν
ἄλλων ὄντων, γῆς, ἢ ὑδατώδους, ἢ ὄντος ἑτέρου τοιούτου. καὶ ὡδὲ
τοὺς εἰκαίους ἀνθρώπους ὄψεσι σωθεωρεῖσθαι, καὶ τὰς ἅμα
συγκρίσεις ὄντων ὅπου οὐκ ἀδυνάτως γίνεσθαι. ὁ δὲ τὴν δυω-
δεκάτην ἀφ' ἑαυτοῦ φύσεως ταῦτα λέγει, καὶ τὸν ἥλιον ὀκλείπειν σε-
λήνης ὑπερκοπτούσης· σελήνην δέ, τῆς γῆς σκιάσματος,
ἀπὸ κατ' αἰσθησιν. ἔστι δὲ καὶ Διονύσιος ὁ Ἐπικούρειος ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῶν ὑπολεκτῶν. ἔστι τε πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ
δυνάμενα, καθάπερ ἔνια καὶ παρ' ἡμῖν τῶν ὀχημάτων γίνεται, λαμ-

βανόντων

βιτέω, καὶ ἡ θεία φύσις τοὺς τοῦτα μηδαμῆ τοὺς ἀγέω, ἀλλὰ ἀλειτούργητος διατρείω, καὶ ἐν τῇ πάσῃ μακαριότητι. ὡς, εἰ τὸ μὴ τρεχθήσεται, ἅπασα ἡ τῶν μετεώρων αἰτιολογία ματαία ἔσαι, καθάπερ πρὶν ἤδη ἐγένετο οὐ δυναστῶν τρόπου ἐφαλμοῖς, εἰς ὃ τὸ μάταιον ἐκπεσοῦσι, τῷ καθ' ἕνα ζῶον μόνον οἴεσθαι γίνεσθαι, τοὺς δ' ἄλλους ἅπαντας τοὺς κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐκβάλλειν, εἴς τε τὸ ἀδιανόητον φερομένους· καὶ τὰ φαινόμενα δὴ σημεῖα ἀποδέχεσθαι μὴ δυναμένους, οἷον θεῶν χαίρειν, μήκη νυκτῶν καὶ ἡμερῶν τοτὲ μὲν ἀπολλύοντα, καὶ τοτὲ τὰ ἰσχία ἡλίου κινήσεις γίνεσθαι, καὶ πάλιν βραδείας ὑπὸ γῆς, παρὰ τὸ μήκη τόπων τοτὲ μὲν ἀπολλύοντα καὶ τόπους ζώων περαιοῦντα τάχιον, ὡς ἢ παρ' ἡμῖν, ἢ ἢ βραδύτερον ζώνας θεωρεῖται, οἷς συμφώνως δεῖ λέγειν ὅπερ τῶν μετεώρων. οἱ δὲ τὸ ἓν λαμβάνοντες, τοῖς τε φαινομένοις μάχονται, καὶ τὸ εἰ δυνατὸν αἰθρώπῳ θεωρῆσαι, διαπεπτώκασιν· ἐπεὶ σημασίαι δυνάσται γενέσθαι καὶ κατὰ συγκρίσεις καιρῶν, καθάπερ ἐν τοῖς ἐμφανέσι παρ' ἡμῖν ζώοις, καὶ παρ' ἑτέροις, ὡσεὶ ἀέρος καὶ μεταβολῆς. ἀμφότερα γὰρ ταῦτα οὐ μάχεται τοῖς φαινομένοις. ἔτι δὲ ποίοις τοτὲ τοῦτο ἢ τοῦτο τὸ αἴτιον γίνεται, ὃν ἔστι σωιδεῖν ἐφ' ᾧ γίνεσθαι καὶ σωίζεσθαι δυνάται, καὶ τοτὲ πλήθους ἀέρος πνευματικοῦ σωμάτων, καὶ τοτὲ τριπλοκὰς διηλούχων ἀτόμων, καὶ ὀπτηδείων εἰς τὸ τοῦτο τελεσιουργικῶν· καὶ κατὰ ῥευματικοῦ συλλογὰς ἀπό τε γῆς καὶ ὑδάτων, καὶ κατ' ἄλλους ἢ ζώους πλείους αἰτίων τοιούτων συστάσεις ἂν ἀδυνατοῦσι σωτελεῖσθαι. ἤδη δὲ ἐπ' αὐτῷ, ἢ μὴ, θλιβομένων, ἢ ὄ, μεταβαλλόντων, ὕδατα δύναται σωτελεῖσθαι· ἔτι τε πνεύματα, καὶ ἀποφορὰν ἀπὸ ὀπτηδείων τόπων, καὶ δι' ἀέρος κινουμένων, διαπορείας ἐπαρδεύσεως γινομένης ἀπὸ ζώων ἀθροισμάτων, ὀπτηδείους εἰς τοιαύτας ὀπὰς πέμψις, βροντὰς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πνεύματος ἐν τοῖς κοιλώμασι τῶν νεφῶν

ανέλκουσιν, καθάπερ ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀγγείοις, καὶ τὸ πῦρ πεπυκνωμένου βόμβον ἐν αὐτοῖς, καὶ κατὰ ῥήξεις δὲ νεφῶν, καὶ διάσεις. καὶ κατὰ παραπλοκὰς δὲ νεφῶν καὶ τάξεις πῆξιν εἰληφότων χρυσαλλοειδῆ, καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ κατὰ μέρος πλεοναχῶς γίνεσθαι λέγει, ὁπόταν τὰ ταμιεύματα. καὶ ἀστραπὰς δ' ὡσαύτως γίνεσθαι κατὰ πλείους τρόπους· καὶ γὰρ κατὰ παραπλοκὴν καὶ σύγκρουσιν νεφῶν ὁ πυρὸς ἀποτελεστικὸς χαλασμὸς ἐξαλλομένων ἀστραπὴν ἐμποιεῖ, καὶ κατ' ἐκπίεσμὸν ὑπὸ τῶν νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων τοιούτων σωμάτων, ἃ τὴν λαμπηδόνα ταύτην ἀπεργάζεται, καὶ κατ' ἐκπασμὸν βλίψεως τῶν νεφῶν γινομένης, εἴτ' ὑπὸ διηλων, εἴτ' ὑπὸ πνευμάτων· καὶ κατὰ παραλλαγὴν δὲ τοῦ ἀπὸ τῶν ἄστρων καταπεσόντος ὑγροῦ φωτός, εἶτα συνελαυνομένου ὑπὸ τῆς κινήσεως νεφῶν τε καὶ πνευμάτων, καὶ διεκπίπτοντος διὰ τῶν νεφῶν· ἢ κατὰ διάτασιν τῶν νεφῶν τοῦ λεπτομερεστάτου φωτός, ἢ ἀπὸ τοῦ πυρὸς νέφη συνειλέχθαι, καὶ ταῖς βρονταῖς ἀποτελεῖσθαι, καὶ κατὰ τὴν τύπου κίνησιν, καὶ κατὰ τὸ πνεύματος ἐκπύρωσιν, τὴν γινομένην διά τε συστολὰς φορᾶς καὶ διὰ σφοδρὰν κατείλησιν. καὶ κατὰ ῥήξεις ὑπὸ νεφῶν ὑπὸ πνευμάτων ἐκπίπτειν τῶν πυρὸς ἀποτελεστικῶν ἀτόμων, καὶ τὸ τῆς ἀστραπῆς φάντασμα ἀποτελούσων· καὶ κατ' ἄλλους δὲ πλείους τρόπους ῥᾴδιον εἶναι καταφαίνειν ἐχόμενον καὶ τῶν φαινομένων, καὶ τὸ τύπος ὅμοιον δυνάμενον συνθεωρεῖν. ὥσπερεὶ ἡ ἀστραπὴ βροντῆς, οὐ διὰ δὲ ἀνάγκην ὑπάρχειν νεφῶν, καὶ διὰ τὸ ἅμα τῷ τὸ πνεῦμα ἐμπίπτειν, ἔξω θεῖναι τὸν ἀστραπῆς ἀποτελεστικὸν χαλασμόν· ὕστερον δὲ τὸ πνεῦμα ἀπολούεσθαι, τὸν βόμβον ἀποτελεῖν τοῦτον· καὶ κατ' ἔμπτωσιν δὲ ἀμφοτέρων ἅμα τῷ πάχει συμπονωτέρῳ χωρεῖσθαι ὡς ἡμᾶς τὴν ἀστραπήν. ὑστερεῖν δὲ τὴν βροντὴν, καθάπερ ἐπὶ ἐπίων ἀπὸ σήματος θεωρουμένων, καὶ πλησίας ὕλας ποιοῦν-

μβώων, κεραυνοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ κατὰ πλείονας πνευμάτων συλλογὰς, καὶ κατείλησιν, ἰσχυράν τε ἐκπύρωσιν, καὶ κατάῤῥηξιν μέρους, καὶ ἔκπτωσιν ἰσχυροτέραν αὐτοῦ ὅτι τοὺς κάτω τόπους· τῆς ῥήξεως γινομβώσης διὰ τὸ τοὺς ἔξω τόπους πυκνοτέρους εἶ), διὰ πίλησιν τῶν νεφῶν, καὶ κατὰ ταύτην δὲ τὴν τοῦ πυρὸς ἔκπτωσιν ἀνειλουμβόου. καθὰ καὶ βροντὴν ἐνδέχεται πλείονος γίνεσθαι ῥηγνυμβόου καὶ πνευματωθέντος ἰσχυροτέρου, καὶ ῥήξαντος τὸ νέφος, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ὑποχωρεῖν εἰς τὰ ἔξω, τῷ πίλησιν γίνεσθαι· σὺμβόλον, ὡσεὶ ὄρος τι ὑψηλόν, ἐν ᾧ μάλιστα κεραυνοὶ πίπτουσιν ἀεὶ ὡσεὶ ἄλλα. καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείονας ἐνδέχεται κεραυνοὺς ἀποτελεῖσθαι, μόνον ὁ μῦθος ἀπίτω· ἀπίτω δὲ, ἐάν τις καλῶς τοῖς φαινομβόοις ἀκολουθῶν, ὡσεὶ τῶν ἀφανῶν σημειῶται. τρομοκρατεῖσθαι ἐνδέχεται γίνεσθαι καὶ κατὰ θύσιν νέφους εἰς τοὺς κάτω τόπους, ἀλλοειδῶς ὑπὸ πνεύματος ἀθρόου ὠθέντος, καὶ διὰ τὸ πνεύματος πολλοῦ φερομβόου, ἅμα καὶ τὸ νέφος εἰς τὸ πλησίον ὠθοῦντος τοῦ ἐκτὸς πνεύματος· καὶ κατὰ τύχασιν δὲ πνεύματος εἰς κύκλον ἀέρος τινὸς ὑποσωθουμβόου ἄνωθεν, καὶ ῥήξεως πολλῆς πνευμάτων γινομβόης, καὶ οὐ δυναμβόης εἰς τὰ πλάγια διαῤῥυῆναι διὰ τὴν πίεξιν τοῦ ἀέρος πίλησιν. καὶ ἕως μὲν γῆς τοῦ τρομοκρατοῦντος καθεμβόου, στρόβιλοι γίνονται, ὡς ἂν καὶ ἡ ἀποχώρησις κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ πνεύματος γίνηται· ἕως δὲ θαλάττης δῖνοι ἀποτελοῦνται. σεισμοὺς ἐνδέχεται γίνεσθαι, καὶ ὑπὸ πνεύματος ἐν τῇ γῇ ἀπόληψιν, καὶ τύχῃ μικρὰς ὄγκους αὐτῆς παραθέσιν, καὶ συνεχῆ κίνησιν, ὅταν κραδασθὲν τῇ γῇ διαπνεύσῃ, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦτο ἢ ἔξωθεν ἐμπεριλαμβάνῃ ἐκ τοῦ πίπτειν εἰς ἐδάφη, ἢ εἰς αἰτροειδεῖς τόπους τῆς γῆς ἐκ πνευμάτων τὸν πεπληρωμένον

ἀέρα. χῦ τοῦτον δὲ τὸν διάδοσιν τῆς κινήσεως ὑπὸ τῶν πλώσεων ἑδαφῶν πολλῶν, καὶ πάλιν αὐτὰ πιδίδωσιν ὅταν πυκνώμασι στερροτέροις τῆς γῆς ἀπαντήσῃ, ἐνδέχεται σεισμοὺς ἀποτελεῖσθαι. καὶ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους πλείονας τὰς κινήσεις ταύτας τῆς γῆς γίνεσθαι. τὰ δὲ πνεύματα συμβαίνει γίνεσθαι χῦ χρόνον, ἀλλοφυλίας ὑγρὸς ἀεὶ καὶ χῦ μικρὸν παρεισδυομένης, καὶ καθ' ὕδατος ἀφθόνου συλλογήν. τὰ δὲ λοιπὰ πνεύματα γίνεται καὶ ὀλίγον πεσόντων εἰς τὰ πολλὰ κοιλώματα, διαδόσεως τούτων γινομένης. χάλαζα συνπελεῖται καὶ κατὰ πῆξιν ἰσχυρότερον· παίπθει δὲ πνευμάτων δεῖσαν ὑγρῶν καὶ καταμέλισιν, καὶ πῆξιν μετεωρότερον, ὑδατοειδῶν ὑγρῶν ὁμοῦ πῆξιν, ἅμα τῷ τε συνίστασθαι αὐτὴν ποιουμένου καὶ διαίρησιν τοῦ χῦ μέρη συνίστασθαι, πυγμάτια καὶ χῦ ἀνθρώπια. ἡ δὲ διαφέρεια ὅτι ἀδιαιρέτως μὲν ἔχει γίνεσθαι, παίπθει τῶν ἄκρων ἀπονοσούντων, καὶ ἐν τῇ συστάσει παίπθει, ὡς λέγεται, καὶ τὰ μέρη ὁμαλῶς δεῖσαντα, εἶτε ὑδατοειδῶν ὑγρῶν, εἶτε πνευμάτων.

χιόνα δὲ ἐνδέχεται συνπελεῖσθαι καὶ ὕδατος λεπτοῦ ἐκχεομένου ἐκ τῶν νεφῶν διαφορᾶν συμμετρίας, καὶ θλίψεως ὑπὸ πνευμάτων νεφῶν, καὶ ἐπομένης ἀποχῆς· εἶτα τύπου πῆξιν ἐν τῇ φορᾷ λαμβάνοντος, διὰ ταχέων ἰσχυρὰν ἐν τοῖς κατώτερον τόποις τῶν νεφῶν ψυχρασίας δεῖσαν. καὶ χῦ πῆξιν ἡ ἐν τοῖς νέφεσιν ὁμαλῶς ἀφαίρετα ἔχουσα τοιαύτην ἀφαίρεσιν ἐκ τῶν νεφῶν γίνοιτο αὖ, τοῦς ἄλλα θλιβομένων ὑδατοειδῶν καὶ συμπαγνυμένων· ἃ οἱονεὶ σιῶσιν ποιούμενα, χάλαζαν ἀποτελεῖ. ὃ μάλιστα γίνεται ἐν τῷ ἀέρι. καὶ κατὰ πεῖψιν ἡ νεφῶν πῆξιν εἰληφότων, ἀπόπαλσιν αἰαλαμβάνει τὸ τῆς χιόνος τοῦτο ἄθροισμα. ⊙ κατ' ἄλλους δὲ τρόπους ἐνδέχεται χιόνα συνπελεῖσθαι.

δρόσος συνπελεῖται καὶ χῦ σιῶσιν τοῦς ἀήλια ἐκ τοῦ ἀέρος τῶν τοιούτων, ἃ τῆς τοιαύτης ὑγρασίας ἀποπλεστικὰ

γίνεται. καὶ κατὰ φορὰν δὲ, ἢ ἀποιωτέρων τόπων, ἢ ὕδατα κεκτημένων, ἐν οἷς τόποις μάλιστα δρόσος συστέλλεται. εἶτα συῳδὸν τούτων εἰς τὸ αὐτὸ λαβόντων, καὶ ἀποτέλεσιν ὑγρασίας, καὶ πάλιν φορὰν ὅπῃ οἷς κάτω τόποις. (καθάπερ ὁμοίως καὶ παρ' ἡμῖν ὅπῃ πλεόνων συστέλλεται διαυτά ἔνια) τὴν δρόσων τούτων πῆξιν ἔνιά τισι λαβόντων δι' ἃ φέρεσθαι ἔνια ἀέρος ψυχροῦ, κρύσταλλος συστέλλεται· καὶ κατ' ἔκθλιψιν μὴν τῶν φερομένων ζημιασμοῦ ἐν τῷ ὕδατος, σώσιν ἢ τὴν σκαλινῶν καὶ ὀξυγωνίων τὴν ἐν τῷ ὕδατι ὑπαρχόντων· καὶ κατὰ ἔξωθεν δὲ τὴν διούτων φέρεσθαι· ἃ συστελασθέντα, πῆξιν τῷ ὕδατι παρεσκεύασε, πρὸς τὴν φερομένων ἔκθλιψαντα. ἴσις γίνεται κατὰ φέρεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φερὸς ἀέρα ὑδατοειδῆ, ἢ κατ' ἀέρος φύσιν ἰδίαν τότε φωτὸς καὶ τοῦ ἀέρος, ἢ τὰ τὴν χρωμάτων τούτων ἰδιώματα πιόντα, εἴτε παντα, εἴτε μονοειδῶς. ἀφ' οὗ πάλιν ἀπολάμποντος τὰ ὁμορροῦντα τὸν ἀέρος χρῶσιν τοιούτῳ λήψεται, ὃν θεωροῦμεν κατὰ φέρεσθαι φερὸς τὰ μέρη. τὰ δὲ τῆς φερομένης τοῦτο φαίνεσθαι γίνεται, διὰ τὸ διάστημα παντοῖον ἴσον ὑπὸ τοῦ ὄψεως θεωρεῖσθαι, ἢ σώσιν τοιούτῳ λαμβανουσῶν τὴν ἐν τῷ ἀέρι τοιῷ, ἢ ἐν τοῖς νέφεσιν ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ ἀέρος φερὸς φερομένου φερὸς τὸν σελήνην, ἀποφερομένων ἀπόμορφον, περιφέρειαν ἔνια καθ' ἕνα εἰς τὸν σύγκρισιν τοιούτῳ. διὸ ὡς περὶ τὸν σελήνην γίνεται, καὶ κατὰ παντοῖον ἀέρος φερὸς φερομένου φερὸς τὸν σελήνην, ἢ τὰ ἀπ' αὐτῆς ῥεύματα ἀποφερόμενα ὁμαλῶς αἰσθάνεσθαι ὅπῃ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον κύκλῳ περὶ τῆς εἰς τὸ νεφοειδὲς τόπον καὶ μὴ τὸ παραπλήσιον διακρίνῃ, ἢ καὶ τὸ πέριξ ἀέρα αὐτῆς αἰσθάνεσθαι συμμέτρως παντοῖον, εἰς τὸ φερόμενος τὸ περὶ αὐτὸν καὶ παχυμερὲς φερόμενον. ὃ γίνεται κατὰ μέρη ἔνια, ὅπου ἔξωθεν βιασαμένου ἔνος ῥεύματος, ἢ τῆς θερμασίας ὑπενδεόντων πόρων ὑπολαμβανομένης, εἰς τὸ τόπον ἀπορράσαντος.

κομᾶται αἰτίας γίνεται, ἔτι ποικίλος ὁ πόνος διὰ δὲ χρόνου διωδὶ ὁ δὶς μεθωσιοις σωματεσειμένου, σβεσθέσης γονιμώτης, ἰδίαν διὰ κίνησιν δεῖ χρόνου τὸ αἷμα δὲ ἔχοντος ὑδὲ ἡμᾶς· ὥσπερ τὰ διαῦτα ἄσχα αἰσθανώμεθα, ἢ αὐτὰ ὁ χρόνος διὰ σὺν ὁμοῦσαν δεῖ διὰ τὰ σβέσασθαι, καὶ εἰς τοῦς καθ' ἡμᾶς πόνος ἐλθεῖν καὶ ὁ φανὲν ἡμέδαν. τὸν πόνον ἀφίσιν δοῦναι γίνεσθαι σβεῖ τὰς ἀπαιωνίας τοῦτους αἵματος διὰ διαφέρεται αὐτὸ. ὁ συμβαίνει, οὐ μόνον τῷ τὸ μέρος ὅσον τὸν πόνον ἐσαῦσαι, σβεῖ ὁ τὸ λοιπὸν αἰασφέρεται, (καθάπερ διὰ φασὶ) ἀλλὰ καὶ τῷ δίνῳ ἀέρος ἔμπλεον αὐτῷ σβεσθεσαῦσαι, ἢ κωλυκὸ γίνεται τὸ σβεσπλεῖν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα· ἢ καὶ διὰ τὸ ὀξὺς μὲν αὐτὸς ὕλλω ὑπόπλοιαν μὲν εἶ). ὁ δὲ τοῦτον τῷ πόνῳ ὁ ὦ κίνδυνα διωρεῖται, καὶ κατ' ἄλλας πλείονας πρότερος τὸν δυνατὸν σωπλεῖσθαι· ἐπὶ δὲ δυνάται τὸ συμφωνεῖ τοῖς φαινομένοις συλλογίζεσθαι. διὰ τὸ ἄσχα πλανᾶσθαι, εἰ αὖτω ταῖς κινήσεσι χρώμενα συμβαίνει, διὰ δὲ μὴ κινεῖσθαι. ὁ δέχεται μὲν καὶ σβεῖ τῷ ὑπνῳ κινούμενα ἐξ ἀρχῆς οὕτω καταναγκάζεσθαι, ὥσπερ τὰ μὲν κατὰ τὸν αὐτὸν δίνῳ φέρεσθαι ὁμαλῶ ὄντα, τὰ δὲ, κατὰ τὸ ἅμα διὰ αἱ αἱμαλίας χρωμένου· ὁ δέχεται ἢ καὶ καθ' ἓν πρότερος φέρεται, οὐ παρεκτάσης ἀέρος ἔμ μαλαὶ ὅτι τὸ αὐτὸ σωφρονοῦσας κατὰ τὸ ὀξὺς, ὁμαλῶς πεπαυσάνους· οὐδὲ αἱμαλεῖς οὔτως ὥσπερ τὰς διαφερομένας σβεσμαχὰς σωπλεῖσθαι. τὸ δὲ μέσον αἵματος τοῦτον ἀποδίδοται, πλειστάχως διὰ φαινομένου ἐκκαλυμένων μαινόν καὶ οὐ καθηκοντας σεσαπόμενον ὑπὸ διὰ τὸν ματαίαν ἀφροληχίαν ἐξπλανῶσιν, καὶ εἰς τὸ κοῖλον αἵματος διὰ ὦν ἀποδίδοται, ὅταν τὸν δεῖον φύσιν μεδαμῶς λειτουργῶν ἀπολύοιτο. διὰ ἄσχα ἀπολειπόμενα διὰ ὦν διωρεῖσθαι συμβαίνει, καὶ σβεσθὲ τὸ βρα-

δύπεσον συμπεριφέρεσθαι τὴν αὐτὴν κύκλον περιϊόντα, καὶ περὶ τὸ τῶν ἀναπάλιν κινεῖσθαι, ἀπαυθύμενα ὑπὸ τῆς αὐτῆς δίνης, καὶ περὶ τὸ περιφέρεσθαι, τὰ μὲν διὰ πλείονος πόνου, τὰ δὲ δι' ἐλάττονος τῶν αὐτῶν δίνων περικυκλούντα. τὸ δ' ἁπλῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ ἑνὸς τούτων, καθήκον ὄντι τοῖς περαπύεσθαι ἢ φεύγειν τὰ πλοῖα βουλομένοις. οἱ λεγόμενοι ἀστέρες ἐκπίπτειν, καὶ περὶ μέρος, καὶ περὶ πεῖλιν ἑαυτῶν δυνάμενα συμπλεῖσθαι, καὶ παρεκπίπτουσιν οὗ ἂν ἡ ἐκπυρώσεως γίνεται, καθάπερ καὶ ὅπου τὰ ἀστραπῶν ἐλέγομεν· καὶ κατὰ συμβολὴν δὲ πόλεων πυρὸς ἀποπλεκτικῶν, συμφιλίας γινομένης εἰς τὸ περιπλέσαι, καὶ κατὰ κίνησιν οὗ ἂν ἡ ὁρμὴ κατὰ τὸν συμβολὴν ἐξ ἀρχῆς γένηται· καὶ κατὰ πάθη ἢ συλλογισμοῖς ἢ πονηρήμασιν οἷον ὁμιχλεινδέσι, κατ' ἐκπύρωσιν τούτων, διὰ τὸν καπάλιστον ἐπ' ἐπίκτησιν τῆς περιεχόντων, καὶ ἐφ' ὃν ἂν πέση ἡ ὁρμὴ γένηται, πῆξις φορᾶς εἰς ὃν φερομένης. καὶ ἄλλοι δὲ τρόποι εἰς τὸ περιπλέσαι ἀμύθητοι εἰσίν. αἱ δὲ ὑπονοούμεναι αἰτίαι γινόμεναι ὑπὸ ζωοειδῶν ζώοις, κατὰ συγκύρημα γίνονται τῷ κεφαλῷ· οὐ γὰρ τὰ ζῶα αἰτίαν ἔχει τινὰ φορᾶς φέρεται τὸ ἀποπλεκτικὸν χρῆμα. οὐδὲ κάθηται ὡς θεία φύσις περιδοσα ταῖς τῶν ζώων τούτων ἰδέαις, καὶ πόσα ταῖς ὑπονοούμεναις τούτοις ἀποπλεῖ. οὐδὲ γὰρ εἰς τὰ πυρὶ ζῶον καὶ μικρῷ χαλεπώτερον ἢ, τὸ τοιοῦτο μορφὴ ἐκπίπτη, μὴ ὅτι εἰς παντελῆ ἀνδραποδισμὸν κεκτημένον. ταῦτα δὴ πάντα Πυθοκλεῖς μυθολογοῦσιν. κατὰ πλοῦτον γὰρ τὸ μύθου ἐκβάσεως, καὶ τὰ ὁμοιοῦν τούτοις σωσιφῶν δυνάμενα μάλιστα ἂν σταυρῷ ἀποδοῦσις τῶν τῆς ἀρχῶν, καὶ ἀπειλῆς, καὶ τῆς συγγενῶν τούτοις θεοῖς ἐπιτρεπείαν καὶ παθῶν, καὶ ἃ ἕνεκεν ταῦτα ἐκλογιζόμεθα. ταῦτα γὰρ μάλιστα σωθησόμενα, ῥᾳδίως τοῖς τῶν κατὰ μέρος αἰτίας σωσφῶν πιθανοί. οἱ δὲ ταῦτα μὴ καταπάσαντες, ἢ μάλιστα, οὔτε

αὐτὰ ταῦτα καλῶς συνθεωρήσαιεν, οὔτε ἔστιν δεῖ θεωρεῖν ταῦτα πρεσβυτήσαντα. ταῦτα αὐτῷ καὶ περὶ τῶν μετεώρων δοκεῖ.

Περὶ δὲ τοῦ βιωτικοῦ, καὶ ὅπως χρὴ τὰ μὲν ἡμᾶς ἐκφεύγειν, τὰ δὲ αἱρεῖσθαι, οὕτως ἀποφαίνεται. πρότερον δὲ διέλθωμεν ἃ τισι δοκεῖ περὶ τοῦ σοφοῦ καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ. βλάβας ἐξ ἀνθρώπων, ἢ διὰ μῖσος, ἢ διὰ φθόνον, ἢ διὰ καταφρόνησιν γίνεσθαι, οὐκ ἐν τῷ σοφὸν λογισμῷ περιγίνεσθαι. ἀλλὰ καὶ τὸν ἅπαξ γνόμενον σοφὸν, μηκέτι τὴν ἐναντίαν λαμβάνειν διάθεσιν, μηδὲ πλάττειν ἑκόντα πάθεσι μᾶλλον συνεχεσθήσεσθαι, ἢ καὶ ἐμποδίσαι πρὸς τὴν σοφίαν. οὐδὲ μὴν ἐκ πάσης στοχαστικῆς ἕξεως σοφὸν γενέσθαι αὖ, οὐδὲ ἐν παντὶ ἔθνει. κἂν προβληθῇ δ' ὁ σοφὸς, εἰς αὐτὸν εὐδαίμονα· μόνον τε χαίρειν ἕξειν τὸν σοφὸν, φίλοις καὶ παρούσι καὶ ἀπούσιν ὁμοίως, διά τε ὁδοῦ διὸ τε μὴ ζῆς σχεδιοῦται, ἔνθα καὶ μύξει καὶ οἰμώξει. γυναικί τε οὐ μιγήσεσθαι τὸν σοφὸν ἢ οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, ὡς φησι Διογένης ἐν τῇ ὀγδόῃ τῶν Ἐπικούρου ἠθικῶν δογμάτων. ὅτε κολάσουσιν οἰκέτας, ἐλεήσουσι μὲν καὶ συγγνώμην τινὰ ἕξειν τῶν ἀπροαιρέτων. ἐρασθήσεσθαι τὸν σοφὸν οὐ δοκεῖ αὐτοῖς, οὐδὲ ταφῆς φροντιεῖν· οὐδὲ θεόπεμπτον εἶναι τὸν ἔρωτα, ὡς Διογένης ἐν ᾧ ιβ φησίν. οὐδὲ ῥητορεύσειν καλῶς. συνουσίαν δ' (φασὶν) ὧν ἔσεσθαι μὲν οὐδέποτε, ἀγαπητὸν δὲ εἰ μὴ καὶ ἐβλαψεν. καὶ μὴν καὶ γαμήσειν καὶ τεκνοποιήσεσθαι τὸν σοφὸν, ὡς Ἐπίκουρος ἐν ταῖς διατριβαῖς, καὶ ἐν ταῖς περὶ φύσεως. κἂν περίστασιν δέ ποτε βίου, γαμήσειν καὶ διατραπήσεσθαί τινας. οὐδὲ μὴν τηρήσειν ἐν μέθῃ φησὶν ὁ Ἐπίκουρος ἐν τῷ συμποσίῳ· οὐδὲ πολιτεύσεσθαι, ὡς ἐν τῇ περὶ βίων, οὐδὲ τυραννήσειν· οὐδὲ χωριεῖν, ἀφ' ἧς δευτέρα πρὸ βίων· οὐδὲ πλουτήσειν, ἀλλὰ καὶ πτωχεύσειν, μᾶλλον δὲ καὶ πτωχεύσειν, μᾶλλον δὲ καὶ πτωχεύσειν, μᾶλλον δὲ

ὁ Διογένης ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ὁπλέκτων, καὶ δικάσεσθαι, καὶ συγγράμματα καταλείψειν, οὐ παντελεῖν δὲ κτήσεως φροντίσεσθαι, καὶ τὸ μέλλοντος φυλαξήσειν, τύχῃ τε αἰτιατέον εἶναι, φίλον τε οὐδένα κτήσεσθαι. ἀδικίας ὅτι τοσοῦτον φροντίσεσθαι ἐφ' ὅσον μὴ καταφρονήσεσθαι· μᾶλλόν τε διαφανήσεσθαι τῶν ἄλλων ἐν ταῖς θεωρίαις. ἀμαρτήματα, αἴτια εἶναι· καὶ τὸν ὑγιείαν ποτὲ μὲν, ἀγαθὸν, ποτὲ δὲ, ἀδιάφορον. τὸν δὲ αἰδοῖαν φύσει μὴ γίνεσθαι, λογισμῷ δὲ τὸ συμφέροντος· καὶ τὸν φιλίαν διὰ τὰς χρείας. δεῖν μέν τι φρονεῖν παρχεῖν, (καὶ γὰρ τὸν γέλωτα ποιεῖσθαι) σωφίσασθαι δὲ αὐτὸν κοινωνίαν ἐν ταῖς ἡδοναῖς. τὸν εὐδαιμονίαν διχῇ νοεῖσθαι, τόν τε ἀκροατήριον, οἷα δεῖ τὸν θεὸν, ὁπόσαν ἐν ἔχουσαν· καὶ τὸν φρόνησιν καὶ ἀφαίρεσιν ἡδονῶν. εἰκόνας τε ἀναθήσειν εἰ ἔχοι, ἀδιαφόρως αὐτοῖς. μόνον τε τὸν σοφὸν ὀρθῶς ἂν φθέγγεσθαι μουσικῆς καὶ ποιητικῆς διαλέξεσθαι. τιθέναι τε ἐνεργεῖν ἐν αὐτοῖς ἡσυχίᾳ· οὐ κινεῖσθαι τε ἕτερον ἕτερον σοφώτερον. χρηματίσεσθαι τε, ἀλλ' ἀπὸ μόνης σοφίας ἀπορήσαντα. καὶ μόναρχον ἐν καιρῷ διεκπεύσειν, καὶ ὁπλοποιείσθαι τινὶ ὅπλῳ τῷ δικαιώματι, καὶ σχολῇ καθασκευάσειν. ἀλλ' ἐκ ὡς τε ὀχλαγωγῆσαι· καὶ ἀναγκώσεσθαι ἐν πλήθει, ἀλλ' ἐκ ἐκόντα· δοκιμάσειν τε, ἢν ἐν ἀπορήσειν· ἐς καὶ ὕπνους ὁμοίους ἔσεσθαι, καὶ ἐνίοτε φίλου ποτὲ τεθνήξεσθαι. ταῦτα δοκεῖ αὐτοῖς. μεμπτέον δὲ ὅτι τὸν ὁπτοδολῶν.

Ἐπίκουρος Μενοικεῖ χαίρειν.

Μήτε νέος τις ὢν μελέτω φιλοσοφεῖν· μήτε γέρων κοπιάτω φιλοσοφῶν. οὔτε γὰρ ἄωρος ὑδεὶς ἐστιν, οὔτε πάρωρος πρὸς τὸ τὴν ψυχὴν ὑγιαίνειν. ὁ δὲ λέγων ἢ μήπω τὸ φιλοσοφεῖν ἐναφεῖσθαι ὥραν εἶναι, ἢ παρεληλυθέναι τὸν ὥραν, ὅμοιός ἐστι τῷ λέγοντι, πρὸς εὐδαιμονίαν ἢ μὴ παρεῖναι τὸν ὥραν, ἢ μηκέτι εἶναι. ὥστε φιλοσοφητέον καὶ νέῳ καὶ γέροντι· τῷ μὲν, ὅπως γηράσκων νεάζῃ

τοῖς ἀγαθοῖς διὰ τὴν χάριν τῶν γεγονότων· τῷ ὄντι γὰρ ὅπως νέος ἅμα καὶ παλαιὸς ἡ διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν μελλόντων. μελετᾶν οὖν χρὴ τὰ ποιοῦντα τὴν εὐδαιμονίαν, εἴπερ παρούσης μὲν αὐτῆς, πάντα ἔχομεν· ἀπούσης δὲ, πάντα πράττομεν εἰς τὸ ταύτην ἔχειν. ἃ δὲ τοῖς σωτῆρσι παρήγγελον, ταῦτα καὶ πράττε καὶ μελέτα, στοιχεῖα τοῦ καλῶς ζῆν ταῦτ' εἶναι διαλαμβάνων· πρῶτον μὲν, τὸν θεὸν, ζῷον ἄφθαρτον καὶ μακάριον νομίζων, ὡς ἡ κοινὴ τοῦ θεοῦ νόησις ὑπέγραφεν· μηδὲν μήτε τῆς ἀφθαρσίας ἀλλότριον, μήτε τῆς μακαριότητος ἀνοίκειον αὐτῷ πρόσαπτε. πᾶν δὲ τὸ φυλάττειν αὐτὴ δυνάμενον τὴν μετὰ ἀφθαρσίας μακαριότητα, περὶ αὐτὸν δόξαζε· θεοὶ γὰρ εἰσιν. ἐναργὴς μὲν γὰρ ὅτι αὐτῶν ἡ γνῶσις. οἵους δ' αὐτοὺς πολλοὶ νομίζουσιν, οὐκ εἰσίν· οὐ γὰρ φυλάττουσιν αὐτοὺς οἵους νομίζουσιν. ἀσεβὴς δὲ, οὐχ ὁ τοὺς τῶν πολλῶν θεοὺς ἀναιρῶν, ἀλλ' ὁ ταῖς τῶν πολλῶν δόξαις θεοῖς πρόσαπτων. οὐ γὰρ προλήψεις εἰσὶν, ἀλλ' ὑπολήψεις ψευδεῖς αἱ τῶν πολλῶν περὶ θεῶν ὑπόφασις· ἔνθεν αἱ μέγιστα βλάβαι, αἵπαι τοῖς κακοῖς ὑπ θεῶν ἐπάγονται καὶ ὠφέλειαι. ταῖς γὰρ ἰδίαις οἰκειούμενοι διὰ παντὸς ἀρε ταῖς τοιούτοις ἀποδέχονται, πᾶν τὸ μὴ τοιοῦτον, ὡς ἀλλότριον νομίζοντες. συνέθιζε δὲ ἐν τῷ νομίζειν μηδὲν πρὸς ἡμᾶς εἶναι τὸν θάνατον. ἐπεὶ πᾶν ἀγαθὸν καὶ κακὸν ἐν αἰσθήσει· στέρησις δὲ ἐστιν αἰσθήσεως, ὁ θάνατος. ὅθεν γνῶσις ὀρθὴ τὸ μηδὲν εἶναι πρὸς ἡμᾶς τὸν θάνατον, ἀπολαυστὸν ποιεῖ τὸ τῆς ζωῆς ἀθνητόν· οὐκ ἄπορον προσλαβοῦσα χρόνον, ἀλλὰ τὸν ἀθανασίας ἀφελομένη πόθον. οὐθὲν γὰρ ἐστιν ἐν τῷ ζῆν δεινόν, τῷ καταληφότι γνησίως τὸ μηδὲν ὑπάρχειν ἐν τῷ μὴ ζῆν δεινόν. ὥστε μάταιος ὁ λέγων δεδιέναι τὸν θάνατον, οὐχ ὅτι λυπήσει παρών, ἀλλ' ὅτι λυπεῖ μέλλων. ὁ γὰρ παρὼν, οὐκ ἐνοχλεῖ· τὸ δὲ προσδοκώ-

μόμον, κενως λυπεῖ. τὸ φεικῶδέσαπι οὖν τῶν κακῶν ὁ θάνατος, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· ἐπειδήπερ ὅταν μὲν ἡμεῖς ὦμεν, ὁ θάνατος οὐ πάρεστιν· ὅταν δὲ ὁ θάνατος παρῇ, τότ' ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν. οὔτε οὖν πρὸς τοὺς ζῶντας ἐστὶν, οὔτε πρὸς τοὺς τετελευτηκότας· ἐπειδήπερ τούτοις μὲν, οὐκ ἔστιν οὐδ', οὐκέτι εἰσίν. ἀλλ' οἱ πολλοὶ τὸν θάνατον, ὁτὲ μὲν ὡς μέγιστον τῶν κακῶν φεύγουσιν· ὁτὲ δὲ, ὡς αἰτάπαυσιν τοῦ ὀν τῷ ζῆν. οὔτε φοβεῖται τὸ μὴ ζῆν· οὔτε γὰρ ἀπορεῖται τὸ ζῆν. οὔτε δοξάζεται κακὸν εἶναι τὸ μὴ ζῆν. ὥσπερ δὲ τὸ σιτίον οὐ τὸ πλεῖον πάντως, ἀλλὰ τὸ ἥδιστον αἱρεῖται, οὕτω καὶ χρόνον οὐ τὸν μήκιστον, ἀλλὰ τὸν ἥδιστον καρπίζεται. ὁ δὲ σοφὸς ἀγγέλλων τὸ μὲν νέον καλῶς ζῆν, τὸν δὲ γέροντα καλῶς καταστρέφειν, ἀνήθης ἐστὶν, οὐ μόνον διὰ τὸ τῆς ζωῆς ἀσπαστὸν, διὰ καὶ διὰ τὸ τὸν αὐτὸν εἶναι μελέτην τοῦ καλῶς ζῆν καὶ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν. πολὺ δὲ χεῖρον καὶ ὁ λέγων, καλὸν μὲν μὴ φῦναι,

Φύντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας ἄϊδος περῆσαι.

εἰ μὲν γὰρ πεποιθὼς τοῦτο φησὶ, πῶς οὐκ ἀπέρχεται ἐκ τοῦ ζῆν; ἐν ἑτοίμῳ γὰρ αὐτῷ τοῦτ' ἔστιν, εἴπερ ἐπὶ τοῦτο βεβουλευμένον αὐτῷ βεβαίως· εἰ δὲ μωκώμενος, μάταιος ἐν τοῖς οὐκ ὀρθοδοξοῦσιν. μνημονευτέον δὲ ὡς τὸ μέλλον οὔτε ἡμέτερον, οὔτε πάντως οὐχ ἡμέτερον, ἵνα μήτε πάντως προσμένωμεν ὡς ἐσόμενον, μήτε ἀπελπίζωμεν ὡς πάντως οὐκ ἐσόμενον. διαλογιστέον δὲ ὡς τῶν ἐπιθυμιῶν αἱ μὲν εἰσὶ φυσικαὶ, αἱ δὲ, κεναί. καὶ τῶν φυσικῶν αἱ μὲν ἀναγκαῖαι· αἱ δὲ φυσικαὶ μόνον. τῶν δὲ ἀναγκαίων, αἱ μὲν πρὸς εὐδαιμονίαν εἰσὶν ἀναγκαῖαι, αἱ δὲ, πρὸς τὸ μὴ σώματος ἀοχλησίαν· αἱ δὲ, πρὸς αὐτὸ τὸ ζῆν. τούτων δὲ ἀπλανὴς θεωρία πᾶσαν αἵρεσιν καὶ φυγὴν ἐπανάγειν οἶδεν ὅπι τὸ τοῦ σώματος ὑγιείαν, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἀταραξίαν· ἐπεὶ τοῦτο τοῦ μακαρίως

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ζῆν ὅτι τέλος. τοῦτο γὰρ χαίειν ἅπαντα φερόμεθα ὅπως μήτε ἀλγῶμεν, μήτε ταρβῶμεν· ὅταν δ' ἅπαξ τοῦτο περὶ ἡμᾶς γένηται, λύεται πᾶς ὁ τῆς ψυχῆς χειμών, οὐκ ἔχοντες τὸ ζῷον βαδίζειν ὡς πρὸς οἰκεῖόν τι, καὶ ζητεῖν ἕτερον ᾧ τὸ τῆς ψυχῆς καὶ τὸ σώματος ἀγαθὸν συμπληρωθήσεται. τότε γὰρ ἡδονῆς χρείαν ἔχομεν, ὅταν ἐκ τοῦ μὴ παρεῖναι τὴν ἡδονὴν ἀλγῶμεν. οὐκέτι τῆς ἡδονῆς δεόμεθα. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἡδονὴν ἀρχὴν καὶ τέλος λέγομεν εἶναι τοῦ μακαρίως ζῆν. ταύτην γὰρ ἀγαθὸν πρῶτον καὶ συγγενικὸν ἐγνωμεν, καὶ ἀπὸ ταύτης καταρχόμεθα πάσης αἱρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐπὶ ταύτην καταντῶμεν, ὡς κανόνι τῷ πάθει τὸ ἀγαθὸν κρίνοντες. καὶ ἐπεὶ πρῶτον ἀγαθὸν τοῦτο ἐγνώσθη συμφυτον, διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶσαν ἡδονὴν αἱρούμεθα· ἀλλ' ἔστιν ὅτε πολλὰς ἡδονὰς ὑπερβαίνομεν, ὅταν πλεῖον ἡμῖν τὸ δυσχερὲς ἐκ τούτων ἕπηται· καὶ πολλὰς ἀλγηδόνας ἡδονῶν κρείττους νομίζομεν, ἐπειδὰν μείζων ἡμῖν ἡδονὴ παρακολουθῇ, πολὺν χρόνον ὑπομείνασι τὰς ἀλγηδόνας. πᾶσα οὖν ἡδονὴ διὰ τὸ φύσιν ἔχειν οἰκείαν, ἀγαθόν, εἰ πᾶσα μέντοι αἱρετή· καθάπερ καὶ ἀλγηδὼν πᾶσα, κακόν, οὐ πᾶσα δὲ ἀεὶ φευκτὴ πεφυκυῖα. τῇ μέντοι συμμετρήσει, καὶ συμφερόντων καὶ ἀσυμφόρων βλέψει ταῦτα πάντα κρίνειν καθήκει. χρώμεθα γὰρ τῷ μὲν ἀγαθῷ, κατά τινας χρόνους, ὡς κακῷ· τῷ δὲ κακῷ, τὸ ἔμπαλιν, ὡς ἀγαθῷ. καὶ τὴν αὐτάρκειαν δὲ ἀγαθὸν μέγα νομίζομεν, οὐχ ἵνα πάντως τοῖς ὀλίγοις χρώμεθα· ἀλλ' ὅπως, ἐὰν μὴ ἔχωμεν τὰ πολλά, τοῖς ὀλίγοις χρώμεθα, πεπεισμένοι γνησίως ὅτι ἥδιστα πολυτελείας ἀπολαύουσιν οἱ ἥκιστα ταύτης δεόμενοι. καὶ ὅτι τὸ μὲν φυσικὸν πᾶν, εὐπόριστόν ἐστι, τὸ δὲ κενόν, δυσπόριστον. οἱ πλατεῖς χυλοὶ ἴσην πολυτελεῖ διαίτῃ τὴν ἡδονὴν παρέχουσιν, ὅταν ἅπαν τὸ ἀλγοῦν κατ' ἔνδειαν ἀφαιρεθῇ· καὶ μᾶζα καὶ ὕδωρ τὴν ἀκροτάτην ἀπολαύουσιν ἡδονήν, ἐπειδὰν ὀφείλων τις αὐτὰ προσενέγκηται.

τὸ σωφρονεῖν οὐκ ἐν ταῖς ἁπλαῖς καὶ οὐ πολυτελέσι διαί-
ταις, καὶ ὑγιείας δεῖ συμπληρωτικόν, καὶ πρὸς τὰς ἀνα-
καίας τοῦ βίου χρήσεις ἄοκνον παρεῖ τὸν ἄνθρωπον. καὶ τοῖς
πολυτελέσιν ἐν δεήσεσιν περιερχομένοις, κρεῖττον
ἡμᾶς διατίθησι, καὶ πρὸς τὴν τύχην ἀφόβους παρασκευάζει.
ὅταν οὖν λέγωμεν ἡδονὴν τέλος ὑπάρχειν, οὐ τὰς τῶν ἀσώ-
των ἡδονὰς, καὶ τὰς ἐν ἀπολαύσει κειμένας λέγομεν, ὡς
τινες ἀγνοοῦντες καὶ ἐναντίως ὁμολογοῦντες ἢ κακῶς ἐκδεχόμενοι
νομίζουσιν, διὰ τὸ μήτε δηγεῖν κατὰ σῶμα, μήτε ἐν πότοις καὶ
ψυχῇ. οὐ γὰρ πότοι καὶ κῶμοι συνεχοντες, οὐδὲ ἀπολαύσεις
παίδων καὶ γυναικῶν, οὐδὲ ἰχθύων καὶ τῶν ἄλλων. ὅσα
φέρει πολυτελὴς τράπεζα, τὸν ἡδὺν γεννᾷ βίον, διὰ νήφο-
ντων λογισμὸς, καὶ τὰς αἰτίας ἐξερευνῶν πάσης αἱρέσεως
καὶ φυγῆς, καὶ τὰς δόξας ἐξελαύνων, ἀφ' ὧν πλεῖστος τὰς
ψυχὰς καταλαμβάνει θόρυβος. τούτων δὲ πάντων ἀρχὴ
καὶ τὸ μέγιστον ἀγαθὸν, φρόνησις. διὸ καὶ φιλοσοφίας τιμιω-
τέρον ὑπάρχει φρόνησις, ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πεφύκα-
σιν ἀρεταί· διδάσκουσα ὡς οὐκ ἔστιν ἡδέως ζῆν, ἀνεὺ τοῦ
φρονίμως καὶ καλῶς, καὶ δικαίως ἀνεὺ τοῦ ἡδέως. συμ-
πεφύκασι γὰρ αἱ ἀρεταὶ τῷ ζῆν ἡδέως· καὶ τὸ ζῆν ἡδέως,
τούτων ἐστὶν ἀχώριστον. ἐπεὶ, τίνα νομίζεις εἶναι κρείττονα τοῦ
καὶ περὶ θεῶν ὅσια δοξάζοντος, καὶ περὶ θανάτου δεισι-
δαίμονος ἀφόβως ἔχοντος, καὶ τὸ τῆς φύσεως ὁπλελογισμέ-
νου τέλος; καὶ τὸμὲν τῶν ἀγαθῶν πέρας, ὡς ἔστιν εὐσυμ-
πλήρωτόν τε καὶ εὐπόριστον, διαλαμβάνοντος· τὸ δὲ τῶν κα-
κῶν, ὡς ἢ χρόνους ἢ πόνους ἔχει, βραχίστους δὲ ὑπομένων·
δεσπόζειν εἰσαγομένου πάντων ἀγγέλοντος, ἃ μὲν ἀπὸ τύ-
χης, ἃ δὲ παρ' ἡμᾶς· διὰ τὸ τὴν μὲν ἀνάγκην, ἀνυπεύθυ-
νον εἶναι, τὴν δὲ τύχην, ἄστατον ὁρᾶν, τὸ δὲ παρ' ἡμᾶς, αὐτέξου-
σιον· ᾧ καὶ τὸ μεμπτὸν καὶ τὸ ἐναντίον παρακολουθεῖν πέ-
φυκεν. ἐπὶ κρεῖττον οὖν ὧν τοῖς θεῶν μύθοις παρακολουθῶν,
εἰ τῇ τῶν φυσικῶν εἱμαρμένῃ δουλεύειν. ὁ μὲν γὰρ ἐλπίδας

παραιτήσεως ὑποχάφει θεῶν διὰ ψυχῆς· ἡ δὲ ἀπαραίτητον ἔχει τὴν ἀνάγκην. τὴν δὲ τύχην, οὔτε θεὸν, ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν, ὑπολαμβάνων· (οὐθὲν γὰρ ἀτάκτως θεῷ πράττεται) οὔτε ἀβέβαιον αἰτίαν, (οἴεται μὲν γὰρ ἀγαθὸν ἢ κακὸν εἶναι τοῦτο τὸ μακαρίως ζῆν ἀνθρώποις δίδοσθαι) ἀρχὰς μέντοι μεγάλων ἀγαθῶν ἢ κακῶν ὑπὸ ταύτης χορηγεῖσθαι. κρεῖττον εἶναι νομίζων ἀλογίστως ἀτυχεῖν, ἢ εὐλογίστως ἀτυχεῖν. βέλτιον γὰρ τὸ κρίθεν ἐν τοῖς πράξεσι καλῶς, ὀρθωθῆναι διὰ τύχην. ταῦτα οὖν καὶ τὰ τούτοις συγγενῆ μελέτα διαπαντὸς ἡμέρας καὶ νυκτὸς πρὸς ἑαυτὸν, καὶ πρὸς τὸν ὅμοιον σεαυτῷ, καὶ οὐδέποτε οὐδ' ὑπαρουτ' ὄναρ διαταραχθήσῃ, ζήσῃ δ' ὡς θεὸς ἐν ἀνθρώποις. οὐθὲν γὰρ ἔοικε θνητῷ ζῴῳ ζῶν ἄνθρωπος ἐν ἀθανάτοις ἀγαθοῖς. μανθάνων δ' ἅπασαν ἐν ἄλλοις αἴρει, ὡς καὶ ἐν τῇ μικρᾷ δαπάνῃ. καί φησι, μανθάνειν ὡς αὐτάρκης· εἰ δὲ μή, ἀδύνατον παρ' ἡμᾶς ἦναι τὰ γινόμενα. τοσαῦτα καὶ περὶ τῶν βιωτικῶν καὶ ὅπως πλείω διειλεκται ἀλλαχόθεν.

διαφέρεται δὲ πρὸς τοὺς Κυρηναϊκοὺς περὶ τῆς ἡδονῆς. οἱ μὲν γὰρ τὴν καταστηματικὴν οὐκ ἐγκρίνουσι, μόνην δὲ τὴν ἐν κινήσει· ὁ δὲ, ἀμφοτέρας, ψυχῆς καὶ σώματος, ὡς φησιν ἐν τῷ περὶ αἱρέσεως καὶ φυγῆς, καὶ ἐν τῷ περὶ τέλους, καὶ ἐν α' περὶ βίων, καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐν Μιτυλήνῃ φίλους ἐπιστολῇ. ὁμοίως δὲ καὶ Διογένης ἐν τῇ ἐκκαιδεκάτῃ τῶν ἐπλέκτων, καὶ Μητρόδωρος ἐν τῷ Τιμοκράτει, λέγουσιν οὕτως, τοσαυτάκις δὲ ἡδονῆς τῆς κατὰ κίνησιν καὶ τῆς καταστηματικῆς. ὁ δὲ Ἐπίκουρος ἐν τῷ περὶ αἱρέσεων οὕτω λέγει. Αἱ μὲν γὰρ ἀπαθείαι καὶ ἀοργησίαι, καταστηματικαί εἰσιν ἡδοναί· αἱ δὲ χαραὶ καὶ εὐφροσύναι, κατὰ κίνησιν ἐνεργείαι βλέπονται. ἔτι πρὸς τοὺς Κυρηναϊκούς. οἱ μὲν γὰρ, χείρους τὰς σωματικὰς δείκνυσι τῶν ψυχικῶν· (κολάζεσθαι γοῦν τοὺς ἀμβρατεύοντας σω-

μαπ)ὁ ἢ, τὰς ψυχικάς. ἢ χρὴ ὁρᾶν τὸ παρὸν μόνον χαμάζειν, ἢ ἢ ψυχὴ, ἢ τὸ παρῳχηὸν ἢ τὸ παρὸν ἢ τὸ μέλλον. οὕτως οὖν ἢ μείζονας ἡδονὰς εἶ)ναι ψυχῆς. ἀποδείξει ἢ χρῆναι πῦ τέλος εἶ) τὴν ἡδονὴν, τῷ τὰ ζῶα, ἅμα τῷ γίνεσθαι, τὴν μὴν ἀναίσθεσθαι, τῷ ἢ πόνῳ φεύγειν φυσικῶς, καὶ χωρὶς λόγου. αὐτοπαθῶς οὖν φεύγομεν τὴν ὀδύνην· ἵνα καὶ ὁ Ἡρακλῆς καταβιβρωσκόμενος ὑπὸ τῆς χιτῶνος,

--βοᾷ

Δάκνων, ἰύζων· ἀμφὶ δ' ἔστενον πέτραι,·

Λοκρῶν τ' ὄρειοι φῆγες, Εὐβοίας τ' ἄκρα.

διὰ δὲ τὴν ἡδονὴν καὶ τὰς ἀρετὰς αἱρεῖται, οὐ δι' αὐτάς, ὡς περ τὴν ἰατρικὴν διὰ τὴν ὑγίειαν· καθά φησι καὶ Διονύσιος ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν ὁπλέκτων, ὃς καὶ διαχλιαίνει τὴν ἀρετὴν. ὁ δὲ Ἐπίκουρος καὶ ἀχώριστον φησὶ τῆς ἡδονῆς τὴν ἀρετὴν μόνον· τὰ δὲ ἄλλα χωρίζεσθαι, ὅταν βρωτά. Καὶ φέρε οὖν δὴ νῦν τὸν κολοφῶνα (ὡς αὐτεῖπῃ τις) ὁπιθῶμεν τῷ παντὸς συγγράμματος, καὶ τῷ βίου τοῦ φιλοσόφου, τὰς κυρίας αὐτοῦ δόξας τῶν ἀρίστων, καὶ ταύταις τὸ παῦ σύγγραμμα καταπλείσαντες· πλεῖστα χρησάμενοι τῇ τῆς ἀναγκαίας ἀρχῇ. Τὸ μακάριον καὶ ἄφθαρτον, οὔτε αὐτὸ πράγματα ἔχει, οὔτε ἄλλῳ παρέχει· ὥστε οὔτε ὀργαῖς, οὔτε χάρισι συνέχεται. ἐν ἀσθενεῖ γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον. ἐν δὲ τοῖς δέ φησι τοὺς θεοὺς λόγῳ θεωρητοὺς, οἷς μὲν, κατ' ἀριθμὸν ὑφεστῶτας· οἷς δ', κατ' ὁμοειδίαν ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπιῤῥύσεως τῶν ὁμοίων εἰδώλων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀποτελεσθέντων ἀνθρωποφυεῖς. ὁ θάνατος οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς· τὸ γὰρ διαλυθὲν, ἀναισθητεῖ· τὸ δ' ἀναισθητοῦν, οὐδὲν πρὸς ἡμᾶς. ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἡ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις. ὅπου δ' ἂν τὸ ἡδόμενον ᾖ, καθ' ὃν ἂν χρόνον ᾖ, οὐκ ἔστι τὸ ἀλγοῦν, ἢ τὸ λυπούμενον, ἢ τὸ συναμφότερον. οὐ χρονίζει τὸ ἀλγοῦν συνεχῶς ἐν

τῇ σαρκὶ ἀλλὰ τὸ μὲν ἄκρον, τὴν ἐλάχιστον χρόνον παρεῖσθ τὸ δὲ μόνον ὑφεστῶτα, τὸ ἡδέμενον καὶ σάρκα, οὐ πολλαὶ ἡμέρας συμβαίνει. αἱ δὲ πολυχρόνιοι τῶν ἀρρωστιῶν πλεονάζοντες ἔχουσι τὸ ἡδόμενον ἐν τῇ σαρκὶ, εἶτα τὸ ἀλγοῦν. καὶ ἔστιν ἡδέως ζῆν, αἰεὶ τὸ φρονίμως καὶ καλῶς καὶ δικαίως, αἰεὶ δὲ ἡδέως. ὅταν δὲ πεπαύηται, ἡ ζῆν φρονίμως καὶ καλῶς. καὶ ὡ δικαίως ὑπάρχει, οὐκ ἔστι πάντα ἡδέως ζῆν, ἕνεκα τοῦ διαφθεῖραι δι' αἰσθήσεως, ἢ καὶ φύσιν ἀρχῆς καὶ βασιλείας ἀγαθὸν· δι' ὧν ἂν ποτε πάσχοις τι ἢ ποιοῖς ἀναστρεφόμενος. ἔνδειξει δὲ τοῦ βλέπειν ἡμᾶς ἐβουλήθησαν γλαυκῶπα, ἢ δι' αἰσθήσεων ἀσφάλειαν οὕτω νομίζοντες θεοπρεπῆσαι. ὥσπερ εἰ μὴ ἀσφαλὴς ὁ τοῦ ζῆν βίος, ἀπέλαβον τὸ τῆς φύσεως ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ ἀσφαλὴς, οὐκ ἔχουσιν οὐ ἕνεκα δι' ἀρχῆς καὶ τὸ τῆς φύσεως οἰκεῖον ὠφελήθησαν. οὐδεμία ἡδονὴ καθ' ἑαυτὴν κακή· ἀλλὰ τὰ ποιητικὰ ἡδονῶν πικρά, πολλαπλασίους ὑπερφέρει τὰς ὀχλήσεις τῶν ἡδονῶν. εἰ καταπύκνωσε πᾶσα ἡδονὴ καὶ χρόνῳ, καὶ πρὸς ὅλον, τὸ ἄθροισμα ὑπῆρχεν ἢ τὰ κινοῦντα μέρη τῆς φύσεως, ὅτε αὖ ποτε διέφερον διήλων αἱ ἡδοναὶ, εἰ τὰ ποιητικὰ τῶν πρὸς τοὺς ἀσώτους ἡδονῶν ἔλυε τοὺς φόβους τῆς διανοίας, τοὺς τε περὶ μετεώρων καὶ θανάτου καὶ ἀλγηδόνων. ἔτι τε τὸ πέρας τῶν ὀρθυμιῶν εἰδέναι ποιεῖ ὅτε αὖ ποτε εἴχομεν ὅ, τι μεμψάμεθα αὐτοῖς παρέχειν εἰς πληρουμένους τῶν ἡδονῶν, καὶ οὐδαμόθεν οὔτε τὸ ἀλγοῦν οὔτε τὸ λυπούμενον ἔχουσιν, ὅσῳ δεῖ τὸ κακὸν, εἰ μὴ δὲν ἡμᾶς αἱ τῶν μετεώρων ὑποψίαι ἰώχλεων. καὶ πρὸς θανάτου, μήποτε πρὸς ἡμᾶς εἴη. ἔτι τὸ ὅρους τῶν ἀλγηδόνων καὶ τῶν ὀρθυμιῶν, ὅτε αὖ πρὸς φυσιολογίας. ὅτε ὧν τὸ φοβούμενον λύειν ὑπὸ τῶν κινουμένων, μὴ κατειδότα πῶς ἡ τὸ σύμπαντες φύσις, ἀλλ' ὑποπτεύοντα μύθοις τῶν καὶ τοῖς μύθοις. ὥστε ὅτε ὧν αὖ φυσιολογίας ἀκριβείας τὰς ἡδείας ἀπολαμβάνειν.

νῦν

κδὲν ὄφελος ἐν τῷ κατ' ἀνθρώπους ἀσφάλειαν κατασκευάζεσθαι, τῶν αὖθις ἐπιπόνων καθεστώτων, καὶ τὸ ἐπὶ πολὺ ζῆν, καὶ ἁπλῶς τῶν ἐν τῷ ἀπείρῳ, τῆς ἀσφαλείας δ' ἐξ ἀνθρώπων γινομένης μέχρι τινός. διὰ μέσου τε ἐξετικὴ καὶ ἀπεία εἰλικρινεστάτη γίνεται ἡ ὁσιότης καὶ ἐκχωρήσεως τῶν πολλῶν ἀσφάλεια. ὁ τῆς φύσεως πλοῦτος καὶ ὥρισται, καὶ ἄπειρός ἐστιν· ὁ δὲ τῶν κενῶν δοξῶν, εἰς ἄπειρον ἐκπίπτει. βεβαία ἐκ τύχης παρεμπίπτει τὰ δὲ μέγιστα καὶ κυριώτατα ὁ λογισμὸς διώκει, καὶ κατὰ τὸν συνεχῆ χρόνον διοικεῖ καὶ διοικήσει. ὁ δίκαιος, ἀταραξιῶν· ὁ δ' ἄδικος, πλείστης ταραχῆς γέμων. ὃν ἐπαύξεται ἡ ἡδονὴ ἐν τῇ σαρκί, ἐπιδιαμένει ἄπαξ τὸ κατ' ἔνδειαν ἀλγεινὸν ἐξαιρεθέν, διὰ μόνον ποικίλλεται. τὸ δὲ διαιρεῖν τὸ πέρας τοῦ κατὰ τὴν ἡδονὴν ἀπεχθήσεται ἡ τούτων αὐτῶν ἐκλόγισις καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις, ὅσα τοῖς μείζοσι φόβοις παρεσκεύαζε τὴν διανοίαν. ὁ ἄπειρος χρόνος ἴσην εἶχε τὴν ἡδονὴν καὶ ὁ πεπερασμένος, ἐάν τις αὐτῆς τὰ πέρατα καταμετρήσῃ τῷ λογισμῷ. ἡ μὲν σὰρξ ἀπέλαβε τὰ πέρατα τῆς ἡδονῆς ἄπειρα, καὶ ἄπειρος αὐτὴν χρόνος παρεσκεύασεν· ἡ δὲ διάνοια τοῦ σαρκὸς πέλος καὶ πέρατος λαβοῦσα τὸν ὅλον λογισμὸν, καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς αἰῶσι φόβους ἀνελοῦσα, τὸν παντελῆ βίον παρεσκεύασε, καὶ οὐδὲν ἔτι τοῦ ἀπείρου χρόνου προσεδεήθη. ἀλλ' οὔτε ἔφυγε τὴν ἡδονὴν, οὐδ' ἰώμενα τὴν ἐξαγωγὴν ἐκ τοῦ ζῆν τὰ προσήκοντα παρεσκεύαζεν, ὡς ἐλλειπούσης τι τοῦ ἀρίστου βίου καὶ τέλους. ὁ τὰ πέρατα τοῦ βίου καταλαβὼν, οἶδεν ὡς εὔπορόν ἐστι τὸ μὴ μένειν κατ' ἔνδειαν ἀλγοῦντα, καὶ τὸν ὅλον βίον παντελῆ καθίστησι. ὥστε οὐδὲν προσδεῖται πραγμάτων ἀγωγίας κεκτημένων. τὸ ὑφεστηκὸς δὲ πέλος ὁπλογίζεσθαι, καὶ πᾶσαν τὴν ἀφορμὴν, ἐφ' οἷς τὰ δοξαζόμενα κατάγομεν· εἰ δὲ μὴ, πάντα ἀκρισίας καὶ ταραχῆς ἔσται μεστά. εἰ μάχη πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐχ ἥξει οὐδὲ ἂν ἐν αὐτῶν φύσις διεψεύσθη, ἐπεὶ τὸ πιθα-

μθμος τ αἰαγχλώ χρίνης. εἰ ζνα ὀκδοήνης ἁπλῶς αἴωθησιν, ἢ μὴ διαιρῆς εἰς τὸ δεξαζόμθμον, καὶ πεσχειρόμθμον, ἢ τὸ παρὸν ἤδη καὶ τ αἴωθησιν ἢ τὰ πάθη, ἢ πᾶσαν φυσικὴν ὑπβολὴν τῆς διανοίας, σωζαρξεις τὰ ταῖς λοιπαῖς αἰωθήσεις τῇ ματαίᾳ δόξῃ, ὥστε τὸ κριτήριον ἅπαν ὀκδοῆς· εἰ ὃ β. ταιώσης ἢ τὸ πεσχμθμόμθμον ἅπαν ὀν τ δοξαστικῆς ὑπονοίας, ἢ μὴ, τ ὑπομαρτύρησιν ὐκ ὀκλείψις τὸ διεψυσμένον, ὡς πεπρικὸς ἔσῃ πᾶσαν ἀμφισβήτησιν ἢ πᾶ ᾧ κρίσιν τὸ ὀρθῶς, ἢ μὴ ὀρθῶς. εἰ μὴ καὶ ταῦτα καιρὸν ἐπανοίσεις ἕκαστον τῶν πεσπιπτόμθμων ὑπὸ τὸ πέλας τῆς φύσεως, ἀλλὰ πεσκαταρρέψις, εἴτε φυσικὸν εἴτε δίωξιν πιθμθμος εἰς δηλῶν, ὐκ ἔσονται σοι τοῖς λόγοις αἱ περάξεις ἀκόλουθοι. τῶν ὑπθυμιῶν ὅσαι μὲν ἐπ' ἀληθῶν ἐπαναγουσιν, ἐὰν μὴ συμπληρωθῶσιν, ὐκ εἰσὶν αἰαγκαῖαι, ἀλλ' ἐπιβάλλουσαν τ ὄρεξιν ἔχουσιν, ὅταν δις πέσοι ἡ βλάβης ἀπεργασιν καὶ δίξωσιν εἶ). ὧν ἡ σοφία καταγινώσκει τὴν εἰς τὸν ὅλου βίου μακαριότητα. πολὺ μέγιστον ὄντων ἡ τῆς φιλίας κτῆσις. ἡ αὐτὴ γνώμη καὶ θαρρεῖν τε ἐποίησεν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν αἰώνιον εἶ) δεινὸν, μηδὲ πλυχρόνιον· καὶ τὸν ἐν αὐτῆς τοῖς ἀσφαλεσι φιλίας μάλισα καπεῖναι συνπλαμβάνω. τῶν ὑπθυμιῶν αἱ μὲν εἰσι φυσικαὶ, ἢ ὐκ αἰαγκαῖαι αἱ δ', οὔτε φυσικαὶ, οὔτε αἰαγκαῖαι, ἀλλὰ καινὴν δόξαν γινόμθναι. φυσικαὶ καὶ αἰαγκαῖαι ἡγεῖται ὁ Ἐπίκουρος, τὰς ἀπηνδόνας ἀπλυούσας, ὡς πρὸς ὑπὸ δίψους· φυσικὰς δ', ὐκ αἰαγκαίας, τὰς ποικιλούσας μόνον τὴν ἡδονὴν, μὴ ἐκ ἐξαιρουμένας δ' τὸ ἄλγημα, ὡς πολυτελῆ σιτία. οὔτε δ' φυσικὰς, οὔτε αἰαγκαίας, ὡς στεφάνους, καὶ μύρια τῶν τοιούτων. ἐν αἷς τῶν φυσικῶν ὑπθυμιῶν, μὴ ἐπ' ἀληθῶν δ' ἐπαναγουσῶν, ἐὰν μὴ συμπληρωθῶσιν, ἐκ ἀρχὴ ἡ σπουδὴ σώματος, καὶ καινὴν δόξαν αὐτὰς γίνονται, καὶ οὐ καὶ τὴν ἑαυτῶν φύσιν· οὐδὲ χρείαν πνά, ἀλλὰ καὶ ἢ τὸ ἀνθρώπου καιοδοξίαν.

τὸ τῆς φύσεως δίκαιον, ἐπὶ σύμβολον τὸ συμφέροντος, εἰς
τὸ μὴ βλάπτειν ἀλλήλους μηδὲ βλάπτεσθαι. ὅσα τ' ζώων
μὴ ἠδυνάτο συνθήκας ποιεῖσθαι πρὸς τὸ μὴ βλάπτειν,
ἀλλὰ μηδὲ βλάπτεσθαι, περὶ ταῦτα οὐθέν ἐστιν ἐδὲ δίκαι-
ον, οὐδὲ ἄδικον. ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν ὅσα μὴ ἠδύνα-
το ἢ ἐβούλετο ταῖς συνθήκαις ποιεῖσθαι πρὸς τὸ μὴ βλά
πτειν, μηδὲ βλάπτεσθαι, ἐκ ἔστι τὸ καθ' ἑαυτὸ δικαιοσύ-
νη, ἀλλ' ἐν ταῖς μετ' ἀλλήλων συγκροφαῖς, καθ' ὁπιλίκους
δή ποτε ἀεὶ τόπους συνθήκη πρὸς τὸ μὴ βλάπτειν, ἢ
βλάπτεσθαι. ἡ ἀδικία, οὐ καθ' ἑαυτὴν κακόν, ἀλλ' ἐν
τῇ πρὸς τὴν ὑποψίαν φόβῳ, εἰ μὴ λήσει πρὸς τοὺς τοιούτους
ἐφεστῶτας κολαστάς. ἐκ ἔστι τ' λάθρα τὸ πιστὸν ὃν
συνέθεντο περὶ ἀλλήλους εἰς τὸ μὴ βλάπτειν μηδὲ βλά-
πτεσθαι, πιστεύειν ὅτι λήσει, κἂν μυριάκις ὑπὸ τῶν παρόν-
των λανθάνῃ. μέχρι γὰρ καταγροφῆς ἄδηλον εἰ καὶ λήσει.
πρὸ μὲν κοινὸν, πᾶσι τὸ δίκαιον τὸ αὐτὸ, (συμφέρον γὰρ
τι ἦν ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ) πρὸς δὲ τὸ ἴδιον, χώ-
ρας καὶ ὁσωνδήποτε αἰτιῶν, οὐ πᾶσι συνέπεται τὸ αὐτὸ
δίκαιον εἶναι). τὸ μὲν ὀπομαρτυρούμενον ὅτι συμφέρει ἐν τῇ
χρείᾳ τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, τῷ νομισθέντων εἶναι), δί-
καιον ἔχει, εἴτε τὸ αὐτὸ πᾶσι φύηται, εἴτε μὴ τὸ αὐτὸ
μόνον φύηται πᾶσι, μὴ ἐπιβαίνῃ ἢ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πρὸς
ἀλλήλους κοινωνίας, οὐκέτι τοῦτο τῇ τοῦ δικαίου φύσιν ἔχει.
κἂν μεταπίπτῃ τὸ πρὸς τὸ δίκαιον συμφέρον, χρόνον δέ τι-
να εἰς τὴν τοῦ ληφθῆναι ἁρμόττῃ, οὐδὲν ἧττον ἐκεῖνον τὸν
χρόνον ἴσον δίκαιον τοῖς μὴ φαύλοις καὶ αὐτοῖς σωφρο-
νοῦσιν, ἀλλὰ πλῆθος πράγματα βλέπουσιν. ἔνθα
μὴ κενῶν φροντίδων τῶν περιττῶν πραγμάτων,
ἀνεφάπτη μὴ ἁρμόττοντα εἰς τὴν τοῦ ληφθῆναι τὰ νομισθέν-
τα δίκαια ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων, οὐκ ἴσα ταῦτα δίκαια·
ἔνθα δὲ κενῶν φροντίδων τῶν περιττῶν πραγμάτων,
ἀνεφάπτη μὴ ἁρμόττοντα εἰς τὴν τοῦ ληφθῆναι τὰ νομισθέν-

δίκαια ἀπὸ αὐτῶν τῶν ἔργων, ὅτι ἐστὶ ταῦτα δίκαια· ἔνθα δὲ κενὸν ὑπομένων τῶν πραγμάτων, οὐκέτι συνέφερε τὰ αὐτὰ δίκαια κείμενα, ἐνταῦθα δὴ ποτε μὲν ἦν δίκαια ἃ συνέφερεν εἰς τὸ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν τῶν συμπολιτευομένων, ὕστερον δὲ οὐκ ἔτι ἦν δίκαια, ὅτε μὴ συνέφερεν. ὁ τὸ μὴ ταράττειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ἄρισα συνειπάμενος, τοῦτ' ἦν τὰ μὲν δίκαια, ἰμόφυλα καταπυθόμενα· τὰ δὲ μὴ δίκαια, ὅτι ἀλλόφυλά γε, ὅσα μηδὲ ταῦτα δίκαια ἦν, ἀτεκμάρτως ἐλήφθη, καὶ ἔφευγε ὅσα ταῦτα ἐλλοτελεῖ παράσχειν. ὅσοι τὸ δίκαιον ἔχουν τὸ μὴ ταράττειν μάλιστα ἐκ τῶν ὁμοφύλων ἐφρόνησαν, οὗτοι καὶ ἐβίωσαν μετ' ἀλλήλων ἥδιστον βεβαιότατον πίστωμα ἔχοντες, καὶ πλησιάτην οἰκειότητα ἀπολαβόντες, ὅτι ὠδύροντο, ὡς ἔλεον, τὸν τελευτήσαντες ὡς καθαροφιλῶ.

ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΩΝ ΤΙΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ-των ἀποσπασμάτια.

ΕΚ ΤΩΝ ΙΠΠΟΔΑ-μου Θουρίου τῦ Πυθαγορείου, ὧν τῳ περὶ εὐδαιμονίας.

ΤΩΝ ζώων τὰ μὲν ἐστὶ δεκτικὰ τᾶς εὐδαιμονίας, τὰ δὲ, ἄδεκτα. καὶ δεκτικὰ μὲν, ὅσα λόγον ἔχι· (ἀ μὲν γὰρ εὐδαιμονία, ἐκ ἄπερθεν ἀρετᾶς· ἀ δὲ ἀρετὰ ἐγγίνεται τῳ λόγον ἔχοντι πρᾶτον) ἄδεκτα δὲ, ὅσα λόγον οὐκ ἔχι. οὔτε γὰρ τὸ ὄψιος ἄμοιρον δέχεται τᾶς ὄψιος ἔργον, ἢ τᾶς ὄψιος ἀρετάν· οὔτε τὸ λόγω ἄμοιρον, τὸ τῶ λόγον ἔχοντος ἔργον, ἢ ταὶ τῶ λόγον ἔχοντος ἀρεταί. ἀ δ' εὐδαιμονία καὶ ἀρετὰ τῶ λόγον ἐχόντος, τὸ μὲν ὡς ἔργον, τὸ δὲ ὡς τέχνα τὶς ἐστί. τῶν δὴ λόγον ἐχόντων ζώων, τὰ μὲν ἐστὶ αὐτοτελέα, ὅσα δι' αὐτὰ τέλεά ἐστι, καὶ οὐδενὸς ὅτω δεῖται τῶν ἔξωθεν, οὔτε ποτὶ τὸ ἦμυ, οὔτε ποτὶ τὸ καλῶς ἦμυ. τοιοῦτος δέ κα εἴη ὁ θεός. ἐκ αὐτοτελέα δ', ὅσα μὴ δι' αὐτὰ τέλεά ἐστι, πολλέονται δὲ τᾶς ἔξωθεν αἰτίας. τοιοῦτος δέ κα εἴη ὁ ἄνθρωπος. τῶν δὴ ἐκ αὐτοτελέων τὰ μὲν ἐστὶ τέλεα, τὰ δ' οὐ τέλεα. καὶ τέλεα μὲν, ὅσα καὶ πολλὰ τῶν αὐτῶν αἰτίαν καὶ πολλὰ ταὶ ἔξωθεν αἰτίας γίνονται. καὶ πολλὰ μὲν τῶ αὐτῶ, πᾶ καὶ φύσιν ἀγαθὰν καὶ πολαίρεσιν πετυέλκα ἀγ· πολλὰ δὲ τᾶς ἔξωθεν, ὧ δυνεμίαν

καὶ ὀπτᾶσθαι ἀγαθῶς λαβεῖν. οὐ τέλεα δέ, τὰ ἤπι μηδὲ ἑπέρω τούτων κεινωνάσαντα, ἢ πυός αὐτῷ, ἢ τὸ καθόλου φαῦλα ἐόντα καθόν γε ὄφιν τὰς ψυχάς. τοιοῦτος δὲ καὶ εἴη ἄπερος ἄνθρωπος. τῷ δὲ πλέων ἀνθρώπων δοκεῖ διαφοραί. τοὶ μὲν γὰρ ἐστὶν αὐτῷ καθ' αὐτὰ φύσιν τέλειοι, τοὶ δὲ καθὸν βίον. καὶ καθ' αὐτὰ φύσιν μέν, τοὶ μόνοι ἀγαθοί. οὔτι δέ κ' εἶεν τοὶ ἔχοντες τὰν ἀρετάν. ἀ γὰρ ἀρετά, τᾶς ἑκάστου φύσιος, καὶ ἀκρότας καὶ πλειότας ἐστί. ἀ μὲν τῶ ὀφθαλμῶ, τᾶς τῶ ὀφθαλμῶ φύσιος ἀκρότας καὶ πλειότας· ἀ δὲ τῶ ἀνθρώπω, τᾶς τῶ ἀνθρώπω φύσιος καὶ ἀκρότας καὶ πλειότας. καθὸν βίον δὲ τέλειοι, τὶ μὴ μόνον ἀγαθοὶ ὄντες, ἀλλὰ καὶ εὐδαίμονες. ἀ μὲν γὰρ εὐδαιμονία, πλειότας ἐστὶ βίω ἀνθρωπίνω. ὁ δὲ βίος ὁ ἀνθρώπινος, σύσταμα τῶν πρᾶξίων. ἀ δ' εὐδαιμονία, συμφραίνουσα τὰς πρᾶξιας. συμφραίνει δὲ τὰς πρᾶξιας ἀρετὰ καὶ τύχα· τὰ μὲν ἀρετά, καθ' αὐτὰ χρῆσιν, τὰ δ' ἀτυχία, καθ' αὐτὰ καπόρωσιν. ὁ μὲν ὢν θεὸς οὔτε μαθὼν τῶνδέ τινος τὰν ἀρετάν, ἀγαθὸς ἐγένετο, οὔτε ὀπόσων ἀξιαθείας αὐτῷ τᾶς τύχας εὐδαίμων. φύσει γὰρ ἰῶν ἀγαθὸς, καὶ φύσει εὐδαίμων, καὶ ἀεὶ ἰῶν, καὶ ἐσσεῖται, καὶ οὐδέποκα ἐπολείψει τοιοῦτος ἐών, ἄφθαρτος ἐών, καὶ φύσει ἀγαθός. ὁ δὲ ἄνθρωπος, οὐ τᾷ φύσει εὐδαίμων, ἀλλὰ μαθήσιος καὶ προνοίας πεπόηται· ποτὶ μὲν τὸ γενέσθαι ἀγαθὸς, τᾶς ἀρετᾶς· ποτὶ δὲ τὸ γενέσθαι εὐδαίμων, τᾶς εὐτυχίας. καὶ διὰ τοῦτο ἐν δύο τούτων ἡ ἀνθρωπίνα εὐδαιμονία συγκεφαλαιοῦται, ἐπαίνῳ τε καὶ μακαρισμῷ· ἐπαίνῳ μὲν, τῷ ἐξ ἀρετᾶς, μακαρισμῷ δὲ τῷ ἐξ εὐτυχίας. τὰν μὲν ὧν ἀρετὰν ἔχει, διὰ τὰν θείαν μοῖραν· τὰν δὲ εὐτυχίαν, διὰ τὰν θεάταν. ἐξήρτηται δὲ τὰ μὲν θεάτα, ἀπὸ τῶν θεῶν, καὶ τὰ ὑπὸ γᾶς τῶν οὐρανίων· τὰ δὲ χείρονα, ἀπὸ τῶν βελτίωνων. ἐξ οὗ δὲ τοῦτο ὁ μὲν ἔπαινος τοῖς θείοις ἀγαθὸς,

εὐδαιμονεῖ, ὁ δὲ ἐπίμοχθος τοῖς θνητοῖς κακοδαιμονεῖ. πλοῦτον γὰρ τὰν φρόνασιν ἔχοντι, ἀγαθὸν ἀτυχία, καὶ χρήσιμον. καὶ ἀγαθὸν μὲν, διὰ τὰν γνῶσιν τᾶς χρήσιος· ὠφέλιμον δὲ, διὰ τὸ συνεργεῖν τᾶις πράξεσι. καλὸν οὖν ὄντα ἀτυχία παρῇ τῷ ἰῷ, ὥσπερ ὑγιεῖ αἵματι θέοντι πᾶσαν ἀρετὰν ἀπλεπτα ποιέεσθαι τὰς πράξιας· ὥσπερ καὶ τὸν κυβερνάταν πὶ τὰς τῶν ἄστρων κινήσιας. οὕτω γὰρ οὐ μόνον ἀκολουθήσει τῷ θεῷ, ἀλλὰ καὶ συντάξει τὸ ἀνθρώπινον ἀγαθὸν πὶ τὸ θεῖον. καὶ μαὶ καὶ τοῦτό γε φανερὸν, ὅτι ἐκ διαθέσιος καὶ πράξιος βίος διαφέρων γίνεται. αἰάγκα δὲ τὼ μὲν διαθέσιν, ἢ σοφίαν ἢ φαύλαν εἶμεν· τὰν δὲ πρᾶξιν, ἢ εὐδαίμονα ἢ κακοδαίμονα. καὶ σοφίαν μὲν, τὰν ἀρετᾶς μετειληφῆσαν· φαύλαν δὲ, τὰν κακίας. τὰς δὲ πράξιας, εὐδαίμονας μὲν ἐν τᾷ ἀτυχίᾳ (συμφαίνονται γὰρ πὶ τὸν λόγον) κακοδαίμονας δ' ἐν τᾷ ἀτυχίᾳ. ἀποτευκτικὸν γὰρ τῶ συμπεράσματος. διόπερ οὐ μόνον μαθεῖν δεῖ τὰν ἀρετὰν, ἀλλὰ καὶ κτήσασθαι, καὶ χρήσασθαι αὐτᾷ· ἤπι εἰς ἀσφάλειαν, ἢ εἰς συναύξασιν, ἢ τὸ μέγιστον, εἰς ἐπανόρθωσιν οἴκων καὶ πολίων. οὐ γὰρ μόνον τὰν κτᾶσιν ἔχειν δεῖ τῶν καλῶν, ἀλλὰ καὶ τὰν ὄνασιν. ταῦτα δὲ πάντα ἐστῖται ἄνευ πόλιος εὐνομουμένας τύχη ὁ ἄνθρωπος. καὶ ταῦτα μὲν ἐγὼ φαμὶ ἦμεν τὸ ὀνομαζόμενον Εὐμαλδείας κέρας. ἐν εὐνομίᾳ γὰρ τὰ πάντα ἐνπί· καὶ αὖθ' ταύτας, οὔτε γίνεται τὸ μέγιστον τᾶς ἀνθρωπίνας φύσιος ἀγαθὸν, οὔτε γίνεσθαι καὶ αὐξάσθαι δύναιτο καὶ διαμένειν. καὶ γὰρ τὰν ἀρετὰν καὶ τὰν φορὰν πᾶσαν ἀρετὰν αὐτὰ ἀμπίχα, τῷ καὶ φύσιας ἀγαθὰς γίνεσθαι κατ' αὐτάν· καὶ ἤθεα δὲ καὶ ὑπολήμματα, καὶ νόμως ἦμεν τὼς ἀρίστως. ἔτι δὲ λόγος ὀρθογώμονας, καὶ εὐσέβειαν δὲ καὶ ὁσιότητα ποτὶ τὰν ὑμιότατα. ὥστε τῷ μέλλοντι εὐδαιμονήσειν

καὶ ὀρθόπλοον ἔξειν τὸν αὐτῷ βίον, ἀνομίας ὑποδρχούσης, καὶ διαφθεῖσαι δεῖ καὶ διελθεῖν αὐτὴν ἀνομίαν καταπίπτα. ἅμα δὲ καὶ ἀνάγκαν ἐπεμφέρει ὁ λόγος τοῖσιν ἐμπεσεῖσθαι εἱρημένοισι. ὁ γὰρ ἄνθρωπος, κοινωνίας μέτεστι. καὶ σὺν τούτοις ὁλόκληρος γίνεται κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, σὺν τῷ μὴ μόνον κοινωνεῖν, ἀλλὰ καὶ καλῶς κοινωνεῖν. ἀμφὶ γὰρ ἐν πλείοσιν, ἀλλ' οὐκ ἐν ἑνὶ πέφυκε γίνεσθαι· ἃ δὲ ἐν ἑνὶ μόνῳ, οὐ μὰν ἔτι ἐν πλείοσιν· ἃ δὲ καὶ ἐν πλείοσι, καὶ ἐν ἑνί. καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἑνί, ὅτι καὶ ἐν πλείοσιν. ἁρμονία μὲν γὰρ καὶ συμφωνία καὶ ἀριθμὸς ἐν πλείοσιν ἐγγίνεσθαι πέφυκεν. οὐδὲν γὰρ αὔταρκες, ὃ τούτων τῶν μορίων ποιεῖ τὸ ὅλον. ὀξυκοΐα δὲ καὶ ὀξυδορκία, καὶ ποδῶν ὠκύτας, ἐν ἑνὶ μόνον· ἀνδραγαθία δὲ καὶ ἀρετὰ ψυχῆς· καὶ ἐν ἑνὶ καὶ ἐν πλείοσι, καὶ ἐν τῷ ὅλῳ, καὶ ἐν τῷ παντί. καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ἑνί, ὅτι καὶ ἐν πλείοσι· καὶ ἐν τοῖς πλείοσιν, ὅτι καὶ ἐν τῷ ὅλῳ καὶ ἐν τῷ παντί. ἅπερ γὰρ τὰς ὅλας φύσιος διακόσμασις, καὶ τὰ καθ' ἕν ἕκαστον διακόσμακεν. καὶ ἃ καθ' ἕκαστον δὲ διακόσμασις τὸ ὅλον καὶ τὸ παῦ ἐκπεπλήρωκε. τοῦτο δὲ ἀκολουθεῖ, διὰ τὸ τὰ φύσει τοιοῦτον εἶμεν τὸ ὅλον τῶν μερέων, ἀλλ' οὐ τὸ μέρος τῶν ὅλων. ἅπερ γὰρ μὴ ἦ ὁ κόσμος, οὐδὲ αὖ ὁ ἥλιος ἔσσῃ, οὐδὲ ἡ σελάνα, οὐδὲ οἱ πλανᾶτες ἀστέρες, οὐδὲ οἱ ἀπλανέες. ὅπερ δὲ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ τούτων ἕκαστόν ἐστι. ἴδοι δ' ἂν καὶ τοῦτο αὖ τις καὶ ἐπ' αὐτᾶς τᾶς τῶν ζώων φύσιος. ἅμα γὰρ μὴ ἦ ζῶον, οὐδὲ ὀφθαλμός, οὐδὲ αὖ σῶμα, οὐδὲ αὖ ἀκοά. ὅπερ δὲ καὶ ζῴου, καὶ τούτων ἕκαστόν ἐστι. ὡς δ' ἔχει τὸ ὅλον ποτὶ τὸ μέρος, οὕτω καὶ ἃ τῷ ὅλῳ ἀρετὰ ποτὶ τὰν τῶν μερέων. μὴ ὑποδρχούσας γὰρ ἁρμονίας καὶ ἐπίψιος δείας τοῖς τὸν κόσμον, οὐκ ἂν ἐδυνάτο σωτηρίᾳ ἔτι καλῶς ἔχοιτα τὰ ἐγκοσμιαμβύα. μὴ ὑποδρχούσας δ' ἀνομίας τοῖς πόλιας, οὐκ ἂν δυνατόν τις ἀγαθὸς ἢ δυδαίμων

πολίτας ἡμῶν. μὴ ἐπαρχούσας δὲ ὑγιείας τοῦ τὸ ζῶον, οὐκ ἂν δυνάμεθα πως ἢ χεὶρ ἀσκεῖσθαί τι καὶ ὑγιαίνειν ἡμῶν. ἔστι γὰρ ἁρμονία, ἀρετὰ κόσμου· ἀδαιμονία, ἀρετὰ πόλεως· ἀδὲ ὑγίεια καὶ ἰσχὺς, ἀρετὰ σώματος. ἕκαστον δὲ τῶν ἐν αὐτοῖς μερέων συντέτακται πρὸ τὸ ὅλον καὶ τὸ πᾶν· ὀφθαλμοί τε γὰρ ὁρῶνται ὑπὲρ τῶν παντὸς σώματος, καὶ τἄλλα δὲ μόρια καὶ μέρεα ὑπὲρ τοῦ ὅλου καὶ τοῦ παντὸς συντέτακται.

ΕΚ ΤΩΝ ΕΥΡΥΦΑΜΟΥ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΥΔΑΙΜΟΝΟΣ ΒΙΟΥ.

Βίος ἀνθρώπου τελείως, θεοῦ μὲν λέγεται, τοῦ μὴ αὐτοτελὴς ἦμεν, ἀλόγων δὲ ζώων καὶ θυμοειδέων, τοῦ ἀρετῆς καὶ εὐδαιμοσύνας ἐπίμοιρος ἦμεν. οὔτε γὰρ ὁ θεὸς τᾶς ἔξωθεν αἰτίας πρόδηλος ἐστι. (φύσει γὰρ ἀγαθὸς ἐὼν καὶ φύσει εὐδαίμων, ἐξ ἑαυτοῦ τελείως ἐστὶ) οὔτε τοῦ ἀλόγου ζώου οὐδέν. λόγου γὰρ ἄμοιρα ἔοικε, καὶ τᾶς ἐς τὰς πράξιας ἐπισήμας ἄμοιρα ἐστί. ἀνθρώπου δὲ φύσις, τὰ μὲν ἐκ τᾶς ἰδίας προαιρέσιος, τὰ δὲ καὶ τᾶς ἐκ τοῦ θείου γινομένας ἐπικουρήσιος πρόδηλός ἐστι. τοῦ μὲν γὰρ λόγου τυπωτικός ἐσμεν καὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν νοητικός, καὶ τοῦ ὀρθῶς ἀπὸ γᾶς ἀναβλέπειν, καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀποβλέπειν, καὶ θεῶν τοῦ αἰωνοτάτων νοητικός ἐσμεν, ζῶντα δὲ καὶ τᾶς ἐκ τοῦ θείου ἐπικουρήσιος πέφυκε· τοῦ δὲ

βούλησιν ἔχει καὶ προαίρεσιν καὶ δρᾶσιν ἐν ἑαυτῷ τοιαύτην, καθ' αὐτὸ μὲν ὅτι ἀεὶ καὶ ἀρετὴν διαβεβεύσαι, καὶ κακίαν ζηλῶσαι, καὶ θεοῖς ἀπεδῆσαι, καὶ ἀπὸ θεῶν ἀποβαπτῆναι. ταῦτα δὲ καὶ καθ' αὑτὴν κινεῖται δυνατὸς ὢν. διὸ καὶ φόβου καὶ ἐπαίνων, καὶ ὕβρεως καὶ ἀτιμίας, τὰ μὲν ἐκ τοῦ θεοῦ, τὰ δὲ καὶ τοῦ ἀνθρώπου τυγχάνοντι, ἅπερ ἀρεταὶ, ἢ κακίαι ζηλώσαντες. ἔχει γὰρ οὕτως ὁ σύμπας λόγος. τὸ θεῖον ἄνθρωπον, πλυτιλέσαντι ζῶον, εἰς τὸν κόσμον εἰσῳκισεν, ἀτίμητον μὲν τοῖς ἰδίοις φύσεσι, ὀφθαλμὸν δὲ τοῦ τοῦ ὅλου διακοσμήσεως. διὸ καὶ ὀφθαλμὸν μὲν ἔθηκε τοῖς περάσμασι, χαρακτὴρ αὐτοῦ ἡλιοειδὴς, αἰθύρεσι δὲ καὶ χάσμασι θησαυρὸς τὰ μνήματα θεασκευασάμενος. ἐμμανὲς δὲ καὶ παρὰ τὸν παντὸς διακόσμησιν, δίκας τε καὶ νόμους κοινωνίαν πόλεως ζωαρμοσάμενος. οὐδὲν γὰρ οὕτω κοσμοπρεπὲς καὶ θεοῖ ἄξιον ἔργον ἀνθρώποις πεποίηκεν, ὡς πόλεως ἀνομουμένας ζωαρμογὰς, καὶ νόμων καὶ πολιτείας διακόσμησις. εἷς γὰρ ἕκαστος ἄνθρωπος αὐτὸς καθ' αὑτὸν οὐδεὶς ἐὼν, οὔτε πρὸς ζῆν ὁμοφροσύνας ξυνὰς καὶ ξυναρμογὰς πολιτείας, αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἱκανὸς γέγονε, καὶ πρὸ ὅλου καὶ τὸ πᾶν σύστημα τῆς κοινωνίας ἁρμόσαι. ἀνθρώπου γὰρ ὁ βίος λύρας ἐξηκριβωμένας καὶ κατὰ παῦ ὀρθοπλεύσας εἰκών ἐστι. λύρα τε γὰρ πᾶσα χρήζει τεχνῶν τούτων τυχεῖν, ἐξαρτύσεως, ζωαρμογᾶς, ἐπαφᾶς τινος μουσικᾶς· ἐξάρτυσις μὲν οὖν ἐστὶ τὰ τοῦ οἰκείων μερέων τοῦ σώματος θεασκευὰ πάντων. λέγω δὲ τὰς χορδὰς, καὶ τὴν ὀπτάνων τὴν πυθόφωνίαν καὶ πληκτὴν ὀπτζωνδρωμένων. ζωαρμογὰ δέ, ἁπτὶ ἀλλήλως σύγκρασις τῶν φθόγγων. ἐπαφὰ δὲ μουσικὰ, ἁ κατὶ ζωαρμογὰν κίνησις ἤδη τούτων. οὕτως οὖν καὶ βίος ἀνθρώπου χρήζει τεχνῶν τούτων τυχεῖν. ἐξάρτυσις μὲν, ἁ τῶν τοῦ βίου μερέων εἰς συμπλήρωσις. βίου δὲ μέρεα, τά τε σώματος ἀγαθὰ, καὶ τὰ τῶν χρημάτων, καὶ τὰ τᾶς δόξας, καὶ τὰ τῶν φίλων.

σωαρμοζὰ δὲ, ἁ κατ' ἀρεταὶ καὶ νόμως τούτων σώτα-
ξις. ἐπαφὰ δὲ μωσικὰ, ἁ κατ' ἀρεταὶ κὴ νόμως τούτων
σύγκρασις, ὀρθοπλουμμύας τᾶς ἀρετᾶς, κὴ μηδὲν ἔλλο-
δεν αἰπιπίπλον ἐχούσας αὐτᾷ. οὐ γὰ ἐν τῷ ἀπορύκεσθαι τὰς
πορσθέσιας τῶν ἐκτυσίων σκοπῶν πέπωκε τὸ ἀδαιμονῆν,
ἀλλ' ἐν τῷ καπτυγχάνεσθαι· οὐδὲ ἐν τῷ ἀδορυφόεσθαν
ἦμμι καὶ αἰυπηρέπαν ταὶ ἀρεταί· ἀλλ' ἐν τῷ συμπλη-
ροῦσθαι τᾶις οἰκήαις δυνάμεσι ποὶ τὰς πορόξιας. οὐ γὰ
αὐτοτελὴς ἐντὶ ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀτελής. τέλνος δ' γινό-
μμενος, ἃ μμὴ παρ' αὐτὸν, ἃ δὲ καὶ πα ἐκὰ τὸν ἔλλοδεν
αἰπᾶν. καὶ τέλνος, ἤτοι καπαὶ φύσιν, ἢ καπὸν βίον. κὴ
κ' μμὴ τὰν φύσιν, αἶκα ἀγαθὸς γλύνται. ἁ γὰ ἑκάστω
ἀρεταὶ, ἀκρότας καὶ τελνότας ἐντὶ τᾶς ἑκάστω φύσιος.
οἷον, ἁ μμὲν τῶν ὀφθαλμῶν φύσις ἀκρότας καὶ τελνό-
τας τᾶς τῶν ὀφθαλμῶν· ἁ δὲ τῶν οὐάτων, τᾶς τῶν οὐά-
των. οὕτω δὲ τῶ ἀνθρώπω ἁ ἀρεταὶ, ἀκρότας ἐντὶ καὶ τε-
λνότας τᾶς ἀνθρώπω φύσιος. τέλνος δὲ καπὸν βίον,
αἶκα ἀδαίμων γλύνται. ἁ γὰ ἀδαιμονία, τελνότας καὶ
συμπλάρωσις ἐντὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν. διὸ πάλιν
ἀρεταὶ καὶ ἀπυχία, μέρεα γίγνονται τῶ ἐπ' αἰπᾷ βίω·
τᾶς μμὲν ἀρετᾶς, ὡς ψυχᾶς κειμμύας· τᾶς δ' ἀπυχίας, ὡς
σώματος· τῶν δὲ σωαμφοτέρων αὐτῶν, ὡς ζώω. τῶ μμὲν
γὰ χρέεσθαι καλῶς αὐτὸν ὅτι τοῖς κ' φύσιν ἀγαθοῖς, τῶ
δὲ ταὶ χρᾶσιν ἐμπαρέχειν. καὶ χρέεσθαι μμὲν ἀρετᾷ,
χρᾶσιν δ' παρέχειν ἀπυχία. κὴ ἃ μμὲν, ταὶ πορσαίρεσιν καὶ
τὸν λόγον ὀρθὸν παρέχεσθαι· ἃ δὲ, ταὶς ἐνεργείας καὶ ταὶς
πορόξιας. τὸ μμὲν γὰ βουλησθῆμμι τὰ καλὰ, καὶ ἐπο-
σᾶσθαι τὰ δεινὰ, ταῖς ἀρεταῖς οἰκεῖον ἐντί. τοῖ δ' ὀρθο-
πλοῆσαι, ταῖς πορσαιρέσιος, καὶ ὅπη τέλος ἐλθεῖν ταὶ
πορόξιας, ταῖς ἀπυχίας. ἐνίκασε γὰ ὁ σπαρτὸς καὶ
σὺν τᾷ ἀρετᾷ καὶ σὺν τᾷ ἀπυχίᾳ· καὶ ἀπλόησεν ὁ κυ-

Ceριάτας, καὶ σὺν τᾷ πίλα, καὶ σὺν τῖς οὐείοις πνεύμασιν. καὶ εἶδεν ὁ ὀφθαλμὸς καλῶς, καὶ σὺν τᾷ ἐξυδρία, καὶ σὺν τῷ φάει· καὶ ἄρτιος ὁ βίος ὁ τῶν ἀνθρώπων ἐγίνετο, καὶ διὰ ταὶ ἀρεταὶ αὐταὶ, καὶ διὰ ταὶ ἀνυχίαι.

ΕΚ ΤΩΝ ΙΠΠΑΡ-
χου τῦ Πυθαγορείου, ἐν
τῷ περὶ θυ-
μίας.

Ως μὲν τὸν ξύμπαντα αἰῶνα ἀκεπάζοντα, βεαχύτατον ἔχοντες οἱ ἄνθρωποι τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον, κάλλιστον ἐν τῷ βίῳ οἰονεί τινα παρεμπόριαν ποιησοῦνται, ἐπ' ἀθυμίᾳ καταβιώσαντες. ταῦτα δὲ ἄρχοντι μάλιστα πάντων ἀκριβῶς ὀπισάμβοι, καὶ ἐπιγνωσόμενοι ἑαυτούς, ὅτι ἐντὶ θνατοὶ καὶ σάρκινοι, ἀσθενίαν καὶ φθαρτὰν κεκτημένοι σῶμα, καὶ πάντων χαλεπωτάτων αὐτῖς ὀπικρεμαμένων, μέχρις ἑκάστας αἰσπερᾶς. καὶ περὶ τοῦτόν γε πενθοῦμεν ὅτι τὰ συμβαίνοντα περὶ τὸ σῶμα· πληθείπσεις, περιπλευμονίαι, φρενίπσεις, πλάγγαι, στραγγυρίαι, δυσεντερίαι, λιθαργίαι, ὀπληψίαι, σπασμόνες, ἄλλα μυρία. περὶ δὲ ταὶ ψυχαὶ, πολλῷ μείζονα καὶ χαλεπώτερα. πάντα γὰρ τὰ κατ' τὸν βίον ἄθεμα, καὶ κακά, πλάνωμα, καὶ ἀσεβήματα, ἐκ τῶν κατ' ταὶ ψυχαὶ πάθη ματων ἐντί. διὰ γὰρ ταῖς πλάνας φύσιν ἀμέτρους ὀπι-

θυμίας, πολλοὶ εἰς ἀκαταχέτους ὁρμὰς ἐξώκειλαν· καὶ οὔτε τὰς ἐκ τῶν θυγατέρων, οὔτε τὰς ἐκ τῶν μητέρων αἰσιωτάτας ἡδονὰς ἀπέσχοντο. ἀλλὰ καὶ ὅτι παζοκτονίαι παρεχθέντο, καὶ πολλοὶ τὰ ἴδια τέκνα κατέσφαξαν. τί δὲ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ἐπιτιμήματα, κατὰ τὰς ἐπομβείας, καὶ αὐχμούς, ἐπιβολὰς κακωμάτων, ἐπιβολὰς ψύξεως· ὥστε πολλάκις ἐκ τῆς κατ' τὸν ἀέρα ἀνωμαλίας λοιμόν τε καὶ λιμὸν γίνεσθαι, καὶ ποικιλίαν παντοδαπῶν συμπτωμάτων, καὶ ὅλας πόλεις ἐρημοῦσθαι; πολλῶν οὖν τοιούτων ὑπικφευγομένων, μήτε τῆς κατὰ τὸ σῶμα ἀμελείας πτέχοντες, σεμνωτέρμοι ἐπαιρώμεθα, αἵ τινες ὀλίγῳ πυρετῷ ὑπιγνομένῳ, σὺν θεῶν τάχει, σωτήμως μαραίνονται· μήτε τῆς ἐκτὸς νομιζομένης ἀτυχίας. καὶ αὗται πολλάκις τάχιον ἀπόλλυσθαι ἢ γίνεσθαι πεφύκασι. πάντα γὰρ ταῦτα, ἅτε πάντη καὶ ἀβέβαια βύρετον ἐν πολλαῖς καὶ ποικίλαις μεταβολαῖς γινόμενα παρειλήφαμεν. καὶ οὐδὲν αὐτῶν μόνον, οὐδὲ ἀκίνητον, οὐδὲ βέβαιον, οὐδὲ ἀδιαίρετον. διὸ ταῦτα μὴ ἐνθυμηθέντες, νομίζοντες εἰ τὰ παρεόντα καὶ δεδομένα, καὶ τὸν ἐλάχιστον χρόνον διαμεῖναι δυνατό, ἐν ἀθυμίᾳ διάξομεν, γλυκαίως φέροντες τὰ τῆς πίπτοντα. νῦν δὲ πολλοὶ πάντα τὰ ὑπὸ φύσεως καὶ τύχας παρεόντα, καὶ δεδομένα αὐτοῖς, ὅτι τὸ βέλτιον θεωπλάσαντες, καὶ οὐχ οἷά ὅτι λογισάμενοι, ἀλλ' οἷα ἐπ' ἄκρον ὑπιτυγχανόμενα δυνάται γίνεσθαι, ἄφνω στερόμενοι, πολλοῖς καὶ μεγάλοις καὶ ἀθέσμοις καὶ αἰσχίστοις κακοῖς καταφορτίζονται τὰς ψυχάς. καὶ οὕτω συμβαίνει αὐτοῖς πικρότατον ἔχειν τὸν βίον καὶ χαλεπώτατον. ταῦτα δὲ γίνεται ὅτι τε ἀποβολαῖς χρημάτων, ἢ φίλων θανόντων, ἢ τέκνων, ἢ τινῶν ἄλλων τῶν νομιζομένων τιμιωτάτων ἦμεν. εἶτα κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι, λέγοντες

αὐτοὶ μόνοις ἀπολαύσεις καὶ καλοδαίμοσιν, οὐ μεμαμμένοι ἔδε καθαπερ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἐγγίνεται, καὶ ἐν τῷ γίνεται οὐκ ἀναίνομαι καταιδεῖσθαι πέρι τε τῶν παρεόντων βίου καὶ περὶ τῶν ἀπεξεσμένων, ὁκόσας συμφορὰς καὶ κακοῦ τεκμήρια καὶ ἐν τῷ ἐπὶ πολλοὶ ἢ τοῦτο ἐγγίνεται. ἀπολιχεσάμενοι ἐν τῷ ἐπὶ πολλοὶ ἀποβαλόντες χρήματα, ὕστερον δι' αὐτὸ τῶν χρημάτων ἠμελήσαν ἀπώλειαν, αὐτοὶ δειλιησάντων, ἢ λήσας δι' ὃ τι μέλλοντες δειπνίζειν ἢ τυρόεντα· πολλοὶ δὲ φιλήσαντες πόνας, καὶ καθ' ὑπερβολὴν ἀνιήσαντες, ὑπὸ μεπεπτικὰ χρόνῳ μεγάλως ἐμίσησαν. ἃ δὴ πάντα αἰσθησόμενοι οὐκ αὐτῶν δεδεμένων ἀμφὶ ἰσχείας, ἢ μαθόντες ἐπὶ καὶ ὑπὸ πίνων καὶ φίλων μάλιστα φιλησάντων πολλοὶ ἀπώλοντο· καὶ αὐτοὶ δειλιάλλοντες τὸν αὐτὸν βίον τοῖς τὸν τῶν παρεόντων φαυλότερον, καὶ τὰ ἐπιπόνια αἰσχύνεσθαι νομίζοντες, καὶ μὴ μόνοις συμβαίνοντα, ἀνυμότερον διάξομεν. οὐδὲ γὰρ δεῖ ἄνθρωπον ἔντα, τῶν ἀνθρωπείων συμπτώματα θυμὸν νομίζειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια κάδεα, ἰδόντας ὅτι πολλοὶ κῆρες κῆ πάντα τὸν βίον πεύκασιν. οἱ δὲ κλαίοντες καὶ καταδυρόμενοι, τοῖς τῶν βασιλέων ἀπόνοιαν ὠφέλειαν τῷ ἀπολλυμένῳ ἢ τῷ ἀπιχομένῳ τῶν αἰτίων ἐς μείζονα πάθήματα τὰς ψυχὰς ἑλαύνοντα, μέσαν πολλῶν φαύλων φυσιωμάτων οὖσαν. τοιγάρτοι ἄρ' ἐκπίπτοντας καὶ αἰσχαδαίζοντας, ἀπρόϋπτα πάσας μηχανὰς τὰς ἐξαπορεμένας κολάσεις, τῷ κῆ φιλοσοφίαν λόγῳ. πιθανὸν δὲ ἔστω, ἀπέχομαι φρενήσεως καὶ σωφροσύνης, καὶ μεταπεισόμενος τοῖς παρεοῦσι, καὶ μὴ πολλῶν ἐρεγόμενος. εἰ γὰρ ἄνθρωπι τὰ πολλὰ τῶν ἀσκοπευομένων, ὡς οὐκ ἔστι ζῆν μετὰ τὸν τὰς ζωὰς χρόνον, ἔξεστι ἡμῖν, χρησόμεθα παρουσίᾳ τῶν ἀγαθῶν· οὐκ ἢ τὰς φιλοσοφίας καλῶν καὶ σεμνῶν, καὶ τῆς οὐκ τῶν φαύλων ἀπολυθησόμεθα ἀπλησίας.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΧΥΤΟΥ τῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ Περὶ τῶ ἀγαθῶ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος.

Πρῶτον μὲν ὧν χρὴ τοῦτο γινώσκειν, ὅτι ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ οὐκ εὐθέως εὐδαίμων ἐξ ἀνάγκας ἐστίν· ὁ δὲ εὐδαίμων, καὶ ἀγαθὸς ἀνήρ ἐστιν. ὁ μὲν γὰρ εὐδαίμων ἐξ ἐπαινετῶ καὶ μακαριστῶ γίνεται· ὁ δὲ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐξ ἐπαινετῶ μόιον. γίνεται δὲ ὁ μὲν ἔπαινος, ἐπ' ἀρετᾷ· ὁ δὲ μακαρισμὸς, ἐπ' εὐτυχίᾳ. καὶ ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὀπὶ τοῖς παρ' αὐτὸν ἀγαθοῖς γίνεται τοιοῦτος· ὁ δ' εὐδαίμων ἐστὶν οὐκ ἀφαιρέεται τὰν εὐδαιμοσυνίαν. ταῖς μὲν γὰρ ἀρεταῖς ἀνυπεύθυνος ἡ δύναμις, ταῖς δ' εὐδαιμοσυνίαις εὐθυνόμενα. νόσοι τε γὰρ μακραὶ σώματος, καὶ πηρώσιες αἰσθητηρίων ἀπομαραίνοντι τὰν εὐθάλειαν ταῖς εὐδαιμοσυνίαις. διαφέρει δὲ θεὸς ἀνθρώπω ἀγαθῶ· ὅτι θεὸς μὲν οὐ μόνον εἰλικρινῆ καὶ δυϋλισμένην ἔχει τὰν ἀρετὰν ἀπὸ παντὸς τῶ θνητῶ πάθεος, ἀλλὰ καὶ τὰν δύναμιν αὐταῖς ἄτρυτον πέπαται καὶ ἀνυπεύθυνον, ὡς ποτὶς αἰωνίων ἔργων σεμνότητά τε καὶ μεγαλοπρέπειαν. ἄνθρωπος δ' οὐ μόνον τῷ θνατῷ τᾶς φύσεως καταξάμαπι μοίονα ταύταν πέπαται· ἔστι δ' ὅκα καὶ δι' ἀγαθῶν οὐ μετείαν, καὶ διὰ σωφροσύναν ἰσχύραν, ἢ διὰ φύσιν μοχθηραὶ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας πολλὰς ἀδυνατεῖ κατ' ἄκραν γλυκαθυμίαν παναλαθέος ἀγαθοῦ.

Ἐπεὶ ὧν τῶν ἀγαθῶν ἃ μὲν αὐτὰ ἑνὶ διὰ ταὐτὰ αἱρετά, οὐ μὰν δι' ἕτερον· ἃ δὲ δι' ἕτερον, οὐ μὰν διὰ ταὐτά·

λω ὧν καὶ τείτον π εἶδες ἄπερον ἀγαθῶν, ὃ καὶ δι' ἑαυτὸ αἱρετόν ἐστι καὶ δι' ἕτερον. πίνων οὖν ἐστι τὰ διαῦτα τῶν ἀγαθῶν, ἅτερ αὐτὰ δι' ἑαυτὰ αἱρετὰ πέφυκεν ἡμῖν, οὐ μαὶ δι' ἕτερον; φανερὸν ὅτι ἡ εὐδαιμονία. ταύτας γὰρ ἕνεκα τἄλλα αἱρούμεθα, αὐτὰν δὲ ταύτην, οὐδενὸς ἀπέρω. πῖα δὲ πάλιν ἐστὶ τὰ δι' ἕτερον μὲν αἱρούμεθα, οὐ μαὶ δι' ἑαυτά μὲν δῆλον ὅτι τὰ ὠφέλιμα, καὶ τὰ προσαιρετικὰ τῶν ἀγαθῶν, ἅτερ αἴτια γίνεται τῶν αἱρετῶν. οἷον πότισι μὲν σώματος καὶ γυμνάσια καὶ τείψεις, εὐεξίας· ἀναγνώσεις δὲ καὶ μελέται καὶ ὁπτικεύσεις, καλῶν καὶ ἀρετᾶς. πῖα δὴ καὶ δι' ἑαυτὰ αἱρετά, καὶ τὰ δι' ἕτερον; οἷον αἵ τε ἀρεταὶ καὶ αἱ ἕξεις αὐτῶν, καὶ αἱ προαιρέσεις, καὶ αἱ πράξεις, καὶ πᾶν τὸ ἐγγίνομον τᾶς τῶ καλῶ οὐσίας. τὸ μὲν ὧν δι' ἑαυτὸ αἱρετόν, ὃ μαὶ δι' ἕτερον, μοναῖρες ἀγαθὸν ἐστι καὶ ἕν. τὸ δὲ καὶ δι' αὐτὸ καὶ δι' ἄπερον, τρίχα δέδασται. τὸ μὲν γάρ π αὐτῶ ψυχαί εἰσιν, τὸ δὲ σῶμα, τὸ δέ π ἐκτός. ψυχαὶ μὲν, αἱ τᾶς ψυχᾶς ἀρεταί· σῶμα δέ, αἱ τῶ σώματος. ἐκτὸς δέ, φίλοι, δόξα, τιμά, πλοῦτος. τούτων πλησίους δὲ, καὶ τὸ δι' ἄπερον αἱρετόν. τὸ μὲν γάρ π αὐτῶ, τὰ ποιητικὰ τῆς τᾶς ψυχᾶς ἀγαθῶν. περὶ σῶμα δέ, τὰ τῶ σώματος. ἐκτὸς δὲ, τὰ αἴτια πλούτω καὶ δόξας καὶ τιμᾶς καὶ φιλίας. ὅτι δὲ ταὶ ἀρεταὶ ἡμῖν συμβέβακεν αὐτὰς δι' ἑαυτὰς αἱρεταὶ, δῆλον καὶ ἐκ τῆνδε. εἰ γὰρ τὰ καταδείσεται τὰ φύσι, λέγω δὴ τὰ σώματος ἀγαθά, αὐτὰ δι' ταυτὰ αἱρεόμεθα, κρέσσον ἦ ψυχὰ σώματος· φανερὸν ὅτι καὶ τὰ τᾶς ψυχᾶς ἀγαθὰ αὐτὰ δι' ταυτὰ ἀγαπιόμες, ἀλλ' οὐ δι' τὰ ἀποβαίνοντα ἀπ' αὐτῶν.

Τῶ δ' ἀνθρωπίνω βίω καιροὶ τρεῖς· ὁ μὲν ἐν ἀτυχίᾳ. ὁ δὲ ἐν εὐτυχίᾳ, ὁ δὲ μεταξὺ τούτων. ἐπεὶ ὧν ἀγαθὸς ἀνὴρ ὁ ἔχων ἀρεταὶ, καὶ ὁ χρεόμενος ἀρετᾷ· χρᾶται δ' αὐτᾷ κ' τὼς τρεῖς καιρώς· ἡ γὰρ ἐν ἀτυχίᾳ, ἢ ἐν ἀτυχίᾳ, ἢ ἐν τοῖς

ἢ ἐν τοῖς μεταξὺ τούτων. καὶ ἐν ἀτυχίᾳ μὲν ἐστι κακοδαίμων, ἐν ἀτυχίᾳ δὲ δαίμων, ἐν δὲ τᾷ μέσᾳ καταστάσει οὐκ εὐδαίμων. φανερὸν οὖν ὅτι οὐδὲν ἄτοπόν ἐστιν εὐδαιμονοῦντα, ἀλλὰ χρᾶσις ἀρετᾶς ἐν ἀτυχίᾳ. λέγομεν δὲ νῦν εὐδαιμονοῦντα, τὸν τῶ ἀνθρώπω. ὁ δ' ἄνθρωπος οὐχ ἁ ψυχὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ σῶμα. τὸ γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων ζῶον, καὶ τὸ ἐκ τουτῶν, ἄνθρωπος. καὶ γὰρ εἰ τᾶς ψυχᾶς ὄργανον τὸ σῶμα πέφυκεν, ἀλλὰ καὶ τῶ ἀνθρώπω μέρος καὶ τοῦτο, καὶ ἁ ψυχά. διὸ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἁμὲν ἐντὶ ἀνθρώπω, ἁ δὲ τῶν μερέων. καὶ ἀνθρώπω μὲν ἀγαθὸν εὐδαιμονία, τῶν δὲ μερέων τῶ ἀνθρώπω, ψυχᾶς μὲν φρόνασις, ἀνδρεία, δικαιοσύνα, σωφροσύνα· σώματος δέ, κάλλος, ὑγίεια, ἀνεκπία, εὐαισθησία. τὰ δ' ἐκτὸς, πλοῦτος καὶ δόξα, καὶ τιμά, καὶ εὐγλωττία, πέφυκεν ὀπτήλυγμα εἶμεν τῶ ἀνθρώπω, καὶ ἀκόλουθα φύσει τοῖς εὐφυεστάτοις ἀγαθοῖς, δορυφορεῖται τὰ μείονα τῶν ἀγαθῶν τὰ μείζονα. φιλία μὲν καὶ δόξα καὶ πλοῦτος, σῶμα καὶ ψυχαί· ὑγίεια δὲ καὶ ἰσχὺς καὶ εὐαισθησία, ψυχαί· φρόνασις δὲ καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνα καὶ ἁ δικαιοσύνα, τὸν νόον τᾶς ψυχᾶς· ὁ δὲ νόος τὸν Θεόν. οὗτος γὰρ ὁ κράτιστός ἐστιν καὶ ὁ ἀγεμονεύων· καὶ τούτων ἕνεκα καὶ τὰ ἄλλα τῶν ἀγαθῶν ἀεὶ παρῆμεν. στρατεύματος μὲν γὰρ ἀγεῖται στρατηγὸς, πλωτήρων δὲ κυβερνήτης, τῶ δὲ κόσμω Θεὸς, τᾶς ψυχᾶς δὲ νόος, τᾶς δὲ περὶ τὸν βίον εὐδαιμονίας φρόνασις. οὐθὲν γὰρ ἄτοπόν ἐστι φρόνασις εἰ μὴ ὀπτάμα τᾶς περὶ τὸν βίον εὐδαιμονίας, ἢ ὀπτάμα τῆς κατὰ φύσιν ἀνθρώπω ἀγαθῶν.

Καὶ Θεῶ μὲν εὐδαιμονία καὶ βίος ἅπτος· τῶ δ' ἀνθρώπω δὲ ὀπτάμας καὶ ἀρετᾶς καὶ τείτω εὐτυχίας, σωματοειδὲς τὸ ἀγαθὸν γίνεται. λέγω δὲ ὀπτάμαν, σοφίαν μὲν τῶν θείων καὶ δαιμόνων, φρόνασιν δὲ τῶν ἀνθρωπίνων καὶ τῶν περὶ τὸν βίον. ταῖς γὰρ λόγοις καὶ ἀποδείξεσιν

πεπεχωμένας ἀρετάς, δέον ὀπισάμας παραρρύειν. ἀρεταὶ δέ, ταὶ ἐνδικαὶ καὶ βελτίσαι ἔξιν τῶ ἀλόγω μέρεος ταῖς ψυχαῖς, καθ' αἳ καὶ πιοί τινες ἡμῶ λεγόμεθα κατὰ τὸ ἦθος· οἷον ἐλευθέριοι, δίκαιοι καὶ σώφρονες. ἀυτυχίαι δέ, ταὶ ποδὰ τὸν λόγον τᾶν ἀγαθῶν παρουσίαν, καὶ μὴ δι' αὐτὸν γινομένα. ἐπὶ ὧν ἀ μὲν ἀρετὰ καὶ ὄπισάμα ἐφ' ἁμῖν, ἀ δ' ἀυτυχία οὐκ ἐφ' ἁμῖν· ἐν δὲ θεωρίαις καὶ σοφίξεσι τᾶν καλῶν τὸ ἀδαιμονᾶν· αἱ δὲ θεωρίαι καὶ αἱ σοφίξιες πάντεις μὲν οὖσαι, λειτουργίαν καὶ αἰ ἀγκαὶ ὀπφέροιπ· ἀνδοῦσαι δὲ, δλαφραὶ καὶ ἀδαιμοσυνάαι· γίνεται δὲ ταῦτα ἐν ἀυτυχίᾳ· φανερὸν ὅπ οὐδὲν ἄπερ ἐστὶν ἀδαιμοσυνία, εἰ μὴ χρᾶσις ἀρετᾶς ἐν ἀυτυχίᾳ. ἔπ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ οὕτω διάκειται ποτ' ἀυτυχίαν, ὥσπερ καὶ ὁ τᾷ σώματι καλῶς ἔχων καὶ ῥωμαλέως. καὶ γὰρ ἐκεῖνος οἷός τε καὶ θάλπη καὶ ψύχη ἐνεγκεῖν, καὶ βαφὰς ἀρᾶι μέγα, καὶ πλᾶς ἀπείρας ἀχερῶς ἐνεγκεῖν κακοπαθείας.

Ἐπὶ ὧν ἀδαιμοσυνία, χρᾶσις ἀρετᾶς ἐν ἀυτυχίᾳ, ποδὶ ἀρετᾶς καὶ ἀυτυχίας λέγομες, καὶ ποτὸν ποδὶ ἀυτυχίας. τᾶν γὰ ἀγαθῶν ἀ μὲν ἐν ὀπδέχεται ἐνβολαὶ, οἷον ἀρετά. οὐ γὰρ ὅσιν ἐνβάλλουσά τις ἀρετὰ, καὶ ἐνβαλλόντως τὶς ἀγαθός. ἀ γὰ ἀρετὰ σάθμαν ἔχι τὸ δέον, κὴ ἔστι τῶ δέοντος ἕξις ἐν τοῖς ποιητοῖς. ἀ δ' ἀυτυχία κὴ ταὶ ἐνβολαὶ ὀπδέχεται κὴ ταὶ μείωσιν. ἐνβάλλουσα γ' ἁμνᾶ πιὰς καπίας, κὴ ἐξίστησι τ' ἄνθρωπον ἐκ ταῖς κατ' φύσιν ἕξιος, ὥστε πολλάκις αἰπεάγειν κὴ τᾶ σωτάσας ταῖς ἀρεταῖς. κὴ ὑ μόνον ἀ ἀυτυχία, ἀλλὰ κὴ ἄπραι αἰπίαι πλείονες. ὑδέπκα γὰ δεῖ θαυμάζειν, ποδὶ μὲν αὐλητικὰν ἡμῶ πιὰς ἀλαζόνας, οἳ δὲ πτ' ἀλάθειαν ἐάσαντες, φαντασίᾳ πνὶ ψευδεῖ τῶς ἀνθρώπους ἀεὶ μέσπα· ποδὶ δὲ ταὶ ἀρεταὶ μὴ ἡμῶ τὸ τοιοῦτο γένος. ἀλλ'

ὅσῳπερ σεμνότερόν ἐστι, τοσούτῳ καὶ τὸ πεπιούμενον πρὸς αὐταὶ πλέον ἦμεν ἡγοῦς. πολλαχοῦ δὲ τὰ διαφέροντα τοὺς περὶ ταὐτὰ ἀρετὰν ὑπόφασίας, ὧν ἐν μὲν ἐστι τὸ τῶν ὑπερβουλευόντων καὶ πεπιουμένων ἡγοῦς. ἄτοπα δὲ φυσικὰ πάθεα παρακολουθέοντα ἐνιόκα ποιέοντι ἐναντίαν ὑπόφασιν τοῖς ἀληθινοῖς διαθέσιος· πρὸ δὲ δι' ἔθος συνεκτεθραμμένα ἐκ παλαιῶν χρόνων· οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ δι' ἀλικίας ἀβρωτικάς τε καὶ γεροντικάς, καὶ δι' εὐτυχίας ἢ καὶ ἀτυχίας, καὶ δι' ἄπορος παμπληθέας ἕκπως. ὥστε οὐδὲν θαυμαίνειν εἰ πάντ' ἀνεπεραμμένως ἐνιόκα κρίνεται τοῖς ἀληθινοῖς διαθέσιος μεταπίπτουσας. ὡς γὰρ καὶ τέκνα τὰ ἄμεινον ἦμεν δοκέοντα πολλὰ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις ἔργοις ὀρέομες ἁμαρτάνοντα· καὶ γραπτὸν, καὶ κυβερνάτην, καὶ χαφέα, καὶ πάντας ἁπλῶς· ἃ ὅμως οὐκ ἀπεστερούμες τοῖς ὑπαρχοῦσας ἕξιος. οὔτοι δὲ τὸν ἀκολασταίνοντα ἔν τισι καιροῖς, οὐδὲ τὸν ἀδικήσαντα, οὐδὲ τὸν ἀποδειλιάσαντα, εἰς τοῖς κακοῖς τακτέον ἀνδρας· οὐδὲ μὰν τοὺς τύπτων τὶ καταρτώσαντας εἰς τοὺς ἀγαθούς. ἀλλὰ τοῖς τε φαύλοις τὸ τυχὸν πιστεύειν, τοῖς τε ἀγαθοῖς τὸ διαμαρτάνειν. τοῖν δὲ ἀληθινοῖν κρίσιν οὐ πρὸ ἕνα καιρὸν ἀποβλέποντας, οὐδὲ ὅτι χρόνου τὶ πλῆθος, ἀλλ' ὅτι πάντα τὸν βίον. ὡς γὰρ τὸ σῶμα βλάπτει μὲν καὶ τὸ τοῖς ἀνδρείας, καὶ τὸ τοῖς ὑποβολοῖς εἶδος, οὐ μὰν δικὰ νόσους τε μείζονας ἐμποιεῖν πέφυκεν ἡ ὑποβολὴ, καὶ τὰ καλεόμενα θερισώματα· οὕτω καὶ ψυχὴ βλάπτει μὲν καὶ τὸ τοῖς εὐτυχίας ἢ ἀτυχίας εἶδος ἀκαίρως παραγινόμενον· οὐ μὰν ἀλλὰ νόσους τε μείζονας ποιεῖν πέφυκεν ἃ λεγομένα παρὰ πάντεσσιν εὐτυχία, ὡς γὰρ οἶνος καταμεθύσκουσα τοῖς ἀγαθοῖς τοῖν δικαίοισιν.

Οὔθεν ἐν ἀτυχίαι ἐνεγκεῖν ἐμμελῶς χαλεπώτερόν ἐστιν, ἀλλ' εὐτυχίαι. πάντες μὲν γὰρ ἐν ἀτυχίαι μένοντες,

ὡς ὅτι πολὺ μέτεροι καὶ κόσμιοι τὸ ἦθος ἡμῶν φαίνοιτο· ἐν δὲ ἀνδρείαις αἰδρεῖοι, μεγαλόφρονες, μεγαλόψυχοι. δεινὰ γὰρ ἀτυχία σωμαγαθὰν καταρτῆσαι ταὶ ψυχαί· ἁ δὲ ἀνδρεία τύναντίον ἐπᾶραι καὶ κινῶσαι. διὸ πλεκτοὶ μὲν ἄπαντες καὶ σωτεροὶ τὸν τόπον, ἀτυχέοντες· ὅτι δεπκοὶ δὲ καὶ θαρσαλέοι τὸν τόπον, ἀτυχέοντες. ὅρος δέ ὅτιν ἀτυχίας, αἰ ἀνθέλοιτο ὁ ἀγαθὸς αἰ ἦρ σωτερὸν αὖτω ἁμωμάαν πᾶλαν ἰδίας ἀνδρείας. ὥσπερ καὶ μέγεθος ναῶ, καὶ μέγεθος παδαλίω, ὧ καθικνεῖσθαι δύναται ὁ ἀγαθὸς κυβερνάτας μεγάλα πελάγεα διαπερατεύμενος, καὶ μεγάλαν ναυκλαρίαν στελλόμενος. ἁ δὲ ὑπερβολὰ ταῖς ἀτυχίας τοῖς ἀγαθοῖς, οὐ κρατεῖσθαι πέφυκεν ὑπὸ ταῖς ψυχᾶς, ἀλλὰ κρατεῖν αὐτάς. ὥσπερ γὰρ τὸ λαμπρὸν φάος μαραυλίαν ἀνδιπόησι τοῖς ὀφθαλμοῖς· οὕτω καὶ ἁ ὑπερβάλλουσα ἀτυχία ταῖ νόῳ ταῖς ψυχᾶς. καὶ ἀνδὲ μὲν οὖν ἀτυχίας ἄλις εἰρήσθω.

ΘΕΑΓΟΥΣ ΤΟΥ ΠΥθαγορείου ἐν τῷ ἀνδρείῳ ἀρετῶν.

ΕΧει δὲ καὶ ὁ ταῖς ψυχᾶς διάκοσμος οὕτως. τὸ μὲν γὰρ παὶ αὐτῆς ὅτι λογισμός, τὸ δ', θύμωσις, τὸ δ', ὅπιθυμία. λογισμὸς μὲν, ὁ κρατέων ταῖς γνώσιος· θυμὸς δ', ὁ κρατέων τῶ μέθεος. ὅπιθυμία δὲ, ἁ κρατοῦσα τῶ ὅπιθυμητικῶ ἀδέως. ὅκα δ' ἐς τὸ ἐν τὰ τρία ταῦτα μολῇ,

μίαν ὀπιδεξάμθμα σωαρμοζαὶ, πόκα δὲ γίνεται ἀρετὰ καὶ ὁμόνοια ἐν τᾷ ψυχᾷ· ὅκα δὲ σασιάζοντα ἀπ' ἀλλήλων ἀπέσασαι, πόκα δὲ γίνεται κακία καὶ ἀναρμοσία ἐν τᾷ ψυχᾷ. ἀνάγκα δ' ἀρεταὶ τρία ταῦτα ἔχην, λόγον, δυνάμιν, καὶ προαίρεσιν. τῶ μὲν οὖν λογικῶ μέρεος τᾶς ψυχᾶς, ἀρετὰ ἁ φρόνησις. κριτικὰ γὰ ἐστὶ καὶ θεωρητικὰ ἕξις. τῶ δὲ θυμοειδέος, ἀνδρεία· ἕξις γὰ ἐστὶ ἀντρρεϊστικὰ καὶ σωσαπικὰ τῶν δεινῶν. τῶ δ' ὀπιθυμητικῶ, ἁ σωφροσύνα. μετριότης γὰ ἐστὶ καὶ καταχά τις ἡδονῶν τῶν δι' σώματος. ὅλας δ' τᾶς ψυχᾶς, ἁ δικαιοσύνα. φαῦλοι μὲν γὰρ τοι ἄνθρωποι γίνονται, ἢ δι' κακίαν, ἢ δι' ἀκρασίαν, ἢ δι' θηριότητα. ἀδικοῦσι δ' ἀλλάλως ἢ δι' κέρδος, ἢ δι' ἡδονάν, ἢ δι' φιλοτιμίαν. ἁ μὲν οὖν κακία τῶ λογιστικῶ μέρεος τᾶς ψυχᾶς ἐστὶ οἰκειοτέρα. προσοίκει γὰ ἁ μὲν φρόνασις τᾷ τέχνᾳ, ἁ δὲ κακία τᾷ κακοτεχνίᾳ ἐοικέν. μαχαιράσιος γὰρ πλέον βλέπει τὸ ἄδικον. ἁ δ' ἀκρασία μᾶλλον τῶ ὀπιθυμητικῶ. ἐν γὰ τῷ κρατεῖν ἡδονᾶς, ἡ ἐγκράτεια· καὶ ἐν τῷ μὴ κρατεῖν, ἡ ἀκρασία. ἁ δ' θηριότας, τῶ θυμοειδέος. ὅκα γὰ τῇ ὀπιθυμίᾳ τὸ κακῶς ποιῆσαι χαρίζηταί τις, οὐχ ὡς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς θηρίον, τὸ τοιόνδε ὀνομάζεται θηριώδες. ἀκόλουθα δ' καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν διαθέσεων τούτων, ὥνπερ ἕνεκα πράσσονται. ἁ μὲν γὰ πλεονεξία, ἀπὸ κακίας· ἁ δὲ κακία, ἀπὸ τῦ λογιστικοῦ μέρεος τᾶς ψυχᾶς. καὶ ἡ μὲν φιλοτιμία, ἀπὸ τῦ θυμοειδέος· αὐτὰ δ' ἐν ἀσωρροσολᾷ γλυκυθυμία, γλυκᾶ τιν θηριότητα. πάλιν δὲ ἁ μὲν ἡδονὰ ἐν τῷ ὀπιθυμητικῷ, σφοδρότερον δ' μαστευομένα, γλυκᾶ τιν ἀκρασίαν. ὥστ' ἐπὶ τὸ ἀδικεῖν γίνεται δι' αἰτίας τοσαύτας, φανερὸν ὅτι τὸ δικαιοπραγεῖν γίνεται διὰ τὰς ἴσας. φύσει γὰ ἁ μὲν ἀρετὰ ἀγαθοποιός καὶ ὠφελητικά· ἁ δὲ κακία, κακοποιὸς καὶ βλα-

πικά. ἐπεὶ δὲ τῶν ψυχᾶς μερέων τὸ μὲν ἐστὶ ἀγεόμενον, τὸ δὲ ἑπόμενον· αἱ δὲ ἀρεταὶ ἢ αἱ κακίαι περὶ ταῦτα καὶ ἐν τούτοις φυτεύεται ὅπου καὶ τῶν ἀρετῶν ταὶ μὲν ἐστὶ ἀγεμονικαί, ταὶ δὲ ἑπηκαί, ταὶ δὲ συνθετικὸν τούτων. ἀγεμονικαὶ μὲν, οἷα ἡ φρόνασις· ἑπηκαὶ δὲ, οἷα εὐβρεία καὶ σωφροσύνα. συνθετικὸν δὲ ἐν τούτων, οἷα ἡ δικαιοσύνα. τὰ δὲ παθεα, τᾶς ἀρετᾶς ὕλα. περὶ ταῦτα γὰρ καὶ ἐν τούτις αἱ ἀρεταί. τῶν δὲ παθέων τὸ μὲν, ἑκούσιον, τὸ δὲ ἀκούσιον. καὶ ἑκούσιον μὲν, ἁδονά· ἀκούσιον δὲ, λύπα. ταῦτα δὲ ταῦτα καὶ ὀρέγεσθαι καὶ ἀπέχεσθαι πολιτικοί, συναρμόζοντες τὰ ἄλλα μέρεα τᾶς ψυχᾶς πρὸς τὸ λόγον ἔχον. ταύτας δὲ συναρμογᾶς ὅρος, τὸ μήτε διὰ ταὶ ἔνδειαν, μήτε διὰ ταὶ ὑπερβολὰν ἀπεργάδαι τὸν νόον τὸ ἴδιον ἔργον ὀρπτελέν. σωτίζεται γὰρ τὸ χέρνιβον ἕνεκα τῶ βελτίονος. ὡς ἐν μὲν τῷ κόσμῳ τὸ ἀειπαθὲς παῦ μέρος, ἕνεκα τῶ ἀειπάνατος· ἐν δὲ τᾷ συζυγίᾳ τῶν ζώων, τὸ θῆλυ ἕνεκα τῶ ἄρρενος· (τὸ μὲν γὰρ σπείρει ταὶ ψυχαὶ γονᾶς, τὸ δὲ μόνον ταὶ ὕλαν παρέχεται τῷ γονιωθέντι) ἀνδέ γε τᾷ ψυχᾷ τὸ ἄλογον τῶ λογικῶ. σωτίζεται γὰρ ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀρπθυμία πρὸ τὸ ὠρᾶτον μέρος τᾶς ψυχᾶς· τὸ μὲ, ὡς ὥρ δορυφόρος τις καὶ σωματοφύλαξ, τὸ δὲ, ὡς οἰκονόμος καὶ οἰκουρὸς τῶν ἀναγκαίων. ὁ δὲ νόος ἐπ' ἄκρας τᾶς κορυφᾶς τῶ σώματος ἱδρυμένος, καὶ ἔχων περιαυχία καὶ διαυγία ταὶ ἔπαντα, μανθάνεται ταὶ τῶν ἐόντων φρόνασιν. καὶ τοῦτ' ἔργον ἐστὶ ἀπὸ φύσιν, τὸ μανθανόμενον, καὶ πειθόμενον, ἀκολουθοῦσαν τοῖς βέλτιόσιν ἀπὸ, καὶ πρωτάπις. ἀρχὰ γὰρ καὶ αἰτία καὶ κανὼν ἐστὶ τᾶς ἀνθρωπίας ἀναγκαιοσύνας, ἡ τῶν θείων καὶ πρωτάτων ὀρέγωσις.

ΕΚ ΤΩΝ ΜΕΤΩΠΟΥ Τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ ἀρετῆς.

Ἀρεταὶ ἐστὶ ἀνθρώπου, τελειότας φύσιος ἀνθρώπου. ἕκαστον γὰρ τῶν ἐόντων, τέλειον καὶ ἄκρον γίνεται, κατὰ τὰν οἰκείαν τᾶς ἀρετᾶς φύσιν. ἵππου τε γὰρ ἀρετά ἐστι, ἁ ἐς τὸ ἄκρον ἄγοισα τὰν τῶ ἵππου φύσιν. καὶ ὅπι τῶν μερέων δὲ τῶν καθ' ἕκαστον ὁ αὐτὸς λόγος. ὀμμάτων τε γὰρ ἀρετὰ ὀξυδορκία· αὐτὰ δ' ἀκρότας ἐστὶ τᾶς ὀφθαλμῶν φύσιος. καὶ οὐάτων ἀρετά, ὀξυακοΐα· αὐτὰ δ' ἀκρότας ἐστὶ τᾶς οὐάτων φύσιος. καὶ ποδῶν ἀρετά, ποδωκεία· καὶ αὐτὰ δὲ ἀκρότας ἐστὶ τᾶς ποδῶν φύσιος. ἀνάγκη δ' ἀρεταὶ πᾶσαν τεία ταῦτ' ἔχην, λόγον, καὶ δυνάμιν καὶ προαίρεσιν· λόγον μὲν, ᾧ κρίνει καὶ θεωρεῖ· δυνάμιν δὲ, ᾧ αἰτέχῃ καὶ κρατῇ· προαίρεσιν δὲ, ᾧ στέργῃ καὶ ἀγαπᾷ. τὸ μὲν οὖν κρίνειν καὶ θεωρεῖν, ἐστὶ τῶ διανοητικῶ μέρευς τᾶς ψυχᾶς· τὸ δ' αἰτέχειν καὶ κρατεῖν, ἴδιον τῶ ἀλόγω μέρευς τᾶς ψυχᾶς. ζωϊέσακε γὰρ προαίρεσις ἐκ διαισίας καὶ ὀρέξιος. ἁ μὲν οὖν διαίσια ἀπὸ τῶ λογικῶ μέρευς ἐστὶ τᾷ ψυχᾷ, ἁ δὲ ὄρεξις ἀπὸ τῶ ἀλόγω. τὸ δὲ πλῆθος ταῖ ἀρεταῖ ἁπασαῖ ἐκ τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς καταίδοιτο ἄν τις, ὡσαύτως δὲ καὶ ταὶ γνώσιν καὶ ταὶ σύστασιν τᾶς ἀρετᾶς. ὅπι γὰρ τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς δύο τὰ πρῶτα, τὸ μὲν λογιστικὸν, τὸ δ' ἄλογον· καὶ λογιστικὸν μὲν, ᾧ κρίνομες καὶ θεωροῦμες· ἄλογον δὲ, ᾧ ὁρμῶμες καὶ ὀρεγόμεθα. ταῦτα δ' ἀλλήλοις ἢ συμφωνοῦντι, ἢ διαφωνοῦντι. ἁ δὲ μάχα ἐκ διαφωνία γί-

νεται αὐτῆς, δι' ὑπερβολὰν καὶ ἔλλειψιν. φανερὸν ὧν, ὅκα μὲν τὸ λογιστικὸν μέρος τᾶς ψυχᾶς ἐγκρατῆ τῶ ἀλόγω, γίνεται καρτερία καὶ ἐγκράτεια· ὅκα δὲ τὸ μὲν ἡττᾶται, τὸ δὲ ἔπηται, καὶ ἀμφότερα συμφωνῆ ἀλλάλοις, τὸ τιμιώτατα ἀρετά. ἁ μὲν ὧν καρτερία καὶ ἐγκράτεια γίνεται μετὰ λύπας· ἁ μὲν καρτερία, ἐν τῷ αἱρέχειν πόνω· ἁ δὲ ἐγκράτεια, ἐν τῷ αἱρέχειν ἡδονᾷ. ἁ δὲ ἀκρασία καὶ μαλακία, ἐν τῷ μὴ αἱρέχειν, μηδὲ κρατεῖν. καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει φθόνῳ ἁλίσκεσθαι τὼς ἀνθρώπως διὰ λύπαν, ἀποβαλεῖν δὲ αὐτὰ διὰ ἡδονάν. καίτοι ἔπαινοι δὲ καὶ ψόγοι καὶ τὰ καλὰ ταῦτα καὶ ὠφελὴ τὸν ἄνθρωπον, γίνεται ἐν τούτοις τοῖς μέρεσι τᾶς ψυχᾶς. καὶ καθόλω μὲν ἁ τᾶς ἀρετᾶς σύστασις γίνεται τούτων τὴν ἕξιν· τὰ δὲ εἴδεα αὐτᾶς καὶ τὰ μέρεα οὕτως ἄπις ἀνθρωπάτω. ἐπεὶ γὰρ τᾶς ψυχᾶς δύο μέρεα, τὸ μὲν, λογιστικὸν, τὸ δὲ ἄλογον· τὸ μὲν θυμοειδὲς, τὸ δὲ, ἐπιθυμητικόν. καὶ τὸ μὲν λογιστικόν εἰπα, ᾧ κρίνομες καὶ θεωροῦμες· τὸ δὲ ἄλογον, ᾧ ὀρμῶμες καὶ ὀρεγόμεθα· καὶ τούτου τὸ μὲν οἷον ἀμυητικόν, καὶ ὑπακουστικὸν πείθοις πλησίον, θυμοειδὲς ὀνομάζεται· τὸ δὲ οἷον ὀρεκτικὸν καὶ πεθητικὸν τᾶς οἰκείας τῶ σώματος συστάσιος, ἐπιθυμητικόν· φανερὸν ὡς κατὰ λόγον τοῖς μέρεσι τούτοις τᾶς ψυχᾶς καὶ τὸ πλᾶθος ταῖ ἀρεταῖ ἀκολουθᾶκαι, καὶ τὰ διαφοραὶ καὶ ἰδιότατες αὐτᾶν.

ΕΚ ΤΩΝ ΚΛΕΙΝΙΟΥ τῦ Πυθαγορείου.

Πᾶσα μὴ ὧν ἀρετὰ πλεοῦται, καθάπερ ἐν ἀρχᾷ διώρισται, ἐκ λόγου καὶ προαιρέσεως καὶ δυνάμεως. τοῦτο δὴ καθ' ἑαυτὸ ἕκαστον, οὐκ ἀρετᾶς μέρος ἐστί, ἀλλ' αἴτιον ἀρετᾶς. ὅσοι μὴ οὖν ἔχοντι τὸ νοητικὸν καὶ γνωστικὸν μέρος αὐτᾶς, ἀγνοί τε καὶ συνετοὶ ὀνυμαίνονται· ὅσοι δὲ τὸ ἠθικόν τε καὶ προαιρετικόν, χρήσμοί τε καὶ ὀπτικέες. ὁπόταν δὲ ἐκ τᾶς αἰτίας ἀναρριπισθείσας εἴῃ, ἀδικεῖν πέφυκεν ἄνθρωπος· αὗται δὲ τρεῖς τυγχάνοντι· φιλαδονία μὴ, ἐν ταῖς ἀπολαύσεσι ταῖς διὰ σώματος· πλεονεξία δὲ, ἐν τῷ κερδαίνειν· φιλοδοξία δὲ, ἐν τῷ καθυπερέχειν τε τῶν ἴσων τε καὶ ὁμοίων· δεῖ ποιδρομῶν γνωρίζειν ὅτι τούτοις ἀντιπάθεμά οἷόν τέ ἐστιν ἃ μὲν φόβον παρασκευάζοντι τοῖς ἀνθρώποις, ἃ δὲ αἰσχύναν, ἃ δὲ καὶ ἐπιθυμίαν· φόβον μὲν διὰ τῶν νόμων, αἰσχύναν δὲ τῶν θεῶν, ἐπιθυμίαν δὲ τῶν λόγων. διδάσκειν οὖν δεῖ τοὺς νέους ἐξ ἀρχᾶς ταί τε θεῶν τιμαὶ καὶ ταὶ τῶν νόμων. ἐκ τῶνδε γὰρ φανερὸν ἂν εἴη ὅτι παῖ ἔργον ἀνθρώπινον, καὶ βίος, ὁσιώτατός τε, καὶ ἀσεβείας μεθέξει ἅμ' ὀρθοπλοιεῖ.

ΕΚ ΤΩΝ ΘΕΑΓΟΥΣ τῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ ἀρετῶν.

Ἀρχαὶ τᾶς συμπάσας ἀρέτας, τρεῖς· γνῶσις, καὶ δυνάμις, καὶ προαίρεσις. καὶ ἔστιν ἁ μὲν γνῶσις, ἃ θεωροῦμεν καὶ κρίνομεν τὰ πράγματα· ἁ δὲ δυνάμις, οἷς ἀλκά πις τῦ σκαίους, ἃ ὑφισάμεθα, καὶ ἐμμενόμεν τοῖς πράγμασιν· ἁ δὲ προαίρεσις, οἷς χεῖρες ψυχᾶς πυες, αἷς ὀρμῶμεν καὶ ἀπτολαζύμεθα τῦ προκειμένυ. ἔχι δὲ καὶ ὁ τᾶς ψυχᾶς διάκοσμος, ὅτως· τὸ μὲν γὰρ πᾶ αὐτᾶς, ὅτι λογισμός, τὸ δὲ θύμωσις, τὸ δὲ ἐπιθυμία. λογισμὸς μὲν οὖν, ὁ κρατέων τᾶς γνώσος· θυμὸς δέ, ὁ κρατέων τῶ μέρεος· ἐπιθυμία δέ, ἁ κρατῦσα τῦ ἐπιθυμητικοῦ. ὅκα μὲν οὖν ἐς τὸ ἓν πάντα ταῦτα μολῇ, μίαν ἐπιδεξάμενα σωναρμογάν, τότα δὲ γίνεται ἀρετά, καὶ ὁμολογία ἐν τᾷ ψυχᾷ. ὅκα δὲ στασιάζοντα καὶ ἀπ' ἀλλήλων ἀπίωσι, τότα δὲ γίνεται κακία καὶ ἀναρμοστία ἐν τᾷ ψυχᾷ. καὶ ὅκα μὲν ὁ λογισμὸς ἐπικρατέῃ τῶν ἀλόγων μερῶν τᾶς ψυχᾶς, τότα δὲ γίνεται καρτερία καὶ ἐγκράτεια. καρτερία μέν, ἐν τᾷ κατοχᾷ τῶν πόνων· ἐγκράτεια δέ, ἐν τᾷ καταχᾷ τῶν ἡδέων. ὅκα δὲ τὰ ἄλογα μέρεα τᾶς ψυχᾶς ἐπικρατεῖ τῦ λογισμοῦ, τότα δὲ γίνεται μαλακία καὶ ἀκρασία· μαλακία μέν, ἐν τῷ φεύγειν τοὺς πόνους· ἀκρασία δὲ ἐν τῷ νικᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἡδέων. ὅκα δὲ τὸ μὲν κρεῖσσον ἄρχῃ μέρος τᾶς ψυχᾶς, τὸ δὲ χεῖρον ἄρχηται, καὶ τὸ μὲν ἡγῆται, τὸ δὲ ἕπηται, ἀμφότερα δὲ σωβδικῆται καὶ σωομολογῆται ἀλλήλοις, τότα δὲ γίνεται ἀρετὰ καὶ

παναγαθία περὶ ὅλαν ταὶ ψυχαί. καὶ ὅκα μὲν τὸ ἐπιθυμητικὸν ἔπηται μέρος τᾶς ψυχᾶς τῷ λογιστικῷ, γίνεται σωφροσύνα· ὅκα δὲ τὸ θυμοειδὲς, ἀνδρεία τις· ὅκα δὲ τὰ μέρεα πάντα, δικαιότας. αὔτα γὰρ ὅτιν ἡ διέργουσα τὰς τε κακίας πάσας τᾶς ψυχᾶς καὶ τὰς ἀρετὰς ἀπ' ἀλλήλων. καὶ ἔστιν ἁ δικαιότας, συνταγμά τι τᾶς ἁρμογᾶς τῶν μερέων τᾶς ψυχᾶς καὶ ἀρετὰ τελεία καὶ παντωφελέστα. πάντα γὰρ ἐν ταύτᾳ. τὰ δ' ἄλλ' ἀγαθὰ τᾶς ψυχᾶς, οὐκ ἄνευ τᾶς ταύτας. διόπερ καὶ ἐν θεοῖς μέγα κράτος ἔχᾳ ἁ δικαιότας καὶ ἐν ἀνθρώποις. τοῦ γὰρ ὅλου καὶ τοῦ παντὸς ἄδε ἀρετὰ συνέχᾳ ταὶ κοινωνίαν καὶ ταὶ ἐν θεοῖς καὶ ταὶ ἐν ἀνθρώποις. δίμις γὰρ οὕτω φημίζεται πρὸς μὲν τοὺς οὐρανίους θεοὺς δίκα δέ, πρὸς τοὺς χθονίους· νόμος δὲ, πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. ταῦτα δ' ἐστὶ σημεῖα καὶ σύμβολα τοῦ ταὶ δικαιότατα παντωφελέστατον ἀρετὰν ὑπάρχειν. ὅκα μὲν οὖν ἐν τῷ θεωρεῖν καὶ κρίνειν γένηται ἁ ἀρετὰ, καλεῖται φρόνασις· ὅκα δὲ ἐν τῷ ὑφίστασθαι τὰ ἰδέα, σωφροσύνη· ὅκα δ' ἐν τῷ κέρδεος ἀποχέσθαι καὶ βλάβας τᾶς εἰς τὸν πλησίον, δικαιότας. ἁ δὲ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον αὐτᾶς σύνταξις, καὶ πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον πρᾶξις, τῷ δέοντος ἐστὶ κατόρθωσις, καὶ τοῦ μὴ δέοντος ἁμάρτωσις. ἔστι δὲ τὸ μὲν δέον, ὃ δεῖ ἢμεν· τοῦτο δὲ οὐκ ἀφαιρέσιος, οὔτε προσθέσιος δέεται. αὐτὸ γὰρ ὅτιν ὃ δεῖ ἢμεν. τῶ δὲ μὴ δέοντος εἴδεε δύο· τὸ μὲν ὑπερβολὰ, τὸ δὲ ἔλλειψις. καὶ ἁ μὲν ὑπερβολὰ, τὸ πλέον τοῦ δέοντός ἐστιν· ἁ δ' ἔλλειψις, τὸ ἔλαττον. ἁ δ' ἀρετὰ, ἕξις τις ἐστὶ τοῦ δέοντος. διόπερ καὶ ἀκρότας καὶ μεσότας ἁ αὐτὰ ἐστί. οὕτω γὰρ καὶ μεσότατες τυγχάνοντι καὶ ἀκρότατες. μεσότατες μὲν, ὅτι ἐντὸς τᾶς ὑπερβολᾶς καὶ τᾶς ἐλλείψιος πίπτοντι· ἀκρότατες δὲ, ὅτι οὔτε προσθέσιος οὔτ' ἀφαιρέσιος δέονται. αὐτὰ γὰρ ἐστὶ ταῦτα ἃ δεῖ αὐτὰ ἢμεν.

Ἐπειδὴ ἀ τῦ ἤθεος ἀρετὰ περὶ πάθεα, τᾶν δὲ παθέων ἡδονὰ καὶ λύπα ὑποκέιται, φανερὸν ὅτι ἐν τᾷ ὑπερξελέσθαι τὰ πάθεα τᾶς ψυχᾶς ἀδοναὶ καὶ λύπαν, ἀ ἀρετὰ πέπωκεν, ἀλλ' ἐν τᾷ ταῦτα συναρμόζεσθαι. οὐδὲ γὰρ ὑγίεια, ἀκρασία τις ἐοῦσα τᾶν τῦ σώματος δυνάμεων, ἐν τᾷ ὑπερξελέσθαι τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν, καὶ τὸ ὑγρὸν καὶ τὸ ξηρὸν, πέπωκεν, ἀλλ' ἐν ᾧ ταῦτα συγκεκεράσθω. ἐν τᾷ γὰρ οἵᾳ συμμετρεία τις τούτων. οὐδ' ἐν τᾷ μουσικᾷ, ἐν τᾷ ὑπερξελέσθαι τὸ ὀξὺ καὶ τὸ βαρὺ, τὸ σύμφωνον πέπωκεν· ἀλλ' ἐν τᾷ ταῦτά πως συναρμόξασθαι συναρμοσαὶ τῶ ὀξέος κὰ τῶ βαρέος, τὸ μὲν σύμφωνον ἐναπολαμβάνεται, τὸ δὲ διάφωνον ἐκκρούεται. συναρμοσμένων δὲ καὶ τῦ θερμοῦ καὶ τῦ ψυχροῦ, καὶ τῦ ὑγροῦ καὶ τῦ ξηροῦ, ἀ μὲν ὑγεία γίνεται, ἀ δὲ νόσος ἀπόλλυται. συναρμοσμένων δὲ καὶ τῦ θυμοῦ καὶ τᾶς ὀπιθυμίας, αἱ μὲν κακίαι καὶ τὰ πάθεα ἐξαιρέονται, ταὶ δ' ἀρεταὶ καὶ τὰ ἤθεα ἐγγίνονται. ἰδιαίτατον δὲ ταῖς τῦ ἤθεος ἀρεταῖς ἀ προαίρεσις ἀ ἐν τοῖς καλοῖς. λέγω γὰρ καὶ δυνάμει συγχρέεσθαι δυνατὸν, καὶ αὖθυ ἀρεταῖς, προαιρέσει δὲ οὐ δυνατόν. τὸ γὰρ ἀξίωμα τῦ ἤθεος ἀ προαίρεσις σημαίνει. διὸ καὶ μετὰ τᾶς βίας μὲν ὀπινραπίων· ὁ λογισμὸς θυμοῦ καὶ ὀπιθυμίας, ἐγκράτειαν καὶ καρτερίαν ἐμποιεῖ· μετὰ βίας δὲ πάλιν ἐκβιαθεὶς αὐτὸς ὑπὸ τᾶν ἀλόγων, ἀκρασίαν καὶ μαλακίαν. αἱ δὲ τοιαῦται διαθέσιες ταῖς ψυχαῖς, ἀμπελέες μὲ ἀρεταί, ἀμπελέες δὲ κακίαι τυγχάνοντι. ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς ὑγιαίνει, τὰ δ' ἄλογα μέρεα ταῖς ψυχαῖς νοσεῖ. καὶ καθὸ μὲν ἄρχεται καὶ ἄγεται ὁ θυμὸς, καὶ ἀ ὀπ. θυμία ὑπὸ τῦ λόγου ἔχοντος μέρεος ταῖς ψυχαῖς, ἀ ἐγκράτεια καὶ ἀ καρτερία, ἀρεταὶ τυγχάνοντι· καθὸ δὲ μετὰ βίας, ἀλλ' οὐχ ἑκουσίως τοῦ κρείσσονος, κακίαι τυγχάνοντι. δεῖ γὰρ ταὶ ἀρεταὶ μὴ μετὰ λύπας, ἀλλὰ μετὰ ἡδονᾶς τὰ δέοντα ποιέοντες, πάλιν δὲ καθὸ μὲν ἐπικρατεῖ ὁ θυμὸς καὶ ὀπι-

θυμία τῶ λογισμῶ, μαλακίαν καὶ ἀκρασίαν ὑπφέρουσα, κακίαι γινὲς τυγχάνουσι· καθὸ δὲ μετὰ λύπης χαλεπῶν τοῖς πάθεσιν, εἰδότες ὅτι ἀμπλακίσκουσι, τῷ ὑγιὲς ἦμεν τὸ ὅμοια τᾶς ψυχᾶς, ταῦτα ὐ οὐ κακίαι πλαίον. αὐτό γε τοῦτο φανερὸν, ὅτι ἐκουσίως δεῖ ταὶ ἀρεταὶ τᾶ δέοντα πρήσσειν. τὸ μὲν ἀκούσιον οὐκ ἄνευ λύπας καὶ φόβω· τὸ δὲ ἑκούσιον, οὐκ ἄνευ ἡδονᾶς καὶ φιλοφροσυνίας. ἅμα δὲ καὶ ὁ λόγος ταῖς διαιρέσιος ἐμπίπτοι, καὶ παρείπω ταῦτ' οὕτως ἔχειν. ἁ μὲν γὰ γνῶσις καὶ ἁ ὄρεξις τῶν πρηγμάτων, τῶ λόγον ἔχοντος μέρεος ἐνπὶ ταῖς ψυχᾶς· ἁ δὲ δυνάμις, τῶ ἀλόγω. τὸ γὰ ἀντέχην μὴ δυνᾶσθαι τῶν πόνων, ὑπκαπτῖν ὐ ταὶ ἀδοναὶ, οἰκεῖον ἐνπὶ τῶ ἀλόγω μέρεος ταῖς ψυχᾶς· ἁ δὲ προαίρεσις ἐν ἀμφοτέροις αὐτοῖς γίνε), καὶ τῷ λόγον ἔχοντι μέρει ταῖς ψυχᾶς, καὶ τῷ ἀλόγω. συζυγεῖται γὰ ὀρμὴ διανοίας καὶ ὀρέξιος. ὧν ἁμὲν διάνοια τ' λόγον ἔχοντες ἐνπὶ, ἁ δ' ὄρεξις, τῶ ἀλόγω. διὸ καὶ ἀρεταὶ πᾶσα ἐν ξυναρμογᾶ γίνεται τῶν μερέων ταῖς ψυχᾶς· ἐ ἑκούσιον δὲ καὶ τὸ προαιρετὸν πάντως ἐν τᾶ ἀρετᾶ.

Καθόλου μὲν ὦν ἀρετὰ, ξυναρμογά τις ἐνπὶ τῶν ἀλόγων μερέων ταῖς ψυχᾶς, ποτὶ τὸ λόγον ἔχον. γίνεται δὲ αὐτὰ, τῷ καὶ ταὶ ἡδοναὶ καὶ ταὶ λύπαν ὅρον ὑπδέξαθαι τον τῶ δέοντος. οὐδὲν γὰ ἄπερον ἀληθινὰ ἀρετὰ, εἰ μὴ ἔξις τῶ δέοντος. αὐτὸ δὲ τὸ δέον ἐνπὶ ὅπως δεῖ ἦμεν· τὸ δὲ μὴ δέον, ὅπως οὐ δεῖ ἦμεν. τῶ δὲ μὴ δέοντος εἰδέαι δύο· τὸ μὲν ὑπερβολὰ, τὸ δ' ἔλλειψις. καὶ ὑπερβολὰ μὲν ἐνπὶ, τὸ πλέον τῶ δέοντος· ἔλλειψις ὐ, τὸ ἔλαττον τῶ δέοντος. τὸ δὲ δέον αὐτὸ ἐὸν, ὅπως δεῖ ἦμεν, καὶ ἄκρον αὖ ὑπάρχοι καὶ μέσον. ἄκρον μὲν, ὅτι οὔτ' ἀφαιρέσιος, οὔτε προσθέσιος δέεται· μέσον δὲ, ὅτι μεταξὺ ἐνπὶ ταῖς ὑπερβολαῖς καὶ ταῖς ἐλλείψιος. ἔχει δὲ τὸ δέον καὶ μὴ δέον εἰς ἄλληλα οὕτως ὥσπερ τὸ ἴσον καὶ ἄνισον, καὶ τὸ πεπερασμένον καὶ ἄπειρον (ταῦτα δ' ἐνπὶ ἀμφότερα, τὸ πεπερασμένον μὲν τὸ ἄπειρον)

καὶ διὰ τοῦτο τὸ αὐτοῦ τὰ μέρεα λέγεται πρὸ τὸ μέσον, ἀλλ' οὐ πρὸ ἄλληλα. ἀμβλεῖά τε γὰρ ὀνομάζεται γωνία, ἃ μείζων ὀρθᾶς· ὀξεῖα δ', ἃ μείων ὀρθᾶς. καὶ μείζων μὲν ἀθρεῖα, ἃ ὑπερέχουσα ἔστ' ἐκ τοῦ κέντρου. καὶ μακρότερα μὲν ἀμέρεα ἰσομεγέθεα. καὶ πότερον τὸ σῶμα πρὸς τὸ θερμότερον ἢ κρυμωδέστερον γίνεται τὸ σῶμα. τὸ μὲν γὰρ θερμότερον ἐστι, τὸ πλέον τῶν μετρίων· τὸ δὲ κρυμωδέστερον, ἔλασσον τούτου. ἔχει δέ μοι καὶ αἱ ψυχαί, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν, τὰν διάθεσιν καὶ τὰν ἀναλογίαν ταύταν· ἃ μὲν οὖν θρασύτας ἐστὶ ὑπερβολὰ τοῦ δέους, ἐν ὑποστάσει δεινῶν· ἃ δὲ δειλίας, ἔλλειψις τῶν αὐτῶν· καὶ ἃ μὲν ἀπορία, ὑπερβολὰ τῶν δέους ἐν δαπανᾷ χρημάτων· ἃ δ' ἀνελευθερία, ἔλλειψις τῶν αὐτῶν. καὶ ἃ μὲν ὀργά, ἐστὶ ὑπερβολὴ τοῦ δέους ἐν ὁρμᾷ θυμοῦ· ἃ δ' ἀναλγησία, ἔλλειψις τούτου. ὁ δ' αὐτὸς λόγος καὶ ὅτι τῶν ἄλλων διαθέσεων τῶν ἀπρεπεμένων. δεῖ δ' ἔχειν τὸ δέους ὑπάρχοισαν τὰν ἀρετάν, καὶ μεσότητα τῶν παθέων, μήτ' ἀπαθέα, μήτ' ἐκπαθέα ἦμεν. ἃ μὲν γὰρ ἀπάθεια, ἀπαρόρμητον καὶ ἀνεθουσίαστον παρέχεται τὰν ψυχὰν πρὸ τὸ καλόν· ἃ δ' ἐκπάθεια, σωπεθαγμένον καὶ ἀνεπλόμενον. δεῖ οὖν τὸ πάθος οὕτω παρεμφαίνεσθαι ἐν τᾷ ἀρετᾷ, ὥσπερ καὶ τὰν σκιὰν καὶ τὰν χαιμαὶ ὅτι τᾶς χαρᾶς. τὸ γὰρ ἐμψυχον καὶ τὸ ἀπαλόν, καὶ τὸ μεμιμημένον τὰν ἀλήθειαν σὺν τᾷ χρηστότητι τᾷ χρωτός, μάλιστα γίνεται διὰ τούτων. ἔμψυχα δὲ ἐκ παρορμήσεως ἐνθουσιασμοῦ ἀρετᾶς καὶ φύσιν τὰ πάθεα τᾶς ψυχᾶς. γίνεται γὰρ ἐκ τᾶν παθέων ἀρεταί. καὶ χαμαιπετεῖσα, πάλιν σὺν αὐτοῖς σωίσατα· ὥσπερ καὶ τὸ καλῶς ἁρμοσμένον ἐκ τῶν ὀξέως καὶ βαρέως, καὶ τὸ θερμὸν ἐκ τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ τὸ ἰσορρόπων ἐκ τοῦ βαρέος καὶ κούφου. ὧν ἀφελεῖν οὖν δεῖ τὰ πάθεα τᾶς ψυχᾶς, οὔτε γὰρ ὠφέλιμον· ἀλλὰ σὺν ἁρμοσαθαι πρὸ τὸν λόγον ἔχον τῶν δέους καὶ τοῦ μετρίου.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΧΥ-

του τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ τᾶς ἠθικᾶς παιδείας.

Φαμὶ τὰν ἀρετὰν ἦμεν ποτὸ μὴ κακοδαιμονεῖν ἰκανάν, τὰν δὲ κακίαν ποτὸ μὴ εὐδαιμονεῖν, αἴκα τὰς ἕξιας αὐτὰς κρίνωμες. αἰεὶ μὲν γὰρ κακοδαιμονεῖν ἀνάγκα τὸν κακόν, αἴτε ἔχη ὕλαν, κακῶς τε χρέεται· αἴτε ἀναίσθητος. ὡς γὰρ τὸν τυφλόν, αἴτε φῶς ἔχῃ καὶ λαμπρότατα ὁρᾶται, αἴτε ἐν σκότει διατελεῖ. οὐκ αἰεὶ δὲ εὐδαιμονεῖν τὸν ἀγαθόν. οὐ γὰρ ἀ κτῆσις τᾶς ἀρετᾶς εὐδαιμονία ἐστίν, ἀλλὰ χρᾶσις. καὶ γὰρ ὁ ἔχων τὰν ὄψιν, οὐχ ὁρᾷ αἰεί. αἰ γὰρ μὴ ἔχοι φῶς, οὐκ ὄψεται. δύο δ' ὁδοὶ τέμνονται ἐν βίῳ, ἁ μέν, σκυθρωποτέρα, αὖ ὀτλάμων ἐβάδιζεν Ὀδυσεύς· ἁ δέ, ἁδυεπεστέρα; τὰν ἐπορεύετο Νέστωρ. τὰν ὧν ἀρετὰν φαμὶ δηλῆσθαι μὲν ταύταν, δυνάσθαι δὲ καὶ πλείονα. ἀλλὰ τὰν εὐδαιμονίαν καρύσσει ἁ φύσις βίον ἀκτᾶον καὶ ἀσφαλέα, διὰ τὸ γνώμας πλεσθῆναι. ὥστε ἁ μὴ δηλῆται πᾶς παιδεύοντας, οὐκ εὐδαίμονα μέν, οὐ μὲν παύτως κακοδαίμονα. Μὴ ὧν ἄσσον καὶ ἀνάλγητον τολμῶντων τὸν ἀγαθὸν εἰπεῖν, μηδὲ ἄλυπον θρασυνέσθωσαν λέγειν. ὡς γὰρ σώματι ἀλγηνά ἔνια ἀπολείπομεν, οὕτω καὶ ψυχᾶς ἐπιθύμια. ἀλλ' αἱ μὲν ἀφρόνων λύπαι ἀλόγιστοι πέλονται· αἱ δὲ φρονίμων, ἐς ὅσον ὁ λόγος ὀπιτρέπει εἰσιδὼν τὰ πρόσφορα. ἀλλὰ μὰν καὶ τὸ καύχαμα αὐτῶν τᾶς ἀπαθείας, ἀνύει τᾶς ἀρετᾶς τὸ γνησιώτατον, αἴκα ἐν διαφόροις καὶ μὴ κακοῖς θανάτῳ

τε καὶ ἀλγηδόνι καὶ πενίᾳ ἀπιθεβάκη. ἀκαταχρίτα γὰρ τὰ μὴ κακά. ἀσκητέον ὧν ποτὶ μετριοπαθίαν ἑαυτόν, ὡς τότε μὲ ἀλύπητον εἰς ἴσον τᾷ ἐκπαθεῖ φθύσομες, μήτε μέζον φύσιος τὰς ἀμετέρας φθεγγόμεθα.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥ-τοῦ Ἀρχύτου, ἐν τῷ περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος.

Φαμὶ δὴ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, τοῦτον ἦμεν τ' ἐν τοῖς μεγάλοις καὶ καιροῖς καλῶς χρεόμενον. ἔστω δέ κα εἴη ὁ ἀτυχίαν τε διωκάμενος καλῶς φέρειν καὶ πάλιν ἀτυχίαν· καὶ ὁ ἔν τε τοῖς καλοῖς καὶ ἁμίοις ἄξιος χρυόμενος τῶν ὑποκειμένων, καὶ μεταβαλοίσας τὰς τύχας εὖ τὸ παρὸν ἐκδεχόμενος. εἰ δὲ ξυντόμως τε καὶ κεφαλαιωδῶς δεῖ φράσαι, ὁ ἐν παύτεσσι τοῖς καιροῖς καλῶς ἀγωνιζόμενος ἐκ τῶν ἐνδεχομένων· καὶ μὴ μόνον αὖ ἑαυτὸν οὕτως διαπλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμπιστεύσαντας αὐτῷ καὶ ξυναγωνισαμένους.

ΕΚ ΤΩΝ

ἘΚ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝΟΣ τῦ Πυθαγορείου, ἐν τῷ περὶ φρονήσιος καὶ ἀτυχίας.

Φρόνησις καὶ ἀτυχία ὧδε ἔχουσι πρὸς ἄλληλα. φρόνησις μὲν, τὸ ῥητὸν καὶ λόγον ἔχον. (πεπαιδευμένον γὰρ τι καὶ ὠφελιμθύμον ἐστί) ἀτυχία δὲ, τὸ ἄῤῥητον καὶ τὸ ἄλογον. ἄτακτον γάρ τι καὶ ἀόριστον ἐστί. καὶ τὸ μὲν, ἀρχᾷ καὶ δυνάμει πρῶτον, τὸ δὲ, ἀρχᾷ καὶ δυνάμει ὕστερον. τὸ μὲν γὰρ, κυβερνῆν καὶ ὁρίζειν πέφυκε, τὸ δὲ, κυβερνᾶσθαι καὶ ὁρίζεσθαι. λαμβάνουσι μέντοι γε συναρμοζὰν ἀμφότερα, φρονήσιος καὶ ἀτυχίης εἰς ταὐτὸ συνδραμούσας. αἰεὶ γὰρ δεῖ, ταὐ μὲν ῥητὰ καὶ λόγον ἔχοισαν φύσιν, ἔχειν ὃ πρᾶνεῖ τε καὶ συντάξει· ταὐ δὲ ἄῤῥητον καὶ ἄλογον, ἔχειν ὑφ' ὧ πεισθήσεταί τε καὶ συντελεσθήσεται. ἔχει γὰρ οὕτως ὁ λόγος κατὰ πάντων, ὅ, τε τᾶς ἀπείρου φύσιος καὶ τᾶς πρᾶγνοίσιος. τὰ μὲν γὰρ ἄπειρα φύσιν ἔχει πρᾶγίεσθαί τε καὶ συντελεῖσθαι ὑπὸ τῦ λόγον ἐχόντος αἰεὶ τᾶ φρόνησιν· (ὕλας γὰρ καὶ οὐσίας ἔχοντι τάξιν) τὰ δὲ πρᾶγόντα, ἐξ αὐτέων συντελεῖσθαί τε καὶ ὠφελεῖσθαι. τέχνας γὰρ καὶ αἰτίας ἐνεργατικᾶς ἐπέχοντι τάξιν.

Ἁ δὲ συναρμοζὰ ταύτων τᾶν φυσίων κατ' ἀρμονίαν καὶ ἁρμονίαν, μεγάλαν καὶ ποικίλαν πεποίηκε ταὐ διαφοραὶ τῦ συναρμοσμένων. ἔν τε γὰρ τᾷ τῦ ὅλων τελειοτάτᾳ συναρμοζᾷ συναμφοτέρων τᾶν φυσίων, τᾶς τε ἀεικινήτω φύσιος καὶ τᾶς ἀειπαθέος, κόσμος ἐστί. ἀρμόσαι γὰρ οὐκ ἐνεδέχετο σώζεσθαι τό, τε ὅλον καὶ τὸ πᾶν, μὴ συναρμοζᾶ ἐχόντος τῶ ἀγνάτω πρὸς τὸ θεῖον, καὶ τῶ ἀειπαθέος πρὸς

τὸ ἀειπίναπον. ἔν τε τῷ ἀνθρώπῳ ἁ ζωαρμογὰ τῶ λόγω μέρεος τᾶς ψυχᾶς πτὶ τὸ λόγον ἔχον, ἁρετά. οὔτε γὰ ἀν τύπις ἀνδέχεται, τάσιος ἐούσας ἀν ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσιν, ἀποτελεῶσθαι ἁρεταί. καὶ ἀν πόλει δέ, τῶν μὲν ἀρχομένων πτὶ τὼς ἄρχοντας ἀπιπελεῖ κράτος ἐ ὁμόνοιαν. τὸ μὲν γὰ ἄρχειν, ἴδιον τῶ κρείσσονος· τὸ δ' ἄρχεσθαι ῥᾴων τῶ χείρονος· τὸ δ' ἦ κρατεῖν καὶ ὁμονοεῖν, κοινὸν ἀμφοτέρων. ὁ δὲ αὐτὸς τύπις τᾶς ἐφ' ὅλω ἦ τᾶς ὀπὶ τῶ οἴκω ζωαρμογᾶς ζωτίθεταί τε καὶ ζωτίθησιν ἐπῳδᾶς καὶ παιδείας, πτὶ λόγον ἐς τὸ αὐτὸ σωσδραμοίσας· καὶ λύπας δ' καὶ ἡδονᾶς, καὶ ἀπυχίας καὶ ἀπυχήματα. χρήζει γὰ ὁ βίος τυγχάνειν καὶ αἰέσιος καὶ ὀπιτάσιος, καὶ σκυθρωπότατος καὶ δραχύσιος, καὶ ἀπυχίας δὲ ἦ ἀπυχίας. ἁ μὲ γὰ σωέχει καὶ σωάγει δυώατα τὸν νόον ἐς ταὶ ἁμαχανίαι ἐ ἐς ταὶ φρόνασιν· ἁ δ' ἄμπαυσιν καὶ δράχυσιν παρεχόμενα, καινότερον καὶ εὔψυχον αὐτὸν ὠδασκυάζοντι πτὶ τὰς ὠφέλιας. εἰ δὲ ἐν τύτων ἀνδυασεύοι χρὴ τὸν βίον, ἐπρομερής τε καὶ ἐπροκλινὴς γίνεται ὁ βίος, ὅκα μὲ ὀπὶ τὸ σκυθρωπόν τε καὶ χαλεπὸν καταφρόμφος, ὅκα δὲ ὀπὶ τὸ αἰεισμόον ἦ κοῦφον. ἁ δὲ ζωαρμογὰ τύτων ἁπάντων ὀφείλει γίγνεσθαι πτὶ ταὶ φρόνασιν. αὐτὰ γὰ ἁ διενδρυοῦσα ὀπὶ τό, τε ἄπειρον καὶ τὸ ὠφαίνον ἀν τ' ὠφέλεσι. διόπω καὶ ταῖς δίγαν ἁρεταῖς αἴτ' αὖ ἀγαθῶν ἐστὶ καὶ μάτηρ. πᾶσαι γὰ πτὶ τὸν λόγον ἦ νόμον τὸν τύτας σωαρμοσσθῆναι τε καὶ σωπεπαγμέναι τυγχάνοντι. ὠφαίνεται δὴ ὁ λόγος ἤδη μοι κατ' ἀλήθειαν. τὸ γὰ δίκαιον καὶ τὸ ῥητὸν ἀν πᾶσιν ἕνι· καὶ τὸ μὲν ἀείζει καὶ ὠφαίνει, τὸ δ' ἀείζεται καὶ ὠφαίνεται. τὸ δ' ἐξ ἀμφοτέρων αὐτῶν συγκείμενον, ἄ, τε τῶ ὅλω καὶ τῶ παντὸς σωαρμογά ἐστι.

ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΧΥ-

του τοῦ Πυθαγορείου ἐν τῷ περὶ τῶ ἀγαθῶ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος.

Φρόνιμος ἀνὴρ οὕτως ἂν μάλιστα γένοιτο. φύσιος τοῦτον ἐχόντε καὶ μναμονικᾶς καὶ φιλοπόνω τυχὼν, ἐν λογισμοῖς τε καὶ μαθημάτεσι, καὶ ταῖς περὶ ἀκρίβειαν θεωρείαις ἐνθὺς ἐκ νέων γυμνάσαντο τὰν διάνοιαν, φιλοσοφίας ἁπόμβμος ὀρθᾶς. μετὰ δὲ ταῦτας, θεών τε ἐξ νόμων καὶ βίων ἀνθρωπίνων ἐμπειρίαν λάβη. δύο γὰρ ἐντὶ ἃ ξῶν τῶ φρονίμω δεῖ θεσπεσιάνεν· ὧν τὸ μὲν ἐντὶ ἕξιν μαθηματικάν τε καὶ γνωστικὰν λαβεῖν, τὸ δὲ θεωρήματα καὶ πράγματα πολλὰ ἐπελθόντα μὲν, καὶ αὐτὸν ἰδόντα, τὰ δ' καὶ δι' ἑτέρω τινὸς ξόπω καταμήσαντα. οὔτε γὰρ ὁ ἐν λογισμοῖς καὶ μαθημάτεσι, καὶ ταῖς περὶ ἀκρίβειαν θεωρείαις ἐνθὺς ἐκ νέων γυμνάσας τὰν διάνοιαν, ἱκανὸς ἐντὶ πὶ φρόνασιν· οὔτε ὁ τούτων μὲν ἀπολειφθείς, ἐν ἀκροαμάτεσι δὲ πολλοῖς καὶ πραγμάτεσιν ἀναστρεφθείς. διὰ ὁ μὲν ἐν τῷ καθ' ἕκαστα κρίνει, τυφλὸς ἐγένετο τὰν διάνοιαν· ὁ δ' ἐν τῷ καθόλω θεωρὲν ἀεί. καθάπερ γὰρ ὅτι τῶν λογισμῶν τὰ μέρεα σωπηθεὶς τὸ ὅλον ἐξ αὐτῶν λογίζεται, οὕτω καὶ ὅτι τῶν πραγμάτων δυνάται ὁ μὲν λόγος τὰν καθόλω θεωρείαν ὑποχράφειν· ἁ δ' ἐμπειρία, καθ' ἕκαστα κρίνειν.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ, ἐν τῷ περὶ τῶν μαθημάτων.

ΔΕῖ γὰρ ἢ μαθόντα παρ' ἑτέρου, ἢ αὐτὸν εὑρόντα ὧν ὑπεσήμανεν ἅδε, ὑπομνήματα γεγράφθαι. τὸ μὲν οὖν μαθεῖν παρ' ἑτέρου, καὶ ἀκούσαντα· τὸ δὲ εὑρεῖν αὐτὸν δι' αὑτοῦ, καὶ ἴδιον. εὑρεῖν δὲ μὲν ζητοῦντα οὐ πάνυ καὶ ῥᾴδιον· μὴ ὑπομνήματα δὲ ζητεῖν ἀνωφελές. φασὶ μὲν ἔνιοι, ὁμοίοις δὲ αὐξήσει λογισμὸς εὑρεθείς. πλείονος ἄξια γὰρ οὐκ ἔστι, τύπου γεγονότος, καὶ ἴσους ὄντας. τούτῳ γὰρ περὶ τῶν σωμάτων διαλλαττόμεθα. διὰ τοῦτον οὖν οἱ πένητες λαμβάνουσι παρὰ τῶν δυναμένων· οἱ δὲ πλούσιοι δίδοσι τοῖς δεομένοις, πιστεύοντες ἀμφοτέροις διὰ τοῦτο τὸ ἴσον ἔχειν. καιρὸν δὲ καὶ χρόνον τῶν ἀδικημάτων, τοὺς μὲν ὑπομνήμασι τὸ ὁρίζεσθαι παρὸν ἀδικεῖν ἔπαυσε, πείσας ὅπου δυνατοῦνται λανθάνειν, ἐπ' αὐτὸ ἔλθοντας· τοὺς δὲ μὴ ὑπομνήμασι τὰ αὐτῷ δηλώσας ἀδικοῦντας, ἐκώλυσεν ἀδικῆσαι.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΩΛΟΥ ΤΟΥ Πυθαγορείου, ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης.

ΔΟκεῖ μοι τὴν αἰδοῦν ταὐτὸν δικαιοσύνῃ, μᾶλλόν τε καὶ ἧττον αὐτὴν δίκης ἀρετῶν ποιοῦσιν. ἄπρακτοι γοῦν αὗται σωφροσύνη, οὔτε ἀνδρεία, οὔτε φρόνιμοι εἶεν τις. ἁρμονία γὰρ ἔστι καὶ εἰρήνη τῆς ὅλης ψυχῆς μετ' ἀρ-

ρυθμίας. δηλοφανέστερον δὲ καὶ ἠύοιπο τὸ ταύτας κράτος, ἐπάζοισιν ἁμῖν ταὶς δίκας ἔξιας. μιελικαὶ γὰρ ἔχονται αὐταὶ ταὶ ὠφέλειαν, καὶ ποδ' ἕνα· ἃ δὲ ποδ' ὅλα τὰ συστάματα, καὶ ἐν πλάθι. ἐν κόσμῳ μὲν ὦν αὐτὰ ταὶ ὅλαν ἀρχαὶ διαγραπτοῦσα, θεόνοιά τε, καὶ ἁρμονία, ἁ δίκα, ἠύοις ἀνὲς θεῶν οὕτω ψαφιξαμένων. ἐν πόλει δὲ εἰρήνα τε καὶ ἀνομία δικαίως κέκληται. ἐν οἴκῳ δ' ἔστιν, ἀνδρὸς μὲν καὶ γυναικός πι· ἀλλάλως ὁμοφροσύνα· οἰκεταῖ δὲ ποτὶ δεσπότας εὔνοια· δεσπόται δὲ ποτὶ θεράποντας καδεμονία. ἐν σώματι δὲ, ὠρήια καὶ ἅπασιν ἁγαπατὰ ζώοις, ἅ τε ὑγίεια καὶ ἀρπόται· ἐν δὲ ψυχᾷ σοφία ἠὲ ἐπιστάμας τε καὶ δικαιοσύνας ἠύομήν παρ' ἀνθρώποις. εἰ δ' αὐτὰ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρεα οὕτω παγδαιφρεῖ τε καὶ σώζει, ὁμόφρονα καὶ ποτάγρεα θμάλοις ἀωρταζομένα, πῶς οὐ μάτηρ καὶ ἀθλιὰ πασαῖ τε τᾶν πάντων παμψαφεὶ λέγοιτο;

ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΤΙΝΟΣ

Διαλέξεις Δωρικὴ διαλέκτῳ, Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, Περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ αἰσχροῦ, Περὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, Περὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀληθείας, Περὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς, εἰ διδακτόν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΑΘΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥ.

Διοσὶ λόγοι λέγονται ἐν τῇ Ἑλλάδι ὑπὸ τῶν φιλοσοφούντων περὶ τῶ ἀγαθῶ καὶ τῶ κακῶ. οἱ μὲν γὰρ λέγοντι ὡς ἄλλο μέν ἐστι τὸ ἀγαθὸν, ἄλλο δὲ, τὸ κακόν· τοὶ δὲ, ὡς τὸ αὐτὸ ἐστι, καὶ τοῖς μὲν ἀγαθὸν εἶη, τοῖς δὲ κακὸν καὶ τῷ αὐτῷ ἀνθρώπῳ, τοτὲ μὲν ἀγαθὸν, τοτὲ δὲ κακόν. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς τοῖσδε πεπείσμαι· σκέψασθαι δ' ἐκ τῶν ἀνθρωπίνω βίω, ὧν ὀπτμελὲς, βρώσιός τε καὶ πόσιος καὶ ἀφροδισίων. ταῦτα γὰρ ἀσθενοῦσι μὲν κακά ἐστιν, ὑγιαίνουσι δὲ καὶ δεομένοις, ἀγαθά· καὶ ἀκρασία τοίνυν τούτων, τοῖς μὲν ἀκρατέσι, κακόν· τοῖς δὲ ἰατροῖς, ἀγαθόν. ὁ τοίνυν θάνατος, τοῖς μὲν ἀποθανοῦσι κακόν, τοῖς δ' ἐπὶ φιλοπολίας καὶ τιμοποιοῖς ἀγαθόν. γεωργία τε καλοῦσι ἐξευρέσθαι τὸν καρπόν, τοῖς μὲν γεωργοῖς ἀγαθόν, τοῖς δ' ἐμπόροις κακόν. καὶ τοίνυν ὁλκάδας συντρίβεσθαι καὶ διαφθείρεσθαι, τῷ μὲν ναυκλήρῳ κακόν, τοῖς δ' ἐμπορίοις ἀγαθόν. ἔτι, τὸν σίδηρον καπηλεύεσθαι καὶ ἀμβλύνεσθαι καὶ συντρίβεσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακόν, τῷ δ' χαλ-

πῆι, ἀγαθόν. καὶ μαὶ τὴν κέφαλον ῥᾳθυμεῖσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακόν, τοῖς δὲ κεφαλῦσιν, ἀγαθόν. τὰ δὲ ἐπωδύνια καταπείθεσθαι καὶ διαῤῥήγνυσθαι, τοῖς μὲν ἄλλοις κακόν, τῷ δὲ σκυτῆι ἀγαθόν. ἐν ποίῳ δὲ τοῖς ἀγῶσι τοῖς γυμνασικοῖς καὶ τοῖς μουσικοῖς καὶ τοῖς πολεμικοῖς, αὐτίκα ἐν τῷ γυμνικῷ τῷ σταδιοδρόμῳ ἡ νίκα, τῷ μὲν νικῶντι ἀγαθόν, τοῖς δὲ ἡσσωμένοις, κακόν. καὶ τοῦτο δὲ καὶ τοὶ παλαισταὶ καὶ πύκται, καὶ τοὶ ἄλλοι πάντες μουσικοί. αὐτίκα ἡ κιθαρῳδία τῷ μὴ νικῶντι ἀγαθόν, τοῖς δὲ ἡσσωμένοις, κακόν. ἔν τε τῷ πολέμῳ ἐς τὰ νεότατα τοιοῦτον ἐγένετο αὐτῶν Λακεδαιμονίων νίκα, ἐν ᾗ ἐνίκων τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς συμμάχους, Λακεδαιμονίοις μὲν ἀγαθόν, Ἀθηναίοις δὲ καὶ τοῖς συμμάχοις κακόν. ἃ τε νίκα αὖτε Ἕλληνες τὸν Πέρσαν ἐνίκησαν, τοῖς μὲν Ἕλλησιν ἀγαθόν, τοῖς δὲ βαρβάροις κακόν. ἡ δὲ νίκα τῶ Ἰλίου ἅιρεσις τοῖς μὲν Ἀχαιοῖς ἀγαθόν, τοῖς δὲ Τρωσὶ κακόν. καὶ ἡδὲ ταυτὸ καὶ τὰ τῶν Θηβαίων καὶ τὰ τῶν Ἀργείων πάθη. καὶ ἡ τῶν Κενταύρων καὶ Λαπιθῶν μάχη, τοῖς μὲν Λαπίθαις ἀγαθόν, τοῖς δὲ Κενταύροις κακόν. καὶ μαὶ καὶ ἡ τῶν θεῶν καὶ γιγάντων λεγομένη μάχα καὶ νίκα, τοῖς μὲν θεοῖς ἀγαθόν, τοῖς δὲ γίγασιν κακόν.

Ἄλλος δὲ λόγος λέγεται, ὡς ἄλλο μὲν τἀγαθόν ἐστι, ἄλλο δὲ τὸ κακόν, διάφερον, ὥσπερ καὶ τὸνομα, οὕτω καὶ τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτον διαιρεῦμαι τὸν τρόπον. δοκεῖ γὰρ οὐ διάδηλον εἶμεν ποῖον ἀγαθόν καὶ ποῖον κακόν, εἰ τὸ αὐτὸ καὶ μὴ ἄλλο ἑκάτερον εἴη· καὶ γὰρ θαυμαστὸν κ' εἴη. οἶμαι δὲ οὐδὲ κ' αὐτὸν ἔχειν ἀποκρίνασθαι, εἴ τις αὐτὸν ἔροιτο, τὴν ταῦτα λέγοντα, Εἰπὸν δή μοι, ἦ δὴ τὸ τῶς γονέας ἀγαθὸν ἐποίησας; φαίη κα, Καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα. Τὰ γὰρ κακὰ καὶ μεγάλα καὶ πολλὰ τούτοις ὀφείλεις, εἰ γὰρ μὴ οὗτον ὄφελε τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. Τί δὲ, τὸς συγγενέας ἦ δὴ τὸ ἀγαθὸν ἐποίησας; τὸς γὰρ συγγενέας

κακὰ ἐποίεις. Τί δὲ τὼς ἐχθρὼς ἤδη κακῶς ἐποίησας; καὶ πολλὰ καὶ μεγάλα ἆρα ἀγαθὰ ἐποίησας. ἄγε ἢ δή μοι ἢ τόδε ἀπόφηναι, Ἄλλο τι ἢ τὼς πλωχὼς οἰκτίρεις, ὅτι πολλὰ καὶ μεγάλα ἔχοντι· πάλιν δυσμενίζεις, ὅτι πολλὰ ἢ ἀγαθὰ τυγχάνοντι, αἴτιον τοῦτον τὸ κακὸν ἢ ἀγαθόν. τὴν δὲ βασιλήαν τὴν μέγαν οὐδὲν κωλύει ὁμοίως διακεῖσθαι τῆς πλωχῆς. τὰ γὰρ πολλὰ ἢ μεγάλα ἀγαθὰ αὐτῶ, πολλὰ κακὰ καὶ μεγάλα ἐστίν, αἴτια τοῦτον ἐστὶν ἀγαθὸν καὶ κακόν. καὶ τάδε μὲν περὶ τῶν τοιούτων εἰρήσθω. εἰμὶ δὲ καὶ καθ' ἕκαστον, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ ἐσθίειν ἢ πίνειν καὶ ἀφροδισιάζειν. τοῦτο γὰρ τοῖς ἀσθενέσι ταῦτα ποιεῖν, ἀγαθόν ἐστιν αὐτοῖς, αἴτιον τοῦτον ἐστὶν ἀγαθὸν ἢ κακόν· καὶ τοῖς νοσέουσι, κακόν ἐστι τὸ νοσεῖν ἢ ἀγαθόν, αἴτιον τοῦτον ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ. καὶ δὲ τάδε ἢ τἄλλα πάντα τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ εἴρηται. καὶ οὐ λέγω τὸ ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν, ἀλλὰ τοῦτο πειρῶμαι διδάσκειν, ὡς οὐ τοῦτον εἴη κακὸν ἢ ἀγαθὸν, ἀλλ' ἑκάτερον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΑΙΣΧΡΟΥ.

Λέγονται δὲ καὶ περὶ τοῦ καλοῦ ἢ αἰσχροῦ διττοὶ λόγοι. τὸ μὲν γὰρ φύσει ἄλλο μέν ἐστι τὸ καλὸν, ἄλλο δὲ τὸ αἰσχρὸν, διάφορον ὥσπερ τὸ πῦρ καὶ τὸ πνεῦμα· τί δ', τοῦτο καλὸν ἢ αἰσχρόν. κἀγὼ πειρασοῦμαι, τόνδε τὸν τρόπον ἐξαγεύμενος. αὐτίκα γὰρ παιδίῳ ὡραίῳ ἐόντι μὲν χρηστῷ χαρίζεσθαι, καλὸν, μὴ ἐόντι δὲ καλῷ, αἰσχρόν. καὶ τὰς γυναῖκας λοῦσθαι ἔνδοθι καλόν· ἐν παλαίστρᾳ δέ, αἰσχρόν· ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν ἐν παλαίστρᾳ καὶ ἐν γυμνασίῳ, καλόν. καὶ σιωπᾶν τῷ αὐθρὶ, ἐν ἀσυχίᾳ μὲν, καλὸν, ὅπου δίκαιος κρυφθήσεται· ἔξω δὲ, αἰσχρὸν, ὅπου τις ὄψεται. καὶ τὸ μὲν αὐτὰς σιωπᾶν αὐθρὶ καλόν· ἀλλοτρίῳ δὲ, αἰσχρόν. καὶ πᾶν αὐθρὶ, τὰ μὲν ἑαυτῶ

γυναικὶ σωίμβω, καλόν· ἀλλοτρία ὴ, αἰσχρόν. Ϛ κοσμεῖσθαι, καὶ ψιμυθίῳ χρίεσθαι, ϗ χρυσία φορέσπεσθαι, τῷ μὲν ἀνδρὶ αἰσχρόν, τᾷ ὴ γυναικὶ καλόν. καὶ τὸς μὲν φίλως θῦ πιεῖν, καλόν· τὸς ὴ ἐχθρὸς, αἰσχρόν. καὶ τὸς μὲν πολεμίως φθύγω, αἰσχρόν· τὸς ὴ ἐν σαδίῳ ἀγωνισαὶ, καλόν. ϗ τὸς μὲν φίλως Ϛ τὸς πολίτας φονθῦεν, αἰσχρόν, τὸς ὴ πολεμίως, καλόν. καὶ τάδε μὲν φορὶ πάντων. εἰμὶ δ' ἐφ' ἃ ταὶ πόλιές τε αἰσχρὰ ἄγλωται ϗ τὰ ἔθνεα. αὐτίκα Λακεδαιμονίοις ταὶ κόρας γυμνάζεσθαι ἀχιτωνίσκως, ϗ ἀχίτωνας παρέρπεν, καλόν· Ἴωσι δ' αἰσχρόν. Ϛ τὸς παῖδας μὴ μανθάιεν μωσικὰ ϗ γράμματα, καλόν· Ἴωσι δ' αἰσχρὸν μὴ ὁπίσω εἶναι ταῖς τὰ πάντα. Θεσσαλοῖσι ὴ καλὸν τὸς ἵππους ἐκ τᾶς ἀγέλας λαβόντι, αὐτὸς δαμάσαι, ϗ τὸς ὀρέας· βῶς τε λαβόντι, αὐτὸς σφάξαι Ϛ ἐκδεῖραι, αἰ ϗ κατακόψαι· ἐν Σικελίᾳ ὴ αἰσχρόν, Ϛ δώλων ἔργα. Μακεδόσι καλὸν δοκεῖ ἦμεν, ταὶ κόρας, πρὶν ἀνδρὶ γάμασθαι, ἐρᾶν ϗ ἀνδρὶ συγγίνεσθαι· ἐπεὶ ὴ ϗ γαμεῖται, αἰσχρόν· Ἕλλασι δ' ἄμφω αἰσχρόν. τοῖς ὴ Θερξικόσμος ταὶ κόρας ςίζεσθαι. τοὶ δὲ Σκύθαι καλὸν νομίζοντι, ὃς ἄνδρα κανὼν, ἐκδείρας ταὶ κεφαλαὶ, τὸ μὲν κόμιον φορὲν τὸ ἵππου φορεῖ, τὸ δ' ὀσέον χρυσώσας Ϛ ἀργυρώσας, πίνει ἐξ αὐτᾶ, ϗ αἰνέει τοῖς θεοῖς· ἐν ὴ τοῖς Ἕλλασιν, οὐδέ κ' ἐς ταὐτὰ οἰκίαν σωνεισελθεῖν βούλοιτ' ἄν τις τοιαῦτα ποιήσαντι. Μασσαγέται ὴ τὸς γονέας καταπακόψαντες κατέδοντι, ϗ τάφος κάλλιστος δοκεῖ ἦμεν, ἐν τοῖς τέκνοις πεθάφθαι· ἐν ὴ τᾷ Ἑλλάδι ἄν τις ταῦτα ποιήσῃ, ἐξελαθεὶς ἐκ τᾶς Ἑλλάδος, κακὰ ἀποθάνῃ, ὡς αἰσχρὰ ϗ δεινὰ πιέων. τοὶ ὴ Πέρσαι, κοσμεῖσθαί τε, ὥσπερ ταὶ γυναῖκας, ϗ τὸς ἄνδρας, καλὸν νομίζοντι, Ϛ τᾷ θυγατρὶ ϗ τᾷ ματρὶ ϗ τᾷ ἀδελφᾷ σωίμβω· τοὶ ὴ Ἕλλανες, Ϛ αἰσχρὰ Ϛ ὠθάτομα. Λυδοῖς τοίνυν ταὶ κόρας πορνθυθείσας, ϗ ἀργύριον ἐνεργήσασθαι, ϗ οὕτω γά-

μαδαι καλὸν δοκεῖ εἶναι· ὃ δὲ τοῖς Ἕλλησι, οὐδεὶς καταγελᾷ. λέγεται δὲ καὶ ταῦτα τιμίζοντα καλὰ τοῖς ἄλλοις. πρέπει μὲν γὰρ γυναῖκας ὑφαίνειν καὶ ἐπάζεσθαι, καλὸν δὲ καὶ τοῖς ἄνδρασι, καὶ δὲ γυναῖκας ἀφέστασι ἃ δεῖ καὶ τοὺς ἄνδρας. καὶ καλὸν δοῦναι τοῖς γονεῦσι, καὶ ὅσοι τοῖς κακοῖς, πᾶσιν καλόν· ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ἀνδράσι. εἶμαι δ' ἐγὼ τὰ καλὰ εἰς ἓν καλοῦν συνιέντα, πάντα αἰσχρὰ ἀέκαστα τιμίζοντα, καὶ καλὸν οὐδὲν ἀνδρὶ καὶ τὰ αἰσχρὰ καδεῖν, ἀέκαστα ἄγλωττα, οὐδὲν κακοφωνῶν, ἀλλὰ πάντα πάντα βδελυκτόν. ἀ γὰρ πάντες ζωὰ τιμίζοντα. παρεξηύρημαι δὲ καὶ πίνημά τι· καὶ γὰρ τὸ ἄλλοι ὠδὶ συνεῖν τίνυσι ἐμὲ διαιτῶν, οὐδὲν αὐ πάντα καλόν, οὐδὲ αἰσχρόν· ἀνὰ ζωὸν ἕκαστον καδεῖν ἀνὸ χρεὼν αἰσχρά, καὶ βδελυκτὰ καλά. ὡς δὲ τὸ αὐτὸ λέγειν ἐστί, πάντα χρεὼν μὲν καλὰ εἶναι, τὰ αἰσχρὰ δ' αἰσχρά. τὸ δὲ διεπεξάλμω; ἔφυν δεικνύειν ζωὰ αἰσχρὰ καὶ καλὰ ὄντα· καὶ ἀπέδειξα τοῦτο πᾶν. λέγεται δὲ καὶ τῷ αἰσχρῷ καὶ καλῷ, ὡς ἄλλο ἐκάτερον ἐστί. ἐστὶ δ' ὅτε ἐρωτᾶν τὸν λέγοντα ὡς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα αἰσχρὸν καὶ καλὸν ὄντι, εἰ πᾶσά τε αὐτοῖς καλὸν ἔφασαν, αἰσχρὸν ὁμολογήσουσιν, εἰ δὲ τοῦτο καὶ τὸ αἰσχρὸν καὶ τὸ καλόν. καὶ εἴ τινα καλὸν εἶδαρ τὸν ἄνδρα, ὅτι καὶ αἰσχρὸν τὸν αὐτόν. καὶ εἴ τινα κακὸν λοιδορεῖ, καὶ μιλακα τοῦτον τὸν αὐτόν. καὶ καλόν γ' ὀδὸν τὴν ἐπὶ τὰς θύρας πατεῖν, καὶ αἰσχρὸν δᾶρα τὴν ἐπὶ τὰς θύρας πατεῖν, οὕτω τοῦτο καὶ αἰσχρὸν καὶ καλόν. καὶ τὰ δὲ μὴ τοῦτ' ἀπαίτησιν εἰρήσθω μοι. πρέπειν μὲν ὅτι τὸν λόγον αὐτὸν τὸν λέγοντα καὶ γὰρ τὰς γυναῖκα καλὸν ὄντα κεκμῆσαι, τὰν γυναῖκα αἰσχρὸν κεκμῆσαι οὕτω τοῦτο καὶ αἰσχρὸν καὶ καλόν· καὶ πάντα κεῖ τοῦτο. ἐν Λακεδαίμονι ὄντι καλὸν τὰς παῖδας γυμνάζεσθαι, ἐν Λακεδαίμονι ὄντι αἰσχρὸν τὰς παῖδας γυμνάζεσθαι. ἔστι δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. λέγεται δὲ ὡς οὐ πάντες τὰ αἰσχρὰ ἐν ἴσῳ ἴσασι καὶ

τοθεν σωνενείκαιεν, ἔπειτα συγκαλεσσωῦπες κελδύοιεν, ἄ πις καλὰ νομίζει, λαμβάνεν παύτα, ϗ ἐν καλῳ ἀπενεικθῆμθ· ἐγὼ θαυμάζω αἰ τὰ αἰσχεὰ, σωνενεχθέντα καλὰ ἐσεῖται, ϗ οὐχ' οἷά ϖρ ἰῶθεν. αἰ γεωῦ ἵππως ἢ βῶς ἢ ὄϊς ἢ ἀνθρώπως ἄγαγον, ὐκ ἄλλό τ κα ἀπάγαγον. ἐπεὶ οὐδὲ χρυσὸν ἤνεικαν, χαλκόν ἀπήνεικαν· οὐδὲ ἀργύεον ἤνεικαν, μόλιβδόν κα ἀπέφερον. αἰ τὶ δ' ἄρα τῶν αἰσχρῶν καλὰ ἀπαγαγόντ, φέρε δὴ αἰ ἄρα τὸς αἰσχρὸν ἀπάγαγε, ζῦτον αὖ, καλὸν ἀπάγαγε. ποιητὰς ϑ' μὴ τυεας ἐπάγειν, ποτ' ἀδοναὶ οὐ ποτ' ἀλάθειαν ποιοῦντ.

ΠΕΡΙ ΤΩ ΔΙΚΑΙΩ ΚΑΙ ΤΩ ΑΔΙΚΟ.

ΔΙασσὶ ϑ' λόγοι λέγονται ϖερὶ τῶ δικαίω καὶ ϖερὶ τῶ ἀδίκο· ϗ πὶ μθ', ἄλλο ἦμθ τὸ δίκαιον, ἄλλο δὲ τὸ ἄδικον· τοὶ δὲ, πῶῦ τὸ δίκαιον ϖ ἄδικον· καὶ ἐγὼ ζύτῳ πειρήσομαι πιφρεῖν. καὶ ϖρῶτον μθ' ψεύδεσθαι ὡς δίκαιόν ὅτι λεξῶ, καὶ ἐξαπατᾶν. τὸς μθ' πολεμίως ζῶντα ποιεῖν, αἰσχρὸν καὶ πονηρὸν αὖ ἐξείπιεν· τὸς ϑ' φιλτάτως, οὔ. αὐτίκα τὸς γονέας· αἰ γὸ δέοι τὸν πατέρα ἢ τὰν ματέρα φαρμακὸν ἢ ἐγκαταφαγῆ, καὶ μὴ θέλοι, οὐ δίκαιόν ὅτι, καὶ ἐν τῷ ῥοφήμαπ καὶ ἐν τῷ ποτῷ δόμθ, καὶ μὴ φᾶσθ ἐν ἦμθ; οὔκων ἤδη ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν τὸς γονέας, καὶ κλέπτειν μαὶ τὰ τῶν φίλων, καὶ βιᾶσθαι τὸς φιλτάτως δίκαιον. αὐτίκα αἴ πις λυπηθείς τ τῶν οἰκήων καὶ ἀχθεσθεὶς μέλλοι αὐτὸν διαφθείρειν ἢ ξίφει ἢ σχοινίῳ, ἢ ἄλλῳ πνὶ, δίκαιον ὅτι ζῶντα κλέψαι, αἰ δυνατό· αἰ ϑ' ὑστερίξαι ϖ ἔχοντα καταλάβοι, ἀφελέσθαι βίᾳ. ἀνδραποδίξασθαι ϑ' πῶς οὐ δίκαιον τὸς πολεμίως, αἴ πις δυνατὸ ἐλὼν πόλιν ὅλαν ἀποδόσθαι; διχωρυχεῖν ϑ' τὰ τῶν πολιτῶν κοινὰ οἰκήματα, δίκαιον

φαίνεται. αἰ γὲ ὁ πατὴρ ὅτι θανάτῳ κατεσασεμβύος ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν δεδεμψός εἴη, ἆρα ὑ δίκαιον διορύξαντα κλέπαι καὶ σῶσαι τὸν πατέρα; ὑπορκεῖν δ' αἴ τις ὑπὸ τῆς πλεμίων ληφθεὶς ὑποδέξαιτο, ὀμνύων ἢ μαὶ ἀφεθεὶς ταὶ πάλιν ωε δώσειν, ἆρα οὔπω δίκαια ποιήσαι ὀρκήσας; ἐγὼ μὲν γὲ οὐ δοκῶ· ἀλλὰ μᾶλλον ταὶ πόλιν καὶ τὼς φίλως ἢ τὰ ἱερὰ σώσαι πατρῷα ὑπορκήσαι. ἤδη ἆρα δίκαιον καὶ τὸ ὑπορκεῖν, καὶ τὸ ἱεροσυλεῖν. τὰ μὲν ἴδια τῆς πόλεως ἐῶ· τὰ δ' κοινὰ τᾶς Ἑλλάδος, τὰ ἐν Δελφῶν καὶ τὰ ἐξ Ὀλυμπίας. μέλλοντος τῶ βαρβάρω ταὶ Ἑλλάδα λαβεῖν, καὶ ταῖς στατηρίας ἐν χρήμασιν ἐούσας, οὐ δίκαιον λαβεῖν, ἢ χρῆσθαι ἐς τὸν πόλεμον. φοιβύειν δὲ τὼς φιλτάτως δίκαιον· ἐπεὶ ἢ Ὀρέστας καὶ Ἀλκμαίων· καὶ ὁ θεὸς ἔχρησε δίκαια αὐτὼς ποιῆσαι. ὅτι δ' ταῖς πεχρας τρέφομαι, καὶ ταῦτα πιστῶς. ἐν γὲ τραγῳδοποιίᾳ καὶ ζωγραφίᾳ ὅσπις πλεῖσα ἐκαστῆ ὅμοια τοῖς ἀληθινοῖς ποιέων, οὗπις ἄριστος. θέλω δ' καὶ ποιῆσαι τὰ τῶν παλαιοτέρων μαρτύριον ἐπαγαγέσθαι. Κλεισθένης, Ἀνδρ' εἶδον κλέπτοντα καὶ ἐξαπατῶντα βία· ὡς καὶ πιθία μέξαι τοῦτο δικαιότατοι ἰῶ παλαι ταῦτα. Λίσυλος δ' ταῦτα, Ἀπάτης δικαίας ὑκ ἀπόσκοπεῖ θεός· Ψεύδων δ' καιρὸν ἐῶ· ὅπι τιμᾷ θεός. λέγεται δ' καὶ τῶδε αὐτὸς λόγος· ὡς ἄλλο τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον ὅτι, διάφερον, ὥσπερ ἢ πῶνυμα, οὕτω καὶ τὸ πρᾶγμα· ἐπεὶ αἴ τις ἐρωτήσαι τὼς λέγοντας ὡς τὸ αὐτὸ ὅτιν ἄδικον καὶ δίκαιον, αἶκα δή τι δίκαιον ωδὲ τὼς γονέας ἔπραξαν, ὁμολογοῦσιν καὶ ἄδικοι ἆρα. τὸ γὲ αὐτὸ ἄδικον ἢ δίκαιον ὁμολογέοντα ἦμεν. φέρε, ἄλλον δ', αἴ τινα γνώσκει δίκαιον αἴθρα, καὶ ἄδικον ἆρα τὸν αὐτόν. καὶ μεγάλον τοῦτω καὶ μικρὸν καταπόν. καίτοι πολλὰ ἀδικήσας ὑποθαιέτω πραξάμενος. ἢ ωδὲ μὲν τοῦτον ἄλις. εἶμι δ' ἐφ' ἃ λέγοντες ἀξιοῦσιν τὸ αὐτὸ καὶ δίκαιον καὶ ἄδικον ἀποδεικνύειν. τὸ γὰρ κλέπτειν ἢ

τῶν πολεμίων, δίκαιον καὶ ἄδικον ἀποδεικνύειν. ζῦτ' αὐτο. αἰκ' ἀληθὴς ὁ τιῶν λόγος ἢ ζἄλλα ἢ πῶὐτό. τέχνας δ' ἐπάγονται ὧν αἷς ὃν ἔστι τὸ δίκαιον ἢ τὸ ἄδικον. καὶ τοὶ ποιηταὶ οὔπ ποτ' ἀλήθειαν, ἀλλὰ ποτὶ τὰς ἡδονὰς τῶν ἀνθρώπων, τὰ πιήματα πιέοιντο.

ΠΕΡΙ ΤΩ̃ ΨΕΥ̓ΔΕΟΣ ΚΑἸ ΤΑ̃Σ ΑΛΗΘΕΙΑΣ.

Λέγονται ὃ ἢ περὶ τῶ ψεύδεος ἢ τᾶς ἀληθείας διασοὶ λόγοι. ὧν ὁ μὲν φατὶ, δίφον μὲν τὸν ψεύσαν ἤμεν λόγον, δίφον δὲ τὸν ἀληθῆ· τοὶ δὲ, τὸν αὐτόν. αὖ χὰ μὲν τὸν ἢ λόγον ποιῆσαν μὲν, ὅτι τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι λέγονται· ἔπειτα δὲ, ὅταν λόγος ῥηθῇ, αἰ μὴ ὡς λέγει ὁ λόγος, οὕτω γένηται, ἀληθὴς ὁ λόγος· αἰ δὲ μὴ γένηται, ψευδὴς ὁ αὐτὸς λόγος. αὐτίκα καὶ πατρὶς ἱεροσυλίσαντι, αἰκ' ἐγένετο πᾶρ γον, ἀληθὴς ὁ λόγος· καὶ αἰ δὲ μὴ ἐγένετο, ψεύσας. καὶ τῶ ἀπολογουμένω ὥσχε ὁ λόγος. καὶ τὰχε δικασταὶ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ψεύσαν καὶ ἀληθῆ κρίνοντι. ἐπεί τοι καὶ ἐξῆς καθήμενοι αἱ λέγομι Μίμας εἰμί, τὸ αὐτὸ μὲν πάντες ἐροῦμεν, ἀλαθὴς δὲ μόνος ἐγώ· ἐπεὶ καὶ εἰμί. δᾶλον ὧν ὅτι ὁ αὐτὸς λόγος, ὅταν μὲν αὐτῷ παρῇ τὸ ψεῦδος, ψεύσας ἐστὶν· ὅταν δὲ τὸ ἀληθές, ἀληθής. ὥσπερ καὶ ἄνθρωπος τὸ αὐτό, καὶ παῖς καὶ νεανίσκος καὶ ἀνὴρ καὶ γέρων ἐστίν. λέγεται δὲ καὶ ὡς δίφος εἴη ὁ ψεύσας λόγος, δίφος δὲ ὁ ἀλαθὴς, διαφέρων πῶνυμα. αἰ γάρ τις ἐρωτάσαι τὼς λέγοντας ὡς ὁ αὐτὸς λόγος εἴη ψεύσας καὶ ἀληθής, ὃν αὐτοὶ λέγοντι, πότερός ἐστιν, αἰ μὲν ψεύσας, δᾶλον ὅτι δύο εἴη· αἰ δ' ἀληθὴς ἀπεκρίναντο, καὶ ψεύσας ὁ αὐτὸς ἔσται. καὶ ἀληθὲς μὲν πολλὰ εἶπεν, ἓν δὲ ψεμδρτύρησε· καὶ ψευδὴ ἄρα τὰ αὐτὰ ζῦτα. καὶ αἴ τινα αἴδρα ἀληθῆ οἶδε καὶ ψεύσαν τὸν αὐτόν. ὃν δὲ τῷ λόγῳ λέγοντι ζῦτα, ὅτι χρωμένω μὴ

τῶ πράγματος ἀληθῆ τὸν λόγον, ἀληθέα δὲ φύσαν. οὐκοῦν διαφέρει αὖθις τὼς δικαστάς, ὅτι κρίνουσι. οὐ γὰρ πάσεται τοῖς πράγμασιν. ὁμολογέουσι δὲ καὶ αὐτοὶ, ὦ μᾶ τὸ ψεῦδος αἰεὶ μέμικται, ψεύσαν ἡμῖν· ὦ δὲ ἀληθὲς, ἀληθῆ. τοῦτο δὲ ὅλον διαφέρει. τοῦτα τοὶ μαινόμενοι καὶ τοὶ σωφρονοῦντες καὶ τοὶ σοφοὶ καὶ τοὶ ἀμαθεῖς καὶ λέγουσι καὶ πράσσουσι. καὶ πρῶτον μὲν ὀνομάζουσι τοῦτα ταὐτὰ καὶ ἄνθρωπον καὶ ἵππον, καὶ πῦρ, καὶ πάλλα πάντα· καὶ ποιέουσι τοῦτα, κάθηνται, καὶ ἔδουσι καὶ πίνουσι, καὶ καθεύδουσι, καὶ τἄλλα καπνοῦσι. καὶ μακὰ καὶ αὐτὸ πρᾶγμα καὶ μεῖζον καὶ μεῖον ὄντι, καὶ πλέον καὶ ἔλασσον, καὶ βαρύτερον καὶ κουφότερον. οὕτω γὰρ εἶπα τοῦτα πάντα. τὸ τάλαντον ὄντι βαρύτερον τᾶς μνᾶς καὶ κουφότερον τῶ δύο ταλάντων. τοῦτον ἄρα καὶ κουφότερον καὶ βαρύτερον. καὶ ζώει ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος καὶ οὐ ζώει, κατ' αὐτά ὅτι καὶ οὐκ ἔστι. τὰ γὰρ τῆδε ὄντα, ἐν τᾷ Λιβύᾳ οὐκ ἔστιν, οὐδέ γε τὰ ἐν Λιβύᾳ, ἐν Κύπρῳ, καὶ τἄλλα κᾆτ' τὸν αὐτὸν λόγον. οὐκοῦν καὶ ἐστὶ τὰ πράγματα καὶ οὐκ ἐστί· τοὶ ζωνες λέγοντες τὼς μαινομένως καὶ τὼς σοφώς, τὼς ἀμαθεῖς ταὐτὰ διαφέρεσθαι, καὶ λέγω δὲ τἄλλα ἑπόμενα τῷ λόγῳ, οὐκ ὀρθῶς λέγοντι. αἰτὲρ τις αὐτὼς ἐρωτάσας αἰ διαφέρη μανία σωφροσύνης, καὶ σοφία ἀμαθίης, φαντὶ ναί. οὐ γὰρ καὶ ἐξ ὧν πράσσοντι ἑκάτεροι, δᾶλοι ἐστὶ ὡς ὁμολογησοῦσι. οὐκοῦν καὶ ταὐτὰ πράσσοντι, καὶ τοὶ σοφοὶ μαίνονται, καὶ τοὶ μαινόμενοι σοφοὶ, καὶ πάντα ζωὰ πράσσονται. καὶ ἐπ' ἄρτιος ὁ λόγος, πότερον οἷον ἐν δέοντι σωφρονοῦντες λέγοντι ἢ τοὶ μαινόμενοι. δηλὰ γὰρ φαντὶ ὡς ταῦτα μὲν λέγοντι, ὅταν τις αὐτὼς ἐρωτᾷ· δηλὰ τοὶ μὲν σοφοὶ, ἐν τῷ δέοντι, τοὶ δὲ μαινόμενοι, αἰ οὐ δεῖ· καὶ τᾶτο λέγοντες, δοκοῦσι μικρὸν παραδιδόναι, αἰ δεῖ καὶ μὴ δεῖ· ὥστε οὐ μικρὲν τὸ αὐτὸ ἦμεν· ἐγὼ δὲ οὐ πρᾶγματος τοσούτω παρεσπόντος ἀλλοιοῦσθαι δοκῶ τὰ πράγματα, ἀλλ' ἁρμονίας διαλλαγείσας· ὥστε

Γλαῦκος καὶ γλαυκὸς, Ξάνθος καὶ ξανθὸς, Ξοῦθος καὶ ξουθός. ταῦτα μὲν τὰν ἁρμονίαν διαίξαντα διλυώσκαν. τὰ δὲ μακρῶς καὶ βεαχυτέρως ῥηθέντα Τύρος καὶ τυρὸς, σάκκος καὶ σάκκος. ἄπερα δὲ, γράμματα διαλλάξαντα, κάρπος καὶ κράπος, ὄνος καὶ νόος. ἐπεὶ οὖν ὅκ ἀφαιρεθέντος οὐδενὸς τοσοῦτον διαφέρει, τί δή αἴ τις ἢ ποτιθεῖη, ἢ ἀφαιρεῖ· καὶ τῦτο δείξω οἷόν ὄστιν. αἴ τις ἀπὸ τῶν δέκα ἓν ἀφέλοι, ὅκ ἔτι δέκα οὐδὲ ἓν εἴη. καὶ ἄλλα κατοῦτο. τὸ δὲ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον καὶ ἤμυν καὶ μὴ ἤμυν ἐρωτῶν τί ἢ τὰ πάντα ὄστιν; ὅκωσν αἴ τις μὴ φαίη ἤμυν, ψεύδεται, τὰ πάντα εἰπόντες ταῦτα πάντα ὧν τυγχάνει.

ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑΣ ἈΡΕΤΑΣ, εἰ διδακτόν.

Λέγεται δέ τις λόγος οὔτ' ἀληθὴς, οὔτε καινός· ὅτι ἆρα σοφία καὶ ἀρετὰ ὅτε διδακτὸν εἴη, οὔτε μαθητόν. τὸ δὲ ταῦτα λέγοντες τᾶις δὲ ἀποδείξεσι χρῶνται, ὡς ὐχ οἷόν τε εἴη, αἴ λέγω τῶν δοίης, τῦτο αὐτὸ ἔτι ἔλεγον. μία μὲν δὴ αὕτα. δεύτερα δὲ, ὡς αἱ διδακτὸν ἴσων διδασκαλικαὶ ἀποδεδομένων, ὡς τᾶς μουσικᾶς. εἶτα δὲ, ὡς τοὶ ἐν τᾷ Ἑλλάδι νομόμενοι σοφοὶ ἄνδρες, τὰ αὐτῶν τέκνα αὐ ἐδίδαξαν τοὺς φίλους. τέταρτα δ', ὅτι ἤδη τινὲς τῶν σοφιστᾶν ἐλθόντες, οὐδὲν ὠφέλησεν. πέμπτα δὲ, ὅτι πολλοὶ οὐ συγγενόμενοι σοφισταῖς, ἄξιοι λόγου γεγόνωσι. ἐγὼ δ' ἐν τούτοις ἀπιθανομίζω τόνδε τὸν λόγον. γινώσκω γὰρ τοὺς διδασκάλους διδάσκοντας ἃ καὶ αὐτὸς ὀπισαίμιος τυγχάνει, καὶ μαθητὰς μαθητίζειν. τοὺς δὲ τὰν δευτέραν ἀπόδειξιν, ὡς ἆρα ὅκ ἐστὶ διδάσκαλοι ἀποδεδεγμένοι τὰ μαθήματα τοῖς σοφισταῖς διδάσκουσι, δηλῶ ἢ σοφίαν καὶ ἀρετάν. ἦ τί δὲ Ἀναξαγόρειοι καὶ Πυθαγόρειοι ἦσαν. τὸ δὲ τρίτον, ἐδίδαξε Πολύκλειτος τὸν υἱὸν ἀνδριάντας ποιεῖν. καὶ αἱ μὲν

τας μὴ διδάξῃ, οὐ σαμῆον· αἰ δ' ἐστὶν διδάξαι, τεκμήριον ὅτι δυνατόν ἐστι διδάξαι. πέπαρται δὲ, αἰ μή τι παρὰ σοφῶν σοφιστῶν σοφοὶ γίνονται. καὶ γὰρ γράμματα πολλοὶ ἂν ἔμαθον μαθόντες. ἔστι δέ ὡς καὶ φύσις. αἰ δέ τις μὴ μαθὼν παρὰ σοφιστῶν ἱκανὸς ἐγένετο ἀκοῦσαι, καὶ γρύμβος ῥᾳδίως συναρπάξαι τὰ πολλὰ ὀλίγα μαθών· παρ' ὧν γὰρ καὶ τὰ ὀνόματα μανθάνομεν. καὶ τούτων τὰ μὲν πλέονα, τὰ δ' ἔλασσον ὁ μὲν παρὰ παιδός, ὁ δὲ παρὰ μαθητοῦ. αἰ δέ τῳ μὴ πιστὸν ὅτι τὰ ὀνόματα μανθάνει ἅμα καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ἅμα γίνεται, γνώτω ἐκ τῶνδε· αἴ τις ἀνὴρ γρύμβον παιδίον εἰς Πέρσας ἀποπέμψαι, καὶ τινὶ βάρβαρον, καὶ φὼν Ἑλλάδος φωνᾶς, περσίζοι καὶ ἂν αἴ τις τινὸς δεῖ τῆδε κομίζοι, ἑλληνίζοι καὶ οὕτω μανθάνομεν τὰ ὀνόματα· καὶ τοὺς διδασκάλους, ὑπὲρ ἁμέων. οὐ λέλεκταί μοι ὁ λόγος, ἐς ἔχεις ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μέσον· ἐς οὐ λέγω ὡς διδακτὸς ἐστιν, ἀλλ' ἔστι ἀποχρῶντα μοι τοῦτα αἱ ἀποδείξεις. λέγοντα δέ τινες τῶν δημαγωγεόντων ὡς χρὴ τὰς ἀρχὰς ἀπὸ κλάρου γίνεσθαι, οὐ βέλτιστα ταῦτα νομίζοντες. εἰ γάρ τις αὐτὸν ἐρωτῴη τάδε λέγοντα, Τί δὴ σὺ τοῖς εἰκῇ ἂν ἀπὸ κλάρου τὰ ἔργα ἐπιτάσσῃς, ὅπως ὁ μὴ ζευγηλάτας, ἀλλ' ὁπλιτεύς λάχῃ, ὁπλιτεία, ὁ δὲ ὁπλιτεύς ζευγηλατῇ; καὶ τἄλλα κατ' ἐπος. καὶ πῶς οὐ τοὺς χαλκέας καὶ τοὺς σκυτέας σωφρονίζοντες καὶ πέρπυρας ἐς χρυσοχόας διεκληρώσαμεν καὶ ἰωνάγκασμεν, αἰ ἀσχ' ἕκαστις λάχοι τέχνα ἐργάζεσθαι. ἀλλὰ μὴ αἱ ὄπισα ταῦ. τοῦτον δὲ ἐν ἀγορᾷ τὰς μισθὰς διακληροῦσι τοὺς ἀγορανόμους. καὶ ἔστ' ἕκαστις καὶ λάχῃ, ἀγορανίζεσθαι· αὐλητὰς καθαιρείσθω τύχῃ, καὶ καθαιρωδὸς αὐλητοῦ. καὶ ἐν τῷ πολέμῳ τοὺς ἕξοντας καὶ τοὺς ὁπλίτας ἱππασεῖται, ὁ δ' ἱππεὺς ἕξει σί. ὥστε ταῦτα ἃ ἂν ὄπισα ταῦ οὐδὲ δυνατὰ ταῦ, οὐδὲ πρακτέα. λέγοντα ἢ ἀγαθὸν ἦμαρ καὶ δαιμόνιον χάρτα ἐγὼ ἔπεισα νομίζω δαιμόνιον. ἐπὶ γὰρ ἐν τοῖς πο-

λεσι

χεσι μισόδαμοι ἄνθρωποι, ὧν αἴ κα τύχη ὁ κύαμος, ἀπολοῶνται τὸν δᾶμον. ἀλλὰ χρὴ τὸν δᾶμον αὐτὸν ὁρῶντα, αἱρεῖσθαι πάντας τὼς θύνως αὐτῷ καὶ τὼς ὀπτηδείως στρατηγῶ, ἀπέρως δὲ νομοφυλακέν, καὶ τἄλλα. ἀνδρὸς χὴ τὰς αὐτὰς τέχνας νομίζω καὶ τὰ βέλτιστε διώκεσθαι χὴ ἀλέγεσθαι, χὴ ἀλάθειαν τῶν πραγμάτων ὀπίσσεσθαι, χὴ διδασκάσεσθαι ὀρθῶς, & δαμαγορεῖν οἷόν τ' ἦμεν, χὴ λόγχην τέχνας ὀπίσσεσθαι, & πρὸς φύσιος τῶν ἀπάντων, ὥστε ἔχε χὴ ὡς ἐχίνετο, διδάσκεν. καὶ πρῶτον μὲν ὁ πρὸς φύσιος τῶν ἀπάντων εἰδὼς, πῶς οὐ δυνασεῖται πρὸς πάντων ὀρθῶς χὴ πρέσσεν; ἔπι δὴ ὁ τὰς τέχνας τῶν λόγχην εἰδὼς, ὀπίσασεῖται χὴ πρὸς πάντων ὀρθῶς λέγειν. δεῖ γὰρ τὰ μέλλοντα ὀρθῶς λέγειν πρὸς ὧν ὀπίσεται, πρὸς τούτων λέγειν. πάντων γὰρ ὀπίσασεῖται· πάντων μὲν γὰρ τῶν λόγχην τὰς τέχνας ὀπίσεται, τοί γ' λόγοι πάντες πρὸς πάντων τῶν ἐ- * δεῖ δὲ ὀπίσεσθαι τὸν μέλλοντα ὀρθῶς λέγειν, πρὸς ὅτων χὴ λέγοι, * * καὶ τὰ μὲν ἀγαθὰ ὀρθῶς διδάσκειν ταὶ πόλιν πρέσσειν, τὰ δ' καὶ κακὰ κωλύειν. εἰδὼς δέ γε αὐτὰ, εἰδήσει χὴ τὰ ἄμεσα τούτων· πάντα γὰρ ὀπίσασεῖται. ἔσι γὰρ ταῦτα τῶν πάντων, κεῖνα δὲ πρὸ τούτων τὰ δέοντα πρήξασεῖται. χρὴ κἄν μὴ ὀπίσεται αὐλέν, ἀ δυνασεῖται αὐλέν, αἴ κα δέῃ πόθεν πρέσσειν. τὸν δ' δικάζεσθαι ὀπισάμονον δεῖ τὸ δίκαιον ὀπίσεσθαι ὀρθῶς. πρὸς γὰρ τούτων τὰ δίκαια. εἰδὼς δ' τοῦτο, εἰδήσει χὴ τὸ ἐναντίον αὐτῷ καὶ τὰ * πρέσσεια. δεῖ δ' αὐτὸν χὴ τὼς νόμως ὀπίσεσθαι πάντας. αἱ γάρ τιν τὰ πράγματα μὴ ὀπίσασεῖται, οὐδὲ τὼς νόμως. τὸν γὰρ ἂν μωσικὰν νόμον τις ὀπίσεται, ὅσῳ χὴ μωσικώτερος δ' μὴ μωσικὰν, οὐδὲ τὸν νόμον. ὅς γε ταὶ ἀλάθειαν τῶν πραγμάτων ὀπίσεται, ἀπεικὸς ὁ λόγος ὅτι πάντως ὀπίσεσθαι· ὅς δ' βέλτιστος, δεῖ νιν ἐρωτώμονον ἀποκρίνεσθαι πρὸς πάντων. οὕτως δεῖ νιν πάντ' ὀπίσεσθαι. μέγιστον δὲ καὶ

κάλλιστον ἐξεύρημα εὕρηται εἰς τὸν βίον, μαθήματα, καὶ εἰς πάντα χρήσιμον, εἰς φιλοσοφίαν τε καὶ σοφίαν. ἔστι δὲ τοῦτο, εἰ καὶ σοι ἐντύχοι τὸν τοιοῦτον, διὰ τούτων παρεσκευασμένα γράμματα μᾶλλον αἰσθήσεται ζωύλλου ἐμαθες. διωτέον δὲ μείζω, αἴτια ἀκούσης. τὸ γὰρ πολλάκις τοῦτο ἀκοῦσαι ἐστὶν εἰπεῖν, εἰς μαθήματα παρεσκευάσθαι. τέτταρα, αἴτια ἀκούσης, ἔπειτα εἰδέας καταθέσθαι, εἶτα πόθεν δεῖ με μαθεῖν χρώματα, κατὰ θάτερα ὅτι τὸν χρυσὸν ἢ τὸν ἄργυρον. ἄλλο, πορφύραν, κατὰ θάτερα ὅτι πῦρ καὶ τὴν λάμψιν. τέλος μὲν περὶ τὴν ὀνομασίαν. τὰ δὲ σχήματα οὕτως ἀπὸ αἰδρείας, ὅτι τὸν Ἄρη καὶ τὸν Ἀχιλλέα· ἀπὸ χαλκείας δὲ, ὅτι τὸν Ἡφαιστον· ἀπὸ δειλίας, ὅτι τὸν Ἐπειόν.

ΛΥΣΙΔΟΣ ΠΥΘΑΓΟ-
ρείου ὑποθήκη πρὸς Ἵππαρχον.

ΜΕτὰ τὸν Πυθαγόραν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθαι, οὐδέπω καὶ διασκεδασθῆναι τὸ ἄθροισμα τῶν ὁμιλητῶν ἐς τὸν ἐμαυτοῦ θυμὸν ἐβαλόμαν· ἐπεὶ δὲ παρ' ἐλπίδας, ὥς τοι ἀπὸ νεὸς μεγάλας φορτίδος ἐν ἐρήμῳ πελάγει λυθείσης, δίχα δίχα φορυβμοὶ διεσπάρημεν, ὅσον καὶ μεμνῆσθαι τῶν τότε θείων καὶ σεμνῶν ἀφθεγγελμάτων, μηδὲ κοινὰ ποιεῖσθαι τὰ σοφίας ἀγαθὰ τοῖς μηδ' ὅναρ τὰς ψυχὰς κεκαθαρμένοις. οὐ γὰρ θέμις ὁρᾶσθαι τοῖς ἀπαιδεύτοις τὰ μετὰ τοσούτων ἀγώνων τελούμενα. ἀδὲ γὰρ βεβήλοις τὰ τῆς Ἐλευσινίας θεᾶς μυστήρια διηγεῖσθαι. κατ' ἰσότητα δὲ ἄδικοι καὶ ἀσεβεῖς ἀμφότεροι οἱ ταῦτα πράξαντες. καλὸν δὲ ἀναλογίζεσθαι ὅσον χρόνου μῆκος διαγάγομες ἐκμετρήσαντες, ἀπορρυπόμενοι ἀσήλους τοὺς ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἐγκεκολαμμένους. ἕως πέντε διῆλθον τῶν ἐτῶν, ἐνομίσθημεν δεκτικοὶ τῶν τότε λόγων. καθαρὰ γὰρ οἱ βαφεῖς πρότερον καθάραντες ἔσυσαν τὰ βάμματα τῶν ἱματίων, ὅπως ἂν ἐκπλυτὸν τὸ βαφὴν ἀναπίωσι, καὶ μηδέπω ἠφανισμένον ἐξίτηλον· τὸν αὐτὸν δὲ δαιμόνιος ἔφην ἀνὴρ παρεσκεύαζε τοὺς φιλοσοφίας ἐρασθέντας, ὅπως μὴ διαφυσθῇ πρότερόν τινα τῶν ἐλπιζομένων ἐσεῖσθαι καλῶν καὶ ἀγαθῶν. οὐ γὰρ πιθήλοις ἐνεπορεύετο λόγοις, οὐδὲ πάγας, αἷς πολλοὶ τῶν σοφιστῶν τοὺς νέους ἐμπλέκουσι, πιτ' οὐδὲν κρῆμνον χαλάζοντες· ἀλλὰ θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἰῶ ὑπαίθριον. οἱ δὲ, πρόθυμα ποιησάμενοι τὴν παρ' αὐτοῦ διδασκαλίαν, πολλὰ καὶ

ἀνὰ ἀρῶντι, σαγηνεύοντες οὐ κατὰ κόσμον οὐδ' ὡς ἔπος
τὸ νέας. διὰ ῥοιῶ χαλεπή τε καὶ ἀσθμῆς ἀφορ-
μάζοιται τοῖς ἀκούοντας. ἐσπιτάλλῃ γὰρ ἔθεσι πεπαρμέ-
νοις τε καὶ ἀδόλεροῖς θεωρήματα καὶ λόγους ἐλευθέρους.
καθάπερ γὰρ, εἴπερ εἰς φρέαρ βαθὺ βορβόρου πλῆρες ἐγ-
χέαι καθαρὸν καὶ διειδὲς ὕδωρ, τὸν τε βόρβορον ἐπάρα-
ξε καὶ τὸ ὕδωρ ἠφάνισεν, ὁ αὐτὸς δὲ τρόπος ἦν οὕτω δι-
δασκόντων τε καὶ διδασκομένων. πυκναὶ γὰρ καὶ βαθεῖαι
λόχμαι περὶ ταῖς φρέναις καὶ τῇ καρδίᾳ ἐμπεφύκαν-
σι ἦν μὴ καθαρῶς ἐρριζωμένων, τὸν τὸ ἄμετρον καὶ
πρόχειρον καὶ λογιστικὸν ὑποκλίζουσαι πρὸς φαυλότητα αὐξη-
θέν. εἰκαλαδεδύκασι δὲ τῷ δάσει τούτῳ παντοῖαι κακό-
τητες ἐκβοσκόμεναι, καὶ κωλύουσαι καὶ μηδαμῶς ἐῶ-
σαι πρόσω ἰέναι τὸν λόγον. ὀνομάζαιμι δὲ πρῶτον ἐπι-
θυμιῶν αὐτῶν τὰς ματέρας, ἀκρασίαν τε καὶ πλεονεξίαν.
ἄμφω δ' πλύζονοι πεφύκασι. τὰς μὲν οὖν ἀκρασίας ἔστε
βλάσησαι ἄδεσμοι καὶ μεθαι καὶ φθοραί, καὶ πρὸς
φύσιν ἡδοναί, καὶ σφοδραὶ ὧτες ὁρμαί, μέχρι θανάτων
καὶ κρημνῶν ἐκδιώκουσαι. ἤδη γὰρ ὧτινας ἠνάγκασαν
ὑπ' θυμίας μήτε πατέρων μήτε θυγατέρων ἀπόσχεσθαι.
καὶ δὴ παρεισάμψαι νόμον, καὶ πατέρα, καὶ πολιν,
καὶ τύραννον, ἐκπεφευγαζούσας τὰς ἀγκύλας, ὡς ἀλ-
χμαλώτους ὑπὸ τὸν ἕκατον ὀλεθρον μετὰ βίας ἄγουσαι
κατέσασαν. τὰς δὲ πλεονεξίας ἐκπροκαπὸ ἁρπαγάς
τε καὶ παθοκλοπίαι, ἱεροσυλίαι, φαρμακεῖαι, καὶ ὅσαι τού-
τῶν ἀδελφαί. δεῖ ὧν τὸ γε πρῶτον, τὰς ὕλας ταῖς ἐνδιαι
τῆταις ταῦτα τὰ πάθη, πυρὶ καὶ σιδήρῳ καὶ πάσαις μη-
χαναῖς ἐκκαθάραντα, καὶ ῥυσάμενον τὸν λογισμὸν ἐλεύ-
θερον τῶν τοιούτων παθῶν, τότε οὕτω φυτεύοντα ἐν χρη-
σὸν αὐτῷ παραδιδόμεν. Ἄνερ ἔμαθες μὲν ἱππαρχε
μετὰ σοφιστοῦ, οὐκ ἐπήρκεσας δ' ὧν ἔχρηζε, χρυσάμψος
Σικελικᾶς πολυτελείας, ἃς οὐ χρεὼν τυγχάνειν δεύτερον.

λέγοντι δὲ πολλοί σε καὶ δαμοσία φιλοσοφέν. ὥσπερ ἀπαξίωσε Πυθαγόρας· ὃς γε Δαμοῖ τᾷ αὐτᾶ ζηλατεὶ τὰ ὑπομνάματα ἔδωκε καλέμενος, ἐπεὶ καὶ μηδενὶ τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας ἔδωκε δι δόμεν. ἃ δὲ, δυναιδύα πολλοὶ χειμῶν ἀποδόσθαι τὼς λόγως, οὐκ ἐβουλήθη· πενίαν δὲ καὶ τὰς τῶν παίδως ἐπεκαύχατο νομίζε χρυσοῦ χαμιωτέρας ἔμμεν. φαντὶ δὲ ὅτι καὶ Δαμὼ ζηάσκοιτι Βιταλία τᾷ ἑαυτᾶς ζηλατεὶ ταὶ αὐταὶ ὀπτολαὶ ἀπέσταλεν. ἄμμες δὲ ἄνδρες ἐόντες, οὐ γνησίως αὐτῷ προφερόμεθα, ἀλλὰ ἔδωκάτας ταῖ ὁμολογίαι γινόμεθα. εἰ μὲν οὖν μεταδώσοιο, χρήσομαι· εἰ δὲ μή, πέζηακάς μοι.

ΘΕΑΝΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟ-
λαὶ, ἢ τῆς Πυθαγορείου σοφίας θυγάτηρ περὶ σω-
φροσύνης.

Περὶ τέκνων ἀναθρεφῆς.

ΘΕΑΝΩ ΕΥΒΟΥΛΗ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ἀκούω σε τὰ παιδία τρυφερῶς ἄγειν. ἔστι δὲ ἀληθὴς μισθὸς οὐχ ἡ περὶ ἡδονὴν ὀπτμέλεια τῶν παίδων, ἀλλ' ἡ περὶ τὸ σῶφρον ἀγωγή. βλέπε οὖν μὴ οὐ φιλοῦσης διὰ κολακευούσης ἔργον πιέσῃς. σωτηρεφορμὸν γὰρ ἡδονὴ παισὶν, ἀκολάστοις πιεῖν. πῶς γὰρ ἥδιον νέοις σωφροσύνης ἡδονῆς; χρὴ οὖν, ὦ φίλη, τὴν θρέψιν τῶν παίδων μὴ διαστροφὴν ἔχειν. ἡ δὲ διαστροφὴ τῆς φύσεως ὄζει, ὅταν φιλήδονοι μὲν ταῖς ψυχαῖς, ἡδυπαθεῖς δὲ τοῖς σώμασι γένωνται· καὶ τοῖς μὲν, φυσητῆροι, τοῖς δὲ, μαλακώτεροι. δεῖ δὲ τοὺς τὰ φιλτερὰ γυμνάζειν τὰ τρεφόμενα, κἂν λυπηθῶσι, κἂν πονῆσαι δέῃ· ἵνα μὴ τῶν παθῶν ἦ δοῦλα τούτων, ἃ τοὺς ἡδονὰς λίχνα, καὶ τοὺς πόνους ὀκνηρά· δεῖ ἵνα τὰ καλὰ τοὺς πάντων νικῶσι, ὧν μὲν ἀποσχόμενοι, τοῖς δὲ ἐμμένοντες. οὐδὲ πλησμονικὰ μὲν ταῖς θρέψαις, πολυτελῆ δὲ ταῖς ἡδοναῖς, σχόλαια δὲ ταῖς αὐτοῖς παιδιαῖς αὐτὰ πιεῖν· καὶ παῦ μὲν λέγει, παῦ δὲ ὀπτὸν δύνειν ἐάσαι. ἔπι δὲ φοβουμένῳ μὲν λύπην κλαῖν, φιλοπονουμένῳ δὲ, ἵνα γελᾷ κἂν ἡ θρέψις παίῃ, κἂν σκα-

χῶς εἴπῃ, γελῶσαν. καὶ τὸ μὲν θέρος ψύχος, τὸ δὲ χειμῶνος καῦμα παρέχουσαν. καὶ πολλοὺ χλιδῶν, ὧν οἱ πενιχροί γε παῖδες ὑδένος πειρῶνται· καὶ τρέφονται μὲν ῥᾷον, αὔξονται δὲ οὐχ ἧσσον, διάκεινται δὲ πολλὰ κρεῖσσον. σὺ δ' οἷον. Σαρδαναπάλου γοῦν πλείω πλείω τὰ τέκνα, τοὺς ἀρρένων φύσιν θρύπτουσα τῇ ἡδοναῖς. οἱ γὰρ ἂν πιήσῃ τις παιδίον, ὃ, ἂν μὴ τάχιον φάγῃ, κλαίει· κἂν ἐθίῃ, τὰ τερπνὰ τοῦ ὄψου ζητεῖ. κἂν καῦμα, παύεται· κἂν ψύχος, πλαμπύζει. κἂν ὀπτημᾶτις, ἀπτημάχει· κἂν μὴ τοὺς ἡδονὰς ὑπηρετῇ, λυπεῖται· κἂν μὴ μασᾶται, δυσκολαίνει· καὶ κακοσχολεῖ τοὺς ἡδονὰς καὶ βαρύλιζεται τοὐναγόμενον. ὀπιμελῶς δ', ὦ φίλη, εἰδυῖα ὅτι τὰ ἀπαταλώτατα τῶν παιδίων, ὅταν ἀκμάσῃ τοὺς ἄνδρας, ἀνδράποδα γίνεται, τὰς τοιαύτας ἡδονὰς ἀφαίρει. καὶ τὸν θρῖον αὐστηρὰν, μὴ τρυφερὰν οὕτω, ποιοῦσα, καὶ ἐῶσα καὶ λιμὸν καὶ δίψος ἀνέχεσθαι, ἔτι καὶ ψύχος καὶ θάλπος καὶ αὐδὲν τῶν ἀπὸ τοῦ σωματίκου ἢ τοῦ ὀπτοῦ. οὕτω γὰρ καὶ γυμνικὰ εἰ συμβαίνει τὰ κατ' ψυχὴν ἀγωνισμένα ἢ ὀπτευόμενα. οἱ γὰρ πόνοι, φίλη, τοῦ ὑποσυφαίνειν τοῖς παισὶν εἰσὶ τελειωτικώτατοι ἀρετῆς· οἷς ἐμβαφέντες ἀποχρώντως, τὸν τῆς ἀρετῆς βαφὸν οἰκειότερον φέροισι. βλέπεις οὖν, φίλη, μὴ καθάπερ τοῦ ἀμπέλου αἱ κακοθρούμεναι, τὸν καρπὸν ἐλλείπουσι, καὶ ἀπὸ τῆς τρυφῆς οἱ παῖδες ὕβρεως καὶ πολλῆς ἀχρειότητος κακίαν γεωργήσωσι.

Πρὸς τὴν ζηλοτυποῦσαν ψυχομυθητική.

ΘΕΑΝΩ ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΗ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ηκουον τὴν σὸν ἀνδρὸς σου ψυχάγωγον, ὅπ᾽ ἑταίραν ἔχει σὺ δ᾽, ἐν ζηλοτυπίᾳ αὐτὸν. ἐγὼ δ᾽, ὦ φίλη, πολλοὺς ἔγνωκα τῆς αὐτῆς νόσου. μαθοῦσαι γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦτον, καὶ κατέχονται, καὶ οὐκ ἔχουσι νοῦν. σὺ δ᾽ ἀθυμεῖς εἰ καὶ νύκτα καὶ μεθ᾽ ἡμέραν, καὶ ἀδημονεῖς καὶ μηχανᾷ τι κατ᾽ αὐτῆς. μὴ σύ γε, ὦ φίλη. γαμετῆς γὰρ ἀρετὴ ἐστὶν οὐχὶ ψυχαγώγησις ἀνδρὸς, ἀλλ᾽ ἡ σύμψυχος φιλία. σύμψυχος φιλία δέ ἐστι τὸ φέρειν ἄγνοιαν. εἰδὲ ἑταίρα μὲν ὡς ἡδέως ὁμιλεῖ, γαμετὴ δ᾽ ὡς τὸ συμφέρον, συμφέρον δ᾽, κακοῖς κακὰ μὴ μίσγειν, μηδὲ ψυχαγωγοῖς ψυχάγωγα παίζειν. ἔνια δ᾽ ἁμαρτήματα, φίλη, ἐλεγχόμενα μᾶλλον ὑπὸ τοῦ πλέον ἐρεθίζεται, σιωπώμενα δ᾽, παύεται μᾶλλον· ὡς τὸ πῦρ ἡσυχίᾳ φασὶ σβέννυσθαι. ἐκεῖ γὰρ βουλόμενόν σε λελῆθέναι δεῖ, ἐλέγχουσα, ἀφαιρήσῃ τὸ ψυχαγώγημα τοῦ πάθους, καὶ φανερῶς ἁμαρτήσεται. σὺ δ᾽ ἡ φιλία ἡ γῆ τοῦ ἀνδρὸς ἐν σοὶ τῇ καλοκαγαθίᾳ. τοῦτο γὰρ ἡ χάρις τῆς κοινωνίας. νόμιζε οὖν τὴν μὲν τὴν ἑταίραν ῥαθυμήσουσαν πορεύεσθαι ἐκεῖνον, σοὶ δ᾽ συμβιώσουσαν παρεῖναι· καί σε μὲν φιλεῖν καὶ γνώμῃ, ἐκείνῃ δ᾽ τῷ πάθει. βραχὺς δ᾽ ὁ τοῦτου χρόνος. ἅμα γάρ ποτε ἔχει καὶ κόρον, καὶ παύεται ταχὺ καὶ παύεται. ὀλιγοχρόνιος γὰρ ὁ καιρὸς ὅταν τὴν ἑταίραν ἀνδρὶ μὴ σφόδρα κακῷ. πάρα δ᾽ ὅτι μεταμέλειν ὑπὸ θυμίας ἀπολαύουσης ἀδίκου· διὸ καὶ μειῶν τὸν βίον καὶ διαβάλλων τὴν θυγατέρα αἰσθήσεταί ποτε. οὐδεὶς γὰρ ὑπομένει φρενῶν αὐθαιρέτῳ βλάβῃ. καλούμενος οὖν ὑπὸ τῆς τὴν σὴν δικαίως, καὶ τὰς τοῦ βίου ἐλαπώσεις ὁρῶν, αἰσθή-

σετιμητέ σου, καὶ τὴν ἀπὸ τῆς καταγνώσεως ὕβριν οὐ φέρων, ταχὺ μεταγνώσεται. σὺ δὲ, φίλη, ζήλῳ οὐχ ἑταίρας ἀπεικονιζομένη, τῇ μὲν ἀταξίᾳ πρὸς τὸν ἄνδρα διαφέρουσα, τῇ δὲ ὑπερμελείᾳ πρὸς τὸν οἶκον, τῇ δὲ σωφροσύνῃ πρὸς τὰς χαρίτας, τῇ δὲ φιλοστοργίᾳ πρὸς τὰ τέκνα. οὐ ζηλοτυπητέον οὖν σοι πρὸς ἐκείνην· πρὸς γὰρ τὰς ἀναρέτους ἐκτείνειν τὸν ζῆλον, καλόν· ἑαυτὴν δὲ παρεκτέον ὑπερηδείαν ταῖς διαλλαγαῖς. τὰ γὰρ καλὰ ἥδη καὶ παρ' ἐχθροῖς βύνοιαν φέρει, φίλη· καὶ μόνης καλοκαγαθίας ἔργον ἐστὶν ἡ τιμή. ταύτην γὰρ καὶ δυνατὸν ἀνδρὸς ἐξουσίαν καθάπαξ ἔχειν γυναικί, καὶ πλέον ἢ θεραπεύειν τὸν ἐχθρόν. καταρώμενος οὖν ἐαυτὸν σοὶ, μᾶλλον αἰσχύνεται· τὰ χεῖρον δὲ διαλλαγῆναι θελήσει· πρὸς πατέρων δὲ φιλοστοργήσει, συνειγνωκὼς τὴν ἀδικίαν τὴν εἰς σὲ, καταννοῶν τε τὴν προσοχὴν ὅτι πρὸς βίου, καὶ πεῖραν τῆς στοργῆς λαμβάνων τῆς πρὸς αὐτόν. ὥσπερ δὲ αἱ κακοπάθειαι τὸ σώματος ἡδείας ταῖς ἀναπαύσεις ποιοῦσιν, οὕτως αἱ διαφοραὶ τῶν φίλων οἰκειοτέρας ταῖς διαλλαγαῖς φέρουσι. σὺ δὲ καὶ τὰ βουλεύματα τῶν πάθους ἀντίθες. νοσοῦντος γὰρ ἐκείνου, καὶ σὲ χρὴ καλεῖν νοσεῖν τὴν λύπην· ἢ ἁμαρτάνοντος πρὸς τὸ δίκαιον, καὶ σὲ πρὸς τὸν κόσμον ἁμαρτάνειν· ἢ καταβλάπτοντος τὸν βίον, καὶ σὲ καταβλάπτειν τὸ συμφέρον. ἀφ' ὧν ἐπ' αὐτὸν ὠμότητα δίξεις, ἢ κολαζομένη ἐκεῖνον σεαυτὴν κολάζειν. εἰ γὰρ καὶ ἀφεμένη πορεύσῃ, ἑτέρου ἆρα πειραθήσῃ ἀνδρὸς τὸ πρότερον ἀπαλλαγεῖσα· κἂν ἐκεῖνος ἁμάρτῃ τὰ ὅμοια, πάλιν ἄλλου. οὐ φορητὴ γὰρ νέας χηρεία. ἢ μόνη μάθοις ἂν ἀνδρὸς οἷόν ἐστιν ἄζυξ. ἀλλὰ ἀμελήσῃς τοῦ οἴκου, καὶ καταφθερεῖς τὸν ἀνδρα; ἐπιδιώκου ἆρα βίᾳ σωφρονισθήσῃ τὴν βλάβην. ἀλλ' ἀμυνῇ τὴν ἑταίραν; πρεσβεύσεταί σε φυλαττομένη. κἂν ἀμυνῇ, μάχιμός ἐστιν ἐκ ἐρυθριῶσα γυνή. ἀλλὰ καλὸν ὁ σημέραι μάχεσθ

σεὶς τὸν αἶδρα. καὶ τί πλέον; αἱ γὰρ μάχαι καὶ λοιδορίαι τὸν μὲν ἀνελασίαν οὐ παύουσι, τὸν δὲ διαφοραὶ τὸ σεμνοπαῖς αὔξουσι. τί δὲ; βουλόμενον τὸν κατ' ἐκείνου; μὴ φίλαν. ζηλοτυπίας κρατεῖν ἡ παραγωδία ἐδίδαξε, δραμεῖν ἔχουσα συμπαθῆ καὶ εἰς παρηγόρησιν Μήδειαν; ἢ ὡς τὸν τῆς νόσου τὸν ὀφθαλμὸν ἀπέχειν δεῖ τὰς χεῖρας, οὕτω καὶ ἐν τοῖς πάθεσι χρεὼν τὸν σεμνοτύπησιν. διαχαρπεύουσα γὰρ, ἅπαν τὸ παθητικὸν ἐξίσης.

Περὶ θεραπαινῶν σεμνότητος, ὑποθετική.

ΘΕΑΝΩ ΚΑΛΛΙΣΤΟΥΣ.

ΤΑΙΣ νεωτέραις ὑμῶν ἡ μὲν ἐξουσία σβεννύει τὸ νέμεσον δίδοται τοῖς οἰκέταις ἄρχειν ἅμα καὶ γάμου· ἡ δὲ διδασκαλία σβεννύει τὸ σεμνότερον ἀπαιτεῖν ὀφείλει σοὶ τὸ οἰκειοῦσθαι ἀεὶ παραιτουμένοις. καλῶς γὰρ ἔχει σεμνότερον μανθάνειν ἃ μὴ χιτώσκεις, καὶ τὸ συμβουλεύειν οἰκειοπαθῶς τὸ σεμνύνεσθαι κηδεμονίας. ἐν τοῦτο γὰρ παρεισφρεούσης δεῖ νέας ψυχῆς. ἀρχὴ δέ ὅστις οἶκον σοφὸν χειραγεῖν, ἀρχὴ δεσποτῶν. ἔστι δ', ὦ φίλη, μέγιστον ὅπου δουλεία θυσία. αὐτὸν γὰρ οὐ σωφρονεῖται τοῖς σώμασιν ἡ κτῆσις, ἀλλ' ἐξ ἴσου χρωμένοις αὐτοῖς οἱ σωφρονεῖν δεσπόται. δικαία δὲ χρῆσις αἰτία τοῦτο, ἵνα μήτε διὰ τὸν κόπον κάμνωσι, μήτε ἀδυνατῶσι διὰ τὸν ἔνδειαν. εἰσὶ γὰρ αὐτοῖς τῇ φύσει ἔνιαι δεῖλαι τὸ ἀκριβέστατον κρίνουσαι, τὸν δὲ θεραπαινῶν κακουχίαι βασανίσασι μὲν ἔργοις, ὑποστελλόμεναι δὲ τὸ ὀπτικὸν εἶπα ὀβολιμαῖα κέρδη σεμνυνόμενοι, μεγάλοις ζημιοῦν πημάσι, δεσποίαις καὶ ὑποβολαῖς κακίσαις. σοὶ δὲ σύγκειται ἔσω τὸ μέτρημα

τῶν σπίων πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπιουργίας ζῆις ἐφ' ἡμέραν πόνοις. καὶ πρὸς μὲν τὴν δίαιταν, οὕτως. πρὸς δὲ τὰς ἀταξίας, τὸ σοὶ πρέπον, οὐ τὸ ἐκείνας συμφέρον ἐξυπηρετητέον. τιμᾶν μὲν γὰρ δεῖ θεραπαίνας τὸ κατ' ἀξίαν. τὸ μὲν γὰρ ὠμὸν οὐκ οἴσει τῷ θυμῷ χάριν, τὸ δὲ μισόπονηρον οὐχ ἧττον ὁ λογισμὸς βεβαιοῖ. ἐὰν δὲ ἡ ὑπερβολὴ τῆς κακίας τὸν θεραπαινῶν ἀνίκητος ᾖ, ἐξοριστέον μετὰ πράσεως. τὸ γὰρ ἀλλότριον τῆς χρείας, ἀλλοτριοῦσθαι καὶ τῆς κυρίας. ἔστω δέ σοι γνώμη τῶνδε πρόδηλος, καθ' ἣν γνώσῃ τὸ μὲν ἀληθὲς τῆς ἁμαρτίας, πρὸς τὸ τῆς καταγνώσεως δίκαιον· τὸ δὲ τῶν ἡμαρτημένων μέγεθος, πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν τῆς κολάσεως. δεσποτικὴ δὲ καὶ ἡ γνώμη, χάρις ἐφ' ἡμαρτημένῃ ζημίας ἀπαλλάττουσα. οὕτω δὲ τὸ πρέπον ὅπῃ τοῦ οἰκείου τόπου διαφυλάξῃ. ἔνιαι γὰρ, ὦ φίλη, τῶν ὠμότητος καὶ μαστίζοισι τὰ τῶν θεραπαινῶν σώματα, θηλύμβαι δ' ἄλλο ἢ θυμόν, οὐ τὸ σωφρονιστικὸν φαντάζομαι τὴν ὑπερβολὴν τῆς πικρίας. αἱ μὲν γὰρ ἀπλοῦν ἔχουσι τὸν πόνον διαπονοῦνται, αἱ δὲ φυγῆς τὴν σωτηρίαν ἐπείσαντο· ἔνιαι δὲ ἐπαύσαντο τοῦ ζῆν, αὐτόχειρι θανάτῳ μεταστᾶσαι. καὶ λοιπὸν ἡ τῆς δεσποίνης μόνωσις, ὀδυρμοῦ τὴν οἰκείαν ἀβουλίαν, ἔρημον μεταίοιαν ἔχει. ἀλλ' ὦ φίλη, ἴσθι μιμουμένη τὰ ὄργανα, ἃ φωνεῖ μᾶλλον ἀκινήτως, ἐκρήγεται δὲ μᾶλλον ὀπτινόμενα. καὶ γὰρ ὅπῃ τῶν θεραπαινῶν σωτὸν· ἡ μὲν ἄγαν ἄνεσις διαφωνίαν ἐμποιοῦσα τῆς πειθαρχίας, ἡ δ' ὄπτασις τῆς ἀπάτης, διάλυσιν τῆς φύσεως. καὶ ὅπῃ τούτου δεῖ νοεῖν, μέτρον δ' ὅπῃ πᾶσιν ἄρκον.

ΜΕΛΙΣΣΗΣ ΕΠΙ-
στολή.

ΜΕΛΙΣΣΑ ΚΛΑΡΕΤΑ. ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ἀγαπᾶτος ἐμοὶ φαίνη πλέονα τᾶν καλῶν ἔχην. τᾶς γὰ ἐπαυδασομάνως ἐθέλεν τὶ ἀκοῦσαι τὰν γυναικὸς ἀκοσμίας, καλὰν ἐλπίδα δίδοι ὄλα μέλλεις πολιοῦσθαι κατ' ἀρετάν. χρὴ ὦν τὰν σώφρονα καὶ ἐλευθέραν τᾶς χρὴ νόμον αἰδρὶ πιθῶν ἀσυχίᾳ κεκαλλωπισμάναι, μηδὲ μὰν πλυτέλως. νῶν δὲ τὰ ἐσθᾶτα λευκοείματα χὰ καθάρεον καὶ ἀφελῆ, ἀλλὰ μὰν πλυτελῆ ἐς τὰν δέαν. παραπλέον γὰ αἰταὶ ταὶ διαγῆ καὶ διαπόρφυρος, καὶ τὰ χρυσόπαστα τᾶν ἐσθαμάτων. ταῖς ἑταίραις γὰ τάδε χρήσιμα πέφανται τᾶν πλεόνων θήραν· ταῖς δὲ ποτ' ἴδιον ἄνδρα ἑλομάνας γυναικὸς κόσμος ὁ θῆλυς πέλει, καὶ οὐχ αἱ σταλαί. θύνασθαι γὰ ταὶ ἐλευθέραν ἀδέσθαι τᾷ αὐτᾶς αἰδρὶ, ἀλλ' οὐ τοῖς πλησίον. ἔχεις δὴ αὐδᾷ τὰ ὄψις ἐρύθημα μὰν σαμεῖον αἰδοῦς, καὶ τὶ φύσις· καλοκαγαθίαν ἢ τὰ κοσμιότητα καὶ σωφροσύνα, αἰτὶ χρυσῶ καὶ σμαράγδω. οὐ γὰ ἐς τὰν ταῖς ἐσθᾶτος πλυτέλειαν φιλοκαλεῖν δεῖ τὰν γλίχεσθαι τᾶς σωφροσύνας, ἀλλ' εἰς ταὶ οἰκονομίαν τᾶ οἴκου· ἁρίσκειν δὲ τᾷ αὐταῖς αἰδρὶ ὄστις πιθοῦσαν ταῖς ἐκείνω θελήσας. αἰ γὰ τῶ αἰδρὸς θελήσις νόμος ἐφείλει ἄχραφος εἶ) κόσμα γυναικὶ τᾷ ἴσον χρὴ βιῶν αὐταί. νομίζην ἢ τοσῖνα πεπονηκέχθαι ἅμα αὐτᾷ καλλίσαν καὶ μαίσαν, ταὶ ἀπαξίαν. πιστεύει γὰ χρὴ τᾷ ἐς ψυχᾶς κάλλει πὰ πλούτω μᾶλλον ἢ τᾷ ταῖς ὄψις καὶ τᾷ χρημάτ. ἐκ μὰν γὰ φθόνος καὶ νοῦσος παραιρέεται, τὰ δὲ μέχρι θανάτω πάρεστι ἐπαίνεμα.

ΜΥΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΜΥΙΑ ΦΥΛΛΙΔΙ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Γενομήν τοι ματεὶ παίδων τάδε παραινέω. ἁβρὸν μὴ ἐκλίξασθαι ταὶ ὀπτηδρυπάταν καὶ καθάελον, ἔπ᾽ ᾧ καὶ αἰδήμονα, καὶ μὴ ὕππω θεσσοικιουμένην, μηδὲ μαὶ μέθα. ἀ τοιάδε γὰ ἂν κρίνοιτο κράπτα πτὶ ὀκτρέφειν ἐλευθέρας παῖδας, ἐάν γε δὴ γάλα ξύφιμον ἔχῃ, καὶ μὴ ταῖς θεὸς ἄνδρα κοίταις ἄνικατος πίλῃ. μεγάλα γὰ μοιρεῖς ἐν τῷδε καὶ θεῴτα καὶ θεὸ καταρκτικὰ πέρα ἰς ὅλαν ταὶ βιοταὶ πέλῃ ἐν τᾷ τρεφοίσᾳ, ποῖῳ καλοῦ τραφῆμεν. ποιήσῃ γὰ παίτα καλὰ ἐν τῷ ποτοικόπ καιρῷ. τὸν ἀτδόν τε καὶ μαζὸν καὶ ξόφαὶ δόμεν, μὴ καπὸ ἐπενθόν, ἀλλὰ μεδ᾽ ἅπνος θεσνοίας. οὕτω γὰ ἐς ὑγίφαν ἄξει τὸ βρέφος. μὴ ὅπ᾽ αὐτὰ θέλει καθεῦδεν, νικῆται, ἀλλ᾽ ὁπόταν τὸ νεογὸν αἰάπαύσιος ἔρον ἔχῃ. οὐ μικρὸν γὰ ἄνος τῷ παιδὶ θεσσοίσῃ. ἔτω δὲ μὴτ᾽ ὀργίλα ἁθανά, μήτε θεῴλαανος, μήτε ἐν ταῖς τᾷ σπέων λήψιν ἀδιάφορος, ἀλλὰ πεδαμένα καὶ πώφρων. δίωατῶν δὲ ὄντων, μὴ βάρβαρος, ἀλλὰ Ἑλλίωις. ἄρῖσον ἐαὶ καὶ τὸ γάλακτος χρηστῶς πιμπλάμενον τὸ νεογὸν, οὕτως ἐς ὕπνον τρέπηται. ἀδεῖα γὰ νέοις ἄνεσις καὶ ἀκατέργαστος ἀ τοιάδε σίπασις. αἱ δὲ καὶ χἀτέραν δόμεν χρὴ, ἀπλυσάταν. οἵνω δὲ τοῦ θέραπε ἀπεχεθῆ, ᾧ δίναμιν ἰσχυρὰν ἔχῃ, ἢ καπὸ ποσὶ νιον μεδαδιδόμεν ἁ κράσῃ δεῖσθον γαλακτῶδες. τὰ ὃ λουτρὰ μὴ ποιεῖν σωεχῶ. ἀ γὰ τ᾽ ἀσανίων χὴ ἀκράτων χρᾶσις, ἀμείνων. καπαυτὰ ὃ καὶ ἀὴρ ὀπτὰ δρος θάλπος χὴ ῥίγος ἔχων τὰν συμμετρίαν. χὴ οἴκησις δὲ μήτε ἄγαν πε ευπνεομένα μήτε ἄγαν καθέσεγος. οὐ μαὶ ἀλλὰ χὴ ὕδωρ

μήτε ἀπόκληρον μήτε ὄπαεφάγαγον. καὶ σφωμὰ δὲ οὐ πραχῖα, ἀλλὰ σφὲς πίπουσα τῷ χρωτὶ ἁρμόσως. ἐν πᾶσι γὰρ τύπις τὸ εἰκεῖον ἁ φύσις ὄπιθεῖ, ἀλλ' οὐ τὸ πολυτελές. ταῦτα μὲν ὧν ὅτι τᾷ παρόντι οὐκ ἀχρεῖον ὑποχρά.ψω τοι τὰς ἐλπίδος ἐκτόφας ἢ καπὶν ὑφαγιόζομεν γνοιώσας. θεῶν δὲ συλλαμβαίοντος ὑπὲρ τᾶς ἀγωγᾶς τῶ παιδὸς αὖθις, τὰς ἐνδεχομὰς καί κα εἰκείας κομιοῦμες ὑποσμάσις.

HENRIC. STEPHANUS lectori S.D.

QVM superior Diogenis Laertii editio quæ Basileæ prodierat, cum variis exemplaribus antiquis collata partim à me, partim ab aliis fuisset: eáque collatio magnum variarum lectionum numerum nobis dedisset: quarum pleræque meliores essent iis quas editio illa habebat, nonnullæ eiusmodi essent vt viræ vtris anteponi deberent, dubitare quis posset: aliquæ autem leuis aut nullius etiam momenti esse viderentur: in hac variarum lectionum varietate consilium hoc à me initum fuit, (quod tibi me probaturum confido) vt quæ apertè potiores forent iis quas editio illa attulerat, istarum loco in ipsum contextum reciperentur: ex cæteris aliæ in calce ipsius libri annotarentur, aliæ prætermitterentur. Quod ad primas illas attinet, in contextu positas esse, (simúlque multos locos quibus aliqua verba, interdum sententiæ totæ deerant, expletos fuisse) collatio superioris editionis cum hac, tibi abundè testabitur. Secundæ autem, eæ sunt quas nunc annotandas censui: tertias, contrà, quòd tales sint quales dixi, omnino silentio prætereundas esse iudicans. Quanuis porro multis vsus sim exemplaribus, locos tamen non deesse fateor qui aliquod aliunde auxilium expectent: quorum vnumquenque, si vacasset, tibi indicassem. Sed vel ad hanc tumultuariam scriptionem vix otii paululum suffurari potui, in absoluenda editione Herodoti (quam huic sociam fore promisi) occupato. Interim tamen qualemcunque hunc laborem boni consulas velim. Vale.

HENR. STEPHANI ANnotationes in quosdã locos Diogenis Laertii, in quibus diuersas eorũ lectiones (præter multas quæ in contextum receptæ fuerunt) affert, déque harum nõnullis etiam differit : alicubi & de quorundam locorum interpretatione agit.

ΔΙΟΓ.] γρ' Λαερτίου Διογλύους βίοι καὶ γνῶμαι τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων, καὶ τῶν ἑκάστη αἱρέσει ἀρεσκόντων, βιβλίον πρῶτον. Legitur etiam ἀρεσάντων.

Versu βυλωνίοις] γρ' καὶ pro ἢ. Agnoscit autẽ illam copulatiuam particulam, non hanc disiunctiuam, interpres. Atque ita statim pòst legitur Κελτοῖς καὶ Γαλάταις, non ἢ Γαλάταις.

V. εἰ)] Vet.cod. non habet ἔτη, potéstque subaudiri ob præcedentem genit. ἐτῶν.

Pag.2. V. ἀφ' Ἑλλώ.] γρ' ἤρξατο pro ἦρξε.

Pag 3. V. λόγους] γρ' λόγον pro λόγοις.

V. κην] γρ' μαγείαν pro μαντείαν.

V. seq.] Δίων pro Δείνων. Sed hoc ex Plut. & Athenæo confirmari potest.

Pag.4. V. να] γρ' Ἄρης pro Ἄδης.

V. στοιχεῖα] γρ' παιδεία pro πηά.

V. τῆς] γρ' καὶ ante ἀγάλματα.

Pag.5. V. πίνος] γρ' Ἀρχιλόχοις pro Ἀρχιλόχῳ.

V. χωία] γρ' ὁκ Κρήτης pro Κρῆτα.

V. κτ' πω] γρ' ἐφιλοσόφησε. καταλήγῃ &c. pro διέπεμψε. καταλύει.

Pag.6. V. εἰς ὃ] γρ' Πλάτων pro Πλάτωνος.

V. ὃς ὃ] γρ' Ναυκλύδης hîc & alibi pro Ναυκώδης.

Pag.8. V. penult.] γρ' μεσικῆς pro μικρᾶς.

Pag.9. V. μέγεθος] γρ' εἰκοσιοστὸν pro εἰκοσόν.

V. ἀψύχοιο] γρ' ψυχῆς pro ψυχάς.

V. μητρῆν] γρ' Πάμφιλος pro Παμφίλη. Sed hæc Παμ-

φίλη citatur & alibi.

V. παρόρα] γρ' αὐτὸς pro ἔσω.

V. ὃς πρὸς] γρ' συμμαχίαν pro συμμαχία.

V. seq.] γρ' μὴ pro δὲ.

V. νιοι] γρ' Κίβιστι, & Κύβιστι, & Κυβίδοι, necnon Κύδιστι.

V. δίκα] Germ. habet δι' ἀφιλοπρωΐαν pro δι' φιλοπρωΐαν. Estque illam lectionem sequutus interpres, non hanc. Quam tamen confirmant quidam, hoc Thaletis responsum commemorantes. quippe qui eum hoc dixisse tradant, respicientem ad illum dolorem quem parentibus mors liberorum affert. is enim eo maior est quo magis diliguntur.

Pag. 10. V. μάρις] γρ' φησὶ δὲ Ἱερώνυμος καὶ Ῥόδιος pro φησὶ καὶ ὁ Ῥόδιος Ἱερώνυμος. De qua lectione mirum est consentire inter se vet. codices: perinde acsi duo essent autores: quum tamen sit φησὶ, non φασὶ. & alibi quoque quidam Hieronymus cognominetur Rhodius. Quidam habent cum articulo, Ἱερώνυμος καὶ ὁ Ῥόδιος.

V. μάρις] γρ' φορᾶς μελλούσης ἐλαίων ἔσεσθαι.

V. δὴ ὁ] γρ' Λεπίδου, sed rectius Λεξιδρίου.

V. ὀπίσω] γρ' ὀπτίσω pro ὀπίσω. Habes autem bis illam vocem & ex Heraclito, infrà, pag. 342. Sed ibi quoque ὀπτισὸς & ὀπτισὸν quidam cod. in πίσος & πίσον deprauarant.

V. οἱ δὲ] γρ' Διπδυμαίῳ pro Διδυμαίῳ, quod certius est. Sic tamen & infrà Διπδυμαίῳ pro Διδυμαίῳ, & in quibusdam Διδυμεῖ.

Pag. 11. V. ὁ δ'] γρ' Δαίδαλος & Δαιδαλος pro Δαίδαχος.

Pag. 12. V. σ] γρ' ἐμπίπλει.

V. seq.] γρ' Θυλίῳ pro Θαλῇ.

V. μὴ πρὸ.] γρ' ἡ pro μή.

V. ὃς δεῖ] γρ' Ὃς σοφία τὰ πρῶτα.

V. vlt.] γρ' πδε pro πάδε.

Pag. 13. V. ἀπορήσαι] γρ' μάστις, idem significans

cum μάπνε, quod in contextu ex plurium codicum consensu habetur. γρ' At interpres sequutus est lectionem superioris editionis: videlicet μαίπνε. reddit enim Diuina. Est tamen nouum μαντπύω pro μαιπύομαι: præterquam quòd μάπνε seu μάστνε melius conuenit cum sequente αἰροῦ.

V. ρετα] Habet v. codex καὶ ante ἀπφθέγματα.

V. μθμον] γρ' ἐγχόιει.

V. πῶς] Ante χεῖρον insertũ est ἔφη. quod legit & interpres. Sed possit etiam subaudiri, vt alibi sæpe.

V. πὸς θύ.] γρ' Τῳ δὲ ψυχῳ θὔπορος, πῳ δὲ φύσιν ἀπαίδευς. Et ita, Τῳ ὃ ψυχῳ θὔπορος, πῳ ὃ τύχην ἀπαίδευς. Fortasse perperam pro οὐκ ἀπαίδευς. Sed οὐκ ἀπαίδευς siue ἀπαίδευς multo melius cum accus. ψυχὴν aut φύσιν conuenit.

Pag. 14. V. ὡς] γρ' χὲ pro δέ.

V. ἢ] γρ' ὀλίγου pro ὀλίγον. Rectius ad euphoniam est ἢ ῥ' ὀλίγον.

V. μεγαλ.] Interpres μεγαλοφυὴς nomen proprium esse putat, & iungit cũm πείπς.

V. ἔστ καὶ] γρ' ἡμῖν pro ὑμῶν.

V. πκοὶς] γρ' ἀναχέχραφε pro γέγραφε.

V. λεῖ μάλ.] γρ' παίπα ἔπι θέσθαι ποιητικά. In Germ. edit. παίπα ὀπθέσθαι ποιητικά. Ego legendum puto παίπας ὀπθέσθαι ποιητικῆ.

Pag. 15. V. ἰῶ] Scholiastes Euripidis priorem versum ita scriptũ habet, Τῶῦτ' ἔλεξῳ Σώδαμος Ἐπιχάρου, ὃς μ' ἀνέθηκεν.

Pag. 16. V. φελος] γρ' ἐθέλω λεχμὴν αἰπῆν πδεῖ &c. Ego lubenter retineo λεχμηωπής. cuius pluralem λεχμηῶπας (nisi potius scribendum λεχμηωπᾶς, seruato illo accentu) habes & infrà, pag. 50 & 51. Perperam autem in vulg. lex. tradi hanc vocem Ionibus significare Violentos & cõtumelioſos, in meo Thesauro linguæ Græcæ docui, Tomi 2. semipag. seu columna 685.

Pag. 17. V. ἄξοται] Lege cum aliis cod. τῆς παπείδος ἀπὸ Σαλαμῖνος ἀμφισβητυμένης ὑπό τε Ἀθ. &c. Ineptè e-

nim hic ponitur particula δηλονότι, tãquam ex ſcholio proficiſcens, quum omiſſus eſſet genit. Σαλαμῖνος.

V. Ἀτλικὰς] Legitur in quibuſd. cod. ἀφέπων, ſed perperam omiſſa litera ν, metri cauſa: quod et cum ἀφέντων ſtare poteſt, ob liquidam mutæ iunctam. Hæc autem lectio, τὴν Σαλαμῖνα φυγὼν, ex interpretis verbis excogitata eſt. quaſi verò hæc, Qui Salamina fugit, ab illorum quæ habemus verborum ſententia aliena ſint. Adde quòd Fugit, præſ. temp. propter metrum eſſe debet.

Pag. 18. V. κλησίαι] ἀγ' δόξαπος pro θώρακος.

V. τῆς] Inſeritur ἐλεγεῖα poſt τυραννίδος. Et ſic interpres quoque.

V. ἐκ νεφ.] ἀγ' μένος pro βία.

V. δῆμος] ἀγ' αἴδρις ἐὼν pro αἰδρείη, quomodo & interpres.

V. χθίετο] ἀγ' συνώκισεν pro ὤκισεν.

Pag. 19. V. αὐτοὶ] ἀγ' πύπις pro πύτνας. Iungendum autem erit τύπις cum δόπις.

V. οὔπ] ἀγ' οὔπ οὐ θεσπιῶν μοι, ſine ὡς, & rectius. Item ἀγ' Κεκροπιδῶν pro Κοδριδῶν. quam lectionem ſequitur interpres, licet ſequatur Κόδρῳ.

V. ἐκείνου] ἀγ' τὰ γε ἄλλα.

V. σίας] ταὶ inſeritur ante δημοπλεῖς.

V. ἦν δὲ] ἀγ' πλείμων εἰλων εἶ), ἔσῃ αὖ ὁ θρῴος.

Pag. 21 V. μετὰ] ἀγ' ὠδάλων pro ὠδαλίων.

V. vlt.] ἄεισα pro κάλλισα.

Pag. 22 V. αἰ γὲ] ἀγ' νόσων καὶ ἀρ'. ſine π.

V. καὶ μεταπ.] Pro ἀγγαὶ non dubito quin reponí aliud vocabulum debeat: quũ nec ſententia cõmoda ex hac lectione elici poſſit, nec metri lex eã admittat.

V. Ὄρα] Pro ἔλχος (quod ex conſenſu omnium noſtrorum veterum exempl. reliqui) apud interpretem legebatur ἔχθος, cui lectioni reſpondet eius interpretatio, habens Odium. At in editione Latina quæ meã proximè præceſſit, malè repoſitum fuit ἔχθρος, dubium inter ἔχθος & ἐχθρός. Fuiſſe autem κραδίην mutan-

dum in καρδίᾳ,(vt mutaui)manifestissimum est.

Pag.23.V.ἐπαγγέλλεις] ἀπαγγέλλεις,quod malo.

Pag.25.V.λεγεῖα[lta malim,quàm ἐλεγεῖαι.vt infrà, ἐλεγεῖα ἔπη,in Pittaco.pag.29.Sic verò & apud alios scriptores ἐλεγεῖα potius quam ἐλεγεῖαι reperias.

V.αὐτὸ] ὀπίσαμαι,εἶπεν,αὐδᾶσθαι.Alioqui subaudiendum esset.

V.τυρος] Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώτῃ.

P.26.V.παὶ ἄστ.] φέρεσθαι pro πορεύεσθαι.

V.πῖς] Κυθήρων,à nomin.plurali Κύθηρα, qui est frequentior.

Pag.27.V.Ἔπις.]Antea pro ἐμὲν legebatur perperam ἐμὴν.& καὶ pro κα:itemἐγὼ pro ἐγών.

Pag.28.V.ὡς τὸν]Scribe Τυρράϊον.

Pag.30.V.Τὴν] Apud alios,ἐς οἶκον ἐπήγετο.

Pag.32.V.Τῆδε] Satius est scribere, cum aliis codicibus,κεκλῦθα. Alioqui retinendo κέκλυθε, mutandum esset τῆδε in ἥδε.

V.δέ,ἀς.]Repone ἄρτοκε.

Pag.33.V.Χαλκῆ]Nonnulli scriptores hos versus afferentes legũt in primo, ὅτι σήματος ἥμας. In quarto,Καὶ πταμοὶ πλήθωσι, θεοκλύζῃ δὲ θάλασσα.In vltimo, Σημαιέω.

Pag.34.V.σάλαι]Valde corruptus erat hic locus. legebatur enim,αἰπηδεπύμβμος σήλας, pro αἰπήεντα μδμος σάλαι.Sed, vt verum fatear, ne vet. quidem codices prorsus mendo vacui erant:vtpote in quibus esset αἰπηδεντα μδμος πάλας,omisso videlicet σ in tertiæ vocis principio, ob σ quod habetur in fine præcedentis. Quem literæ huius concursum aliorum quoque errorum causam fuisse obseruaui. Quod verò quidã antea reposuit αἰπηδέμδμον,stare nõ potest. Cæterùm libet hanc odæ Simonideæ particulã vertere,vtpote in cuius interpretatione ipsamet poetæ verba non repræsentauerit interpres.Reddam autem penè adverbum, ideóque rudius.Quis(inquit)mente fretus[id est,mẽte valens] laudauerit Cleobulum Lindi incolam,qui

fluuiis perennibus, & floribus vernis, soliſque flammæ, aureæque lunæ, mariniſque fluctibus opponat [.i. comparet] columnæ robur? Omnia enim ſunt diis inferiora: at verò lapidem mortales etiam manus frangunt. Stulti viri hoc cõſilium eſt. [vel potius, hæc ſententia. vt ſit pro γνώμη]

V. Εἷς ὁ] χρ̃ παῖδες δυσγενίδεκα.

V. ἀλλ' ἐ] Vide num legendum ἀχάρις.

P. 35. V. Πολλοί] χρ̃ ἔπαροι, & hîc & paulo pòſt: quod melius conuenit dialecto qua ſcripta eſt hæc epiſtola. Sed (quod multo maioris momenti eſt) videndum quid de his vocibus, πτ' αἰωπάτοι, ſtatui poſſit. Pro illis antea legebatur coniunctim πταιωπάτοι: ſed ex vet. cod. illa ſcriptura repoſita fuit. Quid ſi verò πταιωπάτοι legatur, à πταίνις, cui noua ſignificatio tribuatur? Interpres tamen aliam lectionem aut habuiſſe aut certè repoſuiſſe videtur: quippe qui reddat, Commodiſſimam fore ad inhabitandum. Idem legiſſe videtur πολλοὶ φίλοι: quandoquidē interpretatur, Amici quidem tibi ſunt permulti. At πίνη (quod in quibuſdam cod. extat) non video quomod oferri poſſit.

Pag. 36. V. ὅπῃ τῇ] pro χώρᾳ malè reponitur χάρᾳ. Hîc enim potius aſſentiēdum eſſe exempl. quæ illam ſcripturam, quàm iis quæ iſtam habent, verba proximè præcedentia ſatis oſtendunt.

Pag. 37. V. τὰ χιρ.] Antea erat χιρδαίπα voce in accentu duntaxat deprauata: malè igitur reponitur χίρδαπα pro χιρδαπά.

V. αὔπῃ.] Pro αὐπῇ in vet. quibuſdam inueni ἀῦπῃ. quod magis placuit, tanquam tertia perſona verbi ἀῦπῶ, & nominatiuum habens Ἀπίλλων, ex præcedentibus petendum: ſed indigens interpretatione paulo alia quàm quæ paſſim ei tribuitur. Quin autem ex iiſdem reponendum fuerit ταὶ ἐμαὶ ἐπιστολαὶ pro ταὶ ἐμὰς ὀπιστολὰς, in dubium vocari minimè poteſt.

Pag.38.V. ταὐ] χρ' ἢ ἐγὼ τοῖα ἀμυνῶμαι. Item pro καταπαύσας legitur etiam καταπούσαις. quod certè ferri nō potest: sed in eo fortasse remanent veræ lectionis vestigia: quam vt habeamus, ex illo vocabulo & ex proximè sequenti duo alia debere fieri videntur. Interim autem dum lectio hæc in lucem prodeat, vix dici potest legine debeat τήν τε θυγατρὶ (vt in plerisque vet. cod.) an τῇ τε θυγατρί.

Pag.39.V.πλετ.] χρ' ὁππελασῶτα. quod frequentius legitur cum hoc accusatiuo.

V.Παίτας] Rectius Ἑλαδικοῖς, vt habes. nam Ἑλανικοῖς haberet α longum, vt pote pro Ἑλλωικοῖς.

Pag.40. V.Ἐγὼ] χρ' εἰς τὸν χλῶ τὴν Ἑλ. Sed malè inuemur hãc lectionem sequi, quũ altera sit elegantior, subaudiẽdum substantiuum hoc, more Græcis vsitatissimo, relinquens. Sic initio huius paginæ immeritò affertur κράτει pro κρατεῖν, tãquam illud pro hoc reponere necesse sit: quũ talem vsum infinitiuorum in præcipiendo, vel hoc ipso in libro, passim reperiamus.

P.41.V.βιοὺς] χρ' ἑβδομήκοντα pro ἐνενήκοντα.

P.42.V.χλύετο] χρ' μεταχθυασμένα πάντα καταλαβών. quæ etiam lectio in cõtextũ recipi debuit. Eam interpres quoq; sequutus est, sed non bene interpretatus. Vertit enim, Quum verò rerum omnium faciem immutatam cerneret. quum per μεταχθυασμένα πάντα videatur voluisse significare Omnia vasa aliò translata, siue Omnem supellectilem aliò translatam. quanuis alioqui desiderari possint huius significationis exempla.

P.43.V.πλαξεν] χρ' Στάγρην. Item Φλίγρην. Et paulo pòst, ἐτῶν δέοντος τεσσαράκοντα.

P.44.V.δύο] χρ' Δωρίδι. quo dicitur modo infrà, pag.50, in principio, τῇ Ἰάδι γλώσσῃ.

P.46.V.Χρωπὶ] Legitur etiam Χρῶ, item χροΐ. At χρωπόδηλα coniũctim, (quod etiam affertur) nusquam legi, nec ab aliis ex vet.codice annotatum inueni: Suidas hunc locum citans, χροΐ habet.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Pag.47. V. ῥῶν] Pro ἔῤῥυεν legitur etiam ἔῤυεν, in pleriſque codicibus. Quod vt minus mirum videatur facit eius vſus in fine epiſtolæ.

Pag.49. V. οἶσαν] χρ' ψυδοειδῆ. quod & in præced. edit. fuit: ſed ψυδεῖαν facilius confirmari poteſt.

Pag.50. V. μὲν] χρ' ἐκβαὶς.

V. Εὐβουλ.] Legendum videtur Βουλόπορος.

Pag.52. V. Ἰωναίων] Legitur etiam cum interrogatione, ἑστερήθης Ἀ Ἰωναίων;

Pag.55. V. Ἀλλ' ὁ] Pro αὐτὸν repoſui αὑτὸν, cum ſpiritu aſpero, pro ἑαυτὸν: ſicut in principio huius pag. habes ἑαυτὸν ἐξήγαγεν, quum prius legeretur αὐτὸν ἐξήγαγεν, eodem quo hîc errore. Interpres certè, licet αὐτὸν legiſſe videatur, genus hoc loquendi minimè aſſequutus eſt: quippe qui reddiderit, Ac ſponte inde diſceſſiſſe: quum debuerit reddere, Ac mortem ſibi conſciuiſſe. Dicitur enim ἐξάγειν αὑτὸν ſeu ἑαυτὸν, (ſubaudiendo genitiuum τοῦ βίου, vel τῆς ζωῆς) Qui ſeipſum è vita educit, interpretando ad verbum. In epigrammatis quoque interpretatione expreſſa ſignificatio horum verborum non fuit: vbi tamen aliquam etiam iniuriam factam eius autori exiſtimo. illum enim ſcripſiſſe, Hunc vitam incolumem Pericles ſeruauit. Tunc autem verbum Perdidit, non habens quò referatur, ad accuſatiuum illum commodè referetur.

V. δώρα] χρ' Μύσωνος.

V. ἑνὸν] Ita poſitum hunc genitiuum δήμων habes cum aliis in locis, tum pag.103, & 146. Pro συμπιεῖν autē legitur & συμπεῖν: ſed lubenter συμπιεῖν retinuerim, ſicut πιεῖν de poetica ſcriptione dici notum eſt. atque adeo habes & infrà, pag.146.

Pag.56. V. Ἐκ δ'] χρ' Ἀνομολόχης.

Pag.57. V. σύσσιτα] χρ' τὰ ἀφίσια. Sed malui alteram lectionem retinere: quòd dicatur potius θεραπεύσει τῶδε, quàm τόδε.

Pag.58. V. χρήματα] Pro θεσπίσμος iubemur reponere θεσπέσμος: quaſi verò, vt [illegible]σμος, ita etiam

πρεσβύμος dici non possit.

V. ὡς ἄλλ.] χρ' τοῖς Ἕλλησι δηλοῖ. Et in versu sequente, κ' οὔτε π.

Pag. 59. V. Βρενθ.] χρ' βρενθύει & θρασύλλει & αἰτίχι, Atticè pro βρενθύῃ & θρασύλλῃ & αἰτίχῃ.

V. σαιὸν] Iubemur pro θαῦμα, τὰ μθ̀ &c. (in qua lectione consentiebant omnes nostri vet. codices) reponere θαύματα μθ́. at pluspuam θαυμασία esset hæc lectio. Sed qui hoc iubet, sequitur errorem interpretis: qui locum hunc ita reddidit, Dicebat autem facile cuiuis esse, quæ habet aliquis mira proloqui: amicos autem quos possideat, nominare difficillimum. Quum ita reddere debuisset, Aiebat autem mirum esse, vnũquemque facilè dicere posse quæcunque habeat, at quot amicos possideat, nominare non posse.

Pag. 60. V. πως] Pro αἰχρολογίαν legitur etiam γλιχρολογίαν. quod magis mihi probatur. siquidẽ γλιχρολογία aptè tribuitur sophistarum λόγοις ἐριστικοῖς.

V. ναι μὴ] Inter πῶτο & εἰδέναι iubemur inserere particulam μὴ, quam tamen nec vet. cod. nostri habebãt, nec locus admittit. Alioqui sensus esset, Socratem dixisse se nihil scire, ac ne hoc quidem scire, an videlicet verum esset, se nihil scire. Atqui ex aliis scriptoribus notum esse potest eum dicere solitũ, Vnum hoc scio, nihil scire.

Pag. 62. V. ὥρ ἀμ.] Licet hanc lectionem multorum codicum consensus confirmet, magis tamen mihi probatur altera, καθάπερ Μέλητον καὶ Ἄνυτον.

Pag. 66. V. λὼ] Superior editio habebat, πῶτον ὃν σεωπῷ φασὶν ἀπαιτήσαντα Σωκράτω. quæ lectio ferri nullo modo potest. Sed quum alteruter accusatiuus in datiuũ mutandus esset, malui mutare πῶτον, vel potius debui. quum alioqui quod à Socrate factum fuit, (vt ex sequẽtibus quoque patet) adscripturi simus Xenophonti. Non ignoro tamen in multis vet. cod. legi πῶτον & Σωκράτει.

Pag. 68.] χρ' ἐπαιδεύοντο.

Pag.70. V. Πυθοσράπου] χρ. Νικοσράπου.

V. ἐκλελ.] χρ. Σωκρατικὴν ἀπειρίαν.

Pag.71. V. τὸ πατρ.] χρ. σρατηγοῦ, καὶ τῆς Δίωνος. μάλισα ἢ μμ. Et ſtatim pòſt, συγχέχυφε.

Pag. 72. V. καὶ πρεσ] χρ. ἁρμονίως, quod malo. Quod autem paulo pòſt habetur παρέφαγλυ, in omnibus noſtris cod. ſcriptum erat. Videturque eſſe ita vſus vt alibi verbo πρώγλη, item compoſito περιπαραπρώγλη, in Euclide, metaphoricé. Quo dixit modo Horatius, Quem rodunt omnes.

Pag.73. V. χρωμα] Quidam ſcribunt βλέννον, cum νν. Habetur autem & βέλπον in quibuſdam cod. pro hac voce.

Pag.77. V. πὴν δ] χρ. ἀνσχώρησον.

Pag.80. V. π καρπ.] Altera lectio ἀηδίαν, ſtare nõ poteſt. ἀηδονία autem legitur itidem ſuprà.

Pag.82. V. σαι] χρ. ἀλόγως. Et paulo pòſt, καπλωσκασμένον pro πεζόμενον.

Pag.85. V. ρεται] Pro πώμαλον legitur etiam πάγκαλον. in quibuſdam autem cod. neutrum.

Pag.86. V. διχάζεται] Repone τύπις.

Pag.87. V. λεῖος] Scribe, διὸ καὶ Ἐλεγξῖνος ἐπικληθῇ, vt rectius in quibuſdam cod. legitur. Conuenit enim ei qui φιλοτεκνόπατος eſt, ἀπὸ τῦ ἐλέγξαι. Interpres tamen vtrobique habet Alexinus, non eius fortaſſe ſed librarii vitio.

Pag.88. V. Ὡς ἀτ.] χρ. ἀδιεπίρεῖο pro ἀδιέπιρέπως.

V. Διοδ.] In vet. cod. legitur, οὗ Διόδωρος, continuantúrque hæc cum præcedentibus.

Pag.89. V. δ' δύρεσ.] Pro σοφιστία, quod ex vet. quibuſdam cod. additum fuit, legitur in duobus σοφία. Sed cum δύρεσπολογία (ſiue δύρεσλογία, vt in aliis ſcriptum eſt) melius conuenit σοφιστίᾳ quàm σοφίᾳ.

Pag. 90. V. π καὶ Θεοδ.] Mirum eſt hîc legi θεόν, non ἄθλον, vt paſſim apud alios ſcriptores hoc, non illud, cognomen ei dari videmus, & cuius rationem in promptu eſſe ſcimus. Sed admirationem auget vete-

rum exemplarium de hac ſcriptura conſenſus, atque adeo ipſius interpretis.

V. *των αναγκ.*] *περὶ τῶν Φειδίου.*

V. *θεώπων*] Pro *εἶχεν* legitur etiam *εἶδεν*. ſed huic lectioni illam præfero. Vtram harū ſequutus ſit interpres, vix colligi ex eius verbis poteſt. Quæ autē apud eum ſubiunguntur, (vt obiter lectorem hac de re admoneam) Aiunt illum ita quēdam de Phidiæ Minerua compellaſſe, malè reddita fuerunt: ob non intellectum vſum quem verbū *ἐρωτῆσαι* hîc & alibi apud eos qui dialectica tractant, obtinet. Perinde enim eſt ac ſi diceremus, Talem interrogationem illi propoſuiſſe.

V. *Πόθεν*] Pro *κῆπον* iubemur reponere *κόλπον*. quam vocem quidam etiam ex noſtris cod. habuerunt, ſed plures *κῆπον*. quam eſſe veram lectionem, meus Theſaurus Græcæ linguæ abundè te docebit.

Pag. 91. V. *πόνδε*] Lege potius (vt in quibuſdā vet. cod.) *πόνδε, ἢ πόνδε.*

P. 94. V. *κάντ.*] *περὶ πλούσαντος καὶ συγχωμώδους εἰς Ἥλιν.*

P. 95. V. *ἰῶ γὸ*] *περὶ ὀπτικῶν.* Eadem lectionis diuerſitas infrà.

V. *κλέους*] Affertur *σωσανακάμπτοντος* pro *σωσανακόπτοντος.*

Pag. 96. V. *κινδύνου*] Suſpectum alicui poſſit eſſe vocabulum *ἀγοφνιάτης*, vtpote cuius vſus nullum aliunde exemplum afferatur: ſed vtrobique ſcriptum eſt in omnibus noſtris vet. cod. Eius autem à verbo *ἀγοφνιᾶν* origo manifeſta eſt. Interpres tamen priore in loco reddit Ignominiæ metuens: in poſteriore, Anxius atque ſolicitus. At Bud. Trepidator, Formidator.

P. 97. v. *αἰτιᾶ.*] Niſi *ἐγρέφετο* legamus, (vt habēt pleraque vet. exempl.) neceſſe fuerit legere *ἐτρέπετο*. ſed magis conuenit *ἐγρέφετο*. à quo etiam dicitur aliquis *ἀγχίφρονος*: itē *πολύφρονα νόημα* poeta quidā dixit. Hæc autē illi ingenio cōueniunt quod à Latinis eadē metaphora verſatile appellatur. Ideóq; nō debuit interpres reddere Verſabat omnia. Idē *δυσπαλόγει* aliter potius

interpretari debuit. De quo verbo (quoniam & alibi occurrit) aliqua hic obiter dicam. Sed incipiam à nomine ῥητηλόγος, ex quo fit aliud nomen, videlicet ῥητηλογία: deinde & illud verbum ῥητηλογεῖν. Est igitur ῥητηλόγος, siue ῥετηλόγος, aut etiam ῥετειλόγος, (Q.d. Verborum inuentor seu excogitator, vel Nouos subinde sermones excogitans) non simpliciter Verborum funditator: sed Cui nũquam deest argumentũ funditandi verba. Neque tamen intelligefunditandi verba quolibet modo, sed vt in disputationib⁹, & quidem pertinacioribus, fieri solet. Dictúmq; primò fuit de philosophicis seu sophisticis disputationib⁹, postea verò latius eius vsus patuit. A Bud. redditur Facũdus, Disertus, itẽ Solers in disputando: in isto huius ipsius scriptoris loco, in Arcesilao, ὧν δὲ καὶ ῥετηλογώτατος ἀπαντῶσι λόγως, καὶ ὅτι τὸ προκείμενον αἰτεῖσθαι τὴν περίοδον τῷ λόγῳ, καὶ παιπὴ συναρμόσασθαι καιρῷ. Sed hæ interpretationes, ac præsertim duæ priores, parũ mihi probantur. Hinc ῥετηλογία seu ῥετηλογία, aut etiam ῥητηλογία, Facultas illa excogitandi verba. Legitur ῥετηλογία apud Plut. in Quæst. Rom. & in lib. De defectu orac. ῥετηλογία autem habetur apud Philonem De mundo: necnõ apud hunc scriptorem initio vitæ Stilponis: quibusdam tamen exempl. ibi legentibus ῥετηλογία. Tertium illud ῥητηλογία apud eundem Plut. extat, ita scribentem, εἶχε μὴ παιδιὰ καὶ ῥητηλογίαι ἕνεκα δόξης, ἀλλ' ἔργον ἄξιον σπουδῆς, ὡς τῷ ὄντι, χαρωνίτας τὴν φιλοσοφίαν. At verbum ῥητηλογεῖν sicut hìc, ita & apud Athen. legitur, lib. 5, de Antiocho qui cognominatus fuit Epimanes, μάλιστα δὲ περὶ τοῖς ἀφύροκαπήλοις διέτριβε καὶ χρυσοχόοις ῥητηλογῶν καὶ φιλοτιμούμενος πρὸς τοὺς τραπεζίτας καὶ τοὺς ἄλλους πλουτοῦντας. Ex his iudicet lector an ῥετηλόγος seu ῥητηλόγος propriè sit simpliciter Verborum funditator, Verbosus: ῥετηλογία seu ῥητηλογία, Verborum funditatio, Verbositas: ῥετηλογεῖν seu ῥητηλογεῖν, Verba funditare, Verbosum esse.

Pag. 98. V. χωι] χρ' πραϋπαθοῦς. sed cum præcedentibus melius altera scriptura cõuenit. vult enim docere, eum qui in disputationibus esset valde μάχιμος, (id est pugnax) omnino alium in factis fuisse: videlicet πρᾶον, id est clementissimum, seu placidissimum. Interim autem adiuuandus est interpres in proximè præcedentis loci interpretatione. Is enim ὑπώπια esse putauit Ardentis spiritus indicia in oculis: quum ea voce significẽtur Sugillationes in facie, præsertim in partibus quæ oculis subiacẽt. Vnde ὑπωπιάζεσθαι dicitur qui ita sugillatur: & quidem apud hunc ipsum scriptorem quoq;. vt in Cratete, Νικόδρομον ἐξερίσας τὸν κιθαρῳδὸν ὑπωπίασε.

Pag. 99. V. πῶς] Non aliud quàm παρεῖχον legisse interpretem, sed aliud quàm Satiusculum scripsisse credendum est, quod videlicet à sale deriuatum esset.

Pag. 100. V. ἀκόλ.] Non ἀκόλαστον sed ἀκόλακον interpres quoque legit, & rectè interpretatus est, Ab assentatione alienum.

V. λάκις] χρ' ἐλθεῖν πρὸς παιδικὰ ἀπὸ πρωΐ.

Pag. 101. V. Τί] Pro Τιοῦπις legitur etiam ἔστ', & quidem adiuncta interrogationis nota.

V. μικρὸν] χρ' ὀγδοηκοστόν.

Pag. 102. V. χος ἐν] χρ' Ἀναξιάδης.

Pag. 103. V. εικλῆς] Perperam reponitur hîc τὸν δῆμον pro τῷ δήμων: nisi fortè in omnibus locis in quibus pluralis hic genitiuus habetur, singularem illum accusatiuum reponendum esse quis dicat. Sunt autem hi loci non pauci. Habetur enim hæc scriptura cum alibi, tum initio vitæ Socratis, & initio vitæ Xenophontis. Quinetiam (quod magis mirum est) in principio vitæ Speusippi, pro τῷ δήμῳ vet. cod. aliquot habebant itidem τῷ δήμων.

Pag. 104. V. πρὸς τ] Affertur ex coniectura ἀπολουθῶσι pro ἀπολυθῶσι: sed videtur posse ferri ἀπολυθῶσι, subaudiendo τῆς νόσου: quum dictum fuerit νοσήσας τε.

Pag. 106. V. οἰκέται] Pro ὁμοιόπατα legitur etiam ὁμοιώματα, necnon ὁμοιότητες.

P. 109. V. πὰν πατρὶ] Legitur etiam πιοῖς, rectius. Estque hac lectionem interpres quoque sequutus. vertit enim, Recte feceris si memineris: nō autem, Rectè facis quòd mèmineris.

P. 110. V. αὐτὸς] χρ' Θεόπομπος. Sed altero illo nomine, non hoc, alibi etiam appellatur.

P. 111. V. Ὧ δέσποτ'.] Antea legebatur τὸ τῦ Πλάτωνος: & hæc verba φέρε δή seorsum posita erant, tanquam ab iis versus quartus inciperet. Sed retinendo articulum illum τῦ, longior erit versus quàm vt possis illi addere duo illa vocabula, φέρε δή. Quare meritò ex aliquorum exemplariū consensu, articulus ille sublatus fuit.

Pag. 112. V. Ὦπαι] Pro ὦπαι legitur etiam ὦ παῖ. At pro παῖς ὑπερέφερας, in Anthol. epigr. habetur, πᾶσι περιβλέπτας.

V. Ἀρχαιμ.] Aliter hæc scripta inuenies in Anthol. epigr. pag. 232, meæ editionis. In versu secundo, Ἃς ἡ δόλι' ἐμπίδων ὁ γλυκὺς ἵξετ' ἔρως. (Apud Athen. autem πικρὸς ἔπεστιν ἔρως) In tertio, Ἦν τέον ἡβήσασαν ὑποφέψαιτις ἐρασταί Πρωτοβόλοι. Sed Athenæus quoque illā scripturam agnoscit, non hanc. Ac fortasis (vt alibi dixi) mutata fuit illa scriptura ab iis quorum auribus insolēs erat hic participii ἀπαιτήσαιτις vsus cum genitiuo: quū alioqui itidem αἰτῆσαι apud Herodotū extet cum genitiuo, pro τυχεῖν: habeátque hunc ipsum vsum apud Homerum verbum αἰπάσαι.

P. 116. V. Εἰθαίδε.] In Anthol. Epigr. pag. 191, meæ editionis, legitur Εἰθαίδε κεῖται ἀνὴρ θεῖος Ἀριστοκλέης.

V. Τῦτον] Ibidem legitur, ὅτις ἔχει πυλεών. qui nominatiuus videtur commodior. Potest tamē & altera lectio ferri: vt subaudiatur nominatiuus ex præcedentibus, & intelligatur τῦτον τὸν ἔπαινον.

V. Εἰκών] χρ' σῶμα δέ με φησ. In epigr. autem, σῶμα ἦ γῆ.

P. 118. V. τεῖα] χρ' τῦ καλλους pro τῦ καλῦ.

V. Ἀλλὰ.]

V. Ἀλκιβ.] Reponendum fuisse Ἀλκιβιάδης (vt habent quidam vet. cod.) pro Ἀλκιδιάδης, ex sequentibus etiam apparet, vbi fit mẽtio Ἀλκιβιάδου δευτέρου, & Ἀλκιβιάδου τοῦ μείζονος.

Pag. 120. V. ὁ δὲ πις.] Repone τὸ καθόλου, & πεντάμηνος post μέρους.

Pag. 121. V. πός.] Antea legebatur ἢ πρὸς φιλοκερδοῦς. Sed altera lectio confirmatur etiam ab ipsis Platonis exemplaribus.

Pag. 122. V. φυσικός.] Pro ἠθικός legitur etiã πολιτικός. Itidémq; paulo pòst, ἢ νυκτερινός, πολιτικός. σύλλογος, &c.

V. κος] ἀπὸ χιλιάδων ἑβδόμη.

Pag. 123. V. vlt.] Legitur etiam κεραύνιον.

Pag. 124. V. σύμφ.] Habet quidem superior editiõ ὀβολός, hoc in loco, sicut in proximè præcedente: sed quin vtrobique reponi debeat ὀβελός, minimè dubium est: quanuis & in quodam vet. cod. altera illa lectio habeatur.

V. χρονος] Conflatum est ἐκδοθέντα ex ἐκδοθέντι ἄ. Ita enim legendus est hic locus, ἐν τῷ περὶ Ζωΐωνος νεωστὶ ἐκδοθέντι. ἃ εἶπε &c. Hanc scripturã agnoscit & interpres.

V. κίνητον.] ἀπὸ λογιστικὸν μέρος.

V. γίνεσθαι] ἀπὸ ὀρθουμένου.

Pag. 125. V. δὲ ἡ] ἀπὸ μεταβλητῶν.

Pag. 129. V. ὃ ἐστιν.] ἀπὸ θετόν. Sed interpres alteram lectionem sequitur, & commodum ex ea sensum elicere videtur: ita locum hunc reddẽs, Neque enim consummato actu quidpiam remanet quod oculis subiectum sit: cæterùm in ipso actu vis omnis est.

Pag. 131. V. κὴ διαιρ.] ἀπὸ λογικὸν pro λογικόν: itidémque in sequentibus locis. Suprà quoque eadem lectionis varietas allata fuit.

P. 133. V. ἁμαρτ.] ἀπὸ ἁμαρτάνεσθαι καὶ οὐκ ὀρθῶς εἰρῆν.

Pag. 134. V. τῆς περιπ.] Reponẽdum puto ἀνθρωπηρείας pro περιπηρείας. Scimꝰ enim ad humanitatẽ, id est vt humani habeamur, præcipuè requiri vt simus ἀνθρωπήροι.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

P.137. V. καὶ τοῦ] καὶ τοῦ τὸ πρὸς καὶ τὸ πᾶν. Interpres autem vocem illam πρὸς nō agnoscit, nec certè opus ea esse videtur, licet in plerisque exempl. habeatur. Paulo pòst pro ἀμείωτα ἀμείωτα.

P.139. V. ὡς Εὐκτὸν] πρὸς τὸ μὴ δίκαιον. cuius lectionis mentionem feci suprà, annot. in pag. 103. Habes autem & initio vitæ Polemonis lectionem illam, τὸ δίκαιον.

P.141. V. Ξενοκ.] πρὸς Χαλκηδόνιος. quam γραφὴν & interpres sequutus est.

V. τὰ] Post ἀνάγκη nota interrogationis ponenda non fuit, quum hæc admiratiuè pronuntientur.

P.144. V. Χαιρεῖ] πρὸς σοφιστὰς pro σοφιστάς.

Pag.145. V. πάντες] Quin ἁμαρτησόμενον vera sit lectio dubitari nō potest: eámque sequutus est interpres Sed idem in verborum proximè sequentium interpretatione impegit. Nā φυγεῖν δίκην vertit Fugisse iudicia: quum sciamus φεύγειν δίκην esse Latinis aliud nihil quàm In iudicium vocari, Accusari.

Pag.146. V. ἐξ Εἰσεως.] Repone ἐξ Ἴσεως, sicut & περὶ Ἴσεως: aut certè per nominatiuum, ἐξ Ἴσις & περὶ Ἴσις.

V. καὶ ἐν τῷ.] Pro πρὸς τὸ ἐν τῷ licet interpres legisse videatur πρὸς τὰ ἐν τῷ, veriorem tamē lectionem esse puto πρὸς τὸ ἐν τῷ. Paulo post pro γαῦρος legitur γαῦρις, item γαῦρ.

V. Κρᾶτις.] Interpres legit, aut certè legisse videtur, Ἀθηναῖος post Κρᾶτις. quippe qui vertat, Crates Atheniensis. Meritò certè hoc additū iri videtur, vt distinguatur à Thebano, de quo postea. Quod autem pro τὸ δίκαιον affertur τὸν δίκαιον, huic lectioni multos opponi locos posse docui in annot. in pag. 103, & 139.

Pag.149. V. Ἐν δεῖν] Absque codicum auctoritate reponere ausus non sum ἐν δεῖν quod tamen reponi debere nemo mihi negare possit: præsertim quum apud Callimachum hæc ipsa verba legamus, hymno in Iouem, atque adeo videri possit totus hic versus illius verba esse imitatus. Ita enim ille cecinit, Ἐν δεῖν

μάλα θυμός. ἐπεὶ ἦρος ἀμφιέλισσον. quum præcessisset, Πῶς καὶ νῦν, Δικταῖον ἀείσομαι; ἢ Λυκαῖον; Legitur tamē ibi ἐνδοιῇ coniūctim: sed rectius scribitur ἐν δοιῇ. habétque hanc lectionem Eustathius quoque apud Homerum.

At pro ἦσι fuisse reponendum ἤ σι, vel sequentia clarè indicāt. Versu sexto in τοι αἶσα, sequutus sum eos codices (licet numero pauciores) in quibus erat πῶς οὐ, quum ex altera lectione nullus elici sensus queat, ac ne cohærere quidem illa verba cum præcedentibus aut sequentibus possint: cōtrà autem hæc optimè locum hunc cōcludant, tanquam ὑπομνήματα πῶς dubitationis illius rationem afferentia. Sed quùm antea inter αὐτέμων & τοι αἶσα nulla interpūctio esset; debuit contrà inter αὐτέμων & πῶς οὐ collocari τελεία στιγμή: quam à nobis omissam, nūc collocare tuum fuerit. Quoniā autem pulcherrimos hosce versus turpissimè tractatos esse ab interprete video, quippe qui eorū sensum omnino peruerterit, libet meā interpretatione iis qui Græca non assequuntur, gratificari. Ac primùm interpretis versus afferam:

Mens foret illa mihi eccini quæ fervidus olim
Progeniem divûm æternam: celebrare Cupido
Te primum inciperem, & quot natos edidit alma
Nox, Erebúsque senex, alto sub gurgite lati
Oceani, Terráque satos, Veneríque præclum:
Ventorúmque vagos cursus, humanáque vota,
Naturamque tuam canerem, corpúsque gemellum.

Vide, obsecro, lector, à quàm paruo erroris principio in quātos errores aliquis prōtrahi possit. Primùm putauit hic ἐνδοίη esse verbum aliquod optatiui modi: deinde ex ἦσι (non animaduertens esse pro ἤ σι) putauit faciēdum ἦπα, quod iungeretur cū ἔποι, quasi idem valente quod ὅπ. Postremo ἔπω accepit pro εἴποιμι αὖ, & πῶς ὦσις ita vertit ac si esset καὶ ὦσις. Hīc vagus ferri & itinera planè deuia & mihi ignota sequi cœpit. Nunc vide contrà quàm paruum emendationis adiumentum in rectam viam reducere aliquem possit: &

hanc tamen meam interpretationem, tanquam ex tempore scriptam legendam esse memineris.

In dubio est animus fertur tibi quòd genus anceps)
Te dsuúm in numero primúmne Cupido reponam,
Quos Erebúsque senex & Nox regina profudit
Oceani (vt memorant) quondam genuere sub vndis:
An Venere an Ventis an terra te esse creatum
Dicam. nanque Vagus mala tot mortalibus affers
Tóique bona. hinc corpus tribuit natura biforme.

V. *Ἰῶ δί*] Rectius *ἀπλήκτην*. Talis autem fuerit iocus si Gallicè dixeris, *Vne noix mal rabbo ee.* Vnde autem interpres sumpserit illud Infractam, coniicere nō possum. scimus enim *ἀπλήκτον* sonare Non dolatus & cō planatus securi. At verò vtrum rectius scribatur, *σκίφης* ne an *σκίρθης*, nondum compertum habeo: neutrius enim significationem reperio. Si tamen Suidæ credere velimus, lectionem illam sequemur. Nam post *σκίφη* (quod non exponit) addit ea ipsa verba quæ hic leguntur, *καί πως ποιητὴς τοὺς σήχους ἔφη Κεφάτωρὸ φιλόσοφος σκίφης εἶναι μεστούς*. Fortassis aliquis *σύφους* legendum dixerit, quod exponitur Stupa. sed neque satis de hac significatione istius vocabuli constat, neque satis aptè de versibus hoc dici videtur.

V. *Ἐπικλ.*] *ἀλλ' νόσους καλύπτη.*

V. *πείτω*] *ἀλλ' ἴλυπαίνης.*

Pag. 150. V. *δύο*] *ἀλλ' τὸ μὲν ὁμοπατρίων πρεσβύτερον Πυλάδην, τὸν δὲ ὁμομητρίων Μοιρέαν.* quam scripturam secutus est interpres.

V. *Ὦ πατρ.*] Repone *μοι* pro *μή*. quod mēdum ab operis commissum fuit. In sequenti autem versu pro *δμῶτ'*, in quibusdam legitur *δμωΐδ'*.

Pag. 151. V. *Τὸν δὲ*] *ἀλλ' Μενέδημον.*

Pag. 152. V. *δίφρ.*] *ἀλλ' ὀπισθόπους.* quæ lectionis diuersitas fuit & suprà.

V. *Οὐ*] *ἀλλ' νίψατο* pro *λήψατο*.

V. *ἔφη*] *ἀλλ' πόπερον ἐδὲ αὖ ἔτω.*

Pag.153.V. ὑποδ.] Antea legebatur οὐκ ἀποστροῶπος, perperā. At interpres legisse videtur καὶ ἀπορροῶπος, proꝝ ἀποστρόφους. vertit enim, Quū verò is egen⁹ esset.

Pag.154.V.πς] χρ' Βυσέλου, item Βυστλίυ, & Βυσιλέυ, & Βυσόλου.

V.φιλοδ.] χρ' αὐτῷ οἰκοδεὶ Ἱερώνυμον τὸν Γελοιαστικόν.

Pag.155.V.Οἱ δέ μιν] Antea legebatur ὠδεὶ κοιζοῦ. Hesychius tradit κοιζία vocari omnes aues: vnde fortasse suspicari possemus legendum esse, γλαῦκα πέρι κοιζία, id est aues circa noctuam: si huic voci κοιζία salua metri mensura iungi posset περικοιῶπ.

V.Ηλέμ.] χρ' ὀχλοφόρησος. Quod autem quidam annotat, ὄχλῳ φόρησις. non conuenit.

V.διαφερουμένυ] χρ' διαφερομένυ.

V.ἔφη] Rectius, ὦ μὴ γὸ αἰθρῶν.

Pag.158.V. τὸν αἰτ.] Legitur etiam cum interrogationis nota post πωλῶ. pro quo habetur & πωράσκω.

V.Δυλοῖ.] Plutar. hunc versum afferens legit βραδύκαλος χος.

Pag.160.V.Βίωνα] Hi versus in superiori editione, non incerta spatia distributi, sed solutæ orationis more scripti erant. Quum autem videremus vbique iambico dimetro anacreonticum subiungi, placuit eos quo vides modo distinguere. Sed occurrerunt postea apud Aristoph. huiusmodi versus copulati. veluti in Ranis,

Ἔπειτ' ἀπὸ τ' ἀρώτων ἐπῶν, ἡδὲν παρῆκ' αὖ ἀρχόν.
Ἀλλ' ἔλεγλε ἡμιν τί μοι χὠ δοῦλος ἡδὲν ἦθον,
Χὠδιακόπης, χὶ παρθένος, χὶ χαῦς αὖ. Αἰ. εἶτα δῆτα
Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτα χρῆν τον μῶτα; Εὐ. μὰ τ' Ἀπόλλω.

Vbi animaduerte etiam, recipere Anacreonticum interdum alios pedes quàm apud Anacreontem soleat. vt in hoc quarto vides esse tribrachyn. Quod facilius perspicietur, si separetur, hoc modo,

Οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτα χρῆν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τολμῶντα μὰ τὸν Ἀπόλλω.

Paulo antè autem versui cuidã anapæstum etiã adhibuerat. Tales porro versus apud eundem habes & in aliis comœdiis. Nunc igitur tuũ fuerit (si videbitur) hos quoque eodem modo copulare: ita scribendo,

Βίωνα τὸν Βρυαδενίτην, ὃν ἔφυσεν ἡ Σκυθὶς ἄμα,
Λέγει ἀκούσιδρι θεὸς ὡς δεῖν εἰσιν ὅπως.
Κἀ εἰ μὴ τὸ δόγμα πᾶν τ' ἔχων ἔμμενεν, ἴσως ἂν εἰκός, &c.

Itidémque in cæteris. Animaduerte autem in primo, Anacreonticum duos anapæstos recipere. At hic versus,

Πεπεισιδρίος ἔδητι,

non video quomodo ferri possit: quum pyrrhichiũ minimè locũ habere hìc sciamus. Fortassis autem restitui possit inserendo particulam γε: hoc modo; Πεπεισιδρίος γ' ἔδητι. Nisi potius πεπεισμένως scribatur aduerbialiter: quod tamen durius videri hic possit.

P. 161. V. σωαχμ.] Post δύο quidam cod. addunt ἰάδι. (pro qua voce perperam in quodam est παδί) & post γεγραχώς, ita scriptum est in iisdem, ἰάδι καὶ ὕπος. τρίτος ὁ εἰρηνιδρίος φιλόσοφος. τέταρτος, &c.

Pag. 162. V. Λῦσε.] Magnus est inter exemplaria consensus de lectione huius versus. quare non aliter legisse sed planè non intellexisse puto interpretem. Nam pro his verbis, διὸ δὴ μὴπ Λυαῖος ἔφυ, habet, Ideo non satus ille fuit. Atqui manifestum est (aut ego valde fallor) hæc interrogatiuè dici, (ideóque post ἔφυ interrogationis notam addendam censeo) & ad etymum epitheti Λυαῖος referri. Verum est (inquit) Dionysum, quum copiosus in corpus ingressus fuerit, membra solere soluere. nónne autem hanc ob causam est Lyæus? q. d. solutor. At quidam annotauit μηπλυαῖος, vna voce, pulchrè scilicet & perquam ridiculè, composita.

V. Στω.] ἀλλ' ὀπμελέσπα τὰ Χρ.

Pag. 163. V. σολαί] ἀλλ' Ἀελιανὸν τὸν Καπ. sed huic scripturæ reclamantibus multis historicis,

V. Ἄμαθής] Interpres versuum qui passim hoc in libro leguntur, quicunque is sit, (alius enim est ab eo qui cætera reddidit) à sensu epigrammatis huius longè aberrauit, in secundo versu præsertim. Putauit enim hæc, ἀμαθὴς ὃς &c. de Carneade dici: vt videlicet posita sint pro ὃς ἀμαθὴς ὢν &c. Atqui ineptè postea subiungeretur, οὐκ κάτοιδεν ὅπως δεδόσθαι τὸ θανεῖν. Cõtrà in interpretatione genuina sensum aptissimum habemus: vt subaudiatur (sicut passim solet) verbum ἐστί. perinde ac si dictum esset, ἐκεῖνος ἀμαθής ἐστιν ὃς οὐκ κάτοιδεν &c. Sed Latinam etiam expositionem addam, & quidem longius progrediens. Cur (inquit) Musa vis Carneadem à me redargui? Ingenio crudi præditus est quicunque non animaduertit quantopere mortem pertimesceret: quum ne tum quidem quũ phthisi, morbo terrimo, laboraret, dissolutionem corporis ab animo admittere voluerit. At verò interpres λύσιν vertit Curam: qua voce non video quid intelligere hoc loco potuerit: nisi fortè significare voluerit curationem qua liberaretur à morbo. Qui vocis illius vsus valde durus esset, nullo certè modo significationi Græci nominis responderet. Sed libet & vlterius in interpretatione huius epigrammatis progredi, quũ itidem sequentium versuum sententia planè sit ab eo immutata. Quum (inquit) audisset Carneades Antipatrum epoto veneno extinctum esse, Date igitur & mihi, dixit, vt potem. Quidnam? quid? (Quæ interrogationes sunt eorum qui ipsum Carneadem circũstabant: ex eo scire volentium quidnã bibendum sibi præberi vellet: quum mẽtio veneni facta tum fuisset. Perinde ac si dicenti, Date igitur mihi quoque, responderent, Quid? itáne petis venenum, cuius potu te interimas?) Date mulsum. Hîc iam mentem mutat, & quum tanquam μεγαλόψυχος, miniméque φιλόζωος ac φιλόψυχος, venenum petiisset, (nomen quidem non addens, sed facilè id intelligendum relinquens ex iis quæ de Antipatro narrata fuerant) contrà, vt

planè μικρόψυχος, non φαύμαχος, sed οἰτόμελι esse dicit quod sibi præberi vult. Sed si aliud nihil ab interprete boni hic accipimus, lectionem saltem sexti versus meliorem nobis dat ea quam in nostris codicibus habemus: omissa videlicet particula τὶ post ἔφησι. (quod verò inter χαμοὶ & πεῖν interpungit, in eo manifestus est error) Nisi τὶ accipiamus non pro Aliquid, sed pro Aliquantum: perinde ac si dixisset, Date igitur & mihi bibendum aliquantum veneni. Sed τὶ non τί scribendum est. Quandoquidem autem veram huius epigrāmatis interpretationem huc vsque perduxi eam ad finem perducere visum est: præsertim quum apud interpretem vltima primis optimè (quod ad deprauatam sententiam attinet) respondeant. Pro his igitur, σφόδρα τ' εἶχε ῥᾴδια ζωή, habet, Nam grauiter habet hæc facilis natura. quum Diogenes hoc dicat, Et valde in promptu illi erant hæc: quæ sequuntur videlicet. Q.d. Semper in ore illi erant, Semper paratissimum habebat hoc responsum, (ad eos nimirum qui eum increpabant tanquam μικρόψυχον & magis φιλόψυχον) Φύσις ἡ σωίζ. &c. id est, Natura quæ me continet, illa ipsa erit quæ etiam dissoluet me. Quibus verbis significabat expectandum esse naturale mortis tempus. Supersunt duo versus, quorum posteriorem non magis quàm cæteros intellexisse videtur interpres. Eorum sensus hic est, Et ille quidem nihilominus (id est, quanuis adeo vitæ amans fuerit, adeóque illi pepercerit) sub terram iuit. Atqui licebat ei plura mala (quæ videlicet ab eo tempore passus est) lucrato, proficisci ad inferos. Id est, Ex eo tempore quo sententiam de hauriendo veneno mutauit, multa mala perpessus est, quæ lucrifecisset, si in ea perstitisset, & epoto illo ad inferos concessisset. Quod autem ad hoc loquendi genus attinet, κἀρδὲ ἔχειν τὰ κακά, Diogenem puto in eo imitari voluisse vnũ ex veteribus comicis, qui tamen non dicit κάρδια seu κάρδη ἔχειν τὰ κακά, sed καρδαίνειν

κακά. Eum locum habes in libello quem edidi sententiarum ex comicis Græcis selectarum cum mea interpretatione.

P.164.V.Οὐλ'] ϗ αἰαλύσου. Sed αἰαλίσου rectius scribi puto, vt Academicis loquacitatem insulsam inesse dicat.

P.167. V.Ἀλλ'] ϗ αἰδρῶν & δολίων. Apud interpretem autem (quicunque is sit qui versus interpretatus est apud Diogenem) habetur αἰδρὶς & δολίως. sicut in eius interpretatione legimus, Insidiosè hominis vsus amicitia. Sed suspicor ab eo scriptum fuisse Insidiosi: quod deinde in Insidiosè deprauatum, occasionem præbuerit ei qui Græcos versus Latinis præfixit, mutandi itidem δολίου in δολίως. Multo autē magis ridiculum est quod quidam affert, αἰδρῶν & δολίου.

P.169.V.κάτωρ] Inter Τίμαρχον & Διοτέλη interiectum habēt plerique codices Ἵππαρχον. quod & interpres agnoscit.

P.172. V.ὡσὲς τὸν] Perperam quidam & ridiculè pro καταλώτλησι reposuit καταλώτησι. Hæc autem verba quæ paulo pòst adduntur, φέρεται γὸ καὶ οὕτω, alium puto sensum habere quàm eum qui ab interprete illis datur. Significari enim illis, hoc quoque modo referri Aristotelis responsum, non solùm vt antea retulerit: nimirum initio pag. præcedentis. Est tamen paruum inter vtrunque discrimen. Hìc enim dicit, in stipe eroganda homini improbo non hominis sed humanitatis rationem à se habitam: at verò illic, non mores sed hominem miseratum esse.

V.λος] Legitur etiam in plerisque ἐν τῷ ἠθικῷ τῶν ἐβδόμων. quæ hypallage mira esse videtur. Tolerabilior certè erit lectio superioris editionis, (siquis ab ea quā in contextum recepimus, discedere velit) ἐν τῷ ἠθικῷ ἑβδόμῳ. Nisi fortè sub illa prima lectione, ob multorū codicū consensum, aliquid arcani latere putandū sit.

V.κὸς] ϗ φιλοσοφίας pro φιλίας. Et versu proximè] sequenti, ἐρωτικῶν pro ἐριστικῶν.

P.173.V.εἰ εἰδῶ] γρ. ὑπομνηματικά.

V.ἃ θέσις] γρ. ὑπομνηματικοί, πέντε ἢ ἕξ. ἐπισθότονος ἕρπουσι πέτρας· ἐπιπροί δύο.

V.δίνοι] Pro εἰσαγωγῆς, legitur etiam σωαγωγῆς. Et paulo pòst αἱρέσεις pro διαιρέσεις.

P.174.V.ἃ Περί] Pro ἰατρικά legebatur ἕξακτὰ in superiori editione.

V.Ἅπαντα] Superior editio habebat ἐφεξῆς. Pro ἐξηγήσια autem in plerisque cod.est ἐξηγεῖα.

V.μέλλοιμι] γρ. ἐφείσειεν. Exar. vt videlicet sit pro ἐφείσῃς.

P.175.V.ἐξεταί.] Scribe potius κρίνει.

V.ἐς, καὶ κἀκ.] Post ἐξαπίνης, legitur in quibusdam, ἐκ τείτου ἢ, τὴν ἐκπὰς, &c.

P.176.V.παίπ] Legitur etiam αἰπαλοπόκη. quod malo. alibi enim de iisdem hoc verbum me legere memini.

V.πλ.] Rectius scribetur συμβιώσῃ quàm συμβιῶσι, quod pro συμβιῶναι habent vet.cod. Paulo pòst in iisdem ἐπίκρισις pro ἐφέκρισις. Et mox, αἰπολεμιώτας ἐς ἐξ παίπας ἐξήκοντα, eodem sensu.

V.τὸν κίν.] γρ. κινολεφεντικόν.

P.177.V.πεφ.] γρ. Ἀλκίππου.

P.178.V.Παμφ.] Hic quoque exempl.quædam habent Πάμφιλος pro Παμφίλου, vt & suprà. Sed in plerisque locis huius libri Παμφίλου cum illorum omniũ assensu legitur.

V.χρ.] Pro διαστολέως legitur etiam διαιτητέως.

V.φίλ.] Interpres habet, In ea epistola scholasticum nominat. Et margini appositum est verbum καταλαζονεύεται, perinde acsi ille pro καταλαζονεύεται vertisset Nominat. Qua in re magna illi fit iniuria. Neque enim hic legitur aliter in omnibus codicibus nostris, & in superiore etiam editione, quàm ὀνόματι. At verò καταλαζονεύεται circa medium pag.sequentis habetur, vt docebo mox.

V.ἰώτα] γρ. Φαλλίδας.

Pag.179.V. βίος] Hîc demum habetur verbum illud καταλαζονεύεται, de quo modò dixi. Sic autem reddit hunc locum interpres, Nisi quòd multa dulcia gloriæ obtentu vita mentitur. Sed eum legisse quidem itidem καπαλαζονεύεται, verùm nequaquam intellexisse arbitror. Nam καπαλαζονεύεσθαι redditur quidem interdum mentiri (vt videlicet solent ἀλαζόνες) sed hanc significationem habet potius cum alia constructione: at καπαλαζονεύομαι τοῦτο est Arroganter commemoro, vel iacto, seu prædico.

P.180.V. ἀ Περὶ] Quin χρόας pro χρείας reponendum fuerit, dubitari non potest, quum à me editus fuerit hic Theophrasti libellus cum aliis qui nec ipsi antea in lucem prodierant.

P.183.V. τῆς πλά.] χρ. πορφύρεως.

P.184.V. σωσαν] χρ. Κρέπων pro Στράτων.

P.185.V. μάρτυρες] Puto interpretem Φίδωνος reddidisse Phidonis, relinquentem subaudiendum nomẽ Filius: præsertim quum proximè præcederet cum alio genitiuo, vnde repeti posset. Ex quo Phidonis factum postea sit Phidonus, quod apud eum nunc legitur.

P.190.V. κάτθανε] Iubemur à quodam pro οἰ ἐγὼ reponere λέγω. Sed cur nostram lectionem mutare nos velit, θαυμάζω τοῦτο μάλιστα οἰ ἐγὼ, vt illismet ipsis Diogenis verbis vtar. Nec verò pro particula αἰ, quæ habetur, in tertio versu, reponi debet αἴ: quum alioqui futurũ eam constructionem quæ potius datur particulæ εἰ, sit vt orationis structura perturbetur. Habet autem cum ἔδραμε videlicet. Hoc, inquit, θαυμάζω, nimirum εἰ ὁ πρὶν βαδίσας ποσὶν ἀλλοτρίοις, ἔδραμε δ' ὅπως μακρὼν ὁδὸν ἀΐδαο, idque νυκτὶ μιᾷ.

P.191. V. ζεῦγος] χρ. ροίσκων pro ροιάκων. Et paulo pòst ἀμφίπαπιν. Legendo autem ἀμφίπαπον, cum πρόσωπα iungendum putaret forsitan aliquis: sed & paulo pòst vides separari, interiectis etiam aliquot verbis.

V. μιλὼ] χρ. ἀμνημονεσῶπις. quod magis receptũ est.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

V. αἰτιν.] χρ' τὰ δ' αἰάγκασα pro αἰτίκδοτα.

V. καὶ] Legitur etiam ἀφίημι αὐτῇ. quam lectionem alteri præfero.

P. 192. V. ἐξήκ.] χρ' πεπραχυίας.

V. λα] χρ' Λαμίδι.

Pag. 195. V. πῦπι] Pro λόγον legitur etiam δῶρον. Pro lectione illa facit alioqui hic Euripidis locus in Phœnissis,

— πᾶν γὰρ ἐξαιρεῖ λόγος
Ὃ καὶ σίδηρος πολεμίων δράσειν ἄν.

Atque adeo hic philosophus in dicto isto ad illa Euripidis verba allusisse videri possit.

P. 197. V. π' Πεει] Fortasse legendum αὐτῷ pro αὐτό.

V. πασι] Pro διηρημένως legerim potius διηρμένως, vt in quibusdam scriptum est. Vtitur autem hoc vocabulo & Hermogenes in ista significatione.

P. 198. V. καὶ εἶπι] Antea legebatur, καὶ εἶπι παῖ καλόν. In nostris codicibus, εἶχε παῖκαλως, item παῖ καλῶς. Quod autem annotat quidam, videlicet παῖκάλος, ferri nullo modo potest. Interpres vertit, Et ita per omnia habebat.

V. καὶ ωσὲ] χρ' καὶ ωσὲ ζῶτα Ἡρακλείδης γράμματα οὐκ ἐπίσχλεν, οὐδ' ἐχωῦτι. Sed nihil opus erat accusatiuo γράμματα, nihilo magis quàm suprà cum αἰτιπίσχλεν.

P. 200. V. κιδ.] Superior editio habebat πλείους ἐκ τῆς πόλεως.

P. 202. V. πονηροῖς] χρ' μετὰ τῶν νοσούντων. Et paulo pòst πονηρους pro φθορεους.

V. μάτιον] Pro μαθημῦχ scriptum est etiam μαθητῶν. id est, eorum quæ discibilia sunt, si ita licet appellare ea quæ disci possunt.

P. 203. V. παιδειαρ.] Pro διδακτῶ malè quidam reponit διδακτικήν.

V. κλῆς] Ab eodem reponitur οὐδ' ἀποαξιέσασκ, quod ferri nullo modo potest: quum οὐδ' ἄν tolerari posse

videatur, mihi tamen valde ſuſpectum. In quodam veteri ſupererant aliqua alius lectionis veſtigia, οὐδὲπ videlicet.

P.206.V.πὸς] χρ' Πορδάλῳ. item Παρδάλῳ.

P.207.V.αὐτῇ] χρ' Ἀθηνόδωρος. Et pro προσάπης in quibuſdam eſt προσαπήσας.

V.δριαίτας] χρ' κεχρονωμένους.

P.209.V.ἐκπίνειν] χρ' συγκεκαμμένων δακτύλων. Superior autem editio habebat, συγκεκραμένους τοὺς δακτύλους, ſine his verbis, ὅπου τοὺς φίλους.

V.σκοπῶμεν] Vide num reponendum ſit ἀνθρώπων. Pro σκοπῶμεν autem ſcio quædam exemplaria habere κομπῶμεν: ſed hæc lectio nullo modo admitti poteſt, aut ego valde fallor.

P.210.V.πῶς] Pro αὐτὸς in quibuſdam cod. legitur αὐτὸ, in quodam αὐτῷ. Sed iis magis aſſentior quæ neutrum habent.

V.κυνηγεσίᾳ] Rectius ſcriberetur κυνηγέσια.

V.ξανθὸν] χρ' μὴ γενέσθαι, ἐθελήσαιμι ἄν.

Pag. 211. V.αὖες] Pro ἔδραμον legitur etiam ἔτρεχον.

P.215.V.γεγραμμ.] χρ' οἴνῳ κραιπαλῶσι. ſed videtur ſuperuacaneus eſſe hic datiuus. Item pro τὸν κεκτημένον habetur in quibuſdam † κύριον: quod ex ſcholio fortaſſis irrepſerit.

P.217.V.κῦ τὸ ἡμ.] χρ' χωλὸν pro ἡμιόλιον. ſed non dubito quin hæc lectio ſequenda ſit.

P.218.V.π.ἐρωτ.] Pro κονδύλου legitur etiam κόνδυλον, & inſeritur ἢ πεφαλαίαν, hoc modo, ἐρωτηθεὶς εἰ θέλοι, κόνδυλον λαβεῖν ἢ πεφαλαίαν, πεφαλαίαν ἔφη. Verùm haud video quorſum talem interrogationem illi propoſiturus quiſquam fuerit, nec quid acuminis huic eius reſponſo ſubeſſe poſſit. Vnum eſt quod quis miretur in altera lectione quæ genitiuum habet, nullam videlicet ei præfigi præpoſitionē. Sed omiſſa videri queat ad relinquendam maiorem ambiguitatem. Quinetiam ita fortaſſis dictum hoc fuerit vt

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

dici solet πίνειν ἐξ ἀμάθου, cū genitiuo: interdum quidem præfixa præpositione ἐκ, interdum verò prætermissa. Andocides in oratione quam περὶ τῶν ἐαυτοῦ κατάδικον inscripsit circa principium, εἰσὶν οἱ χρήματος ἐξελάσαντες ἡμᾶς τὴν πατρίδα ἐξ ἧς ἐφεύγομεν. Alioqui cum præpositione ἐκ apud hūc ipsum oratorem legimus, in eadem oratione, ἐξελαύνω δ' ἐκ τούτου χρήματα, ἢ ὃ ἔσται οἷς βούλομαι ἐκ τῆς οὐσίας ἀφελέσθαι ἀργύριον.

Pag. 110. V. κατασκ.] Rectius multo scriptem est in aliis ἀπογράφεσθαι, vt sequitur ἐξέσται.

Pag. 111. V. ἐσόμ.] γρ. ἐσομένου.

Pag. 112. V. ἄνευ] γρ. ἀπεγράψω.

V. νεκ α] in quibusdam insertur particula δέα inter ἄνευ & ἐκείνου.

V. νιι. Rectius legetur πλείω γε.

Pag. 114. V. χρ. φάσκ.] Pro φεὶ reponenda potius præpositio ἐκ.

V. ἐάν τ.] γρ. μηδενὸς.

V. λιι] γρ. φίλιππος ἐκ τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς κατὰ γῆ &c.

V. πλατ.] γρ. πάντα pro πάντως. Nostra lectio omnino retinenda est: sed sequentia suspecta sunt.

V. κτησ.] γρ. μετὰ ἐκμαχῶν.

V. ἀλλὰ] Videtur legendum potius τῷ πλείονι.

V. χρ.] In quibusdam codic. est κλέος: sed indem legendum esset δέον, non δέειν.

P. 117. V. πολιτῶν] γρ. συμμαχίαν.

P. 118. V. Μίνως] Superior editio Græca habebat Μίνως τὴν ἐπὶ θαλάττης ἀρχὴν. At in editione Lannæ quæ meam proxime præcedit, legitur ἀπόντως, ἢ φοβούμενος. quæ lectio stare nullo modo potest.

V. Λάκες.] γρ. ἐδέξαντο.

P. 119. V. ἐν τοῖς γρ.] Posse hic lectori gratificari, & ex hoc τοῖς γράμμασι Cratetis libro afferre elegantissimos versus, quos inueni in quodam Iuliani imperatoris libello, quem scripsit εἰς τὸν ἀγαπητὸν κύνα. cuius initium est hoc, Ἄνω ποταμῶν, ἴσον Νεῖλῳ τῆς μυρμικὸς.

κὴν κακωσικὸς Διογένη φησὶ κενόδοξον. καὶ ψυχρολουτεῖν οὐ βούλεται, σφόδρα ἐρρωμένος τὸ σῶμα &c. Circa eius finem hæc scribit, ἵνα δὲ μή τις ὑποπλάδη με ταῦτα ἄλλως λέγειν ἐκ τῶν παγκίων Κρατητος ὀλίγα σοι ἐπιγράψω. Sed eos versus in fronte huius libri à me accipiet.

V. λαπτα] Pro δέκα legitur etiam πέντε: & πόρνῳ pro πίρνη.

P. 230. V. τῶν ὄπτ.] Scriptum in quibusdam, τῶν ἀπόρων.

V. παιδ.] χρ. τοῦτον αὐτὸν παῖς.

P. 232. V. βεβρ.] χρ. διὰ τοῦ λέγειν μισθόν.

P. 234. V. Τίς] χρ. Τίνι τοῦ παῖ.

P. 238. V. παχύκν.] χρ. καὶ ἀπαγής. verùm vt bene conuenire videtur hoc ἀπαγὴς cum præcedente παχὺ κνημος, ita malè cum sequente ἀσθενής.

P. 239 V. θεν ἥκουε] χρ. δοῦπος.

V. θεν ὁ] χρ. αὐτὸν pro αὐτὸ.

V. εἶα] χρ. κατάγνισι.

P. 240. V. Ἐγὼ] χρ. λόγου.

P. 241. V. νω, ὦν] χρ. ὡς Ἀρισόδημον.

V. δρων] Legitur etiam, Ἱπποκράτης ὁ πλέως ξυμπεπέσον. Sed alteram scripturam quæ habet nomina propria, sequendam omnino esse puto.

P. 246. V. τὰ κακομμι] χρ. κακονιμβία. quæ scriptura magis mihi placet.

Pag. 249. V. Ἀτρ.] Puto reponi debere ἀτραπόν.

V. Ἄρστια] Malim ἀνιβλήσω, vt in quibusdam scriptum est codicibus.

P. 251. V. εἶαν] Post χειραφῶς reponendum censeo ῥαπίσω, vt in quibusdam cod. legitur. Suspicor autem ex præcedenti accusatiuo, qui est itidem ἱστεῖον, mutationem hanc contigisse.

V. πωνος] χρ. Μιλτιάδης.

P. 252. V. τὰ ποσσγκε.] χρ. ποσγκεκαμμένα.

V. ος. ταῦτα] χρ. Ἀπολλώνιος.

V. ποσπομ.] χρ. σαρκοδερέως.

V. Εὔδημος] χρ. Εὔδρομος.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Pag.253.V.διαλεκτ.] χρ' τὸ ὁρισικὸν pro τὸ ὁρικόν. itidémque paulo pòst, vbi habes etiam διάκρισιν pro ὑπόγνωσιν.

V.πάξις] Pro ὑποκρισιν legitur etiam ὑπόκρισιν.

V. vlt.] In superiori editione legebatur περατίνας. Sed lectionem alterā confirmat locus alius in hac ipsa Zenonis vita: vbi scriptum est, καὶ ἄποροί δέ τινες εἰσὶ λόγοι ἐγκεκαλυμμένοι καὶ διαλειπόντες καὶ ὠρεῖται καὶ περατόδες καὶ οὐπόδες. Apud hunc ipsum tamen in Diodoro legimus etiam περάτινον λόγον. vbi περατίνων quædam exempl. habebant.

255.V.παι γὰ] χρ' ἐσκαληπική. Antea autem legebatur ἐσκληπική.

P.256.V.σιῶν] χρ' ἐμφάσεις αἱ ἀς αὖ &c. Post γινόμεναι autem poni debuit interpunctionis nota quæ post ἔτι posita est.

V.χῦ] Post ἀναιρῶσιν addita sunt hæc in quibusdā codicibus, πὰ ἢ φασικῶς, πὰ δὲ χῦ φέρησιν. Quibus subiūgitur, χῦ ποδέπλωσιν μὴ οὕω, &c. Sed quum nulla horum modorum, sicut reliquorum qui præcedunt, exempla postea afferantur, visum fuit verba illa prætermittere.

V.νος] χρ' μὴ ὡς Τιτυός.

V.πος. νοεῖται] Pro λεκτὰ inuenitur etiam λεκτικά, nō hìc solùm, sed aliis etiam plerisque locis. Sed retinenda est altera illa lectio, vtpote plurium exemplarium, & aliorum etiam locorum (non huius tantùm scriptoris, sed cæterorum quoque, ac præsertim Sexti philosophi) autoritate nitens. Quinetiam infrà vbi superior editio habebat λεκτικὸν, ex vet. codicum consensu repositū fuit λεκτόν. nimirum vbi scriptum est, φασὶ δὲ τὸ λεκτὸν εἶ τὸ χῦ φαντασίαν λογικὴν ὑφεστάμενον. Fateor alioqui λεκτικῶς non λεκτῶς in iisdem legi, vbi amphibolia dicitur esse λέξις δύο ἢ καὶ πλείονα πράγματα σημαίνουσα λεκτικῶς καὶ κυρίως, καὶ χῦ τὸ αὐτὸ ἔθος. Nam ἐκτικῶς, quod in duobus legitur, pro illo λεκτικῶς, nullo modo placere mihi potest.

P.257.

Pag.257. V.μὴ πλὴ] Post ἡμέρη ſcriptum eſt in quibuſdã, χῆ δὲ πλὴ Λατίννι μάρε. Quæ verba ſtultè addita fuerunt ab aliquo qui putarit ἡμέρη Ionibus idẽ eſſe quod Atticis θάλαττα. quum dialectus in eo eſſe tradatur quòd Iones pro ἡμέρα dicunt ἡμέρη, Attici θάλαττα pro θάλασσα.

P.258. V.πῖς] ζῆ λέξεω.

V.ἔμμ.] ζῆ ἔῤῥυθμος: itidémque ἐῤῥύθμον, paulo pòſt.

P.259. V.ἐννοημ.] ζῆ σύλληψις εἰς ἐννόημα. Sed ſuto reponendum εἰς ἔννοημα.

V.νος ὐκ ἔχει] ζῆ εἶναι ἡ ὐσία. poſt ἔχει.

Pag.262. V.δῖαλ.] ζῆ σωματικοῦ σωμδέσμου.

Pag.264. V.φορα] ζῆ ἐξ ἀληθῶν εἰς ψευδῆ.

V.φως ὅτι] ζῆ πρόσλημμα, τὸ, Ἡ μέρα.

Pag 265. V.πκ.] ζῆ ὑμάχεται.

Pag.266. V.ἵνα] Poſt Σπεῖσοι legitur in quibuſdã παμαλισα κρατιώοιπες δῖαλεκτικὸν μόνον εἶ) τὸν σοφὸν.

V. τπες]. Poſt ὀρθόπτης ſcriptum eſt in nõnullis καὶ πλὴ λοπῶ. ὅπως τε διέταξαι &c. Pro ἔχειν autem reponẽdum videtur ἔχοιμι.

Pag 267. V.αἱ ἀφ.] ζῆ ἀσφαλέστερον.

V.ἦσαι] ζῆ ἀπλείπτο.

P.269 V.εἶναι] ζῆ οἰκοδομία, quod & interpres ſequitur: cui hîc aſſentior.

V.φησὶν] ζῆ λόγῳ.

V.κὴν καὶ πρακτ.] ζῆ θεωρητικὴν καὶ φυσικήν.

V.τὴν δὲ] ζῆ δῖα θεσιν ἀντιπέρ θητην πρὸ &c.

Pag.270. V.καβλ.] ζῆ ἀγνοίας, quod malo: quum ſequatur ὅτι ζῆμαι.

V.ἀγαθ.] ζῆ λογικοῦ, ἢ ὡς λογικοῦ. Legitur etiam λογικὸν, poſteriore loco.

V.πλὴ ἀγ.] ζῆ εἶ) πρὸς ψυχήν, & rectius.

Pag.272. V.ᾧ λέγ.] ζῆ τὸ πλεῖστον ἀγαθόν.

V.ἴσον] ζῆ ἰσοδυναμεῖν τὸ καλὸν τῇ ἀγαθῇ. Legitur etiã

cc.i.

ἰσοδυναμῶ. item ἰσοδύναμον.

V. καίλλος] χρ' ἀδεξία pro δέξα.

Pag. 273. V. τὰ δύ.] χρ' συναμβατομήκη.

Pag. 275. V. vlt.] χρ' ἀπεκλείουσαι.

Pag. 276. V. ἧς θρ.] χρ' θρυβὲς δὲ, φόβος ἡ μετὰ καπν.

V. σωϊ ὄζειν] Non dubium est quin κατακλοῖσα aptius futurum sit: legebatur tamen in nostris codic. κατάκλωσα, vt habes hic.

Pag. 277. V. φαρμ.] Legitur etiam φαρμακοποίαν.

V. πικίσης] χρ' τὸ πλάσμα.

Pag. 278. V. ἄκαν χ'] χρ' καθαιρμῶν τι καὶ τῶν ἄλλων &c.

V. τῇ χδ'] Pro σωπημι legitur etiam βῦτιον: sed lectionem illam comprobat locus pag. 236, in fine.

Pag. 280. V. σωϊτ] χρ' πάντα τὰ βῦ.

V. ἀφὲ τῶν] χρ' καὶ προσκτῶν τῶν πεπτίων. τὰ δὲ &c. Item ἐπωφωμενία & ἐπωφώμενα, e odémque modo aliquanto póst.

V. τὰ ὧν] χρ' ἀριστοῖς πιεῖ.

Pag. 281. V. Περὶ] Inuenitur etiam ἡδύπνοον.

Pag. 283. V. μαθ.] χρ' μαθηματικῶν.

V. σθύρ.] In quibusdam scriptum est ἀσώματα.

Pag. 284 V. ἀκκ] χρ' ἰδίως πονεῖν.

Pag. 285. V. τὸ κιν.] In quibusdam, τὸ οἷον τι καπνίζειν ἐπὶ σωμάτων, ὁ καπνόμβριον.

V. τινες] Scriptum est in nonnullis, ἀτομάτους ὄμικα.

Pag. 287. V. primo] Pro τοιρὲν legitur & τοπρόν.

V. χαίφει] In aliis ἐπεχοιδήν, vel ἀπεχοιδήν.

V. λήννι] χρ' καὶ τὰς παρειλώσας ἐκλείπει μόνας.

Pag. 288. V. Ἀπολλ.] χρ' καὶ καθαπὲρ δὲ ἔστιν. éstque reponenda hæc lectio. Ibidem ὁ αὐτός.

Pag. 290. V. μα καπν.] χρ' ἐρέσσοις ἀπὸ τέφρας, & ἐπὶ τέφρας.

V. χασμ.] χρ' κυμαίας.

V. γονται] χρ' ὁ συνθύουσιν.

V. λοις] χρ' ὥρει τὸ κίνητρον ὁ ζῶον.

Pag.292.V.ῥήτ.] τῆ΄ ὡς ἐς τὸ μετ.

V.πεποιημ.] In superiori editione non habebantur hæc verba, καὶ ὄχλῳ πεποιημένος. In quibusdam autem codic. pro πεποιημένος legitur πεπεισμένος. Sed hoc participium locum habere hic nullum potest, meo quidem iudicio: at illud ita fuerit vsurpatum vt interdum Latini participio Factus vtuntur, quum aliquis ad rem aliquam Factus esse dicitur. Nec malè videtur interpres sensum assequutus esse: quippe qui reddiderit, Plebique se maximè accommodabat.

V.κεσ.] τῆ΄ ἐνεργείας.

Pag.293. V. primo] τῆ΄ καθ' ἡμέραν pro καθήμενον.

Pag.296. V.τὸν] Interpres legit πλουσίων pro πλησίον. vertit enim, Suam verò inopiam diuitum opibus præferens.

Pag.298. V.ἀναστ.] Verba hæc, ζωπυρὰ Ζήνωνι interpres quoque iunxit sequentibus: possunt tamen & præcedentibus iungi.

Pag.299. V.τοῖς πλ.] τῆ΄ τοῖς παγκοῖς. Statim pòst, rectius αὐτός.

P.301. V.μαϊλῶν] τῆ΄ ἐν ξάσει. Et pro ὠδείῳ legitur etiam οἰκείῳ.

Pag.307. V.φαύλ.] τῆ΄ αἱ αμέσων τοῦ φαύλ., ὡς δὲ Μητρ.

V. Περὶ τῶν] In priori loco ἐτυμολογιῶν, in quibusdam

V.συντάξις] τῆ΄ Τίμωνα pro Τιμώνακτα.

V.ἀγνοίας] Hìc quoque in quibusdam cod. vet. est ἀνοίας, atque ita & in superiori editione legebatur. Sed & suprà tale mendum animaduersum fuit. Item pro αὐτοδιαλειλεγμένων vet. quidam habent αὐτηλειλεγμένων, & quidem rectius.

P.308.V.νῦν] Post λειλεγμένων additur in quibusdam vet. ὑπὸ τῆς, deinde cætera deesse annotantur.

Pag.309.V.ἀρχὴ] τῆ΄ Σάμος post Ἑρμιππος. vt vi-

dicere hæc verba, ἐκ μιᾶς ἐμπνεόντας, inganniet legentibus perinde ac si scriptum esset, Σάμιος ὁς μιᾶς ἔσπνεε, Τυρίοις δὲ μιᾶς Δίκης.

V. Sic] Ἀμ Μοσχιων. Ita deinceps Μόσχιων, paulo post.

Pag. 11. V. Ἰανθίδι τῇ φιλογύνῳ.

V. Sacra.] Pro Sacrorum lego cum multis codicibus Ἑορτῶν. quam scripturam & alibi loci constituam.

V. quam.] Ἀμ τοῦτον, ἀλλὰ τὸ φιλόγυνον, ἐκεῖνο, ἀν βίον &c.

Pag. 12. V. τῶν] Superior editio habebat, οἱ ἐπίγραφοι ἐπὶ ἐκείνῳ. Sed interpres quoque aliam lectionem legerat.

V. ἀφ] Post ἀπὸ habent quidam, κἀπὸ τῆς ἀπὸ.

Pag. 13. V. Εἰ δὲ] Superior editio habet ἢ ἀπὸ. quæ formam lectionis foret aptior. Vel quidem dubitari debet hanc veritus illud epigr. erat & apud Athen. ut in Antiphanem adscribam.

Pag. 14. V. ἐπιφὲρ] Pro ἀποφέρῃ quidam legerant ἀποφέρῃ quam tamen lectionem in omnis codicibus reperimus: interpres eam agnovisse patet, quoniam reddit, Quis vel tollendum, neque vel deponendum. Et Hieronymo quoque ea consentiri posse existimem, qui ait interpretem, Tollendi onus esse simulatum, & non admodum esse qui deponat. Sed nullo modo ἀποφέρῃν significare potest Vel tollere seu sublevare: nisi forte ἀπὸ φέρειν cum ἀποφέρειν. Quare credidi Hieronymum & hunc interpretem, ubique qui in reddidere hoc symbolum, legisse eadem ratione: sed negotium parum aptè eos aliam lectionem habuisse. Hoc modo, ἀμ τὸ μὴ ἀποφέρῃν, ἀπονοεῖσθαι ἐν οἷς. Vide meas Animadversiones in Erasmi Chiliadas, ubi illius operis adscribam. Vbi & locus Plutarchi habetur, sublevans, ἀφαιρῶν ἐφαπτὸν βάρος ἀποφέρειν ἢ καὶ ἀποφέρεσθαι.

Finem pergo non hactenus.

GVLIELMI CANTERI

Vltraiectensis animaduersiones in quosdam locos fragmentorum quæ è Pythagoreorum scriptis supersunt.

P.437. V.γάεται πῷ] ἄδεκτα δέ. Locum mutilum sic restituimus, quum prius legeretur, ἄδεκτα δε, ὄψιος ἔργον, &c.

V.ἀδαμοσία] Sic hunc locum correximus, qui prius corruptè legebatur, πῷ λόγοι ἔχοπα κτώμενος ἔργοι, πῷ δ' ὡς πέντα.

P.438. V.primo, ὅπηται ἀγαθοὺς λαβεῖν. Addenda videntur, βιοῦντες δέ κεν εἴη ὁ καλοκἀγαθος ἄνθρωπος.

V.πος δὲ καὶ εἴη. Fortasse rectius κεν εἴη.

V.παν. ἀ γὰ. Deest ἑκάστω. ἀ γὰ ἑκάστω ἀρέσκει.

V.πος, σὺν τᾷ φύσει ἀδαίμων. Deest σὺν τᾷ φύσει ἀγαθὸς, quod paulo antè vacat.

P.440. V.σις, ᾗ] ἃ καθ' ἕκαστον. Corruptè prius αἱ καθ' ἕκαστοι.

V. μοις. τῶν δέ. Coniunctionem δὲ pro βοᾷ posuimus.

P.441. V.ἔστι γὰ] ἀ δ' ἀδαμοσία. Legendum ἀδικία.

P.443. V.ant.] ἀσεβέσας. non ἀσεβέσιος.

V.τας ταῖς] ἀκρώτας καὶ πλειότας. Post ὀφθαλμῶν addo φύσιος.

V.σώματος] πῷ μὰ γᾶ. Sic legere malo quàm τὸ μὰ, τὸ δέ.

P.444. V. ἀσεβῶν γε] πεπλωμένων. Huius loco placeret mihi verbum περιπλωμένων.

P.445. V.ξεν τί] ἐπιστημόνα. Lego κακὰ pro κατά.

V.βαια θῦμε. Annon rectius εἶ)?

V.εἰ ἀναμιμνήσκοιτο] νομίζοιτο εἰ τά. Fortassis δὲ particula addenda, νομίζοιτο δὲ εἰ τά.

P.446. V.πρόσθιοι] ἢ μεταστοιούμενοι. An fortè καταστρούμενοι legendum.

V.antepen.μετὰ τὸν τᾶς ζωᾶς χρόνον. Deesse videntur

hæc, οὐκ ἀναλογίζονται. ἐπὶ σωῖ τοῦτο οὐκ ἔξεστ, &c.

P.447. V. θῶν] οὐ δι' ἀγαθῶν ἡ μετρεῖαι. Corruptus locus. Forte ἀμέλειαν, vel ἀμετρείαν.

P.448. V. μὰν δ[illegible]] πρεσβυτικά. ποιητικὰ substituo.

V. ἢ δίξας] ἢ δῶ. Non πῶ.

P. 449. V. γαθῶν] ἀεὶ παρῆμῶ. Rectius fortè, δεῖ παρῆμῶ.

P.450. V. ὅπ ὁ] ὅπ ὁ ἀγαθός. Lege ὅθεν ὁ ἀγαθός.

V.penult. ἀεὶ ῥέοντι. Lege ἀγρέοντι, vel ἀείροντι.

Pag.453. V. ἢ ὁμόνοια] Aliàs ὁμολογία.

V. λόγον] λογικῶ μέρεος. Gesnerus λογιστικῶ quoque legit.

V. πέχρα] ἔξειν. Aliàs ἐξείν.

V.eodem] μαχαιάσιος γὰρ πολὺν βιείσκει. Legere malim, μαχαιάσιας γὰ βιείσκει ποτὶ τὸ ἄδικον.

V. κα προάσονται] προάσομ). Gesnerus etiã προάσονται.

P.454. V. ἢ σωφροσύνα] δικαιοσυνὴν. Gesneri codex alius, δικαιόται.

P.455. V τλόγῳ] μέρεος ταῖς ψυχᾶς. Lacunam hîc supleuimus, τὸ δὲ στέργειν καὶ ἀγαπᾶν ὃν ἀμφοτέροις αὐτοῖς γίνεται, καὶ τῷ ἀλόγῳ καὶ τῷ λόγον ἔχοντι μέρει ταῖς ψυχᾶς.

P.456. V. σικὸν] τὸ μὲν θυμοειδὲς. Manifestè hîc desunt quædam, sic supplenda, τὸ δὲ ἄλογον, τὸ μὲν θυμοειδὲς, &c.

P. 457. V. κὸν μέρος] ὀνυμαίνονται. Corruptissimè prius legebatur, οὐ μαίνονται.

V.seq. ἠθικόν τι. Legere malo ἐπικόν τι.

V. κέτις] ἀναίρεσιν ἔχοντα), ἀδικεῖν πέφυκεν. Gesnerus aliter habet, ἀναιρεῖν, δι' ἃς ἀδικεῖν πέφυκεν.

V. τύπτις] θεραπεύοντα. Gesnerus legit quoq; ἐμθεραπεύοντα.

V. φεύγοι] μὴ δὲ τῆς νόμων. Gesnerus aliter legit, δεῖ τὸν νόμον, δεῖ τὸν θεὸν, δεῖ τὸν λόγον.

V. vlt. ἀμ' ὀρθοπλοιεῖ. Melius ἀλλ' ὀρθοπλοῆ.

P.459 V. φημίζεται] Gesneri codex alius, φαπίζεται.

V. κεκτῆσθαι] ὅκα δὲ ὃν τῷ ὑφίστασθαι τὰ ἡδέα. Etiam hîc subest lacuna, quam sic restituimus, ὅκα δὲ τῷ ὑ-

φίσαθαι τὰ δεινὰ, αἰδρεία· ὅκα δ' ἐν τῷ κατέχειν τὰ ἡδέα, σωφροσύα, &c.

V. μεσόπαται] οὕτω γὰρ ἢ μεσόπαπες αἱ. Videtur hîc aliquid deesse, οὕτω μὰν γὰρ καὶ τὰ δέοντα ἢ αἱ μεσόπαπες, &c.

V. seq. ἐντὸς, non ὀντός.

P. 460. V. λοῖς] δυνατὸν. Sic malo quàm δύνασαι.

P. 461. V. τὸ ἔμμα] πλαίον αὐτό γε τῦτο. Gesnerus πλάνον, ociosum. Ego corruptum existimo, & sic lego, πλαὶ οὐκ αὐτό γε τῦτο.

V. αὐτὰ] τῷ καὶ ταὶ. Prius legebatur, τὸν κῇ ταί.

V. δέον] ὅπως. Aliàs, ὅτῳ.

V. antepen. εἰς ἄλληλα. Aliàs πρὸς ἄλληλα.

P. 462. V. ταὶ δξάτεσιν] ἀμὰν οὖν. Aliàs, ἀμὰν γὰρ.

V. σων αὐτῖς] σωίσασαι. Gesnerus aliàs, σωαύξεται τύποις.

V. penult.] τὸ λόγον ἔχον τῶ δέοντος. Videtur deesse, δξᾷ, vel μετά. hoc modo, τὸ λόγον ἔχον μετὰ τῷ δέοντος.

P. 463. V. δαμονίκι] καρύσει ἀ. Mendosè καρύσεια. Nisi quis χαρίσος ἀ malit.

V. πς παιόντας] παιόντος. Sic legere malo quàm παιόνταις.

V. seq. τλμώντων. Non τλμῶντι.

V. γισοι] ὁ λόγος. Mendosè, ἀλόγως, Gesnero emendante.

V. seq. ὀείσδων. Deprauatè ὀειάδων.

V. vlt. ἀδιαφόροις. Malè δξαφόροις.

P. 464. V. penult. μήτι. Non μηδέ.

P. 466. V. μαχᾶς] σωτήσιν. Aliàs, σωτήσεται.

V. eodem. ἐπῳδὰς. Fortè ἀμαθίας, nisi aliud subsit mysterium.

V. ἢ ἡδονὰς] ἀτυχήματα. Gesnerus etiam ἀτυχίας.

V. ἀφαίνεται] ὦφαίνεται δή. Aliàs δέ.

Loci aliquot emendandi.

P.150.V.Ω̃ παρθ.repone ὅσον μοι χάειν; P.154. V.πύθωνα.Sequenda potius exempl.in quibus non habetur particula μὴ,& Λειδηλον ſcribendum litera maiuſcula. P.194.V.διος,rectius Καλαστιανὸς,vel Καλλαστιανὸς, vt in quibuſdam P.236.V. Ὀθλ.ſcribe μεγάρων. P.256.V.σῶν.Ita interpūge,μιτόμβα.ἔτι τ̃ φαιτ. Verſu cuius initium ϖϱοϑοεῖν,ſcribe ϖϱοϑέϖωσιν. P.271. V.ἀϱϱ.lege,ἀλοπίαν καὶ πᾶσαν. P.298.V.ζαθ.repone συνκαταπηξῆσαι. Pag.377.V.πω, οὐ.repone,ἐν ᾧ ἢ οὐκ. P.393.V.τῷ β.ελ.rectius χάψαι.potéſtque φιλοτεκνῶ & cum hoc χάψαι iungi.

In annot.P.6.V.πων.ſcribe,Stare non poteſt, ob liquidam mutæ iūctam:quòd præcedat liquida. Hæc autem lectio &c.

In Lat.autem interpretatione, P.72.V.De virt. ſcribe fugitiui. P.135.V.rus, ſcribe Pitanæus. P. 222.V. Vna.ſcribe filia. Pag.273. V.quæſt. ſcribe x x x ix. P.234.V.ſign.Credibile eſt ab interprete ſcriptum fuiſſe deſinenti. P.249.V.ciatus.repone cedere. Pag.265. V.muit.. Videtur ſcripſiſſe, Interdicentibus. P.280. V.nanti.ſcribe, Erant autem hi,vel potius, Erat autem hic. P.350.V.bror.Non dubium eſt quin ſcripſerit Tantundem. P.381, in fine,Non enim conuiuia.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

DIOGENIS LAERTII DE VITA ET SENTENtiis eorum qui in philosophia claruerunt, Liber I.

PROOEMIVM.

PHILOSOPHIAM à barbaris initia sumpsisse nonnulli, autumant. Nam Persis magos, Babyloniis & Assyriis Chaldæos, Indis Gymnosophistas, Celtis seu Gallis Druidas, & qui Semnothei appellabantur, eius rei fuisse autores, ait Aristoteles in Magico, & Sotion in decimotertio Successionis libro. Phœnicē præterea fuisse Ochum, & Zamolxim Thracem, & Atlantem Libycum. ad hæc AEgyptii filium Nili fuisse Vulcanum, qui philosophiæ aperuit principia: porro ipsius rei antistites, sacerdotes ac prophetas appellari solitos. Ab hoc autem ad Alexandrum Macedonum regem fluxisse annos quadragesies octies mille octingentos sexagintatres. Quo toto tempore solis defectus apparuisse trecentos septuagintatres, lunæ autem octingentos trigintaduos. Enimuero à magis, quorum principem fuisse Zoroastrem Persen memoriæ proditum est, Hermodorus Platonicus in libro De disciplinis, vsque ad excidium Troiæ, annos quinquies mille computat: Xanthus verò Lydus à Zoroástre vsque ad Xerxis transitum, sexcentos enumerat. Pòst autem, magos plurimos sibi inuicem successisse, Ostanas, Astrapsychos, Gobryas ac Pazatas: donec ab Alexandro euersum est Persarum regnum. Sed hi profectò per imprudentiam, Græcorum rectè facta inuentáque, barbaris applicant. Ab iis enim non solùm philosophia, verùm ipsum quoque hominum genus initio manauit. Nam

A Musæo Athenæ, Thebæ Lino inclytæ sunt. Horum alterum, Eumolpi filium, asserũt primum deorum generationem tradidisse, sphæramque inuenisse & ex æreo fieri atque in idem resolui omnia dixisse. Hunc Phaleris obiisse diem, ibique sepultũ esse, inscriptúmque ipsius tumulo hoc epigramma,

Eumolpi exanimem Musæum terra Phalera
Condidit in hoc tumulo, pignora chara patræ.

Poro Musæi pater Eumolpidis apud Athenienses cognomen dedit. Linum verò Mercurio musaque Vra-
B nia genitum affirmant, scripsisse autem mundi generationẽ: solis item & lunæ cursus, animalium & fructuum generationes. Hoc autem operi suo fecit initium,

Tempus erat quo cuncta simul sunt condita quondam.

Quem sequutus Anaxagoras, & ipse simul facta omnia asseruit, eaque mente accedente composita. Linum autem in Eubœa occubuisse, sagitta ab Apolline percussum, in quem hoc extat epitaphium,

Candida purpureis redimitum tempora sertis
Thebanum Vranie continet urna Linum.

C Itaque philosophia non à barbaris, sed à Græcis initium habuit, cuius & ipsum nomen barbaram omnino abhorret appellationem. Qui autem illius inuentionem barbaris assignant, Orpheum quoque Thracem in medium adducunt, philosophum fuisse, & quidem antiquissimũ. Equidem is qui de diis talia commentus est, an philosophus appellandus sit, nescio. Videant certè, qui ita volunt, quo sit censendus nomine, qui diis vitia, quæ rarò à turpibus quibusque, & flagitiosis hominibus geruntur, adscribit. Hunc autem
D 3 à mulieribus discerptum periisse fama est. Cæterùm ex eo epigrammate quod in Dio Macedoniæ insculptum est, fulmine interiisse cognoscitur, vbi & sepultus à Musis asseritur:

Orphea candenti traiectum fulmine Thracem,
Cum aurata Aonides hic posuere lyra.

Exponunt etiam mores & instituta singulorum, qui barbaros aiunt philosophiæ principes fuisse: Gymno-

ſophiſtas ac Druidas obſcurè ac per ſententias philoſophari, colendos deos, nihil malí faciendum, & exercendam fortitudinem. Priores illos mortis quoque eſſe contemptores, Clitarchus aſſerit in duodecimo libro. Chaldæos circa aſtronomiæ rationes prædictionéſque occupari: magos deorum vacare cultui, & preces illis ac vota & ſacrificia, quaſi ſoli ab iis exaudiantur, offerre: de deorum ſubſtantia & generatione diſſerere, quos item ignem, terram & aquam eſſe arbitrentur: ſigna ſtatuáſque reprehendere, & eorum in primis qui mares eſſe deos ac fœminas dicunt, errores improbare: de iuſtitia verba facere, iniquúmque arbitrari atque impium igni ſepelire: iuſtum matri ac filiæ miſceri, vt in vigeſimotertio libro ait Sotion. Diuinationem præterea prædictionémque exercere, ſibi deos apparere aſſerentes, plenum eſſe dæmonibus aera, qui tenuiter, ac veluti ex euaporatione cernentium oculis influant: exteriorem cultum & auri vſum interdicere. His autem veſtis, candida: lectus, humus: eſca, olus, caſeus paniſque cibarius eſt. Arundine pro baculo vtúntur, cuius in ſummitate præfixum caſeum ori applicantes mandunt. Magicæ illos diuinationis ignaros Ariſtoteles ait in libro quem inſcripſit Magicum, & Dinon in quinto Hiſtoriarú libro, qui Zoroaſtrẽ quoque ex interpretatione nominis ſui, aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorem. Hoc ipſum & Hermodorus tradit. AEgyptiis verò antiquiores eſſe magos Ariſtoteles autor eſt in primo De philoſophia libro, duóque iuxta illos eſſe principia, bonum dæmonem, & malum: alterú ex his Iouem & Oromaſdem, alterum Plutonem & Arimanium dici, quod Hermippus quoque in primo De magis ait, atque Eudoxus in Periodo, & Theopompus octauo Philippicorú libro. Qui & reuicturos homines, iuxta magorú ſententiã dicit, immortaléſq; futuros, & vniuerſa illorú precationibus cõſiſtere. Iſta Eudemus quoque Rhodius tradit. Porrò Hecatæus, deos quoq; ex eorú ſentẽtia eſſe genitos, ait: Clearchus verò Solenſis, in libro De diſciplina, Gymnoſophiſtas à magis fluxiſſe aſſeue-

A rat: plerique & Iudæos ab his duxisse originem tradunt. Herodotum præterea in ius vocant, mendaciique arguunt, qui magorum historiam scripsere. Neque enim iacula in solem torsisse Xerxem, vt ille ait, nec compedes mari immisisse, quòd hi à magis dii sunt traditi: signa tamen & statuas ex disciplinæ instituto è medio sustulisse. AEgyptiorum autem huiusmodi philosophiam de diis ac iustitia dixere. Materiam principium fuisse rerum: ex ea deinceps quatuor elementa discreta, perfectásque complures
B animantes: solem ac lunam deos esse, alterúmque Osirim, alteram Isim appellatos: exprimere illos per scarabeum & draconem, accipitrem, aliáque animalia, Manethus autor est in naturaliũ Epitome, & Hecatæus in primo De AEgyptiorum philosophia libro. Statuas præterea & phana à se fabricari, quòd ignorent effigiem dei: mũdum genitum mortalémque, & ad sphæræ similitudinem rotundum: stellas ignem esse, quarum temperata commixtione cuncta super terram nascantur: lunam deficere quum in
C terræ incidit vmbram: animam & perdurare & subinde migrare: pluuias ex aeris conuersionibus fieri. Ista & huiusmodi illos de rerũ natura differere Hecatæus & Aristagoras tradunt. De iustitia quoque leges constituerunt, quas ad Mercurium referunt.
5 Vtiles quasque & vsui hominum accommodatas arimantes, diuino honore prosequuti sunt. Asserunt & ipsi geometriam, astrologiam, & arithmeticam, se primos inuenisse. De inuentione autem hactenus. Philosophiam verò Pythagoras primus appellauit,
D séque philosophum, quum Sicyone cõueniret Leontem Sicyoniorum tyrannum, siue Phliasiorum, vt ait Heraclides Ponticus in libro quem inscripsit, Περὶ τῆς ἄπνου, nullum enim hominum, sed solum Deum esse sapientem. Antea enim σοφία, hoc est sapientia, dicta, quæ nunc philosophia dicitur, & qui hanc profitebantur, σοφοὶ hoc est sapientes, appellati. Quicunque ad summam animi virtutem excreuerũt, hos nũc honestiore vocabulo, autore Pythagora, philosophos,

hoc eſt ſapientiæ ſtudioſos, appellamus. Ipſi tamẽ ſa- A
pientes ſophiſtæ etiam ſunt dicti. Neque hi ſolùm, verùm poetæ quoque ſophiſtarum appellatione honorãtur. Nam Cratinus in Archilocho, Homerum & Heſiodũ admiratus, ita illos vocat. Sapientes autem habiti ſunt, Thales, Solon, Periander, Cleobulus, Chilon, Bias, Pittacus. His annumerant plerique Anacharſim Scytham, Myſonem Cheneum, Pherecydem Syrum, Epimenidémque Cretenſem. Addunt alii Piſiſtratum tyrannum. Et hi quidem ſapientes dicti. Enimuero philoſophiæ duo fuere principia, vnũ quod B
ab Anaximandro, alterum quod à Pythagora fluxit. Anaximandri Thales præceptor fuit, Pythagoræ verò Pherecydes: appellatúmque eſt id philoſophiæ genus, Ionicũ, quòd Thales ex Ionia fuerit. Mileſius enim quum eſſet, Anaximandrum inſtituit: hoc autem Italicum, quòd illius autor Pythagoras, in Italia vtplurimum philoſophatus ſit. Deſinit autem Ionica in Clitomachum, Chryſippum, & Theophraſtum: Italica in Epicurum. quippe Thaleti ſucceſſit Anaximander, Anaximandro Anaximenes, Anaximeni Anaxagoras, Anaxagoræ Archelaus, ei verò Socrates, C
qui primus ethicen inuenit: huic verò cum Socratici reliqui, tum in primis Plato, qui veterem Academiam inſtituit, Platoni Speuſippus & Xenocrates, ei Polemon, Polemoni Crantor & Crates. cui Arceſilaus, qui mediam inuexit Academiam, ei Lacy- 6
des, qui nouam Academiam inuenit, Lacydi Carneades, eíque Clitomachus, atque in hunc modum in Clitomachum deſiit. Sic autem in Chryſippum: Socrati ſucceſſit Antiſthenes, Antiſtheni Diogenes Cynicus, ei verò Crates Thebanus, Crati Zeno Citti- D
eus, Zenoni Cleanthes, cui Chryſippus. In Theophraſtum verò ſic deſiit: Platoni ſuccedit Ariſtoteles, Ariſtoteli verò Theophraſtus. & hunc quidem in modum Ionica philoſophia deſiit. Porro Italicæ hæc ſeries fuit: Pherecydi Pythagoras, Pythagoræ Telauges filius ſucceſſit, ei Xenophanes, cui Parmenides, huic Zeno Eleates, Leucippus Zenoni, Democritus

A Leucippo. Democrito complures, ſed inter reliquos Nauſiphanes, Naucydéſque celebrãtur. Eis verò ſuo ordine ſucceſſit Epicurus. Philoſophi autem generaliter in duo genera diſtribuuntur. Quidam ex his dogmatici ſunt dicti, qui de rebus, veluti comprehendi poſſint, diſſerunt: alii ἐφεκτικοὶ, qui nihil definiunt, & de rebus ita diſputant, vt comprehendi non poſſint. Ex his plerique ingenii ſui monumenta reliquerunt, alii nihil penitus ſcripſere. His, vt quidam volunt, Socrates annumeratur, Stilpon, item Philippus, Mene-
B demus, Pyrrho, Theodorus, Carneades, Bryſo: Pythagoras etiam ſecundum quoſdam, Ariſto Chius, præter paucas epiſtolas. Alii ſunt qui ſingula tantùm opuſcula ſcripſerunt, Meliſſus, Parmenides & Anaxagoras. Multa ſcripſit Zeno, plura Xenophanes, plura Democritus, plura Ariſtoteles, plura Epicurus, ſed Chryſippus plurima. Philoſophorum alii à ciuitatibus ſunt appellati, vt Elienſes, Megarenſes, Eretrici, & Cyrenaici. Quidã à locis, vt Academici, Stoici. Ab
C euentu nõnulli, vt Peripatetici: nõnulli ab ignominia, vt Cynici: alii ab effectu, vt Eudæmonici: quidam à faſtu, vt qui ſe φιλαλήθεις, hoc eſt veritatis ſtudioſos, & ἀναλειπτικοὺς, & αἱρετικοὺς, vocãt. Sunt itẽ qui à præceptoribus ſunt dicti, vt Socratici & Epicurei: atq; alii, quòd de natura rerũ ſcripſere, Phyſici: alii, quia circa mores
7 potius ſe occuparũt, Ethici: cæteri à diſſerendo διαλεκτικοὶ vocati ſunt, hi nimirum qui verborum ac rationum acumine pugnant. Diuiditur autem philoſophia in partes tres, Phyſicam, Ethicam, & Dia-
D lecticam. Phyſicæ proprium eſt de mundo, & de iis quæ ſunt in eo, diſſerere: Ethicæ verò, de vita moribúſque tractare: porrò Dialecticæ, ambarum partium afferre rationes. ſola vſque ad Archelaum Phyſica viguit: à Socrate verò (vt prædictum eſt) Ethica initium ſumpſit, & à Zenone Eleate Dialectica. Ethicæ verò pars in ſectas decem ſcinditur, Academicam, Cyrenaicam, Eliacam, Megaricam, Cynicam, Eretricam, Dialecticam, Peripateticam, Stoicam, & Epicuream. Veteris Academiæ princeps fuit

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Plato, mediæ Arcesilaus, nouæ Lacydes, Cyrenaicæ A
Aristippus Cyrenæus, Eliacæ Phædon Eliensis, Megaricæ Euclides Megarensis, Cynicæ Antisthenes Atheniensis, Eretricæ Menedemus Eretriensis, Dialecticæ Clitomachus Chalcedonius, Peripateticæ Aristoteles Stagirites, Stoicæ Zeno Cittieus. Porro Epicurea ab autore ipso appellata est. Cæterùm Hippobotus in libro De sectis, nouem ait fuisse sectas atque instituta. Ex his Megaricam primo loco constituit, secundo Eretricam, tertio Cyrenaicã, quarto Epicuream, quinto Anniceriam, sexto Theodoriam, septimo Zenoniam, eandémque Stoicam, octauo Academicam veterem, nono Peripateticam: Cynicæ autem & Eliacæ atque Dialecticæ nullam mentionem facit. Ea verò quæ Pyrrhonia dicitur, propter obscuritatem à plurimis repudiatur. Hanc ipsam tamen plerique ex parte sectam esse dicunt, ex parte negant. Eam denique sectam dici aiunt, quæ rationẽ aliquam, iuxta id quod apparet & in promptu est, sequitur aut sequi videtur: iuxta quod & σκεπτικὴν non incongruè sectam appellabimus. Verùm si sectam intelligimus appellationem C
ex his dogmatibus constantem, quæ sibi ipsis consen- 8
tiãt, non iam appellabitur secta: neque enim dogmata siue decreta habet. Ista de philosophiæ initiis, auctibus, partibus ac sectis, paucis diximus. Quanquam haud ita pridem ἐκλεκτικὴ quædam secta à Potamone Alexandrino inuenta est, qui de singulis sectis, quæ sibi placuere, selegit. Visum autem illi est (vt in Institutione sua fatetur) multiplex esse veritatis examen. Vnum à quo iudicium fiat, hoc est principale: alterum per quod, id est solertissimam intimámq; imaginem. D
Initiáque rerum omnium materiam & qualitatem, effectionem ac locum: ex quo, & à quo, & vbi; & in quo. Finem verò ad quem cuncta referantur, vitam ait esse omni virtute perfectam, non absque corporis naturalibus externísque bonis. Sed iam de viris ipsis, cuiusmodi fuerint, dicendum, ac primùm de Thalete.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

THALES.

THales itaque(vt Herodotus, Duris,ac Democritus aiunt) patre Examio, matre Cleobulina, ex Thelidarum familia, qui Phœnicum nobiliſſimi, à Cadmo & Agenore originem ducunt, Platone quoque teſte, natus, primúſque ſapiens vocatus eſt, quo tempore Damaſius Athenis princeps erat:ſub quo ſeptem quoque ſapientes appellati ſunt, vt ſcribit Demetrius Phalereus in Deſcriptione principum. Mileti autem ciuis adſcriptus eſt, profectus cum Neleo ex Phœnice,quũ patrio ſolo excidiſſet,ſeu(vt aliis viſum eſt)indigena Mileſius,& claro genere natus.Poſt reip.negotia ſeſe ad contemplandam rerum naturam trãſtulit. Sanè iuxta quoſdam nullum ingenii ſui monumentum reliquit. Nam quæ in eum refertur Nautica aſtrologia,Phoci Samii eſſe perhibetur. Callimachus inuentorem fuiſſe minoris vrſæ,ac notaſſe illius ſtellas tradit, qua Phœnices nauigant: cuius verſus ſunt hi,

Plauſtri notaſſe dictus eſt minuſculas
Stellas,periti queis Phœnices nauigant.

Secundum quoſdam duo ſola conſcripſit, de conuerſione & æquinoctio, cætera facilia eſſe ad percipiendum arbitratus. Putant plerique primum aſtrologiæ ſecreta rimatum,ſolis defectus conuerſionéſque prædixiſſe, vt ait Eudemus in ea quam de aſtrologia ſcripſit,hiſtoria. Quocirca Xenophanem & Herodotum illum maximè fuiſſe miratos: idipſum autem Heraclitus Democritúſque teſtantur. Sunt qui illum immortales animos primum dixiſſe aſſeuerent, ex quibus eſt Chœrilus poeta. Primus & ſolis curſum à conuerſione in conuerſionem reperit, ſoliſque magnitudini lunarem orbem comparatum,ſeptingenteſimam & viceſimã illius partem eſſe, primus (vt quibuſdam placet) dixit. Primus etiam menſis vltimam, τριακάδα, hoc eſt trigeſimam, vocauit. De natura quoque primus ipſe diſſeruit. Inanimatis etiam illum animas ineſſe putaſſe, Ariſtoteles & Hippias autores ſunt, coniicientem id ex magnete lapide &

ſuccino. Ab AEgyptiis verò præcepta geometriæ A
eruditum, primum deſcripſiſſe circuli triangulum rectis lateribus, & immolaſſe bouem, refert Pamphila: alij Pythagoram dicunt, vt Apollodorus ſupputator. Porrò quæ Callimachus ait, Euphorbum Phrygem inueniſſe σκαληνὰ & trigona, quæque ad lineæ ſpeculationẽ pertinent, ea iſte auxit atque propagauit. Conſtat illum & reipub. commodis optimè cõſuluiſſe. Nam quum ſocios Mileſios Crœſus habere oraret, obſtitit ille, eáque res poſtea Cyro victoria B
potito, ſalus ciuitatis fuit. Solitariam eum ac priuatã vitam adamaſſe tradit Heraclides. Quidam vxorem duxiſſe, filiúmque Cibiſſum procreaſſe, alij cælibem perſeueraſſe, ſororíſque filium ſibi adoptaſſe ferunt. Et quũ rogaretur cur liberis nõ daret operam, Quòd filiorum amore non teneretur, reſpondiſſe. Vrgenti matri vt ſe matrimonij vinculis aſtringeret, adhuc intempeſtiuum eſſe dixit: ingraueſcente iam ætate quum ſibi acrius inſiſteret, Iam (inquit) intempeſti- 10
uum eſt. Scribit autem Hieronymus Rhodius in ſe- C
cundo Cõmentariorum, quum vellet oſtendere quàm ſit facile ditari, præcognita futura vbertate, cõduxiſſe olearia, pecuniáſq; innumeras ſibi comparaſſe. Principium omnium aquam eſſe dixit, & animatum mũdum, ac dæmonibus plenum. Anni tempora, illorúmque viciſſitudines primum inueniſſe ferũt, eúmque in trecentos ſexagintaquinque dies diuiſiſſe. Nullo præceptore vſus eſt, niſi quòd AEgyptiis ſacerdotibus, eò profectus, familiariter adhæſit. Porrò Hieronymus menſum eſſe pyramidas, vmbram obſeruãdo, memo- D
riæ tradidit, quando nobis æqua magnitudine ſunt. Thraſybulo quoque Mileſiorum tyranno, vt ait Minyes, conuixit. Quæ verò de tripode à piſcatoribus inuento, ſapiẽtibúſque à plebe Mileſiorum dedicato, memorãtur, manifeſta ſunt. Aiunt enim Ionicos adoleſcẽtes quoſdam à piſcatoribus Mileſiis iactum retis emiſſe: capto deinde & educto tripode, orta contentio non antè ſedata eſt quàm Delphos à Mileſiis miſſum, reſponſúmque à deo eſt,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A *De tripode ex Phœbo quæris Milesia proles?*
Huic tripodem addico cui sit sapientia prima.

Datur ergo Thaleti, Thaléſque illum alij dat,& rurſus alius alij, donec ad Solonem ventũ eſt: quĩ Deum primum eſſe ſapientia aſſerens, illum Delphos miſit. Iſta Callimachus in Iambis aliter tradit accepta à Leandro Mileſio : Bathyclem enim quempiam Arcadem, phialam reliquiſſe, atque iuſſiſſe dari ſapientiſſimo,datámque Thaleti,ac per orbem rurſum Thaleti,quam ille Apollini Didymæo miſit,ſic dicens,ſe-
B cundum Callimachum,

Plebem regenti me Thales Nileo dat,
Clarum bis hæc qui iam assequutus est donum.

Pedeſtris autem oratio ſic ſe habet : Thales Examij filius,Mileſius, Apollini Delphinio, Græcorum præ-
11 mium bis nactus . Qui autem circumtulerat phialam Bathyclis filius, Thyrion vocabatur , vt Eleuſis ait in libro De Achille,& Alexo Myndus in nono Fabuloſorum.Eudoxus autem Cnidius,Euanthéſque Mileſius, aiunt Crœſi amicum quendam aureum poculũ à rege
C accepiſſe, vt illud ſapientiſſimo Græcorum daret , ipſúmque Thaleti dediſſe, perueniſſéque ad Chiloné. Ei verò , quum à Pythio quæreret quiſnam eſſet ſe ſapientior,reſponſum eſſe Myſonem,de quo ſuo loco dicemus.Hunc Eudoxus pro Cleobulo, Plato pro Periandro ponit. De ipſo hæc reſpondit Apollo,

OEteum quendam prognatum Chene Myſonem,
Te magis esse aio rebus sublimibus aptum.

Qui autem rogauerat, Anacharſis fuit.Dædachus verò Platonicus & Clearchus, phialã à Crœſo ad Pittacum
D miſſam, atque ita in orbem circumlatam ferunt. Andron verò in Tripode,Argiuos ait virtutis præmium ſapientiſſimo Græcorum tripoda conſtituiſſe , eúmq; Ariſtodemum Spartanum fuiſſe iudicatum , qui item cõceſſerit Chiloni. Meminit Ariſtodemi Alcæus quoque,illi aſſcribens dictũ illud apud Spartiatas celebre,

Pauper nemo probus, quantusi dives habetur.

Nonnulli à Periandro ad Thraſybulum Mileſiorum tyrannum, onuſtam nauem miſſam referunt. Ea verò

quum circa Coum mare naufragium feciſſet, inuentum pòſt à piſcatoribus tripodem, qui ea vehebatur. Phanodicus verò, circa mare Atticum repertũ, atque in vrbem delatum ſcribit, factáque contentione, ex decreto publico Bianti miſſum. Cauſam ſuo loco dicemus, quum de Biante dicendum erit. Alij à Vulcano fabrefactum tradunt, ac pro munere Pelopi à deo datum, quum ille vxorem duceret, demũ ad Menelaum peruenisſe, raptúmque cum Helena ab Alexandro in Coum mare fuiſſe coniectum, Lacæna rixarum cauſam fore aſſerente. Poſtea, quum quidam illic Lebedij retis iactum mercati eſſent, tripoda quoque fuiſſe comprehenſum: & quum exorto cum piſcatoribus iurgio, Coum aſcendiſſent, nihilque proficerent, Miletum, quæ erat metropolis, eam rem detulerũt. Miſſi à Mileſiis legati, qui eam rem componerent, infecto negotio reuerſi ſunt. Mileſij, vt ſe contemptos viderunt, aduerſus Coos armis decernere parant: plurimiſque hinc inde cadentibus, diuino oraculo reſponſum eſt, ſapientiſſimo dandum tripoda. Mox in Thaletem vtræque partes cõſenſere. Hunc ille poſtea Didymæo deuouit Apollini. Cois itaque reſponſum,

Non prius Ionij Meropéſque à Marte recedent,
Quàm tripodem auratum, pelagus quem miſit in altum
Vulcanus, Vos rurſum ipſi mittatis in ædes
Mox hominis, cui ſit ſapientia noſcere prompta
Quæ ſint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur.

Mileſiis (vt ſuprà iam diximus) reſponſum, viro illi dandum qui ſapientia primus eſſet omnium. ſed de his hactenus. Hermippus autem in Vitis, in hunc refert, quod à quibuſdam de Socrate dicitur. Aiebat enim (inquit) trium maximè rerum cauſa gratias ſe fortunæ agere. Primò, quòd homo, non belua: deinde, quòd vir, non mulier: tertiò, quòd Græcus eſſet natus, non barbarus. Fertur, quum domo exiret contempládorum ſiderum cauſa, in ſubiectam foſſam incidiſſe, petulantíque probro dictum ab anu domeſtica, Qua ratione, ô Thales, quæ in cælis ſunt comprehenſurum te arbitraris, qui ea quæ ſunt ante pedes,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A videre non vales? Astronomiæ sanè fuisse studiosissimum, & Timon sciuit, qui illum in Sillis laudat, quum ait,

Qualis erat sophique Thales cal'que peritus.

Porrò quæ ab eo scripta sunt, ad ducentos versus pertingere Lobon Argiuus autor est, inscriptósque imagini ipsius versus hos,

13 *Hunc quæ nutriuit Mileſia terra Thaletem,*
Astrologum primi nominis ipsa tulit.

B Quæ autem eius nomine circumferuntur, hæc sunt: Non multa verba, prudentis animi indicium sunt. Vnum aliquid sapiens diuina, vnum quippiam præclarum elige. obstrues enim os loquacium hominum non paucorum. Feruntur eius & istæ sententiæ: Antiquissimum eorum omnium quæ sunt, Deus: ingenitus enim. Pulcherrimum, mundus: à Deo enim factus est. Maximum, locus: capit enim omnia. Velocissimum, mens: nam per vniuersa discurrit. Fortissimum, necessitas: cuncta enim superat. Sapientissimum, tem-

C pus: inuenit nanque omnia. Nihil ait mortem à vita differre. Tu verò (aiebat quispiam) quare non moreris? Quia nihil (inquit) differt. Scisciranti cuidam vtrum prius factum esset, nox an dies: Nox (ait) vna prius die. Interrogatus, laterétne deos homo malè agens, Ne cogitans quidem, inquit. Percontanti adultero an iuraret non commisisse se adulterium, Nō est (ait) periurium adulterio deterius. Interrogatus quídnam esset difficile, Se (inquit) ipsum noscere: Quid cótrà facile, Ab alio moneri. Quid suauissimum, Frui.

D Quid Deus, Quod initio & fine caret. Quid difficile, Vidisse tyrannum (inquit) senem. Quo pacto aduersæ fortunæ impetus quispiam ferat facillimè, Si inimicos (ait) videat deterius affectos. Quomodo optimè ac iustissimè viuemus, Si quæ in aliis reprehendimus, (ait) ipsi non faciamus. Quisnam felix sit, Qui corpore (inquit) sanus, fortuna locuples, animo non ignauus neque imperitus est. Amicorum præsentium & absentium æquè memores debere esse. Nō componere faciem, sed bonarum artium studiis animum ex-

colere præclarum esse. Noli (inquit) ditari nequiter, A
neque in ius te vocet sermo contra coniunctos tibi ac
socios dictus. Quæcunque (ait) stipendia parentibus
intuleris, eadem ipse à filiis expecta. Nilum ait excre-
scere, quando etesiæ, qui contrarij sunt, vndas repel-
lunt. Ortum primo anno tricesimæquintæ Olym-
piadis Thalē, Apollodorus in Chronicis tradit, mor- 14
tuúmque ætatis anno septuagesimo, siue (vt Sosicra-
tes ait) nonagesimo. quinquagesima quippe & octaua
Olympiade esse defunctum. Crœsi verò fuisse tempo- B
ribus, cui & pollicitus sit Halyn fluuium sine ponte
traiicere, translato cursu. Fuisse & alios quinque hu-
ius nominis, Demetrius Magnesius in AEquiuocis fa-
tetur: primum, rhetorem Calantinianum: secundum,
pictorem Sicyonium: tertium, Megalophyem, eúm-
que antiquissimum, ferme Hesiodi, Homeri, Lycur-
gique temporibus: quartum, cuius meminit Duris in
libro De pictura: quintum, iuniorem & obscurum,
cuius & Dionysius in Criticis mentionem facit. Sa-
piens igitur Thales obiit, quum certamen gymnicon C
spectaret, æstu scilicet, ac siti & infirmitate fatigatus,
iam vetulus: in cuius rei testimonium hęc extant epi-
grammata,

Gymnicon aspiceret quum rursus agona, Thaletem
Traxisti è stadiis Iuppiter Ecle.
Hunc laudo, cælo propius quòd duxeris: vltrà
Non poterat terris astra videre senex.
Nempe hic exiguus tumulus, sed sidera scandit
Gloria, sunt cuius hæc monumenta Thalæ.

Huius illud est, Nosce teipsum, quod Antisthenes in D
Successionibus ait fuisse Phemonoes, idque sibi vsur-
passe Chilonem.

Hoc in loco generatim ipsorum facienda men-
tio est, quænam fuerit de illis inter veteres & quan-
ta discordia. Damon Cyrenæus, quum de philoso-
phis scriberet, omnes insimulauit, & septem in pri-
mis. Anaximenes autem omnes ait poeticæ fuisse ma-
gis studiosos. Dicæarchus, neque sapiētes, neque phi-
losophos eos fuisse asserit, sed cordatos planè viros,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A legúmque latores. Archetimus Syracusanus illorum
15 cum Cypselo cõgressum scripsit, cui se quoque interfuisse ait. Euphorus apud Crœsum, præter unum Thalem, convenisse tradit. Alium autem quidam & in Panionio, & Corintho, & Delphis eos convenisse illorúmque sententias ponunt, quarum cuius sit exponentes, ut illud, Lacedæmonius fuit Chilon sapiés, qui hæc ait, Nihil nimis. Tépori cuncta insunt bona. Magna & de illorum numero discordia est. Leandrius enim pro Cleobulo & Myrone, Leophantum Gortyna,
B da, Lebedium sive Ephesium inserit, Epimenidémque Cretensem. Plato autem in Protagora, Myronem pro Periandro. Euphorus pro Myrone ponit Anacharsim: alij Pythagoram adiiciunt. Porrò Dicæarchus quatuor nobis consensu omnium sapientes tradit: Thalem, Biantem, Pittacum atque Solonem. tum sex alios nominat, quorum ex numero tres deginc Aristodemum scilicet, Pamphilum, Chilonem Lacedæmonium, Cleobulum, Anacharsim, & Periándrum. Addunt quidam Acusilaum, Cabam, sive Scabram, Argi-
C uum. Hermippus autem in libro De sapientibus, decem & septem fuisse tradit, quorum ex numero septé, alij aliter eligunt. Sic autem illos computat: Primo loco ponit Solonem, tum Thalem, Pittacum, Biantem, Cleobulum, Chilonem, Periandrum, Anacharsim, Acusilaum, Epimenidem, Leophantum, Pherecydem, Aristodemum, Pythagoram, Lasum Charmantidæ seu Sisymbrini, sive (ut Aristoxenus tradit) Chabrini filium, Hermioneum, Anaxagoram. Enimuero Hippobotus in descriptione philosophorum, hanc illorú
D seriem exponit: Primò Orpheum, deinde Linum, tum Solonem, Periandrum, Anacharsim, Cleobulum, Myronem, Thalem, Biantem, Pittacum, Epicharmum, & extremo loco Pythagoram. Feruntur & illæ Thalis epistolæ:

Thales Pherecydi.

Audio te primum Ionum de diuinis rebus apud Græcos palàm differere parare. Verùm meliore fortasse sententia inter amicos ea quæ scripseris, leges,

quàm passim quibuscunque permittes, nullo illis e- A
molumento futura. Equidem si tibi gratum cogno-
uero, volo conscius eorum quæ scribis, esse: ac, si qui- 16
dem iubes, ad te maturè proficiscar. Neque enim
adeo amentes ac stolidi sumus, ego & Solon Athenien-
sis, vt quum nauigio Cretam petierimus visendi gra-
tia, AEgyptúmque itidem penetrauerimus, vt istic
sacerdotibus & astronomis congrederemur, ad te nō
pari studio nauigaturi simus. Veniet enim & Solon
ipse, si annuas. Nanque tu loci illius amore deten-
tus, rarò in Ioniam transis, neque peregrinorum B
hominum desiderio tangeris. Verùm vni tantùm,
vt spero, scribendi negotio incumbis. At nos, qui
nihil scribimus, Græciam Asiámque peragramus.
Vale.

Thales Soloni.

Athenis si excedas, Mileti, vt equidem reor, com-
modissimè habitare poteris. Est enim vestra colonia,
patieríq; graue nihil. Quòd si & apud Milesios exe-
craris tyrannidem, (æquè enim vbique tyrannos in-
festos habes,) at cum amicis nobiscum viuere erit iu- C
cundissimum. Scripsit ad te Bias vt Prienam proficis-
caris: eam tu vrbem si libentius inhabitaueris, &
ipsi cò ad te aduolabimus. Vale.

SOLON.

SOlon Execestidæ filius, Salaminius, primus ip-
sam σεισάχθειαν inuexit Athenienſibus. Sic autem
appellabatur corporum possessionúmque redemptio.
Plurimi enim per summam inopiam fœneratoribus D
corpora sua exponebant, ac super his fœnerabantur.
Quum igitur septem sibi talenta ex patrimonij sui
iure deberentur, ea primò remisit, ac reliquos idem
facere exemplo suo prouocauit: eáque lex σεισά-
χθεια appellata est. Hoc illi, id quod minimè obscu-
rum est, felix initium faustúmque fuit ad cæteras cō-
dendas leges: quas enumerare longissimum esset, mi-
niméque necessarium, quum illæ tabulis æreis in-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A cisæ sunt. Est autem hoc ipsius factũ vel celeberrimũ:
17 Quum de Salamine, ipsius patria, inter Athenienses & Megarenses ferme vsque ad internecionem armis dimicatum esset, multisque cladibus acceptis, capitale apud Athenienses esse cœpisset, siquis legem de vindicanda insula ferret: solicitus Solon ne vel tacendo parum reipub. consuleret, vel consulendo sibi noceret, subitam sibi dementiam simulat, cuius prætextu non dicturus modò prohibita, sed & facturus erat. Defor
B mis habitu more vecordium in publicum euolat, factóque concursu hominum, quo magis consilium dissimulet, insolitis sibi versibus, per præconem suadere populo cœpit quod vetabatur: omniúmque ita animos cepit, vt aduersus Megarenses bellum extemplo decernerent, insuláque deuictis hostibus Athenienssium fieret. Versus autem quibus potissimùm illos induxit, sunt hi,

Olim vtinam fuerim Pholegandrius aut Sicinites,
Ac mutata foret Attica terra mihi.
C *Nam subitò fama hæc hominum volitabit ad aures,*
Atticus vnus adest qui Salamina fugit.

Deinde,

Quin Salamina igitur sartum tectum ibimus,
Subducta quod nobis insula restituet?

Persuasit Athenienssibus in Thracia quoque sibi vendicarent Chersonesum. Ac ne magis vi quàm iure Salaminam possidere viderentur, effossis quibusdam tumulis, cadauera ad orientem solem conuersa, qui Athenienssibus sepeliendi mos erat, ostendit, sepulcra i-
D tem ipsa ad orientem posita, insculptáque ipsis familiarum nomina: quod quidem proprium Athenienssium fuit. Aiunt plerique illum exinde Homeri scripsisse catalogum ab eo loco vbi Aiacem ex Salamina duodecim duxisse naues ait,

Dux Salamine aderat bissenis nauibus Aiax,
Castra vbi Cecropiæ quondam posuere cohortes.

Ex eo iam tempore plebis in se animos ita conuerterat, vt sibi illum omnes vno animo imperare cuperét. Eis verò ille in tantum abfuit vt acquiesceret, vt (au-

tore

tore Soſicrate) Piſiſtratum quoque propinquum ſu- A
um, quum ſibi tyrannidem parare intelligeret, quan-
tum in ſe fuit, prohibuerit. Nam euocata concione, 18
profectus in publicum, lorica armatus & clypeo, Pi-
ſiſtrati inſidias & improbos conatus aperuit. Neque
id ſolùm, verùm & iuuare paratum, ac pro libertate
ſeſe pugnaturum aſſeuerauit, Viri, inquiens, Athenien
ſes, aliis quidem ſapientior, aliis verò fortior ſum. Sa-
pientior enim illis ſum, qui Piſiſtrati conatus non a-
nimaduertunt: fortior autem iis qui ſciunt illos qui-
dem, ſed metu ſilent. Senatus verò, quòd ſtuderet Pi- B
ſiſtrato, inſanire illum proclamabat. At ille, Meam
(inquit) inſaniam ciuibus breui tempus oſtendet, quũ
veritas in lucem venerit. Elegi autem ipſius de tyran-
nide Piſiſtrati, ſunt hi,

Vis nimis & nebuloſo agitatur in æthere grando,
Horrendum exutiunt fulgura clara ſonum.
Et ceciderè viris perſæpe potentibus urbes,
Detruſa inque ferum plebs ſtolida imperium eſt.

Iam verò Piſiſtrato rerum potito, minimè obtempe-
rans, ante curiam arma depoſuit, dicens illud, O pa- C
tria, tibi equidem verbo & opere auxiliatus ſum: in
Ægyptum nauigauit, atque inde Cyprum profectus,
poſtremò ad Crœſum peruenit: à quo interrogatus,
quiſnam ſibi felix videretur, Telus, inquit, Athenien-
ſis, & Cleobis, & Bito, & cætera quæ ſunt in ore o-
mnium. Aiunt quidam, Crœſum, quum ſe exquiſitiſ-
ſimo omnium ornamentorum genere compoſuiſſet,
ſublimſque in ſolio ſederet, interrogaſſe eum an pul-
chrius vnquam ſpectaculum viderit, illúmque dixiſ-
ſe, gallos gallinaceos, faſianos atque pauones. Natu- D
rali enim eos nitore & incredibili ſpecioſitate veſtiri.
A Crœſo deinde in Ciliciam profectus, vrbem condi-
dit, atque ex ſuo nomine Solos appellauit, in qua A-
theniẽſium aliquot ſtatuit, qui tractu temporis quum
patriam vocem corruppiſſent, σολοικίζειν dicti ſunt. Et
appellabantur hi quidem Solenſes: qui Cyprii verò,
Solii. Quum verò Piſiſtratum in tyrannide perſeuera-
re didiciſſet, ita Athenienſibus ſcripſit,

A *Si Sestro meritas penderis crimine pœnas,*
Nemesis in iustos resciscenda deos.
19 *Hos nam ipsi immunes Sestra fouistis in Vrbe,*
Qui miseris Scythis subdita colla premunt.
Quinuis enim Sestrum Sulpis Sestigia calcat
Verùm mens stolida est omnibus atque lenis.
Suspicitis nam linguam hominis Sersutaque Verba,
Quod tenet, nemo cernere curat, opus.

Inter alias hæ clariores sunt eius sententiæ: Quæ non posuisti, ne tollas. Ne mentiaris. Probitatem iureiu-
B rando certiorem habe. Principem agere noli, nisi edoctus subeas. Principi consule non dulciora, sed optima. Intellectum fac ducem, ne malè loquaris. Deos honora, & parentes reuerere. Nihil equidē homini metuendum est, nisi ne felicitatem excludat. Nemo stultus tacere potest. Populi rector prius se quàm populum rectè instituere debet. Praui hominis lingua acutior est gladio. Si principes & maiores secundum leges vixerint, vnaquæque ciuitas optimè regi poterit. Hæc ille. Pisistratus autem quum illius fugam
C didicisset, sic ad eum scripsit,

Pisistratus Soloni.

Neque solus Græcorum tyrannidem arripui, neque mihi rem alienam vsurpaui. Quippe genus à Cecrope duco. Id enim mihi meo iure vendico, quod Athenienses olim quum iureiurando firmassent, Codro illiúsque genti præbituros, postmodum abstulerant. Cæterùm in deos vel in homines nihil aliàs pecco. Leges, quas ipse Athenientibus dedisti, seruari, atque secundum eas viuere iubeo. Et quidem melius seruantur quàm possent, si multitudinis imperio res agere-
D tur. Permitto enim nemini iniuriā fieri. Ac tyrannus ego, præter dignitatem & honorem, nihil à plebe differo, solis eis stipendiis contentus, quæ iis quoquequi ante me regnarunt, debebantur. Denique Atheniensium singuli decimas frugum suarum separant, non in vsus nostros consumendas, verùm sacrificiis publicis commodisque communibus: & siquando bellū contra nos ingruerit, in sumptus deputandas. Tibi equidem

nihil ſuccenſeo, quòd mentē meam conſiliúmq; de- A
texeris: quippe qui id potius reipub. ſtudio ciuitatis, quàm mei odio detexeris, ac præterea quòd ignorares cuiuſmodi ego rex futurus eſſem. Id enim ſi didiciſſes æquo animo & conatus meos fortè toleraſſes, & te fu gę haudquaquā cōmiſiſſes. Redi igitur domū bona fi-de, mihi & iniurato credens, nihil eſſe periculi à Piſiſtrato Soloni. Noſti enim neminem, etiam ex inimicorum numero, mali quippiam à me perpeſſum. Denique ſi placuerit frui noſtra amicitia, inter primos e-ris. Nihil enim in tē fraudis perfidæve cōſpicio. Quòd B
ſi alioqui habitare Athenis nolueris, pro arbitrio tuo
id facies: tantùm, ne noſtri cauſa patria excideris.
Vale. Hæc Piſiſtratus.

Solon autem humanæ vitæ terminum ſeptuaginta annos eſſe ait. Videtur autem id præclarè ſtatuiſſe: Siquis parentes non enutrierit, is ignobilis & obſcurus eſto. Similiter & qui patrimonii verſuram fecerit. Is item qui ſectatur otium, omnibus accuſare volentibus obnoxius eſto. Porrò Lyſias in oratione quam cōtra Niciam ſcripſit, Draconem aſſerit eam ſcripſiſ- C
ſe legem, Solonémque tuliſſe. Eum item qui nequitia ac flagitiis inſignis eſſet, tribunali publiciſque ſug geſtis arcendum ſtatuit. Athletarum quoque præmia caſtigata moderatione correxit. Ei quidē qui Olympia viciſſet, quingentas drachmas, qui verò Iſthmia, dari centum conſtituit: eadémque ratione in certaminibus cęteris. Eſſe enim abſurdum huiuſmodi honores modum deſiderare, ſolùm verò eos qui in prę-liis occubuiſſent, pręmiis eſſe illuſtrandos, quorum fi-lios ex publico nutriēdos erudiēdóſq; pręcepit. Quo D
ſanè animati vniuerſi, fortiter ac ſtrenuè in bellis dimicabāt. Sic Polyzelus, ſic Cynęgirus, ſic Callimachus, ſic omnes qui in Marathonis expeditione pugnauerunt. Sic præterea Harmodius, Ariſtogitō, Miltiades, innumerabiléſque alii. Hi verò dum exercentur, nimiū pretioſi ſumptuoſiq; athletæ, & dum vincūt, reip. detrimēto ſunt, & cōtra patriā magis quàm aduerſus hoſtes coronantur: ac iuxta Euripidē, quū ſenuerint,

A *Tramis relicta determuntur pallia.*

Id prævidens Solon, eos parcius accepit. Præclarè & illud statuit, vt curator cum pupillorum matre non cohabitet: cauitque ne is fieret curator, ad quem post pupillorum obitum substantia spectaret. Illud item non licere annulario, eius qui anulum vendidisset, seruare sigillum. Et qui alteri vnum oculum eruerit, ei ambos erui debere: & quæ non posuisti, ne tollas: si quis secus faxit, capitale esto. Principem, si ebrius deprehensus esset, morte mulctandũ. Homeri poemata, vt ordine resarcirentur, scripsit, vt esset versuum sen-
B suúmque cõsequentia. Magis ergo Solon quàm Pisi-
21 stratus Homerum illustrauit, vt in quinto Megaricorum Diuchidas ait. Primus autem trigesimam diem mensis, ἕνη καὶ νέα appellauit, nouémque principum numerum ad sententias dicẽdas primus instituit, vt Apollodorus in secundo libro De legislatoribus refert. Seditione autem inter vrbanos, agrestes, ac maritimos exorta, neutrarum se partium fecit. Aiebat sermonem esse imaginem quidem operis: regem verò, qui
C esset fortissimus viribus. Leges araneárum telis esse simillimas. illis quippe siquid leue & imbecillum incíderit, inuolui ab eis atque contegi: siquid maius aut grauius, perrumpi ac perire. Sermonẽ quidem silentio, silentium verò tempori signari dicebat. Qui apud tyrannos autoritate valerent, eos calculis quibus in componendis rationibus vtimur, comparare consueuerat. Vt enim illi interdum maiorem numerum, interdum minorem significant, ita & tyrannos horum quemque prout libitum fuerit, aliquando illustrem
D & inclytum, aliquando obscurum habere & ignobilem. Interrogatus quamobrem contra parricidam legem non tulisset, Quòd desperasset (ait) hoc scelus. Quo pacto item homines minimè humana iura violarent, si sic doleant & afficiantur, qui iniuriis non lacessuntur, vt qui lacessuntur. Satietatem ex diuitiis nasci, & ex satietate contumeliam gigni. Athenienses verò vt dies secundum lunæ cursum agerent, monuit. Thespim tragœdias agere ac docere prohibuit, inuti-

lem eas falsiloquentiá vocans. Vbi ergo seipsum Pisistratus consternasset ac vulnerasset, Hinc (ait) ista pullularunt. Sunt autem eius monita quibus consulere solebat hominibus (vt ait Apollodorus in libro De philosophorum sectis) huiusmodi: Virtutem atq; probitatem iuramento fideliorem censc. Mentiri noli. Præclara studiosè meditare. Amicos citò noli parare, quos autem parauèris, ne reiicias. Tunc rege, quum primùm didiceris regi. Consule non quæ suauissima, sed quæ sunt optima. Animum ac rationẽ ducem sequere. Noli malis congredi. Deos honora. Parentes reuerere. Fertur & Mimnermum increpasse, quũ scripsisset, sexagesimum annum fatalem esse, monuisséque vt octuagesimum scriberet. Sunt item quæ metro celebrantur eius præcepta in hunc sensum,

Tu si sapis, fac singulos probè obserues:
Ne fortè quisquam tegat quod habet intus.
Odium, & interim vultu loquatur blando,
Ac lingua duplex ex atra sonet mente.

Constat eum scripsisse leges, conciones quoque, & ad sese quædam exhortatoria. Elegia de Salamina, Athenienſiúmque repub. ad quinque millia versuum. Iambos etiamnum & Epodos. Porrò ipsius imagini in hunc sensum epigramma inscriptum est,

Quæ dudum insanas Medorum propulit iras,
Legiferum Salamis pulchra Solona parit.

Floruit autem maximè circa quadragesimam sextam Olympiadem, cuius tertio anno princeps Atheniensium fuit, vt ait Socrates: quo etiam tempore leges eis dedit. Obiit autem in Cypro ætatis suæ anno octuagesimo, hoc suis mandans, vt Salaminá eius ossa transferrent, atque in cinerem soluta per prouinciam disseminarent. Quocirca & Cratinus in Chirone ipsum ita loquentem facit,

Ego hanc (vt aiunt homines) insulam colo,
Sparsus per omnem Atacis urbem strenui.

Extat de illo & nostrum epigramma, ex eo cuius iam suprà meminimus Epigrammatum libro, vbi & de sapientibus omnibus & doctrina præstantibus viris, o-

A mni genere metrorum lusimus.

23 *Cypria defunctum subtraxit flamma Solonem,*
Ossa sed in cineres Geiſa tenet Salamis.
Mox animus nitido sublatus ad æthera curru
Quippe sacras leges pondera grata tulit.

Aiunt & hanc ipsius fuisse sententiam, Nihil nimis. Ipsúmq; refert Dioscorides in Cómentariis, quú lacrymaretur ac lugeret defunctum filiú, diceretúrque à quodam, At nihil proficis, respondisse, Ac propter hoc ipsum illacrymor, quia nihil proficio. Feruntur
B & istæ eius epistolæ:

Solon Periandro.

Scribis tibi plurimos insidiari. At tu, siquidem omnes è medio tuleris, ne sic quidẽ proficies. Insidiabitur enim tibi quispiam ex iis quos minimè suspectos habes, partim sibi quidem metuẽs, partim te reprehẽdens, quòd omnia formides, nihilq; nõ metuas, partim itẽ ciuitati gratificari cupiens. Esset ergo optimum abstinere tyrannide, vt causas omnis metus euaderes. Quòd si tyránidi omnino insistendum censes,
C compares tibi necesse est externas vires, & peregrina auxilia vrbanis viribus maiora, vt iam tibi nullus infestus sit, & tu neminem extorrem agas. Vale.

Solon Epimenidi.

Neque leges meæ profectò Atheniẽsibus profuturę multú erant, neque tu eis antiquatis, ciuitati fuisti emoluméto. Deus enim ac latores legum non soli iuuare ciuitates possunt, sed qui multitudinem agunt in quamcunque sententiá volunt. His enim, si rectè rem administrét, deus ac leges vtiles sunt: sin autẽ malè, ni-
D hil prosunt. Neque sanè meę leges ac iura, quæ scripsi; quicquá profuerunt, sed qui illas transgressi sunt,
24 magna reipub. inuexere detrimenta, qui Pisistrato, ne tyrannidẽ inuaderet, non obstiterunt: neque verò futura prædicẽti mihi fides habebatur. Ille fidelior existimabatur Athenienſibus blandiens, quàm ego vera
f proloquens: Positis igitur armis pro curia, his quidẽ qui Pisistratú gestire tyrannidẽ nõ animaduerterẽt, sapientiorẽs; cis verò qui libertatẽ reipub. asserere me-

tuerent,fortiorem esse me dixi. At illi Solonis inter- A
pretabantur insaniam: tandem ita patriã contestatus
excessi,O patria,hic quidem Solõ ille tibi opem fer-
re & facto & dicto promptus & paratus est,cæterùm
hisce & insanire videor.Itaque te deserta proficiscor,
solus ex omnibus Pisistrati inimicus: isti verò & fa-
uere & obsequi parati sunt. Nosti enim hominem,a-
mice,quanto ille astu, quo ingenio,qua arte tyranni-
dem inuaserit.Nam cœpit blandè plebem illicere,de-
inde sibi etiam vulnera inflixit,ac progressus in publi
cum, eásque se ab hostibus accepisse vociferans, ora- B
bat quadringentos robustissimos iuuenes sibi custo-
des darent. At illi,me quidẽ reluctante & reclaman-
te,acquieuerunt. Erant autem hi armati validis fusti-
bus. His itaque stipatus statum reipub.euertit.Dúm-
que illi spe inani pauperes suos, ne mercede seruirẽt,
liberare studeant,omnes vnà sub iugum missi sunt,vni-
que seruiunt Pisistrato.

Solon Pisistrato.

Credo equidẽ nihil me abs te passurum mali.Nam
ante tyrannidem tibi amicus eram , ne nunc quidem C
magis infensus quàm alius quiuis Athenienssium qui
tyrannidem non ament.Siue autem vnius imperio re-
gi,siue publicè rem administrari illis vtilius sit,ex sua
quisque sententia statuat. Certè tyrannorũ te omniũ
esse præstantissimũ fateor. Athenas autẽ redire mihi
vtile non esse cognosco,nequis me iustè reprehendat,
qui Athenienssibus dudum rempub.ex æquo admini-
strandam tradideram , præsénsque oblatam mihi ty-
rannidem sponte declinaueram, modò rediẽs,factum
tuum subita pœnitentia probare videar. D

Solon Crœso.

Amplector mirificè tuã in nos beneuolentiã: & per
deos immortales,nisi apud me iampridẽ statuissem i-
bi sedẽ habere vbi respub.sit libera , mallẽ apud te in
tuo regno vitã quàm Athenis agere,violenter tyrãni-
dẽ exercẽte Pisistrato. Verùm ibi suauius ex instituto
nostro viuimus,vbi sũt omnibus æqua & cõmunia iu-
ra.Veniã tamẽ ad te,vt tuo vel hospitio tãti sperfruar.

CHILO.

A CHilo Lacedæmonius patre Damageto fuit. Hic scripsit Elegiam ad versus ferè ducentos. Dicebat autem futurorum prouidentiam ratione comprehendi posse, pro virtute viri. Indignáti fratri quòd ephorus ipse non fieret, quum ille fuisset, Ego (inquit) pati iniurias scio, non tu. Fuit autem ephorus circa quinquagesimam & quintam Olympiadem. porrò Pamphila circa sextam ait: primúmq; ephorum fuisse sub Euthydemo, autore Sosicrate: primúmque in-
B stituisse vt ephori regibus adiungerentur, Satyrus Lycurgum dixit. Hic (vt Herodotus in 1 *historiarum libro* refert) Hippocrati in Olympia sacrificanti quũ ferue-
r: absque ignis adminiculo lebetes cœpissent, consuluit, aut persisteret cælebs, aut, si duxisset vxorem, dimitteret, filiósque necaret. Ferunt eum & AEsopum interrogasse quidnam faceret Iupiter, illúmque respondisse, Excelsa humiliat, & humilia extollit. Rogatus quo differunt periti ab imperitis, Bona (inquit) spe. Quid difficile, Arcana (inquit) reticere, & otium
C rectè dispensare, iniuriásque tolerare posse. Præcipiebat & hæc: Lingua semper quidem, sed in conuiuio præsertim continenda. Proximo non maledicendum, alioqui audituros quæ nobis dolebunt. Nemini intentandas minas: esse enim muliebre. Promptius ad amicorum aduersos casus, quàm ad secundos successus accurrendum. Vxorem humilem, apparatu modico ducendam. Mortuo non maledicendum. Honorandam senectutem. Cauẽdum sibiipsi. Damnum potius quàm turpe lucrum eligendum: nam id semel
D tantùm dolori esse, hoc semper. Elato secundis rebus non arridendum. Fortem mansuetum esse oportere, vt proximi non tam metuant quàm reuereantur. Discendũ domui suæ ritè præesse. Linguã præire animo non permittendã. Superandã iracundiã. Diuinationẽ non excerandã. Impossibilia non appetenda. In via nõ festinandũ. Inter loquendũ non agitandã manum: esse enim vecordiũ. Obtemperandũ legibus. Quietẽ adamandã. Inter cæteras eius sentẽtias hæc maximè pla-

cuit,qua dixerat, lapideis cotibus aurũ examinari, & A
dare apertũ ſui documentum:auro autem bonorũ ma
lorúmque hominum mentem cuiuſmodi ſit,compro-
bari.Aiunt illum,quum iam eſſet vetulus, dixiſſe ſibi
non eſſe conſcium in tota vita ingratitudinis: vna ta-
men re ſe modicè moueri,quòd quum ſemel inter a-
micos illi iudicandum eſſet,neque contra ius agere a-
liquid vellet,perſuaſerit amico iudicium à ſe prouo-
caret,vt ſic nimirum vtrunque,legem & amicum, ſer-
uaret. In maxima gloria præcipuè apud Græcos fuit,
quòd de Cythere inſula Laconiæ prædixerit. Nã quũ B
illius naturam ſitúmque didiciſſet, Vtinam (inquit)
hæc nunquam fuiſſet,aut certè ſimulac nata eſt, ſub-
merſa eſſet.Præclarè ſiquidem ac perſpicaciter præui-
derat.Demaratus enim Lacedæmone fugiens, Xerxi
conſuluerat in ea inſula naues contineret: & profectò
in ditionem hoſtium veniſſet Græcia,ſi id regi perſua-
ſiſſet.Poſtea verò Nicias bello Peloponneſiaco euerſa
inſula,præſidium illic Athenienſium ſtatuit, Lacedæ-
moniósque multis cladibus afflixit. Erat in loquen-
do breuis,atque ob eam rẽ Ariſtagoras Mileſius,hunc C
loquendi morẽ Chiloniũ appellat. Senuerat iam cir-
ca quinquageſimamſecũdam Olympiadem,quo tem- 27
pore florebat AEſopus orator.Obiit autem (vt Her-
mippus ait) Piſæ, amplexus atque oſculatus filium,
quòd in Olympia fuiſſet coronatus.Defunctũ aſſerũt
immodica lætitia & ſenii imbecillitate. Omnes autẽ
qui ad celebritatem conuenerant, honorificentiſſimè
iuſta perſoluerunt.Eſt & in hũc noſtrum epigramma,

Phœbe reddatur Pollux tibi gratia,quòd fert
Chilonis natus tempora cincta pugil.
Serta videns nati genitor, ſi lætus obiuit D
Mortem, non mirum:mors mihi talis erat.

Ipſius item imagini inſcriptum,

Hic ſapiens forti natus Lacedæmone Chilon,
Qui è numero ſeptem maximus vnus erat.

Eius eſt ea ſententiola,Sponſioni non deeſſe iacturam.
Breuis quoque epiſtola ipſius fertur huiſmodi:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Chilo Periandro.

Iubes vti militia vacem, extorrísque agam, quasi tu in tuto futurus sis. Atqui ego monarchæ nec sua tuta esse puto, felicémque eum tyrannum censeo, cui in sua domo absque sanguine contigerit mori.

PITTACVS.

Pittacus Mitylenæus Hyrrhadio patre, quẽ Thraca fuisse Duris autor est. Hic vnà cum Alcæi fratribus Melanchrum Lesbi tyrannum profligauit. Et
B quum de agri Achillitidis possessione inter Athenienses & Mitylenæos armis decerneretur, imperator ipse exercitus cum Phrynone Athenienſium duce, qui & pancratiastes & olympionices fuerat, singulari certamine pugnare instituit. Rete igitur clypeo tegẽs, Phrynonem eo, dum non cauet, inuoluit, ipsóque perempto agrum seruauit. Postea verò Athenienses disceptasse
28 cum Mitylenæis de possessione agri, ipsúmque à Periandro controuersiæ iudice Athenieſibus adiudicatum, tradit Apollodorus in Chronicis. Hinc igitur Pittacũ
C in summo honore Mitylenæi habuere, eíque principatum tradiderunt, quem ille quum decem annis tenuisset, ac rempub. præclaris ordinibus constituisset, seipsum sponte magistratu abdicauit. Decem inde alios superuixit annos, agrúmque sibi à Mitylenæis traditum sacrauit, qui nunc Pittacius dicitur. Porrò Sosicrates partem ipsius abscidisse, dimidiúmque plus toto dixisse testatur. Sed & Crœso pecunias ad se mittẽte, suscipere noluit, duplo plura quàm vellet se habere cõtestatus, Defuncto enim fratre sine liberis, hæreditatem ad se pertinere. Pamphila autẽ in secũdo Commentariorum, Thyrrhæum refert ipsius filium, quum
D sederet in tonstrina Cumis, iniecta securi ab ærario fuisse necatum: à Cumanis verò vinctum homicidam ad Pittacum missum, atque ab eo pœna fuisse absolutum, dicente, quum rem cognouisset, indulgẽtiam pœnitentiæ esse præferendam. Heraclitus autem Alcæum asserit habuisse captiuum, liberúmque dimisisse, veniámque supplicio meliorem dixisse. Ebrios, quum peccarent, duplici incõmodo afficiendos per leges statuit,

vt caverent temulentiam: abundat quippe vino insula. A
Feruntur eius istæ sententiæ: Perdifficile est bonum esse, cuius & Simonides meminit, Plato item in Protagora. Necessitati ne deos quidem reluctari. Principatum virum declarare. Interrogatus aliquando quid esset optimum, Quod in præsentia (inquit) occurrit, bene agere. A Crœso item rogatus quódnam esset maximum imperium, Ligni, inquit, varii. legem nimirum innuens. Dicebat autem victorias sine sanguine acquiri. Phocaico item dicenti, quærendum esse studiosum ac frugi virum, Etiamsi valde, inquit, quæsieris, nõ in- B
uenies. Percontantibus quídnam esset maximè gratũ, Tẽpus, ait; Quid obscurũ, Futurorum euẽtus, inquit: Quid fidele, Terra: Quid contrà infidũ, Mare, inquit. Dicebat prudentium virorum esse prius quàm aduersa contingant, præuidere ne veniant: fortium verò, quum illa contigerint, æquo animo ferre. Quod, inquit, facere instituis, noli prædicare: nam si facere nequiueris, rideberis. Infelicitatem nemini impropera- 29
ueris: ne iustæ querimoniæ pateas. Depositum quũ acceperis, redde. Amico noli maledicere, ac ne inimico C
quidem. Pietatem colas: frugi esto: pudicitiam ama: veritati stude: fidem, peritiam, dexteritatem, amicitiam, diligentiámque custodi. Quæ verò cecinit, ac maximè probantur, hæc sunt: Sumpto arcu & iaculis sagittiferáque pharetra, impetẽdum hominem improbum. nã fidũ nihil lingua loqui valet, dum cordi duplex altè insedit sensus. Fecit itẽ ad sexcentos elegos versus, & carptim de legibus ad ciues. Floruit maximè circa LXII Olimpiadem. Mortuus est autẽ sub Aristomene, tertio anno LII Olympiadis, quum vi- D
xisset supra annos septuginta, iam totus senio confectus, sepultúmque in Lesbo, monumẽto ipsius inscriptum epigramma testatur,

Condidit hoc tumulo lacrymis te Pittace Lesbos,
Sacra suis, obitu languida facta tuo.

Est illa eius sentẽtia, Tempus nosce. Fuit & alter Pittacus legislator, cuius & Phauorinus in primo Commentariorum, & Demetrius in AEquiuocis meminit, qui & minor appellatus est. Fertur autem sapiens

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ille quum ab Atarnete adoleſcente compelleretur vt moneret vtra ſibi ducenda eſſet vxor,(duas quippe ſe expetere,alteram quidem opibus ſibi & genere parē, alteram vtraque in re excellentem) bacillo,ſenum adminiculo.ſublato admonuiſſe,pergeret ad triuium ciuitatis,quò ludendi cauſa pueri conueniunt,eóſque cō ſuleret quid facto opus eſſet , ſequeretúrque illorum monita. Sicque factum eſſe,adoleſcētémque illum puerorum vocibus monitum,æqualem ſibi duxiſſe.Id factum Callimachus in Epigrammatis venuſtiſſimè

B ſcribit,

Nuper Atarneus rogitabat Pittacon hoſpes,
Hyrrhadi natum,quem Mitylena tulit:
Chare ſenex,gemina inuitat me tæda, puellæ
Vna mihi par eſt gente ſimúlque opibus:
Altera ſed præſtat.tu fare quod expedit,oro,
Ducenda in thalamos vtra mihi vxor erit?
Dixerat:ille breui elato,ſenis arma, bacillo,
Ecce (ait) hi totam rem(mihi crede) docent.
C *Illi autem celeres ſcuticis leuioribus orbes*
30 *Gyrabant latis in triuiis pueri.*
I.ſequere illorum veſtigia,(dicit) & ille
Accedit,recinunt,Tu tibi ſume parem.
Hæc vbi deprendit,iuuenum æquis luſibus hoſpes
Commonitus,magnis ædibus abſtinuit,
Ac tenuem modicas vxorem duxit in ædes:
Ergo Dron poſthac tu tibi ſume parem.

Videtur autem ex affectu ita dixiſſe.Nam nobiliorem ipſe duxerat Draconis filii Penthili ſororem , quæ illi

D immodicè ſuperba erat . Hunc Alcæus Σαρέτοδα & Σάρετον vocat, quòd latos pedes traheret:Χηροπόδιω autem,quòd vulnera in pedibus haberet, quæ χηράδες appellantur:Γαυείνα,quòd fruſtra intumeſceret : Phyſonem verò & Gaſtronem,quòd pingui eſſet aqualiculo. Σκεπεσδρυπίδαν quoque,quòd obtuſam haberet oculorum aciem: Agaſyrtum verò,quòd obtrectatoribus pateret,& ſordidus eſſet. Huic exercitium fuit molēdi tritici,vt Clearchus philoſophus teſtatur . Eſt autē eiūs breuis epiſtola huiuſmodi:

Pittacus Crœso. A

Iubes me in Lydiam venire ſpectatum opes tuas. Ego, etſi illas minimè aſpexi, nihil ambigo, Alyattis filium regum omnium eſſe opulentiſſimum auróque refertiſſimum. Neque verò amplius quicquam habituri ſumus, ſi Sardis ad te acceſſerimus. Auro enim ipſi non indigemus, contenti modico vitæ ſtipendio, quátum ſatis ſit mihi & amicis. Veniam tamẽ, vt tibi perhumano & hoſpitali viro familiaris efficiar. Vale.

BIAS. B

BIanti Prienæo pater fuit Teutamus. Hunc Satyrus ſeptem reliquis prætulit. Fuiſſe opulẽtum plerique arbitrantur: Duris aduenam fuiſſe teſtatur. Phanodicus verò, captiuas eum puellas, redemiſſe Meſſe- 31
nias, ſibíque in filias nutriſſe, ac poſtea adiectis dotibus, Meſſanam parentibus illas remiſiſſe. Breui pòſt inuento Athenis (vt diximus) à piſcatoribus aureo tripode, cui erat inſcriptum, Sapienti, Satyrus quidem puellas, alij verò (ex quibus Phanodicus eſt) illarum patrem in concione veniſſe ait, Biantémque, expoſi- C
tis quæ in ſe egiſſet, appellaſſe ſapientem, ſícque tripoda ad eum miſſum, eo cõſpecto dixiſſe Biantem, Apollinem eſſe ſapientem, neque illum admiſiſſe. Alij Thebis Herculi ſacraſſe ferunt, quòd illinc eſſet oriundus, Prienéque Thebanorum colonia, Phanodico idipſum aſſerẽte. Fertur, quum ab Alyatte Priene, ipſius patria, obſideretur, Biantem ex induſtria duos ſaginaſſe mulos, eóſque in caſtra impuliſſe: eis conſpectis obſtupuiſſe regem quòd bruta quoque animalia tam nitidè
haberent, ac de ſoluenda obſidione cogitantem, explo- D
randi gratia nuntium in vrbem miſiſſe: Biantem conſilio regis explorato, magnos arenæ aceruos tritico operuiſſe, hominique oſtẽdiſſe: eo agnito regem cum Prienenſibus pacem percuſſiſſe, móxque regem Bianti, vt ad ſe veniret, mandaſſe, illúmque dixiſſe, Equidem Alyatten cepas edere ac flere iubeo. Fertur & in cauſis orandis ſummus atque vehementiſſimus fuiſſe, bonam tamen in partem dicendi vim exercere ſo-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A litum: ídque Demodicum Alirium significasse, quum diceret, oratori Prienæam causam esse imitandam: Hipponactémque similiter, qui dum laudare quempiam summæ integritatis vellet, cum Biante Prienensi ait causas egisse præstantius. Mortuus est & ipse in hunc modum: Causam pro amico dixerat iam vetulus, & quum à dicendi labore quieuisset, caput in sinu nepotis ex filia fessus reclinauit. Quum verò aduersa-
32 rius itidem peroraſſet, iudicésque sententiam pro eo tulissent qui causæ suæ Biantem habuerat patronum,
B soluto iudicio, nepotis in gremio efflauisse animam compertus est: ipsúmque magnificè sepeliuit ciuitas, atque eius laudes tumulo inscripsit,

Petra Prieneum tegit hec bene culta Biantem,
Ornamentum ingens qui fuit Ionijs.

Est & nostrum in eundem,

Hic situs est Bias, Hermes quem duxit ad orcum,
Albentem niueis tempora cana pilis.
Vt causam dixit socij, inclinatus in Vlnas
Mox pueri, somnum soluitur in tenuem.

C Scripsit autē de Ionia ad duo millia versuum, quánam ratione quis felix esse posset. Placuerunt eius istæ in primis sententiæ: Ciuibus placere omnibus stude: habet enim id multum gratiæ. contrà verò fastus ac superbia semper nocuit. Et illud, Corpore quidem esse validum, naturæ munus est: porrò quæ vtilia sint patriæ, dicere, animi & prudentiæ proprium. Pecuniarum autem copia etiam plurimis fortè obuenisse. Infelicem dicebat, qui ferre nequiret infelicitatem: morbúmque animæ impossibilia amare & appetere,
D alieni verò incommodi non meminisse. Interrogatus quídnam esset difficile, Ferre, inquit, fortiter mutationem rerum in deterius. Nauigabat cum impiis aliquando, & quum tota tempestate nauis quateretur fluctibus, illíque deos inuocarent, Silete (inquit) ne vos hic illi nauigare sentiant. Percontanti impio homini quid esset pietas, nihil respōdit: quúmque ille silétij causam scisciteretur, Quia, inquit, de rebus nihil ad te pertinentibus quæris. Rogatus quid esset dulce

hominibus, Spes, ait. Malle se inter inimicos quàm A
inter amicos iudicare dicebat: quippe ex amicis alterum prorsus futurum inimicum, ex inimicis autem alterum amicum. Fortè interrogatus quídnam faciens homo delectaretur, Lucrãs, inquit. Dicebat vitæ tẽpus ita metiendum, quasi & diu & parũ victuri simus: 33
ita amandum, quasi odio simus habituri. malos enim esse plurimos. Sic autem consulebat, Siquid agere instituis, lentè id aggredere: cæterùm in eo quod elegeris, firmiter persiste. Noli citò loqui: est enim insaniæ
indicium. Prudẽtiam dilige. De diis ita vt sunt loque- B
re. Indignũ hominem diuitiarum gratia laudare noli. Persuadens accipe, non cogẽs. Quicquid boni egeris, in deos refer. Viaticum tibi ab adolescentia ad senectutem sapientiam compara: ea quippe sola est certa veráque possessio. Meminit Biãtis (vt diximus) etiam Hipponax, & insuauis Heraclitus ipsum præcipuè commendat his verbis: Priene oppidum Biantem tulit, Teutami filium, cuius est opinio illustrior quàm cæterorum. Et Prienẽses sacellũ ipsi dedicarũt, quod
Teutamium dicitur. Eius est sententia, Plures mali C
sunt. Huius etiam feruntur esse sententiæ: Quicquid proposueris, firmiter seruans perseuera. Duo maximè contraria sunt consilio, ira scilicet & festinatio. Diu deliberatos amicos elige, eósque vno affectu, non vno habeas merito. Amicos sequere quos non pudeat elegisse. Amici vitam, tuam puta gloriam.

CLEOBVLVS.

D

CLeobulus Euagoræ filius, ex Lindo, siue (vt Duris auctor est) ex Caria fuit. Eius genus plerique ad Herculem referũt. Corporis viribus ac forma fuisse insignem, Ægyptúmque percipiendæ philosophiæ gratia petiisse tradunt: natámque illi filiam Cleobulinam, hexametrorum ænigmatũ vatem, cuius & Cratinus meminit in eiusdem nominis poemate, plurali inscribẽs numero. Sed & Mineruæ phanum à Danao

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A conſtructum, illum inſtauraſſe aiunt. Scripſit autem carmina, obſcuráſque ſententias ad tria millia verſuũ. Midæ quoque Mauſoleo inſcriptum epigramma ab eo factum, non deſunt qui ſentiant,

AEneas ſum Virgo, Midæ que incumbo ſepulchro,
34 *Dum fluit Vnda leuis, ſublimis naſcetur arbor,*
Dum ſol exoriens & ſplendida luna relucet,
Dum fluuij labuntur, inundant littora fluctus,
Hic conſtanter ago, lacrymiſque in marmore tincto
Fixa, Midam moneo hic tumulatum chare Viator.

B Innituntur autem Simonidis teſtimonio, qui vituperare videntur, quòd tantas laudes in eius ſtatuam tanto verborum ſtrepitu congeſſerit, vt eam indeficientibus omnibus vernis floribus, ſoliſque flammis & aureæ lunæ, & æquoreis vndis comparauerit, ipſúmque Cleobulum apertè fatuum appellat. Vnde conſtat Homeri illud non eſſe, qui multis annis Midam præceſſit, vt aiunt. Fertur in Commentariis Pamphilæ ipſius huiuſmodi ænigma,

Eſt genitor proles cui ſit biſſena: ſed horum
C *Cuius triginta natæ, ſed diſpare formã:*
Hæ niueæ totæ, fuſcis ſed vultibus illæ:
Atque immortales quum ſint, moriuntur ad vnam.

Eſt autem annus. Sunt & iſtæ ex ſententiis illius celebres: Imperitia in omnibus maiori ex parte dominatur, & multitudo verborum: ſed tempus ſufficiet. Sẽtire atque ſapere illuſtre aliquid & inclytum ſtude. Inanis & ingratus ne ſis. Filias nuptui locari oportere ætate virgines, ſed prudentia & ſenſu mulieres: docẽs per id virgines quoque eruditas eſſe. Dicebat amicos beneficiis fouendos vt amicitiores ſint, inimicos
D autem amicos faciendos. Caueãdam enim calumniam amicorum, inſidiáſque inimicorum fugiendas. Illud item, antequam domo quis exeat, quid acturus ſit, apud ſe pertractet: rurſus quum redierit, quid egerit recogitet. Conſulebátque corpus ſuum exercendum. Audiendi magis quàm loquendi ſtudioſum eſſe oportere: intentum ſtudiis potius quàm indoctum. Linguã non maledicam eſſe debere. Proprium virtutis, eſſe alia-

lienum à vitio, iniustitiam fugere. Ciuitati ea consulenda quæ sunt optima. Voluptatem frænandam. Vi nihil agendum. Erudiēdos liberos. Inimicitias soluendas. Cum muliere neque blanditiis agendum, neque præsentibus extraneis iurgādum: illud quippe vecordiam, istud vesaniam significare. Famulum vino hilarem non puniendum: videri enim id dementius esse. Vxorem sibi parem eligēdam: Nam si clarioré te duxeris (inquit) affines dominos habebis. Iis qui conuitiis perstringuntur non insultandum: inimicos quippe ex ea irrisione fieri. Dum secunda fortuna arridet, superbire noli: aduersa perstrepente noli frangi. Fortunæ mutationes fortiter perferre disce. Obiit senex annorum LXX, eiúsque laudes tumulo inscriptum epigramma continet,

Extinctum luget Cleobulum patria Lindus,
Patria quæ medio est undique cincta mari.

Scripsit & ipse breuem epistolam Soloni sic,

Cleobulus Soloni.

Amici quidem tibi sunt permulti, singulisque domus est. verùm ego Soloni commodissimam fore ad inhabitandum Lindum cēseo, ciuitatem liberam. Estque insula maritima: vbi si morari volueris, nihil à Pisistrato mali formidabis, atque ad te amici vndique confluent. Vale.

PERIANDER.

PEriandro Corinthio Cypselus pater fuit ex Heraclidarum gente. Vxorem autem Lysiden duxit, quam ipse Melissam appellabat, Proclei Epidaurensium tyranni, & Eristheneæ Aristocratis filiæ, sororisque Aristodemi filiam, qui (vt ait Heraclides Ponticus in libro De principatu) totius ferme Arcadiæ dominabantur. Duos ex ea filios genuit, Cypselum & Lycophronem: alterum ex his iuniorem, prudētem, maiorem natu, stolidum. Post aliquantum tēporis, accensus ira, missam sub gradus prægnantem cōiugem, calcibus percussit, ac necauit, pellicum persuasus calu-

A mniis, quas tamen postea igne cremauit, puerúmque Lycophrona matri fletu iusta soluentem abdicauit, 36 atque in Corcyram agi præcepit. Iam verò vicinus senio, illum vt ei tyrannidem per manus daret, ad se accersiri iussit. Eius deprehenso consilio, Corcyrenses illú prœueniétes interemerút. Hoc ille cóperto, furiis succésus, eorú liberos ad Alyatten præsecandos misit. Quum autem nauis appropinquasset Samo, Iunoni vota facientes, à Samiis seruati sunt. Quod ille vbi didicit, mœrore confectus excessit è vita, annos natus B fermè octoginta. Sosicrates cum ante Crœsum obiisse diem asserit, XL & vno annis ante quadragesimamnonam Olympiadem. Hunc Herodotus in primo Histor. Thrasybuli Milesiorum tyranni hospitem fuisse ait. Aristippus autem in primo De Antiq. delic. libro, hæc de illo refert: Matrem eius Cratæam illius amore ferucntem, clàm congredi solitam, illo non inuito tantéque flagitio acquiescente. Quod vbi cognitum est, dolens se fuisse deprehensum, grauius iam ciuibus instabat. Porrò Ephorus in historia, vouisse illum C tradit, si Olympia quadriga vicisset, auream statuam deo sacraturum, victoria verò potitum, & auro egentem, quadam celebritate populari, mulieribus procedentibus ornatis, múdum ademisse muliebrem, atque ita donarium misisse asserunt. Illum, quum sepulchrú suum ignorari vellet, tale quippia mmolitum. Duobus iuuenibus viam quandam ostendisse, ac iussisse noctu per illam incederent, cúmque qui primus occurrisset, interimerent ac sepelirent: póstque illos, quatuor alios misisse, qui eos necarent ac sepulturæ tradeD rent. rursus contra eos misisse plures: itidémque vt facerent imperasse, atque ita ipsum primis obuium, occisum esse. Enimuero Corinthij cenotaphium illius versibus illustrarunt,

Et sophia & nummis Periandrum terra Corinthus
Clarum, littoreo continet alma sinu.

Extat & nostrum in eundem,

Ne tibi tam doleat si non optata sequantur,
Sed iuuet id supers quod tribuere dei.

Nam sapiens stygias Periander cessit ad umbras A
Extinctus, quod non quæ volunt valuit. 37

Huius illud est, Nihil pecuniarum gratia agendum. oportere enim aliàs modo qui inhonestus non sit, lucrari. Scripsit & παραθήκας ad duo millia versuum. Dicebat his qui tutò regnare vellent, summa ope nitendum vt beneuolentia, non armis stiparentur. Rogatus aliquando cur in tyrannide persisteret, Quia, inquit, & sponte & inuitum cedere æquè periculosum est. Dixit & hæc: Bona res est quies, ac periculosa temeritas. Turpe lucrum. Populi administratio tyrannide B præstantior est. Voluptates corruptibiles sunt, honores immortales. Inter secundas res esto moderatus, inter aduersas prudens. Amicis & felicibus & infelicibus eundem te præbe. Quodcunque pollicitus fueris, serua. Inter loquendum caue ne secreta pronuncies. Non peccantes modò, verùm & peccare gestientes punito. Primus hic armatis circumseptus incessit, magistratúmque ad tyrannidem transtulit, neque in vrbe viuere quosuis permittebat, vt Ephorus & Ari- C stoteles tradunt. Claruit autem circa trigesimamoctauam Olympiadem, exercuitq; tyrannidem annos x L. Porrò Sotion atque Heraclides & Pamphila in v Comment. duos aiunt fuisse Periandros, tyrannum alterũ, alterum verò sapientem, eúmque Ambraciotem. Quin eos Neanthes quoque Cyzicenus ait patrueles sibi inuicem fuisse. Porrò Aristoteles Corinthium asserit fuisse sapientem, Plato negat. Ipsius & hoc est: Exercitatio potest omnia: nam & Isthmum quoque po- D tuit perfodere. Ipsius aliquot feruntur epistolæ, cuiusmodi hæc est:

Periander Sapientibus.

Gratias immortales ago Pythio Apollini, quòd in vnum coactos epistolæ meæ repererunt, ipsęque Corinthum (vt confido) perducẽtur. Expecto itaque vos. Certè ipsi videbitis quàm ciuiliter vos excipiam. Sicut igitur anno præterito Sardis in Lydiam venistis, ita nunc oro ne pigeat ad me quoque proficisci Corinthi 38
tyrannum. Videbunt enim vos non sine gratulatione

A Corinthij Periandri domum adeuntes.

Periander Procleo.

Nobis quidem non ex sententia fuit vxoris scelus. Tu autem sponte filio ingrato siquid egeris, peccas. Aut igitur immanitatem in filium compesce, aut ego illi opem feram. Nam & ipse satis diu pœnas dedit.

Thrasybulus Periandro.

Præconi quidem tuo nihil dissimulaui, sed ipsum in segetem inducens, eminentiores spicas bacillo feriens decutiebam, subsequẽte illo, tibique, si interrogares, B referret quicquid vel viderit vel audierit à me. Tu ergo sic facito, si quidem tyrannidem tutò tenere cupis, atque in ea constabiliri, ciuitatis principes tolle, siue illi amici, siue inimici videantur. Quippe tyranno amici quoque sæpe suspecti sunt.

ANACHARSIS.

ANacharsis Scytha, Gnuri quidem filius, Caduidæ verò Scytharum regis frater, matre Græca fuit: C quamobrem & vtriusque linguæ peritus erat. Scripsit autem & de Scytharum legibus, & de iis quæ apud Græcos legitima & solennia sunt, ad frugaliorem ac viliorem victum, itémque de re bellica ad nongentos versus. Præstitit prouerbij occasionem, eo quòd esset audax & constans in dicendo, vt qui eius constantiam imitaretur, Scythicum dicendi genus diceretur imitatus. Eum Sosicrates Athenas concessisse XLVII Olympiade, sub Eucrate principe tradidit. Porrò Hermippus Solonis iuisse domum, & cuidam ex familia D iussisse nuntiaret ei Anacharsim adesse pro foribus, vt 39 illius conspectu & hospitio, si fieri posset, frueretur, puerum intus hæc nuntiasse Soloni, eiúsque iussu hæc illi renuntiasse, In propriis regionibus hospites fieri. Ad hæc introgressum dixisse Anacharsim, Modò se esse in patria, atque ad se pertinere hospites facere. Eam viri dexteritatem admiratum Solonem, cõtinuò illum admisisse, & arctissimis amicitiæ vinculis sibi deuinxisse. Post aliquantulum temporis regressum in

Scythiam, quum patrias leges immutare vellet, Græ- A
cáſque toto conatu niteretur inducere, in venatu à fra
tre ſagitta percuſſum interiiſſe, dicentem, ſermonis 16
& diſciplinæ gratia ſe ex Græcia ſeruatum, per inui-
diam in domo & patria periiſſe. Quidam Græco ritu
ſacrificantem occiſum tradunt. Eſt autem noſtrum
in illum epigramma,

In Scythiam patrias rediens Anacharſis ad oras,
Orabat Græco viuere more ſuos:
Vix ea cùm ſummo infelix verſaret in ore
Verba, ſenem ſuperus dira ſagitta dedit. B

Huius illud dictum memoratur: Vitē vuas tres ferre,
primā voluptatis, ſecūdā ebrietatis, tertiā mœroris. Mi
rari ſe dixit, quomodo apud Græcos, artifices certarēt,
iudicaréntque qui artifices non eſſent. Rogatus quo
pacto quis abſtemius fieret, Si turpes, inquit, ebrioſo-
rū motus ſibi ante oculos ponat. Mirari item ſe dice-
bat, quînam fieret vt Græci aduerſus eos qui iniuriis
laceſſunt legem ferentes, athletas, quum ſe inuicem fe-
riunt, honorant. Quum didiciſſet quatuor digitos na-
uis eſſe craſſitudinem, Tātum, inquit, à morte abſunt C
qui nauigant. Oleum veſaniæ pharmacum dixit, quòd
eo. vncti athletæ contra ſe mutuo magis inſanirent.
Quí fit, inquit, vt qui mentiri vetant, in cauponum ta-
bernis apertè mentiantur? Mirari ſe dixit, cur Græci
initio conuiuij paruis poculis vterētur, vbi verò ſatu-
rati eſſent, maioribus. Inſcribitur autem ipſius imagi-
nibus, Lingua, ventre, pudēdis continēdum eſt. Roga-
tus an in Scythia ſint tibiæ, Ne vites quidem, inquit.
Percontanti quænā eſſet ſecuriſſima nauis, Ea, inquit,
quæ in portum venerit. Iſtud quoque ſe apud Græcos D
mirabile vidiſſe referebat, quòd fumum in montibus
relinquerent, ligna in vrbem conuecherēt. Interrogan-
ti, vtrum plures ſint viui quàm mortui, Nauigantes, in
quit, vtra in parte conſtituis? Exprobranti ipſi Attico,
quòd Scytha eſſet, At mihi (ait) dedecori eſt patria, ſed
patriæ tu. Rogatus quídnā eſſet hominibus bonum ac
malum, Lingua, inquit. Melius (aiebat) eſt amicum v-
num egregium, quàm gregarios multos poſſidere. Fo-

A rum,ad ſailendũ inuicem,atque ad dãdas auaritię manus deſtinatum locũ dicebat. Ab adoleſcente in conuiuio paſſus contumeliam,Adoleſcens(inquit) ſi modò, quum iuuenis es,vinum non fers, quando ſenueris aquam feres. Inuenit(vt quidam volunt) ad vitæ vſum ancoram & ſiguli rotam. Scripſit & hanc epiſtolam:

Anacharſis Crœſo.

Ego,Lydorum rex,in Græciam adueni,Græcorum mores & ſtudia,& inſtituta percepturus. Auro autem nihil egeo,ſatisque mihi eſt vt ad Scythas redeã me-
B lior atque doctior. Veniam tamen ad te Sardis, plurimi faciens tibi familiarem & amicum fieri.

MYSON.

MYſon Strymonis filius (vt ait Soſicrates) Cheneus genere,Hermippo autore,traditur, à vico OEtæo ſiue Laconico ſic dictus, numeratúrque inter ſeptem ſapientes. Aiunt eius patrem tyrannum fuiſſe. Fertur à quodã,Pythiam,quum ab Anacharſide quæ-
C reretur,quiſnam ſe eſſet ſapientior, reſpondiſſe(vt de
17 Chilone prædiximus in Thaletis vita)OEtæum quendam Myſonem Cheneum,ſe ſapientiorẽ eſſe. Hoc illum oraculo ſolicitatum,ad vicũ peruenisſe, eúmque reperiſſe æſtate ſtiuam aratro aptantem,ac dixiſſe,Atqui,ô Myſon,non aratro vacandi nunc tempus eſt: illúmque reſpondiſſe,Imo ſatis tempeſtiuum ad illud parandum. Alij oraculum illud non OEtæũ ſed Eteon dixiſſe autumant, inquirúntque quid ſit Eteus. Parmenides quidẽ pagum eſſe Laconiæ,vnde fuerit My-
D ſon: Soſicrates verò in Succeſſionibus patre Eteum, matre Cheneũ fuiſſe tradit: Euthyphron Heraclidis Pontici filius Cretem aſſerit(eſſe enim in Creta oppidum Eteã) Anaxilaus Arcadem tradit. Meminit ipſius & Hipponax,dicens,Et Myſo,quem virorũ omnium ſapiẽtiſſimũ Apollo prædicauit. Ariſtoxenus in Varia hiſtoria,hunc ab Apemãti & Timonis moribus non multum abfuiſſe teſtis eſt,quippe qui hominũ oſor fuerit,quique deprehẽſus Lacedæmone ſolus in ſolitudine tiſerit. Quũ ab eo rogaretur,quĩ cũ de improuiſo

deprehenderat, cur nemine præsente rideret, At ob hoc ipsum rideo, dixisse. Ex hoc habitum ignobilem, quòd non ex vrbe, sed ex vico, eóque obscuro, natus esset, óbque eam ignobilitatem, quæ ipsius sunt, à plerisque Pisistrato tyranno attribui, idē Aristoxenus auctor est, præter Platonem philosophū. Nam meminit illius in Protagora, illum pro Periandro constituens. Dicebat autem, Non ex verbis res, sed ex rebus verba esse inquirēda: neque propter verba res perfici, sed rerum gratia verba consummari. Defunctus est autem ætatis anno XCVII. A B

EPIMENIDES.

42

EPimenides (vt ait Theopompus aliíque complures) patrem hābuit Phæstium, alij Dosiadém, alij Agesarcum tradunt, Cretēsis genere, Gnoso oriūndus: vbi ex vici natura effigiem mutasse perhibetur. Missus enim aliquando à patre vt ouem rure deferret, meridiano tempore diuertit ex itinere, atque in spelunca, LVII annos perpetuos obdormiuit. Dehinc somno excitatus, quærebat ouē: putabat enim se parū obdormisse. Quam quum non inuenisset, in agrum reuertitur. Quū verò rerum omnium faciem immutatā cerneret, agrúmque in alterius ius concessisse, stupore attonitus, & dubius rediit in oppidum. Ibi quū domum suam vellet ingredi, quísnā esset interrogatus, víxque agnitus à iuniore fratre iam vetulo, omnem ex illo didicit rei veritatem. Porrò illius fama per Græciā volante, Deo esse charissimus existimatus est. Vnde & Athenienses quū aliquando peste laborarēt, responso à Pythia accepto, vrbem expiari oportere, Niciā Niceratī filium naui misere, Epimenidémque ex Creta aduocarūt. Profectus autem Olympiade XLVII, lustrauit vrbem, pestémque compescuit, hoc modo: Sumpsit oues nigro & cādido vellere, duxítque in Ariū pagum, atq; inde quò vellēt abire permisit, his qui illas sequebantur mandans, vbicúque illę accubuissent singulas

C D

A mactarent peculiari cuipiam deo:atque in hunc modum quieuit lues.Ex eo iam hodiéque per Atheniensium pagos,aras sine nomine inueniri certũ est,in eius quæ tũc facta est expiationis memoriá.Alij causam dixisse pestis Cylonium scelus,liberationémque significasse,atque ideo mortuos duos adolescentes Cratinũ & Ctesibiũ,atque ita eladem quieuisse.Athenienses ea pernicie liberi,homini talétũ decernũt,& nauim quæ
43 illum in Cretá reueheret.Verùm ille pecunia repudiata,amicitiam & societaté Athenienſium & Gnosiorũ
B impetrauit,reuersúsque domum,paruo pòst tempore migrauit è vita,ætatis suæ anno cẽtesimo quinquagesimo septimo,vt ait Phasgo in libro De longæuis:sicut autem Cretenses tradũt,ducentesimo nonagesimo nono:Xenophanes verò Colophonius audisse se dixit,cẽ-
11 tesimo quinquagesimoquarto.Scripsit autem Curetũ & Corybantum generationem,& theogoniá ad quinque millia versuum. Argûs quoque nauis apparatum & structuram,& Iasonis in Colchon nauigationem, ad sex millia & quingẽtos versus.Scripsit & prosa o-
C ratione de sacrificiis & repub.Cretensium,ac præterea de Minoe & Rhadamantho,ad quatuor millia versuum.Construxit & apud Athenienses phanum verendorum deorum, vt ait Lobon Argiuus in libro De poetis.Fertur etiam primus domus atque agros expiasse,delubráque erexisse.Sunt qui illũ nõ obdormisse, sed ad tempus expatiatum assueuerent, intentum videlicet radicibus secandis.Extat ipsius ad Solonem conditorem legum epistola de ea repub.quam Minos Cretensibus tradidit.Sed Demetrius Magnesius in lib.De
D poetis ac scriptoribus æquiuocis,epistolam vt recentem,neque Cretẽsi,sed Attica loquutione,ipsáque non satis antiqua scriptam,arguere nititur.Sit illa sanè recens,vt vult ipse,ego & aliam ipsius epistolam reperi in hunc modum:

Epimenides Soloni.

Considε, ô amice. Si enim vel seruire assuetis, vel non bene institutis Athenienſibus Pisistratus immineret, imperium profectò diuturnum habuisset.

cæterùm viros haud sanè malos aut ignauos seruire A
cõpulit, sed qui monitorũ Solonis memores præ pudore ingemiscãt, seruire tyrãnidi diutius haudquaquã ferent. Verùm etsi Pisistratus ciuitatem occuparit, nõ 44
tamen ad illius liberos imperium spero deducẽdum. Est enim perdifficile hominibus liberis præclarisque institutis legibus sub seruitute durare. Tu autem noli quæso vagus agi, sed in Cretam venire ad nos matura, vbi tyrannus nullus cuiquam molestus est. Si verò illius amici fortè, vt fit, in itinere inciderint, metuo nequid sinistri tibi eueniat. Hæc ille, B

Quidam Demetrio autore tradũt accipere solitum à nymphis cibum, cúmque intra bouis vngulam conditum seruare, paulatímq; inde sumere, nulláque exinde egestione indigere, neque visum vnquam edere. Meminit huius & Timæus in secunda. Sunt item qui dicant, Cretenses illi sacrificia offerre, vt deo. Aiunt & diuinationis fuisse peritissimum. Siquidem quum apud Athenienses Μουνυχίαν vidisset, ignorare eos dixisse quantarum cladium causa locus ille futurus esset, quòd si scirent, dentibus illum discerpturos. Hæc autem prædixit multis antè temporibus. Fertur & pri- C
mus se AEacum dixisse, Lacedæmoniisque prædixisse captiuitatem quam passuri erant ab Arcadibus, ac seipsum reuiuiscere sæpe simulasse. Theopompus autẽ in Mirabilibus refert, quum nympharũ templum exædificaret, vocẽ è cælo lapsam, Epimenides, non nymphis, sed Ioui dedicato. Cretensibus item pronũtiasse belli exitum, quod inter Arcadas & Lacedæmonios agebatur, eum quem prædiximus. Quo in bello deserti ab Orchomeniis, in ius hostium concessere. Senuisse illum intra tot dies quot obdormisset annos, non D
desunt qui asseuerant. hoc enim Theopompus ait. Hunc à Cretensibus Curetem appellari solitum, Myronianus in Similibus autor est. Corpus eius apud se Lacedæmonii seruant responso quodam admoniti, vt refert Sosibius Lacedæmonius. Fuerunt alii duo Epimenides, genealogiæ scriptores, & tertius qui Dorieè Rhodi historiam scripsit.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

PHERECYDES.

45 PHerecydes Badyos filius, Syrius, vt in Successionibus Alexander tradit, Pittaci auditor fuit. Eum Theopompus asserit primum omnium de natura & de diis scripsisse. Plurima de illo & stupenda memorantur. Deambulantem enim secus littus Psamium, quum intuitus fuisset nauem plenis velis currentem, pòst paulum mergendam prædixisse, atque vt dixerat, se inspectante contigisse. Haustam rursus aquam ex puteo quum biberet, post diem tertium terræ motum
B futurum prædicasse, atque ita factum esse. Quum denuo Messanam ascendisset in Olympiam, Perilao hospiti consuluisse, cum tota familia inde migrare maturaret, neglexisse illum, Messanámque paulo pòst captam ab hostibus fuisse. Lacedæmoniis solitum dicere, Neque aurum neque argentum honorandum, vt Theopompus in Mirabilibus scribit. Præcepisse hoc sibi in somnis Herculem, quem & eadem nocte regibus, Pherecydi vt obtemperarẽt, iussisse. Sunt qui Pythagoræ ista adscribãt. Tradit Hermippus illum, quú
C inter Ephesios atque Magnesios vigeret bellum, cuperéque Ephesiòs vincere, quendam ex prætereuntibus interrogasse vnde esset, & quum se ille Ephesium dixisset, adiecisse, Trahe me per crura, & in agro Magnesio pone, ciuibúsque tuis annuntia, vt parta victoria me in eo loco sepeliant, adiecítque se esse Pherecydem. Hæc vbi ille ciuibus renuntiauit, magna eos victoriæ incessit spes. Postridie verò commisso prælio, Magnesios fundunt, victorésque Pherecydem ex vita migrasse comperiunt, quem etiam sepelientes ma
D gnificè honorauerunt. Quidam profectum Delphos è monte Corycio seipsum deiecisse aiunt, deniq; sepultum esse. Alii à pediculis consumptum, obiisse diem tradunt. Aristoxenus verò, quum de Pythagora eiúsque familiaribus scriberet, refert illũ, quum à Pythagora qui visitandi gratia aduenerat, vt sese haberet interrogatus esset, digitum immisisse per ianuam ac di-
45 xisse, Apertè inspice: vnde ea vox postea à philosophis in malam partẽ accipi solita. Qui autem ea in meli-

orem partem vtuntur, peccant. Dicebátque deos men A
sam συωέϛ vocare. Porrò Andrõ Ephesius duos tradit fuisse Pherecydes, Syros. Astrologum alterũ, alterum theologũ, Badyos filium, cuius Pythagoras studiosus fuerit. Eratosthenes vnum tantùm Syrium, alterum Athenienſem genealogum fuisse, asserit. Seruatur adhuc Pherecydis Syri, quem scripsit, libellus de rerum principio, cuius initium est, Iupiter quidẽ atq; Tempus idem, & Tellus erant semper. Terrenæ autẽ nomen fuit Telluri, postquam ipsi Iuppiter præmiũ dedit. Seruatur & heliotropium in Syra insula. Refert B
autem Duris in secũdo Sacrorum, inscriptum eius tumulo hoc epigramma,

Desinit in me omnis sapientia: prima quòd autem
Pythagoræ nostro tribuatnr palma, fatebor
Id, sed ob hoc quia primus erat in gente Pelasga.

Ion autem Chius de ipso sic scribit,

Virtutum ornatus insignibus atque pudore
Hic animo Cluit suauiter exanimis.
Atque, Ct Pythagoræ sapientia summa, Cirorum
Multorum mores Cidit & edidicit. C

Est & nostrum sic se habens carmine Pherecratio,

Insignis Pherecydes,
Syros quem parit olim,
Turpes in pedicillos
Permutasse priorem
Formam dicitur: atque
Magnetum in regionem 47
Se iussisse trahi, quò
Donaret generosis
Palmam illustrem Ephesiis.
Oraclum fuerat, quod
Solus nouerat ipse, D
Hoc mandans: moritúrque
Lætus sic apud illos.
Verum est hoc igitur, quòd,
Si Cerè est sapiens quis,
Viuus Ctilis Csque
Extinctúsque iuuabit.

A Aliorum etiam in eum feruntur epigrammata. Fuit autem circa sexagesimamnonam Olympiadem. Est eius quoque ad Thaletem huiusmodi epistola:

Pherecydes Thaleti.

Bene moriaris quum tibi fatalis dies superuenerit. Morbus me inuaserat quum tuas accepi literas, pediculis operiebar,& febri quatiebar totus. Mandaui itaque quibusdam ex familiaribus, vt quum me sepelierint,ad te perferant quæ scripsi. Tu autē,si quidem
B ea probaueris cum sapiētibus reliquis,ita legenda demum trades: sinautē improbaueris,nolito edere. mihi certè necdum satis placebant. Est ibi quidem non certa rerum fides. neque enim id recepi, neque quid sit verum me scire professus sum. Fortè quædam de theologia reseruaui:cætera intelligere oportet. Omnia quippe indico potius quàm aperio. Morbo autem diebus singulis inualescēte, neque medicorum quempiam neque amicorum penitus amitto. Cæterùm as-
C sistentibus pro foribus,& interrogantibus quo in statu sim,digito per ostii claustra dimisso, quàm pestilenti malo tenear ostendi, admonuique vt postridie conueniant ad solennes Pherecydis inferias. Vale.

Atque hi sunt qui appellati sunt sapientes, quibus,
48 nōnulli Pisistratum etiam tyrannū adscribunt. Veniendum verò iam ad philosophos, ac primò inchoandum ab Ionica philosophia,cuius principē Thaletem fuisse memorauimus,Anaximandri præceptorem.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM vita, Liber II.

ANAXIMANDER.

ANAXIMANDRO Milesio Praxiades pater fuit. Huius est illud, Principium elementum immensum hoc, & infinitum esse, non tamen definiens aera & aquam, aut aliud quippiam. Partes quidē eius immutari, totum verò immutabile. Durare medio loco terram centri instar constitutam, globosámque esse & rotundam. Lunam falso lucere lumine, splendorémq; à sole mutuari. Solem terræ æquare magnitudinem, & esse purissimum ignem. Primus autem gnomonem inuenit, ipsúmque Lacedæmone in loco captandæ vmbræ idoneo statuit, quò (vt ait Phauorinus in Omnimoda historia) conuersione solis, & æquinoctia notaret. σφαῖρα quoque fabricatus est, ac primus terræ marisque circuitus descripsit, & sphæram insuper constituxit. Quæ verò accommoda sibi visa sunt, summatim (prout memoriæ occurrebāt) exposuit. Apollodorus Atheniensis illum in Chronicis ait secundo anno LVIII Olympiadis, annum egisse ætatis sexagesimumquartum ac paulo pòst obiisse diem: floruisse autē maximè sub Polycrate Samiorum tyranno. Aiunt eum canentem à pueris irrisum, eóque comperto dixisse, Canēdum ergo puerorum causa modulatius. Fuit & alius Anaximāder historicus, & ipse Milesius, Ionicus scriptor. 49 A B C D 50

ANAXIMENES.

ANaximenes Eurystrati filius, Milesius, Anaximandri auditor fuit. Quidam & Parmenidem audisse asserunt. Hic initium dixit aera & infinitum. Moueri sidera non supra terram, sed circa terram. Vsus

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A eſt autem Ionica loquutione, ſimplici & minimè ſucata. Sexageſimaquarta Olympiade natum eſſe, atque eo anno quo Sardis capta ſit, obiiſſe diem Apollodorus tradit. Fuerunt & alii duo Lampſaceni eius nominis, orator unus, alter hiſtoricus, qui oratoris nepos Alexandri geſta conſcripſit. Extat philoſophi Anaximenis epiſtola huiuſmodi:

Anaximenes Pythagorę.

Thales ab annis ferè ad ſenectutẽ per ſtudia virtutis humanitatique peractis, indicta morte defungitur. Is enim (ut conſenuerat) una cum ancillula ſidera inſpecturus, anno domus maximus exiſtet, immemor ut ſeſe loci ſitus haberet, dum aethera ſecurus explorat, in ſubiectã foueam cecidit. Milefii ſiderum obſeruatoris hunc finem tradunt. Cæterùm nos qui literarum amore tenemur, tanti viri iugiter meminimus, atque in illius maximè doctrina acquieſcimus, inſtitámque ſermonis noſtri Thaletem ſemper initimus. Rurſum alia ad eundem:

Anaximenes Pythagorę.

C Cõſultius nobis egiſti, ut quietus viueres, qui ex Samo Crotonem commigraſti. Nam AEacidæ cum aliis infenſi ſunt, tum Milefius tyranni dominantur. Medorum item rex nobis acriter imminet, niſi velimus eſſe tributarii: quanquam videntur Iones pro libertate omnium cum Medis dimicare. Ita enim illi nos vndique vrgent, ut nulla nobis ſpes ſalutis ſit. Quónam igitur animo poſſit Anaximenes cæli ſecreta rimari, cuius iugis aut mortis aut ſeruitutis incumbit metus? Atqui in Crotoniatis atque Italis cæteris gratus atque in pretio es, quem accedunt & ex Sicilia fundi quique.

ANAXAGORAS.

ANaxagoras Hegeſibulo ſiue Eubulo patre, Clazomenius, Anaximenis fuit in primis ſtudioſus. Primus hic materiæ, quam ὕλην appellant, mẽtem adiecit, in principio operis ſui ſic ſcribens, Omnia ſimul erant, deinde acceſſit mens, eáque cõpoſuit quamob-

rem & Mens siue animus dicitur. Timon hoc ipsum A
de Anaxagora fatetur in Sillis, dixisse scilicet mentem confusis primò rebus accessisse, omniáque compegisse, simul atque ordinasse. Timonis carmen ita habet,

Nunc Vbi Anaxagoras Mens est, fortissimus heros,
Qui mentem subito (nam mens non defuit illi.)
Composuisse putat, fuerant quæ incondita quondam.

Hic non modò generis gloria & opibus, verùm animi quoque magnitudine clarissimus fuit: quippe qui vniuersum patrimonium suis sponte concessit, quo quú ab eis insimularetur negligentiæ, Quid ergo, (inquit) nónne vos ista curatis? Demum ab eis profectus B
ad speculandam rerum naturam se contulit, rei & publicæ & priuatæ omnino negligens: adeo vt cuidam se ita compellanti, Nulláne tibi patriæ cura est? dixerit, Mihi verò patriæ cura, & quidem summa est, digitum in cælum intendens. Fertur in Xerxis transitu annũ ætatis vicesimũ egisse, vixisséq; annos LXXIV: Apollodorus in Chronicis floruisse cum LXX Olympiade, septuagesimæque octauæ primo anno defeciisse refert. Philosophari Athenis cœperat sub Callia, vi- C
cesimo ætatis anno, vt Demetrius Phalereus in Descriptione principum refert: vbi & triginta annos commoratum tradunt. Dicebat solem candens ferrum esse, ac penitus ignitum, & Peloponneso maiorem. A- 52
lii hoc ad Tantalum referunt. Lunam habitacula in se habere & colles & valles. Initia rerum similitudines habere partium. Vt enim ex minutissimis quæ vocantur ramentis, aurum constat, ita & ex paruis similium partium corporibus, hoc totum esse compositum, mentémque initiúmque motus. Et grauia corpora inferiorem locum, vt terram: leuia superiorem D
obtinuisse, vt ignem, medium aeri atque humori distributum. Ita enim super terræ latitudinem mare subsistere, humoribus à sole in vaporem conuersis. Sidera principiò quidem turbato & confuso motu ferri solita, ita secundum terræ verticem, cum qui semper apparet polũ versari, postea verò inclinationẽ accepisse. Lacteũ orbẽ reflexũ esse solaris luminis, nõ

A intermicantibus astris. Cometas errantium stellarum esse concursum flammas ex se emittentium, eósque veluti scintillas ab aere vibrari. Ventos fieri, quũ aer à sole tenuatur. Tonitrus nubium esse collisionem, coruscationes confricationem itidem nubium, terræ motus successionem aeris in terram. Animantes primò ex humore & calore terráque manasse, postea ex se inuicem natas esse, mares à dextris, fœminásque à sinistris. Aiunt illum prædixisse eum qui circa AEgos
B fluuium cõtigit lapidis lapsum, quem ex sole casurum dixerit, eáque ratione inductum Euripidem ipsius discipulum, solem in Phaetonte fabula auream glebam appellasse. Profectum quoque in Olympiam sereno & lucente cælo sedisse pellicea indutum veste, quasi breui eruptura pluuia, sicque contigisse. Percontanti an Lampsaceni montes mare essent aliquando futuri, dixisse ferunt, Ita sanè, nisi tempus defecerit. Rogatus cuius rei causa natus esset, Inspiciendi (inquit) cæli, & solis & lunæ. Dicenti cuidam, Athenienſibus priuatus
C es, Non ego illis, (ait) sed illi me. Quũ vidisset Mausoli sepulchrum, Monumentum (inquit) pretiosum, &
53 lapidibus ornatum, diuitiarum imago. Indignáti cuidam ac molestè ferenti quòd in alieno solo moreretur, Bono, inquit, esto animo: idem enim vndique in infernum descensus est. Videtur autem (vt Phauorinus in Omnimoda historia testatur) primus Homeri poema de virtute & iustitia compositum esse dixisse, multúmque Metrodorum Lampsacenum familiarem suum ad eam opinionem cõtulisse. Quem in iis etiam
D quæ ad naturæ historiam attinét, constat poetæ fuisse in primis studiosum. Primus autem Anaxagoras librum à se scriptum edidit. Enimuero sub principe Dimylo cecidisse de cælo lapidem, Anaxagorámque tum dixisse, cælum omne ex lapidibus esse cõpositum, ac vehementi circuitu constare: aliàs continuò summa vi impetus lapsurum, Silenus in primo Historiarum autor est. Varia de huius damnatione referuntur. Nam in Successione philosophorũ tradit Sotion à Cleone impietatis accusatum, quòd solem candentem

tem dixerit laminam, ac penitus ignitã: defensum autem a Pericle discipulo, quinque talentis mulctatum, exilióque damnatum fuisse. Porrò Satyrus in Vitis à Thucydide accusatum, quòd contraria Pericli in reipub. administratione sentiret, neque impietatis modò, verùm & proditionis, absentémque morti addictum. Et quum illi renuntiata esset, & damnatio sua & filiorum mors, ad alterum dixisse, Iampridem aduersum illos atque se ex æquo naturam tulisse sententiam: ad alterum, Sciebam me genuisse mortales. Alij hoc ad Solonem referunt, alij ad Xenophontem. Hunc autem manibus etiam propriis sepelisse liberos, Demetrius Phalereus in libro De senectute testatur. Hermippus in Vitis, carcere inclusum, addictúmq; morti tradidit. Periclem verò percontatum an alius vitam in aliquo criminaretur, quum nullum ei crimen impingi comperisset, dixisse, Atqui ego discipulus istius sum. Nolite igitur iniquis calumniis inducti illum perdere, verùm mihi potius obtemperate, liberúmque 54
abire permittite, sícque factum esse. Hãc tamen illum iniuriam ægrè tulisse, ac spõte inde discessisse. Verùm
Hieronymus in secundo Commentariorum, Periclem asserit illum adduxisse in iudicium, incertis gressibus nutantem, & præ nimia ægritudine confectum macie, misericordiáq; iudicum potius quàm quòd innocens fuerit inuentus, dimissum esse. tam varia de ipsius damnatione inter auctores minimè obscuros habetur opinio. Nec defuere qui existimarent illum Democrito infestum fuisse quòd ab illo non fuerit admissus in colloquium. Lampsacum postea profectus, illic diẽ suum obiit. Vbi rogantibus eum principibus ciuitatis, num quid fieri mandaret, iussisse ferunt vt pueri quotannis quo mense defeciisset, ludere permitterentur, seruarique & hodie consuetudinem. Defuncto igitur Lampsaceni honorificè iusta persoluerunt, ciúsque tumulum epigrammatẽ illustrauerunt,

Hìc situs ille cui rerum patuere recessus,
Atque arcana poli, magnus Anaxagoras.

A Est & noſtrum in eundem,

Candentem ferri maſſam Phaethonta putauit
Quondam, & ob id mortis addictus Anaxagoræ.
Hunc tamen incolumem Pericles ſeruauit: at ille
Rurſus ob inuiſam perdidit inſcitiam.

Fuere & tres alij eodem nomine, in quorum nullo fuere omnia. primus, orator ex Socratis diſcipulis: ſtatuarius alter, cuius meminit Antigonus: tertius, grammaticus Zenodoti diſcipulus.

B

ARCHELAVS.

ARchelaus Athenienſis, ſiue Mileſius, patrem habuit Apollodorũ (ſiue vt quidam ſcripſere) Midonem: Anaxagoræque diſcipulus, & Soſicratis magiſter fuit. Primus hic ex Ionia phyſicam philoſophiá Athenas inuexit, & appellatus eſt Phyſicus, quòd in eum philoſophia deſierit naturalis, Socrate Ethicen introducente. Quanquam ne hic quidem Ethicæ rudis fuiſſe videatur: nanque de legibus philoſophatus
55 eſt, & de honeſto & æquo. Porrò Socrates, quòd hæc
C ab illo ſumpta propagauerit, inueniſſe putatus eſt. Duas eſſe generationis cauſas aſſerebat, calidum & frigidum. Animalia de limo nata. Iuſtúmque & turpe non natura conſtare, ſed lege. Hac autem ratione nitebatur: Liquentem calore aquam, vbi ignis inflammatur ardore, terram efficere: vbi verò circumfluit, aerem gignere. atque ideo illam quidem ab aere, hunc autem ab ignis leui facilique motu contineri. Gigni verò animalia ex terræ calore, quæ limum lacti ſimil-
D limum ad eſcam eliquauerit, ſic & homines natos. Primus vocem, aeris percuſſum diffiniuit. Mare in cõcauis per humum veluti colatum conſiſtere dixit: maximúmque ſiderum ſolem, & omne hoc, infinitum appellauit. Fuerunt & tres alij eiuſdem nominis. Primus, chorographus, qui omnem ab Alexandro peragratam terram deſcripſit: alius qui quæ naturæ ſunt propria, verſu prodidit: tertius, orator, qui & artem oratoriam ſcripſit.

A

SOCRATES.

SOcrates Sophroniſco patre lapidario, matre Phænareta obſtetrice natus, quemadmodum Plato in Theæteto meminit, Athenienſis patria, pago Alopecenſis fuit. Non defuerunt qui illum iuuaſſe Euripidem exiſtimauerint. Vnde Mneſilochus ait, Phrygibus nouo Euripidis poemati & Socratem ſarmenta miniſtraſſe. Ac rurſus Euripides Socratis, vt ſocij & adiutoris, meminit. Ariſtophanes quoque hoc ipſum B in Nubibus tradit, hunc aſſerens Euripidem fuiſſe, qui tragœdias ſcripſerit eloquentiæ ſapientiæque pleniſſimas. Quum igitur Anaxagoræ, ſecundum quoſdam auditor fuiſſet, & Damonis, vt Alexander in Succeſſionibus ait, poſt eius damnationem, ad Archelaum 56 ſe phyſicum contulit, cui in deliciis fuiſſe ſcribit Ariſtoxenus. Porrò Duris ſeruiſſe illum ait, & ſculpſiſſe lapides: opus illius eſſe Gratias quæ ſunt in arce, veſtitas, plerique aſſerunt. Vnde illum & Timon in Sillis ita depingit his verſibus,

Fluxit ab his legúmque loquax lapidúmque politor,
Græcorum Gates, impoſturæque magiſter,
Deriſor, rhetórque ſubatticus, & ſimulator.

Erat quippe in oratoria (ſicut etiam Idomeneus re- C fert) promptus atque acer: ſed eum tyranni triginta dicendi artem (vt ait Xenophon) docere vetuerunt. Agitatur & ab Ariſtophane, vt qui deteriorem rationem meliorem faceret. Primus quippe (vt Phauorinus in Omnimoda ſcribit hiſtoria) cũ Æſchine diſcipulo oratoriæ campos aperuit. Idomeneo idipſum in libris quos de Socraticis ſcripſit aſſerente, primúſque de vitæ ratione diſſeruit, ac primus philoſophorum damnatus moritur. Ait autem Ariſtoxenus Spinthari D filius pecunias illum ex miniſterio ſuo ad neceſſarium victum congregare ſolitum: cæterùm Critonem eum ab emendicanda quotidiana ſtipe atque ab officinæ ſubduxiſſe miniſterio, gratiam animi ipſius admiratum, eíque ſe in diſciplinam dediſſe Demetrius Byzãeius auctor eſt. Animaduertens autem naturalis ſpe-

A culationis fructum nullum esse, eámque ad officia vitæ nihil esse necessariam, inuexit primus Ethicen, déque illa & in officinis & in publico quotidie philosophás, ea potius inquirenda hortabatur quæ mores instruerent, & quorum vsus nobis domi esset necessarius. Illic enim, Homeri testimonio, nobis

--agitur prauúmque probúmque.

Sæpe verò inter loquendum, agente id orationis vehementia, iactare digitos solebat, & crines vellere, ita vt à plerisque rideretur, haberetúrque despectui: quæ
B tamẽ omnia ferebat æquo animo. Vnde & quum fuisset à quodam calce percussus, admirantibus illius tolerantiam, dixit, Quid enim, si mè asinus calce impetisset, num illi diem dixissem? hæc Demetrius. Pere-
57 grinatione verò illi opus nõ fuit, quemadmodum plurimis, nisi inquantum militauit, sed semper eodem in loco manens, contentus cum familiaribus ac studiosis disputabat, nitebatúrque summo ingenij acumine nõ tam illos ex sententia refellere, quàm ipse quid verum esset, inuenire. Fertur, quum Euripides ei legendum
C Heracliti opusculum dedisset, rogarétque quid sibi videretur, dixisse, Ea quidem quæ intellexi, fortia sunt, puto, item & quæ non intellexi: verùm Delio quopiam natatore indigent. Cura illi vehemens fuit corporis exercitationis, erátque præclari habitus. Denique in Amphipolin armatus militiam sequutus est, atque prælio commisso circa Delium, lapsum equo Xenophontem apprehendit, atque seruauit. Confugientibus Athenien sibus cæteris, ipse lento passu abibat, sæpe clàm retrospiciens, & vlcisci cupiens, siquis
D ense incautos inuadere tentasset. Militauit & in Potideam per mare: (nã pedibus minimè licebat, obsistẽte bello) quo tempore nocte tota in vno habitu permansisse tradunt. Et quum in ea expeditione fortissimè pugnasset ac vicisset, victoriam Alcibiadi sponte concessisse, quem à Socrate amatum Aristippus in quarto De antiquis deliciis testatur. Ion autem Chius iuuenem cum Archelao in Samum peregrinatum venisse tradit: Aristoteles & Pythonẽ profectum ait. Isthmum

quoque Phauorinus in primo Commentariorum adiisse refert. Erat autem constantis animi, inuictæque sententiæ, & in primis popularis rei studiosus: quod cum ex aliis cõstat, tũ ex eo maximè quòd iubentibus qui cum Critia erant nobilibus, Leontẽ Salaminium illustrem & opulentum virum ad se deduci perimendum, haudquaquam cessit, solúsque aduersus decem potẽtissimos duces sententias ferre ausus est, & quum liberè quò vellet abire carcere liceret, noluit, & plorãtes seuerè increpauit, pulcherrimósq; sermones illos vinctus prosequutus est. Frugi item erat & continens. Refert Pamphila in VII Comment. quum Alcibiades grandem illam aream ad construendam domum largiretur, dixisse, An verò, si calciamentis mihi opus esset, corium dares vt calceos mihi ipse conficerem? atqui ridiculus essem si acciperem. Sæpe quum eorum quæ publicè vendebantur multitudinem intueretur, secum ista voluebat, Quàm multis ipse non egeo! Ac semper habebat in ore iambos illos quibus argentum & purpura, & cætera id genus, tragœdiis potius quàm vsui vitæ necessaria docentur. Archelaum præterea Macedonem & Scopam Crannonium, Eurylochúmque Latissæum aspernatus est magno animo, quum neque ab eis missas pecunias accepit, neque ad eos ipse proficiscí voluit. Adeo autem parcè ac temperatè vixit, vt quum Athenas pestis sæpenumero vastaret, solus ipse nunquam ægrotauerit. Duas illum vxores duxisse, priorem Xanthippen, ex qua Lamproclem genuerat: alteram Myrtonem Aristidis illius iusti filiam, quam & sine dote acceperit, quæque sibi Sophroniscum Menexenúmque peperit, Aristoteles autor est. Alij Myrtonem prius duxisse, plerique vtrasque simul habuisse tradũt, ex quibus & Satyrus est & Hieronymus Rhodius. Nam Athenienses, quum bellis ac lue ciuibus exhaustam ciuitatem reparare sobolémque propagare vellent, decreuisse referunt vti vrbanam quidem vnam vxorem ciues ducerent, liceret autem & ex altera procreare liberos: ídque tum & Socratem fecisse. Magna verò animi sublimitate carpentes se atque obiurgan-

A tes contemnebat In facilitate victus maximè gloriabatur, mercedémque à nullo exigebat. Dicebat autem, qui ſuauiſſimè comederet, eum minimè obſonio egere: & qui cum voluptate biberet, eum quod præſens non ſit, poculum non quærere nec expectare. Eúmque diis maximè propinquum, qui minimis egeat. Hoc ſi quis velit, à Comicis doceri poterit, qui profectò, illum dum vituperare conantur, laudant. Ariſtophanes enim ſic illum Comœdiis agit,

O præclarè ſapientiæ amator homo,
B *Quàm felix Athenis & inter Græcos eris,*
Si memor es, & curis plenus, & ærumna ineſt
Animo, neque fatigaris aut ſtãs, aut ſedẽs, aut ambulãs:
59 *Sed ne algens quidẽ multũ doles, neque prandere cupis,*
Et Vino abſtines, & exercitamẽtis, & id genus ſtolidis.

Porrò Amipſias palliatum illum inducens, ſic ait, Socrates, paucorum optime virorum, multorúmque vaniſſime, & ipſe ad nos tandem venis, patiénſque es? Vnde tibi palliũ hybernũ? Hoc incõmodum per coriarii cõtigit malignitatẽ. Hic, tametſi eſuriẽs, aſſentari nunC quam ſuſtinuit: cæterùm eius rei quàm ſemper inimicus fuerit, quámque magno & alto animo fœdam iſtam adulationem contempſerit, Ariſtophanes idem teſtatur in hanc ſententiam, Elatus faſtu vias terit, oculiſque innuit, & diſcalciatus mala multa tolerat, & inter nos vultu grauitatem præ ſe fert. Quúmque hoc vitæ inſtituto degeret, interdum tamen tempori ſeruiens, venuſtiore habitu amiciebatur, vt in Platonis Sympoſio ad Agathonem profectus. AEqua illi & hortandi & dehortandi facultas fuit. Denique Theætetum, quũ de diſciplina diſſereret (vt ait Plato) mirificè
D immutatũ diuinúmque ferme remiſit. Euthyphrona, qui patri diem dixerat, quædam de iuſtitia & pietate loquens, ab inſtituto reuocauit. Lyſidem autem hortando, maximè moralem fecerat. erat enim illi ingenium ad eliciendos ex rebus ſermones accõmodatum. Lamprocles filium in matrem immitem ac ferum (vt ait Xenophon) ſuadendo ad reuerentiam reduxit.

Glauconē præterea Platonis fratrem ad remp. acce- A
dere volentem, proposito retraxit, quòd is rudis es-
set, ignarúsque rerum: idem (vt refert Xenophō) Char
midem contrà, quia esset maximè idoneus ad capessen-
dam, incitauit. Iphicrati quoque duci animos adiecit,
quum ostendisset ei gallos gallinaceos tonsoris Midæ,
aduersus eos qui erant Calliæ, pennis ac rostro dimi-
cantes. Ipsum Glauconides ciuitati applicare optabat,
non secus ac fasianum auē aut pauonē. Dicebat autem
facile cuiuis esse quæ habet aliquis, mira proloqui, ami
cos autē quos possideat nominare difficillimum: tan- B
tam in eis obseruandis inesse negligentiam. Euclidem
verò quum videret forensium causarum in primis stu- 60
diosum, O (inquit) Euclides, sophistis quidem vti po-
teris, hominibus non poteris. Inutile enim arbitraba-
tur ac turpe hisce dare operam, sicut & Plato in Eu-
thydemo testatur. Dederat illi Charmides domesticos
pueros, vt ab eis domum deduceretur, sed noluit ipse
suscipere. Sunt qui dicant illum Alcibiadis eximiam
formam aspernatum. Otium, vt possessionū omnium
pulcherrimam laudabat, vt in Symposio testatur Xe- C
nophon. Dicebat & vnicum esse bonum, scientiam:
malum contrà vnicum, inscitiam. Opes ac nobilitates
non solùm nihil in se habere honestatis, verùm & o-
mne malum ex eis oboriri. Denique quum dixisset ei
quidam, Antisthenem matre esse Threicia, Túne (in-
quit) arbitraris ex duobus Athenienſibus adeo insi-
gnem virum natum? Phædonem quoque captiuitatis
necessitate quæstui turpi expositū, Critoni redimen-
dum præcepit, spectatúmque philosophum fecit. Sed
& fidibus canere didicit quum vacaret, minimè im- D
probum seu pudendum dicens, quod quisque nesciat
discere. Sæpius item saltabat, eam exercitationem plu-
rimum ad tuendam bonam valetudinem conducere
existimans, sicut & Xenophon in Symposio testatur.
Asserebat & dæmonium sibi futura prædicere: ac bene
incipere paruum non esse, sed maximū: & scire se nihil
præter hoc ipsum quòd nihil sciret. Eos itē qui præco-
nia magno emerēt, desperare aiebat se ad maturitatis

A tempus peruenturos. Rogatus aliquando quænam sit iuuenum virtus, Nihil nimis, inquit. Geometriæ eousque dandam operam monebat, quoad quisque possit terram mensura accipere & dare. Euripide verò de virtute ita differente, vt diceret præclarum esse temere hanc dimittere, surgens egressus est, ridiculum esse dicens, Mácipium, si non inueniatur, dignum inquisitione iudicare: virtutem verò pessum perire permittere. Interrogatus vtrum melius esset vxorem ducere, nécne, Vtrumuis horum (inquit) egeris, pœnitentia
B ducéris. Mirari se dicebat cur hi qui lapidea signa sculperent, summa ope niterentur vt lapis homini quam-
61 simillimus euadat, seipsos curare negligerét, ne similes lapidibus & videantur & sint. Hortabatur & iuuenes vt sé iugiter in speculo intuerentur, vt, si quidem formosi essent, digni ea specie fierent: sin autem deformes, eam deformitatem eruditione tegerent. Quum vocasset ad cœnam diuites, & Xanthippen modici puderet apparatus, Bono, inquit, esto animo. nam, si quidem modesti erũt frugique, mensam haudquaquam aspernabuntur: sin autem intemperátes, nulla nobis de hisce cura fuerit. Aiebat alios homines viuere vt ederent,
C se ideo edere vt viuéret. Ad hæc vulgus ignobile & imperitam multitudinem idem fermè facere dicebat, ac siquis singulos nummos reprobaret, cõgestum ex hisce cumulum, vt probabilem, susciperet. Quum illi dixisset AEschines, Pauper sum, & aliud habeo nihil: me ipsum autem tibi do. An verò tu, inquit, non animaduertis quàm mihi maxima tradas? Indignanti cuidam quòd despiceretur, quum summã rerum triginta ty-
D ranni sibi vẽdicassent, Ergóne (inquit) pœnitet te? Referenti quòd illum Athenienses mori decreuissent, Et natura illos, inquit. Hoc alij ad Anaxagoram referunt. Dicente ei vxore, Iniustè morieris. An tu, inquit, iustè malles? Quum in somnis quendam sibi ista dicentem audisset,

At te frugiferæ sistet lux tertia Phthiæ,

ait ad AEschinem post diem tertium se moriturum.

Die qua cicutam bibiturus erat, Apollodorus ei pal- A
lium pretiosum obtulit, vt in illo moreretur: & ille,
Quid, inquit, num pallium meum viuenti conuenit,
vita functo non conueniet? Nuntianti quendā ipsum
maledictis incessere, Bene, inquit, loqui non didicit.
Quum disruptam pallii sui partem vertisset Antisthe-
nes, & inspectādam omnibus dedisset, Aspicio (inquit)
per scissuram pallii tuam vanitatem. Dicenti cuidam,
Nónne tibi ille maledicit? Non, inquit: mihi enim ista
non adsunt. Dicebat expedire vt sese ex industria co-
micis exponeret. Nam, si quidèm ea dixerint quæ in B
nobis corrigenda sint, emendabunt: sin aliās, nihil ad
nos. Xanthippe, quum in eum prius conuitia & ma-
ledicta ingessisset, pòst verò & sordidis aquis perfu- 62
disset, Nónne (inquit) dicebam Xanthippen tonātem
quandoque pluituram? Dicenti Alcibiadi non esse to-
lerabilem Xanthippen adeo morosam, Atqui, ait, ego
ita hisce iampridem assuetus sum, acsi iugiter sonum
trochlearum audiam. An verò tu non toleras clamo-
re perstrepentes anseres? illo dicēte, At mihi oua pul-
lósque pariunt, Et mihi (ait) Xanthippe filios gignit. C
Quum pallium illa sibi in platea sustulisset, monerént-
que familiares, iniuriam manu vlciscceretur, Præclarè,
(inquit) vt nobis corrixantibus quisque vestrûm ac-
clamet, Eia Socrates, eia Xanthippe. Asperioris inge-
nii vxori ita congrediendum monebat, vt equis ani-
mosis equites. Nam sicut illi, quum eos semel sube-
gerint, reliquis facilè vtúntur: ita & mihi post Xanthip-
pes vsum, reliquorum mortalium facilis toleratio ob-
ueniet. Ista & huiusmodi gerens quotidie & dicens, D
Pythiæ testimonio laudatus est, quæ Chærephonti id
oraculum edidit, quod in omnium ore est, nimirum
hoc,

Mortalium Vnus Socrates Verè sapit.

Ex quo magna in illum inuidia conflata est, prætereá-
que quòd eos qui seipsos magni facerent & æstima-
rent, vt stolidos & insensatos arguisset. Eorum ex nu-
mero Anytus est, sicut in Memnone Plato ait. Is enim
à Socrate rideri se non ferens, primùm quidem Ari-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ſtophanem aduerſus illum inuexit, atque in eum maledicta pronuntiauit. Pòſt verò Melitum etiam induxit, vt illi crimen impietatis adoleſcentiúmque corruptiones obiiceret. Et Melitus quidem apud iudices illum accuſauit: ſententiá verò Polyeuctus dixit, vt ait Phauorinus in Omnimoda hiſtoria: oratione Polycrates ſophiſta ſcripſit, vt Hermippus refert, ſiue (vt quidam volunt) Anytus: præparauit autem omnia Lycon orator. Porrò Antiſthenes in Philoſophorum ſucceſ-
B ſionibus, & in Apologia Plato, tres illum accuſaſſe tra-
63 dunt, Anytum, Lyconem ac Melitum. Anytum quidem opificum ciuiliúmque partes tuentem, Lyconem oratorum, Melitum verò poetarum, quòd eos omnes carperet Socrates. Phauorinus in 1 Cómentar. veram non eſſe Polycratis in Socratem orationem tradit, quòd in ea facta ſit mentio murorú à Conone inſtauratorum. Id verò factum conſtat v 1 anno poſt mortem Socratis, atque ita ſe habet. Enimuero cauſæ ipſius coniuratio hoc modo geſta eſt: Seruatur enim
C hactenus, inquit Phàuorinus in Metroo. Accuſauit Melitus Meliti filius Pitheenſis Socratem Sophroniſci filium Alopecenſem de hiſce criminibus. Iura violat Socrates, quos ex maiorum inſtituto ſuſcepit ciuitas, deos eſſe negans, alia verò noua dæmonia inducens. Contrarius & fas iuuenes corrumpit. Pœna illi mors. Philoſophus verò, quum illi Lyſias quam pro eo ſcripſerat apologiam recitaſſet, Bona (inquit) & præclara eſt oratio, Lyſia, mihi tamen minus cógruit. Erat enim illa iudiciali inſtituto vicinior quàm vt
D philoſopho conuenire videretur. Percontanti Lyſiæ cur ſi bona eſſet, non ſibi congrueret oratio, Nónne (inquit) & indumenta & calciamenta ſpecioſa eſſe poſſent, neque tamen mihi conuenire? Quum verò iudicium ageretur, aſcendiſſe Platonem in ſuggeſtum refert Iuſtus Tiberienſis in Stemmate, ac dixiſſe, Minimus natu quum ſim, viri Athenienſes, his omnibus qui tribunal aſcenderunt: interpellatúmque à iudicibus reclamantibus; Deſcéde. Damnatus igitur eſt iudicum ducentis octoginta & vna ſententiis, ſupra eas

quibus absoluebatur. Tractantibúsque inter se iudi- A
cibus quid illum potius conueniret pati an pendere,
x x v drachmas soluturum se dixit. Quanquam Eu-
bulides centum esse pollicitum dixerit. Verùm tu-
multuantibus iudicibus, Eorum (inquit) gratia quæ
à me gesta sunt, censeo me in Prytaneo publicè ali de-
bere. Tum illi, adiectis aliis L x x x sententijs, mox il- 64
lum damnant, & continuò coniectus in vincula, post
paucos dies cicutam bibit, multa prius de immorta-
litate animorum ac præclara differens, quę in Phædo-
ne Plato digessit. Pæana quoque illum scripsisse ple-
rique autumant, cuius est initium, Delie Apollo, salue, B
& Diana pueri glorioſi. Porrò Dionysodorus pæana
illius non esse memorat. Fecit & AEsopiam fabulam
non multum compositè, cuius initium est,

Cunibus AEsopus dixit queis culta Corinthus,
Ne Virtutem in ius iudice plebe vocent.

Atque in hunc modum Socrates excessit è vita. Athe-
nienſibus eius facti tantum pœnitentiæ incessit, mox
vt palæstras & gymnasia clauderent, & alios quidem
exilio, Melitum verò morte damnarent. Socratem æ-
rea imagine publicè honorauere, quam à Lysippo C
perfectam in vrbis celeberrimo loco statuerunt. A-
nytum ipsa die, dum peregrè esset, Heracleotæ exter-
minarunt. Huiusmodi designarunt Athenienses non
modò in Socrate, verùm & in aliis viris illustribus
permultis. Nanque (vt ait Heraclides) Homerum velu-
ti insanientem drachmis quinquaginta multarunt:
Tyrtæúmque mentis impotem dixerunt, & Astyda-
mantem primum ex ludo AEschyli sapientissimum
ærea imagine honorauerunt. Eis Euripides quoque D
id exprobrat in Palamede, doctam philomelam inno-
cuámque musam insectatos clamans. Quanquam
Philochorus Euripidem ante Socratẽ obiisse tradat.
Nascitur Socrates (vt ait Apollodorus in Chronicis)
sub Apsephione, septuagesimæ & septimæ Olympia-
dis anno quarto, Thargelionis mensis sextæ, quo die
lustrant Athenienses ciuitatem, Dianámque natam

A Delii tradũt. Moritur primo anno nonagesimæquintæ Olympiadis, septuagesimo ætatis anno. Eadem ferme Demetrius Phalereus ait. Sunt qui sexagenarium obiisse referant. Vterque verò, Socrates & Euripides, Anaxagoræ auditores fuere. Porrò Euripides primo
65 anno septuagesimæquintæ Olympiadis sub Calliade ortus est. Videtur autẽ mihi Socrates & de naturalibus disseruisse, quandoquidẽ & de prouidẽtia plerunque disputat, vt Xenophõ ait: tametsi de rebus quæ ad bonos mores faciũt, tantùm verba eũ fecisse asseueret.
B Sed & Plato in Apologia mentionem Anaxagoræ faciens aliorúmque physicorum, quæ Socrates negat, de his dicere ipse comprobatur, & quidem quum sua omnia Socrati semper attribuat. Refert Aristoteles magum quẽdam ex Syria profectum Athenas, Socratem pluribus in rebus reprehendisse, violentámq; illi mortem futuram prædixisse. Est nostrum in illum adscriptum epigramma,

Nunc bibe apud superos, bone Socrates: ipse enim A-
Te sapere haud leniter dixit, & ex sapiens. (pollo
C *Ciuibus ingratis tibi erat porrecta cicuta:*
Ast isdem hauserunt protinus ore tuo.

Fuit ei (vt refert Aristoteles tertio De poetica) cum Antiocho Lemnio, & Antiphone prodigiorum interprete contentio, quemadmodum & Pythagoræ cum Cydone & Onata, viuentique Homero cum Sagari, vita functo cum Xenophane Colophonio. Hesiodo item cum Cercope, quo defuncto cum Xenophane, cuius iam suprà meminimus. Pindaro cum Amphimene Coo, Thaleti cum Pherecyde, Biantique cum Salaro Prienæo, Pittaco cum Antimenide & Alcæo,
D Anaxagoræ cum Sosibio, Simonidæque cum Timocreonte. Verùm ex iis qui successere Socrati, appellãtur Socratici, nobilissimi sunt, Plato, Xenophon, & Antisthenes. Ex his verò qui decem dicuntur, clarissimi fuerũt quatuor, AEschines, Phædon, Euclides & Aristippus. Primò igitur dicendum de Xenophonte, deinceps de Antisthene inter Cynicos, tum de Socraticis, atque ita demum de Platone, qui & decem se-

ctarum princeps eſt, primámque Academiá ipſe con- A
ſtituit. Hic ergo ſucceſſionis eſto modus. Fuit & alius
Socrates hiſtoricus, qui Argos diligẽter deſcripſit: a- 66
lius item peripateticus Bithynus: atque alius poeta e-
pigrammatum: & alius Cous qui deorum precatio-
nes inuocationéſque conſcripſit.

XENOPHON.

XEnophon Grylli filius Athenienſis, pagσ Archieus
fuit, verecundus admodũ, & vltra quàm dici poſ- B
ſit ſpecioſus. Aiunt eum, quum Socratem in angipor-
to quadam habuiſſet obuium, porrecto baculo tranſi-
re prohibitum: percontanti verò, vbínam venirent
quæ humanis vſibus ſunt neceſſaria, quum ille reſpon
diſſet, rurſus, vbínam boni ac probi homines fierent,
hærente illo dixiſſe Socratem, Sequere igitur, & diſce.
Ex eo tempore Socratis auditor factus, primus omni-
um quæ dicebantur notis excepta in publicum edidit,
Commentaria inſcribens, primúſque philoſophorum
ſcripſit hiſtoriam. Hunc adamaſſe Cliniam Ariſtip- C
pus in quarto De antiq. deliciis meminit, atq; ad eum
hæc dixiſſe, At nunc ego Cliniam libentius intueor
quàm cætera omnia quę ſunt inter homines ſpecioſa,
cęcúſque mallem ad cætera fieri, dum vnici Cliniæ
conſpectu fruerer. Angor noctu & in ſomnis quòd il-
lum non video: diei ac ſoli gratias ago quòd Cliniæ
mihi faciem reuelant. In Cyri amicitiam hoc modo
venit, Erat illi familiaris quidam Proxenus nomine,
Bœotius genere, diſcipulus Gorgiæ Leõtini, Cyro no-
tus & charus. Is apud Cyrum Sardis morabatur. Scri- D
pſit autem Xenophonti epiſtolam Athenas, accerſens
illum, & Cyrσ amicum fieri ſuadens. Hanc ille Socra-
ti oſtendit, conſiliúmq; petebat. Eum ille Delphos mi-
ſit, in ea re dei cõſilio vſurum. Paruit Xenophon, pro-
fectúſque ad deum, rogat, nõ, proficiſci ad Cyrum de- 67
beat nécne, ſed quomodo. Ea in re Socrates illum etſi
modicè inſimulabat, proficiſci tamen monuit. Vbi
autem ad Cyrum venerat, ita ſe illi inſinuauit, vt non

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A minus illi amicus charúſque fuerit quàm Proxenus. Omnia igitur quæ in aſcenſu Cyri ac deſcenſu contigêre, nobis ipſe diligentiſſimè trãdidit. Inimicitias autẽ aduerſus Menonẽ Pharſalium grauiſſimas exercuit, qui fuerat accenſus tempore peregrini militis ductor, cui inter cætera maledicta & illud obiecit, maioribus illo ſe vſum amaſiis. Apollonidi item cuidam exprobrauit quod perforatis eſſet auribus. Poſt aſcenſum verò & Ponticas clades, fœderáque à Seutho O-
B dryſorum rege violata, ſe in Aſiam contulit ad Ageſilaum Lacedæmoniorum regem, Cyríque milites illi ſub mercede præſtitit, ac ſe illi totum deuouit, amiciſſimúſque fuit. Quo tempore, quòd Laconicas partes tueri videretur, exilio damnatus ab Athenienſibus eſt: profectus deinde Epheſum, dimidium auri quod ſecum tulerat, Megabyzo Dianæ ſacerdoti ſeruandum tradit quoad reuerteretur: ſin ſecus, ſtatuá ex eo confectam deę conſecrare iubet. Ex dimidio reliquo do-
C naria in Delphos miſit. Inde cum Ageſilao in Græciam ad bellum contra Thebanos profectus eſt, Lacedęmoniis commeatũ illi ſuppeditantibus. Hinc iam omiſſo Ageſilao in agrum Eleæ, Scilluntem venit, ab vrbe haud procul diſtãtem. Sequebatur autẽ illum &
78 mulierecula Phileſia nomine, vt refert Demetrius Magneſius, & duo liberi, Gryllus ac Diodorus, vt ait Dinarchus in libro De repudio aduerſus Xenophõtem, qui etiam gemini vocati ſunt. Aduenientе verò Megabyzo ſub occaſione publicę feſtiuitatis receptis pe-
D cuniis, prędium emit, & deę conſecrauit, quod amnis interfluit Selenus, eiuſdem nominis cum Epheſino. Hinc verò venationibus vacabat, amicis conuiuia faciens, hiſtoriáſque conſcribens. Refert Dinarchus
63 Lacedęmonios illi domum agrúmque dediſſe. Philopidam præterea Spartiatam aiunt ad eum illuc dono miſiſſe mancipia ex Dardania captiua abducta, ipſúmque arbitrio ſuo illa diſpoſuiſſe, quo tempore Eliẽſes in Scillunta cum exercitu profectos Lacedæmoniis remorantibus agrum cepiſſe. Tum verò Xenophontis filii cũ pauciſ ſeruis clàm ſe ſubducẽtes, in Lepreum

concessere. Xenophon quoque ipse in Elim primò, A
postea in Lepreum ad filios venit, atque inde cum illis Corinthum profectus, saluus euasit, vbi etiã postea habitauit. Interea quum decreuissent Athenienses afflictis Lacedęmoniorum rebus opitulari, filios Athenas militatum Lacedæmoniis mittit. Apud Spartanos quippe institutum fuerãt, vt refert Diocles in Vitis philosophorum. Ex ea pugna Diodorus nullo prędaro facinore illustris seruatus est, eique filius ex fratris nomine fuit: porrò Gryllus inter equites fortissimè dimicans (erat autem ea pugna circa Mantineã) honesta morte defungitur, magistro equitum Cephisodoro, & B
imperatore exercitus Agesilao, vt ait Ephorus in v & x x Historiarum libro. In ea pugna & ipse Epaminondas Thebanorum dux cecidit. Fertur Xenophon tunc coronatus sacrificasse, & quum filium corruisse didicisset, coronam deposuisse: vbi verò acriter pugnantem oppetisse comperit, eam rursus capiti imposuisse. Sunt qui illum ne lacrymatum quidem dicant, solúmque dixisse, Sciebam me genuisse mortalem. Refert Aristoteles Grylli laudes & epitaphia tunc innumeros scripsisse, partim vt eius virtus celebris fieret, C
partim item vt patri gratificarentur. Socratem item Grylli laudes conscripsisse, Hermippus testis est in libro De vita Theophrasti. Timon eum (vt solet) insectatur. Hęc vita Xenophontis fuit. Floruit ma- 69
ximè quarto anno x c & 1 1 1 1 Olympiadis, ascenditque cum Cyro sub principe Xenęneto, anno vno ante Socratis mortem. Obiit autem (vt ait Steslides Athenienses in Descriptione principum & Olympionicûm) anno primo c v Olympiadis, sub principe Callidemide, sub quo & Philippus Amyntę filius D
Macedonibus imperabat. Obiit Corinthi (vt ait Demetrius Magnesius) ad maturam iam proiectus senectutem, vir profectò cum in cæteris præstans ac bonus, tum equorum venationisque ac disciplinæ militaris in primis studiosus, vt ex libris eius intelligi potest. Religiosus prętera & sacrificiis intentus, qui res sacras nõ mediocriter teneret, & Socratem ad

A vnguem imitatus. Scripsit autem quadraginta libros, aliis aliter eos diuidentibus. Ascensum Cyri, cuius per singulos libros, non autem totius operis proœmium fecit. Cyri institutionem. Græcorum res gestas, & Commẽtaria, Sympoſiúmque & OEconomicũ. De re equestri & De venatione. Ἱππαρχικὸν preterea & Socratis Apologiam, & De seminibus, Hieronem siue Tyrannicum, Agesilaum, & Athenienſium ac Lacedæmoniorum rempublicam: quam non esse Xenophõtis Demetrius Magnesius testatur. Fertur & Thucydidis libros eatenus latentes quum subducere pos-
B set, ipse primus in eius viri gloriam in lucem dedisse. Appellabatur autem musa Attica prę dulcedine eloquentiæ & incredibili facilitate. Vnde illi cum Platone non omnino cõueniebat, vt suo loco, quum ad Platonem venerimus, dicemus. Sunt autem & in hunc nostra epigrammata sic se habentia,

Non tantum ad Persas Cyrus Xenophonta vocauit
Quàm virtus, qua tur limina ad alta Iouis.
Ipse suum ostendit, Græcorum gesta recensens,
Nobile & egregii Socratis ingenium.

Item aliud de eius morte,

C *Sic quanquam ingratis Xenophon ejectus Athenis,*
In te ob fauorem Cyri amici regium:
Te tamen excepit fugitiuum grata Corinthus,
In qua hospes vrbe nostri lætus viuere.

Inueni alibi claruisse illum circa octogesimam & nonam Olympiadem vnà cum Socraticis cæteris. Istrus autem asserit illum ex decreto Eubuli exulasse, eiusdémque postea sentẽtia rediisse. Septẽ verò fuere Xenophontes. Primus, hic ipse: secundus, Athenienſis, Pythostrati illius frater qui Theseidos poema com-
D posuit, qui inter cætera Epaminondæ quoque vitam conscripsit ac Pelopidæ: tertius, Cous medicus: quartus, qui Hannibalis historiá scripsit: quintus, qui prodigia fabulosa commentus est: sextus, Parius sculptor egregius: septimus, antiquæ comœdię poeta.

AESCHINES

A

ÆSCHINES.

AEschines Charini lucanicas vendẽtis, siue (vt volunt) Lysaniæ filius, Athenienſis, à puero miræ indolis, laborúmque patientiſſimus fuit. Quocirca & à Socrate nunquam diſceſſit, atque ideo Socrates de illo docere ſolebat, Solus nos colere nouit Æſchines. Hunc Idomeneus tradit in carcere fugam Socrati ſuadere tentaſſe, non Critonem: verùm Platonem, quum magis faueret Ariſtippo, Critoni verba illa accommodaſſe. Vocatur in ius Æſchines, & in primis à Menedemo Eretrienſe, quòd Socratis nomine dialogos complures inuexerit, quos à Xanthippe ſe accepiſſe memorabat: ex quibus illi ſunt, qui vocantur Ἀχιόπαλοι, nimium remiſſi, nec Socraticam conſtantiam aut copiam præferentes: eos tamen Æſchinis non eſſe Piſiſtratus Epheſius aſſerit, ſed bonam partem ſeptem illis adſcribi. Perſeus refert Paſiphõtis Eretrici eſſe, atque ab eo Æſchinis inſertos libris. Antiſthenes quo- 71
que Paruum Cyrum, & Minorem Herculem, & Alcibiadem, cæterorúmque libros ab eo fuiſſe cõſcriptos. C
Sunt autem Æſchinis dialogi, qui Socraticum exprimunt morẽ ſeptẽ iſti: Primus, Milciades (ideóq; quodammodo imbecillior eſt) deinde Callias, tum Axiochus, Aſpaſia, Alcibiades, Telauges, & Rhinõ. Aiunt ipſum inopia adactum, veniſſe in Siciliam ad Dionyſium, atque à Platone deſpectum, ab Ariſtippo fuiſſe illi commẽdatum, ibíque prolatis dialogis quibuſdam accepiſſe munera, demum Athenas reuerſum, ibíque minimè docere philoſophiam ſuam auſum, quòd illic Platonis & Ariſtippi eſſet clariſſimum nomen. Audi- D
tores ſibi mercede quæſiuiſſe, deinde in defenſionem innocentium ſe ad ſcribẽdas orationes iudiciales conuertiſſe: atque ideo Timonem de illo dixiſſe ferunt, quòd in perſuadendo potens fuerit. Aiunt illi dixiſſe Socratem quum premeretur inopia, vt à ſeipſo vſuras exigeret ſibi ſubducendo cibaria. Huius dialogos Ariſtippus etiam ſuſpectos habuit. Nam dum eos Megaris legeret, ſubſannatum ferunt, ac dixiſſe, Vnde tibi

A ſta, furciſer? Refert Polycritus Mendeſius in primo De Dionyſio, vixiſſe illum cum tyrãno quoad tyrannide exciderit, & vſque ad Dionis in Syracuſas reditum, cum illo aſſerens & Carcinum comicum fuiſſe. Fertur & eius ad Dionyſium epiſtola. Erat autem in arte oratoria maximè exercitatus, vt ex ea oratione quam pro defenſione patris Phæacis magiſtri militum ſcripſit, & ex eo quòd Gorgiam Leontinum imitatus eſt, maximè conſtat. Scripſit autem & Lyſias o-
B rationem contra illum, quam inſcripſit De calumnia: ex quibus profectò liquet oratorem præcipuum fuiſſe. Erat ei & familiaris quidam Ariſtoteles nomine,
72 cognomento Mythus. Panætius omnium Socraticorum veros eſſe dialogos cenſet, Platonis, Xenophontis, Antiſthenis, Æſchinis: de Phædonis tantùm & Euclidis ambigit, cæteros damnat. Octo autem fuerunt hoc nomine. Primus hic de quo loquimur: ſecundus, qui artem oratoriam conſcripſit: tertius, orator Demoſthenis æmulus: quartus, Arcadia profectus, So-
C cratiſque diſcipulus: quintus, Mitylenæus, quem & flagellum oratorum vocabant: ſextus, Neapolitanus, Academicus philoſophus, Melanthij Rhodij diſcipulus, idémque in deliciis habitus: ſeptimus, Mileſius ciuilis ſcriptor: octauus, ſtatuarius.

ARISTIPPVS.

ARiſtippus genere Cyrenaicus fuit: profectum verò Athenas Socratis fama percitum Æſchines
D tradidit. Is (vt ait Phanias peripateticus Ereſius) primus Socraticorum mercedem exegit, & quæſtu philoſophatus eſt, præceptoríque pecunias mittebat. Cui quum aliquando viginti minas miſiſſet, ille eas continuò remiſit, aſſerens deum Socratis id ſibi non permittere. Diſplicebat id nimirum Socrati. Xenophon quoque aduerſus eum infeſto fuit animo. Quocirca & librum contra voluptatem in Ariſtippum ſcripſit aſſertorem voluptatis, eámque Socrati diſputationem aſſignauit. Theodorus quoque in libro De ſectis illum

conuitiis agit, & Plato in libro De anima, ſicut in aliis memorauimus. Erat autem ei ingenium facile, vt ſe accommodaret loco, tempori, perſonæ. Nouerat omnem conuenientiæ ſimulare rationem. Quamobrem & Dionyſio plus cæteris probabatur, quia ad omne quod emergeret, bene affectus inſtructúſque videretur. Nam vt libenter percipiebat præſentium voluptatem, ita vt abſentibus frueretur, non laborabat: vnde & Diogenes ipſum regium appellabat canem, eúmque Timon vt nimis delicatum acriter mordet, quum ait, A

Qualis Ariſtippi mollis natura ſophiſtæ, B
Quæ potuit tactu à falſo diſcernere verum. 73

Aiunt illum aliquando iuſſiſſe perdicem quinquaginta drachmis emi: tantum luxuriæ grauiter ferenti cuidam reſpondiſſe, Tu iſtam obolo nō emeres? & quum annuiſſet ille, Mihi verò, inquit, quinquaginta drachmæ tantū valēt. Tres formoſas meretrices ei in cōſpectū dari aliquando Dionyſius iuſſit, eúmque quam ex illis vellet eligere. Tum ille tres ſimul abduxit, dicens, neque Paridi tutum fuiſſe quòd vnam prætulerit cæteris. Eas igitur ad veſtibulum vſque deduxit, ac C dimiſit. adeo erat in eligendo & in contemnendo facilis. Ideóque Stratonem, ſiue (vt alij volunt) Platonem, ad eum dixiſſe tradunt, Tibi ſoli & chlamydem & pannum ferre datum eſt. Conſputus à Dionyſio æquo animo tulit. eam iniuriam quum quidam ægrè ferret, Piſcatores, inquit, vt gobium venentur, mari patiūtur ſe aſpergi, & ego vt balenam accipiam, non patiar excreatione aſpergi? Prætereuntem quandoque Diogenes olera abluens obiurgauit, & dixit, Iſta tu ſi parare tibi didiciſſes, tyrannorum aulas non D ambires: Tu verò (ait ille) ſi quidem conuerſari cum hominibus ſcires, olera profectò non lauiſſes. Interrogatus quídnam ſibi ex philoſophiæ ſtudiis quęſiſſet, Poſſe, inquit, omnibus fidenter loqui. Quum probro ſibi daretur quòd pretioſè & exquiſitiſſimè viueret: Si vituperandum (ait) hoc eſſet, in celebritatibus deorum profectò non fieret. Rogatus aliquando quid habent eximium philoſophi, Si omnes, inquit, leges in-

A tereant, æquabiliter viuemus. Percontanti Dionysio cuius rei gratia philosophi diuitum limina terunt, philosophorum verò diuites non ita, Quòd illi, inquit, sciunt quibus indigent, at hi nesciunt. Quum illi vitio vertisset Plato quòd tam lautè viueret, Num, inquit, tibi videtur bonus vir esse Dionysius? illo annuente, Atqui ille (ait) multo me lautius viuit. vnde nihil prohibet quempiam lautè & bene viuere. Interrogatus quo differant docti ab indoctis, Quo, inquit, domiti equi ab indomitis. Ingressus aliquando mere-
B tricis cubiculum, quum erubescceret quidam ex his qui cum eo erant adul-scentibus, Non, inquit, ingredi
74 turpe est, sed egredi non posse turpe est. Quum à quodam sibi propositum esset ænigma, & vt solueret importunè ab eo ipso qui proposuerat vrgeretur, Quid, inquit, ô stolide: vis vt soluam, quod etiam ligatum, nobis exhibet negotium? Melius esse dicebat in mendicum cuadere, quàm indoctum: illic enim pecuniis, hic humanitate indigetur. Quum aliquando conuitiis
C ageretur, abibat: insectatore verò prosequente ac dicente, Cur fugis? Quoniam, inquit, maledicendi tu potestatem habes, audiendi ego non item. Indignanti cuidam, ac dicēti quòd philosophos cerneret obsidere diuitum fores, Et medici, inquit, languentium ianuas frequentant: non tamen ideo quispiam ægrotare mallet, quàm mederi. Corinthum nauigabat aliquando, & quum tempestate iactaretur, turbari cœperat: in ea perturbatione cuidam insultanti ac dicēti, Nos imperiti non metuimus, vos philosophi cur trepidatis? Nō, inquit, de eadem anima vtrisque nostrûm cura & me-
D tus incumbit. Gloriāti cuidam quòd multa didicisset, ait, Sicuti non qui plurima comedunt & exercentur, melius valent, quàm qui sumunt necessaria: ita non qui plurima, sed qui vtilia legerunt, studiosi habendi sunt & eruditi. Oratori qui causam pro se dixerat & vicerat, sciscitanti, Quid tibi profuit Socrates? Hoc, inquit, vt oratio quam pro me habuisti, vera sit. Aretam filiam præclaris monitis instituebat, exercens eam, vt id quod nimium esset, contemneret. Rogatus à

quodam, in quo melior euasurus esset filius, si erudire- A
tur, Etsi nulla (inquit) alia in re, certè vel in theatro
non sedebit lapis super lapidem. Quum ipsi quidã com
mendasset filium, quingentas postulauit drachmas, cui
ille quum diceret, Tanti emere mancipiũ possum, E-
me, (inquit) & habebis duo. Pecuniam se ab amicis ac-
cipere dicebat, non vt ipse vteretur, sed vt scirent illi
quas ad res pecuniis vti conueniat. Probro illi semel
obiicientibus quòd in causa propria conduxerit rhe-
torem, Atqui (inquit) & cocum, dũ cœnam facio, con- 75
duco. Cogente aliquando Dionysio vt aliquid ex phi- B
losophia loqueretur, Ridiculum (ait) est, si quidem me
vt loquar interrogas, & quando loqui oporteat, ipse
me doces. Ad hæc verò indignatus Dionysius, extre-
mũ omniũ iussit accumbere: sed ille, Illustrẽ (inquit)
hunc locũ voluisti facere. Gloriabatur quidam, ac sibi
applaudebat de natandi peritia, ad quem ille, Non eru
bescis, inquit, in iis quæ delphinis propria sunt glori-
ri? Interrogatus quid differat sapiens ab insipiente,
Mitte, ait, ambos nudos ad ignotos, & disces. Exultan- C
ti cuidam quòd multum bibens nõ inebriaretur, Hoc,
inquit, etiam mulus facit. Ad eum qui illi quòd mere-
trici cohabitaret, exprobrabat, Dic age, inquit, num
quid differat eam domum accipere quam multi ali-
quando inhabitauerint, aut quam nemo? Negãte illo,
Quid? inquit: nũ differre putas ea naui ferri in qua in-
numeri sæpe nauigauerint, an in qua nullus? Minimè,
inquit ille. Num ergo (inquit) differt, vtri mulie ri con
grediare, ei quæ neque multis fuerit exposita, an ei quę
nullis? Culpatus, cur ex Socratis disciplina veniens,
pecuniam acciperet, Et meritò, inquit. nam Socrates D
quum ipsi plerique mitterent triticum & vinum,
paucis in suos vsus reseruatis, remittebat reliqua. Ha-
buit enim ille penuarios Athenienſium principes, ego
autem Eutychidem emptitium seruum. Vtebatur &
Laide meretrice, vt refert Sotion in 11 Successionum
libro. Qua ex re quum sugillaretur à plurimis, ha-
bere se Laidem respondit, non à Laide se haberi.
Nam continere se à voluptatibus, neque eis manus

A dare præclarum esse,non earum sibi vsum interdicere. Exprobrantem sibi lautiores & delicatiores cibos, hac ratione compescuit,Tu (inquit) ista tribus obolis non emeres? fatente illo, Non tam igitur , inquit, ego voluptati studeo,quam tu auaritiæ.Ostendebat ei Simus Dionysij quæstor magnificè instructas ædes & pauimenta pretiosa,(erat autem Phryx)tum ille sputa
76 quammaximè potuit ei in faciem cõiecit . Indignante illo,Non habui(inquit)opportuniorem locum.Charondæ,siue(vt quidam volunt) Phædoni interroganti
B quisná esset vnguentis delibutus , Ego,inquit,infelix, & me infelicior Persarum rex.Cæterùm vide ne,vt cęteræ animantes propterea nihil sui amittunt , sic ne homo quidem. Mãli verò malè pereant cinædi , qui vnguenta pretiosa nobis exprobrant . Interrogatus quomodo Socrates obiisset dié,Vtiná(inquit)sic ego. Intrauit ad illum aliquando sophista Polyxenus,intuitúsque mulieres compositas,& magnificè instructum conuiuium,accusare luxum eiusmodi cœpit . Continuit se ille modicè,ac demum,Potésne, inquit , hodie
C nobiscum esse?Et quum ille annuisset, Cur ergo (inquit)quereris? Videris enim non delicatiorem mensam accusare,sed sumptum.Gestabat eius famulus in itinere pecuniam,& quum premeretur onere , Effunde(ait)quod nimis est,& fer ea quæ potes.testatur id Bion in Diatribis.Quum aliquando nauigaret , didicissétque nauem esse piraticam,acceptum aurum numerabat,deinde velut imprudenti & inuito lapsum è manibus iactauit in mare,ingemuítque grauiter.Sunt qui illum & hæc dixisse memorent, Melius est vt hæc
D ab Aristippo,quàm Aristippus propter ista pereat.Interroganti Dionysio ad quid venisset,Vt, inquit, quæ habeo impartiar:quæ non habeo,accipiã. Alij sic cum respõdisse referunt,Quãdo sapientia egebam,adij Socratẽ:núc pecuniarú egens ad te veni.Arguebat maximè homines,quòd in auctionibus quidẽ vasa inspicerent,vitá verò nõ inspicerent.Hoc alij Diogenis fuisse volunt.Iusserat aliquãdoDionysius in conuiuio,vt singuli investe purpurea saltarẽt,id Plato renuit dicẽs,

Effœminata veste non possum tegi, A
Quum sim vir, & virili natus stemmate. 77

Sumptam verò Aristippus induit, & quum saltare inciperet, propriè promptéque dixit, -*neque in sacris Liberis, pudica mens vnquam corrumpitur.* (*Patris*

Orabat aliquando pro amico Dionysiú, & quum repelleretur, ad pedes eius corruit. Id factum quum argueret quispiam, Non ego (inquit) in culpa sum, sed Dionysius, qui aures habet in pedibus. Morabatur in Asia, & quum ab Artapherne satrapa fuisset comprehensus, interrogatus à quodam an ibi cõfideret, Quasi verò, (inquit) ô stulte, magis vnquam fidens fuerim quàm modò sum, alloquuturus Artapherne. Eos qui liberalibus imbuti disciplinis, philosophiam neglexissent, Penelopes aiebat procis esse simillimos. illos enim & Melantho & Polydoram ancillas cunctáque potius habere quàm dominæ ipsius nuptias sperare potuisse. Simile quiddã & Aristo dixisse fertur: Vlyssem quippe, quum descendisset ad inferos, mortuos ferè vidisse omnes, alloquutúmque esse, reginam verò ipsam ne videre quidem potuisse. Aristippus verò rogatus quænam iuuenes oporteat discere, Ea (inquit) quæ viris vsui futura sunt. Exprobranti cuidam quòd à Socrate ad Dionysium se contulisset, Atqui (inquit) ad Socratem disciplinæ indigens profectus sum, ad Dionysium autem pecuniæ egenus veni. Multas iã pecunias consequuto quũ diceret Socrates, Vnde tibi tam multa? ille inquit, Vnde & tibi pauca? Dicente scorto, Ex te gero vterum, Nõ, inquit, hoc magis nosti, quàm si per spinas densissimas ambulans dicere posses, Ista me pupugit. Causante quodam quòd filium quasi non ex se natum proiiceret, An verò (inquit) ignoramus & pituitam & pediculos ex nobis gigni, quæ tamen velut inutilia quálongissimè proiicimus? Quum à Dionysio pecuniã ipse, Plato librũ accepisset, insimulante ipsum quodam, Ego, inquit, pecuniis indigeo, Plato libris. Percontanti cuius rei gratia ipsum Dionysius argueret, Eius, ait, cuius arguunt cæteri. Postulabat pecuniam à Dionysio, & ille, Dixisti, inquit, non egere.

B C D 78.

A ſapientem:Da,inquit ille,& poſtea de his quæramus. & quú dediſſet,Vidéſne (ait)me nõ indigere? Dicente ad eum Dionyſio, Qui ad tyrannum proficiſcitur, ille eius eſt ſeruus,quáuis liber iuerit, Nõ eſt(inquit)ſeruus,ſi liber venit.Hoc Diocles refert in libro De vita philoſophorú.alij Platonem id dixiſſe tradunt. Iratus AEſchini,Nónne mox redibimus,ait, in gratiam, neque delirare deſiſtemus?Num expectabis quoad quiſpiam de nobis ſcurra loquatur ad pocula?Et ille, Grato (inquit)animo:Meméto ergo(ait Ariſtippus)quòd
B ad te,quum maior eſſem natu,prior acceſſi.Et AEſchines,Rectè,inquit, per Iunonem dixiſti:nam me multo profectò melior es. ego enim inimicitiarum, tu amicitiæ princeps fuiſti.Et iſta quidem de illo referuntur. Fuerunt autem Ariſtippi quatuor.Primus,iſte de quo nobis ſermo eſt:ſecundus,qui Arcadię hiſtoriam ſcripſit:tertius,qui,quòd a matre doctus eſſet, μητροδίδακτος dictus eſt.prioris nepos ex filia.quartus,ex noua Academia profectus.Huius autem Cyrenaici philoſophi libri iſti memorantur, tres hiſtoriæ Libycæ libri
C ad Dionyſium miſſi.Dialogi vigintiquinque, alij quidem Attica,alij verò Dorica loquutione ſcripti. Sunt autem hi,Artabazus, Ad naufragos, Ad fugitiuos, Ad mendicum,Ad Laidem, Ad Porum, Ad Laidem de ſpeculo,Hermias,Somnium,Ad eum qui præerat po-
79 culo,Philomelus,Ad domeſticos,Ad increpátes quòd vetus vinum ſcortáque poſſideret, Ad vituperantes quòd magnificè inſtrueret menſam. Epiſtola ad Aretem filiam,Adeum qui ſeipſum exercebat in Olympia,Interrogatio, alia Interrogatio, χρεία ad Dionyſium, alia De imagine, alia de Dionyſii filia, Ad
D eum qui arbitrabatur ſe contemptui & ignominiæ haberi, Ad eum qui conſulere moliebatur. Plerique illum & διατριβῶν ſex libros explicuiſſe aſſerunt, alii prorſus ſcripſiſſe negant, ex quibus eſt Soſicrates Rhodius. Porrò & Sotion in ſecundo, & Panætius hęc illum ſcripſiſſe referunt, videlicet,De diſciplina, De virtute,Exhortatorius,Artabazus,Naufragi,Fugitiui, Diatribarum libri ſex, Sententiarum libri tres, Ad Laidem, Ad Porum, Ad Socratem De fortuna. Fi

nem verò definiuit lenem motum ad sensum ema- A
nantem. Age verò, quoniam ipsius vitam descripsimus, nunc eos qui ab illo fluxere, Cyrenaicos suo ordine prosequamur. Ex his alii quidem Ἡγησιακοὺς, Ἀντικερείους alii, alii Theodorios seipsos appellauere. Sed & illos etiamnum qui à Phædone manarunt, ex quibus Eretricos nobilissimos dixere. Sic autē illorum seriem recensеamus. Aristippum audiuit Arete filia & AEthiops Ptolemæus, & Cyrenæus Antipater. Aretæ verò auditor fuit Aristippus Metrodidactos cognominatus, eius verò Theodorus, qui primò ἄθεος, deinde Θεὸς appellatus est. Antipatrum Epitimedes Cyrenæus audiuit, eius Paræbates auditor fuit. Paræbatis Hegesias qui Πεισιθάνατος est dictus, & Anniceris, à quo Plato redemptus est. At enim qui Aristippi institutа amplexi sunt, & ab illo Cyrenaici sunt appellati, hisce opinionibus vtuntur. Duas perturbationes ponunt, dolorem & voluptatem: voluptatem lenem motum, dolorem verò asperum motum appellantes. Nihil differre à voluptate voluptatem, neque plus altera commune habere alteram: atque illam quidem cunctas a- C
nimātes appetere, hunc autem aspernari. Voluptatem autem corporis intelligunt, quam & finem esse dicunt (vt etiam Panætius in libro De sectis tradit) non eam 80
quæ in statu sit, & doloris priuatione consistit, & veluti à turbatione omni quietem agit, quam suscepit Epicurus, finémque constituit. Videtur autem eis finis à beata vita differre: finem quippe esse particularem voluptatem, beatam autem vitam siue felicitatem, voluptatum particularium constare conuentu, quibus & præteritæ connumerantur & futuræ. Particularem quoque voluptatem propter se eligendam, felicitatem D
verò non propter seipsam, sed propter particulares voluptates expetendam. Testimonio nobis esse finem habendam voluptatem, quòd à pueris hanc nobis natura conciliauerit etiam absque iudicio rationis: & quum illa fruimur, nihil amplius inquirimus, quódq; nihil æquè ac dolorem naturaliter fugimus. Voluptatem præterea bonum esse, etiamsi à turpissimis pro-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ueniat rebus,vt ait Hippobotus in lib.De sectis. Si enim fœda sit actio, voluptatem tamen per seipsam eligendam esse,bonúmque existimandam. Porrò illa doloris amotio quam tuetur Epicurus, eis non videtur voluptas esse,neque priuatio voluptatis, dolor: vtraque enim esse in motu constituta,quum non sit motus doloris voluptatisque priuatio. Quippe doloris illa vacatio veluti dormientis status est. Posse quosdam aiunt voluptatem minimè appetere per animi peruersionem, non tamen omnes animi voluptates ac dolores in corporeis voluptatibus & doloribus fieri,
B quippe qualibet simplici éx patriæ prosperitate, siue priuata felicitate gaudium gigni. Imò ne ex memoria quidem seu expectatione bonorum voluptatem perfici dicunt,quod placet Epicuro. Nam tempore motum animi effluere, quin ne solo quidem visu vel auditu voluptates constare posse, quando & eos qui lamentationes imitantur,libenter audimus, veras autem illibenter atque iniucundè. Porrò priuationem huiusmodi aut voluptatis aut doloris medios status appellabant. Longè tamen esse præstantiores corporum quàm animorum voluptates,deteriorésque cor-
C poris quàm animi affectiones: quocirca & his pec-
81 cantes magis cruciari. Durius quippe dolere, lætari verò familiarius & gratius arbitrabantur: quocirca & maior illis erat corporis cura quàm animi. Vnde quum inde quoque constet eligédam voluptatem, pleraque tamen quæ sunt efficientia quarundam voluptatum,quum sint molesta, sæpe aduersari vt difficillima eis videatur voluptatum congeries, quæ beatam vitam efficere non possit. Placet autem eis neque sapientem semper in voluptate viuere, neque rursus
D insipientem semper in dolore, verùm maiore ex parte sic vtrunque affici. Satis autem esse, siquis vel per vnam incidétem voluptatem suauiter afficiatur. Prudentiam quidem bonum esse asserunt, non auté propter seipsam appetendam, sed eorum gratia quæ nobis ex illa proueniunt. Amicum necessitatis causa amplectendum. Nam & corporis partes quádiu adsunt,

adamari. Virtutes quaſdam imprudentibus & communes eſſe. Corporis exercitationem conferre ad virtutem capeſſendam. Sapientem nunquam inuidia tentandum, neque cupiditati, neque ſuperſtitioni vnquam ceſſurum. Iſta enim ex inani opinione contingere, metu tamen & dolore pulſandum. id quippe naturaliter fieri. Diuitias præterea voluptates efficere, neque per ſe appetendas. Perturbationes item comprehendi poſſe dicebant, non autem etiam ex quibus fiunt. Naturalium rerum inquiſitionem omittebant, quòd comprehendi non poſſe manifeſtè colligerent. Logicen propter ſummum eius vſum attingebāt. Tamen Meleagri ſententia eſt in ſecundo De opinionibus, & Clitomachi in primo De ſectis, eos & phyſicā & dialecticam æquè aſpernari. Poſſe enim & aptè dicere, ac extra ſuperſtitionē eſſe, mortíſque metum effugere, qui rationem bonorum malorúmque didicerit. Nihilque natura iuſtum eſſe, aut honeſtum vel turpe, ſed conſuetudine ac lege. Vir tamen bonus nihil agit perperam ob imminentia damna, opinionéſque ſiniſtras euitandas. Eſſe autem ſapientem profectum quendam in iis quæ vel in philoſophia, vel in cæteris bonis & honeſtis artibus non ſatis promouerunt. Aiunt & dolore affici alium alio magis, ſenſúſque non ſemper vera nuntiare. Verumenimuero ii qui dicuntur Hegeſiaci, eandem ſanè de voluptate ac dolore habuere ſententiam, præterea neque gratum eſſe aliquid, neque beneficentiam, neque amicitiam, quòd iſta non per ſeipſa appetamus, ſed vſus ac neceſſitatis gratia, ac propter eos, qui ſi abſint, illa nec ſubſiſtere quidem. Eſſe autem impoſſibile cumulatè contingere beatam vitam: corpus quippe morbis multis paſſionibúſque affligi, animam verò ſimul cum corpore pati & vnà turbari, complura item quæ ſperemus, à fortuna impediri: propter iſta igitur atque huiuſmodi beatam vitam non poſſe obtineri. Vitam præterea ac mortem eligendam. Natura item ſuaue atque inſuaue nihil opinabantur: cæterùm propter rerum vel raritatem vel nouitatem, vel ſa-

A B C 82 D

A tietate lætari alios,alios angi. Diuitias vel paupertatem nihil ad voluptatis valere rationem : neque enim aliter ea voluptate diuites quàm pauperes affici. Seruitutem æquè atque libertatem, nobilitatem atque ignobilitatem, gloriam vel ignominiam nihil differre ad voluptatis modum,atque insipiéti quidem expedire si viuat,id verò sapienti indifferens esse. Sapientem suiipsius gratia cuncta facturum:alium quippe neminem æquè ac se dignum arbitrari. Quamlibet enim ingentia videatur ab eo consequutus,non ta-

B men eorum quæ ipse præstiterit merita æquare. Tollebant & sensus,quòd certam non inferút notionem, quique sine delectu agere cuncta viderentur. Eorum peccata veniam dicebant promereri,neq; enim sponte peccãre,sed aliqua perturbatione coactos. Non odio quenquam habiturum, sed potius eruditurum. Sapientem non adeo in bonorum electione inhæsurum,vt in malorum fuga,finem constituendo, vt neque in labore,neque in dolore viuatur. Idque eos assequi qui circa voluptatum materiá neutram in par-

C tem inclinatiores sunt. Porrò Annicerii in cæteris ab istis non dissentiunt. Relinquunt autem amicitiam in vita,& gratiam, honorémque aduersus parentes, & pro patria præclarum aliquod facinus. Quocirca quanuis molestias sapiens ac negotia subeat, nihilominus beatè victurum, etsi minimum voluptatis illi

83 suppetierit. Amici felicitatem non per se appetẽdam, neque ei proximè patere sensui,neque satis esse in ratione momenti, vt confidere possimus, & multorum opinione celsiores euadere, oportere verò in optimis

D quibusque assuefieri, propter inolitam & insitam nobis affectionem vitiosam.Amicum, nõ propter vsum ac necessitatem solùm suscipiendum, quæ profectò si desierit,nõ erit ille auersandus,verumetiá propter insitá beneuolentiá,cuius gratia dolores quoq; esse subeundos. Quanuis enim finem in voluptate constituant,doleántque si illa priuari contingat,sponte tamen sustinẽdos labores volunt pro summo in amicum studio affectúq; singulari. Qui autem Theodorii sunt

appellati, à Theodoro quem prædiximus traxere cognomen, eiúſque decretis vſi ſunt. Porrò Theodorus ipſe omnes de diis opiniones ſuſtulit. Deniq; librum ipſius De diis inſcriptum offendimus non cõtemnendum, ex quo & Epicurum complura ſumpſiſſe aſſerunt. Audiuit autem Annicerídé Dionyſiúmque dialecticum, vt ait Antiſthenes in Philoſophorum ſucceſſionibus. Finem opinatus eſt gaudium & mœrorem: alterum conſtare prudentia, alterum verò imprudentia. Bona eſſe prudentiam atque iuſtitiam: mala verò, contrarios habitus: media, voluptatem & dolorem. Suſtulit & amicitiam, quòd ea neque inſipientibus adſit neque ſapientibus. In illis enim, ſublato vſu, amicitiam quoque euaneſcere. Sapientes verò, quum ſibiipſis ſufficiant, amicis non indigere. Probabile dicebat prudentem virum non ſeipſum pro patria periculis exponere: neque enim pro inſipientium commodis amittendam eſſe prudentiam. Eſſéque patriam mundum. Furto quoque & adulterio & ſacrilegio, quum tempeſtiuum erit, daturum operam ſapientem. Nihil quippe horum turpe natura eſſe, ſi auferatur de hiſce vulgaris opinio, quæ è ſtultorũ imperitorúmq; plebecula conflata eſt. Sapientem publicè abſque vllo pudore ac ſuſpicione ſcortis congreſſurum. Aiebátq; iſtiuſmodi argutiis, Nónne mulier literis inſtructa vtilis erit, quia literata eſt? & puer itidem & adoleſcẽs vtilis erit, quia literaturam callet? Ita ſané. Et mulier igitur vtilis eſt, quia pulchra erit: & puer & adoleſcẽs vtilis erit, quia formoſus eſt? Ita ſané. Puer igitur & adoleſcens pulcher, & ad hoc erit profectò vtilis ad quod formoſus natus eſt. Aſſentiebatur. Eſt autem vtilis vt ei congrediatur. Quibus conceſſis inferebat, Siquis ita vtatur eiuſmodi congreſſione quando id vtile eſt, non peccabit. Neque igitur, ſi vtatur pulchritudine dum id vtile eſt, peccat. His igitur atque huiuſmodi interrogatiunculis auditores capiebat. Videtur autem idcirco appellatus deus, quòd quum illum Stilpo percontatus eſſet, Putáſne, Theodore, te id eſſe quod diceris? atque ille fateretur, Deus ergo (inquit)

A B C 84 D

A es. Id quum ille gratè accepiſſet, ſubridens ait, Atqui, infelix, (inquit) ea ratione & cornicem te eſſe fatereris, & alia huiuſmodi innumera. Quum aſſideret aliquando Theodorus Euryclidi hierophantæ, Dic mihi (ait Euryclides) quinam ſunt qui circa myſteria impii ſunt? quum reſpondiſſet ille, eos eius criminis reos teneri, qui ea necdum initiatis aperirent: Et tu ergo (inquit) impius es, qui iſta nondum initiatis enarres. Parum autem abfuit, quin periclitaretur ne traheretur in Arium pagum, niſi eum Demetrius Pha
B lereus eruiſſet. Amphicrates verò, in libro De viris illuſtribus, ait illum damnatum, venenúmque bibiſſe. Quum verò apud Ptolemæum Lagi filium moraretur, legatus aliquando ad Lyſimachum ab illo miſſus eſt. Magna verò fiducia vtenti, ait Lyſimachus, Dic mihi, Theodore, nónne tu Athenis excidiſti? Et ille, Rectè iudicas, inquit: nam me Athenienſium ciuitas ferre non valens, non ſecus ac Semele Dionyſium expulit. Rurſus dicenti Lyſimacho, Caue ne vlterius ad
85 nos proficiſcare, Non (inquit) reuertar, niſi me mit-
C tat Ptolemæus. Aderat Mythrus Lyſimachi diſpenſator. Is quum diceret, Videris non ſolùm deos, verùm & reges ignorare: Quo pacto (inquit) illos ignoro, quandoquidem te diis inimicum puto? Fertur quum aliquando Corinthum veniſſet, magna diſcipulorum turba comitatus, & Metrocles Cynicus σκαόδιγας (*id enim eſt ſylueſtre olus*) abluens ei diceret, At tu ſophiſta nequaquam multis diſcipulis egeres, ſi olera dilueres, dixiſſe, Et tu ſi cum hominibus conuerſari didiciſſes, profectò iſtis oleribus non vterere. Simile
D quiddã (vt ſuo loco diximus) de Diogene & Ariſtippo memoratur. Huiuſmodi Theodori fuiſſe vitam ac doctrinam comperimus. Demum verò Cyrenen profectus apud Marium in pretio diu vixit: vbi quum primùm eiiceretur, non illepidum quiddam dixiſſe fertur, Malè (inquit) facitis, viri Cyrenaici, qui me ex Libya in Græciam exulem agitis. Fuerunt autẽ Theodori viginti. Primus, Samius Rhœci filius, qui conſuluit carbones fundamentis Epheſini templi ſubiici.

nam quum humidus esset locus, carbones ait reiecta A
ligni natura soliditatem accipere humori inuiolabilem. Secundus, Cyrenaicus geometra, cuius & Plato auditor fuit. Tertius, hic ipse philosophus. Quartus, cuius fertur libellus De vocis exercitatione. Quintus, qui de legislatoribus scripsit, à Terpandro initium sumens. Sextus, Stoicus. Septimus, qui Romanas res conscripsit. Octauus, Syracusanus, qui De re militari scripsit. Nonus, Byzãtius in causis ciuilibus clarus. Decimus similiter, cuius & Aristoteles in oratorũ Epitome mentionẽ facit. Vndecimus, Thebanus sculptor. B
Duodecimus, pictor, cuius & Polemon meminit. Decimustertius, Atheniensis pictor, de quo Menodotus scribit. Decimusquartus, Ephesius pictor, cuius Theophanes in libro De pictura meminit. Decimusquin- 86
tus, epigrammatũ poeta. Decimussextus, qui De poetis scripsit. Decimusseptimus, medicus, Athenæi discipulus. Decimusoctauus, Chius philosophus Stoicus. Decimusnonus, Milesius, & ipse philosophus Stoicus. Vicesimus, tragœdiarum scriptor.

C

PHAEDON.

PHædon Eliensis nobili familia, vnà cum patria captus coactus est intra sellulam infami se quæstui addicere: adiecto tamen ostiolo, Socratis contubernio præceptoréque fruebatur, quoad ipsum Alcibiades seu Crito, Socrate monente redimeret: ex quo liberaliter philosophiæ operam dedit. Hunc Hieronymus in libro De assensu retinendo, seruum fuisse asseuerat. Scripsit autem Dialogos, de quibus nihil dubi- D
tatur, Zopyrum & Simonem: de Nicia controuersia est. Medum, quem AEschinis esse plerique tradunt, alii verò Polyæni. Antimachum siue Senes. & de hoc ambigitur. Scythicos sermones etiam quidã AEschinis esse asseuerant. Successor autem eius fuit Plistanus Eliensis, & ab eo tertius, Menedemus Eretrieus, Asclepiadésque Phliasius, à Stilpone profecti, atque vsq; ad eos Eliaci sunt appellati: à Menedemo autẽ Eretrici,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A de quo postea dicemus, idcirco quòd ipse sectæ princeps atque autor fuerit.

EVCLIDES.

EVclides Megaris oppido, quod Isthmo adiacet, siue, iuxta quosdam, Gelous, vt in Successionibus tradit Alexander, Parmenidis librorum in primis studiosus fuit. Ab eo Megarici denominati sunt, qui postea ἐριστικοὶ, postremò dialectici sunt. Quos ita primus Dionysius Carthaginiẽsis idcirco appellauit quòd in-
B terrogando ac respondendo sermones libróque com-
87 ponerent. Ad hunc ait Hermodorus, post Socratis mortem venisse Platonem, ac philosophos reliquos metu atrocitatis tyrannorum compulsos. Hic bonum esse vnum definiuit multis nominibus celebre. Aliquando enim hoc dici prudẽtiam, quandoque deum, aliàs mentem appellari, & huiusmodi cætera. Quæ bono aduersa viderentur sustulit, ea ne esse quidem dicens. Vtebatur probationibus, non his quæ per assumptiones, sed quæ per conclusiones fiunt. Disputa-
C tionem item quæ fit per similitudinem sustulit, dicẽs illam sanè aut ex similibus consistere, aut ex dissimilibus. Et, si ex similibus cõsistit, circa ipsa potius quàm quibus sunt similia versari rationẽ debere: sin autem ex dissimilibus, superuacaneam esse comparationem. Idcirco & Timon illum vnà cum cæteris Socraticis mordet, nullius sibi horum curã esse dicens, non Phædonis, non alterius cuiuspiã, neque Euclidis qui Megarensibus contentionis rabiem inuexit. Dialogos au tem conscripsit sex, Lampriam, AEschinem, Phœni-
D cem, Critonem, Alcibiadem, Amatorium. Porrò ex Euclidis successione est & Eubulides Milesius, qui & plurimos in dialectica modos rationésque interrogandi tradidit, mentientem & fallentem, Electram, conuelatam, acerualem, corneam, & item calum. Et istum non defuit ex Comicis qui carperet,

Contumelioſius Eubulides ceratinas interrogans,
Et mendacibus faſtuoſiſque verbis rethores verſans,
Abiit Demoſthenis habens volubilitatem.

Videtur

Videtur Demosthenes hunc audiuisse, & quum ρ̃ω literam pronuntiare vix posset, emendasse iugi exercitio. Neque item obscurum est Eubulidem aduersus Aristotelem inimico animo fuisse, eúmque in plurimis reprehendisse. Inter cæteros verò qui ex Eubulidis ludo manauerunt, Alexinus Eliensis fuit, vir acer, & contentionis viribus ac neruis clarus, vnde & Alexinus cognominatus est. Maximè autem Zenoni infestus erat. Hunc ait Hermippus ex Elide in Olympiam profectum, ibíque philosophatum. Discipulis autem rogantibus cur illic moraretur, dixisse, velle se sectam instituere, quam Olympiacam vocaret. Illos verò, quum rerum omnium penuria, & præterea insalubri loco affligerentur, ab eo recessisse, iámque Alexinum solum ac desertum vno tantùm famulo comite ibi remoratum. Postea dum nataret in Alpheo flumine arúdinis acumine læsum, vita excessisse. Et est in ipsum nostrum epigramma sic se habens,

At non inanis hercle erat illa fama,
Cuidam natanti misero transfixum pedem
Clauo: nam Alexinus prius flumen Alpheum
Quàm transfretasset, canna fixus óccidit.

Scripsit non solùm ad Zenonem, verùm & alios complures libros, & ad Ephorum historicum. Ex Eubulidis disciplina & Euphantus fuit Olynthius, qui temporis sui conscripsit historiam. Scripsit & tragœdias plurimas, quibus in certaminibus maximè probatur. Fuit & præceptor Antigoni regis, ad quem etiam librũ De regno scripsit perutilem atque laudatissimum. Vitam verò senectute finiuit. Fuerunt & alij complures auditores Eubulidis, inter quos & Apollonius Cronus.

DIODORVS.

Diodorus Amenij filius Iasæus, & ipse cognominatus Cronus, quem & Callimachus in Epigrammatis mordacissimè insectatur, ac parietibus inscribit illud, Cronus est sapiens. Erat & iste dialecticus, primúsque inuenisse à quibusdam existimatus est inuo-

A lutum & cornutum disserendi genus. Hic apud Ptolemæum Soterem commorans, quum à Stilpone sermones quosdam dialecticos interrogatus extemplò nequiuisset soluere, à rege increpatus, Cronúsque in
89 iurgio vocatus conuiuium deseruit, egressúsque librum de ea propositione conscripsit, vitamque mœrore finiuit. Est in ipsum nostrum epigramma in hunc modum,

Crone Diodore quis te demonum mala
Affectione compulit,
B *Vt tu te in atrum mitteres in tartarum,*
Quòd nim solutis Stilponis enigmatis
Victus fuisti? sure ergo deprehenderis
Cronus remotis r, & cappa literis.

Fluxit ab Euclide Ichthyas Metalli filius, vir illustris, ad quem Diogenes Cynicus dialogum scripsit. Clinomachus item Thurius, qui primus de proloquiis & prædicamentis & cæteris huiusmodi scripsit. Et Stilpo Megarensis clarissimus philosophus, de quo nunc dicendum est.

C

STILPO.

STilpo Megarensis eius oppidi quod in Græcia est, audiuit quosdam ex Euclidis familia. Alij & ipsius Euclidis fuisse auditorem tradúnt. Thrasymachi etiam Corinthij illius qui Ichthyæ familiaris erat, vt ait Heraclides. Intantum verò & inuentione & eloquentia præcessit alios, vt parum abfuerit quin omnis Græcia in illum intenta, in Megara transisse diceretur. De eo Philippus Megaricus ita ferme retulit. A Theo-
D phrasto quidem Metrodorus illum speculationis studiosum, & Timagoram Geloum auulsit: ab Aristotele verò Cyrenaico, Clitarchum & Simmiam. Porrò à dialecticis, Pæonium quidem ab Aristide: Diphilum verò Bosporianum Euphanti, & Myrmecem Exæneti filium, qui ad se arguendum venerant, vtrosque sui studiosos habuit. Præter hos autem Phrasidemum peripateticum physicúmque peritissimum ad se attraxit, Alcimúmque oratorem omnium qui in Græcia

tum florebant eminentissimum. Cratetē insuper, & A
complures alios in sua retia induxit, Phœnicémque 90
Zenonem vnà cum illis abstulit. Erat præterea maximè ciuilis, ac præter vxorem quam duxerat, Micarete etiam pellice vtebatur, vt Onetor ait, filiámque parum pudicam genuit, quam duxit Simmias Syracusanus eius necessarius. Hæc dum lasciuiùs viueret, Stilponíque à quodam renuntiatum esset eam sibi probro esse, Non, inquit, ista maiori mihi probro est, quàm ego illi ornamento. Suscepit hunc honorificè (vt aiunt) & Ptolemæus Soter, quum Megara ipsius B
vrbem victor obtinuisset, ac tradita sibi pecunia oraret vt in Ægyptum secum nauigaret. Tum ille pecuniæ modicum admisit, eam profectionem renuens, in Æginam contendit, quoad ille remearet. Demetrius quoque Antigoni filius quum cepisset Megara, domum illi reseruari, cunctámque direptam substantiam restitui curauit. Vbi, quum ea quæ amiserat, vt scriptis sibi traderet moneret, nihil ille suum se perdidisse respondit: quippe doctrinam & eruditionem sibi ademisse neminem, reliquámque sibi esse & eloquētiam & disciplinam, atque illum mortalis beneficentiæ admonuit tanta orationis vi, vt rex illius iam studiosus prorsus auditor fieret. Aiunt illum ita quendam de Phidiæ Minerua compellasse, Num, inquit, Minerua Iouis filia deus est? Quum verò annuisset ille, dixisse, At ista non Iouis, sed Phidiæ est: concedebat. Non ergo, inquit, ipsa deus. Qua ex re quum in Arium pagum pertractus fuisset: nihil inficiatum ferunt, imò rectè se loquutum asseruisse: non enim deum esse, sed deam: deos quippe mares esse: Areo- D
pagitas tamen nihilo placatiores factos, iussisse continuò ipsum vrbe excedere, quo etiam tempore Theodorum cognomento deum iurgio dixisse, Vnde hoc nouerat Stilpo? num amota palla ipsam inspexerat? Erat iste profectò audacissimus, verùm Stilpo vir compositissimus, & maximè facetus. Denique quum rogasset illum Crates an dij precationibus ac diuinis honoribus gaudeant, Noli me, inquit, fatue, in 91

A via de hisce rogare, sed solum ac seorsum. Hoc ipsum & Bionem interrogatum, an sint dij, dixisse tradunt,

Túne senex turoam a nobis propellere curas?

Fuit & Stilponi ingenium simplex, neque vlla simulatione fucatum, ita vt imperitæ quoque concioni se accommodare nullo negotio posset. Cratete denique Cynico semel ad id quod fuerat interrogatus non respondente, sed crepitum ventris emittente: Sciebam, inquit, te omnia potius quàm quæ deceret loquuturum. Caricam illi aliquando interrogatiunculamque

B proposuerat. eam verò ille statim comedit: & quum diceret illi Stilpo, Hercle, caricam perdidi, Non solum (inquit) caricam, sed & interrogatiunculam, cuius arra hæc fuit carica. Rursus quum vidisset hyeme Cratetem adustum, O Crates, inquit, videris mihi nouo indigere pallio, quasi diceret, Veste & mente: ad hanc eius vocem rubore suffusum, ita in illum lusisse Cratetem,

Atqui ego Stilponem Megaris mala multa ferentem
Vidi, vbi monstrosi esse ferunt habitacla Typhoei,

C *Hìc contendebat iuuenum comitante caterua,*
Nil sani miseræ quàm de virtute docebat.

Fertur Athenis hominum ita in se studia vertisse, vt ex officinis ad eum confluerent visendum. Vbi quum quidam diceret, Admirantur te, ô Stilpo, veluti belluam, Minimè, inquit ille, sed velut hominem verum. Cæterùm quum esset disputator acerrimus, species quoque tollebat, dicebátque qui hominem diceret neminem esse, neque hunc aut hunc dicere. Quid

D enim hunc magis quàm hunc? non igitur hunc. Rursúsque olus quod ostenditur non est. olus enim ante mille annos fuit: non est igitur hoc olus. Fertur quum Crateti colloqueretur, inter loquendum festinasse vt pisces emeret. quum eum ille retinere vellet ac diceret, Sermonem relinquis? Minimè, inquit: sed sermonem habeo, & te derelinquo. sermo quippe manet: cibus autem venum dabitur, nisi festinauero.

92 Feruntur ipsius dialogi nouem, non satis gratiæ habentes, Moschus, Aristippus siue Callias, Ptolemæus,

Chærecrates, Metrocles, Anaximenes, Epigenes, Ad fi A
liam ſuam, Ariſtoteles. Huius auditorem fuiſſe Zenonem Stoicorum principem Heraclides refert. Senem verò defeciſſe Hermippus teſtis eſt, hauſto prius mero, vt citius moreretur. Reprehenſus eſt à Sophilo comico in comœdia quæ inſcribitur Γάμος. Eſt autem in hunc Stilponem noſtrum epigramma,

Stilpona noſti Megarenſem illum forſitan,
Quem quum ſenectus cepit morbus improbus,
Iugúmque triſte, vinum bigæ peſſimæ
Inuenit aurigam illico longè optimum. B

CRITO.

CRito Athenienſis, vnus omnium maximè eximio quodam amore Socrati affectus eſt, atque eius ita curam egit vt nunquam aliquid ex his quæ ſunt ad vſum neceſſaria illi deeſſe pateretur. Ipſius liberi Socratis auditores fuere, Critobulus, Hermogenes, Cteſippus, Epigenes. Crito igitur dialogos decem & ſeptem ſcripſit, qui vno continẽtur codice, ita inſcriptos, Non ex diſciplinis conſtare probitatem, Quid ſit abundare, C
Quid idoneũ ſiue ciuile, De honeſto, De Deo, Quid ſit malefacere, De fertilitate, De lege, De artibus, De congreſſu, De ſapientia, Protagoras ſiue Ciuilis, De literis, De poetica, De honeſto, De diſciplina, De ſcientia, Quid ſit ſcire.

SIMON.

SImon, Athenienſis coriarius. Quoties ad eius offi- D
cinam perrexiſſet Socrates, atque diſſereret omnia 93
quæ meminiſſe poterat, notabat. Vnde & ipſius dialogos Σκυτικοὺς appellant, quòd inter huiuſmodi opifices ſint habiti. Sũt autẽ numero x x x i i i, qui vno itidem codice comprehenduntur. De diis, De bono, De honeſto, Quid ſit pulchrum & honeſtum, De iuſto, duo, De virtute, quòd doceri non poſſit, De fortitudine ſiue virilitate, tres, De lege, De popularitate, De ho-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A nore,De poesi,De bona valetudine,De amore,De philosophia,De scientia,De musica, Quid sit pulchrum,De disciplina,De differendo,De iudicio, De eo quod est, De numero,De diligentia,De operando,De auaro,De iactãtia,De honesto. Alij autẽ,De cõsulendo, De ratione siue aptitudine,De maleficẽtia.Fertur hic primus omniũ Socraticos sermones diseruisse.Quum autẽ Pericles polliceretur si ad se veniret,cuncta illi necessaria exhibiturũ, Libertatẽ(inquit)vendere consilii nõ fuerit. Fuit & alius Simon, qui scripsit artem rhetori-
B cam:alius item medicus Seleuci & Nicanoris necessarius:atque alius quidam sculptor.

GLAVCON.

GLaucon Athenienſis,nouem itidem in codice vno ſcripſit dialogos, Phidylum, Euripidẽ, Amynti-
C chum,Euthiam,Lyſithidẽ, Ariſtophanem,Cephalum, Anaxiphemum,Menexenum.Feruntur eius & alij trigintaduo, ſed ſuſpecti & ſuppoſititij.

SIMMIAS.

94 SImmias Thebanus fuit. Et huius feruntur dialogi vigintitres vno volumine,De ſapiẽtia, De veritate,De muſica,De verſibus,De fortitudine,De philoſophia,De ratiocinatione,De literis,De doctrina,De arte,De regimine, De decoro, Quid eligendum quídve
D fugiendum ſit,De amico, De ſcientia, De anima, De bene viuendo,De poſſibili,De pecuniis,De vita,Quid ſit honeſtum,De diligentia, De amore.

CEBES.

CEbes & ipſe Thebanus,ſcripſit dialogos tres, qui inſcribuntur: Tabula,Septima,Phrynichus.

MENEDEMVS.

A

MEnedemus Phædonis Cliſthenis filii, ex familia Theopropidarum, filius fuit, viri ſanè nobilis, ſed opifici, ac pauperis. Alij tabernaculorum ſutorem fuiſſe tradunt, & vtrúque didiciſſe Menedemum. Quocirca, quum decretum quoddam tuliſſet, reprehenſum ab Alexinio quodam, quòd ſcilicet non conueniret ſapienti, neque tabernaculum neque decretum ſcribere. Miſſus autem ab Eretrienſibus in Megaram præſidio futurus, contendit ad Platonem in Academiam, ínque B illius retia non inuitus incidit, deſeruítque militiam. Cæterùm Aſclepiade Phliaſio ad ſe illum pertrahente, Megaris apud Stilponem egit, eiúsque ambo auditores fuere. Inde nauigantes Eliden Anchipylo & Moſcho Phædonis diſcipulis congreſſi ſunt, atque tum adhuc vt ſuprà (quũ de Phædone loqueremur) dictũ eſt, Ἠλειακοὶ appellabantur, poſtea verò ab eius patria, de quo nunc ſermo eſt, Eretrici vocati ſunt. Conſtat Menede- 95
mum honeſtate ac grauitate fuiſſe celebrem, qua ex re C
Cratetem quoque ſic in illum iocatum,

Phliaſiúmque Aſclepiadem, taurúmque Eretrienſem.

Timon item elato ſupercilio quum dicturus aſſurgeret, fuiſſe illum notat, his verbis,

Dicturus faſtuoſus erat, rudibúſque cachinnus.

Adeo autem ea grauitate inſignis fuit, vt quum Eurylochus Caſſandræus ab Antigono accerſiretur vnà cũ Cleíppide Cyziceno adoleſcente abnuerit, metuere enim ne id Menedemus perſentiat: erat enim ſummæ in obiurgando grauitatis atque præcipuæ auctoritatis. Denique quũ adoleſcẽs in illo motu temerario ferre- D
tur, dixit quidem nihil, cæterùm ſumpta feſtuca pingebat in pauimento traiecti figuram, dum interim ſpectantibus omnibus adoleſcens inſigni contumelia notari ſe intelligens, abſceſſit. Hierocles in Pireo de Amphiarao illum obtundebat, & quum plurima de Eretriæ loqueretur excidio, nihil aliud loquutus eſt, tãtùm rogauit quid in eum Antigon' traiicit. Audacter exultãti adultero, Ignoras, inquit, nõ modò braſſicę ſuccũ

A ineſſe iucundum,ſed & rhaphano? Clamáti adoleſcentulo & vociferanti,Vide (inquit) ne quid retrò,dum neſcis,habeas. Conſultanti Antigono an luxurioſum adiret conuiuium,hoc illi ſolum renuntiari iuſſit,Memento regis te eſſe filium. Stupidum quendam neſcio quid nihil ad rem dicentem, interrogauit an vilam haberet,& quum ille multa ſe habere prædia dixiſſet, Perge,(inquit)& illorum curam gere,ne & illa negligenter curando perdere contingat, & amittere ſimplicem vrbanitatem. Sciſcitanti cuidam an vxor eſſet
B ducēda ſapienti,Non ego,inquit, tibi ſapiens videor? Et quú annuiſſet ille,At ego(ait) duxi. Dicente quodam complura eſſe bona, rogat quot numero, & an putet plura eſſe quàm centum. Sæpius dolebat quòd luxurioſa conuiuia magnificúmque apparatum nequiret ferre. Vocatus verò ſemel ad cœnam, intuénſque lautiſſimis cibis diuitem menſam, nihil loquutus eſt,ſed tacitus eam luxuriam coarguit, dum ſolas oleas in cibum ſumpſit. Huius denique libertatis cauſa parum abfuit quin in Cypro apud Nicocreontem
96 C periclitaretur cum Aſclepiade amico. Nam quum eos rex ad menſtruam celebritatem euocaſſet, ſicut & philoſophos cæteros, Menedemum dixiſſe ferunt, Si quidem honeſta eſt huiuſmodi virorum congregatio, quotidie ſunt feſta celebranda: ſin aliàs, ſuperſtuè quoque modò celebrat. Ad hæc tyrannus quum ita occurriſſet,hanc diem habere ſe celebrem,vt negotiis omiſſis philoſophis congredi liceret, ille ſeuerius adhuc in ſententia perſtitit,oſtendens ex ſacrificio oportere nunquam non philoſophos audiendos. Quid plu
D ra? niſi à tibicine admoniti fuiſſent,forſitan periiſſent. Vnde quum in naui iactarētur fluctibus, Aſclepiadem dixiſſe ferunt, tibicinis peritam modulationem ſeſe ſeruaſſe,Menedemi verò confidentiam perdidiſſe. Erat autem (vt fertur) & ſimplici in docendo apparatu,neque in ſchola vllum circa illum,vt fieri ſolet,ordinem vidiſſes. Non ſubſellia erant per gyrum diſpoſita,non aliud quippiam,ſed vt ſingulis aut ſedere,aut ſtare, aut ambulare contingit, ita illum audiebant.

Aliàs tamen gloriæ auidum, ignominiæque metuentem fuisse tradunt. adeo, vt quum prius opifici suam ipse atque Asclepiades nauaret operam, & Asclepiades super tecta lutũ ferre cerneretur nudus, is, si quem aspiceret prætereũtem, occultaretur. Postea verò quàm ad remp. accessit, ita erat anxius atque solicitus, vt quum aliquando thura poneret, extra thuribulũ miserit. Circunsteterat illum Crates aliquando, & quòd ciuilia negotia subisset, probro dabat. Tum ille quibusdam præcepit vt illum carceri includerent. Ille nihilominus prætereuntem obseruabat, respiciénsque Agamẽnonium & Ἡγησίπολιν vocabat. Erat autem nescio quid in eo religionis, & in superstitionem pronior. Denique manducauerat aliquando per ignorantiam in taberna meritoria proiectas carnes cum Asclepiade. Id quum animaduertisset, nausea paloréque turbabatur, donec illum Asclepiades seueriùs obiurgans, non carnes diceret eiusce mutationis causam esse, sed præsumptam de illis fatuam opinionem. aliâs magnanimus fuit vir, & planè liberalis. Corporis in eo iam senis habitus & stat° durabat qui erat in iuuene, athletæ instar firmus, validus atque adusta facie, obesus item & attritus fuit, mediocrísque proceritatis, vt ex ea constat imagine quæ Eretriæ in veteri stadio cernitur. Est enim veluti ex industria ita sculpta, vt cũctam ferè nuditatem corporis præferat. Erat præterea in suscipiendis amicis omni officio deditus, & quia parum salubris erat Eretria, conuiuia sæpe inter poetas musicósque celebrabat. Amabat Aratum & Lycophronem tragicum poetam, Antagorámque Rhodium, sed maximè omnium studebat Homero. Deinde etiam lyricis, deinceps Sophocli, atque Achæo inter satyros veluti secundas partes, AEschylo autem primas semper dabat. Vnde & aduersus eos qui contrà in repub. sentirent, ita ferebatur,

Deprensus olim est ab impotenti celer,
Et tarda cepit testudo regem alitum.

Hæc autem Achæi sunt ex Omphale satyrica. Falluntur igitur qui illum nihil præter Euripidis Medeam

A B 97 C D

A legisse dicunt, quam inter Sicyonii Neophronis poemata legunt. Magistros, Platonem & Xenocratem, prætereáque Paræbatem Cyrenaicum aspernabatur. Stilponem solum admirabatur. De quo dum aliquando interrogaretur, nihil aliud dixit, nisi, Liberalis est. Erat illi ingenium varium & callidum, atque in componendo ita orationem accommodabat, vt neque quum vellet emergere prospiceretur, atque ideo illi difficile occurreretur. Versabat omnia, infinitámque orationis copiam fundebat. Acerrimus item in con-
B cionibus erat, vt in Successionib. tradit Antisthenes, atque huiusmodi rogatiunculis compellare solebat, Num aliud ab alio differt? ita sanè. Aliud est autem prodesse quàm bonum? cõcedebatur. Non igitur pro-
98 desse bonum est. Tollebat & proloquia negatiua, affirmatiua verò ponebat. Simplicia, ex iis maximè probans quæ simplicia non sunt, auferebat, ea & coniuncta & complexa dicens. Scribit Heraclides, decretis quidem eum fuisse Platonicum, dialecticen autem eum fuisse aspernatum. Denique sciscitanti Alexino
C an adhuc patrem cædere desisset, dixisse, Neque cecídi, neque desii. Addente illo oportere ambiguitatem solui, Ita vel Non dicendo, Ridiculum (inquit) est vestras leges sequi, quum liceat in portis reluctari, & contrà niti. Quum Bion diuinos studiosè ac diligenter insectaretur, mortuos illum iugulare dixit. Alio rursus dicente, maximum esse bonum omnibus quæ quisque cupiat frui, Multo (inquit) maius est ea solùm quæ deceat cupere. Refert Antigonus Carystius, eum nihil scripsisse neque composuisse, ita ne dogma
D quidem vllum asseruisse. Porrò in quæstionibus (inquit) ita pugnax erat, vt non prius discederet, quàm in eius oculis ardentis spiritus indicia deprehenderentur. Verũenimuero quũ in verbis esset talis, factis tamen erat placidissimus. Denique quum Alexino plurimum illuderet & obiurgaret grauiter, fouit tamen illum beneficiis. Nam ipsius coniugem ex Delphis Chalcidem vsque deduxit, itineris furta latrociniáque metuẽtem. Amicitias piè sanctéque tuebatur,

vt ex ea quæ illi cum Aſclepiade fuit cõiunctione conſtat, quæ profectò adeo inſignis erat, vt nihil à Pyladis diſtaret beneuolentia. Verùm maior natu erat Aſclepiades, ita vt poeta ipſe, Menedemus verò hiſtrio diceretur. Fertur Archeopolis tria millia illis deſignaſſe, & quum orta eſſet amica contentio vter ſecundo loco acciperet, neutrum accepiſſe. Vxores quoque ambos duxiſſe fama eſt, Menedemum matrem, Aſclepiadem filiam: & quum defuncta eſſet vxor Aſclepiadis, Menedemi cepiſſe coniugem, illúmque quòd reipub. præeſſet, aliam duxiſſe nobilem & locupletem: nihilominus quoniam communis eis erat domus, rei familiaris adminiſtrationem priori vxori permiſiſſe. Igitur Aſclepiades ante illũ vita exceſſit Eretriæ iam longæuus, quum vnà diu memorabili beneuolentiæ ſuauitate vixiſſent. Fertur poſt aliquantum temporis quum Aſclepiadis amaſius ad conuiuium veniſſet, arceréntque illum ianuis adoleſcẽtes, Menedemum iuſſiſſe introduci, ac dixiſſe, Aſclepiades etiam ſepultus ei ianuas aperit. Erant autem qui ambos fouerent, Hipponicus Macedo & Agetor Lamicus. Ex his alter vtrique x x x minas largitus. Hipponicus verò Menedemo duo millia drachmarũ in filiorum dotem. Duxerat autem (vt ait Heraclides) ex Oropia vxores tres. Porrò conuiuia in hunc modum faciebat. Prius ipſe cum duobus aut tribus prandebat, dum dies in veſperam vergeret. Tum verò vocabat quiſpiam eos qui aduenerant & ipſos iam cœnatos. Itaque ſiqui citius veniſſent, percontabantur exeuntes quid eſſet appoſitum, an recens id eſſet néene, & ſiquidem vel oluſculum vel ſatiuſculũ quippiã audiſſent, recedebãt, ſin verò carnes, ingrediebãtur. Lectulis æſtate ψιάθους, hyeme veruecum pelles ſuperponebãt. Porrò puluinar ſibi afferri oportebat. Poculũ quod circũagebatur cotyla maius nõ erat. Bellaria illis fabæ ac lupini. Interdũ verò & pyra vel mala punica & huiuſmodi, cũ matura, tũ præcocia, ſæpe & caricæ. Ea omnia memorat Lycophron in ſatyra quam inſcripſit Menedemum, philoſophi conſcribens laudes, quorum quædam hu-

A B 99 C D

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A iuſmodi quoque ſunt,

Vt ex puſillo poculum conuiuio
Verſatur illis ad menſuram, ſed mera
Sermo eruditus ſtudioſis ſunt bellaria!

Primo igitur contemptui haberi cœpit, caníſque ab
100 Eretriéſibus ac delirus appellari. Poſtea verò in ſumma admiratione omnium fuit, adeo vt ciuitatis quoque gubernacula ipſi traderentur, legationibúſque crebris ad Ptolemæum & Lyſimachum, præterea ad Demetrium functus, vbique honoratus eſt. Quúmque il
B li ciuitas ducéta quotannis talenta perſolueret, quinquaginta remiſit. Apud quem accuſatus quòd traderet Ptolemæo ciuitatem, ſe per epiſtolam purgauit, cuius hoc initium: MENEDEMVS DE METRIO REGI. Audio tibi de nobis plurima fuiſſe narrata, *&c.* Per eam illum admonet caueret vnum ex iis qui ſibi eſſent infenſi, AEſchylum nomine. Conſtat illum ad Demetrium pro Oropo grauiſſimè legatione functum, vt Euphantus quoque in Hiſtoriis
C meminit. Erat eius in primis ſtudioſus Antigonus, ſéque ipſius diſcipulum eſſe prædicabat, & quum barbaros fudiſſet circa Lyſimachiam, decretum ei ſcripſit ſimplex atque ab aſſentatione alienum, cuius initium eſt: Duces & conſilii primores dixerunt, Quoniam Antigonus rex prælio domitis barbaris aduenit in Eliá, eique proſperè cuncta ſuccedunt, viſum eſt ſenatui ac plebi. Horú igitur gratia, & præterea propter ſummam cum illo amicitiam, quòd illi ciuitatem prodéret, ſuſpectus habitus, inſimulante Ariſtodemo, clàm
D exiit, atq; Oropi moratus eſt in Amphiarai phano. Ibi quũ periiſſent aurei calices (vt Hermippus ait) communi Bœotiorum decreto loco migrare iuſſus eſt. Inde profectus mœrens, & patriam clanculum ingreſſus, vxorem ac filias ſumens, ſe ad Antigonum contulit, ibíque vitam mœrore terminauit. Refert Heraclides his omnino contraria. Nam illum ſenatus principem Eretriam à tyrannis ſæpe liberaſſe Demetrii viribus fretum. Non igitur Antigono prodidiſſe ciuitatem, ſed falſam ſubiiſſe calumniam, profectúmque ad An-

tigonum, quum, vt patriam è ſeruitute eriperet, illum A
inducere non poſſet, ſeptem dies totos cibo abſtinuiſ-
ſe, atque ex animi dolore vita exceſſiſſe. His ſimilia & 101
Antigonus Caryſtius refert. Soli autem Perſæo in-
exorabile indixit bellum. Haud enim obſcurum erat
Antigonum quũ Menedemi gratia, Eretriẽſibus rem-
pub. voluiſſet reſtituere, ab eo fuiſſe prohibitũ. Quo-
circa in conuiuio Menedemus in illum acriter inue-
ctus, inter cætera ſic ait, Atqui iſte quidẽ philoſophus
eſt, ſed vir omniũ qui ſunt aut fuerunt vel futuri ſunt
profectò nequiſſimus. Moritur autem (vt ait Heracli- B
des) ſeptuageſimumtertium agens ætatis annum. In e-
ius autem laudem nos quoque ita ſcripſimus,

Audita nobis Menedeme mors eſt tua,
Qui ſponte ad ſeptem dies nihil ſumpſeris
Ciborum, opus quidem aggreſſus Eretricum,
Sed non virile: ſuaſit nam impotentia:
Hoc animi.

Et hi quidẽ Socratici & qui ab eis profecti ſunt. Trã-
ſeundum autem eſt ad Platonem, qui inſtituit Acade-
miam, & ad eos qui ab ipſo quotquot fuerunt, elo- C
quentes.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM vita, Liber III.

PLATO.

DPLATO, Aristone patre & matre Perictiona, siue Potona, Athenis natus
102 est. Mater à Solone genus duxit. Solonis quippe frater Dropides Critiã genuit, cuius filius Calęschrus, huic Critias filius, qui vnus fuit ex triginta, &
B Glaucon: ab isto Charmides & Perictione geniti sunt, atque ex ea & Aristone Plato sextus à Solone nascitur. Porrò Solon ad Neleum & Neptunum genus refert. Aristonẽ quoq; patrẽ à Codro Melanthi filio originẽ ducere tradunt, qui à Neptuno itidem sanguinẽ trahere Thrasylo teste memorantur. Enimuero Speusippus in lib. qui Platonis De cœna inscribitur, &
C Clearchus in laudatione Platonis, & Anaxilides 11 De philosoph. lib. asserunt Athenis famã esse Aristonẽ Perictionẽ, quũ esset speciosissima, vim inferre conatũ esse: verùm fuisse illius conatus irritos, vidisséq; in somnis Apollinem, atque ab eo mundã à iugali copula quoad pareret, vxorẽ seruasse. Nascitur autem Plato (vt Apollodorus testatur in Chronicis) LXXXVIII. Olymp. Thargelionis septima, qua die natũ Apollinem Delii autumant. Moritur autem (vt Hermippus tradit) primo anno centesimæoctauæ olympiadis, in nu-
D ptiis discumbens, octogesimum & primum ætatis a-
103 gens annum. Neanthes octogintaquatuor annos natum defeciſſe scribit. Est igitur Isocrate minor natu annis sex. Ille quippe sub Lysimacho: Plato sub Aminia natus est, sub quo & Pericles diem obiit. Erat autem familia Collyteus, vt refert Antileo in secũdo De temporibus. Natus est secundum quósdam in AEgina in Phidiadæ domo, eius qui Thaletis filius fuit, vt Phauorinus ait in Omnimoda historia, patre ipsius cum

cæteris missō vt agrum sortiretur, Athenásque reuer- A
so, quum à Lacedæmoniis qui AEginensibus opem tulerant, expulsi sunt. Ludos quoque magnificos Athenis exhibuit, Dione sumptus suppeditante, vt ait Athenodorus in octauo Περιπάτων libro. Fratres habuit Adimantum & Glauconem, sororémque Potonam, de qua Speusippus nascitur, literásque apud Dionysium didicit, cuius & in Anteraslis meminit. Exercitatúsque est apud Aristonem Argium palæstritam, à quo & Plato propter egregium corporis habitum cognominatus est, quum prius Aristocles ex aui nomine B
vocatus esset, vt in Successionibus tradit Alexander. Sunt qui ob orationis vbertatem & miram latitudinem sic appellatū putent, siue quòd ampla fuerit fronte, vt Neanthes scribit. Nec desunt qui in Isthmo palæstra se exercuisse velint, sicut & Dicæarchus in primo De vitis. Picturæ quoque fuisse studiosum ac poemata scripsisse, primò quidem dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, vt ait Timotheus Athenienſis in libro De vitis. Fertur & So- C
crates vidisse per somnium oloris pullum sibi in gremio plumescere, qui continuò exortis alis in altum aduolans suauissimos cantus ediderit. Postridie quum Plato sibi à patre commendatus esset, hunc cygnum quem viderat dixisse. Philosophari cœpit primùm in Academia, inde se in hortum qui iuxta Colonum est contulit, vt Alexander in Successionibus scripsit, Heraclitum adducens testem. Demum quum tragicum certamen esset initurus, ante Dionysiacum theatrum au- 104
dito Socrate igni poemata exussit, dicens,

Huc ades ô Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum vicesimum ætatis agens Socratem audi- D
uit. Illo decedente Cratylo Heracliti discipulo & Hermogeni Parmenidis philosophiam tuēti operam dedit. Deinde quum esset annorum duodetriginta, vt ait Hermodorus, Megara se ad Euclidem cum aliis aliquot Socraticis contulit. Hinc Cyrenem profectus Theodorum mathematicū audiuit, atq; inde in Italiā ad Pythagoricos Philolaum atq; Eurytum concessit.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Ab his se in AEgyptũ ad prophetas sacerdotésque recepit, quò & Euripidem aiunt vnà cũ ipso profectum esse, atque ibi morbo comprehensum, à sacerdotibus marina curatione fuisse absolutum, qua ex re postea dixerit,

Mare & niuersa proluit hominum mala.

Quin & dixisse iuxta Homerũ AEgyptios omnes medicos esse. Decreuerat Plato etiã congredi magis, verum propter Asiæ bella proposito destitit. Regressus
B vero Athenas, in Academia commorabatur. Est autem locus in suburbano nemorosus, à quodam heroe Academio nomine appellatus, sicut & Eupolis in Astrateutis memorat, dicens,

In ambulacris Academi & mbrosis dei.

Sed & Timon in Platonem loquens, inquit,

Hos inter dux ille Plato celsissimus ibat,
Cuius ab ore melos manabat, quale Hecademi
Arbustis lepida modulantur & oce cicadæ.

C Antea enim per [illegible]ribebatur Hecademia. Hic igitur philosophus Isocrate amico vtebatur. Enimuero Praxiphanes quandam conscripsit inter eos habitam de poetis scholam, quum in rure Platonis hospitio frueretur Isocrates. Ter illum militasse Aristoxenus au-
105 ctor est, primò in Tanagram, secundò in Corinthum, tertiò in Delium, vbi & victoria potitus sit. Miscuit Heracliteorum Pythagoreorúmque ac Socraticorum rationes, atque in iis quidem quæ sensibus subiacent, Heraclíti partes tuebatur: porrò in iis quæ ad intel-
D ligẽtiam pertinent, Pythagoræ acquiescebat. In rebus autem ciuilibus Socratem suum maximè amplectebatur: atq; ita in vnum corpus triplicem philosophiæ compegit rationem. Aiunt quidam (ex quibus Satyrus est) Dioni illum scripsisse in Siciliam, vt tres libros Pythagoricos sibi emeret à Philolao centum minis. Erat enim satis opulentus, acceptis à Dionysio plusquam octoginta talentis. Sicut enim Onetor scribit in libro cuius est titulus, An pecunioſum oporteat esse sapientem. Multum illi Epicharmus contulit comicus, cuius & plurima transcripsit, vt Alcimus in eis

libris

libris quos ad Amyntam ſcripſit quatuor numero, A
meminit. Eorum in primo ita loquitur, Conſtat autem & Platonem complura ſibi de Epicharmi libris aſſumere. Id ita inſpiciendum eſt. Senſibile aſſerit Plato, quod aut in qualitate aut in quantitate nunquam perſiſtat, ſed diffluat ſemper atque immutetur. Veluti ſi numerum ex iis tuleris, quæ neque æqualia, neque aliqua, neque quanta, neque qualia ſunt. Porrò iſta ſunt quorum ſemper generatio eſt, nunquam verò ſubſtantia. Intelligibile verò cui nihil vel accedit, vel decedit. Hoc autem ſempiternorum natura eſt, B
quam ſimilem atque eandem ſemper eſſe contingit.
Addidit hæc præterea Alcimus, Aiunt autem ſapientes 106
animam, alia quidem ſentire per corpus, puta videndo atque audiendo: alia verò ipſam per ſeipſam animaduertere, nullo corporis officio vtentem. Quocirca eorum quæ ſunt, alia ſenſibus percipi, alia intelligentiæ ratione comprehendi. Quare Plato quoque oportere dicebat eos qui cuperent rerum initia colligere, ipſas primùm ſpecies, quas ideas vocat, ſecúdum ſeipſas diſtribuere, puta ſimilitudinem & monadem, C
multitudinem atque magnitudinem, ſtatúmque & motum. Secundò ipſum per ſeipſum honeſtum ac bonum, iuſtum, atque huiuſmodi cætera ſubiicere. Tertiò cóſpicere quæ ſibi mutuò cohærẽt ideæ, puta ſcientiam aut magnitudinem ſiue dominationem, ſimul & illud cogitare, ea quæ ſunt apud nos, ex illorũ participatione eis æquiuoca fieri. Exempli cauſa, Dico iuſta eſſe quæ iuſto communicant: honeſta, quæ honeſto. Eſt autẽ vnaquæque ſpecies æterna, ac præterea intelligentia omni perturbatione vacua. Quocirca D
& ideas in natura velut exemplaria dixit ſubſiſtere. Alia his eſſe ſimilia quæ maximè ad iſtarum ſimilitudinem conſiſtãt. Epicharmus igitur de bono atque ideis ita ferè differit, Num tibiarum cantus res aliqua eſt? Ita ſanè. Homo igitur ipſe cantus eſt, nihil minus. Age videamus: Tibicen aliquis homóne tibi videtur néne? Homo profectó. Nónne igitur idem tibi videtur de bono, aliud eſſe bonum, aliud verò rem? ſi qui-

A dem ſecundum ſeipſum quiſquis illud didicerit, iam
107 bonus efficietur. Quemadmodum qui tibiarum cãtum didicerit, tibicen, qui ſaltare, ſaltator, qui complecti, complexor meritò dicitur: atque in hunc modum de cæteris, quòd qui ea didicerit, non ars ipſa, ſed artifex vocatur. Plato in opinione De ideis ait, Si quidem eſt memoria, ideas in his quæ ſunt exiſtere, quòd memoria quietæ cuiuſque rei ac manentis ſit: manere autem præter ideas nihil. Quo enim (inquit) modo ſeruarentur animãtes, niſi & ideam attigiſſent, &
B præterea naturalem mentem accepiſſent? Meminit autem ſimilitudinis & pabuli cuiuſmodi illis eſſe ſoleat, oſtendens quòd ſit animalibus omnibus inſita ſimilitudinis intelligentia. Quocirca & quæ ſunt eiuſdem generis ſentiunt. Porrò Epicharmus ita ferme ait, Sapientia non in vno tantùm conſiſtit, ſed quæ viuunt omnia, notionem quoque habent. Nam gallina, ſi aduertere volueris, non parit viuentes pullos, ſed oua prius incubat, & calore animat. Hæc autem ſapientia, vt ſeſe habeat, natura nouit ſola. Ab ea quippe eruditur. Ac rurſum, Nihil profectò mirum, ſi ita loquar,
C & placere eas ſibi & videri præclarè natas. Nam & canis cani videtur eſſe pulcherrimus, & boui bos, & aſinus aſino, ſus item ſui videtur venuſtate præſtare. Iſta & huiuſmodi quatuor libris proſequitur Alcimus, admonens quantum emolumenti Plato ex Epicharmo ſibi comparauerit. Quòd autem neque Epicharmus ipſe hoc ignorauerit, ex iis coniicere licet, quæ præſagiens ac veluti diuinans fore imitatorem ſui, ſic ferè ait, Vt autem ego puto, imò pro comperto habeo,
D mearum adhuc erit memoria rerum, meorúmque ſermonum, eiſque quiſpiam acceptis metro ſoluto, quo nunc conſtat, coloréque adiecto purpuram venuſtate verborum componet, inuictúſque ipſe alios facilè ſuperabit. Videtur Plato Sophronis quoque mimogra-
108 phi libros antea neglectos primus Athenas inuexiſſe, geſtúmque ex eis duxiſſe, qui & ſub eius capite fuerint reperti. Ter autem nauigauit in Siciliam, primò quidem vt inſulam craterémque videret, quo tẽpore Dio-

nysius Hermocratis filius tyrannus impulit vt secum A
loqueretur. Vbi quũ ille de tyrannide differeret, dicẽs
non id præstare quod sibi soli esset vtile, nisi & virtute
excelleret, offensum tyrãnum, & iratum dixisse aiunt,
Verba tua otioſorum senum sunt: & ille, Et tua, in-
quit, tyrannidem sapiunt. Ad hæc indignatum tyran-
num primò quidem necare illum voluisse: deinde ve-
rò à Dione & Aristomene exoratum, id quidem non
feciſſe, verùm Polidi Lacedæmonio, qui per id tempo-
ris legatus ad se venerat, eum tradidisse, vt venunda-
retur. Eum ille in Æginam adductum vendidit. Quo B
tempore Charmander Charmãdridis filius eum mor-
tis reum esse accusauit. Iuxta promulgatam enim apud
eos legem capitale erat, siquis Athenienſium eam in-
sulam adiisset, atque ipse eam legem tulerat, vt Phauo-
rinus memorat in Omnimoda historia. Cæterùm
quum à quodam fuisset per iocum dictum, philoſo-
phum eum esse qui ascendisset, absolutum dimiserunt.
Asserunt plerique illum & in concionem adductum,
vbi quum obseruaretur, nihil penitus loquutum fuiſ-
se, prompto animo quicquid cõtingeret, accipere pa- C
ratum, illos eum minimè quidem occidendum, sed
solùm vendendum captiuorum more decreuisse. Ade-
rat fortè Anniceris Cyrenaicus: is eum viginti minis,
siue (vt alij volunt) triginta redemit, remisitque Athe-
nas ad amicos. Illi extemplò pecuniam Annicerido re-
miserunt. Sed hanc ille omnino accipere noluit, asse-
rens non eos solos dignos esse quibus Plato curæ esset.
Alij Dionem eam misisse pecuniam dicunt, illúmque
eam nulla ratione admisisse, sed hortulum quoque in
Academia sibi comparasse. Polidem verò à Chabria D
superatum, & postea in Helice fuisse submersum, fama
est, dæmonio illi indicante ista illum philoſophi gra-
via perpeti, vt Phauorinus in primo Commẽtariorum 109
meminit. Atqui non quieuit Dionysius ipse, verùm
quum didicisset quæ illi contigissent, scripsit Platoni,
orans ne in se maledicta ingereret. Ad quem ille scri-
psit, non sibi tantum supereſſe otij, vt Dionysij memi-
nisset. Secundò profectus est ad iuniorem Dionysium,

A postulans terram atque homines qui iuxta constitutam ab eo remp. viuerent. Id ille, quanquam pollicitus, non præstitit. Nec abfuit secundum quosdam suspicio illum magno sui periculo Dioni & Theotæ persuadere tentasse, illorumque erexisse animos ad liberandam insulam. Quo tempore Archytas Pythagoricus scripta ad Dionysium epistola purgauit illum à suspicione, atque ereptum Athenis remisit. Est autem epistola huiusmodi,

Archytas Dionysio S.

B Misimus omnes Platonis necessarij Lamiscum & Photidam, virum illum abs te recepturi iure antiquæ nostræ amicitiæ. Rectè igitur feceris, si memineris quanto à nobis studio efflagitasti Platonis ad te aduentum, vt nos illum venire hortaremur, facturum te sponderis omnia: illúmque liberè accedere & abire permissurum. Memor esto igitur quanti illius aduentum feceris, quódque eo tempore plus cæteris amaueris. Quòd si qua orta simultas est, humanius te agere conuenit, illúmque nobis restituere illæsum. Hæc C enim si facis, iustitiam coles, ac nobis gratificaberis.

Tertiò accessit, Dionem reconciliaturus Dionysio: sed quum id obtinere nequisset, infecto negotio ad patriam rediit. Vbi ad remp. accedere quidem noluit, quamuis maximè ciuilis esset, vt ex his constat quæ scripsit. Ratio autem cur abstinuerit à publicis negotiis, illa in primis fuit, quòd plebs aliis institutis & moribus assueuerat. Refert Pamphila in vigesimo quinto Commentariorum, Arcadas ac Thebanos condita ciuitate ingentis magnitudinis rogasse illum vt D eam remp. instrueret: quos quum ille didicisset æquabilitatem sectari nolle, profectum non esse. Fertur & Chabriam ducem reum mortis sequutus, quum ad ciuium nemo tentare voluisset, quando & arcem cum Chabria ascendenti Crobylus sycophanta conuitiatus dixit, Alteri opem laturus accedis, quasi verò nescias & te manere Socratis venenum? Ad quem ille, Quando pro patria militabam, pericula pertuli, & modò amici gratia ne desim officio, perlibenter me periculis

expono.Prim' hic(vt Phauorinus ait in octauo Omnimodæ hiſtoriæ)dialogos introduxit,primúſque inquiſitionis modum per reſolutionem Leodamanti Thaſio induxit,& primus in philoſopia nominauit Antipodas,& Elemẽtum,& Dialecticã,& Poemata,& Prę longum in numero, extremorúmque planam ſuperficiem,ac Dei prouidentiã.Primus etiã philoſophorũ orationi Lyſię Cephali filii cõtradixit,ipſam ad verbum exponens in Phædro,primúſque Grammaticę vim ſpeculatus eſt.Quúmq; primus omnibus ferè qui ante ſe fuerant,cõtradixerit,quæri ſolet cur Democriti mentionem non fecerit.Refert Neanthes Cyzicenus hunc, quum in Olympia aliquando deſcendiſſet,Græcorum in ſe omnium ora conuertiſſe,ac eodem tempore Dioni congreſſum,aduerſus Dionyſium bellare inſtituenti.Porrò in primo Commentariorum Phauorini fertur,Mithridatem Perſam Platonis ſtatuam in Academia locaſſe,ita inſcriptam,Mithridates,Rhodobati filius Perſes,Muſis imaginem Platonis dicauit, Silanionis opus. Tradit Heraclides iuuenem Platonem adeo fuiſſe verecundum,adeo compoſitum, vt nunquam riſiſſe,niſi modicè,deprehenſus ſit. Quum tamen eſſet eiuſmodi,nq ſic quidem comicorum conuitia effugit. Theopompus enim in Autochare ſic ait,

Vnum enim ne Gnum quidem eſt,
Sed Gix duo ſunt Gnum,narrat Gt Plato.

Sed & Anaxandrides in Theſeo,

Quando Gorabat oleas noſter Gt Plato.

Timon quoque ita illum agit,

Vt conficta Plato aſtutus miracula finxit.

Et Alexis in Meropide,

In tempore ipſo tu Geniſti,Gerùm ego
Surſum ac deorſum triſtis,Gt Plato feror
Miſera,labore fruſtra laſſis cruribus.

Et rurſum in Ancylione,

Ignota nobis narras,planè curſitans
Platonis inſtar,ac noſces cepe & litron.

Amphis in Amphicrate,

Atqui bonum illud quod nanciſci cogitas

A *Te posse, propter hanc certè id minus scio*
Platonis illud quam bellum bonum ô here.

In Dexidemide verò ait,

Aliud nil potes quam mœrere, mi Plato,
Et fronte semper corrugata, & cochlea.

Cratinus in Subdititio,

Homo es profectò, mentémque & sensus habes:
Iuxta Platonem, scio, verùm arbitror.

Alexis Olympiodoro,

Homo fuit quidem mortale, in me quod fuit:
B *Mortale quod non fuit, in auram euanuit.*
Num hæc ex Platonis schola?

Et in Parasito,

Aut cum Platone solitarium loqui.

112 Subsannat & hominem Anaxilas in Botrylione & Cerco, & Παιδιαις. Aristipp⁹ in quarto De antiquis deliciis ait illum adolescentis cuiusdá Stellæ nomine, qui cum eo Astrologiæ dabat operam, amore captum. Dionis etiam cuius meminimus. nonnulli & Phædrum amasse putant Indicium autem amoris fuisse epigrammata ab
C eo in illos conscripta,

O vtinam cælum fierem quum sidera cernis,
Mi Stella, & multis in te oculis tuerer.
Iam dudum tuis lucebas lucifer, at nunc
Extinctus luces Hesperus elysiis.

In Dionem verò in hunc modum,

Et lacrymæ Hecubæ & Troianis fata puellis
Decreuere recèns ex genetrice satis:
At tibi post partos præclaro Marte triumphos,
Spes reliqua est nullis clare / ion superis.
D *Te patria ampla fouet, cumulat te ciuis honore,*
Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius sepulchro inscriptum Syracusis tradunt. Quin & Alexim amasse fertur, & Phædrũ, quemadmodum diximus, in quos scripsit in hunc modum:

Nunc quicquam nihil est quoquo se verterit omnis,
Solum quòd pulcher visus Alexis ait,
Quid mi anime os canibus prodis: mox inde molestus
Detrectet, Phædrum siccine perdidimus?

Archeanaſſa quoque Colophonia vſum eſſe, in quam A
ſic ſcripſit,

Archeanaſſa mihi eſt meretrix Colophonia, ſeris
Cuius & in rugis ſedit acerbus amor.
Quas miſeri flammas, per quanta incendia ab iſtis
Libata illa quibus prima iuuenta fuit!

In Agathonem item,

Suauia dãs Agathoni, animam ipſe in labra tenebam:
AEgra etenim properans tanquam abitura fuit.

Item aliud,

Malo ego te ferio: tu me ſi diligis, illud B
Suſcipe, me imparti & Virginitate tua.
Hoc fieri ſi poſſe negas, hoc ſuſcipe malum, &
Quàm pereat paruo tempore forma Vide.
Malum ego, me iaculatur, amat qui te. annue quæſo,
Xanthippe: tuli mox nam & mihi forma perit.

Aiunt & illlud in Eretrienſes inſidiis exceptos ipſius eſſe,

Eubœæ fuimus Eretrum genus: at prope Suſas
Condimur, heu noſtra tam procul a patria!

Et illud,

Hæc Venus ad Muſas, Venerem exhorreſcite nymphæ, C
In Vos armatus aut Amor inſiliet.
Cui contrà Muſæ, Lepida hæc ioca tolle, precamur:
Aliger huc ad nos non Volat ille puer.

Item aliud,

Aurum qui reperit, laqueum abiicit, alter, amiſſo
Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

At verò Molon hoſtili aduerſus illum animo, non id ait eſſe mirandum ſi Dionyſius Corinthi, ſed ſi Plato eſſet in Sicilia. Videtur & Xenophon haudquaquam D
amico in illum fuiſſe animo. Nam veluti contentionis 113
ſtudio ſimilia ſcripſere, Sympoſium, Socratis Defenſionẽ, Cõmẽtaria moralia. Ad hæc ille De repub. hic Cyri ſcripſit infantiã, quã in ſuis Legibus Plato fictam dixit: neq; enim eiuſmodi fuiſſe Cyrũ. Tũ ambo quũ Socratẽ ſemper habeãt in ore, nuſquã reperies ſui inuicẽ feciſſe mentionẽ, Semel tãtùm Xenophõ Platonis meminit in tertio Cõmentariorũ. Fertur & Antiſthenes,

A quum eorum quæ ſcripſerat quippiam recitare vellet, oraſſe illum vt adeſſet recitanti. Et quum roganti cuiuſmodi id eſſet, libri eius titulum explicuiſſet, De eo, inquit, quod non ſit contradicere, Tu ergo (ait ille) de
114 hoc ipſo quomodo ſcribis? Et quum doceret contra ſuam venire ſententiam, ſcripſit aduerſus Platonem dialogum, Sathonem illum inſcribens. Ex eo iam alienis animis in ſe inuicem fuere. Aiunt Socratem, quú Platonis Lyſidem audiſſet recitari, Proh dij immortales, dixiſſe, quàm multa de me mentitur adoleſcens! Scri-
B pſit quippe non pauca vir ille quæ Socrates non dixit. Fuit illi & aduerſus Ariſtippum haud obſcura ſimultas. Nam in libro De anima illum inſimulat, quòd abfuerit morienti Socrati, quum in AEgina vicino Atticæ loco per id temporis moratus ſit. Erat illi cum AEſchine quoque, vt fertur, Socratis auditore, contentio, quippe quum à Dionyſio magnificeret, egénſque rerum omnium ad eum profectus eſſet, à Platone deſpectum, atque ab Ariſtippo fuiſſe commendatum. Porrò ſermones quos Critonem fecit in carcere loquẽtẽ, quum
C Socrati conſuleret fugam, AEſchinis fuiſſe tradit Idomeneus, illi verò à Platone huius odio fuiſſe attributos. Eius verò nuſquam in libris ſuis Plato mẽtionem feciſſe deprehenditur, præterquam in libro De immortalitate animæ, & in Socratis defenſione, ídque tenuiter. Enimuero ſtili ipſius genus, inter poema & proſam orationem medium ait Ariſtoteles fluere. Hunc ſolum Platoni aſſediſſe quodam loco Phauorinus ait, quum librum De anima recitaret, reliquos omnes ſurrexiſſe. Plerique autumant Philippum Opontium i-
D pſius leges quæ erant in cera, tranſcripſiſſe: huius & Epinomida eſſe aiunt. Euphorion ac Panætius initium librorum De rep. ſæpius inuẽtum inuerſum atque immutatum dixere. Eam ipſius remp. Ariſtoxenus totam fermè in Protagoræ cõtradictionibus aſſerit ſcriptam. Phædrum primò illum ſcripſiſſe fama eſt. Habet enim quæſtio illa nonnihil iuuenile. Porrò Dicæarchus totum id ſcribendi genus, vt graue ac moleſtum carpit.

Platonem tradunt quũ vidiſſet quendã aleis ludentem A
increpaſſe, & quũ ille, Quàm me in paruis reprehen- 115
diſ?diceret, reſpondiſſe, At eſt conſuetudo non parua
res. Rogatus an ipſius monumenta ſicuti ſuperiorum
futura eſſent, Primùm (inquit) comparare oportet no-
men, tum multum promotum fuerit. Ingreſſo aliquan
do Xenocrati, Cæde, inquit, hunc puerum: nam ipſe,
quòd iratus ſim, nequeo. Cuidam item ſeruorum, Iam
(inquit) vapulaſſes, niſi iratus eſſem. Quũ equo inſe-
diſſet, continuò deſcendit, dicens vereri ſe ne equi fe-
rocitate raperetur. Ebriis conſulere ſolitus erat vt in B
ſpeculo ſe ſtudioſè intuerentur, quoad eiuſmodi fœdi-
tate deterrerentur. Potare vſque ad ebrietatem nuſ-
quam decere monebat, præterquam in diebus feſtis
dei largitoris vini. Somnus item immodicus illi diſpli-
cebat. In legibus ſiquidem ait, Dormiens autem nemo
vllius pretij eſt. Veritatem ſuauiorem auditu omnibus
quæ dicerentur. alii, Vera loqui iucũdius omnibus, di-
xiſſe putant. Sic autem & de veritate dixit in Legi-
bus, Præclarum quiddam eſt veritas, ô hoſpes, atque
durabile, verùm id perſuadere non facile videtur. O- C
ptabat inſuper memoriam ſui, vel in amicis vel in li-
bris relinqui. Locis & ipſe vtebatur plurimum. Mo-
ritur eo quo diximus modo, x i i i Philippi regis an-
no, vt Phauorinus in i i i Comment. refert, à quo &
obiurgatum fuiſſe illum Theopompus auctor eſt. My-
ronianus in Similibus ait Philonẽ meminiſſe prouer
bii de Platonis pediculis, quaſi ſic ille defecerit. Sepul
tus eſt autem in Academia, vbi plurimum temporis
philoſophatus fuerat. Vnde & quæ ab eo fluxit ſecta,
Academica eſt appellata. Corpus ei elatum honorifi-
cè, & ab iis qui eò conuenerant conditum. Eiuſmo D
di fuit ipſius teſtamentum. Hæc legauit Plato atque
reliquit. Hephæſtiadeum fundum, cui ab aquilone vi-
cina via eſt quæ ducit à templo Cephiſiadũ, ab auſtro
Heracleum Hephæſtiadum, ab ortu ſolis Archeſtratus
Phrearius, ab occaſu Philippus Cholidẽſis. Hunc au- 116
tem nemini licitum ſit aut vendere, aut alienare, ſed
ſit Adimanti filii quantum fieri poteſt. Enereſiadúm-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A que fundum quem emi à Callimacho, cui ab Aquilone vicinus eſt Eurymedon Myrinnuſius, ab auſtro Demoſtratus Xypeteron, ab ortu Eurymedon Myrinnuſius, ab occaſu Cephiſſius. Argenti minas tres, argenteam phialam pendentem drachmas CLXV, cymbium ponderis drachmarũ quadragintaquinque, annulum aureum,& inaurẽ auream, ambo drachmas quatuor & tres obolos pendentia. Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianam dimitto liberam, fa-
B mulos relinquo Tychonem, Bictam, Apolloniadem, & Dionyſium : ſupellectilem & vaſa ſcripta, quorum habet exemplar Demetrius. Nulli autem quicquam debeo. Curatores erunt Soſthenes,Speuſippus,Demetrius,Hegias,Eurymedon, Callimachus atque Thraſippus. Hoc teſtamenti ipſius exemplar. Sepulchrum eius his illuſtratum eſt epigrámatibus,quorum illud primum eſt,

Iuſtitia cunctis præſtans, vitáque modeſta,
C *Hoc ſitus in tumulo diuus Ariſtoclees.*
Si quenquam ad magnos ſapientia vexit honores,
Hunc citra inuidiam vexit & ipſa virum.

Item alterum,

Corpus habet gremio contectum terra Platonis,
Mens ſed habet ſuperûm tecta beata deûm.
Diuinum quem iam veneratur quiſquis honeſtus,
Et probus eſt, cuius vel procul eſt regio.

Et aliud recentius,

Quid monumenta ſuper vel lucrum regina volaſtis?
D *Tu mihi dic ſuperûm quam tueare domum.*
Diua ego ſublati in cælum feror vmbra Platonis,
Terrenum at corpus Attica ſeruat humus.

117 Eſt & noſtrum in hanc ſententiam,

Ni doctum Græcis genuiſſes Phœbe Platonem,
Prorſus nemo animis qui medeatur erat.
Corporis eſt medicus ſatus ex te Aſclepius ægri,
Æterna vt ſapiens eſt anima ipſe Plato.

Et aliud de eius morte,

Produxit nobis Aſclepion atque Platonem
Phœbus, vt hic corpus curet, & ille animum,

Coniugium celebrare volens, quam condidit olim A
Vrbem adit ipse, Iouis quamque solo posuit.

Atque ita se habent epigrammata. Discipuli verò fuere Speusippus Athenienſis, Xenocrates Chalcedonius, Ariſtoteles Stagirites, Philippus Opuntius, Heſtiæus Perinthius, Dion Syracuſanus, Amyclus Heracleotes, Eraſtus & Coriſcus Scepſii, Timolaus Cyzicenus, Euæon Lampſacenus, Pithon & Heraclides AEnii, Hippothales & Calippus Athenienſis, Demetrius Amphipolites, Heraclides Ponticus, & complures alii. Quum his & mulieres duæ, Laſthenia Mantinea, & Axiothea Phliaſia, quæ (vt Dicæarchus autor eſt) virili vtebatur B veſte. Theophraſtum item illius fuiſſe auditorẽ quidam referunt; & Hyperidem oratorẽ, Chamæleon & Lycurgum ait, Polemo & Demoſthenem ſcribit ipſius fuiſſe ſtudioſum. Sabinus item ait & Mneſiſtratum Thaſium in quarto De meditatione libro, & eſt id quidem veriſimile. Verumenimuero quum Platonis in primis ſtudioſa ſis, idque haud ſanè iniuria: Philoſophi ſummi dogmata peculiari quodam amore ac ſtudio præ cæteris indagare ſoleas, operæpretium exiſtimaui, & ſermonum illius naturam, & dialogorum C ordinem, & perſuaſionis aut inductionis vim, pro viribus, veluti per elementa capitáque digerere, vti neque de illius vita quam collegimus, dogmata quoque & decreta deſiderentur: aliâs quippe iuxta prouerbium, Noctuam Athenas, ſi ea quæ per ſpecies diſtribuuntur, enarrare tibi oportebit. Dialogos itaque primum Zenonem Eleatem ſcripſiſſe ferunt. Ariſtoteles 118 in 1 De poetis, Alexamenum Styreum ſiue Teïum, ſicut & Phauorinus in Commentariis tradit. Cæterùm D Plato (meo quidem iudicio) id genus expoliuit, adhuc alioqui rude, atque perfecit. Ita non ſolùm ornatæ & expolitæ orationis, verùm & ipſius inuentionis digniſſimè ſibi primatum vendicat. Eſt autem Dialogus ex interrogatione & reſponſione compoſitus, de ea re quæ vel philoſophiam vel reip. partes attingat, cum decenti & congrua expreſſione perſonarũ quæ aſſumuntur, accuratáque cõpoſitione verborum.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Dialectica est disputandi ars per quã aliquid aut probamus aut improbamus, ex interrogatione itidem & responsione differentium. Enimuero Platonicæ orationis geminus stilus est, vterque summus. Alter ex his qui instituit atque imbuit, appellatur ὑφηγητικὸς, alter in inquirendo versatur, dicitúrque ζητητικός. Prior ille in duo distinguitur genera, alterum in speculatione consistit, alterum in actione. Primum in naturale ac rationale, secundum in morale ac ciuile diuiditur. Porrò secundus ille itidem in duas species scinditur, prima quæ exercetur, vocatúrque gymnastica, secun-
B da in certaminibus est, & agonistica dicitur. Quin & gymnasticæ bipartita diuisio est, altera velut incunabula exercitationis fouet, vocatúrque Mæutica: altera iam suis viribus nititur, tentátque quid possit, & Pirastica dicitur. Agonisticæ item est bipartita distinctio, alia demonstrationi inseruit, & Endictica vocatur, alia exhortatur, & Anatreptica dicitur. Neque sanè nos fugit plerosque Platonis dialogos aliter ac nos distinguere. Dicunt enim ex his alios dramaticos, quòd quasi poema videantur imitari: alios quòd narrationi inseruiant, diegematicos: mixtos, alios appel-
C lant. Sed ea sanè distinctio dialogorum scenæ quàm philosophorum scholæ videtur accommodatior. Sunt ex iis quidam qui ad Physicã pertinent, vt Timæus: ad Logicen, vt Politicus, Cratylus, Parmenides & Sophista: sunt qui ad Moralẽ, vt Apologia, Criton, Phædon, Phædrus, Symposium, Menexenus, Clitophon, Epistolæ, Philebus, Hipparchus & Anteraſtæ: ad Ciuilẽ verò Respub. Leges, Minos, Epinomis, & Atlãticus. Mæuticam astruũt Alcibiades duo, Theages, Lysis, Laches:
119 Pirasticam, Euthyphron, Menon, Ion, Charmides,
D Theætetus: Endicticam, Protagoras: Anatrepticam, Euthydemus, Hippię duo, Gorgias. De dialogo quidnam sit, & quænam sint eius differentiæ, hactenus. Quoniam verò infinita contentio est, aliis dicentibus ipsum dogmata inferre, aliis negantibus, age de his quoque videamus. Dogmatistæ proprium est dogma asserre, sicut & legislatoris, leges instituere. Porrò do-

gmata siue decreta indifferenter vocantur, & quæ o- A
pinamur, & opinio ipsa. Ex his autem quod opi-
namur propositio est: opinio autem, persuasio ipsa
siue opinatio. Plato igitur quę perceperat, ea exponit,
quæ verò sunt falsa, coarguit. De rebus incertis non
definit. Atque de his quidem quæ ipse opinatur, qua-
tuor inducit personas, Socratem, Timæum, Athenien
sem hospitem, peregrinum Eleatem. Sunt autem pere-
grini, non (vt quidam opinantur) Plato & Parmeni-
des, sed figmenta sine nomine sunt. Quando & Socra-
tis atque Timæi verba dum loquitur, pro decretis in- B
fert Plato. Qui mendacii coarguantur inducit Thra-
symachum, Calliclem, Polum, Gorgiam, Protagoram,
Hippiam, atque Euthydemum, & huiusmodi cæteros.
At verò quum probationibus & argumenti conclusi-
onibus locus est, plurimum vtitur inductione, cáque
non vnica, sed bipartita. Est enim inductio oratio ex
veris quibusdam simile sibi verum propriè colligens
atque inferens. Eius sunt species duæ, ea quæ ex con-
trario fit, & quæ ex consequenti. Quæ igitur ex con-
trario fit eiusmodi est, vt interroganti circa omnem C
responsionem contrarium inferatur. Vt, exempli cau-
sa, Pater meus aut alius est quàm pater tuus, aut idem.
Si igitur alius est pater meus quàm pater tuus, quum
sit alius quàm pater, non erit pater. Si idem est qui
pater meus, idem existens qui pater meus, meus erit
pater. Et rursus: Si animal homo est, lapis aut lignum
erit. Non est autem lapis aut lignum, animatus quip-
pe est, & ex seipso mouetur, animal igitur est. Si autē
animal est, animal verò & canis & bos, erit & homo
animal & canis & bos. Hac igitur inductionis specie 120
quæ per contrarium fit, vbi rixæ locus est vtitur Pla- D
to, non ad asserendum dogma, sed ad refellēdum quod
falsum fuisset obiectum. Est & alia ipsius species, quæ
per consequens: & ea duplex, altera quidem id quod
in parte quæritur per id quod est in parte demōstrat:
altera quod vniuersaliter per id quod in parte est pro
bat. Prior illa oratorum, sequens dialecticorum est.
Quæritur in prima an iste occiderit. Argumentum est

A eo tempore repertum esse cæde cruentum. Est autem (vt diximus) oratorũ ea inductionis species. Quippe rhetoricæ vis & officium est circa particularia, non circa vniuersalia versari. Quærit enim non de iure ipso, verùm de particularibus iustis. Altera verò dialecticorum probatur quippe vniuersum per partes. Quemadmodum quæritur an sit immortalis anima, & an ex mortuis sint qui viuunt, quod in libro De anima probatur per vniuersale quoddam, quòd contraria ex contrariis fiant. Idque ipsum vniuersale ex
B quibusdam particularibus cõficitur, vt somnus ex vigilia, & contrà, itémque maius ex minore, & contrá. Hac autem specie vtebatur ad asserenda quæ percepisset. Nam vt olim tragœdiam prius quidem chorus solus agebat, postmodum verò Thespis vnum inuenit histrionem, vt chorus interdum requiesceret, secundum postea AEschylus adiecit, & tertium Sophocles, atque in hunc modum tragœdia consummata est: ita & philosophiæ ratio dudum circa vnam tantùm Phy-
C sicæ speciem iuxta vertebatur. Accessit Socrates, & adiecit Ethicen. Tertiam Plato dialecticen addidit, & consummato philosophiæ operi extremam manum apposuit. Thrasylus autem asserit illũ iuxta tragicum quadriloquium dialogos suos edidisse. Tragœdi enim quatuor poematibus certabant, Dionysiis, Lenæis, Panathenæis, Chytris. Erat autem quartum poema Satyricum. Porrò quatuor poemata quadriloquia ap-
121 pellabantur. Sunt igitur omnes eius dialogi, de quibus nihil ambigitur, quinquagintasex, Respublica in
D decem diuisa libros: quam & apud Protagoram totam fermè inueniri in Contradictionibus, tradit Phauorinus in secundo Omnimodæ historiæ. Leges in duodecim diuiduntur. Sunt autem huiusmodi quadriloquia nouem numero, Legibus vno volumine, & Reipub. libris, in vno itidem inclusis. Primùm igitur quadriloquium ponit, quod communem hypothesin habere videatur, ostendere volens cuiusmodi esse debeat vita philosophi, duplicíque in libris singulis inscriptione vtitur, altera ex nomine, ex re altera impo-

sita. Huius quadriloquii, quod primum est, in capite A
ponitur Euthyphrō, siue De sanctitate. Est autem ipse
dialogus tentatiuus. Hunc sequitur Socratis Defensio,
moralis. Tertiò loco Criton, siue De eo quod agen-
dum est, moralis. Quartò Phædon, siue De anima, mo-
ralis. In secundo verò quadriloquio præponitur Cra-
tylus, siue De rectitudine nominum. Logicæ partes a-
gens Theætetus, siue De disciplina, tentatiuus. Sophi-
sta, siue De eo quod est, logicus. Politic', siue De regno,
logicus. In distributione tertia ponitur primo loco
Parmenides, siue De ideis, logicus. Secundo Philebus, B
siue De voluptate, moralis. Tum Symposium, siue De
amore, moralis. Postremò Phædrus siue De bono, mo
ralis. In quarto præponitur Alcibiades prior, siue De
hominis natura, μαιευτικός. Alcibiades secundus, siue
De precatione, obstetricius. Hipparchus siue De
lucri studio, moralis. Anteraste, aut Philosophia,
moralis. Quintæ præfertur in capite Theages, siue De
sapientia, obstetricius: ac deinceps Charmides siue De
frugalitate, tentatiuus. Laches, siue De fortitudine, ob-
stetricius. Lysia, siue De amicitia, obstetricius. Sextæ C
princeps est Euthydemus, siue Contentiosus, anatre-
pticus. Tum Protagoras seu Sophistæ, endicticus.
Gorgias siue De rhetorica, anatrepticus. Menon si-
ue De virtute, tentatiuus. Septimæ præponuntur Hip
piæ duo, De honesto prior, posterior De mendacio, 122
ambo exhortatiui. Ion siue De Iliade, πιεστικός. Mene-
xenus siue Epitaphius, moralis. Octauæ primum
sibi locum vēdicat Clitophon siue Exhortatiuus, mo-
ralis. Respublica seu De iustitia, ciuilis. Timæus si-
ue De natura, physicus. Critias seu Atlanticus, mo-
ralis. Nonæ præsidet Minos siue De lege, ciuilis.
Leges siue De ferenda lege, ciuilis. Epinomis siue
philosophus, ciuilis. Epistolæ tredecim, morales,
quibus præponebat Εὖ πράττειν, Epicurus autem Εὖ διά
γειν, Cleon verò χαίρειν. Ex his vna est ad Aristode-
mū, ad Archytam duæ, ad Dionysiū quatuor, ad Her-
miā & Erastū & Coriscū vna, ad Leodamantē vna, ad

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Dionem vna, ad Perdiccá vna, ad Dionis neceſſarios duæ. Eſt autem huiuſmodi iuxta Thraſylũ librorum illius diſtinctio, cui plerique accedunt. Alii autem, ex quibus & Ariſtophanes Grammaticus eſt, in triloquia eius dialogos ita diſtribuunt. Primam ponũt cui præſit Reſpublica, Timæus, Critias. Secundam, cui Sophiſta, Politicus, Cratylus. In tertia Leges ſtatuunt, Minoẽ & Epinomida. In quarta Theætetum, Euthyphrona, Defenſionem. In quinta, Phædronem, Critonem, Epiſtolas. Cætera ſingula & ſine ordine ponunt.

B Incipiunt quidam, vt prædiximus, à Republica, alii à Maiore Alcibiade, plerique autem à Theage, alii ab Euthyphrone, nõnulli à Clitophõte, quidã à Timæo, alii à Phædro. Sunt item qui à Theæteto incipiant, ſunt qui à Defenſione. Ex his autem dialogis qui Platoni inſcribuntur, hi ſine vlla controuerſia adulterini ſunt, Midon ſiue Hippoſtrophus, Eryxias ſiue Eraſiſtratus, Alcyon, Acephalus ſiue Siſyphus, Axiochus, Phæaces, Demodocus, Chelidon, Septima, Epimenides. Ex his Alcyon Leontis cuiuſdam eſſe fertur, vt

C Phauorinus in quinto Commentariorũ refert. Enimuero nominibus vtitur variis, vti ne illius opera imperitis & rudibus conſpicua ſint. Propriè tamen ſapientiam eſſe arbitratur earum rerum quæ intelligentia

123 comprehenduntur: & quæ verè ſunt, ſcientiam, quam de Deo ait animámque à corpore diſiunctam. Propriè verò ſapientiam & philoſophiam vocat appetitionem quandá ac deſiderium diuinæ ſapientiæ. Communiter apud ipſum ſapientia dicitur etiam omnis peritia. Vt quum, verbi gratia, ſapientem vocat artificem. Vtitur & iiſdem ſæpe nominibus in ſignificandis variis rebus. Φαῦλος ſiquidem apud illum, etiá pro

D ſimplici ponitur, ſicut & apud Euripidẽ in Lycimnio de Hercule in hunc modum,

Neglectum, inornatum, atque & plurimum probum
Re metientem, non verbis ſapientiam,
Sermone nunquam palliato, at ſimplici.

Vtitur eo Plato quandoque & pro pulchro & honeſto, aliquando pro paruo. Sæpe verò & variis nominibus

nibus vtitur in eadem significatione. Nanque ideam A
& speciem nominat & genus & exemplar & initium
& causam. Vtitur & contrariis vocibus vt idem signi-
ficent. Nam sensibile & quod est, & quod non est di-
cit. esse quidem propter generationem, nō esse autem
propter assiduam mutationem. Ideam itidem appellat
quod neque mouetur neque manet, & idem, & vnum,
& multa. Idem verò & in plurimis facere solitus est.
Est autem librorū eius triplex expositio. Primò enim
docere oportet eorum quæ dicuntur vnūmquodque
quid sit, deinde cuius rei gratia dictum sit: vtrum ex B
principali intentione, an in similitudinis parte, & ad
dogmatum assertionem, vel ad refellendum cōtrà dis-
serentem. tertiò verò an rectè dictum sit. Verùm,
quoniam ipsius libris & notæ quædam apponuntur,
agè de his quoque pauca loquamur. χ enim litera ad
dictiones ac figuras assumitur, prorsus ad Platonicam
consuetudinem. χχ duplex ad dogmata opinionésque
que eius peculiares. Περισιγμένον ad electiores quasque
sententias ornatúsque verborum apponitur. Duplici
perieστigmeno ad quorundam emendationes adhibe- C
tur. Obelus perieστigmenus ad superflua quæque iu-
gulanda præponitur. Antisigma ad vsus duplices scri-
pturæque translationes adhibetur. Cerannium ad phi-
losophiæ institutionem assumitur. Asteriscus ad cor- 114
uenientiam dogmatum. Obelus ad improbationem.
Sunt igitur huiusmodi notæ, & hic librorum nume-
rus, vt Antigonus Caryστius in libro quem nuper De
Zenone edidit, refert. Ea siquis dignoscere voluisset,
mercedem his qui docerent pendebant. Quæ verò illi
placuerunt, huiusmodi fuerunt: Immortalem esse ani- D
mam, & de corporibus ad corpora perpetuis vicibus
migrare, eiúsque initium constare numeris. Corporis
principium, Geometriæ item constare ratione. Diffi-
niebat eam ideam esse penitus remoti spiritus, seipsam
mouentem & motum præstantem corpori, & esse tri-
partitam. Rationalem ipsius partem sitam in capite,
irascibilem in corde, concupiscibilem in vmbilico &
circore consistere. Continere item ex medio semper

A corpus per gyrum, atque ex elementis constare: diuisamque secundũ harmoniæ interualla, duos orbes efficere coniunctos, ex his interiorem circulum in sex alios scissum, septem reliquos circulos facere, eúmque iuxta diametrum ad læuum intrinsecus habere sedem. Alterum verò secundum latus ad dexteram, ideóque ipsum obtinere quòd sit vnicus. Alterum quippe interius in plures esse diuisum, atque hunc ipsius, illos alterius esse. dicens hanc quidem animi, illam verò vniuersi esse motionem, errantiúmque siderum motus,
B ita se habentes vt ex medio sit scissio sibi ad extrema congruens atque coniuncta, nosse quæ sunt, atque aptare, eo quòd in seipsa per harmoniam elementa habeat. Et opinionem quidem fieri secundum alterius circulum se subrigentem, scientiam verò secundum alium qui sit idem. Duo omnino esse rerum principia, Deum atque materiam. Illum & mentem & causam appellat: esse autem materiam informem & infinitam, ex ea concretiones fieri. Ea quum aliquando temere & inordinatè moueretur, à Deo ait in locum
C vnum coactam, quòd ordinem temeritati præstare censuerit. Porrò huiusmodi essentiam in quatuor elementa conuersam, ignem, aquam, aerem, terram. Ex his mundum ipsum & quæ in eo sunt nasci. Solam
125 terram ait immutabilem, causam esse putans figurarum ipsius, ex quibus constet, differentiam. Aliorum quippe figuras eiusdem generis dicit, compositas nimirum omnes ex vno oblongo triangulo, terræ verò propriam esse figuram. Ignis enim elementum esse pyramidem, aeris quod ὀκτάεδρον vocat, aquæ εἰκοσάεδρον,
D terræ autem cubum. Quocirca neque terram in ista mutari, neque in terram ista conuerti. Non autem suis locis discreta esse singula, quòd circumferentia constringens, & ad medium cogens, parua hæc componit, eáque quæ sunt maiora discernit. atque ideo, quum species mutant, & loca mutare. Mundum vnum esse genitum, nam & sensibilis est, à Deo conditus: animatúmque esse, quòd præstantius sit quod animatum est, quàm quod caret anima. Huiusmodique opi-

ficium ſupremæ cauſæ ſubiectum, vnúmque cõditum A
fuiſſe, non infinitum: quòd etiam exemplar ad quod creatus fuerit, vnicum ſit. Eſſe autem ad ſphæræ ſimilitudinem rotundum, quòd conditoris ea quoque figura ſit. Illum quippe cæteras continere animantes, hunc autem omnium figuras. Leuem itidem & abſque vllo per gyrum inſtrumento, quòd huiuſmodi nullus ſibi vſus ſit. Immortalem præterea durare mundum, eo quòd non diſſoluatur in id quod non eſt. Ac totius generationis cauſam eſſe cælum, quòd boni ſit benefacere. Porrò cæli generationis autorem ſummè B
bonum atque excellentiſſimum. Eius quippe quod ſit in rebus conditis pulcherrimum, cum eſſe conditorem, quem intelligibilium omnium cõſtet eſſe præſtantiſſimum. Itaque quoniam huiuſmodi Deus eſt; cælum verò præſtantiſſimo illi ſimile eſt, quoniam pulcherrimum cernitur, nulli creaturæ erit ſimilius quàm Deo ſoli. Conſtare verò mundum ex igne, aqua, aere, & terra. Ex igne quidem, vt viſibilis ſit: ex terra, vt ſolidus: ex aqua & aere, vt proportione non vacet: (nanque ſolidorum vis duobus maximè mediis C
proportionem ſumit, vt vnum fiat hoc totum) ex omnibus verò, vt perfectum atque immortale ſit. Tempúſque ſempiterni imaginem fuiſſe, ídque ſemper manere. Cæli autem motus tempus eſſe. Noctem enim 126
ac diem ac menſem & huiuſmodi cætera eſſe temporis partes. idcirco abſque mundi natura non conſtare tempus: ſimul enim atque conditus fuerit, & tempus illi affuiſſe. Porrò poſt temporis generationem, & ſolem, & lunam, & errantia genita. Vt autem horarum manifeſtus & certus eſſet numerus, animantéſque nu- D
meri non eſſent expertes, accendiſſe ſolis radios Deum. Lunam quidem ſupra eminentem terræ circulum, ſolem propius huic orbi, in ſuperioribus verò vaga ſidera ferri. Eſſe prorſus animatum, quia ſit animato motui deuinctus & alligatus. Vt autem perficeretur hic mundus, eſſétque ſimilis intelligibili animanti, aliorum quoque animalium conditam eſſe naturam. Quoniam igitur ille habebat: cælum quo-

A que vt haberet operæ pretium fuisse. Deos ergo esse vt plurimum igneos. Esse autem & reliqua genera animantium tria, volatile, aquatile, terrestre. Terram esse antiquissimam omnium qui essent in cælo deorũ. Fuisse autem conditam, vt dici noctisque tempora & vices variaret. Eam, quum media sit, circa medium moueri. Quoniam verò causæ (inquit) duæ sunt, alia quidem constantiam ac firmitatem esse, alia verò necessaria ex causa creata dicendum. Sunt autem ista, aer, ignis, terra, aqua, quæ quidem non exactè erant
B elementa, sed ad percipiendum apta. Hæc autem ex triangulis constare compositis, atque in ipsos dissolui. Esse autem ipsorum elementa porrectum triangulum & æquilaterum. Initia igitur & causas rerum esse duo quæ prædiximus, quorum exemplar sit Deus ac materia. Id verò informe esse necesse est, sicut & alia perceptioni accommodata. Horum autem causam ex necessitate esse, quippe quæ receptis ideis essentias gignat, ac per potentiæ dissimilitudinem moueatur, motúque suo quæ mouentur ea in diuersum moueri.
C Porrò ista quidem primò tumultuario & inordinato motu agitari: at vbi ornatus adhiberi cœptus, debitũ ordinem & modum ex Deo accepisse. Causas enim &
127 ante cæli creationem duas fuisse, & tertiam generationem, eas tamen perobscuras, vestigiáque duntaxat & incompositas, & eis demum perfecto mundo accepisse ordinem. Ex omnibus verò quæ subsisterent corporibus factum esse cælum opinatur, & Deum, sicut & materiam, incorporalem esse. Sic enim corruptione & perturbatione nulla omnino affici. Ideas sicut præ-
D diximus, causas quasdam atque principia ponit, vt huiusmodi sint quæ natura consistunt, qualia & ipsa sunt. Enimuero de bonis ac malis ita disserebat: Finem esse, Deo similem fieri. Virtutem sufficere quidem ad bene beatéque viuendum: cæterùm instrumentis indigere, corporis bonis, robore, sanitate, integritate sensuum, & cæteris id genus: exterioribus item, puta opibus, generis claritate, gloria, & huiusmodi cæteris. Ea etsi non affuerint, nihilominus tamen beatum

fore ſapientem. Acceſſurum item ad remp. vxorem ducturum, legéſque poſitas non præuaricaturum. Laturum inſuper patriæ ſuæ quantum fieri poterit commodas leges, idque, niſi per ſummã plebis ſeditionem operam ſuam reip. iudicarit inutilem fore. Arbitratur & deos humana cernere atque curare, & dæmones eſſe. Notionémque honeſti primus definiuit, eã quæ à laudabili & rationabili vtilíque & decoro, & congruo non diſcerneretur: quæ ſimul omnia, id quod per naturam fit conſequens, ac pro confeſſo habeatur, attingant. Diſſeruit de ratione & rectitudine nominum, atque adeo rectè reſpondendi & interrogandi ſcientiam primus ipſe conſtituit, affatim vſus. Porrò in dialogis iuſtitiam diuinam legem arbitratus eſt, vt ad iuſtè agendum potentius perſuaderet, ne poſt mortem pœnas improbi luerent. Quocirca eum plerique fabuloſum putauere, quòd eiuſmodi narrationes interdum ſuis ſcriptis interſerat, vt, quòd incertum ſit iſta poſt mortem ſic ſe habere, admoniti mortales iura violare pertimeſcant. Atque in hunc modũ ille ſenſit. Diſtribuebat autẽ (vt ait Ariſtoteles) res in hũc modum. Ex bonis, (inquit) quædã ſunt animi, quædã corporis, alia extrinſecus. Iuſtitiam, prudentiam, fortitudinem, frugalitatem, & cętera id genus in animo ponebat: pulchritudinem & habitum præclarum, ſanitatem & fortitudinem in corpore: amicos autem & patriæ felicitatem, atque diuitias inter exteriora numerabat. Bonorum igitur tria eſſe genera, alia in anima, alia in corpore, alia extrinſecus. Tres itẽ eſſe amicitiæ ſpecies, naturalem, ſocialem, atque hoſpitalem. Naturalem, qua parentes liberis afficiuntur, cognatíque ſe mutuò alterutrum diligunt. eam verò in cæteras quoque animãtes eſſe diffuſam: Socialem, quam ſine vllo conſanguinitatis vinculo ſola conſuetudo conciliat, cuiuſmodi Pyladis & Oreſtis fuiſſe memoratur: Hoſpitalẽ, qua ex commendatione vel literis hoſpitibus coniungimur. Addunt plerique quarto loco & amatoriam. Ciuilitatem itidem in ſpecies quinque diſtinxit. Aliam popularem, aliam quam optimates exerceant, tertiam quæ diffun-

A B C D 128

A datur in paucos,regiam quartam,quintam tyrānicam. Populirem remp.in eis esse ciuitatibus in quibus ad imperium multitudinis agitur res,eiúsque nutu magistratus eliguntur,& pro illius arbitrio feruntur leges: Aristocraticam,vbi neque diuites,neque pauperes,neque nobilitate vel gloria illustres dominantur, verùm soli ij qui sunt in ciuitate optimi, rem administrant: Oligarchicam,quando à censibus magistratus eliguntur.sunt enim pauciores pauperibus. Regnũ bifariam scindi,aliud enim secundum legem,aliud secundum ge
B nus esse.Secundum legem constare Carthaginiensium regnum. ciuile quippe esse.Lacedæmoniorum verò & Macedonum secundum genus. habẽt enim regni successionem quandam per genus. Tyrannidẽ dici,quum
129 impulsi & vi adacti ciues ab aliquo reguntur. Iustitiæ tria esse genera:aliud circa deos, alterum circa homines,tertiũ circa defunctos versari.Nã & qui sacra secũ dũ leges faciunt,sacrorúmq; rerũ curam habent,religiosi in deos ac pij sunt: qui verò mutua depositáque restituunt,iusti erga homines sunt: qui autẽ vita fun-
C ctis iusta persoluũt.tertiã illã iustitiæ partẽ exequũtur. Disciplinæ similiter tres esse species: aliã quidem in actione cõsistere,& practicen dici:aliã ex operis effectu constare,& appellari poeticen:tertiã speculationi studere,& rhetoricen vocari. Nã ædiũ nauiúmque structurã certum est ad effectricẽ illã pertinere. nã ex illis opus aliquod factũ videmus.Politiam verò & tibiarum cantus,pulsúsque citharæ, & huiusmodi cętera, practicæ subesse.Neque enim cõsummato actu quippiam remanet quod oculis subiectum sit, cæterùm in ipso actu vis omnis est:itaque alius tibiis,alius fidibus ca-
D nit,alius remp.gerit.Porrò geometria,& harmonia,& astrologia sub intelligentiam cadunt, & speculationi tantummodo inseruiunt.Neque enim vel agunt vel efficiunt quicquam, sed geometra quidem contemplatur vt sese habeant ad inuicem lineæ, harmoniacus sonos ratione diiudicat, astrologus sidera atque cælum. Medicinæ item quinque species esse:aliam quippe dici pharmaceuticen, quæ morbis medicata potione subueniat:aliam chirurgicam,quæ sectione & vstione cu-

ret:tertiam,quæ ſola victus ratione & ordine arceat A
ægritudines,appellaríque diæteticen:quartam,quæ ex
:cleri diſcretione morborum ſuccurrat ægris, vocaríque ἰατρικήν:quintam,adiutricem dici,quòd ſtre-
nuo auxilio doloribus cõtinuò liberet. Legis item ge-
ninam eſſe diſtributionem,alteram ſcriptam, alteram
verò non ſcriptam.priorem illam eſſe ciuilem,qua ad- 130
niniſtramus remp.quæ verò citra ſcripturam conſtat,
em à natura & vſu proficiſci, quale eſt nudum in fo-
rum ambulare non debere,aut muliebri veſte vti,quod
nulla ſcripta lege prohibetur.nam ab eiuſmodi ſola ci- B
traſcripturam,naturalíſque lex vetat. Sermonem ſeu
orationem in quinque diuidit. Eſſe enim eius genus
quoddam quo vtuntur in concionibus hi qui admini-
ſtrant remp.ídque ciuile appellari. Aliud quo vtuntur
oratores in demonſtratione,dum vel laudant vel vitu-
perant,vel accuſant quempiam: eſſe verò id genus o-
ratorũ. Tertiò quo priuati inter ſe mutuò colloquun-
tur,diríque priuatum. Quartum quo compẽdio ij qui
rogant & reſpondent,ad interrogata diſſerunt,vocarí-
que id genus dialecticum. Quinto quo artifices dum C
de ſua arte diſſerunt loquũtur,appellaríque id artifici-
oſum. Muſicam in tria ſecari:Quandam enim voce
ſola conſtare,vt cantum:aliam voce ſimul & manu,vt
citharæ cantus:tertiam ſolis manibus perfici, vt quum
ſilente oris organo citharã percutimus. Nobilitatem
quatuor in ſpecies diuidi.Nam qui claris,bonis iuſtíſ-
que maioribus fuerint nati,eos nobiles vocari, quorũ
item parentes potentes ac principes fuere,item vocari
nobiles,quorum ſint maiores fama & opinione cele-
bres,quam vel ex bellicis rebus præclarè geſtis, vel ex
certaminum coronis reportauerint:alterum eſſe nobi- D
litatis genus,ídque præſtantiſſimum, quum quis per ſe
animi magnitudine excellit. Pulchritudinẽ itẽ in tria 131
diſtinguit:aliam quippe eſſe laudabilem, vt formoſam
faciem:aliam quoque vſui deſeruire, vt inſtrumentum
& domum,quæ præterquam quòd ſpecioſa ſunt, vſi-
bus noſtris commoda etiam ſunt:tertiam legibus ſtu-
diíſque conſtare,cámque humanæ vitæ cõmodis ma-

A ximè consulere. Animæ tres itidem partes esse, rationalem, concupiscibilem, & irascibilem. Ex his autem rationalem sedem esse cõsilii, cogitationis, cõsultationis & huiusmodi reliquorum. Concupiscibilem esse appetendi cibi vel coitus, & similium causam. Irascibilem verò confidentiæ, voluptatis, doloris, & iracundiæ autorẽ esse. Perfectæ consummatæque virtutis esse species quatuor, primam prudentiam, secundam iustitiam, fortitudinem tertiam, quartam temperantiam. Ex his prudentiam vt rectè agantur omnia causam esse. Iusti-

B tiam verò inter consortia & humanæ vitæ commercia, non violãdi iuris autorem: fortitudinem autem ne inter pericula & terrores à fortiter cœptis deficiamus: porrò temperantiam ad frænandas cupiditates, vt à nulla voluptate subigamur, honestéque viuamus sua nobis lege præscribere. Magistratus in quinque partitur, in legitimum, naturalem, æquũ ac rectum, ineum qui fit per generis successionem, & denique in violentum & tyrannicum. Nam magistratus ciuitatum si e-

C ligantur à ciuibus, secundum legem imperant. Per naturam verò mares vbique non modò inter homines,
132 verùm inter alia animalia quoque, fœminis præsunt. Ex consuetudine verò & pædagogi pueris, & magistri discipulis imperant. Per genus autem, quemadmodum Lacedæmoniorum reges dominantur. nam ex genere regnum sortiuntur. Eodem modo & apud Macedones reges imperant. quippe & illic regnum ex genere institutum est. Porrò qui coactis per vim à ciuibus inuitis regnant, ij violenti ac tyranni vocantur. Ora-

D toriæ sex species tradit. Nam quoties iusserit orator bellum suscipere, & auxilium contra aliquem ferre, id genus vocatur Adhortatio: quum verò quietem agere, neque bellare, neque opem ferre monuerit, appellatur ea species Dehortatio: tertia, quum qui se à quopiam iniuria affectum, & complura incommoda perpessum docuerit, eiusmodi verò vocatur Accusatio: quarta species, Defensio dicitur, quum is qui accusatur, se neque violasse ius, neque aliud quic-

quam temere & perperam egisse probarit: quinta A
deinceps species, quum quis bene & commodè dixerit, honestúmque ac bonum prædicauerit, eáq; Laus siue ἐγκώμιον dicitur: sexta deinde, quũ turpem ac malum probauerit, & hæc Vituperatio potest appellari. Rectè dicere in quatuor scindit. Primùm enim quid dicere oportet obseruandum: secundò quàm multa dicere: tertiò ad quos: quartò quando sit dicendum. Ea igitur oportet dicere quæ vtilia futura sint & dicenti & auditori. Quæ dicere conueniant, ea sunt vt neque nimis multa neque pauciora quàm satis est, di- B
cantur. Quibus autem dici oporteat, vt si quidem ad
peccantes seniores dicendum sit, verba illi ætati con- 133
grua loquamur: sin verò ad iuniores verba facienda sint, maiore autoritate vtamur in dicendo. Quando verò dicendum, vt neque prius, neque posterius quàm ratio exigit, dicatur. Alioqui profectò vitium non effugiet, qui secus faxit. Beneficentia quadrifariam diuiditur. Aut enim pecuniis, aut corporibus, aut disciplinis, aut verbis beneficium præstari. Pecuniis quidem beneficium constat, quum quis egenos, vt inopia C
liberentur, pecuniis iuuat: Corporibus verò, quum se mutuò fouent homines, & ab iniuria cædentiúmque petulantia vindicant. Porrò qui disciplinis erudiunt, vel medicinæ arte subueniũt, vel boni aliquid docent, tertio illo beneficentiæ genere vtuntur. At quum in iudicium quispiam ingressus pro amico dixerit, eúmque vi orationis adiuuerit, hic beneficẽtiæ munus verbis expleuit. Finem itidem rerum quadripartitum facit. Nam res aut secundum leges finem accipiunt: vt
quum decretum aliquod lege firmatur & impletur. D
Aut secundum naturam finis rebus accedit. Nanque & dies & annus, & anni tempora naturali lege decedunt. Aut secundum artem finis rei imponitur. Architectus enim arte consummat ædificium, & nauium fabricator itidem perficit nauem. Aut fortuitò finis cõtingit, vt quum secus ac putabamus, & præter opinionem aliquid accidit. Aut igitur legitimus est rerum finis, aut naturalis, aut arte constat, aut fortuitu. Poten-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A tiam identidé quatuor in ſpecies diuidit: vnam quip
pe eſſe qua cogitare animo & opinari poſſumus: alte-
ram qua corpore valemus, vt proficiſci & accipere,&
dare,& cætera id genus: tertiam qua vel pecuniarum
copia,vel multitudine militum potentes dicimur:(vn
de & multum poſſe dicitur rex) quartam potentiæ diſ
tributionem, qua & facere ac pati bene & malè poſ-
ſumus. Nam & infirmari,& erudiri,conualeſcere va-
134 lemus,& huiuſmodi omnia. Primam itaque poten-
tiæ ſpeciem conſtare animo, ſecundam corpore, ter-
tiam exercitu atque pecuniis,quartam in faciendo &
B patiendo. Humanitatem triplicem inducit. Quan-
dam enim compellatione fieri, vt quum fortè obuium
quenque humaniter quis ſalutat, & dextram porri-
gens,comiter excipit. Aliam eſſe eius ſpeciem, quum
quis afflictis opem clementer impendit. Tertium e-
ius genus quo conuiuia inter ſe homines celebrant.
Aut igitur ſalutationis officio, aut ope & auxilio,aut
conuiuio,frequentique congreſſu conſtare humanita-
tem. Felicitatem in quinque partitam diffinit. Pri-
mam eius partem bene conſulere, ſecundam ſenſibus
& bona valetudine corporis vigere, tertiam in rebus
C gerendis fortunatum eſſe,quartam gloria & autorita-
te apud homines excellere, quintam pecuniis rebúſ-
que cæteris ad omnes vſus vitæ affluere. Sanam con-
ſultationem ex eruditione multarúmque rerum peri-
tia & experimento contingere. Senſuum integrita-
tem ex corporis membris accidere,vt ſiquis cernit o-
culis,audit auribus,narium præterea & oris ſenſu va-
let vbi opus eſt. Tertium eſſe, quum quis quod agere
intendit,ita egerit,vt decet ſapientem & ſtrenuum vi-
D rum. Quartum illud, ſcilicet gloriæ celebritatem ex
opinione bonitatis emanare. Poſtremum rerum af-
fluentia eſt, quum cui ad vitæ vſus ita ſuppetit pecu-
niarum copia, vt & amicos fouere beneficio,& largè
ac liberaliter cuncta neceſſaria ſubminiſtrare valeat.
Porrò cui hæc ſuppetant omnia,eum perfectè felicem
ac beatum eſſe. Artes trifariam diuidit. Prima in tra-
ctatione ferri & metallorú,materiáque cædenda con-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ſtat,quòd iſta quaſi præparet: Secúda,quæ ex his cõ- A
ficiat aliquid.nã ex ferro ærarius arma fabricat, ex li- 135
gnis faber tibias & lyras facit: Tertia in vſu earum
rerum eſt.ſiquidem equeſtris frænis vtitur,armis bel-
lica,muſica tibiis & lyra. Bonum in quatuor genera
diuiditur.Primò bonum dicim⁹ eum qui habeat vir-
tutem: Secundò virtutem ipſam & iuſtitiam dicimus
bonum: Tertiò cibos & commodam exercitationem
ac medicamenta: Quarto demũ loco bonum dicimus
tibiarum cantum,hiſtrionicam,atque huiuſmodi cæ-
tera. Eorum quæ ſunt,quædam dicimus mala,quę- B
dam bona,alia neutra. Ex his mala eſſe quæ ſemper
nocere poſſunt,vteſt intemperantia,dementia,iniqui-
tas,& huiuſmodi: bona,quæ his contraria ſunt: me-
dia,quæ neutram partem tuẽtur,cuiuſmodi ſunt hęc,
deambulatio, ſeſſio,cibíque perceptio, quæ omnino
neque prodeſſe poſſunt,neque obeſſe: ea igitur neque
bona eſſe neq; mala. Optima legũ moderatio in tria
diuiditur. Primò ſi ſint leges præclaræ & graues: ſe-
cundò ſi ciues eas leges quæ ita latæ fuerunt,omni ſtu
dio obſeruent: tertiò ſi iuxta conſuetudines ac ſtudia C
quorũlibet poſitis legibus bene Reſpub. adminiſtre-
tur. Eſt igitur prima pars eiuſce moderationis,vt ſint
leges optimæ: ſecunda,vt intra illas mancatur: tertia
vt præclaris conſuetudinibus ſtudiiſque viuatur.Con
traria huic laudabili legum moderationi iniquitas in
tria itidem ſcinditur. Primum ex his eſt,ſi ſint leges la
tæ peregrinis & ciuibus noxiæ: alterũ ſi his quæ ſunt 136
minimè obtemperetur: tertiò, ſi bona nulla omnino
ſit lex. Contraria trifariam ita diuiduntur, quemad-
modum bona malis cõtraria dicimus, vt iuſtitiam in-
iuſtitiæ,ſapientiam inſipientiæ, & huiuſmodi cætera. D
Mala autem malis contraria, vt prodigalitas illibera-
litati,& iniuſta pœna iniuſtæ impunitati, & cætera id
genus mala malis contraria ſunt. Porrò neutris neu-
tra contraria ſunt, pauperem eſſe & diuitem. neu-
trum enim per ſe neque bonum neque malum, con-
traria tamẽ. Verùm leuia grauioribus,tardis velocia,
& nigra candidis, vt neutris neutra contraria ſunt.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Contrariorum igitur partim vt bona malis contraria
ſunt, partim vt mala malis, partim vt neutra neutris
contraria dicuntur. Bonorum tria ſunt genera, alia e-
nim ex his haberi, alia participari, alia ſubſiſtere. Pri-
ma illa ſunt quæ eſſe poſſunt, vt eſt iuſtitia & ſanitas:
ſecunda quæ haberi quidem nequeunt, eorum tamen
participes eſſe poſſumus, vt bonum ipſum habere po-
ſſibile non eſt, neque tamẽ eſt impoſſibile illius par-
ticipatione frui: ſubſiſtentia verò, quæ neque partici-
pationem admittunt, neque habere poſſibile eſt, ſed
B eſſe oportet, vt probum eſſe, & iuſtum eſſe & bonum.
ea verò neque habere neque participare licet, ſed ſuf-
ficere, vt probum eſſe, & iuſtum eſſe. Cõſilium itidem
tripartitũ eſt, aliud quippe à præterito, aliud à futuro,
aliud à præſenti tempore ſumitur. Præteritum tem-
pus exempla ſuppeditat, dum attẽditur quid, cur quæ-
que gens paſſa ſit, vt caueamus: aut quid prudenter e-
gerit, vt imitemur, vtpote quid paſſi ſint Lacedæmo-
nii, dum confidunt: præſens autem rem ipſam quæ in
137 manibus eſt, conſiderare monet, puta imbecilles mu-
C ros, homines timidos, annonæ caritatem, & cætera
huiuſmodi. Futurum proſpicere ſuadet, vti neque fiat
temere, habendam bonæ opinionis rationem, vt non
eſſe violandas ſuſpicione legationes, ne Græcia glori-
am honeſtatis amittat. Vox in duo diuiditur: eſt enim
animata alia, alia inanimata. Animata quidẽ anima-
tium, inanimata verò ſonorum atque crepituum. Por
rò animata bifariam diuiditur: eſt enim altera litera-
ta, altera illiterata. Literata vt hominum, illiterata vt
animalium. Eorum quæ ſunt, alia diuidua, alia indi-
D uidua dicimus. Diuiduorum verò alia ſunt ſimilium
partium, alia diſſimilium. Atque indiuidua quidem
ſunt quæ diuiſionem non admittunt, & ſimplicia ſunt,
neque ex aliquo compoſita, vt monadem, punctum, ac
ſonum indiuidua dicimus. Diuidua verò quæ ſunt ex
aliquo compoſita, vt ſyllabæ & conſonantiæ, animan-
tes & aqua, & aurum. Similium partium ſunt quæ ex
ſimilibus componuntur, neque totum à parte niſi mul
titudine differt, puta aqua atque aurum, & cætera hu

iusmodi. Dissimilium partium dicimus quæ ex dissimilibus constant, vt est domus,& huiusmodi cætera. Eorum quæ sunt, alia per se, alia verò ad aliquid dicuntur. Ea quidem per se dicimus,quæ nulla interpretatione,vt intelligantur, indigent: eiusmodi sunt homo,equi,& animalia reliqua. nihil horum interpretatione indiget. Ea verò ad aliquid dicuntur, quæ interpretatione quadam egent, vt est maius aliquo, & aliquo celerius,& melius,& huiusmodi reliqua.Nanque maius minore maius est,& celerius aliquo est celerius,& in hunc modum cætera. Ita & priora diuidebat secundum Aristotelem. Fuit & alius Plato philosophus Rhodius, Panætii discipulus, vt ait Seleucus Grámaticus in 1 De philosophia libro, & alius Peripateticus,Aristotelis discipulus, & alius Praxiphanis, alius item poeta priscæ comœdiæ.

A

1,8

B

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM VITA, LIBER IIII.

SPEVSIPPVS.

QVAE de Platone dicēda erant, pro viribus diximus, quid de eo viro singuli
139 B senſiſſent ſtudioſe in vnū corpus colligentes. Succeſſit autem ei Speuſippus Eurymedontis filius Atheniēſis, pago Myrrhinuſius, Potones Platonis ſororis filius. Octo autem annos ſcholæ Platonicæ præfuit, à centeſimaoctaua Olympiade initiū ſumens. Gratiarum ſigna in ſchola collocauit, quæ fuit à Platone in Academia extructa. Perſtitit autem intra Platonis dogmata, etſi moribus eiuſmodi non fuit. Nanque & iracundus erat & voluptatibus deditus. Denique aiunt illum ira cōcitatum, catulum in puteum iecisſe, voluptatéque delinitum in Macedoniam ad Caſſandri nuptias profectum eſſe. Ferunt & Platonis diſcipulas Laſtheniam vatem, & Axiothean Phliaſiam ipſum quoque audiniſſe. Quo etiam tempore Dionyſius ita ad illum mordaciter ſcribens ait, Et ex Arcade diſcipula tua philoſophiam diſcere poſſumus. Et Plato quidem gratis ſua limina terentes docebat, tu verò tributa exigis, & à volentibus & nolentibus accipis.
C
Primus hic, vt ait Diodorus in primo Commentario-
140 rum) in diſciplinis quid eſſet commune, veſtigauit,
D cáſque quantum fieri poterat, ſibi inuicem iunxit atque fœderauit. Primus item quæ ab Iſocrate dicebantur arcana edidit, vt Czneus refert, ac primus quo pacto ex gracilioribus lignis capacia, & in ventrem tumentia vaſcula fierent inuenit. Quum verò iam paralyſi corpus illi omne reſolutum eſſet, accerſito Xenocrate, orauit vt ſibi in docendo ſuccederet. Aiunt illum quū vehiculo ferretur in Academiam, obuium

habuisse Diogenem,& quum illi Salue dixisset,hoc ab A
eo responsum accepisse, At tu nequaquam salue, qui
eiusmodi quum sis,viuere sustines.Demum verò mœ-
rore impulsum,quum iam senio confectus esset,mor-
tem sibi sponte consciuisse. Porrò Plutarchus in vita
Syllæ ac Lysandri pediculis efferuescentibus illum in-
teriisse ait. Erat enim corpore fragili, quod testatur
Timotheus in libro De vitis. Hic ad diuitẽ qui ama-
ret deformem mulierem,ait,Quid tibi isthac opus est?
ego tibi decem talentis formosiorem inueniam. Reli-
quit autem complura commentaria & dialogos plurimos, B
inter quos & Aristippus Cyrenæus est, De diui-
tiis vnum, De voluptate vnum, De iustitia vnum, De
Philosophia vnum,De amicitia vnum,De diis vnum,
Philosophus vnum,Ad Cephalum vnum,Cephalus vnũ,
Clinomachus siue Lysias, Ciuis vnum, De anima
vnum. Commentariorum ad Gryllum vnum, Aristip-
pus vnum, Ἔλεγχος artium vnum, Τεχνικὰ διάλογοι,
Artificiale vnum, Dialogi earum rerum quę sunt in
quaque re similes decem, Diuisiones & argumenta ad
similia, De generibus & speciebus exemplorum, Ad C
Amartyrum Platonis laudes. Epistolæ ad Dionem,
Dionysium,Philippum.De legis sanctione,Mathema-
ticus,Mandrobulus,Lysias, Diffinitiones,Commẽta- 141
riorum ordines,Versus propè infiniti. Ad hũc Simo-
nides scribit historias, in quibus Dionis ac Bionis ge-
sta signauerat.Eius libros Aristotelem tribus talentis
emisse,Phauorinus in secundo Commentariorum au-
tor est. Fuit & alter Speusippus, mẽdicus, Erophilius
Alexandrinus.

D

XENOCRATES.

XEnocrates Agathenoris filius Chalcedonius à pri
mis ferme annis Platonis auditor fuit, esque in
Siciliam proficiscenti comes itineris adhæsit. Erat au
tem hebes ingenio ac tardus, adeo vt quũ illum Plato
Aristoteli conferret,alterũ frẽno,alterum diceret ege-
re calcaribus,illúdque,Cui equo quem asinum iungo!

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat, ita vt ſæpe ad illum Plato diceret, Xenocrates, Gratiis ſacra facito. Vixit autem vtplurimum in Academia. Siquando verò ad vrbem profecturus eſſet, turbas omnes tumultuoſorum ac impudicorum eius obſeruare tranſitum ſolitas tradunt, eius inquietandi gratia. Phrynen denique, nobile ſcortum, illum aliquando tentaſſe, quum videlicet à quibuſdam dedita opera inſectaretur, ab eo intra ædiculam admiſſam humanitatis cauſa. Quúmque ſolus illic & vnicus lectu-
B lus eſſet, oranti lectuli ipſius partē conceſſiſſe: demum quum multa nequicquam oraſſet, infecto opere profectam eſſe, ac dixiſſe percontantibus, ſe non à viro, ſed à ſtatua exire. Quidam verò diſcipulos Laidem illi inieciſſe in lectulum tradunt, illúmque adeo fuiſſe continentem, vt quum ſe ad libidinem incitari præſenſiſſet, & ſecare & vrere verenda ſæpe pateretur. Tanta verò illius verbis fides habebatur, vt quum iniurati nullius teſtimonium admitteretur, huic ſoli remiſerint Athenienſes iuſiurandum. Erat præterea maxi-
C mè frugi, ita vt quum illi Alexander magnam pecuniæ ſummam miſiſſet, ſublatis ſolùm tribus minis Atticis,
142 reliquum remiſerit, dicens illi opus eſſe pluribus, qui plures enutriret. Ab Antipatro quoque ſibi miſſam pecuniam non ſuſcepiſſe Myronianus in Similibus teſtatur. Corona quoque aurea donatum in præmium largioris compotationis, ab his qui ſe continebant apud Dionyſium, quum inde eſſet profectus, eam ante Mercurii ſtatuam depoſuiſſe, vbi floreas etiam coronas ponere ſolitus erat. Miſſum illum cum cæteris legatum ad Philippum fama eſt, ac reliquos quidem donis e-
D mollitos, & cōuiuia celebraſſe, & cum illo ſæpe in colloquium veniſſe, eum verò horum neutrum feciſſe. neque enim illum adeo Philippus admiſerat. Quocirca & Athenas reuerſos legatos dixiſſe, fruſtra Xenocratem ſecum iuiſſe: & quum illi parata iam eſſet mulcta, comperto ex illo vt ſeſe res haberet, monente tunc maximè reipub. curam habendam: quippe Philippum cæteros donis corrupiſſe, ſe verò nulla ratione

inclinari

inclinari ad ſuum conſenſum poſſe peruidiſſe. Ea ex re duplici honore honeſtatum aſſerunt. Philippum quoque tandem dixiſſe ſolum Xenocratem ex omnibus qui ad ſe venerant, legatis, munera ſpreuiſſe. Ad Antipatrum quoque legatione functus, vt qui ex Atheniēſibus in bello Lamiaco capti fuerāt, redderet, ab eo inuitatus ad cœnam, hiſce ad illū metro verbis vſus eſt,

Quis cupiat Circe prudens vel ſanior vnquam
Suſtineat bibere, atque cibum guſtare, priuſquam
Soluantur ſocij, mihi vel reddantur ad vnum?

Quibus docet non ſe prius cibum guſtaturum, quàm quod petebat impetraſſet, amicóſque ac ciues abſolutos videret. Eius hanc dexteritatem ille perlibenter amplexus, omnes continuò abſoluit ac remiſit. Quum aliquando paſſer accipitri futurus præda ſe in eius ſinum recepiſſet, operuit ac fouit dicens, non oportere ſupplicem prodere. Quum à Bione obiurgaretur, Nō tibi, inquit, reſpondebo equidem. nam neque tragœdia comœdiam, quum ab ea laceſſitur, reſponſione dignatur. Ad eum qui neque muſica, neque geometria, neque aſtronomia inſtructus, ludum ſuum frequētare cupiebat, Abi, inquit, anſis enim & adminiculis philoſophiæ cares. Alij ſic dixiſſe ferūt, Apud me enim vellus nō mollitur. Quum Platoni Dionyſius diceret, Caput tibi quiſpiam tollet, aderat hic, & ſuum oſtendēs, Nullus, inquit, id prius quàm iſtud abſcindet. Aiunt Antipatro Athenas profecto, & ſe ſalutanti non antea reſpondiſſe quàm cœptam finiret orationem. Porrò gloriæ & faſtus in primis contemptor fuit, ac ſæpe interdiu meditationi inſeruiebat, atque vnam ſilentio diſtribuebat horam. Scripſit autem plurima, Cōmentarios nimirum, Paræneſes, & verſus. Ea ferè iſta ſunt, De natura libros ſex, De philoſophia ſex, De diuitiis vnum, Arcadem vnum, De infinito vnum, De puero vnum, De continentia vnum, De vtili vnum, De libero vnum, De morte vnum, De voluntario vnum, De amicitia duos, De ſcribendo vnū, De memoria vnum, De modeſtia vnum, De contrario duo, De felicitate duo, De mendacio vnum, Calliclem vnum, De pru-

A dentia duo, OEconomicum vnum, De frugalitate vnum, De poteſtate legis vnum, De repub. vnum, De ſanctitate vnú, Quòd virtus tradi poſſit, vnum, De eo quod eſt, vnum, De fato vnum, De perturbationibus vnum, De vitis vnum, De concordia vnum, De diſcipulis duo, De iuſtitia vnum, De virtute duo, De ſpeciebus vnum, De voluptate duo, De anima duo, De ſcientia vnum, Politicum vnum, De vita vnum, De fortitudine vnum, De vno vnum, De ideis vnum, De arte vnum, De diis duo, De anima duo, De ſcientia v-
B num, Ciuilem vnum, De ſcientificis vnum, De philoſophia vnum, De Parmenide vnum, Archedemus ſiue De iuſtitia vnum, De bono vnum, De iis quæ circa mentẽ ſunt octo, Solutio eorum quæ accidũt orationi vnú, De iis quæ de phyſicæ ratione audiuntur ſex, Caput vnum, De generibus & ſpeciebus vnú, Pythagorea vnú, Solutiones duo, Diuiſiones octo, Poſitionú libros
244 x x x i i i, De ratione diſſerendi libros x i i i i. Poſt hæc libros x v & alios x v i De diſciplinis eorú quæ circa diſtinctionem verſari poſſunt libros i x, Eorum quæ circa mẽtem ſunt alios libros i i i i, Eorum quæ
C circa diſciplinas verſantur libros ſex, De his quæ circa mentẽ libros duos alios, De geometris libros quinque, Commentariorum vnum, Contrariorum vnum, De numeris vnum, Numerorum ſpeculatio vnum, De interuallis vnum, De iis quæ in aſtrologia verſantur libros ſex, Elementa ad Alexandrum, De regno lib. i i i i, Ad Arybam, Ad Hephæſtionem, De geometria duo, Verſus c c c x l v. Eum tamen, quum tantus ac talis eſſet, Athenienſes aliquando vendiderunt, vt eo modo in exilio poſitus frangeretur. Eum Demetrius
D Phalereus emit, & vtrique ſuccurrit: Xenocrati enim libertatem reſtituit, Athenienſibus verò impoſito illi viro ab vrbe exilio ſatisfecit. Hoc ait Myronianus Amaſtrianus in primo Hiſtoricorum ſimilium capitulorum. Suſcepit autem Speuſippus ſcholam, ac præfuit annos x x v. Docere autem cœperat ſub Lyſimacho cẽteſimædecimæ Olympiadis anno ſecũdo. Moritur noctu, quum in ſartaginẽ fortè offendiſſet, ætatis agẽs

annum octogesimum secũdum. Nos de eo sic diximus, A

In peluim quondam lapsus malè cautus ahenam,
Frontem lesit, & ô vociferatus, obit
Xenocrates, vir ille, qui vnus omnibus fuit omnia.

Fuerunt & alij quinque eiusdem nominis. Primus, antiquissimus, huius philosophi ciuis ac propinquus. Fertur eius oratio quæ inscribitur Arsinoctica, de Arsinoe defuncta. Alter, philosophus, elegiæ scriptor non satis probatus. Ita enim se habet res, vt poetæ quidem, si prosa oratione scribere velint, præstent: qui verò pedestri oratione scribere consueuerunt, si poeticæ sibi partes vendicare velint, non assequantur. Id ex eo liquet, quòd alterum naturæ, artis alterum opus est. Alius, statuarius fuit. Postremus Aristoxeno teste, odas conscripsit. B

POLEMO.

145

POlemo Philostrati filius, Athenienſis, pago OEetensis oriundus, quum esset adolescens, adeo impudicus ac lubricus fuit, vt pecunias circumferret, quò paratior esset & instructior ad voluptates implẽdas, eas itidem in viis & angiportis occuleret. In Academia quoque iuxta columnam quandam reperta est pecunia ab eo illic in vsus similes recondita. Aliquando verò ex composito cum sodalibus ebrius, & coronatus Xenocratis irrupit scholam. Quo ille nihil deterritus, eam quam cœperat orationem, ardẽtius quoque prouexit. Erat autem sermo de temperantia. Ea illius oratione sensim impurus adolescẽs seipsum collegit, atque ita, vt industria & studio cæteros vinceret, eique in schola regenda succederet, incipiens à centesima decimasexta Olympiade. Refert Antigonus Carystius in Vitis, patrem eius fuisse primarium ciuitatis, equósque iugales nutrire solitum: fugisséque iudicium Polemonem ab vxore nequitiæ insimulatum, quòd adolescentibus cõgrederetur. Tantam verò inter ipsa philosophandi principia oris atque habitus assumpsisse constantiam, vt idem semper permaneret, vocémque nunquam immutaret. Quibus ex rebus C D

A Crantoré quoque ſui in primis ſtudioſum fecit. Quin à cane rabioſo impeditus dum ſuram morſu diſcerperet, ne expalluit quidem: tumultúque in ciuitate excitato, percontatus quidnam contigiſſet, immobilis perſtitit. In theatris quoque nulla miſeratione mouebatur. Nicoſtrato enim poeta, qui cognominabatur Clytæmneſtra, quiddam ſibi Cratetíque recitáte, illóque in affectum commiſerationis trállato, hic ita perſeuerauit, acſi non audiuiſſet. Eiuſmodi autem profectò fuit qualem deſcribit Melanthius pictor in libris
B De pictura. Ait enim oportere contumaciam quádam atque duritiam operibus & moribus ex æquo moderari. Polemo autem dicebat oportere in rebus exerceri, non in dialecticis ſpeculationibus, ne breuem
146 quandam artem ſorbentes atque meditantes, dum in rogationibus admirationi habentur, affectu ſibiipſis repugnarét. Erat igitur vrbanus adiuncta ſeuera conſtantia: idque fugiebat quod de Euripide ſcribit Ariſtophanes, acidum eum atque aſperum vocans. Neque verò ſedens dicebat quum rogaretur, ſed ambu-
C lans. Itaque propter ſummum probitatis ſtudium in ciuitate honorabatur. Maximè autem poſt deambulationem quieſcebat in hortulo, iuxta quem diſcipuli conſtructis breuibus tuguriolis prope ſcholam exhedrámque habitabant. Videtur autem Polemo Xenocratem in cunctis æmulatus, cúmque amaſſe Ariſtippus in quarto De antiquis deliciis refert. Semper enim illius innocentiam & ſiccitatem Polemo in ore habebat: inuerat illius quoque grauitatem, veluti Doricus quidam in muſica modus. Erat autem & Sopho-
D clis in primis ſtudioſus, atque in illis maximè locis, vbi iuxta comicos canis quidam Moloſſicus ſecum vnà poemata feciſſe videbatur: & vbi (iuxta Phrynichum) nō elatus aut turbidus, ſed mitis incedit atque placidus. Dicebat enim Homerum quidem epicum eſſe Sophoclem, Sophoclem verò Homerú tragicum. Obiit iam vetulus ex phthiſi, reliquitque opuſcula nō ſanè pauca. Noſtrum eſt tale de eo carmen.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Heus bone, si nescis, legimus Polemona Viator, A
Quem morbus hic iam collocauit pessimus.
Imò non Polemona, sed hoc quod ad astra profectus,
Humi reliquit corpus semiputridum.

CRATES.

CRates, Athenienſis, patre Antigene ortus, pago Thriaſius fuit, auditor ſimul amatórque Polemonis, illiúſq; ſucceſſor ſcholæ. Ita verò ſibi profuere in- 147
uicẽ, vt nõ modò viuentes eadẽ ſtudia ſint ſequuti, verùm ad vltimã ferè reſpirationem alterutrum ſimiles B
fuerint, & mortui eodẽ ſepulchro ſint conditi. Vnde & Antagoras ambos verſu laudauit in hanc ſententiam,

Hoc Polemona ſitum tumulo ſanctúmque Cratetem
Qui facis hac, narra, quiſquis es hoſpes, iter.
Mutua quos pariter iunxit concordia, quorum
Ambroſius ſacro fluxit ab ore lepos.
Et ſua quæ monitis fuerat contracta ſeueris
Vitæ illuſtrauit ſecula mundicies.

Hinc & Arceſilaum, quũ ad eos à Theophraſto diuerteret, dixiſſe ferunt, illos deos eſſe quoſpiam, aut aurei C
ſeculi reliquias. Erant enim ingenio minimè vulgari, aut multitudinis fauorib' dedito, ſed quod de Dionyſodoro tibicine fertur, illis conueniẽtiſſimè aptari poteſt, quem aliquando dixiſſe tradunt exultantem atque glorianté, quòd nihil ex ſuis pulſibus, neque in trieris, neque ad fontẽ vnquam audiuiſſet, ſicuti Iſinenii. Cœnare apud Crantorem ſolitum refert Antigonus concorditer ambobus Arceſilao etiam adiecto viuentibus, Habitaſſe item Arceſilaum vnà & Crantorẽ, Polemonémque vnà cum Cratete & Lyſiclide quodam ex D
ciuibus. Erat autem (inquit) amator, vt prædictum eſt, Polemonis quidem Crates, Crãtoris autem Arceſilaus. Moriens autẽ Crates (vt Apollodorus in tertio Chronicorum ait) libros reliquit, alios quidem philoſophicos, alios de comœdia. Orationes itẽ populares alias, & alias de legationibus. Habuit & diſcipulos ſanè memorabiles. Horũ ex numero fuit Arceſilaus auditor eius, de quo in conſequentibus dicemus, & Bion itẽ Bory-

A sthenites,ac postremò Theodorus,à quo secta Theodorica denominata est:de quo itẽ dicemus mox post Arcesilaũ.Decẽ verò fuerũt Cratetes.Primꝰ,antiquæ comœdiæ pocta:secũdus,orator Trallianus de Isocratis familia:tertius,vallorum effossor,qui cũ Alexandro militauit:quartus,Cynicus,de quo postea dicemus: quintus, philosophus Peripateticus: sextus, Academicus,quem prædiximus:septimus,Malotes grammaticus:octauus, qui geometrica scripsit:nonus, pocta epigrammatum: decimus, Tarẽsis Academicus philosophus.

348

B

CRANTOR.

CRantor Solẽsis,quum apud suos haberetur in honore,concessit Athenas, ibique Xenocratis auditor,Polemonisque socius in dicendo fuit.Reliquit autẽ Commentaria ad x x x versuum millia.Ex eis quædam Arcesilao non desunt qui applicent. Fertur quum interrogatus esset quamobrem ita se Polemoni addixisset,respondisse,quia illo nũquam neque acutius neque grauius audisset loquentem. Is quum incidisset in

C morbum, in Asclepianum secessit, ibique deambulabat.Continuò ad eum illuc vndique confluxere discipuli,existimantes illum non morbi causa,sed quòd ibi scholam vellet instituere. Aderat tũ illic & Arcesilaus, volens ab illo se ad Polemonem commendari, quanquam amatore suo,sicuti,quum ad Arcesilaum venerimus,dicemus.Qua ex re non solùm nihil succensuit, sed ipse quoque,quum sanus factus esset, se ad audiendum Polemonem contulit, atque inde multum illi & gloriæ & laudis accessit.Fertur & substantiam Arcesi-

D lao reliquisse talẽtorum duodecim.Et quum ab eo rogaretur vbinam sepeliri vellet,dixisse,

Terræ in latebris condi amicis expedit.

Poemata quoq; scripsisse dicitur,eáque signata in Mineruæ phano in patrio solo cõdidisse. Theætetus quoque poeta illum laudãs & viris & musis fuisse in primis gratum canit,atque sub ipsam senectutem quum defecisset, humo conditum,illic tranquillo æuo frui.Ipsius autem carmensic habet,

Gratus erat superis, musis sed gratior ipsis

Crantor, & huic nondum cana senecta aderat. A
Exanimem sed terra Virum tu suscipe sacrum,
Vitam Vt mollem istic ipse quietus agat. 149

Admirabatur Crātor præ cęteris Homerū & Euripidem, dicens, operosum esse & industriæ plenū proprietate seruata tragicè simul cū affectu misericordię scribere, proferebátque versiculum ex Bellerophonte,

Humana quantum, dii boni, passi sumus!

Antagoram quoque poetam fertur vt Crantoris versibus in amorem ferri huiusmodi,

Mens foret illa mihi, cecini qua feruidus olim B
Progeniem diuûm æternam, celebrare Cupidò
Te primum inciperem, & quot natos edidit atra
Nox Erebúsque senex, alto sub gurgite lati
Oceani, Terráque satos, Venerisque puellum,
Ventorúmque Vagos cursus, humanáque Vota,
Naturámque tuam canerem, corpúsque gemellum.

Erat autem & in nominibus fingendis acer. Nam tragœdum dixit infractam habere vocem, & cortice plenam: & poetæ cuiusdam versus ὀκίφους plenos esse ait, & Theophrasti quæstiones ostreis conscriptas esse. C Laudatur eius maximè liber quē De luctu edidit. Obiit ante Polemonem & Cratetem aquæ intercutis morbo. Est nostrum epigramma in eum huiusmodi,

Inundauit & te Crantor pessimus morbus,
Atque ita in atram descendisti Plutonis abyssum:
Tu quidem illic nunc gaudes: at sermonum
Tuorum Vidua est Academia & Soli patria.

ARCESILAVS.

ARcesilaus Scuthi siue Scythi filius (sicut Apollodorus in III Chronicorum ait) Pritanæus ex AEolide. Primus hic mediā inuexit Academiā, negationes cōtinens propter sermonū contrarietates: primúsque 150 in vtráque disserere partē aggressus est. Idque orationis genus quod Plato tradiderat, per interrogationē ac respōsionē, ex vmbra in certamē ac puluerē primus eduxit. Crātori verò in hūc modū cōgressus est. Quartus erat ex fratribus, qui illi duo erāt ex eodē patre duóque

A eadem ex matre nati. Ex his alter, qui eodem ex patre maior natu erat, Pylades, qui verò ex matre, Mœreas dicebatur, quíq; eius curator erat. Audiuit itaque principio quidem Autolycum mathematicum, ciuẽ ſuum, antequam proficiſceretur Athenas, quicũ Sardis quoque perrexit: deinde Xanthum Athenienſem, muſicum, poſt quẽ Theophraſti auditor fuit. Tum demũ in Academiam ſe ad Crantorem cótulit. Mœreas enim frater, quem prædiximus, ad oratoriam ediſcendam hortabatur, ſed illum philoſophiæ iam amor ceperat. Eo
B amore flagrantem Crantor in eum affectus, Euripidis ex Andromeda verſiculo producto rogat,

O Virgo, ſi te ſeruem, habebis gratias?

Cui ille quod mox ſequitur reſpondit,

Duc, hoſpes, ancillam me, aut ſi vis, coniugem.

Ex hoc iam pariter ambo morabantur. AEgrè tuliſſe Theophraſtũ aiũt illius receſſum, ac dixiſſe, Quàm ingenioſus prõptúſque adoleſcẽs è ſchola diſceſſit! Nan-
C que quũ eſſet in dicẽdo grauiſſimus, atque in ſcribendo ſatis exercitatus, poeticæ quoque operã dedit. Ferũtur eius epigrammata in Attalum in hanc ſententiam,

Sæpe per egregiam memoratur Pergamus armis
Vrbem, & equis Piſam & relligione ſacram.
At ſi mortali fas præſagire futurum,
Rurſus erit multo commemorata magis,

Atque in Menodorum Eudami filium, vnum ex condiſcipulis amantem,

Sacra quidẽ procul eſt Phrygia, & procul eſt Thyatira,
Tua Menedore patria & Cadanade.
D *Verùm aditus tetrum patet vndique liber ad Orcum,*
Quem perſpicaci menſus es præſentia.
Eudamus inſigni tibi ſed dedit arte ſepulchrum,
Pauperrimo quidem, verùm chariſſimo.

Amplectebatur Homerum maximè ex omnibus, cuius adeo ſtudioſus erat, vt ſemper ante ſomnũ eius aliquid legeret. Manè quoque quum ſurgeret, dicẽs ſe ad amaſium ire, quũ ſe velle legere innueret. Pindarũ quoque dicebat eſſe in primis idoneũ implere vocẽ verborũmque ac nominũ copiã præbere. Stilum etiam Ionicum

expreſſit, quum eſſet iunior. Hipponici item geome- A
træ auditor fuit, in quem iocatus ille plerunque eſt, quòd quum eſſet hebes & obtuſus & oſcitans, artis tamen intelligentiam aſſequutus videretur, hianti ſibi geometriam in os aduolauiſſe aiebat: eum etiam dementem aliquando effectum domi ſecum habuit, atque tam diu illius curam egit quoad redderetur ſenſui. Cratete autem vita functo ſcholam tenuit, cedente ſibi Socratide quodam. Nullum verò librum ſcripſiſſe ferunt, quòd æquè de omnibus ſuſpenderet ſententiam. Alii deprehenſum dum quædam emendaret, tradunt: ea tamen ipſa alii non edidiſſe, alii flammis B
tradidiſſe aiunt. In honore ſummo Platonẽ habuit, libróſque illius ſtudioſè lectitabat. Sunt qui Pyrrhonem quoque imitatum aſſeuerent. Dialecticæ quoque fuit non imperitus, Eretricorúmque ſermones ac rationes calluit. Vnde & de illo ab Ariſtone dicebatur,

Antè Plato, retrò Pyrrho. medius Diodorus.

Timon etiam ſic de illo loquutus eſt,

Hinc ſequitur Menedemus habens ſub pectore plumbũ,
Certè aut Pyrrhonem carnoſum, Vel Diodorum. C

Erat autem proloquiis abundè vtens & conſtrictus, atque in loquutione ambiguus. Ac præterea obiurga- 152
tor confidens multũ atque audax, quod Timon quoque ſignauit, qui illius vehementiam vno verſiculo expreſſit,

Et te, quum obiurgas, iuuenem fixiſſe memento.

Vnde & adoleſcente quodam audacius quàm par erat loquẽte, Nullúſne (inquit) hunc talo excipiet? Quum retuliſſet ad eum quidam vitioſè concludens, non videri altero alterum maius, Nec decem (inquit) digi- D
torum longitudo ſenorum longitudine. Emone quodam Chio, quum eſſet deformis, formoſum ſe arbitrante, ac iugiter chlamydem pretioſam induente, ac rogante num illi ſapiẽs amaturus videretur, Maximè, (ait) niſi ita quiſpiá fuerit pulcher vt tu, & ita ſpecioſè induatur. Quum verò ab impudico agitaretur, cui fortè infenſa erat eius grauitas, ſic ait,

Licet rogem te caſta, aut obmuteſcere?

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A respondit,

Quid dura n. bis & noua affers fœmina?

Verboso item cuidam ignauo ac molesto, inquit,

Obscœna nati seruorum loqui solent.

Loquaci itidem obtundenti nimio verborum strepitu, Næ malam quidem (inquit) nutricem nactus est. Quibusdam verò nihil respõdebat. Fœneratore quodam, ac discendi studioso, quiddam se ignorare dicente,

Nescit Latentes transitus ventorum auis
Fœmella fœtus adsit ni in præsentia.

B Sumpta sunt autem ista ex OEnomao Sophoclis. Alexinum quendam dialecticum, Alexini quædam commodè ac pro merito enarrare non valentem, quid Philoxenus aduersus lateritios operarios egisset, admonuit. Ille enim, quum hoc carmen ipsius malè cantantes offendisset, lateres illorum conculcare cœpit ac dicere, Vos mea corrumpitis, ego vestra dissipabo. Ferebat grauiter, siquis intempestiuè disciplinas liberales arripuisset. Naturaliter autem nescio quomodo in
153 differendo vtebatur hoc verbo, Arbitror equidem, &,
C Non assentietur istis ille, eum ex nomine appellans, idque discipulorum quoque plurimi imitabantur, neq; id solùm, verùm & rhetoricen eius, omnémque dicendi modum ac figuram in se nitebantur exprimere. Erat autem illi inuẽtionis præcipua felicitas. Ritè item ac facilè occurrere obiectis, orationisque ambitum ad id quod erat propositum referre, atque omni se tempori accommodare mirificè callebat. Magna illi præterea vltra omnes cæteros erat persuadendi quæ vellet acrimonia. Quibus ex rebus factum est vt ad eum audiendum confluerent plurimi, & quidem quum illius
D immodico acumine offenderentur. Quod tamen illi ipsi æquo animo ac libenter tolerabant. Erat enim vir egregiè bonus, suósque auditores bona spe plenos emittebat. Erat illi summa facilitas in communicandis rebus suis, atque ad ferenda beneficia promptus occurrebat: latere quoque gratiam omni studio quærebat, fastum eiusmodi maximè exhorrens. Denique

ingressus aliquãdo ad Ctesibium ægrotum, vidénsque A
eum inopia rerum angustari, plenum nummis sacculum clàm eius puluino subiecit, quo ille inuento, Arcesilai (inquit) hic ludus est. Sed & aliâs mille ad eum solidos misit. Archiam verò Arcadem Eumeni commendans, vt magna dignitate fungeretur effecit. Liberalis quoque admodum fuit, ipsámque liberalitatem suam argenteis in primis vasis præferebat: atque cum Archecratis & Callicratis apparatu contendens, aurea quoque vasa in studio habuit, plurimísque ea subministrabat, quibus & conuiuia & cœnas facie- B
bant. Acceperat ab eo quidam ad suscipiendos amicos argentea vasa, quum verò is egenus esset, non repetijt. Aiunt alii de industria hæc illum vtenda dedisse, & quũ ea ille redderet, quia pauper erat, illi largitum fuisse. Erat quidem illi & in Pitane substantia, ex qua ipsi Pylades frater suppeditabat ad vitæ vsus. Sed & Eumenes Philetæri filius ipsum largissimis frequentibúsque illustrabat donis: quocirca & huic soli præter cæteros studebat reges. Quum autẽ Antigono ple- C
rique obsequerentur, illiúsque domum salutandi gratia confrequentarent, ipse abstinebat, nolens in illius notitiam incidere. Hieroclis item amicitiis in primis fruebatur, qui Munychiam possidebat & Pireum. Itaque diebus feriis semper descendere ad eum consueuerat, & quum ab eo quoque vt Antigonum salutatum iret, induceretur, non acquieuit, sed aduſque illi- 154
us ianuas profectus, retrò rediit. Post naualem verò Antigoni pugnam plurimis eum adeuntibus, epistoláſque pro consolatione scribentibus, tacuit ipse. Attamen pro patria legatione ad Antigonum in De- D
metriadem functus, absque effectu rediit. Omne igitur tempus vixit in Academia, reipublicæ negotia fugiens. Interdum & Athenis in Pireo morabatur ex tempore dicens. Hierocle enim (vt diximus) vtebatur familiariter, vnde & à plerisque carpebatur. Magnificentia præterea excellens, (quid enim rectius dici potest, quàm alter Aristippus?) cœnas cum sui

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A similibus sæpe celebrabat, ipséque ad illos proficiscebatur. Theodotæ item ac Philetæ Elienſibus ſcortis palàm congrediebatur: detrahentibus autem, Arīſtippi χλαῖναν recenſebat. Adoleſcentibus item maximè ſtudebat, erátque in amorem pronus. Vnde illum Ariſto Chius Stoicus corruptorem iuuenum, diſertúmque impudicum & temerarium appellabat. Nanque & Demetrium, quum is Cyrenem nauigaſſet, amaſſe plurimum dicitur, & Myrleanum Leocharem, de quo &
B ad comeſſantes dixiſſe, ſe quidem aperire velle, illum autem prohibere. Hunc amabant & Dæmochares Lachetis, & Pythocles Bugeli filius: quos ille quum deprehendiſſet, cedere ſe pro ſua patientia dixit. Præterea carpebant eum & obiurgabant ii quos diximus, vt vulgo addictum gloriæque ſtudioſum. Maximè autem illum apud Hieronymum Peripateticū vexabant, quum amicos cogeret ad natalem diem Alcyonei Antigoni filii, qua die pecunias plurimas in ſumptus quotannis mittebat Antigonus. Vbi quum deuitaret inter
C pocula diſſerere, Aridelo proponenti ſibi quiddā quod ſpeculatione indigeret, orantique vt ſuper illo diſſereret, dixiſſe ferunt, At hoc ipſum in primis philoſophiæ proprium eſt, cuiuſque rei tempus ſcire. In id autem quòd turbæ addictus culpabatur, & Timō itidem ſuo more iocatur,

155 *Hæc ait, & turbam dextra lauáque frequentem*
Ingreditur, Volucres Vlulam Vt mirantur inepta:
Illa ſtupet ſtolidum. ſed tu Vaniſſime plebis
Captator, quid ob hæc tam non præclara ſuperbis?

D Quum tamen alioqui ita moderatus & faſtus fugiens erat, vt diſcipulos moneret & alios audire. Et quum adoleſcēs quidam Chius ex ludo ſuo, Hieronymi quē prędiximus ſcholam plus ſibi placere ſignificaſſet, ipſe manu apprehenſum ad illum duxit, philoſophóque commendauit, admonens ſeruaret ordinis ac diſciplinæ grauitatem. Perlepidum & hoc illius dictum memoratur. Percontanti enim cur ex diſcipulis aliis plerique ad ſectam Epicuream tranſirent, ex Epicureis verò nullus ſe ad cæteras conferret, ait, Quia ex viris

quidem galli fiunt, ex gallis viri nunquam. Quum verò iam esset morti proximus, sua omnia Pyladi fratri legauit, quòd is illum Chiũ clam Mœrca, atque inde Athenas deduxerat. Nunquam verò vxorem duxit, aut filios genuit. Tria testamenta conscripsit. Ex his vnum Eretriæ penes Amphicritũ deposuit: secundum Athenis apud quendam ex amicis: tertium domum ad Thaumasium quendam necessarium suum misit, orans vt illud seruaret. Ad quem ita etiam scripsit, A

Arcesilaus Thaumasiæ, S. B

Testamenta mea Diogeni tradidi ad te perferenda. Quia enim sæpius ægroto, & corpore non rectè valeo, testamentũ conficere placuit, vt siquid cõtingat inopinatum, sine tua iniuria proficiscar ex vita, qui vnus ex omnibus maximè me affectu prosequutus es, fidissimus autẽ omnium qui hîc sunt, cùm mihi semper fueris, diligẽter ea seruare stude, tum propter ætatẽ, tum propter necessitudinem. Cura igitur, memor quãtum tuæ fidei committam, vt quod apud te tum deponetur quantũ in te est & negotia mea honestè dispositа sint. C Posita sunt autem ista Athenis apud quendam ex amicis, & Eretriæ penes Amphicritum. Obiit (vt Hermippus ait) quum merum immodicè hausisset ac offendisset, septuagesimo & quinto ætatis anno, susceptúsque est ab Athenien sibus vt nemo alius, 156

Arcesilae meri quid tantum prodigus hauris,
Extra sis mentem lapsus & ipse tuam?
Nec tua me tantum mors afficit, ac mihi musas
Immodica lasas sorbitione dolet.

Fuerunt & tres alii Arcesilai. Primus, poeta priscæ comœdiæ: secundus, elegiæ: tertius, sculptor, in quem & Simonides hoc scripsit epigramma, D

Tercentum Parius simulachrum insigne Diana
Hoc drachmis conflat signum Aratus quibus est.
Doctus at absoluit cælo manibúsque Minerua
Arcesilas sculptor natus Aristodici.

Prædictus autem philosophus (vt ait Apollodorus in Chronicis) floruit circa centesimam & vigesimam

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Olympiadem.

BION.

BIon genere quidem Boryſthenites fuit. Quibus verò ſit ortus parentibus, & quibus ex rebus ad philoſophiam ſe contulerit, ipſe Antigono aperuit. Quum enim ille ſciſcitaretur,

Fare tuum nomen, patriam, genus atque parentes.

Sentiens ſe vituperatum eſſe apud regem, atque ideo ſic loquutum, ad illum ait, Pater quidem meus liber-
B tus fuit, cubito ſe tergens, (ſignificabat autem illum ſuccidiam & lardum vendere) Boryſthenites genere, non habens faciem, ſed in facie ſcripturam acerbiſſimi domini: mater autem ex lupanari, nimirum quam
157 huiuſmodi ducere potuit. Deinde pater neſcio quid in rem publicanorum committens, cum tota domo venundatus eſt: me adoleſcentulum haud ingratum orator quidam emit. is moriés, mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipſius exurens, cunctáſque conſcindens, Athenas conceſſi, ibíque philoſophatus ſum,

Huius me eſſe patris, generis me glorior huius.

C Iſta habui quæ de me dicerem. Deſinant igitur Perſæus ac Philonides ea hiſtoriæ tradere, me autem ex me ipſo intuere. Et erat ſanè Bion aliàs verſatili ingenio, & ſophiſta callidus, puérque circa philoſophiam ſe exercere volentibus occaſionem præbuerat. In quibuſdam verò ciuilis & ſuauis, faſtúque perfrui valens. Complura item reliquit commentaria, ſed & ſententias vtiles & graues, vt illud, Quum ſibi probro daretur quòd adoleſcentem non ſibi vendicaſſet, Non enim (inquit) poſſibile eſt, mollem caſeum hamo at-
D trahere. Interrogatus aliquando, quiſnam anxietate maiore detineretur, Ille (inquit) qui ſe maximè cupit eſſe felicem & quietum. Rogatus an ducenda eſſet vxor, (refertur enim & ad hunc iſtud) Si quidem, ait, turpem duxeris, pœnã habebis: ſin autem formoſam, communis erit. Senectutem malorum omnium portum aſſerebat: ſiquidem ad ipſam cuncta confugere. Gloriam annorum eſſe matrem, pulchritudinem alie-

num bonũ,diuitias neruos rerum. Ad eum qui agros A
ſuos vorauerat, Terra (inquit) Amphiaraum abſorbuit,ſed terram tu. Magnum aiebat malum eſſe, ferre non poſſe malum. Arguebat eos qui homines, quaſi ſine ſenſu eſſent,exurerent. Dicebat autem iugiter, optabilius eſſe ſpeciẽ alteri largiri ſuam,quàm alienam petulanter ambire. corpore quippe atque animo lædi qui id feciſſet. Sed & Socratem in ius vocabat dicens,Nam ſi quidem Alcibiade vtipotuit,& abſtinuit, inanis fuit: ſin verò non valuit,nihil magnũ fecit. Fa- 158
cilem eſſe dicebat ad infernum viam : clauſis enim o- B
culis illuc iri. Alcibiadem culpans,dicebat illum,dum eſſet adoleſcens,viros ab vxoribus, iuuenem verò vxores à viris abduxiſſe. Rhodi Athenienſibus ad oratoriam ſe exercentibus,philoſophiã ipſe docebat. Cauſante quodam cur ita faceret, Frumenta (inquit) attuli,& hordeũ vendo. Dicebat eos qui eſſent apud inferos, magis profectò cruciandos, ſi integris, quàm ſi perforatis vaſis aquam ferrent. Orante illum verboſo quodam vt ſibi opem ferret,Satis(inquit)tibi faciam, C
ſi internuntios ad me miſeris, ipſe verò non veneris. Nauigans cum perditis hominibus, in latrones incidit:dicentibus illis,Peribimus,ſi agnoſcamur,At ego, (inquit) niſi agnoſcamur. Elationẽ eſſe aſſerebat profectus impedimentum . Ad diuitem auarum,Non(inquit)hic ſubſtantiam poſſidet, ſed ab ea ipſe poſſidetur. Tenaces aiebat opum vt ſuarum habere curam, verùm ex eis vt ex alienis,nihil capere vtilitatis. Fortitudine,inquit, quũ ſumus iuuenes,vtimur:at quum ſeneſcere incipimus,prudentia valemus. Tantum verò prudentiam à virtutibus cæteris differre aſſerebat, D
quantum viſum ab aliis ſenſibus.Dicebat non eſſe exprobrandam ſenectutem , ad quam omnes peruenire cupimus. Inuido cuidam ſubtriſti,Neſcio (inquit)vtrum tibi malum,an alteri bonum contigerit. Impietatem,peſſimum eſſe dicebat contubernalem fiduciæ:

Virum domabit quamlibet ferox ſit is.

Amicos qualeſcunque ſint oportere.ſeruari,ne videamur vel malis vti, vel deuitare bonos. Is in principio

A Academiæ instituta aspernabatur, quo tempore Cratis auditor erat, deinde Cynicum elegit institutum, sumpto pallio & pera. Nam quid illum aliud ad eam animi constantiá traduxit? Demum verò se ad Theo
159 doria transtulit, Theodori impii auditorium frequentans, qui omni orationis genere vti solebat in dicendo. Post hunc verò Theophrastum Peripateticum audiuit. Erat autem & spectatorum studiosus, risúmque mouere auditoribus maximè peritus, grauibus nominibus aduersum res vtens. Quia verò orationem su-
B am omni dicendi genere temperauerat, aiunt Eratosthenem dixisse de illo, Primus omnium Bion philosophiam vario orationis flore vestiuit. Erat illi item & faciendis versibus ingenium præcipuè accommodatum. Eius sunt illa quoque,

O tener Archyta, nitidóque beatule fastu,
Litibus & cantu superas dicacibus omnes.

Sed omnino & musicam & geometriam pro ludo habuit. Apparatus quoque magnifici ac pretiosi erat studiosus, atque ideo ex vrbe in vrbem sæpe migrabat.
C Interdum & præstigium aliquod arte moliebatur. Nam Rhodi nautis persuasit, vt sumpta scholari veste se sequeretur, cúmque his ingressus gymnasium conspicuus fuit. Consueuit & adolescentes sibi adoptare, vt eis & ad voluptatem abuteretur, & ab eorum beneuolentia protegeretur. Sed & sui vehementer amans fuit, sempérque illi in ore erat, amicorum cuncta communia. Idcirco & nemo illius discipulus inscribitur, quum tot habuerit sui auditores. Quosdam verò ad impudentiam prouexit. Vnde & Butio quidam ex fa-
D miliaribus suis aliquando ad Menedemum dixisse fertur, Equidem, ô Menedeme, noctu Bioni coniungor, nihilque indignũ mihi passus videor. Multa etiá scelestius congredientibus colloquebatur. Hæc autem ex impii Theodori disciplina hauserat. Postremò incidens in malam valetudinem (vt dixerunt qui erant in Chalcide: illic enim & vitam finiuit) ligaturas suscipere inductus est, & pœnitentiam agere super his quæ peccarat in deum. Eorum verò inopia quibus infir-

mortem

morum cura erat, dirè cruciatus est, quoad Antigonus duos illi famulos misit, sequutúsq; est eum in cella, vt Phauorin' tradit in Omnimoda historia. Sed hic quoque vita excessit. Illum nos ita perstrinximus, 160
Biona Borysthenitem Scythica tellus produxit, quem dixisse audimus deos, quòd reuera sint nihil. Ac si quidem id dogma tueri perstitisset, meritò dicendus esset sensisse vt visum fuisset, etsi malè visum esset. At nunc tamen longo morbo tabescens, ac mori pertimescens, qui deos nõ esse dixerat, phanum nõ viderat, mortalibus qui illudebat, veris dum diis immolarent, non popinæ quidem ad aras ac mensæ nidori, deorum hostiis admouit nares, nec, Peccaui dixit, Delictis parcite, sed & anui collum facilè porrexit excitandum, brachiáque loris persuasus deuinxit, rhamnúmque & lauri ramum ianuæ imposuit, cuncta perpeti magis quàm mori paratus. Stultus qui mercede voluerit deos esse, quasi tunc dij essent, quum illos Bion demum esse arbitraretur. Ergo nequicquam sapiens, 161
quum lembus erat carbo totus, tendénsque manum, Salue, inquit, Pluto salue. Decem verò Biones fuere. Primus, qui Pherecydi Syro contemporaneus fuit, cuius duo feruntur libri. est autem Proconesius: secundus, Syracusanus, qui artes rhetoricas cõscripsit: tertius, hic ipse: quartus, ex Democriti familia, & mathematicus Abderites, qui Atticè scripsit & Ionicè. Hic primus esse dixit regiones quasdam, vbi esset sex mensium nox & totidem dies: quintus, Solensis, qui conscripsit Æthiopica: sextus, rhetoricus, cuius feruntur libri nouem, Musarum inscripti: septimus, lyricus poeta: octauus, Milesius sculptor, cuius & Polemo meminit: nonus, poeta tragicus ex his qui Tarsici dicuntur: decimus, itidem sculptor Clazomenius, siue Chius, cuius & Hipponax meminit.

A B C D

LACYDES.

LAcydes Alexandri filius Cyrenæus, nouæ Academiæ princeps, Arcesilaíque successor fuit, vir exi-

A miæ ſeueritatis, qui inſtituti ſui non paucos habuerit æmulos. Fuit ab adoleſcentia ſummè ſtudioſus, & pauper quidem, ſed gratus admodum atque in ſermone iucundus. Aiunt eum & circa rem familiarem feliciſſimè ſe habuiſſe. Quum ex penu promere quicquam voluiſſet obſignato aditu, rurſus anulum per foramen intrò iaculabatur, vt nihil inde ex reconditis rebus tolleretur. Id quum animaduertiſſent famuli, reſignabant quæ ſignata erant, & quæ voluiſſent inde tollebãt, ac deinde anulum in porticum per rimam immit-
B tebant: ídque quum ſæpe facerent, nunquam depre-
162 hendi potuerunt. Lacydes igitur Academiæ ſcholam habebat in horto, quem Attalus rex fieri curauerat, Lacydiúmque ab ipſo appellatus eſt, ſolúſque ex omni memoria viuẽs Phocenſibus Telecli & Euandro ſcholam tradidit. Porrò Euandro ſucceſſit Hegeſinus Pergamenus, à quo Carneades. Lepidum verò illud ad Lacydem refertur: Attalo enim illum ad ſe accerſente, dixiſſe fertur, imagines procul eſſe intuendas.
C Serò autem geometriæ danti operam ait quiſpiam, Num verò nunc tempus? Anne nunc quidem? Obiit autem quum ſcholam adminiſtrare cœpiſſet, quarto anno C X X X I I I I Olympiadis, X X & V I annis in ſchola conſumptis. Mortuus eſt autem ex paralyſi, quam ex immodica potatione contraxerat. Et nos ita de illo cecinimus,

Fama eſt Lacyde pedibus quòd traxeris atras
Exceptum Bacchum Ditis aduſque fores.
Scilicet hoc verum eſt, penetrat quum corpora, Bacchus
D *Soluere membra, ideo non ſatus ille fuit.*

CARNEADES.

CArneades Epicomi, ſiue (vt Alexander in Succeſſionibus tradit) Philocomi filius Cyrenæus. Hic Stoicorum & Chryſippi libris diligẽtiſſimè perlectis, eis modicè reluctabatur, adeóque id verecundè faciebat, vt ſæpius diceret, Niſi Chryſippus eſſet, non eſſem ego. Fuit autem vehementer ſtudioſus. Porrò phyſicæ

minus curam habuit, ethicæ se magis deuouit. Quocirca & cæsariem & vngues nutriebat, tanta erat in litèras intentione. Adeo autem in philosophia valuit, tantúmque sibi in ea neruorum comparauit, vt oratores quoque in ipsius scholis ad eum audiendú conuenirent. Erat autem illi & vox maxima, & præcipuè sonora, adeo vt gymnasij princeps ad illum mitteret, ac nè ita clamaret, admoneret: ad qué ille, Da vocis mo- 163
dum, inquit. Et ille sapientissimè sanè congruéque respondit: nam, Modum habes, ait, auditores. Acriter autem inuehebatur, atque in quæstionibus erat insuperabilis. Cœnas autem ob causas prædictas declinabat. Hic aliquando quum Mentor Bithynus discipulus atque auditor pellicem suam adamaret, vt Phauorinus refert in Omnimoda historia, inter dicendum ita in illum iocatus est Mentora,

Tetricus hîc quidam versatur homuncio, & idem
Vanus inérsque senex, par Mentori mẽbráque vocémq;
Exterminari quem schola ex nostra volo.

At ille continuò exurgens, intulit,

Hi dixere quidem, surgunt sed protinus illi.

Durius autem videtur circa finem versatus esse, quum sæpius diceret, Quæ constituit natura & compegit, ea & dissoluet. Quum autem didicisset Antipatrum veneno hausto defunctum, & ipse incitatus est ad audendum contra mortem: aítque suis, Date igitur & mihi. Qui quum dicerent, Quid? ait, Mulsum. Defuncto autem illo defectionem lunæ factam aiunt, vt compati sibi videri possit pulcherrimum post solem sidus. Refert Apollodorus in Chronicis humanis eum excessisse rebus, Olympiadis centesimæ sexagesimæ secundæ anno quarto, quum vixisset annos octogintaquinque. Feruntur eius epistolæ ad Ariarathem Cappadociæ regem. Reliqua ipsius conscripsere discipuli: ipse enim nihil reliquit. Est autem & in hunc nostrum epigramma logadico & archebuleo metro,

Quid Carneadem vis, musa, vt arguam?
Qui rudis adhuc, non videbat cur metueret
Mortem. Vnde quum phthisi olim laboraret, pessimè

A *Morbo, curam noluit admittere, sed audiens*
164 *Antipatrum hausto extinctum pharmaco,*
Date igitur (inquit) & mihi quod bibā. Quidnā? Quid?
Date mulsum mihi: nam grauiter habet hæc facilis
Natura, quæ me continet, dissoluetúrque ilico.
At ille nihilominus sub terram cessit, licebátque
Plura mala lucra habentem, migrare ad Orcum.

Fertur ei lumina caligine offendi solita, ipso nihil aduertente, iuberéque solitum puero lucernam accendere, quam ille quum intulisset, ac diceret, Attuli, re-
B spondere consuesse, Lege igitur. Huiusce alij complures fuere discipuli, sed excelluit omnes Clitomachus, de quo etiam subsequenter dicendum. Fuit & alius Carneades elegiæ poeta, sed frigidus & obscurus.

CLITOMACHVS.

C Litomachus Carthaginiensis, patria lingua Asdrubal appellabatur, in qua etiam apud suos philosophari consueuerat. Athenas autem contendit qua-
C draginta annos natus, audiuitque Carneadem. Eius ille industriam animaduertens literas doceri fecit, ac studiosè imbuit virum. Ad tantum autem peritiæ peruectus est, vt vltra quadringenta volumina scripserit, succesſeritque Carneadi, cuius etiam dicta maximè illustrauit literis. Versatus est autē in tribus maximè sectis, Academicorum scilicet, Peripateticorum, atque Stoicorum. Porrò Academicos ita ferè insectatur Timon,

Sed neque garrulitas Academi incondita ludi.

D Hactenus de Academicis, qui à Platone fluxere, vt diximus: veniendum iam ad Peripateticos & à Platone venientes, quorum fuit princeps Aristoteles, de quo primùm dicendum.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM VITA, LIBER V.

ARISTOTELES.

ARISTOTELES Nicomachi Phæstiadísque filius. Stagirites fuit. Porrò Nicomachus à Nicomacho Machaonis filio AEsculapiíque nepote originem duxit, vt Hermippus in eo libro quem De Aristotele scripsit, tradit. Conuixit autẽm Amyntæ Macedonum regi, medicinæ & amicitiæ gratia. Hic inter omnes Platonis discipulos maximè excelluit, vocéque gracili, vt Timotheus Athenienſis in libro De vitis refert, & exilibus cruribus paruíſque oculis fuit, veſte inſigni & anulis, ac tonſura vtens. Natus eſt autem illi & filius Nicomachus ex Herpylide concubina, vt Timotheus ait. Receſſit à Platone dum adhuc ſuperuiueret. Vnde dixiſſe illum tradunt, Ariſtoteles in nos recalcitrauit, non ſecus atque in matrem pulli geniti. Refert Hermippus in Vitis, quum Athenienſium legatus ad Philippum profectus eſſet Ariſtoteles, Academicæ ſcholæ præfectum fuiſſe Xenocratem: quum verò reuerſus eſſet, ſcholámque ſub alio vidiſſet, elegiſſe in Lyceo περίπατον, illícque vſque ad vnctionem deambulando cum diſcipulis philoſophari ſolitum, atque inde Peripateticum appellatum eſſe. Alii idcirco ſic vocatũ aſſerũt, quòd ex ægritudine conualeſcẽti ac deambulanti Alexandro, aſſiſtens quædam diſſerere ſoleret. Vbi verò iam plures eſſe cœperant, ſedẽs docebat, dicens,

Silere turpe me, & Xenocratem loqui.

Ad propoſitam quæſtionem diſcipulos vnà exercebat ſimul & oratoriam docens. Deinde ad Hermiam eunuchum profectus eſt, Atarnenſium tyrannum: quem alij

A quidem delicias ac luſus ipſius fuiſſe tradunt, alii verò ſibi affinitate iunctum, tradita ei filia ſiue nepte, vt refert Demetrius Magneſius in libris De poetis ac ſcriptoribus æquiuocis, qui & Eubuli ſeruum Hermiam fuiſſe ait, Bithynium genere, quem & dominum ſuum enecaſſe. Porrò Ariſtippus in primo De antiquis deliciis libro, Ariſtotelem ait Hermiæ concubinam adamaſſe, quam ille cùm ſibi permiſiſſet, duxiſſe eam, & gaudio elatum immolaſſe mulieri, vt Athenienſes Eleuſinæ Cereri, Hermiæque pæana ſcripſiſſe, qui Ἔνδον, hoc
B eſt Intus, ſcriptus eſt. Hinc in Macedonia apud Philippum vixiſſe, atque ab eo Alexandrum filium erudiendum accepiſſe, petiiſſéque inſtaurari ſolum patrium à Philippo euerſum. Id vbi impetraſſet, dediſſe illis leges. In ſchola quoque leges tulit imitando Xenocratem, vt decemdialem principem facerent. Vbi verò Alexandro inſtituendo ſatis viſus eſt nauaſſe operam, eúmque ſibi deuinxiſſe, cõmendato illi cognato Calliſthene Olynthio, Athenas cõceſſit. Eũ audacius quàm par erat, alloquentem regem, & minimè illi obſequen
C tem, ab ipſo increpitum aſſerunt verſu, admonente ni talia loqui deſiſteret, maturè periturum, quod & factum eſt: verſus autem ſic habet,

Qualia mi loqueris, vereor ſis nate ſuperſtes.

Nanque Hermolao in Alexandrum inſidiarum ſocius fuiſſe deprehenſus, cauea ferrea circumduci, pædore atque ſqualore oblitus, leoni poſtremò obiectus eſt,
167 ſicque exceſſit è vita. Enimuero Ariſtoteles Athenas profectus, quum illic tredecim annis docuiſſet, clàm in Chalcidẽ conceſſit, quod ab Eurymedonte hierophanta impietatis accuſatus eſſet, ſiue (vt Phauorinus ait in
D Omnimoda hiſtoria) à Demophilo, quòd hymnum in eum quem prædiximus Hermia ſcripſerit, quódque hoc epigramma ſtatuæ quæ in Delphis eſt, incídi curauerit,

Impius hunc quondam Perſarum morte tyrannum
Mulctauit, ſolans iúſque nefáſque, virum.
Nam neque collato oppreſſit certamine, verùm
Inſidioſè hominis vſus amicitia.

Hic verò (vt ait Eumolus in quinto Historiarum) aco- A
nitum bibens, mortuus est septuagesimo ætatis anno.
In quem est nostrum hoc epigramma,

Nuper Aristotelem, læsa vt pietate nocentem
Detulit Eurymedon sacrificus Cereris:
Ille aconita bibens subterfugit. hercle aconiti
Hoc erat inuictum vincere sacrificum.

Idem verò refert ipsum Platoni trigenarium se in disciplinam dedisse, sed profectò fallitur. Nanque septimodecimo ætatis anno Platonem audire cœpit. Est autem hymnus huiusmodi: Virtus laboriosa generi B
mortalium, honestissimum vitæ humanæ incitamentum. Pro tua siquidem forma, ô virgo, expetenda est in Græcia mortis conditio, & grauium assiduorúmque laborum tolerantia. Talem nimirum inseris hominum animis fructum planè immortalem, & auro prestantiorem, parentibúsque ipsis, somnóque dulcissimo. Nam in gratiam tuam Iouis Hércules & Ledæ filii multa perpessi sunt, qui quid possent, opere declararúnt. Quin & tui desiderio Achilles & Aiax ad inferos penetra- C
runt, tuæque formæ luculentissimæ gratia Atarneæ ciuem solis priuauit lumine. Quò enim clarus spectatúsque rebus gestis? Hunc immortales meæ auctiorem reddẽt musæ, quæ Iouis hospitalis decus augere solent: Primam hunc orationem iudicialem pro seipso scripsisse, quum huius criminis argueretur, Phauorinus in 168
Omnimoda historia autor est, ac dixisse Athenis,

Et pyra nata pyris, ficúsque in ficubus extant.

Ait autem Apollodorus in Chronicis natum illum anno primo nonagesimænonæ Olympiadis, perrexisséq; ad Platonem decimoseptimo ætatis anno, annósque D
viginti apud eum fuisse commoratum. Tum verò veniisse Mitylenen principe Eubulo, quarto anno centesimæoctauæ Olympiadis. Verùm Platone primo anno functo vita, sub Theophilo profectũ esse ad Hermiá, mansisséque annos tres. Sub Pythodoto autẽ se contulisse ad Philippũ secũdo anno cẽtesimænonæ Olympiadis, Alexandro quintũdecimũ iã annũ ętatis agente.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Athenas verò conceſſiſſe ſecundo anno centeſimæ vndecimæ Olympiadis, atque in Lyceo tredecim annos docuiſſe, ac demum perrexiſſe Chalcidem, tertio anno centeſimæ quartædecimæ Olympiadis, morbóque periiſſe, quum eſſet annorum fermè ſexagintatrium. Quo etiam tempore Demoſthenes in Calabria defunctus ſit ſub Philocle. Fertur autem ob Caliſthenis inſidias in Alexandrum, infenſum fuiſſe regi, illúmque ad eum contriſtandum Anaximenē extuliſſe, ac miſiſſe Xenocrati dona. Luſit in eum epigrammate Theocritus
B Chius, vt ait Ambryon in libro De Theocriti vita, in hunc ſenſum,

Hermiæ eunuchi ſimul Eubulíque ſepulcrum
Mente vacans vacuum ſtruxit Ariſtoteles.

Timon quoque ſic illum agit,

Sed neque Ariſtotelis leuitas miſeranda loquacis.

Hæc vita philoſophi fuit. Cæterúm nos ipſius quoque teſtamenta legimus in hunc fermè modum. Bene quidem ac rite erit: quòd ſiquid contigerit, ita legauit A-
169 C riſtoteles. Curatorem quidem omnium & per omnia iuſſit eſſe Antipatrū. Quoad verò Nicanor adoleſcat, curatores ac tutores inſtituit Ariſtomenem, Timarchum, Hipparchum, Diotelē, & Theophraſtum, ſi voluerit, ac ſi curam ſuſcipere velit filiorum & Herpylidis, rerúmque omnium. Quúque puella fuerit matura viro, tradi illam Nicanori: ſin verò puellæ quippiam contigerit, (quod abſit) vitáque prius qūàm connubio iungatur, ſiue etiam poſtquam nupſerit, antequam filios procreet, exceſſerit, Nicanor domin' eſto, vt, & de
D puero & de cæteris dignè nobis ac ſeſe diſponat. Curet autem Nicanor & de puella & de puero Nicomacho, nihil vt illis deſit, patris ac fratris vnà implens munus. Quòd ſi Nicanori quidpiam contigerit, (quod abſit) ſiue priuſquam puellam duxerit, ſiue poſtquam duxerit, nondum filiis natis, quæ quidem ille inſtituerit, ea rata ſunto. Sin autem voluerit, & Theophraſtus puellæ curam habeat: ſin aliàs, curatores habito cum Antipatro conſilio, & de puella & de puero diſponant

vt eis videbitur optimum. Curam habeant tutores & A
Nicanor, mei & Herpylidis memores, (nanque erga
me ſtudioſa plurimum fuit) cæterorúmque omnium:
&, ſi virum accipere voluerit, curent ne indignè nobis
locetur. Déntque illi præter ea quæ antea acceperat,
de noſtra ſubſtantia talentum argenti, tréſque (ſi vo-
luerit) famulas, & ancillam quam habet, & Pyrrhæ-
um puerum. At, ſiquidem in Chalcide habitare vo-
luerit, hoſpitium quod ad ortum eſt: ſin autem in Sta
giris, paternam domum. Vtrum verò horum malue-
rit, ſtudeant procuratores domum ita neceſſaria ſu- B
pellectile inſtruere, vt & ſibi honeſtè, & Herpylidi ſuf
ficienter inſtructa videatur. Curæ ſit autem Nicanori
& Myrmecem puerum non indignè nobis ad ſuos re-
ferri, cum eius quas cepimus facultatibus. Sit autem
& Ambracis libera, quúmque puella viro tradetur, 170
quingentas illi drachmas, ancillámque quam habeat,
dari iubeo. Sed & Thaleti præter ancillam quam ha-
bet emptam, drachmas mille & ancillulá. Simo quo-
que, abſque priore pecunia in puerum alium, ſiue pue
rum emi, ſiue pecuniam dari. Tychonem eſſe liberum, C
quum puella nupſerit, Philonémque & Olympium e-
iúſque filiolum. Porrò eorum qui mihi famulantur,
puerorũ nullum vendi volo, ſed hæredes eis vti: quum
verò adulti erũt, pro merito dimitti liberoś volo. Cu-
rent item vt conſummentur quæ Gryllioni ſunt tra-
ditæ exculpendæ imagines: vbi verò perfectæ erunt,
ſuis imponantur locis. Nicanoris quoque ac Proxeni
quam ſculpendam cogitabam, matríſque Nicanoris:
Arimneſtri verò, quæ perfecta eſt, ſuo ſtatuatur loco,
vt ſit ipſius monumentum, quia ſine liberis defunctus
eſt. Matris quoque noſtræ Cererem in Nemea locet, D
aut vbicunque videbitur. Vbi verò tumulum fecerit,
ibi & Pythiadis ſublata oſſa condat, ſicut ipſa præce-
pit, ſiſtat, & ſeruari Nicanoris votum quod pro illo
vouimus. Animalia lapidea cubitorum quatuor Ioui
ſeruatori, ac Mineruæ ſeruatrici in Stagiris. Hæc teſta
mentorum ipſius ſeries fuit. Fertur autem ollas plurimas repertas eſſe, Lyconémque dicere, illum in pelui

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A calentis olei lauari ſolitũ,oleúmque venundare. Quidam vtrem calentis olei ſtomacho illũ imponere conſueuiſſe tradunt, & quum ſe ad quieſcendum componeret, æream ſphæram tenere in manu pelui ſubiecta, eo conſilio,vt quum dormientis manu excuſſa ſphæra in ſubditum æreum vas incidiſſet, ſono illius excitus exurgeret. Eius eſſe præclaras iſtas ſentẽtias legimus. Interrogatus quídná mendaces lucrarentur, Vt quum
171 vera (inquit) dixerint,non illis credatur. Quum ipſi probro daretur quòd flagitioſo homini miſericordi-
B ter tuliſſet opem, Non, inquit,mores miſeratus ſum, ſed hominem. Amicis ac diſcipulis iſta conſueuerat dicere vbicunque moraretur,Aſpectus quidem à circunfuſo aere lumẽ accipit, animus autem à diſciplinis liberalibus. Sæpenumero quum in Athenienſes inueheretur, aiebat illos frumenta & leges inueniſſe, verùm frumentis quidem vti, non autem legibus. Studiorum liberalium amaras radices,fructus autem dulces eſſe aſſerebat. Rogatus quidnam citò conſeneſceret,Gratia,inquit. Quid ſit ſpes,Vigilantis (ait) inſo-
C mnium. Diogene caricam porrigente, cogitans quòd niſi acciperet,ſententiam eſſet meditatus, ſumés,Diogenem ait caricam ſimul cum vſu perdidiſſe. Rurſus ab eo porrectam accipiens,atque puerili more in ſublime eleuans quum dixiſſet, Magnus Diogenes,eam illi reddidit. Tria dicebat pueris eſſe neceſſaria, Ingenium,exercitationem,diſciplinam. Audierat aliquando ſe à quodá maledictis eſſe laceſſitum, tum ille, Abſentem (inquit) etiam verberet. Dicebat pulchritudinem plus quàm epiſtolas omnes valere ad commen-
D dationem. Plerique Diogenem ita ſtatuiſſe aſſerunt:ipſum autem donũ formæ dixiſſe: Socratem verò modici temporis tyrannidem: Platonem naturæ priuilegium: Theophraſtum tacitam deceptionem; Theocritum verò eburneum detrimentum:Carneadem regnum ſolitarium.Rogatus quo differrent docti ab indoctis,Quo(inquit)viuentes à mortuis. Eruditionem dicebat inter proſpera eſſe ornamentũ, inter aduerſa refugiũ. Parentes qui liberos erudiẽdos curaſſent,lõ-

gè honorabiliores esse iis qui solùm genuissent: eos enim viuendi tantùm, illos etiã bene beatéque viuendi autores esse. Glorianti cuidam quòd magnæ esset vrbis ciuis, Noli (inquit) hoc attendere, sed an dignus sis magna & illustri patria. Rogatus quid sit amicus, Vna (inquit) anima in duobus corporibus habitans. Homines plerosque dicebat ita esse parcos, acsi semper victuri essent: alios tam prodigos, acsi continuò morituri. Percontanti cur honesta forma præstantibus diutius congredimur, Cæci (inquit) huiusce interrogatio est. Rogatus quid ex philosophia lucratus fuisset, Hoc (inquit) vt iniussus ea faciam quæ plerique per legum metum faciant. Interrogatus quo pacto discipuli egregiè proficerent, Si excellentiores, ait, prosequentes tardiores non morentur. Loquaci homini quum illum improbè probris multis obtudisset, dicenti, Num te satis obtudi? Hercle (inquit) non tibi animum aduerti. Causanti cur stipem non bono homini dedisset, (nam & ita contigisse ferunt) Non, inquit, homini dedi, sed humanitati. Rogatus erga amicos quales esse debeamus, Quales (inquit) eos erga nos esse optamus. Iustitiam dicebat virtutem animi vnicuique secundum dignitatem distribuentem. Disciplinam optimum esse dicebat viaticum ad senectutem. Refert Phauorinus in secundo Commentariorum illum crebrò dicere solitum, O amici, amicus nemo. Et ista quidem ad illum referuntur. Conscripsit autem & complura volumina, quæ, vt summa ingenii illius vis, ac præcipua circa omne orationis genus exercitatio clarius eluceat, subnectenda necessariò existimaui. De iustitia libros quatuor, De poetis tres, De philosophia tres, De republica duo, De rhetorica, Gryllus vnum, Nerinthus vnum, Sophista vnum, Menexenus vnum, Amatorius vnum, Conuiuium vnum, De diuitiis vnum, Exhortationum vnum, De anima vnum, De precatione vnum, De nobilitate vnum, De voluptate vnum, Alexãder seu De colonis vnum, De regno vnum, De doctrina vnum, De bono tres, De Platonis legibus tres, De eiusdem rep.

A 172 B C D

A duos, OEconomicus vnum, De amicitia vnum, Quid
sit tolerare siue tolerantia vnum, De disciplinis vnum,
173 De his quæ in contentionem cadunt duos, Solutiones
eorum quæ in contentionem veniunt, quatuor, Diui-
siones sophisticæ quatuor, De contrariis vnum, De
speciebus & generibus vnum, De propriis vnum, Cō-
mentaria ὑπομνηματικὰ tres, Propositiones de virtute
tres, Obiectiones vnum, De his quæ quot modis di-
cuntur, siue secundum propositum vnum, De elemen-
tis tres, De scientia vnum, De perturbationibus iræ v-
num, Moralium quatuor, De principio vnum, Diuisi-
B ones x v i i, Diuisibilium vnum, De interrogatione &
responsione duo, De motu vnum, Propositiones vnum,
Propositiones contentiosę quatuor, Syllogismi vnum,
Priorum analyticorum nouem, Posteriorum analyti-
corum maiorū duo, De quæstionibus ad disciplinam
pertinentibus octo, De meliore vnum, De idea vnum,
Termini topicorum septem, Syllogismorū duo, συλλο-
γιστικὸν & diffinitiones vnum, De eligibili & accidenti
vnum, De iis quæ ante locos sunt vnum, Topicorum
ad diffinitiones duo, Perturbationum vnum, Diuisibi-
lium vnum, Mathematicus vnum, Diffinitiones x i i i,
C Epicherematum duo, De voluptate vnum, Propositi-
onum vnum, De volūtario vnum, De pulchro vnum,
Quæstiones epicherematicæ x x v, Quæstiones de a-
micitia duo, Quæstiones de anima vnum, Politicorum
duo, Politicæ auditionis (sicut Theophrasti) octo, De
iustis duo, Artium introductio duo, Artis rhetoricæ
duo, Ars vnum, Alia ars duo, Methodicum vnum, Ar-
tis Theodecti introductionis vnum, Artis poeticæ li-
bros duos, Enthymemata rhetorica, De magnitudine
D vnum, Enthymematum diuisiones vnum, De dictione
duo, De consilio vnum, Collectionis duo, De natura
tres, Physicon vnum, De Archytæ philosophia tres,
De Speusippi Xenocratisq; philosophia vnum, Ex Ti-
mæi Archytæq; disciplinis sumpta, vnū, Aduersus Me
lissi dicta vnū, Aduersus Alcimæonis dicta vnū, Aduer
sus Pythagoricos vnum, Aduersus Gorgiam vnum,
174 Aduersus Xenocratem vnum, Aduersus Zenonis scita

vnum,De Pythagoricis vnum,De animalibus nouem, A
Anatomorum octo, Electio anatomorum vnum, De
compositis animalibus vnum,De fabulosis animalibus
vnum,De non gignendo vnum, De plantis duo,Phy-
siognomicon vnum,Medicinalia duos, De monade v-
num,Signa tempestatum vnum,Astronomicon specu-
latiuus vnum,De motu vnum, De musica vnum, Me-
moriale vnum,Homericarum ambiguitatum sex,Poe-
tica vnum, Naturalium secundum elementa triginta-
octo,In spectorum problematum duos, Liberaliũ di-
scipli narum duos,Mechanicus vnum, Problematum B
ex Democrito sex,Dẽ lapide vnum, Parabolæ vnum,
Inordinata x i i, Exposita generatim x i i i i, Iura v-
num,Olympionice vnum,Pythionicæ musices vnum,
Pythicus vnum, Pythionicorum argumenta vnum,
Dionysiacæ victoriæ vnum, De tragœdiis vnum, Do-
ctrinæ vnum,Prouerbia vnum,Lex commendatitia v-
num,Legum quatuor, Prædicamentorum vnum, De
interpretatione vnum, Respublicæ vrbium c l v i i i,
Scorsúmque ad Philippum De populari,paucorúmq;
& optimatum & tyrannorum rep. epistolæ. Selym- C
briorum epistolæ ad Alexandrum quatuor, Ad Anti-
patrum nouem,ad Mentorem vnam,ad Aristonem v-
nam,ad Olympiadem vnam, ad Hephæstionẽ vnam,
ad Themistagoram vnam, ad Philoxenum vnam, ad
Democritum versus, quorũ initium est,Sancte deũm.
Elegiæ,quarum est initium,Formosæ matris filia. sũt
in summa versus omnes plus min' quadragesies quin-
quies mille,trecenti & triginta. Hæc librorum illius
series, hic numerus, in quibus quid agat summatim
exponendum est. Duplicem esse philosophiæ ratio- D
nem,alterã versari circa actus, appellaríque θεωρητικὴν,
alteram in intelligentia & speculatione consistere, &
θεωρητικὴν dici. Ad actionem pertinere Ethicen & Poli- 175
ticen,qua in parte tum de publica,tum de familiari re
agi. Ad intelligentiam Physicen Logicénque referri.
Porrò Logicen instrumentum esse exactissimum. Eius
quum geminam destinationem ac scopum subiecisset,
verisimile ac verum,ad vtranque duarum maximè re-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A rum viribus nititur. Nanque ad verisimile seu probabile, oratoria & dialectica, ad verum autem analytica & philosophia vsus est, nihil omnino omittēs eorum quæ vel ad inuentionem, vel ad iudicium, vel etiam ad vsum pertinerent. Enimuero ad inuentionis adminicula, atque ad eas res quæ speculationi & arti inseruiunt, propositionum multitudinem tradidit, ex quibus quæstiones probabilium epicherematum elicere affatim licet. Porrò ad iudicandum analytica priora &
B posteriora conscripsisse, prioribus assumptionum iudicia permittens, posterioribus collectionis examen tradens. Cæterùm ad iudicandū ea quæ sub certamen cadunt, quæque in interrogatione versantur & contentione sophisticorum argumentorum, atque syllogismis atque his similibus. Veritatis verò iudicium earum quidem quæ secundum imaginationem sunt actionum sensum definiuit: moralium verò, vbi de republica ac domestica, vbi de legibus agitur mentem: finem autē vnum exposuit, virtutis vsum in vita per-
C fecta. Felicitatem ait plenitudinem ex tribus maximè bonis constantem, iis nimirum quæ in animo sunt, quæ & priora viribus appellat, iis quæ ad corpus attinent, vt sunt bona valetudo, fortitudo, pulchritudo, cæteráque his similia, atq; iis quæ extrinsecus veniūt, diuitiis, nobilitate, & claritudine, atque in hunc modum cæteris, quibus tertium locum assignauit. Virtutem ad beatam vitam sibi minimè sufficere dixit: quippe corporis bonis exterioribúsque indigere. Miserum atque infelicem fore sapientem, siue doloribus afficia-
D tur, siue inopia, & cæteris huiusmodi incommodis prematur. Vitium autem ad miseriam atque infelicem
176 vitam sufficere, quantumlibet corporis affluat bonis. Virtutes ait non se inuicem sequi. Fieri enim posse vt prudens quispiam ac iustus, idémque intemperans atque incontinens sit. Sapientem quidem non omnino perturbationibus vacare, verùm perturbari modicè dixit. Amicitiam æquitatem esse definiuit reciprocæ beneuolentiæ. Eius tres species esse tradidit: Esse quippe aliam cognationis, aliam amatoriam, tertiam

hoſpitalem. Amorẽ non modò congreſſionis, verùm A
& philoſophiæ eſſe. Amaturum quoque ſapientẽ, ne-
que acceſſurum ad rempublicam, ducturúmque vxo-
rem, & cum rege vnà victurum. Tribus autem gene-
ribus vitę conſtitutis, primo quod in ſpeculatione, ſe-
quenti quod in actu, & tertio quod in voluptate conſi
ſtit: ſpeculatiuũ genus ſemper prætulit. Liberales di-
ſciplinas ad apprehenſionem virtutis multum confer-
re ſenſit. In deſcriptione rerũ naturaliũ præter cæte-
ros rationẽ maximè ſequutus eſt, adeo vt minimarum
quarumque rerum reddiderit cauſas. Vnde & natu- B
ralium Commentariorum complura ſcripſit volumi-
na. Deum (ſicut & Plato) incorporalẽ diffiniuit, eiúſ-
que prouidẽtiam ad cæleſtia vſque pertingere, ipſum
verò immobilem eſſe. Porrò terrena omnia ad cæle-
ſtium congruentiam ordinémque diſponit. Præter e-
lementa iſta quatuor eſſe & quintũ aliud, ex quo cæ-
leſtia conſiſtant, eiúſque motum orbicularem eſſe va-
rium. Animam item incorpoream, primámque eſſe
ἐντελέχειαν, corporis nempe naturalis & organici poten-
tia vitam habentis. Eſt autem ea iuxta illum duplex. C
Entelechiam verò appellat, cuius ſit ſpecies quædam
incorporea: altera ex his quidem ſecundum potenti-
am, vt eſt Mercurius in cera, informis quidem, ſed ido
neus ad percipienda lineamenta, ſicut item in ære ſta-
tua. Secundum verò habitum Entelechia dicitur, ea
quæ eſt cõſummatæ ac perfectæ Mercurii ſtatuæ. Na-
turalis autem corporis dixit. nam ſunt corpora alia
quidem manu & arte elaborata, vt ſunt quæ ab artifi-
cibus fiunt, puta turris atque nauis: alia verò ſic à na-
tura prodeũt, vt arbores & animalium corpora. Por-
rò organici dixit, hoc eſt, ad aliquid parati & conditi, D
vt eſt ad videndũ oculus, auríſq; ad audiendũ. Virtute
autẽ vitá habẽtis, vtputa in ſeipſo. Virtute autẽ vel po 177
tentia minus eſt ſecundũ efficaciã. Secundũ actionem
autem, vt vigilans habere animam dicitur. Secundum
habitum autem, vt dormiens. vt igitur & hic intelli-
gatur, adiecit potentia. Multa igitur eiuſmodi & alia
& de aliis multis in hunc modum philoſophatus eſt,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A quæ perlongum esset numerare. Cunctis enim in rebus summo studio atque industria fuit, inuentionisque incredibili copia viguit, vt ex iis quæ suprà annotauimus voluminibus constat, quæ ad quadringentorum numerum ferè perueniunt, de quibus nihil ambigitur. Nam sunt & alia cõplura quæ ipsi ascribũtur volumina atque sentẽtiæ. Verũ enimuerò octo fuere Aristoteles. Primus hic ipse: secũdus, qui Athenis remp. administrauit, cuius etiã iudiciales leguntur orationes, sanè quamelegantes: tertius, qui Iliadem Homeri scripsit:

B quartus, Siculus orator, qui ad Panegyricum Isocratis rescripsit: quintus, qui cognominatus est Mythus, AEschinis Socratici necessarius: sextus, Cyrenaicus, qui

• De poetica scripsit: septimus, pædotriba, cuius meminit Aristoxenus in Platonis vita: octauus, grammaticus obscurus & ignobilis, cuius de pleonasmo ars legitur. Huius autem Stagiritæ philosophi complures quidem fuere discipuli, sed omnibus maximè præcelluit Theophrastus, de quo modò dicendum est.

C THEOPHRASTVS.

THeophrastus Eresius Melanti, vt Athenodorus in octauo Deambulationum libro ait, fullonis filius, primò quidem in patria Leucippi ciuis sui auditor fuit: inde quum Platonem audisset, se ad Aristotelem contulit. Eo item in Chalcidem profecto, illi in scholæ regimine successit Olympiade CXIIII. Fer-

178 tur ipsius quoque seruus, Pompylus nomine, philosophus fuisse, vt refert Myronianus Amastrianus in primo Similium historicorũ capitum. Fuit autem Theophrastus vir summæ prudentiæ, studiique singularis,

D atque (vt scribit Pamphila trigesimo Cõmentariorum libro) Menãdrum ipsum comicum instituit. Erat item beneficus in primis, & maximè affabilis. Eum Cassander susceptit, Ptolemæúsque ad illum misit. Adeo autem Athenienſibus acceptus fuit, vt quum illum Agnonides impietatis accusare ausus esset, parum abfuerit quin ipse ob eam rem crimen ipsum inse retorqueret.

Accurrebant

Accurrebant ad illum audiẽdum discipuli ad duo mil- A
lia. Hic in epistola ad Phaniam Peripateticum inter
cætera, de iudicio quoque ita loquutus est: Tantum
abest (inquit) vt populi frequentiam conuocem; vt ne
consessum quidem eiusmodi admittam, qualem abie-
ctissimus quisque. Porrò recitationes emendationis
autores sunt. Protelare autem omnia atque negligere non iam ferunt ætates. In ea epistola scholasticum nominat. Quum tamen esset huiusmodi, secessit ad tẽpus & ipse vt philosophi reliqui. Quippe Sophocles Amphiclidæ filius legem tulerat vti nequis philoso- B
phorum præesset scholæ, nisi id senatus ac plebs de-
creuisset: qui secus faceret, capitale esset. Verùm se-
quenti anno denuo reuersi sunt, quum à Philone So-
phocli dies dictus esset. Quo tempore Athenienses ea
lege abrogata, Sophoclem talẽtis quinque multarunt,
decreuerúntque philosophis reditum, vt & Theo-
phrastus remaneret, scholámque vt antea regeret.
Eum, quum antea Tyrtamo illi nomen esset, ob diui-
nam eloquutionem, Aristoteles Theophrastum ap-
pellauit. Cuius & filium Nicomachum (tametsi is præ- C
ceptor esset) amauit, vt Aristippus in IIII De antiquis
deliciis meminit. Fertur Aristoteles de Theophrasto
& Callisthene idem quod de se & Xenocrate Plato (vt
prædiximus) dixerat. Dixisse enim quòd hic pro ex-
cellenti acumine ingenij cuncta facillimè assequeretur 179
& exponeret, ille tardus & obtusus esset ingenio: hunc
fræno, illum egere calcaribus. Dicitur & priuatim
hortum post Aristotelis discessum possedisse, Deme-
trio Phalereo familiari suo in hoc sibi cooperãte. No-
biles sunt & huius illæ sententiæ: Citius credendum
dicebat infræni equo quàm verbo incomposito. Ad D
illum qui in conuiuio penitus tacebat, Si quidem (ait)
imperitus es, prudenter facis: sin verò peritus, im-
prudenter. Habebat & illud semper in ore, Sumptus
pretiosissimus tempus est. Obiit senex ætatis anno
LXXXV, quum modicè à labore quieuisset. In quem
etiam est nostrum epigramma,

Haud vanè quidam, Studÿ, si fortè relaxes,

A *Rumpi arcum dixit, quisquis homo ille fuit:*
Nam Vegetus Theophrastus erat firmúsque labore,
Laxauit postquam membra labore, obiit.

Aiunt illum, quum rogaretur à discipulis, num quippiam illis mandare vellet, dixisse, nihil quidem quod imperaret se habere, nisi quòd multa dulcia gloriæ obtentu vita mentitur: nos verò quum viuere incipimus, tunc morimur. Nihil enim est inanius amore gloriæ. Sed este felices, verbúmque istud aut omittite, grandis enim labor est: aut illi intendite, magna enim
B illi gloria prouenit. Porrò vitæ vanitas amplior quàm vtilitas est. Verùm mihi quidem non iam quid agendum sit consulere suppetit, vos autem quid faciendum erit deliberabitis. Ista dicétem exhalasse animam tradunt. Eum verò (vt fama est) Athenienses pedibus omnes prosequuti, publicè honorauerunt. Refert Phauorinus illum iam vetulum lectica circúferri solitum, ídque dicere Hermippum, eúmque id ex Arcesilaj Pitanæi historia sumpsisse inter ea verba quæ ad Lacydē
180 Cyrenensem habuit. Reliquit autem & ipse ingenij
C sui complura monumenta, & ipsa dignissima sum arbitratus quæ adnotarem. Sunt autem ista, Priorum analyticorum tres, Posteriorum analyticorum septem, De solutione syllogismorum vnum, Analyticorum epitome vnum, Deductorum locorum duo, Speculationes eorum quæ circa contentiosam orationem versantur, De sensibus vnum, Ad Anaxagoram vnum, De
e Anaxagora vnum, De Anaximene vnum, De Archelao vnum, De sale nitro aluminis vnum, De iis quæ durantur in lapides duo, De indiuisibilibus lineis vnum,
D Auditionis duo, De vētis vnum, Virtutum differentiæ vnum, De regno vnum, De regis instituto vnum, De vitis tres, De senectute vnum, De Democriti astrologia vnum, De iis quæ in sublimi fiunt vnum, De imaginibus vnum, De succis, cute, & carnibus vnum, De διαιρόμου vnum, De hominibus vnū, Dictorum Diogenis collectio vnum, Diffinitionum tres, Amatorius vnum, Alius de amore vnum, De felicitate vnum, De speciebus duo, De caducis vnum, De afflatione Dei

vnum, De Empedocle vnũ, De epicherematis x v i i i, A
Controuerſiarum tres, De voluntario vnum, Abbreuiatio reip. Platonis duo, De diuerſitate vocis animalium eiuſdem generis vnum, De iis quæ ſubitò apparent vnum, De iis quæ morſui & vulneri patent vnum, De animalibus quæ ſapere dicuntur vnum, De iis quæ in ſicco morãtur duo, De iis quæ colores immutant vnum, De iis quæ latibula & foſſas faciunt vnum, De animalibus ſeptem, De voluptate, ſicut Ariſtoteles, vnum, alius De voluptate vnum. Quæſtiones x x i i i i. De calido & frigido vnum, De vertigine B
& obtenebratione vnum, De ſudore vnum, De affirmatione & negatione vnum, Calliſthenes, ſiue De luctu vnum, De laboribus vnum, De motu tres, De lapidibus vnum, De peſtilentiis vnum, De exanimatione vnum, Megaricus vnum, De atra bile vnum, De
metallis duo, De melle vnum, De Metrodori collectis 181
vnum, De æreis duo, De ebrietate vnum, Legum ſecundum elementa x x i i i i. Legum epitome decem,
Ad diffinitiones vnum, De odoribus vnum, De vino &
oleo primarum propoſitionum x v i i i, Legiferorum
tres, Politicorum tres, Politicon ad tempora quatuor, C
Ciuiliũ cõſuetudinũ quatuor, De optima republica vnum, Problematũ collectionis quinque, De prouerbiis
vnum, De cõcretionibus & liquefactionibus vnum, De igne duo, De ſpiritibus vnũ, De paralyſi vnũ, De ſuffocatione vnum, De amentia vnum, De paſſionibus vnũ,
De ſignis vnum, Sophiſmatũ duo, De ſyllogiſmorum
ſolutione vnũ, Topicorum duo, De cruciatu duo, De
pilis vnũ, De tyrannide vnum, De aqua tres, De ſomno
& inſomniis vnum, De amicitia tres, De liberalitate D
duo, De natura tres, De naturalibus x v i i i. De naturalium abbreuiatione duo, Naturalium octo, Aduerſus Phyſicos vnũ, De naturalibus hiſtoriis decem,
Naturalium cauſarum octo, De humoribus quinque,
De mẽdacio voluptatis vnum, De anima quæſtio vna,
De indubitata fide vnum, De ſimplicibus dubitationibus vnum, Harmoniacon vnum, De virtute vnum,
Occaſiones, ſiue contradictiones vnum, De negatione

A vnum, De sententia vnum, De ridiculo vnum, Meridianorum duo, Diuisiones duæ, De differentiis vnum, De iniuriis vnum, De laude vnum, De experientia vnum, Epistolarum tres, De fortuitis animalibus vnum, De selectione vnum, Laudes deorum vnum, De solennitatibus vnum, De felicitate vnum, De enthymematis v-
182 nũ, De inuentis duo, Scholarũ moraliũ vnum, Morales figuræ vnũ, De tumultu vnũ, De historia vnum, De iudicio syllogismorũ vnum, De mari vnum, De assen-
B tatione vnum, ad Cassandrũ De regno vũm, De comœdia vnũ, De meteoris vnũ, De dictione vnũ, Verborum collectio vnum, Solutiones vnum, De musica tres, Naturalium opinionum xvii, Naturalium epitome vnum, De gratia vnum, Morales figuræ vnum, De falso & vero vnum, Historia eorum quæ de Deo dicuntur, sex, De diis tres, De mensuris vnum, Megacles vnum, De legibus vnum, De iniquis legibus vnum, Xenocraticorum collectanea vnum, Cõfabulationes vnum, De
C iuramẽto vnum, Oratoria præcepta vnum, De diuitiis vnum, De poetica vnum, Problemata ciuilia, Naturalia, Amatoria, Moralia, vnum, Prouerbiorum vnum, Problematũ collectio vnum, De problematibus naturalibus vnum, De exemplari vnum De propositione & narratione vnum, De poetica alius vnum, De sapientibus vnum, De concilio vnum, De solœcismis vnum, De arte oratoria vnum, De artibus oratoriis species septem, De simulatione vnum, Commentariorum Aristotelicorum siue Theophrasticorum septem, Historicorum geometricorum quatuor, Epitome Aristotelis,
D De animalibus sex, De diis epicherematum duo, Quæstiones tres, De regno duo, De causis vnum. De Democrito vnum, De calumnia vnũ, De generatione vnum, De animalium prudentia & moribus vnum, De motu duo, De visu quatuor, Ad terminos duo, De eo quod est dari vnũ. De maiore & minore vnum, De musicis vnum, De diuina felicitate vnum, Ad eos qui erãt ex Academia vnum, Exhortatorius vnũ. Quo pacto ciuitates optimè inhabitentur vnum, Commentaria vnum, De riuo qui erat in Sicilia vnum, De concessis vnum,

Qui ſint modi ſciendi vnum, De falſo tres, Ante topica A
vnum, Aſtrologicæ hiſtoriæ ſex, Arithmeticarum hi- 183
ſtoriarum argumentum vnum, Acicharus vnum, De iu
dicialibus orationibus vnum, Epiſtolæ ad Aſtycreon-
tem Phaniam, & Nicanorẽ, De pietate vnum, Euiadis
vnum, De temporibus vnum, De propriis orationibus
vnum, De liberis educandis vnum, Alius diſſerẽs de ea-
dem re vnum, De diſciplina, ſeu de virtutibus ſiue De
frugalitate vnum, Exhortatorius vnum, De numeris
vnum, Diffinitiones De dictione ſyllogiſmorũ vnum,
De cælo vnum, Politici duo, De natura vnum, De fru- B
ctibus & animalibus, quæ in ſumma cõplexa ſunt ver-
ſibus mille ſupra centum octogintaduobus. Tot ab eo
volumina elaborata ſunt. Legi autem & ipſius teſta-
mentum in hæc verba: Bene quidem (vt ſpero) erit: cæ-
terùm & ſiquid ſecus contigerit, iſta ſtatuo: Domeſti-
cam omnem ſupellectilem Melanti & Pancreonti Le-
ontis filiis trado. Porrò ex iis quæ ab Hipparcho ſup-
peditata ſunt, iſta mihi fieri volo: quæ circa ſcholam
ſunt atque ſpectacula perfici, vel ſiquid circa ea in me-
lius poſſit ornari. Dehinc Ariſtotelis imaginem eo in C
templo collocari, ac donaria reliqua, quæque antea in
tẽplo erant. Deinde porticum, quæ ſecundũ ſcholam e-
rat, exædificari priore non deteriorem, tabuláſque in
quibus orbis ſitus ſunt, in inferiore porticu reponi, a-
ram quoque cõſtrui, ita vt neque profectio neque ho-
neſtas deſideretur. Volo autem & Nicomachi imagi-
nẽ abſolutè perfici. Opus quidem Praxiteli iniunctum
eſt. Reliqua verò impenſæ ab eo fieri. Statui autẽ illam
iubeo vbicunque illis viſum fuerit, quibus cura erit re-
rũ cæterarum, quíque teſtamento inſcripti ſunt. Ac de D
templo quidem ac donariis in hunc modum ſtatuo.
Fundum verò quem Stagiris habemus, Callino lego,
libróſque omnes Neleo. Hortum autem & deambula-
tionem, ædéſque omnes horto adiacentes amicis in- 184
ſcriptis lego, quíque voluerit in eo vnà vacare literis,
atque ſimul philoſophari, quandoquidem fieri non po
teſt vt quiuis ſemper peregrinetur: ea tamẽ lege, vt ne-
que illum alienent, neque vt proprium quiſquam poſ-

A ſideat,ſed veluti ſacrum quiddā cōmuniter ab hominibus poſſideatur,quíque ſe inuicem amicè ac familiariter vtantur,ſicuti congruum ac iuſtum eſt. Sint autem qui illo communiter vtētur, Hipparchus,Neleus, Strato,Callinus,Demoticus,Demaratus,Calliſthenes, Melantis,Pancreon,& Nicippus.Licere autem,ſi philoſophari velit,& Ariſtoteli Midiæ Pythiadíſque filio, horum eſſe participem.Ipſiúſque curam diligētiſſimè habere maiores natu, vt quámaximè ad philoſophiam inſtituantur, nóſque ſepelire in horti parte quæ eis
B maximè commoda videbitur,nihil ſuperfluú circa funus tumulúmve faciēdo.Vt autem dictum eſt, poſteaquam nobis rectè curata ſunt omnia,quum phanum & monumentum & hortus & ambulatorium reparata & refecta erunt,vnà & Pompylú hunc,qui inhabitat, ea curare volo,aliarúmque rerum quemadmodum prius, curam habere,illiúſque commodis proſpicere qui iſta habent.Pompylo autem & Threpte dudú liberis, qui magno nobis vſui fuerunt,ſiquid antea à nobis præſtitum eſt,& quæ illi acquiſierūt,& quæ núc illis ac Hip-
C parcho dari cōſtituit,drachmas bis mille,tutò ac firmiter hæc illis poſſidenda cenſeo,ſicut & ipſis Melanti & Pancreonti ſæpius dixi,cunctáque mihi annuerūt. Do autem illis & Somatalē & ancillam. Ex pueris autem Molonem quidē & Cimonē,& Parmenontē iam nunc liberos dimitto.Manem verò & Calliam,quum annos quatuor in horto perſeuerauerint,in cultu & labore ſe ita gerentes vt culpari iuſtè non poſſint,liberos dimitti
185 iubeo.domeſticæ verò ſupellectilis quú Pōpylo quantum viſum fuerit curatoribus ſufficere,datum fuerit,
D quod reliquum erit,conflare.Demotimo Cariona do, Donacémque Neleo,Eubium venum dari placet. Dabit autem Hipparchus Callino drachmas ter mille.Melanti verò &Pancreonti,niſi Hipparchum intüeremur, & antea nobis fuiſſe perutilem, & nunc in ſuis rebus magnum pertuliſſe naufragium, mādaremus profectò ea cum Melante & Pancreonte educere.Quoniam verò non illis facile fore animaduerti,cū illo vnà diſpenſare ac exequi,commodiúſque illis arbitratus ſum, ſi-

quid ab Hipparcho constitutum acceperint. Dabit au- A
tem Hipparchus Melanti & Pancreonti vtrique talen
tum, daturus & curatoribus ad ea quę in testamento
scripta sunt perficienda sumptus necessarios, suo quæ-
que tempore. Quę quũ impleuerit omnia, absolutus e-
rit ac liber à debito omni, & omnibus quæ contraxe-
rat mecũ instrumẽtis. Quòd siquid meo nomine Hip-
parcho in Chalcide prouenit emolumenti, hoc totum
eius erit. Curatores autẽ earum rerum quæ testamento
inscriptæ sunt, hi erũt, Hipparchus, Neleus, Strato, Cal
linus, Demotimus, Callisthenes, Ctesarchus. Porrò te- B
stamenti exemplaria Theophrasti anulo signata apud
Hegesiam cõdita sunt. Hipparchi testes Callippus Pe-
laneus, Philomelus Euonymeus, Lysander Hybæes,
Philion Alopecensis. Testamẽtum alterum accepit O-
lympiodor⁹: testes iidem fuere. Alterum accepit Adi-
māthus: tulit autem Androsthenes filius: testes Aïmne-
stus Cleobuli filius Lysistratus, Phidon⁹ Thasius, Stra-
to Arcesilai filius Lãpsacenus, Thesippus Thesippi fi-
lius è figulis, Dioscorides Dionysii Epicephisi⁹. Hæc se-
ries testamentorũ illius fuit. Sunt qui dicant Erasistra- C
tum medicum huius fuisse auditorem; & fieri potest.
Successit autem illius scholæ Strato.

STRATO.

STrato Arcesilai filius Lampsacenus (cuius in te- 186
stamento mentionem fecit Theophrastus) vir elo-
quẽtissimus fuit. Physicus autem idcirco appellatus est,
quòd in ea speculatione præ cęteris diligentissimè ver
satus est. Fuit autẽ & præceptor Ptolemęi Philadelphi, D
à quo talentis L XXX donatũ aiunt. Enimuerò scholæ
præfici cœpit (vt Apollodorus in Chronicis refert) O-
lympiade CXXIII, cámque annos XVIII tenuit. Fe-
rũtur ei⁹ De regno libri tres, De iustitia tres, De bono
tres, De diis tres, De magistratib⁹ tres seu duos, De vi-
tis, De felicitate, De regia philosophia, De fortitudine,
De inani, De cælo, De spiritu, De natura humana, De
generatione animalium, De concubitu, De somno, De

A insomniis, De visu, De sensu, De voluptate. De coloribus, De morbis, De iudiciis, De viribus, De metallicis machinis, De fame, De obtenebrationibus, De leui & graui, De affluitione, De tempore, De cibo & incremẽto, De animalibus, De quibus dubitatur, De fabulosis animalibus, De causis, Ambiguorũ soluno, Locorum principia. De accidẽti, De diffinitione. Quid sit magis & minus, De iniusto, De priore & posteriore, Inuentorum elenchi duo. de Commẽtariis ambigitur.

B Epistolæ, quarũ est initiũ, STRATO ARSINOAE SALVTEM, quadringentæ quinquaginta. Hunc aiunt fuisse adeo tenuem vt sine sensu moreretur. In quem hoc scripsimus epigramma,

Corpus erat tenuis, si non oracla fuissent,
187 *Stratona dico (si nescis) Lampsacenum:*
Qui morbis semper fuerat luctatus acerbis,
Tandem sine vllo sensu mortis occidit.

Fuerunt autem Stratones octo. Primus, Isocratis auditor: secundus, hic ipse: tertius, medicus, Erasistrati

C discipulus, siue (vt quidam aiunt) alumnus: quartus, historicus, Philippi & Persei, qui aduersus Romanos pugnauerunt, gestorum scriptor: sextus, poeta epigrammatum: septimus, antiquus medicus, vt ait Aristocles: octauus, Peripateticus, qui vixit Alexandriæ. Porrò Physici istius feruntur testamenta in hunc modum, Ista, siquid sinistrè accidat, dispono. Ea quidẽ quæ domi sunt Lápyrioni & Arcesilao relinquo omnia. Porrò ex pecunia quam Athenis habeo, primùm quidem curatores iusta, & quæ post funus fieri solẽne est, diligenter curabunt, nihil neque superfluè neque illiberaliter agentes. Erunt autem testamẽti curatores, Olym-

D picus, Aristides, Mnesigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Diocles, Lycon, Athanes. Scholam quidem Lyconi relinquo. nanque alij sunt vel seniores vel occupati. Rectè autem facient reliqui, si hoc ipsum suo iudicio firmauerint. Libros illi omnes, præterquam quos ipsi scripsimus, relinquo, vasa etiá omnia conuiuij stramentáque & pocula. Dent autem Epicrati curatores drachmas quingentas, & vnum ex pueris

quemcunque Arceſilaus iudicabit. Primùm quidem A
Lampyrion & Arceſilaus pacta tollant quæ pro Hi-
reo Daippus ſtatuit, nihilque debeat, neque Lampy-
rioni neque Lampyrionis hæredibus, ſed liber ſit ab
omni chirographo. Dent illi curatores drachmas
quingentas, & ex pueris vnum quẽcunq; probarit Ar-
ceſilaus, vt is qui nobiſcum multum laborauit, ma- 188
gnóque nobis vſui fuit, habeat vnde viuere honeſtè
poſſit. Diophantũ præterea dimitto liberum, & Dio-
clem & Abum. Simmiam autem Arceſilao reddo. Sed
& Dromonem liberum relinquo. Vbi verò Arceſila- B
us aduenerit, computet Hiræus cum Olympico & E-
picrate cæteríſque curatoribus funeris, aliorúmq; ſo-
lennium ſumptus. Quod autem pecuniæ reliquum e-
rit, accipiat Arceſilaus ab Olympico, nihil ei moleſtiæ
exhibens per tempora & annos. Tollat autem & pa-
cta Arceſilaus quæ compoſuit Strato cum Olympico,
& Aminia, condita penes Philocratem Thiſameni fi-
lium. Monumentum verò faciant, vt videbitur Arce- C
ſilao & Olympico & Lyconi. Atque hęc quidem (vt
fertur) teſtamenti illius ſumma fuit, ſicut ipſum colle-
git Ariſto eius neceſſarius. Cæterùm Strato ipſe (ſicut
& ſuprà declaratum eſt) vir inſignis & ſumma admi-
ratione dignus fuit, in omni orationis genere verſa-
tus, ſed phyſicæ maximè ſtudiis excellens, quod genus
& antiquius eſt, & multorum præclara ingenia exer-
cuit. Succeſſit in eius locum Lycon.

LYCON.

LYcon Aſtyanactis filius, Troadenſis, vir eloquens, D
educandis inſtituendíſque pueris maximè idoneus
fuit. Aiebat enim adiungi neceſſariò pueris pudorem
& laudis ſtudium, velut equis calcar atque frænum.
Porrò ipſius loquutio & interpretationis copia hinc
apparet. Ait enim in virginem pauperem hoc modo,
Graue onus eſt patri puella, præ dotis inopia, excur-
rens in flore ætatis. Vnde & Antigonum de illo hoc
dixiſſe ferunt, Poſſibile non eſſe ſuaueolentiã mali atq; 189

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A gratiam aliorsum transferri, sed in ipso homine veluti in arbore, singula quæ dicerentur oportere inspici. Cæterùm quia in dicendo erat suauissimus, idcirco quidam etiam ipsius nomini G literam adiiciebant, vt esset Glycon, quod dulcedinem sonat. Porrò in describendo sui dissimilis erat. In hos verò, qui quoniam dum tempus esset non didicerát, pœnitentia ducerentur, idque reuocare cupiebant, in hunc modum iocabatur. Dicebat enim eos qui ignauiæ suæ serum pœnitentiam voto sarcire quærerent, impossibili seipsos
B arguere: qui autem vellent, planè eos aiebat excidisse ratione, veluti distorta regula naturam recti explorantes, seu faciem perturbata aqua vel speculo peruerso. Quin & ad forensem quidem coronā complures proficisci, verùm ad Olympiacam, aut paucos aut neminem. Sæpe Athenienſibus consulens, magno illis emolumento fuit. Erat verò mundissimus cultu, adeo vt vestium incredibili mollicie ac nitore vteretur, vt Hermippus refert, sed exercitatissimus ac valido sanóque corpore effectus est, omnémque athletarum habitum
C præferebat, quū (autore Antigono Carystio) antea fractiori & graciliori esset corpore. Quocirca & in patria luctatus fertur, more patrio, atque pilæ ludo exercuisse. Erat autem Attalo & Eumeni in primis charus, atque inter paucos amicissimus, qui & illum sæpenumero regia magnificentia donabant. Tentauit & Antiochus illum habere apud se, sed spe sua frustratus est. Adeo autem inimicus erat Hieronymo Peripatetico, vt solus anniuersario die ad illum non proficisceretur, de quo in Arcesilai vita diximus. Por-
D rò scholæ principatum tenuit annos duos supra quadraginta, quum illum sibi successorem in testamento Strato reliquisset, Olympiade CXXVII. Quin & Panthœdi quoque dialectici auditor fuit. Obiit autem annos natus septuagintaquatuor, afflictus podagræ
190 morbo. In quem nostrum est epigramma,

Prætereunda mihi non sunt & fata Lyconis,
Fecerat infirmum quem Valetudo pedis.

Nanque pede alterius semper quum nixus adiret, A
Tam longam miror nocte volasse viam.

Fuerunt & alii Lycones. Primus, Pythagoricus: secundus, hic ipse: tertius, versificator: quartus, epigrammatum poeta. Huius quoque philosophi testamentum huiusce reperimus. Ista equidem statuo de rebus meis, si quidem hunc morbum ferre nequiuero. Ea quidem quæ domi sunt, omnia Astyanacti & Lyconi fratribus do, atque ex his reddendum censeo quæ Athenis possedi à quouis sumpta, siue exacta, quæque in funus cæterisque solennibus impensa fuerint. Quæ verò in vrbe & AEgina habeo, Lyconi præcipuè do, quòd is nomen ferat nostrum, mecúmque diutissimè atque cum summo amore sit cõmoratus, sicut dignum erat, quippe qui filii tenebat locum. Porrò peripatum amicis ac necessariis relinquo, Buloni, Callino, Aristoni, Amphioni, Lyçoni, Pythoni, Aristomacho, Heraclio, Lycomedi, Lyçoni fratrueli. Præficiant autem ipsi quemcunque permansurum in schola, maximéque vtilem futurum existimauerint. Eis verò consentiant & reliqui familiares, & mei & loci gratia. Cæterùm funus & crematio curæ erit Buloni & Callino & amicis cæteris, vti ne illiberalis neu superflua sit. Eas verò quæ mihi erant in AEgina partes, post discessum meum diuidat Lyçon adolescentibus, in vsum olei, vt ex eo mei & eius qui me honorauerit vtilitate paretur iusta memoria, statuámque nostram locet eo loco vbi conuenienter stare eam perspexerit. Cooperetur autem vnà & Diophantus & Heraclides Demetrii filius. Ex his autem quæ in vrbe sunt, reddat Lycon omnibus quæ prædixi præsens post ipsius discessum, sequantúrque Bulon & Callinus, & quæcunque in funere aç solennibus cæteris impensa fuerint. Tollat autem ea ex his rebus domesticis, quæ ambobus communiter à me relicta sunt. Honoret item & medicos Pasithemin & Midam, dignos profectò magno & honore & pretio, ob summam in me diligentiam & artem. Lego & Callini filio pateras duas, vxorique illius gemmas duas, tapetásque, alterũ villosum,

B

C

191

D

A alterum purum, & ſagum & duo puluinaria ex omnibus quæ reliqua ſunt optima, vt quantum ad honoris rationem attinet, ne iſtorum obliti videamur. De his autem qui mihi ſeruierunt, ſic ſtatuo. Demetrio quidem iam diu libero redemptionis pretium remitto, & quinque minas do, & pallium & tunicam, vt qui mecum diu & multùm laborauit, honeſtè vitam exigat. Critoni autem Chalcedonenſi ſimiliter redemptionis pretia relaxo, & minas quatuor itidem dari iubeo. Micrum liberum dimitto, ac eum Lyco nutriat, & an-
B nos ſex ab hoc tempore deinceps erudiat. Charetem itidem dimitto liberum, nutriátque illum Lyco, duáſque illi minas do, & libros meos relictos. Eos verò qui necdum editi ſunt, Callino, vt illos edat diligenter. Sed & Syro libero minas quatuor lego, & Menodoram do, & ſiquid mihi debet, relaxo. Hilaræ item quinque minas & tapetem villoſum, & duos puluinos & periſtroma, & lectum quencunque voluerit. Liberam item dimitto Micri matrem, & Noemonen, & Dionem, & Theonem, & Euphranorem, & Hermiam, & Agathonem, vbi biennii tempus impleuerit, dimitti
C liberum iubeo, & lecticarios. Ophelionem quoque & Poſſidonium, quum annos quatuor peregerit, itidem liberari volo. Demetrio præterea & Critoni, & Syro ſingulis lectum & ſtragulam veſtem ex reſiduis
192 relinquo, vt Lyconi conuenire videbitur. Iſta illis donabuntur, qui profectò oſtenderunt quàm ſolicitè ſibi commiſſa peregerint: de ſepultura verò videbit Lycon, ſiue me hic ſiue domi ſepelire maluerit. Certò enim mihi perſuaſum eſt, illum quod conueniat honeſtúmq; ſit, nihilo ſegnius cernere quàm nos. Quũ verò
D pro veritate præſtiterit hæc omnia, rata ſit illi eorum quæ hic ſunt omnium largitio. Teſtes Callinus Hermioneus, Ariſtõ Chius, Euphronius Pæaniẽſis. Adeo autem ſapienter ille geſſit omnia quæ pertinent ad eruditionem & ſtudia humanitatis, vt ad teſtamenta quoque ſua nihilominus diligentiam prudentiámque pertenderit, ita vt in ea quoque parte ſit ſtudioſè imitandus.

DEMETRIVS.

A

DEmetrius Phanoſtrati filius, Phalereus, auditor quidem fuit Theophraſti: cæterùm quum apud Athenienſes concionaretur, vrbi præfuit annos decem, æreíſque ſtatuis honoratus eſt trecẽtis ſexaginta, quarum plures equeſtres erant, & in curribus ac bigis ſtabant, ſummóque ſtudio intra trecentos dies conſummatæ erant. Cœpiſſe autem rempub. adminiſtrare eo tempore quo Harpalus Alexandrum fugiens Athenas venit, Demetrius Magneſius in AEquiuocis teſtatur. Diu autem atq; pręclarè rẽp. adminiſtrauit. Nan- B
que & reditibus & ædificiis ciuitatẽ auxit, & quidem quũ adhuc ſatis illuſtris non eſſet. Erat enim (vt Phauorinus in primo Commẽtariorũ ait) ex Cononis familia, verùm vrbana ac nobili. Lamia amica (vt idem ait in primo) vtebatur: ſed & à Cleone ſeſe perpeſſum eſſe in ſecũdo tradit. Porro Didymus in Sympoſiacis ipſũ & Χαριπλέφαρον, & Λαμπτὼ à meretrice quadá appellatũ ait. Fertur, quũ Alexãdrię amiſiſſet oculos, à Se- 193
rapide illos rurſus accepiſſe. Quocirca & pæanas (qui nunc etiam canũtur) feciſſe. Verùm quum apud Athenienſes clariſſimus eſſet, & ipſe tamen ab ea quæ cuncta conſumit inuidia, tentatus eſt. Quippe inſidias paſ C
ſus à quibuſdam, mortis ſententiam abſens excepit. Non tamen eius corpore potiti ſunt, verùm ipſius deiicientes imagines, ærugine ex induſtria fœdatas, alias quidem vendiderunt, alias ſummerſerunt, aliáſque in fruſta conciderunt. quippe & hoc fertur. Vna autem ſola in arce ſeruata eſt. Feciſſe autem hoc Athenienſes Demetrio iubente rege, Phauorinus autor eſt in Omnimoda hiſtoria. Sed & imperii ipſius adminiſtrationem (vt Phauorinus idem ait) impietatis accu- D
ſarunt. Enimuero Hermippus eum tradit poſt Caſſandri necem Antigoni metu ſe ad Ptolemæum Soterem contuliſſe, multúmque illic temporis moratum inter cætera conſuluiſſe regi vt filiis, quos ex Eurydice ſuſceperat, impartiretur regnum. Illo non obtemperante, ſed ei quem ex Berenice genuerat, diadema tradente, ab hoc ipſo poſt patris mortem fuiſſe aſſeruatum

A in prouincia, quoad aliquid de illo ſtatuiſſet. Hic ille mœſtior vixit, ac veluti dormitans ab aſpide manum morſus ex vita migrauit, ſepultúſque eſt in Buſirite regione prope Dioſpolin. Ei quoque nos fecimus epigramma in hunc modum,

Occidit aſpis ſapientem noſtrum Demetrium
Virus habens: tetri plurimum:
Non flammam ex oculis coruſcans, ſed atros inferos.

Porrò Heraclides in Epitome ſucceſſionum Sotionis, Ptolemæum ait Philadelpho concedere voluiſſe re-
B gnum, illúmque prohibuiſſe dicendo, Si alteri dede-
194 ris, ipſe non habebis. Quú verò accuſaretur Athenis Menander comicus, (nam & hoc audio) parum abfuit quin capitis exciperet ſententiam, ob aliud nihil niſi quòd amicus huius eſſet. Purgauit autem eum Teleſphorus Demetrii gener. Verùm & librorum multitudine ac verſuum numero omnes fermè ſui temporis Peripateticos ſuperauit, doctiſſimus atque peritiſſimus omnium. Sunt autem ipſius monumenta, partim hiſtorica, partim politica, poetica alia, alia
C rhetorica, concionum ac legationum, ſed & orationum AEſopiarum collectiones, & complura alia. Sunt autem, De legibus Athenienſium libri quinque, De ciuibus Athenienſibus duo, De ratione ducendi populum duo, De rep. duo, De legibus vnum, De rhetorica duo, De re militari duo; De Iliade duo, De Odyſſea quatuor, Ptolemæus vnum, Amatorius vnum, Phædondas vnum, Mædon vnum, Cleon vnum, Socrates vnum, Ariſtomachus vnum, Artaxerxes vnum, Homericus vnum, Ariſtides vnum, Ariſtomachus; Exhortatorius vnum, Pro republica vnum, De decennio vnum, De Ionibus vnum, De legatione vnum, De fide
D vnum, De gratia vnum, De fortuna vnum, De magnificentia vnum, De legibus vnum, De nuptiis vnum, De trabe vnum, De pace vnum, De ſtudiis vnum, De tempore vnum, Dionyſius vnum, Chalcidicus vnum, Athenienſium incurſio vnum, De Antiphane vnú, Procœmium hiſtoricú vnum, Epiſtolæ vnum, Concio iurata vnum, De ſenectute vnú, Iura vnum, AEſopiarú

vnũ,Sententiarum vnum.Porrò ſtilus ipſe philoſophi- A
cus, oratorio robore viribúſque permixtus. Hic vbi
comperit Athenienſes imagines ſuas euertiſſe,At(in-
quit)virtutẽ illi non euerterunt,cuius gratia illas ere-
xerant. Aiebat nõ eſſe paruum aut negligendũ mem-
brum ſupercilia: poſſe enim vitã omnẽ obſcurare. Nõ
modò diuitias cæcas aſſerebat, verùm & illarum au-
torem,fortunã. Quantum in bello poſſet ferrum,tan-
tum in repub.eloquentiã valere. Quũ vidiſſet aliquã-
do iuuenem luxurioſum, Ecce (inquit) quadrata ſta- 195
tua habens ſyrma,ventrem,pudenda,barbam. Homi- B
num faſtu turgidorum aiebat circumcidi oportere al-
titudinem, ſenſúmque relinquere. Iuuenes aſſerebat
oportere domi quidem parentes, in itineribus autem
obuios,in ſolitudine verò ſeipſos reuereri. Amicos di
cebat ſecundis in rebus adeſſe aduocatos,in calamita-
tibus autem ſua ſponte atque inuocatos. Fuerunt au-
tem Demetrii memorabiles,viginti. Primus,Chalce-
donius orator,Thraſymacho antiquior:ſecundus,hic
ipſe: tertius,Byzantius Peripateticus: quartus,qui co
gnominatus eſt χαεινὲς,apertus atq; ad diſſerendũ fa- C
cilis,idémque ipſe pictor: quintus, Aſpẽdius,Apollo-
nii Solenſis diſcipulus: ſextus, Calantianus,qui de A-
ſia & Europa ſcripſit libros viginti: ſeptimus, Byzan-
tius, qui tredecim libris Gallorũ ex Europa in Aſiam
tranſitum, & octo aliis Antiochi & Ptolemæi geſta,Li
byæque ſub ipſis adminiſtrationem conſcripſit: octa-
uus,ſophiſta,qui moratus Alexandriæ,artes oratorias
ſcripſit: nonus,Adramytinus grammaticus, Ixion ap-
pellatus,quòd Iunonem in aliquo iniuriis affeciſſe vi-
deretur: decimus,Cyrenæus grammaticus,cognomẽ- D
to Stannus,vir ſanè memorabilis: vndecimus, Sceptius, vir diues ac nobilis, & in primis ſtudioſus: (hic etiam Metrodorũ ciuem promouit) duodecimus,grãmaticus Erythræus,ciuis adſcriptus in Mno.decimus-tertius,Bithynius Diphyli Stoici filius, diſcipulúſque Panætii Rhodii: decimusquartus, orator Smyrnæus. Atque iſti quidem proſa oratione ſcripſerunt, poetæ autem hi: Primus, qui comœdiam ſcripſit: ſecundus,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A epicus poeta, cuius illa sola habentur quæ aduersus
196 inuidos scripsit,

Oderunt & uum quem mox post funera querent:
Et super exanimi nonnunquam & mbra atque sepulcro
Contendere & rbes ampla populique potentes.

tertius, ex Tarso, satyricus: quartus, iambicus, vir amarulētus: quintus, sculptor, cuius Polemo meminit: sextus, Erythræus, varius scriptor, qui historicos & oratoricos conscripsit libros.

B

HERACLIDES.

HEraclides Euthyphronis filius, Heracleotes è Pōto, vir diues Athenas cōcessit. Vbi primùm quidem Speusippo se in disciplinam dedit, Pythagoreorúmque auditor fuit, Platonémque imitari nitebatur. Postremò (vt Sotiō in Successionibus ait) Aristotelem audiuit. Hic mollicula veste vtebatur, tumentiq; fuit corpore, adeo vt illum Attici non iam Ponticum, sed Pompicum vocarent. Porrò incessu mitis erat & verendus. Feruntur ingenii illius monumenta præclara
C atque optima. Dialogi, quorum quæ ad mores instituendos faciunt, sunt hæc, De iustitia tres, vnum De temperantia, De pietate, De fortitudine, communitérque De virtute vnum, De felicitate vnum, De principio vnum, De legibus vnum, déque his affinibus, De nominibus vnum, Pacta vnum, Inuitus amatorius, & Clinias vnum. Naturales verò, De mente, De anima, seorsúmque De anima, & De natura, De imaginibus seu simulacris. Aduersus Democritum De cælis vnum, De his quæ sunt apud inferos, De vitis duo,
D De causis morborū vnum, De bono vnum, Aduersus Zenonem vnum, Aduersus Metronē vnum. Grammatici verò, De Homeri & Hesiodi ætate duo, De Archilocho & Homero duo. Musici verò de his qui a-
197 pud Euripidem & Sophoclē reperiuntur, duo, De musica duo, Solutionum Homericarum duo, Theorematicus vnum, De tribus tragicis vnum, Figuræ vnum, De poetica & poeticis vnum, De coniectura vnum,

De

De præſciẽtia vnum, Heracliti enarrationes quatuór, A
in Democritum enarrationes vnum, Solutionum, quæ
in contentionem veniunt, duo Proloquium vnum, De
ſpeciebus vnum, Solutiones vnum, Monita ad Diony-
ſium vnum. Rhetorici duo, De oratoris officio ſiue
Protagoras. Hiſtorici, De Pythagoreis, & De inuẽtis.
Ex his alia quidem comicè finxit, ſicuti De voluptate
& pudicitia: alia tragicè, ſicut De iis quæ ſunt apud in-
feros, & De pietate, & De poteſtate. Obſeruat autem
ſæpenumero & mediocritatem in dicendo quandam,
veluti philoſophis, & ducibus, ciuibúſque viris adin- B
uicem loquentibus. Extant illius ſcripta & De geome-
tria & De dialectica. Eſt autem in omni genere oratio-
nis varius, & dictione diſtinctus, maximámque habet
capiendi animos atque oblectandi vim. Sunt qui aſſe-
rant illum & patriam à tyranno liberaſſe, eo necato (vt
ait Demetrius Magneſius in Ὁμωνύμοις) qui de illo tale
aliquid tradit, Nutriſſe cum à puero draconem, &
quum iam moriturus eſſet, iuſſiſſe cuidam ex neceſſa-
riis, vt eius corpus occuleret, draconémque ſuppone-
ret lectulo, vt putaretur ad deos migraſſe, factúmque C
eſt vt ille mandauerat. Interea quum Heraclidem ef-
ferrent ciues, atque laudibus proſequerentur, audito
clamore draco ex veſtibus prodiit, perturbauítque
plurimos. Tandem verò aperta ſunt omnia, viſúſque
eſt Heraclides, nõ qualis putari voluit, ſed qualis erat.
Eſt & in hunc noſtrum epigramma,

Mirum Heraclides quid tantum optaueris amens,
Poſt mortem nobis vt viderere draco.
Falſus at es, (mihi crede) fuit nam bellua verè
Ille draco, ſed eras bellua, non ſapiens. D

Hæc Hippobotus quoque ait. Cæterùm Hermippus 198
Heracleotas tradit, quum fames vaſtaret prouinciam,
incommodi abſolutionem ex Pythia quæſiiſſe. Porrò
Heraclidem theoros, & quam memorauimus Py-
thiam quoque corrupiſſe pecuniis, vt dicerent tunc
demum eos leuandos incommodis, ſi & viuum Hera-
clidem Euthyphronis filium, aurea corona honorarẽt,
& vita functum, vt heroem venerarentur. At vbi ora-

A culum delatum est, nihil eos qui hanc scenam finxe
rant, inde esse lucratos. Continuò enim coronatum in
theatro Heraclidem stupidum atque tactum sidere
esse, theoros verò deuolutos interiisse, Pythiámq; ipsa
hora quum ascédisset in adytum, draconis morsu con-
tinuò efflasse animam. atque ista quidem de ipsius,
morte. Tradit autem Aristoxenus musicus illum tra-
gœdias etiam scripsisse, Thespidisque illas prænotasse
titulo. Chamæleon quoque ait illa sua furatum de Ho-
mero & Hesiodo scripsisse. Autodorus quoque Epi-
B cureus illum arguit, contradicens iis quæ ille De iusti-
tia scripsit. Insuper & Dionysius Metathemenus, seu
(vt alij volũt) Spintharus Parthenopæum scribens, So-
phocli inscripsit. Ille ita credens, in quibusdam Com-
mentariis suis eius testimoniis veluti Sophoclis vtitur.
id sentiens Dionysius, illo negante & diffitente, misit
ex exemplari videndos versus: & ita per omnia habe-
bãt. Amabat autem iste Dionysium, verùm ille neque
ita fidem accommodans, fortè aiebat & fieri posse vt
ita se haberet: rursus ad illum scripsit Dionysius, Hæc
C profectò comperies,

Laqueo vetustam non prehendes simiam:
Prendes quidem illam, quanuis ægrè id denique.

Et ad hæc, Heraclides literas ignorat, nec erubescit:
Fuerunt autem x i i i i Heraclides. Primus, hic ipse:
secundus, cõterraneus huius, qui pyrrhichas nugásque
199 composuit: tertius, Cumanus, qui Persica quinque li-
bris absoluit: quartus, Cumanus orator qui artes rhe-
toricas scripsit: quintus, Callitianus siue Alexãdrinus,
qui sex libris Successionem explicuit, orationémque
D Lembeticã, vnde & Lembus vocabatur: sextus, Ale-
xandrinus Persicarum proprietatum scriptor: septi-
mus, dialecticus Bargyleites qui cõtra Epicurum scri-
bit: octauus, medicus Nicesius: nonus, medicus Tarẽ-
tinus empiricus: decimus, poeticus, qui præcepta con-
scripsit: vndecimus, sculptor Phocensis: duodecimus,
argutus epigrammatum poeta: decimustertius, Mag-
nesius, qui scripsit Mithridatica: decimusquartus,
qui conscripsit De astrologia.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM vita, Liber VI.

ANTISTHENES.

ANTISTHENES Antisthenis filius, 200
Athenienſis fuit. Dicebatur autem. A
non eſſe indigena. Quod quum ſibi
probro daretur, dixiſſe fertur; Et
deûm mater Phrygia eſt. videbatur
enim illius mater ex Thracia. Vnde
quum in Tanagrenſi pugna fortiter
ſe geſſiſſet, autor fuit Socrati vt diceret, Ex duo-
bus Athenienſibus ita fortem nunquam natum eſſe.
Ipſe quoque Athenienſibus, quòd indigenæ eſſent glo-
riantibus exprobrans dicebat, illos brucis & cochleis
nihilo nobiliores. Hic initio quidem Gorgiam audiuit
oratorem. Vnde & in dialogis oratorium dicendi ge- C
nus exprimit, maximéque in veritate & exhortatione.
Hermippus autem ait illum in celebritate Iſthmia vi-
tuperare, ac laudibus efferre ſolitum Athenienſes, The-
banos, & Lacedæmonios, deinde id vitaſſe intuentem
plurimos ex vrbe confluere. Poſtremò Socrati ſeſe ad-
dixit tãtúmque cum illo profecit, vt moneret diſcipu-
los, vt ſui ſub Socrate eſſent condiſcipuli. Commo-
ránſque in Pireo quotidie, quadraginta ſtadiis emen-
ſis audiebat Socratem, à quo & tolerantiam addiſcens
tráquillitatis illius imitator effectus, Cynicam primus D
ſectã inſtituit, princépſque in ea fuit. Quódque labor 201
bonum eſſet, magni Herculis ac Cyri exemplo per-
ſuadebat, id à Græcis, hoc à barbaris mutuatus, pri-
múſque definiuit ſermonem, dicens, Sermo eſt qui
quicquid ſit aut fuerit, exprimit. Dicebat autem iden-
tidem, Inſania potius quàm voluptate afficiar. & illud,
Cum eiuſmodi mulieribus conſuetudinem habẽdam,
quæ beneficio beneficium retalient. Pontico adole-

A scenti, quum se illi in disciplinam dare vellet, rogaretque, quanâ re sibi opus esset, Libro (inquit) nouo & stilo nouo, nouáque tabella, animum significans. Interroganti cuiusmodi vxorem duceret, Si (inquit) formosam duxeris, cómunem habiturus es, si deformem, pœnam. Quum audisset Platonem aliquando sibi maledicere, Regium (inquit) est malè audire, quum bene feceris. Quúmque aliquándo Orphicis mysteriis initiaretur, dicerétque sacerdos, eiusmodi initiatos bonis plurimis apud inferos perfrui, Cur igitur, ait, ipse non
B moreris? Probro ei dabatur aliquando, quòd nõ esset ex duobus liberis genitus, Neque (inquit) ex duobus luctatoribus, & tamen luctator sum. Interrogatus cur paucos haberet discipulos, Quòd, inquit, argétea illos virga eiicio. Rogatus item cur in discipulos acriter inueheretur, Et medici, inquit, in languidos. Quum vidisset aliquando fugientem mœchum, O, inquit, infelix, quantum periculi vno obolo vitare potuisti! Præstare dicebat (vt Hecaton ait) necessitate vrgente in coruos quàm in assentatores incidere: illos quippe mortuos, istos viuentes deuorare. Rogatus quídnam
C apud homines esset beatissimum, Felicem, inquit, mori. Familiari quodam apud se deplorante quòd perdidisset Commétaria, Oportebat, inquit, ista animo potius quàm chartis inscribere. Sicuti rubigo ferrũ, ita inuidiam inuidos consumere aiebat. Eos qui cuperent immortales esse, oportere dicebat piè viuere ac iustè.
202 Ciuitates tunc interire aiebat, quum bonos discernere nequeunt à malis. Quum aliquando à malis laudaretur, Miserè, inquit, metuo ne fortè mali quippiam fecerim. Fratrum qui essent concordes, conuictum
D omni muro dixit esse fortiorem. Ea dicebat paranda viatica, quæ cum naufragio simul enatarent. Probro illi dabatur aliquando quòd congrederetur malis: At medici, inquit, inter ægrotos versantur, neque tamen febricitant. Absurdum esse dicebat triticum purgare lolio, bellúmque inutili milite, rem verò publicam inuidis nõ exhaurire. Rogatus quídnam ex philosophia lucratus esset, Mecum, ait, colloqui posse. Cuidam ipsi

in conuiuio dicenti, Cane, Tu (inquit) tibias insta. Di- A
ogeni tunicam petenti, pallium explicari iussit. Interrogatus quænam esset disciplina magis necessaria, Mala (inquit) dediscere. Eos hortabatur qui maledictis incesserentur, tolerare, magis quàm si lapidibus se quispiam ageret. Platonem insimulabat vt fastu turgidum. Quum ergo fieret pompa, inspiciens hinnientem frementémque equum, ad Platonem conuersus, Tu (inquit) iudicio meo præclarus fuisses equus. Venerat aliquando ad eum mala valetudine affectum, & quum vas cerneret vbi Plato vomuerat, Bilem (inquit) video, fa- B
stum verò non video. Athenienſibus consulebat asinos vt equos deligerẽt. Quod quum illi ab omni ratione alienũ dicerẽt, At, inquit, apud vos duces erunt qui nihil didicerũt, solúmque designati sunt. Dicẽti ipsi cuidam, Multi te laudãt, Quid enim (ait) mali feci? Quum pallij discissam partem conuersam in conspectum dedisset, intuitus Socrates, Video (inquit) per pallium tuam vanitatem. Interrogatus à quodam (vt ait Phanias in libro de Socraticis) quídnam faciẽdo, bonus & honestus euaderet, Si mala (inquit) quæ habes, ab iis qui C
nouerunt, didiceris esse fugienda. Cuidam delicias laudanti, Inimici (ait) delicatè viuant. Adolescenti qui se fictori suo conformabat, Dic (ait) si vocem æs acciperet, quánam in re gloriaretur? illo dicente, In pulchritudine: Non igitur, inquit, erubescis qui cum inanimi gloriaris? Pontico adolescente pollicente illum sibi fore curæ, si nauis applicaret qua salsamenta vehebãtur, sumpto illo & vase nouo, abiit ad eam quæ farinam venundabat, & oneratus abibat. Illa verò pretium petente, D
Hic, inquit, adolescens dabit, si salsamentorum ipsius nauis applicuerit. Ipse Anyto exilij & Melito mortis autor fuisse videtur. Nanque Põticis iuuenibus ob Socratis gloriam solicitatis quum incidisset, eos ad Anytum abduxit, dicens illum moribus sapientiorem esse quàm Socratem, qua ex re indignatos circunstantes effugasse illum. Sicubi verò ornatam offendisset mulierem, ad domum illius proficiscebatur, iubebátque vi-

A rum eius equum proferre & arma, vt si quidem hæc illi essent, deliciis vacare sineret (his enim iniurias propelleret) sin alias, cultú amoueret. Quæ autem illi placuere, ista sunt: Docibilem esse virtutem. Eosdem esse nobiles ac studiosos. Sufficere virtutem ad beatam vitam nullo indigentem, nisi Socratis viribus. Virtutem quoque operum esse neque verbis multis neque disciplinis indigentem, sapientémque sibiipsi sufficere. ipsius enim esse quæ aliorú sunt omnia. Gloriæ priuationem bonum esse labori simile. Sapiẽtem non secun-
B dum constitutas leges victurum, sed iuxta virtutis normam, ducturúmque vxorem procreandorum liberorum causa, formosissimis quibusque congressurum mulieribus, atque amaturum. Solum quippe scire sapientem quænam sint amãda. Inscribit illi Diocles & ista: Sapienti peregrinum aut nouum nihil, neque indignus est qui ametur vir bonus. Sudiosi amici. Propugnato-
204 res faciunt qui animosi & iusti sunt. Virtutem arma esse quæ tolli non possint. Præstat cum paucis bonis
C aduersus malos omnes, quàm cum multis malis aduersus paucos pugnare. Solicitè obseruandos inimicos: primi enim peccata sentiunt. Iustum virum pluris faciendum quàm propinquum. Viri ac mulieris virtus eadem. Bona pulchra, mala esse turpia. Iniqua omnia aliena puta atque peregrina. Murum tutissimum prudentiam esse: neque enim decidere neque prodi. Mœnia struenda in nostris animis quæ capi non possunt. Differebat autem in gymnasio quod Κυνόσαργες appellatur, non longè à portis ciuitatis: vnde quidam Cyni-
D cam sectam appellatam volunt, ipséque cognominabatur Ἀπλετώτατος: ac primus pallium (vt ait Diocles) duplicauit, ipsóque solo vtebatur, baculúmque sumpsit ac peram. Primus autem (vt Neanthes tradit) simplicis quoque pallii vsum habuit. Porrò Sosicrates in Successionum tertio, Diodorum Aspendium & barbam demisisse, & baculo & pera vsum esse ait. Hunc solum ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicens fuisse acutissimum, & ex suauitate colloquii quemlibet capere ac ducere quò vellet. Liquet id autem ex libris

ſuis,atque ex illo Xenophontis Sympoſio : videturque A
&grauioris ſectæ Stoicæ princeps fuiſſe. Quocirca &
Athenæus poeta epigrammatum ſic de illis ait,

Stoicidæ,ſpectata cohors,qui inſignia ſacris
Mandatis melius dogmata veſtra libris,
Vnam animi ſummum virtutem culmen habere,
Vrbes quòd ſeruet ſola quòd ipſa homines.
Carnis at illecebras alias,ſi finis vt eſſet
Vnica perfecit filia Mnemoſynes.

Hic & Diogeni tranquillitatis,& Crateti cõtinentiæ,
& Zenoni tolerantiæ dux & autor fuit.Ipſe qui ciuita- B
ti fundamenta ſubiecit.Enimuero Xenophon ſuauiſſi-
mum in colloquio fuiſſe ait,atque in rebus aliis con-
tinentiſſimum. Feruntur & ipſius ſcripta tomi x. Pri-
m' in quo De dicti one ſiue D efiguris,Aiax ſiue Aiacis
oratio,Vlyſſes ſiue De Vlyſſe,Oreſtis defenſio,De cau- 205
ſidicis,Iſographe ſiue Deſias ſiue Iſocrates, Aduerſus
Iſocratis Ἀμάρτυρον. In ſecundo tomo De animalium
natura,De procreatione filiorum ſiue De nuptiis,ama-
torius, De Sophiſtis,Φυσιογνωμονικὸς,Exhortatorius pri
mus,ſecundus,tertius,De Theognide quinque. To- C
mus tertius,in quo De bono, De iuſtitia, De fortitu-
dine,De lege ſiue De republica,De lege ſiue honeſto &
iuſto,De libertate & ſeruitute,De fide & curatore, De
interrogatione,De victoria,OEconomicus. In quarto
tomo Cyrus, Hercules maior ſiue De fortitudine. In
quinto tomo Cyrus ſiue De regno,Aſpaſia. In ſexto
tomo, in quo veritas, De differẽdo, Ἀντιλογικὸς, Sa-
thon De contradictione tres, De loquutione. In ſepti-
mo tomo, De diſciplina ſiue De nominibus quinque,
De moriendo, De vita & morte, De iis quæ ſunt
apud inferos, De vſu nominum ſiue Cõtentioſus,De D
interrogatione &reſponſione, De opinione & ſcien-
tia quatuor, De natura duo, Interrogatio de natura
duo, Opiniones ſiue Contentioſus, De addiſcendo
problemata. In octauo tomo De muſica, De expoſito-
ribus,De Homero,De iniuſtitia & impietate, De Cal-
chante,De exploratore, De voluptate. In nono tomo
De Odyſſea,De virga Mineruæ ſiue De Telemacho,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Helena & Penelope, De Protheo, Cyclops siue De Vlysse, De vini vsu siue De ebrietate, siue De Cyclope, De Circe, De Amphiarao, De Vlysse & Penelope, De cane. In x tomo Hercules siue Midas, Hercules siue De prudẽtia, siue De fortitudine, Dominus siue Amãs. Dominus siue Exploratores, Menexenus siue De im-
206 perio, Alcibiades, Archelaus siue De regno. Atque ista quidem scripsit. Timon autem ob multitudinem eorum quæ scripsit increpans illum, ingeniosum nugatorẽ eum dixit. Obiit morbo, quo tempore Diogenes
B ingressus ad illum dixit, Num amico opus est? Aliquando item intrauerat sicam habens, ad quem ille quum diceret, Quis me doloribus absoluet? ille ostensa sica, Hæc, ait: & ille, Doloribus dixi, non vita. Videbatur enim ferme mollius perferre morbum præ amore vitæ. Est autem nostrum epigramma in Antisthenem ita se habens,

In vita canis acer eras Antisthenes, vt tu
Morderes verbis, haud tamen ore homines.
Mortuus es phthisicus: verùm quis fortè rogabit,
C *Nónne ducem ad manes prorsus habere opus est?*

Fuerunt autem & alii Antisthenes tres. Vnus è schola Heracliti: alius, Ephesius: tertius, Rhodius quidam historicus. Quoniam verò eos qui ab Aristippo fluxere ac Phædone transegimus, age nunc illos qui ab Antisthene venerunt, Cynicos ac Stoicos, hoc ordine adiiciamus.

DIOGENES.

D Diogenes Icesii mensarii filius, Synopeus fuit. Fugisse illum, quum pater eius publicè mensam haberet, ac pecuniã adulteraret, Diocles autor est. Porrò Eubulides in libro De Diogene, Diogenẽ ipsum hoc fecisse ait, & cum patre vnà pulsum fuisse. Ipse quoque in Podalo de seipso ait, falsò signare monetã. Quidã verò cũ quũ curator effectus esset, persuasum ab opificibus aiunt venisse Delphos, atque Delum, in patriam Apollinis, perçõtatúmq; esse an id ageret quod ei suaderetur.

quod quum sibi permissum esset, euentum rei non intelligés, de ciuili moneta æs adulterasse, deprehẽsúmque (vt quidam volunt) exilio damnatum esse, vt autem alii putant, metu perterritum sponte patriam liquisse. Sunt qui dicant illum à patre acceptam pecuniam adulterasse, atque illum quidem in carcere diem obiisse, hunc autem effugisse, profectúmque Delphos sciscitatum esse vtrum pecuniã falsò signaret, & quid faciens clarissimus futurus esset, atque ita hoc oraculum cepisse. Quum verò Athenas concessisset, conuenit Antisthenem. Eum ille quum repelleret (quippe ex constituto suo neminem recipiebat) vicit perseuerantia sua: illo siquidem aliquando intentante baculum, subiecto capite, Cæde, (inquit) non enim ita durú baculum reperies, qui me abs te, quádiu aliquid dixeris, arcere possit. Hinc iam auditor illius factus est, ac veluti profugus ex patria, se ad victum simplicẽ contulit. Cõspecto (vt Theophrastus ait) in Megarico mure discurrente, qui neque cubiculũ inquireret, neque tenebras reuereretur, neque aliquid eorum quæ ad vescendum idonea viderentur appetere, & ipse casus suos consolatus est. Pallium (vt quidã volunt) primus duplicatum in vsu habuit, ob necessarium vsum, vtque illo se dormiens obuolueret: perámque tulit, in qua & cibos ferebat, omníque ad omnia vtebatur loco, & prandens & dormiens & loquens. Quocirca & Athenienses aiebat (Iouis porticum ostendens) sibi condidisse palatium vbi vesceretur. At baculo quidem primùm innitebatur quum infirmus esset, deincepsautem eum semper ferebat, non quidem in vrbe, sed iter agens, vnà cum pera, vt refert Athenodorus Atheniensium princeps, & Polyeuctus rhetor, & Lysinias AEschrionis filius. Quum autem ad quendam scripsisset vt sibi pararet cellulam, & ille tardius id exequeretur, dolium, quod in Metroo erat, pro domo habuit, sicut & ipse in epistolis testatur. Atque æstate quidem sese in feruida arena volutabat, hyeme verò statuas niue perfusas complectebatur, omni ex parte seipsum ad laborum tolerantiam exercens. Acer item erat in des-

A 207 B C D

A piciendis aliis. Vnde & Euclidis ſcholam, alludens ad nomen, χολὴ, *id eſt bilem*, appellabat: & Platonis auditorium, conſumptionē: Dionyſiaca certamina, magna miracula ſtultorum dicebat: oratores, Turbæ
208 miniſtros. Dicebat autem quum intueretur in vita gubernatores, medicos atque philoſophos, animalium omnium ſapientiſſimum hominem eſſe: quum autem contrà inſpiceret ſomniorum interpretes, cōiectores, vates, vel huiuſmodi cæteros, vel qui gloriæ aut diuitiis addicti eſſent, tūc demū nihil ſe ſtultius exiſtimare
B homine. Aiebat arbitrari ſe, in vita ſæpius parandum verbum quàm laqueum. Intuitus aliquando Platonem in conuiuio magnifico guſtantem oleas, Quid (inquit) ſapiens vir in Siciliam huiuſmodi menſarum gratia profectus, appoſitis modò non frueris? Et ille, At hercle (inquit) Diogenes, & illic oleis & reliquis eiuſmodi vt plurimum veſcebar. Et ille, Quid (inquit) Syracuſas nauigare oportebat, an tunc Attica oleas non ferebat? Phauorinus in Omnimoda hiſtoria Ariſtippum hoc dixiſſe tradit. Et præterea aliquando caricas comedens obuiauit illi, dixítque, Li-
C cet tibi deguſtare: qui quum acceptas ediſſet, Deguſtare, dixi, non Deuorare. Calcans ipſius aliquando ſtratum, præſentibus Dionyſii amicis quos ille inuitarat, dixit, Calco Platonis inane ſtudium: ad quem Plato, Quanto (inquit) ô Diogenes, faſtu tumes, dum ſuperbiam te calcare putas? Alii Diogenem hoc dixiſſe ferunt, Calco Platonis faſtum: illúmque reſpondiſſe, At faſtu alio, Diogenes. Porrò Sotion in quarto refert hoc illi dixiſſe Platonem Cynicum. Vinum aliquando poſtularat ab eo Diogenes atque caricas: at
D ille lagenam integram miſit: ad quem Diogenes inquit, Si quidem rogatus fueris, Duo & duo quot ſunt, reſpondes, Viginti: ita neque ſecundum ea quæ poſceris das, neque ad quæ rogaris, reſpondes: notabat autem illum vt verboſum. Interrogatus vbinam Græciæ viros vidiſſet bonos, Viros quidem (ait) nuſquam, ſed Lacedæmone pueros vidi. Quum ſeriò quandoque loqueretur, nemóque ipſi intenderet, ſeſe ad ſo-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

num muſicum contulit: congregatis autem ad ſe plu- A
rimis, exprobrauit quòd ad inepta ſtudioſè concurre- 209
rent, ad ea verò quæ grauia eſſent & vtilia negligen-
ter conuenirent. Dicebátque de fodiẽdo & calcitran-
do certare homines, vt autem boni & probi fierent,
curare neminem. Grammaticos admirabatur, quòd
quum Vlyſſis mala requirerent, ſua ignorarent. Mu-
ſicos itidem in ius vocabat, quòd quum lyræ chor-
das congruè aptarent, animi mores incócinnos habe-
rent. Sed & mathematicos carpebat, quòd ſolem & ..
lunam & ſidera intuentes, quæ ante pedes eſſent, ne- B
gligerent. Oratores item, quòd ſtuderent iuſta dice-
re, non autem & facere. Auaros quoque, quòd pecu-
niam vituperarent, ac ſummè diligerent. Reprehen-
debat eos qui iuſtos quidem, quòd pecunias contem-
nerent, laudabant: pecunioſos verò imitari ſatage-
bant. Stomachabatur eis qui pro bona valetudine ſa-
cra facerent, inter ſacrificia contra ſanitatem cœna-
rent. Seruos mirabatur, qui quum edaces dominos
cernerẽt, nihil diriperent ciborum. Laudabat eos qui
vxores ducturi fuiſſent, & non ducerent: & qui nauiga-
turi eſſent, nõ nauigarẽt: quíque acceſſuri ad rempub.
minimè accederẽt: & qui pueros habituri in deliciis, C
ſe continerent: & qui ſe componerent ad conuiuen-
dum regibus, neque tamen accederent. Dicebat ma-
nus ad amicos non complicatis digitis extendi opor-
tere. Refert Hermippus in Auctione Diogenis, quòd
captus ac venditus, quum rogaretur quid ſciret agere,
reſponderit, Scire ſe viris imperare: atque ad præco-
nem, Prædica, (inquit) Quiſnam dominum ſibi emere
vult? Sedere prohibitus, Nihil (inquit) refert: nam &
piſces quomodolibet iaceant, emi. Mirari dicebat,
quũ ollam quidem ac operculum non ſine tactu ac tin D
nitu emamus, ſolo in homine emendo aſpectu con-
tenti ſumus. Dicebat Xeniadæ emptori ſuo, ipſum ſibi 210
(quanuis eſſet ſeruus) obtemperare oportere: nam &
medicus & gubernator, etſi ſeruus, vtique ipſi pare-
tur. Eubulus verò in libro qui inſcribitur Diogenis
auctio, ita filios Xeniadę inſtituiſſe ait, poſt diſciplinas

A reliquas equitare, arcus intendere, fundas rotare atque iaculari. Deinde in palæstra non permittebat pædotribæ eos in morem athletarum exercere, sed id roboris tantùm & bonæ valetudinis gratia. Tenebant verò pueri, poetarum ac scriptorum aliorum ipsiúsq; Diogenis plura memoriter, omnémque illis doctrinæ rationem, vt facilè memoria teneretur, breuiter collectam insinuabat. Domi quoque ministrare docebat cibo leui ac vili contentos & aqua. Tonderi ad cutem
B iubebat, incompositósque deducebat, ac sine tunicis &calceis tacitos, ac se tantùm in via inuentes, educabátque eos & ad venationes. Contrà illi Diogenis curam habebant, parentibúsque commendabant. Senuisse ipsum apud Xeniadem, idem ipse autor est, ac vita functum à filiis eius fuisse sepultum. Vbi percontante Xeniade quomodo se sepeliri mallet, In faciem inquit: illo causam interrogante, Quoniam (inquit) post paulum inferiora conuertẽda sunt. Dixit autem hoc quia Macedones iam obtinerent, atque ex humilibus sub-
C limes fierent. Quum se quispiam in domum magnifico instructam apparatu induxisset, & spuere vetaret, posteaquam excreauit, in illius faciem sputa coniecit, deteriorem locum vbi spueret se non inuenisse dicens. alii Aristippo id applicant. Quũ clamasset aliquando, Heus homines, conueniséntque plurimi, baculo illos agebat dicens, Homines, nõ purgamenta vocaui. ait hoc Hecato in primo De sententiis. Alexandrũ dixisse ferũt, quòd nisi Alexãder esset, Diogenẽ se esse voluisset. Debiles dicebat, non surdos aut cæcos, sed qui
D peram non haberent. Ingressus aliquando semitonso capite conuiuium iuuenum, quemadmodum scribit
211 Metrocles in Sentẽtiis, plagas retulit: postea nomina illorum qui se ceciderant inscribens, circuibat in Leucone, ea præ se ferens. Ita illis vicem contumelię reddidit, dum reprehendendos & obiurgandos omnibus exposuit. Dicebat se canem esse laudatorum, verùm laudantium neminem secum ad venandum exire audere. Dicente quodã viros se in Pythia vincere, Ego viros equidẽ, inquit, tu mãcipia. Quum dicèretur ipsi,

Senex es, iam quiesce à labore, Quid enim (ait) si in A
stadio currerem, ad finem oporteret cursum remitte-
re, & non magis intendere? Vocatus ad cœnam, affu-
turum se negauit, neque enim sibi priore die gratiam
habitam. Nudis pedibus calcabat niuem & alia quæ
prædicta sunt: crudas item carnes edere conatus est,
sed in eo nõ perstitit. Offendit aliquando Demosthe-
nem oratorem in diuersorio prandentem: illo autem
cedente, Tãto (inquit) magis in diuersorio futurus es.
Peregrinis aliquãdo Demosthenem videre cupiẽtibus
medium intendens digitum, Hic (ait) vobis est ille A-
theniẽsium orator. Panem eiiciente quodam & resu- B
mere erubescente, castigare illũ volens, vrcei collũ per
figuli trahebat officinam. Imitari se dicebat chori ma
gistros. Illos enim tonũ excedere, vt reliqui cõgruum
tonũ arriperẽt. Plurimos aiebat insanire præter digitũ.
Siquis igitur mediũ digitum prætendens pergat, insa-
nire videbitur: sin autem indicem, non ita. Quæ sunt
pretiosissima, ea minimo vænire, & contrà. Nam statu
am tribus millibus emi, farinæ verò chœnicẽ duobus
æreis. Et qui se emerat Xeniadæ dixit, vide vt quod
præcipitur facias, dicente illo, C

Sursum sacrorum fluminum fluunt fontes.

At si medicũ (ait) æger emisses, nõ illi obtemperasses,
sed diceres Ἄνω ποταμῶν, volebat quispiã apud eum phi-
losophari, cui ille pernam dedit, ac sequi se iussit. Vt 212
autem ille præ verecundia abiecto quod ferebat absce-
sssit, pòst aliquãtulum occurrens illi ridens ait, Tu-
am & meam amicitiã perna dissoluit. enimuero Dio-
cles eam rem ita describit. Dixerat illi quidam, Impe-
ra nobis Diogenes: at ille abducto casei frustum feren D
dum dedit. illo renuente, Meam (inquit) ac tuam a-
micitiam modicum casei dissoluit. Intuitus aliquan-
do puerum concaua bibentẽ manu, cotylam pera pro-
ductam abiecit dicens, Puer me vilitate superauit. Pro-
iecit & catinum eodem studio, quum vidisset puerum
vasculo fracto, concauo pane lenticulam suscipiẽtem.
Ratiocinabatur autem in hunc modum, Omnia deo-
rum sunt: diis autem amici sapientes sunt. Sunt autem

A amicorum cuncta communia : omnia igitur sapiẽtum
sunt. Inspexerat mulierem inhonestius diis procidentem, eius superstitionem auferre volens (vt Zoilus Pergæus ait) accurrit dicens, Non vereris mulier ne fortè stante post tergum deo (cuncta enim plena ipso sunt) inhoneste te habeas ? Asclepio percussorem sacrauit, qui procumbentes in faciem accurrens contereret. Solebat etiam dicere imprecationes tragicas sibi occurrisse, esse enim sine domo, sine ciuitate, priuatum patria, pauperem, palantem, vitam in dies ha-
B bentem. Aiebat se obiicere fortunæ quidem confidentiam, naturam legi, perturbationi rationem. Ad solem sedenti in Cranco ipsi assistens Alexander ait, Pete à me quod vis : at ille inquit, Noli mihi vmbram facere. Legerat quidem diutissimè, quúmque ad finem libri nihil vltrà scriptum esse ostenderet, Bono (inquit) este animo viri, terram intueor. Ratiocinanti cuidam & concludenti illum habere cornua, manu frontem palpans, Equidem (inquit) illa non video. Itidem & dicente ipsi quodam non esse motum, exurgens ambulabat. Ad eum qui de cælestibus dissere-
C bat, Quando (inquit) de cælo venisti ? Spadone quo-
213 dam scelerato domui suæ inscribente, Nihil ingrediatur mali, Dominus (ait) domus quánam ingreditur? Vnguento inũgens pedes dixit, à capite quidem in aerem ascendere vnguentum, sed à pedibus in olfactum. Rogantibus Athenienſibus vt initiaretur, atque dicentibus quòd apud inferos ii qui initiati sunt, præsident, Perridiculum est (inquit) si quidem Agesilaus & Epaminondas in cœno degent, viles autem quique initiati in beatorum insulis erunt. Muribus ad ipsius
D mensam subrepentibus, Ecce, (inquit) & Diogenes parasitos nutrit. Platone canem ipsum appellante, Sanè, inquit, nam equidẽ ad venditores remeaui. E balneis exiens percontanti an multi homines lauarent, negauit : at roganti nũ turba multa, cõfessus est. Platone item diffiniente, Homo est animal bipes sine pennis, quum placeret ista eius diffinitio, nudatum pennis ac pluma gallum gallinaceum in eius inuexit scho-

lam,dicens, Hic Platonis homo eſt,vnde adiectum eſt A
diffinitioni,latis vnguibus. Interroganti quánam hora prandere oportet, Si diues (inquit) eſt, quando vult:ſi pauper,quum poteſt. Apud Megarenſes intuitus oues pellibus tectas, illorum autem filios nudos, ait, Præſtat Megarenſis arietem eſſe quàm filium. Ad eum qui ſe trabe concuſſerat,ac poſtea dicebat,Caue: Num (inquit) iterum me ferire vis? Aiebat oratores quidem plebis miniſtros, coronas autem gloriæ bullas. Lucernam interdiu accendens,Hominem,aiebat, B
quæro. Stabat aliquando manantibus perfuſus vndis, his verò qui circunſtabant illum miſerantibus, Plato (nam & is aderat) Si vultis, inquit, illum miſerari, abite.gloriæ illius cupiditatem ſignificans. Colaphum à quopiam accipiens, Hercle (ait) neſciebam me ga- 214
lea armato capite ambulare.Midia quoque ipſum colaphis cædẽte ac dicente, Tria millia tibi in menſa poſita ſunt: poſtridie ſumpto pugilum cæſtu, cæſóque ipſo dixit,Tria millia tibi in menſa ſunt poſita. Lyſia pharmacopola ſciſcitante an deos eſſe crederet,Quo- C
modo (inquit) non credo,qui te diis inimicum puto? Alii Theodorum hoc dixiſſe ferunt. Quendam intuitus ſe vndis ſpargẽtem,ait, O infelix,an ignoras quoniam vt in grammatica erratis aſperſus non abſolueris,ita nec vitæ criminibus euades liber?Culpabat maximè ſiqui fortunam cauſarẽtur, dicens homines quæ ſibi bona viderentur, non quæ re vera bona eſſent, poſtulare. Eis verò qui terrerentur ad ſomnia dicebat,Ea quidem quæ vigilantes agitis, non moramini: quæ verò dormientes imaginamini,ea curioſè diſquiritis. In Olympia pronuntiante præcone, Dioxippus D
viros vicit,Hic(ait)mancipia,ſed ego viros. Amabatur autem & ab Athenienſibus. Nam adoleſcenti, quum dolium illius contriuiſſet, plagas intulerunt,illíque aliud dederunt. Refert Dionyſius Stoicus,illum poſt Chæroniam deprehenſum abductum eſſe ad Philippum, à quo quis eſſet interrogatus, Explorator, inquit,inſatiabilis auiditatis tuæ. ex quo admiratio-

A habitus,liber dimissus est. Miserat aliquando Alexander epistolam Athenas ad Antipatrum per Athliam quendam,quum adesset Diogenes,Athlias, inquit,per Athlium ad Athlium. Perdicca comminante nisi ad se veniret,illum se occisurum,Nihil(inquit)magni faciens: nam & cantharus & phalangium id facerent. Illud autem nō dubitabat cōtra minari ac dicere,quòd si & absque se viueret,feliciter victurus esset.Clamabat autem sæpius hominum vitam facilè à diis dari,verùm occultari illam quærentibus mulsum,vnguenta,& his similia.Vnde & ei qui à famulo calciabatur,Nondum
B (ait) beatus es,nisi te etiam abstergat:hoc autem erit,
215 si mancus fueris. Quum vidisset aliquando magistratus qui προμνήμονες dicebantur, quēdam ex ærario phialam furatum abducentes, Magni (inquit) fures paruum ducunt. Intuens aliquando adolescentem lapides in crucem iacientem, Euge (inquit) scopo potieris. Circunstantibus se adolescentibus, atque dicentibus, Cauebimus ne mordeas nos,Bono(inquit)estote animo filioli,canis betis non vescitur. Glorianti cuidam
C quòd leonispelle tegeretur,Desine,inquit,virtutis stra mēta pudefacere. Beatus dicebatur Callisthenes,quòd magnificis ab Alexandro apparatibus exciperetur: at ille,Infelix (inquit) est,quòd prandeat ac cœnet quū Alexandro videtur. Quum pecuniis egeret, eas se ab amicis repetere non petere dicebat. Quandoque in foro manibus operans, Vtinam aiebat,liceret sic perfricato ventre non esurire. Adolescentē intuitus cum satrapis ad cœnam obeuntem, abductum ad suos reuocauit, obseruaríque iussit. Composito adolescenti
D quippiam roganti non prius se affirmauit responsurum, quàm apertè exploraret virne esset an mulier. Plaudenti lasciuius in balneo adolescenti,Quanto(inquit) melius,tanto deterius. Inter cœnandum ossa illi quidā vtcani iactabant,at ille propius accedens permingebat vt canis. Oratores atque omnes in dicendo gloriam quærentes,Ter homines, pro eo quod est Ter infelices,appellabat. Diuitē indoctum ouem aureo vellere dicebat. Quum vidisset prodigi cuiusdam

domui

domui inscriptũ, VENALIS, Sciebam, inquit, quòd A
præ nimia crapula facilè dominũ euomeres. Causanti
adolescenti perturbantium se multitudinem, Desiste,
inquit, & tu perturbationis indicia proferre. Ingressus
sordidum balneum, Qui hîc se lauant, ait, vbi lauãtur?
Quum rudẽm pinguémque citharœdum omnes cau-
sarentur, solus ipse laudabat: rogatus quamobrem,
ait, Quòd talis quum sit, citharam se, non latrociniis 216
exerceret. Citharœdum, qui semper ab auditoribus
deserebatur, ita salutabat, Salue galle: illo autem di-
cente, Cur ita? Quia, inquit, canens omnes excitas.
Quum adolescentem plurimi inspicerent, ille sinum B
lupinis complens se incuruabat: multitudine in eum
conuersa, mirari se dixit quomodo illo dimisso se in-
tuerentur. Dicente quodam vehementer supercilioso,
Vno ictu caput tibi perfringam, At ego, inquit, à sini-
stris adstans te tremere faciam. Hegesia se deprecante
vt sibi librorum aliquid exponeret, Stultus, inquit, es
Hegesia, qui caricas quidem non scriptas eligis, sed
veras: vera autem exercitatione neglecta, te ad scri-
ptam confers. Ei qui ipsi exilium exprobabat, At hu-
ius, inquit, miser causa; philosophatus sum. Alio rur- C
sus dicente, Sinopei te exilij condemnant, Et ego illos,
inquit, mansione. Intuitus aliquando Olympionicen
oues pascentem, Quàm citò (inquit) ô præclare, ab
Olympiis ad Nemea te contulisti! Rogatus cuius rei
gratia athletæ nihil sentiunt, Quia, inquit, suillis ac
bubulis carnibus extructi sunt. Petebat aliquando sta-
tuam: rogatus cur hoc faceret, Vt me, inquit, nõ potiri
assuefaciam. Quum postularet quẽpiam (quippe & hoc
primùm fecit propter inopiam) dicebat, Si quidem &
alij dedisti, mihi da: si verò nemini, à me incipe. In- D
terrogatus aliquando à tyranno cuiusmodi ære præ-
staret statuam sculpere, Quo, inquit, Harmodius & A-
ristogiton fusi sunt. Rogatus quomodo Dionysius a-
micis vteretur, Vt vasculis, ait: dum plena sunt, suspen-
dit, & abiicit vacua. Inscripserat quidam domui suæ,
vxore nuper ducta, Iouis filius Callinicus Hercules
hîc habitat, nihil ingrediatur mali: inscripsit ipse, Post-

A bellum auxilium. Cupiditatem arcem omnium malo-
217 rum dixit. Prodigum quendam intuitus oleas in di-
uersorio edentem, Si sic prandisses, ait, non ita cœna-
res. Bonos viros imagines deorum esse. Amorem va-
cantium occupationem. Rogatus quidnam esset in vi-
ta miserum, Senex, ait, egenus. Quænam perniciſſimè
morderet bellua, Ex feris (inquit) obtrectator: ex ci-
curibus autem adulator. Intuitus aliquando centauros
duos pessime pictos, ait, Vter horum deterior est? Ser-
monem ad gratiam instructum, melleum esse laqueum
B dixit. Ventrem, vitæ Charybdin appellabat. Audiens
Didymonem mœchum fuisse comprehensum, Dignus
est, inquit, ex ipso nomine suspendi. Rogatus cur pal-
lens esset aurum, Quia, inquit, multos habet insidiato-
res. Mulierem in lectica intuens, non secundum feram
ait esse caueam. Fugitiuum seruum ad puteum seden-
tem quum vidisset, Caue (inquit) adolescens, ne exci-
das. Cernens vestimentorum furem in balneis, Num,
inquit, ad vnguentulum, an verò ad aliud vestimen-
C tium? Quum vidisset aliquando mulieres ex oliuæ ar-
bore pendere suffocatas, Vtinam (inquit) arbores cæ-
teræ fructum huiusmodi ferrent. Intuitus sepulcro-
rum violatorem, ait,

—sed hic quid, vir bone, quæris?
An aliquem è vita functus spoliare laboras?

Rogatus num seruulum aut ancillam haberet, negauit:
dicenti, Si ergo mortem obieris, quisnam te ad sepul-
crum efferet? Qui domo, inquit, indiget. Quum ani-
maduerteret formosum adolescentem incustoditè ob-
dormientem, manu pungens, Surge, inquit,

D *Ne quis te à tergo stertentem cuspide figat.*

Ad eum qui pretiosa parabat opsonia,

Nate mihi haud longæuus eris.

Platone de ideis differente, & nominante mēsalitatem
& cyathitatem, Equidem (inquit) ô Plato, mensam &
218 cyathum video, mensalitatem verò & cyathitatem
non video. & ille, Rectè (inquit) quibus enim cyathus
mensaque conspicitur, oculos habes: quo autem men-
salitas & cyathitas intelligitur, animum non habes.

Interroganti cuidam qualis sibi videretur Socrates, A
Furens, respondit. Rogatus à quodam quō tempore
ducenda sit vxor, Iuuenibus(inquit)nondum, senibus
verò nunquam. Interrogatus quidnam vellet vt cola-
phum acciperet, Galeam, inquit. Adolescētem intuens
se componentem, Si quidem, inquit, ad viros, frustrà:
sin autem ad mulieres, nequiter. Videns adolescentu-
lum rubore perfusum, Confide, ait, fili: huiusmodi est
virtutis color. Quum duos aliquādo audisset legisper-
itos, ambos damnauit, dicens, alterum quidem fura-
tum esse, alterum verò non perdidisse. Rogatus cuius- B
modi vinum libentius biberet, Alienū, inquit. Dicente
sibi quodam, Plures te irrident, At ego, inquit, non
irrideor. Dicenti malum esse viuere, Non, inquit, viue-
re malum est, sed malè viuere. Consulentibus vt fugi-
tiuum quæreret seruum, Ridiculum (inquit) est, si
Manes absque Diogene viuat: Diogenes absque Ma-
ne non possit. Prandebat oleas, inuectam verò inter
prandendum placentam proiecit dicens,

Longè à tyrannis temet, hosspes, auferas. Et aliquando, C
--celeres agitabat equos.

Rogatus qualis esset canis, Esuriēs, (inquit) Melitæus,
satiatus verò, Molossicus. Quosdam permulti laudant,
neque tamen ob laborem audent cum eis vnà ad ve-
nationem egredi: ita ne mihi quidem ob dolorum me-
tum congredi atque vnà viuere potestis. Rogatus an
sapientes placentis vescerentur, Omnibus, (inquit) si-
cut & homines cæteri. Interrogatus cur mendicis lar-
girentur homines, non autem philosophis, Quia clau-
di(inquit)ac cæci fieri potius quàm philosophos eua-
dere se sperāt. Poscebat quiddam ab auaro, atque illo D
tergiuersante, Ad cibū (inquit) homo te postulo, non
ad sepulcrum. Exprobranti quòd aliquando falsò pe-
cuniam signasset, Tempus (inquit) fuit quum talis e-
ram qualis tu modò: qualis autem ego modò sum, 219
nunquam tu eris. Alteri sibi idem exprobranti, Atqui
(inquit)emingebam tum celerius, modò nō ita. Myn-
dum profectus quum videret magnificas portas, &
vrbem modicā, Viri, inquit, Myndij portas claudite,

A ne vrbs vestra egrediatur. Quum vidisset aliquando hominem in purpuræ furto deprehensum, inquit

Purpureum (te) cepit fatum violentaque parca.

Cratero precante vt ad se ille proficisceretur, At malo (inquit) sal Athenis lingere, quàm apud Craterum frui magnificè instructa mensa. Anaximenem conueniens pingui aqualiculo rhetorem, Impartire (inquit) & nobis pauperibus ventrem: quippe & ipse ab onere leuaberis, & nobis emolumento eris. Disserente illo aliquándo, pernam prætendens, auditores in se cõuer-

B tit. indignante illo, Disputationem (inquit) Anaximenis oboli pretium dissoluit. Quum illi probro daretur quòd in foro manducaret, In foro enim (ait) esurio. Quidam & illud huius esse aiunt, quòd intuitus illum Plato lauantem olera, accedens tacitè illi dixerit, Si Dionysio obsequutus esses, olera profectò non lauisses: illúmque ad aurem item respondisse, Et si lauares olera, Dionysio non esses obsequutus. Dicenti cuidam, Multi te irridēt, Et illos (inquit) fortè asini: sed non illi asinos curant, neque ego illos, respondit. Conspe-

C cto adolescentulo philosophante, Eia, inquit, amatores corporis ad animæ pulchritudinem traducis. Admirante quodam ea quæ in Samothracia sunt donaria, Longè, ait, plura essent, si & qui seruati non sunt, ea dedicassent. alij Diagoræ Medo hoc assignant. Formoso adolescenti ad conuiuium eunti, Deterior, inquit, remeabis: illo redeunte & postridie ipsi dicente,

220 Et abij, & deterior effectus non sum, Deterior, inquit. Postulabat ab Eurytio difficile quiddam: illo dicente, Si mihi persuaseris, Equidem (inquit) si persuadere

D. possim, suasissem vti te suffocares. Reuertebatur ex Lacedæmone Athenas, interrogabatur quò & vnde veniret, A viris, inquit, ad mulieres. Rediēs ab Olympiis quum rogaretur an multa ibi turba fuerit, Turba, inquit, multa, sed homines pauci. Luxuriosos dicebat similes ficubus quæ per præcipitia nascuntur, quarum fructus homo non gustat, corui autem & vultures edmedunt. Phryne scortum Venerem auream Delphis obtulit, quam ille ita inscripsit, Ex Græcorum intem

perantia. Alexandro quoque illi assistente & dicente, A
Ego sum Alexander magnus ille rex, At ego, inquit,
Diogenes canis. Rogatus quídnam faciens canis vocaretur, Quòd eis, inquit, blandior qui dãt, in eos verò qui non dant, oblatro, malos autem mordeo. Ex ficu quadam poma legebat: custode dicente, Huic ante paucos dies homo suspensus est, Ego, inquit, illam purgabo. Olympionicen intuens in scortum frequenter intendentem, Ecce (inquit) vt aries Martius à puella vulgari per collum captus abducitur. Formosa scorta lethali mulso nõ dissimilia dicebat. Prandẽti in platea, B
qui circunstabant idẽtidem acclamabãt, Canis: at ille, Vos (ait) canes estis, qui prandentẽ circunstatis. Quum duo molles se ab eo subducerenr, Nolite, inquit, vereri, canis betas non comedit. De puero stuprato cuias esset rogatus, Tegeates, inquit. Quum vidisset ignauum luctatorem medicinam profitentem, Quid hoc, inquit, num & eos qui te aliquando vicerunt, nunc ipse deiicies? Quum scorti filium in turbas iactantem lapides cerneret, Caue (ait) ne patrem ferias, Puero ostentanti sibi gladium quem ab amatore acceperat, Gla- C
dius, inquit, pulcher est, sed capulus fœdus. Laudantibus quibusdam eum qui illi erogauerat, Me autem, in- 221
quit, non laudatis qui accipere merui? Quum à quodam pallium exigeretur, Si quid (ait) donasti, habeo: sin autem exuisti, vtor. Suppositicio quodam dicente, Aurum habet in pallio, Ita sanè, inquit: idcirco illo supposito obdormio. Rogatus quid ex philosophia lucratus fuisset, Etsi nihil aliud (inquit) vel hoc ipsum quòd ad omnem fortunam paratus sum. Interrogatus. vnde
esset, Mundanus ait. Sacrificantibus quibusdam vt filium à diis impetrarent, Vt (inquit) bonum impetretis non immolatis. Quum stipem aliquãdo posceret ægrotanti, ait, D

Tu reliquos spolia, sed ab Hectore contine dextras.

Scorta dicebat regum esse reginas: petere enim quodcúnque eis videretur. Athenienſibus Alexandrum Liberum patrem decernentibus, Et me (inquit) Seraphin facite. Exprobranti quòd loca immunda introiret, Et

A ſol,inquit,in ſeceſſus abit,neque inquinatur. In phano cœnás inter panes ſordidos appoſitos,ſublatos abiecit dicens, In ſacrum nihil oportere ſordidum ingredi. Dicente quodam cur nihil ſciens philoſopharetur, Et ſi(inquit) philoſophiam ſimulo, hoc ipſum philoſophari eſt. Laudabatur puer ad illū adductus, quòd ingenio excelleret,eſſétque optimis moribus,Quid ergo (inquit)me indiget?Qui recta dicerent,eos citharæ ſimiles aiebat:hác enim nihil audire,neque ſentire. The

B atrum ingrediebatur ex aduerſo exeuntium: rogatus cur ita faceret,Hoc(ait)in omni vita facere ſtudeo. Videns aliquando adoleſcentulum effœminari, Non pudet(ait)deterius quàm naturam ipſam, de teipſo ſtatuere?illa enim te virum fecit,tu te cogis mulierem fieri. Intuens quendam parum cordatum aptare pſalterium,Non erubeſcis(inquit)qui ſonos ligno aptes, a-

222 nimum ad vitam non componas?Dicēti cuidam, Idoneus ad philoſophiam non ſum, Quid ergo,(inquit)viuis, ſi vt bene viuas nulla tibi cura eſt? Contemnente

C quodam patrem,Non pudet(ait)eum contemnere,qui tibi vt magnùm ſapias eſt autor?Videns decorum adoleſcentem indecorè loquentem,Non erubeſcis (ait) ex eburnea vagina plumbeum educere gladium? Quum illi probro daretur,quòd in caupona biberet, Et in tōſtrina tondeor,inquit. Vitio vertebatur illi quòd ab Antipatro accepiſſet palliolum,tum ille inquit,

Reiicienda deûm non ſunt inſignia dona.

Quum illi quidam trabem impegiſſet, ac diceret, Ca-

D ue:virga illum cædens ait, Caue. Supplicante quodam meretrici,Quid(ait)vis,miſer,ab illa,quum præſtet fruſtrari:Vnguētis delibuto, Vide,ait,ne fragrantia capitis fœtorem vitæ præſtet. Seruos quidem dominis,malos autem cupiditatibus ſeruire dicebat. Rogatus cur mancipia Ἀνδράποδα ſint appellata,Quia pedes,inquit, habent virorum, animum autem quem tu nunc habes qui hoc interrogas. A prodigo petebat minā,à quo quū rogaretur cur ab aliis obolum, ab ſe peteret minam, Quia(inquit)ab aliis omnibus denuò me accepturum ſpero,abs te verò an rurſus acceptur' ſim, Διὰ τί ἐν χρύσῳ

κεῖται, *hoc est In genibus diuûm positum est*. Quum probro daretur quòd Platone non petente, ipse peteret, Et ille, inquit, petit: A

Sed caput admouens, reliqui ne fortè resciscant.

Sagittarium intuitus imperitum, iuxta scopum consedit dicens, Ne fortè me feriat. Eos qui ad voluptatem aspicerent, falli ac frustrari dixit. Interrogatus an mala esset mors, Quónam (inquit) modo mala, quam præsentem non sentimus? Alexandro stante atque interrogante, Num me times? Quid enim (inquit) es, bonum an malum? dicente Bonum: Quis ergo (ait) bonum B.
timet? Disciplinam, iuuenibus quidem sobrietatem, 223
senioribus solatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornatum esse dixit. Didymoni mœcho curanti aliquando puellæ oculum, Vide (inquit) ne virginis oculum curans, puellam corrumpas. Dicente quodam amicos illi insidiari, Et quid (ait) agere oportet, si amicis & inimicis æquè vtendum erit? Rogatus quid esset inter homines optimum, Libertas, inquit. Ingressus aliquando scholam, quú videret musas multas: paucósque discipulos, Cum diis (inquit) præceptor, multos habes discipulos. Solebat autem omnia palim facere, & quæ ad Cererem & quæ ad Venerem pertinent, atque huiusmodi concluſiunculis vtebatur: Si prandere nihil mali est, neque in foro prandere malum est: non est autem malum prandere, nec in foro quidem prandere malú est. Quúmque ante ora omnium obnixè operaretur, Vtinam liceret (aiebat) perfricato ventre, à fame conquiescere. Referuntur in eum & alia, quæ quum sint multa, prolixum esset & omnia prosequi. Dicebat autem duplicem esse exercitationem, alteram esse animi, alteram corporis: hanc secundú quã in exercitio perpetuæ quæ fiunt imaginationes præstãt ad virtutis opera quædã adminicula. Porrò alterã sine altera esse imperfectã, nihilo minus bona habitudine & robore inter ea que cõpetút adnumerato, quippe quæ veluti circa corp', ita & circa animã sint. Adiiciebátq; argumẽta, quòd ad virtutẽ facilè exercitio proficiatur. Cernere enim se in artib' mechanicis & a- C D

A liis opifices ex cõsuetudine operis nõ minimã operandi celeritatẽ fuisse cõsequutos. Athletas itẽ & tibicines inter sese eminere tanto interuallo, quanto maiore studio & labore versati fuerunt. Atque si quidem ita ist exercitationem ad animum transtulissent, nequaquan inutiliter aut imperfectè laborarẽt. Nihil dicebat in v
224 ta omnino absque exercitatione perfici, eam verò omnia exuperare posse. Quum igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales insequi, ac viuere beatè debeamus, per summam dementiam infelices sumus. Nar-
B que ipsius quoque contemptus voluptatis, si nos assuefecerimus, iucundissimus fit. Et sicut hi qui consueurunt voluptuosè viuere, molestè inde se auelli patiũtur, ita qui aliter exercitati sunt, facillimè ipsas contemnũt voluptates. Talia docebat atque etiamnum ipsa præstabat, monetas reuera adulterans, quòd nihil minus naturalibus quàm legitimis deferret. Eãdem vtæ formam quam Hercules se viuere affirmans, nihil libertati præferens, omniáque sapientum esse dicens, ciusmodi rationibus, quas suprà allegauimus vsus, O-
C mnia, inquiens, deorum sunt: amici autem sunt sapientibus dii. Sunt autem amicorum omnia communia: omnia igitur sapientum sunt. Ac de lege, quòd sine ipã geri resp. non possit. Nam sine ciuitate nihil conferre quod vrbanum est: vrbs verò ciuitas est, lex verò absque ciuitate ad nihilum vtilis est. igitur vrbana lex. Nobilitatem verò & gloriam, & huiusmodi cætera ridebat, dicens maliciæ esse velamenta. Solam rectam esse rempub. que esset habenda in honore. Dicebat & mulieres communes esse oportere, nuptias nihil esse arbi-
D tratus, sed vt quisque cuique persuasisset, ita illi coiret, communésque idcirco filios fieri. Nihil esse iniquum duxit ex templo quippiam accipere, aut quoduis gustare animal, ne iniustum quidem esse humanis vesci carnibus, idque ex aliarũ gentiũ consuetudine liquere, atque hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia esse dicẽs. Nãq; & in pane carnes esse, & in olere panẽ, quũ panis & corpora reliqua, in omnibus per occultos

quosdam meatus ac tumores ingerantur; atque vnà A
euaporent, sicut & in Thyeste manifestum est. (si quidem ipsius sunt tragœdiæ, & non Philisci AEginetæ ipsius familiaris, siue Pasiphontis Luciani, quem scribit Phauorinus in Omnimoda historia post obitum 225
eius scripsisse.) Musicæ verò, & geometriæ, & astrologiæ, cæterorúmque similium fuisse negligentem, veluti inutilium, & quæ minimè essent necessaria. Fuit autem promptissimus ad obuiandum iis quæ dicerentur vt ex superioribus liquet. Quin & sui auctionem fortissimè pertulit. Nam quum in AEginam nauigaret, B
atque à piratis fuisset comprehẽsus, quorum princeps erat Scirpalus, in Cretã deductus, venditus esset, præcone interrogante quid sciret facere, respondit, scire se hominibus dominari. Vnde quum indicasset digito Corinthium quendam habitu ingenuo prætereuntem, Xeniadem quem prædiximus, Huic, inquit, me vendes hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthúmque secum adducens, filiis præceptorem dedit, & toti domui præfecit. Is verò ita se gessit in omnibus, vt sursum ac deorsum cursitans ille C
diceret, Bonus genius domũ meam ingressus est. Refert Cleomenes in libro qui Pædagogus inscribitur, necessarios suos illum redimere voluisse, illum verò eos fatuos dixisse. Neque enim leones seruos esse nutrientium, sed è conuerso illos seruire leonibus. Nam serui timere est, feras verò hominibus terrori esse. Erat autẽ viro mirabilis persuadendi vis, adeo vt quemlibet oratione facilè caperet. Fertur denique Onesicratus quidam AEginensis Athenas misisse alterum ex
duobus liberis suis, Androsthenem nomine, eúmque D
quum audisset Diogenẽ, illic perstitisse: misisse itidem quem prædiximus Philiscum, qui erat maior natu, ipsúmque itidem detentũ fuisse. Postremò verò ipsum aduenisse, atque vnà cum filiis philosophatum esse, tanta Diogenis sermonib⁹ suauitas inerat. Audiuit ipsum & Phocion, qui cognominatus est Bonus, & Stilpo Megarensis, & complures alii ciuiles viri. Fertur nonaginta fermè annorum obiisse diem. Porrò de ipsius

A morte varia habetur opinio. Sunt enim qui dicant il-
226 lum quũ bouis pedem crudum comediſſet, bilem ſibi
conſciuiſſe, atque ita periiſſe, ex quibus eſt Cercidas
Megalopolita, ſiue Cretenſis, in Meliambis ſic,

Non enim patitur priſcus ille Sinopeus,
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus,
Tãdem qui ſublatus eſt, quũ labris dentes obfirmaſſet,
Et ſpiritum continuiſſet: erat enim verè
Diogenes Iouis filius, & cæleſtis canis.

B Alii dicunt quum polypum canibus partiri voluiſſet,
morſum in cruris neruo, ac ex eo defunctũ eſſe. Ipſius
tamẽ neceſſarii (vt in Succeſſionibus ait Antiſthenes)
id potius approbant, quòd ſpiritum continendo ani-
mam exhalauerit. Degebat enim in Cranio: (id erat
gymnaſium ante Corinthum) quum verò ex more fa-
miliares adiiſſent, pallióque obuolutum deprehende-
rent, non illum dormire arbitrati (erat quippe mini-
mè ſomnolentus) reuelato pallio animam efflaſſe in-
uenerunt, ſuſpicatique ſunt illum hoc feciſſe deſiderio
C migrandi ex vita. Hinc inter eos qui eum ſepelirent
oborta ſeditio, vt ferè ad manus ventum ſit. Adueni-
entibus autem patribus illorum atque primatibus ita
ſedata diſcordia, ſepultum eſſe iuxta portam quæ in
Iſthmum fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum
columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerũt.
Poſtea & ipſius ciues æreis illum ſtatuis honorarunt,
ita inſcribentes,

Aera quidem abſumit tempus, ſed tempore nunquam
Interitura tua eſt gloria Diogenes.

D *Quandoquidem ad vitam miſeris mortalibus æquam*
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla via.

Eſt itẽ de eo tale epigráma carmine proceleumatico,

227 *Diogenes, age loquere, quis exitus ad inferos*
Te abſtulit, abſtulitne canis morſus ferox?

Aiunt quidam illum, dum moreretur, mandaſſe inſe-
pultum proiici cadauer, vt omnes beſtiæ participes i-
pſius eſſent, ſiue in foueam ſuperiecto modico pulue-
re iniicerent. Alii autem in Eliſſum ſe immitti voluiſ-
ſe tradunt, vt eſſet fratribus vtilis. Demetrius autem:

in AEquiuocis ait eadem die Alexandrum Babylonię, A
Diogenémque Corinthi vita functos esse. Erat autem
senex Olympiade cxiii. Feruntur eius ista volumina, Dialogi capitũ, Ichthyas, Graculus, Pardus, Plebs
Athenienſium, Reſpublica, Ars moralis, De diuitiis,
Amatorius, Theodorus, Hypſias, Ariſtarchus, De mor
te, Epiſtolæ, Tragœdiæ ſeptem, Helena, Thyeſtes,
Hercules, Achilles, Medea, Chryſipp', OEdipus. Por-
rò Socrates in primo Succeſſionũ, & Satyrus in quar-
to De vitis, nihil eorum eſſe Diogenis affirmant. Tra
gœdiolas autem ait Satyrus Philiſci AEginenſis eſſe,
Diogenis diſcipuli. Sotion autem in ſeptimo hæc ſo- B
la Diogenis eſſe ait, De virtute, De bono, Amatori-
um, Mendicum, Τολμῶν, Pardum, Caſſandrum, Ce-
phalionem, Philiſcum, Ariſtarchum, Siſyphum, Ga-
nymedẽ, Sententias, Epiſtolas. Fuerunt autẽ quinque
Diogenes. Primus, Apolloniates phyſicus. Eius au-
tem ſcriptorum iſtud initium fuit, Quicquid eſt quod
dicere aggredior, operæpretium eſſe videtur initium
irrefragabile ponere: ſecundus, Sicyonius, qui Pelo-
ponneſiaca ſcripſit: tertius, hic ipſe: quartus, Stoicus
ex Seleucia, appellatus eſt autem Babylonius ob vici- C
nitatem: quintus Tarſenſis, qui de quæſtionibus po-
eticis ſcripſit, quas etiam ſoluere nititur. Hunc verò
philoſophum Athenodorus in quinto Deambulatio-
num ait, quòd vngi ſolitus eſſet, lucidum ſemper ap-
paruiſſe.

MONIMVS.

MOnimus, Syracuſanus, Diogenis quidem diſci- D
pulus, famulus verò menſarii cuiuſdam Corin- 228
thii fuit, vt Socrates tradit. Ad eum Xeniades, qui Di-
ogenẽ emerat, quũ frequẽs commearet, virtutem ho-
minis atque in dicendo vim admiratus, Monimum in
ipſius pellexit amorẽ. Ille enim continuè ſimulata ve-
ſania abiicere monetam omnémque menſæ pecuni-
am cœpit, donec à domino repudiatus, continuò ſe ad
Diogenem cõtulit. Adhæſit autem & Crateti Cynico

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A sæpius,cæteróſque id genus ſtudioſè conſectatus. Qua ex re factum eſt vt eum dominus adhuc magis inſanire putarit. Fuit autem vir eloquens ac doctus,adeo vt Menander comicus ipſius mentionem fecerit in quadam comœdia, quæ Hippocomus inſcribitur, ſic de eo dicens,

Monimus fuit quidam ſciens vir,ô Philo,
Contemptior quidem,ferens ſed manticam.
Tres ergo peras,verùm ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus,tale per Iouem nihil
B *Quale illud eſt,Teipſum noſce,aut confinia*
Hæc verba,ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeo verò grauis ac conſtans fuit, vt contempta gloria ſolam veritatem appeteret. Scripſit autem Ludicra ſententiis ſeriis permixta, De appetitionibus duo, & Exhortatorium.

ONESICRITVS.

C ONeſicritum quidam AEginenſem tradunt. Porrò Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autem quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim
229 cum Cyro,hic cum Alexãdro militauit: ille Cyri παιδείαν,hic Alexandri ſcripſit initia: ille Cyri,hic Alexãdri proſequitur laudes. Eſt autem & ſtilus vtriuſque ſimillimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptum eſt diſſentit ab archetypo & exemplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus cognomento Drymus
D Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus Κλειὸς cognominatus, & Philiſcus AEginenſis, vt prædiximus.

CRATES.

CRates Thebanus,Aſcondi filius,ipſe quoque inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterùm Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Bryſonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Est quædam medio constructa vibs mantica fastu: A
Pulchra quidem & pinguis, circumflua, rebus egena,
Quam nullus parasitus adit stolidusve penetrat,
Deditus aut quisquam damnosis ganeo scortis:
Allia sed, panes, ficus, proferique lupinos,
Nec pro gloriola capiunt aut sordibus arma.

Est & ephemeris illa vulgatissima ita se habens, Ponito coquo minas decem, medico drachmam, assentatori talenta quinque, consiliario fumum, meretrici talentum, philosopho triobolum. Vocabatur autem & Θυρπαρίκτης, quòd in omnem egrederetur domum, & B corriperet. Sunt autem & eius hi versus,

Tantum habeo quantum didici, quantúmque labore
Percepi & studio: rapuit sed cætera fastus.

Et quòd illi ex philosophiæ studio accessisset

Chœnix lupini. & cura nullius rei. 230

Fertur eius & illud, Amorem sedat fames: sin minus, tempus: eis verò, si vti non vales, laqueus. Floruit circa centesimam & decimamtertiam Olympiadem. Hunc ait Antisthenes in Successionibus, quum in tragœdia quadam cerneret Telephum sportulam tenentem, aliâsque opulentum, ad cynicam philosophiam prorupisse, illúmque patrimonio vendito (erat quippe vir nobilis) quum congregasset plus quàm ducenta talenta, ciuibus ea diuisisse, adeóque cóstanter philosophatum esse, vt & Philemon comicus ipsius mentionem fecerit: ait nempe, C

Æstate crassum vestiebat pallium,
Sed hyeme pannum, vt temperans euaderet.

Refert autem Diocles persuasisse illi Diogenem vt peculium dimitteret, ac siquid pecuniæ haberet, iactaret in mare. Atque Cratetis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ verò à Philippo. Quosdam ex propinquis ad se venientes, atque auertere ab instituto molientes sæpenumero baculo persequebatur, constánsque perdurabat. Porrò Demetrius Magnesius ait depositisse illum pecuniam apud trapezitam ea conditione vt, siquidem filii idiotæ essent, eam illis redderet: sin autem philosophi, plebi distribueret, nihilo D

A quippe egere philosophos. Eratosthenes autē, quum ex Hipparchia(de qua dicemus) natus sibi esset filius Pasicles nomine, eum iam adultum ad ancillæ adduxisse domum ac dixisse, hoc ei paternum esse matrimonium. Cæterùm mœchorum apud tragicos exilia & cædes esse præmium: eos verò qui scortis congrederentur apud comicos, ex luxu & ebrietate in insaniam verti. Huius frater Pasicles fuit, Euclidis discipulus. Eius facetum quiddam Phauorinus in secundo
231 Commentariorū refert. Ait enim quum pro quodam
B intercederet apud gymnasii principem, eius coxas tetigit: illo indignante, Quid enim (ait ille) nónne & istī tua sunt sicut & genua? Dicebátque possibile non esse inueniri qui lapsus non sit, sed, veluti in malo punico, granum etiam aliquod putridū esse. Quum Nicodromum citharœdum irritasset, cæsus in faciem est: chartulam itaque imponēs fronti inscripsit, Nicodromus faciebat. Scorta ex industria insectabatur maledictis, vnà & seipsum exercens ad perferenda conuitia. Demetrio Phalereo, qui panes ac vinum miserat,
C conuitiabatur dicens, Vtinam & fontes panes ferrēt. Constat igitur aquam bibisse. Ab Athenienſibus ciuilis iuris peritis arguebatur quòd sindone amiciretur, quibus ille, Theophrastum (inquit) ostēdam vobis opertum sindone. non credentibus, induxit illos in tonstrinam vbi ille tondebatur, ostenditque lino coopertum. Quum Thebis à principe gymnasii flagris cæsus esset, siue, vt aliis placet, Corinthi ab Euthycrate, ac pede traheretur, ridebat dicens,

Protractum pedibus detrusit limine sacro.

D Diocles autem pertractum eum à Menedemo Ere-
(1) trienſi testatur. Nam quum esset decorus & Asclepiadi Phliasio vsui esse videretur, tetigit Crates illius coxas dicens, Intus Asclepiades: qua ex re indignatum Menedemum traxisse illum, idque eum dixisse. Zeno verò Cittieus in libris Sentētiarum, pellem ouis quoque insuisse pallio refert, vt esset deformior. Erat autem & facie turpis, & quum se exerceret, ridebatur. Solebat autem sublatis manibus dicere, Confide Cra-

tes pro oculis & corpore reliquo: hos enim videbis A
irrisores iamiam & morbo contrahi, & beatum dicere, se autem ignauiæ arguere. Dicebat autem tandiu philosophandum esse, donec videantur duces exercitus esse asinarii. Desertos dicebat eos qui cum assentatoribus essent, non secus ac vituli quum inter lupos 232
sunt: neque enim cum illis qui bene velint, neq; cum his, sed insidiatores. Quum autem sentiret se morti proximum, inspiciebat seipsum dicens,

-Vadis nunc, optime curue,
Vadis ad orci ædes, longa gibbose senecta. B

Erat quippe ex senectute curuatus. Alexandro rogante num vellet restitui ac refici patriã suam, Quid (ait) opus est? rursus enim fortassis Alexander eam alius diruet. Habere se patriam, contemptum gloriæ & paupertatem, quæ in potestatem fortunæ nunquam sint cessura, Diogenísque ciuẽ esse, inuidiæ insidias nõ metuentis. Meminit ipsius & Menãder in Geminis dicẽs,

Mecum ambulabu, tecta pallio Velut
Cratete nuper Vxor atro cum cane.

Et filiam tradidit illis (vt ipse ait) probationi trigin- C
ta datis diebus.

METROCLES.

METrocles Hipparchiæ frater, illius discipulus, quũ prius audiret Theophrastum Peripateticũ, adeo corruptus erat, vt quum sæpe inter disserendum crepitũ vẽtris emitteret, præ dolore animi domi inclusus moraretur. Hoc agnito Crates ingressus est ad eũ consolaturus, ac lupinis industria voratis, persuasit qui
dem illi primùm verbis, nihil mali feciſſe: fore quippe D
prodigiosum, si non & secundum naturã flatũ emitteret. Tum verò & ipse in huiusmodi crepitum erũpens, illum similitudine rei seruauit, ac verbis in spem erexit. Hinc ipsius auditor fuit, euasítque vir in philosophia eminẽs. Hic libros suos (vt ait Hecaton in primo Sententiarum) combussit dicens, 233

Hæc somniorum sunt imaginacula:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A acsi diceret, Nugas & deliramenta. Sunt qui Theophrasti commentaria, quæ ex illius ore perceperat, combussisse ferant, ac dixisse,

Mulcber hæc profera, tua eget Thetis arte decora.

Res docebat partim emi pecunia, vt domum: partim tempore & diligentia, vt disciplinas liberales. Diuitias nocere, nisi quis digne vtatur. Obiit senex à seipso suffocatus. Porrò discipuli eius fuere Theombrotus atque Cleomenes. Theombroti auditor fuit Demetrius Alexandrinus, Cleomenis autem Timarchus
B Alexandrinus & Echecles Ephesius, qui & ipse Theombroton audiuit, à quo Menedemus, de quo postea dicemus. Fuit autem inter illos insignis & Menippus Sinopeus. Capta est & illorum verbis Metroclis soror Hipparchia.

HIPPARCHIA.

HIpparchia Metroclis soror. Erant autẽ Maronitæ ambo. Amabat verò Cratetis vitá atq; verba, neque vlla omnino procorum excellentia potuit auel-
C li, non opibus, non nobilitate, non pulchritudine, sed hæc omnia sibi Crates erat, parentibúsque minabatur seipsam (nisi huic traderetur) necaturam. Quum igitur Crates à parentibus puellæ rogaretur, vti ab hoc illam proposito auerteret, postquam egit omnia, nec persuasit, exurgens omnẽ sua supellectile ante illius oculos exposita, Hic (ait) sponsus, hæc eius possessio est, ad hæc delibera. Neque enim esse nostri consors poteris, nisi eadem studia attigeris. Elegit cẽtinuò puella, sumptóque illius habitu vnà cum viro circuibat, &
234 congrediebatur in aperto, atque ad cœnas proficiscebatur. Quo tempore & ad Lysimachum ad conuiui-
D um venit, vbi & Theodorum impium coarguit sophisma huiusmodi obiiciens, Quòd faciens Theodorus iniustè agere non diceretur, id Hipparchia si faciat, facere iniustè non dicetur. Theodorus autem seipsum feriens, iniustè non agit, ne Hipparchia quidem Theodorum cædens iniustè agit. Tum ille ad id quidẽ minimè respõdit, sed illius ; alium traxit. Sed neque ter-

rita

rita, neque turbata est Hipparchia, vt mulier, verùm dicente sibi illo, A

Radios reliquit hæc apud telas suos.

Sum equidem (inquit) Theodore: sed num tibi malè de me ipsa statuisse videor, si tempus, quod in telis consumptura eram, disciplinæ potius impendi? Hæc & alia innumera de philosophante fœmina dicuntur. Fertur & Cratetis Epistolarum liber, in quibus præclarè philosophatur. Stilus ipse sæpe Platonis similis videtur. Scripsit & tragœdias altissimo philosophiæ stilo, quale illud est, B

Non turris vna, nec casa vna patriæ
Mihi est, sed vniuersæ arces terræ, & domus
Parata nobis mansio & cœnacula.

Obiit vetulus, atque in Bœotia sepultus est.

MENIPPVS.

MEnippus, & ipse Cynicus, patria quidem Phœnix, conditione seruus fuit, vt ait Achaicus in Ethicis. Diocles autem dominum ipsius Ponticum fuisse, Batonémque vocatum tradit. Quum verò præ cupiditate pecuniæ importunius peteret, Thebanus fieri valuit. Edidit quidem dignum memoria nihil, at ipsius libri multo risu referti sunt, non secus atque Meleagri, qui tempore eius fuit. Refert Hermippus 235
diuturnum fœneratorem fuisse, vocatúmque ex re Ἡμεροδανειστὴν tandem. Nanque nautica vsura fœnerari solere & pignori accipere, vt pecunias complures cogeret. Tandem insidias perpessum omnibus priuatum esse, ac præ mœrore laqueo sibi vitam extorsisse. Nos D
autem lusimus in eum hoc carmine,

Phœnicem genere, sed Creticum canem diuturnum
fœneratorem,
(Sic enim vocabatur) nosti Menippum forsitan, vt
Thebis
Ille perfodiebat olim, & omnia profligabat.
Si autem canis naturam nouisset, se suspendisset.

Quidam eius libros nō ipsius esse, sed Dionysij & Zo-

A pyri Colophoniorum tradunt, qui iocandi causa conscribentes, velut censori idoneo dederunt. Fuerunt autem Menippi sex: Primus, qui de Lydis scripsit, Xanthúmque breuiauit: secundus, hic ipse: tertius, Stratonicus sophista, ex Caria oriundus: quartus, sculptor: quintus & sextus pictores, vtrosque memorat Apollodorus. Cynici autē volumina x i i i sunt, Neniæ, Testamenta, Epistolæ compositæ ex deorum persona, Ad physicos & mathematicos, grammaticósque, & Epicuri fœtus, & eas quæ ab ipsis religiosē colun-
B tur imagines, & alia.

MENEDEMVS.

MEnedemus Coloti Lampsaceni discipulus fuit. Hic (vt ait Hippobotus) in tantum prodigiosæ superstitionis venerat, vt sumpto habitu furiæ circumiret, dicens speculatorem se ex inferno venisse iis qui peccarent, vt descendens, hæc ibi dæmonibus re-
236 nuntiaret quæ vidisset. Vestis autem talis erat: pulla
C tunica talaris, adstricta Puniceo balteo, pileus Arcadicus capiti impositus habens intexta elementa x i i, cothurni tragici, barba prolixa, virga in manu fraxinea. Atque istæ quidē vitæ sunt singuli cuiusque Cynicorum. Subiicienda nunc & quæ in genere illis visa sunt. Siquidem & sectam hanc philosophiæ esse iudicamus, non (vt quidam volunt) constantiam vitæ. Placet ergo illis rationalem naturalémque philosophiam tolli oportere, ab Aristone Chio non discedentibus, moralique soli intendi. Quódque plerique Socrati, hoc Diocles Diogeni inscribit, hunc asserens dixisse inquirendum,

Quid domi sus nostrū prauī rectíque geratur.

Repudiāt & disciplinas liberales. Denique neque discendas literas dixit Antisthenes, ne frugi effecti, peruerterentur alienis. Tollunt & geometriam & musicam, & cætera id genus. Nempe enim & Diogenes cuidam ostendenti sibi προσκόμμα, Vtile sanè inuentum (ait) ne priuemur cœna. Ad eum verò qui musicam

ostentabat, ait, A

Magnæ reguntur Vrbes nam prudentia:
At Vna cantu non queat regi domus.

Placet eis & finem esse secundum virtutem viuere (vt Antisthenes ait in Hercule) quemadmodũ & Stoicis. Nam societas quædam est inter has duas sectas: vnde & Cynismum dixere breuem ad virtutem viam, atque ita vixit & Zeno Cittieus. Placet item eis simplex & parabilis victus: quippe qui sobriis tibariis vtuntur, & solis palliis. Diuitias, gloriam nobilitatémque cõtemnunt. Plerique etiam herbis & aqua tantùm frigida vtuntur, operimentisque fortè oblatis & doliis, sicuti Diogenes, qui dicebat deorum esse proprium nihil indigere: eorum verò qui diis essent similes, minimis egere. Virtutem dicunt esse docibilem, vt in Hercule ait Antisthenes, essèque minimè reiiciendum, sed studiosè colendum, ac sine peccato sapientem, & simili amicum, fortunæ quoque nihil permittendum. Quæ verò inter virtutem & vitia sunt, indifferentia (vt Aristo Chius) appellãt. Et isti quidem Cynici fuere. Veniendum nunc ad Stoicos, quorum princeps fuit Zeno Cratetis discipulus. B 237 C

A DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM vita, Liber VII.

ZENO.

238 ZENO, Mnasij siue Demei filius Citticus ex Cypro, Græca ciuitate, Phœnicibus accolis. Collo fuit in alteram
B partem inclinatiore, vt refert Timotheus Atheniésis in lib. De vitis: Apollonius autem Tyrius, gracili corpore, statu procero, & atra cute fuisse illum autor est. Vnde illum quidam (vt Chrysippus in 1 Prouerbiorum ait) Ægyptium palmitem dixit. Crura habuit turgida & imbecilla infirmáque. Idcirco & Persæus in Commẽtariis conuiualibus, ipsum refert complures cœnas declinasse. Vescebatur perlibenter ficubus recentibus
C atque ad solem passis. Auditórque (vt dictum est) Cratetis fuit. Deinde Stilponem etiam audisse & Xenocratem decẽnio perpetuo, non desunt qui affirment, sicut Timocrates in Dione. Polemonis itidem frequentasse auditorium. Porrò Hecaton & Apollonius Tyrius in primo De Zenone libro scribit, quum oraculum consuluisset quo pacto viuere optimè posset, respondisse deum, Si mortuis concolor esset. Quod ille quum intellexisset, se ad legendos antiquorum libros magno contulisse studio. Denique Cratetis hoc modo
D familiaritate vsus est. Purpuram ex Phœnicia mercatus aduectans ad Pireum naufragium fecit. Ea iactura
239 subtristior factus, Athenas ascendit annos triginta natus, seditque iuxta librarium. Legente autem illo secundum Xenophontis Commentariorum, delectatus ille, & iam lætior sciscitatur vbinam eiusmodi viri morarentur. Opportunè tunc prætereunte Cratete, digito illum bibliopola ostendens, Hunc (inquit) sequere. Ex eo iam Cratetis auditor factus est, aptissi-

mus alioqui ad philosophiã, verùm verecundiõr quàm A
vt se ad impudentiam cynicam conferre posset. Id vbi
animaduertit Crates, curare etiam in hoc illum stu-
dens, ollam lenticula refertam dedit vt per Cerãmicum
ferret. Quum autem videret pudescere illum, ac se præ
verecundia tegere, baculo ictam perfregit illam. Illo
fugiente & lenticula per crura defluente, Quid (inquit)
fugis puniceolum? nihil mali passus es. Aliquantiu i-
gitur audiuit Cratetem. Quo tempore quum scripsisset
De rep. quidam iocantes aiebant, in cauda canis illum
scripsisse. Præterea scripsit & ista, De vita secũdum na- B
turam, De appetitu siue De hominis natura, De per-
turbationibus vel De vitiis, De officio, De lege, De
Græca peritia, De aspectu, De toto, De signis, Pytha-
rica, Vniuersalia, De dictionibus, Problematũm Ho-
mericorum quinque, De poetica auditione. Est ipsius
item & Ars & Solutiones & Argumenta 11 Commen-
taria; Cratetis moralia: atque isti quidẽ libri eius sunt.
Postremò discessit, & quos prædiximus audiuit ad xx
annos, vbi & illum dixisse ferunt, Tunc secundis ven- C
tis nauigaui, quando naufragium feci. Alij sub Cratete
hoc dixisse aiunt, Quàm bene fortuna facit, quæ nos ad
philosophiam impellit. Alij, dum Athenis diuersaretur,
audito naufragio, dixisse illum ferunt, Recte sane egit
fortuna, quæ nos ad philosophiam impulit. Quidam
depositõ Athenis onere, sic demum ad philosophiam
fuisse conuersum. Vertens igitur se ad porticũ variam,
quæ & Ποικίλη appellabatur, & ex varia & multæ
scientiæ pictura, Polygnoti Ποικίλη, orationem forma- 240
bãt, volẽs & locum illum stabilem facere, nullisque se-
ditionibus vltrà violabilem. Nãque ad MCCCXXX D
ciues ibi fuerãt necati. Eò igitur ad illum audiendum
discipuli iã confluebãt, atque ideo Stoici vocati sunt e-
tiã qui ab ipso antea Zenonij appellabantur, vt Epicu-
rus in epistolis ait. Siquidẽ & ante illũ Stoici qui in illa
morabantur, poetæ dicti erant, vt ait Eratosthenes in
VIII De antiqua comœdia, à quibus multũ incremen-
ti ea appellatio accepit. Enimuerò summo in honore
apud Athenienses habebatur Zeno, adeo vt vrbis ac

A mœnium apud illũ claues deponerent, coronáque aurea & ærea imagine honorarent. Hoc autem & ciues ipsius fecisse ferunt, magno sibi ornamento fore viri imaginem existimantes. Amplectebátur illum & Sidonij Cittienses. Suscipiebat illũ & Antigonus, & si quando Athenas contendisset, auditor eius erat, multumque orabat vt se ad eum conferret. In eo ille nõ paruit quidem ipse, cæterùm Persæum vnum ex familiaribus misit, Demetrii filium, genere Cittiea, qui Olympiade CXXX florebat, Zenone iam sene. Est autem hic exem
B plum epistolæ Antigoni, vt refert Apollonius Tyrius in his quæ de Zenone scripsit.

Rex Antigonus Zenoni philosopho, S.

Ego fortuna me quidem & gloria vitam tuam anteire existimo: cæterùm disciplinis studiisque liberalibus & perfecta felicitate quam tu possides, longè abs te præcelli sentio. Quocirca te orare statui, vti ad me proficiscaris, id mihi persuadens te preces meas minimè irritas fieri passurum. Tu igitur modis omnibus enitere vt tuo contubernio fruamur, certò sciens, non mei
C tantùm, sed omnium simul Macedonum eruditorem fore. Nam qui Macedoniæ regem erudit, atque in virtutem imbuit, eum & subditos quoque instruere ad fortitudinem & probitatem certum est. Nam cuiusmodi fuerit dux, tales vt plurimum subditos fieri ne-
241 cesse est. Vale. Ad hæc Zeno ita respondit:

Zeno Antigono regi, S.

Amplector tuum tam vehemens discendi studium, quòd veram, vtilem atque necessariam, nõ popularem & quæ ad peruertendos mores tendit, eruditionem ap-
D prehendere instituis. Qui enim philosophiæ amore ac studio tenetur, declinátque celebrẽ illam & vulgarem voluptatem, quæ quorundam adolescentulorũ animos effœminat, eum non natura modò nobilitatem tueri, verùm quidẽ virtutis quoque instituto manifestũ est. Porrò liberali ac nobili ingenio si adiiciatur modica exercitatio, neque desit præceptoris copia, maturè ad perfectam virtutis euadit frugem. Equidem nisi senectus mihi obsisteret (sum enim octogenarius, corpús-

que præterea inualidum) ipſe ad te venirem, vt iubes. A
Quia verò id non datur, quoſdam ex contubernalibus
meis ad te mitto, qui animi bonis me minimè inferi-
ores ſunt, & corporis etiam commodis exuperãt. His
ſi tu ſtudioſè congrediare, nihil quod ad perfectã per-
tinet beatitudinem deſiderabis. Vale.
Miſit autem Perſæum quem prædiximus, Theba-
númque Philonidam. Vtriuſque horũ Epicurus men-
tionem facit in epiſtola ad Ariſtobulum fratrem, con-
greſſóſque Antigono memorat. Placuit Athenienſium
quoque de illo decretum (quoniam eſt memorabile) B.
ſubnectere. Eſt autem eiuſmodi:

Decretum.

Arrhenida principe, Acamãtidis tribus, quinto ma-
giſtratu, Auguſti decima, magiſtratus decimatertia, præ-
ſidentium concio rata decreuit, Hippo, Cratiſtoteles,
Xympeteon, & cæteri primarii, Thraſo Thraſonis fi-
lius Anacæenſis dixit: Quoniã Zeno Mnaſei filius, Cit-
tieus, cõplures annos in ciuitate philoſophicè verſatus
eſt, atque in omnibus vir bonus eſſe perſtitit, ac iuue-
nes qui ad illum diſciplinæ cauſa conuenerunt, ad vir- C)
tutem & frugalitatem exhortando, ad ea quæ ſunt o- 242
ptima intendit, vitam ſuam verbis ac doctrinæ ſuæ con-
ſentaneam exemplar omnibus proponens, bona for-
tuna viſum eſt plebi laudare Zenonem Mnaſei filium
Cittiea, & aurea corona ritè ac legitimè ornare pro-
pter ſingularem eius virtutem & temperantiam. Præ-
tereáque conſtruere illi ſepulturam in Ceramico pu-
blicè. Coronæ autem faciẽdæ exædificandique tumuli,
plebem iam quinque viros ex Athenienſibus eligere
qui curam habeant, decretúmque hoc ſcribam plebis D
inſcribere columnis duabus, liceréque ſibi alteram in
Academia, alteram in Lyceo ponere. Sumptus verò co-
lumnarum diſtribuere eum qui negotiis præeſt, vt o-
mnes intelligant Athenienſium plebem bonos viros &
viuos & defunctos honorare. Ad huiuſmodi autem
ſtructuram electi ſunt Thraſo Anacæẽſis, Philocles Pi-
ræeus, Phædrus Anaphlyſtius, Melon Acharneus, &

A Micythus Sympalleteus.

Hoc exemplar decreti fuit. Refert autem Antigonus Caryſtius ipſum ſe non negare Cittiea. nam quum vnus eorum è numero fuerit, atque in columna deſcriptus ſit, qui ad lauacri ſtructuram contulere Zenonis philoſophi, vt etiã Cittieus adiiceretur orauit. Quum verò feciſſet aliquando vaſculo cauum operculum, circunferebat pecuniam, vt Crates præceptor promptum haberet ac paratum neceſſarium victum. Aiunt illum plus quàm mille talenta habuiſſe quum venit in Græ-
B ciam, eáque nautis fœnerari ſolitum. Edebat modicè panem & mel, & ſuauis vini paululum bibebat. Pueris ſemel fere aut bis vſus eſt, & ancillula quadam, ne ſexum odiſſe videretur. Eandem quoque domum ipſe & Perſæus vnà habuit. Is quum aliquando tibicinam mulierem ad eum induxiſſet, ab ſe raptam ad Perſæum abduxit. Erátque ad illum aditus facilis, neque ipſe difficilè quò quiſque vellet circundabatur, adeo vt ſæpe
243 apud eum Antigonus cœnaret rex, atque ad Ariſtoclem citharœdum ad conuiuium cum illo vnà itabat.
C Senſim tamen id euitaſſe traditur ac declinaſſe, ne nimis eſſet popularis, adeo vt in ſummo gradu conſideret deuitans vel alteram perturbationis partem. Neque verò cum pluribus quàm duobus vel tribus ambulabat. Quibuſdam verò (vt Cleãthes ait in libro De ære) iubebat æs dare, circunſtantes vti ne ſibi moleſti eſſent. Quum circunſtarent eum multi confertíque, oſtendens in porticu in ſummo ligneam aræ circunferentiam, Hæc (ait) aliquando in medio erat expoſita: quia verò impedimento erat, ſeorſum poſita eſt: vos i-
D gitur voſmet ex medio tollentes, minus moleſtiarũ nobis exhibebitis. Demochare autẽ Lachetis filio ſalutãte illũ, atque dicente, ſiquid opus haberet, dicturũ ſe ac ſcripturũ Antigono, præbituro omnia, indignat' poſtea illi cõgreſſus nõ eſt. Fertur autẽ poſt Zenonis mortem Antigonũ dixiſſe, Quale ſpectaculũ perdidi! Vnde & Athenienſibus per Thraſonẽ legatũ, vt in Ceramico illi ſepulturã facerẽt, petiit. Interrogatus autẽ cur illum a-

deo admiraretur, Quia (inquit) quũ illi à me multa & A
magna sæpe data sint, nunquam emollitus est, neque
humilis apparuit. Erat autem & ad inquirendum so-
lers, subtilisque in omnibus ac diligens. Vnde & Ti-
mon in Sillis de eo ita scribit,

Vidi & in umbroso fastu Lichnogram Phœnissam,
Omnia quæ cuperet, sed hiabat gyrgathus eius
Distillans, & cui scindapso erat inferior mens.

Diligenter autem & accuratè cum Philone dialectico
se exercebat, atque vnà vacabat. Vnde nõ minori ad-
mirationi apud iuniorem Zenonem est habitus, quàm
Diodorus præceptor eius. Erant autem cum ipso nu- B
di sordidique homines, vt ait Timon,

Vnam in congeriem donec cumularet egenos, 244
Qui leuitate, simul superarent sordibus omnes.

Enimuero gestus ipsius subtristis grauisq; & acer fuit.
Vnde & rugabat frontem, & ora contrahebat. Vili
præterea valde apparatu erat, & qui barbaricam te-
nuitatem redoleret, idque sub prætextu frugalitatis fa
ciebat. Siquem obiurgasset, circunciſè id ac breuiter,
neque nimium, sed velut ex longinquo faciebat: vt ex-
empli gratia de eo qui se nimio studio componeret, a-
liquando ait. Quum enim ille vehiculum quoddam, C
lentè segnitérque transcenderet, Meritò (inquit) su-
spectum habet lutum: neque enim se in illo veluti in
speculo intueri potest. Quum verò Cynicus quispiam
oleum se in vasculo non habere diceret, atque ab eo
postularet, se minimè daturum asseuerauit: abeuntem
verò animaduertere iussit vter esset impudentior.
Quum esset autem in amasium Chremonidẽ affectus,
ipso & Cleanthes assistentibus surrexit, quúmque ad-
miraretur Cleanthes, ait, Et medicos audio dicentes,
præclarum esse ad tumores quosque remedium quie- D
tem. Duobus in conuiuio iuxta se recumbentibus,
quum is qui sibi adiacebat, inferiorem socium pulsa-
ret pede, ipse hunc pulsauit genu, conuerso illi, Quid
ergo (ait) illum abs te pati arbitraris qui sub te est? Ad
eum qui pueros amabat, neque magistros habere sen-
sum ait, si semper inter pueros versentur, neque illos.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Dicebat autem eruditorum ſermones & imperfectos, Alexandriæ pecuniæ ſimiles eſſe. Nam gratos quidem oculis, ac pictos monetæ inſtar, nihilo tamen eſſe meliores. Eos verò qui ſecus eſſent, tetradrachmis Atticis aſſimilabat, temere quidem ac ruſticè inciſis, ſed qui pictam orationem ſuperare poſſint. Ariſtone autem diſcipulo non ſatis ingenioſè multa, quædam etiam temere procacitérque differente, Poſſibile non eſſet, inquit, ita dicere, niſi ebrius te genuiſſet pater. Vnde ipſum etiam loquacem appellabat.

B Breuis ipſe in loquendo & circunciſus. Edaci cuidam nihil opſoniorum ſociis inter conuiuandum relin-
245 quenti, appoſitum ingentem piſcem ſuſtulit, ſolúſque comedere velle videbatur. Quum ille in eum intueretur, Quid ergo (ait) ſocios quotidie tolerare arbitraris, ſi tu meam edacitatem ferre non vales? Adoleſcentem inſtantius quàm per ætatem cõueniret, quiddam inquirentem, admoto ſpeculo iuſſit inſpicere: rogauit deinde num ſibi videretur ei faciei congruere tales quæſtiones. Dicente quodam Antiſthenis ſibi
C complura minimè placere, adducto in medium Sophoclis teſtimonio; rogauit num illi bene quædam etiam habere viderentur, illo ſe neſcire dicente, Non puderet (inquit) ſiquid ab Antiſthene malè dictũ ſit, hoc indagare & memoriter tenere, ſiquid verò boni, negligere neque meminiſſe? Cuidam breuia eſſe philoſophorum dicta aſſerenti, Vera, inquit, loqueris: oportet nempe (ſi fieri poſſit) breues eſſe illorum & ſyllabas. Dicente quodam de Polemone, quòd alia proponeret & alia loqueretur, ſubſtomachãs, Quanti enim (inquit) faciebat quæ dabantur? OperæpretiD um eſſe dicebat, eum qui diſputaret, in morem hiſtrionum voce viribúſque magnum eſſe, os tamen aperire non debere immodicè: quod ii faciunt qui plurima loquuntur quidem, ſed ea bene dicere non poſſunt. His qui bene dicerent, locum minimè relinquendum, veluti præclaris artificibus in ſpectando: contrà verò auditorem ſic eis quæ dicuntur intentum eſſe oportere, vt non vacet illi ad notas faciendas. Adoleſcenti

loquaciori, Aures, inquit, tuæ, in linguam confluxere. A
Formoso cuidam dicenti, non videri sibi amaturum sapientem, Nihil (ait) vobis formosis esset infelicius. Dicebat & philosophorum plurimos, multis in rebus esse insipientes, in paruis fortuitisque imperitos. Adiiciebátque Capheſii illud: qui quum animaduerteret quendam ex discipulis inflatum atque turgidum, percutiens dixit, Non si magnus fueris, bonus eris, sed 246
si bonus, magnus. Adolescente quodam audacius loquente, Dicere (inquit) non possum adolescens quæ occurrunt mihi. Rhodio cuidam formoso atque di- B
uiti, cæterùm ad aliud nihil vtili, quum nollet recipere eum ad philosophiam, primò quidem super gradus concisos sedere illum iussit, vt abollam fœdaret: deinde verò in pauperum locum introduxit, vt inter pannos eorum versaretur: postremò recessit adolescens. Nihil fastu esse indecentius dicebat, id quod tum in cæteris, tum in iuuenibus maximé. Monebat, non circa voces & vocabula memoriam, sed circa intelligentiam mentem exercere oportere, vt ne veluti C
lixaturam quandam assumamus. Conuenire maximè iuuenibus dicebat in omnibus vti summa honestate, habitu, incessu, amictu: habebátque semper in ore Euripidis de Capaneo versus,

Erat quidem illi vnde viueret, sed fortuna non esse-
rebatur,
Neque maiori fastu erat quàm quiuis pauper.

Dicebat ad perceptionem disciplinarum nihil esse alienius poetica, nulliúsque nos rei maiorem inopiam perpeti, quàm temporis. Interrogatus quis esset amicus, Alter, inquit, ego. Seruum in furto (vt aiunt) D
deprehensum verberabat, quúmque ille diceret, Fatale mihi erat furari, Et cædi, inquit. Pulchritudinem dixit vocis florem esse, alii verò pulchritudinis vocem. Quum familiarium cuiusdam iuuenem liuentem aspexisset, Video (inquit ad illum) tui furoris vestigia. Cuidam vnguentis delibuto, Quis (ait) mulierem olet? Dionysio cuidá quærenti cur se solum non corrigeret, Quia (inquit) tibi minus credo. Incepta & nihil

A ad rem loquenti adolescentulo, Idcirco (inquit) aures habemus duas, & os vnum, vti plura audiamus, loquamur pauca. In conuiuio tacitus sedebat: percontanti causam, Nuntia (inquit) regi adesse quendam, qui ta-
247 cere sciat. Qui autem interrogabát, legati à Ptolemæo aduenerant, & discere cupiebant quid de illo regi nuntiarent. Interrogatus quónam esset animo aduersus maledicta, dixit, Velut si legatus absque responso remittatur. Refert Apollonius Tyrius, quòd quum Crates eum per pallium à Stilponè retraheret, dixerit, O Crates, commodissimè auribus philosophum teneas.
B quum igitur persuaseris, tum illum trahe: nam si per vim egeris, corpus quidem apud te, sed animus apud Stilponem erit. Versatum illum & cum Diodoro Hippobotus autor est, apud quẽ & dialecticæ studuit. Iam verò proficiens atque prouectus, Polemonis frequentabat auditorium calcandi fastus causa. Denique illum dixisse ferunt, Non latet nos, Zeno, te per horti ianuas irrepere, furaríque dogmata, eáque Phœnicum more induere. Fertur quum dialecticus sibi septem species dialectices Ἀττικῷ sermone demóstrasset, interrogas-
C se quidnam sibi mercedis dari vellet, poscentíque cẽtum, ducẽtum dedisse, tanto discẽdi amore tenebatur. Aiunt illum primum καθῆκον, id est *officium*, vocasse, librúmque de illo scripsisse. Hesiodi item versus mutare solitum in hanc sententiam,

Optimus ille quidem qui paret recta docenti,
Nec malus ille, potest qui per se noscere cuncta.

Præstantiorem enim eum esse, qui bene quod dicitur audire possit, atque eo vti, quàm qui per seipsum omnia assequitur: huic enim solùm adesse intelligentiam, qui verò obtemperet, ineſſe præterea & effectum.
D Rogatus cur seuerus quum esset, in conuiuio tamẽ hilarescceret, Et lupini ait, quum sint amari, perfusi tamẽ aqua dulcescunt. Porrò Hecaton scribit in secundo Sententiarum, eiusmodi consortia non illibenter admittere solitum, ac dicere melius esse pedibus quàm lingua labi: bene paulatim aliquid fieri non paru esse.
248 Hoc alii Socratis dicunt. Erat autem patientissimus

& simplicissimi victus, crudísque tantùm cibis vtebatur, & tenui pallio, ita vt de illo diceretur, A

Hunc non acris hyems domuit, non frigidus imber,
Non solis radii, non vis teterrima morbi,
Non quicquid vulgò pretiosum: inustus at vnus
Instabat grauibus studiis noctésque diésque.

Comici tamen imprudẽtes, hunc dum vituperant, laudant. Nanque Philemon in comœdia philosophi ait,

Cum pane caricas vorat, & aquam bibit,
Exercet ignotum philosophiæ genus, B
Docet esurire, dehinc auditores capit.

Alii Posidippum putant. Iam verò fermè & in prouerbium abiit illud, vt diceretur de eo, Continentior Zenone. Sed & Posidippus ait in Translatis, Itaque diebus decem Zenone cõtinentius. Re enim vera omnes præcedebat formæ excellentia & honestate, magnáq; per Iouem felicitate. Quippe nonagesimooctauo ætatis anno vita excessit incolumis atque integer, ac sine morbo. Persæus autem in Scholis moralibus septuagintaduorum annorum migrasse tradit ex vita. Athenas quippe concessisse ætatis anno XXII, Quinquaginta verò & octo annos scholæ præfuisse Apollonius autor est. Sic autem obiit. Quum abiret è schola, offendit, digitúmque perfregit. Manu verò terram feriens, dixit illud ex Niobe, C

En adsum, quid me (oro) vocas?

Continuóque se strangulans interiit. Athenienses autem illum in Ceramico sepelierunt, decretísque quæ suprà prædiximus, honorauerunt, virtutis illi testimonium addentes. In quem Antipater Sidonius sic scripsit, 249 D

Hic Zeno ille deus patriæ, qui nuper olympum
Scandit, nec Ossæ Pelion imposuit.
Gesta etenim magni non Herculis ista, sed altam
Virtute inuenit solus ad astra viam.

Zenodotus Stoicus Diogenis discipulus aliud scripsit in hanc sententiam,

Vixisti frugi, spreto prædiuite luxu
Spectandus, cano Zeno supercilio.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A *Pugnaſti ingenio, inueniſti maſcula verba,*
Et tibi libertas dulcis amica fuit.
Si patria es Phœnix, quid tum? nam Cadmus & ipſe
Phœnix, cui debet Græcia docta libros.

In genere autem de omnibus Stoicis Athenæus epigrammatum ſcriptor hoc edidit,

O Stoicæ gnari ſectæ, quàm inſignia veſtra
Dogmata, quæ ſacra ſcribitis in tabulis!
Eſſe bonum vnam aiunt virtutem, ſola tuetur
Quòd valida vibes, quòdque ea ſola homines.
B *Aſt alijs vitæ ſcopus eſſet ſpurca voluptas,*
Vna egit pulchræ filia Mnemoſynes.

Diximus iam quemadmodum Zeno è vita diſceſſerit, atque in pammetro noſtro ſic de eo ſcripſimus,

Citienſem variè extinctum Zenona loquuntur;
Hi confectum annis, hi periſſe fame.
Aſt alij dixiſſe ferunt lapſu male læſum,
Ecce tibi vltrò adſum, quid mea quaſo vocas!

Nam nonnulli ita mortuũ aſſerunt, atque de eius morte hæc dicta ſint. Refert Demetrius Magneſius in AEquiuocis Mnaſcum huius patrem, ſæpe (vtpote mercatorem) Athenas aduentantem complures Socraticos libros Zenoni adhuc puero aduexiſſe. Iámque tunc in patria philoſophiæ deſiderio flagrãtem, Athenas profectum, Crateti congreſſum eſſe. Videtur autem (inC quit) & ipſe circa negationes errãtium finem ſtatuiſſe. Sed & per capparim (ait ille) iurabat ſicut & Socrates per canem. Quidam tamen (ex quibus eſt Caſſius Scepſius) in plurimis Zenonem accuſant. Primò quidem quòd diſciplinas liberales inutiles denuntiet, in
250 principio ſuæ Reipub. Secundò quòd inimicos & hoſtes & ſeruos & alienos ſibi inuicem dicat omnes qui probitati ſtudeant, & parentes filiorum, & fratres fratrum, & propinquos propinquorum. Rurſúſque in repub. commendat ciues & amicos, & propinquos, ac liberos ſolos eſſe qui ſint ſtudioſi. Stoicis itaque parentes ac liberi inimici ſunt: non enim ſunt ſapientes. Vxoréſque communes itidem in repub. ſtatuit: ac ſecundum ducentos, neque ſacra, neque iudicia, neque

gymnasia in vrbibus constrvi permittat: atque ita de A
moneta scribat, Nummum verò neque commutandi
gratia, neque peregrinationis causa parari arbitran-
dum est. Eandémque vestem viros ac mulieres indui
præcipiat, nullámque corporis nudare partem. Porrò
hanc eius esse remp. & Chrysippus in libro de rep. scri
bit. De amatoriis item disseruit in principio libri, qui
inscribitur Ars amatoria. Similia identidem scribit in
Diatribis. Huiusmodi quædam sunt apud Cassium, i-
témque apud Isidorum rhetorem Pergamenum, qui
etiam expuncta ac erasa ait ex libris quæ malè senti- B
rent, ac dicerent Stoici ab Athenodoro Stoico (cui cō-
missa erat seruáda bibliotheca Pergamena) deinde re-
inserta esse, deprehenso ac periclitante Athenodoro.
Hactenus de iis quæ illi fuerunt obiecta. Fuere autem
octo Zenones. Primus, Eleates, de quo dicemus: se-
cundus, hic ipse: tertius, Rhodius, qui locorum scri-
psit historiam: quartus, historicus, qui Pyrrhi in Ita- 251
lia ac Sicilia gesta conscripsit, epitoménque Romana-
rum & Carthaginensium rer um: quintus Chrysippi
discipulus, qui libros quidem scripsit perpaucos, sed C
complures discipulos reliquit: sextus, medicus Hero-
philius, intelligentiæ acumine potius quàm scriptura
clarus: septimus, grammaticus, cuius inter cætera eti-
am epigrammata feruntur: octauus, Sidonius genere,
philosophus Epicureus, sensu & eloquutione clarus
atque apertus. Zenonis verò discipuli fuere comple-
res, hi tamen nobiliores, Persæus Demetrii filius Cit-
tieus. Hunc alii quidem necessarium, alii verò famu-
lum illius tradunt, vnúmque ex iis qui ad scribendos
libros missi sibi ab Antigono fuerant, cuius & filii Al- D
cyonei nutritor fuerit. Eius igitur experimentú quú
aliquando capere Antigonus vellet, falsò ipsi nuntiari
fecit prædia ipsius ab hostibus fuisse direpta, & quum
tristior effectus esset, Vides (inquit) diuitias non esse
indifferentes? Feruntur eius ista volumina, De regno,
Laconica resp. De nuptiis, De impietate, Thyestes,
De amoribus, Exhortatorii, Διατάξεων, Χρειῶν ι ι ι ι, Cō-
mentaria, In Platonis leges ν ι ι, Aristo, Miltiades,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Chius, qui ἀδιαφορίαν, hoc est indifferẽtiam, inuexit, Herillus Chalcedonius, qui finẽ dixit esse scientiam: Dionysius, qui in voluptatẽ transtulit. Nam ob vehementem lippitudinem grauabatur iam dolorem dicere indifferentem. Fuit autem Heracleotes. Sphærus Bosphoranus, Cleãthes Phanii filius Asius, qui illi in schola successit. Hunc ille cereis durioribus tabulis comparare solebat, quæ vix quidem & cum difficultate scribuntur, sed quæ inscripta fuerint, seruant diutius. Porrò Sphærus post Zenonis mortem Cleanthis idem
B auditor fuit, dicemúsque de illo quum ad Cleanthem venerimus. Erant autem & isti discipuli Zenonis, vt Hippobotus ait, Athenodorus Solẽsis, Philonides The
252 banus, Calippus Corinthius, Posidonius Alexandrinus, Zeno Sidonius. In genere verò de dogmatis Stoicis omnibus in Zenonis vita mihi dicendum putaui, quòd is eius sectæ autor fuerit. Sunt quidem eius & conscripti libri, in quibus ita loquutus est vt Stoicorum nemo. Porrò dogmata siue decreta sunt ista in summa. Dicemus autem summatim, vt in aliis consueuimus facere. Tripartitam esse dicũt philosophiæ
C rationem, aliam quippe Physicen, Ethicen aliam, tertiam Logicen dici. Sic autem primus diuisit Zeno Citticus in libro De oratione, Chrysippúsque in primo De oratione, atque in primo Physicorum. Apollodorus item Ephillus in primo Introductionum ad dogmata, Eudromúsque in Morali institutione. Diogenésque Babylonius & Posidonius. Has verò partes Apollodorus quidem Locos vocat, Chrysippus verò atque Eudromus Species, alii Genera. Enimuero Philosophiam animali similem dicunt, ossibus ac neruis
D Logicen, carnibus Ethicen, animæ Physicẽ conferentes. Siue rursus ouo: esse quippe superficiem Logicen, sequentia Ethicen, intima & penitus abstrusa Physicen. Sunt qui agro frugifero, quippe circumiectam sepem Logicen, fructum Ethicen, humum ac arbores Physicen. Nonnulli ciuitati muris optimè septæ ac pulchræ & ex dignitate administratæ. Neutram verò partem præferri alteri, sicut quidam eorũ mixtas arbi

trantur,

trantur, eáſque confuſè ac permixtè tradunt. Alij verò A
Logicè primam, ſecundam Phyſicen, tertiam Ethicen
ſtatuunt. Ex quibus eſt Zeno in libro De ratione, &
Chryſippus, & Archedemus, & Eudromus. Ptolemæ-
enſis verò Diogenes ab Ethicis inchoat. Apollodorus
autem Ethicen ſecundo in loco conſtituit. Porrò Pa-
nætius & Poſidonius à Phyſicis initia ſumunt, vt Pha-
nias inquit Poſidonij neceſſarius, in primo Poſido-
nij, qui De ſcholis inſcribitur. Cæterùm Cleanthes 253
ſex philoſophiæ partes ait, dialecticã, oratoriam, mo-
ralem, ciuilem, naturalem, theologicam. Alij has par- B
tes non rationis, verùm philoſophiæ ipſius tradunt, vt
Zeno Tarſenſis. At partem in binas diſciplinas diuidi
plerique autumant, Rhetoricam atque Dialecticam.
Quidam verò & indefinitam ſpeciem quæ de regulis
eſt atque iudiciis. Alij definitam ipſam diuidunt. nam
de regulis atque iudiciis partem aſſumũt ad inuenien-
dam veritatem: in ipſa enim phantaſiarum differẽtias
dirigunt. Eandem itidem definitiuam ad agnitionem
veritatis, quippe per notiores res accipiũt. Porrò rhe-
toricen artem bene dicẽdi circa orationem, ad perſua- C
dendum idoneam. Dialecticam verò rectè diſſerendi
ſcientiam, circa orationem quæ interrogatione & re-
ſponſione conſiſtit, verſari dicunt. Quocirca ipſam ita
diffiniunt, Scientiam veri falſique & neutrius. Ac rhe-
toricen quidem ipſam tripartitam eſſe dicunt. Nam a-
liam deliberatiuam, aliam iudicialem, tertiam demõ-
ſtratiuam. Diuidi autem in inuentionem & eloquutio-
nem, & diſpoſitionem, & actionem. Orationem autem
rhetoricam, in exordium, & narrationem, & confuta-
tionem & epilogum. Cæterùm dialecticã diuidi in fi- D
guram eorum quæ ſignificantur & vocis locum. Et lo-
cum quidem eorum quæ ſignificantur, diuidi in figu-
ram eorum quæ finguntur, atque eis ſubſiſtunt, & iis
enuntiationibus atque ex ſe perfectis & prædicamen-
tis & ſimilibus, rectis atque ſupinis generibus atque
ſpeciebus. Eadem ratione & ex orationibus, ex modis
atque ſyllogiſmis, ex eis item quæ præter vocem & res
ſunt ſophiſmatis, (vt ſunt ſermones falſi atque veri,

A & negantes, σκῆπται, & his similes, deficientes & ambigui & concludentes & obscuri, cornuti, & εὐηθεῖς,
254 *hoc est nihil importantes*, & metentes. Esse autem dialecticæ locum proprium quem prædiximus de voce ipsa, in quo ostenditur literata vox, & quædam orationis partes, ac de solœcismo & barbarismo & poematibus & amphiboliis, & de canora voce, & de musica, & de terminis secundum quosdam, diuisionibus item & dictionibus. Aiunt autem vtilissimá esse
B syllogismorum intelligentiam ac subtilitatem, quippe demonstratiuum ostendere, ídque multum ad emendationem dogmatum cóferre, ordinem & memoriam doctum assumptum indicare. Esse autem hanc orationem & ad cogendum & ad concludendum idoneam. Porrò syllogismum orationem ratiocinantem ex his constare. Demonstrationem orationem esse per ea quæ magis comprehenduntur, id quod minus comprehenditur, de omnibus colligentem. Phantasiam verò impressam in animo. Nominis figuram propriè translatam figuris quæ in cera per anulum fiunt. Ve-
C rùm phantasiam aliam esse comprehendere, aliam verò comprehendere non posse, comprehẽdere quidem eam quam rerum esse indicium dicunt, quæ fiat ab existente secundum ipsum existens insignitam, atque impressam altius: nó comprehendi verò eam quæ aut non ab existente: aut ab existente quidem, non autem secundum ipsum existens proficiscatur. Ipsam verò dialecticam esse necessariá, virtutémque in specie virtutes continentem, ἐπιστημοσύνην, scientiam qua docemur quando consentire oporteat, & quando non. Porrò
D ἐπιχειρητικότητα, validam orationem ad id quod decet, ne impertinenti argumento cedamus. Itidem ἀνενδοξίαν, quam dicunt vim esse orationis, ne ab ipsa in contrarium abducamur. Quam autem appellat ἀμεταπτωσίαν, habitum esse aduersus futile argumentum, intellectum ad rectam rationem referentem: ipsámque scientiam dicunt, aut certam comprehensionem siue habitum in intellectu, susceptione nihil à ratione deuiantem. Cæterùm absque dialecticæ speculatione sapientẽ in ora-

tione ſine lapſu non futurum: quippe ex illa dignoſci A
verum atque falſum, probabile item & quod ambiguè 255
dicatur intelligi: ea remota iam nō licere ritè interrogare atque reſpondere, ſed pertingere eam, quæ in negationibus eſt temeritatē, ad ea etiam quæ fiunt, adeo vt in abſurditatem ac vanitatem vertantur qui phantaſias minimè exercitas habēt, neque aliter acutum & ingenioſum, cautúmque omnino in dicendo & fore & viſum iri ſapientem. Eiuſdem enim eſſe rectè & loqui, rectéque cogitare, eiuſdémque ad ea quæ proponātur diſſerere, & ad ea quæ interrogantur reſpondere, quæ B
ſint omnia viri dialecticæ periti. Hæc igitur in eis quæ ratione colliguntur ſummatim illis viſa ſunt, atque vt etiam particularia non omittamus, & iſta quæ ſecundum illos ad inſtitutionis artem tendunt adiiciamus, quæ ipſa ad verbum Diocles Magneſius in Excurſione philoſophorum ponit, dicēs ita, Placet Stoicis orationem de intellectu ac ſenſu præponere in ordine velut iudicium quoddā, quo rerum veritas noſcitur. Secundum genus phantaſia eſt, & ſecundum quod oratio de cōſenſione & cōprehenſione & intelligētia præcedēs. C
Cætera non abſque phantaſia conſtant: ea quippe præcedit. Deinde mens, cuius officium ſit enuntiare quod à phantaſia patitur, exprimit verbo. Differt autē phantaſia à phantaſmate. Phantaſma enim viſum animi eſt, cuiuſmodi in ſomniis fit: phantaſia verò, eſt formæ in animo impreſſio, hoc eſt mutatio, ſicut Chryſippus in xii Commentationum. Neque enim ſuſcipiendum eſt formationem huiuſmodi eſſe veluti ſigilli formam. Nam poſſibile non eſt figuras plures eodem in loco ſimul fieri. Intelligitur autem phantaſia ea eſſe quæ ab D
exiſtente ſecundum exiſtens impreſſa, formata atque 256
inſignita eſt: qualis profectò non fieret à non exiſtente. Enimuero phantaſiarum iuxta illos aliæ ſenſibiles ſunt, aliæ non. Senſibiles quidem quæ per ſenſus ſiue ſenſum accipiuntur: non ſenſibiles autem illæ ſunt quæ percipiuntur animo, veluti incorporalium rerum & eorum quæ ratione tantùm accipiūtur. Porrò ſenſibiles ab his quæ exiſtunt cum ceſſione & conſen-

A sione fiunt. Sunt autem phantasiarum etiam euidentiæ quæ ab existentibus rebus quomodolibet fiunt. Præterea phantasiarum aliæ sunt rationales, aliæ irrationales. Rationales quidem rationalium animalium, irrationales irrationalium sunt. Rationales igitur intelligentiæ sunt, irrationales nomen hactenus non habent. Et aliæ quidem artificiales sunt, aliæ autem in artem non cadunt. Aliter quidem ab artifice spectatur imago, aliter ab artis imperito. At verò sensus secundum Stoicos dicitur spiritus à principali ad sensum
B pertingens, & quæ per illos fit comprehensio, sensúmque ipsorum opificum, secundum quod plerique sunt inhabiles: actióque ipsa sensus appellatur. Cæterùm comprehensio secundum illos fit sensu quidem, vt albi & nigri, lenis & asperi: ratione verò eorum quæ ex demóstratione colliguntur, puta deos esse, cósque humanis rebus prouidere. Nam quæ intelliguntur partim per incidentiam, partim per similitudinem, alia per rationem, alia per compositionem, quædam per cótrarietatem intellecta & animaduersa sunt. Per incidenC tiam quidem sensibilia intellecta sunt, per similitudinem verò quæ ab adiacente aliqua re, vt Socrates ex imagine. Per rationem autem ex incremento quidem, vt Tityus ac Cyclops: ex detrimento autem, vt Pygmæus. Sed ad centrum terræ ex proportione intellectum est à minoribus orbibus. Per trãslationem verò, vt in pectore oculi: per compositionem autem, vt Hippocentaurus intelligitur, & per cõtrarium mors. Nonnulla item per transitionem intelliguntur, vt quæ dicta sunt, & locus. Naturaliter autem iustum quippiam &
D bonum noscitur, & per priuationem, vt mancus. Hæc
257 sunt quæ illi de phantasia & sensu & intelligentia tradunt decreta. Astruunt veritatis esse iudicium cõprehensibilem phantasiam, eam videlicet quæ ab existẽte proficiscitur, vt Chrysippus in x i i Physicorum tradit & Antipater & Apollodorus. Nã Boethus quidem complura iudicia reliquit, mentem, sensum, appetitionem & scientiam. Sed enim Chrysippus ab illo dissentiens in primo De oratione, iudicium dicit esse sen-

sum & anticipationē. Est autem anticipatio naturalis A
intelligentia earum rerum quæ vniuersaliter sunt. Alij
verò quidam ex antiquioribus Stoicis rectam rationē
iudicium tradunt, vt Posidonius ait in libro De iudi-
cio. Verumenimuero dialecticæ speculationis ratio,
omnium iudicio, videtur inspicienda à vocis loco. Est
autem vox, aer ictus: seu (vt ait Diogenes Babylonius
in arte quam De voce scripsit) sensus est, qui propriè
auditu percipitur. Animalis quidem vox, est aer ex im-
petu percussus: hominis verò vox, est articulata vox, &
quæ ex mente proficiscitur, vt ait Diogenes, quæ à B
XIIII ætatis anno consummatur. Sed & corpus est
vox secundum Stoicos, vt ait Archedemus quidam in
libro De voce, & Diogenes & Antipater & Chrysippus
in secundo Naturalium. Omne enim quod facit ali-
quid, corpus est, facit autem vox quæ à loquentibus ad
auditores pertendit. Dictio autem secundum Stoicos,
(vt Diogenes ait) vox literata est, vt Dies est. Oratio au
tem vox significatiua, quæ ex mente proficiscitur. Lo-
quutio est dictio expressa iuxta gentium varietatem, C
quemadmodum Attico more dicitur θάλαττα, Ionico
verò ἡμέρη. Dictionis verò elementa viginti quatuor li-
teræ sunt. Dicitur autem litera tripliciter, elementum,
figura, & nomen, vt α. Porrò septem sunt vocalia ele-
menta, α, ε, η, ι, ο, υ, ω: Mutæ sex, β, γ, δ, κ, π, τ. Differt au- 158
tem vox à dictione: nam vox quidem & sonus est: fit e-
nim dictio nihil significans, vt Blitri, nō sic autē oratio.
Differunt item Dicere ac Pronūtiare. Nam proferun-
tur voces, dicuntur autem res quæ dici possunt. Ora-
tionis verò quinque sunt partes, vt ait Diogenes in li-
bro De voce, ac Chrysippus, Nomē, Appellatio, Verbū, D
Cōiunctio, Articulus: Antipater Medium adiecit in li-
bris De dictione & de his quæ dicuntur. Est autem Ap-
pellatio secundum Diogenem, pars orationis signifi-
cans communem qualitatem, vt homo, equus: Nomen
verò, est pars orationis significans propriam qualita-
tem, vt Diogenes, Socrates: Verbum, est pars orationis
significans incompositum prædicatum, vt Diogenes;
vel, sicut quidam volunt, elementum orationis sine ca-

A ſu, ſignificans aliquid conſtructum, de aliquo, vel aliquibus, vt lego, ſcribo. Coniunctio autem pars orationis eſt ſine caſu connectens orationis partes. Porrò Articulus elementum eſt orationis caſuale, diſtinguens nominum genera & numeros, vt ὁ, τῶ, τῷ· οἱ, αἱ, τά. Virtutes orationis quinque ſunt, Græciſmus, euidentia, breuitas, decorum, compoſitio. Eſt igitur Græciſmus, recta ſecundum artem loquutio, nō vulgarem conſuetudinem: Euidētia eſt dictio mētis interpres, qua id quod intelligimus, apertè loquimur: Breuitas eſt dictio ipſa
B tantùm quæ ſunt neceſſaria continens, ad ſignificationem rei: Decorum dictio eſt cuique rei propriè accōmodata: Compoſitio dictio eſt qua ruſticitas dicendo deuitatur. Porrò ex vitijs, Barbariſmus, dictio eſt præter conſuetudinem felicium Græcorum: Soloeciſmus autem eſt oratio incongruè conſtructa. Poema item eſt (vt ait Poſidonius in ea introductione quam De dictione ſcripſit) dictio numeroſa certa mēſura cō-
259 ſtans, atque proſæ orationis ſpeciem excedens: vt, Maxima tellus, & Iouis æther. Poeſis autem, ſignificatiuum
C eſt poema, diuinarum humanarúmque rerum imitationem cōplectens. Definitio eſt (vt ait Antipater in primo De definitionibus) oratio per reſolutionem perfectè enuntiata, ſiue (vt Chryſippus ait in libro De definitionibus) aſſignatio. Deſcriptio autem eſt oratio figuratè ad res inducēs, ſiue definitio, definitionis vim ſimplicius exprimens. Genus eſt plurium cogitationum, quæ auferri non poſſunt, conceptio, vt quum dico Animal. Hoc enim cuncta per ſpecies comprehendit animalia. Cogitatio eſt imaginatio mentis, neque ali-
D quid exiſtens, neque aliquid faciens, ſed veluti aliquid exiſtens & aliquid faciens, vt quum cogitatur equus etiam non præſens. Species eſt quæ ſub genere continetur, ſicuti ſub animālis nomine continetur homo. Eſt autem maximè generalis, quæ quum ſit genus, genus non habet. Eſt propria maximè, quæ quum ſit ſpecies, nō habet ſpeciem, ſicuti Socrates. Eſt autem generis diuiſio, ſciſſio in continentes ſpecies, vt animalium ſunt alia rationalia, alia irrationalia. Contraria diuiſio eſt generis in ſpeciem ſciſſio per contrarium, vel-

ut per negationem, vt Existẽtium quædam sunt bona, A
quædam verò non bona. Subdiuisio est diuisio sub diuisione, vt illud, Existentium alia sunt bona, alia non bona: eorum autem quę bona non sunt, alia mala sunt, alia indifferentia. Partitio autem est generis in locos ordinatio (vt Crinis ait) quemadmodum Bonorum alia quidem circa animum, alia circa corpus sunt. Amphibolia dictio est duas aut plures res significans, per orationem ac propriè & secundum eandem consuetudinem, vt plura simul in eadem dictione possint colligi, veluti quum dicimus Ἀυλητρὶς πέπτωκε: significatur enim B
eadem voce aliquid tale, Aula ter cecidit: & rursum tale, Tibicina cecidit. Dialectica est, vt ait Posidonius, verorum, falsorum, ac neutrorum scientia. Versatur autem ipsa (vt Chrysippus ait) circa significantia & significata. Hæc igitur atque huiusmodi de speculatione vo 260
ces differunt. Porrò in loco qui de rebus significatis est, constituitur oratio de his quæ dici possunt, & perfectis enuntiatis ac syllogismis, item de deficientibus, & prædicamentis, rectisque ac supinis. Aiunt autem illud dici posse quod secundum rationalem subsi- C
stit imaginationem. Eorum verò alia dicunt esse perfecta Stoici, alia imperfecta. Ac deficientia quidem sunt, quæ imperfectam habent enuntiationem, vt quum dicimus, Scribit: quæritur enim, Quis? Perfecta verò sunt, quæ plenam habent enuntiationem, veluti quum dicimus, Socrates scribit. Itaque deficientibus quidem prędicamẽta, perfectis verò enũtiata, syllogismi, interrogationes, responsiones applicantur. Est autem prædicatum quod de aliquo enuntiatur, aut res de aliquo, aliquibus ve composita, (vt Apollodorus ait) siue dicen- D
dum deficiens constructum recto casu ad enuntiati generationẽ. Prædicatorum autem, alia quidem sunt accidentia, vt nauigare per scopulos, atque alia quidem prædicta recta sunt, alia supina, alia neutra. Recta quidem sunt, quæ cõstruuntur cum aliquo ex casibus obliquis, ad prędicati generationẽ, vt est, Audit, videt, loquitur: supina verò sunt, quæ cũ particula passiua construũtur, vt est Audior, videor: neutra sunt, quæ neutro

A se habent modo, vt est sapere, ambulare: reciproca in agendo & patiendo verò sunt, quæ in supinis supina non sunt. Sunt autē actiones cuiusmodi est illud, Tondetur se enim qui tondetur cōplectitur. Obliqui verò casus sunt genitiuus, datiuus, accusatiuus. Enuntiatum verò est id quod aut verum aut falsum est, aut perfecta ratio negans quantū in seipsa, vt Chrysippus in Dialectici definitionibus scribit. Enuntiatum est, aut negans, aut affirmans quantum in seipso, puta, Dies est, Dion ambulat. Appellatum est autem Græcè Ἀξίωμα quod affir-

B met vel neget. Nam qui dicit, Dies est, videtur affirma-

261 re diem esse. Si enim dies sit, verum est quod proponitur enuntiatum, si verò non, falsum. Differt autē enuntiatū, & interrogatio, & percontatio, & imperatiuum & adiuratiuum, & substantiuum, & appellatiuum, & enuntiato simile. Enuntiatum quippe est, quod dicentes pronūtiamus quippiam aut verum aut falsum esse. Interrogatio, res est perfecta quidem sicut enūtiatum sed quæ responsionem requirat, vt est, Num dies est

C Hoc neque verū neque falsum est. Itaque dū dicimus Dies est, enuntiatum est: dum verò dicimus, Num dies est? interrogatio. Percontatio verò res est ad quam signanter respondere non possumus, sicut in interrogatione, Etiā, sed dicere, In hoc loco habitat. Imperatiuum autem res est, quam dicentes imperamus, vt est illud.

Tu Gerticeps Gade ad Inachi Gadum.

Adiuratiuum est res quam si dicat quispiam, compellet oportet & obtestetur, vt illud est,

Maxime rex hominum multorū Atrida Agamemnon.

D Est autem simile pronuntiato, id quod enuntiati prolationem habens ex quadam parte abundat, seu vitium extra genus enuntiatorum cadit, vt illud,

Formosus an non est hic Virginum locus?
Quàm similis est hic Priami natus bussequa.

Est & ambigua res quædam ab enuntiato differens, quam si dicat, quispiam ambigat. Nónne simile liquid est dolor atq; vita? Neq; enim vere neq; falsæ sunt interrogationes & percontationes, & his similia, quum pronuntiata aut vera sint, aut falsa. Enuntiatorum alia

simplicia sunt, alia non simplicia, vt ait Chrysippus, & A
Archedemus, & Athenodorus, & Antipater, & Crinis. Simplicia quidem sunt quæ constant ex enuntiato non ambiguo, vel ex enuntiatis, veluti, Dies est. Non simplicia autem sunt, quæ constant ex enuntiato ambiguo, vel ex enuntiatis. Ex enuntiato quidē ambiguo, veluti, Si dies est: ex enuntiatis verò, Si dies est, lux est. In simplicibus verò pronūtiatis est enuntiatiuū & negatiuum & priuatiuum & prædicatiuum & indefinitum. In his autem quæ simplicia non sunt, est connexum & solutum & implicitum & disiunctum & cau- B
sale, & quod explicat id quod maius est, atque id quod minus est, pronuntiati quidem, vt, Non dies est. Est autem huius speciei quæ superenuntiatiua dicitur: ea verò est enuntiatiui enuntiatiuum, vt, Non dies est, ponit autem, Dies est. Negatiuum verò est quod constat ex negatiua particula & prædicato, vt, Nullus ambulat. Priuatiuum verò genus est, quod ex priuante particula & enuntiato consistit secundum vim, vt, Inhumanus est iste. Prædicatiuum autem est quod constat ex recto casu & prædicato, vt, Dion ambulat. Indefini- C
tum est quod ex indefinita particula, siue ex indefinitis particulis constat, vt Aliquis ambulat, Ille mouetur. Porrò non simplicium enuntiatorum cōiunctum quidem est (vt Chrysippus in Dialecticis, & Diogenes in arte Dialecticæ tradunt) quod constat per Si coniunctionem coniunctiuam. Vult autem hæc coniunctio vt subsequēs statim sequatur, quod præibat, vt, Si dies est, lux est. Adiunctum verò est (vt Crinis ait in arte Dialectica) enuntiatum quod à coniunctione, quoniam dependet incipiens à pronuntiato & in enuntiatum desinens, vt, Quoniam dies est, lux est. Spondet D
autem coniunctio ista, secundum item sequi post primum, primúmque subsistere. Complexum verò enūtiatum est quod copulatiuis quibusdam coniunctionibus constat, vt, Et dies est & lux est. Disiunctum autem est, quod aut cōiunctio disiuncta disiungit, vt, Aut dies est, aut nox est. Denuntiat autem ista coniunctio alterum enuntiatum falsum esse. Causale autem est

262

263

A enuntiatum quod per Quia connectitur, puta, Quia dies eſt, lux eſt, perinde ac cauſa ſit ſecundi, primum. Declarans autem quod potius dicitur enuntiatum, eſt quod conſtruitur per eam cõiunctionem Potius, quod declarat, & media enuntiatorũ ponitur: vt Potius dies eſt quàm nox eſt. Declarans verò Minus, pronuntiatũ eſt ſuperiori contrarium: vt Minus nox eſt quàm dies eſt. Præterea enuntiata illa ſecundum veritatẽ & mendacium ſibi inuicem oppoſita ſunt, quorũ alterum negatur ab altero, vt, Dies eſt, & Dies non eſt. Coniunctum ergo verum eſt, cuius oppoſitum principali in-
B tentione dicentis repugnat, vt, Si dies eſt, lux eſt. Hoc verum eſt, nam Non lux (quod dicitur oppoſitum deſignanti) repugnat ei quod dicitur, Dies eſt. Coniunctum aut falſum eſt, cuius oppoſitum antecedenti non reluctatur, vt, Si dies eſt, Dion ambulat. Nã illud, Dió non ambulat, non repugnat ei quod dicitur, Dies eſt. Adiunctum autem verum eſt, quod à vero inchoans in conſequens deſinit, vt Quoniam dies eſt, ſol eſt ſupra terram. Falſum autem aut à falſo incipit, aut nõ in conſequens deſinit, vt quoniam nox eſt, Dion ambu-
C lat, ſi dicatur id de die. Cauſale autem verum eſt, quod à vero incipiens in conſequens deſinit, non tamen habet deſinenti initium conſequens, vt, Quia dies eſt, lux eſt. Ei enim quod dicitur dies eſt, ſequitur neceſſariè, lux eſt. ſed quod dicimus lux eſt, non ſequitur, dies eſt. Cauſale verò falſum eſt, quod aut à falſo incipit, aut
264 non in conſequens deſinit, aut habet initium deſinenti non reſpõdens, vt Quia nox eſt, Dion ambulat. Probabile pronuntiatum eſt quod ad conſenſionem inducit, vt ſiquid aliqua peperit, eius illa mater eſt. Eſt au-
D tem id falſum, neque enim auis oui eſt mater. Præterea ſunt alia poſſibilia, alia impoſſibilia, alia item neceſſaria, alia non neceſſaria. Poſſibile quidem eſt, quod probat verum eſſe externis non aduerſantibus, ne verum ſit, vt, Viuit Diocles. Impoſſibile eſt, quod verum eſſe probari non poteſt, vt, Terra volat. Neceſſarium eſt, quod quum verum ſit, falſum eſſe non poteſt: aut poteſt quidẽ, ſed quæ extrinſecus ſunt, falſum

esse conuincunt, vt Virtus vtilis est. Non necessarium A
autem est, quod & verum est, & falsum tamen esse potest, si exteriora non repugnent, vt Ambulat Dion. Verisimile pronuntiatum est quod plures, vt verum sit, occasiones habet, vt Viuemus cras. Sũt item aliæ pronuntiatorum differentiæ, ipsorúmque ex inuicem in falsa & cóuersa incidentiæ, de quibus latius dicemus. Oratio est (vt Crinis ait) quæ constat ex lemmate vel lemmatis, & assumptione & conclusione. Est autẽ huiusmodi, Si dies est, lux est: assumptio verò, Dies autẽ B
est: conclusio, Lux ergo est. Modus autem est velut orationis figura: cuiusmodi est illud, Si primus est, secũdus: atqui primus est, est ergo secundus. Logotropos autem est, quod ex vtrisque componitur: vt, Si viuit Plato, spirat Plato: atqui prius ita se habet, igitur & posterius. Inuectum est autem id genus in prolixioribus verborum structuris, vt non necesse esset assumptionem longam conclusionémque dicere, sed tãtummodo inferre: Primum autem est, ergo & secundum. C
Orationum verò aliæ quidem conclusionem admittunt, aliæ non. Non recipiunt quibus oppositum conclusionis reluctatur lemmatum connexioni, cuiusmo- 265
di est hoc, Si dies est, lux est: dies autem est, ambulat ergo Dion. Quæ verò conclusionem admittunt, partim quidem æquiuocæ id genus dicũtur conclusiones, partim syllogisticæ. Syllogisticæ quidem sunt, quæ vel absque demonstratione sunt, siue ad eas quæ sunt eiusmodi adducũt, secundum aliquam vel aliquas positiones. Sunt autẽ huiusmodi. Si ambulat Dion, mouetur ergo Dion. Conclusiuæ autem sunt specialiter
quæ colligunt non syllogisticè, vt falsum est, Dies est, D
& nox est: dies autem est, non ergo nox est. Præter syllogismos autem sunt quæ probabiliter quidem syllogisticis adiacent, nõ autem concludunt, vt, Si equus est Dion, animal est Dion, non ergo animal est Dion. Orationum item aliæ veræ sunt, aliæ falsæ. Veræ quidem sunt, quæ ex veris colligunt, vt, Si virtus prodest, vitium nocet. Falsæ autem sunt quæ falsum aliquid in assumptionibus habent, vel quæ non

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A concludunt, vt, Si dies eſt, lux eſt: dies autem eſt, viuit ergo Dion. Sunt quoque poſſibiles orationes & impoſſibiles, neceſſariæ & non neceſſariæ. Sunt etiam quæ quòd demonſtratione non egeant, ἀναπόδεικτοι dicuntur. Aliæ quidē apud alios. Cæterùm apud Chryſippum quinque ex quibus omnis ratio texitur, accipiuntúrque in concludentibus & ſyllogiſmis & tropicis. Prima eſt huiuſmodi, in qua omnis oratio texitur, ex coniuncto & antecedente, à quo inchoat coniunctum quippiam & deſinens, vt ſi primus, ſecundus: atqui primus, ergo ſecundus. Secunda eſt, quæ per con-
B iunctum & oppoſitum conſequentis, oppoſitam habet antecedentis concluſionem, vt, Si dies eſt, lux eſt: atqui nox eſt, non ergo dies eſt. Fit enim aſſumptio ex oppoſito conſequenti, concluſióque ex oppoſito antece-
266 denti. Tertia demonſtratiua eſt, quæ per negantem complexionem & vnum aliquid eorum quæ in complexione ſunt, infert oppoſitum reliqui, vt illud, Non eſt mortuus Plato, & viuit Plato: atqui mortu' eſt Plato, non ergo viuit Plato. Quarta eſt, quæ per diſiun-
C ctum, & vnum eorum quæ ſunt in diſiuncto oppoſitam habet concluſionem reliqui, vt illud, Aut eſt primum aut ſecundum: atqui primum eſt; non eſt ergo ſecundum. Quinta eſt, in qua omnis oratio conſtruitur ex diſiuncto & vno oppoſito eorum quæ in diſtincto ſunt, infértque reliquum: vt, Aut dies eſt, aut nox eſt: non eſt autem nox, dies ergo eſt. Nam in vero verum ſequitur ſecundum Stoicos, vt, Dies eſt, Lux eſt: in falſo falſum, vt Nox eſt, Falſò tenebræ ſunt: & in falſo verum, vt Volare terram, Eſſe terram. Vero ta-
D men falſum non infertur. Nam dum dicimus eſſe terram, non ſequitur vt volet terra. Sunt item ambiguæ quædá orationes, obſcuræ ac latentes, & κερατίναι & ἐγκεκαλυμμέναι & οὖτιδες. Eſt autem obſcura & inuoluta oratio huiuſmodi, Non pauca duo ſunt, non etiam tria, ne iſta quidem, non autem & quatuor: atque ita vſq; decem. duo autem pauca ſunt, & decem igitur. οὖτις autem eſt oratio coniunctiua, ex infinito & finito conſtans, aſſumptionem verò & concluſionem habens. vt,

Siquis est hic, non est ille Rhodi. Ac huiusmodi sunt A
in logicis Stoici, vt maximè asserãt dialecticum solum
esse sapientem. Omnis enim res per eam quæ in ver-
bis est speculationem cerni, quæque ad naturam perti-
nent, & quæ rursum ad mores logicæ egere adminicu-
lo. Quid dicere oporteret de rectitudine nominum,
quo pacto statuerunt leges in operibus, non facilè di-
xerim. Porrò quum duæ sint consuetudines quæ vir- 267
tuti subincidunt, altera quidem quid quodque sit in
rerum natura inspicit, alia verò quid vocetur. Atque
in hunc modum de rationali philosophiæ parte disse-
runt. Enimuero moralem philosophiæ partem in sub- B
iectos diuidũt locos, videlicet de appetitione, de bonis
& malis, de affectibus, de virtute, de fine, déque pri-
ma æstimatione, & de actibus ac de officiis, de adhor-
tationibus & dehortationibus. In hunc autem modũ
subdistinguunt, Chrysippus, Archedemus, Zeno Tar-
sensis, Apollodorus, Diogenes, Antipater & Posido-
nius. Nam Cittieus Zeno & Cleanthes (vt antiqui-
ores) simpliciùs tractarunt. At hi rationalem natura-
lémque philosophiæ partem diuiserunt. Primam au-
tem hanc animantis appetitionem fuisse dicunt, sei- C
psum tuendi atque seruandi, natura sibi ipsum ab ini-
tio ita conciliante, vt Chrysippus ait in primo De fi-
nibus, primum proprium cuique animanti dicens i-
psius fuisse commendationẽ, huiúsque notionem. Ne-
que enim fas erat animal ipsum vel ab se alienum fie-
ri, vel omnino id fieri, vel non sibi maximè propin-
quum fieri. Restat igitur vt dicamus hanc ipsum sibi
maxima concordia & charitate deuinxisse. Ita enim
& noxia propellit, & quæ sibi sũt vtilia suscipit. Quod D
autem dicunt quidam primam appetitionem animã-
tibus ad voluptatem fieri, falsum esse euincunt. Acces-
sionem enim arbitrantur siquid sit voluptatem esse,
quum ipsam per se natura inquisierit, & quæ commẽ-
dationi suæ sunt accommodata percepit, quemadmo-
dum exhilarescunt animalia, virescúntque arbores.
Nihil quicquam (aiunt) discreuit natura in arbori-
bus & animalibus, quando de illis absque motu volũ-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A tatis ac ſenſu diſponit, & in nobis quædam ea ratione fiunt. Quum verò ex ſuperfluo appetitio animantibus accreuit, qua vtẽtes peragant quæ ſua ſunt, in eis quidem naturali quadam ratione appetitionem illam diſponi. Cæterùm quum rationalibus perfectiore præcepto data ſit ratio, vt ex illius præſcripto & conuenienter naturæ viuant, ex natura ſibi inſitũ eſſe: ea quippe artifex accedit moderatrixque appetitionis. Quocirca primus Zeno in libro De natura hominis, finem
268 ait conſentaneè ſecũdum naturam viuere: id autem eſt ſecundum virtutem viuere. ad eam quippe natura nos
B duci. Similiter & Cleanthes in libro De voluptate, & Poſidonius, & Hecato in libro De finibus. Rurſus ſecundum virtutem viuere, idem eſt quod ſecũdum experientiam eorum quæ ſecundum naturam accidunt, viuere, vt Chryſippus in primo De finibus ait: partes enim naturæ vniuerſi ſunt naturæ noſtræ. Idcirco finis efficitur conſentaneè ſecundum naturam viuere, ſecũdum ſuam atque vniuerſorum naturam, nihil eorum faciendo quæ à communi lege prohibentur, quæ eſt recta ratio in omnes perueniens, eadémque in Io-
C ue hoc principe gubernationis omniũ quæ ſunt. Eſſe autem hoc ipſum felicis hominis virtutem & copiam vitæ, quum omnia geruntur ex concentu qui apud vnumquenque eſt pro voluntate gubernationis omniũ. Diogenes igitur finem diffinit eſſe rationi ritè obtemperare in eis eligendis quæ ſecundum naturam ſunt: Archedemus autem nihil officiorum omittendo viuere: Naturam autem Chryſippus quidem eam cui conſentaneè oporteat viuere, & communem intelligit, & propriè humanam. At verò Cleanthes communem
D tantummodo naturam ſuſcipit, quam ſequi oporteat, non etiam particularem. Virtutémque affectionem eſſe conſentientem, & ipſam propter ſeipſam eſſe virtutem, non ob metum aliquem aut ſpem, aut aliquid eorum quæ ſunt externa, ſed in ſeſe cuiuſque conſtitutam eſſe beatam vitam. Nam quum ſit animæ inſita ad conſenſionem totius vitæ: peruerti autem rationale animal plerunque exterioribus negotiis in-

ductum, plerunque rationaliter persuasum, aliquando A
autem ob familiarium institutionem. Natura enim
occasiones dat minimè peruersas. Est autem virtus a-
lia quidem communiter omnibus perfectio quædam,
veluti statuæ: alia inuisibilis, veluti sanitas, & alia spe-
culatiua, vt est prudentia. Ait enim Hecato in primo 269
De virtutibus, scientiam quidem & speculatiuas quæ
ex speculationibus constant virtutes tueri, vt pruden-
tiam atque iustitiam. Speculatione autem vacantes
eas quæ ita fermè per extensionem inspiciantur, vt il-
læ quæ ex speculationibus constant, veluti sanitatem B
& robur. Quippe & insipientiam quæ & in specula-
tionis parte est, sequi contingit, ac proferri sanitatem,
non secus ac fornicis structuræ robur accedere. Ap-
pellantur autem ἀδιάφορα, quia consensiones non ha-
bent, sed accedunt, & circa ignauos sunt, vt sanitates
& vires. Argumentum verò quòd substantialis vir-
tutis sit, ait Posidonius in primo Moralis orationis,
quòd in profectu fuerint Socrates, Diogenes, & An-
tisthenes. Esse autem & vitium subsistens, quia vir-
tuti opponatur. Docibilem verò esse virtutem, &
Chrysippus in primo De fine dixit, & Cleanthes & C
Posidonius in Exhortationibus, & Hecato. Quòd
autem docibilis sit ex eo constat, quòd boni ex ma-
lis fiant. Panætius quidem duas posuit virtutes, con-
templatiuam & actiuam. Alii tres, rationalem, na-
turalem, & moralem. Quatuor Posidonius, plures
Cleanthes, Chrysippus, & Antipater. Apollophanes
verò vnam dicit virtutem, prudentiam. Porrò vir-
tutum alias quidem primas, alias verò eis subiectas.
primas quidem, ac veluti principes has esse, pru-
dentiam, fortitudinem, iustitiam, temperantiam.
Harum autem in specie, magnanimitatem, consci- D
entiam, tolerantiam, ingenium, consilium. Ac pru-
dentiam quidem, scientiam esse bonorum ac ma-
lorum, ac mediorum. Iustitiam verò scientiam eorum
quæ eligenda sunt, quæque fugienda, quæque sunt
media. Cæterùm magnanimitatem, scientiam quæ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A habitum faciat excelsiorem omnibus quæ contingere
possint ex æquo bonorum ac malorum. Continétiam
verò affectionem insuperabilẽ rectæ rationis, siue ha-
bitum voluptatibus inuictum. Porrò tolerantiam, sci-
entiam, siue habitum earum rerum quibus insistẽdum
270 sit, vel non, atque mediarum. Ingenium autem habi-
tum celerem officii inuentorem. Consilium verò, sci-
entiam inspiciendi quænam, & quo pacto gerentes v-
tiliter quippiam operemur. Consentaneum est autem
B vitiorum quoque alia prima, alia his esse subiecta, pu-
ta imprudentiam, formidinem, iniustitiam, intempe-
rantiam, incontinentiam, & hebetudinem, & malum
consilium his esse subiecta. Esse autem earum rerum
ignorantiã initium, quarum scientia virtus sit. Bonum
verò communiter quidem id esse quod sit vtile, pro-
priè verò siue idem, siue ab vtilitate nõ alienum. Quo-
circa ipsam quoque virtutem & particeps ipsius bo-
num, ita tripliciter dici, cuiusmodi sit, bonum ex quo
contingit, veluti in virtutis actum. A quo autem vel-
C uti studiosum virtutis participem. Aliter ita propriè
definiunt bonum, quod sit perfectum secundum natu-
ram rationalis, vel quasi rationalis. Huiusmodi verò
esse virtutem, vt participes sui actus ac probos reddat.
Accessiones verò ipsius gaudium esse & lætitiam, &
his similia. Eodem modo & in malis, aliud quidem e-
sse imprudentiam, formidinem, iniustitiam, & his si-
milia: quæ autẽ participent, vitiosos esse actus & ma-
los homines. Horum esse accessiones mœrorem & an-
gorem, &. cætera in hunc modum. Præterea bona a-
D lia esse circa animum, alia extrinsecus, alia neque cir-
ca animum neque extra. Ea quidem quæ sint circa a-
nimum, virtutes esse, virtutisque actiones: quæ verò
extrinsecus sunt, nobilem habere patriam, & amicum
charum atque probum, harúmque rerum comitem
felicitatem: quæ verò neque extrinsecus neque in a-
nimo sunt, quemque ipsum sibiipsi esse bonum ac feli-
cem. Rursus autem mala partim esse circa animum, i-
psa videlicet vitia actúsque vitiosos: partim extrinse-
cus, vt stultam habere patriam & stolidum amicum, &

quæ

quæ iſta conſequuntur. Infelicitatem partim neque A
extrinſecus eſſe, neque circa animũ, vt ipſum ſibiipſi
eſſe malum atque infelicem. Item bona alia verſari cir- 271
ca fines, alia in effectu conſiſtere, alia vtrunque. Simul
eſſe amicum quidem, & quæ ab ipſo nobis proueniunt
commoda, effectu eſſe bona. Porrò confidentiam, &
magnitudinem animi, & libertatem, & oblectationem,
& lætitiam, & tranquillitatem, omnémque virtutis a-
ctum, finis in parte eſſe, eadem verò vtrunque ſimul
eſſe. Nam ex eo quidem quòd perficiunt felicitatem,
effectiua ſunt bona: ex eo verò quòd illam veluti par- B
tes ipſius implent, ad finem pertinẽt. Pari ratione ma-
lorum quoque alia eſſe finalia, alia effectiua, alia in v-
trunque modum ſe habẽtia. Inimicum nempe, & quæ
ab ipſo oriuntur incommoda, effectiua eſſe. Stupidita-
tem autem, & humilitatem, & ſeruitutẽ, & moleſtiam,
& mœrorem ac triſtitiam, omnem actum malitiæ ad
finem pertinere. Ea verò ſe vtroque modo habent.
Nam & ex eo quòd inferunt infelicitatem, effectiua
ſunt: & ex eo quòd eam, vtpote ipſius partes, implẽt,
ad finem pertinẽt. Præterea bonorum animi, alia ha- C
bitus ſunt, alia affectiones, alia neutrum eorum. Affe-
ctiones quidem virtutes ſunt, habitus autem ſtudia.
Porrò actiones neque habitus neque affectiones ſunt.
Communiter autem bonorum quædam ſunt mixta,
vt fœcunditas prolis, & quieta ſenectus. Simplex verò
bonum eſt ſcientia, ac ſemper quidem præſentia bona
virtutes, non ſemper autem, vt gaudium, deambula-
tio. Bonum autem omne conducens, & opportunum,
& commodum, & vtile, & honeſtum, & pulchrum, &
optabile, & iuſtum eſſe. Conducens quidem quòd ea D
conferat, quibus emolumẽtum capimus: opportunum
quòd ea quæ oportet contineat: commodum, quòd ad
id accommodatum ſit, vt excedat emolumento ex-
trinſecus contra contracta commercia: vtile, quòd
vſum præſtet vtilitatis: honeſtum verò quòd lauda-
bilem conuenientiam operetur: pulchrum, quòd mo-
deratè ſui vſum præbeat: ὠφέλιμον, quòd tale ſit vt iu-
uare poſſit: optabile, quòd eiuſmodi eſt vt optione 272

A præpoſita meritò id eligamus: iuſtum verò, quòd iuri ac legi cõcordet, efficiátque ſocietates. Honeſtum autem, quod ſit perfectum dicunt bonum, quòd omnes à natura habeat quæſitos numeros, ſitque perfectè moderatum. Eius quatuor ſpecies tradunt, iuſtitiam, fortitudinem, temperantiam & ſcientiam. porrò his honeſtas actiones conſummari. Eadem itidem ratione turpe quod eſt, in ſpecies quatuor ſcindunt, in iniuſtitiam, formidinem, intemperantiam, & inſipientiam. Dici autem honeſtum vnice quidem, quod eo qui hoc
B præditi ſunt, meritò omni laude dignos facit. Aliter autem bene & aptè ad opus ſuum natũ eſſe. Aliter verò quod exornet, quum dicimus ſolum ſapiẽtem bonum honeſtúmque eſſe. Dicunt autem quod honeſtum ſit, id ſolum eſſe bonum, vt Hecato in primo De bonis ait, & Chryſippus in libro De honeſto. Id autem eſſe virtutem & quod ſit virtutis particeps: cui æquale illud eſt, bonum omne quod ſit, id etiam honeſtum eſſe. Honeſtum autem ac bonum tantundem valere. Id autem huic ſimile eſt. Nam quia bonum eſt, honeſtum
C eſt: eſt autem honeſtum, bonum ergo eſt. Putant & omnia bona eſſe paria, bonúmque omne ſummopere eſſe appetendum, idque nec augmentum ſuſcipere nec detrimentum. Eorum autem quæ ſunt, aiunt alia bona, mala alia, alia neutra. Bona quidem virtutes eſſe, prudentiam, iuſtitiam, fortitudinem, temperantiam, & cætera id genus: mala verò his oppoſita, vitia, imprudentiam, iniuſtitiam, & cætera. neutra verò, quæ neque proſunt neque obſunt, vt eſt vita, ſanitas, pulchritudo, voluptas, vires, opes, gloria, nobilitas: &
D quæ eis oppoſita ſunt, mors, ægritudo, dolor, turpitudo, infirmitas, inopia, obſcuritas atque ignobilitas, & his ſimilia, vt ait Hecato in ſeptimo De fine, & Apollodorus in Ethice, & Chryſippus. Non enim eſſe iſta bona, ſed indifferentia per ſpeciem producta. Sicut enim caloris proprium eſt calefacere, non refrige-
273 rare: ita & boni proprium prodeſſe eſt, & non nocere. Non autem magis proſunt, quàm noceant opes atque ſanitas. Quo autem bene & malè vti poſſumus,

id bonum non est. diuitiis autem & sanitate bene & A
malè vti possumus: non est igitur bonum opulentia
& sanitas. Posidonius tamen ista quoque bona esse di-
xit. Sed neque voluptatem bonum esse dicunt, & He-
cato in nono De bonis, & Chrysippus in libris De vo-
luptate. Esse enim & fœdas voluptates: verùm nihil
quod fœdum sit, esse bonum. Prodesse autem est mo-
uere, aut habere secúdum virtutem: cõtrà verò nocere
est mouere, aut habere secundum vitiũ. Duobus autẽ
modis dici indifferentia. Vno quidẽ, ea quæ neque ad
felicitatem, neque ad infelicitatem conferunt, vt sunt B
diuitiæ, sanitas, vires, gloria, & cætera id genus. Nam
& sine his contingit felicem esse, quum earum vsus vel
rectus felicitatis, vel prauus infelicitatis autor sit. Ali-
ter autem dicuntur indifferentia, quæ neque appeti-
tum, neque occasionem mouent: vt est, vel pares in
capite habere capillos, vel impares: vel extendere, vel
contrahere digitum. Priora enim quæ diximus indif-
ferentia non ita se habent. Illa quippe & appetitum &
occasionem mouẽt. Idcirco alia quidem ex eis eligun- C
tur, quum cætera æqua ratione vel eligenda sint, vel
fugienda. Porrò indifferentiũ alia quidem producta
sunt, quæ vocant: alia abducta. Producta quidem, quæ
habeant existimationẽ, abducta verò quæ existimatio-
ne careant. Existimationem verò quidem conferre ali-
quid ad consentaneam vitam, quæ circa omne bonum
est. Aliam verò mediam quandam vim, aut vsum con-
ferre ad eam vitam quæ sit secundum naturam, cuiuſ-
modi dicere possimus opes atque sanitatem, siquid af-
ferant commodi ad naturalem vitam. Existimationem
probati vicissitudinem quãcunque statuerit peritus re- D
rum, vt verbi gratia, cõmutare cum hordeo triticum.
Esse igitur producta, quæ & existimationem habẽt, vt
in eis quidẽ quæ ad animam pertinent, ingenium, artẽ,
profectum, & his similia. In corporalibus autẽ, vitam, 274
sanitatem, robur, bonã habitudinem, integritatem, pul
chritudinem. In eis verò quæ sunt exterius, diuitias,
gloriam, nobilitatem, & his similia. Contrà autem su-
perioribus, in iis quidem quæ ad animum pertinent,

A obtusionem,hebetudinẽ,inertiam,& his similia. Porrò in rebus corporis, mortem,morbum, imbecillitatem,malam habitudinem,debilitatem, turpitudinem, & his similia.In exterioribus autem,paupertatem,obscuritatem,ignobilitatem, & cætera in hunc modum. Neque verò producta sunt,neque non producta, quæ neutro se habent modo. Præterea productorum alia quidẽ per seipsa producta sunt,alia verò propter alia: alia & propter seipsa,& propter alia.Per seipsa quidem, vt ingenium,profectus,& similia.Per alia verò,vt diui-
B tiæ,nobilitas,& cætera id genus.Ob seipsa verò & alia, vt valentia,viuacitas,sensuum incolumitas. Per seipsa quidem,quia per naturam sunt:per alia verò, quia non modico vsui sunt.Eodem se modo habet abductũ contraria ratione.Officium autem id esse dicũt, quod cur factum sit probabilis ratio reddi potest: pertingere autem id ad arbores etiam & animantes.notari nãque & in his officia. Cæterùm & à Zenone primo τὸ κᾰθῆκον ita appellatum est officium, ex eo quòd per quosdam veniat,appellatione sumpta:esse autẽ id actionem quá-
C dam naturalibus rebus propriam.Nam ex his quæ secundum appetitum geruntur, alia quidem esse officia, alia præter officium: ea verò officia intelligenda, quæ ratio facienda suaserit, vt parentes honorare, fratrésque ac patriam tueri, amicos parare, illísque adesse. Præter officium sunt, quæ ratio fugienda suggesserit: vt est parentes negligere, fratrũ omittere curam,amicis non consentire, patriámque aspernari, & cætera in hunc modum. Quæ autem ratio fieri ne-
D que vetat,neq; postulat,ea neque officium esse, neque præter officium:vt est festucã tollere,tenere stilum,vrceũ,& cętera id genus.Atque alia quidẽ officia esse absque errore,alia cũ errore.Sine errore quidẽ,vt valetudinẽ suã sensúsq; tueri, & similia. Quę verò cũ errore
275 fiũt,vt mutilare seipsum,substantiámq; proiicere: eadẽ ratione& de iis quæ præter officiũ sunt.Prętera officiorũ alia quidẽ semper efficiẽda sunt,alia verò nõ semper.Et semper sanè,vt est interrogare atque respondere,& ambulare,& eius generis omnia. Eadem & in iis

quę ſunt præter officium, ratio eſt. Eſt etiam in medijs officium aliquod, vt eſt pueros obtemperare pædagogis. Aiunt autem animam octo in partes eſſe diuiſam. Eſſe autem has illius partes, quinque ſenſus, & vocis & cogitationis inſtrumentum, quæ eſt ipſa mens, & generandi vim. Enimuero ex falſis accidere mentis peruerſionem, ex eáque complures pullulare perturbationes atque inconſtantiæ cauſas. Eſt autem ſecundum Zenonem ipſa perturbatio irrationabilis ac præter naturam animi motus, aut immodicus animi impetus. Porrò perturbationum ſupremarum (vt ait Hecato in ſecundo De perturbationibus, ac Zeno in eo quem ſcripſit itidem De perturbationibus libro) quatuor eſſe genera, dolorem, metum, concupiſcentiam, voluptatem. Putant autem perturbationes iudicia eſſe, (vt Chryſippus in libro De perturbationibus ait) quippe auaritiam opinionem eſſe de pecunia quòd honeſta ſit: ebrietatémque itidem, & intemperantiam, & cætera ſimilia. At dolorem quidem irrationabilem animi contractionem eſſe. Eius autem ſpecies miſericordiã, inuidiam, æmulationem, zelotypiam, angorem, cõturbationem, triſtitiam, mœrorem, confuſionem. Miſericordiam dolorem eſſe ex alterius prolata iniuria: inuidiam verò dolorem eſſe in alienis bonis: æmulationem dolorem ex eo quòd alius eo potiatur quod ipſe cupierit: zelotypiam ægritudinem eſſe ex eo venientem quòd adſit alteri quod ipſe quiſque habeat: angorem verò ægritudinem eſſe prementem: conturbationem ægritudinem eſſe vrgentem, difficultatémque præſtantem: triſtitiam ægritudinem altius inſitam animo, atque creſcentem: mœrorem ægritudinem laborioſam: confuſionem ægritudinem eſſe irrationabilem, mordentem, & præſentia conſpici prohibentem: timorem autem eſſe metum impendẽtis mali. Porrò ad timorem & iſta referunt, metum, pigritiam, pudorem, terrorem, tumultum, anxietatem. Eſſe autem metum timorem trepidationem facientem. Pudorem metum eſſe ignominiæ. Pigritiam metum futuri laboris. Terrorem metum ex inſuetæ rei imagine proficiſcẽtem. Tumultum

A B C D 276

A metum esse cum adhæsione vocis: concupiscentiam verò irrationalem esse appetitum: cui & ista tribuantur, indigentia, odium, contentio, ira, amor, iracundia, excandescentia. Est autem indigentia cupiditas quædam, quum eo non potimur quod cupimus, ac veluti à reipsa separata, frustra verò ad illum nititur. Odium verò est cupiditas qua malè cuiquam optamus, cum profectu aliquo & incremento. Contentio cupiditas quædam est circa opinionem tuendam. Ira libido puniendi eius est, qui læsisse videatur iniuria. Amor autem est
B concupiscẽtia quædam in præstanti ingenio viros non cadens. Est enim insidiatrix industriæ & studii per apertam ac se ingerentem pulchritudinem. Iracundia est ira inueterata & plena odij, vlciscendi tempus obseruans, quod hisce verbis ostenditur,

Nam siquidem ad tempus bilem sibi concoquat atram,
Non tamen ira animo excedet, nisi pœna sequatur.

Porrò excandescentia est ira nascẽs, & mox subsistens. Cæterùm voluptas est irrationabilis eius rei appetitus
C quæ videatur expetenda. Eius partes sunt, delectatio, gaudium in malis, oblectatio, effusio. Est autẽ delectatio voluptas suauitate auditus animam deliniẽs. Insultatio autem voluptas in malis alienis. Oblectatio quædam est inductio animique inclinatio, ad voluptatem emolliens. Effusio verò virtutis dissolutio est atque remissio. Sicut autẽ in corpore sunt ægrotationes quædam, veluti podagræ, & articulorum dolores, ita & in animo gloriæ & voluptatis appetitio immodica, & cętera eiusdem generis. Est ægrotatio morbus cum imbecillitate. Morbus autem opinatio vehemens eius rei
D quæ videatur expetenda. Et sicut in corpore casu gignuntur ægritudines, quemadmodum κατάῤῥοι, & διάῤῥοια, ita & in animo sunt quædam procliuitates, vt inuidentia, immisericordia, contentiones, ac similia. Esse
277 autem & bonas affectiones aiunt tres, gaudium, cautionem, voluntatem. Esse verò gaudium placidum, & constans contrarium dolori, rationabilémque voluptatem. Cautionem verò, malorum declinationẽ cum ratione timori contrariũ, quæ est declinatio sine ratio-

ne. Metuere enim nunquam sapientẽ, sed cauere. Cupi- A
ditati voluntatẽ cõtrariam dicunt, quę sit appetitio ra-
tionabilis. Quemadmodũ igitur sub prioribus pertur-
bationibus quædá cadunt, ita & sub primis affectioni-
bus. Nanque voluntati adiungi beneuolentiã, placidi-
tatẽ, lenitatem, dilectionem. Cautioni autem verecun-
diam, castitatem, & cætera id genus. Gaudio iocundi-
tatem, lætitiam, æquanimitatem. Aiunt autem & sem-
per quietum esse, ac perturbationibus vacuum. Esse
item & alium sine affectu malum, quod tantundem va-
let acsi dicatur durus, & ad virtutis actiones immo- B
bilis. Fastu itidem vacare sapientem: quippe tanti ho-
norem & gloriam existimare, quanti dedecus & igno-
miniam. Esse & malum quemlibet sine fastu: quippe
qui æquè mouetur ad decus & ignominiam. Seueros
item aiunt esse sapientes omnes, quòd neque ipsi lo-
quantur ad voluptatem, neque ab aliis ad voluptatem
dicta admittant: esse autem & alios seueros qui ad ra-
tionem acris vini seueri dicantur, quo ad medicamen-
ta potius quàm ad propinationem vtuntur. Sinceros
item esse sapientes, obseruaréque & cauere solicitè, ne C
quid de se melius quàm sit commendare putemur, fu-
co seu arte aliqua mala occultante, & bona quæ insunt,
apparere faciente, ac circuncidere vocis omnem fi-
ctionem. Esse itidem speciem à negotiis remotos. Ca-
uere enim nequid præter officium faciant, ac eos vi-
num quidem bibere, non autem inebriari. Nunquam
item sanitate mentis excidere. Incidere tamen ali-
quando in imaginationes absurdas, propter atræ bi-
lis redundantiam, siue ob delirationem, non quidem
deuiatione rationis, verùm ex imbecillitate naturæ. D
Neque dolore capiendum sapientem, quòd ea ægri-
tudo sit animi, ratione aduersante, contractio, quem-
admodum Apollodorus ait in Moralibus. Diuinos
quoque esse, quòd in seipsis quasi habeant deum. 278
Malum verò, impium & sine Deo esse: quod duplici
ratione accipitur, siue quòd Deo contrarius dicatur,
siue quòd aspernetur deum. Id tamen malis omnibus

A non conuenire. Pios autem & religiosos esse sapientes: peritos enim esse diuini iuris omnes. Porrò pietatem scientiam esse diuini cultus. Diis item eos sacrificia facturos, castósque futuros: quippe ea quæ in deos admittuntur peccata, detestari, diisque charos ac gratos fore, quòd sancti iustique in rebus diuinis sint. Solos verò sacerdotes esse sapientes: consulere quippe ac decernere de sacrificiis, templorũ instructionibus inductionibusq; cęteris quæ sunt dijs gratissima. Colendos item parentes ac fratres secũdum deos mo-
B nẽt. Aiunt autem affectẽ & indulgentiá in filios ipsis esse naturalem, malisque inesse negant. Peccata item paria existimant, vt Chrysippus ait in IIII Naturalium quæstionum, Perseúsque & Zeno. Nam si verum vero maius non est, nec falsum falso maius erit, ita nec fraus fraude, nec peccato peccatum. Nam & qui centum stadiis abest à Canopo, & qui vno, æquè in Canopo non sunt: ita & qui minus peccat, & qui amplius, æquè in recto opere non sunt. Heraclides tamen Tarsensis Antipatri Tarsensis necessarius, atque Athenodorus
C imparia peccata dicũt. Accessurum item sapientem ad remp. nisi quid impediat, vt Chrysippus in I. De vitis ait: nanque & vitia propulsaturum, & ad virtutem excitaturum ciues suos. Vxorem item ducturum, procreandorum liberorum causa, vt Zeno ait in rep. Sapientem præterea non opinaturũ, hoc est mendacio non accessurum, neque assensurum cuiquam, cynicam sectam amplexurum: esse enim illam validam ac celerem ad virtutem viam, vt Apollodorus in Moralibus fatetur. Gustaturum insuper humanas carnes, si ita
D casu obuenerit: solúmque sapientem esse liberum, malos autem seruos. Esse enim libertatem per se aliquid agendi, qua stulti & mali omnino careant. Esse autem
279 & seruitutem aliam quæ in subiectione consistat, & tertiam quæ in conditione ac subiectione sit, cui opponitur dominatio, & ipsa mala. Non modò autem liberos esse sapientes, verùm & reges. quũ sit regnũ imperiũ nemini obnoxiũ, quod de sapiẽtibus solis asseritur, vt Chrysippus ait in libro Quòd Zeno proprè sit vsus

nominibus. Statuere enim ait oportere principem de A
bonis ac malis : hæc autem malorum scire neminem.
Similiter ad magistratus & iudicia, & oratoriam solos illos idoneos, neminémque malorum. Esse itidem & inculpatos, quòd in peccata incidere non possint. Esse innocuos: nam neque aliis nocere, neque sibi. Misericordes autem non esse, neque veniam alicui habere. neque enim prætermissuros constitutos à lege cruciatus. Nam cædere miséricordiáque & mansuetudo ipsa nulli inest animæ, aduersus cruciatus simulatione
benignitatis, neque illos arbitrari duriores. Sapien- B
tem nihil eorum admirari quæ videantur inopinata & insperata, vt charonia, fluxúsq; maris ac refluxus, & fontes calentium aquarum, atque ignium euaporationes. Enimuero neque solitarius (inquiunt) sapiens viuet. Est enim familiaris natura atque actione gaudet, exercitationémque suscipiet firmandi ac roborandi corporis causa. Orabítque (inquiunt) sapiens, ac vota faciet, bona à diis postulans, vt Posidonius in primo De officiis, & Hecato in tertio De paradoxis aiunt. Dicunt item amicitiam solos inter bonos C
quos sibi inuicem studiorum similitudo conciliet, posse consistere. Porrò amicitiam ipsam societatẽ quandam esse dicunt omnium quæ sunt ad vitam necessaria, quũ amicis vt nobisipsis vtamur: atque ob id amicum eligendum pronuntiant, amicorúmque multitudinem inter expetenda ponunt : inter malos non posse constare amicitiam. Cum nemine stultorum esse litigandum: omnésque stultos insanire. Neque enim 280
prudentes esse, verùm per insaniæ æqualem stultitiam
omnia gerere. Sapientem omnibus benefacere, sicuti D
& Ismeniam dicimus tibiis omnibus bene cecinisse. Sapientem quoque esse omnia. Quippe perfectam illis potestatem à lege præstitam. Cæterùm malorum ac stultorum quidem esse quemadmodum & iniquorum, aliter quidem ciuitatis, aliter vtentium dicimus. Virtutes sibi inuicem ita esse connexas, vt qui vnam habuerit, omnes habeat: esse enim illarum communes speculationes, vt Chrysippus in primo De virtutibus,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A & Apollodorus in Phyſice ſecundum antiquum morem,& Hecato in 1 1 1 De virtutibus aiunt. Qui enim probus ſit,ea diſpicere, & agere quæ ſint agenda, quæ verò facienda ſint, ea & eligenda eſſe & ſuſtinenda,& diſtribuenda & perſeueranter tenenda.Sequuntur autem prudentiam conſiliorum maturitas & intelligentia , temperantiam verò ordinis dexteritas & ornatus. Iuſtitiam autem æquitas & gratitudo , fortitudinémque conſtantia atque valentia. Placet autem eis
B nullum inter virtutem & vitium eſſe medium:Peripateticis contrà inter virtutem & vitium profectum facientibus. Quemadmodum enim lignum aut diſtortum aut rectum oportere eſſe aiunt,ita iuſtum vel iniuſtum : neque verò iuſtius neque iniuſtius, atque in cæteris ſimiliter. At virtutem Chryſippus quidem amitti poſſe, Cleanthes verò non poſſe ait. Ille poſſe amitti per ebrietatem & atram bilem : ille non poſſe ob firmas ac ſtabiles comprehenſiones, ipſam verò eſſe eligendam. Erubeſcimus denique in iis quæ malè
C agimus , adeo vt quod ſit honeſtum, id ſolum ſcimus
281 eſſe bonum, ipſámque ſibi ſufficere ad bene beatéque viuendum,vt ait Zeno &Chryſippus in libro De virtutibus,& Hecato in ſecundo De bonis. Si enim (inquit) magnitudo animi ſola ſufficit, qua omnes faſtigio mentis tranſcendamus , ipſáque pars virtutis eſt, profectò & virtus ſola ſufficit ad beatam vitam , ea quoque contemnens quæ moleſta videntur . Panætius tamen & Poſidonius virtutem minimè ſufficere dicunt, verùm opus eſt bona valetudine & affluentia
D rerum & robore. Placet item eis virtute ſemper vti, ſicuti Cleanthes ait. Amitti enim non poteſt,ſempérque perfecto animo vtetur ſapiens. Natura quoque ius non poſitione conſtare , ſicuti & legem & rectam rationem, vt Chryſippus in libro De honeſto ait. Videtur autem eis ne diſſonantiá quidem à philoſophia diſcedere. Hac enim ratione prius defecturá omnem vitam quàm defuturam philoſophiam, vt Poſidonius in Exhortationibus ait. Liberales quoque diſciplinas eſſe magno vſui ſapienti, Chryſippus autor eſt. Placet

item illis nullum nobis ad animantes cæteras ius esse, A
ob naturæ dissimilitudinem, vt Chrysippus in primo
De iustitia, & Posidonius in primo De officiis tradũt.
Amaturum quoque sapientem eos iuuenes qui præ se
ferant indolem generosam, ingeniúmque ad virtutem
propensum, vt Zeno in libro De repub. & Chrysippus
in libro De vitis primo, & Apollodorus in libro De
moralibus aiunt. Amorem verò adminiculum benefi-
centiæ propter apparentem venustatem: neque con-
gressus est, verùm amicitiæ. Nam Thrasonidẽ & qui-
dem quum haberet in potestate amatam, abstinuisse
ab ea, ne in odium veniret. Esse igitur amorem ami- B
citiæ nodum, vt Chrysippus in libro De amore ait, ne-
que esse eum in vitio. Pulchritudinem item virtutis
esse florem, & quum triplex vitæ genus sit, speculati-
uum, actiuum, & rationale, tertium illud eligendum 282
dicunt. Quippe de industria factum à natura ratione-
le animal ad speculationem & actionem. Rationabili-
térque aiunt sapientem seipsum educturum ex vita,
& patriæ & amicorum causa, siue inter nimium acer-
bos doloris aculeos, siue membrorum mutilationes,
aut incurabiles morbos illi occumbendum sit. Placet C
item illis vxores quoque communes esse oportere a-
pud sapientes, vt quilibet illi congrediatur quæ sibi
prior occurrit, vt ait Zeno in Rep. & Chrysippus in li
bro De rep. Diogene itidem Cynico ac Platone hu-
ius rei autoribus. Omnes enim patrum instar æqua
charitate diligemus, tolletúrque adulterii suspicio & D
zelotypia. Eam verò rempublicam esse optimam quæ
sit mixta ex regno & populari dominatu, optimo-
rúmque potentia, atque in moralibus quidem decre-
tis huiusmodi sunt, pluráque huiusmodi tradunt, non
improbabili ratione subnixi. Verùm ista summa-
tim, ac veluti per capita & elementa tetigisse suffi-
ciat. Cæterùm physicam rationem diuidunt in locum
de corporibus, & principiis, & elementis, & diis, & fi-
nibus, & loco, & inani. Et ista quidem per spec-
es diuidunt: generaliter autem in locos tres, de mun-
do, de elemetis, tertium de causis. De mundo locum

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A in duas diſtinguunt partes. Vna enim conſideratione in ipſius aſciſci ſocietatẽ, & mathematicos, per quam defixis vagiſque ſideribus diſputant, quemadmodum ſi ſol tantus ſit quantus videtur, & lunæ itidem quanta ſit magnitndo, & de ortu occaſúque ſiderum, atque cæteris huiuſmodi quæſtionibus. Alteram eius conſiderationem eſſe, quæ ſolis congruat Phyſicis, qua quæ ſit illius ſubſtantia quæritur, ac de ſole vtrum genitus, an ingenitus ſit, & vtrú animatus ſit an inanimis, corruptibiliſne an incorruptus, & prouidẽtia agatur néc-
B ne, atque in hunc modum de reliquis. Cauſalem quoque rationem & ipſam eſſe bipartitam. Eius alteram ſpeculationem medicis eſſe communem quæſtionem,
283 qua inquirunt de principali animæ, & de iis quæ fiunt in animo, & de ſeminibus, atque eius generis cæteris. Reliquum verò mathematicos quoque ſibi vſurpare, quo modo videlicet videmus, & quæ ſit cauſa perſpicacis imaginationis, qua ratione conſtent nubes tonitruáque, & irides & areæ & cometæ, & his ſimilia. Videtur autem illis duo eſſe rerum omniũ prin
C cipia, faciens videlicet ac patiens. Quod igitur patitur, ſine qualitate eſſe ſubſtãtiam materiam: quod autem faciat, verbum deum eſſe quod in ipſa ſit. Hunc enim quippe ſempiternum per ipſam omnem ſingula creare. Ponit autem hoc decretum Zeno Cittieus in libro De eſſentia. Cleanthes quoque in libro De atomis, & Chryſippus in primo Phyſicorum in fine. Archedemus quoque in libro De elementis, & Poſidonius in ſecundo naturalis rationis. Differre autẽ aiunt principia & elementa. Nam illa quidem ingenita eſſe,
D & corrumpi non poſſe, elementa verò per igneam euaporationem corrumpi. Sed & corporea eſſe principia, & ipſa informia: hæc verò formata. Corpus autem appellat Apollodorus in Phyſica, quod ſecetur in tria, in longitudinem, latitudinem, & altitudinem. Id autem ſolidum corpus appellatur. Porrò ſuperficies eſt corporis finis, ſeu corpus longitudinem ſolam habens ac latitudinem, ſed carens altitudine. Hanc autem Poſidonius in quinto De ſublimibus & ſecundum intel-

ligentiam, & ſecundum ſubſtantiam reliquit. Linea A
ſuperficiei finis eſt ſiue longitudo abſque latitudine, ſiue corpus ſolam habens longitudinem. Punctus autem eſt lineæ finis, notáque minima. Vnum quoque deum eſſe, ipſúmque & mentem, & fatum, & Iouem, multíſque aliis appellari nominibus. Principiò igitur illum quum eſſet apud ſe, ſubſtantiam omnem per aerem in aquam conuertiſſe. Et quemadmodum in fœtu ſemen continetur, ita & hanc ſerendi rationem in humore talem reſediſſe materia ad operandum aptiſſimè parata, ex qua cætera poſt hæc gignerẽtur. Tum B
genuiſſe primùm elemẽta quatuor, ignem, aquam, ae- 284
rem, terram. Diſſerit iſta Zeno in libro De vniuerſo, Chryſippúſque in primo Phyſicorum, & Archedemus in quodam De elementis. Eſt autem elementum ex quo primò prodeunt quæ fiunt, & in quod extremùm ſoluuntur. Eſſe autem quatuor elementa ſimul, infectam incompoſitámque ſubſtantiam materiam. Eſſe autem ignem calidum, aquam liquidam, aerem frigidum, terrámque aridam: quinetiam adhuc in aere in- C
eſſe eandem partem. Summo enim in loco ignem eſſe quem æthera appellent: in quo primum immobilium aſtrorum orbem eſſe natum, deinde errantium, poſt hũc aera, tum aquam, extremum autem omnium terram, quæ media omnium ſit. Mundum verò tripliciter dicunt ipſúmque deum, quem ex omni ſubſtantia dicunt propriam qualitatem, qui & incorruptibilis & ingenitus ſit opifex tanti operis ac ornamenti, vt quotannis orbes ſuos peragat ſol, inſcipſum omnium ſubſtantiam conſumens, ac eam rurſus ex ſeipſo gignens, ipſúmque ornatum aſtrorũ mundum eſſe dicunt. Ter- D
tium qui ſit ex vtriſque compoſitus. Eſt autem mundus propriè qualitas vniuerſæ ſubſtantiæ, ſiue (vt ait Poſidonius in Meteoricis præceptis) qui cõſtat ex cælo & terra, atque ex illorum naturis, ſiue qui conſtat ex diis & hominibus, eíſque rebus quæ horum gratia conditæ ſunt. Cælum autem eſt extrema circunferentia in qua diuinum omne fixum ac locatum eſt. Mundum quoque regi ac adminiſtrari ſecundum mentem

A ac prouidentiam,vt Chryſippus ait in v De prouidentia,& Poſidonius in x i i i De diis,mente per omnes illius partes pertingente,ſicut & in noſtra anima contigit:ſed per has magis,per alias minus. Per quaſdam enim veluti habitus receſſit,vt per oſſa ac neruos : per alias,veluti mens,vt per principale. Sic igitur & mundum totum qui animal eſt, & animatus,ac rationalis, habere principale ſuum æthera , vt ait Antipater Tyrius in octauo De mundo. Chryſippus autem in primo De prouidentia , & Poſidonius in libro De diis,
285 B Cælum aiunt principale eſſe mundi , Cleanthes verò ſolem. Chryſippus autem rurſus à ſe diſſidens in eodem , puriſſimum dixit ac liquidiſſimum æthera, quem etiam primum aſſerunt eſſe deum ſenſibiliter, veluti infuſum eſſe per ea quæ ſunt in aere. Per cunctas animantes & arbores , per terram autem ipſam ſecundum habitum. Vnum eſſe mundum,& hunc finitum,globoſáque figura: nanque ad motum eſſe huiuſmodi orbem aptiſſimum,vt ait Poſidonius in quinto De ratione phyſica, & Antipater in libris De mun-
C do. Extra ipſum autem circunfuſum eſſe vacuum immenſum , quod ſit incorporeum. Incorporeum autem id eſſe , quod à corporibus contineri queat , non autem contineatur . Porrò nihil in mundo eſſe vacuum , ſed inter ſe mirabili eſſe vnitate deuinctum. Id enim cogere cæleſtium ad terrena concordiam & congruentiam . De vacuo autem diſſerit Chryſippus in libro De inani,& in primo Naturalium artium, & Apollophanes in Phyſica, Apollodorus item & Poſidonius in ſecundo rationis naturalis. Eſſe autem
D incorporea hæc ſimilia. Tempus præterea eſſe incorporeum, quod interuallum ſit mundani motus. Huic præteritum quidem eſſe infinitum ac futurum , præſens autem finitum. Placet autem eis corruptibilem eſſe múdum, quippe genitum eorum ratione quæ per ſenſus intelliguntur. Cuius & partes ſunt corruptibiles,& totum, partes autem mundi corruptibiles ſunt: in ſe enim inuicem mutantur. eſt igitur corruptibilis mundus. Ac quicquid mutari in deterius poteſt, cor-

ruptibile est: mundus autē huic mutationi & corruptioni obnoxius est. nanque & siccatur, & in humorem soluitur. Mundū verò fieri, quū ex igne substantia per aerem versa in humorē fuerit, deinde crassior ipsius pars effecta fuerit terra, porrò subtilior in aerē cesserit, eadémq; magis ac magis extenuata in ignem euaserit. Tum ex his permixtis exortas esse animātes & arbores, & alia eiusmodi. De generatione igitur & corruptione mundi & Zenon in libro qui De toto inscribitur disputat, & Chrysippus in primo Physicorū, & Posidonius in 1 De mundo, Cleanthes item & Antipater in x De mūdo. Porrò Panætius corruptibilem asserit mundum. Quòd autem sit animal mundus, & rationale, & animatum, & intelligibile, & Chrysippus in primo De prouidentia disserit, & Apollodorus in Physica, & Posidonius. Sit autem animal quod sit substantia animata sensibilis. Animal enim eo quod non sit animal præstantius est. Nihil autem mundo præstantius est. Est ergo animal mundus. Porrò animatum esse inde manifestum est, quòd anima nostra inde veluti auulsa sit. Boethus autem ait non esse animal mundum: vnum autem esse, & Zeno in libro De toto, & Chrysippus, & Apollodorus in Naturalibus, & Posidonius in primo Naturalis rationis tradūt. Vniuersum autem dicitur (ait Apollodorus) mundus, & secundum alterum modum id quod ex mundo, & exteriore vacuo constat. Mundus igitur finitus est, sed inane illud infinitum. Cæterùm sidera illa quæ fixa sunt cum cælo toto vnà circunferri, errantia verò suis motibus agi. Porrò solem obliquum iter peragere per signiferum orbem. Lunam similiter nunc plenam esse, nunc cornibus fulgere. Esse autem solem purissimum ignem (vt ait Posidonius in decimoseptimo de cælestibus) ac terræ molem sua magnitudine vincere, vt idem ait in decimosexto Naturalis rationis. Esse autē orbicularem ad mundi rationē, idem ipse autor est. Ignem idcirco esse, quòd omnia ignis peragat munera: maiorē autē terræ globo, quòd tota ab illo illustretur, neq; ipsa modò, sed etiā cælū. Id quòd & terra coni instar

A 286 B C D

A vmbram faciat, maiorem esse significat. Omnibus autem ex partibus cerni propter magnitudinem. Lunam verò plus habere de terra, quippe quæ illi propior est. Nutriri autem & hæc ignea, & astra cætera. Solem
287 quidem ex mari magno, quòd sit intellectualis vapor. Lunam verò ex potabilibus vndis, quòd sit permixta aeri, ac vicina terræ, vt Posidonius in sexto De ratione naturæ ait, ex terra cætera. Putant & sidera globosa esse, & immobilem terram. Lunam proprio quidem carere lumine, sed id a sole mutuare. Deficere autem
B solem quum ante illum ex ea parte qua terras respicit, se opposuerit luna, vt in libro De vniuerso scribit Zeno. Apparet enim quando ex concursione mutua illum occulit, rursumque restituit. Notatur id maximè per vas æreum patens in quo sit aqua. Lunam verò quum in terræ inciderit vmbram, quocirca tùc solum hoc defectu laborare, quum plena fuerit, & quidem quum per diametrum soli mensibus singulis obiecta sit. Nam quum obliquo motu contra solem moueatur, latitudine differt, quum vel ad australem, vel
C ad septentrionalem vergit plagam. Quum tamen illius latitudo ad solis & eam quæ media interiacet latitudinem venerit, deinde fuerit emensa solem, tunc deficit. Mouetur autem eius latitudo per ea quæ media sunt in chelis & scorpio & ariete & tauro, vt ait Posidonius. Deum verò esse animal immortale, rationale, perfectum ac beatum, à malo omni remotissimú, prouidentia sua mundum, & quæ sunt in mundo administrans omnia. Non tamen inesse illi humanæ formæ lineamenta. Cæterum esse opificem immensi huius operis, sicut & patrem omnium. Communiter autem &
D ipsius partē, quæ per omnia penetret, eámque multis appellari nominibus iuxta proprietates suas. Nanque Græcis Δία appellari, quòd per ipsum sint omnia. Eundem Ζῆνα vocari, quòd vitæ omnium sit autor: Ἀθηνᾶν autem, quòd in æthere dilectum sit imperium eius: Ἥραν verò, quòd in aere: Ἥφαιστον, quòd in artificiali igne: Ποσειδῶνα, quòd in humore: Δήμητρα, quòd in terra. Itidem & appellationes aliàs probabili quadam ratione
288 indiderunt

indiderunt. De diuina ſubſtantia, Zeno ait mundum A
totum atque cælum: Chryſippus quoque in primo De
diis, & Poſidonius in primo De diis; & Antipater in
ſeptimo De mundo, aerem ipſius ſubſtantiam tradunt.
Boethus autem in libro De natura, Dei ſubſtantiam fi-
xorum ſiderum globum dixit. Naturam verò aliquan-
do quidem exponunt, quæ contineat mundum, ali-
quando verò quæ germinare humum facit, naſciſque
ſuper terram omnia. Eſt autem natura habitus ex ſe-
ipſo motum accipiens, iuxta ſeminalem rationem, ef-
ficiénſque & continens quæ ex ipſa conſtant; ſtatutis B
diffinitiſque temporibus, eáque faciens à quibus diſ-
creta per naturam eſt. Hác autem & voluptati præfer-
re commodum, quod ex hominis cõſtat opificio. Fato
autem fieri omnia Chryſippus in libris De fato, & Po-
ſidonius in ſecundo De fato, & Zeno, Boethus quoque
in primo De fato tradunt. Eſt autem fatum connexa
rerum ſeries, ſiue ratio per quam mundus adminiſtra-
tur. Diuinationem autem omnem aiunt ſubſiſtere, aut
etiam eſſe prouidentiam, ipſámque per aſcenſus quoſ-
dam artem diffiniunt, vt ait Zeno & Chryſippus in ſe- C
cundo De diuinatione, Athenodorúſque & Poſidonius
in duodecimo De ratione naturæ, & in quinto De di-
uinatione. Panætius autem hanc non ſubſiſtere dixit.
Enimuero rerum omnium ſubſtantiam primam ma-
teriam dicunt, vt & Chryſippus in primo Rerum na-
turalium, & Zeno. Eſt autem materia ex qua quiduis
cõſtat. Appellatúrque dupliciter, materia ſcilicet atque
ſubſtantia, ſiue illa omnium, ſiue rerum ſingularum, ac
veluti particularium cauſa. At omnium quidem mate-
ria neque maior neque minor efficitur. Eſt autem alia D
eorum quæ in parte ſunt. Corpus autem eſſe ſubſtan-
tiam definiunt, idque finitum, vt Antipater ait ſecundo
De ſubſtantia, & Apollodorus in Phyſica, paſſibiliſque
eſt, vt idem ait. Nam ſi eſſet immutabilis, nulla ratione
quæ fiunt ex ea fieri poſſent. Hinc & illius ſectio in in-
finitum tẽditur, quam infinitam Chryſippus ait. Nihil 289
enim infinitum eſt in quod ſectio cadit. Verùm finita
eſt. Concretiones item fieri per totum (vt Chryſippus

A in tertio Naturaliú ait)& non per circunſcriptionem, & appoſitionem. Nam puſillum vini pelago iniectum, aliquandiu obluctabitur,poſtea defluet,atque vnà corrumpetur. Quoſdam item eſſe dæmones dicút,quibus inſit hominum miſeratio,inſpectores humanarum rerum.Heroas quoque ſolutas corporibus ſapientum animas. Porrò ex his quæ manát ab aere,hyemé quidem eſſe aiunt aerem ſuper terram, congelatum ob ſolis longiorem diſceſſum : ver autem temperiem aeris, quando ſuo ad nos curſu ſol agitur:æſtatem verò emi-
B nentem terræ aerem confotum & calefactum ſolis ad ſeptentrionem curſu: autumnum quoque fieri recurſu ſolis à nobis,*ad ea loca à quibus fluúit.Cæterùm eiuſcemodi tempeſtatum autorem eſſe ſolem nubes euaporantem. Irim verò reflexos eſſe ab humidis nubibus radios,ſiue (vt ait Poſidonius in Meteorologica) declaratio ſciſſuræ ſolis ſeu lunæ,in nube roſida,concaua atque continua , ad imaginationem veluti in ſpeculo imaginata magni orbis circunferentiam. Cometas autem & pogonias & faculas ignes eſſe ſubſiſtentes,quá-
C do craſſior aer ad ætherea loca peruehitur. Iubar autẽ repẽtini ignis incendium,quod citò per aerem fertur, ac longitudinis imaginem deliniat.Pluuiam verò conuerſionem ex nubibus in aquam , quum ſiue ex terra, ſiue ex mari vi ſolis ſurſum elatus humor effectu caruerit.Id verò congelatum pruinam dici. Grandinem verò concretam nubem à vento comminutam.Niuem autem humorem ex cõcreta nube,vt ait Poſidonius in octauo De ratione naturæ . Corruſcationem accenſionem nubium,quæ à vento illidantur atque rumpãtur,
D vt Zeno in libro De vniuerſo. Tonitruum verò fragorem eſſe qui ex nubium colliſione gignitur.Fulmen au-
290 tem incenſionem validam, vehemẽti cum impetu terris irruentem, quum inter ſe vi ventorum colliduntur nubes, atque perrumpuntur. Alij conuerſionem ignei ac flammantis aeris violenter delapſam . Typhonem verò fulmen violentum, magna vi ſpiritus demiſſum, ſiue fúmantem ſpiritum rupta nube dilapſum. Preſterem nubem igni circumfuſam cum flatu in terræ con-

caua, seu cõcluso & coarctato spiritu in terra, vt ait in A
septimo Posidonius. Esse autem illius plura genera, terræ motus, hiatus, illuuies, ebullitiones. Placet autẽ eis & ordinem ita se habere. Terrá mediam centri rationẽ obtinere, post quam globosam aquam, & ipsam idem habere centrum cum terra: ita vt in aqua terra sit. Post aquam aerẽ sphæræ instar: Esse autem in cælo circulos quinque. Ex his primum septẽtrionalem qui semper appareat: secundum tropicum æstiuum: tertium æquinoctialem: quartum hyemalem tropicum: quintum antarcticum qui non appareat. Dicuntur au- B
tem παρέλληλοι, quia non seinuicem conueniunt: describũtur tamẽ circa eundem polum. Porrò zodiacus circulus obliquus est, æquidistãs. Quinque autem sunt zonæ super terram. Prima, septentrionalis super arcticum circulum rigore frigoris inhabitabilis: secunda, tẽperata: tertia, nimia vi æstus inhabitabilis, quæ torrida dicitur: quarta, temperata: quinta, australis itidem frigore inhabitabilis. Opinantur item naturam ignem esse artificialem suo itinere ad generationẽ tendẽtem: id autem esse spiritum ignis speciem artísque præ se C
ferentem. Animam verò sensibilem, eámque esse nobis insitum & ingenitum spiritum, ideo & corpus esse, ac durare post mortem, esse tamen obnoxiam corruptióni. Cæterùm vniuersi animam esse incorruptibilem, cuius partes sunt animãtium animæ. Zeno autem Cittieus, & Antipater in libris De anima, & Posidonius animam spiritum calidum dicunt. Hoc enim spirare 291
nos atque ab ipso moueri. Cleanthes quidem omnes perdurare, donec calore destituãtur: Chrysippus verò solas sapientium. Partes autem animæ octo esse di- D
cunt, quinque sensus, & quæ nobis insunt seminales rationes, vocem præterea, & sermonem. Videre autem quum id quod inter visum subiectúmque lumen est, in coni tenditur speciem, vt Chrysippus in secundo Naturalium ait. Apollodorus aeris illam partem, quæ cõni speciẽ habet prope visum: basin verò prope id quod cernitur fieri: quemadmodum per virgam verberato aere, quod videtur ibi manifestum esse. Porrò audire

A quum is medius inter loquentem & audientem est, aer verberatur orbiculariter: deinde agitatus auribus influit, quemadmodum & cisternæ aqua, per orbes iniecto agitatur lapide. Somnum verò fieri, quum is sensus circa principale soluitur. Causas verò perturbationum reddunt eas quæ circa spiritum fiunt conuersiones. Semen autem esse dicunt, quod eiusmodi gignere potest, à quibus quoque ipsum discretú sit. Porrò hominis semen quod emittit homo, vnà cum humido animæ commisceri partibus, pro cõmixtione rationis
B parentum. Id autem Chrysippus in secundo Naturalium ait spiritum esse secundum substantiam, idque ex iactis in humum seminibus constare, quæ quum antiqua fuerint, nõ iam nascuntur, quòd scilicet expirauerit illorú virtus. Atque ex omnibus corporis partibus defluere id ait Sphærus. Omnes ergo gignere corporis partes. Porrò fœminæ semen infœcundú esse aiunt, imbecillúmque & modicú, & aqueum, vt Sphærus ait. Principale verò potissimam ac propriè esse animæ partem, in qua imaginationes appetitúsque gignantur, at-
C que vnde sermo reddatur. Id autem in corde esse. Sed-
292 enim ista secundum illos de rebus naturalibus, quantum sufficere ad præsentis operis compendium arbitrati sumus, hactenus sunt dicta. Quænam verò sint in quibus illorum sententiæ differant, breuiter adnotandum. Aristo Chius Phalantúsque cognomento Siren, finem esse dixit ad aliquid inter virtutes ac vitia indifferẽter viuere, nullam quamlibet modicam varietatem relinquendo, sed æqualiter in omnibus habẽdo. Esse
D autem sapientem præclaro histrioni similem, qui siue Thersitæ siue Agamemnonis personam sumat, vtrunque decentissimo gestu imitatur. Naturalem item ac rationalem locum sustulit, dicens alterum quidem esse supra nos, alium verò nihil ad nos. Solam autem quæ mores instituat partẽ ad nos pertinere. Similes autem esse orationes dialecticas dicebat aranearum telis, quæ etsi quid artificiosum indicare videãtur, inutiles sunt. Virtutes quoque neque multas inuexit, vt Zeno, neque vnam quę multis appellatur nominibus, vt Mega-

rici, sed & id quoque quod ad aliquid habere dicitur. A
In hunc autem modum philosophans, atq; in Cynosarge differens, obtinuit vt sectæ proprię inuĕtor diceretur. Miltiades denique & Diphilus Aristonij appellabantur. Erat autem illi magna persuadendi vis, plebíque se maximè accommodabat. Vnde & de illo Timon ait,

Quidam & Aristonis natus de stirpe diserti.

Congressus autem Polemoni (vt Diocles ait Magnesius) quum Zeno longum incurrisset morbum, sententia decessit. Maximè autem Stoico dogmati ille intendit animum, quo dicunt sapiĕtem esse opinabilem. Cui Persæus reluctatos geminos fratres induxit, vt alter ex his illi depositum daret, alter deinde reciperet, atque ita hærĕtem coarguit. Exercebat autĕ aduersus Arcesilaum inimicitias. Vnde quum vidisset taurum monstruosum matricem habentem, Me miserum (inquit) datum est Arcesilao epicherema aduersus euidentiam. Academico cuidam quicquam se comprehendere neganti, Ergóne (inquit) hunc diuitem iuxta te sedentem vides? negante illo, B C

Quid cæcum, ait, oculis quis lumen ademit?

Ferũtur eius ista volumina. Exhortationum libri duo, 293
De Zenonis dogmatibus dialogi, De scholis sex, De sapientia exercitationum septem, Amatoriæ exercitationes, Comentaria de inani gloria, Cómĕtaria x v commentariorũ, tres, De sententiis vndecim, Aduersus oratores, Aduersus Alexinum rescripta, Aduersus dialecticos tres, Ad Cleanthen epistolarum libri quatuor. Panætius autem & Sosicrates solas epistolas ipsius esse dicũt, cæteras Peripatetici Aristonis. Hũc fama est, quum D
caluus esset, æstum solis excepisse capite, atque ita vita functum esse. Lusimus autem & in ipsum hoc modo Choliambico carmine,

Quid iam senex, & exosum senem Aristo
Soli coquendum sinciput dabas caluum?
Atqui calorem quum vltra quàm est satis quæris,
In frigidum incidisti vel nolens orcum.

Fuit autem & alius Aristo Ilietes Peripateticus, alius i-

A tem musicus Atheniẽsis: quartus, tragicus poeta: quintus Alexensis, qui artes oratorias scripsit: sextus, Alexandrinus, Peripateticus.

ERILLVS.

ERillus Carthaginiensis finem sciẽtiam dixit, quod est semper viuere, cuncta referendo ad viuendum cum scientia, ne ignorantia deiiciamur. Esse autem sci-
B entiam habitum ex phantasiarum acceptione, non verbis explicabilem. Aliquando dicebat nullum esse finem, sed secundum casus varios & res immutari, vt si idem æs & Alexandri fiat statua, & Socratis. Differre autem finem & eam quam dicit fini subiectam. Hanc enim & eos qui sapientes non sunt conspicari: illum neminem, nisi solum sapientem. Quæ autem inter virtutem & vi-
294 tium sint, indifferentia esse. Sunt eius libri breues quidem, sed succi ac sensus pleni, continéntque contradictiones aduersus Zenonem. Fertur eum puerum com-
C plures adamasse, quos Zeno quum vellet auertere, tondere coegit Erillum, illósque ab eo auertit. Sunt autem eius libri De exercitatione, De perturbationibus, De opinatione, Legũlator, Obstetricius, Antipherõ, Præcéptor, Parans, Dirigens, Mercurius, Medea, Dialogi quæstionũ moraliũ. Dionysius verò qui Metathemenus appellatus est, finem dixit voluptatem. Nam quum in oculorum dolorem incidisset, eo cruciatus acriter, dolorem dicere noluit indifferentem. Erat autem Theophanto patre natus, & ciuitate Heraclia, at-
D que (vt ait Diocles) primò quidẽ audiuit Heraclidem ciuem suum, deinde Alexinum ac Menedemum, postremò Zenonem. Principiò quidem studiosus admodum omnigenis se poematis addixerat. Aratum tamen carius amplectebatur, quem & imitari satagebat. Demum quum discessisset à Zenone, sese ad Cyrenaicos contulit, ac palàm lustra ingrediebatur, cæteráque sub omnium gerebat oculis quæ ad voluptatem pertinerent. Quúmque ad octogesimum vitæ annum peruenisset, inedia consumptus interiit. Circũferuntur autem

eius libri, De sedatione perturbationum duo, De exer- A
citatione duo, De voluptate quatuor, De diuitijs & gra
tia & cruciatu, De hominum vsu, De felicitate, De an-
tiquis regibus, De his quæ laudantur, De barbaricis
consuetudinibus. Et isti quidē qui à Stoicis decretis
deuiauerunt. Successit autem Zenoni Cleanthes, de
quo dicendum nunc est.

CLEANTHES.

CLeanthes Phanii filius, Assius (vt Antisthenes ait in
Successionibus) primùm quidem pugil fuit: profe- B
ctus autem Athenas, drachmis quatuor instructus (vt
quidam aiunt) congressúsque Zenoni studiosissimè phi
losophatus est, inque eiusdem decretis perstitit. Memo-
riæ proditum est ipsum laboriosissimum fuisse: adeo vt
inopia cogente mercenariam faceret, ac noctu quidem
in hortis hauriret aquas, interdiu autem operam stu 295
diis liberalibus daret: vnde & Φρεάντλης, hoc est, Exhau-
riens puteos, appellaretur. Aiunt illum quum pertra-
ctus esset ad iudicium redditurus rationem, quòd adeo
robustus ac tam boni habitus viueret, hortulano, apud
quem id muneris implebat, ac muliere apud quam fa- C
rinas pinsebat, testibus victus sui, absolutum esse, Areo-
pagitásque admiratos, decem illi minas dari censuisse:
Zenonem autem accipere illum vetuisse. Aiunt autem
& Antigonum ter mille dedisse. Item quum ad specta-
culum quoddam puberes duceret vēti flatu enudatum
esse, ac sine tunica apparuisse. Qua ex re plausu exce-
ptum, atque ab Athenienſibus fuisse veste donatum, vt
ait Demetrius Magnesius in Æquiuocis. Admirationi
igitur ob eam quoque rem habitus est. Aiunt Antigo- D
num auditorem illius, quum rogaret quamobrem hau
riret, audisse, Num solùm hauriō? nunquid non fodio
& rigo, & omnia facio philosophiæ causa? Zeno enim
illum ad id exercebat, iubebátque obolum sibi ex labo-
re afferre. Coactam aliquādo stipem in medium fami
liarium intulit dicens, Cleanthes quidem Cleanthem
alium posset nutrire, si vellet. Qui verò vnde nutrian-
tur affatim habent, ab aliis quærunt quæ sunt ad vsum

A vitæ neceſſaria, & quidē remiſſius philoſophantes. Ea igitur ex cauſa alter Hercules Cleāthes dicebatur. Erat illi quidem eximium ſtudiū, cęterùm ingeniū obtuſum atque tardiſſimū. Eam tamen tarditatē ingenij labore, ſtudio, ac diligētia vincebat. Vnde & de ipſo ſic Timō

Aſſium iſte arues, quiſnam eſt, qui circuit omnem (ait,
Turbam, verboſuſque ſenex, piſtillus, hebēſque?

Quúmque à diſcipulis dicteriis inceſſeretur, tolerabat; & quum audiret, Aſinus, non abnuebat, dicēs ſolum ſe ferre poſſe Zenonis ſarcinam. Quū aliquando probro
B illi daretur quòd eſſet timidus, At ideo (inquit) parum
296 pecco. Suam verò inopiam diuitum opibus præferens, dicebat, Dum illi pila ludunt, ego durā ac infrugiferam humum exerceo. Sæpe quum foderet, ſeipſum increpabat. Quem audiens Ariſto, Quem (inquit) obiurgas? Et ille ridēs, Senem, inquit, canum quidem, ſed excordem & amentem. Quum diceret quidam Arceſilaum vitæ officia negligere, Quieſce, inquit, neque vituperes. ille enim etſi verbis officium tollit, operibus tamen commendat. Ad quem Arceſilaus, Non, inquit, adulationes
C admitto: & Cleanthes, At equidem (ait) adulor, qui dixi alia te facere, alia dicere. Rogante quodam quídnam filio crebrò ingerere deberet, illud ait Electræ,

Tace, tace, tenue veſtigium.

Lacone quodam dicente, laborem eſſe bonum, geſti-
Sanguine mi fili es generoſo. (ens ait,

Dicit autem Hecato in Sententiis, quum ad eum formoſus quidam adoleſcens dixiſſet, Si pulſans ventrem ventrizat, num & pulſans cozas, coxizet, dixiſſe, Habe, tu adoleſcens, coccizationes: voces proportionales res
D omnino non ſignificant. Adoleſcenti cuidam diſſerens, an ſentiret rogauit: annuente illo, Cur (inquit) ego te ſentire non ſentio? Soſitheo poeta in theatro coram ſe
Quos Cleanthes inſaniā exagitat, (dicente,

Eodem vultu & habitu perſtitit. Qua ex re permoti auditores huic applaudentes, Soſitheum abiecerūt. Agente illo pœnitentiam, quòd illum hoc maledicto inceſſiſſet, reſpondit dicens, indecēs eſſe Liberum patrem atque Herculē à poetis illūdi, nec iraſciſſe autem leui ma

ledicto indignari. Dicebat Peripateticis idē accidere A
quod lyris,quæ quū bene ſonent, ſeipſas tamen non 297
audiunt. Fertur quum diceret ſecundum Zenonem ex
ſpecie comprehendi poſſe mores,aduleſcētes quoſdam
ſcurras adduxiſſe ad illum libidinoſum ruſticū callis
duratum,& illum,vt de more eius ſentētiam ferret ro-
gaſſe,illum quum aliquandiu hæſiſſet,iuſſiſſe abire ho
minem. Vt verò abibat,cœpit ſternutare:ad hæc,Ha-
beo illum(inquit)Cleanthes, mollis eſt. Cuidam ſoli
ſecum loquēti,Homini,inquit loqueris nō malo. Ex-
probrante quodam ſenectutem, Et ego,inquit, abire B
volo:quum verò me ſanum omni ex parte conſidero,
ſcribentémque ac legētem,rurſus manco. Aiunt illum
quæ à Zenone audierat teſtæ boúmq; oſſibus inſcri-
bere ſolitum,quū pecuniis careret quib' chartas eme-
re poſſet. Hoc vitæ inſtituto clarus obtinuit,vnus ex
multis,vt Zenoni ſuccederet. Et quidem quum plures
eſſent illius memorabiles diſcipuli Zenonis. Reliquit
autem pulcherrimos libros,qui ſunt ferè De tempore,
De phyſiologia Zenonis duo,Heracliti Expoſitionum
libri quatuor,De ſenſu,De arte,Aduerſus Democritū,
Aduerſus Ariſtarchum,Aduerſus Erillum,De appeti-
tione duo, Antiquitatum, De diis,De gigantibus,De C
Hymenęo, De poeta, De officio tres,De conſilio,De
gratia,Exhortatorius,De virtutib',Ars amatoria, De
honore,De gloria, De ingenio,De Gorgippo, De in-
uidentia,De amore,De libertate,Politicus, De conſi-
lio,De legibus,De iudicando,De inſtituto,De oratio-
ne tres, De fine, De honeſtis,De actis,De ſcientia,De
regno,De amicitia,De ſympoſiis,Quòd eadem ſit vir
tus viri & fœminæ, Quòd ſapientis philoſophari, De
ſententiis duo, De voluptate, De propriis, De ambi-
guis,De dialectica,De modis,De prædicamentis. Hæc D
ab illo ſcripta ſunt. Moritur autem hoc modo: Tu- 298
muit illi ac putruit gingiua: medicis autē intercedēn-
tibus,biduum totum cibo abſtinuit, atque in tantum
conualuit, vt medici illi omnes conſueta permitterēt.
Ea illum licentia minimè vſum fuiſſe, ſed & contrà ſi-
ne cibo perſtitiſſe,dicētem,iter iam ſibi confectū eſſe,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A atque ita inedia consumptũ exhalasse animam, quum (vt quidam volunt) Zenonis æquasset annos, audissétque illum annos xix. Lusimus & nos in eum hoc modo,

Miror Cleanthem, laudo sed Ditem magis:
Nam vt vidit illum iam senem, vltrà non tulit,
Tandem quietem quin vel mortuo daret,
Qui tantum aquarum exhausérat dum viueret.

SPHÆRVS.

B HVNC (vt prædiximus) post Zenonẽ audiuit & Sphærus Bosphoranus, qui quum in liberalibus studiis profeciſſet, Alexandriam ad Ptolemæum Philopatora se contulit. Orto autem sermone aliquando de opinatione sapientis, Sphæróque illum negante opinari, volens illũ rex arguere, mala Punica cerea iussit apponi. Sphæro autem decepto, exclamauit rex, fallaci illum dicẽs consensisse phantasiæ. Ad quem Sphærus promptè ac paratè sic respondens, ait, consensisse non esse ea mala Punica, sed probabile esse mala Punica esse. differre autem comprehensibilẽ phantasiam à probabili. Mnesistrato ipsum accusanti quòd Ptolemæum non dixit regem esse, At (inquit) eiusmodi quum sit, regem quoque esse Ptolemæum dico. Scripsit autem ista volumina, De mundo duo, De elementis seminis, De fortuna, De minimis, Aduersus atomos & simulacra, De sensibus, De Heracliti quinque diatribis, De morali instituto, De officio, De appetitione, De perturbationibus duo, De regno, De rep. Laconica, De Lycurgo & Socrate tres, De lege, De diuinatione, Dialogos amatorios, De Eretriacis philosophis, De similibus, De diffinitionibus, De habitu, De his quibus cõtradicitur tres, De oratione, De diuitiis, De gloria, De morte, Artis dialecticæ duo, De prædicamẽtis, De amphiboliis, Epistolas.

C

299

D

CHRYSIPPVS.

CHrysippus Apollonii filius Solensis seu Tarsensis (vt Alexander in Successionibus ait) discipulus

Cleáthis fuit. Hic primùm lancea exercebatur, poſtea A
verò Zenonis ſiue Cleanthis (vt Diocles & plurimi
tradunt) auditor fuit: à quo adhuc viuente receſſit.
Nec in philoſophia mediocris fuit, vir ingenioſus ac
acutiſſimus in omni genere orationis, adeo vt in ple-
riſque diſſentiret à Zenone atque à Cleanthe ipſo,
cui ſæpenumero dicebat, ſolius ſe dogmatum doctri-
na indigere. Nam probationes ſe reperturum. Quo-
ties verò aduerſus illum diſſerendo egiſſet, pœniten-
tia tanta ducebatur, vt crebrò diceret, Equidem a-
liâs vir ſum fortunatus, præterquam in Cleanthem: B
in hoc felix non ſum. Adeo autem in dialectica in-
ſignis fuit, tantæque apud omnes æſtimationis, vt
plerique dicerent, ſi apud deos vſus eſſet dialecticæ, nõ
futuram aliam quàm Chryſippeam. Cæterùm quum
eſſet rerum fœcundiſſimus, non vſqueadeo dictione
clarus fuit, laboríſque patiẽtiſſimus vltra omnes fuit,
quod ex eius voluminibus conſtat, quæ ſunt numero 300
ſeptingentaquinque. Ea verò tam multa conſcripſit,
vt de eadem re ſæpe ſcribere aggrederetur, omnéque C
quod incideret mandaret literis, ac ſæpe emendaret,
magnáque teſtimoniorum nube vteretur. Adeo verò
id in conſuetudine habuit, vt quum in quibuſdam o-
puſculis Euripidis Medeam totam inſeruiſſet, & qui-
dam habens librum in manibus interrogaretur, quid-
nam ineſſet, Chryſippi (inquit) Medea eſt. Apollodo-
rus quoq; Atheniẽſis in Collectione dogmatũ, quum
vellet aſſerere quæ Epicurus viribus ſuis fretus cõſeri
piſſet abſque cuiuſpiam adminiculo, eſſent incompa-
rabiliter plura quàm Chryſippi opera, ſic ad verbum
dixit, Nam ſiquis tollat de Chryſippi libris quæ alie- D
na ſunt, vacua illi charta relinquetur. Ita Apollodorus.
Cæterùm an' quædã quæ illi aſſidebat (autore Diocle)
dicebat quingẽtos illũ verſus quotidie ſcribere ſolitũ.
Hecato autem veniſſe eum ad philoſophiã dixit, quum
illius patrimoniũ in regium vſum inſumptũ eſſet. Erat
autẽ imbecillo tenuíq; corpuſculo, vt ex eius imagine,
quæ in Ceramico eſt, videre licet, quæ fermè à vicino
equite occulitur. Quòcirca illum Carneades Κρύφιππον

A vocabat. Et quum probro daretur quòd apud Aristonem cum plurimis non se exerceret, Equidem (inquit) si inter plurimos intenderem, nunquam philosopharer. Ad dialecticum Cleanthi imminentem, eique calidas concluſiunculas tendentem, Desine (inquit) grandem natu à grauibus rebus abducere: nobis autem iunioribus ista propone. Rursus vbi quis quippiam rogaret illum, seorsum modestè illum alloquebatur. Vbi verò conspexit accedentem turbam, contendere cœpit,

B *Aspectus hei me, frater, turbatur tuus:*
At tu furorem pone, rectè vt sentias.

In potationibus autè quiescebat, crura tamen agitans,
301 ita vt ancilla diceret, Chrysippi sola crura ebria esse. Adeo autem alta de se sentiebat, vt quum rogaretur à quodam cui commendaret filium, dixerit. Mihi. nam si quempiam me excellere putarem, ipse apud eum philosophiæ darem operam. Vnde de ipso dictum aiunt,

Hic solus sapit, alii velut vmbræ feruntur,
Et, nisi Chrysippus fuisset, porticus non esset.

C Tandem verò Arcesilao & Lacyde (vt Sotion in octauo ait) in Academiam aduenientibus se ad philosophandum coniunxit. Quam ob causam & contra cõsuetudinem & pro ipsa disseruit, & de magnitudinibus ac multitudinibus, Academicorum argumentis vtens. Hunc, quum in cantu exerceretur, Hermippus ait à discipulis ad sacrificium vocatum fuisse, ibique quum oblatum dulce merum hausisset, anguſtiis spiritus fatigari cœpisse, atque ita demum quinta die defunctum esse, quum septuaginta & tres vixisset annos, olympia-
D de (vt ait Apollodorus in Chronicis) XLIII. Et in hunc est nostrum epigramma,

Vertigo cepit, quum bibisses affatim,
Chrysippum, & haudquaquam, suam vel porticum
Curans, aut se, aut patriam, sed inferos
Rectà si. binit.

Sunt qui dicant risu effusum expirasse. Nam quum ea

ſinus mãducaret ficus, aniculæ dixiſſe vinum aſino ſorbendum daret, nimióque riſu occupatum, exhalaſſe animam. Videtur autem aſpernator immodicè fuiſſe, quòd quum tam multa ſcripſerit, nulli vnquam regi quicquam aſcripſerit. Sola autem anicula contentus erat, vt etiam Demetrius in Homonymis ait. Deniq; quum Ptolemæus Cleanthem literis oraſſet vt vel ipſe ad eum pergeret, vel quempiã ex ſuis mitteret, Sphærus quidem profectus eſt, Chryſippus autem renuit. A

Accerſitis autem ſororis filiis, Ariſtocreonte & Philocrate, coactis diſcipulis primus auſus eſt ſub diuo ſcholam in Lyceo habere, vt prædictus Demetrius ſcripſit. B

Fuit autem & alius Chryſippus Gnidius medicus, à quo Eraſiſtratus teſtatur multa didiciſſe. Altérque huius filius Ptolemæi medicus, qui calumniam paſſus, flagris cæſus, ac ſupplicio affectus eſt. Alius item Eraſiſtrati diſcipulus. Quart' Georgicorũ ſcriptor. Porrò hic ipſe philoſophus quibuſdam in hunc modum interrogatiunculis vti ſolebat: Qui myſteria prophanis dicit, impius eſt. Dicit autem myſteria prophanis hierophantæ: eſt ergo impius hierophanta. Itẽ, Quod eſt in vrbe, id & in domo eſt. Nõ eſt autẽ puteus in vrbe: nec in domo igitur. Aliud, Eſt aliquod caput. Illud verò non habes: non habes igitur caput. Aliud, Qui Megaris eſt, Athenis non eſt. Eſt autem homo Megaris: non igitur eſt homo Athenis. Aliud, Quod loqueris, id per os tuum tranſit. Currum autem loqueris: currus ergo per os tuum tranſit. Rurſum, Si quod non amiſiſti, hoc habes. Cornua autem non amiſiſti: habes ergo cornua. Alii Eubulidis hoc eſſe aiunt. C

Non deſunt qui & Chryſippum lacerent, dicentes illum complura turpiter obſcœnéque ſcripſiſſe. Nam in eo opere quod De antiquis phyſiologicis ſcripſit, fœda de Iunone fingit ac Ioue, ea dicens ſexcentis ferè verſibus quæ nemo niſi illoto ore dixiſſet. Turpiſſimam enim (aiunt) hanc fingit hiſtoriam, etſi vt naturalem laudat: luſtris tamen magis conuenientẽ quàm diis. Præterea & quæ apud eos qui de tabulis ſcripſerunt ſeparata: neque enim apud Polemonem, neque apud Hypſicra- D

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A tem esse, sed ne apud Antigonum quidē, verùm ab illo
ficta esse. In libro autem De rep. matribus congredi &
filiabus & filiis. Eadē in libro De his quę per seipsa nó
303 sunt appetenda, statim in principio. In tertio autē De
iure, ad mille versus, defunctos etiam vorare iubet. In
secundo autē De substantia & copia, prouidere dicens
quo pacto sapienti quæstus sectandus sit, & cuius rei
gratia sectandus. Nam si quidē vt viuat, viuere indiffe
rens est: quòd si vt fruatur voluptate, & ipsa indiffe-
rens est: si autem virtutis causa, sufficit ipsa ad beatam
B vitam. Sunt autem perridiculi & quæstus huiuscemo-
di. Quippe si à rege suppeditentur, cedendum illi erit
necessariò: si autem ab amicitia proficiscantur, vena-
lis & quæstuosa erit amicitia: sin verò à sapientia,
mercenaria erit sapientia. Atque ista quidem sunt quę
insectantur. Quoniam verò clarissimi sunt illius libri,
visum est in hoc loco eos generatim distinguere. Sunt
autē isti. Logici loci, Quæstiones, Logica, Philosophi
cōsiderationum, Terminorum dialecticorum ad Me-
trodorū sex, De his quæ sunt in dialectica nominibus,
C Aduersus Zenonem ars dialectica, Ad Aristagoram v-
num, Coniunctorum probabilium ad Dioscoridem
quatuor. Logici modi eius qui circa res est, ordo pri-
mus. De proloquiis vnum, De non simplicibus pro-
loquiis vnum, De connexo ad Athenadem duo, De his
quæ negantur ad Aristagoram, tres, De prædicabili-
bus ad Athenodorum vnum, De iis quæ dicuntur per
priuationē, Ad Thearū, vnum, De optimis proloquiis
ad Dionem tres, De differentia indefinitorū, quatuor,
De his quę secundum tempora dicuntur duo, De per-
fectis proloquiis duo. Ordo secundus. De vero disiun
D cto ad Gorgippidē vnum, De vero coniuncto ad Gor-
gippidem quatuor, Diuisio ad Gorgippidē vnum, Ad
id quod de consequentibus est, vnum, De eo quod est
propter tria, Ad Gorgippidem vnum, De possibilibus
ad Clitum quatuor, Ad id quod est de significationi-
bus Philonis vnum, Quænam sint falsa, vnum. Com-
positio tertia. De præceptis duo, De interrogatione
304 duo, De responsione quatuor, Epitome de interroga-

tionibus,& Epitome de responsionibus vnum, Quæ- A
stionis duo,De responsione quatuor. Quarta compositio. De prædicamentis ad Metrodorum decem, De rectis & obliquis ad Philarchum vnum, De coniunctionibus ad Apollinidem,Ad Pasylum De prædicamentis quatuor. Quinta constructio. De quinque casibus vnum,De enuntiatis secundum subiectum diffinitis vnũ,De appellatiuis duo,De subinsinuatione ad Stesagoram duo,Logicũ locũ circa dictiones, & quæ ex his cõstat orationẽ. Cõpositio prima de gentilibus enuntiationibus sex, De dictionibus ad Sosiginem & B
Alexandrũ quinque,De inæqualitate dictionũ ad Dionem quatuor, De soritis quæstiũculis ad voces tres, De solœcismis vnum, De solœcizantibus orationibus ad Dionysium,vnum,Orationes præter cõsuetudines, Dictiones ad Dionysiũ,vnum. Constructio secunda. De elementis orationis quinque,De constructione eorum quæ dicuntur quatuor, De constructione & elementis eorũ quæ dicũtur ad Philippũ,tres,De elementis ad Niciã,vnum, De eo quod ad alia dicitur vnum. Compositio tertia.Aduersus eos qui nõ diuidunt,duo. C
De ambiguis ad Apellan quatuor, De tropicis ambiguis vnum, De connexis tropicæ amphiboliæ duo,Ad id quod scripsit Pãthodus de ambiguis, duo,De introductione ad ambigua quinque,Epitome ambiguorum ad Epicratem vnũ, Cõiuncta ad introductionem ambiguorũ duo, Logici loci ad orationes ac tropos. Cõpositio prima ars orationũ & modorũ ad Dioscoridẽ quinque,De sermonibus tres,De modorũ cõstantia ad Stesagorãduo,Cõparatio tropicorũ proloquiorũ,vnũ, D
De reciprocis orationibus atque coniunctis vnum,Ad Agathonẽ siue De sequentibus problematibus vnum, 305
De cõclusionibus ad Aristagorã vnũ,Quòd eadẽ oratio plurib' modis ordinetur vnũ, Ad ea quib' cõtradicitur quòd eadẽ oratio & collecto & nõ collecto construatur modo,duo,Ad ea quę obiiciũtur syllogismorũ solutionib' tres, Aduersus id quod scripsit Philo De tropis ad Timostratũ,vnũ, Logica cõiuncta ad Timocratẽ & Philomathẽ II,De orationib' & tropicis vnũ.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Compoſitio ſecunda. De concludentibus oratio-
nibus ad Zenonem vnum, De primis & demon-
ſtratione carentibus ſyllogiſmis ad Zenonem vnum,
De ſolutione ſyllogiſmorum vnum, De fallacibus o-
rationibus ad Paſylum vnum, De ſpeculationibus ſyl-
logiſmorum, id eſt, De introductoriis ſyllogiſmis ad-
uerſus Zenonem, I I I, De ſyllogiſmis ſecundum falſas
figuras quinque, Orationes ſyllogiſticæ per reſolutio-
nem in his quæ demonſtratione carent, id eſt, tropicæ
quæſtiones ad Zenonem & Philomathem vnum. Hic
B falſò videtur inſcriptus. Compoſitio tertia. De inci-
dentibus orationibus ad Athenadem, vnum, Falſò in-
ſcriptæ, Orationes incidentes ad meſoteta tres, falſò
inſcriptæ, Aduerſus diſiúctiones Amenii vnú. Quar-
ta compoſitio. De ciuilibus quæſtionibus ad Melea-
grum tres, Sermones hypothetici in leges ad Meleagrú
vnum, Orationes hypotheticæ ad introductioné duo,
Orationes hypotheticæ ſpeculationum duo, Solutio
hypotheticorum Alexandri falſò inſcripta, De expo-
306 ſitionibus ad Laodamanté duo. Quinta compoſitio.
De introductione ad falſum ad Ariſtocreótem vnum,
C Falſæ orationes ad introductionem vnum, De fallaci
ad Ariſtocreontem ſex. Sexta compoſitio. Aduerſus
eos qui putant & falſa & vera eſſe, vnum, Aduerſus eos
quippe qui per ſectionem ſoluunt fallacem orationem
ad Ariſtocreontem, duo: Demonſtrationes quòd infi-
nita ſcindi non oporteat, vnum: Ad ea quæ obiiciun-
tur iis quæ contra ſectionem infinitorum ſcripſit ad
Paſylum, tres: Solutio ſecundum antiquos ad Dioſco-
ridem, vnum: De falſæ orationis ſolutione ad Ariſto-
creontem, tres: Solutio Hedylli hypotheticorum ad
Ariſtocreontem & Apellan, vnum. Septima compo
D ſitio. Ad eos qui dicunt lemmata falſa habere fallacem
orationem, vnum: De negatione ad Ariſtocreontem,
duo: Orationes negantes ad Gymnaſiam, vnum: De
paruula oratione ad Steſagoram, duo: De orationibus
aduerſus propinationes, & de quieſcentibus ad One-
torem, duo: De operto ad Ariſtobulum, duo: De laten-
te ad Athenadem, duo. Octaua compoſitio, De vtili

ad

ad Menecratem octo, De orationibus quæ ex infinito A
& definito constant ad Pasylum, duo, De vtide oratione ad Epicratem vnum. Nona constructio. De sophismatibus ad Heraclidem & Pollidem duo, De ambiguis dialecticis orationibus ad Dioscoridem quinque, Aduersus Arcesilaj artem ad Sphærum vnum. Decima constructio. Contra consuetudinem, ad Metrodorum sex, De consuetudine ad Gorgippidem, septem. Logici qui extra prædictas quatuor differentias sunt, quæstionésque logicas sparsim continent, non connexas & in corpus redactas, De numeratis B
quæstionibus x x x i x. Sunt omnia simul logicæ partis volumina c c c x i. Ethicæ rationis quæ ad emẽdationem moralium notionum, ordo primus. Descriptio orationis ad Theosporũ vnum, Morales quæ- 30
stiones vnum, Probabiles maximè ad dogmata, ad Philomathem, tres. Definitionum vrbani ad Metrodorum duo. Definitionum rustici ad Metrodorum duo. Definitionum mediarum ad Metrodorum duo. Definitionum ad Metrodorum per genera septem. Definitionum secundum alias artes ad Metrodorum C
duo. Ordo secundus. De similibus ad Aristoclem tres, De definitionibus ad Metrodorum v i i. Ordo tertius de iis quæ non rectè definitionibus obiiciuntur, Ad Laodamantem septem. Probabilia ad definitiones ad Dioscoridem duo, De speciebus & generibus ad Gorgippidem duo, De diuisionibus vnum, De contrariis ad Dionysium duo, Probabilia ad diuisiones & genera & species, & De cõtrariis vnum. Ordo quartus De etymologicis ad Dioclem septem. Etymologicon ad Dioclem i i i i. Ordo quintus. De D
prouerbiis ad Zenodotum duo, De poematis ad Philomathẽ vnum, Quomodo oporteat audire poemata, duo, Aduersus Criticos ad Diodorum, vnum. Moralis loci circa communem orationem, & eas quæ ex ipso constant artes & virtutes. Primus ordo aduersus rescriptiones ad Timonactem vnum, Quomodo singula dicimus & cogitamus vnum, De cogitationibus, Ad Laodamantem duo, De opinatione ad

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Pythonactem tres. Probatio contra id quod dicitur Non opinaturum esse sapientem, vnum, De comprehensione & scientia & ignorantia quatuor, De oratione duo, De sermonis vsu ad Leptinam. Ordo secundus. Quòd rectè antiqui dialecticam iudicent cum probationibus, ad Zenonem duo. De Dialectica ad Aristocreontem quatuor, De iis quæ dialecticis obiiciuntur tres, De rhetorica ad Dioscoridem 1 1 1 1. Ordo tertius. De habitudine ad Cleontem tres, De arte & inertia ad Aristocreontem 1 1 1 1, De diffe-
B rentia virtutum ad Diodorum 1 1 1 1, Quòd virtutes
308 æquales sint, vnum, De virtutibus ad Pollidem duo, Morales loci de bonis & malis. Ordo primus. De honesto & voluptate ad Aristocreontem decem, Probatio quòd non sit voluptas finis, quatuor, Probatio quòd voluptas bonum non sit, quatuor, De iis quæ dicuntur.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM vita, Liber VIII.

PYTHAGORAS.

MAGNVS de Ionica philoso- 309
phia quæ à Thalete Milesio initium B
accepit, ac de viris qui in ea memorabiles fuere. Age verò iam & de ea quæ Italica cognominata est, loqui pergamus. Eius verò princeps fuit Pythagoras Mnesarchi anulorũ sculptoris filius, vt Hermippus ait, siue (vt Aristoxenus tradit) Tyrrhenus ex vna insularum, quas eiectis Tyrrhenis Athenienses possederunt. Sunt qui Marmacum illius patrem, auum Hippasum & Euthyphronem atauum, Cleoniúmque abauum, qui Phliunte profugerit, dicant, habitasse Marmacum in Samo, atque ideo C
Pythagoram Samium dici, inde migrasse Lesbum: ibíque à Zoilo patruo Pherecydi commendatum, tres subinde argenteos calices fuisse fabricatum, eósque singulis in Ægypto sacerdotibus dono dedisse. Habuit & fratres, maiorem quidem natu Eunomum, medium Tyrrhenum, seruúmque Zamolxim, cui Getæ sacrificant, Saturnum (vt Herodotus ait) existimantes. Hic (vt prædiximus) principiò quidem Pherecydem audiuit Syrum. Post eius verò obitum profectus in Samum Hermodamanti iam seni, Creophili nepoti, se in D
disciplinã dedit. Quum autem esset iuuenis, ac discendi studiosissimus, patriam linquens, cunctis ferè barbaris Græcísque mysteriis initiatus est. Denique Ægy- 310
ptum petiit, quo tempore Polycrates Amasidi per epistolam illum commendauit, illorum linguam (vt Antipho tradit in eo libro quẽ De iis qui in virtute principes fuere, scripsit) edidicit, atque apud Chaldæos cõuersatus est Magis. Deinde in Cretam vnà cũ Epime-

A nide descendit in Idæum antrum. In Ægypto quoque adyta ingressus est, deinde rediit Samum, offendénsque patriam à tyranno Polycrate incubari, Crotonem in Italiam petiit, ibique leges Italis dedit, atque cum discipulis clarus habitus est, qui fermè trecenti rempub. præclarè administrabant, ita prudenter, vt meritò ἀριστοκρατία, *hoc est resp. optimorum*, videretur. Refert Heraclides Ponticus hunc de se dicere solitum, quòd fuisset aliquando Æthalides, ac Mercurij filius putatus esset,
B Mercuriúmque monuisse illum vt peteret præter immortalitatem quod vellet: petiisse igitur vt viuens & vita functus omnium quæ contingerent, memoriam haberet. Itaque in vita meminisse omnium. Eandémq; memoriam & post mortem reseruasse, atque aliquanto pòst in Euphorbum veniisse, atque à Menelao fuisse vulneratum. Euphorbus autē dixit se aliquando Æthalidem fuisse, atque à Mercurio pro munere accepisse, vt anima illius perpetuo errore vagaretur, & in quas vellet arbores, vel animantes commigraret, & quæ apud inferos anima omnia perpessa esset, ac cæterę ani-
C mæ quænam patiantur. Postea verò quàm Euphorbus diem obiit, ingressam in Hermotimum ipsius animá: qui & ipse quum fidem vellet facere, Brachidas petiit, ingressus Apollinis phanum ostendit clypeum, quem illic Menelaus affixerat. Ait enim illū quum ex Troia remeasset, Apollini sacrasse scutum iam putrefactum, solámque perdurare eburneam faciem. Vbi autem & Hermotimus vita functus est, rursus in Pyrrhum Delium piscatorem migrasse, illúmque omnia memorasse, vt primùm Æthalides fuerit, postea Euphor-
D bus, deinde Hermotimus, ac postremò Pyrrhus effe-
311 ctus sit, ac deinde post Pyrrhum factum esse Pythagoram, omniúmque meminisse quæ prædiximus. Plerique Pythagoram nihil scripsisse tradunt, sed id stolidè putant. Nam Heraclitus Physicus apertissimè de illo loquitur: Pythagoras Mnesarchi filius se historia rerum exercuit supra omnes homines, seligénsque hæc scripta suæ sapientiæ, multæque peritiæ, & artis documétum dedit. Sic autem loquutus est, quòd quum

De natura Pythagoras ſcribere adorſus eſſet, ita in A
principio dixerit, Non per aerem quem ſpiro, non per
aquam quam bibo, non admittam huius ſermonis vi-
tuperationem. Scripſit autē Pythagoras tria volumi-
na, De inſtitutione, De ciuilitate, De natura. Quod au-
tem nomine Pythagoræ legitur, Lyſidis Tarentini Py-
thagorici eſt, qui quum Thebas profugiſſet, Epami-
nondæ præceptor fuit. Refert Heraclides Serapionis fi-
lius in Sotionis Epitome, ſcripſiſſe & illum verſibus De
toto. Secundum item Sacrum ſermonem, cuius eſt ini-
tium,

O iuuenes tacita colite hæc pia ſacra quiete. B

Tertium De anima: quartum De pietate: quintum He-
lothalem Epicharmi comici patrem: ſextum Croto-
nem & alios. Porrò myſticum ſermonem aiunt Hip-
paſi fuiſſe, qui in iniuriam Pythagoræ ſcripſerit, plura
item ab Aſtone Crotoniate ſcripta Pythagoræ inſcri-
pta eſſe. Ait autem Ariſtoxenus complura moralium
dogmatum accepiſſe Pythagoram à Themiſtoclea ſo-
rore. Ion autē Chius in Triaginis ait ipſum, quū poe-
ma quoddam ſcripſiſſet, Orphei titulum adnotauiſſe. C
Scopiadas itidem ipſius eſſe aiunt, cuius operis initium
eſt, Nullius rex egens eſto. Soſicrates autem in Succe-
ſſionibus ait, ipſum rogatum à Leonte Phliaſiorum ty-
ranno quiſnam eſſet, dixiſſe, Philoſophus. Præſentém-
que vitam dicebat celebritati ſimillimam. Quemadmo
dum enim ad hanc alii certaturi, alii negotiaturi, alii o-
ptimi futuri ſpectatores veniunt, ita & in vitam alios
quidem gloriæ mancipia naſci, & cupiditatis aucupes,
alios verò veritatis ſtudioſos. Et iſta quidem ſic ſe ha- 312
bent. Verùm in tribus illis Pythagoræ opuſculis quæ
diximus, feruntur iſta in vniuerſum. Non permittit D
quenquam pro ſe orare, quòd ignoret quid ſibi expe-
diat. Ebrietatem ſeorſum perniciem vocat, omnéque
nimium reprobat dicens, non debere quempiam ne-
que laborum, neque ciborum tranſgredi modum. Ac
de Venereis ſic ait, Venerea hyeme, nō æſtate faciēda,
in autumno ac vere leuius. Omni autem tempore eſſe
grauia & ad ſanitatem minimè idonea. Rogatus quan-

A do esset concumbendum, Tunc (inquit) quũ teipso infirmior fieri vis. Humanam ætatem ita distinguit, Puer viginti annos implet, adolescens viginti, iuuenis viginti, senéxque viginti. Sũt autem ætates istæ & anni temporibus accõmodatæ, veri puer, æstati adolescens, autumno iuuenis, & hyemi senex. Adolescentem intelligit puberem, iuuenem virum. Primus autem, Timæo autore, amicorum omnia communia dixit, amicitiámque æqualitatem. Ipsius quoque discipuli facultates omnes in vnum deponebant, communésque faciebant,
B quinquennium item totum silebant, solùm quæ dicerentur audientes, ac donec probarentur, nunquam Pythagoram videntes. Hinc iam ad domum ipsius aspectúmque admittebantur. Abstinebant autem à sepulcro cypressino, quòd inde sceptrum Iouis factũ esset, vt Hermippus ait in secundo De Pythagora. Quin & venustissimæ formæ fuisse traditur, adeo vt illum discipuli opinarétur Apollinem qui ex Hyperboreis venisset. Nudatum aliquádo eius femur, aureum apparuisse fama est: Nessúmque amnem quum transiret, ab eo fuis-
C se appellatum, non defuere qui dicerent. Timæus quoque in decimo Historiarum ait, dixisse illum, quæ cum viris habitarent, eas deorum nomine censeri κόρας & nymphas, & deinceps matres appellari. Hunc & geo-
313 metriam perfeciſſe, quum antea Mœris initia elementorum eius inuenisset, Anticlides autor est in secundo De Alexandro, maximéque vacasse Pythagoram circa speciem ipsius arithmeticam, ac regulam quæ ex vna chorda est, reperisse. Ne medicinam quidem neglexit. Refert autem Apollodorus supputator, hecatomben
D illum immolasse, quum inuenisset triãguli (quod ὀρθογώνιον appellant) subiectum latus tantundem valere, quantum quæ illum continerent. Et est epigramma sic se habens,

Pythagoras quondam diis fecit nobile sacrum,
Inuenta est illis littera quod celebrã.

Fertur & primus athletas aluisse carnibus, antea (vt in tertio Commentariorum ait Phauorinus) caricis siccis & mollibus & tritico solitos corpora nutrire, vt ait idẽ

Phauorinus in octauo Omnimodæ historiæ. Alij verò A
Pythagoram, alium quendam aliptem athletas ita solitum enutrire dicunt, nō hunc. Quo enim pacto quum hic & necare vetuerit, sustineat gustare animalia quæ commune nobiscum ius habeant animæ? & istud quidem fabulosum. Nam reuera animatis abstinere iussit, exercens atque assuefaciens mortales ad faciliorem victum, vt cibos semper parabiles haberent, quibus igne ad coquendum opus non esset, quique aquam simplicem biberent. Hinc & sanitatē corpori, & ingenij acumen prouenire. Denique aram Delii tantùm Apollinis B
genitoris, quæ post Ceratinum est, adorare, quòd frumenta & hordeum & placentas illi absque vsu ignis imponere ex more soleant, cæterùm nulla iecinora, vt Aristoteles in Deliorum rep. testatur: primúmque hūc sensisse aiunt animam circulum necessitatis immutantem aliis alias obligari animantibus, primúmque Græ 314
cis pondera & mensuras inuexisse, vt Aristoxenus musicus ait. Primum item vesperum atque luciferū idem sidus dixisse, auctore Parmenide. Adeo verò admiratio- C
ni omnibus fuit, vt dicerēt familiares eius, Dei omnigenas voces. Ipse quoque scribens ait, post ducentos & sex annos ex inferis se ad homines venire. Itaque cum illo perdurabant, atque adibant illum disciplinæ studiorúmque causa & Lucani & Picentes, Mesapij & Romani. Erat autem ignotum Pythagoricum dogma vsque ad Philolai tēpora. Hic enim tres libros illos præclaros euulgauit, quos Plato centum minis sibi emi per literas orauit. Neque verò pauciores sexcentis erant qui noctu ad illum audiendum confluebant. Ac siqui
præsentia illius frui meruissent, scribebant suis, tanquā D
magnum quiddam ac præclarum se adeptos. Metapontini nempe illius domum Cereris delubrum vocabant, vicúmq; sacratum Musis, vt Phauorinus in Omnimodis historiis tradit. Dicebántque Pythagorici alii, non esse omnibus pandenda omnia, vt Aristo ait in x Instituentium legum. Vbi & Xenophilum Pythagoricum interrogatum, quo pacto optimè filium erudiret, dixisse ait, si ex bene instituta ciuitate natus esset. Quin &

A passim per Italiam non paucos reddidit bonos & doctos viros. Zeleucum inter cæteros & Charondam legumlatores. Erat præterea conciliandæ amicitiæ in primis studiosus, maximámque in ea habebat vim. Ac siquem didicisset symbolis suis cómunicasse eum continuò socium amicúmque consciscebat. Erant autem ista illius symbola: Ignem gladio non fodiendum, Stateram non transiliendam, Super chœnice non sedendum, Cor non edendum, Onus vnà tollendum, neque vnà deponendum, Stramenta semper habenda colli-
B gata, Dei imaginem in anulo minimè circunferẽdam, Ollæ vestigium in cinere confundẽdum, Oleo sedem
315 non tergendam, Conuerso ad solem vultu non mingendum, Extra publicam viam non eundum, Non facilè dextram iniiciendam, Sub eodem tecto hirundines non habendas, Quæ sunt vnguibus recuruis aues non nutriendas, Vnguium capillorúmque partibus superfluis resectis non immingendum neque insistendum, Gladium acutum deuitandum, In finibus peregri
C nanti non redeundum. Erant autem hic eius sentẽtiæ: Ignem gladio non fodiendum, potentium iram tumentémque indignationem non commouendam. Stateram non trasiliendam, hoc est, æquum & iustum non transgrediendum. In chœnice non sedendum, ex æquo futuri habendam curam. chœnix enim diurna esca est. Cor non edendum, id est, animam angoribus doloribúsque non excruciandam. Per id autem quod peregrè proficiscenti minimè redeúdum admonebat, ne qui vita excessissent, eos vitæ cupiditate teneri non
D oportere, neque voluptatibus vitæ præsentis manus dare. Ad hæc & alia iam exponenda sunt, nequid prætermisisse videamur. Super omnia erythino & sepia vesci prohibebat, corde itidem ac fabis. Addit Aristoteles & vuluã & triglam. Solo melle siue fauo ac pane contentum vixisse quidam autumant, vinúmque interdiu non gustare solitum. Opsonium illi erat vtplurimum cruda vel elixa olera, marinis rarò vtebatur. Stola illi candida semper ac mũda, stromatáque itẽ cãdida ex lana. Lineorũ quippe vsus necdũ ad illa loca penetrarat.

Núquá verò deprehẽſus eſt ſaturari, vel venereis rebus A
ſeu ebrietati operá dare. Riſu abſtinebat & facetiis &
iocis, odioſiſque narrationibus. Iratus nunquá vel ſer-
uũ vel liberũ cedebat. Diuinatione ea ſola vtebaturque
ſit per auguria & vaticinia, minimũ verò ea quæ fit per
ignem, thure tátùm excepto. Sacrificiis vtebatur inani- 316
mis. Sunt qui dicant ſolis gallis gallinaceis, & hœdis e-
tiam lacteolis, quos teneros dicunt: agnis autem mini-
mè. Cæterùm Ariſtoxenus cuncta illum animata in ci-
bũ permiſiſſe ait, boue aratore & ariete exceptis. Do-
gmatáq; ab ea quæ in Delphis eſt Themiſtoclea acce- B
piſſe refert idem autor. Hieronymus verò deſcendiſſe
ad inferos, atque Heſiodi quidem animam columnæ
æreæ vinculis adſtrictam ſtridẽtémque vidiſſe: Home-
ri autem ex arbore pendentem, ſerpentéſque illam cir-
cundantes, propter ea quæ in dijs finxerat. Eos item
cruciari qui ſuis vxoribus congredi nollent, eiúſque
rei gratia à Crotoniatis honoratum. Ariſtippus autem
Cyrenæus in libro De phyſiologia, ait illum Pythago-
ram idcirco appellatum, quòd veritatem perinde at-
que Pythius ipſe loqueretur. Fertur diſcipulos admo- C
nere ſolitus, vt iſta quotidie quum domum ingrede-
rentur dicerent,

Quò es prætergreſſus? quid geſtum in tẽpore? quid non?

Cruentas hoſtias diis offerri prohibebat, ſolámque a-
ram quæ eſſet ſine ſanguine adorandam. Deierare iti-
dem per deos vetabat. Quẽque enim id ſtudioſè curare
oportere, vt ex vitæ merito ſibi fides haberetur. Seni-
ores honorádos, quod tempore præcederet honorabi-
lius exiſtimantes, quemadmodũ in mundo occaſu or-
tum, in ſæculo principium fine, in vita autem generati-
nem corruptione. Deos quidẽ ſemideis in honore pre- D
ferendos, hominibus autẽ heroas, parentes verò homi-
nibus cæteris. Inuicem ea ratione cõuerſandum, vti ne
ex amicis inimicos, verùm ex inimicis amicos facia-
mus. Propriũ nihil arbitrandũ, legibus opem ferẽdam,
iniquitatem debellandam: mitem arborem nõ violan-
dam nec lædendam: animal itidem quod hominibus
non noceat. Verecundiam & pietatem eſſe colendam.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Risui æquè ac tristitiæ nó indulgédú. Fugiendá carnis superfluam pinguedinẽ. Itinerationibus remissè intentéque vtendum. Exercendam memoriam. In ira nihil aut dicẽdum aut faciendum. Diuinationẽ omnem
317 honorandam. Cantibus ad lyram vtendum, laudéque deorum virorúmque præstantium habendo rationabilem gratiá. Porrò fabarum interdicebat vsum, quòd vento essent plenæ atque animato maximè cóuenirét. Ad hæc leuiores ac modestiores fieri ventres, atque ideo quæ in somnis contingunt, imagines leues ac perturbatione vacuas reddi. Refert autem Alexander in
B Successionibus philosophorum, & ista se in Pythagoricis Commẽtariis notasse, Principium quidem omnium esse vnitatem. Porrò ex vnitate indefinitam dualitatem, veluti materiam autori vnitate subiecisse. Ex monade verò ac inde terminata dualitate numeros gigni, ex numeris puncta, ex punctis lineas, ex quibus planæ figuræ constent. Ex planis autem solidas figuras, ex quibus item solida consistere corpora, quorum & quatuor elementa esse, ignem, aquam, terrá, aerem, quæ per omnia se mutent ac vertant, ex quibus fieri
C mundum animatum, intelligibilẽ, rotundum, mediam terram continentem, quam & ipsam rotundam esse & globosam, ac circùm habitari. Esse autem antipodas, nobisque obuersa vestigia premere. Æquis etiam partibus mundo inesse lucem ac tenebras, calidúmque & frigidum, siccum & humidum. Ex eis dum calor obtinet, æstatem, dum frigus, hyemem fieri: ea dum æquis partibus sunt, optima anni tempora cõfici. Nam ea quæ viret, est veris, grata salubrísque temperies: quæ verò declinat, autumni est, insalubris illa pars
D anni. Quod autem ad diem attinet, oriri quidem auroram ac vesperam occidere. Quocirca insalubriorem esse eum qui terra complectitur aera, immotum ac morbidum, & quæ in illo sunt omnia esse mortalia. Summum verò semper moueri, & esse liquidissimum ac saluberrimũ, & quæ in eo sunt, immortalia omnia, atque idcirco diuina. Solem item & lunam & reliqua sidera deos esse, quippe in illis superare caloré, qui sit

vitæ autor. Lunam quoque à sole illustrari, hominibúsque esse cum diis cognationem, quòd & homo caloris particeps sit. Vnde & deum nostri prouidẽtiam gerere. Fatum quoque omnium & eorum quæ sunt per partes administrandorum causam esse. Penetrare item à sole radium per æthera frigidum & corpulentum. Vocat autem aerem frigidum æthera. Hunc verò radiũ etiam profunda penetrare, atque ideo viuificare omnia. Viuere itẽ animo quæ calori participent, atque ideo & plantas esse animantes, animã tamẽ non habere omnes. Animam verò auulsionẽ ætheris esse, & calidi & frigidi, eo quòd sit particeps frigidi ætheris. Differre autem à vita animam, essẽque illam immortalem, quandoquidem, & id à quo auulsa est, immortale sit. Porrò animalia ex se inuicem nasci seminali ratione, quæ verò è terra fiat, generationem non posse subsistere. Semẽ autẽ esse cerebri stillam, quæ in se calidum contineat vaporem. Hæc verò dum infunditur vuluæ, ex cerebro saniem & humorem sanguinémque profluere. Ex quibus caro, nerui, ossa, pili, totúmque consistat corpus; ex eo autem vapore sensum atque animam constare. Formari autem primò quidem concretum & compactum intra dies quadraginta, iuxta verò rationem harmoniæ, intra septem aut nouem, aut decem vtplurimum menses consummatum atque perfectum infantem gigni. Habere autem in se omnis vitæ rationes, quibus sua serie connexis contineri iuxta congruentiæ rationem quum singula statutis temporibus accedunt. Sensum quoque communiter omnem, ac per speciem temperamentum, vaporem esse quendam nimis calidum, atque ideo aerem aquámque penetrare: affligi enim calidum à frigido. Nam si esset frigidus in oculis vapor, distaret profectò aduersus aerem similem. Nunc verò in plerisque, oculos solis ianuas appellat. Eadem & de auditu decreuit ac sensibus reliquis. Porrò humanã animam trifariam diuidit, in sensum & mentem, & iram. Sẽsus igitur & iræ cæteras quoque animãtes esse participes, mẽtem verò ad solũ pertinere hominem.

A 318

B

C

D 319

A Esse autem principium animæ à corde vsque ad cerebrum, & eam quidem quæ sit in corde, ipsius partem concupiscentiam esse, mentem verò atque animam in cerebro constare. Guttas autem nosse ab his manare sensus. Ac partem quidem prudentiæ capacẽ esse immortalem, cætera verò mortalia: nutririque ex sanguine animã, eiúsque rationes ventos esse. Ipsam verò vnam cum suis rationibus esse inuisibilẽ, quòd æther quoque sit inuisibilis. Cæterùm animæ vincula venas esse & arterias & neruos. Vbi verò inualuerit & secũ
B fuerit, quiescere, vinculáque ipsius fieri rationes atque opera. Eiectam eam in terram in aere vagari corpori similem. Porrò Mercurium animarum quæstorem esse, atque ideo ductorem dici, ianitorem ac terrenum, quòd is ex corporibus, & ex terra, & mari animas immittat, & puras quidem atque purgatas in excelsum ducat: impuras verò illis ne appropinquare quidem, neque inuicem sibiipsis, cæterùm vinciri à furiis infractis nexibus. Quin totum aera plenũ esse animis, eósque & dæmones & heroas existimari, atque ab his
C hominibus immitti somnia & signa atque morbos: neque solùm hominibus, verùm & pecudibus ac iumentis reliquis, atque ad hos referri lustrationes & expiationes, diuinationem omnem & vaticinia, & cætera id genus. Maximum verò eorum quæ in hominibus fingi possunt, dixit animam esse, quæ ad bonum induceret siue ad malum. Felicésque ac beatos esse homines, quibus bona anima aduenerit. Eam verò nunquam quiescere, neque eundem fluxum obtinere. Iustum item vim habere iurisiurandi, atque ideo & Io-
D uem iuratorem dici. Virtutem harmoniam esse, sanitatem præterea & bonum omne, atque Deum, ideéq;
320 per harmoniam constare omnia. Amicitiam itidẽ esse æquabilem congruentiam. Honores diis exhibẽdos, heroas tamen haud æquo honore ducẽdos. Cæterùm diis semper quidem cum laudibus amictúque candido & casto corpore honores adhibẽdos, heroibus verò ex dimidio dici. Eam verò munditiem expiationibus lauacrisque atque aspergínibus fieri, vacádo à fu-

nere & cubili & inquinamento omni, morticiníſque A
& pollutis carnibus abſtinendo, triglíſque ac ſepiis, o-
uiſque, & quæ ex ouis naſcũtur animalibus, fabis quo-
que & cæteris quę prohibent qui in templis myſteria
ritúſque faciunt. Ait autem Ariſtoteles in libro De fa
bis, ideo admonuiſſe illum fabis abſtinendũ, ſiue quòd
pudendis ſimiles ſint, ſiue quòd inferni ianuis, (ſunt e-
nim infœcundæ ſolæ) ſiue quòd corrumpãt, ſiue quòd
naturæ vniuerſi ſimiles ſint, ſiue quòd paucorũ domi-
natu gaudent: nam his in ſuffragiis vtebãtur. Quæ ve-
rò ceciderint non tollenda, vt aſſueſcatur nonniſi mo-
deratè edere. Porrò Ariſtophanes heroũ ait ea eſſe quę B
cadunt, dicens in Heroicis, Ne guſtato quidem ea quæ
intra menſam deciderint. Gallo plumis albis abſti-
nendũ, quod Menſi ſacer ſit ac ſupplex. nam & horas
ſignificat. Piſces item non guſtandos eos qui ſacri
ſunt. neque enim fas eſſe eadem diis & hominibus
apponi, ſicuti nec ſeruis & liberis. Candidum qui-
dem quod eſt, ad boni pertinere naturam, atrum verò
ad mali. Panem non frangendũ. Nam in vnum ve-
teres amici coibant, quemadmodum nunc etiam bar-
bari, neque diuidendũ quod illos in vnum cogat. Alii C
ad iudicium referunt quod apud inferos ſit. Alii quòd
in bello formidinem faciat. Alii quòd ab hoc incipiat
vniuerſum inſolidarúmque figurarum omnium ſphæ
ra, planarum verò circulus ſit. Senectutẽ & omne de-
trimento obnoxium pari ratione teneri. Iuuentutem
itidem & quicquid incrementa ſuſcipit, idem eſſe. Sa-
nitatem ſpeciei eſſe conſiſtentiã, morbum contrà eſſe 321
huius violationẽ: de ſale quòd apponi conueniat idcir
co ſtatuit, quòd iuſtitiæ admoneat. Hoc enim quic- D
quid occupauerit ſeruat, & ex liquidiſſimis rebus a-
qua & mari ſit. Hæc Alexãder in Pythagoricis reperi-
ſſe ſe in Cõmentariis tradit. Eadẽ fermè Ariſtoteles.
Enimuero Pythagoræ ipſius grauitatẽ ac modeſtiam
& Timon in Sillis, quũ illum carpere inſtituiſſet, non
reliquit intactã in hanc ſententiã loquẽs, Pythagoram
quoque magiæ inſignem, opinione gloriæ grauitatiſ-
que celebrẽ. Quòd autem alius idẽ aliãs fuerit, Xeno-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A phanes in Elegia teſtatur, cuius eſt initium, Nunc alia dicere aggrediar. Quod verò de illo dixit, ſic ſe habet,

Qui catulum duro miſeratus verbere cæſum
Quum (ſi fama eſt) olim præteriiſſet, ait,
Deſine, ne miſerum cædas: nam charus amici
Eſt animus, quod vox indicat ipſa mihi.

Atque hæc Xenophanes ſugillat illum Cratinus in Pythagoricis atque in Tarentinis in hunc modũ: Eis conſuetudo eſt, ſiquem ſimplicem vndecunque nacti
B fuerint, ingreſſum, experimentum facturum quantum illi dicendi viribus præſtent, perturbare illum, obiectionibúſque verſare, cõcluſionibus, inæqualitatibus, fallaciis, magnitudinibus, non inde emergere. Mneſimachus Dalmoni, Pythagoreo more Soli immolamus inanimatum nihil, omnia comedentes. Ariſtophon in Pythagoreo inſtituto ait, quòd quum deſcendiſſet in
322 diætam eorum qui apud inferos ſunt, vidiſſe ſingulos, Pythagoricos verò multùm omnino à mortuis differre. His quippe ſolis conueſci Plutonem ob pietatem
C dixit. Facilem ais deum, ſi ſordidis cibis adeſſe gaudet. Item in eodem, Comedunt olera & aquam in potu ſumunt, pediculos & pallium atque ſqualorem nemo ex aliis perferre poſſet. Moritur autem Pythagoras hoc modo, Conſederat in domo Milonis cum ſociis: eam verò domum quiſpiam ex iis quos ille admittere noluerat, per inuidiam incendit. Sunt qui Crotoniatas ipſos tyrannidis ſuſpicione ac metu hoc perpetraſſe dicant. Pythagoram igitur incendii incommoda vitantem, quum egrederetur comprehenſum e-
D ſſe, & agro cuidam fabis pleno intrantem ibi conſtitiſſe ac dixiſſe, Capi præſtat quàm has dare peſſum, cædique ſatius eſt quàm quicquam loqui: atque ita iugulum perſequutoribus nudaſſe, complurésque ex diſcipulis. Ná circiter quadraginta ſequuti fuerant, fuiſſe interéptos, paucóſque effugiſſe, ex quibus Archytas Tarentinus fuerit, & Lyſis ille quem ſuprà memoraiimus. Porrò Dicæarchus Pythagorã in delubrũ Muſarum, quod Metaponti eſt, confugiſſe, ibique quum quadraginta dies abſque cibo perſtitiſſet, defeciſſe ait.

Heraclides verò in Epitome vitarum Satyri, illũ poſt- A
quam in Delo Pherecydi iuſta perſoluerat, rediiſſe in
Italiam, &, quũ in domo Milonis Crotoniatæ celebri-
tatẽ offendiſſet, Metapontũ peruenisſe, ibíque quũ vi-
uere diutius nollet, inedia vitam finiſſe. Hermippus
autem ait bello inter Agrigentinos atque Syracuſanos
exorto, Pythagoram exiſſe cum ſociis Agrigentinis o-
pem laturum. Verſis autem in fugam illum, fabarũ cã-
pum circuiſſe, ibíque à Syracuſanis fuiſſe interfectum. 323
Reliquos verò ad trigintaquinque Tarenti fuiſſe cre-
matos, quum primariis ciuitatis contrà ire vellent, at- B
que ab eis in reipublicę adminiſtratione diſſentirent.
Aliud item quiddam huiuſmodi de Pythagora Her-
mippus refert. Ait enim illum quum in Italiam veniſ-
ſet, ſubterraneam feciſſe domum, matríque mandaſſe
quæ contingerent, tabulis inſcriberet, tempúſque ad-
notaret, deinde illũ deſcẽdiſſe, ac dum rediret id ma-
trem feciſſe. Anno autem exacto aſcendiſſe Pythago-
ram ex effoſſa domo ſqualidum ac macie confectum,
aduocatáque concione dixiſſe ex inferis ſe aſcendere,
atque vt ſibi fidem faceret, recitaſſe quicquid eueniſ-
ſet. Eos verò iis quæ dicebantur affectos, in lacrymas
eiulatúſque prorupiſſe, Pythagorámque iã diuini quip C
piam habere exiſtimantes, vxores ſuas illi in diſciplinã
certatim dediſſe, vt quippiam ex illo addiſcerent, eáſ-
que Pythagoricas vocatas eſſe. Hæc Hermippus. Erat
autem Pythagoræ & vxor Theano nomine, Brontini
Crotoniatæ filia. Hanc alii Brontini vxorem Pythago-
ræque diſcipulam tradunt. Erat illi & filia Damo, vt
Lyſis in epiſtola ad Hipparchum ait, de Pythagora in
hunc modum loquẽs, Aiunt autem plurimi publicè te,
(id quod Pythagoras ſẽper inhibuerat) philoſophari, D
qui quum Damoni filiæ commentaria ſua commen-
daret, iuſſit ne cui extra domum ea traderet. Ea verò
quũ ingẽti pecunia poſſet illa diſtrahere, omnino no-
luit, inopiã quippe patríſq; monita auro pretioſiora
cẽſuit, ídq; quũ eſſet mulier. Fuit illi & fili' Telauges,
qui etiã patri ſucceſſit, ac iuxta quoſdam Empedoclis
præceptor fuit. Hippobot' autẽ Empedoclẽ dixiſſe ait

A de Telauge, Clara Theanus proles Pythagoræque. Telauges autē ille nihil ſcripſiſſe fertur, at ipſius mater nō
324 nulla. Rogata quādo mulier à viro mūda ſit, dixiſſe ferūt, A ſuo quidē continuò, ab alieno verò nunquá. Ei verò quæ ad virum ingrederetur, monebat vti, cum veſte & verecúdiam poneret, exurgénſque denuo, cum ipſis illam vnà reſumeret. Rogata, Quænam? Hæc, inquit, per quæ mulier vocor. Igitur Pythagoras, iuxta Heraclidem Serapionis filium, octogeſimo ætatis anno moritur, ſecundum propriam ætatum deſcriptionem: B iuxta plurimos autem, nonageſimo. Extant autem & quæ in hunc luſimus, ſic ſe habentia,

Haudquaquam ſolus tu animatis abſtinuiſti:
Quiſnam animata Dorat, dic mihi Pythagora?
Verum Ubi quid toſtum eſt, elixum, Vel ſale ſparſum,
Tunc edimus, quoniam ſpiritus omnis abeſt.

Item aliud in eundem,

Talis erat ſapiens, &c. nolles tangere carnes,
Pythagoras, magnum & diceres eſſe ſcelus.
Carnibus admiror ſocios quod pauit, & ipſe
C *Carnibus abſtinuit, flagitium eſſe ratus.*

Item aliud,

Reſpice in Euphorbi radiantia ſcuta renati,
Pythagoræ mentem noſcere quiſquis aues.
Olim ego (dicit) eram mortalis, nec ſimis Unquam,
Sine erat, haud Vel erat, dicere ſemper, Eram.

In eundem,

Heu, heu, Pythagoras quid Vile legumen adorat?
Quem in propriis fama eſt occubuiſſe fabis.
Nam ne fortè fabas fugiens calcaret in agro,
D *Tandem Agragantino cæſus ab hoſte perit.*

Floruit autem Olympiade ſexageſima, ipſiúſque ſchola duravit vſque ad nonam & decimam generationem. Poſtremi enim Pythagoreorum fuere quos Ariſtoxe-
325 nus vidit, Xenophilus Chalcidiēſis ex Thuria, & Phāto Phliaſius, & Echecrates, & Diocles, & Polymnaſtus, Phliaſij & ipſi. Erant autem auditores Philolai & Euryti Tarentinorum. Fuerunt autem Pythagoræ quatuor eodem ferè tempore, nec multum ab ſe inui-

cem

cem distantes. Vnus quidem Crotoniata, homo tyran- A
nicus: alter, Phliasius, corporum exercitator aliptes,
vt quidam aiunt: tertius, Zacynthius, cuius aiunt il-
lud esse philosophiæ arcanum, ac eius rei præceptor:
à quo item illud prouerbiale, Ipse dixit, in publicum
manauit. Sunt qui & alium sculptorem Rheginum
fuisse dicant Pythagoram, qui primus visus sit nume-
rorum ac modorum repertor fuisse. Alium item scul-
ptorem Samium, & alium oratorem non bonum, &
alium medicum qui de hernia scripserit, ac de Home-
ro quædam composuerit. Alium item qui Doricè scri- B
pserit, autore Dionysio. Porrò hunc Eratosthenes,
quem & Phauorinus in Omnimoda historia sequitur
in libro octauo, primum fuisse tradit, qui XLVIII
Olympiade peritus ac exercitatus pugil euaserit, quem
comatũ atque purpuratum, iectúmque ex puerorum
ludo atque irrisum continuò viros petisse ac vicisse.
Simplex est huic epigramma quod fecit Theætetus,

Pythagoram quendam comatum hospes nobilem,
Pugilem Samium, si consines, Pythagoras ego sum. C
Quæ gesserim verò si quempiam Eleum rogabis,
Dices illum incredibilia narrare.

Hunc Phauorinus ait Definitionibus ob mathemati-
cam vsum materiam, ampliasse verò illam Socratem,
& qui ab eo fluxere. Postea autẽ Aristotelem & Stoi-
cos, primóque cælum appellasse mundum, terrámque
rotundam. Id autem Theophrastus Parmenidi, Zeno
Hesiodo assignãt. Huic autem restitisse Cydonem, sic-
ut Antidocum Socrati. De Pythagora autem athleta 316
circumfertur hoc epigramma,

Hic puer & pugil à pueris ad Olympia venit D
Pythagoras Samius, patre satus Crateo.

At verò philosophi epistola legitur in hunc modum,

Pythagoras Anaximeni.

At tu virorum optime, si nihil Pythagora & genere
& gloria præstantior esses, profectò ad nos iam ex
Mileto migrasses: nunc verò te continuit paterna &
uita gloria, quæ & me continuisset, si essem Anaximeni
similis. Cæterùm vos si augurio vrbes deseretis, eis

A quidem ornatus adimetur, Medique illis infestius instabunt. Neque verò semper conuenit astrorum ac cæli vestigare rationes: præstat interdum ad patriam curas cogitationésque cõuertere. Quanquam ego non semper meis vaco fabulis, verùm & bellis interdum, quibus inter se inuicem Itali dissident.

Quoniam verò de Pythagora diximus, dicendum iam de Pythagoricis illustribus viris, post quos dicendum erit de iis qui sparsim à pleriſque referũtur, tum deinceps adnectemus successionis seriem memorabi-
B lium virorum vsque ad Epicurum, sicuti suprà promisimus. De Theano autem & Thelauge iam diximus, dicendum modò de Empedocle primùm. Nam (vt quibusdam placet) Pythagoræ auditor fuit.

EMPEDOCLES.

EMpedocli (vt ait Hippobotus) Meto pater, auus Empedocles Agrigentinus fuit. Idem & Timæus refert in decimoquinto Historiarum libro, insignem
C fuisse virum Empedoclem poetæ auum. Hermippus eadem ferme ait. Heraclides itidẽ De insulis, clara ex familia fuisse auum, equósque nutrisse tradit. Dicit &
327 Eratosthenes in Olympionicis, LXXI Olympiade vicisse Metonis patrem, Aristotelis vtens testimonio. Apollodorus autem grammaticus in Chronicis, Metonis quidem filium fuisse ait, cæterùm ad Thurios nuper omnino conditos venisse Glaucus ait: deinde post pauca, Qui verò (inquit) domum profugum veniſse Syracusas, & cum illis aduersus Athenienses bel-
D lasse aiunt, prorsus id mihi ignorare videntur. Aut enim iam defecerat, aut omnino valde senex erat: id quod minimè verisimile est. Nanque & Aristoteles ipsum & Heraclitum LX ætatis anno vita excessisse ait, qui verò LXX & primam Olympiadem vicerat eques, eodem censebatur nomine. Ita & tempus ab Apollodoro significatur. Satyrus autem in Vitis Empedoclem ait filium fuisse Exæneti. Reliquisse autem & illum filium Exænetum, eadémque Olympiade ipsum

quidem equestri certamine viciſſe, filium verò illius A
luctа, ſiue (vt ait Heraclides in Epitome) curſu. Verumenimuerò in Phauorini Commentariis reperi, Empedoclem & boue mactaſſe ſpectatoribus ex melle & farina, fratrémque habuiſſe Callicratidem. Telauges autem Pythagoræ filius in epiſtola ad Philolaum, Empedoclem ait Archinomi fuiſſe filium. Quòd autem Agrigentinus ex Sicilia fuerit, ipſe in primo Luſtrationum refert,

O ſocij ingentem ſtauas Acragantis ad vndas
Vrbem qui colitis poſitam ſub mœnibus altis. B

Hactenus de genere ipſius. Audiſſe autē Pythagoram Timæus autor eſt in nono Hiſtoriarum, dicens deprehenſum quòd orationem furatus eſſet, ſicuti & Plato, atque ideo ad conſortium ſermonum admitti prohibitum, ipſúmque meminiſſe Pythagoræ,

Quidam & in his vir ſummus erat, rerúmque peritus
Diuitiis qui animi cordatis vinceret omnes. 328

Sunt qui iſta de Parmenide dixiſſe putant. Refert Neanthes Pythagoricos vſque ad Philolaum & Empedoclem ad ſermonum communionem admitti ſolitos. C
Vbi verò ipſe poemata illa vulgare cœpit, latam eſſe legem vti verſificator omnis inde arceretur. Idem & Platonem pertuliſſe aiunt, quippe & hunc fuiſſe prohibitum, quem tamen illorum audiuerit Empedocles, non dixit. Eam enim quæ Telaugis fertur epiſtolam, quòd Hippaſum ac Brontinum audierit, non vſquequaque probari. Enimuero Theophraſtus Parmenidem illum imitatum dixit, ipſiúſque æmulum & in poematibus fuiſſe: quippe & illum in verſu phyſicæ rationis ſequi exprimeréque. Hermippus autem non D
Parmenidis, verùm Xenophanis fuiſſe imitatorem tradidit: qui quum diu verſatus eiúſque carmen imitatus ſit, poſtmodum Pythagoricis congreſſum eſſe. Alcidamas verò in Phyſico refert eodem tempore Zenonem & Empedoclem vnà audiuiſſe Parmenidem, demum ab ſe diſceſſiſſe, ac Zenonem quidem ſeorſum philoſophatum eſſe, hūc verò Anaxagoram & Pythagoram audiſſe, atque alterius conſtantiam & grauitatem vitæ

A atque habitus, alterius de natura rationes fuisse imitatum. Aristoteles verò in Sophista, primum Empedoclem oratoriæ inuentorem ait, Zenonémque dialecticæ. In libro autem De poetis asserit Homericum Empedoclem, acutumque in dicendo fuisse, translationibus item ac cæteris poeticis figuris vsum. Atque ideo, quum & alia poemata scripsisset, & Xerxis transitum, & in Apollinem proœmium, ea postea ignibus tradidit soror quædam ipsius siue filia, vt Hieronymus meminit, proœmium quidem imprudens, Persica autem
B prudens ac sciens, quòd ea imperfecta essent. Tragœdias illum præterea scripsisse refert ac politica. Verùm Heraclides Serapionis filius, tragœdias alterius fuisse
329 memorat. Hieronymus verò quadragintatria illius opuscula se legisse asserit. Neanthes autem hunc iuuenem scripsisse, & ipsum tragœdias, in quas se postea incidisse. Porrò Satyrus in Vitis refert & medicum illum fuisse, oratorémque optimum, Gorgiámque Leontinum ipsius fuisse discipulum, virum in oratoria insignem, qui & artem rhetoricam scripserit, quem tradit Apollodorus in Chronicis centum & nouem
C ætatis implesse annos. Hunc ait Satyrus dicere solitum affuisse se Empedocli magiam exercenti, ipsúmque in poematibus id profiteri, & complura alia inter quæ profitetur,

Pharmaca queis pellas morbos, leuéque senectam,
Percipies, quæ cuncta tibi communico soli:
Compescéque truces ventorum rite procellas,
Exorti insanis qui vastant flatibus agros:
Sursum (si libeat) mox flamina pigra ciebis,
Et media induces è tempestate serenum,
D *Induces media pluuias æstate salubres,*
Et flatus sicca qui perflent omnia messe:
Extinctúmque hominem nigro reuocabis ab orco.

Multis item modis eum virum admirationi habitum Timæus in decimooctauo Historiarum autor est. Nanque etesiis aliquando vehementer flantibus, adeo vt fruges corrumperent, excoriari asinos iussit, factisque vtribus eos collibus & montium verticibus ad-

moueri ad compellendos flatus, ceſſantibúſque ventis ab euẽtu rei Κολυσανέμου vocatum eſſe. Heraclides quoque in libro De morbis ait ipſum Pauſaniæ dictaſſe quę de Apno ille ſcripſit. Erat autem Pauſanias (vt Satyrus & Ariſtippus ait) amator eius, cui & De natura libros compoſitos ita declarauit, A

Pauſania Anchitis ſapientis pere pe fili.

Sed & epigramma in eum ſcripſit in hanc ſententiam,

Pauſaniam Anchitis natum Phœb que nepotem, 330
Clarum aluit medicum patria clara Gela.
Qui multos diris homines languoribus ægros B
Eripuit furuis Perſephones thalamis.

Ἄπνου igitur Heraclitus tale quiddam eſſe ait, quod triginta dies corpus abſque ſtrepitu integrum incorruptúmq; ſeruaret. Vnde illum & medicum & vatem dixit, vt ex eius verſibus patet, quibus incolas ampli Agrigenti ſaluere iubet, à quibus & deum ſe credi vult, diuinóſque ſibi petit honores. Verſus autem ſic ſe ferè habent,

Vrbem qui flaui ad ripas Acragantis amici C
Incolitis magnam, res & curatis honeſtas,
Saluete, immortalis ego conuerſor apud vos,
Vt par eſt, deus, & tali me dignor honore,
Formoſis vinctus vittis roſeiſque corollis.
Quem quando egregias veniam comitatus ad vrbes,
Mulieribus maribúſque colar, comitéſque ſequentur
Innumeri, ad lucrum quos ardens ſemita ducit,
Quique prophetiam exercent, qui diſcere morbi
Omnigeni curam cupiunt artéſque ſalubres.

Amplum verò Agrigentum dixiſſe ferunt, quòd in illa D octingenta hominum millia inhabitarent. Vnde & Empedoclem illis deliciis vacantibus dixiſſe, Agrigentini deliciis quidem ita quotidie ſe dedunt, acſi poſtridie morituri: domos verò ita ædificant, quaſi perpetuò victuri. Eas verò ipſas expiationes in vnũ corpus coegiſſe fertur Cleomenes coaceruator, quemadmodũ & Phauorinus in Commemorationibus ait. Fuiſſe verò eũ in primis liberum atque ab omni imperãdi faſtu remotiſſimum Ariſtoteles tradit: ſiquidẽ & regnũ quum

A sibi offerretur, constanter renuit, sicuti Xanthus in illius laudibus meminit, simplicitatẽ vitæquàm regum delicias charius amplectens, eadem & Timæus refert causam simul adiiciens cur ita popularis fuerit. Inuitatus enim fuerat à quodam ex principibus, ac proce-
331 dente conuiuio cœna non inferebatur. Tacentibus aliis, indignè ille ferens inferri iussit: qui verò illum inuitarat, præstolari se curiæ ministrum dixit. Vbi vero ille aduenit, conuiuii princeps cõstitutus est, id nimi-
B rum agente eo qui illum vocauerat. Tũ ille tyrannidis initia haud obscura præ se ferens, iubebat aut bibere, aut in caput effundi merum. Tunc igitur Empedocles tacuit. Postridie verò coacto iudicio damnauit vtrunque, ac peremit inuitatorem & conuiuij principem. Istud enim eius reipublicæ tractandæ initium fuit. Rursus Acrone medico locum sibi ad construendum paternum monumentum à senatu postulante, quòd inter medicos arte præcipuè excelleret, in medium surrexit Empedocles, ac fieri prohibuit, atque inter cętera quæ
Ç de æqualitate disseruit, ita illum rogare cœpit, cuiusmodi monumento incidemus elegium? Num hoc?

Acronem summum medicum ex Acragante profectum,
Qui summo in patriæ culmine habet tumulum.

Quidam autem secundum versum ita pronuntiant,

Verticis excelsi celsa sepulcra tenent.

Hoc quidam Simonidis esse tradiderunt. Postea verò Empedocles & mille hominum cœtum antiquauit, constituto triennij magistratu, vt non solùm esset diuitum, verùm & mediocrium ac ciuilium rerum non ex-
D pertium. Denique & Timæus in primo & secundo libro (ipsius enim sæpe mentionem facit) contrariam reipublicæ tradit putatum eum habuisse sentẽtiã, quandoquidem iactantia & amore sui ferebatur immodicè, quippe qui in carmine se deum dixerit. Quãdo item ad Olympia peregrinaretur, in se cunctorum vertebat ora, vt nullius inter loquendum tanta quãta Empedoclis fieret mentio. Postremò quũ Agrigentum conderetur, obstiterunt illius instituto inimicorum nepotes,
332

vnde in Peloponnesum secessit, ibique obiit diem. Ti- A
mæus autem ne hunc quidem prætermisit, sed ipsum
mordet quum ait, Et Empedocles forensium forma-
tor verborum quantum valuit, tantum cepit imperans,
qui disposuit magistratus indigentes aliis. De illius ve-
rò obitu varia fertur opinio. Heraclides enim quum e-
narrasset De Apno, vt Empedocles maximam ex eo
gloriam consequutus esset, quòd mulierem defunctam
viuam misisset, ait illum sacrificium ad Pisianactis a-
grum feciſſe, cóuocatis plerisque ex amicis, inter quos
& Pausanias erat. Vbi verò conuiuio peracto alii qui- B
dem loco paululum digressi, alij sub arboribus villæ
se ad quiescendum composuerunt, alii quocunque vi-
sum est in loco quieuerunt, ipse vbi accubuerat per-
mansit. Mane autem facto è somno excitis cæteris, so-
lus ipse repertus non est. Facta autem diligenti inqui-
sitione è seruis qui rogabantur, vnus astitit, qui diceret
se nocte media ingentem audisse vocem Empedoclem
vocantem. Tum verò vbi surrexisset, cælestem vidisse
lucem & splendorem tædarum, nihili aliud. Illis verò
in eo quod contigerat stupentibus, descendit Pausa-
nias vt mitteret qui quærerent. Postea verò prohibi- C
tus est curiosius quærere, dicens rem non indignam
accidisse precibus ac diuino cultu, ibique veluti deo
hostias offerri oportere. Hermippus autẽ illum quum
Pantheam quandam Agrigentinam desperatam à me-
dicis curasset, hostias ob id mactasse. Qui verò inui-
tati erant ad L X X X ferme fuisse. Hippobotus verò
illum ait, vbi exurrexerat, Ætnam petisse, quò quum
peruenisset, in ignis crateres se iniecisse: ibique dum fi-
dem cupit facere famámque adstruere quòd deus ef- D
fectus sit, ignibus consumptum esse: postea vt sese res
haberet agnitum esse, vna ex illius crepidis vi flammæ
ex intimis ad exteriora reiecta. quippe calciari solebat
næ re. Huic famæ Pausanias reluctabatur. Cæterũ Dio- 333
dorus Ephesius de Anaximandro scribẽs ait illũ huius
æmulũ fuisse, imitando tragicam grandiloquẽtiam ve-
stisq; grauitatẽ. Enimuero dũ Selinuntios ex adiacẽtib

A fluuij fœtore pestis inuasisset, adeo vt & ipsi & vxores partu periclitarentur, excogitasse Empedoclem duos quosdam ex vicinis amnibus proprio sumptu in flumen illud immittere, vt ex commixtione aquæ dulcescerent, ac sedata peste, epulantibus Selinuntiis, Empedoclem apparuisse: illi eo conspecto surrexerunt, eique velut deo diuinos honores detulerunt. Eam de se opinionem firmare volentem, se in ignes coniecisse. Verùm hisce Timæus refragatur, apertè asserens illum vbi in Peloponnesum se recepit, nunquam omnino re-
B diisse, atque ideo illius incertum esse obitum. Heraclidi verò nominatim contradicit Pisianacta Syracusanum dicens, neque villam Agrigenti habuisse, verùm à Pausania factum amico monumentum. Is enim huiusmodi vulgata fama, breuem statuam illi (nam diues erat) siue aram, vt deo condidit. Quónam ergo pacto (inquit) se in crateras iniecit, quorum nullá vnquam fecit mentionem, & quidem quum propè essent? Mortuus enim est in Peloponneso. Quòd si illius sepultura non cernitur, nihil est cur admiremur. nanque &
C aliorum multorum sepulcra ignorantur. Ista & huiusmodi Timæus refert. Verùm semper Heraclidí consuetudo est miracula ista confingere, qui & ex luna cecidisse hominem dicit. Porrò Hippobotus ait statuam Empedoclis opertam Agrigenti primùm stetisse, postea verò ante Romanorum curiam constitutam fuisse, Romanis eam illuc transferentibus apertam. Pictæ quidem & nunc eiusmodi quædam inueniuntur. Neanthes verò Cyzicenus (qui & de Pythagoricis scripsit) refert Metone vita functo tyrannidis pul-
334 D lulare exordia cœpisse. Tum verò Empedoclem Agrigentinos induxisse, vti seditionibus omissis æqualitatem ciuilem amplecterentur: multas itidem ciuium, quæ sine dote erant, ex relictis sibi opibus adiecta dote viris tradidisse, atque ideo & purpuram se induisse, & strophium aureum circundedisse, Phauorinus in Commentariis autor est: crepidas item æreas & Delphicam sumpsisse coronam. Coma item illi prolixa fuit, & pueri se deducentes, & ipse grauis sem-

per atque in vno ſeueritatis habitu perſtitit. Eiuſ- A
modi igitur progrediebatur, vt ciuibus ſibi occurrentibus, ac pro magno id munere habentibus, ſpecimen quoddá & inſigne regium præ ſe ferre videretur. Poſtremo verò dum celebritatis cuiuſdam cauſa, Meſſanam curru inuectus proficiſceretur, cecidiſſe, coxámque fregiſſe. Quo etiam ex morbo defunctum eſſe ætatis anno LXXVII. Eſſe item ſepulcrum eius Megaris. De ætate verò ab Ariſtotele diſſentit. Ille enim LX annorum defeciſſe ait, alii centum & nouem vixiſſe annos contendunt. Floruit autem circa LXXX& B
IIII Olympiadem. Democritus autem Trœzenius in libro Contra ſophiſtas refert illum iuxta Homerum,

Connexo ex alta laqueo ſua guttura cornu
Inſeruiſſe, anima & tetrum penetraret ad orcum.

In ea verò quam prædiximus Thelaugis epiſtola, fertur illum ex ſenio in mare prolapſum, extinctúmque eſſe. Hæc de ipſius morte. Fertur & noſtrum in eum ex Pammetro noſtra carmen in hunc modum,

Empedocles rapida purgaſti corpora flamma, C
AEternos ignes fortiter ore trahens.
Non dicam quod te in feruentem miſeris AEtnam,
Lapſus es at nolens, delituiſſe volens.

Et aliud,

Cruribus Empedocles colliſis, dicitur eſſe 335
Mortuus, è curru quum cecidiſſet humi.
Si ſe flagrantem malè ſanus iecit in AEtnam,
Quomodo adhuc Megaris ſtructa ſepulcra tacent?

Timon verò ne ab eo quidem laceſſendo abſtinuit dicens, Empedocléſque forenſium opifex carminum, & cætera. Hæc autem illi viſa ſunt ac placita, Elementa D
eſſe quatuor: Ignem, aquam, aerem, terrã, amicitiámque qua copulentur, & diſcordiam qua diſſideant. Ait autem ſic,

Iuppiter albus, & alma ſoror Iuno, atque potens Dũ,
Et Neſtis lacrymis hominum quæ lumina complet.

Iouem ignem, Iunonẽ terram, Aidoneum aerem, Neſtin aquam dicens, & hęc ait aſſiduas verſare vices, de-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ſinere nuſquã. Eſtque æternus iuxta illum hic rerum ordo. Denique infert,

Nonnunquam connectit amor ſimul omnia, rurſus
Nonnunquam ſeiuncta iubet contentio ferri.

Solem ait ignis ingentem maſſam, lunáque maiorem, lunámque diſci habere ſimilitudinem. Cælum ipſum cryſtalli obtinere ſpeciem:& animam,& omnigenûm animalium atque arborum ſpecies induiſſe nempe,

Nam(memini)fueram quondam puer atque puella,
Plantáque,& ignitus piſcis,pernixque volucris.

B Quæ igitur ille De natura déque expiationibus ſcripſit,ad quinque millia verſuum pertingunt: quæ verò de medicina, ad ſexcentos. De tragœdiis ſuprà iam diximus.

EPICHARMVS.

EPicharmus,Elothalis filius,Cous, & ipſe Pythagoræ auditor fuit. Trimeſtris verò quum eſſet,è Sicilia profectus,peruenit Megara:inde contendit Syracuſas, vt & ipſe in ſuis teſtatur libris. Eius ſtatuæ eiuſmodi carmen inſcriptum eſt,

C *Quantum ſol vincit ſublimis ſidera cæli,*
336 *Quanto vis pelago maior ineſt fluuiis:*
Tantum ego profiteor ſophia præſtare Epicharmum,
Cui Syracuſa comis patria ſerta dedit.

Commentaria reliquit, in quibus de natura rerum,de ſententiis, de medicina diſſeruit. Notáſque breues Commentariorum locis appoſuit,quibus apertè indicat ab ſe elaborata opuſcula, Obiit anno ætatis nonageſimo.

D

ARCHYTAS.

ARchytas Mneſagoræ, ſiue (vt Ariſtoxenus ait) Heſtiçi filius, Tarentinus, Pythagoricus nobiliſſimus fuit. Hic Platonem,quum à Dionyſio necandus eſſet per epiſtolam eripuit.Admirationi ſummæ apud plurimos habitus eſt in omni virtutis genere. Nam ſepties ciuibus præfectus eſt, quum cæteri plus quàm annum imperare lege prohiberentur. Ad hunc Plato

ſcribit epiſtolas binas, quòd is ad eum prior ſcripſiſ- A
ſet in hunc modum,

Archytas Platoni S.

Facis tu quidem rectè, quòd nobis te conualuiſſe ex ægritudine ſignificaris: de Damiſco item certiores feceris. De commentariis autem curauimus, venimúſque ad Lucanos, ibíque conuenimus Ocelli nepotes. Quæ igitur de regno, legibus, iuſtitia, omniúmque generatione, & ipſi habemus, & ex his quædã miſimus. Reliqua modò reperiri non poſſunt, quũ inuenta fuerint, ad te deferentur. In hunc modum Archytas. Plato autem ita reſcripſit: B

Plato Archytæ S.

Quæ abs te nobis allata ſunt commẽtaria, dici non 357
poteſt quàm libenter accepimus, quíque illa ſcripſit, in primis admirati ſumus. Oſtendit enim profectò vir ille dignũ ſe maioribus illis ſuis antiquiſſimis atque optimis viris. Ferũtur autem iſti viri Myræi fuiſſe. Hi autem ex illis fuere Troianis, qui cum Laomedonte migrarunt, viri boni, vt de illis tradita ſignificant. Quæ apud me ſunt cõmentaria, de quibus ſcripſiſti, nondum ſatis elucubrata ſunt, neque vnquam C
ſatis erunt, ea tamen miſi. De cuſtodia verò ambo cõſentimus. Nihil itaque adhortatione opus eſt. Vale.

In hunc modum illi ad ſe inuicem ſcripſerunt. Porrò Archytæ quatuor fuere: Primus hic ipſe: ſecundus, Mitylenæus muſicus: tertius, qui de agricultura ſcripſit: quartus, poeta epigrammatum: quintum, plerique addunt architectum, cuius proferunt librum De machina, cuius iſtud initium eſt, Hæc de Teucro Carthaginiẽſi audiui. De muſico autem dicitur, quòd quũ D
probro ipſi daretur quòd nõ exaudiretur, dixerit, organum verò pro me pugnans loquitur. Pythagoricum verò Ariſtoxenus refert quum exercitui præeſſet, nunquam fuiſſe ſuperatũ. Semel autẽ, dum inuidiæ cæderet, ſeſe imperio abdicaſſe, móxque exercitum in ius hoſtium conceſſiſſe. Primus hic mechanica mechanicis principiis vſus expoſuit, primúſque motum organicum deſcriptioni geometricæ admouit, ex dimi-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A dii cylindri sectione duas medias secundum proportionem sumere quærens, ad cubi publicationem: hic in geometria cubum primus (vt Plato in Republica testatur) inuenit.

ALCMÆON.

ALcmæon Crotoniates, & Pythagoræ auditor fuit, vtplurimum verò in medicina versatur: plerunque item de natura disputat, dicens, multas humana-
B rum rerum causas. Videtur utem primus de naturæ
338 ratione scripsisse, vt Phauorinus in Omnimoda tradit historia, lunámque hãc sempiternam habere naturam dixit. Fuit autem Pirithi filius, sicut & ipse in principio sui operis testatur. Alcmæon Crotoniates hæc ait Pirithi filius Brotino & Leoni, & Bathyllo. De inuisibilibus, de immortalibus rebus, manifestam quidem scientiam habent dii, quantum verò coniicere hominibus licet, & cætera. Animam verò immortalem dixit, moueríque perpetuò instar solis.

C

HIPPASVS.

HIppasus, Metapontinus, & ipse Pythagoricus fuit. Ait autem definitum esse tempus mundi mutationis, finitúmque hoc vniuersum esse ac semper moueri. Demetrius autem in Æquiuocis refert illum nul sum opus reliquisse. Fuerunt autem Hippasi duo, hic, & qui Lacedæmoniorũ rempub. quinque libris comprehendit. Erat autèm & ipse Lacon.

D

PHILOLAVS.

PHilolaus Crotoniata, Pythagoricus & ipse fuit. Ab hoc Pythagoricos libros emẽdos vt curaret, Dioni scribit Plato. Moritur autem suspectus quòd tyrannidem inuadere molirctur. Nostrum est in ipsum epigramma hoc,

Suspicio haud res est minimi, mihi crede, periclí,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Non pecces quicquam si videare facis. A
Sic Philolae Croton te patria perdidit olim, 339
Te arcitrata trucem velle tyrannum agere.

Opinatur autem omnia harmonia ac necessitate fieri, terram iuxta primum circulum moueri dicit. Alii Hicetam Syracusanum id sensisse affirmant. Scripsit autem librum in quo illum Hermippus quempiã scriptorem dixisse refert, Platonem philosophum quum in Siciliam ad Dionysium profectus esset, emisse à Philolai consanguineis argenti minas Alexandrinas quadraginta, atque inde transcripsisse Timæum. Alii Platonem dicunt hæc à Dionysio accepisse, reluctantem licet abductum ex carcere adolescentem ex Philolai discipulis. Refert Demetrius in Homonymis Pythagorica de natura rerum hunc primum edidisse, quorum est initium, In mundo natura coacta est ex infinitis ac finitis, mundúsque totus, & quæ sunt in ipso omnia. B

EVDOXVS. C

EVdoxus, Æschini filius, Cnidius, astrologus, geometra, medicus, ac legumlator fuit: Geometriam quidem ab Archyta didicit: In medicina verò Philistione Siculo præceptore vsus est, vt Callimachus in Tabulis. Porrò Sotion in Successionibus, Platonis quoque auditorem fuisse scribit. Nam quum annum vigesimumtertium ætatis ageret, summóque inter paupertatis angustias discendi studio flagraret, Socraticorum gloria percitum, Athenas contendisse cum Theomedonte medico, à quo & nutriri solitum, nec defuerunt qui dicerent ipsius delicias fuisse. Deuectus autem in Pireum, Athenas quotidie ascendebat, ibíque quũ sophistas audisset, ad portũ regrediebatur. Duos autem ibi menses moratus, domum reuertitur. Vnde rursus amicorum largitate suffultus in Ægyptum cum Chrysippo medico profectus est, commendatitias ab Agesilao literas ad Nectanabin ferens, à quo & sacer- 340
dotibus commendatus est. Ibi annum vnum & menses quatuor moratus, mento attonso atque supercilio, D

A octo annorum historiam, secundum quosdam, conscri
psit. Inde iam Cyzici atque in Propontide Phantus
Mausolum itidem visere voluit. Tum verò Athenas
rediit, habens secum discipulos plurimos, contristan-
di (vt quidam volunt) Platonis gratia, quòd is ab ini-
tio illum ab se dimiserat. Sunt qui dicant conuiuium
Platoni celebranti ipsum adstantibus plurimis, hemi-
cyclium in accubitum introduxisse. Enimuero Nico-
machus Aristotelis filius illum ait voluptatem bonum
dicere. Exceptus autem in patria magno cum honore
B est, cuius rei indicio est honorificum de illo factũ de-
cretum. Apud Græcos quoque clarissimus fuit, ciui-
búsque suis leges conscripsit, vt Hermippus in quarto
De septem sapientibus libro refert. Scripsit autem de
astrologia & de geometria, & de aliis quibusdam in-
signia opuscula. Tres autem habuit filias, Actidem,
Philtidem, Delphidem. Refert Eratosthenes in libris
ad Hecatonem, ipsum & Cynicorum dialogos com-
posuisse, alii Ægyptios lingua sua illos conscripsisse:
hunc verò traductos Græcis edidisse tradunt. Eius
C Chrysippus Erinei filius Cnidius auditor fuit, in his
quæ de diis, de mundo, de cælestibus docentur. In me-
dicina verò Philistione Siculo præceptore vsus est.
Reliquit autem & Commentaria pulcherrima & eru-
ditionis plena. Huius filius Aristagoras fuit, cui Chry
sippus Aethlii discipulus fuit, cuius feruntur modi illi
ad videndas speculationes naturales quæ in mentem
eius venerant accommodati. Fuerunt autem Eudoxi
tres: Primus, hic ipse: secundus, Rhodius, historiarum
D scriptor: tertius, Siculus, Agathoclis filius, poeta comi
cus, qui ter vrbana vicit certamina, quinquiésque Le-
naica, vt Apollodorus in Chronicis ait. Inuenimus &
alium medicum Cnidium, quem ait Eudoxus in ter-
341 ræ ambitu, semper admonere solitum articulos conti-
nua agitatione exercendos, sensúsque similiter. Idem
verò refert Eudoxum Cnidium circa centesimá & ter
tiam Olympiadem claruisse, atque lineas curuas repe-
risse. Moritur autem tertium & quinquagesimum a-
gens annum. Quum verò adhuc in Ægypto morare-

tur cum Ichonuphy Heliopolitano Apis illius pallium lingere visus est. Celebrem ergo illum fore nec longæuum ex eo ostento sacerdotes dixere, vt Phauorinus in Cõmentariis refert. Significat autem carmen quod in eum scripsimus, Fama est Eudoxum quondam in Memphi fatum suum sciscitatum, à pulchrè cornuto boue. Neque illi respondit quicquam. Nam vnde sermo boui contigisset? Siquidem Apidi vitulo os loquax non dedit natura. Verùm obliquus quum staret, vestem lambebat, hoc apertè innuẽs, illum propediem vita excessurum: quare & breui postea mors hominẽ inuasit, quum nimirum decies quinque super tres vixisset annos. Hunc pro Eudoxo εὔδοξον, ob famæ claritatem gloriámque appellabant. Quoniam ergo de nobilibus Pythagoricis diximus, núc iam sparsim (vt aiunt) de claris quibusdam philosophis loquamur, ac primùm de Heraclito dicendum. A B

ADIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM vita, Liber IX.

HERACLITVS.

342 B HERACLITVS Blysonis, siue (vt quidam volunt) Herationtis filius, Ephesius, circa LXIX Olympiadem clarus est habitus. Fuit autem vltra cæteros alto animo & contemnente omnes, vt ex ipso eius opere ostenditur, vbi ait, Multa periti amentem non docet. Hesiodum siquidem docuit & Pythagoram, rursúsque Xenophótem atque Hecatæum. Nam licere scire sapientem sententiam qua gubernantur omnia per omnia. Homerúmque dicebat dignum qui ex certaminibus eiiceretur, colaphísq; cæderetur, Archilochúmque similiter. Dicebat autem & iniuriam C extinguere oportere magis quàm incẽdium, plebémque pro lege non secus ac pro muro pugnare. Acriter autem Ephesios carpit, quòd amicum suum Hermodorum eiecerant, dicens, Merentur Ephesii omnes adulti mori, impuberibúsque vrbẽ derelinquere, quoniam Hermodorum sui præstantissimum expulerunt, dicẽtes, Nostrûm nemo inæqualis sit, quoniam siquis erit talis, alibique & cum aliis. Quum autem rogaretur à ciuibus vt leges eis poneret, contempsit, quòd D iam ciuitas pessima consuetudine imbuta esset. Secedens verò ad phanum Dianę cum pueris ludebat. Circunstantibus autem Ephesiis, Quid (inquit) miramini, ô perditi, nónne præstat istuc facere, quàm vobiscum remp. administrare? Tandem hominum odio secessit, vitámque in montibus ducebat, olera ac herbas comedens. Atqui ob eam causam morbo aquæ intercutis abreptus, ad vrbẽ descendit, medicósque per ænigmata sciscitabatur an possent ex imbre siccitatem

343 facere

facere. Illis non intelligentibus, seipsum boum stabulo A
includens, & fimo bubulo obruens, eo calore arbitrabatur noxium ac exundantem humorem exhaurire posse. Vbi verò ne sic quidem aliquid proficere conspexerat, moritur LX ætatis agens annum: éstque in ipsum nostrum sic habens epigramma,

Mecum ego Heraclitum mirabar sæpe, quòd olim
Sic vitam infelix hausit, & inde obijt.
Nam malus ossa rigans & aquosus corpora languor,
Extincto inuexit lumine mox tenebras.

Hermippus autem refert illum medicis dixisse, Num B
possit quispiam pressis intestinis humorem exhaurire? negantibus autem, seipsum solis obiecisse radiis, ac iussisse pueris boum simo se oblinere, eo calore maceratum postridie obiisse diem, sepultúmque in foro fuisse. Neanthes verò Cyzicenus ait, illum simo bubulo quum se eximere non posset, ita perstitisse, atque ob eam mutationem ignotum à canibus discerptum esse. Fuit autem à puero non paruæ admirationi, & quum esset iuuenis, nihil se dicebat scire: vbi verò ad C
virilitatis annos euaserat, nihil ignorare. Neminem quidem audiuit, verùm semet inuestigandæ veritati dedisse, omniáque ex semetipso didicisse ait. Sotion autem quosdam dixisse refert Xenophanis illum fuisse auditorem, Aristonémque in libro De Heraclito dicere, aquæ intercutis illum curatum ægritudine, morbo alio vitam finisse. Ei opinioni & Hippobotus accedit. Eius verò qui legitur liber, generaliter quidem de natura est, cæterùm tres in partes scinditur. Nanque & de vniuerso, & de repub. & de theologia disserit. Illum verò in templo Dianæ deposuit, vt quidam putãt, D
de industria obscurius scriptum, vt soli eruditi illum 344
legerent, ne si à vulgo passim legeretur, contemptibilis esset. Hunc verò & Timon descripsit, appellans maledicum & turbæ infestum, Theophrastus illum atra bile laborantem, alia semiperfecta, alia aliter scripsisse refert. Eius alti animi signum Antisthenes in Successionibus id asserit, quòd fratri concesserit regnum. Tantum verò gloriæ promeruit ipsius liber, vt secta-

A tores habuerit qui appellarẽtur Heraclitij. Sunt autẽ
ista quæ illi summatim visa sunt: Ex igne cuncta con-
stare, in eúmque resolui omnia. Fato omnia fieri, & ex
conuersione contraria quæ sint, omnia congruere &
coaptari. Animarum item & dæmonum plena esse o-
mnia. Dixit & de iis quæ in mundo contingunt variis
mutationibus ista: Solis eam esse magnitudinem quæ
cernitur oculis. Dicitur & id de animæ sensisse na-
tura, nunquam illam reperiri posse, quantalibet quis
viæ conficiat spatia, adeo profundã eius esse rationem.
B Opinionem siue æstimationem sacrum morbum ap-
pellabat, aspectúmque mentiri. Lucidè quidem inter-
dum & apertè in suo opere loquitur, & vt tardissimo
cuique facilis ad intelligendum sit. Breuitas quoque
& interpretationis grauitas incomparabilis est. Iam
verò per partes digesta sic se habẽt eius decreta: Ignem
elementum esse dicit, igníque vicissitudinem tum ra-
ritate, tum densitate constare, quæ fiunt omnia (aper-
tè verò nihil explicat) fieríque omnia per contrarieta-
tem, & fluminis in morem vniuersa decurrere, fini-
C túmque esse hoc vniuersum, & vnum esse mundum,
eúmque ex igne nasci, & rursus per quosdam ambitus
per vices hoc omne seculum ignescere. Id autem fato
fieri. Ex his verò quæ contraria sunt, id quidem quod
ad generationem adducat vocari bellum & contentio-
345 nem: quod autem ad incensionem, concordiam & pa-
cem. Mutationem quoque viam esse suprà infráque
ducentem, secundum quam fieri mundum arbitratur.
Densatum quippe ignem liquescere, constantémque
aquam fieri, concretam verò aquam in humum verti,
D idque inter inferiora adesse. Humum ipsam denuo ef-
fundi, atque ex ea fieri humorem. ex eo autem reliqua
ferme omnia, ad euaporationem eam referens quæ ex
mari fit, ipsámque ad superiora viam esse. Porrò eua-
porationes ex terra fieri, & mari, alias quidem perspi-
cuas & liquidas, alias verò tenebrosas. A liquidioribus
ignem, à reliquis humorem incrementa capere. Aerem
verò cuiusmodi sit non significat, esse tamen scaphas
per concauum ad nos conuersas, in quibus cõuenien-

tes euaporationes liquidas reddere flammas, quæ sint A
sidera, dicit. Esse autem lucidissimam calidissimámque
solis flammam. Nanque astra cætera remotiora esse,
neque adeo terræ vicina, atque ideo minus lucere mi-
núsq; calefacere. Lunam, quæ terræ vicinior sit, nó per
liquidum locum deferri. Solem in suo splendore, nulli
admixtioni obnoxium durare, certis à nobis spatiis
mensurísque distantem. Ex eo igitur magis calescere
atque illustrare. Deficere item solem ac lunam quum
scaphæ ad superiora vertuntur: menstruásque figuras
lunæ fieri, dum in illam sensim vertitur scapha. Diem B
item ac noctem & menses & annos annique statuta
tempora, pluuias & ventos & his similia secundum
euaporationes varias fieri. Nam liquidam euaporatio-
nem in solis circulo inflammatam diem facere: con-
trariam verò vbi obtinuerit efficere noctem, atque ex
lumine calorem augeri, æstatémque perficere: ex te-
nebris humorem abundare, vnde hyems oriatur. In
hunc modum & de causis cæteris disputat. Enimuero
de terra cuiusmodi sit, penitus tacet, ac de scaphis. Iti- 346 C
dem ista eius dogmata fuere. Porrò quod ad Socratẽ
attinet, quænam eius de illo sentẽtia fuerit, quum eius
legisset librum ab Euripide sibi delatum, vt Aristó ait,
diximus quum de Socrate loqueremur. Seleucus tamẽ
grammaticus ait Crotoniatem quendam in eo quem
Catacolymbitem inscripsit libro, tradere Cratem quẽ-
dam hunc librum primò Græcis inuexisse, ac dixisse,
librum ipsum Delio aliquo indigere natatore, qui in
illo non suffocaretur. Inscribunt illum plerique Mu-
sas: alij, De natura: Diodotus verò, Gubernaculum ex-
ploratum certúmque ad libram vitæ: quidam, Senten- D
tiam morum, vnius omnium instituti ornamentum.
Aiunt illú, quum rogaretur cur taceret, dixisse, Vt vos
loquamini. Eius frui contubernio & Darius optauit,
scripsitque ad illum ita,

Rex Darius Hystaspis filius Heraclitum Ephe-
sium sapientem virum salutat.

Librum de natura scripsisti obscurum difficilémque
in plerisque: qui si ad verbum exponatur, vim quan-

A dam ſpeculationis continere videtur mundi totius, & quæ in eo fiunt omnium, quæ quidem ſunt in diuino motu conſtituta, in quibus plurimi hæſerunt, adeo vt & qui complura legerunt, ambigant, quum recta abs te narratio conſcripta videatur. Rex igitur Darius Hyſtaſpis filius, auditor eſſe tuus cupit, particépſque Græcæ eruditionis fieri. Venias itaque quamprimùm ad conſpectum meum ac regiam domum. Græci enim vtplurimum ſapientibus viris obſeruandis minus dediti, aſpernantur ea quæ ab his rectè fuerint elucubra-
B ta, tametſi eiuſmodi ſint vt eruditione & grauitate nõ careant. Apud me autem aderit tibi omnis honor, primatúſque omnis, quotidiéque ſolicita obſeruatio, & grata colloquutio, vitáque tuis moribus probabilis. Vale. His ille ita reſpondit,

347 Heraclitus Epheſius Regi Dario Hyſtaſpis filio S.

Quotquot mortales in terris viuunt, à veritate ac iuſtitia abſtinent, auaritiæ autem & inani gloriæ inexplebiliter intendunt, perditæ dementiæ cauſa. Ego au-
C tem omnis immemor nequitiæ, faſtidiúmque deuitãs omnis inuidiæ domeſticæ, quæ ſplendorem comitari ſolet, nunquam in Perſarum ſolum aduenirem paucis contentus, quæ ſunt ſecundum meam ſententiam. Huiuſmodi ille & aduerſus regem fuit. Demetrius autem in Æquiuocis ipſum & Athenienſes aſpernatum ait, apud quos magna de illo erat opinio, & quum Epheſiis eſſet cõtemptui, nuſquam alibi maluiſſe conuerſari. Meminit illius Demetrius quoque Phalereus in Socratis defenſione, plurimíquè fuere qui illius ex-
D ponerent librum, quippe & Antiſthenes & Heraclides Ponticus & Sphærus Stoicus, Pauſanias præterea qui Ἑρμαϊκὸς appellatus eſt, Nicomedes quoque ac Dionyſius, & ex grammaticis Diodorus, qui opus illud non de natura, ſed de repub. dixit diſſerere. Nam quæ de natura diſſerit, in exempli ſpeciem inſerta illic eſſe. Hieronymus autem Scythinum quendam iamborum poetam in illius librum metro iocari, illúmque euertere dixit. Multa autem epigrammata in ipſum ferun-

cur, cuiusmodi sunt hæc, A

Sum Heraclitus ego, quid me vexatis inepti?
Non vos, sed doctos tam graue quærit opus.
Vnus homo est nobis id quod ter mille, sed vnus
Vix sunt innumeri, & manibus hæc recito.

Item aliud in hanc sententiam.

Noli Heraclitum rabido percurrere cursu,
Est via difficilis, luce papyrus eget. 348
In sua si doctus te duxerit atria vates,
Cuncta videbuntur lucidiora die.

Quinque autem Heracliti fuere. Primus hic ipse: secun B
dus, poeta lyricus. cuius est illa duodecim deorum laus:
tertius elegiæ poeta Halicarnasseus, in quem Callima-
chus sic scripsit,

Heraclite mihi quidam tua funera dixit,
Et subitò lacrymis immaduêre genæ.
Quum memini longos quoties consumpsimus ambo
Soles, miscentes seria multa iocis.
Puluis at es tenuis nunc hospes: sed tua musa
Viuit, Plutonis nec timet illa manus.

Quartus Lesbius, qui Macedonum scripsit historiam. C
Quintus ex industria ridiculus, qui ex cytharæ pulsu
trāsiuit ad speciem.

XENOPHANES.

XEnophanes Dexij, siue (vt Apollodorus ait) Ortho
menis filius Colophonius, à Timone laudatur,
vbi ait,

Xenophonem subacerbum, & Homeri nobile stat rum.

Pulsus autem patria in Zancla Siciliæ moratus est, at-
que Catanæ. Sunt qui neminem audisse dicant, neque
desunt qui Botonis Athenicnsis auditorem fuisse asse- D
uerent. Alij Archelaum audisse, atque (vt Sotion ait) A-
naximandri ætate vixit. Scripsit autem versus, elegias
& iambos contra Hesiodū atque Homerū, subsannans
ea quæ de diis dixere, ipse quoque sua resarciebat poe-
mata. Thaletis ac Pythagoræ opinionibus contraria
sensisse fertur, Epimenidémque fugillasse. Fuit autem
& longæuus maximè, sicuti & ipse quodam in loco te-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ſtatur,dicés ſeptuagintaſeptem annos ſe à patria pere-
349 grinatum eſſe,quum tum vigintiquinque eſſet annorum.Ait autem quatuor eſſe omnium rerum elementa,infinitóſque mundos,neque variabiles. Nubes conſtare quum ſolis vapor ſurſum fertur, eáſque in aeré cogi.Dei ſubſtantiá rotundam eſſe,& globoſam,nihilque cũ hominibus habere cómune,totũ cernere totúmque audire,non tamen reſpirare, ſimúlque eſſe omnia,mentem, prudentiam, æternitatem. Primúſque definuit omne quod fiat, corruptioni obnoxium eſſe.
B Animámque eſſe ſpiritum ait, & plurima deteriora mente eſſe. Tyrannis congrediendum aut minimè aut ſuauiſſimè.Empedocle autem dicente,difficile inueniri iuuenem poſſe ſapientem,Rectè,inquit. nam ſapiés ſit neceſſe eſt,qui norit explorare ſapientem. Omnia incomprehenſibilia eſſe primum hunc dixiſſe Sotion autor eſt,ſed fallitur.Scripſit autem de Colophonis conditione,& de Italica in Eleam colonia verſus ad duo millia.Claruit circa ſexageſimam Olympiadem. Refert Demetrius Phalereus in libro De ſenectute,Panæ-
C tiúſque Stoicus in libro De tranquillitate,filios illum ſuos propriis ſepeliſſe manibus, ſicuti & Anaxagoram. Videtur autem à Pythagoricis Parmeniſco & Oreſtade(vt Phauorinus in primo Commentariorum ait)defeciſſe.Fuit autem & alius Xenophanes poeta Iambicus ex Leſbo. Atque hi quidem quos commemorauimus ſparſim.

PARMENIDES.

D PArmenides Pyretis filiº,Eleates, Xenophanis auditor fuit:tametſi eum Theophraſtus in Epitome Anaximandrum audiſſe tradat.Licet autem Xenophanis auditor fuerit,ſequutus tamen illum nõ eſt. Adiunctus
350 eſt & Ameniæ & Diochætæ Pythagorico(vt Sotióait) pauperi illi quidem, ſed honeſto ſanè viro ac bono, quem etiam ob hoc potius ſequutus eſt, ac vita functo ſacellum ædificauit.Quum & genere & opibus illuſtris eſſet,tamen ab Amenia,non à Xenophane,ad quietam vitam inductus eſt.Primus hic terram globoſam dixit

ac rotundam,& in medio ſitam. Duóque eſſe elementa, A
ignem & terram,illum opificis, hanc materiæ tenere ordinem. Generationem item hominum ex ſole primùm eſſe ortam. Solem ipſum calidum eſſe atque frigidum,ex quibus conſtant omnia. Animam ac mentem idem eſſe,ſicuti et Theophraſtus in Phyſicis meminit, quum ferè omnium opiniones exponeret. Vnde quodam in loco ait,

- Velim ſimul omnia noſcas
Aut Verum ſimplex,& pectore ſemper aperto,
Aut malè conſtantis laudem & ſuffragia Vulgi. B

Philoſophiam & ipſe carmine expreſſit, quemadmodum Heſiodus & Xenophanes atque Empedocles. Iudicium rationis eſſe dixit,ſenſúſque minus eſſe exactos & idoneos ad iudicandum. Ait enim,

Nec tibi communis ſenſus perſuadeat Vnquam
Quicquam Vt fallaces oculi,aut Vt iudicet auris,
Aut lingua,at ratio dirimat diſcrimina rerum.

Quamobrem & Timon de eo ait,

Parmenide ingentes animos,Viréſque potentes
Qui ſenſus Vanis ſimulacris fallier inquit. C

Huius nomine Plato dialogũ inſcripſit,vocauítque Parmenidem ſiue De ideis. Floruit autẽ Olympiade xcix: primúſque animaduertiſſe videtur eundem eſſe veſperum atque luciferum, vt Phauorinus in quinto Commentariorum ait, alij Pythagoram dicunt. Negat Callimachus ipſius poema eſſe. Fertur ciuibus ſuis tu- 351
liſſe leges, vt Speuſippus in libro De philoſophis ait. Primus item ſermone interrogaſſe Achillem, vt Phauorinus ait in Omnimoda hiſtoria. Fuit autem & alius Parmenides orator,qui artem ſcripſit oratoriam. D

MELISSVS.

MEliſſus,Ithęgenis filius,Samius,Parmenidis auditor fuit,& cum Heraclito item venit in colloquium,quo tempore illum etiam ignorantibus commendauit Epheſiis, ſicuti Democritũ Hippocrates Abderitis. Fuit autẽ & ciuilis in primis vir ciuibúſq; maximè acceptus atque charus. Vnde & præfectus claſſis magna

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A virtutis documenta dedit. Placuit autem ei vniuersum infinitum esse & immutabile atque immobile, & vnum sibiipsi simile ac plenum. Motúmque non esse, verùm videri esse. De diis nihil definiendum dicebat: neque enim illorum certam esse cognitionem. Floruisse circa LXXXIIII olympiadem Apollodorus refert.

ZENO.

B ZEno Eleates Pyrrheti (vt Apollodorus ait in Chronicis) filius. Parmenidem verò natura quidē Teleutagoræ, adoptione verò Parmenidis filium dixit. De hoc atque Melisso Timon hæc ait,

Expressitque Plato tres virosque pertis:
Linguæ Zenonis, iurgatorisque Melissi,
Phantasiæ qui alust pascas, multásque subegit.

Enimuero Zeno Parmenidis auditor ac pædica fuit. Fuit autem proceræ staturæ, quemadmodum Plato in
352 Parmenide indicat, idémque in Sophista ipsum Eleaticum Parmenidem vocat. Inuentorem Dialecticæ, sicuti
C & Empedoclem Rhetoricæ, fuisse, Aristoteles autor est. Fuit & in Philosophia & in Repub. vir sanè nobilissimus. Feruntur nempe ipsius volumina sapientiæ pleniſſima. Is quum Nearchum tyrannum, seu (vt alii volunt) Diomedontem deiicere ac profligare voluisset, comprehensus est, vt in Satyri epitome ait Heraclides. Quo tempore quum de conscriis & armis quæ in Lipara habuit, inquireretur, volens ipsum desertum destitutúmque ostendere, omnes illius amicos coniurationis esse conscios dixit, deinde quum de quibusdam
D dixisset quiddam sibi ad aurem loqui velle, eam mordicus apprehensam non antè dimisit quàm dentibus perforaret, idem agens quod Aristogiton tyrannicida. Demetrius verò in Æquiuocis nasum ei præcidisse ait. Porrò Antisthenes in Successionibus, illum quum amicos indicasset, rogatum à tyranno essétne alius quispiam, dixisse, Tu, ciuitatis pernicies: atque adstantibus ita loquutum esse, Admiror equidem vestram ignauiam, si horum gratia quæ nunc ego tole-

ro, tyranno ſeruire ſuſtinctis. Demum præciſam A
linguam in ora tyrannidi conſpuiſſe, ciuéſque continuò facto impetu, lapidibus tyrannum obruiſſe. Hæc omnes ferme ita tradiderunt. Cæterùm Hermippus illum in cauum lapidem iniectum contuſúmque fuiſſe ait. In hunc autem nos ſic diximus,

Fortiter extincto voluiſti Zeno tyranno
Triſti Eleam patriam ſeruitio excutere.
Victus es infelix: ſæui tamen arte tyranni
Arreptum quite contuderere cauo. B

Præclarus & in cæteris fuit Zeno, maiorúmque non ſecus atque Heraclitus quadam animi altitudine contemptor. Nam & ipſe prius quidem Hylen, poſtea verò Eleam Phocenſium coloniam, ſuámque patriam ci- 353
uitatem humilem, bonos tantùm viros nutrire ſolitã, dilexit magis quàm Athenienſium magnificentiam: ad quos rarò proficiſcebatur, domi aſſiduè commórans. Hic & Achillẽ primus oratione cõpellauit, quãuis Phauorinus Parmenidẽ & alios cõplures profert. C
Placet autem illi mundos eſſe plures, vacuúmque non eſſe, naturam omnium rerum ex calido & frigido aridóque & humido fuiſſe profectam, quum iſta in alterutrum commutentur. Generationem hominum è terra eſſe, animámque ita ex his omnibus commixtam quæ prædiximus, vt à nullo eorum plus quàm à cæteris obtineatur. Hunc aiunt quum maledictis ageretur, indignari ſolitum, cauſantibúſque quibuſdam dixiſſe, Si maledicta æquo animo admittam, ne laudes quidem ſentiam. Octo verò fuiſſe Zenones, quum de Cittico loquemur, diximus. Floruit autem Olympiadem circiter ſexageſimam. D

LEVCIPPVS.

LEucippus Eleates, ſiue (vt aliis placet) Abderites, aut iuxta alios Mileſius, Zenonis auditor fuit. Placebat illi infinita eſſe omnia, & in ſeipſa commutari, atque vniuerſum iſtud inane eſſe plenúmque corporibus, múdóſque fieri corporibus in hoc inane inciden-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A tibus,& in se inuicem implicatis,atque ex motu secun
dum illorum incrementa naturam siderum fieri. So-
lem in circo maiori secundū lunam ferri,terram vehi,
ac circa medium verti, figurámque illius tympano si-
milé. Primus hic atomos principia subiecit. Summa-
tim ista illi visa sunt,sed sunt explicáda per partes. V-
niuersum quidé (vt diximus) infinitū ait. Huius par-
té plená esse,parté inanem, & elementa ait,mundósq;
354 ex eis infinitos esse,& in illa dilabi atque dissolui.Sic-
ut autem fieri múdos ex infinito per abscissioné, mul-
B ta corpora figuris omnigena in magnum vacuum fer-
ri,eáque in vnum coacta vnam vertiginé efficere, se-
cundū quam offendere ac circúuolui modis omnib',
atque ita discerni, vt seorsum similia quæ sunt sui si-
milia petant. Cæterùm æquilibra quum ob multitu-
dinem minimè iam circumferri possint, exilia quidé
ad exterius vacuum contendere,sic ordinante natura:
cætera subsidere & innexa atque in se implicata inui-
cem concurrere,atque ea concursione prius quandam
concretionem efficere rotundam. Hanc autem veluti
C membranam subsistere, continentem in se omnigena
corpora,quæ dum secúdum medii reluctationem cir-
cumuoluúntur,tenuem per gyrum membranulam fieri,
iuxta vertiginis tractum corporibus perpetuis semper
confluentibus:atque ita fieri terram,manentibus quæ
semel in medium iniecta erant, ipsúmque rursus con-
tinentem membranæ instar augeri iuxta externorum
influentiam corporum, & quú vertigine fertur,quæ-
cunque attigerit ea acquirere. Ex his quædam com-
D plicata concretioné facere, primò quidem humidam
ac luteam, exiccata & circumacta cum totius vertigi-
ne:deinde incensa & ignita,siderum efficere naturam.
esséque solis circulum extimú: lunæ verò terræ pro-
ximum,cæteris in medio horum positis.ac sidera qui-
dem omnia ob celeritatem motus ignescere,solem ve-
rò inflammari à sideribus,lunam paululum ex igne si-
bi vsurpare. solem lunámque deficere, quòd terra ad
meridiem vergat,quæ ad septentrionem sunt,niuibus
conspergantur,& pruinis algeant, in glaciémque con-

crescant. Solem quidem rarò deficere, lunā verò perpetuò, quòd sint impares eorum circuli. Enimuerò, vt generatio, ita & incrementa mundi esse, & diminutiones, & corruptiones ex quadam necessitate, quæ cuiusmodi sit, ipse exponit ac disserit. A 355

DEMOCRITVS.

DEmocritus Hegesistrati, siue (secundū alios) Athenocriti, vel certè Damasippi filius, siue (vt alii putant) Milesius fuit. Magos autem quosdam & Chaldæos audiuit, Xerxe rege patri illius præceptores, quādo apud illum hospitatus est, relinquente, vt etiam refert Herodotus, à quibus & Theologiam & Astrologiam didicit, quum adhuc puer esset. Postea verò Leucippum conuenit, & secundum quosdam Anaxagorā, quum annis XL iunior quàm ille esset. Refert Phauorinus in Omnimoda historia, Democritum de Anaxagora dixisse, non illius esse quas scripserit de sole ac luna opiniones, verùm illo antiquiores, ipsúmque sibi eas furatum esse: derogasse item iis quæ de mundi cōpositione & mente dixisset, infesto aduersus illū animo. Quum ergo illum improbarit, quo pacto ille eius auditor fuit? Demetrius autem in Æquiuocis, & Antisthenes in Successionibus tradunt illum in Ægyptum contendisse ad sacerdotes, Geometriam percepturum, & in Persidem ad Chaldæos atque ad rubrum mare. Non defuere qui dicerent & Gymnosophistis in India congressum esse, atque in Æthiopiam veniisse. Quúmque tertius esset frater, diuisisse substantiam, minorémque portionem, quæ erat in pecuniā, sibi elegisse, qua illi in peregrinatione opus erat, hoc illis dolo factum arbitrantibus. Demetrius ipsius partem centum talenta excessisse autor est, eúmque illa breui consumpsisse. Adeo verò studiosum fuisse, vt ex vicino hortulo sibi cellulam seligeret, ibíque seipsum includeret, & quum aliquando ipsius pater bouem ad immolādum adduxisset, ibíq; alligasset, tandiu hoc ab illo non fuisse cognitum, quoad hunc 356

B C D

A ille ſacrificii cauſa excitauit,ac bouis admonuit.Conſtat (inquit) illum Athenas veniſſe,atque ob deſpectũ gloriæ agnoſci noluiſſe:& quum agnouiſſet Socratem, ipſum à Socrate fuiſſe ignoratum. Veni enim Athenas (inquit) & me nemo cognouit. Siquidem Platonis illic riuales ſunt,ait Thraſyll':hic profectò obſcurus ac ſine nomine veniſſet, qui de OEnopidis familia,& Anaxagoras alter colloquio cum Socrate habito de philoſophia, Hic (inquit) philoſophus ſimilis eſt quinque certaminum victori. Et erat reuera in philoſophia πένταθλος hoc eſt, quinque certaminum. Nan-
B que naturalia,moralia,mathematica,liberalium diſciplinarum rationes,artiúmque omnem peritiam callebat. Huius illud eſt, Sermo operis vmbra. Porrò Demetrius Phalereus in Socratis defenſione, ne veniſſe quidem illum Athenas dixit. Id autem profectò maius eſt,ſi quidem tantã contẽpſit ciuitatem.Non enim ex loco gloriam aucupari contendebat, verùm loco gloriam imponere. Conſtat autem ex ſcriptis eius cuiuſmodi fuerit. Videtur autem(vt áit Thraſyllus)& Pythagoreorum fuiſſe imitator. Ipſius enim Pytha-
C goræ meminit,illum ſingulari admiratione proſequutus in Æquiuoco opere. Adeo autem videtur ab illo accepiſſe omnia,vt niſi temporũ ratio obſtaret, illum & audiſſe putaretur.Pythagoreorum tamẽ quempiam audiſſe Glaucus Rheginus,qui eius ſeculo vixit,omnino affirmat. Refert autem & Apollodorus Cyzicenus Philolao illum in amicitiam veniſſe,illóque familiariter vſum fuiſſe. Nitebatur autem (vt ait Antiſthenes) etiam variè probare imaginationes,ſæpe ſolitarius viuens, atque etiam ſepulcra incolens. Regreſſum ex peregrinatione humillimè vixiſſe ait, quippe qui o-
D mnem ſubſtantiam conſumpſerat,atque à Damaſo fratre propter ſummam inopiam nutritum fuiſſe. Vbi verò futura quædam prædixerat, ſequénſque rerum euentus fidem fecerat, diuinis iam honoribus dignus à pleriſque iudicatus eſt. Quum verò lege cautum eſ-
357 ſet,vt qui patrimonium conſumpſerat, ſepulcro patrio non dignaretur,eo cognito (vt ait Antiſthenes)ne

inuidorum & detrahentium pateret calumniæ, legisse A
illis constat magnum Diacosmum, quod cunctis illius operibus facile excellit. Et præterea quingentis talentis honoratum esse, neque id solùm, verùm & æreis imaginibus, vitáque functus publicè sepultus est, quum vixisset vltra cētum annos. Cæterùm Demetrius propinquos eius magnum illud opus recitasse refert, solúmque centū talentis fuisse honoratos. Hæc & Hippobotus ait. Porrò Aristoxenus in Historicis commentariis, Platonem Democriti commentaria, quæ colligere potuit, voluisse comburere, verùm ab Amy- B
cla & Clinia Pythagoricis fuisse prohibitum, nihil id adferre vtilitatis dicentibus. Iam enim eos libros apud plerosque seruari. Quod item ex eo colligitur, quòd quum antiquos ferme omnes memorauerit sapientes Plato, Democriti nusquam mentionem vllam fecerit, ne in eis quidem locis vbi quidpiam contradicendū erat, sciens & prudens (vt intelligi datur) ne contra optimum philosophorum certamen iniisse videretur, quem & Timon laudat, quum ait,

Qualis erat prudens Democritus, auctor amæni
Sermonis lepidíque tori, in primisque facetus.

Erat autem (vt ipse in paruo Diacosmo refert) iuue- C
nis eo tempore quo iam senior viuebat Anaxagoras, illo minor natu annis XL. Paruum verò illum Diacosmum à se compositum refert anno post Troiæ excidium quingentesimo trigesimo. Vixit (vt ait Apollodorus in Chronicis) Olympiade LXXX. Vt autem Thrasylus in eo libro qui inscribitur De legēdis Democriti libris, memorat LXXVII anno maior natu quàm Socrates, ætate nimirum Archelai Anaxagoræ discipuli atque OEnopidæ. Nanque & huius mentio- 358
nem facit. Meminit item & opinionis Parmenidis ac D
Zenonis, de vno vt maximè sua ætate claro, & Abderite Protagora, qui omnium consensu Socratis æqualis fuit. Refert autem Athenodorus in octauo Deambulationum libro, quum ad illum Hippocrates venisset, iussisse afferri lac, inspectóque lacte dixisse, Et capellæ primi partus & nigræ est. Vnde maximum dili-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A gentiæ ſuæ miraculum Hippocrati feciſſe. Sed & puellam Hippocratis comitẽ, primo die ita ſalutaſſe, Salue virgo: poſtridie verò, Salue mulier. Fuerat enim puella nocte illa vitiata. Moritur autem Democritus, iuxta Hermippum, in hunc modum. Quum iam ex ſenio deficeret, & propinquus videretur morti, mœrentem ſororem, quòd ille in celebritate Cereris moriturus ipſa deæ vota exoluere nequiret, bono animo eſſe iuſſit, panéſque calidos ſibi quotidie afferre: eos igitur naribus quum admouiſſet, viuum ſe dum ea cele-
B britas tranſiret, ſeruauit. Vbi verò dies illi tranſierunt (tres autem erant) quietiſſimè ac minimo dolore concluſit vitam, vt Hipparchus ait, c i x ætatis anno. Nos ſic de eo luſimus in pammetro,

Quiſnam tam ſapiens viſus qui tale patrarit
Vnquam, quale ſciens omnia Democritus?
Qui per tres tenuit præſentia fata dies, &
Illa recèns cocti panis odore aluit.

Hominis igitur vita ad eum habet modum. Sunt autem quæ ille opinatus eſt iſta: Principia omnium eſſe
C atomos atque inane, cætera omnia legitimum eſſe opinari. Infinitos eſſe mundos, generationi & corruptioni obnoxios, nihil ex eo quod non ſit, fieri, neque in id quod haudquaquam ſit, corrumpi. Atomos præ-
359 terea & magnitudine & numero eſſe infinitos, ferrique in toto ac rotari, atque ita cõcretiones omnes gignere, ignem, aquam, aerem, terram. Quippe & hæc ex atomis quibuſdam conſtare, eſſéque paſſioni & immutationi ob firmitatem ac ſoliditatẽ minimè obnoxia. Solem item & lunam ex huiuſmodi vertiginibus tumorúmque circunferentiis eſſe compoſitá, animámD que itidem, quam idem eſſe quod mentem dicit. Intueri nos, incidentibus in nos rerum imaginibus, cunctáque ſecundum neceſſitatem fieri, quum ſit vertigo cauſa generationis omnium, quam neceſſitatem dicit. Finẽ verò eſſe rectũ quietúmque animi ſtatum, quam εὐθυμίαν vocat, quæ vt quidá obliquè interpretantur, non idem ſit quod voluptas, verùm ſecundũ quam animus magna tranquillitate conſtantiáque beatus eſt,

dum nullo metu, nulla ſuperſtitione, aut alia quauis perturbatione agitatur. Eandē verò & Εὐεστὼ appellat, à bonitate cōſtantiæ, multiſque nominibus aliis. Quæ verò fiant, eſſe legitima, natura verò indiuidua atque inania. Ita ille opinatus eſt. Cæterùm ipſius libros & Thraſyllus notauit, atque in ordinē digeſſit ſecundum Platonis quadripartitū ordinem. Sunt autem iſti, morales, Pythagoras, De affectu ſapiētis, De his quæ ſunt apud inferos Tritogenia (hoc eſt, quòd ex ea tria fiāt quæ humana cuncta contineant) De probitate, ſeu De virtute, De copiæ cornu, De ſedatione animi, Cōmentariorum vel domorum. Nam is quē appellauit Eueſto, nō inuenitur: atque iſti quidē morales. Porrò naturales hi, Magnus diacoſmus (quē Theophraſtus Leucippi eſſe ait) paruus Diaſcomus, Coſmographia, De ſideribus vagis, De natura vnus, De natura hominis, ſiue De carne duo, De mente, De ſenſibus. Hos quidam illis adſcribunt, De anima, De liquoribus, De coloribus De differētibus fragoribus, Περὶ ἀμιξιφύσμων, Κρατωπήεια, hoc eſt Iudicium ferentia de ſupradictis, De imagine ſiue de prouidētia, De peſtibus normę, tres Ambiguorum. Et iſti quidem naturales. Porrò incompoſiti ſunt iſti, Cæleſtes cauſæ, Aeriæ cauſæ, Planæ cauſæ, De igne & his quæ ſunt in igne cauſæ, Cauſæ de vocibus, Cauſæ de ſeminibus, arboribus, fructib', Cauſæ de animalibus tres, Promiſcuæ cauſæ, De lapide. & hi quidem incompoſiti. Mathematici verò hi ſunt, De ſententiæ differentiis, ſiue De contactu circuli & ſphæræ, De geometria, Geometricorum numeri, De mutis ac ſolidis lineis duo, Explicationes, Magnus annus ſiue Aſtronomia, Παράπηγμα, Certamen clepſydræ, Cæli deſcriptio, Terræ deſcriptio, Poli deſcriptio, Radiorū deſcriptio. hactenus de mathematica. De muſica hi ſunt, De concentu & harmonia, De poeſi, De carminis venuſtate, De conſonis & diſſonis rebus, De Homero, ſiue Verſuū rectitudine & linguis, De carmine, De verbis & nominib'. hæc ille de muſica. De medicina, & de his quæ ſub artē cadūt iſta ſcripſit: Prænotio. De ratione victus, ſiue Medicinæ ſententia, Cauſæ

A B C D 360

A De intempestiuis, De tempestiuis, De agricultura siue geometricus, De pictura, De re militari & armis. de his hactenus. Sunt qui seorsum & Commentariis ista constituant, De sacris in Babylone literis, De his quæ sunt in Meroe, Oceani nauigatio, De historia Chaldaica & Phrygia, De febre, & de iis quæ ex morbo tussi agitantur, Legales causæ, Chernica, siue Problemata. Cætera quæ ad illum quidam referunt, partim ex eius opusculis decerpta, partim omnino aliena con
B sensu omnium sunt. Hæc de illius voluminibus. Sex autem fuere Democriti. Primus hic ipse: secundus, Chius musicus, coætanei ambo: tertius, sculptor, cuius Antigonus meminit: quartus, qui de templo Dianæ Ephesiæ scripsit, & ciuitate Samothraca: quintus, epigrammatum poeta clarus & floridus: sextus, Pergamenus, orator clarus.

361 PROTAGORAS.

C PRotagoras Artemonis, siue (vt Apollodorus & Dion in Persicis ait) Mæãdri filius Abderites fuit, vt Heraclides Ponticus in libris De legibus tradidit, qui illum & Thuriis leges dedisse ait. Vt autem Eupolis in tragœdia quæ inscribitur Colaces refert, Teius fuit. Ait enim ille,

Est intus ille Protagoras iam Teïus.

Hic & Prodicus Ceus libros prælegẽtes sibi quæstum faciebant. Plato denique in Protagora graui voce fuisse Prodicum ait. Audiuit autem Protagoras Democri-
D tum, vocabatúrque sapiẽtia, vt Phauorinus in Omnimoda historia refert. Primus dixit duas omnium rerum esse rationes inuicem contrarias, quibus etiam interrogãdo vtebatur, atque in hunc ferme cœpit modum: Omnium rerum modus & mensura homo est. Earum quidem quæ sunt, vt sunt: quæ verò non sunt, tãquam non sint. Dicebátque nihil esse animam præter sensus, sicut & Plato refert in Theæteto, omniáque esse vera. Alio autem in loco in hunc cœpit modum: De diis quidem statuere nequeo, neque an sint, nécne.

Sunt

Sunt enim plurima quæ id ſcire prohibeant, quippe & ſumma rei incertitudo, & breuis hominis vita. Ob hoc autem principium operis pulſus ab Athenienſibus eſt, libríque illius in foro cremati ſunt ſub præconis voce à ſingulis, qui illos habebant, inueſtigati. Hic primus pro mercede minas centum exegit, primúſque temporis vires expoſuit, orationúmque certamina ſpectauit, & ſophiſma his qui contentionis ſtudio delectantur, induxit: & omiſſa mente de nomine diſſeruit, ac ſuperficiale & illud leue contentionis genus. Vnde & ipſum Timon mixtum contentioſúmque appellauit, quum de eo ſic ſcribit, A B

Protagoras mixtus, ſimul & contendere doctus.

Hic & Socraticum dicendi genus primus mouit. Antiſtheníſque rationem, qua demonſtrare nititur contradici non poſſe, vt Plato in Euthydemo loquitur, primus iſte verſauit, primúſque (vt ait Artemidorus dialecticus in libro aduerſus Chryſippum) argumenta ad quæſtiones docuit. Ac primus quam nũcupauit τύλλω, in quam onera portant, inuenit, vt Ariſtoteles in libro De diſciplina ait. Erat enim vafer (vt memorat ſanè Epicurus) atque aduerſus Democritum hunc in modum elatus eſt, quum ligna dediſſe viſus eſſet. Diuiſit autem orationem primus in quatuor, precationem, interrogationem, reſponſionem, præceptum. Alij ſeptem in partes diſtinxiſſe aiunt, narrationem, interrogationem, reſponſionem, præceptum, promiſſionem, precationem, vocationem, quas etiam fundamenta orationis dixit. Porrò Alcidamas orationis quatuor partes dixit, dictionem, pronuntiationem, interrogationem, appellationem. Primum verò librorum ſuorum De diis recitauit eum cuius initium ſuprà poſuim'. Recitauit autem Athenis in Euripidis, ſiue (vt quidam volunt) in Megaclidis domo, vt alij, in Lyceo, Archagora Theodoti filio diſcipulo recitante. Accuſauit autem Pythodorus Polyzeli filius vnus ex quadringentis. Ariſtoteles Euathlum accuſaſſe ait. Sunt autem qui ſeruantur eius libri, hi, Ars contentionis, De lucta, De diſciplinis, De repub. De libertate, De virtutibus, De 362 C D

A priſco ſtatu, De iis quæ ſunt apud inferos, De iis quæ non rectè ab hominibus geruntur, De præcepto, Cauſa de mercede, Contradictionum duo. Et ij quidem eius libri. Scripſit autem & Plato dialogum in eum. Refert Philochorus, eo nauigáte in Siciliam, nauim qua ferebatur ſubmerſam fuiſſe, idque Euripidem in Ixione innuere ait. Quidá illum in via defeciſſe iter agẽtem, quum ad nonageſimum ætatis peruenisſet annum, ſiue (vt ait Apollodorus) L X X. Porrò in ſtudiis philoſophiæ verſatú annis quadraginta, circa ſeptuageſimam-
B quartam Olympiadem claruiſſe. Eſt in hunc noſtrum ita ſe habens epigramma,

363 *Te quoque Protagoram redeuntem fertur Athenis*
Iam Getulum media mortem obiiſſe via.
Cecropis Urbs potuit, potuiſti Palladis Urbem
Linquere, non potuit Styx violenta fugi.

Fertur, quum mercedem aliquando exigeret. Euathlúſque illius diſcipulus diceret, Sed nondum quicquam vici, dixiſſe, At equidem ſi vicero, quodcunque vicero, accipiam neceſſe eſt: ſin verò tu viceris, id in tuum
C ius neceſſariò concedet. Fuit autem & alius Protagoras aſtrologus, in quem & Euphorion epicedium ſcripſit. Tertius, Stoicus philoſophus.

DIOGENES APOLLONIATES.

DIogenes Apollothemidis filius, Apolloniates fuit, vir Phyſicus & eloquentia & ſapientia in primis clarus. Anaximenis auditorem fuiſſe Antiſthenes tra-
D dit: fuit autem Anaxagoræ temporibus. Hunc ait Phalereus Demetrius in Socratis defenſione Athenis præ nimia inuidia periclitatum de vita. Quæ autem opinatus eſt, ſunt iſta: Elementum eſſe aerem, mundos infinitos, & inane infinitum, denſúmque aerem ac rareſcentem, mundos gignere, nihil ex eo quod non ſit, fieri, neque in id quod non ſit, corrumpi. Terram eſſe rotundam, atque in medio ſitam, eámque cepiſſe conſtantiam ſecundum illam quæ ex calido eſt circumſe-

rentiam:ex frigido concretionem ac soliditatem acce- A
pisse. Est autem initium operis hoc, Qui docere aliquid instituit,ei,mea quidem sententia,operæpretium est certum & indubitatum præstare principium, orationéque simplici atque pudica vti.

ANAXARCHVS.

ANaxarchus Abderites, Diomenis Smyrnæi auditor fuit,alij Metrodori Chij auditorem tradunt. Hic se ne id quidem scire dicebat, quòd nihil sciret. B
Porrò Metrodorum alij Nesum Chium, alij Demo- 364
critum audisse tradunt. Anaxarchus igitur Alexandro etiam congressus est,floruítque circa c & x Olympiadem. Inimicum autem habuit Nicocreontem Cypri tyrannum.Et quum illum Alexander aliquãdo in conuiuio rogasset, quídnam de cœna illa sentiret, dixisse ferunt, Cuncta magnificè,ô rex,verùm oportebat iam caput satrapæ cuiusdã apponi, Nicocreontem intuens. Hoc ille ægrè ferens, memor iniuriæ,post mortem regis, quum naui ferretur Anaxarchus, inuitúsque applicuisset Cyprum,comprehensum eum,in saxum concauum iniecit, iussitque ferreis malleis cædi:illum pœnæ suæ negligentem, celebre id dictum ingeminasse aiunt, Tũde,tunde Anaxarchi vasculum:nam Anaxarchum nihil teris. Iubente verò illo ipsius præcidi linguam,fama est præcisam mordicus in eius faciem conspuisse. Est nostrum in ipsum tale carmen, C

Contrahite in rugas tritum hũc magis ac magis vtrem,
Tutus Anaxarchus iam Iouis arce latet.
Et te hæc mox melius distinguere verba iubebit D
Percussor, Stygiis & recitare deis.

Hic ob animi constantiam & facilem victum Fortunatus appellabatur, habebátque ad emendandum maximam autoritatem. Alexandrum enim deum se esse arbitrátem auertit,quum ex ictu quodam sanguinem illi fluere vidisset, digito ostendens, ita illi ait, Hoc quidem sanguis est, non autem,

Ille cruor, diuis qualis solet esse beatis.

A Plutarchus Alexandrum ipsum amicis hoc dixisse refert. aliàs item Anaxarchum illi quum præbibisset, ostendisse calicem,& dixisse,

Ferietur aliquis mox deùm humana manu.

365 PYRRHO.

PYrrho Eliensis Plistarchum habuit patrem : quod etiam Diocles tradit. Is (vt Apollodorus ait in Chronicis) pictor fuit primùm, atque(vt Alexáder in
B Successionibus scribit)Dryſonem Stilponis filium audiuit, deinde Anaxarchum,illi vbique adhærens,ita vt Gymnosophistas in Indiam adierit, Magisque congressus sit. Vnde & nobilissimè philosophiam tractasse videtur , commentus modum quo de omnibus nihil decerneret,neque quicquam comprehendi posse diceret , vt Ascanius Abderites autor est.Negabat enim quicquam turpe esse aut honestum , iustum vel iniustum, eadem ratione & in omnibus nihil verè esse,cæterùm lege atque consuetudine cuncta homines face-
C re : neque enim esse quicquam istud potius quàm illud. Consentanea ad hæc illi & vita erat, nihil declinás nihilque deuitans, sustinebat omnia:currus si forte occurrissent, & prærupta, & canes,& talia,nihil omnino sensibus permittés. Seruabatur autem(vt Caryſtius Antigonus refert) à sequentibus se necessariis. Porrò Ænesidemus ipsum De assensu quidem retinendo philosophatum esse tradit , non tamen imprudenter gessisse singula. Vixit autem ad annos fermè x c. Cæterùm Antigonus Caryſtius in libro quem de Pyrrhone scri-
D psit,hæc de illo memorat , ipsum principiò quidē obscurum & pauperem,pictorémque fuisse,seruarique in Elide in gymnasio λαμπαδίσας nó infeliciter ab eo elaboratos. Quin egredi solitum & solitarium viuere, raróque apparere domesticis.Hoc autem idcirco facere, quòd audisset Indum quendam Anaxarcho exprobrátem, quòd nullum doceret virum bonum fieri , quum ipse regias aulas frequens tereret & regibus obsequeretur, sempérque eodem perseueraſse vultu atque ha-

bitu,vt si quispiam illum inter dicendum desereret,ipse A
tamen quod cœperat perageret,& quidem quum in a-
dolescentia mobilis fuerit.Sæpe(inquit) peregrè pro-
ficiscebatur,nemini quò pergeret prædicens,& quibus
volebat,congrediebatur.Et quum aliquando Anaxar-
chus in scrobem incidisset,ille pertransiit nihil ei opem 366
ferens.Idque quum plerique culparent, Anaxarchus i-
pse laudabat vt indifferenter & sine affectu se habẽtem.
Quum secum loqui aliquando deprehensus esset,roga-
tus cur id faceret,Meditor(inquit)bon' vt sim.In quæ-
stionibus à nemine cõtemnebatur, quòd obiter solúm- B
que ad interrogata diceret:qua ex re factum est vt Nau
siphanes adhuc adolescẽtulus ab eo capt' sit & allectus.
Aiebat enim oportere affectus quidem esse Pyrrhonis,
suiipsius autem verborum. Dicebátque sæpenumero
Epicurum conuersationem institutúmque Pyrrhonis
admiratum, ipsum de se percontari assiduè solitum.
Tanto autem in honore à patria sua habebatur,vt eum
pontificem constituerit,atque illius gratia philosophos
publico decreto omnes immunitate donauerit. Com- C
plures item habuit instituti sui,hoc est, rerũ negligen-
tiæ & cõtemptus æmulos.Vnde & illum complectitur
mirificè Timõ in Pythone,& in Sillis,quòd liber eua-
serit omnibus perturbationibus,superstitionéque & va
nitate,& captione sophistica,ac dei instar inter homi-
nes regnarit.

Miror quî tandem potuisti euadere Pyrrho
Turgentes frustra,stupidos vanósque sophistas,
Atque impostura fallacis soluere vincla,
Nec fuerit curæ scrutari,Græcia quali D
Aëre cingatur,neque vbi aut vnde omnia consient.

Et iterum in Indalmis,

Abs te illud miserè optarim cognoscere Pyrrho,
Quî fuerit facilis letáque vita tibi,
Solus vt in viuis gereres te numinis instar.

Hunc autem Athenienses etiam ciuitate honorauerunt,
vt refert Diocles,quòd Cotyn Thracium interemisset.
Piè verò & cum sorore sua obstetrice vixit (vt Erato-
sthenes in libro De diuitiis & paupertate refert)quo tẽ

A pore ipſe publicè auiculas porcellóſque venúdabat, domique indifferēti munditia erat. Fertur obeiuſmodi indifferentiam, & ſcrofam lauare ſolitus: & quum ſorori
367 quandoque ſuccenſuiſſet (Philiſta autem vocabatur) arguerétque illum quiſpiam vt immemorem inſtituti ſui, Non (inquit) muliercula documentum erit noſtræ indifferentiæ. Rurſum quum ſe inuadentem canem repuliſſet, cauſantique cuidam, Graue (inquit) eſt & perdifficile hominem penitus exuere. Certādum verò pro
B viribus, primùm quidem operibus, alioqui vel ratione aduerſum res. Aiunt illum & medicaméta, putria & ſectiones, & vſtiones ſibi vlceri cuipiam adhibitas tanta tuliſſe conſtantia, vt ſupercilia ne contraxerit quidem. Eius animi magnitudinem & Timon in iis quæ ſcripſit ad Pythonem, proſequitur. Philo quoque Atheniēſis ipſius neceſſarius, illum Democriti meminiſſe, tum etiam Homeri dixit, miratum, illum eius verſiculum, aſſiduéque pronuntiare ſolitum,

Tale quidem genus eſt hominum, quale eſt foliorum.

C Amplectíque quod homines muſcis & auibus comparet. Illos item perlibenter & ſæpe proferre,

Quin tu igitur morere, & plora mihi, amice, viciſſim.
Nam & periit Patroclus qui te ſuperabat abunde.

Sicut & cætera illius quibus infirmitas & inania ſtudia atque pueriles hominum motus indicantur. Poſidonius autem de illo tale quiddam retulit. Naui aliquando ferebatur, & quum ſocij tēpeſtate acti deiectiores eſſent, ipſe tranquillo animo porcellum in naui edentem oſtendebat, dicens oportere ſapientem hanc illius imita-
D ri ſecuritatem. Solus hunc Numenius dogma etiam edidiſſe ait. Huius præterea memorabiles iſti fuere diſcipuli, Eurylochus, cuius id notatur vitium: Aiunt illum aliquando ita furore inſtigatum, vt ſumpto veru cum carnibus cocum in forum vſque perſequeretur, & in Elide quæſtionibus eruditorum fatigatum abiecto pallio, Alpheum tranaſſe fluuium. Erat autem Sophiſtis infeſtiſſimus, ſicuti & Timonem ferunt. Philo autem in diſputationibus erat frequentior. Vnde & Timon de illo ait,

Aut ſecum meditantem, & ſtrepitu turbáque remotũ, A
Litibus aut ſtolidæ addictum famæque Philonem. 368

Hecatæus præterea Abderites,& Timõ Phliaſius poeta Sillorum ſcriptor,de quo dicemus, Nauſiphanes quoque Teïus(cuius plerique Epicurum auditorem fuiſſe tradunt)eius diſcipuli fuerunt. Hi omnes à magiſtro quidem Pyrrhonij,cæterùm à dogmate aporetici & ſceptici,prætereáque & ephectici,& zetetici appellabantur.Eſt enim Zetetica philoſophia ſic dicta,quòd ſemper in veritatis inquiſitione verſetur. Porrò ſceptica, quòd ſemper quærat & nunquam inueniat. Ephectica B autem dicitur ab euentu,quòd poſt inquiſitionem ambigatur itidem:aporetica verò quòd ei' ſectatores ſemper addubitent, atque à Pyrrhone Pyrrhonij (vt diximus)denominati ſũt. Enimuero Theodoſius in Sceptici capitulis,ſcepticam Pyrrhoniam minimè appellari oportere ait.Nam ſi quidem motus & agitatio mentis alterius comprehendi à nobis non poteſt, profectò Pyrrhonis affectum ignorabimus.At ſi illum ignoremus, Pyrrhonij haudquaquam dicemur,præterquam quòd neque Pyrrho primus ſceptices inuentor fuerit, neque ea dogma aliquod habeat:recti' autem diceretur Pyr- C rhonis moribus ſimilis. Eius ſectæ principem Homerum fuiſſe plerique autumant, quòd is in ſuis ſcriptis de rebus eiſdem præter cæteros aliâs aliter loquitur, neque certò quicquam in rebus pronuntiat ac fert ſententiam.Denique & ſeptem ſapientes in hoc genere fuiſſe verſatos,quorum illa ſint,Nihil nimis,& Sponſioni adiacet damnum,quo ſignificetur qui fideiuſſor exiſtat, illum è veſtigio certa compertáque incommoda ſubſequi.Archilochum item & Euripidem id genus exercu- D iſſe,vbi Archilochus quidem ait,

Ea mens eſt hominibus, Glauce Leptinæ fili,
Qualem mortalibus in dies Iupiter mittit.

item Euripides,

Sentire verò quippiam quid hos ferunt
Homunciones? nam neſcimus id quidem
An rectè agamus,an ſecus quod quis velit.

A Sed & Xenophanes, & Zenò Eleates, ac Democritus
369 ſecundum eos ſceptici ſunt: ex quibus Xenophanes quidem ait,

Nemo aliquid certò nouit, vel nouerit vnquam.

Zeno autē motum tollit dicēs, Omne quod mouetur, neque in quo eſt mouetur loco, neq; in quo nō eſt. Porrò Democrit', excluſis qualitatibus, aut ait lege calidū, aut lege frigidum. Eſt autem cauſa atomi & vacuum. Ac rurſus, Cauſa quidem nihil nouimus: nam veritas in profundo eſt. Plato itē id quidem quod verum ſit diis
B deorúmque filiis concedit: cæterùm rationem probabilem perquirit. Euripides quoque dubitat an viuere ſit emori, moríque viuere mortales putent: ait enim,

Quis nouit autem an viuere hoc ſit emori,
An emori hoc ſit quod vocamus viuere?

Empedocles item quædam vix dici poſſe, alia neque auditu percipi, neque mente comprehendi ait, ídque ſolùm probari quod quiſque putarit. Heraclitus itidem de rebus maximis coniectandum adſtruendúmque eſſe
C quippiam temere negat. Hippocrates item ambiguo atque humano more loquitur, atq; longè antè Homerus,

Lingua volubilis eſt hominum verbíſque referta. Et,
Verborum hinc atque hinc ingens eſt copia cuiuis. Et,
Quale prior dixit, reddetur tale viciſſim.

Æquas verborum vires obiectionéſque ſignificans. Itaque huiuſmodi ſceptici ſectarum omnium dogmata euertere perſtabant, nihil ipſi dogmatis afferentes, atque cæterorum tantùm enuntianda dogmata atque enarranda proponentes, nihil definiendo, neque hoc ipſum
D quidem etiam, & ipſum quoque nihil definire tollebāt, dicentes illud, Nihil definimus. Nam profectò definirent. Cæterùm ſententias aliorum proferimus noſtræ infirmitatis indicium, perinde acſi annuentes hoc indicare poſſibile eſſet. At voce definiemus nihil. Ex eo
370 igitur quod dicūt Nihil definimus, morbus qui ἀφασία dicitur, quòd neutram in partem ſententiam propenſius inclinet, inſinuatur. Ac per id ſimiliter quod proferūt, Nihil magis, atq; id Omni rationi ratio obiecta reperitur, & ſimilia. Dicitur autē Nihil magis etiā poſitiuè

de quibuſdam quaſi ſimilia ſint, vt Nihil magis pirata malus eſt quàm mendax. Verùm ab huiuſmodi ſcepticis non poſitiuè ſed negando dicitur, ſicuti ab improbante quum dicitur, Non magis Scylla fluit quàm Chimæra. Ipſum verò Magis aliquãdo per comparationem pronuntiatur, vt quum dicimus, Magis dulce mel quàm vuam eſſe: aliquando item poſitiuè, aut per negationem, vt quum dicimus, Magis prodeſt virtus quàm obeſt. Significamus enim virtutem prodeſſe, nõ obeſſe. Verùm & ipſam vocem Nihil magis ſceptici tollunt. Sicuti enim Non magis eſt prouidentia quàm non eſt, ita & ipſum nihil magis, nihil magis eſt quàm non eſt. Significat igitur & ea vox (ſicut & Timon in Pythone ait) nihil definire, verùm hærere ambiguum. Porrò quæ verbis omnibus ineſt vox, ea quoque cogit aſſenſus detentionem. Nam ſiquidem diſſidentibus rebus, verba tantundem valeant, veritatis ignoratio ſequitur, ne huic quidem rationi deeſt ratio quæ aduerſetur. Quæ & ipſa quum ſuſtulerit reliquas, à ſemetipſa ſublata peribit, non ſecus atque medicamenta, quæ vbi epota prius materiam exhauſerint, & ipſa egeruntur ac pereunt. Aiunt autem dogmatici ſe non modò non tollere, verùm & aſſerère & confirmare rationem. Solùm itaque miniſtris vtebantur rationibus. Neque enim fas erat rationem à ratione non tolli, quemadmodum dicere conſueuimus, locum non eſſe, & locum omnino dicere oportet, & ſi non dogmatis, at demonſtrationis ratione. Nihilque ſecundum neceſſitatem fieri, & tamen neceſſitatem dicere oportet. Tali quodã interpretationis modo vtebantur, res non eiuſmodi per naturam eſſe quales viderentur, ſed videri tantùm, atque ea inquirere dicebant, non quæ intelligerẽt (quod enim intelligitur, liquet) ſed quæ ſenſibus perciperentur ac cõmunicarent. Eſt igitur Pyrrhonis ratio memoria quædam earum rerum quæ vidẽtur, ſiue quomodolibet intelligũtur, ſecundũ quam omnia omnibus conferuntur. Eáque comparata vtiliſſima, plenáque perturbationis eſſe cernuntur, ſicut ait Æneſidemus in Introductione in Pyrrhonia. Porrò

A B C D 371

A ad eas quæ in ſpeculationib' ſunt oppoſitiones, quum prius oſtenderint quibus modis res perſuadeant, eiſdem autoribus illarum fidem tollunt. Nam perſuadere quidem ea quæ ſecundum ſenſus concorditer ſe habent, & quæ nunquam vel certè rarò incidunt. Conſueta item, & quæ legibus viſa ſunt diſtincta atque admirationi habita. Demonſtrabant itaque ex iis quæ contraria ſunt perſuaſiones æquales eſſe perſuadentibus. Porrò ambigua ſecundum concordiã earum rerum quæ vel aſpectu vel intelligentia percipiũtur, decem modis tradebant, quibus ſubiecta differre vide-
B bantur. Ex his primus eſt qui conſtat ex animalium indifferentiis ad voluptatem & dolorem, commoda & incommoda. Ex eo autem colligitur non eaſdem ac eiſdem imaginationes incidere, quódque eam pugnã neceſſariò ſequitur ambigere. Quippe animaliũ alia abſque coitu gigni, vt ſunt quæ in igni viuũt, quæ πυρίζια vocantur: phœníxque Arabicus atque teredines: alia item ex congreſſu, vt ſunt homines & cætera. Atque alia ſic, alia ſic comparata ſunt. Quocirca etiã ſenſibus differunt: nam aquilæ acutiſſimè vident, canis ſa-
C gaciſſimè olfacit. Eſt igitur conſentaneum quæ differenter oculis incidunt, eorum itidem differre phantaſmata. Nam capræ quidem virgulta alimento eſſe, homini autem amara atque inſuauia. Cicutam quoque coturnici nutrimentum, homini inferre perniciem. Suem item fimum edere, quem minimè equus attingat. Secundus ex hominum ingeniis per gentes comparationéſque colligitur. Demophon enim menſis præfectus Alexandri ad vmbram calefiebat, ſoléque rigebat. Andron item Argiuus (vt ait Ariſtoteles) per
272 arida Libyæ loca abſque potu iter agebat. Alius item
D medicinæ, agriculturæ alius, alius mercaturæ ſtudioſus eſt. Atque iſta quidẽ aliis proſunt, aliis obſunt: qua ex re continendus aſſenſus eſt. Tertius ex differẽtibus ſenſuum poris accipitur. Nanque malũ aſpectui quidem pallidũ, guſtui dulce, tactui leue, olfactuíque fragrantia odoris gratiſſimũ incidit. Eadémque forma pro ſpeculorũ varietate non eadẽ cernitur. Conſequés

igitur eſt,quòd apparet non magis id eſſe quàm aliud. A
Quartus, circa affectus communiter viciſſitudinéſque verſatur,puta ſanitatem,morbum,ſomnũ, euigilationem,gaudium,triſtitiam,iuuentam,ſenectam,audaciã, metum,indigentiam,copiam,amicitiam,odium,calorem,frigus, quòd videlicet reſpiretur ac viciſſim ſpiritus meatus intercludantur. Diuerſæ ita videntur quæ incidunt præter diſpoſitiones quaſlibet. Neque enim qui veſani ſunt,præter naturam ſe habent.Quid enim illi magis quàm nos? nanque & nos ſolem veluti ſtantem intuemur. Theon autem Tithoreus B
Stoicus,dormiens in ſomnis ambulabat,Periclíſque ſeruus in ſummo tecto. Quintus circa leges atque inſtituta,fabuloſáſque probationes,atque artificialia fœdera, dogmaticáſque opiniones vertitur. In eo continentur quæ de honeſtis ac turpibus,veríſque & falſis, déque ſummo bono,de diis, & generationibus,& corruptione omnium quæ apparent, diſputantur. Denique quod apud alios iuſtum, apud alios iniuſtum eſt,idémque aliis bonum,aliis malum putatur. Nam Perſis quidem filiabus miſceri legitimum eſt, id verò Græcis nefarium exiſtimatur. Atque Maſſagetæ (vt C
Eudoxus quidem in primo Periodi refert) vxores habent communes, Græci eam communionem deteſtantur. Cilices item latrociniis gaudent, Græci non. Sic de diis quoque alii aliter ſentiunt. Quippe illorum prouidentiam alii confitentur,alii negant. Ægyptii quoque condientes ſepeliunt corpora, Romani verò incendentes, Pæonéſque in ſtagna proiiciunt. Vnde circa veri profeſſionem continetur aſſenſio.
Sextus in congreſſionibus ſocietatibúſque conſi- 373
ſtet, ſecundum quem liquidè nihil per ſe & integrè
apparet, ſed cum aere ac lumine, liquido ac ſo- D
lido, calore, frigore, motu, euaporatione, ac viribus aliis. Conſtat enim purpuram colorem ſuum varium præ ſe ferre ad ſolem ac lunam & lucernam. Color item noſter diuerſus ſub meridiem apparet, Et ſol itidem qui à duobus in aerem tollitur lapis,in aqua facilè tranſfertur. At enim grauis exiſtẽs,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ab humore leuigatur,ſiue leuis ab aere grauatur.Igno
ramus igitur quid ſeorſum ſit,veluti in vnguento ole-
um.Septimus,circa ſubſtãtias & poſitiones quaſdam,
& loca, & ea quæ in locis ſunt verſatur.Per eum quæ
videntur magna eſſe, modica apparent.vt ſi quadrata,
rotunda:plana, tumere: recta,obliqua:pallida,coloris
alterius. Sol denique longius quàm ſit abeſſe videtur,
montéſque procul in morem nebulæ,&plani leuéſque
propè aſperi eſſe cernuntur ac prærupti. Sol itidem o-
riens quidem alius videtur, alius quum medio cælo ſe
B fuderit. Atque idem corpus in nemore aliud, aliud in
aperta terra apparet,effigiéſque præter propriam po-
ſitionem, vt columbæ collum in conuerſione videtur.
Quoniam igitur extra loca & poſitiones iſta conſide-
rari nequeunt,illorũ quoque natura ignoratur.Octa-
uus qui prẹter ſuas quantitates ſiue calore vel frigore,
velocitate vel tarditate,ſiue pallore,ſiue calore quouis
alio conſiſtit. Nãque vinum modicè ſumptum,firmat
ac roborat:immodicè,ſtatum mentis euertit. idem de
cibo & ſimilibus. Nonus eſt qui præter ſolennem na-
C turæ morem , vel nouum vel rarum contingit. Nam
terræ motus apud quos crebrò cõtingunt,admiratio-
ni non ſunt.Sol itidem, quia quotidie cernitur. Deci-
mus ex alterna collatione conſtat, puta graue ad leue,
forte ad imbecillum,maius ad minus, ſuperius ad in-
374 ferius. Dextrum autem nõ per naturam dextrum eſt,
verùm ex ſiniſtri collatione intelligitur : nam ſi tolla-
tur ſiniſtrum,dextrum non erit. Eadem ratione & pa-
ter,& frater,velut ad aliquid dicũtur, & dies veluti ad
D ſolem, atque omnia veluti ad mentem. Quæ igitur ad
aliquid dicuntur, per ſeipſa incognita ſunt. Atque hi
quidẽ decem modi ſunt,quos prædiximus. Cæterùm
Agrippa his quinque alios inuexit , eum videlicet qui
ex diſſonantia colligitur , & qui in infinitum progre-
ditur,& eum qui ad aliquid dicitur, quíque ex ſubie-
ctione,& qui ex mutua ſucceſſione conſtat. Qui igi-
tur ex diſſonantia eſt,quæſtio quæcunque fuerit apud
philoſophos propoſita quæ ex conſuetudine, ingentis
pugnæ & perturbationis plena oſtenditur. Qui verò

in infiniutm procedit,quod quæſitum fuerit affirmari A
minimè permittit,quòd aliud ab alio fidem capiat,atque ita in infinitum res procedat. Qui autem ad aliquid, nihil percipi per omnia dicit, ſed cum altero: quocirca & ignota eſt.Porrò tãquam ex probato conſtat modus, quum putant quidam ex ſeipſis principia rerum oportere admittere, vt certa ac indubitata,neque vltrà debere inquiri: quod ſtultũ atque inane eſt. Contrarium enim quiſpiam ſubiiciet. Per inuicem autem modus conſiſtit, quum quod quæſitam rem firmare debere debuit,ipſũ opus habet ab eo quod quæritur fidem capere. Puta ſi poros quiſpiam idcirco eſſe B
aſſeueret quòd vapores fiant,ipſum ad affirmationem ſumit,quod minimè debuit. Tollunt autẽ iſti omnem demonſtrationem, omnéque iudicium,& ſignum, & cauſam,& motum,atque diſcẽtiam,& generationem, & quòd natura quippiam,aut bonum, aut malum ſit. Omnis enim(aiunt)demonſtratio,aut ex demonſtratis rebus conſtat, aut ex non demonſtratis. Si igitur ex demonſtratis, & illa demonſtratione aliqua egebunt,atque ita in infinitum pergetur.Sin verò ex non demonſtratis,ſi omnia, ſi quædam, ſi vnum etiam ſo- C
lum diſſideat,totum demonſtratione carere. Quòd ſi videatur (inquiunt) quædam eſſe quæ demonſtratione non egeant,mira illorum ſciẽtia eſt & mens, ſi non intelligũt hoc ipſum in primis quod fidem habeat ex eis probatione indigere. Neq; enim quatuor eſſe ele- 375
mẽta inde aſtruendũ eſt,quòd quatuor ſint elementa. Præterea ſi negentur particulares demonſtrationes,generalem quoque demonſtrationem tolli neceſſe eſt. Vt autem ſciamus demonſtrationem, iudicium erit neceſ D
ſarium. Itidem, vt iudicium eſſe nouerimus, demonſtratione opus erit. Vnde ſi vtraque quum adinuicem referantur,incomprehenſibilia ſunt, quónam modo percipiantur quæ manifeſta ſunt, ſi ignoretur demonſtratio? Quæritur autem num talia appareant.verùm ſi per ſubſtantiam ita ſe habeant, ſtultos dogmaticos dicebant. Quod enim ex tanquam probato concluditur,non contemplationis, verùm poſitionis rationem

A habet. Porrò eadem ratione etiam de impoſſibilibus argumẽtari liceret. Cæterùm qui arbitrẽtur, minimè oportere ex iis quæ ſecundum circunſtantiá ſunt verum iudicare, neque ex his quæ ſecúdum naturá ſunt leges ferre, eos dicebant modos rerum omniú ſibi diffinire, nequaquam intuentes quod manifeſtum eſt, omne id ſecundum reluctationé affectúmque apparere. Aut igitur vera omnia eſſe, aut falſa omnia dicendum eſt. Sin autem quædam vera ſunt, quónam ea diſcer-
B nemus modo? Neque enim ſenſu quæ ſecundum ſenſum ſunt, quum omnia illi videantur æqualia, neque intelligentia ob eandem cauſam. His autem explosis, nulla iudicandi vis reliqua cernitur. Qui igitur (inquiunt illi) de aliqua ſiue ſenſibili ſiue intelligibili re aſtruit, prius quæ de ea re ſunt opiniones conſtituere debet: alii enim iſta, alii iſta abſtulerunt. Neceſſe eſt autem vel ſenſu vel intelligentia iudicari. Cæterùm de vtriſque contentio eſt. Non igitur poſſibile eſt, opiniones de rebus ſenſibilibus intelligibilibúſque iudica-
C re. Atqui ſi propter eam quæ eſt in intelligentiis pugnam omnibus renuntiandum eſt, tolletur menſura ad quam cuncta diligenter exacta videntur. Omnia igitur æqualia arbitrabuntur. Ad hæc (aiunt) qui nobiſcum diſputat quod apparet probabile ſit nécne, ſiquidem probabile eſt, nihil aduerſus illum dicere potuerit cui contrà videtur. Sicut enim ipſe probabilis eſt qui perſpicuum eſſe affirmat, ita & aduerſarius. Sin autem non probabilis, neque ipſi credetur qui clarum
376 eſſe ac manifeſtum dicit: quod autem perſuadet, ve-
D rum eſſe arbitrandum non eſt. Neque enim idem omnibus perſuadet, neque eiſdem ſemper. Fit autem perſuaſio etiam præter id quod extrinſecus eſt, ſiue præter dicentis opinionẽ, ſiue præter curam, ſiue prẽter ſuauitatem, ſiue præter conſuetudinem, ſiue præter id quod gratum eſt. Tollebat autem & iudicium iſta ratione. Aut iudicatum eſt iudicium aut iniudicatum eſt: at ſi quidem iniudicatum eſt, improbatum conſiſtit excidítque à veri falſíque iudicio. Sin verò iudicatum, vnum erit eorum quæ per partes iudicantur.

Itaq; si idē est,& iudicare & iudicari, id quoque quod A
iudicium iudicauit,ab altero iudicabitur, illúdque rur
sus ab alio atque in infinitum procedet, præterquam
quòd de iudicio sententia concors non est,aliis homi-
nem iudicium esse dicentibus,aliis sensum,aliis ratio-
nem,quibusdam item perceptibilem imaginationem.
Atqui homo quidem & secum & cum aliis dissidet,
quod ex legum consuetudinúmque differētiis cōstat.
Porrò sensus falluntur mentiuntúrque,ratio autē dis-
cordat,perceptibilísque phātasia ab animo iudicatur, B
animúsque ipse variis motibus circumagitur. Hac er-
go ratione ignotum est iudiciū, ac per id veritas quo-
que ignoratur. Signum item esse negant. Nam si qui-
dem signum est (inquiūt) aut sensibile esse necesse est,
aut intelligibile. At sensibile non est: nam sensibile,
commune:signum verò, proprium est,Ac sensibile se-
cunduin quidem differentiam, signum verò eorū que
ad aliquid dicuntur,est. Intelligibile itidē non est.Nā
intelligibile nō est, siue quod appareat ex eo quod vi- C
detur, siue quod non appareat ex eo quod non vide-
tur, siue quod non videtur ex eo quod apparet, siue
quod videtur ex eo quod non apparet: nihil autem ho 377
rum est,non igitur signum. Ex eo autem sequitur ni-
hil incertum comprehendi posse. Nam per signa di-
cuntur obscura ac incerta comprehēdi posse. Causam
itidem hac ratiocinatione tollunt. Causa eorū quæ ad
aliquid dicuntur,est,quippe ad causale. Quæ verò ad
aliquid dicuntur,solùm intelliguntur, non autem exi-
stunt:causa igitur tantùm intelligitur.Nam si quidem
causa est,id deesse non debet cuius dicitur causa,alio-
qui causa non erit. At quemadmodum pater, nisi ad- D
sit is ad quem pater dicitur, nequaquā pater est, ita
& causa. Non autē adest ad quod causa intelligitur,
neque enim generatio neque corruptio, neque aliud
quippiā: nō ergo causa est. Atqui,si quidem causa est,
aut corpus aut incorporea est causa, aut certè incorpo
rale incorporalis. Nullum est autem horum:nō igitur
est causa. Nam vtraque eandem habent naturam: &
si alterum dicitur causa, quantum attinet ad corpus,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A & reliquum corpus quum ſit, efficietur cauſa. At ſi communiter ambo cauſæ erunt, nihil erit incommodi. Porrò incorporeum incorporei nequaquam cauſa erit, ob eandem rationem: incorporeum item corporis cauſa non erit, quia nihil incorporeum corpus facit. Corpus itidem incorporei cauſa non eſt, quia quod fit ex patiente ſubiecta materia eſſe debet. Nihil autem patiens ex eo quod incorporeum ſit, nec ab aliquo quidem ſit. Non eſt igitur cauſa. atque ita colligitur minimè ſubſiſtere principia rerũ. Aliquid enim
B ſit neceſſe eſt quod faxit atq; operatur. Enimuero neque motus eſt. Nam quod mouetur vel in loco vbi eſt, vel in eo vbi nõ eſt mouetur, nõ in loco vbi eſt: in quo autem non eſt, neque mouetur, non eſt igitur motus. Diſciplinas item hoc modo auferebant. Siquid (aiebant) docetur ſiue quod eſt eo ipſo quod eſt, ſiue quod non eſt, eo ipſo quod non eſt, docetur. Neque verò quod eſt, eo ipſo quod eſt, docetur. Nanque natura omniũ quæ ſunt, omnibus patet, atque cognoſcitur id quod non eſt, eo quod non eſt. Ei quod non eſt, ni-
C hil contingit, ita ne doctrina quidem. Neque gene-
378 ratio quidem ipſa (inquiunt) eſt. Neque enm fit quod eſt, quum iam ſit: neque quod non eſt. neque enim ſubſiſtit. Quod autem non ſubſiſtit, neque eſt, neque fieri quidem meruit. Natura quoque bonum aliquod aut malum eſſe, ita negant. Si quid (aiunt) natura bonum aut malum eſt, illud omnibus bonum aut malum eſſe debuit, quemadmodum & nix omnibus æquè frigida eſt: nullum eſt autem bonum aut malum quod ſit commune omnium, non igitur eſt natura bo-
D num aut malum. Aut enim omne quod à quopiã exiſtimatur, bonum dicendum eſt, aut contrá. At omne dicendum non eſt: nanque idem ab aliquo putatur bonum, ſicut voluptas ab Epicuro, ab aliquo è conuerſo malum, nimirum ab Antiſthene. Contingit igitur id quod fieri non poteſt, idem & bonum eſſe & malum. Quòd ſi non omne quod ab aliquo putatur, bonum dixerimus, neceſſe erit nos diſcernere opiniones, quod per parem rationum vim poſſibile non eſt. Ignoratur

itaque

Itaque quod sit natura bonum. Licet autem totum cō- A
clusionis illorum modum ex iis quæ reliquere mo-
numentis animaduertere. Quanquam Pyrrho quidem
ipse nullum reliquit opus, verùm discipuli & necessarij
eius, Timon & Æneside mus, Numenius ac Nausiphanes, atque alij huiusmodi: quibus obstrepētes dogmatici aiunt illos comprehendere & decernere. Nam in eo quòd arguere, & cæteros euertere conantur, profectò comprehendunt, atque in eo ipso & asserunt & dogmata astruunt. Nam quum se nihil diffinire aiunt, o-
mníque rationi contrariam obiectam esse rationem; B
ea ipsa & definiunt & proferunt. Aduersus quos illi respondent, Atqui ea quæ patimur, vt homines fatemur. Nam & quòd dies sit, quòd sit generatio, quódque viuamus, & cætera in hunc modum, quæ in vita nostra manifesta sunt, scimus: cæterùm in iis quæ dogmatici asserunt, ea se ratione comprehendere dicentes, veluti de incertis, neutiquam consentimus, solas verò passiones agnoscimus. Nam & nos videre confitemur, nósque intelligere scimus, verùm quo pacto videamus aut intelligamus, ignoramus. Quin quòd hoc album C
videatur narrando dicimus, non asserendo an reuera
ita sit. Porrò de ea voce qua nihil nos diffinire dici- 379
mus, atque similibus, dogmata nō elledicimus, neque enim similia sunt iis quæ illi asserunt, puta quòd globosus sphæræ instar sit mundus. Nam id quidem incertum est. Hæ verò certæ consensiones sunt. In eo itaque quòd nihil diffinire dicimus, neque hoc ipsum diffinimus. Rursus illos dogmatici vitam etiam tollere asserunt, dum omnia ex quibus vita constat euertunt. At contrà eos illi mentiri assuerant, non enim D
visum se auferre, sed quomodo se habeat vis videndi
ignorare se dicunt. Atque quod apparet ponimus, non quòd tale quale cernitur, sit. Nam quòd vrit ignis, sentimus, verùm an habeat incendendi naturam, non pronuntiamus, quódque moueatur quispiam, & quòd pereat videmus, verùm ista quo pacto fiát ignoramus. Eis igitur (aiunt) solùm reluctamur, quæ in conspicuis rebus proximè assistút incerta. Nanque dum statuam

A eminentias habere dicimus, quod videtur exponimus: quum verò non habere eminentias asserimus, non iam quod cernitur, sed aliud dicimus: vnde & Timon in Pythone ait, non excessisse consuetudinem. At in Indalmis ita dicit,

Quod vero apparet tota vi vtcunque profectum.

Atque rursus in libro De sensibus, Quòd (inquit) istud dulce sit, non pronuntio: quòd autem videatur, assentior. Ænesidemus quoque in primo De Pyrrhonis rationibus, nihil ait per modum dogmatis diffinire Pyr-
B rhonem, propter contradictionem, verùm quæ sunt conspicua sequi. Eadem fermè ait in libro Contra philosophiam, & in libro De quæstione. Zeuxis itidem Ænesidemi necessarius in libro De duplicibus rationibus. Antiochus item Laodicenus & Apelles in Agrippa, ea solùm ponunt quæ videntur. Est igitur iudicium secundum Scepticos quod videtur, sicuti & Ænesidemus ait. ea in sententia & Epicurus fuit. Porrò Democritus nihil se nosse ait eorum quæ videntur: quædam verò ex his ne esse quidem. Aduersus huiusmodi
C iudicium, eorum nimirum quæ videntur, dogmatici aiunt ab eis ipsis varias phantasias incidere, quemad-
380 modum à turre vel rotunda vel quadrata. Scepticus si neutrum præfert, sine effectu erit: sin verò alteram sequitur, non iam (inquiunt) æquas vires iis quæ videntur, reddet. Ad quos aiunt Sceptici, quòd quando variæ incident imaginationes, vtrasque videri dicemus, atque ideo visibilia ponere quia videntur. Postremò autem Sceptici finem aiunt, nihil quicquam definire neque pronuntiare, quam rem sequatur vmbræ in
D morem animi tranquillitas atque constantia, vt ait & Timon & Ænesidemus. Neque enim ista aut fugeremus aut eligeremus, quæ in nobis sunt: quæ verò in nobis non sunt, sed per necessitatem vitare non possumus, vt est esurire, & sitire, & dolere. Neque enim ista ratione auferri possunt. Dicentibus verò dogmaticis, posse viuere Scepticos non detrectando, si iubeatur etiá patrem necare, respondent illi de dogmaticis, quo modo viuere poterit & abstinere quæstionibus, non de

rebus vitæ communis & obſeruandis. Itaque & eligimus aliquid ex conſuetudine, & fugimus, & legibus vtimur. Sunt qui dicant Scepticos finem dixiſſe tranquillum animi ſtatum, ſunt qui manſuetudinem. A

TIMON.

TImon Apolloniates Nicæus, de quo in primo Commentariorum in Sillos libro diximus, quòd opus ſuum ille Tiberio Cæſari dedicauit, Timonem aſſerit patre Timarcho, genere Phliaſium fuiſſe, iuuenémque ſaltationi operam dediſſe, choreáſque duxiſſe: poſtea verò mutata ſententia Megara ſe ad Stilponem contuliſſe, quicum diutius commoratum, rurſus in patriam rediiſſe, vxorémque duxiſſe. Tum in Elidem veniſſe cum vxore ad Pyrrhonem, ibique moratum eſſe, quoad illi filij nati eſſent; quorum qui maior natu erat, Xanthum vocaſſe, medicinámque docuiſſe, vitæ etiamnum & inſtituti ſui ſucceſſorem reliquiſſe. Erat autem (vt & Sotion in decimo teſtatur) eloquentia & ſapientia inſignis: qui quum egeret alimentis, in Helleſpontum Propontidémque conceſſit, atque in Chalcedone philoſophiam & oratoriam exercens, multum admirationis emeruit. Hinc iam locupletior factus, Athenas profectus eſt, atque illic ad obitum vſque perſeuerauit, quum breue tempus Thebis egiſſet. Quin & Antigono regi & Ptolemæo Philadelpho cognitus & charus fuit, ſicuti ipſe in Iambis atteſtatur. Erat autem, inquit Antigonus, & potationis ſtudioſus, atque philoſophis interdum vacabat. Nam & poemata conſcripſit, & verſus, tragœdias, & ſatyras, & comœdias triginta, tragœdias verò ſexaginta. Sillos item & cinædos. Feruntur eius & libri varij ad viginti verſuum millia producti, quorum & Antigonus Caryſtius meminit, qui vitam ipſius conſcripſit. Sillorum verò libri tres ſunt, in quibus (vtpote ſcepticus) in dogmaticos omnes maledicta atque cõuitia ingerit. Ex his primus planam atque perſpicuam habet interpretationem, enarrationis in modum. Porrò ſecundus & ter- B C 381 D

A tius dialogi ſpeciem tenent. Videtur autem Xenophanem Colophonium de ſingulis percontari, atque ille ipſi reſpõdere. Atque in ſecundo quidem de antiquioribus, in tertio autem de poſterioribus agit. Vnde illum quidem Epilogum inſcripſere. Primus autem eadem continet, præterquam quòd poeſis illa ex perſona ſua eſt. Hoc autem illius fuit initium,

Nunc mihi adeſte omnes, gens importuna, ſophiſtæ.

Hunc ego luſcum didici. Nam & ipſe Cyclopem ſe appellabat. Fuit & alter Timon, hominum oſor. Fuit
B autem hic philoſophus Timon, hortorum ſtudioſus maximè, ac ſolitudinis amans, quemadmodum & Antigonus refert. Fertur Hieronymus Peripateticus de illo dixiſſe, Sicut apud Scythas & qui fugiunt, & qui perſequuntur ſagittas torquent, ita & apud philoſo-
382 phos, alij perſequendo diſcipulos capiunt, alij fugiendo, quemadmodum & Timon. Erat autem acri ingenio ad percipiendum, atque ad irridendum promptus & vehemens, literatórque illuſtris, & vt poetis fabulas ſcriberet, ac tragœdias conderet, in primis valebat. A-
C lexandrum enim & Homerum tragœdiarum ſocios accerſere gaudebat. Et facillimè ferebat quum vel ab ancillis vel à canibus perturbaretur, nihil æquè ſtudens atque tranquillam vitam apprehendere. Aiunt Aratum ab illo quæſiſſe quo pacto quiſpiam Homeri poema ſine menda conſequi poſſet, illúmque dixiſſe, Antiqua ſi incidat in exemplaria, non ea quæ nuper emendata ſunt. Neglecta quoque apud illum poemata iacebant aliquando & corroſa, adeo vt quum & Zo-
D pyro oratori quiddam recitaret, euoluerétque volumen, & quod occurreret legeret, in medio ferme operis principium notarit auulſum, Lego eaten' ignorás. Adeo verò frugi ac facilis in victu erat, vt nullum prandij tempus obſeruaret. Aiunt autem ipſum quum vidiſſet Arceſilaum aſſentatorem incedentem medium dixiſſe, Quid huc tu veniſti vbi nos liberi ſumus? Aſſiduè dicere ſolitus erat in eos qui ſenſus cum animi atteſtatione diiudicant, Conuenit Attagáſque & Numenius. Conſueuerat & iſta ludere. Ad eum enim qui

cuncta mirabatur, ait, Quid autem non miraris, quia A
tres quum simus. quatuor habemus oculos? Erat autem ipse vnoculus, & Dioscorides discipulus eius. Rogatus autem aliquando ab Arcesilao cur ex Thebis adesset, ait, Vt vos in aperto intuës rideam. Arcesilaum tamen quum in Sillis carperet, laudauit illum in eo libro qui inscribitur, Arcesilai de cœnis. Huius successor (vt Menodotus refert) nemo fuit, sed eius defecit institutum donec illud Ptolemæus Cyrenæus instaurauit. Porrò Hippobotus & Sotion, ipsius auditores fuisse tradunt Dioscoridem Cypriú, & Nicolochum Rhodium, B
Euphranorémque Seleucium, & Praylum à Troade, qui adeo constanti animo fuit, vt tradit Philarchus historicus, vt pateretur se iniustè, vt proditorem affici 383
supplicio, ciues ne verbo quidem supplicatus. Euphranorẽ autem Eubulus Alexandrinus audiuit: Eubuli verò Ptolemæus auditor fuit. Eum verò Sarpedo & Heraclides audiuere. Porò Heraclidẽ Æneſidemus Gnossius audiuit, qui Pyrrhoniarum rationum octo conscripsit libros. AEnesidemum Zeuxippus Polites, Zeuxippum verò Zeuxis qui Ταινίωτης dicebatur. Hũc Anti- C
ochus Laodicenus ex Lyco, quem rursus Menodotus Nicomedensis medicus empiricus, & Theodas Laodicenus audiere. Menodotum autem Herodotus Arici filius Tarsensis, Herodotum verò Sextus empiricus audiuit, cuius sunt decem illa volumina, aliáque pulcherrima. Porrò Sextum Saturninus audiuit cognomento Cythenas & ipse empiricus.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORUM VITA, Liber X.

EPICVRVS.

384 B EPICVRVS Neoclis & Chærestratæ filius, patria quidē Athenienſis, pago verò Chagettius ex Philaïdarum familia, vt Metrodor' in libro De ingenuitate refert, fuit. Sunt qui illum dicant, & in primis Heraclitus in Sotionis breuiatione, quum Athenienſes Samum ſortiti eſſent, illic nutritum eſſe, ac demum octauū & decimum agentem ætatis annum, rurſus Athenas conceſſiſſe, quo tempore & Xenocrates in Academia, Ariſtoteles Chalcide ſcholam habebant. Defuncto autem Alexandro Macedone rege, & Athenienſium ſub Perdicca afflictis C rebus, Colophonem ſe ad patrem contuliſſe. Vbi quum aliquandiu commoratus eſſet, cōgregaſſētque diſcipulos, Athenas iterum rediiſſe ſub Anaxicrate, ibique aliquouſque cum cæteris in commune philoſophatum eſſe, deinde ſeorſum ſectam à ſe vocatam conſtituiſſe. Decimoquarto verò ætatis anno philoſophiæ dare operā cœpiſſe ipſe teſtis eſt. Apollodorus autē Epicureus in primo De vita Epicuri, refert illum ad philoſophiam ſe contuliſſe grammaticos inſectātem ac ſophiſtas, quòd percontanti quidnam eſſet apud Heſiodum 385 chaos, exponere nō potuiſſent. Grammaticam verò illum docuiſſe primùm, ac demum lectis Democriti libris philoſophiæ dediſſe operā Hermippus autor eſt, atque ob id Timonem de illo dixiſſe, D

Vltimus ex phyſicis Samiáque hic Vltimus ora
Præceptor iuuenum & morum formator amœnus.

Adiecti ſunt autē illi ad philoſophādum, ipſo hortante, tres ipſius fratres, Neocles, Chæredemus, & Ariſtobulus, vt ait Philodemus Epicureus in x De philoſopho-

rũ compoſitione. Seruus itẽ illius, Mus nomine, vt Myronian' refert in Legib' hiſtoricis capitulis. Enimuerò A
Diotim.' Stoicus infeſto aduerſus illũ animo, acerrimè eũ inſectat' eſt, quinquaginta circũferẽs impudicas &
laſciuas veluti ab Epicuro ſcriptas epiſtolas, eáſq; quæ
Chryſippi ferũtur, veluti ſub eius nomine componens.
Poſidonius autẽ Stoicus & Nicolaus & Sotion in XII
eorũ quæ inſcribuntur Dioclis argumẽta. Sunt autẽ ſe
rè XXIIII. & Dionyſius Halicarnaſſeus, vnà cũ ma-
tre ædiculas circuiſſe purgamẽta legentẽ, literáſq; cum
patre docuiſſe mercedis exiguæ ſtipe tradũt. Vnum quo B
que è fratribus lenocinatũ eſſe, ipſúmq; Leõtiæ mere-
trici congredi ſolitũ. Democriti quoque De atomis, A-
riſtippíq; De voluptate libros vt ſuos aſſeruiſſe, neque
fuiſſe legitimũ ciuẽ, vt Timocrates ait, & Herodotus in
libro De pubertate Epicuri, Mithræque Lyſimachi diſ-
penſatori per epiſtolas fœdè adulatũ eſſe, Pæanẽ illũ ac
regẽ appellando. Idomeneũ itidem & Herodotũ atque
Timocratẽ, qui ſe adhuc obſcurum ſuáq; dogmata il-
luſtrarẽt, per epiſtolas laudare, eíſque ob hoc ipſum aſ- C
ſentari. Scribens ad Leontiã in epiſtola, id agit, inquiẽs
in hũc modũ, Παιὰ ὦναξ, ô mea Leõtiola, cuiuſmodi me
impleuit plauſus tuá epiſtolulá quũ legerẽ! Ad Themi-
ſtam itẽ Leontis vxorẽ, Quotus enim (inquit) ego ſum, 386
niſi vos ad me proficiſcamini? prõptus ipſe quocunque
vos ac Themiſta me accerſatis, irrũpere. Ad Pythoclẽ
verò formoſum adoleſcentẽ, Conſumor (inquit) atque
deficio, amabilẽ tuum atque diuinũ ad te ingreſſum o-
periens. Rurſúmque ad Themiſtá ſcribens, monere ipſũ
arbitratur, vt Theodot' in quarto Aduerſus Epi- D
curũ libro ait. Alijs itẽ compluribus meretricibus ſcri-
bit, & Leõtiæ in primis, quam & Metrodorus amarit.
In libro quoq; De finibus ſic loquitur, Nam equidem
nihil habeo quod bonum intelligam, ſi ſaporũ volu-
ptates, & quæ ex Venereis conſtãt, & quæ auribus per
cipiũtur, quæque ex formæ venuſtate blãdiũtur oculis,
auferã. Scribit itẽ in epiſtola ad Pythoclem, Omnẽ au-
tem diſciplinã, ô fortunati, fugite. Epictetus quoque, vt
laſciuius loquentẽ ſugillat, maximíſq; probris inceſſit.

A Timocrates item in iis quæ inſcribuntur De lætitia, Metrodori frater, ipſiúſque diſcipulus, eius relicta ſchola, bis illum diebus ſingulis vomere ſolitum è nimijs delitijs ſolutum refert, ſéque ipſum narrat vix effugere potuiſſe nocturná illá philoſophiam, arcanámque illam conuentiunculam. Epicurum quoque multa in oratione peccare, atque in vita longè plura, corporéque adeo miſerabiliter affectum, vt multos annos conſurgere è ſella nequiuerit, minam interim quotidie in cibos conſumere, vt ipſe in epiſtola ad Leótiam ſcribit,
B atque in eis quas ad Mitylenenſes philoſophos ſcripſit. Cógredique illi vnà cum Metrodoro & ſcorta alia, Marmarium, & Hediam, Erotium, & Nicidium. In eis quoq; voluminib' quæ de natura ſcripſit triginta-quinque numero, complura huiuſmodi inſerere, contrariáque in ipſis aliis quidem multis. Nauſiphani verò in primis ſcribere, ita ferè ad verbum dicens, Sed habet, habuit enim ille velut parturiens ab ore iactantiam ſophiſticam, quemadmodum & alij complures ex mancipiorum numero. Ipſúmque Epicurum in epi-
C ſtolis iſta de Nauſiphane dicere. Adduxit illú in eiuſ-
387 modi animi exceſſum, vt ne maledictis impeteretur, magiſtrúmque inuocaret. πλάσματα quoque ipſum ac deceptorem, & ſcortum ac ſine literis vocabat. Platonis item ſectatores, Dionyſij aſſentatores: Platonem quoque ipſum aureum: Ariſtotelem prodigum, qui paterna ſubſtantia conſumpta militaſſet, & venena vendidiſſet. Appellabat baiulum Protagoram, & librarium ac ſcribá Democritum, qui in comeſſationibus vixiſſet literáſque docuiſſet. Heraclitum quoque σκοτεινὸν me-
D robibum. Democritum Lemocritum, & Antidorum σκιάδιον. Cyzicenos, inimicos Græciæ, & dialecticos nimium inuidos. Pyrrhonem quoque indoctum & imperitum appellabat. Sed hi profectò inſaniunt. Nanque viri huius aduerſus quoſuis incredibilem gratitudinem permulti teſtantur, patria item quæ ſtatuis æreis illú honorauit: amici quoque tã multi, vt eos ne vrbes quidẽ integræ capere poſſint, familiares præterea omnes ac diſcipuli quos illi' dogmaticæ

firenes occuparunt, præter vnum Metrodorum Stra- A
tonicenſem, qui ab illo ſe ad Carneadem contulit, cui
fortè grauis erat viri incomparabilis & immenſa bo-
nitas, illiúſque ſcholæ perpetua ſucceſſio, quæ cæteris
fermè omnibus deficientibus, ſola perſiſtit, perpetuis
vicibus diſcipulis ſibi inuicem ſuccedentibus. Summa
præterea in parentes pietas, atque præcipua in fratres
beneficentia, manſuetudóque in ſeruos, quemadmo-
dum & ex eius teſtamentis liquet, & quòd ſecum illi
vnà philoſophati ſunt, ex quibus tamẽ clariſſimus fuit
is quem prædiximus, Mus, eximiáque (vt in ſumma B
complectar) eius in omnes humanitas fuit. Nam quid
de cultu in deos, & de amicitia aduerſus patriam di-
cam, quam cõſtantiſſimè vſque ad finem tenuit? quip-
pe qui per ſummam modeſtiam ad Rempub. accedere
noluit. Et quum difficillima tempora tunc Græciam
premerent, ſemper ibi perſeuerauit, bis aut ter ſolùm
ad Ioniæ loca profectus, ad amicos, qui ad illum vndi-
que numeroſiſſimi conueniebant, ac vnà cum illo in
horto viuebant, (vt ait etiam Apollodorus) quem & 388
octoginta minis comparauit. Porrò Diocles in tertio C
Incurſionis libro, illos ait viliſſimis & ſimpliciſſimis ci
bis vixiſſe. Parciſſimo enim (inquit) vini poculo con
tenti erãt, omníſque aqua illis ad potũ cedebat. Nole-
bat autem Epicurus ſectatores ſuos in commune o-
pes deponere veluti Pythagoras, qui communia omnia
amicorum dicebat. Nam id (inquit) eorum qui diffi-
derent potius fuit quàm amicorum. Ipſe quoque in
Epiſtolis aqua tantùm & cibario pane ſe contentum
eſſe teſtatur, &, Mitte (inquit) mihi caſei cythridii pau
lulum, vt quum epulari pretioſius voluero, poſſim. Hu
iuſmodi illius vita fuit qui voluptatem finem aſſerit, D
quem Athenæus ita ſuo laudauit epigrammate,

Quis furor, ô ciues, vt vos ob vile lucellum
Rixas, & bellum ſollicitetis atrox?
Nam natura opibus facilè eſt contenta puſillis,
Contenta nullis ambitio eſt opibus.
Hoc Epicurus ait, dulces quem nempe Camœnæ
Aut Suada tripodes edocuere ſacri.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A Sciemus id manifestius in sequentibus, ex dogmatibus & ex verbis eius. Maximè verò (autore Diocle) ex antiquis amplectebatur Anaxagoram, etsi in quibusdam illi contradixerit: Archelaum quoque Socratis magistrum. Exercebat (inquit) discipulos vt etiam memoriter tenerent ipsius scripta. Hunc Apollodorus in Chronicis Nausiphanem & Praxiphanem audisse tradunt. Verùm hoc ille de se non dixit in ea quæ extat eius ad Eurydotum epistola. Sed neque Leucippú aliquem philosophũ fuisse ait, neque ipse neque Her-
B machus, quem Democriti fuisse præceptorem cum alii tradunt, tum etiam Apollodorus Epicureus. Cæterùm Demetrius Magnesius Xenocratis eum quoque auditorem fuisse asserit. Vtitur autem in rebus vocabulis propriis, quæ quoniam simplicissima sunt, ea A-
389 ristophanes grammaticus taxat. Adeo autem apertus dictione fuit, vt in libro De oratoria, nihil aliud quam perspicuitatem orationis inquirendum ac persequendum moneret. Atque in epistolis vbi cæteri scribebãt χαίρειν, ipse εὖ πράττειν, & honestè viuere præclarú est.
C Alii tradunt in vita Epicuri normam illum scripsisse de Nausiphanis tripode, cuius fuisse auditorẽ tradunt & Pamphili Platonici in Samo, cœpisse duodecimum agentẽ ætatis annum philosophiæ operam dare, circiter trigesimumquintú scholæ præesse. Nascitur autẽ (inquit Apollodorus in Chronicis) cẽtesimænonæ Olympiadis ãno tertio sub Sosigene principe, mẽse Gamelione septimo mensis, septẽ annis post Platonis obitum. Quum verò triginta duorum esset annorú, pri-
D mùm Mitylene & Lãpsaci scholã instituit annis quinque, demum Athenas migrauit, vbi diem obiit anno centesimæ septimæ Olympiadis sub Pytharato, quú septuaginta & duos vitæ impleſſet annos. Succesſit illi in administratione scholæ Hermachus Agemarchi filius Mitylenæus. Obiisse calculo vrinæ exitum impediẽte Hermachus in epistolis ait, morbo quatuordecim diebus fatigatum. Quo etiam tempore tradit Hermippus descendisse illum in peluim æream aquis calẽtibus plenam, petiisséque merum sibi ad sorben-

dum dari, atque monentem amicos vt ipsius decreto- A
rum memores essent, inter verba defeciſſe. Est au-
tem in eum quod scripsimus epigramma in hunc mo-
dum,

Hoc moriens charis Epicurus dixit amicis,
Dogmatis ô memores usque valete mei.
Qui calidam ingressus pelvim, sitientius hausit
Suaue merum: hinc Stygias ebrius hausit aquas.

Hæc viri vita, hic finis fuit. Testamentum quoque ipsius legimus, Mea omnia Amynomacho Philocratis filio Batithæ do, Timocratique Demetrii filio Pota- 390
mio secundum eam quæ in metro scripta est vtrique B
factam donationem, ea conditione vt horum quidem, & quæ in illo sunt Hermacho Agemarchi filio Mityle nęo assignent, eisque qui cum illo vnà philosophantur & aliis philosophiæ successoribus illũ reliquerit Hermachus, vt in eo philosophię dare operam possint: Vtque semper ii qui à nostro nomine philosophi appellantur, perdurent, Amynomacho & Timocrati eam quæ in horto est scholam, depositi iure cõmendo, ipsorúmque posteris. Cauebũt autẽ ipsi, mandabúntque hæredibus hortum illum seruẽt, quemadmodum C
& ipsi, tradántque philosophantibus ex nostro nomine. Porrò domum quæ est in Melite, dabunt Amynomachus & Timocrates Hermacho inhabitandã, vnáque iis qui secum philosophantur, quandiu Hermachus vixerit. Ex earum autem rerum reditibus quæ à nobis legatæ sunt Amynomacho & Timocrati, quantum fieri possit cum Hermacho diuidant, curent vt natalis dies parentibus & fratribus ac nobis quotannis solenniter agatur, intra diem decimarum Gamelionis, D
vt etiam in conuentu solenni eorum qui nobiscũ philosophantur, cuiusque mensis vigesima die in nostram & Metrodori ordino. Curent quoque diem fratrum, Posidæonis. Insuper curent diem Polyæni Metagitnione, sicut & nos fecimus. Curæ autem sit Amynomacho & Timocrati, Metrodori filium Epicurum, filiúmque Polyæni educare, dum philosophantur & cum Hermacho degunt. Similiter & Metrodori filiæ

A curam habeant, & quum ad ætatem peruenerit, tradát
eam viro quem elegerit Hermachus ex iis qui secum
391 philosophantur, sique illa obtémperans, & pareat Her-
macho. Dent autem Amynomachus & Timocrates
ex reditibus nostris in cibum his singulo quoque an-
no, vt ipsis quamcommodissimè fieri posse videbitur,
id cum Hermacho deliberantes. faciát item secum re-
dituum dominum Hermachum, vt ex eius cónilio qui
nobiscum consenuit in philosophia, princépsque reb-
ctus est nostræ scholæ, fiant singula. Dotem verò puel
B læ, quum ad annos nubiles venerit, dare curabunt A-
mynomachus & Timocrates, quantum eis satis esse
videbitur ex bonis auferentes, cómunicato prius cum
Hermacho consilio. Curam item habeant Nicanoris
quemadmodum & nosipsi, vt quotquot nobiscum phi
losophari sunt, atque res suas in communem vsum có-
tulerunt, omnémque alacritatem ostendentes, nobis-
cum in philosophiæ studiis consenuerunt, pro modu-
lo facultatum nostrarum nulla re quæ ad victum ne-
cessaria est, egeant. Libros autem omnes nostros Her
C macho tradant. Quòd siquid humanum Hermacho
contigerit priusquam Metrodori liberi ad ætatẽ per-
ueniant, curæ sit Amynomacho & Timocrati, vt libe-
raliter illi educentur, accipiántque ex facultatibus no-
stris quæcunque illis erunt necessaria, curámque ex-
terarum rerum, vt à nobis institutum est agant, vt sin-
gula quantum fieri potest fiant. Ex seruis autem libe-
ros dimitto Murem, Niciam, & Lyconem, Phædrion
item dimitto liberum. Iam verò moriens scribit ad
Idomeneum epistolam huiusmodi, Quum ageremus
D vitæ beatum, & eundem supremum diem, scribebamus
hæc. Tanta autem vis morbi vrgebat vesicæ & visce-
rum, vt nihil ad eorum magnitudinem posset accede-
re. Compensabatur tamen cum his omnibus animi læ
titia, quam capiebá memoria rationũ inuentorúmque
nostrorum. Sed tu, vt dignum est tua erga me & erga
philosophiam voluntate ab adolescentulo susceptã,
fac vt Metrodori tueare liberos. Hoc illius extre-
391 mum testamentum fuit. Fuerunt autem illi discipuli

plurimi egregii & sapientissimi, Metrodorus Athenien- A
sis, Timocrates, & Sandes Lampsacenus, qui & ex quo agnouit virum, ab eo nunquam discessit, nisi tantùm sex menses quibus domum profectus denuo ad illum reuersus est. Fuit autem vir per omnia bonus, quemadmodum & Epicurus in Præcipuis scribit. Attestatur autem in tertio & Timocrates. Huiusmodi autē quum esset, sororem etiam Batidem Idomeneo tradit vxorem: Leontiámque Atticam meretricem assumptam pro concubina vsus est. Erat autem intrepidus aduersus turbationes omnes atque mortem, sicut Epi- B
curus in primo Metrodoro tradit. Aiūt illum septem annis ante Epicurum obiisse diem, quinquagesimum & tertium agentem ætatis annum. Ipse autem Epicurus, in iis quæ recitauimus testamentis ipsius, vt vita functi filiorum curam haberi mandat. Habuit autem & prædictum familiarem quendā Metrodori fratrem Timocratem. Porrò Metrodorus hos scripsit libros, Ad medicos tres, Ad Timocratem de sensibus, De magnificentia, De morbo Epicuri, Aduersus dialecticos, C
Aduersus sophistas nouem, De itinere ad sapientiam, De mutatione, De diuitiis, Aduersus Democritum, De nobilitate. Fuit & Polyænus quidam Athenodori filius Lampsacenus, modestus & amabilis, vt Philodemus ait. Successor item eius Hermachus Agemachi filius, Mitylenæus vir insignis, patre quidē paupere, at principiò oratoriæ deditus. Feruntur & huius pulcherrima ista monumēta, De Empedocle epistolæ viginti duæ, De disciplinis aduersus Platonem, Aduersus Aristotelem. Moritur autem apud Lysiam vir sanè (vt diximus) illustris. Leonteus itidem Lampsace- D
nus, eiúsque coniunx Themista, ad quam etiam scribit Epicurus. Colotes quoque & Idomeneus & ipsi Lampsaceni. Atque isti quidem nobiliores ex Epicu- 393
ri ludo fuere, adiecto & Polystrato successore Hermachi, cui successit Dionysius, cui Basilides. Apollodorus quoque Κυκεών dictus est, clarus fuit, qui vltra quadringenta volumina conscripsit. Duo quoque Alexandrini Ptolemæi, Melas atque Leucus. Zeno quo-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A que Sidonius Apollodori auditor, qui infinita scripsit. Demetrius etiá cognomento Lacon, ac Diogenes Tarsensis qui selectas conscripsit scholas. Orion item & alii quos ii qui germani Epicuri sunt, sophistas appellant. Erant autem & alii Epicurei tres, Teleótei filius & Themistæ, alter Magnesius, quartus Hoplomachus. Scripsit autem Epicurus infinita volumina, adeo vt illorum multitudine cunctos superarit. Nanque Cylindri ad trecentos sunt, in quibus nullú extrinsecus quæsitum testimoniú est, solisque referti sunt Epicuri sen-
B tentiis. Æmulatus est illum Chrysippus in scribendo multa, sicut Carneades etiam refert parasitum illum librorum dicens. Nam siquid Epicurus scriberet, tandem scribere & Chrysippus contendebat. Atque ideo sæpius eádem scripsit. Vnde & tumultuariè scribere ac parum emendatè illi ex festinatione contingebat, tótque testimonia inserit, vt ex iis solis libri pleni esse videantur, quemadmodum & apud Zenonem & apud Aristotelem inuenire in promptu est. Tam multa &
C tam præclara sunt Epicuri volumina. Ex quibus ista vel optima sunt: De natura triginta & septem, De atomis & vacuo, De amore, Epitomæ eorum quæ aduersus physicos scripta sunt, Aduersus Megarenses dubitationes, Raræ opiniones, De sectis, De plantis, De fine, De iudicio siue Regula, Chæredemus, De diis, De sanctitate, Hegesionax, De vitis quatuor, De iusto opere, Neocles, Ad Themistam, Symposium, Eurylochus, Ad Metrodorum, De visu, De angulo atomi, De
394 tactu, De fato, De perturbationibus opiniones ad Timocratem, Prognosticon, Exhortatorius, De imagi-
D nib', De phantasia, Aristobulus, De musica, De iustitia & virtutibus aliis, De donis & gratia, Polymedes, Timocrates tres, Metrodorus quinque, Antidorus duo, De austris opiniones, Ad Mithren, Callistolas, De regno, Anaximenes, Epistolæ. Vnam autem ipsarum (vt visum est) ipsis conabor ponere, tribus eius propositis epistolis, in quibus omnem philosophiam suam breuiter collegit. Ponemus autem peculiares ipsius opiniones, & siquid visum est eloqui electione

dignum, vt omni ex parte cuiusmodi vir fuerit addi- A
scas, si tamen ad hæc iudicanda idoneus sum. Primam igitur epistolam scribit ad Herodotum, summam rerum omnium naturalium: secundam verò ad Pythoclem, quæ de cælestibus corporibus est: tertiam ad Menœceum, continet autem ipsa de vitis. Ordiendum autem videtur à prima, quum prius pauca dixerimus de diuisione philosophiæ iuxta ipsum. Tres igitur in partes & ipse philosophiam diuisit, Canonicam, Physicam, Ethicam. Canonica igitur illa accessum continet ad opus. Agitur de illa in libro qui in- B
scribitur: Canon. Porrò Physica naturæ totam speculationem continet; de qua in libris Naturaliū triginta octo, atque in epistolis per elementa disseritur. Ethica verò de electione & fuga disserit, quæ in voluminibus De vitis, & epistolis, ac libro De fine tractatur. Consueuerunt autem canonicam naturali coniungere, appellántque illam de iudicio & principio siue introductione. Naturalem verò de generatione & corruptione & de natura. Cæterùm moralem de iis quæ eligi vel vitari debent, & de vitis, & de fine. Enimuero dialecticam vt transuersum agentem repudiant, Posse enim physicos abundè simplicibus, & propriis rerum vocabulis agere. Ait igitur Epicurus in canone quodam sensus, iudicia esse veritatis, & anticipationis & affectus. Epicurei præterea phãtasticos in- C
tuitus mentis adiiciunt. Dicit autem & in ea quam ad Herodotum scripsit Epitome, atque in certis illis opinionibus. Omnis enim (inquit) sensus irrationalis est, nulliúsque memoriæ capax. Neque enim à seipso mouetur, neque ab altero motus potest aliquid adiicere siue auferre, nec est quod ipsos possit argue- D
re. Nam neque similis sensus similem potest, quòd par sit vtriusque vis: neque dissimilis dissimilem, quippe qui non earundem rerum iudices sint, ac ne ratio quidem ipsa. Náque omnis ratio à sensibus ducta est, neque alter alterum: omnibus enim intendimus, eóque asseritur sensuum veritas, quòd quæ sensu vigent, ea subsistant. Porrò & videre nos & audire non

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A secus ac dolere subsistit. Quocirca & de incertis oportet ab iis quæ appareant signis colligere. Nanque & cogitationes omnes à sensibus manant secundum incidentiam, & proportionem, & similitudinem, & compositioné, cooperante aliquid etiam ratione ipsa. Insanorum imaginationes ac visa etiam in somnis vera sæpe sunt. mouent enim, non autem mouet quod non est. Cæterùm anticipationem dicunt veluti comprehensionem, seu opinionem ratam, siue cogitationem, siue vniuersalem intelligentiam insitam, hoc est,
B memoriam eius rei quæ sæpe extrinsecus apparuit, vt exempli gratia, Tale quiddá homo est. Simul enim atque homo nominatur, continuò per anticipationem forma etiam illius intelligitur, præcedentibus ac ducibus sensibus. Prorsus igitur quod prius omnibus nominibus ordinatú est, manifestum est. Neque enim profectò quæreremus, quod inquirimus, nisi prius illud nouissemus. Verbi gratia, Quod procul abest, equúsne an bos est? Oportet enim antea per anticipationé agnouisse bouis & equi formam. Neque enim
C aliquid nominaremus, nisi prius per anticipationé illius forma per oculos animo impressa esset. Euidentes sunt igitur anticipationes, quod opinabile est à priore certo aliquo pendet, ad quod illud referimus quod
296 opinamur, vt vnde nouimus an sit istud homo nécne, hanc enim opinionem appellant siue opinationem, & veram esse & falsam dicunt. Nam si quidem pro testimonio sumatur, pro illa, siue cótra illam agendum sit, falsa est. Vnde etiam introductum est προσμένειν, id est Perseuerare. vt, Prope turrim accedere & contemplari qualis propè videatur. Perturbationes autem esse du-
D as dicunt, voluptatem & dolorem, quæ in omne animal cadant. Ex his alteram propriam, alterá alienam esse: pérque eas iudicare electiones & euitationes. Quæstionum quoque alias esse de rebus, alias circa simplicem versari vocem. Atque ista de diuisione ac iudicio summatim dicta sunt. Redeundum iam ad epistolam quam diximus.

Epicurus

Epicurus Herodoto S. A

Iis qui nequeunt, ô Herodote, singula quæ à nobis de natura scripta sunt, ad vnguẽ intelligere, neque maiores de his rebus editos libros perscrutari, compendium totius operis feci, quantum satis esse putaui, vt integerrimarum opinionũ memoriam facilè tenerent, vt quouis tempore in iis quæ sunt rata, illis opem ferre possint, in quantum arripuerint naturæ speculationem. Quin eos etiam qui iam cõtemplatione omniũ, formam & veluti fundamenta totius operis iecerunt, huiusce compendio adiutum iri spero ad facilè reminiscendum. Nam fundamentis rei crebrò indigemus, membris non ita. Eundum igitur ad illa est, faciendúsque ex iugi memoriæ exercitatione habitus, ex quo & ratus maximè validúsque ad res intuitus nobis obueniet, omnísque particularium rerum diligens cognitio reperietur, quum formæ plenissimè animo versantur memoriáque tenentur. Nam ea summa totius diligentiæ, isque effectus est, huiusce intuitu vti celeriter posse, ad simplicia elementa, atque ad conclusionum vo- 397
ces. Neque enim fas est condensationem perpetuæ re- C
rum circuitionis esse, nisi possit paucis vocibus totum in seipso complecti illud, quod etiam per partes diligenter explicatum fuerit. Vnde quum omnibus perutilis sit, qui sint illi familiarius dediti naturæ rationi, huiusmodi vitæ continuationem fieri moneo in physiologia, eam quæ maximè tranquillitatem afferat vitæ, & eius compendium, ac veluti summam opinionum omnium tenere memoriter. Primùm igitur, mi Herodote, quæ subiecta sunt vocibus oportet comprehendere, vt ea quæ opinamur, siue quærimus, siue D
de quibus ambigimus, ad ea referentes, diiudicare possimus. At ne indiscreta sint omnia nobis in infinitum demonstrantibus, siue inanes voces habeamus, necesse quidem est primam notionem per vnamquanque dispici vocem, nihilque probatione indigere. Siquidem habebimus quæsitum vel dubitatum, vel opinatum ad quod referamus: siue secundum sensus obseruare omnia oportet, ac simpliciter præsentes intuitus, siue

A mentis, siue quorumuis iudiciorum. Eadem ratione etiam perturbationes quæ adsunt, vt perseuerans illud incertum habemus, quibus notare possimus. Hæc autem vbi perceperimus, de incertis iam conspicari opus est. Primum quidem quòd nihil sit eo quòd non est. Omnia enim ex omnibus fierent, seminibus nihil indigentia. Sed & si quod occidit, interiret in id quod non est, omnia iamdudum interiissent, quum ea non essent in quæ dissoluerentur. Atqui & omne huiusmodi semper fuit quale nunc est, sempérque tale erit, nihil-
B que est in quod mutari possit. Nam præter ipsum vniuersum nihil est quod in id ingressum mutationem operetur. Enimuero istud quoque etiam in maiore compendio statim à principio dixit. In primo item De natura ipsum omne est. Corpora nanque ista vt sese habeant sensus ipse testatur in omnibus, secundum quem necesse est incertitudinem cogitationum conii-
398 cere, quemadmodum antea dixi. Nisi enim esset quod inane & locum, & quæ tangi non potest naturam nominamus, nequaquam haberent vbinam essent cor-
C pora, neque per quod mouerentur, quæ profectò moueri perspicuum est. At præter ista nihil neque cogitatione comprehendi potest, neque per modum comprehensionis, neque secundum comprehensibilium proportionem. Quippe quæ per omnes naturas accipiuntur, neque veluti horum euentus accidentiáve dicuntur. Eadem fermè in primo De natura, & in decimoquarto & quinto, atque in Maiore compédio. Corpora alia quidem sunt concretiones, alia verò ex quibus concretiones factæ sunt. At ista indiuidua sunt &
D immutabilia, nisi omnia in id quod non est interitura sunt. Cæterùm in dissolutione concretionum plena per naturam sustinere valent, quum nó habeant quorsum aut quo pacto solui possint. Itaque principia necesse est indiuiduas esse corporum naturas. Præterea & omne istud infinitum est. Nam quod finitum est, extremum habet. Extremum autem præter illud quippiam inspicitur. Itaque quod extremum non habet, nec finem quidem. Quod autem finem non habet, infinitum sit

neceſſe eſt, non finitum. Atqui & multitudine corporum, & vacui magnitudine omne iſtud infinitum eſt. Si enim eſſet infinitum vacuum & corpora finita, nuſquam manerent corpora, ſed ferrentur per infinitum inane diſperſa, quum non haberent quò ſe figerent atque cohiberent. Quòd ſi vacuum finitum eſſet, non haberent infinita corpora vbinam ſubſiſterent. Ad hæc verò indiuidua corpora ac plena, ex quibus & concretiones fiunt, & in quæ diſſoluuntur, incomprehenſibilia ſunt figurarum differentiis. Neque enim poſſibile A
eſt ex eiſdem figuris comprehenſis, tot factas eſſe differentias, ac per vnamquanque figurationem ſimpliciter infinitæ ſunt ſimiles. Porrò differentiis non ſimpliciter infinitæ, ſed tantùm incomprehenſibiles ſunt. Neque enim (ait) interius in infinitum ſectionem eſſe. Dicit autem quandoquidem qualitates immutantur, B
ſi quis eas non etiam magnitudinibus ſimpliciter in immenſum emiſſurus ſit, mouentur aſſiduò atomi. Ait enim interius & æqua celeritate motus illas agitari, cum vacuo ſimilem motum exhibente perpetuò grauiſſimè atque leuiſſimè. Atque illæ quidem longè à ſe inuicem diſtantes. Aliæ verò agitationem ipſam continent, quum fuerint complexione inclinatæ, ſiue ipſis complexionibus ſuſtẽtatæ fuerint. Nam vacui natura, quæ illos ſingulos dirimit, hoc efficit: quandoquidem firmitatem ſiue affixionem facere ipſa non poteſt. Solidum verò quod illis ineſt per colliſionem, agitationem facit quantum complexio illa ex colliſione reſtitutionem ac inſtaurationẽ dat. Horum autem initium non eſſe, quum atomi & inane cauſæ ſint. Ait autem, C
intrinſecus neque vllam circa atomos ineſſe qualitatem, præter figuram & magnitudinem & grauitatem: immutari autem colorem circa poſitionẽ atomorum, in duodecim inſtitutionibus ait, omnémque magnitudinem circa illos non eſſe: nunquam enim atomus ſenſu viſa eſt. Hæc autem vox quum iſta omnia memorãtur, figuram idoneam ſubmittit cogitationibus naturæ rerum. Mundi item infiniti ſunt, ſiue huic ſimiles, ſiue D
qui diſſimiles ſunt. Atomi nanque cum infinitæ ſint,

399

A vt modò demõſtratum eſt, etiam longiſſimè feruntur. Neque enim conſumuntur eiuſce atomi, ex quibus fiat mundus, ſiue à quibus effectus ſit, neque in vnum, neque in infinitos, neque in ſimilibus, neque in differentibus. Nihil igitur eſt quod huiuſmodi mundorum infinitatem impediat. Imò & formæ ſimilium figurarum cum ſolidis ſunt tenuitatibus longè & apparentibus diſtantes. Neque enim eius receſſiones in aere fieri non poſſunt, neque aptitudines per efficiẽtiam con-
400 cauorum atque tenuium, neque vapores conſequen-
B tem poſitionem atque inceſſum obſeruãtes, eam quam in ſolidioribus habeant. Eas autem formas imagines vocamus. Atqui motus qui per vacuum fit, nullo cõtrà incidentium occurſu fit, omnem longitudinem comprehenſibilem in incomprehenſibili conſumat tẽpore. Quippe tarditatis ac celeritatis inciſio aduerſa, nec aduerſa ſimilitudinem accipit, neque tamen ſimul ſecundum tempora quæ per rationem ſpeculamur, iuxta id quod agitur corpus ad loca plura penetrat. Nam cogitari non poteſt. Et hoc ſenſibili in tempore ſimulac
C conuenerit, & ex quouis infinito, non ex quo complectamur motum, locus recedens erit. Simile enim contrariæ illi inciſioni erit, etiamſi tãdiu celeritatem motus non interſecandam relinquamus. Perutile eſt autem & hoc tenere elementum, vel ſi nihil aliud quàm quòd ſimulachra tenuitatibus ſummis vtuntur. Vnde iis quæ apparent palàm reluctatur, vel quòd celeritatem habeant incomparabilem, quæ quemuis meatum moderatum habeat in hoc, nequid illorum infinita-
D tem vel minimum interſecet, plurimas autem & infinitas cõtinuò aliquid refringat. Ad hæc verò quoniam imaginum generatio ſimulatque cogitatur, contingit. Nam fluxus à corporibus eius qui ſit in multa anguſtia, notationi perſpicuus non eſt hoc contrariam repletionem ſeruans diutius ſolidi poſitionem, ordinémque atomorum: & ſi aliquando confunditur, celeréſque in aere conuentus ſunt, quod minimè oporteat altius repletionem fieri. Sunt autem alij modi à quibus naturæ huiuſmodi gignantur. Nihil enim horum

contra ſenſus atteſtatur, ſi reſpiciat aliquis modum ali- A
quem effectus, vt ab exterioribus ad nos conuenien-
tiam referant, etiamſi exiſtimandum eſt quum aliquid
extrinſecus ſubrepit, formas nos intueri atque cogita-
re. Neque enim profectò reſignarent quæ exteriora
ſunt, naturâ ſuam, coloris ſcilicet atque formæ, per ae-
rem qui inter nos & illam medius eſt, neque per radios 401
aut qualeſcunque fluxus qui à nobis ad illa manarint.
Ita veluti formis quibuſdam à rebus ipſis ad nos pene-
trãtibus, quæ à coloribus formæque ſimilitudine non
differant iuxta modum congruæ magnitudinis, in a- B
ciem aut mentem celeri vtentibus motu, deinde hac
ex cauſa quod vnum & perpetuum eſt phantaſiam, &
conſenſionem reddens, à ſeruante ſubiecto, ſecundum
eã quæ inde proficiſcitur æqualem in altiorib⁹ affecti-
onem inſolido ſixionis atomorum, & quam animo vel
ſenſibus phantaſiam irruentẽ acceperimus, ſeu formæ,
ſeu accidentium, forma hæc eſt ſolidi, quæ fit iuxta
ſubſequentem denſitatem, ſeu ex imaginum compre-
henſione. Porrò eo quòd opinamur mendacium ſem- C
per ac falſum aſſeri, ſiue non refelli poteſt. Sin verò mi-
nus aſſeratur per immobilem nobis ipſis connexum i-
maginalem intuitũ, perceptione præditum, per quam
mendacium fit. Nim ſimilitudo viſorum quæ veluti in
imagine accipiuntur, ſiue illa in ſomnis fiant, ſiue per
alios intuitus mentis, aut iudiciorum reliquorum, ne-
quaquã in iis eſſent quæ ſunt, & vera appellantur, ni-
ſi eſſent aliqua, & hæc ad quæ iaculamur intuitum: fal-
ſum verò non eſſet, niſi accepiſſemus & alium aliquem
motum in nobis ipſis, coniunctum quidem, cæterùm D
perceptione præditum. Secũdum hunc autem coniun-
ctum phantaſtico iactui, perceptionémque habentem,
ſi quidem non aſſeratur ſiue refellatur, fieri vt menda-
cium ſit: ſi autem aſſeratur, aut non refellatur, ve-
rum: Et hæc igitur operæpretium eſt vt opinio forti-
ter teneat, vt neque iudicia tollantur actionum, ne-
que falſum dum æqualiter confirmatur, cuncta per-
turbet. Atqui & auditus fit, dum flatus aliquis fertur,
ſiue à vocante ſiue à ſonante, ſiue à ſtrepente, aut quod-

A uis audiendi inſtrumẽtum inferente. Porrò fluxus hic
402 in æqualium partium tumores diffunditur, quandam ad inuicem ſeruantes conſenſionem, atque vnitatem propriam, ad id quod emiſit atque ad ſenſum pertingentem, qui in illo vt plurimum facit. Sin verò minus, vel quod extrinſecus eſt tantùm manifeſtat. Nam abſque conſenſione aliqua inde adueniente nunquam profectò fieret huiuſmodi ſenſus. Non igitur exiſtimandum eſt aerem ipſum à procedente voce formari, vel
B ab iis quæ ſimilis generis ſunt. Multum enim ei deeſſet, ſi hoc ab illa pateretur, ſed eum ictum qui fit in nobis, ſimulac vocem miſerimus, huiuſmodi facere ex quibuſdam tumoribus, qui ventoſum efficiant fluxum, deinde nobis paſſionem audiendi inſinuent. Quin & hoc ipſum de odoratu ſentiendum quod de auditu diximus. Nunquam enim vllam effici paſſionem poſſe, niſi ſint tumores quidam, qui à re ipſa ad hunc mouendum ſenſum debita menſura ferrentur, dum partim quidam perturbati atque alienati ſunt, partim
C verò quieti & conuenientes. Atqui atomos exiſtimandum eſt, nullam qualitatem eorum quæ videntur admittere, præter figuram & grauitatem & magnitudinem, & quæ neceſſariò figuram contingunt. Qualitas enim omnis immutatur, atomi verò nihil mutantur. Oportet enim ſemper in diſſolutionibus concretionum, aliquid ſolidum atque inſolubile ſubſiſtere, quod mutationes in id quod non eſt non faciat, ne-
D que ex eo quod nõ eſt, ſed ſecundum tranſmutationes ex plurimis, quorundam verò acceſſus etiam ac receſſus. Quocirca neceſſe eſt vt ea quæ non tranſmutantur, incorruptibilia ſint, & ab eius quæ mutat natura
403 prorſus aliena, verùm tumores habere ac formationes ſuas. Hoc enim ſubſiſtere neceſſarium eſt. Nam in iis quæ apud nos tranſformantur, ſecundum ablationem, figura accipitur ſubſiſtens. Enimuerò qualitates quum in eo quod mutatur inſitæ non ſint, non ſecus atque illæ relinquuntur ex corpore toto pereuntes. Abundè igitur poſſunt iſta quæ relinquuntur efficere concretionum differentias. Quandoquidem aliqua neceſſe

est relinquantur, atque in id quod non est, defluant. A
Sed ne semper omnem quidem in atomis magnitudinem esse putandum est, ne ea quæ apparent reluctentur. Cæterùm mutationes quasdam esse magnitudinum existimandum. præstat id quippe. Hoc autem si adsit, & quæ secundum passiones & quæ secundum sensus fiunt, reddentur. Omnis autem subsistens magnitudo, neque vtilis est ad qualitatum differentias. Nam & ad nos veniunt haud dubiè visibiles atomi. Quod quum fit, minimè cernitur, neque quo pacto fiat visibilis atomus, agnoscere possumus. Ad hæc pu- B
tandum non est in corpore finito tumores infinitos esse, neque qualescunque. Itaque non eam modò sectionē quæ in infinitum pateat, ad id quod minus est tollere oportet, ne omnia infirma faciamus, cogamúrque complexionibus repentinorum ea quæ sunt, in id quod non est, terendo consumere: verùm ne transmutationem quidem in iis quæ finita sunt in infinitum, neque in minus fieri existimandum. neque enim vbi semel quispiam dixerit tumores in pleriſque infinitos esse, quales etiam sint intelligere potest. quinam verò istud, quo modo finita sit ista magnitudo? Qua- C
les enim quidem sunt constat. Nam tumores illi infiniti sunt, & ii ex quibus qualescunque hi fuerint, infinita profectò esset etiam magnitudo extremitatémque finitam habentes perceptibilem, nisi & per seipsum inspiciendum est, ne & quod deinceps sequitur, huiusmodi intelligamus, atque ita per consequens in anteriora tendendo in infinitum contingat cogitatione procedere. Minimum autem illud quod in sensu est considerandum est, vt neque sit huiusmodi cuius- D
modi id quod habet transmutationes, neque tamen o- 404
mnino dissimile, sed habeat commune cum transmutationibus aliquid. Cæterùm perceptione partium careat, sed quum propter communis illius similitudinem aliquid ipsius nō percepisse arbitramur, partim ad hæc, partim ad illa, æqualitatem nobis oportet occurrere, ex qua ista conspicimus à primo inchoātes, nō in eodem,

A neque in partibus partium, sed in proprietate sua metiendo magnitudines, quæ maiores sunt magis, & quæ minores minus hac proportione arbitrandum, quod in atomo minimum est vti. Constat enim differre illud paruitate ab eo quod secundum sensus aspicitur, eadem verò proportione vti. Nanque & quam magnitudinem habet atomus, secundum hanc proportionem prædicauimus, paululum solam excludendo longitudinem præter ea minimos atque non mixtos fines esse putandum est, longitudinum dimensionem, & ex ipsis primis maioribus ac minoribus parando rationis
B speculatione, in iis quæ sunt inuisibilia. Nam commune illud quod eis inest ad immutabilia sufficit, quod hactenus est perficere. Collationem autem ex iis quæ motum habent fieri possibile non est. Nam & infiniti quod supremum aut infimum sit, prædicandum non est suprà vel infrà esse. Nam quod supra caput sit, vnde cunque stemus, ducere in infinitum, nunquam nobis istuc apparere. Ita & quod infra id quod intellectum est, æqua ratione euadere in infinitum, supra esse atque infra iuxta idem. Hæc enim intelligi possibile non est.
C Itaque licet vnam accipere superiorem intelligibilem loci mutationem in infinitum, vnámque inferiorem & similes ad superiorum pedes, id quod à nobis fertur ad ea quæ supra caput nostrum sunt loca pertingat, aut ad inferiorum caput, quod à nobis fertur inferius. Nanque motus vniuersus, nihilominus vtrique oppositus in infinitum intelligitur. Verùm enimuero & æqua celeritate atomos esse necesse est, quum per inane
405 inuehuntur nullo reluctante. Neque enim grauia paruis, ac leuibus celerius ferrentur, quandoquidem nihil
D occurrit eis, neque itidem parua magnis, quum motum omnia habeant commensum, vbi ne illis quidem aliquid obluctatur, neque supernus neque obliquus per colluſiones motus, neque inferior per propria pondera. In quantum enim vtraque continent, in tantum vnà cum intellectu habebit motum, quod aut extrinsecus, aut ex pondere proprio reluctetur ad-

uersus ferientis vim. Sed enim & per concretiones al A
tera celerius quàm altera dicetur, quando atomorum
æqua celeritas sit atque in vnum ferantur locum atomi quæ in conuentibus sunt,& contra minima perpetuò,nisi in vnum secundum tempora quæ ratione cernuntur, sed frequenter obluctentur,donec sub sensu motus assiduitas fiat. Quod enim de inuisibili opinamur,quòd nimirum tempora quæ ratione cernũtur, perpetuum motum habituraſint,in huiusmodi verum non est. Nam omne quod cernitur, aut animo per B
intuitum percipitur,verum est. Post hæc dispiciẽdum est,ad sensus passionésque referendo. Ita enim erit firmissima probatio, quòd animis sit corpus tenuibus partibus per totam congregationem seminatum. Cæterùm spiritui simillimũ calori quoddã temperamentum habenti, atque huic alicubi simile alicubi illi. Est autem pars quæ multam accepit immutationem exilitate partium atque horum ipsorum. Consentit autem huic magis ex reliquo cœtui. At istud omne con- C
stat,vires esse animi, & perturbationes, agilitatésque motus & cogitationes, & cætera quibus priuati morimur. Enimuero & id oportet tenere quòd habeat anima sensus plurimam causam. Non tamen istam accepisset, nisi à conuentu reliquo roboraretur. Porrò reliquus conuentus quum hanc parauerit causam, & ipse huiusmodi casus ab illa particeps fit, non tamen omnium quæ illa possidet: idcirco discedente anima, 406
sensu caret. Neque enim ipsum in seipso possidebat hanc vim, sed alteri quod vnà cum eo factum fuerat, parabat per consummatam circa se virtutem,secundũ vertiginem, sibiipsi continuò sensibilem incidentiam D
perficiens, & illi per communem fluxum atque consensum(vt dixi)reddebat. Idcirco igitur & insita anima nunquam alia aliqua parte discedẽte,priuata sensuum fieret, sed quum illa vnà pari perirot soluto eo quod sustinebat, siue toto siue etiam parte aliqua, si quidem sensus animæ in vigore persisteret. Porrò cõuentus reliquus permanens,& totus& per partes,non habet sensum illo abscedente, quantalibet sit quæ se

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A intendat atomorum multitudo in animæ naturam, verùm enim & ſoluto conuentu toto diſpergitur anima, neque iam eaſdem vires habet neque mouetur. Itaque ne ſenſum quidem habet. Neque enim intelligi poteſt hoc ipſum quod ſentitur, niſi in conuentu iſto his motibus vtatur, quando ea quæ roborant, & quæ continent huiuſmodi non ſint in quibus nunc exiſtens tales mot' habet. Atqui & hoc in aliis dicit, & ex leuiſſimis atomis atque rotúdiſſimis illam eſſe cópoſitam, multum ab illis differentibus quæ ignea ſunt: pars ta-
B men eius quæ ratione caret corpori quoque reliquo connexa eſt. Rationalem autem partem in pectore ſedem habere, vt ex metu & gaudio manifeſtum eſt. Somnum fieri quum partes animæ quæ per omnẽ cõcretionem diſſeminatæ ſunt, aut continentur, aut euacuantur, deinde poris incidunt. Semen præterea ex omnibus corporis partibus ferri intelligendũ eſt. Dicit enim per plurimam nominis familiaritatẽ in eo quod per ſe intelligitur. Incorporeũ autẽ per ſe intelligere
407 non poſſumus præter vacuum. Porrò vacuum neque
C facere aliquid neque pati poteſt, ſed motũ tantùm per ſe corporibus præbet. Itaque qui incorpoream dicũt eſſe animam, deſipiunt. Nihil enim aut facere poſſet aut pati, ſi eſſet huiuſmodi. At nunc euidenter hæc vtraque in anima eſſe caſus manifeſtant. Has igitur de anima ratiocinationes, ſiquis ad perturbationes ſenſũſque referens, memoria teneat quæ principiò diximus, ſatis intelliget ea quæ locis comprehenſa ſunt in id quod particulare eſt ex his firmiter ac diligẽter expoſita. Verumenimuero & figuræ & colores & magni-
D tudines & pondera, & alia quæ de corpore prædicantur, vt quæ per ſeipſa tendant, ſiue ad omnia, ſeu ad viſibilia, & ea quæ per ſenſum cognita, neq; per ſeipſas naturas eſſe opinandũ. Non enim poſſibile eſt id ſcire, neque omnino vt nó ſunt, vt neque alia quæ inſunt huic incorporea, neque vt huius particulæ, ſed vt corpus totum, quod vniuerſaliter quidem horũ omnium quæ ſua ſunt naturam ſempiternã habeat, poſſibile nó eſſe, ſi ſimul feratur. Sicuti quum ex ipſis tumori-

bus maior conſtiterit conuentus, ſiue primorum, ſiue A
vniuerſi magnitudinum, aliquo autem minorum, ſed
(vt dixi) ex his omnibus perpetuã habẽs ſuam natu-
ram. Atque intuitus quidem priores habent hæc o-
mnia & perceptiones. Cæterùm conſequente multi-
tudine ſubita, & nuſquam ſciſſionem admittente, ſed
iuxta ſubitam agnitionem corporis prædicamentum
percipiente. Quin & corporibus contingit ſæpe vt
ſequátur, & quod ſempiternum non eſt, neque in in-
uiſibilibus neque in corporeis. Vnde ſecundum mo-
tum plurimum hoc nomine vtente, manifeſtè colligi- B
mus caſus neque vniuerſi habere naturam, quam aſ-
ſumentes ſecundum repentinum corpus appellamus,
neque item conſequentium ſempiternorũ, ſine quibus
corpus cogitare non poteſt, per intuitus autem quoſ- 408
dam, ſubſequente repẽtino ſingula appellarentur. Cæ-
terùm quandocunque cõtingentia ſingula inſpiciun-
tur, non ſempiternis caſibus ſubſequẽtibus, neque hęc
actio expellenda ex eo quod eſt quia naturã non ha-
bet vniuerſi cui contingit, quod profectò etiam cor- C
pus appellamus, neque item ſempiternorũ ſubſequen-
tium, neque rurſus per ſe exiſtimãdum. Neque enim
hoc, vel in his, vel in ſempiternis contingentibus in-
telligendum, ſed id quod etiam apparet, caſus omnes
corpora exiſtimandum, etiamſi non ſempiternè ſub-
ſequantur, neque per ſe rurſus naturæ ordinem ha-
beant. Cæterùm quemadmodum ſenſus ipſe proprie-
tatem facit, conſpiciuntur. Sed enim & hoc vehemen-
ter cõſiderare opus eſt. Nanque tempus minimè quę-
rẽdum eſt, ſicut & reliqua quæ in ſubiecto quærimus,
referentes ad eas quæ ad noſipſos inſpiciuntur antici- D
pationes, ſed ipſam euidentiam per quam tempus aut
multum aut puſillum vocamus, hoc familiari quadam
propinquitate circunferentes reputandum, neque lo-
quutiones velut meliores perſequendum, ſed iis quæ
ſunt ad manus in ea re vtendum. Neque aliud aliquid
per ſeipſum prædicandũ, quaſi cadẽ quam proprietas
hæc ſubſtantiã habeat. Quod quidẽ faciunt quidã, ſed
ſolùm quo proprietatem connectimus, hoc etiam

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ſubmetimur animaduertendum. Nam hoc demonſtratione non indiget, ſed animaduerſione. Nam diebus ac noctibus horúmque partibus connectimus. Similiter & perturbationibus ac tranquillitate & motibus & ſtatibus, proprium aliquem præterea caſum. Rurſus hoc ipſum cogitantes ſecundum quod tempus nominamus. Ait autem & in ſecundo De natura libro & in magna Epitome, atque in iis quæ prædiximus, mundos & omnem finitam concretionem ſimilem iis
B quæ inſpiciuntur ſpeciem frequenter habentem exiſtimandum ex infinito horum omnium prodiiſſe, ex conuerſionibus propriis, diſcretis, maioribus, atque
409 minoribus: rurſúmq; diſſolui omnia, celerius alia, alia tardius, quum alia hoc ab ipſis patiantur. Conſtat igitur & mundos illum dixiſſe interire, quum partes mutantur, & in aliis quòd terra aeri ſuperuehatur, præterea & mundos neque ex neceſſitate arbitrari oportet vnam habere figurã, imò & differentes eos in duodecimo De mundo eſſe ait. Alios nanque ſphæræ, alios
C oui præferre ſpeciem, alióſque aliam itidem formam, non tamen quauis formam admittere neque animãtes eſſe ab infinito diſcretas. Neque enim probaret quiſpiam, quòd in eo qui ſit huiuſmodi comprehẽſa, non ſint efficiẽtia ſemina, ex quibus & animalia & arbores & cætera quæ conſpiciuntur, conſtant. In huiuſmodi verò non potuiſſet. Eadem autem ratione etiam innutriri eum terra exiſtimandum. Sed & naturam quoque opinandum eſt plurima & varia ex reb' eiſdem edoctam fuiſſe atque coactam. Porrò ratio-
D nem quæ ab ea credita fuiſſent, ea poſtea diligentius explicuiſſe atque adinueniſſe. Præterea in quibuſdam celerius, in aliis tardius, & quibuſdam euolutionibus atque temporibus ab iis quę ex infinito, in quibuſdam verò ſecundum minores. Quocirca & nomina ab initio non poſitione facta, ſed ipſa hominum ingenia per ſingulas nationes propriis affectas perturbationibus, ac propria percipientes viſa, propriè aerem emittere immiſſum à perturbationibus ſingulis ac viſis, vt eſſet vnaquæque etiam gentium per loca differentia. Tan-

dem verò communiter per gentes singulas fuisse im- A
posita propria, vt significationes minus ambiguæ fierent adinuicem, breui vsque significarẽt, quasdam insuper res etiam quæ non conspiciantur inferendo, vt eos qui essent conscii monerent in sonos quosdam erumpere coactos, illos verò ratione duce plurimis ex causis ita interpretatos esse. Enimuero in meteoris motum & conuersionẽ ac defectum, ortúmque & occasum & his similia, neque ministerio cuiusquam facta existimandum est. Verùm illius ordinatione & imperio qui omnem simul beatitudinem & immortalitatem habeat. B Neque enim beatitati conueniunt negotia, & curæ, & iræ aut gratiæ, sed infirmitate ac timore & indigentia proximorũ ista fiunt. Neque rursus quum ignis simul sit conuersus in se quæ beatitudinem possident, secundum volũtatem hos motus accipere, verùm omnem seruare decentiam per omnia nomina quæ in huiusmodi feruntur notionibus, si neque contrariæ honesto ex iis opiniones fiant. Alioquin maximam in animalibus perturbationem huiusmodi contrarietas faciet. Quocirca & eas quæ ab initio sunt huiusmodi conuersionum perceptiones, in mundi generatione oportet opinari, necessitatémque C
hanc & ambitum perfici. Atqui enim causam eorum quæ sunt maximè propria diligenter exponere, Physiologiæ opus esse putandum est, beatitudinémque in sciẽtia de cælestibus rebus huc cecidisse, & in eo quod naturæ quædam sunt quæ inspectæ secundum huiusmodi meteora, & quæ his affinia sunt, ad huius rei exactam diligentiam conferunt, præterea non in huiusmodi ipsum multipliciter esse, ac ipsum se circa illa pro viribus & secus quomodolibet habere, sed simpliciter non esse in incorruptibili ac beata natura eorum D
quæ discretionem suggerunt, aut perturbationem vllam, hoc autem mente comprehendere simpliciter est esse. Porrò quod in notitiam cadit de occasu & ortu, & de conuersione ac defectu, & quæ his similia sunt, nihil amplius ad beatitudinem scientiæ conferre, sed similiter habere metus eos qui ista considerant, quæ-

410

A nam verò naturæ ſint, neſciunt, & quænam cauſæ vel maximè ratæ, & niſi iſta difficilia nouiſſent fortaſſe
411 plurimi, quum timor ex conſideratione horum ſolutionem capere nequeat, ac diſpoſitionem eorum quæ ſunt maximè propria. Idcirco & plures inuenimus cauſas conuerſionum, & occaſus, & ortus, defectus, & huiuſmodi, ſicut & in iis quæ particulatim fiunt. Aut exiſtimandum non eſt horum vſum diligentiam non accepiſſe, quanta poſſit ad tranquillitatem noſtrá beatitudinémque conferre. Itaque quaſi per tráſitum in-
B tuentes quoties apud nos ſimilitudo ſit, de ratione cæleſtium omníſque incerti diſſerendum eſt, eos aſpernádo qui ne id quidem ſciũt quod vno modò ſe habet aut fit, neque quod multis contingat modis, imaginationémque ex receſſibus reddunt, ignorant præterea quænam ſunt quæ perturbationem non ingerant. Si tamen arbitramur eo modo ſuſceptum id fieri poſſe, & in quibus ſimiliter perturbatione vacamus, ipſum quod multis fiat modis non ignorantes, quemadmodum ſi quod ita ſe habeat nouerimus, perturbatione
C carebimus. Ad hæc omnia illud omnino oportet intelligere, quòd perturbatio humanis animis propriè omnino ſit in eo quòd hæc & beata opinarentur, & incorruptibilia, & contrarias his voluntates ſimul habeant, & actiones, & cauſas, & in futura vita dirũ quippiam ſecundum fabulas & expectent, & ſuſpicentur, ſiue hanc priuationem ſenſus quæ in morte eſt metuant, quaſi poſt mortem aliquid ſit, & ipſi in eo quod non opinionibus iſta patiantur, verùm ratione & cõmendatione quadam. Vnde quum non diffiniant malum æquam ſiue etiam maiorem perturbationem ca-
D pere, quaſi hæc opinarentur tantúm. Porrò huiuſmodi perturbationis vacatio, eſt his omnibus euadere liberum & abſolutum, perpetuámque omnium, & eorum quæ ſunt planè propria ſeruare memoriá. Quocirca omnibus vtendum eſt præſentibus: in communé quidem vt communibus, priuatim verò vt priuatis, ac præſenti omni per ſingula iudicia euidentia. Si enim hiſce intenderimus, id vnde perturbatio metúſ-

que fiebat excludemus, habita recta ratione, atq; solu- A
uemus déque cælestibus ac reliquis quæ semper inci- 412
dunt, quęque summè terrent reliquos, causas afferemus. Ista tibi Herodote, de natura omnium summatim perstrinximus. Quæ tu si diligẽter pro viribus tenere studueris, arbitror te, etsi nõ ad omnia semper per partes diligẽter explicata sufficiẽt, incõparabilẽ tamẽ ex eis firmitatẽ atque cõstantiã aduersus homines cęteros percepturũ. Nam te ex teipso promouebis plurimùm ad ea etiã quæ in toto de natura opere sunt dicta per partes exponenda. Atque hæc ipsa mãdata me- B
moriæ perpetuo emolumento erunt. Sunt enim huiusmodi, vt ii etiam qui iam particularia satis, aut etiam perfectè digesserunt, ad huiusce tamen intuitus plurimos haberent, plurimùm iuuari ex his possint in iis quæ de tota natura differuntur. Quæ autem non penitus cadunt in ea quæ conficiuntur, ex his sunt aut secundum eum morem qui caret inuidia simulatque intelligitur ambitus eorum quæ sunt in primis rata, ad tranquillitatem animi faciunt. Et ista quidem de na- C
turalibus eius epistola. Sequitur de meteoris in hæc verba,

Epicurus Pythocli S.

Reddidit mihi Cleon abs te epistolam, in qua nos fouere atque diligere persistis, dignè pro nostro in te studio neque ignauiter earum ratiocinationum meminisse niteris quæ ad beatam vitam contẽdunt. Precaris vt tibi de meteoris breuem mittam facilémque tractatum quo facilius admonearis. Ea enim quæ in aliis scripsimus, difficilimè teneri memoria, quanuis ea (vt ais) quis continuè circunferat. Nos autem per- D
libenter preces admisimus tuas, magnáque de te & iucunda spe fruimur. Quum igitur cætera iam absoluerimus omnia, agimus quæ postulasti, plurimis & aliis emolumento futura inuenta hæc, & iis maximè qui rudes adhuc, germanã summámque nuper naturæ ra- 413
tionem degustarunt, his itẽ qui aliquibus disciplinarũ liberalium sunt grauioribus curis impliciti. Ea igitur ritè percipe, mandatáque memoriæ tecum acriter

A acutéque volue, cum cæteris quæ in breui Epitome ad Herodotum misimus. Primùm igitur nullum alium aliquem finem ex cælestium corporum scientia siue per connexionem, siue absolutè dicantur, putádum est quàm perturbationis vacationem, ac probationẽ certam, sicuti & in reliquis, neque quod sit impossibile vi aggredi, neque speculationem habere similem, aut his libris quos De vitis scripsimus, aut de his quos de aliis naturalium quæstionum purgationibus, puta quòd omne corpus impalpabile natura sit, quòd indiuisibilia elementa, & omnia huiusmodi, aut quæ vnicam iis
B quæ videntur concordiam habent, quod in meteoris non procedit. Verùm ista quidem multiplicem habent generis causam & substantiæ prædicamentum sensibus consentientem. Neque enim secundum proloquiorum vanitatem legisque sanctionem de natura differendum, sed sicut ea quæ videntur, hortãtur. Non enim iam vita nostra aut stultitia, aut gloriæ vanitate opus habet, sed solùm trãquilla ac secura vita. Omnia quidem immobili ac stabili ratione fiunt per omnia; ex iis duntaxat, quę multiplici modo iis quæ appa-
C rent concorditer incidunt, quum quis quod probabiliter de his dicitur congruenter omiserit. Quum verò quispiam hoc quidem omittit, hoc autem eiicit, quod æquè ei quod videtur consonũ est, cum profectò constat omni naturę excidisse ratione, atque ad fabulas esse deuolutum. Signa verò quædam eorum quæ in supernis consummãtur, ferre quædam ex iis quæ nobis apparent, & quæ inspiciuntur aut sunt, non ea quæ in supernis apparent. Hæc enim multis modis fieri possunt, vnumquodque tamen visum obseruandum est, atque in ea quæ illi coniunguntur diuidendum, quan-
D doquidem illis nõ reclamatur, quin sæpenumero absoluãtur ab iis rebus quæ apud nos sunt plurimis modis perfici, vt ea quę sunt apud nos. Mundus est cæli
414 quędam continentia, stellas & terram & quę videntur omnia continens, abscissionémque ex infinito habẽs, atque in finem desinens, siue rarum siue densum, quo soluto quę in illo sunt omnia, confusionẽ accipient, &

desinens

desinens aut in eo quod circumagitur, aut quod instá- A
tiam habet, & rotundam aut triangularem aut quan-
cúque circumscriptionem. Omnibus enim modis fie-
ri potest : quando eorum quæ videntur nihil obsistit
mundo huic, in quo finem comprehendere nequimus.
Quòd autem & huiusmodi mundi sint infiniti multi-
tudine, colligi potest, & quoniam talis fieri mundus
potest in mundo & intermundo, quod interuallum di-
cimus inter mundos, in loco vacui pleno, & non in
magno, puro & vacuo, quemadmodum aiunt, quædam
idoneorum quorundam seminum, quæ ab vno mundo B
siue intermundo fluxerunt, siue etiam à pluribus sen-
sim, quæ auctiones & compositiones faciunt in locum
alium, si sic cõtigerit, & irrorationes ex iis quæ opor-
tunè eas suggerunt, quoad consumantur accipiántque
constantiam, quantum subiecta fundamẽta subiectio-
nis efficere possint. Non enim coaceruationem fieri
oportet solùm, neque vertiginem in eo vacuo in quo
fieri est possibile mundum secundum quod ex necessi-
tate putatur, augeríque tandiu quoad alterum offen-
dat, vt ait quispiam ex iis qui Physici vocantur. Hoc C
enim iis quæ videntur repugnans est. Sol item & lu-
na & sidera cætera seorsum facta, postea à mũdo com-
prehensa sunt, & quæ præterea seruantur, continuò
efficta sunt atque incrementum cœperunt. Pari ratione
& terra & mare, & per cõparationes & vertigines qua-
rundam tenuitate partium, constantium naturarum
siue spiritualium, siue ignis præferentium speciem, siue
vtrunque simul. Hæc enim ita suggerit sensus. Porrò
solis cæterorúmque siderum magnitudo, quantum i-
psi iudicamus, ea est quæ videtur. Hæc autem in vnde- D
cimo De natura. Nam si (inquit) magnitudinem inter- 415
ualli ratione amisisset, longè profectò magis colorem.
Alia nanque huic rationabilior distantia nulla. Cæte-
rùm secundum id quod per ipsum est, siue maior sit
quàm videatur, siue paulò minor, siue tantus simul. Ita
enim & apud nos lumina quæ ex interuallo cernun-
tur, per sensum conspiciuntur. Omnis autem in hanc
partem instantia soluetur facilè, siquis rebus certis in-

A tendat, quod in libris De natura monſtrauimus, ortus & occubitus ſolis ac lunæ ſiderúmque cæterorum, & per incenſionem & extinctionem fieri poſſe, quum talis ſit circunſtantia etiam per alia loca, vt ea quæ prædiximus perficiantur. Nihil enim eorum quæ vidētur, obluctatur per euidentiam quoque ſuper terra, & rurſum per adiectionem quod prædiximus confici poſſe. Neque enim refragatur aliquid eorum quæ cérnūtur. Ipſorum quoque motus non quidem fieri impoſſibile ſecūdum vertiginem totius cæli, ſiue ſecundum ipſius
B quidē ſtatum, horum autē vertiginē, iuxta eam quæ ab initio in generatione mundi genita eſt in ortu neceſſitatem: deinde calore per quandam ignis diſtributionem ſemper ad interiora loca tendentis, conuerſiones ſolis ac lunæ fieri quidem poſſibile per obliquum cæli, ita temporum neceſſitate coacti. Similiter & ſecundum aeris obſiſtentiam, ſiue etiam materiæ aptæ quæ ſemper adiaceat atque inflammetur. Partim verò deſerentis, ſiue etiam ab initio vertigo huiuſmodi iſtis ſit diſtributa ſideribus vt in gyrum moueantur. Cuncta
C enim huiuſmodi atque his ſimilia in nullo euidentiæ ratione diſſentiunt, ſiquis ſemper in huiuſmodi partibus poſſibili adhærens horum ſingula ad eorum quæ videntur conſonantiam poſſit adducere, nihil metuens ſeruiles aſtrologorum artes, euacuationéſque lunæ, ac
416 rurſus impletiones, euerſionémq; huius corporis. Fieri enim profectò poſſent itidē & figurationes aeris. Atq; & quæ ſecundum appoſitiones & omnes alios modos, per quos & ea quæ apud nos apparēt reuocátur ad huiuſmodi ſpeciē reddendā, niſi fortè quis vnico illo mo
D do cētentus, reliquos nequicquā repudiet. Neque ſpeculatiuè poſſibile eſt aliquid homini aſpicere, & aliquid impoſſibile, atque ideo impoſſibilia inſpicere cupiēs. Pręterea poſſibile eſt lunā ex ſeipſa habere lumē, poſſibile itē & à ſole mutuari. Etenim apud nos pleraq; cernuntur, quæ plura ex ſeipſis habeant, plura item ab aliis, nihilq; impedit eorum quæ in cęleſtibus vidētur, ſiquis multiplicis modi ſemper memoriā habeat, cōſequentéſque ipſis vnà ſuppoſitionē & cauſas ſimul acci-

piat,neque aſpiciens in ea quæ non conſequuntur,hoc A
ipſum defluere aliâs aliter in illum vnicũ modũ.Porrò
faciei manifeſtatio fieri quidẽ in ipſis poteſt & per im-
mutationes partium, & per cumulatã adiectionẽ, mo-
díſque omnibus meteoris huiuſmodi veſtigare nequa-
quam adnitendum eſt. Si enim aliquibus repugnare e-
uidentiis contingat, nunquam vera tranquillitate po-
terimus frui. Solis ac lunæ defectus poteſt etiamnum
fieri & per extinctionem,quemadmodum & apud nos
pleraque fieri videmus. Iámque per interpoſitionem
quorundam aliorum, aut terræ,aut cæli,aut cuiuſlibet B
alterius eiuſmodi, ſicque proprios adinuicem modos
conſpiciendum,& quòd coniunctas fieri concretiones
impoſſibile nõ eſt. Porrò in x i i De natura libro di-
cit, obumbrante luna ſolem deficere: lunam verò,ter-
ræ vmbra ſe opponente, verùm ſecundum receſſum.
Hoc & Epicureus Diogenes in primo Electarum opi-
nionum tradit. Præterea circuitionis ordo ſic accipia-
tur, ſicuti & quædam apud nos fiũt, diuináque ad hæc
natura nuſquam admoueatur,immunis à miniſterio in 417
omni ſua beatitate ſeruetur.Sin minus autem hoc fiat, C
omnis de cæleſtibus inanis erit cõtradictio, ſicuti iam
quibuſdam fuit, qui non modum attigere poſſibilem,
verùm in vnitatem deciderunt, dum vno tantùm mo-
do arbitrantur hæc fieri,alióſque omnes poſſibiles ex-
cludunt, quíque & ad id quod intelligi nequeat, & ad
ea quæ appareant ferantur. Quæ verò ſigna ſuſcipere
oportet, quum non poſſimus pronuntiare,valere ſina-
mus, quæ noctium ac dierum prolixitates immutant,
præter id quod ſolis motus celeres fiunt, rurſúmque
tardiores ſuper terram pro locorum longitudine im- D
mutant, & loca quædam celerius peragunt & tardius,
ſicuti & apud nos quædam conſpiciuntur,quibus con-
ſona de meteoris dicẽdum. Qui autem vnum aſſumen-
tes iis quæ apparent reluctantur, eo etiam exciderunt
quod inſpicere homini poſſibile eſt.Nanque ſignifica-
tiones fieri poſſunt etiam per collationes temporum,
ſicuti & in iis quæ apud nos videntur animantibus, &
in aliis,ſicut aeris & mutationis. Hæc enim vtraque iis

A quæ videntur non repugnant. Qualitatibus præterea, ſi ab hoc aut ab illo fit cauſa. Neque coniicere licet quì fieri atque conſtare poſſunt concretiones aeris, impreſſiones ventorum, atque implicationes ſe inuicem tenẽtium atomorum, & eorum quæ ad hoc agendum idonea ſunt, fluxúmque ex terra aquiſque collectionem, atque modis aliis plurimis huiuſmodi cõſtantias fieri impoſſibile non eſt. Iam verò in iis partim ſe collidentibus, partim verò mutantibus, aquas perfici, & vẽtos item per relationem ex locis idoneis, dum per
B aerem mouentur. Vbi inundatio vehementior ex quibuſdam ad huiuſmodi immiſſiones idoneis conuentibus facta fuerit, tonitrus fieri poſſe, ac per ſpiritus in
418 concauis nubium euolutionem ſicut in vaſis cõtingit. Atque ex igne inſpirato ſonitum in ipſis fieri, & fractiones nubium atque diſſidentias ac confricationes, atque ordines quæ cõcretionem glaciei inſtar acceperint. Et in totum ad hanc partem, vt multis modis fieri dicere poſſumus quæ vidẽtur inducunt. Coruſcationes item eadem ratione modis plurimis fieri. Nam per cõ-
C fricationem colliſionémque nubium, figuram illam ignis effectricem elabentem, coruſcationem gignere, ſtatúmque ex nubibus talium corporum quæ hunc ſplendorem efficiant, & per preſſuram aut colliſionem nubium ſit, ſiue ab ſe inuicem, ſiue à ventis, & per complexionem ea quæ à ſideribus manat ſe inſerente luce, ſiue à motu nubium vẽtorúmque compulſa, & per nubes decidente, ſiue per collationem tenuiſſimi nubium luminis, aut ex igne coactas nubes efficere tonitrus, &
D per huius motum, & per ignis euaporationem quæ fiat per conſtantiam motus, volubilitatíſque vehemẽtiam. Fractiones quoque nubium à vẽtis caſum eſſe efficientium ignis atomorum, coruſcationíſque ſpeciem peragentium. Aliis item modis pluribus facile erit inſpicere ei qui & quæ apparent teneat, iíſque ſimilia queat conſpicari. Præcedit autem coruſcatio tonitrum in huiuſmodi circunſtantiam nubium, & quòd ſimul atque flatus irruerit, emittatur figura coruſcationis efficiens. Poſtmodum verò ſpiritus inuolutus huiuſmodi reddat

ſonitum, & per vtrorunque incidentiam coruſcatio A
maiore ad nos celeritate vtatur. Poſtremò autem venire tonitrum, ſicuti in quibuſdam quæ ex interuallo inſpiciuntur ictúſque quoſdam efficiunt. Fulmina fieri 419
poſſunt per multos ventorum conuentus, & conuolutiones, validámque euaporationem, & fractionem partis, eiúſque vehementiorem ad inferiora loca lapſum, fragore illo contingente quòd conſequentia loca denſiora ſunt, ob implicitas nubes, per hunc item ignis inuoluti lapſum, ſicuti fieri poſſibile eſt. Tonitrum B
quoque, quum ignis amplior fuerit inſpiratus, qui vehementius prorumpit nubem, quòd in anteriora cedere nequeat, idcirco quòd huiuſmodi concretio fiat, plurimùm quidem ad excelſum aliquem montem vbi maximè fulmina cadunt adinuicem ſemper. Et alijs item modis plurimis fulmina fieri poſſunt, modo longè abſit fabula. Aberit autem ſiquis ritè ea quæ apparent ſequens, de iis quæ ſunt occultiora ad eam normam iudicarit. Preſteres quoque & per poſitiC
onem nubis ad inferiora loca aliena ſpecie à repentino flatu impulſæ fieri conſentaneũ eſt, & per flatũ qui vnà & feratur vehemẽs, & nubem ad proxima impellat loca exterior flatus. Præterea & per circunſtantiam ſpiritus, quum in circulum aer quidam ſuperné compellitur, vehemẽnſque ventorum colliſio fit, neque valet in tranſuerſa diffluere, propter eam quæ circũfunditur aeris denſitatem, atque ad terram quidem vſque preſtere deſcendente, ſtrobili fiunt, vt generatio ſecundum motum ſpiritus fiat. Porrò vſque ad mare vertigines fiD
unt. Terræ motus autem & quum ſe in terram recipit ventus, fieri poſſũt: & quũ hæc paruis rumoribus perpetuóque motu ſe obiicit, quando agitationem terrę parat ſpiritus ille, aut exteriore ex parte complectitur, dum in fundamẽta ruit, aut in abſtruſa, ſpeluncæ in morem, terræ loca denſatus à ventis aer. Propter hanc autem diſtributionem motus ex lapſibus fundamen- 420
torum plurimorum, itémque reditionem, vbi condenſationibus vehementioribus terræ obuiarit, terræmotus perfici poſſibile eſt. Et alijs item modis pluribus

A has terræ agitationes fieri. Porrò ventos in tempore fieri contingit, quum semper fiat, sensuúmque subrepat alienatio quædam, & per collectionem aquæ copiosæ. Venti autem reliqui fiunt, vt quũ pauci in concaua irruerint multa, horum dum diuisio fit, grádo perficitur & per concretionem vehementiorem. Vndique autem ventosorũ circunstantiam quorundam, ac partitionem & moderationem, quorũdam pariter aquæ præferentium speciem, eruptionem simulatque cópulsionem ipsorum faciẽtem, ac disruptionem ad id cóstare quod
B secundum partes concretas fit, & secundum soliditatem. Verùm etiam circunferentiam fieri impossibile non est, extremis vndique conuenientibus, & inconstátia omni ex parte (vt dictum est) partes, & planè, siue aquosis quibusdam seu ventosis circunstátibus. Niuem autem perfici credibile est, & quum aqua tenuis ex nubibus funditur variis commensionis, & pressuræ ex nubibus idoneis & ex seminis monumento. Deinde dum fertur hoc concretionem accipiente, propter vehementiorem quandam in locis inferioribus nubium
C congelationis circunstantiam, & per concretionem huiusmodi lenem habens in nubibus raritatem, emissio hæc nubibus fit, dum se inuicem collidunt quæ aquæ speciem præferunt, & quæ his vnà adiacent, quæ dum veluti compulsionem faciunt, grandinem reddunt exprimúntque quod maximè in aere fit, & per huiusmodi collisionem nubium, quæ coagmentum acceperunt, fit vt desiliat niuis ista cógeries: & aliis item modis nix confici potest. Ros autem efficitur & per conuentum ad inuicem ex aere taliú quæ sint huiusce humoris cau
421 sæ ac effectus. Sed enim & per loci mutationem, aut ex
D humentibus locis, aut aquas habentibus maximè perficitur ros. Deinde quum hæc inter se conuenere, humiditatémque peregerunt, motum rursus ad inferiora loca, quemadmodum fieri & apud nos pleraque huiusmodi cernimus, vbi humores, si rosidi concretionem quandá suæ qualitatis acceperunt, ob circunstanté frigidum aerem efficitur glacies, & per detritionem quidem globosæ formæ ac rotúdæ ex aqua, cópulsionem-

que ſcalenorum & acutorum angulorum qui in aqua A
ſunt,& per eam quæ extrinſecus ſit talium colliſionem,
quæ compulſa vt aqua in concretionem tranſiret effe-
cerunt,detritis rotundorum quantitatibus.Iris ſit dum
ſol aquoſum aera ſua luce perſtringit, ſiue per aeris
propriam naturã,quæ lucis & aeris propria eſt,ex qua
colorũ huius proprietates fiunt,ſiue omnes, ſiue vnico
modo.Ex qua iterum effulgente, propinquiora quæ-
que aeris eum percipient colorem quo partes has cir-
cunferentiæ fulgere conſpicimus. Fit autem huiuſmo-
di viſum quòd æquale omni ex parte interuallum lu- B
minis pateat,ſiue quòd quum talem compulſionem re-
cipiant ſectiones quæ vel in aere vel in nubibus ſunt:
& ex eodem aere ſe ingerente,dum ad lunam referun-
tur atomi circunferentia quædam in hanc concreti-
onem demittatur.Area circa lunam fit, dum ex omni
parte aer ad lunam refertur,deinde qui ex ipſa manant
fluxus leniter,eatenus coercentur quoad in gyro circa
ipſam nubes conſiſtat, & non omnino diuidat, ſiue
eum qui in circuitu eſt,aerem ipſa vndique cogente C
æquabiliter ad circunferentiam ſuam, craſſiorémque
conſtituente,quod fit per partes quaſdam,ſiue extrin-
ſecus fluxu aliquo impulſo, ſiue calore idoneos poros
ad id efficiendum nanciſcente. Cometæ ſtellæ fiunt, 422
ſiue igne pleriſque in locis temporibus ſuis in ſublimi
coaleſcente, quum efficit caſus circunſtantiam, ſiue
quòd proprium quendam motum in tempore cælum
ſupra nos habeat,vt huiuſmodi appareant ſtellæ, ſiue
ipſæ temporibus quibuſdam per quendam moueantur
caſum,atque ad loca noſtra declinent, & manifeſto o- D
mnibus fiant.Harũ item defectus fieri propter his op-
poſitas cauſas,quod cõtingit nõ modò quòd pars mun
di huius ſtet circum quá verſentur reliqua (vt quidam
aiũt)ſed quòd aeris vertigo circularis ipſam circũſtet,
quæ impedimento ſit vti ne circũeant,ſicut & ſtellæ re-
liquæ,ſiue etiã quòd deinceps materia illis congrua nõ
ſit.Porrò hoc in loco vbi cõſtitutę cernũtur etiam aliis
pluribus modis hoc fieri poteſt,ſiquis colligere ſtudeat
ex eorum quæ cernũtur congruentia,vt vaga quædam

A sidera ferri contingat si motibus suis vtuntur, quædam verò immota durare. Possibile est quidem esse ab iis quoque quæ in circuitu mouentur, ita ab initio moueri coacta esse, vt alia quidem secundum eandem ferantur vertiginem, quæ lenis sit, alia verò secundum eam quę simul in æqualitatibus quibusdam vtatur. Fieri autem potest vt quibus feruntur locis, non intentiones aeris esse planiores, quę in sese ordine cõpellant, lenitérque & planè intendant, neque ita inęqualiter, vt & quę videntur immutationes fiant. Enimuerò v-
B nam istarum rerum causam assignare, quum multiplicem ea quę in conspectu sunt prębeant, insanè & minimè cõgruè ab ijs fit qui vanam astrologiam profitentur, frustráque quorundam causas reddunt, quandoquidem diuinam naturam nunquam huiusce absoluunt ministeriis. Sidera quędam alijs minora conspici
423 contingit, tardioréque motu circumferri, quum eundem orbem circumeant, contrarióque ferantur motu, ab eadem abducta vertigine, & ab eo quo circumferantur, alia maiore loco, minore alia, quum eandem vertiginem ambiunt. Porrò simpliciter de his diffi-
C nire illis conuenit, qui prodigia confingere apud pleroſque volunt. Quę autem cadere dicuntur stellæ, & ex parte & ex collisione sua fieri possunt, & quòd illic excidant quocunque expiratio fuerit. sicuti & de coruscationibus diximus. Ex concursu quoque atomorum ignis efficientium consensu incidente vt hoc fiat, ac secundum motum quocunque impetus à principio secundum concursum fuerit. Ex collectione item veluti in condẽsationibus quibusdam nebulę pręferen-
D tibus speciem, secũdum euaporationem horum per inuolutionem siue eruptionem, continẽtium, & in quemcunque locũ impetus fuerit, motu quoque in eum subsequente. Sunt & alij modi quibus hoc fiat innumerabiles. Porrò significationes quę in plerisque animalibus fiunt. Non enim animalia necessitatem aliquam inuehunt vt hyems fiat, neque sedet aliqua natura diuina, quę horũ animaliũ obseruet exitus, deinde huiusmodi efficiat signa. Neq; enim in animal, ac quodlibet mo-

dò id sit gratiosiuspaulo,eiusmodi stultitia cadet,nedũ A
in id quod pleniſſimã obtinet felicitatem. Hæc igitur
omnia Pythocles memoriter tene:longè enim latéque
euades fabulam, & quæ his propinqua & similia dis-
cernere poteris. Maximè autem teipsum dede ad spe-
culanda principia & infinitatem, & iis quæ similia
sunt. Iudicia præterea & perturbationes & id cuius
gratia ista colligimus. Hæc enim in primis conside-
rata causas quoque particulariũ rerum cognitu faci-
les facient. Qui verò istis vel maximè cõtenti non fue
re,ne ista quidẽ ipsa ritè conspexerũt,neque cuius rei B
gratia illa conspicienda erant, consequuti sunt. Hæc 424
ille de cæleſtibus corporibus opinatus est.

Cæterùm de iis quæ ad vitæ moderationem perti-
nent,quónam modo eligenda alia,alia repudianda,sic
scribit: primùm autem quid de sapiente opinetur,ex-
ponamus. Detrimenta quæ ex hominibus,siue odii,
siue inuidiæ, siue contemptus gratia fiunt, sapientem
autumat ratione superare. Eum verò qui semel fuerit
sapiens, in contrarium habitum transire non posse,
neque perturbationibus cedendo errare: quin potius C
continendum ne quod ad sapientiam impedimentum
patiatur. Non tamen ex omni quidem corporis habi-
tu,neque in omni gente fieri sapiẽtem. Nam siue cru-
cietur excarnificetúrque sapiens, futurum nihilomi-
nus felicem: gratiámque amicis præsentibus æquè ac
absentibus habiturum sapientem solum,atque item in
itinere: quum tamen cruciatur, & ingemiscet & eiu-
labit. Mulieri item non cõgressurum sapiẽtem, à qua
leges interdicant, vt Diogenes in Epitome Epicuri
dogmatum moralium ait: neque cruciatu affecturum
seruos,verùm miserturum,veniámque daturum. Pro- D
bos quoque amaturum sapientem negat,neque sepul-
turę curam habiturum:neque à Deo amorem immit-
ti Diogenes refert. Neque item oratoriæ daturum o-
peram, dicens illam nihil quidem vnquam profuisse,
plurimùm verò etiam obfuisse. Vxorem tamen duc-
rum,ac liberos procreaturum sapientem,vt Epicurus
in Ambiguis & in libris De natura. Cęterùm pro vitę

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A interdum conditione ducturum vxorem, auersurúmque aliquos, neque obseruaturum in ebrietate, vt Epicurus in Symposio, neque accessurum ad rempublicá, vt in primo De vitis, neque tyrannidem quæsiturum, neque κωμεῖν, vt in secundo De vitis, neque vnquam mendicum futurum. Cæterùm, etsi illi eruantur oculi, vitæ participem futurum, vt in eodem ait. Mœrore item non conficiendum sapientem, vt ait Diogenes in quinto Electorum: non litigaturum: libros atque mo-
425 numenta relicturum, non autem celebritatibus daturum operam: acquirendi curam ac futuri prouidentiam
B non habiturum: fortunæ reluctaturum: amicum neminem quæsiturum: gloriæ curam habiturú, quoad contemptui non habeatur: plus autem aliis lætitia in speculationibus afficiendum. Peccata esse inæqualia. Sanitatem quibusdam conducere, plerisque indifferentem esse: fortitudinem per naturam non contingere, sed ratione commodique notatione. Amicitiam vsus gratia necessitatisque ineundam, à nobis, tamen inchoandam: nam & terram serimus. Constare illam voluptatum consortio ac societate. Felicitatem bifa-
C riam intelligi, supremam illam, quæ in Deo est, quæ incrementum non admittat, adiectionémque & ablationem voluptatum. Imagines quoque positurum, si habeat, indifferenter fortè teneas, solúmque sapientem rectè de musica & poetica verba facturum. Pangenda, non fingenda poemata dixit. Non mouetur si alter altero dicatur fuisse sapientior, sed ex sapientia sola si affluat, ritè appellándum sapientem putat. Principem in tempore obsequio colturum, gratulaturúmque cuilibet resipiscenti: scholam item habiturum,
D non sanè vt turbam faciat, recitaturúmque in multitudine, sed non sponte. Dogmata quoque illaturum & non dubitaturum. In somnis quoque sibi similem futurum, ac pro amico quandoque moriturum. Ista quidē illi opinantur, verùm trāsecundū iam adepistolá.

Epicurus Menœceo S.

Neque iuuenis quispiam dum est, philosophari negligat, neque senex quum sit, philosophádo fatigetur.

Neque enim intempestiuus vllus est, neque qui ad a- A
nimæ sanitatem tempus non habet idoneum. Qui autem dicit aut nondum philosophandi tempus esse, aut tempus præteriisse, ei similis est qui dicit ad beatã vitam aut non adesse tempus, aut non amplius esse. Philosophandum igitur & iuueni & seni, illi quidẽ vt senescens in virtutibus vigeat præteritorum gratia, huic 426
vt iuuenis vnà & vetulus sit, quòd futurorum careat metu. Meditandũ ergo quæ faciant beatam vitam. Siquidem si adsit illa, omnia suppetunt: sin verò absit, agimus omnia vt illam habeamus. Quæ autem assiduè te admonebam, ea & age, & meditare, bene viuendi e- B
lementa hæc esse arbitrans. Primùm quidem Deum esse animal immortale ac beatum, puta sicut communis de deo dictat intelligentia, nihil illi aut ab immortalitate alienum, aut à beatitudine applicás. Cæterùm omne quod illius cum immortalitate beatitudinem seruare possit, de eo opinare. Dii nempe sunt, vt certa est illorum cognitio, non autem tales sunt, cuiusmodi eos plerique arbitrantur: neque enim eos quales putant obseruant. Impius autẽ est non qui tollit multitudinis deos, sed qui diis opiniones multitudinis applicat. Non enim sunt anticipationes, sed opinationes C
falsæ, quæ plurimi de diis sentiunt. Hinc detrimenta maxima pessimis quibusque à diis inferuntur, & cõmoda item probis. Nam virtutibus per omnia delectati similes amplectuntur, ac omne quod huiusmodi non est alienum existimantes. Consuesce autem arbitreris nihil ad nos pertinere mortem. Bonum enim omne ac malũ in sensu est, sensus autem priuatio, mors est. Vnde recta cognitio, quòd nihil ad nos sit mors, id efficit vt mortale quod est, fruatur vita, non ambiguum adiiciẽs tempus, sed immortalitatis desiderium D
afferens. Nihil enim in vita mali est, ei qui verè comprehendit nihil esse in vitæ priuatione mali. Vanus ergo est qui mortem se timere dicit, non quia præsens mœrore cõficiatur, sed expectata & futura contristet. Nam quod præsens nihil perturbat, expectatũ nequic quam conficit. Itaque quod acerbissimum malorũ est 427

A & horrendum maximè mors, nihil ad nos: quoniam quum nos sumus, mors non adest, quum verò mors adest, nos iam non sumus. Neque igitur ad viuentes, neque ad mortuos pertinet. Nam iis qui sunt, illa non est: quibus verò adest, iam illi non sunt. Atqui plurimi mortem aliquando vt malorum maximũ, aliquando verò vt requiem eorum quæ in vita sunt tristium, cupiunt. Neque igitur ne non viuat metuit: nec enim illi viuẽdi amor imperat, neque opinatur mali aliquid esse non viuere. Quemadmodum verò cibus, non qui
B plurimus, sed qui suauissimus est, eligitur, ita & tempus non longissimum, sed suauissimum carpitur. Porrò qui iuuenem bene viuere, senem bene ex vita discedere admonet, fatuus est, non modò ob amorem vitæ ac studium, verùm quòd eadem sit meditatio bene viuendi ac bene moriendi. Longè autem deterius qui dicit, Bonum quidem non natum esse,

Aut vbi natus eris, mox orci limen adire.

Nam si quòd ita crederet hoc dixit, quomodo nõ dis-
C cedebat ex vita? id quippe illi in prõptu erat, siquidẽ hæc illi fuisset rata sententia: sin autẽ inuehẽs, fatuus est, dũ in iis quæ ratione carẽt versatur. Memoria verò tenẽdum quod futurum est, neque nostrum sit, neque omnino non nostrum, vt ne tanquam futurum prorsus expectemus, neque item quasi non futurum desperemus. Reputandum præterea concupiscentias partim esse naturales, partim naturales naturalium, alias quidem necessarias, alias verò tantùm esse naturales. Necessariæ verò quæ sunt, partim ad felicitatem,
D partim ad corporis tranquillitatem, partim ad vitam ipsam esse necessarias. Horum quippe sine errore speculatio est, vt nouerim quid eligendum, quidve fugiendum sit ad bonam corporis tuendam valetudinem, corporisque quietem. Hic enim finis est bene beatéque viuendi. Huius enim gratia omnia agimus, vt ne-
428 que doleamus neque perturbemur. Vbi verò semel id penitus consequuti erimus, soluitur omnis tempestas animi, quum non possit animal tendere quasi ad minus aliquid, & aliud quærere quo animi corporisque

consummetur bonũ. Tunc voluptate nobis opus est, A
quum illam non adesse dolemus, non etiam voluptate
indigemus. Quocirca voluptatem finem dicimus, ac
principium beatæ vitæ. Hanc enim primum bonum
atque ingenitum nouimus, atque ab hac electionem
omnem ac deuitationem inchoamus atque huic oc-
currimus, perturbatione, tãquam norma, bonũ quod-
uis discernentes. Quoniam verò primum istud insi-
tum bonum est, idcirco non omnem voluptatem eli-
gimus, verùm sæpe pleraſque transgredimur, quando
ex iis maior molestia sequitur: doloréſque nonnullos
voluptatib⁹ præstare arbitramur, quãdo ex diutina to B
leratione dolorũ maior nos voluptas sequitur. Omnis
itaque voluptas eo quòd naturam propriam habet, bo
num est: non tamẽ eligenda omnis. Sicut & dolor ma
lum est, non tamen semper quiuis repudiandus est do-
lor. Commensione itaque & vtilium inutiliúmque re-
spectu hæc omnia iudicare conuenit. Vtimur enim
bono interdum vt malo, contrà & malo tanquam bo-
no. Frugalitatem præterea magnum existimamus bo-
nũ, non vt semper vtamur modicis, verùm vt, nisi mul
ta habeamus, vtamur paucis, credentes verissimè illos C
magnificentia frui suauissimè qui illa minimùm indi-
gent, quódque naturale sit, id omne esse parabile, no-
ua verò difficilè parari posse. Dapes item simplices æ-
quam magnifico luxui adferre voluptatem, quando o-
mne quod dolet per inediam sublatum sit. Panis ergo
cibarius & aqua summam voluptatẽ afferunt, quum
egens quis illa in cibum sumit. Itaque simplicibus & 429
non magnificè paratis cibis assuescere, & salubritatis
est, & hominem ad vitæ vsus necessarios impigrum D
reddit, ac splendidis (si per interualla sumantur) nos
commodius aptat, atque aduersus fortunam interritos
facit. Quum itaque dicamus voluptatem finem esse,
non luxuriosorum & nepotum voluptates, eásque quæ
in gustu & ingluuie sunt positę, vt quidam ignoran-
tes, aut à nostra sentẽtia dissentientes, aut malè accipi-
entes arbitrantur, sed non dolere corpore, animóque
tranquillũ esse, & perturbatione vacare dicimus. Non.

A conuiuia & comeſſationes,non puerorum mulierúmque congreſſus,non piſcium vſus , & cæterorum quæ affert pretioſior menſa ſuauè gignit vitam, verùm ratio ſobria cauſáſque perſcrutans , cur quæque vel eligenda,vel fugienda ſunt , opinionéſque expellens, per quas animos vtplurimum occupat tumultus . Horum omnium initium maximúmque bonum prudẽtia eſt. Quocirca philoſophiam quoque prudentia antecellit, ex qua reliquæ virtutes omnes oriúntur, docẽtes quòd
B non iucundè viuere poſſit quiſquam , niſi prudenter, honeſtè,iuſtéque viuatur: virtutes enim ſuaui & iucúdæ vitæ coniunctæ ſunt , iucundáque vita ſeparari à virtutibus nequit. Nam quem eo arbitraris præſtantiorem eſſe,qui & piè de diis opinatur,mortémq; interritus ſuſtinet,finémq; naturæ rectè æſtimat, finémque bonorum vt facilis ad implẽdum parabiliſque ſit, comprehendit. Malorum verò finem, vt aut tempus aut dolorem habeat,dominámque non diu moleſtam futuram,vt à pleriſque inducitur,nútiat,partim à for-
C tuna,partim à nobis,quòd neceſſitas obnoxia nulli ſit inſtabiliſque fortuna. Quod autem à nobis eſt,dominatu caret, quod querimonia & contrarietas ſolet eueſtigio ſubſequi. Præſtat enim fabulam quæ de diis traditur,ſequi,quàm naturalium ſeruire fato.Illa enim ſpeciẽ excuſationis obtendit honorem deorũ,hæc in-
430 euitabilem neceſſitatẽ habet.Fortuná verò neque dcã, vt vulgò ſuſpicantur,putat. Nihil enim deus agit temere neque inſtabile , cauſam nempe arbitratur bonum ſiue malum ex hac ad beatè viuendum hominiD bus dari.Principia tamen magnorũ bonorum aut malorum ab iſta ſuppeditari.Præſtat enim rationabiliter eſſe infelicem, quàm abſque ratione felicem. Melius eſt enim in actibus quod bene iudicatum eſt,per eam digeri. Hæc igitur atque his ſimilia,tecũ ſi die noctúque meditere aliquis,fiet vt nunquam ſeu vigiles , ſeu dormias , perturbatione vlla tenearis , verùm vt deus inter homines viues. Nihil enim habet cõmune cum mortali animanti animal homo immortalibus bonis exercitatus. Diuinationem autem omnem ab aliis

tollit,ſicuti & in parua Epitome, dicens eam non ſub- A
ſiſtere. Et ſi(inquit) ſubſtantialis ſit, nihil ad nos exiſtimes pertinere quæ fiunt. Hæc & eiuſmodi de iis quæ vitam informant: pluráque his aliis etiam in locis diſſerit. Diſſentit autem à Cyrenaicis de voluptate. Illi enim non eam quæ in ſtatu eſt, ſed eam ſolùm quæ in motu ſit,admittunt. Hic autem vtranque,animi videlicet,corporiſque complectitur,vt in libro De electionibus & fuga ait,& in libro De fine,& in primo De vitis,& in Epiſtola ad Mitylenenſes amicos,ſimili B
ter & Diogenes in decimoſexto Electorum,& Metrodorus in Timocrate, ita aſſerunt intelligi voluptatem, & quæ in motu ſit,& in ſtatu. Et Epicurus in libro De hæreſibus ita dicit, Nanque perturbationis doloríſque vacatio,conſtantes ſunt voluptates: gaudium verò ac lætitia actio ſecundum motum videntur. Item aduerſus Cyrenaicos. Illi enim corporis dolores deteriores arbitrãtur doloribus animi. (corpore enim peccantes cruciari) hic autem animi dolore. Car- C
nem enim præſenti tantũmodo dolore affici, animum verò & præterito, & præſenti,& futuro. Ea ergo ratione maiores quoque animi, quàm corporis eſſe voluptates. Demonſtratione verò vtitur, quòd ſit voluptas finis,quòd animalia ſimulatq; nata ſunt,iſta quidem deliniri,offendi contrà dolore naturaliter abſque rationis adminiculo cernimus. Noſtra ergo ſponte dolorem fugimus,ſicuti & Hercules quidem ipſe, qui dum amiſſa ſibi tunica conſumeretur, clamat mordẽs atque eiulans, 431

-at circumgemunt petræ,
Locrorum,& alta Eubœæ promontoria. D

Voluptatis verò cauſa virtutes quoque eligi,non propter ſe(ſicuti & medicinam propter ſanitatem) vt ait & Diogenes in vigeſimo Electorũ.At verò Epicurus inſeparabilem quoque dixit eſſe à voluptate virtutem ſolã:cætera verò ſeparari,nempe vt mortalia. Agedũ igitur nunc colophonem addamus,(vt ita dixerim)& ſcriptorum omnium & vitæ philoſophi, ratas ipſius opiniones adiicientes,híſque omne hoc opus noſtrum

A concludentes,ſine illo vtentes,qui felicitatis ac beatitudinis initium ſit. Quod beatum atque immortale eſt,neque ipſum negotiahabet,neque alii præbet,quo fit,vt neque ira neque gratia tágatur. Nam huiuſmodi omnia infirmitatis ſunt. In aliis verò ait deos ratione conſpici, alios quidem numero ſubſiſtentes, alios verò ſecundum ſpecici ſimilitudinem,ex perpetuo ſimilium imaginum fluxu quę in ſeſe perfectè ſint humana ſpecie. Mors nihil ad nos. Quod enim diſſoluitur, ſenſu priuatur: quod autem ſenſu caret, nihil ad
B nos. Terminus magnitudinis voluptatum, rei quæ cuique doleat ſublatio eſt. Vbicunque verò fuerit id quod delectat, quádiu ibi eſt,nihil eſt quod doleat aut afficiat mœrore, aut vtrunque ſimul. Non moratur
432 diutius in carne quod dolet, ſed ſummus dolor minimùm durat: quod autem nimium ſolum delectat ſecundum carnem, non multos dies durare contingit. At diuturni morbi plus habẽt in carne quod oblectẽt, quàm quod doleant. Non poteſt iucundè viui, niſi prudenter, ac honeſtè ac iuſtè viuatur: neque pru-
C denter, honeſtè, ac iuſtè,niſi iucundè.Cui autem hoc non contigit, is non viuit prudenter atque honeſtè: & cui iuſtè non euenit,non poteſt hic iucundè viuere, eo quòd confidat hominibus, aut ſecundum naturam principatus & regni,bonum ex quibuſcunque potuerit hoc parari. Glorioſi atque conſpicui quidam eſſe cupierunt, ita ſe,vt ab hominibus tuti ſint,adepturos exiſtimantes. Itaque,ſi quidem tuta ſit talium vita,naturæ bonum receperunt ſin:minus,nihil habent cuius
D gratia principiò contra naturę proprietatem appetierunt. Nulla per ſeſe voluptas malũ eſt,ſed cauſæ quarundam voluptatum multiplices ingerunt voluptatũ perturbationes. Si cumularetur voluptas omnis,& tempore & ambitu, congregatio fieret, aut maximè principales naturæ partes, nequaquam à ſe inuicem differrent voluptates, ſi efficientia voluptatum luxurioſorum metus animi ſoluerent,metus inquam & de cæleſtibus, & de morte, & de doloribus.Præterea ſi voluptatum doceret finem, nihil haberemus quo eos

culpare

culpare posſemus, vndique voluptatibus hauriendis A
inſtantes, nullâque ex parte neque quod doleret, neque quod vrgeret habentes. Quod profectò malum foret, ſi nihil nos cæleſtium ſuſpiciones perturbarent: neque mortis opinio, ſi nihil nos moueret, aut aliud quippiam. Quòd ſi adhuc non dubitem ſcrutari dolorum ac voluptatum fines, non indigeremus phyſiologia, nec liceret de iis quæ maximè rata ſunt, metuentem ſoluere, niſi planè nouiſſet quæ ſit totius natura, ſed fabuloſum aliquid ſuſpicaretur. Non itaque liceret abſque phyſiologia accipere ſynceras voluptates, B
neque prodeſſet aliquid humanam ſibi parare ſecuri- 433
tatem, quum & ſuperna & quæ ſub terra ſunt ſuſpecta eſſent, ac ſimpliciter quæ ſunt in infinito, quum humana ſecuritas fuerit vſque ad aliquid, virtúſque innixa, & puriſſima fœcunditas ſit, quæ ex quiete & multis cedendo ſecuritas prouenit. Naturæ opes diffinitæ & parabiles ſunt: porrò inanium opinionum diuitiæ in infinitum excedunt. Breuis ſapienti fortuna ſubincidit. Quæ verò ſunt maxima & in primis rata, diſpoſuit ratio, & perpetuo vitæ tempore diſponit at- C
que diſponet. Iuſtus à perturbatione remotiſſimus, iniuſtus verò perturbatione plenus eſt. Non creſcit in carne voluptas, quum ſemel quod per indigentiam dolebat, ablatum eſt, ſed ſolùm variatur. Porrò mentis finis, finem qui ſecundum voluptatem eſt genuit, horúmque ipſorum, & eorum quæ his affinia ſunt, electio maximos quoſque metus animo parat. Infinitum tempus ac finitum æquam habet voluptatem, ſiquis voluptatis ipſius fines ratione metiatur. Nam ca- D
ro voluptatis fines accepit infinitos, infinitúmque ipſum efficit tempus. Porrò mens carnis finem ac terminum ratione pertractans, æterniſque exuta timoribus, vitam omni ex parte conſummatam fecit. Nihilque iam infinito tempore opus habuimus, ſed neque voluptatem quidē effugit, ne tum quidem, quum exitum ex vita moleſtiæ atque anxietates compellunt, quaſi aliquid beatæ vitæ deſiderat in qua vitæ terminos noſcens, non ignorat quàm ſit parabile id quod

A indigentiæ dolorẽ tollat, omnémq; vitã cõstituat. Itaq; nihil negotiis opus est quæ certamina habẽt, subsistẽtẽ verò finẽ versare animo oportet, omnémq; euidentiam ad quã ea quę ὀpinamur, referamus. Alioquin omnia rationẽ iudicij desiderabunt, tumultúq; plena erũt: si sensibus omnibus repugnabis, nõ habebis, neq; quosuis ex iis quos mẽtiri dixeris, quo pacto iudices,
434 aut ad quid te referas: siquẽ simpliciter eiicias sensum, neque diuidas in id quod opinaris, iuxta id quod accessit, quod iã per sensum præsens est, affectus insuper
B & omnẽ imaginalem mentis intuitum confundes, ac sensus reliquos opinione inani, vt qui iudici eiicias omne. Porrò si & quod expectatur omne, inopinabilibus notionibus firmes, idque quod attestationẽ nõ admittit, vt quod falsum sit non dimiseris, eris quasi omne certamen obseruans, omnéque iudicium rectum siue non rectum. Nisi per omne tempus quæ geruntur singula ad naturæ referas finem, verùm antea euertes siue fugam, siue insectationem in aliud aliquid faciens, non erunt verbis consentaneæ tibi actiones. Voluptatum quæcunque ad dolorem non inducunt, nisi impletæ sint, non sunt necessariæ, sed appetitum habent
C minus lætum, quoties paratu difficiles, autoréque detrimenti esse constiterit, quas in totius vitæ beatitudinem sapientia parat. Longè maxima res est amicitiæ acquisitio. Eadem sententia confidentiam parit, quòd nihil sit æternum, neque diuturnũ, ac ne grauius quidem quicquam ac molestius, & ea quam in ipsis definitis est amicitiæ seruitus consummata maximè con-
D fert. Voluptatum aliæ naturales, aliæ necessariæ sunt, aliæ naturales & non necessariæ, aliæ verò neque naturales neque necessariæ sunt, sed circa inanem opinionem versantur. Naturales & necessarias existimat Epicurus eas quæ dolores sedant, vt est in siti potus. Naturales verò nõ necessarias, quæ voluptates solùm variant, non autem dolorem tollunt, vt sunt pretiosi cibi. Neque naturales autem neque necessarias putat eas, quemadmodum coronæ & statuarum ornamenta. Naturalium voluptátum quæ dolorem non infe-

rant, nisi consummatæ fuerint, sit vehemens studium A
circa naturam, nouam non diffundit, sed circa inanem
opinionem, neque circa suam opinionem hominis na-
turæ vtilitatis est signum, vt neque inuicem lædant,
neque lædantur. Quæ animantes eo fœdere iungi non 435
possunt, vt neque lædant mutuò neque lædantur, in
his ius nullum aut iniuria est. Eadem est in gentibus
ratio, quæ aut nolunt aut nequeunt ita fœderari vt
neque lædant mutuò neque lædantur. Iustitia enim
nihil per se esset, verùm in contractibus mutuis qui- B
buslibet locis id fœdus initur, vt non lædamus neque
lædamur. Iniuria per se malum non est, verùm in su-
spicionis metu id malum situm est, si non lateat quòd
huiusmodi sunt iniustitiæ vindices. Non credat is qui
clàm aliquid facit contra id quod inter se constitue-
runt homines ne lædantur, aut laudant se latere posse:
& si millies etiam tum lateat, ad finem vitæ tamen in-
certum est an latere possit. Cõmuniter quidẽ omnibus
ius idẽ est, (Vtilitatis enim aliquid cõfert in mutua so
cietate) priuatim verò agri & quarũcunque rerum nõ
omnibus idem cõsequitur ius esse. Aliud quidẽ omniũ C
testimonio firmatum, quod expediat in vsu mutuæ so-
cietatis eorũ quę iusta putãtur esse, ius dicitur, siue idẽ
sit omnibus, siue nõ idẽ. Porrò si ponat tãtùm quispiã,
non autẽ proueniat commoditas mutuæ societatis, nõ
iam hoc iuris naturam habet, etiamsi intercidat com-
modum iuris, nonnunquam autem ad anticipationem
cõgruit. Nihilominus id temporis iustum erat iis qui
inanibus vocibus semet confundunt, sed res plurimas
cernunt: vbi quum variæ fuerint circunstãtes res non
congruentes, ad anticipationem visa sunt, quæ puta- D
bantur iusta in ipsis rebus, ea iusta non erant. Vbi verò
vanescẽtibus circunstantibus rebus visa sunt non con-
gruere, ad anticipationẽ quę existimata sunt iusta. Vbi 436
verò vanescẽtibus rebus, iam non vtilia erant ea clàm
posita iura. Hic autem iusta quidem fuere, quoniam
erant vtilia societati mutuò simul cõuersantium: post-
ea verò non ita fuerunt iusta, quando neque vtilia
erant. Qui rebus externis minimè confidere præ-

A clarè constituit. Hic ea quidem quæ sunt possibilia, & familiaria efficit: quæ verò huiusmodi non sunt, non aliena sanè neque eiusdem cognationis, atque vbi in illis non poterat, se studuit non immiscere, excluditque omnia quæ agere non conducebat. Atqui omnes qui eò profecerant, vt se ex eis maximè confidendum pararent, quæ sunt propinqua & finitima hi etiam inter se vixere suauissimam vitam, firmissimam habentes fidem ac probationem, certissimámque propinquitatem adsumentes, lamentis prosequuti non
B sunt defuncti celeriorem obitum.

C

EX QVORVNDAM PYthagoreorũ libris fragmenta, in quibus de philoſophia morali agitur,

Gulielmo Cantero interprete.

EX HIPPODAMO THVrio Pyth. in lib. De felicitate.

ANIMALIA beatitudinis alia capacia ſunt, alia non ſunt. Capacia ſunt ea, quæ ratione ſunt prædita: (quandoquidem beatitudo ſine virtute ſubſiſtere non poteſt: virtus autem in eo quod rationis eſt compos, cernitur) capacia non ſunt, quæ ratione carent. Etenim nec quod viſu caret, viſus aut operis aut virtutis eſt capax: nec quod rationis eſt expers, ratione prædita vel opus vel virtutem poteſt capere. At beatitudo & virtus ratione prædita, illa tanquam opus, hæc tanquam ars quædam eſt. Iam ratione prædita quædam ipſa perfecta ſunt, quæ per ſe ſunt perfecta, nec vlla re externa vel vt ſint, vel vt bene ſint, indigent. qualis quidem ſit Deus. Non ipſa perfecta ſunt, quæ per ſe nõ ſunt perfecta, verùm externas res requirunt. qualis quidem ſit homo. Non ipſa perfecta porrò quædam perfecta ſunt, quædam imperfecta. Perfecta, quæ & ſuis & externis cauſis nituntur: ſuis, quòd & naturam bonam, & conſilium rectum attulerint: externis, quòd rectam legum conſtitutionem ac probos præfectos nacti ſint. qualis quidem ſit homo bonus. Imperfecta ſunt, quæ vel neutrum horum, vel tantùm aliquod ſunt conſequuta, vel prorſus prauo ſunt ingenio. qualis quidem ſit alterius generis homo. Perfecti homines porrò alii natura ſunt, alii vita perfecti. Natura, qui boni duntaxat ſunt, id eſt, virtute præditi. Virtus enim cuiuſque, in cuiuſque rei natura ſupremum eſt

B 437 C D 438

A & perfectio:tum oculi, in oculi natura ſupremum & perfectio:tum hominis,in hominis natura ſupremum & perfectio.Vita perfecti ſunt, qui non boni tantùm, ſed etiam beati ſunt.Quum enim beatitudo ſit humanæ vitæ perfectio:vita quidem eſt actionum compoſitio, eas autem ad finem deducit beatitudo: id quod per virtutem fit & felicitatem: illam propter vſum, hanc propter ſucceſſum.Ac Deus quidem nec virtute ab aliquo percepta,bonus,nec felicitate comitante,beatus eſt redditus.Etenim natura tũ bonus tum beatus
B erat,ſempérque & fuit & erit, nec vnquam talis eſſe deſinet, quum interire non poſſit. Homo verò,nec bonus natura nec beatus eſt,verùm diſciplinam & fortunam requirit:virtutis quidem, vt bonus, felicitatis autem,vt beatus euadat,indigens. Quocirca duo hæc beatitudinem humanam conſtituunt, laudatio & felicitatis prædicatio. Laudatio virtuti, altera felicitati tribuitur.Iam virtutem ex diuina, felicitatem ex humana ſorte adipiſcitur. Differunt autem cum diuina cæleſtiáque à mortalibus ac terrenis, tũ à melioribus
C deteriora.Itaque qui deos ſequitur, beatus: qui mor-
439 tales,miſer euadit.Nam prudentia prædito decens & vtilis eſt felicitas: decens, quoniam vti nouit: vtilis, quia factis manum admouet. Pulchrum igitur eſt, quando cum felicitate prudentia coniungitur, tanquam ſecundo vento actiones ad virtutem tanquam cynoſuram reſpiciendo perficere. Sic enim nõ Deum tantùm ſequetur,ſed etiam humanum bonum cum di
D uino componet.Hoc quoque manifeſtum eſt, ex affectionibus & factis vitæ diſcrimẽ gigni. Eſt autem tum affectio vel honeſta vel turpis,tum factum vel beatum vel miſerum.Honeſta affectio eſt,quæ virtutis: turpis, quæ vitii particeps eſt.Facta quoque beata ſunt, quæ in felicitate cernuntur, quoniam ratione perficiunturi miſera,quæ in infelicitate, quoniam finem non aſſequuntur.Quapropter virtus non modò diſcenda, ſed etiam poſſidenda,& ad familiarum ac rerumpub.vel ſecuritatem,vel augmentum,vel etiam,quod eſt maxi-

mum,emendationem est vsurpãda. Rerum enim præ- A
clararum nõ tam possessionem quàm vsum sectari de-
bemus.Quæ quidem omnia contingent, siquis remp.
bene constitutam nãciscatur:id quod equidem Amal-
thææ(quod dicitur)cornu voco.Etenim in recta legum
constitutione sunt omnia, neque maximum humanæ
naturæ bonum vel existere absque ea, vel comparа-
tum & auctum permanere possit. Nam & virtutem &
ad virtutem viam hæc in se continet, quandoquidem
in ea partim naturæ bonæ procreantur, partim & mo-
res,studia,leges optimè se habent, & recta ratio, pie- B
tas,sanctimonia magnopere vigent. Quamobrem qui 440
beatus futurus & feliciter victurus est,eum in bene con
stituta rep.& viuere necesse est & mori. Quid quod e-
tiam necessariò,quæ antè dicta sunt,ita se habẽt? Quũ
sit enim homo societatis pars, hac ratione fit eodem
pacto perfectus,si non tantùm socium,sed & probum
sociumse præbeat.Quædam etenim in pluribus non in
vno:quædam in vno,non in pluribus cernuntur: quæ-
dam & in pluribus & in vno,ideóque in vno, quoni-
am & in pluribus.Nam harmonia,concentus, nume-
rus,in pluribus cernuntur:quandoquidem horum nul- C
la pars totum queat constituere. Iam visus & auditus
præstantia,pedúmque velocitas in vno duntaxat exi-
stunt.At beatitudo & animi virtus & in vno,& in plu-
rib⁹,& in toto,& in vniuerso cernitur:ideóque invno,
quoniam & in pluribus:ideóque in pluribus,quoniam
& in toto atque vniuerso.Nam & naturæ totius con-
stitutio singulas partes constituit: & singulorum con-
stitutio totum atque vniuersum absoluit. Id autem in-
de fit,quòd natura prius est parte totum, non pars to- D
to.Si enim mundus non esset,nec sol,nec luna, nec vel
fixæ vel errantes extarent stellæ.Postquam verò mun-
dus est,horum quoque singula cernuntur. Atque hoc
in ipsa quoque animalium natura perspicitur. Si enim
animal non esset: nec oculus, nec os, nec auris ap-
pareret. Postquam autem est animal, hæc quoque
singula cernuntur. Sicut porrò totum ad partem,

A Sic etiam totius virtus ad partis virtutem se habet. Siquidem absque harmonia divinâque mundi cura non posset, quæ constituta sunt, in sua seu permanere: absque recta legum in civitate constitutione nullus vel bonus vel beatus potest esse civis: absque animalis sanitate non potest nec pes nec manus roboris & valetudinis esse particeps. Est enim ut mundi virtus, harmonia, ita civitatis bona legum constitutio: & corporis, sanitas ac robur. Atque singulæ totorum partes ad totum & universum referuntur. Nam & oculi totius corporis causâ cernunt, & reliquæ partes totius atque
B universi causâ constituta sunt.

EX EVRYPHAMO PYTH. in libro De vita.

PErfecta hominis vita quemadmodum Deo detur, quoniam ipsa perfecta non est, ita brevis præstat, quoniam virtutis & beatitudinis est particeps. Nam nec Deus extremam cælum requirit. Quem enim natura
C bonum ac beatum fecit, per se perfectus est. Nec brutum ullum. Etenim quum ratione careat, actionem quoque carere necesse est. At hominis natura partim sui est consilii, partim etiam divini requirit auxilium. Quod enim rationem capere, bonitatem sapientiamque cognoscere, recta in cælum à terra respicere, deosque alumnos potest comprehendere divini quoque adeptus est auxilium. Rursum quod voluntatem habet atque consilium, ac tale in se unicum, quo possit & virtutem & vi-
442 tio finire, deosque & colere & mercari per se quo-
D que moveri valet. Quapropter tum laudem & bonorem, tum vituperii & ignominiam partim divino, partim humano facto consequuntur, hæc virtutis hæc vitio dederint operam. Sic namque se tota res habet. Hominem Deus animal præstantissimum, & ut suæ naturæ respondens, ita universi constitutionis oculum in mundo collocavit. Quamobrem hic & rebus imposuit nomina, quarum fuit significator: & literas in-

uenit, memoriæ thesauro instructo:& vniuersi con- A
stitutionem imitatus,iure ac legibus vrbiú societatem concinnauit. Nullum enim factum nec mundo nec diis potest esse dignius,quàm ciuitatis bene constitutæ compositio, legúmque & reip.constitutio. Siquidem vnusquisque,quum sit per se nullus,nec ad vitam in communi concordia,reique pub.compositione degendam per se aptus est.& ad integram perfectámque societatis compagem constituendam ineptus. Etenim humana vita lyræ vndique perfectæ & accuratæ similis est.Sicut enim lyra omnis tria hæc requirit, appa- B
ratum,compositionem,& pulsú musicum,(apparatum dico propriarum partium omnium copiam,vt chordarum, & ad pulsum ac sonum pertinentium instrumentorum:compositionem autem mutuam sonorum proportionem:pulsum denique horum pro compositione motum)sic etiã humana vita tribus his indiget. Apparatus quidem est vitæ partium iustus numerus. Sunt autẽ vitæ partes,corporis bona,opes,amici, gloria.Compositio est horum secundum virtutem & leges constructio.Pulsus deniq; musicus est horú secundum 443
eadem permistio,quum secúdo ventovirtus fertur,ne- C
que aduersi quicquam aliunde sentit.Non enim in eo, si voluntario scopo excidant consilia, verùm si eum assequantur, est posita beatitudo:neque tam vt satellitibus ac ministris virtus careat, quàm vt suis facultatibus ad res agendas affatim instruatur. Nam non ipse perfectus,sed imperfectus est homo.Fit autem perfectus partim sua,partim aliena opera: ídque vel natura,vel vita.Natura si bonus euadat. Virtus enim cu- D
iusque in cuiusque rei natura supremum est & perfectio:tum oculorum,in oculorum natura supremum & perfectio:tum aurium,in aurium: tum hominis,in hominis natura supremú & perfectio. Vita perfectus fit, si beatus euadat.Beatitudo enim humanorú bonorum súma est & perfectio,Quo fit vt rursum virtus & felicitas eius vitę pares existãt,& virtus animę, felicitas corporis,simul vtrunq; animalis vicem gerat.Vt enim illius est,naturæ bonis rectè vti,ita huius vsum suppe-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A ditare: & vt vti, virtutis, ita vsum præbere, felicitatis. Illius est, consilium & ratione rectam: huius, actiones & facta cõferre. Nam vt honesta velle & ferre grauia, virtutis est propriũ: ita consiliorũ optatus euentus, & factorum finis in felicitate situs est. Quemadmodum etenim vincit imperator virtute & felicitate: feliciter
444 gubernator nauigat arte & vento secundo: rectè cernit oculus & videndi facultate & luce: ita præstantissima humana vita & virtute & felicitate redditur.

B EX HIPPARCHO PYTH.

in libro De animi tranquillitate.

QVVM breuissimum sit humanæ vitæ tempus, cum æternitate collatum, pulcherrimá homines tanquam peregrinationem instituent, si in animi tranquillitate viuere statuerint. Id autẽ consequentur maximè, si seipsos diligenter cognouerint, qui mortales & carnei sint, iniuriæ & interitui obnoxio præditi
C corpore, rebúsque omnibus grauissimis ad extremum vsque habitú expositi. Ac primùm quidem ad ea quæ corpori accidunt, veniamus. Hæc sunt pleuritides, pulmonis morbi, phrenitides, podagræ, vesicæ morbi, dysenteriæ, veterni, comitiales, vlcera putrescentia, cætera infinita. At animo multo maiora atque grauiora contingunt. Quicquid enim sceleris, vitii, peccati, impietatis in hominum vita cernitur, ex animi perturbationibus ortum ducit. Etenim per immoderatas & à natura alienas cupiditates multi in effrenes
D impetus inciderunt, nec vel à filiabus vel à matribus
445 turpissimá potuerunt cohibere libidinem. Quid quod & parentes multi, & liberos proprios iugularunt? Iam quid aliunde obuenientia referam mala, diluuia, siccitates, æstus & frigoris inclementiam, sic vt ex aeris inæqualitate nonnunquam pestis, fames, variique casus oriãtur, ac totæ desolentur vrbes? Quæ quú impendeant multa, neque corporis bonis confisi, quæ vel vna febricula statim corrúpuntur, nec externa, quæ vide-

tur,efferamur felicitate, quum & hæc ſæpe citius rece A
dere ſoleat,quàm accedere. Hæc enim omnia incerta
eſſe & inſtabilia,nec eorum quicquam firmum,perpe
tuum,aut immobile exiſtere,multis & variis ex muta-
tionibus cognouimus. Quapropter & hæc animo re-
putantes,& an ea quæ data præſtò ſunt,vel minimum
tẽpus durare poſſint,cogitantes,fortiter,quicquid ac-
cidit,ſi feramus,animi fruemur tranquillitate. Nunc
verò permulti,quæcũque vel natura vel fortuna dedit,
meliora quũ finxerunt , nec tam ea qualia ſint, quàm
qualia maximè cerni poſſint, æſtimarũt,ſubitò priua- B
ti, multis ac magnis turpibúſque malis animũ depri-
munt. Quo fit vt acerbiſſimè viuant ac miſerrimé. Id
autem vel in opũ iactura, vel in amicorũ aut liberorũ
morte,vel in aliarũ rerum quæ chariſſimæ ducũtur,a-
miſſione conſpicitur. Tum verò flentes & eiulantes,
infeliciſſimos ac miſerrimos ſe ſolos prædicant : quũ
nec eodẽ ſe quo alios multos modo & habuiſſe & ha- 446
bere meminerint, nec tum ſui,tum ſuperioris tẽporis
hominum vitam queant perſpicere, quantis videlicet
in calamitatibus & miſeriarum cumulis & nunc agãt, C
& olim permulti egerint. Quocirca ſi ex hiſtoria no-
bis tradita repetamus , multos amiſſis opibus,eam ob
iacturam ipſos poſtea ſaluos euaſiſſe,quũ vel in latro-
nes vel in tyrannum eam ob rem potuiſſent incidere:
multos quoque quos maxima beneuolentia proſequu
ti quondam fuerant,eos pòſt maximè odiſſe: nec pau-
cos à liberis & amicis chariſſimis fuiſſe interemptos:
ſi etiam noſtram vitam cum aliorum infeliciore con-
feramus, caſúſque omnes humanos atque communes
habeamus, viuemus trãquillius. Nec enim debet,qui
homo ſit,aliena mala,ſed & ſua ducere facilia , quum D
totam vitam multis videat ærumnis refertam. At qui
flent & eiulant,præter quàm quòd nec rem amiſſam,
nec mortui vitam recuperant , animum prauis rebus
multis circundatum in maiores perturbationes impel
lunt. Quamobrẽ debemus omnibus modis inueterа-
tas maculas abluentes & repurgantes philoſophica
doctrina detergere.Id porrò faciemus,quũ prudentiæ

A ac temperantiæ operam dabimus, & præsentem fortunam boni consulemus, ac plura non appetemus. Qui enim plurima coaceruant, nunquam se post hanc vitam nusquam victuros animaduertunt. Id quod quia non continget, bonis, quæ præsto sunt, fruamur, & philosophicæ grauitatis opera, turpium immodica cupiditate liberemur.

EX ARCHYTA PYTH.

in lib. De bono viro & beato.

B

447 HOc igitur primum est intelligendum, virum quidem bonum non statim esse necessariò beatum, verùm beatum, etiam bonum esse. Vt enim beatus laudationem & felicitatis prædicationem, ita bonus laudationem duntaxat meretur. Laudatio quidem virtuti, altera felicitati tribuitur. Iam vir bonus suis bonis talis redditur, beatus aliquando beatitate priuatur. Virtutis enim facultas est libera, beatitatis non item. Nam & diuturni corporis morbi, & sensuum iacturæ,

C beatitatis vigorem tabefaciunt. Eo autem differt à viro bono Deus, quòd Deus non tantùm sincera & omnis humanæ perturbationis experte virtute præditus est, verumetiam eius facultatem tranquillam & liberam pro æternorum factorum maiestate ac magnificentia possidet: homo verò non tantùm per humanam naturam ea minore fruitur, verùm sæpe vel per bonorum neglectum, vel per potentem consuetudinẽ, vel per prauam naturam, vel per alia multa non potest veri boni fastigium assequi.

Quoniam igitur bona quædam propter se expetú-

D tur, non propter aliud: quædam propter aliud, nõ propter se: tertium quoque bonorum quoddá genus est,

448 quod & propter se, & propter aliud expetitur. Quæ igitur hæc sunt bona, quæ propter se, non propter aliud expetuntur? nimirum beatitudo. Vt enim huius causa reliqua, ita hanc nullius causa ipsam expetimus. Quæ rursum sunt ea quæ propter aliud, non propter se expetuntur? nempe vtilia, & bonorum efficientia,

quæ rerum expetendarum cauſas in ſe continent, vt A
labores corporis, exercitia, frictiones, bonæ valetudines, lectiones, meditationes, ſtudia virtutis. Quæ denique & propter ſe & propter aliud expetenda dicuntur? Virtutes, earúmque habitus, ſtudia, actiones, & quicquid eſt cum virtute coniunctum. Atque id quidem quod propter ſe, nec propter aliud expetitur, vnicum eſt ac ſingulare bonum. Quod autẽ & propter ſe & propter aliud, triplex eſt, ac vel ad animum, vel ad corpus, vel ad externa pertinet. Ad animum referuntur animi virtutes: ad corpus, corporis: externa B
ſunt amicitiæ, gloria, honor, diuitiæ. Similiter quod propter aliùd expetitur, vel animi bonorum eſt efficiens, vel corporis, vel externorum, vt diuitiarum, gloriæ, honoris, amicitiæ. Eſſe porrò virtutem propter ſe expetendam, vel hinc patet. Quum etenim corporis bona, quæ ſunt natura minora, propter ipſa expetamus: animus autem præſtet corpori, nimirum animi quoque bona, propter ipſa, non propter eorum effectus expetemus.

Tria ſunt humanæ vitæ tempora, vnum felicitatis, C
alterum infelicitatis, tertium inter hæc medium. Quoniam igitur vir bonus eſt, qui virtute præditus eſt atque vtitur: vtitur autem ea tribus temporibus, vel in felicitate videlicet, vel in infelicitate, vel in medio: & 449
in felicitate quidem beatus eſt, in infelicitate miſer: in medio autem non beatus: efficitur, nihil eſſe aliud beatitudinẽ, quàm virtutis in felicitate vſum. Beatitudinẽ autem nunc hominis dicimus. Homo porrò non ſolùm anima, ſed etiam corpus eſt. nam ex vtroque animal, & hinc homo componitur. Etenim quanuis ani- D
mæ ſit corpus inſtrumentum, tamen & hoc pars hominis, vt & anima, ducitur. Quapropter etiam bona quædam ſunt hominis, alia partium. Atque hominis quidem bonum eſt beatitudo: partiũ autem, animi quidem, prudentia, fortitudo, iuſtitia, tẽperantia: corporis autem, pulchritudo, ſanitas, bona valetudo, ſenſuum vigor. Iam externa, diuitiæ, gloria, honor, & nobilitas, homini ſolent adnaſci, hac natura præceden-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A tium bonorú consequentia, maiora bona stipant hæc minora: amicitia quidem, gloria, ac diuitiæ, corpus & animum: sanitas autem, robur, ac sensuum vigor, animú, prudentia, fortitudo, temperantia, atque iustitia, mentem animi: mens denique Deum. Hic enim præstantissimus ac princeps est: huiúsque causa reliqua prestò sunt bona. Etenim exercitui præest imperator, nautis gubernator, mundo Deus, animo mens, vitæ huius beatitati prudentia. Nihil enim est aliud prudétia quàm huius vitæ beatitatis, siue naturalium
B hominis bonorum scientia.

Ac Dei quidem beatitas est & vita præstantissima propria: hominis autem è scientia, virtute, ac tertia felicitate componitur. Scientiam dico tum deorum ac dæmonum sapiétiam, tum hominum ac rerum ad vitam pertinentiú prudentiá. Quæ enim ratione ac demonstratione vtuntur virtutes, eas appellari scientias
450 est æquum. Virtuté verò moratum & optimum animi partis ratione carentis habitú, à quo nomé aliquod
C ad mores pertinens ducimus, & liberales, iusti, temperantes dicimur. Felicitatem denique bonorum citra rationis auxilium copiá. Quoniá igitur virtus ac sciétia nobis inest, felicitas non item: beatitudo autem in contéplandis & agendis rebus honestis versatur: hæ porrò contéplationes & actiones quú non rectè succedunt, ministerium & necessitaté, quum rectè, delectationem & beatitudiné adferunt, idque in felicitate cernitur: nihil esse beatitatem aliud quàm virtutis in felicitate vsum, efficitur. Quo fit vt nó aliter vir bonus, quàm etiam qui corpore sano ac robusto est, in feli-
D citate se gerat. Nam hic quoque & frigus atque æstú ferre, & magnú onus tollere, & alias multas ærumnas facilè potest ferre.

Postequam igitur beatitudo virtutis est in felicitate vsus, de virtute & felicitate dicendú erit, ac primùm de felicitate. Etenim quædam bona nimium non recipiunt, vt virtus. Siquidem non est vlla virtus nimia, nec quisquam vir nimis bonus. Virtus enim decorum pro norma habet, ac decori est in rebus agendis habe-

tus. Felicitas autem & nimium recipit & parum. Ni- A
mia porro vitia quędam gignit, & hominē ab habitu
naturali transuersum rapit, sic vt virtuti quoque sępe
reluctetur. Nec tamē felicitas tantùm, sed & aliæ cau-
sæ idem possunt efficere. Neque enim credendum est,
quum inter tibicines quidam reperiantur arrogan-
tes, qui veritatis cura relicta, falsa quadam imaginati-
one captent imperitos, in virtute non idem cerni, ve-
rùm quanto res est dignior, tanto, qui eam sibi vindi- 451
cent, plures existere. Multa sunt enim quæ virtutis fa-
ciem, & veram affectionem peruertunt, vel insidiando
ac vindicando, vel per naturæ perturbationes cogna- B
tas, aut longa confirmitas cōsuetudinē, vel per ætatem
iuuenilem aut senilem, vel per felicitatem aut infelici-
tatem, vel aliis modis pluribus. Quocirca mirandum
non est, si cuncta nonnunquam, vera affectione muta-
ta, aliter eueniunt: quemadmodum & fabrum, qui o-
ptimus habeatur, sæpe inter operandum videmus
peccare, & imperatorem, & gubernatorem, & picto-
rem, & omnes denique, quos tamen arte qua pollent,
non priuamus. Sed quemadmodum qui aliquando
vel immodestè, vel iniustè, vel timidè se gesserit, inter C
malos referendus non est: ita nec, quicquid in his re-
ctè, inter bonos: verùm & illis casus, & his error tri-
buendus venit: verum autem iudicium non ex vno
tempore vel aliquo temporis spatio, sed ex vita to-
ta faciendum. Sicut porrò corpori & quod nimi-
um & quod parum est, nocet, tamen vt grauiores
morbos nimia procreent, & quæ dicuntur reliquiæ:
sic animum quoque & felicitas & infelicitas nimia
lędit, tamen vt grauiores morbos felicitas, quę di- D
citur, procreet, dum vini instar mentem bonis in-
ebriat. Quamobrem non infelicitatem rectè, quàm
felicitatem ferre difficilius est. Nam in infelicitate
plerunque temperantes ac modesti: in felicitate ani-
mosi, vehementes, ac magnanimi cernimur. Va- 452
let enim animum vt infelicitas contrahere & com-
ponere, ita felicitas efferre & euacuare. Quo fit
vt cauti plerunque sint & prudentes, qui sunt in-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

A felices: qui felices, iniurii & confidentes. Iusta autem felicitas est, quantam vir bonus ad actiones suas exoptet: quemadmodum & nauis atque claui iusta magnitudo ducitur, cuius opera probus gubernator magnum transire mare magnámque potest nauigationem perficere. At nimia felicitas non tam animo parere solet quàm imperare. Vt enim lux nimia oculos, ita nimia felicitas animi mentem offendit. Ac de felicitate quidem hactenus.

B

EX THEAGE PYTH.
in libro De virtutibus.

ANimi constitutio sic se habet, vt vna sit eius pars ratio, altera iracundia, tertia cupiditas. Ratio cognitioni, ira robori, cupiditas appetitui præest. Quum igitur hæc tria vna compage in vnum rediguntur, tum virtus in animo gignitur & concordia: quum per se-
453 ditionem inter se diuelluntur, vitium oritur atque di-
C scordia. Sunt autem virtuti hæc tria necessaria, ratio, facultas, & consilium. Iam ratione præditæ animi partis virtus est prudentia, quoniam iudicii & contemplationis particeps est habitus: iracundiæ autem fortitudo, quandoquidem resistit, & grauia perfert hic habitus: cupiditatis verò temperantia, posteaquam corporis voluptatum quædam est moderatio: totius denique animi iustitia. Improbi porrò redduntur homines vel per malitiam, vel per incontinẽtiam, vel per feritatem: iniustè autem agunt vel lucri, vel voluptatis,
D tis, vel gloriæ causa. Ac malitia quidẽ ad rationem pollentem animi partem refertur: quandoquidem vt prudentia cum arte, ita malitia cum praua confertur arte, quoniam ad iniuriam dolos excogitat: incontinentia verò ad cupiditatem, posteaquam & in moderanda voluptate sita est continẽtia, & in non moderanda, incontinentia: feritas autem ad iracundiam. Huic enim quum quis maleficium non vt homo, sed vt fera gratificatur, ea dicitur feritas. Sunt quoque harum affectionum

ctionum effectus & fines consequentes. Vt enim à ma A
litia pendet auaritia, sic ad rationem pollentem animi
partem refertur malitia. Similiter vt ad iracundiã per-
tinet ambitio, sic ipsa nimia reddita, feritatem gignit.
Denique voluptas vt cupiditatis est, ita nimium quæ-
sita parit incontinentiam. Quare quũ de tot causis in-
iustè agamus, de totidem nimirum iustè agemus. Nam
& virtutis natura benefacit ac prodest, & vitium malè 454
facit ac nocet. Et quoniam de animi partibus alia im-
perat, alia paret, virtutes autẽ in his ac vitia cernũtur:
virtutes quoque partim imperantes, partim parẽtes, B
partim esse mistas efficitur. Imperat quidem pruden-
tia, parent autem fortitudo ac temperantia: mista de-
mum est iustitia. Perturbationes porrò sunt virtutis
materia, quandoquidem in his illa cernitur. Est autem
aliud perturbationis genus cum voluntate coniunctũ,
aliud non est: coniunctum voluptas est, non coniun-
ctum, dolor. Atque hæc & intendunt & remittunt ci-
uiles homines, dum reliquas animi partes cum ratio-
nis participe coaptãt: id quod in eo positum est, vt nec C
propter nimium nec propter parũ suas actiones prohi
beatur mens perficere. Quod enim deterius est; præ-
stantioris causa cœpit existere: vt in mũdo semper pa-
tiens pars, propter eam quæ semper mouetur: in ani-
malibus fœmina, propter marem: (hic enim animum
gignit, illa duntaxat materiam gignendo suppeditat)
in animo ratione carens pars, propter rationis com-
potem. Nam & iracundia & cupiditas ad primam a-
nimi partem refertur: illa tanquam satelles & latro, D
hæc curatoris instar & custodis domestici. At mens
in summo corporis vertice collocata, in pellucida vn-
dique specula eorum quæ sunt, scientiam inuestigat,
& hoc à natura opus habet, vt post inuestigationem
& acquisitionem, melioribus ac præstantioribus vta-
tur. Etenim rerum diuinarum ac præstantissimarum
cognitio, beatitudinis humanæ principium, causa &
norma est.

EX METOPO PYTHAgoreo, in libro De virtute.

A 455 HOMINIS virtus est hominis naturæ perfectio. etenim per propriam virtutis naturã perfectum quicque ac supremum redditur. Nam & equi virtus est ea quæ naturam equi ad supremum perducit, & in partibus singulis eodem se modo res habet. Nam & oculorum virtus est acris visus, idémque supremum in oculorum natura: & aurium virtus, acris auditus, idémque supremum in aurium natura: & pedum virtus, velocitas, eadémque supremum in pedum natura. Sunt autem virtuti hæc tria necessaria, ratio, facultas & consilium. Ratio iudicat & contemplatur: facultas resistit & moderatur: consilium amat & amplectitur. Iam iudicare & contemplari intelligentis animi partis est proprium: resistere & moderari, rationis carentis: amare & amplecti, vtriusq;, tam quæ ratione caret quàm quæ pollet. Quum enim ex intelli-
C gentia & appetitu constet consilium, illa ad rationis compotem animi partem, hic ad expertem refertur. Iam virtutum omnium numerum, necnon virtutis ortum & constitutionem ex animi partibus licet cognoscere. Etenim animi partes primæ sunt duæ, altera cõ-
456 pos rationis, expers altera. Illa iudicamus & contemplamur, hac ferimur & appetimus. Hæ porrò vel consentiunt inter se, vel dissentiunt. quæ quidé pugna ac discordia propter nimium vel parum existit. Quum igitur rationis cõpos pars moderatur expertem, tolerã-
D tia gignitur & continentia: quum altera imperat, paret altera, & inter se ambæ consentiunt, virtus nascitur. Ac tolerantia quidem & continentia cum dolore gignuntur, dum labori illa, voluptati hæc resistit. Incõtinentia verò ac mollities nec resistit nec moderatur. Quo fit vt bona propter dolorem fugiamus, propter voluptatem amittamus. Quid quòd laudationes, vituperia, cunctáque humana bona in his animi partibus cernuntur? Et hoc quidem pacto virtus in tri-

uersum constituitur: species autem eius & partes hoc A
modo sunt considerandæ. Posteaquam duæ sunt animi partes, altera ratione prædita, carens altera, quæ porrò vel iracundia, vel cupiditas dicitur: & rationis compos quidem est, qua iudicamus & contemplamur: expers autem, qua ferimur & appetimus: huius porrò qua parte tanquam vlciscimur nos ac defendimus, vocatur iracundia: qua propriam corporis cõstitutionem tanquam appetimus ac desideramus, cupiditas: efficitur ex his animi partibus etiam virtutum numerum, discrimen ac proprietatem pro portione B
consequi.

EX CLINIA PYthagoreo.

ET omnis quidẽ virtus (vt initio definitum est) ra- 457
tione, consilio ac facultate perficitur: horum autẽ singula non virtutis partes, sed causæ sunt. Itaque qui intelligente atque cognoscente huius parte valent, vehementes ac prudentes dicuntur: qui impetuosa & ap C
petente, vtiles & commodi. Quoniam verò non sine causis excitatis iniustè solent agere, hæ autem tres sunt, intemperantia in corporis voluptatibus, auaritia in lucrando, ambitio in æqualibus antecellendis: sciẽdum est his opponi posse & quæ metum, & quæ pudorem, & quæ cupiditatem pariant: metum propter legem, pudorem propter deum, cupiditatem propter sermonem. Quocirca sunt initio iuuenes & deorum & legum honorem docendi. Sic etenim omne factum D
humanum, totáque vita, si non desit successus, sanctimoniæ pietatisque particeps erit.

EX THEAGE PYTHAgoreo in libro De virtutibus.

VIRTVTIS omnis causæ sunt tres, cognitio, facultas & consilium. Cognitio est qua res contem

A plamur ac iudicamus. facultas tanquam robur eſt ea
458 ſæ quo ferimus, & in rebus permanemus. conſilium inſtar manuum eſt animi, quibus ferimur & res apprehendimus. Animi quoque conſtitutio ſic ſe habet vt vna ſit eius pars ratio, altera iracundia, tertia cupiditas. Ratio cognitioni, ira robori, cupiditas appetitui præeſt. Quum igitur hæc tria vna compage in vnum rediguntur, tum virtus in animo gignitur & concordia: quum per ſeditionē inter ſe diuelluntur, vitiū
B oritur atque diſcordia. Iam quum ratio partes animi q ratione carentes moderatur, tolerantia gignitur & cō tinentia, dum labores illa, voluptates hæc moderatur: quū ratione carentes moderantur rationem, mollities & incontinentia naſcitur, dum labores illa fugit, à voluptatibus hæc vincitur. Quum verò melior animi pars imperat ac præeſt, deterior paret ac ſequitur, & inter ſe ambæ conſentiunt, tum virtus & omne bonum per totum animum exiſtit. Et cupiditas quidem
459 quum rationē ſequitur, fit temperantia: quum iracun
C diā, fortitudo: quū partes omnes, iuſtitia. Hæc enim & vitia cuncta, & virtutes animi inter ſe diſcernit: & animi partium compagis quædam eſt conſtitutio, virtúſque perfecta & ſuprema. Vt enim in hac omnia ſunt, ita ſine hac reliqua non exiſtunt animi bona. Quapropter & inter deos magnam vim habet & inter homines iuſtitia. Totius enim atque vniuerſi tum inter hos tum inter illos communionem hæc virtus continet. ac Themis quidem apud ſuperos, Dice autem apud inferos, Lex verò inter homines prædicatur.
D Hæc porrò iuſtitiam ſupremam eſſe virtutem indicant. Quum etenim in iudicando & cōtemplando poſita virtus eſt, vocatur prudentia: quum in grauibus ferendis, fortitudo: quum in moderandis voluptatibus, temperantia: quum in lucro & iniuria non faciendis, iuſtitia. Iam eandem vel ſecundum rectam rationem conſtitui, vel præter rectam rationem non cō ſtitui, decorum eſt, vel indecorum aſſequi. Eſt autem decorum, quod eſſe decet. id quod nec addi quicquā nec demi poſtulat, quandoquidem ipſum quod eſſe

decet,eſt.Indecori verò ſpecies duæ ſunt, nimium & parum. Illud plus quàm decet, hoc minus habet. At A virtus decori eſt habitus. quocirca ſtatim quoque & ſupremum eſt & medium. Sic enim decora quoque & media ſunt & ſuprema. media, quoniam inter nimium & parum conſtituta ſunt: ſuprema, quoniam nec addi quicquam nec demi poſtulant, quandoquidem quod eſſe decet, ipſa ſunt. 460

Quandoquidem morum virtus in perturbationibus verſatur,ac ſupremæ perturbationes voluptas & dolor cenſentur: efficitur in eo virtutem non eſſe poſitam,vt quis ex animo perturbationes, voluptatem ac dolorem euellat, verùm vt aptè connectat. Etenim B nec ſanitas,quæ corporis facultatum quædam eſt bona temperatura,in eo ponitur,ſi frigus,calor,humor, & ſiccitas tollantur,verùm ſi permiſceantur,quum ſit horum quaſi quidam commenſus: nec in muſica,ſi acutum & graue demantur,concentus oritur, verùm ſi hæc aptè permiſceantur,tum & concentus exiſtit, & vocum diſcordia tollitur. Similiter calore,frigore,humore,ſiccitate permiſtis, & ſanitas oritur & morbus perit.Neque aliter iracundia & cupiditate rectè compoſitis,& vitia cum perturbationibus eximuntur, & virtutes moréſque exiſtunt. Eſt autem morum virtutis maximè proprium, quod in rebus honeſtis eſt, conſilium.Etenim ratione ac facultate etiam ſine virtute vti licet, conſilio non licet, quandoquidem moris dignitatem conſilium indicat.Quapropter & per vim imperans iracundiæ & cupiditati ratio, continentiam ac tolerantiam parit: & per vim rurſus à rationis expertibus pulſa,incontinentiam & mollitiem. Cæterùm tales animi affectiones & imperfectæ virtutes,& imperfecta ſunt vitia. Vt enim eſt ſana ratio,ita partes animi rationis expertes ægrotant. Et quatenus quidem à rationis compote animi parte ira & cupiditas reguntur, virtutes habentur continentia ac tolerantia: quatenus autem per vim hoc, non ſponte, fit,ſunt vitia. debet enim virtus non cum dolore,ſed cũ voluptate,officiũ facere.Quatenus rurſum imperã-

A tes rationi ira & cupiditas, mollitiem & incontinentiã
461 procreant, vitia hæc sunt: quatenus verò cum dolore perturbationibus gratificãtur, dum erroré suum, quoniam sanus est animi oculus, agnoscunt, non vitia, vel saltem non prorsus, habenda veniunt. Manifestum est igitur, sponte virtutem debere officium facere. Et cũ voluntate quidem coniunctum quod est, non caret voluptate & hilaritate: quod autem nó est, dolore & metu non caret. Quid quòd simulatque inciderit diuisio, hæc ita se habere comperientur? Etenim cognitio rerum & inspectio ratione præditæ est animi partis: facultas autẽ ratione carẽtis. siquidé & laboribus resiste
B re & voluptates moderari, ratione carentis proprium est animi partis. Consilium verò in vtroq; cernitur, & rationis cõpote, & experte animi parte. Quũ enim ex intelligentia & appetitu constet, illa ad rationis cõpotem, hic ad experté refertur. Quamobré & virtus omnis in partibus cõponendis posita est, & voluntas atque consilium prorsus in virtute cernuntur.

Et in vniuersum quidem cõpositio quædã ratione carentium animi partium cum rationis cõpote virtus est: quũ autem & voluptas & dolor decori norma re-
C guntur, tum existit. Nihil enim est aliud vera virtus quàm decori habitus. Decorum autem est, quod esse decet: indecorum, quod non decet. Indecori verò species duæ sunt, nimium & parum. Illud plus quàm decet, hoc minus habet. Decorũ porrò quũ sit, quod esse decet, & supremũ sit & medium: supremum, quoniam nec addi quicquã nec demi postulat: medium, quoniã inter nimium & parum constitutum est. Sic porrò se decorum & indecorum inter se habent vt æquale & inæquale, dispositum & confusum: quæ quidem vtra-
D que finitum & infinitum sunt. Iã inæqualis partes ad
462 medium, non ad se inuicẽ, referuntur. Nã & obtusus dicitur angulus qui recto maior est, & acutus qui minor, & maior linea recta quæ ductã è centro superat, & lõgior dies eo quẽ dat æquinoctiũ. Morbi quoque gignuntur, quoniã vel calidius vel frigidius redditũ est corpus. siquidé quod calidius est, plus est mediocris

tate: quod frigidius, minus. Enimuero animus quoq; A
cum ſuis hanc affectionem & proportionem habet.
Vt enim audacia plus decoro habet in grauibus perfe
rendis, ita minus ignauia. vt prodigalitas plus decoro
habet in ſumptuũ factione, ita minus illiberalitas. vt
ira plus decoro habet in iracũdiæ impetu, ita ſtupidi-
tas minus. Acſimilis eſt aliarũ affectionũ oppoſitarũ ra
tio. Debet autẽ virtus, quũ decori ſit habitus & pertur
bationũ mediocritas, nec ſtupida eſſe, nec immodicè
afficì. Vt enim ſtupor immotum & languidum ad ho- B
neſtatẽ reddit animum, ita confuſum & imperitũ im-
modica perturbatio. Quare ſic debet in virtute pertur
batio, vt in pictura vmbra atque linea, obiter elucere.
Quod enim viuum ac tenerum & veritatem exprimẽs
ducitur, id per hæc maximè, ſi boni ſunt colores, effi-
citur. Animi quoque perturbationes naturalis virtu-
tis impetu & inſtinctu animantur. Vt enim ex pertur
bationibus oritur virtus, ita rurſum orta cum ipſis cõ
iungitur: quemadmodum ex graui & acũto concen-
tus, ex calido & frigido temperatura: ex graui & leui C
æquilibrium. Non ſunt igitur ex animo tollendæ per-
turbationes, quandoquidem id non conducit: verùm
cum ratione prædito per decorum & mediocritatem
aptè componendæ.

EX ARCHYTA PYTHA- 463
gorco, in libro De morum doctrina.

AIO virtutem ad miſeriam, vitium ad beatitudi- D
nem fugiendã, ſi habitus ipſos inſpiciamus, ſuf-
ficere. Semper enim virum malum eſſe miſerum neceſ
ſe eſt, ſiue materiam habeat, quoniã ea malè vtitur, ſi-
ue nõ habeat: quẽadmodũ & cæcũ, ſiue lucẽ atq; ſplẽ-
dorẽ habeat, ſiue in tenebris degat, cæcũ eſſe neceſſe
eſt. At bonum non ſemper beatum eſſe neceſſarium
eſt, quandoquidem non in poſſeſſione virtutis, ve-
rùm in vſu beatitudo cernitur. Nam neque qui viſu
præditus eſt, videt ſemper. ſi enim luce careat, nihil

A videbit. Ac duæ ſecantur in vita viæ: altera difficilior, qua patiens inceſſit Vlyſſes: altera commodior, quam Neſtor tenuit. Virtutem igitur aio & hanc expetere, & illam poſſe. Sed beatitudinem natura vitam optabilem atque firmam, quoniam cõſilia perficiantur prædicat. Quapropter qui quæ non deſiderat omittit, vt
464 beatus non eſt, ita nec planè eſt miſer. Ne igitur morbis ac doloribus bonum virum carere audeãt dicere. Quẽadmodũ enim corpori, ſic & animo quædã quæ dolorem pariant relinquimus. Veruntamen ſtultorũ
B dolores ratione carent: prudẽtum non vlterius quàm ratio, res definiens, permittat, procedunt. Quid quòd ipſorum de ſtupore gloriatio virtutis generoſitatem tollit, ſi rebus medij generis, & non malis morti, dolori & paupertati ſe opponat. Facilè etenim, quæ mala non ſunt, vincuntur. Quocirca mediocritatem perturbationum ſectari debemus: ſiquidem & ſtuporem æquèatque immodicam perturbationem fugimus, neque ſupra naturam noſtram loquimur.

C EX EODEMARHYTA IN libro de bono viro & beato.

AIO virum bonum eum eſſe, qui rebus ac temporibus magnis rectè vtatur. qui quidem & felicitatem rectè poſſit, & infelicitatem ferre: ac tum rebus bonis dignum ſe fortuna præbeat, tum rebus mutatis rectè, quod euenit, ferat: qui denique qualicunq;
D tempore rectè pro re nata ſe gerat, nec ſeſe ſolùm, ſed & alios ipſi fidentes ac rerum ſocios ita componat.

465 CRITONIS PYTHAGORICI in libro de prudentia & felicitate.

PRVDENTIA & felicitas ſic ſe habẽt altera ad alterã, vt prudentia rationis ac ſermonis ſit pars

ceps, quandoquidé cõpoſitum quiddá ac definitũ eſt: A
felicitas in rationem ac ſermonem non cadat, quãdoquidem & confuſum & infinitum quiddam eſt. Illa initio ac facultate prior, hæc poſterior eſt. Nam vt illa gubernare ac definire, ita gubernari hæc atque definiri ſolet. Veruntamen componitur vtrunque, quum prudentia & felicitas eodem concurrunt. Semper etenim rationis ac ſermonis particeps natura debet, quod definiat atque componat: rationis & ſermonis expers, à quo definiatur atque componatur, habere. Sic enim & infinitæ & finientis naturæ ratio per omnia ſe ha- B
bet, vt, quæ quidem infinita ſint, ab iis quæ rationem & prudentiam habent natura finiantur & componantur, quandoquidem materiæ naturæque locum tenẽt: quæ autem finiunt, à ſeſe compoſitionem ac finem nacta ſint, quandoquidem artis & efficientis cauſæ vicem gerunt.

Harum porrò naturarum in variis rebus facta compoſitio, magnam & variam peperit cõpoſitorum differentiam. In vniuerſo primùm vtriuſque naturæ compoſitio, tum quæ ſemper mouet, tum quæ ſemper C
patitur, mundus eſt. Nec enim aliter vniuerſum ſubſi- 466
ſtere potuiſſet, niſi & creatum cum diuino, & quod ſemper patitur cum eo quod ſemper mouet, fuiſſet compoſitum. In homine verò partis animi ratione carentis cum rationis compote compoſitio, fit virtus. Nequit enim hic, diſſentientibus inter ſe partibus vtriſque, virtus exiſtere. Similiter in vrbe principum cum ſubiectis compoſitio, potentiam parit & cõcordiam. Vt enim imperium potioris, ita obtemperatio deterioris, potentia & concordia eſt vtriuſq; pro- D
pria. Iam eadem in vniuerſo & in familia compoſitionis ratio, ignorationes atque doctrinas eodem cum ratione concurrentes, necnon dolores ac voluptates, felicitates & infelicitates componit. Requirit enim vitatum intẽſionẽ & remiſſionẽ, tum difficultatẽ & oblectationẽ, tum felicitatẽ & infelicitatẽ. Alia enim ad induſtriã & prudentiã valẽt mentẽ cogere & cõtrahere: alia requie ac delectatione exhibitis, recẽtioręẽ eandẽ

A & ad actiones alacrem præstant. Quòd siquid horum in vita excellat, alterius sit partis ac decliuis vita, vel ad asperitatem ac difficultatem, vel ad remissionem & facilitatem vergens. Cæterùm horum omnium compositio secundum prudentiam debet institui. Hæc enim finitum & infinitum in actionibus cõstituit. Quapropter etiam reliquarum virtutum mater hæc atque dux est. siquidem ad huius rationem & legem cunctæ sunt cõpositæ. Et iam nobis oratio simul finitur. Quod enim ratione caret. quódque in sermonẽ cadit, in o-
B mnibus cernitur. Illud finitur, hoc finit. Quod autem ex vtroque constituitur, totius est atque vniuersi compositio.

467 EX ARCHYTA PYTH. in libro De bono viro & beato.

VIR prudens ita fit maximé. Naturam primùm, quæ ingenio, memoria, ac labore valeat, nactus,
C in ratiocinationibus ac disciplinis & accuratis cõtemplationibus à puero, rectam sectatus philosophiam, se exerceat. Deinde deorum, legum, ac viuendi generum experientiam sibi comparet. In duabus enim his rebus prudentia ponitur, vt quis & habitu sit disciplinæ atque cognitionis particeps, & multas res partim ipse tractarit ac viderit, partim alio quouis modo perspectas habeat. Etenim nec qui in ratiocinationibus ac disciplinis & accuratis contemplationibus à puero se exercuit, nec qui his destitutus, in auditionibus mul-
D tis ac rebus versatus est, aptus est ad prudentiam. Sed vt hic in singulis iudicãdis, ita ille in toto semper considerando mentem excæcauit. Quemadmodum enim in rationibus qui partes composuit, ex iis totum supputat: ita in rebus, ratio totius rei constitutionem delineare, experientia de singulis iudicare potest.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

EX EODEM, IN LIBRO De disciplinis. 468

A

DEBES enim vel ex alio discendo, vel ipse, quorum scientiam habes, inueniendo, peritus reddi. Ac si quidem discis, id ab alio habes, & alienum est: sin ipse inuenis, ex te, ac tuum habes. Et siquidē quæras, facile erit inuenire: sin quærere nescias, difficile. Et seditionem compescuit, & auxit concordiam inuenta ratio. In hac enim vt æqualitas inest, ita deest iniquitas: & huius opera contractus componuntur. Huius gratia pauperes à diuitibus sumunt, & pauperibus concedunt diuites, postquam per hanc vtrique se æquum obtenturos credūt. Iam quum iniuriorum norma sit & repagulum, eorum, qui periti sunt, iram ante iniuriam sedat, postquam eos nō posse, quum ad rem ventum erit, latere persuasit: imperitos autem, ostenso in re ipsa scelere, ab iniuria reuocat.

B

C

EX POLO PYTH. in libro De iustitia.

EXISTIMO iustitiam reliquarū virtutum matrem ac nutricem esse dicēdam. siquidem absque hac nec temperans, nec fortis, nec prudens quisquam possit esse. est enim hæc animi totius cum concinnitate pax atque harmonia. Ac manifestior fiet huius dignitas, si cæteros habitus considerauerimus. Vt enim illorum vsus ad vnum aliquod refertur, ita hæc ad cœtus integros, & multitudinem. Et in mūdo quidē totum administrans imperium, Prouidentia, Harmonia, ac Dice vocatur ex deorū quorundā decreto: in vrbe verò pax & recta legū constitutio: in familia autem viri & vxoris inter ipsos concordia, famulorū erga dominos beneuolētia, dominorū de famulis cura: in corpore porrò, quæ prima est & omnibus ani- 469

D

A malibus carissima sanitas & bona valetudo: in animo denique sapientia, quæ inter homines è scientia constat atque iustitia. Quòd si hæc ita totum & partes instruit ac seruat, & concordiam inter ipsa compositionémque efficit, cur non mater omnium ac nutrix cunctorum calculis habeatur?

INDEX IN DIOGENIS LAERTII LIBROS.

A

Academia locus quidam Athenis 96,b
Academica secta à quo ita appellata 105,c.
Academici philosophi 6, b.
Eorum dogma, vide Plato & Platonici.
Academius heros vel potius Academus 96,b.
Ἀκάφαλοι διάλογοι 65,b.
Achæus poeta 89,d.
Acron medicus 294,b.
Adimantus Platonis frater 95,a.
Ἀδιαφορία quis inuexerit, 224,a.
Ægrotatio in animo 246,c.
Ægyptii omnes medici 96,a.
Ægyptiorum philosophia 4,a. Sepeliendi mos 331,c.
Ægyptius palmes, vide Zeno Citticus.
Æneſidemi in Pyrrhonia introductio 329,d.
Ænigma Cleobuli 32,b.
Æschines, philosophus, ac Socratis discipulus 65,a.
Eius dialogi ibidem.
Octo Æschines 66,b.
Æsopus 24,b. & 25,c.
Æschylus 89.d.
Æstas quid 258,b. Quando 282,c.
Ætates anni temporibus accommodatæ 278,a.
Æthalides, require Pythagoras.
Æther quid 254,a. & 283,a.
Agasyrtus, vide Pittacus.
Agesilaus, imperator exercitus 63,b.
Agetor Lamieus 91,c.
Agrigẽtũ cur amplum 293,d.
Agrigẽtinorum deliciæ. ib.
Agrippa scepticus quid primus inuexerit 332,d.
Aiax 16,d.
Aidoneus 297,d.
Alcæus 10,d.
Alcibiades 52,d. & 143,a.
Alcimus, oratorum Græciæ eminentissimus 82,d.
Eius libri 98,c.
Alcmæon Crotoniata, philosophus Pythagoricus 300,a.
Alcyoneus Antigoni filius 140, b. 223,d.
Alexander Maced. rex 1,c. Eius dictum mirabile 188,c. Magnificentia 190,b. Iactantia 197,a. Deum se esse arbitrans 323,d.
Alexinus Elienſis, Eubulidis discipulus 81,a. Eius mors ibid.
Alter Hercules, vide Cleanthes.
Alyattes rex 29,c. & ibid.d. & 34,a.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Alyattis filius 29,a.
Ἀμεταφόρας quid 226,d.
Amici seruandi 76,d
Amicitia quid Aristoteli 158,d. Quid Pythagoræ 278,a.
Amicitiæ species 117,c. & 158,d.
Amicorum cuncta communia 144,c. & 278,a. & 345,c.
Amicorum par 91,a.
Amicus, quid Aristoteli 155,a.
Amicus amplectẽdus 74,d. & 76,d.
Amor quid Diogeni 194,a.
Amphiarai fanum 92,d.
Amphibolia quid Stoicis 131,a.
Amyntas Maced. rex 149,b.
Ἀναλεπτικὰ 6,c.
Anacharsis Scytha philosophus 36,b. Ei quid mirabile visum sit apud Græcos 37,d. Eius epistola 38,a. Eius apophtegmata 37,a.
Analytica Aristotelis ad quid scripta 158,b.
Anaxagoras philosophus vaticinatus 46,d. Eius sol 47,c. Luna ib. Philosophia ib. Cælum 48,d. Damnatio 49,a. Obitus ib.c.
Anaxagoræ, præter hunc philosophum, tres 50,a.
Anaxarchus philosophus Abderites 323,a. Eius in mortem mira constantia ib.c. Apud Alexandrum regem autoritas ib.d. Vaticinium 324,a.
Anaximander philosophus, Thaletis discipulus 5,b. Milesius 45,a. Gnomonem primus inuenit ib.b. Horoscopia fabricatus est ib.c. Sphæram constructit ib.c. Eius obitus ib.c.
Anaximander alius 45,d.
Anaximenes philosophus 45,d. Eius natalis obitúsque 46,a. Epistolæ ib. a, & b.
Anaximenes, pingui aqualiculo rhetor 196,a.
Anaximenes tres 46,a.
Ancora à quo inuenta 38,a.
Ἀνδράποδα mancipia 190,d.
Ἀνωμαξία quid 226,d.
Ἀντικαφόρας quid ib.d.
Anima qualis Aristoteli 159,b.
Animæ sensus varius 97,b.
Animæ quot partes 120,a.
Animalia Ægyptiis loco deorum 4,a.
Animalis vox quid 229,a.
Animalium generatio Archelao vnde sit 50,c.
Animantium genera 116,a.
Anni dies, tempora & vicissitudines, à quo inuẽta 9,c. et deinceps.
Ἀντιφάσεις philosophi 73,a.
Anniceris Platonis redem-

ptor 73,b.
Antagoras Rhodius poeta 89,d
Anticipatio naturalis quid 229,a
Antigonus rex 139,b. Eius ad Zenonem epistola 114, b. De Zenone mortuo dictū 216,d
Antipodas & alia in philosophia quis primò nominarit 101,a
Antipodes esse 282,c
Antisigma Platonis 113,c
Antisthenes philosophus Atheniēsis. 7,a. & 179,a. Eius egregiè dicta ibid. & deinceps per tres sequētes paginas. Ἀπλοκύων cognominatus 183,d. Eius scripta 182,b. Obitus 184,a
Antisthenes alii tres 184,c.
Anus domesticæ probrum in Thaletem 11,d
Anytus exterminatus 59,c.
Apertè inspice, à quo dictum primò fuerit 42,d
Apollodorus κυνοστόμος dictus 349,d
Aporetica philosophia 330,b
Appellatio quid Diogeni 229,d
Ἀπροσπτωσία quid 226,c
Aqua quid Thaleti 9,c
Aræ sine nomine, per Athenienſium pagos 40,a
Arcesilaus philosophus, mediæ academiæ autor 5,c
Pritanæus 135,d. Eius epigrammata 136,b. & c. Eius liberalitas 139,a. Alter Aristippus vocatus ib.d. Eius perlepidum dictum 140,d. Tria testamēta 141,a. Obitus ib.c
Arcesilai alii tres 141,d
Archelaus philosophus 50,b.
Archelai alii tres ib.d
Archepolis donatio 91,a
Archytas Tarentinus, philosoph' Pythagoricus 298,d. Eius epistola ad Dionysium 100, b. Ad Platonem altera 299,a. Eius studium ib.d. Inuentum 300,a
Archytæ quatuor 299,c
Areta Aristippi filia philosophans 68,d & 73,a
Arimanius Pluto 3,d
Aristagoras Milesius 25,c
Aristippus Cyrenaicus philosophus 66,c. Eius luxuria 67,b. Patiētia ibid. c.
Libri 72,b.
Aristippus quidam μητρόδιδακτος 72,b
Aristippi alii quatuor 72,b
Aristo Argius palæstrita 95,a
Aristo alius, Ilietes, Peripateticus 261,d
Aristo Chius, philosophus Stoicus 211,b. & 260,c. Eius volumina 261,c
Aristo Platonis pater 94,a
Aristones sex 261,d
Aristonii philosophi 261,a

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ἀκρασία quid 276,a.
Aristogiton tyrannicida 312,d.
Aristoteles, philosophus Peripateticus, Stagirites 149,a. Aexandri præceptor 150,b. Quando natus 151,c. Præclaræ eius sententiæ 154,a. Testamentú 152,b. Opera seu volumina 155,c.
Aristoteles octo 160,a.
Aristoteles quidam cognomento Mythus 66,b.
Arius pagus 39,d.
Ἀφροδισία, morbus 328,d.
Artaphernes satrapa 71,a.
Artium genera 122,d.
Artiú propria vocabula, require in Summis decretorum philosophicorum
Asclepiades, Menedemi amicus, seu Pylades 91,a.
Asdrubal, vide Clitomachus.
Asteriscus Platonis 113,c.
Astrapsychi 1,d.
Astydamantis imago 59,c.
Athenas quis Physicam philosophiá inuexit 50,b.
Athenienſium pœnitentia 59,b. De Zenone decretum 115,b.
Atomi infiniti 318,c. & 355,d.
Attalus rex 146,b.
Auaritia quid Stoicis 145,b.
Aures in pedibus quis habuit 71,a.
Autumnus quid 258,b.
Ἀξίωμα quid 232,b.
Axiothea Phliasia 126,c.

B

Barbarismus 230,d.
Basilides Epicureus 349,d.
Bathyclis Arcadis phiala 10,a.
Batis, Epicuri soror 349,a.
Baton Ponticus, require Menippus.
Beneficentiæ genera 121,b.
Berenice Ptolemæi vxor 173,d.
Bias Prienæus 29,b. Eius obitus 30,a. Opus ibid.c. Sententiæ ib.c.
Bion philosophus, Borysthenites 142,a. Eius commentaria & sentẽtiæ ibid.c. Obitus 144,d.
Biones decem 145,c.
Boethi iudicia 228,d.
Bona omnia paria Stoicis 242,c.
Bonum quotuplex 123,a.
Bonorum genera 117,c. & 124,a.
Boton philosophus Atheniensis 309,d.
Bryson Achiuus 204,d.
Butio seu Betio quidam ex Bionis philosophi familiaribus 144,d.

C

Caduidas, Scytharum rex 36,b.
Cælum, causa totius generationis Platoni 115,a. Plura de cælo require in Summis decretorum philosophicorum.

phicorum.
Callisthenes Olynthius 50,b. & deinceps.
Canon Epicuri 351,a
Carneades philosophus Cyrenæus. 146,d. Eius mors 147,c.
Carneades alius 148,b
Καθῆκον quid 220,c
Cebes philosophus Thebanus 86,d. Ei' dialogi ibid.
Celtæ Druides 1,b
Cepas edere, prouerbium 29,d.
Cephisodorus Mag. eq. 63,b
Ceramicum 213,a
Cerannium 113,c
Chabrias dux 100,d
Χαίρειν 111,d & 346,b
Chaldæi 1,b. Astronomi 3,a
Χαριτοβλέφαρος, vide Demetrius Phalereus.
Charonia 249,b
Χειρίδες 28,d
Χειρόπυγες 28,d
Chersonesus ab Atheniensibus vendicata 16,c
Chilon philosophus, Lacedæmonius 24,a. Eius præcepta ib.c. Obitus 25,c
Chilonia breuitas 25,b
Χρεία Aristippi 72,c
Chrysippus philosophus Stoicus 266,d. Eius volumina quinque supra septingenta 267,b. & 270,b. Imago 267,d. Κρύσιππος vocatus ib.d. Eius obitus 268,d. Interrogatiunculæ 269,b
Chrysippi alii quatuor 269,b
Cilicum latrocinia 331,c
Ciuilitatis species 117,d
Cleanthes, philosophus Stoicus, Assius 263,a. Φρεάντλης vocatus ib.b. Eius libri 265,b. Obitus ib.d.
Clearchus Solensis 3,d
Cleobulina Thaletis mater 8,a
Cleobulina vates 31,d
Cleobulus philosophus ib.d. Eius sententiæ 32,c. Mors 33,b. Epistola ib.
Clitomachus philosophus Carthaginensis 148,b. Eius volumina ib.c
Cogitatio quid 230,c
Colotes Epicureus 349,d
Cometæ 258,b
Commentaria à quo primo inscripta 61,b
Compositio quid 230,b
Coniunctio quid Stoicis 230,a.
Consiliorum genera 124,b
Contentiones philosophorum inter se mutuò 60,c. & deinceps.
Contrariorum genera 123,c
Κοραὶ & Nymphæ Pythagoricæ 278,c.
Corpus quid Stoicis 229,b

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Coruſcatio quid Stoicis 258,c.
Cotys Thracius 325,d
Cranium, gymnaſium 202,b.
Crantor philoſophus Solenſis 134,b. Eius commẽtaria ib. Poemata ib.d. Obitus 135,c
Cratæa mater Periandri 34,b
Crates philoſophus Athenienſis 133,a. Eius libri ib.d. Diſcipuli ib.
Crates, philoſophus Thebanus 204,d. Eius de vera patria memorabile reſpõſum 207,b. Epiſt. liber 209,a
Cratetes decem 134,a
Crito, philoſophus Atheniẽſis 85 b. Eius dialogi ib.
Crobylus ſycophanta 100,d
Cubus à quo primũ omniũ inuentus 300,a
Κυκεὼν, vide Heraclitus.
Cylindri Epicuri 350,a
Cylonium ſcelus 40,a
Cynici philoſophi 210,c. Eorum decreta, placita ſeu opiniones ibid.
Cyniſmus quid 211,a
Κυνόσαργες, gymnaſium 182,c. & 261,a
Cypſelus 14,a. Periandri pater 33,c. Filius ibid.d.
Cyrenaici philoſophi 6,b. & 73,a. Eorum opiniones ib.b
Cyrus, rex 9,b
Cyri παιδεία 204,c
Cythere, inſula 25,b

D

Dædachus Platonicus 10,c
Dæmones 284,b
Damagetus, Chilonis pater 24,a
Damaſius, Atheniẽſium princeps 8,a
Darii regis ad Heraclitum epiſtola 307,d
Decorum quid Stoicis 230,b
Deficientia quæ Stoicis 231,c
Definitio quid Stoicis 230,c
Delius natator 52,c
Demarati conſilium 25,b
Demetrius Phalereus 173,a. Eius imagines, vna excepta, deiectæ ib.b. Mors 174,a. Opera ib.b
Demetrii memorabiles viginti 175,b
Democritus, philoſoph' Mileſius 315,a. Πίνακλος in philoſophia 316,a. Eius obitus 318,a. Opiniones ſeu placita ibid.b. Libri 319,a.
Democriti ſex 320,b
Demodicus Alirius 30,a
Demonſtratio quid 226,b
Demophon, Alexandri menſis præfectus 330,c
Demoſthenis volubilitas 81,a. Obitus 152,a
Deſcriptio quid Stoicis 230,c
Deus, Platoni qualis 115,c

Qualis Aristoteli 159,b.
Qualis Stoicis 256,c
Dei effigies incognita Ægyptiis 4,b
Deorum proprium 211,b
Dialectica à quo cœpit 6,d. Ei quid propriũ ib.paulo ãté. Ea quid sit 225,c. Quotuplex ib.d. Stoicis quid 231,b. Eius artis propria vocabula, require in Summis decretorum philosophicorum.
Διαλεκτικὴ 6,c
Diacosmus magnus 317,a. Paruus ib.c.
Dialogus vnde compositus 107,d
Dialogos quis primò introduxit 101,a
Dicere ac pronuntiare quî differant 229,c
Dictio quid Stoicis 229,b
Dictionis elementa quot ib.c
Dii vt plurimum ignei 116,a
Dii verendi 40,c
Dimylus princeps 48,d
Diochætas pythagoricus 310,d.
Diodorus philosophus, Iasęus, Cronus cognominatus 81,d
Diogenes Apolloniates, philosophus 322,c. Eius opiniones ib.d
Diogenes philosophus Sinopeus, Cynicus 184,d. Eius perseuerãtia 185,b. Palliũ duplicatũ ib.c. Pera ib. Baculus ib. Dolium pro domo ib.d. Laborum tolerãtia ibid. Acre iudicium in despiciendis aliis, 286. Cur in faciem sepeliri voluit 188, b. Canis laudatorum per se ib.d. Eius vilitas 189,d. Ratiocinatio ib. Parasiti 190,d. Canis à Platone vocat' ib. Qualis canis 195.c, Cur canis 197,a. Eius auditores 201,d. Obitus ib. Sepulcrũ 202,c. Statuæ ib. Volumina 203,a. Discipuli 204,c
Diogenes quinque 203,b
Diomedon, vide Nearchus.
Dionysius Corinthi, prouerbium 103,c
Disciplina quid quibuslibet Diogeni 199,b.
Disciplinæ species 118,c
Diuidua 124,d
Dogma Academicorũ, vide Plato & Platonici. Epicureorum, vide Epicurus. Peripateticorum, vide Peripatetici. Stoicorum, vide Stoici philosophi, ac ita in aliis.
Dogmata quæ vocentur 109,a
Dogmatici philosophi 6,a
Dogmatistæ quid proprium 108,d
Draco legislator 19,c.
Druidæ Celtæ 1, b. Eorum obscura philosophia 3,a
Duces asinarii 270,a

E

Ebrios duplici incommodo esse afficiendos 26,d
Ecademia prius scriptum per e 96,c.
Eclipsis quomodo fiat 256,b
Ελεκτικὴ 7,c
Ελεκτικοὶ 6,c
Ελεύμενον 121,a
Ελεύχος artium Speusippi 127,b
Elementa vocalia quot 229,c
Elementum quid 253,b
Eliaci philosophi 79,d
Elienses philosophi 6,b
Empedocles, philosophus Agrigẽtinus 290,b. Καλυσταίμαν vocatum legimus 293,a. Eius iactantia & amor sui 294,d. Eius placita 297,d. Versus 298,b
Ενκρίσια 20,b
Εντυλίχεια 159,b
Epaminundas Thebanorum dux 63,b
Ephectica philosophia 327,b
Εφεκτικοὶ 6,a
Epicharmus Cous, philosophus Pythagoricus 298,b Eius statuæ inscriptum epigramma ib.c. Notæ ib. Obitus ib. Cõmẽtaria ib.
Epicurus, philosophus Athenienſis 342,a. Eius scorta 344,b. Dogmaticæ Syrenes ib.d. Natalis 346,c. Schola ib.d. Obitus ib. Vita, finis, testamentum 347,a. Epistola 348,d. Discipuli ib. Monumenta 349,c. Ex eius ludo nobiliores ib.d. Optima & præclara volumina 350,c. Eius philosophiæ diuisio 351,a. Eius epistolæ tres singulares, seu Summæ totius philosophiæ. Prima est pag. 353,a. Secunda 367,c. Tertia 378,d
Epicurei philosophi 6,c. Eorum dogmata 350,d. et deinceps in finem operis.
Epimenides philosophus Gnosius 39,b. Eius opera 40.b. Epistola ib.d. Æacus dictus 41,c. Cretensibus instar dei ib. Curetis appellatione honoratus ib.c Epimenides alii tres ib.
Επιτρικὸι 6,b
Eretrici philosophi à quo ita nominati 79,d.
Eristhenea 33,d
Εριστικὸι, philosophi 80,a
Eruditio quid præstet 154,d
Ethice à quo inuenta 5,c. & 52,a. Eius sectæ 6,d. Quid ei proprium ib. paulo anté. Eius philosophiæ propria nomina require in Summis aut decretis philosophicis.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ethici philosophi 6,c
Euagoras Cleobuli pater 31,d
Euanthes Milesius 10,b.
Eubulides Milesius 80,d. Aristotelis aduersarius. 81,a.
Eius auditores ib.c
Euclides philosophus 80,a.
Eius philosophia ibid.b.
Dialogi ib.
Eudæmonici philosophi 6,c
Εὖ πάσχειν 111,d
Eudoxus Gnidius, philosophus Pythagoricus 301,c.
Eius opus 302, b. Commentaria ib.c. Obitus ib.d. Ἔνδοξος appellatus 303,b
Eudoxi quatuor 302,c
Euidentia quid Stoicis 230,a
Eumolpus (à quo Eumolpidæ) Musæi pater 2,a
Euphorbus Phryx 9,a. Require plura in Pythagora.
Εὖ πράττειν 111,d.
Euripidis dubitatio 328,b
Εὐθυμία quid Democrito philosopho 318,d
Examius Thaletis pater 8,a
Excestidas, Solonis pater 15,c
Exercitatio quotuplex Diogeni 199,d

F

Fabis cur abstinendum 285,a
Faculæ 258,b
Fatum quid 257,b. & 283,a
Felicitas quotuplex 122,b.
Quid Aristoteli 158,c
Figuli rota à quo inuēta 38,a
Finis bonorum 116,d. Rerum quotuplex 121,c
Fortuna quæ & qualis 382,c
Frugalitas quomodo censeatur bonum Epicureis 381,b
Fulmen quid 258,d

G

Galli gallinacei Midæ 55,a
Gastro, vide Pittacus.
Γάυρις 28,d
Genera philosophiæ, 224,c
Genus quid Stoicis 230,c
Glaucon, Platonis frater 55,a. & 95,a
Glauconis philosophi Athenienſis dialogi 86,b
Glycon, require Lycon
Gnomon, à quo inuentus 45,b
Gnurus Scytha 36,b
Gobryæ 1,d
Græci primò paruis, ſubinde maioribus poculis potantes 37,c
Græcorum intemperantia 396,d Continentia 331,b
Græciſmus quid Stoicis 230,a
Grāmaticæ vim quis omniū primus ſit ſpeculatus 101,a
Grando quid 258,c & 374,a
Gratiæ in arce Athenienſi veſtitæ cuius opus 51,b
Gratiarum ſigna 126,b
Grylli honeſta mors 63,a
Gymnoſophiſtæ 1, b. Mortis contemptores 3,a

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

H

Halys fluuius 13,b
Ἡγησίας philosophi 73,a
Hegesias ναυσιάκης 73,b
Ἡγήτωρ 89.b
Helena ab Alexandro rapta 11,a
Heliotropium 43,a
Heraclidæ 33,c
Heraclides Ponticus, philosoph' 4,d. & 33,d. & 176,b Pompicus dictus Atticis ibid. Eius monumenta ibid. Eius draco, seu impostura 177,c. Obitus 178,a
Heraclidæ quatuordecim 178,c
Heraclitus philosoph' Ephesius 304,a. Eius obitus 305, a. Liber ibidem c. Placita 306,a. Epistola ad Darium regem 308,b
Heracliti quinque 309,b
Heraclitii qui 306,a
Herillus philosoph' Carthaginiensis 262,a. Eius philosophia ibidem b. Libri ibid. c. Obitus ibidem d.
Hermias eunuchus, Atarnensium tyrannus 149,d. In eum hymnus. 150,a
Hieronymus Rhodius 9,c
Hipparchia Metroclis soror, philosophans fœmina. 207,c
Hippasus Metapōtinus, philosophus Pythagoricus 300,c
Hippasi duo ibid.
Homerus, Epicus Sophocles 132,d. Sceptice sectæ princeps 327, c. Eius poema de virtute & iustitia compositum esse 48,c
Hominis vox quid 229,a
Hominum generatio Archelao qualis 50,c
Honesta quæ 97,c
Humana ætas secundum Pythagoram distincta 278,a
Humanæ vitæ terminus Soloni quis 19,b
Humanitas quotuplex 122, b
Hyems 258,a
Hyrrhadius, Pittaci pater 26,a

I.

Iactare digitos solitus Socrates 52,a
Idea Platonis 113,a
Ideæ 97,c
Ἰσημέριοι, magistratus 192,b
Ignis elementum quale 306,b
Indefinitum, quid 233,c
Indifferentia 211,b
Indigentia, quid 246,a
Individua 124,d
Inductio, quid & quotuplex 109,b
Inductio per cōsequēs quotuplex, ibid. d. Per contrarium quid, ibid. b.

Inquisitionis modum per resoluuionem quis primus intreduxerit 101,a
Intelligibile quid Platoni 97,a
Ionica philosophia 5, b. & d. A quo initium accepit 275,a
Iphicrates dux 55,a
Ἱππαρχικὸν Xenophontis 64,a
Ipse dixit, prouerbium 289,a
Iris 258,b
Isis 4,b
Italica philosophia 5, b. A quo cœpit 275,b
Iudæorum origo 4,a
Iudicium quid Chrysippo 228,d
Iudicium Scepticorum 338, b
Iugulare mortuos, prouerbium 90,c
Iupiter Eelius 13,c
Iupiter Oromasdes magorum 3,c
Iupiter iurator 284,d
Iusta quæ 97,c
Iustitiæ genera 118,b
Iuuenibus quid conueniat 219,c

L.

Labor, res bona 179,d
Lacydes philosophus Cyrenæus, nouæ institutor Academiæ 5,c. & 145,d. Eius lapidum dictũ 146,b. Obitus ib.c
Lacydium 146,b
Lais, scortum 128,b.
Λαμπαδίσται, Pyrrhonis opus 324,d.
Λαμπτὸν 173,b
Lamprocles 54,d
Lampsacus 49,c. & 346,d
Lapis de cælo lapsus 48,d
Lasthenia vates 126,c
Leander Milesius 10,a
Legislatoris quid proprium 108, d
Lemocritus, require Democritus philosophus
Leon, Sicyoniorum tyrãnus 4,d
Leucippus philosophus 313, d. Eius placita ibid. & sequenti pag.
Lex quotuplex 119,a
Liberi qui sint Zenoni 222, d
Lobon Argiuus 12,a
Loci philosophiæ 224,c
Locus, maximum Thaleti 12, b
Logotropos, quid Stoicis 235,b
Loquutio, quid Stoicis 229,b
Luna Ægyptiis dea 4,b. Eius defectus, Epicuro 371,b
Lupinorum vis 207, d. Natura 220,d
Lyceum 149,c. & 152,a

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Lycon philosophus Troadē-
sis 169,d. Glycon vocatus
170,a. Eius obitus ib.d. Te
stamentum 171,a
Lycones quatuor 171,a
Lycophron, Periandri filius
33,d
Lycophron alius, poeta
tragicus 89,c
Lysis, Periandri vxor 33,c

M

Magistratus quotuplex 120,b
Magi 1,b. Eorum philoso-
phia, vestitus, victus, vita,
3,a
Manethus 4,b
Marathoniæ pugnæ duces
fortissimi 19,d
Massagetarum vxores com-
munes 331,c
Mausoli sepulcrum 48,c
Medicinæ species 118,d
Megabyzus Dianæ sacerdos
62,b
Megarenses philosophi 6,b
Megarici philosophi à quo
denominati 80,a
Melanchrus, Lesbi tyrannus
26,a
Melissa, Periādri vxor 33,d
Melissus, philosophus Samius
311,d. Eius philosophia
312,a
Melleus laqueus 194,a
Menedemus philosophus
87,a. Eius grauitas ib.c. Su-
ma cum Asclepiade con-
iunctio 91,a. Superstitio
210,b. Vestis ib. Imago 89,c
Menelaus 11,a
Menippus, philosophus Cy-
nicus, Phœnix 209,b. Eius
volumina ib.d
Menippi sex 210,a
Mens, velocissimum Thaleti
12,b
Meteororum summa ex Epi
curi philosophia 368,a. in
consequent. plus
Metrocles philosophus, Ma-
ronites 207,c. Eius obitus
208,a. Discipuli ib.
Metrodorus Athenienses, Epi
cureus 349,a. Ei' libri ib.b
Midæ regis epigramma 32,a
Midas tonsor 55,a
Mimnermo sexagesimus an-
nus fatalis 21,b
Minerua Phidiæ 83,d
Mithridatis in Platonem ho-
nor 101,b
Monimus, philosophus Syra-
cusanus 203,d. Eius opera
204,b
Mors Diogeni qualis 202,a
Mos sepeliendi apud Athe-
nienses 16,c
Mundus Ægyptiorum 4,b.
Thaletis Milesii 9,c. Patria
Theodoro 77,b. Platonis
114,d
Mūdi infiniti Epicuro 355,d

Μουσική apud Athenienſes 41.b
Mus, ſeruus Epicuri, philoſophiæ ſtudioſus 343,a
Muſæus, Athenis clarus 2,a
Muſicæ genera 119,c
Mutæ quot 129,c
MyſonCheneus philoſophus 10,c.& 38,b. Hominum oſor ib.d
Mythrus, Lyſimachi diſpenſator 78,c.& 343,b

N.

Natura 257,a
Nautica aſtrologia Phoci Samii 8,b
Neanthes Cyzicenus 35,c & 296,c
Nearchus tyrannus 312,c
Neſtis,aqua 297,d
Neutra quæ Stoicis 231,d
Nicocreon Cypri tyrannus 323,b
Nilus Ægyptius 1,b
Nilus quando excreſcit 13,a
Nobilitatis ſpecies 119,c
Noctuam Athenas, prouerbium 107,c
Nomen quid Stoicis 229,d
Noſce teipſum 13,d
Νεογαμικὴ medicina 119,a
Nymphæ,vide Κεφαλ.

O.

Obelus perieſtigmenus Platonis 113,c
Obliqui caſus 231,d
Ochus Phœnix 1,b
Oeteus vicus 38,b
Oleum veſaniæ pharmacum Anacharſi 37,c
Oneſicritus,philoſophus Cynicus 204,b.Opus eius ib.
Opinio quid 109,a
Oratio quid Stoicis 229,b
Orationis genera 219,b. Partes ſecundum Stoicos 229,c. Virtutes, 230,a. Vitia ib.b.
Orationis rhetoricæ diuiſio 225,c
Oratoriæ campos qui primi aperuerint 51,c
Oratoriæ ſpecies 220,c
Ὠροσκόπια 45,c
Orpheus Thrax 2,c
Ὀρθογώνιον trianguli quis inuenerit 278,d
Oſiris 4,b
Οὔτιδες ſermones 226,a

P.

Παραὶ αἰτίαξ,Epicuri 343,c
Pæones, qui mortuos habeãt 331,c
Pallium quis philoſophorum primus duplicauit 181,d. & 185,c. Itẽ quis eius ſim-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

plicis vsum primus habuit 181.d
Parmenides, philosophus Eleates 310,c. Eius philosophia ib.d
Parmenides alius orator 311,d
Partitio quid Stoicis 231,a
Passionũ, affectuúmque animi vocabula (vt angor, timor, & id genus alia) require in singularum sectarum philosophicarum dogmatis seu decretis.
Pausanias ἱεροκλεὴς 308,d
Pazatæ 1,d
Peccata Stoicis paria 248,b
Penelopes proci 71,b. Ancillæ ibid.
Percontatio 232,c
Perdiccas 342,b
Perdix quinquaginta drachmis empta 67,b
Perfecta quæ Stoicis 231,c
Perfectæ virtutis species 120,a
Periander Corinthius 33,c. Eius vxor ac liberi ibid.d. Mors incerta 34,c. Tyrãnis ibid. Cenotaphium ibid.d. Sententiæ seu dicta 35,a. Epistolæ ib.d.& 36,a. Periandri duo 35,c
Peripatetici philosophi 6,c. Eorum dogmata seu decreta, require Aristoteles.
Περίπατος in Lyceo 149,c
Persarum regnum ab Alexãdro euersum 1,d
Persarum intemperantia 331,b
Perturbatio quid Zenoni 245,a. Eius genera quot sint ib.b
Pestis qui expiata Athenis 39,d.
Phædon philosophus 79,c. Eius dialogi ib.d.
Phalanthus cognomẽto Sirẽ 260,c
Phantasia quid 227,c. Eius genera ib.d.& 228,a
Phantasma quid & quomodo à phantasia differat 227,c
Phanũ verẽdorũ deorũ 40,c.
Φαῦλος Platoni quid 112,d
Pherecydes philosophus Syrius 42,a. Eius libellus 43,a. Incerta mors 42,c & d
Pherecydes duo 43,a
Phiala Bathyclis 10,a
Philaidarum familia 342,b
Φιλαλήθης 6,c
Philippus Amyntæ F. 63,c
Philista Pyrrhonis soror 326,a
Philolaus Crotoniata, philosoph' Pythagoricus 300,d. Affectatæ tyrannidis suspectus ib. Eius opinio 301,a Liber* ib.
Philosophari quid Diogeni 198,a
Philosophia à quibus initia sumpsit 1,d.& 2,c. A quo primùm ita appel-

lata 4,c. Quid Platoni 112,c. Eius tripartita ratio 224,b. Partes 225,a
Philosophiæ partes 6,c. Quot Epicuro 351,a
Philosophiæ quid propriũ 140,c. Eius duplex ratio 157,d
Philosophiæ propria vocabula, siue Logica, siue Physica, & id genus alia, require in dogmatis singularum sectarum
Philosophorum duo genera 6,a
Philosophorum plures appellationes 6,b
Philosophorũ historiã quis primò scripsit 61,b
Phryne nobile scortum 128,a. & 196,d
Phrynon Athenienſium dux 26,b
Physica, & quid ei proprium 6,d
Physici philosophi 6,c
Πεισιανάκτιος porticus 213,c
Pisistratus tyrannus 17,a. & 39,a. & 44,c. Eius astutia 23,a
Pittacus Mitylenæus 26,a. Eius dicta 27,a. Opera ib. c. Mors ib. Sententia ib.d. Epistola 29,a
Pittacius ager 26,c
Pittacus alter legislator 27,d
Plato veteris Academiæ institutor 5,c. Eius parentes, patria, peregrinatio, philosophia, vita, finis & huiusmodi à pag. 94, a. in multã seriem, nempe in pag. 126. leguntur. Eius discipuli 107,a. Dialogi quinquagĩta sex 110,c. Librorũ expositio. 113,a. Epigrammata amatoria 102,b. & deinceps in pag. 103,d. Imago Musis dicata 101,b. Ad Archytæ responsum 299,b. Statua cum inscriptione 101,b. Librorũ notæ 113,b. Epistolæ morales 111,d. Mensalitas & cyathitas 194,d. Homo 190,d. Epitaphia 106,c. & d. Testamẽtum 105,d
Platones alij quatuor 125,b
Platonis & Platonicorum dogmata 113,d. & deinceps in cõseq. pagina
Pluto Arimanius magorum 3,d
Poema quid Stoicis 230,c
Poesis ibid.
Pogoniæ 258,b
Polemõ, philosophus Athenienſis 131,b. Vrban°, adiũcta mira cõstantia 132,b. Eius obitus ibid.d
Polycrates Sam. tyrãnus 45,c
Potamon Alexandrinus 7,c
Potentia quotuplex 122,a
Potidæa 52,d
Πραχτικὴ 157,d
Praylus à Troade 341,b. Eius cõstantia ibid.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Prædicatũ quid Stoicis 231,c
Prædicatorũ diuisio ib.d
Priene, Thebanorum colonia 29,c. Biátis patria, ib.
Prienæa causa 30,a
Procleus, Epidaurensium tyrannus 33,d
Propositio quid 109,a
Protagoras philosophus 320,c. Sapiẽtia vocat' ib.d. Eius philosophia ib. Inuẽtum 321,b. Libri ib.d. Obitus 322,a
Protagoræ item alij duo 322,c
Προσῳδίαι Epicureorum 352,c
Prytaneum 59,a
Ptolemæus Lagi F. 78,b
Ptolemæus Leucus, Epicureus 349,d
Ptolemæus Melas, Epicureus ib.
Ptolemæus Philadelphus 167,c
Ptolemæus Philopater 266,b
Ptolemæus Soter 82,a. & 83,b
Pueris tria necessaria 154,c
Pulchritudinis species 119,d
Pulchritudo quid Zenoni 219,d
Pyladis & Orestis amicitia socialis 117,d
Πυρίσια animalia 330,b
Pyrrho, philosophus Eliensis 324,a. Eius commentum ibid.b. Philosophia ibid.c. Pontifex in patria 325,b. Dei instar inter homines ib.c. Eius indifferẽtia 326,a. Discipuli ibid.d. Furor ibid. Dogmatis sectæ 327,a. Ratio 329,d
Pyrrhonia secta repudiata 7,b
Pyrrhonij philosophi 327,a. Eorum sectæ ib.
In Pyrrhonia introductio Æneside mi 329,d
Pythagoras philosophus 4,c. & 277,a. Eius volumina 275,a. Sententiæ 280,c. Victus ibid.d. Vestis ibid. Dogmata 281,b. Obitus 288,a. Epistola 289,d
Pythagoras pugil 289,d
Pythagoræ alij multi 288,d
Pythocles ab Epicuro adamatus 343,c. Et ad eum epistola 351,a

Q.

Quadriloquia Platonis 110,c
Quæstiones Thaleti propositæ 12,c. Itẽ in aliis philos.
Quid eximium habeant philosophi Aristippo 67,d
Quid facile quidve difficile 12,c
Quis felix 12,d

R.

Recta quæ Stoicis 231,d

Rectè dicere quotuplex 121,a
Regnum quotuplex 118,a
Rerum naturalium omnium ſumma, require Summa.
Reſpublica recta 200,c
Retis iactus emptus 9,d. & 11,b
Rhetorica quid 225,c. Quotuplex ibidem
Rhetoricæ vis & officium 110,a
Romanorum ſepeliendi mos 331,c

S.

Sacer morbus Heraclito quid 306,b
Sapiens omnia Stoicis 249,d
Sapientes qui habiti 5,a. De eorum numero & ordine controuerſia 13, d. & deinceps.
Σαρέπους 28,d
Σκαληνὰ & trigona quis inuenerit 9,a
Σκαλίδες quid 78,c
Sceptica philoſophia quæ 327,b. Ei' (ſeu Pyrrhonię) cultores ib.c
Sceptici philoſophi quid contenderint 328,c
Σκιπτικὰ 7.b
Scientia quid 262,a
Scirpalus pyratarũ princeps 201,b
Scorta regum, reginæ Diogeni 197,d
Σκυτικοὶ dialogi 85,d
Scythicum dicendi genus 36,c
Secta quid 7,b
Sectæ philoſophicæ 7,a
Σεισάχθεια 15,d
Seleucus grammaticus 307,c
Semen quid 260,a
Σημείωσις 1,a
Sempiternorum natura 97,a
Senſibile quid Platoni ibid.a
Senſus quid Stoicis 228,a
Sermo quotuplex 119,b. A quo primo definitus 179,d
Sillorum libri 339,d
Simmias Thebanus philoſophus 86,c. Eius dialogi ibidem.
Simon philoſophus Atheniẽſis 85,d. Eius dialogi ibid.
Simones alij tres 86,b
Simus Dionyſij quæſtor 70,a
Socrates philoſophus 51,a. In oratoria acer ibid,c. Primus philoſophorum damnatus moritur ibid. Ethices inuentor 52,a. Eius damnatio 58,d. Obitus 59,a. Iuramentum 222,c. Patientia 52,b. Conſtans animus 53,a. Frugalitas ibid. c. Vxores ibid.
Socrates alij quatuor 61,a

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Socratici philosophi 6,c
Socratici sermones 86,a
Socratici nobilissimi 60,d
Sol Ægyptiis Deus 4,b. Gleba aurea Euripidi 48,b. Eius defectus, Epicuro 371,a
Solenses 17,d
Solij ibid.
Soli ciuitas ibid.
Σολοικίζειν ibid.
Solœcismus quid Stoicis 230,b
Solon Athenienſis 15,a. Eius insigne facinus 16,a. Elegia in Pisistratũ 17,b. Responsum ibid.c. Leges sanctissimæ 19,b. Opera 21,c. Mors ibid. Sententia 22,a. Apophthegma ib. Epistolæ 22,b. itẽ pag.23.
Solon Salaminius 15,c
Somnus Epimenidis 39,c
Σοφία 4,d. Σοφοὶ ibid.
Sophistæ, sapientes & poetæ 5,a
Sophocles, Homerus tragicus 132,d
Spartiatarum celebre dictũ 10,d
Species philosophiæ 224,c
Species quid Stoicis 230,d
Spes quid Aristoteli 154,b
Speusippus philosophus Athenienſis 126,a. Eius commentaria & dialogi 127,b
Speusippus alter ib.c
Sphæra Anaximandri 45,c
Sphçrus Bosphoranus, philosophus Stoicus 266,b. Eius libri ib.c
Stilpo philosophus Megarẽsis 82,c. Eius dialogi 84,d. Obitus 85,a
Stoici philosophi 6,b. Cur ita vocati 224,b. Eorũ dogma 213,d
Strato philosophus Lãpsacenus, Physicus dictus 167,c. Ptolemæi Philadelphi prçceptor ibid. Eius libri ibid.d. Mira tenuitas 168,b. Testamenta ib.d
Stratones alij octo 168,b
Stultos insanire 249,c
Stylus Platonis quotuplex 108,a
Subdiuisio, quid Stoicis 231,a
Summa rerum omnium naturalium, iuxta Epicureos 353,a. & deinceps
Summa vniuersæ philosophiæ Stoicæ 224,b
Summa vniuersæ philosophiæ Academicæ. vide Plato & Platonici.
Summa vniuersæ philosophiæ Peripateticæ. vide Peripatetici & Aristoteles.
Supina quç Stoicis 231,d
Σωρίτης 226,a

T.

Telus Athenienſis 17,c

Tempus 115,c
Terror quid 245,d
Teucamus Biantis pater 29,b.& 31,b
Teucamium sacellum ibid.
Thales Milesius 8,a. Eius sententiæ 12,b. Quando natus 13,a. Eius mors ib. Epistolæ 14,d.& 15,b
Thaletes alii quinque 13,b
Theano, Pythagoræ vxor philosophans 287,c
Thelidarum familia 8,a
Theodorus philosophus, primò ἄθεος, deinde Theos appellatus 73,b. Eius philosophia 77,a
Theodori viginti 78,d
Theodorij philosophi 73,a.& 76,d
Theon Tithoreus Stoicus 331,b
Theophrastus, philosophus Eresius 160,c. Eius bina auditorum millia 161,a. Sententiæ ibid.c. Obitus ibid. Opera 162,c. Testamentum 165,b
Theopropidarum familia 87,a
Theori corrupti 177,d
Θεωρητικὴ 157,d
Theses Pythostrati 64,c
Thrasybulus Milesiorum tyrannus 9,d. & 10,d.& 34.b. Eius epistola 36,a
Θυρεπανοίκτης. vide Crates.
Thyrion, Bathyclis F. 10,b
Θυωρὸς, mensa 43,a
Timon Nicæus, philosophus 339,a. Eius opera ib. d. Frugalitas 340,d. Vnocul° 341,a. Eius auditores ib.
Timō alius, hominum osor 340,b
Tragœdia cōsummata 110,b
Τελεταὶ 8,d.
Tripodis inuenti fabula seu historia 9,d. De ea re variæ sententiæ 11,b
Triloquia Platonis 112,a
Tumult° quid 245,d.& 246,a
Τύλλω quis prim° inuenit 321,b
Typhon quid 258,d
Tyrānis quādo dicatur 118,b
Tyranni qui 110,c

V

Vascula in ventrem tumētia quî fierent à quo primo sit inuentum 126,d
Vellere crines Socrates solitus 52,a
Venus aurea Delphis 196,d
Ver 258,a
Verbum quid Stoicis 229,d
Virtutes orationis quot Stoicis 230,a. Vitia ibid.
Virtutis species ibid.
Vlysses apud inferos quid viderit 71,b
Voluptas quid Stoicis 246,b
Vox quid 50,d. Quotuplex 124,c. Stoicis 229,a
Vulcanus, Nili Ægyptij F. 1,b

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

X.

Xanthippe, Socratis vxor, morosa 57,b
Xanthus Lydus 1,c
Xenocrates philosophus Chalcedonius 127,d. Eius continentia 128,b. Scripta 129,d. & deinceps sequenti pag. Obitus 130,d
Xenocrates alij quinque 131,a
Xenophanes philosophus Colophonius 309,c. Eius opera ib.d. Philosophia ac opiniones 310,a. A filijs sepultus ibid.c.
Xenophanes alius poeta 310,c
Xenophon Athenienſis philosophus 61,a. Eius obitus 63,d. Opera seu libri 64,a. Musa Attica vocatus ib.b.
Xenophontes septem 64,c
Xerxes 1,c

Y.

Ὑπομνηματικοὶ διάλογοι Speusippi 127,b

Z.

Zamolxis seruus 275,c
Zeno Citticus, philosophus Stoicus 212,a. Eius ad Antigonum epistola 214,c. Sepultura 215,c. Victus 216, b. Obitus 221,c. Epitaphia ib.& deinceps in cõsequenti pag. Iuramentum 222,c. In eo quid culpatum ibid. Eius volumina 223, d. Discipuli 224,b
Zenone continctior, prouerbium 221,b
Zeno Eleates, philosophus 312,a. Dialecticę inuentor ibid.b. Eius obitus 313,a. Placita ib.c
Zenones octo 213,b.& 313,c
Zenonij philosophi, require Stoici.
Zetetica philosophia 327,a
Ζητητικὰ, Platonis stylus 108,a
Zeuxippus Polites 341,b
Zeuxis ζωγράφος ibid.c
Zopyrus orator 140,c
Ζωροαστρίδαι 28,d
Zoroastres Persa, magorum princeps 1,c. Astrorum cultor 3,c